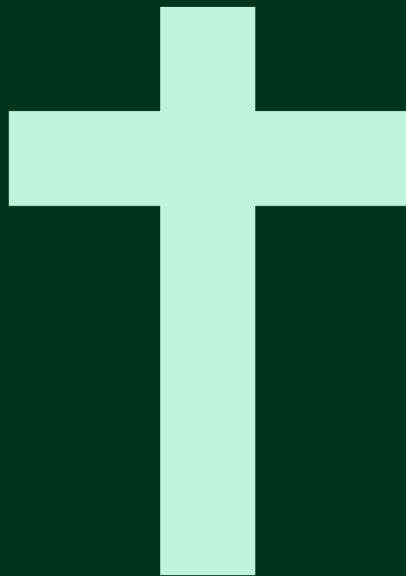

KAMIITHARI ÑAANTSI

New Testament in Ajiyíninka Apurucayali (PE:cpc:Ajiyíninka
Apurucayali)

KAMIITHARI ÑAANTSI**New Testament in Ajiñinka Apurucayali (PE:cpc:Ajiñinka Apurucayali)**

copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ajiñinka Apurucayali

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ajiñinka Apurucayali [cpc], Peru

Copyright Information

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ajiñinka Apurucayali

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 30 Dec 2021
f6359b3a-1ee9-58fb-a9df-96f6fcc0ffa5

Contents

MATEO	1
MARCOS	62
LUCAS	98
JUAN	160
JANTAYITAKIRI	206
ROMA-JATZIITI	263
1 CORINTO-JATZIITI	289
2 CORINTO-JATZIITI	317
GALACIA-JATZIITI	335
EFESO-JATZIITI	345
FILIPOS-JATZIITI	354
COLOSAS-JATZIITI	360
1 TESALÓNICA-JATZIITI	366
2 TESALÓNICA-JATZIITI	371
1 TIMOTEO	374
2 TIMOTEO	382
TITO	388
FILEMÓN	391
HEBER-PAANTIRI	393
SANTIAGO	415
1 PEDRO	422
2 PEDRO	429
1 JUAN	434
2 JUAN	441
3 JUAN	442
JUDAS	443
JOÑAAGAITAKIRIRI	445

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI MATEO

Ichariniyitari Jesucristo
(Lc. 3.23-38)

- ¹ Jiroka iwairopaini ikaatzí ichariniyitari Jesucristo. Tima iriitaki icharini David-ni, ipoña iijatzí Abraham-ni.
- ² Ikanta pairani Abraham-ni, itzimaki itomi jiitakiri Isaac. Ikanta Isaac tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Jacob. Ikanta Jacob tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Judá. Tii apaani ikanta itomi Jacob, oyyiki itomipaini.
- ³ Ikanta Judá jowaiyantakaakiro Tamar, jiitakiri Fares, iriima pashini jiitakiri Zara. Ikanta Fares tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Esrom. Ikanta Esrom tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Aram.
- ⁴ Ikanta Aram tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Aminadab. Ikanta Aminadab tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Naasón. Ikanta Naasón tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Salmón.
- ⁵ Ikanta Salmón jowaiyantakaakiro Rahab, jiitakiri Booz. Ikanta Booz jowaiyantakaakiro Rut, jiitakiri Obed. Ikanta Obed tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Isaí.
- ⁶ Ikanta Isaí tzimanaki itomi irirori, jiitakiri David. Iriitaki pinkatharitaintsiri. Ikanta pinkathari David jowaiyantakaakiro iina Urías, jiitakiri Salomón.
- ⁷ Ikanta Salomón tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Roboam. Ikanta Roboam tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Abías. Ikanta Abías tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Asa.
- ⁸ Ikanta Asa tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Josafat. Ikanta Josafat tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Joram. Ikanta Joram tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Uzías.
- ⁹ Ikanta Uzías tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Jotam. Ikanta Jotam tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Acaz. Ikanta Acaz tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Ezequías.
- ¹⁰ Ikanta Ezequías tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Manasés. Ikanta Manasés tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Amón. Ikanta Amón tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Josías.
- ¹¹ Ikanta Josías tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Jeconías. Irojatzí itzimantanakari iririntzipaini iijatzí. Aripaiti ipokaiyakini owayiriiti poñaachari Babilonia, jaakiri maawoni inampiki.
- ¹² Okanta ipiyaiyaani jaantaitakariri maawoni Babilonia-ki. Tzimai itomi Jeconías irirori, jiitakiri Salatiel. Ikanta Salatiel tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Zorobabel.
- ¹³ Ikanta Zorobabel tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Abiud. Ikanta Abiud tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Eliaquim. Ikanta Eliaquim tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Azor.
- ¹⁴ Ikanta Azor tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Sadoc. Ikanta Sadoc tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Aquim. Ikanta Aquim tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Eliud.
- ¹⁵ Ikanta Eliud tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Eleazar. Ikanta Eleazar tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Matán. Ikanta Matán tzimanaki itomi irirori, jiitakiri Jacob.

¹⁶ Ikanta Jacob tzimanaki itomi irirori, jiitakiri José. Iriitaki oiminthoritakari María. Jiroka María iro owaiyantakiriri Jesús, irijatzi jiitaitakiri Cristo.

¹⁷ Jirika ikaatzi icharinintayitakari. Jitanakawo itzimanaki Abraham-ni irojatzi itzimantakari David-ni, ikaataiyini 14. Ipoñaanaa David-ni irojatzi jaantaitakariri Babilonia-ki, ikaataiyini 14. Ipiyaiyaani jaantaitakariri Babilonia-ki, irojatzi itzimantakari Cristo, ikaataiyini 14 iijatzi.

Itzimantakari Jesucristo

(Lc. 2.1-7)

¹⁸ Jiroka okanta itzimantakari pairani Jesucristo. Ikanta José, tzimatsi iinathori oita María. Ikajyaakawo iinatyaawo. Tiimaita iñihiro intsipawaityaawo. Iro kantacha María motzitaki, ikantakaakawo Tasorintsinkantsi.

¹⁹ Ikanta José, tampuszikashiri jinaki irirori, ikowaki jowajyaantiromi imananikiini, tii ikowi jowaaripirotiro inkimakoitiro itzimashiwaitaka iintsiti.

²⁰ Ikanta ikinkishiriwaita José tsiniripaiti, jomishimpiyaakiri imaninkariti Pawa imayinikiini, ikantakiri: “José, icharini David-ni. ¿Litama pikinkishiritantari powajyaantiro María? Payiro, tima Tasorintsinkantsi kantakaawori omotzitantakari.

²¹ Aririka intzimaki iintsi, piitiri JESÚS. Iriitaki owawijaakotairini iyyininkapaini ikaaripiroshiriwaiwitaka”.

²² Ari okanta imonkaatantakari maawoni josankinatakiri pairani Kaman-tantaniri, ikantaki:

²³ Ari owaiyantaki tsinani kaari ñiirini shirampari, intzimi otomi, Jiitaitiri Emanuel, akantziri añaaniki aaka: “Itsipatai Pawa”.

²⁴ Ikanta ikakitanaí José, jimatakiro okaatzi jinintakaakiriri Pawa, jiinantakawo.

²⁵ Tii jimaantzimaitawo irojatzi itzimantakari itanakawori otomi. Jiitaitakiri JESÚS.

2

Ipokaki yotaniri iñiiri Jesús

¹ Itzimaki Jesús nampitsiki Belén saikatsiri janta Judea-ki. Tima itziman-takari Jesús, iri pinkathariwintantatsiri Herodes. Ari jariitakari nampitsiki Jerusalén yotzinkariiti ikinapaakiro ishitowapiintzi ooryaatsiri.

² Josampitapaakiri: “¿Tsika isaikika iwinkathariti Judá-mirinkaiti owakiraa tzimatsiri? Janta nonampiki nopoñaanaka, noñaakiri impokiro niyotantakari tzimaki. Iro nopokantaiyarini nompinkathatiri”.

³ Ikanta ikimawaki pinkathari Herodes, antawo ikinkishiryaanaka, ari ikimitakari iijatzi maawoni Jerusalén-jatzi.

⁴ Ipoña ikaimakaantakiri Herodes maawoni ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi maawoni Yotzinkari, josampitakiri: “¿Tsika intzimika Cristo?”

⁵ Ikantaiyanakini irirori: “Intzimi janta nampitsiki Belén saikatsiri Judea-ki, tima ari okantzi josankinari Kamantantaniri, ikantaki:

⁶ Ari osaikiri nampitsi Belén janta Judea-ki, tikaatsi thainkironi. Ari impoñiiaari pinkatharipirori janta. Iriitaki jiwatairini Israel-mirinkaiti ikaatzi nashitaari naaka”.

⁷ Ipoña Herodes, ikaimakaantakiri pokayitaintsiri jiñiiri owakiraa tzi-matsiri, josampitakiri: “¿Tsikapaiti piñaakiri impokiro piyotantakari tzimaki pinkathari?”

⁸ Ikamantakiri maawoni. Ipoña ikantanakiri irirori: “Kamiitha, pimatiro piyaati Belén-ki, paminiri tsika isaikajaantzi iintsi. Aririka

piñaakiri, iijatzi pinkinapai jaka, pinkamantapaina. Niyaatiita iijatzi naaka, nompinkathatakitiri”.

⁹ Irojatzi jawijantanakari. Iijatzi jiñaanairi impokiro jiñaakiri chapinki. Jiñaashitakari jaatzinkapaaki, iro jiyotantapaakawori pankotsi isaiki iintsi.

¹⁰ Ikanta jiñaakiri, kimoshiri ikantaiyapaakani.

¹¹ Ariitaiyapaakani pankotsiki, jiñaapaakiri iintsi iijatzi inaanati María. Jotzirowashitapaakari, ipinkathatapaakiri. Jashitaryaakotapaakiri jamakiniriri, ipapaakiri oro, ipakiri kasankayitatsiri, ipakiri iijatzi kasankaari kipijyaari. Ojyiki owinawo jirokapaini.

¹² Ikanta jimagaiyapaakini, jomishimpiyaakiri Pawa, ikantziri: “Iiro pipiyashitari Herodes. Pinkinanai pashiniki aatsi piyaatantaiyaari pi-pankoki”.

Jowamagaitaki iintsi

¹³ Aritaki piyaiyaani yotzinkariiti. Japiitairo imaninkariti Pawa jiñaanatziiri José imishinikiini, ikantziri: “José, pishiyakairi iintsi iijatzi inaanati, piyaati nampitsiki Egipto. Ari pisaikiri janta irojatzi nonkantantaimiri: ‘Pimpiyai’. Aatsikitaki Herodes intsitokiri iintsi”.

¹⁴ Ikanta ikakitanaki José, ikamantakiro María, tsiniripaiti ishiyaka Egipto-ki, jaanakiri iintsi.

¹⁵ Ari isaikakiri janta, irojatzi ikamantaari Herodes. Ari okanta imonkaatantakari josankinatakiri kitziroini Kamantantaniri, ikantaki: Isaikawitaka notomi nampitsiki Egipto, nokaimairi impiyaita iijatzi.

¹⁶ Ikanta Herodes, yotaki jamatawitakiri yotzinkariiti, tii ipiyashitaari. Otyaanakari imashirinka. Jotyaantaki jowayiriti, ikantakiri: “Piyaati janta Belén-ki, papirotiri powamairi iintsipaini, pinthonkiri owakiraa tzimatsiri, iijatzi tzimakotaintsiri apiti josarintsiti”. Tima ari ikamantakiri chapinki yotzinkariiti jiñaantakariri impokiro.

¹⁷ Irootaki iñaanitakari kitziroini Kamantantaniri iitachari Jeremías, ikantaki:

¹⁸ Okaimapirotatzi Ramá-jato iragaiyani.

Ojyininkathori Raquel inatzi iraakotakariri iintsitipaini.

Iro owashiriniintantakari jowamaitsiitakiro maawoni oryaaniiti.*

¹⁹ Okanta osamanitaki, kamai Herodes, irojatzi isaikaki José nampitsiki Egipto. Ari iñaanatairi imaninkariti Pawa imishinikiini,

²⁰ ikantairi: “José, kantatsi piyaatai pinampiki, paanairi piintsiti pintsipataanairo inaanati. Tima kamaki kowawitachari intsitokirimi”.

²¹ Ari ikantaka José, ipiyaawo inampiki Israel.

²² Iro jariiwitaa José inampiki, ikantaitawairi: “Iri pinkatharitaatsiri Arquelao Judea-ki. Ipoyaataari iwaapati Herodes”. Ari ikinkishiritanaka José, iiro ikinanai janta. Ari japiitaitziri ikantaitziri imishinikiini: “Paamaiyaari Arquelao”. Irootaki ikinantanakari José Galilea-ki.

²³ Ikanta jiyaataki, isaiki nampitsiki Nazaret. Ari okanta imonkaatantakari josankinatakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

Nazaret-jatzi jiitaitiri.

* **2:18** Jiroka Raquel irootaki iinani Jacob, iro jinintapirotani. Irooma Ramá nampitsi inatzi, saikatsiri iipatsitiki Israel-mirinkaiti. Iro ikinkithatakotzi Mateo okaatzi josankinatakiri pairani Kamantantaniri iitachari Jeremías, ikinkithatakotziro Raquel iijatzi Ramá-jatoiti oñaashitaiyawoni, tima athataatziro tsinaniiti Jerusalén-jatoiti oñaashitaiyani irooriiti jowamaitsiitakiro owaiyaniiti.

3

Ikamantantakiri Juan owiinkaatananiri

(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

¹ Okanta pairani janta Judea-ki, ipokaki Juan owiinkaatananiri, ikamantantzi otzishimashiki.

² Ikantantapaaki: “Powajyaantairo pikaaripiroshiriwaitaki, tima irootaintsi impinkathariwintanti Inkitijatzzi”.

³ Irootaki iñaanitakari pairani Kamantantaniri iitachari Isaías, ikantaki: Ikaimakaimatapaaki otzishimashiki, ikantantaitzi: Powamiithatainiri Pinkathari tsika inkinapaaki. Pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi.

⁴ Iithaaritakari pairani Juan, jontyagaitziro iwitzi camello, jowathakitakari mishinantsimashi. Jañaantari jowayitari kintori, imiritari iyaaki pitsi.

⁵ Ojyiki pokashitakiriri pairani Juan, Jerusalén-jatzi, Judea-jatzi, ipokashitakiri iijatzi nampiyitawori antawaaki jiña Jordán.

⁶ Ikinkithatakotapaakiro ikaaripiroshiriwaitaki, iro jowiinkaatanakariri jiñaaki Jordán.

⁷ Ari ipokaiyawitakani Fariseo-paini, iijatzi Saduceo-paini, ikowi jowiinkaatyami. Ikisawakiri Juan, ikantakiri: “Tii pikamiithashiritaiyini iiroka, pikimitashitakari maanki. ¿Piñaajaantzi iiro jowasankitaitzimi?

⁸ Imapirorika powajyaantairo tsika pikantawita pairani, pinkamiithashiritai, pinkimityaawo pankirintsi kithokitatsiri.

⁹ Iiro pikantashiriwaitzi: ‘Aña naaka icharini Abraham-ni, tii okowapirota nowajyaantairo nokaaripiroshiriwaitzi’. Pinkimi nonkanti: ‘Iiro pikan-takaapirowaita piñaajaanti iiroka ikowapirotani Pawa, aña kantatsi jatzi-ritakairo mapi, iro impoyaataimini incharinitaiyaari Abraham-ni’.

¹⁰ Iirorika pikimitawo pankirintsi kithokitatsiri, ichikakaitawo chacha pankirintsiponkitziki kaari kithokitatsini, ompoña jagaitiro intagaitiro.

¹¹ Aririka jowajyaantanairo atziri ikaaripiroshiriwita, ari nowiinkaatan-tatyaari jiña. Iro kantzimaitacha, aatsikitaki matzirori ipinkatharitzzi, nopinkathatsitakari naaka, tii onkantaajaiti inkimitakaantina jompiratani naantyaanariri i-zapato-ti. Iriitaki kimitakaantironi jowiinkaatanatyimiri Tasorintsinkantsi, iijatzi paampari.*

¹² Tima aririka oyiipatiro awankiri, otikakitziro. Atayiro opintakiiriki. Iro aaki okithoki, otikitakiro kamiitha, owakoyitakiro. Ari inkimitaiyaari iijatzi pokaintsiri, jinashiyitaiyaari atziri, inishironkayitairi inkaati kimisan-tanairini, iriima kaari owajyaantironi ikaaripiroshiritaki, intaantaiyaari paampari kaari tsiwakanitatsini”.

Jowiinkaata Jesús

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

¹³ Ipoña ipokaki Jesús antawaaki jiña Jordán, ipoñaakawo Galilea-ki. Ipokashitakiri Juan jowiinkaatiri.

¹⁴ Tii ikowawita Juan jowiinkaatirimi Jesús, ikantawakiri: “¿Litama pipokashitantanari naaka nowiinkaatimi? Aña iiroka owiinkaatinanimi naaka”.

¹⁵ Jakanaki Jesús: “Nokowapirotatzzi powiinkaatina. Irootaki ikowakaakiri Pawa”. Kowanaki Juan, ikantziri: “Aritaki nowiinkaatakimi”.

* **3:11** Ikantakotziri Juan jaka: “Owanaa nopinkathatakiri naaka”. Ikantatzi: “Tii okantzi nayiniri i-zapato-ti”. Tima pairani iro jantapiintziri ompirataari jayiniri i-zapato-ti ompiratariri. Iro jowajyaawintziri jaka Juan: “Tima imapirotya Jesús janaakotantzi irirori, tikaatsi kimityaarini, tii onkantaajaiti inkimitakaantina naaka jompiratani”.

¹⁶ Jaanakiri, jowiinkaatakiri. Iro intonkaanaimi Jesús, kimiwaitaka ashitaryaanakityaami inkiti, iñaatziiri ipokashitakiri Tasorintsinkantsi iki-napaaki inkitiki ikimitapaakari shiro.

¹⁷ Ikimaitatzi inkitiki ikantaitanaki: “Notomi jinatzi jirika nitakopirotari, oyyiki nokimoshiriwintakiri”.

4

Inkaaripirotakaitirimi Jesús

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Ikantakaanakari Jesús Tasorintsinkantsi, jatanaki otzishimashiki, ari ikowawitakari kamaari inkaaripiroshiritakairimi.

² Oyyiki kitiiyyiri isaikaki, itzitakawo owanawontsi, owamaimatakiri itajyi. Okaatzi 40 kitiiyyiri isaikawaitaki.

³ Ikanta kamaari, ipokashitakiri Jesús inkaaripiroshiritakairimi. Ikantapaakiri: “Imapirotatyaarika Itomintzimi Pawa, pimpiyiro tanta jiroka mapi, poyaawo”.

⁴ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi osankinarintsi kantatsiri: Tii apa onkowapirotya tanta oyaawo, aña iro kowapirotacha ankimisantairo maawoni ikantairi Pawa”.

⁵ Ipoña kamaari jaanakiri nampitsiki tasorintsitatsiri, isaikakaapaakiri jini-noki otawantoki tasorintsipanko.*

⁶ Ikantapairi: “Imapirorika Itomintzimi Pawa, pimitai isaawikinta. Pinkinkishiritiro josankinaitakiri pairani okantzi:

Jotyaantimiri Pawa imaninkariti aamaakowintimini.

Iri thomaawakimini iiro pontajantapaaka mapikiki”.

⁷ Jakanakiri Jesús, ikantzi: “Okantzi iijatzi josankinaitakiri pairani:

Tii okamiithatzi piñaantashiwaityaari Piwinkathariti Pawa”.

⁸ Japiiwitakari kamaari jaanairi Jesús tonkaariki otzishi. Jaminakaakiri maawoni nampitsi ipinkatharitzi atziriiti, tima kamiitha okanta owaninkataka.

⁹ Ikantziri: “Piñaakiro okaatzi tzimatsiri. Aririka potzirowashitakina pimpinkathatina, ari nompakimiro maawoni”.

¹⁰ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Piyaatawiiti intaina. Satanás pinatzi iiroka. Tima josankinaitaki pairani, kantatsiri:

Ampinkathatairi Awinkathariti, iri ankimisanti apaniroini”.

¹¹ Ari jintainaryaawitapainta kamaari. Pokaiyapaakini imaninkariti Pawa, jimitakotapaakiri Jesús.

Jitanakari jantziri Jesús

(Mr. 1.14-20; Lc. 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

¹² Ikanta Jesús ikimakotakiri Juan jomontyaitakiri. Iro ipiyantanaari irirori janta Galilea-ki.

¹³ Tii isaikapai Nazaret-ki, ikinanai nampitsiki Capernaum, ari isaikapairi. Tima inkaarithapiyaaki osaiki Capernaum, tsika inampiwitawo Zabulón-mirinkaiti iijatzi Neftalí-mirinkaiti.

¹⁴ Ari okanta imonkaatantakari okaatzi ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Isaías, ikantaki:

¹⁵ Osaiki inampitsiti Zabulón-mirinkaiti iijatzi Neftalí-mirinkaiti janta inkaarithapiyaaki,

Intatsikirona antawaaki jiña Jordán,

Saikatsiri Galilea-ki, tsika ipiyotapaa atziri kaari ajyininkata.

* 4:5 Iro jiiatzi Jerusaleén nampitsi tasorintsitatsiri.

¹⁶ Kimitakawori isaikaatyiimi otsinirikitzi, iriitaki ñaayitairini ootamintotsi. Otsimankakowitakari jaamparyaa ashitawori sarinkawini.

Kimiwaitaa isaikaatyiimi okitiijyiinkatzi.

¹⁷ Ari jitanakawo Jesús ikamantapaakiri atziripaini, ikantapaakiri: “Powa-jyaantairo pikaaripiroshiriwaitzi, pinkathariwintantai Inkitijatzi”.

¹⁸ Ipoña ishirithapiyaatanakawo inkaari saikatsiri Galilea, irojatzi iñaantapaariri Simón, jiitaitziri iijatzi Pedro, itsipatari iririntzi jiita Andrés, ishiryaaatayini. Tima shiryaatzinkari jinatzi.

¹⁹ Ikantapaakiri: “Poyaatina, onkimiwaityaawo iriimi atziri noshiryaataka-gaimi”.

²⁰ Ari joyaatanakiri, jookanakiro ishiryaaaminto.

²¹ Iro jawijanakityiimi, iñaapaatziiri Jacobo, itsipatakari iririntzi Juan, isaikaiyini ipitoki ishirikiro ishiryaaaminto itsipatakari iwaapati itachari Zebedeo. Jomiyaanakiri iijatzi irirori,

²² irojatzi jookanakiri iwaapati ipitoki, joyaatanakiri Jesús.

²³ Ari okantaka, ithonkakiro janiitakiro Jesús Galilea, jiyotaantaki maa-woni nampitsi tsika japatotapiintaita, ikamantantakiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotzirori impinkathariwintantai Pawa. Joshinchaayitaki oyyiki mantsiyayitatsiri nampitsiki.

²⁴ Ikimakoitanakiri Jesús intaina. Ikimaki iijatzi Siria-jatzi, jamayitapaakiniri mantsiyayitatsiri iyyininka, joshinchiiniri. Jamakiniri aayitziiri kantashiwaitachari mantsiyarintsi, katsiwaitatsiri, kamimawaitatsiri, kisopookiwaitatsiri. Jamakiri iijatzi piyarishiriyitatsiri. Ari ithonkiri joshinchaawakiri Jesús.

²⁵ Joyaataiyakirini oyyiki Galilea-jatzi, Decápolis-jatzi, Jerusalén-jatzi, Judea-jatzi, poñaayitanainchari iijatzi intatsikirona antawaaki jiña Jordán.

5

Ikinkithatzi Jesús tonkaariki, ikantakota kimoshiritaatsini

(Lc. 6.20-23)

¹ Ikanta jiñaakiri Jesús oyyiki apatowintakariri, tonkaanaki otzishiki, ari isaikapaaki. Pokaiyapaakini jiyotaani, ipiyowintapaakari.

² Ari jiyotaayitakiri, ikantziri:

³ “Kimoshiri inkantaiya iintashiriri, iriitaki ñagaironi impinkathariwintantai Inkitijatzi.

⁴ Kimoshiri inkantaiya iraaniintawaitachari, iriitaki joimoshirinkaitairi.

⁵ Kimoshiri inkantaiya tsinampashiriri, iriitaki saikaatsini kamiitha kipatsiki ikowakaitakiriri.

⁶ Kimoshiri inkantaiya kowironi inkamiithashiriti, aritaki iñihiro ikowiri.

⁷ Kimoshiri inkantaiya nishironkashiritantaniri, ari inishironkaitairi iijatzi irirori.

⁸ Kimoshiri inkantaiya kitishiriri, iriitaki ñagairini Pawa.

⁹ Kimoshiri inkantaiya ookakaantzirori kisaantsi, iriitaki intomitaiyaari Pawa.

¹⁰ Kimoshiri inkantaiya inkimaatsitakaityaari ikamiithashiritzi, iriitaki ñagaironi impinkathariwintantai Inkitijatzi.

¹¹ Kimoshiri pinkantaiya imanintawaitaitimi, inkimaatsitakaitimi, inthi-iyakoitimi okantakaantziro pikimisantaana.

¹² Thaaminta pinkantanatya, tima Pawa pinataimini inkitiki. Pinkinkishiritakotiro jiroka, ari ikimitaitakiri pairani itayitakawori Kamantanta-niri”.

Kimitawori tziwi

¹³ “Pikimitakawo iirokaiti tziwi. Aririka intsipataitiro tziwi tsika oitya, iiro opantanaawo inkatyokantaityaawo. Ontzimatyii imanintaitiro, jookaitakiro isaawiki jaatzikawaitaitiro”.

Kimitariri ootamintotsi

¹⁴ “Aririka osaiki nampitsi tonkaariki, okoñaatzi maawoni aririka ootya tsiniripaiti, tii imana nampitsi. Kitiiyyiinkatakotantaniri pinanaatzi iiroka iijatzi, iirokataki yotaanairini maawoni atziri, iiro pimanimotziri okaatzi piyotanairi.

¹⁵ Ari okimitari iijatzi, aririka owaampatiri ootamintotsi, tii ashitakotziri kantzirinaki. Owakotziri jinoki inkitijyitakotiri maawoni saikatsiri pankot-siki.

¹⁶ Ari pinkimitanaiyaari iijatzi iiroka, pisaikayitanai kamiitha iñaantimiri piyyininka okamiithatzi maawoni pantanairi. Iro impinkathatantaiyaariri irirori Ashitairi Inkitijatzi”.

Ikinkithatakotziro Jesús Ikantakaantaitani

¹⁷ “Iiro pikinkishiritashita iro nopokantari nowajyaantakaimiro pikimisantziro Ikantakaantaitani, iiro nowajyaantakaimiro iijatzi ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri. Aña iro nopokantari nimonkaatiro okaatzi ikinkithatakoitakiri pairani.

¹⁸ Imapiro onthonkaiya paata kipatsi iijatzi inkiti, iiro othonkimaita Ikan-takaantaitani, irojatzi imonkaatantatyaari maawoni.

¹⁹ Iirorika pikimisantziro Ikantakaantaitani, iirorika piyotaayitairi pi-jyininka inkimisantairo, iiro pinintagaawo impinkathariwintantai Inki-tijatzi. Iriima matakirori ikimisantairo, jiyotaantairo iijatzi, iriitaki ñaapirotaachani inkitiki.

²⁰ ¿Piñaajaantzima kamiithashiri ikantayita Yotzinkari iijatzi Fariseo? Aña tii. Tii jimonkaayitziro tyaaryoopiironi jinintakaawitariri Pawa. Iirorika panaakotairi iiroka pinkamiithashiritai, iiro piñiio impinkathariwintantai Inkitijatzi”.

*Ikinkithatakotziro Jesús kisaantsi
(Lc. 12.57-59)*

²¹ “Piyotaiyironi iiroka ikantaitakiriri pairani itakaantawori: Iiro pitsitokantzi. Aririka pitsitokantaki, jowasankitaitimi iiroka.

²² Jiroka nokantzi naaka: Iiro pikishiri piyyininka, jowasankitaitzimikari. Iiro pikantawaitziri iijatzi: ‘Tikaatsi piyomachiiti iiroka’. Ari jowasanki-taitakimi pinkatharintsiki. Tii okamiithatzi iijatzi pinkisaniintawaitiri pi-jyininka piitamasontziwaitiri, patsipitawokari pintagaiya sarinkawiniki.

²³ Tima paapiintzi pipira tasorintsipankoki, pintayiniri Pawa, aririka pinkinkishiritapaakiro tzimatsi ikisantzimiri piyyininka,

²⁴ pookanakiri pipira, piyaatashitiri kisakimiri. Pinkantairi: ‘Ajyininká, thami aapatziyawakaiya’. Aririka paapatziyawakaiya kamiitha, pimpiyai tasorintsipankoki, pintaapainiri Pawa pipira.

²⁵ Aririka intzimi kijiimini, impoña jaanakimi pinkatharintsiki, pinthaawakoti iiroka aatsiki, pinkantairi: ‘Iiro pikisawaita, thami aapatziyawakaiya’. Tima aririka jariitakaakimi pinkatharintsiki, inkantaitakiri jimpiratani: ‘Paanakiri jirika’. Ari jagaitanakimi jomontyagaitimi.

²⁶ Iirorika pipinatashitari piriwitani, iiro piñagairo joimishitowakaantaimi. Imapiro”.

Ikinkithatakotziro Jesús mayimpiritaantsi

²⁷ Piyotaiyironi iiroka ikantaitakiri pairani, ikantaitzi:

Iiro pimayimpiritzi.

²⁸ Jiroka nokantzi naaka: Pinkowashiritirorika piñihiro tsinani, matakimi, pimayimpirishiritakiro.

²⁹ Pinkimi nojyakaawintimiro: Iroorika pokipiro pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinkithoryaatyiiromi, pookiro. Tima tii pikowi atsipitakagaimiro poki sarinkawini, iro kamiithatatsi pisaikapiton-aakitai.

³⁰ Iroorika pakopiro pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaan-tiro pinthatzinkatyiiromi, pookiro. Tima tii pikowiro atsipitakagaimiro pako sarinkawini, iro kamiithatatsi pisaikaponthokitai.

Ikinkithatakotziro Jesús ookawakaantsi

³¹ “Ikantaitaki iijatzi pairani:

Aririka jookawakaitya, ontzimatyii impaitiri osankinarintsii
jookawakaantyaari.

³² Jiroka nonkanti naaka: Kaaripiroshiriri jinatzi ookashiwaitawori itsipatari. Tima aririka aawitaiya pashini oimi, omayimpiriwintakiri itawitari oimintari. Ari ikimitakari iijatzi agaironi, mayimpiritaki irirori. Ti-imaite okaaripirowita jookiromi atziri itsipatari, aririka iñihiro omayimpir-itzimowaitiri”.

Ikinkithatakotziro Jesús pairyaashiwaitariri Pawa

³³ “Piyotaiyironi iijatzi ikantaitakiriri pairani itakaantawori:

Iiro pipairyaashiwaitari Pawa.

Apa pinkanti: ‘Jowasankitaina Nowinkathariti iirorika nimatziro nokantziri’. Aririka pinkantaki, ontzimatyii pimonkaatiro.

³⁴ Jiroka nokantzi naaka: Tii okantzi pimpairyaashiwaityaari Pawa, pimatantyaawori pikantayitziri. Iiro pipairyaashiwaitawo inkiti, tima ari isaikiri Pawa janta.

³⁵ Iiro pipairyaashiwaitawo kipatsi, tima irojatzi jashitari Pawa, ari jowach-intitapiinta. Iiro pipairyaashiwaitawo Jerusalén, tima ari ipinkathariwin-tantzi Pinkatharipirori.

³⁶ Iiro pipairyaashiwaitawo piito, pinkanti: ‘Iirorika nimonkaatziro nokantziri, inthatzinkaitinawo noito’. Tiira iiroka matironi pijyookakairo pipai, pinkisaashitakagairo iijatzi.

³⁷ Iiro pamatawitantzi. Imapirorika pantiro pikantziri, ari pinkanti: ‘Jii, nimatiro’. Iirorika pantziro, pinkanti: ‘Iiro nimatziro’. Tima tii okamiithatzi pojyityihiro piñaani”.

*Ikinkithatakotziro Jesús inishironkaitziri kisaniiintantatsiri
(Lc. 6.27-36)*

³⁸ “Piyotaiyironi ikantaitakiri pairani:

Aririka pinkithoryiitiri irooki pashini atziri, okamiithatzi impiyakowin-taityaari, inkithoryiitaitimiro poki iiroka.

Aririka pintsinkiryaakotiri pashini atziri, okamiithatzi impiyakowin-taityaari intsinkiryaakoitimi iijatzi iiroka.

³⁹ Jiroka nokantzi naaka: Tii okamiithatzi pimpiyatyaari kisaniiintzimiri. Aririka impajapootimi kajyitaniki, pishinitiniri iijatzi pashinipooki impajatiimi.

⁴⁰ Aririka inkowaiti jaapithaitimiro piithaari, pishinitiniri jaanakiro iijatzi pipiwiryaakotapiintari.

⁴¹ Aririka jompirataitimi paanakiro ajyaagawontsi pookiro niyanki aatsi, paanakiro ajyaagawontsi panaakairo ikantaitakimi tsika pookiro.

⁴² Aririka inkantaitimi: ‘Pimpinawo’, kamiithatatsi pimpiri. Aririka inkantaitimi iijatzi: ‘Pimpawakinawo, ari noipiyaimi’, okamiithatzi pimpiri iiro pithañapithatari.

⁴³ Piyotaiyironi iiroka ikantaitakiri pairani:

Pinishironkatiri pijyininkapirori. Iriima atziri kijyimi, pinkijyiri irirori.

⁴⁴ Jiroka nokantzi naaka: ‘Pitakotyaari kisayitzimiri. Pamanakotyaari inishironkatantyaariri Pawa irirori. Iiro pipiyatari kisanintzimiri, paapatziyaari’.

⁴⁵ Irootaki ikowakaitakiriri itomitaari Ashitairi Inkitijatzi. Witsikakiriri ooryaatsiri, oorintakotziriri maawoni atziri: kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri. Iriitaki witsikakirori iijatzi inkani, jowaryiiniri maawoni atziri: kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri.

⁴⁶ Pitakotashitaririka ikaatzi itakotzimiri iiroka, ¿piñaaajaantzi ari impinataimi Pawa? Aña iiro, iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri kowakotziriri iyyininka kiriiki.

⁴⁷ Pitakotyaaririka pijyininka, ¿aminaashiwaitaka? Tima iro jimatapiintakiri iijatzi kaari pijyininkata irirori.

⁴⁸ Kamiithashiri pinkantanaiya iiroka, pinkimitakotyaari Ashitairi Pawa, imapiro ikamiithashiriprotaki irirori”.

6

Ikinkithatakotziri Jesús pashitantachari

¹ “Powajyaantairo powapiyimoyitari atziriti pinkamiithashiritimi. Iinirorika piyaataty pantiro, tikaatsi impinataimiri Ashitairi Inkitijatzi.

² Aririka pimpashiantya, tii okamiithatzi pinkantanti: ‘Nopashitantaka naaka’. Irootaki jamiyitari thiiyinkari, ikowi irirori impinkathaitiri. Intzimakirika pinkathatakirini jaka, iro iñaamachiiti irirori impinkathawintaitiri.

³ Aririka pimitakotiri iiroka ashironkainkari, iiro pikamantziri pitsipaminthari,*

⁴ manaantsiini onkantakotya pipashitantakari. Jiyotaki Pawa irirori, iriitaki pinataimini”.

Ikinkithatakotziro Jesús amanamanaataantsi

(Lc. 11.2-4)

⁵ “Aririka pamanamanaatyaari Pawa, tii opantawo pinkimitakotyaari kantakaapirowaitachari. Ikatziyapiinta irirori japatotapiintaita, ikatziya iijatzi niyankiniki nampitsi, iñaantyaariri iyyininka. Iro iñaamachiiti irirori impinkathawintaitiri. Imapiro.

⁶ Irooma iiroka, aririka pamanamanaatya, pashitakotya pipankoki pinkowakotiri Ashitairi tsipatakimiri. Iri ñiimiri apaniroini, ari inishironkatakimi, iriitaki iijatzi pinataimini.

⁷ Tima aririka pamanamanaatya, tii opantawo papiipiintiro okaatzi pikanakiri. Iro jamiyitari kaari ajyininkata aaka. Iñaajaantzi japiipiintziro inkantakiri ari inkimakiri Pawa.

⁸ Paamaakowintya pikimitakotarikari iiroka. Tikiraamintha pinkowakotiri Ashitairi kowityiimotzimiri, jiyotsitakawo maawoni irirori.

⁹ Jiroka pinkanti pamanamanaatapiintya iiroka: Ashitanari, nampitawori inkitiki,

* **6:3** Pinkimitakaantiro tii iyotzimi pampati tsika oita antakiri pakopirori.

Tasorintsi pinatzi iiroka.

¹⁰ Pimpinkathariwintaina naaka.

Pantakainawo jaka kipatsiki okaatzi pinintakaanari iiroka,
Pinkimitakainari inkitiwiri, pantakairi irirori maawoni pinintakairiri.

¹¹ Pimpapiintinawo kowityiimotanari noyaari.

¹² Pimpiyakotainawo nokaaripiroshiriwaitaki,
Tima nimatakiro naaka, nopiyakotairi ikaatzi owaaripiroshiritakinari.

¹³ Iiro pishinitana iñaantaityaana, inkowaiti jantakaitinawo kaaripirori.
Ari pinkantaityaani pimpinkathariwintanti. Ari pinkantaityaani ontzimi-
motimi pishintsinka, iijatzi powaniinkawo. Ari onkantyaari.

¹⁴ Tima aririka pimpiyakotairi atziri kijyimiri, ari impiyakotaimi Ashitairi
Inkitijatzi.

¹⁵ Irooma iirorika pipiyakotairi kijyimiri, iiro ipiyakotaimi iijatzi Ashitairi
irirori”.

Ikinkithatakotziro Jesús tziwintaantsi

¹⁶ “Aririka pintziwintya pinkinkishiritakotiri Pawa, iiro pikamantantzi,
pinkanti: ‘Notziwintatyaari Pawa’. Paamaiya iiroka pikimitarikari thi-
iyinkari. Itzitapiintawita irirori, mantsiyapoo ikantayita jiyotantaityaari
itziwintatya. Iro impinkathawintamachiitiriri irirori. Imapiro.

¹⁷ Irooma iiroka aririka pintziwintyaari Pawa pinkinkishiritantyaariri,
pinkiwapootya, ipoña pinkishitaya kamiitha,

¹⁸ iiro jiyotantaitzimi pitziwintatya. Apa jiyotimi Ashitairi Inkitijatzi,
iriitaki pinataimini”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkitijato ajyaagawontsi

(Lc. 12.32-34)

¹⁹ “Tii opantawo powaagaantashiwaitya jaka kipatsiki, owanaa oth-
onkanita, ari ipiyotapaari iijatzi koshintzi.

²⁰ Iro kamiithatatsi pantayitairo pisaikantaiyaari kamiitha inkitiki.
Onkimiwaityaawo powaagaantaiya inkitiki tsika tii othonkanitapaa, tii
itzimapai koshintzi.

²¹ Tsikarika powaagantaka, ari pinkinkishiritapiintiro”.

Ikinkithatakotziri Jesús ootamintotsi

(Lc. 11.33-36)

²² “Kamiitharika onkantya poki, piñaantawo kamiithaini, okimitawo
pinkoñiityaakotatyiimi.[†]

²³ Tiirika opantawo poki, iiro piñaantawo kamiithaini, kimitaka pintsinirik-
itakotatyiimi”.[‡]

Ikinkithatakotziro Jesús ajyaagawontsi

(Lc. 16.13)

²⁴ “Tikaatsi matironi jantawaitiniri apiti ompiratantaniri. Apaani
inkowapiroti imonkaatiniri jompiratariri, iriima pashini, inkisani-
intanakiri. Ari okimitsitari iijatzi: Tikaatsi matironi jantiniri Pawa
ikowakaantziri irirori, aririka inkinkishiritakoitiro ajyaagawontsi
inkimitakaanakiro iroorikami ompiratyaarini”.

Ikinkithatakotziro Jesús kantzimoshiritaantsi

(Lc. 12.22-31)

[†] 6:22 Ojyakaawintachari okitsi kamiithari, apaani pimantaniri kaari mashithatatsi, ñiirori ikimath-
atairo jantakairiri Pawa. Tima isaikanaatzi okitiijiinkatzi. [‡] 6:23 Ojyakaawintachari iirorika
opantawo oki, apaani mashithari, kaari ñiironi inkimathatairo jantakairimi Pawa. Tima isaikatzi tsika
otsinirikitzi.

²⁵ “Pinkimi nonkanti: Tii opantawo onkantzimoshiriwaitimi pinkanti: ‘¿Iitama noyaari, iitama nomirityaari, iitama nonkithaatyaaari?’ Aña tzi-matsi pashini ankinkishiritapiintairi añaantariki, iro kowapirotacha, anairo okaatzi owayitapiintari, akithaayitapiintari iijatzi.

²⁶ Thami ankinkishiritakotiri tsimiripaini. Tii jiyotzi impankiti joyaari, tii jiwitsiki ipanko jowantyaawori iwankiri. Iro kantzimaitacha Pawa, ipayitapiintakiri jowanawo. Aaka jimapirotzi jitakotai Pawa.

²⁷ Aririka paakowintyaawo onkantzimoshiriwaitimi ¿arima pinkantakiro powawiniintawairo posarintsiti?

²⁸ Incha ankinkishiritakotiro inchatiyapaini, tii añiuro antawaitaniti, tii ontyaawinta onkithaatyaaari. Tiimaita okantzimoshiriwaitawo, onkanti: ‘¿Iitama nonkithaatyaaari?’§

²⁹ Owaniinkata kamiitha, anairi jowaniinkawita Salomón, pinkathari-witachari pairani.

³⁰ Iriitaki Pawa owaniinkatzirori. Okantawita kapichi añaawitawo owani-inkatapaintya, iro osamani, tikaatsi ompantyaawoni aririka onkamatiy-atanaki, tima inchikaitakiro, impoña intaayitakiro. ¿Iiroma ikimpoyaawintz-imi Pawa? Aritaki, iiro pikisoshiritzi.

³¹ Aritapaaki okantzimoshiriwaitzimi, pikantzi: ‘¿Iitama noyaari, iitama niriri, iitama nonkithaatyaaari?’

³² Apatziro okantzimoshiriwaitari kaari kimisantatsini. Irooma iiroka-paini, jiyotakotzimiro Ashitairi Inkitijatzi iitarika kowityiimotzimiri.

³³ Iro kowapirotachari pinkowi impinkathariwintaimi, piñiuro iijatzi jowamiithashiritaimi, irojatzi impantaimirori okaatzi kowityiimotzimiri.

³⁴ Ari okanta, iiro okantzimoshiriwaitzimi oityaarika awijiyimotimiri oñaatamani. Tima maawoni kitiiyjiri piñiuro oitya awijiyimotzimiri”.

7

Ikinkithatakotziro Jesús ookimotaantsi

(Lc. 6.37-38, 41-42)

¹ “Tii opantawo ankantanti: ‘Kaaripiroshiri jinatzii nojyininka’. Aririka ankantantaki, ari jimaitai aaka, inkantayitai: ‘Kaaripiroshiriri pinatzii iiroka’.

² Aririka ankantakotiri ajyininka, ari inkantakotanakai iijatzi aaka. Ontzi-matyii aamaiya, aririka ontzimi antzimotantani, imapiroitaikari aaka paata impiyaitai.

³ Okimiwaitakawo aririka ontyaakitaimi antawo inchapitoki okiki, ¿kantatsima aminiri pashini tyaakitachari kapichiini jokiki?

⁴ ¿Tiima iiro okantzi ankantiri: ‘Pimpoki, nagaimiro otyaakitakimiri pokiki?’ Tima otyaakitakimi iiroka antawo inchapitoki.

⁵ Pikimitakari thiiyinkari. Pitawatyaawo iiroka paawairo inchato otzikaakimiri, irojatzi paminantanaiyaari kamiitha paantaiyaanariri pashini otyaakitachari.

⁶ Tii ipaitapiintziri otsitsi wathatsi tasorintsitsiri. Ari okimitari iijatzi tii ipaitziri chanco poriryaayitatsiri, ari joipatsitakiro jaatzikawaitakiro. Tii ipaitziri ikowawitari, owanaa inkatsimati, ari jatsikantaki”.*

§ 6:28 Iro ikantakoitzi jaka “inchatiyapaini” iitachari “lirio”. * 7:6 Ikantaitziri jaka: “wathatsi tasorintsitsiri” ipoña “poriryaatatsiri”, iro oiyakaawintachari Kamiithari Ñaantsi tasorintsitsiri. Tima iñaani Pawa, okimitari ikaatzi poriryaatatsiri. Iriima otsitsi ipoña chanco, iri oiyakaawintacha, kaari kowironi inkimisantiro Kamiithari Ñaantsi, oiyiki ikisaniintakiri kamantantzirori. Iiro okantzi joñaashirinkaitiri, tiirika ikowiro inkimisanti.

Ikinkithatakotziri Jesús amanapirotariri Pawa
(Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ “Pinkamitanti, pinkowakotanti iijatzi, aritaki piñaakiro impaitimiro pikowiri. Pinkimitakaantiro pariitya pankotsi, pinkantapaakiri ashitawori: ‘Pashitaryiinawo’. Aritaki jashitaryaakimiro ipanko.

⁸ Aritaki impaitairi kamitantatsiri. Inkaati kowakotantatsiri, ari joñaagaitairi. Aririka inkantaitiri: ‘Pashitaryiuro’. Aritaki jimatakiro.

⁹ Aririka inkamitimi pitomi, inkantimi: ‘Paapa, pimpina tanta’. ¿Arima pimpakiri mapi?

¹⁰ Aririka inkantimi: ‘Pimpina shima noya’. ¿Arima pimpakiri maanki joyaari?

¹¹ Piyotzi iiroka pitakotari pitomipaini, kaaripiroshiri pinawita. Iri owat-sipiro Ashitairi Inkitijatzi, jitakotari maawoni amanayitariri.

¹² Aririka pinkowi jitakotaitimi, pitawatyaawo pitakotantya iiroka. Irootaki okantakotziri Ikantakaantaitani, irojatzi ikantakiri pairani Kamantantaniri”.

Ikinkithatakoitziro aatsimanchaki
(Lc. 13.24)

¹³ “Aririka pinkowi pintyaapankotairi Pawa, pinkimitakaantiro pimpampithatatyiiromi aatsimanchaki. Tima tzimatsi pashini aatsipitatzi, kaari pomirintsitachani inkinantaityaawo. Ojyiki pampithatakirori, jashironkaayitaiya sarinkawiniki.

¹⁴ Irooma aatsimanchaki, tii iyyikitzi kinantyaawoni, iriitaki ariitaachani Pawakinta, inkantaitatyaani jañagai janta”.

Ikinkithatakotziri Jesús thiiyachari
(Lc. 6.43-44)

¹⁵ “Pintyaaryootaiyini, jamatawitzimikari ojyawitariri Kamantantaniri, inkimitakotapaatyaari ikanta ojya tii ikatsimanitzi. Kaaripiroshiri jinayitzi, ikimitakari piratsi katsimari.

¹⁶ Ontzimatyii ankimpoyiuro jantayitzi ayotantantyaari ikamiithashir-itzirika. ¿Añiroma uva onkithokitantyaawo owaato kitochii? Tii. ¿Imatziroma higo onkithokitantyaawo iroori? Tii imata iijatzi.

¹⁷ Inchato saankanatatsiri ojyooki, okithokitzi kamiitha. Irooma inchato kamaatotatsiri, tii onkithokiniti.

¹⁸ Tima inchato saankanatatsiri ojyooki, tii ññaitziro onkaaripiroti okithoki. Ari okimitari iijatzi inchato kamaatotatsiri, tii ññaitziro onkamiithati okithoki.

¹⁹ Tima itowaitziro inchato kaari kithokitatsini, jagaitziro intagaitiro.

²⁰ Pinkimpoyaakotairi yotaayitzimiri. Ikimitakaworika okithokitzi in-chato saankanatatsiri ojyooki, pimatiro jiyotaayitzimiri”.

Ikinkithatakotziri Jesús yotakopirotanairiri
(Lc. 13.25-27)

²¹ “Tzimawitacha ojyiki kantawitanari: ‘Nowinkathariti pinatzi iiroka, nopinkathapirotzimi’. Iiromaita jiñairo impinkathariwintairi Pawa. Apa jiñairo antanairori ikowakaantziri Ashitanari Inkitijatzi.

²² Aririka nompinkatharitari paata napatotairi maawoni atziri. Tzimatsi kantayitaatsini: ‘Nowinkathariti, nopairyaapiintzimi nokinkithatakotzimi. Nopairyaakimi nowawijaakotziri piyarishiritatsiri. Nokantayitzi iijatzi nojyininka: Iro notasonkawintantari nopairyiuri Jesús’.

²³ Nonkantzimaitanantyaari naaka: ‘Tii niyotzimi. Piyaatawiiti jantyaat-sikiini, imapiro pikaaripiroshiritaki’ ”.

Ikinkithatakoitziri owatzikirori ipanko
(Lc. 6.46-49)

²⁴ “Pinkimi, aririka pinkinkishiritiro maawoni nokantakimiri, aririka pinkimisantanakiro maawoni, ari okamiithatzi. Irootaki piyotanityaari. Pinkimityaari owatzikirori ipanko okisopathatzi kipatsi.

²⁵ Oparyaawita antawoiti inkani, amaaniwita. Otampiyawitaka shintsi-ini, ookantawitawo pankotsi, tii aawiyiro. Tima owatzikatya kamiitha okisopathatzi kipatsi.

²⁶ Ari okimitari iirorika pikinkishiritziro nokantayitakimiri, iirorika pinkimisantanairo, iiro piñiuro piyotanityaawo. Pinkimitakotyaari owatzikirori ipanko impanikipathatzi.

²⁷ Oparyaapaaki inkani, amaanitapaaki. Ipoña otampiyatapaaki, ookantapaakawo, tyaanaki pankotsi, aanakiro. Tii jiñaitairo”.

²⁸ Irootaki jiyotaayitakiriri Jesús ikaatzi apatowintakariri. Iyokitzi ikan-tanaka atziriiti.

²⁹ Tii omaanta ishintsinka jiyotaantzi, janairi jiyotaantzi Yotzinkariiti.

8

Joshinchagairi Jesús imatziri pathaawontsi
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

¹ Ikanta joirinkaa Jesús ikinkithataki tonkaariki otzishiki, joyaatairi oyyiki atziri.

² Ari ipokashitakiri imatziri pathaawontsi, jotzirowashitapaakari Jesús, ikantapaakiri: “Pinkatharí, pikowirika, poshinchagaina”.

³ Iro jakotashitantanakariri, jotirotantakari kapichiini jako, ikantzi: “Nokowi, pishintsitai”. Shitakotanai ipathaawaiwita.

⁴ Ipoña Jesús ikantawitawaari: “Iiro pikinkithatakotana. Apatziro powanakiro piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari, pimonkaatantyaawori Ikantakaantani Moisés, pimpiri pashitakaariri Pawa, jiyotantaityaari ishi-takotaimi”.

Joshinchagairi Jesús jompiratani ijiwari owayiriiti
(Lc. 7.1-10)

⁵ Ikanta jawijanaki Jesús, ariitaiyakani nampitsiki Capernaum. Ari ipokakiri Roma-jatzi ijiwari owayiriiti, jiñiuri Jesús,

⁶ ikantapaakiri: “Nowinkathariti, tzimatsi nompiratani nopankoki, mapirokitaka imantsiyataki, kisopookitaki”.

⁷ Jakanakiri, ikantziri: “Aritaki niyaataki noshinchagairi”.

⁸ Ikantzimaitanakari irirori: “Oyyiki nopinkathatakimi iiroka, kaaripiro ninatzi naaka, niyotzi iiro okantzi pintyaapankotina. Apa nokowi pinkan-takaanteri, ishintsitai. Tima aritaki jimatatya pinkantiri.*

⁹ Tzimatsi ompiratanari naaka, tzimatsi iijatzi owayiripaini nompiratari naaka. Aririka nonkantiri: ‘Piyaati’, aritaki jiyaataki. Aririka nonkanti pashini: ‘Pimpoki’, aritaki impokaki. Aririka nonkantiri nompiratani: ‘Pan-tiro jiroka’, jimatziro jantziro”.

¹⁰ Iyokitzi ikantanaka Jesús ikimakiri ikantaki jirika ijiwari owayiriiti. Ikantanakiri oyaataiyirini: “Iri matakirori jirika ikimisantzi, jaka Israel-ki tii itzimi ajyininka kimityaarini. Imapiro.

* **8:8** Jirika ijiwari owayiriiti Roma-jatzi, kaari Judá-mirinka, pashinijatzi atziri jinatzi. Tima pairani apaani Judá-mirinka, tii ityaapankotziri pashinijatzi kaari ijyininkata.

¹¹ Pinkimi, aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, ari intzimaki oyyiki kaari ajyininkata poñaayitachari pashiniki nampitsi, nintaachani intsi-pataiyaari Abraham-ni, Isaac-ni iijatzi Jacob-ni.

¹² Iiromaita itzimapirotai ajyininka saikaatsini janta. Iriitaki ikowakaawi-itakari impinkathariwintairimi maawoni janta, oyyiki ipiyathawaitaka, irootaki jookantaiyaariri otsinirikitaki. Ari jiraawaitaiyaari, jatsikaiki-waitya inkimaatsiwaitaiya”.

¹³ Ipithokashitanaari ijiwari owayiriiti, ikantziri: “Pimatairo pimpiyi pi-pankoki. Tima pimatakiro pikimisantzi iiroka, irootaki ishintsitantaiyaari pompiratani”. Aripaiti ishintsitanai jompiratani janta ipankoki.

Joshinchagairo Jesús riyoti Pedro

(Mr. 1.29-34; Lc. 4.38-41)

¹⁴ Ikanta Jesús jataki ipankoki Pedro. Iñaapaakitziro riyoti, omaryaaka, imatatziro saawataantsi.

¹⁵ Jotirotantapaakawo kapichiini jako, shintsitanai. Piriintanaka, aminawakiniri oitarika ompawakiriri.

¹⁶ Okanta otsiniriityaanaki, jamaitapaaki oyyiki piyarishiritatsiri. Joshinchaayitairi, ikisawakiri iwiyariti. Joshinchaayitairi iijatzi mantsiyayitatsiri.

¹⁷ Ari okanta imonkaatantakari ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Isaías, ikantaki:

Iri anakironi amantsiyari,

Irijatzi anakironi okaatzi akimaatsiyitari.

Oyaatirini Jesús

(Lc. 9.57-62)

¹⁸ Ikanta jiñaakiri Jesús iyyikitapaaki atziri apatowintariri, ikantanakiri jiyotaani: “Thami amontyagai intatsikironta”.

¹⁹ Ikantawitawaari Yotzinkari: “Yotaanarí, nokowi noyaatanakimi tsikarika pikinayitzi iiroka”.

²⁰ Jakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsi imoo otsitsiniro jimaantapiintari, iijatzi tsimiripaini tzimatsi jomayiro. Iriima jirika Itomí Atziri tii otzimi ipanko jimaantapiintyaari irirori”.

²¹ Ari ikantanaki jiyotaani: “Yotaanarí, nokowawitaka noyaatanakimi, tiimaita iroñaaka nokowatzi noñaanairi nowaapatitari nonkitatanairi, ari noyaatimiri”.

²² Ipoña ikantanakiri Jesús: “Poyaatina. Tima ikaatzi kamashiriyitatsiri, ari inkitatairi irirori kaminkaripaini”.

Jomairintziro Jesús tampiya

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, itsipatanaari jiyotaani.

²⁴ Ikanta imontyaakotanaki, maanaki Jesús pitotsiki. Iro jiwiyaakotaiyakani niyantyaaniki, omapokashitaka otampiyatapaaki antawoiti, kitaatapaaka jiña pitotsiki, otamaryaatanaki inkaari.

²⁵ Jiyaatashitanakiri Jesús, jowakiryaapaakiri, ikantapaakiri: “¡Yotaanarí, ampiinkatyi! ¡Powawijaakotaina!”

²⁶ Ikantanakiri irirori: “¿Litama pithaawantari? ¿Tikiraama pikimisan-tapirotziita?” Piriintanaka, jomairintakiro tampiya iijatzi otamaryaani inkaari, awijanaki, mairyaatanai kamiitha.

²⁷ Iyokitzi ikantaiyanakani jaminanakiri Jesús, antawoiti ipinkathatanakiri, ikantawakaiyani: “¿Litama atziritatsiri jirika? Jomairintziro tampiya, iijatzi inkaari”.

Gadara-jatzi piyarishiritatsiri
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

²⁸ Aritaki ariitaiyakani intatsikirona, aatakotaiyapaakani nampitsiki iitachari Gadara. Ari ishiyashitawakari apiti piyarishiritatsiri ipoñaakawo kitataariki. Katsimaki ikantakaakari piyari, owanaa ithaawantaitakari, tii okantzi inkinaiti janta.

²⁹ Ikantawakiri: “¡Jesús, Itomi Pawa! ¿Irootaintsima powasankitaina? ¿Tsikama nokantakimika iiroka?”

³⁰ Ari itzimi janta ojiyiki chancho, joshintagaiyini.

³¹ Ñaawaitanaki iwiyariti, ikantanaki: “Aririka powawijaakotairi jirika nopiyarishiritakairi, potyaantina ipiyotaka chancho”.

³² Jakanakiri Jesús, ikantziri: “Piyaati piyari”. Matanaka. Jatanaki piyari-paini chancho-ki, iro ishiyantanakari impiitatzi otzishi, mitagaiyapaakini, apirotaka ipiinkaki maawoni inkaariki.

³³ Ikanta jiñaakiri aamaakowintariri, shiyaiyanakani. Jataki nampitsiki, ikamantapaakiri maawoni atziri okaatzi jiñaakiri.

³⁴ Iro jiyaatashiitantakariri Jesús, ikantaitapaakiri: “Tii nokowaiyini pi-saiki nonampiki, pamini tsika pinkini”.

9

Joshinchagairi Jesús kisopookiri
(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, montyaakotanai, ipiyaawo inampiki.

² Ari jamaitakiniri kisopookiri, jinatakoitantakari jomaryaantapiintari. Jiyoshiritawakiri Jesús atziri natakotakiriri, jiñaanatawakiri mantsiyari, ikantawakiri: “Thaamintashiri pinkantanatya notomi, ari noshinchagaimi, ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwaiwitaka”.

³ Ikanta ikimawaki Yotaniriiti, ikantashiritanaki: “Ithainkatziiri Pawa jirikawí”.

⁴ Yotaki iijatzí Jesús iita ikantashiritakiri, josampitanakiri: “¿Litama okaaripirotantari pikantashiritziri?”

⁵ ¿Tiima okamiithatzi nonkanti: ‘Ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwitaka?’ ¿Irooma pikowi nonkantiri: ‘Pinkatziyi, piyaatai?’

⁶ Iroñaaka piñiiri Itomi Atziri otzimimotziri ishintsinka, ari impiyako-tairi kaaripiroshiriwitachari”. Ipithokashitanakari mantsiyari, ikantziri: “Pinkatziyi, paanairo pomaryaaminto, piyaatai pipankoki”.

⁷ Ari ikatziyanaka mantsiyawitachari, jatai ipankoki.

⁸ Jiñaakiri maawoni atziri apatotainchari, iyokitzi ikantaiyanakani jiñaawairi jiyaatai. Ikantaiyanakini: “Imapirotatziiri Pawa, iriitaki matakirori otzimimotantakariri ishintsinka Jesús”.

Jagaitanakiri Mateo
(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

⁹ Ikanta jawijanaki Jesús, irojatzi jiñaantapaakariri iitachari Mateo, kowakotziriri iyyininka kiriiki. Ikantapairi: “Poyaatina”. Katziyanaka, joyaatanakiri.

¹⁰ Ipoña jaanakiri ipankoki jowakaiyaari, itsipataanakiri jiyotaani. Ojiyiki jatanaintsiri kowakotziriri iyyininka kiriiki, jiyaataki iijatzí kaaripiroshiritatsiri. Ari itsipatakari Jesús jowaiyakani.

¹¹ Ikanta jiñaakiri Fariseo-paini, ikaimakiri jiyotaani Jesús, josampitakiri: “¿Litama itsipatantariri Jesús kowakotantatsiri kiriiki, itsipatakari iijatzí kaaripiroshiritatsiri? Tii okamiithatzi”.

¹² Ikimawaki Jesús, ikantanaki irirori: “Aririka imantsiyati atziri ipokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tikaatsi inkowi irirori.

¹³ Ontzimatyii pinkinkishiritiro Ikantakaantani Pawa, kantatsiri:

Tii apa nonkowairi pamayitaina pipira pintayinari.

Iro nokowapirotziri pinishironkatairi piyyininka.

Tii apa nompokashitiri kamiithashiriri nonkaimashiritairi, aña nopokashitatziiri kaaripiroshiriri nonkaimashiritairi jowajyaantairo kaaripirori”.

Ikinkithatakotziro Jesús itziwintaita

(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

¹⁴ Ipoña ipokaiyakini jiyotaani Juan, josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “¿Iitama kaari itziwintanta piyotaani? Notziwintapiintaka naaka, ari ikimitari iijatzi jiyotaani Fariseo-paini”.

¹⁵ Jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Aririka intsipataityaari aawakaachari, ¿arima jowashiriniintaitatya? Aryaajaini paata, aririka jagaitakiri iimintaitari, aripaiti intziwintaitya.

¹⁶ Apaani paijatori ikithaataitari, aririkami jowapatankaitantyaawo osapiki owakiraari, ari osagaapirotanaki aririka aminthatanatyaaarika owakiraari.

¹⁷ Iijatzi okimitari, tii okantzi paijatori mishinantsinaki jowantaityaawo iiryaari jimiritaitari. Aririka jowantaityaawo, ari intankanaki, apaawaitashitatya jimiriitari, iijatzi mishinantsinaki. Iri kamiithatatsi owakiraari mishinantsinaki jowantaityaawo, iiro apaawaitanta apitiroiti”.

Irishinto Jairo opoña tsinani otirotsitakiriri iithaari Jesús

(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

¹⁸ Tikira ithonkiro jiñaawaiti Jesús, ariitapaaka jiwari, ipinkathatapaakiri, ikantapaakiri: “Kamaki nishinto, iro nopokantari piyaati nopankoki potirotantyaawo kapichiini pako, añaagaita”.

¹⁹ Ari jiyaatanaki Jesús, iijatzi jiyotaani joyaatanakiri.

²⁰ Okanta mantsiyatatsiri tsinani, oyyiki osarintsi osokaawaitaka, tzi-makotaki 12 osarintsi, okinashitapaakiri itaapiiki Jesús, otirotakiro opatziki iithaari.

²¹ Tima okantashiritakitzi: “Aririka notirotakiro iithaari, ari noshintsitai”.

²² Ipthokashitanakawo Jesús, ikantziro: “Thaaminta pinkantanaiya nishinto, oshinchagaimi pawintagaana”. Apathakiro ishitanaki omantsiyanka tsinani.

²³ Ikanta jariitapaaka Jesús ipankoki jiwari, jiñaapaatzi jyowiwintzirori kamaintsiri, oyyiki atziri kamiñiinkataintsiri.

²⁴ Ikantapaakiri Jesús: “Piyyiki, tii okami piraakotaiyakarini, aña imakoryaatzi”. Thainka jowaitakiri Jesús.

²⁵ Ipoña jomishitowapaakiri maawoni, tyaapaaki Jesús, joirikawakotapaakiro, piriintanaa iintsi.

²⁶ Tii jimanakotanaka jantakiri Jesús, ikimakoitanakiri maawoni.

Joshinchagairi Jesús kaari okichaatsini

²⁷ Ikanta jawijanaki Jesús, ipatzimatanakiri apiti kaari okichaatsini, ikaimotziri, ikantzi: “¡Icharini David-ni, pinishironkataina!”

²⁸ Irojatzi jariitantapaakari pankotsiki, iijatzi kaari okichaatsiri irirori. Ipokashitapaakiri okaakiini, josampitakiri Jesús, ikantziri: “¿Pikinkishiryaama iiroka ari nowawijaakotaimi?” Ikantzi irirori: “Jii, aritaki pimatakiro nowinkathariti”.

²⁹ Jakotanaki Jesús, ipampiyookitakiri, ikantziri: “Oshinchagaimi pikimisantaana”.

³⁰ Apathakiro jaminanai kamiitha. Ishinchiinkatawairi, ikantziri: “Tii nokowi pinkinkithatakotina noshinchagaimi”.

³¹ Ikanta jiyaatai, ikamantantanaki, ithonka ikimakoitanakiri Jesús.

Iñaawaitakaitziri masontzipaantiri

³² Ipoña jamaitapaakiniri Jesús piyarishiritatsiri, masontzipaanti ikan-taka.

³³ Ari joshinchaawakiri Jesús jirika, ñaawaitanai imasontzipaantitakaaw-itari piyari, tima jotyaantapithatakiri iwiyariti. maawoni jiyokitziin-tanakiri Jesús, ikantashiritaitanaki: “Tii añaapiintzi ojariri jirika anampiki Israel-ki”.

³⁴ Iriima Fariseo-paini ikantaiyini irirori: “Jimatakaatziiri ijiwari piyariiti joshinchaantariri piyarishiritatsiri”.

Sampainkataki pankirintsi

³⁵ Ithonka jiyaayitaki Jesús maawoni nampitsiki, jiyotaantayitaki japato-tapiintaita. Ikinkithatakotapiintakiro Kamiithari Ñaantsi tsika onkantya im-pinkathariwintantai. Joshinchaayitakiri maawoni, tikaatsi mantsiyarintsi pomirintsitzimotyaarini.

³⁶ Iñaayitziri oiyiki apatowintariri, antawo Jesús jitakoshiritakari, ikantaki: “Imapiro jashironkaayitaka jirika atziripaini.

Ikimitakari oijya iirorika itzimi aamaakowintyaarini”.

³⁷ Iikiro ikantanakitziiri jiyotaani: “Ikimitakawo jirikapaini atziri, osam-painkatzi pankirintsi, tiimaita itzimapirotzi atziri oyipataironi.

³⁸ Pamañaari Awinkathariti jotyaantiita oiyiki jatatsini atziriki, tima tzimatsi oiyiki kimisantayitaatsini”.

10

Jiyoshiitaki Jesús 12 Otyaantapirori

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Ipoña jiyoshiitaki Jesús ikaatzi 12 jiyotaani, jimatankiro irirori joshin-chaayitairi mantsiyari, iijatzii ikaatzi piyarishiritatsiri, tima ipasapiyaakari itasonkawintantzi.

² Jirika ikaatzi 12 jiyoshiitakiri Jesús: Itanakawori Simón, jiitakiri Pedro. Ipoñaapaaka Andrés, iririntzi Pedro. Ipoñaapaaka Jacobo itomi Zebedeo itsi-patakariri iririntzi Juan.

³ Ipoñaapaaka Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo kowakowitariri kiriiki iyyininka, ipoñaapaaka Jacobo itomi Alfeo, Tadeo,

⁴ ipoñaapaaka Simón, jiitaitakiri iijatzii Kisakowintantaniri. Ipoñaapaaka iwiyaantapaakawori Judas Iscariote, iriitaki pithokashitainchari.

Jotyaantaitakiri kaataintsiri 12

(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Ipoña jotyaantakiri Jesús kaataintsiri 12, ikantawakiri: “Tiro pikini isaikayitzi atziri kaari ajyininkata aaka, iiro pikini iijatzii inampiki Samaria-jatziiti.

⁶ Iri pitapaintya piyaatashitiri ikaatzi icharinitari Israel-ni, kimitakariri oijya itzipinawaita.

⁷ Tsikarika pinkinayitaki pinkamantanti, pinkanti: ‘Irootaintsi impinkathariwintantai Inkitijatzii’.

⁸ Poshinchaayitairi maawoni mantsiyari, pañaakaayitairi kamawitachari, poshinchagairi pathaawaitatsiri, iijatzi piyarishiritatsiri. Tima nishironkataari pinayitaki, iiro piñi inkowakoitimi. Iro pimatanaari iiroka pinishironkayitantai iijatzi.

⁹ Iiro paanaki piiriikiti pithaatiki,

¹⁰ iiro paanaki iijatzi pithaati, iiro paanaki apiti piithaari, pi-zapato-ti, pikotzikiiro, tikaatsi paanaki. Tima ikantaitzi:

Impinaitiri antawaitatsiri.

¹¹ Aririka pariitya nampitsiki, paminapaaki aapatziyimini, iri pisaikimota-paaki, irojatzi pawijantatyaari pashiniki nampitsi.

¹² Ari pariitatyaaarika pankotsiki, piwithatapaatyaari ikaatzai saikatsiri.

¹³ Aririka jaawakimi kamiitha irirori, ari isaikai kamiitha okaatzai piwithatapaakari. Irooma iirorika jaawakimi kamiitha, aminaashitaka piwithatapaakari.

¹⁴ Iirorika jaapatziyaitzimi, iirorika ikimisantaitzimi iijatzi, pawijapithatiri, potikanairo piipatsikiiti.

¹⁵ Tima iriitaki imapiroitiri paata jowasankitaitiri jirika, ari anaanakiro ikantaitakiri Sodoma-jatzi ipoña Gomorra-jatzi. Imapiro”.

Inkimaatsitakaitatyiimi paata

¹⁶ “Notyaantatziimi naaka. Pikimiwaitakari jotyaantaitziri oijya ipiyota piratsi katsimari. Ontzimatyii pinkimitakotyaari kokiyantzi maanki. Ontzimatyii iijatzi pinkimityaari shiro tii ikatsimawaitzi.

¹⁷ Paamaakowintya. Tima jaakaantaitatyiimi jiwariipainiki impajatakaantaitimi japatotapiintaita.

¹⁸ Ompona jaayiitanakimi pinkatharintsiki, okantakaantziro pawintaana ari pikinkithatakotaina, irojatzi inkimantaiyaari iriroriiti, iijatzi pashinijatzi atziri kaari ajiininkata.

¹⁹ Aririka piñaakiro jaayiitanakimi, iiro pikantashiriwaitzi: ‘¿litama nonkantapaakiri?’ Tima tzimatsi yotashiritakaimini oita piñaanityaari.

²⁰ Iiro piyotashitanakawo oitya piñaanityaari, Tasorintsinkantsi poñaachari Ashitzimiriki, iri yotakaimironi oita pinkantayitapaakiri.

²¹ Ari iñaitaki aakaantirini iririntzi jowamaakaantiri. Piñi aakaantirini itomi. Piñi tsitokakaantirini ashitariri ikisaniintanakiri.

²² Ojyiki piñi iiro inkisaniintaitimi okantakaantziro pipairyagaana pikimisantaana, ari pinkantaitatyiiro pawintaiyaana, aritaki nowawijaakoshiritaimi.

²³ Aririka inkisaniintaitanakimi nampitsiki, pawijyi pashiniki nampitsi. Tima tikira pithonkiro pinkinayiti maawoni nampitsiki tsika isaikayitzi Israel-mirinkaiti, irojatzi impiyantaiyaari jirika Itomi Atziri. Imapiro.

²⁴ Tii jiñaitzi apaani yotaari janaakotiri yotairiri. Tii añai iijatzi onampitaari janaakotiri onampitariri impinkathaitiri.

²⁵ Apa añi iiro kantatsi yotaari inkimitakotaiyaari yotairiri pairani. Ari ikimitari iijatzi onampitaari. Ikisaniintaitakina naaka iroñaaka, ikimitakaantaitakina naakami Beelzebú, iwinkathariti piyari. Iiroka imapiroiti inkisaniintaitimi pikimisantaana”.

¿litaka ampinkathatiri?

(Lc. 12.2-9)

²⁶ “Iiromaita pipinkashiwaitari jirikapaini. Ontzimatyii onkoñaatakoyitai manakowitainchari, oñaagantairo kaari ikimathawiita pairani.

²⁷ Apanirowni niyotakaayitaimiro iiroka jirokapaini, tii jiyotzimaitawo thainkantaniri, iirokamaitaka kinkithatakaayitairini.

²⁸ Iiro pipinkashiwaitari tsitokimini, iiro jimatziro jotyaantimi sarinkawiniki. Aña iri pimpinkathatai Pawa, iriitaki matzirori jotyaantantzi sarinkawiniki.

²⁹ Pamini, tii ipinapirowita tsmiripaini, iro kantzimaitacha jiyotzi Pawa aririka inkamagaanti apaani.*

³⁰ Jiyotsitawo Pawa okaatzi tziyayitatsiri aishi.

³¹ Piñaakiro, jaamaakotari Pawa tsmiripaini, iiroka jimapirotzi jaa-maakotzimi. Iiro pipinkashiwaitari kisaniintimiri.

³² Aririka pinkantiri pijyininka: ‘Nopinkathatairi Jesús’, aritaki nonkantairi Ashitanari Inkitijatzi: ‘Paapá, ipinkathataana jirika, ajyininkataari’.

³³ Irooma pinkantiririka pijyininka: ‘Tii nopinkathatziri Jesús’, ari nonkimitaiyaari naaka, nonkantairi Ashitanari: ‘Paapá, tii nonkimitsitaiyaari ipinkathatana jirika, tii ajyininkataari’ ”.

Ikinkithatakota Jesús

(Lc. 12.49-53; 14.26-27)

³⁴ “Tii nokowi onkompitzimotimi. Tii apa nompoki jaapatziyawakaiya atziri. Aña iro nopokantari onkimiwaityaawo namatyimi owathaamintotsi jantaminthatawakaantyaari.

³⁵ Aña iro nopokantakari:

Inkisaniintantyaariri atzirii iwaapatitari,
Onkisaniintantyaawori tsinani onaanatitari,
Onkisaniintantyaawori tsinani ayiro.

³⁶ Iri pithokashitawakaachani atzirii inkisaniintawakaiya ikaatzi isaika-pankotawakaiyani.

³⁷ Iro kamiithawitachari pitakoyityaari piwaapati, pinaanati, powaiyani-paini. Iro kantzimaitacha iirorika pimapirotanaki pitakoyityaari pijyininka, tiira pityaaryootzi pitakotaana naaka.

³⁸ Ontzimatyii pinyaaryoowintiro nokinkithatakotakimiri, onkantawitya impaikakoitimi. Aririka powajyaantakiro, tii pinyaaryoowintziro pikimisan-tana.

³⁹ Ikaatzi itakowaitachari apaniroidi jantayitziro inintashitari, aritaki impiyashitaiya. Iriima inkaati kamawintinani jantanairo nokowakairiri, aritaki jawijakoshiritai”.

Impinayitairi

(Mr. 9.41)

⁴⁰ “Iitarika aapatziyimini, naaka jaapatziyaka. Ari okimitari iijatzi, iitarika aapatziyinani naaka, iri jaapatziyaka Ashitanari otyaantakinari jaka.

⁴¹ Iitarika yotimini kamantantaniri pinatzi, impoña jaapatziyanakimi, ari pinkaatairi impinataimi Pawa paata. Ari okimitari iijatzi, iitarika yotakimini kamiithashiriri pikimisananai, ipoña jaawakimi kamiitha, ari pinkaatairi impinataimi Pawa paata.

⁴² Aririka jiyoitimi iirokataki niyotaani, iro ipantzimiri pimiri, jiyotzi Pawa, iriitaki pinatairini itakotakimiri”.

11

Jotyaantziri Juan jiyotaani

(Lc. 7.18-35)

* **10:29** Kantakotachari jaka “tii ipinapirowita tsmiripaini”, tima kantatsi jamanantaitantyaari apapintyakiroidi kiriiki inkaati apiti tsimiri.

¹ Ithonkakiro Jesús jiyotaakiri 12 jiyotaani. Awijanaki inkamantanti mawoni nampitsiki.

² Ikanta Juan owiinkaatananiri jomontyaitakiri chapinki, ikimakotakiro jantayitakiri Cristo, jotyaantaki apiti jiyotaani,

³ josampitiri Jesús, inkantiri: “¿Irokama jiitaitziri, ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini pokatsini?”

⁴ Ikanta jariitaka jotyaantani Juan, josampitapaakiri Jesús. Ari jakanaki irirori, ikantzi: “Aririka pimpiyanai, pinkamantapairi Juan okaatzi pikimaki, okaatzi piñaakiri nantayitakiri iijatzi.

⁵ Naminakaayitairi kaari okichaatsini, naniitakaayitairi kisopookiri, noshinchaayitairi pathaawaiwitachari, nokimakaayitairi ashikimpitari, nañaakaayitairi kaminkari, nokinkithatakotainiri Kamiithari Naantsi ashironkainkaripaini.

⁶ Inkimoshiriwintaina kaari kisoshiriwintinari”.

⁷ Ikanta ipiyanaa jiyotaani Juan, josampitanakiri Jesús apatowintakariri, ikinkithatakotziri Juan, ikantzi: “¿Litama pikinkishiritakotariri piñaakiri chapinki otzishimashiki? ¿Iriima piñaaki ojoyawori sawoo opiyonkatonkitakairo tampiya okantakaari tii ithaamintashirita?

⁸ ¿Piñaakirima jowaniinkataka ikithaata? Aña tii. Ikaatzi owaniinkatachari ikithaata, isaikapankotziri pinkatharintsi.

⁹ Piyaatashitakiri piyotaki kamantantaniri jinatzii. Tima jimapirotatziiro janaakiri Kamantantaniriiti.

¹⁰ Iriitaki josankinatakoitaki pairani, jiñaanatzi Pawa Itomi, ikantziri:

Notomí, ari notyaantaki ityaawoni inkinkithatakotimi, Iriitaki witsikaantimini tsika pinkinapaaki iiroka.

¹¹ Pinkimi nonkanti naaka: Ojyiki atziri tzimawitainchari, tikaatsimaita anairini jiyotanitakari Juan. Iro kantzimaitacha inkaati ipinkathariwintairi Inkitijatzi, tsinampashiritaatsiri janta, janaakotairi irirori Juan. Imapiro.

¹² Jitakawo pairani Juan ikinkithatakaakimi, tzimatsi ojyiki kowanakirori shintsiini iñiuro impinkatharitari Inkitijatzi. Antawoiti ikowanaki iñiuro ojyawaitakawo ishintsitaitzi jowayiritaitya. Irojatzi ikantaita iroñaaka.

¹³ Pairani tikira itzimi Juan, tzimawitacha Kamantantaniri opoña Ikan-takaantaitani.

¹⁴ Iriima Juan, iriitaki ikinkithatakoitakiri pairani, iriitaki Elías-tatsiri piyaatsini.

¹⁵ Kowirori inkimathatiro, inkimisanti.

¹⁶ Nokimitakaantakimiri naaka kojyikawairintzi iintsi aririka imaanani-waiti,

¹⁷ ikantaiyini: ‘Thami ajyowiwaiti amajyiitantyaari’. Iromaita ikowi. Ikan-taiyini iijatzi: ‘Incha ampampithai owashiritantyaari’. Tii ikowiro iijatzi.

¹⁸ Ari pikimitaiyakarini iirokaiti. Piñaawitawakari Juan itzitapaakawo owanawontsi, tii jimiritawo kachori, pikantaiyakirini: ‘Ipiyarishiritatzi, iro itziwaitantari’.

¹⁹ Ipokawitaka Itomi Atziri, tii itziwitawo irirori owanawontsi, imiritawo kachori iijatzi. Pikantaiyakirini: ‘Kaaripirori jinatzii jirika, niyawairintzi, shinkiryaantzi jinatzii. Jaapatziyari kowakotziriri kiriiki iyyininka, jaapatziyitari kaaripiroshiriri’. Tikaatsi oitya, tima apaani yotaniri ari jiyoitairi paata imapiro jiyotanita, aririka jiñaayitakiro onkaati awijayitaatsini”.

*Ikantamachiitziri kisoshiriri nampitsiitiki
(Lc. 10.13-16)*

²⁰ Ipoña ikinkithatakotanakiri Jesús ikaatzi ñaayiwitakawori itasonkawin-tantaki nampitsiki, tiimaita jowajyaantziro ikaaripiroshiritaiyini. Ikan-tanaki:

²¹ “Ikantamachiitziri Corazín-jatzi, iijatzí Betsaida-jatzi. Iñaayiwitakawo notasonkawintantayitaki, tiimaita ikimisantaiyini. Iriimi ñaakinanimi Tiro-jatzi iijatzí Sidón-jatzi, aritakimi jowashiritakotatyaami ikaaripiroshiriyitzi, jowajyaantakiromi. Inkimisantaimi maawoni iriroriiti.*

²² Aririka jaayiitairi paata kamiithashiriri, iiro jimapiroitzi jowasanki-taayiitairi Tiro-jatzi iijatzí Sidón-jatzi. Iriima Corazín-jatzi, iijatzí Betsaida-jatzi, iri jimapiroyiitai jowasankitaayiitairi.

²³ Iijatzí inkimitagaiya Capernaum-jatzi, ikinkishiritaiyakani irirori jiyaatai inkitiki, iro kantzimaitacha owanaa ikisoshiritaki, jiyaayitai ikinayitzi kaminkari. Iri ñaakironimi pairani Sodoma-jatzi okaatzi jiñaakiri Capernaum-jatzi, inkimisantaimi irirori, iiro japirotzirimi pairani Pawa saikaiyatsinimi iroñaaka.

²⁴ Aririka jaayiitairi paata kamiithashiritaintsiri, iri jimapiroitairi jowasankitaapiroitairi Capernaum-jatzi, anaanakiro jowasankitagaitakiri pairani Sodoma-jatzi”.

*Pimpokashitaina naaka, ari piñiuro nimakoryaakaayitaimi
(Lc. 10.21-22)*

²⁵ Ipoña jamanamanaatanakari Jesús Ashitariri, ikantanakiri: “Paapá, iiroka pinkathariwintziriri maawoni inkitijatzí, iijatzí maawoni kipatsijatzí, ojiyiki nopaasoonkitakimi. Tima iiroka yotakaayitairiri kimitakariri iintsi intsinampashiritai, kaari jiyotzi yotaniriiti.

²⁶ Tima irootaki inimotakimiri”.

²⁷ Ipoña ikantanakiri piyowintakariri: “Iri Ashitanari yotakaakinawori maawoni. Apaniroini ikanta irirori jiyopirotana naaka tima Itomi jowana. Ari nokimitakari iijatzí naaka apaniroini niyopirotziri. Impoña jiyoyitairi inkaati niyotakaayitairi naaka.

²⁸ Aririka piñiuro pimakoshiriwaiti, piñiuro oitya pimpakoowaityaari, pim-pokashitaina naaka, pinkamantainawo, aritaki nimakoryaakaayitaimi.

²⁹ Iiro pimanintziro pimpakoowaityaari, naakataki ompiratzimiri pantiro. Tzimatsi niyotaimiri, tii nowatsimaashiriwaitantzi naaka, tsinampashiri ninatzí. Ari piñiuro nimakoryaashiritakagaimi.

³⁰ Tima okaatzi nompiratantziri naaka, tii opomirintsipirota”.

12

*Ikinkithatakotziro Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)*

¹ Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ikinanaki Jesús pankirintsimashiki. Tima itajyaiyatziini jiyotaani, joyiikitanaki okithoki pankirintsi joyaari.

² Jiñaakiri Fariseo-paini, ikantanakiri Jesús: “Paminiri piyotaani. Jiroka kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzí, tii oshinitaantsitzi joyiikiwaiti”.

³ Jakanakiri Jesús ikantanakiri: “¿Tiima piñaanatakotziri ikantakota David-ni, aantawitakariri itajyi itsipayitakariri ikaataiyini?

⁴ Ityaaki tasorintsipankoki, jowakawo tasorintsitanta, jatyootakiri itsipay-itakariri. Tii oshinitaantsiwita, apa jowapiintawo Ompiratasorintsitaari.

⁵ Josankinawiitaka iijatzí pairani Ikantakaantaitani, okantzi: ‘Tiro pantawaitantawo kitiiyyiri jimakoryaantaitari’. Iro kantzimaitacha

* **11:21** Tima jirikaiti Corazín-jatzi ipoña Betsaida-jatzi Judá-mirinka jinayitzi. Iriima Tiro-jatzi ipoña Sidón-jatzi pashinijatzí atziri jinayitatzí, tii iyyininkatari Judá-mirinkaiti.

jiyaatapiintzi Ompiratasorintsitaari kitiiyyiriki jimakoryaantaitari tasorintsipankoki, jantawaitapiintzi. Tikaatsi kijyirini.

⁶ Nokantzi naaka, iinitatsi jaka impinkathapiroitiri, iri anairori tasorintsi-panko.

⁷ Iro josankinaitantakari pairani, kantatsiri:

Tii nokowi pamayitaina pipira pintayinari,
Iro nokowapirotaki pitakotaiyaari pijyininka.

Iro pinkimathatirimini iiroka jiroka, iiro pikijyimawaitziri jirikapaini, tima tii ikaaripiroshiritzi.

⁸ Jirika Itomi Atziri ipinkatharipiroitzi irirori, janairo kitiiyyiri jimakoryaantaitari”.

Atziri kisowakori

(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

⁹ Ipoña jawijanaí Jesús, ityaapai japatotapiintaita.

¹⁰ Ari isaikakiri kisowakotatsiri. Ikanta Fariseo-paini, josampitakiri Jesús, ikantziri: “¿Kamiithatatsima poshinchiiiri kisowakori kitiiyyiri jimakoryaantaitari?” Iro josampitantariri inkini inkantakotiri.

¹¹ Ipoña jakanakiri irirori, ikantanakiri: “Tii paminashitari poiyyati aririka jotitya omoonaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, pitakotari, pinoshikiri.

¹² Iri jitakopiroita atziri, janairi oijya. Tima tii okaaripiroshiritakaantzi anishironkatanti kitiiyyiriki jimakoryaantaitari”.

¹³ Jiñaanatanakiri kisowakori, ikantziri: “Pinthaaryaawakotai”. Matanaka atziri, akotsitanai, okimitanaawo pashini jako.

¹⁴ Ari ikisaiyanakani Fariseo-paini. Jataiyakini, ikinkithawaitaiyini, ikantzi: “¿Tsika ankantakirika Jesús, ampiyakaantyaariri?”

Josankinatakoitsitakari pairani Jesús

¹⁵ Ikanta Jesús, yotaki ikowaitatzi intsitokaitiri, irootaki jawijantanaari. Ari joyaatanakiri oiyiki atziri, joshinchaaki oiyiki mantsiyari.

¹⁶ Ikantayiwitakari: “Iiro pikinkithatakotana”.

¹⁷ Ari imonkaatari josankinatakaayiitakiriri pairani Kamantantaniri Isaías-ni, ikantzi:

¹⁸ Jirika nompiratani, iriitaki niyoyaakiri.

Nitakotani jinatzí, iri oimoshirinkanari.

Kiso jowiri Tasorintsinkantsi,

Ikinkithatakagairi kaari ajyininkata, ikamantairi tyaaryootatsiri.

¹⁹ Iiro ishinchiiinkawintawaita apaniroini irirori,

Iiro ikimaitziri inchiraachiraati inkinkithatakotya,

²⁰ Iiro jimapirotziro irirori isataapirotiro sonkari sataawitainchari,

Iiro joitsiwakiri paampariminki kapichiwitainchari ipaampataki,

Irojatzí inkitsirinkantaiyaawori jiñaitairo tyaaryootatsiri.*

²¹ Iriitaki joyaakoniintairi kaari ajyininkata impairyagairi iwairo.

Ookimotziriri Tasorintsinkantsi

(Mr. 3.20-30; Lc. 11.14-23)

²² Ipoña jamaitakiniri Jesús piyarishiritatsiri, ikamampotaakitakaakiri, imasontzipaantitakaakiri iijatzí. Joshinchaawakiri, aminanai kamiitha, ñaawaitanai iijatzí.

* **12:20** Ojyakaawintachari sonkari ipoña paampariminki tsiwakimataintsiri, iriitaki atziríiti kimisantawitachari kapichiini, ashironkaashiriyitachari, mantsiyashiriyitatsiri, shipitashiriyitatsiri, tima aritaki inishironkaitairi Jesús jirikaiti, iiro ishinitziri jashironkaayitaiya, aña aawiyaashiri inkantakaayitaiyaari, joshiripiroyitaiya.

²³ Iyokitzi ikantanaka maawoni atziri, ikantaiyanakini: “¿Iriima jirika charinitariri David-ni?”

²⁴ Ikanta ikimaiyakini Fariseo, ikantaiyanakini irirori: “Jirika atziri joshinchaatziiri ashitariri piyari iitachari Beelzebú, irootaki jowawijaakotantariri ikaatzi ipiyarishiritaiyini”.

²⁵ Jiyotakotzimaitakari Jesús ikinkishiritakari, ikantanakiri: “Aririka jantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwintaitziri, ari jiñaakiro jowapintawakaiya. Iijatzi okimita aririka jantaminthatawakaayitaiya inampiki atziri, ari jiñaakiro jookawintawakaiya inampiki. Aririka jantaminthatawakaiya atziri ikaatzi isaikapankotawakaa, ari jiñaakiro jookawintawakaiya ipankoki.

²⁶ Ari inkantyaari iijatzi piyari aririkami jantaminthatawaiya. ¿Iiroma ithonka aririka jookawintawakaanatya?

²⁷ Iriirikami kamaari Beelzebú oshinchiinani naaka, ¿irijatzi kamaari oshinchiiriri piyotaaniyitari iiroka jowawijaakotantariri kaaganiritatsiri? Aririka okanta pikinkithatakotatziiri piyotaani, ari inkisantakimiro okaatzi pikantakiri.

²⁸ Tima Tasorintsinkantsi poñaachari Pawaki oshinchaanari naaka nowawijaakotantariri piyarishiritatsiri. Irijatzi Pawa omapokakimiri iiroka ipinkathariwintantzi.

²⁹ Aririka inkowaiti inkoshiitiri shintsitatsiri kamiitha atziri, ontzi-matyii jitaitawatyaari joojoitiri, onkantya iiro ikisakowintantawo jashi-witari aririka jayitsiitiri.

³⁰ Tima ikaatzi kaari aapatziyanari naaka, iriitaki kisaniintanari. Inkaati kaari imitakotinani joyipatakotina, japaatakotatyaana.

³¹ Iro kantzimaitacha nokantzi naaka: Kantatsi impiyakotairi Pawa inkaati kaaripiroshiriwitachani, ari inkimitagairi ñaawaiwitawori kaaripirori ñaantsi. Iriima ookimotakirini Tasorintsinkantsi, iiro ipiyakoitairi.

³² Ari okimitsitari iijatzi: Kantatsi impiyakotairi Pawa ookimowityaarini Itomi Atziri, iriima inkaati kijiymatakirini Tasorintsinkantsi, iiro ipiyakoitairi.

³³ Okimiwaitakawo aririka ñaitiro kamiithari chochoki, jiyotaitzi kamiithari inatzi owaato tsika opoñaaka chochoki. Ari okimitari iijatzi aririka ñaitiro chochoki piyantatsiri, jiyotaitzi kaaripirori onatzi owaato tsika opoñaaka iroori.

³⁴ Pikimitakari maanki, kaaripiroshiri pikantaiyakani. Tikaatsi pinkinakairo piñaawaitiro kamiithari, tii opantawo pikinkishiritari, irootaki okaaripirotantakari piñaawaiyitziri.

³⁵ Apaani kamiithashiriri ikinkishiritawo kamiithari, irootaki okamiithatantari jantayitziri. Iriima kaaripiroshiritatsiri tii ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okaaripirotantari jantayitziri.

³⁶ Irootaki nokantantari naaka, aritaki jaminakoyiitairo paata okaatzi kaaripirori iñaaniyitari.

³⁷ Kamiitharika okaatzi piñaaniyitari, ari jaapatziyaitaimi. Irooma tiirika okamiithatzi, inkantayitaimi: ‘Kaaripiroshiri pinatzi, oyyiki pinkimaatsitaiya’ ”.

*Ikowawita kaaripiroshiriri intasonkawintantaiti
(Lc. 11.29-32)*

³⁸ Ipoña jakanaki Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariiti ikantanaki: “Yotaanari, nokowi noñiimi pintasonkawintanti”.

³⁹ Ari jakanaki Jesús ikantzi: “Kaaripiroshiriri pinaiyini iiroka, pi-thainkani powakiri Pawa, pikowaiyini piñiina nontasonkawintanti. Iiro-maita noñaayimiro, apa piñiuro kimityaawoni awijyimotakiriri pairani Jonás,

⁴⁰ iniyantakariri kimitariri antari omani, tima mawa kitijiyiri isaikaki imotziki. Ari inkimityaari iijatzí Itomi Atziri inkitawitapaintya mawa kiti-ijyiri kipatsiki.

⁴¹ Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayiitziri, ari jiyakowintaimi Nínive-jatzí, tima ikimisantairi pairani Jonás jowajyaantanairo ikaaripiroshiriwitaiani. Jirika saikimotakimiri iiroka janairi Jonás.

⁴² Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayiitziri, ari iyakowin-taimi tsinani pinkatharitatsiri pairani nampitsiki Sabá, tima opokashitakiri yotaniri pinkathari Salomón, okimisantairi. Jirika saikimotakimiri iiroka janairi Salomón”.

Ipiyashitanta piyari

(Lc. 11.24-26)

⁴³ “Okimiwaitakawo isaikashiritantyaarimi piyari apaani atziri, ipankot-sititakawomi jañaantari. Aririka jookawiityaari, awijakowitaa atziri isaikan-takari piyari. Ikinawaiwita otzishimashiki, iiro iñi tsika isaiki.

⁴⁴ Impoñaatya inkantashiritai piyari: ‘Nompiyai nopankoki tsika nopoñaaka’. Piyaa piyari, iñaapairi atziri kamiitha opishitaka jañaantari, owaniinka okantaka.

⁴⁵ Impoña jiyaatashitakiri mapirotzirori ipiyaritzí, inkantakiri: ‘Thami aati nopankoki, pintsipatina ampinkathariti’. Jamaki inkaati 7. Ari jashironkaapirotaiya jirika atziri, iiro ikimitaa jashironkaawita pairani kapichiini. Ari pinkimitaiyaari iirokaiti”.

Ikinkithatakotziro Jesús inaanati ipoña iririntzi

(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

⁴⁶ Iikiro ikinkithatakaatziiri Jesús apatowintakariri, ariitapaaka inaanati otsipatakari iririntzipaini, okatziyapaaka jikokiroki, okaimakaantapaakiri.

⁴⁷ Ikantawitakari: “Ari ariita pinaanati otsipatakari pirintzipaini, okowi oñiimi”.

⁴⁸ Ari jakanaki ikantzi: “¿Tsika otzimikama pikinkishiritaiyarini iro nonaa-natitari, iri nirintzitari?”

⁴⁹ Jookotanakiri ikaatzi jiyotaapiintakiri, ikantzi: “Jirikapaini iriitaki nokimitakaantairi nirintzi, irootaki nokimitakaantairi iijatzí nonaanati.

⁵⁰ Timá maawoni antanairori ikowiri Ashitairi Inkitijatzí, iriitaki nirintzi-taari, irootaki notsirotaari, irootaki nonaanatitaari”.

13

Jojoyakaawintziri Jesús pankiwairintzi

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Ipoña ishitowanai Jesús pankotsiki, jatanai inkaarithapiyaaki. Ari isaika-paaki.

² Ipiyowintapaari iijatzí oyyiki atziri. Iñaaki othataka pitotsi, otitapaaka, saikapaaki. Katziyaiyakani atziri irirori inkaarithapiyaaki.

³ Jojoyakaawintatziiniri okaatzi ikinkithatakairiri, ikantzi: “Tzimatsi pankiwairintzi jatatsiri impankiti.

⁴ Ikanta jookakitakiro iwankiri, tzimatsi ookakitapainchari aatsiki, ipoka-paaki tsimiri, jowapaakawo.

⁵ Tzimatsi pashini ookakitapainchari omapipookitzi, ari oyyookawitanakari thaankipiroini. Tii otontapathatatzi kipatsi,

⁶ sampiyashitanaki pankirintsi ishintsitapaaki ooryaatsiri, tii otyaapirotzi oparitha inthomainta.

⁷ Tzimatsi pashini ookakitapainchari kitochiimashiki, anaanakiro kitochii ojyookanaki, kamanaki pankirintsi.

⁸ Irooma pashini ookakitapainchari okamiithapathatzi kipatsi, saankana ojyookanaki, kithokitanaki maawoni. Tzimayitanai okithoki apaanipaini okaatzi jyookapaintsiri. Apaani jyookapaintsiri kithokipirotanaki, pashini ojyiki piyokiniintanaki, pashini iipiyokiini okithokitanaki.*

⁹ Kowatsiri inkimathatiro, jowakimpitatya inkimisantzi”.

¿Litama jojyakaawintantawori Jesús?

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Ipoña josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Oitama pojyakaawintziri pikinkithatakaairi atziripaini?”

¹¹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Ishinitaitzimiro iirokaiti piyotairo tsika ikanta ipinkathariwintantai Inkitijatzi, iriima jirikaiti tii ishinitaitziniri irirori.

¹² Iitarika otzimimotakiri, ari ontzimimopirotairi ojyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro iñaatyiiro iiro otzimimopirotairi.†

¹³ Irootaki nojyakaawintantawori jiroka, onkantawitya jamini jirikaiti, kamampotaaki inkantya. Ari inkimawityaawo, matakimpita inkantayitya.

¹⁴ Iriitaki ikinkithatakotakiri pairani Isaías-ni, ikantaki:

Pinkimawitya, matakimpita pinkantya.

Paminawitya, kamampotaaki pinkantya.

¹⁵ Tima kisoshiri ikantaka jirikaiti.

Ashikimpita ikantaka.

Kamampotaaki ikantaka iijatzi.

Irootaki kaari iñaantaawo,

Kaari ikimanta,

Kaari ikinkishiritanta.

Tii ikimisantzi, iiro nowawijaakotairi.

¹⁶ Irooma iiroka kimoshiri pinkantya, tima piñagairo, pikimayitairo iijatzi.

¹⁷ Iro ikowawitakari pairani Kamantantaniriiti iijatzi kamiithashiriri, iñiromi okaatzi piñaakiri iirokaiti. Ikowawitaka inkimiromi pikimakiri iiroka. Tima tii iñaatyina, tii ikimaiyanani iijatzi. Imapiro”.

Ikinkithatakotziro Jesús jojyakaawintziri pankiwairintzi

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ “Pinkimi nonkinkithatakotimiro okaatzi nojyakaawintakiri pankiwairintzi.

¹⁹ Tzimatsi kimirori nokinkithatakotziro impinkathariwintantai Pawa, tiimaita ikimathatziro. Ikanta ipokaki owaaripiroshiritantaniri jowajyaantakaapaakiri ikimisantawitanaa. Iriitaki kimitakawori pankirintsi ookakitapainchari aatsiki.

²⁰ Tzimatsi iijatzi thaamintawori noñaani, ikimisantzi thaankiini. Iri kimi-takawori pankirintsi ookakitapainchari omapipookitzi.

²¹ Tii jiyotakopirotziro ñaantsi, tii ikisashitawo ikimaatsiwintanakawo ikimisantzi, jowajyaantanakiro. Ikimitakawo pankirintzi sampishitaintsiri tii otyaapirotzi oparitha inthomainta kipatsiki.

* **13:8** Kantakotachari jaka “okaatzi jyookapaintsiri”, kimitaka okaatzi 100 okithoki, pashini okaatzi 60 okithoki, pashini okaatzi 30 okithoki. † **13:12** Okaatzi kinkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: Kapichiinirika pinkimisantawakiro nokantakimiri, kapichiini piyotairo. Irooma pinkimisan-tapirotawakirika, ojyiki piyotawakiri, iikiro niyotakaapirotanakityiimiro.

²² Tzimatsi iijatzi kimawitawori noñaani, iro kantzimaitacha inintawaitziro inthaamintawaitya, ikinkithashiritakotziro jajyaagawo, irootaki ipiyakotantakawori noñaani, tii ikimisantzi. Ikimitakawo pankirintsi ookakitapainchari kitochiimashiki, kaari kithokitatsini.

²³ Tzimatsi pashini kimirori noñaani, ikimisananaki. Ityaaryoowintanairo. Iri oyyakawori pankirintsi jyookapaintsiri okamiithatzi kipatsi, oyyikipirotanaki okithoki, pashini oyyiki piyokiniintanaki, pashini iipiyokini okithokitanaki”.

Ikinkithatakotziro Jesús pankitzirori trigo

²⁴ Ipoña japiitakiro Jesús joyyakaawintziniri, ikantzi: “Jiroka oyyari iijatzi ipinkathariwintantai Inkitijatzi, oyyari atziri pankitzirori kamiithakiri trigo.

²⁵ Okanta tsiniripaiti imagaiyini jatziritipaini iijatzi irirori, pokaki kisaniintziriri jamaki trigo-niro, ipankitakiro itsipataakiro trigo-pirori, piyanaka.

²⁶ Opoña oyyookanaki trigo-pirori, kithokitanaki. Ari okimitsitakari iijatzi trigo-niro itsipataakirori.

²⁷ Ikanta jiyotaitakiro, jiyaatashiitakiri ashitawori, ikantaitakiri: ‘Tii opantawo trigo apankitakiri powaniki, ¿itama otsipatantawori oyyookaki trigo-niro?’

²⁸ Ikantanaki ashitawori jowani: ‘Iri pankitakirori kisaniintanari’. Ikantzi jatziriti: ‘¿Pikowima nonthokayitairo trigo-niro?’

²⁹ Jakanaki, ikantzi: ‘Iiro, aamaashitya, ari pinthokakotakiro trigo-pirori.

³⁰ Ari onkantawatyaata ontsipatyaawo oyyooki, irojatzi osampatantyaari trigo-pirori. Aripaiti nonkantimiri: Pinthatzinkiro trigo-niro, pintayiro. Poyiikitaairo trigo-pirori, powayitairo’ ”.

Joyyakaawintaitziro okithoki oryaanikitatsiri

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹ Ipoña japiitakiro Jesús joyyakaawintakiniri, ikantzi: “Jiroka oyyari iijatzi ipinkathariwintantai Inkitijatzi, okimiwaitakari pankitzirori oryaanikitatsiri okithoki pankirintsi. §

³² Oryaani okantawita okithotyaaniki, iro kantzimaitacha aririka oyyookanaki, anairo pashini pankirintsi, antawo ontiwayitanaki ari iminkoshityaawo tsimiripaini otsimankatapishitaki”.

Joyyakaawintaitziro shiniyakairori tanta

(Lc. 13.20-21)

³³ Jiroka pashini joyyakaawintakiri Jesús, ikantzi: “Aririka ipinkathariwintantai Inkitijatzi, oyyakotawo tsinani witsikirori tanta. Aakiro trigo-pani, otsipataakiro shiniyakairori. Aritaki oñaaki oshiniyi otantanipathati”.

Oita joyyakaawintantawori Jesús ikinkithatakoyitziri

(Mr. 4.33-34)

³⁴ Ari ikantapiintatya Jesús joyyakaawintziro okaatzi jiyotaantziri. maa-woni joyyakaawintakiro.

³⁵ Ari imonkaataakari ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri ikinkithatakotziro ikantakiri Pawa:

Noyyakaawintatyiniri atziriiti onkaati nonkinkithatakotiniriri.

Noñaawontainiri kaari jiyowita pairani owakiraa iwitsikantakari kipatsi irojatzi iroñaaka.

Joñaagantziro Jesús kimitawori trigo-niro

‡ 13:23 Paminiro kankotachari janta versículo 13.8. § 13:31 Iro ikantakotziro oita okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi, itachari mostaza, jyookatsiri inampiki pashini atziri.

³⁶ Ipoña jawijanai Jesús, jookanairi apatowintakariri, jatanaki pankotsiki. Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “Piyotainawo okaatzi pojoyakaawintakiri. ¿Itama ojoyakaawintachari trigo-niro itsipatagaitakirori trigo-pirori?”

³⁷ Ikantzi Jesús: “Jirika Itomi Atziri iriitaki kimitakariri ashitawori jowani ipankiitakiro trigo-pirori.

³⁸ Jiroka owaantsi irootaki ojoyakaawintawori kipatsi asaikantayitari. Jiroka trigo-pirori iri ojoyakaawintacha ipinkathariwintairi Pawa. Irooma trigo-niro iri ojoyakaawintziri ikaatzi jashitaari Kaaripirori.

³⁹ Jirika kisaniintantatsiri pankitakirori trigo-niro iri ojoyakaawintacha kamaari. Kimityaawoni joyiipataitziro okithoki trigo, ojoyakaawinta aririka onthonkaiya paata kipatsi. Jirikapaini oyiipayitakirori okithoki iri ojoyakaawintacha maninkariti.

⁴⁰ Pikimaki, japatotakaantaitakiro trigo-niro, itagaitakiro. Iro ojoyakaawintacha aririka onthonkaiya paata kipatsi.

⁴¹ Jirika Itomi Atziri jotyaantakiri maninkariiti, japatotairi kaaripiroshiritatsiri, tima tii ikowi intsipataiyaari ikaatzi kimisantakiriri.

⁴² Impoña intagairi kaaripiroshiriri, ari jiraawaityaari jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya.

⁴³ Iriima kamiithashiritaintsiri, shipakiryaa inkantaiya inkimitaiyaari ooryaatsiri. Isaikimotairi Ashitairi tsika ipinkathariwintantzi irirori. Powakimpitayaawo”.

Ikinkithatakotziri Jesús manachari kiriiki

⁴⁴ Ipoña ikantaki iijatzi Jesús: “Jiroka pashini nojoyakaawintimiri. Tzimatsi oyyiki kiriiki jimanaitziri owaantsiki. Ikanta apaani atziri iñaakiri, tii okantzi jaanakiri, iijatzi imananaari, tikaatsi inkamanti, ikantashiritanaki irirori: ‘Ontzimatyii namanantiro jiroka kipatsi, ari onkanya nashitantyaariri ikaatzi tzimatsiri janta’. Ipoña ipimantakiro okaatzi tzimimowitariri, jamanantakiro kipatsi. Kimoshiri ikantaka, tima jamanantakotakiri oyyiki kiriiki. Ari okimitari iijatzi ipinkathariwintantzi Inkitijatzi”.

Ikinkithatakotziro Jesús poriryaari pinapirotachari

⁴⁵ Ikantzi iijatzi Jesús: “Aririka impinkathariwintantzi Inkitijatzi, ikimitari apaani atziri kowatsini jamananti poriryaari.*

⁴⁶ Iñaaki poriryaari, ikowapirotaki jayiri. Ipiyanaa inampiki, ipimanta-pakiro okaatzi tzimimotziriri, jamanantakiro poriryaari”.

Ikinkithatakotziro Jesús shiryaamintotsi

⁴⁷ Ikantaki iijatzi Jesús: “Aririka impinkathariwintantzi Inkitijatzi, ikimitari apaani shiryaawairintzi. Jaaki oyyiki nashiyitachari shima.

⁴⁸ Ipoña inoshikakotakiri othapiyaaki, jiyoshiiyitakiri kamiithatatsiri. Ikaatzi kaari kamiithatatsini, jookayitakiri.

⁴⁹ Ari onkimitaiyaari paata aririka onthonkaiya kipatsi. Impokaki maninkariiti, jiyoshiitairi kamiithashiriri, iijatzi kaaripiroshiriri.

⁵⁰ Impoña intagaitairi kaaripiroshiriri, ari jiraawaitaiyaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsitaiya”.

Ikinkithatakotziro Jesús owakiraari ajyaagawontsi iijatzi paijatori

⁵¹ Ari ikantzi Jesús: “¿Pikimathatakiroma okaatzi nokantakiri?” Ikantaiyini jiyotaani: “Nokimathatakiro”.

* **13:45** Iro ikantakoitzi jaka poriryaari, okaayitzi poriryaayitatsiri kimitawori mapi jiitaitziri “perla”, owanaa inintaitziro. Iro kantzimaitacha oyyiki owinawo.

⁵² Ipoña ikantanaki Jesús: “Nojyakaawintiri iwaapatiitari, tzimatsiri jajaagawo pinayitachari. Jaapiintziro paijatori, jaapiintziro iijatzi owakiraari jajaagawo. Aritaki inkimitaiyaari iijatzi yotzinkariiti aririka impinkathariwintairi Inkitijatzi, jiyotaantairo itawori pairani, jiyotaantairo iijatzi owakiraataatsiri”.

Ipiyaa Jesús Nazaret-ki
(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ Ithonkakiro Jesús jojyakaawintakiro okaatzi ikinkithatakotakiri, ari jiyaatanai.

⁵⁴ Ikinanai inampiki. Jiyotaantayitapai japatotapiintaita. Iyokitzi jowiri ikaatzi kimiriri, ikantaiyini: “¿Iitama matakaakiriri jirika jiyotanitantari, itasonkawintantzi iijatzi?”

⁵⁵ ¿Kaarima jirika itomi kimitapiintzirori inchakota, otomintari María? ¿Kaarima iririntzipaini jirika: Jacobo, José, Simón, iijatzi Judas?†

⁵⁶ ¿Tiima ari akaatzi iritsiropaini anampitawo jaka, iitama pinkatharitakaakiriri?”

⁵⁷ Owanaa ithainkaitakiri, ikisaniintaitanakiri. Iro ikantantanakari Jesús: “Jashi jowiro Kamantantaniri ikimisantaitziri pashiniki nampitsi, irooma inampiki irirori, tii ikimisantaitziri”.

⁵⁸ Owanaa ithainkimataitakiri Jesús inampiki, irootaki kaari itasonkawintanta.

14

Ikamantakari Juan owiinkaatananiri
(Mr. 6.14-29; Lc. 3.19-20; 9.7-9)

¹ Ikanta pinkathari Herodes iitachari Tetrarca, ikimakotakiri Jesús.

² Ikantziri jimpiratani: “Jirika Jesús iriitaki Juan owiinkaatananiri. Iri añagaatsiri, piñiiri otzimi ishintsinka”.

³ Tima iri Herodes aakaantakiriri Juan, joojotakaantakiri, jomontyaakaan-takiri. Iro kantakaantakirori iinawitari iririntzi Felipe iitachari Herodías.

⁴ Tima ikaminaawitatyaaari Juan jirika Herodes, ikantawitari: “Tii okantzi paapithatantiro”.

⁵ Ari ikowawitaka intsitokakaantirimi, Iro kantzimaitacha oiyiki ipinkathatakiri Juan, jiyotaiyini Kamantantaniri jinatzii. Ithaawantanakari Herodes atziri, ikantashiritzi: “Aririka nontsitokaantakiri, ari inkisaniintaitakina”.

⁶ Okanta imonkaataka kitiiyiri joimoshirinkawitawo itzimantari Herodes. Ipiyotaiyakani iyyininka, joimoshirinkaiyirini. Ari opokapaaki ishinto Herodías, amajyiitapaaki. Oiyiki okamiithatzimotakiri Herodes.

⁷ Ikantakiro: “Tzimatsirika oitya pinkamitinari, ari nompakimiro. Imapiro, jiyotzi Pawa iiro namatawitzimi”.

⁸ Ipoña okantziro onaanati: “Pinkantiri inthatzinkakaan-tiri Juan”. Iro okantantakariri: “Nokowi pamakotakinawo iito Juan samantaki”.

⁹ Ari jowashiritanakari Herodes, tii ikowawita. Iro kantzimaitacha iki-maiyakirini iyyininka ikantakirori inkaanki.

¹⁰ Irootaki ikantantakari inthatzinkaitiri Juan.

¹¹ Jamaitakiro iito, ipakoitakiro aanakiniro onaanati.

¹² Ikanta ipokaiyapaakini jiyotaani Juan, ikitatairi. Ari jiyaatashitanakiri Jesús, ikamantakiri.

† 13:55 Jacobo, irijatzi jiitaitziri Santiago.

*Jowakaari Jesús 5000 atziri**(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

¹³ Ikanta ikimaki Jesús kamaki Juan, otitanaka pitotsiki jiyaatiro otzishimashiki. Iro kantzimaitacha ikimakoitakiri tsika jiyaati, shiyaiyanakani ikinaidaki aatsiki, joyaatanakiri.

¹⁴ Iro jaatakotapaakityaami Jesús, iñaapaatzi oiyiki piyowintakariri. Jitakoshiritapaakari, joshinchaaki oiyiki mantsiyatatsiri.

¹⁵ Okanta otsiniriityaanaki, ikantzi jiyotaani Jesús: “Asaikatzi otzishimashiki, aritaki tsiniriityaaki. Pimpakairo pikinkithatzi, jiyaataita atziri nampitsiki jowapaiya”.

¹⁶ Jakanakiri, ikantziri: “¿Lita jatsipitanyaaawori jiyaayitai? Pimpiri iiroka jowanawo”.

¹⁷ Ikantanaki jiyotaani: “Tikaatsi nompiri naaka. Apa otzimi okaatzi 5 tanta ipoña apiti shima”.

¹⁸ Ikantzi Jesús: “Pamakinari jaka”.

¹⁹ Ikantakiri maawoni atziri: “Pisaikaiyini”. Saikaiyanakini atziriiiti. Ipoña jaakiro tanta, iijatzi shima, aminanaki jinoki inkitiki, jamananaka, ikantzi: “Paasoonki Ashitanari, irokataki pakinawori jiroka noyaari”. Ipoña ipitharyaakiro, ipakiri jiyotaani, jowawijaakiniri irirori atziripaini apatotainchari.

²⁰ Ari ikaatzi jowaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani. Ipoña japatotairo tzimagaantapaintsiri, jotiyitairo kantziriki, okaatzi 12 jaikitaatsiri.

²¹ Kimitaka ikaatzi 5000 shirampariiti owainchari. Tzimitacha tsinani iijatzi iintsipaini owainchari.

*Janiitantawo Jesús inkaari**(Mr. 6.45-52; Jn. 6.15-21)*

²² Ipoña ikantairi Jesús jiyotaani: “Thami pitaiyaawo pimontyagai intatsikirona”. Ikantakiri iijatzi piyowintakariri: “Kantatsi piyaayitai”.

²³ Iro ikinantanakari irirori tonkaariki, jamañaari Ashitariri. Okanta otsiniritanaki, saikaki apaniroini Jesús janta.

²⁴ Jiwiyaakotaiyaani jiyotaani niyantyaaniki, antawo otamaryaani inkaari, oipiyapiyakotakiri tampiya.

²⁵ Okanta okitiijyitzimataki, pokai Jesús janiitantaawo inkaari.*

²⁶ Tii jiyotawairi, ithaawantawaari jiyotaani, ikaimaiyanakini: “¡Aatsikitaki shiritsiwi!”

²⁷ Iñaanatapai irirori, ikantziri: “Naaka pokaatsi, tontashiri pinkantya iiro pithaawawaitzi”.

²⁸ Ari ikantanaki Pedro: “Irokama Nowinkathariti, pinintakainawo naniintanyaawo naaka inkaari”.

²⁹ Ikantzi Jesús: “Pimpokanaki”. Aniiwitanaka Pedro inkaariki jiyaatashitanakiri isaikaki.

³⁰ Iro kantzimaitacha ikinkishiritanakiro Pedro antawo otamaryaani inkaari, ithaawanaki, iro itsitsiyantanakari, ikaimanaki: “Pinkathari paawaina”.

³¹ Jakotashitanakiri Jesús, jaawairi. Ipoña ikantziri: “Kapichimachiini pikimisantakina. ¿Litama pikisoshiritantari?”

* **14:25** Kantakotachari jaka: “Iro okitiijyitzimataki”, irootaki oiyawori jamitari owayiriiti jaa-
maakowinta tsiniripaiti, iiro inkakiwaitanta apaani owayiri maawoni tsiniri, ontzimatyii intzimi
4 owayiri aamaakowintachani. Apaani jitanatyaawo owakiraa ontsiniriityaanaki, pashini tikira
oniyankiityiimati, pashini oniyankiitipirotopaaki, pashini iro onkitiijyitzimataki. Ikantakoitziri jaka,
“okitiijyitzimataki, pokai Jesús” iriira kimitakariri 4-tapaintsiri owayiri kitijyitakotatsiri jaamaakow-
intanta.

³² Ikanta jotitapaa pitotsiki, awijainkatanaki tampiya.

³³ Antawoiti ipinkathatanakiri jiyotaani, ikantanakiri: “Imapirotatya iirokataki Itomi Pawa”.

Joshinchaantaki Jesús Genesaret-ki

(Mr. 6.53-56)

³⁴ Ikanta jariitaiyakani intatsikirona nampitsiki Genesaret.

³⁵ Iro jaatakotapaakityaami Jesús, jiyotaitawakiri. Ikamantaitakiri maa-woni nampitawori janta, jamayitapaakiri mantsiyayitatsiri.

³⁶ Ikantaitakiri Jesús: “Pishinitiri mantsiyari jotirotawakiro kapichiini piithaari, ishintsitantaiaari”. Ari okantzimaitaka, ikaatzi otirotsitakiriri iithaari, shintsiyitai.

15

Owaaripiroshiritziriri atziri

(Mr. 7.1-23)

¹ Ari ipokaiyakini Fariseo itsipatakari Yotzinkariiti. Ipoñaayitaka nampit-siki Jerusalén. Ikantapaakiri Jesús:

² “Judá-mirinka anaayini. Iro amitaiyarini akiwaakota tikira owanatyaata, ari okanta jiyotaakairi pairani achariniiti. ¿Litama kaari jimatantawo piy-otaani? Tii ikiwiro jako jowapiintaiyani”.

³ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Irojatzii paakowintawo jiyotaayitairi pairani achariniiti, tiimaita pantziro jiyotaayitairi Pawa.

⁴ Jiroka ikantziri Pawa:

Pimpinkathatiri ashitzimiri.

Ikantaki iijatzi:

Ontzimatyii jowamaitiri kijiymatziriri ashitariri.

⁵ Iro kantzimaitacha pikantapiintaki iiroka: ‘Kamiithatatsi ankantiri ashiiy-itairi: “Nokajyaakairi Pawa maawoni noiriikiti, iiro okantzi nonishironka-timi”.’

⁶ Piyotaantashitakawo jamitaitari pairani, tii piyotaantziro ikowiri Pawa. Irootaki kaari jitakotantari ajyininka ashitariri.

⁷ Thiyyinkari pinaiyini. Iiroka ikinkithatakotaki pairani Isaías, ikantaki:

⁸ Ipinkathawaantiwitashitana atziripaini.

Tiimaita inkinkishiritakotaina kamiitha.

⁹ Aminaashiwaita jotzirowashitana ipinkathawitana, jiyotaantashiwaitawo jamiyitari irirori”.

¹⁰ Ikaimakiri Jesús maawoni piyowintakariri, ikantziri: “Pinkimisantaayini, pinkimathatantyaawori nonkinkithatakotiri:

¹¹ Ikaatzi owayitari tii jowaaripiroshiritantzi, irooma okaatzi añaawaiyitziri, iro matzirori owaaripiroshiritantzi”.

¹² Ipokashitapaakiri jiyotaani okaakiini, ikantapaakiri: “Tii inimotziriri Fariseo-paini ikimakimi pikantaki”.

¹³ Ikantanaki Jesús: “Ashitanari Inkitijatzii, ari inthonkairo kaari ipankitzi irirori.

¹⁴ Piñaashityaari, tii jiyotaiyini irirori, jojyakari kaari aminatsiri. Ikimitako-takari ikathatawakaa kaari okichaatsini, tii jiyotzi tsika inkini, apitiroiti imparyai omoonaki”.

¹⁵ Ari ikantzi Pedro: “Poñaayinawo okaatzi pojyakaawintakiri”.

¹⁶ Ikantzi Jesús: “¿Tikiraama otzimimotzimi iiroka piyotani?

¹⁷ ¿Tiima piyotzi okaatzi owayitapiintari okini ajyitoki, impoña omishi-towairo?

¹⁸ Irooma añaawaitiro kaaripirori akinkishiriyitari, irootaki owaaripiroshiritantatsiri.

¹⁹ Tima ashiriki opoñaayita kaaripirori kinkishiritaantsi, tsitokaantsi, mayimpiritaantsi, kaari kinataantsi, koshitaantsi, thiiyakotaantsi, kijiymataantsi.

²⁰ Irootaki jiroka owaaripiroshiritantatsiri. Irooma iirorika akiwaakota ankowirika oya, tii owaaripiroshiritantzi”.

Okimisantzi tsinani Canaán-jato

(Mr. 7.24-30)

²¹ Ipoña ikinanaki Jesús nampitsiki iitachari Tiro irojatzi Sidón-ki.

²² Ari opokaki tsinani Canaán-jato, kaari Judá-mirinka iroori. Okanta-paakiri: “Nowinkathariti, iiroka icharini pinkathari David-ni. Nokowi pinishironkataina oiyiki ashironkaawaitaka nishinto, opiyarishiritatzi”.

²³ Ari imairitaki Jesús, tii jakiro. Ipoña ikantaiyini jiyotaani: “Potyaantairo iyaataita, owanaa oñaashirinkakai”.

²⁴ Ikantanakiro Jesús: “Apa jotyaantakina Ashitanari nonishironkatairi nojyininka Israel-mirinkaiti, ikaatzi oiyakariri oijya ipiyaka”.

²⁵ Ari otzirowanaka tsinani, okantanakiri: “Pinkatharí, pinishironkataina naaka”.

²⁶ Ikantanakiro irirori: “Paata tsinani. Tima ikantaitaki pairani: ‘Tii aapithatziri jowanawo iintsiti ampiri otsitsi joyaawo’ ”.*

²⁷ Akanakiri iroori, okantziri: “Imapiro pikantakiri Pinkatharí. Iro kantzi-maitacha, jowapiintamachiitawo otsitsi jowaryagaitziro owanawontsi otap-inaki”.

²⁸ Jakanairo Jesús, ikantziro: “Tsinaní, imapiro pikimisantai iiroka. Irootaki nimatantyaawori pikowakotakinari”. Apathakiro awijakotanai ishinto.

Joshinchaaki Jesús oiyiki atziri

²⁹ Ipoña jawijaki Jesús ikinayitaki othapiyaaki inkaari Galilea. Irojatzi itonkaantanakari otzishiki, ari isaikapaakiri janta.

³⁰ Ari ipokashitakiri oiyiki atziri, jamayitakiri kantawaiyitachari imantsiyari: ithoriwaitatsiri, kaari okichaatsitsiri, masontzipaantiri, pijaponthokiri, maawoni. Ithonkiri joshinchaayitairi.

³¹ Iyokitzi jowaitanakiri Jesús iñaitakiri jiñaawaitakagairi masontzipaantiri, janiitakaayitairi kisopookiri, ithoriwaitatsiri iijatzzi, jaminakaayitairi kaari okichaatsitsi. Ikantaiyini atziiriiti: “Imapiro ikamiithataki Pawa, iriitaki pinkathariwintairiri Israel-mirinkaiti”.

Jowakaari Jesús 4000 atziri

(Mr. 8.1-10)

³² Ipoña Jesús japatotakiri jiyotaani, ikantakiri: “Owanaa nitakotakari atziiriiti, tima mawa kitiiyyiri isaikaiyakini jaka ikimisantana, tikaatsi jowaiya. Aririka jiyaatashitaiya, ari aakiri itajyi iirorika jowanana”.

³³ Ikantaiyini jiyotaani: “Pamini, asaikatzi jaka otzishimashiki. ¿Tsikama ayika owakaiyaariri? Oiyiki ikaataiyini”.

³⁴ Ari josampitziri Jesús jiyotaani: “¿Tsikama okaatzi tanta tzimatsiri?” Ikantzi jiyotaani: “Tzimatsi okaatzi 7, tzimitacha iijatzzi shimaaniki”.

³⁵ Ipoña ikantaitakiri ikaatzi piyotainchari: “Pisaikaiyini”.

³⁶ Jaakiro tanta itsipataakiri shimaaniki, ipaasoonkiwintakiri. Ipoña ipitoryaakiro tanta, ipayitakiri jiyotaani, jowawijaakiniri piyotainchari atziri.

* **15:26** Iri jojyakaawintaitzi Judá-mirinkaiti ikimitari iintsiti. Iriima kaari Judá-mirinkatsiri jojyari otsitsi.

³⁷ Owaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani. Ipoña japatotairo tzimagaan-tapaintsiri, ijaikitai okaatzi 7 kantziri.

³⁸ Kimitaka ikaatzi 4000 shirampari owainchari. Tzimitacha tsinanipaini iijatzi iintsipaini owainchari.

³⁹ Ipoña ikantanai Jesús: “Ari owaiyakani, kantatsi piyaayitai”. Ari joti-tanaa Jesús pitotsiki, montyaakotanaki iipatsitiki Magdala-jatzi.

16

Ikowakoitziri Jesús intasonkawintanti

(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

¹ Ari ipokaiyakini Fariseo itsipatakari Saduceo, ikowawitaiyani inkom-pitakaiyaarimi Jesús inkini jiyakowintirimi. Ikantawitapaakari: “Incha pintasonkawintanti niyotantyaari imapiro opoñaawo pitasorinka inkitiki”.

² Jakanaki Jesús ikantzi: “Pikantapiintaiyini iiroka aririka piñihiro onk-raityai otsiniriityaanai: ‘Osaryaamanaatyí oñaatamani’.

³ Irooma piñaamanairo minkori onkiraityai inkitiki, pikantzi: ‘Omparyaatyí inkani’. Piyotakowitawo inkiti, piyotakotziro iijatzi aririka omparyai inkani. Tii piyotzimaitawo piñaawitari jaka kipatsiki.

⁴ Tii pikamiithataiyini iiroka, thainka powakiri Pawa, irootaki pikowan-taiyarini piñiina nontasonkawintanti, iromaita noñaayimiro. Apa piñihiro ojoyawoni awijyimotakiriri pairani Jonás”. Ari jiyaatanai Jesús.

Shiniyakaawori itantani Fariseo

(Mr. 8.14-21)

⁵ Ikanta jariitaka jiyotaani Jesús intatsikirona, tii jaanaki itantani, imai-jantanakiro.

⁶ Ikantzi Jesús: “Paamaiyaawo shiniyakairori itantani Fariseo iijatzi jashi Saduceo-paini”.

⁷ Ari josampitawakaanaka jiyotaani, ikantawakaiyani: “¿Litama ikantanta-woi jiroka? ¿Irooma ikantantari tii amaki tanta?”

⁸ Yotaki Jesús ikantawakaari jiyotaani, ikantziri: “Tikira pikimisan-tapirotzi iirokaiti, irootaki pikantantari: ‘Tii amaki tanta’.

⁹ ¿Tikiraama pikimathataiyironi? Chapinki otzimawita tanta okaatzi 5, nowakaayitaka 5000 shirampari. Poyiitairo tzimagaantapaintsiri. ¿Tsikama okaatzi kantziri poyiitairi?

¹⁰ Iijatzi okimita tzimatsiri chapinki 7 tanta, nowakaaka 4000 shirampari. ¿Tsikama okaatzi kantziri poyiitairi?

¹¹ ¿Litama kaari pikimathatantawo iiroka? Tii iro nonkinkithatakoti jowait-ari tanta. Aña nokantatziimi: ‘Paamaiyaawo shiniyakairori itantani Fariseo iijatzi jashi Saduceo’ ”.

¹² Ari ikimathatanakiro jiyotaani, tii iro inkinkithatakoti Jesús shiniyakairori tanta, jojyakaawintatziro okaatzi jiyotaantziri Fariseo iijatzi Saduceo.

Jiyotaki Pedro: Cristo jinatzi jirika Jesús

(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³ Ipoña ikinanaki Jesús janta Cesarea-ki, irootaki inampi Filipo. Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Litama ikinkishiritakoitariri Itomi Atziri?”

¹⁴ Jakaiyanakini, ikantzi: “Tzimatsi atziri kantatsiri, ‘Juan owiinkaantanta-niri piriintaacha’. Ikantzi pashini, ‘iri koñaataatsi Elías’. Ikantzi pashini ‘iri Jeremías-ni’. Tzimatsi kantatsiri iijatzi, pashini Kamantantaniri pinatzi”.

¹⁵ Ipoña ikantziri jiyotaani: “Iiroka. ¿Tsikama pikantaiyinika?”

¹⁶ Jakanaki Simón Pedro, ikantzi: “Irokataki Cristo Itomi Pawa Kañaaniri”.

¹⁷ Ikantzi Jesús: “Imapiro pikantaki Simón itomi Jonás, kaari atziri yotakaimironi jiroka, iri Ashitanari Inkitijatzi yotakaakimirori.

¹⁸ Ari niitaimi naaka Pedro, iro mapi oiyakaawintacha piwairo. Tima mapi pinkimitaiya, ari niwitsikairo nopanko. Inkaati kimisantaatsini paata, iri oiyayityaawoni pankotsi. Iiro jimatziro impiyakaashitaiyaari nampitawori sarinkawini.

¹⁹ Iri pojyaari aamaakowintawori ashitakowo pankotsi, kantatsi jashitaryiro, jashitiro, jintsiriitiro shintsiini. Iro pankotsi oiyakaawintacha tsika impinkathariwintantai Inkitijatzi. Tima inkaati pishinitairi iiroka jaka, iriitaki ishinitaiti inkitiki. Iriima inkaati kaari pishinitai iiroka jaka, iiro ishinitaitziri iijatzi inkitiki”.

²⁰ Ipoña ikantanakiri Jesús maawoni jiyotaani: “Paatara pikamantantzi, pinkanti: ‘Iriitaki Cristo jirika Jesús’ ”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkami

(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

²¹ Ipoña Jesús ikamantakiri jiyotaani, ikantziri: “Irootaintsi aati nampitsiki Jerusalén, antawoiti inkimaatsitakaina ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ijiwari Yotzinkariiti, ari intsitokakaaantinari. Iro kantzimaitacha awijawitaya mawa kitiiyyiri ari nañagai iijatzi”.

²² Ikanta Pedro, jaanakiri Jesús jantyaatsikiini, ikantakiri: “Pinkatharí, tii inimotana pikantziri, tii nokowi awijyimotimi jiroka”.

²³ Ari ipithokanaka Jesús, ikantanakiri: “Piyaati Satanás. Tima tii poshiritawo iiroka ikowakaanari Pawa, apa pikowashitawo ikowapiintakiri atziri-iti”.

²⁴ Ikantanakiri Jesús maawoni jiyotaani: “Tzimatsirika kowatsiri intsi-patina, jowajyaantairo ikowashitari, onkantawitya impaikakoitirimi, intsi-patina.

²⁵ Iitarika itakowaitachari jantayitziro inintashiyitari, ari impiyashitaiya. Iriima kamawintinani jantayitanairo nokowakairiri naaka, aritaki jawijakoshiritai.

²⁶ Tima aminaawaitashita ñaitziro otzimimotantzi ajyaagawontsi jaka kipatsiki, ompoña jaminaashitaiyaawo añamintotsi. ¿Kantatsima impinakow-intaitya iiro ñaantaitawo impiyashitaitya?

²⁷ Ari impiyi paata jirika Itomi Atziri jamairo jowaniinkawo Ashitariri, intsipataiyaari maninkariiti, iri pinatapaironi okaatzi jantaitakiri.

²⁸ Tyaaryoo, tzimatsi pikaatzi jaka, tikira pikamiita ari piñaakiri Itomi Atziri impinkathariwintantai”.

17

Ishipakiryiimotziri Jesús jiyotaani

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Okanta awijaki okaatzi 6 kitiiyyiri, ipoña Jesús jaanakiri Pedro, Jacobo, Juan iririntzi Jacobo. Itonkaiyanakini otzishiki.

² Ari ipashinitzimotakiri jiyotaani, ishipakiryaanaki ipooki, jojyanakari ooryaatsiri, ari okimitanakari iithaari kitamaaniki okantanaka.

³ Ñaatziri Moisés-ni, ipoña Elías ikinkithawaitakairi Jesús.

⁴ Ikaimotanakiri Pedro, ikantzi: “Pinkatharí, imapiro okamiithatzi pamakina jaka. Kamiitha niwitsikimi mawa pankojyitantsi: apaani pashitya iiroka, apaani jashitya Moisés, jashitya apaani Elías”.

⁵ Iñaawaiminthaitzi, opamankapaakiri minkori, shipakirya okantapaaka. Ikimatzi iñaawaitaitanaki minkoriki, ikantaitzi: “Notomi jinatzi jirika nitakok-itakari, oyyiki nokimoshiriwintakiri. Pinkimisantairi”.

⁶ Ikanta ikimaiyakironi jiroka ñaantsi, oiyotaiyanakani isaawiki, antawoiti ithaawaiyanakini.

⁷ Iro kantzimaitacha Jesús ipokashitapairi jiyotaani, ipampitapaakiri, ikantziri: “Pinkatziyanai, iiro pithaawaiyini”.

⁸ Jaminawitanaa, tikaatsi iñaanai, apaniroini ikatziyaka Jesús.

⁹ Ikanta joirinkaiyaani otzishiki, ikantakiri iiro ikamantantziro iñaakiri irojatzi paata aririka jañagai. Tima jirika Itomi Atziri ari jañagai inkamaw-itatyaarika.

¹⁰ Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Litama ikantakotziri Yotzinkariiti ikantaiyini: ‘Aririka impokimataki Cristo, iri iiwatapaintsini Elías impoki?’ ”

¹¹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Imapirotatya ikantziri, iriitaki iiwatapaintsini Elías impoki, jotampatzikatantapaaki.

¹² Pinkimi nonkanti naaka: Ariiwitaka Elías, tiimaita jiyotaiyawakirini, oyyiki jowasankitaakiri. Ari inkimitaitiri iijatziz Itomi Atziri, oyyiki jowasankitaitiri”.

¹³ Ari jiyotaiyanakini jiyotaani iri ikinkithatakotzi Juan owiinkaatananiri.

Jowawijaakotziri Jesús iwankari piyarishiritatsiri

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Ikanta jariitaiyaani ipiyotaiyani atziri. Ari ipokakiri atziri. Jotzi-irowashitapaakari Jesús, ikantziri:

¹⁵ “Pinkathari, pitakotainari notomi oyyiki ikamimawaitaki, antawoiti ikimaatsiwaitaka, oyyiki itaawaitapiinta, ipiinkawaitzi jiñaaki.

¹⁶ Namawitakanari piyotaani, jowawijaakotainari. Tiimaita jimatzi”.

¹⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantanaki: “Tiitya pikimisantzi iiroka, pikinashi-waitaka. ¿Tsikapaitima piyotai? Pamakinari iintsi”.

¹⁸ Ikisanakiri piyari, jatanaki. Ari ishintsitanairi iwankari.

¹⁹ Ikanta jiyotaani Jesús, josampitairi apaniroini, ikantairi: “¿Litama kaari nimatantari nowawijaakotiri?”

²⁰ Ikantzi Jesús: “Iro kaari pimatantari tima tikira pikimisantapirotzi. Pinkimi nonkanti: Aririka pinkimisantaniinti, kantatsi pinkantiro otzishi: ‘Pishirinki’. Ari oshirinkaki. Tikaatsi kompitzimotimini aririka pinkimisan-tapiroti. Imapiro.

²¹ Iro kantacha pinkowirika poshinchiiri oyyakariri jirika iwankari, ontzi-matyii pamañaari tyaaryoopiroini Pawa, pintziwintyaari”.

Japiitairo Jesús ikinkithatakota inkami

(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

²² Ikanta isaiki Jesús nampitsiki Galilea, ari ikantakiri jiyotaani: “Irootaintsi impithokashitaityaari Itomi Atziri.

²³ Ari intsitokaitiri. Iro awijawitatya mawa kitiiyyiri, aritaki jañagai iijatziz”. Antawoiti jowashiritanaka jiyotaani ikimakiri ikantaki.

Jashitakaitawori tasorintsipanko impinaitirori

²⁴ Ikanta jariitaka Jesús nampitsiki Capernaum, ari ipokakiri kowakotan-tatsiri kiriiki jashitakaitawori tasorintsipanko, josampitapaakiri Pedro: “¿Ipinatziro yotaimiri jashitakaitawori tasorintsipanko?”

²⁵ Ikantanaki Pedro: “Ipinatziro”. Ikanta ipiyapaa pankotsiki, iri thaawakotapainchari Jesús josampitawairi: “¿Litama pikinkishiritari iiroka Simón? ¿Litama ikowakotantzi pashinijatziz pinkathariiti? ¿Iriima

ikowakoyitzi iyyininkapirori? ¿Iriima ikowakoyitzi ariitzinkari atziri kaari iyyininkata?”

²⁶ Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Iri ikowakotzi ariitzinkari”. Ikantzi Jesús: “Ari okanta. Tii okowapirota impinatiro ikaatzi iyyininkapiroitari.

²⁷ Tiimaita nokowi inkisaniintawaitya kowakotantatsiri kiriiki. Piyaati pinkachaati inkaariki. Aririka pinoshikaki apaani, paminapaantitiri, ari piñiiri kiriiki. Paanakiniri kowakotantatsiri, pimpiri. Iriitaki pimpinaw-intyaari iiroka iijatzi naaka”.

18

*Tsika itzimi ñaapirotachari
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)*

¹ Ikanta japatotairi jiyotaani Jesús, josampitakiri, ikantziri: “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi. ¿Litama ñaapirotachani intsipatyaari impinkathariti?”

² Ikaimaki Jesús apaani iintsi, katziyapaaka niyankiniki isaikaiyakini irirori.

³ Ikantzi Jesús: “Iirorika pawintaanaari Pawa, pojyakotaiyaari ikanta jirika iintsi, iiro piñiiri impinkathariwintantai Inkitijatzi. Imapiro.

⁴ Tima jirika iintsi tii jiyotzi jasagaawintawaitya. Iitarika ojjyakotaiyaarini, iriitaki ñaapirotaachani impinkathatairi Inkitijatzi.

⁵ Iitarika pairyaanari ikimisantaana, jaawakimi kamiitha ojyariri jirika iintsi, naakataki jaawaki kamiitha”.

*Ari jantakaantaitiro kaaripirori
(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)*

⁶ “Iitarika antakaakirini kaaripirori kimitaariri jirika iintsi ikimisantaana, kamiithawaitakimi inthaitiniri mapi ikintsiki, jowiinkaitakiri ochiinkaatziri inkaari.

⁷ Imapiro onkowiinkati jaka kipatsiki. Iñaiti ojyiki antayitironi kaaripirori. Iro kantacha ari jowasankitaitakiri inkaati antakaantakironi.

⁸ Iroorika pako, iroorika piitzi pantantakawori kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinthatzinkakityiromi, tima iro kowapirotacha pawijakoponthokitai. Tii okamiithatzi otzimawita apiti pako, apiti piitzi, impoña patsipitaiyaawo paampari paata pintagaiya.

⁹ Iroorika poki pantanta kaaripirori, powajyaantairo, pinkimitakaantiro pinkithoryaatyiromi, iro kowapirotacha pawijakopityakitai. Tii okamiithatzi otzimawita apiti poki, impoña jookaitaimi paata opaampapor-inthaatziri sarinkawiniki”.

*Ikinkithatakotaitziri oijya piyachari
(Lc. 15.3-7)*

¹⁰ “Paamaakowintya pimanintzirikari ojyanaariri jirika iintsi. Tima ikimpoyaawintziri maninkariiti nampitawori Ashitanariki Inkitijatzi.

¹¹ Iro ipokantakari Itomi Atziri jowawijaakoshiritairi ikaatzi piyawitainchari.

¹² Pinkimi nojjyakaawintimiro. Tzimatsi piratachari ikaatzi 100 oijya. Impoña impiyagaantaka apaani, tzimanai 99 joiyyati. Ari jookanakiri pashini, jataki otzishimashiki jaminaminatairi piyainchari.

¹³ Aririka iñiiri antawoiti inthaamintya jagairi piyawitainchari. Antawoiti inkimoshiriti, anaanakiro ikimoshiriwintziri kaawitachari 99 kaari piyachani.

¹⁴ Ari ikimitari iijatzí Ashitairi Inkitijatzí, tii ikowi impiyagaantawaitya apaani oiyanaariri jirika iintsi”.

Tsika okanta ipiyakotantaitzi

¹⁵ “Aririka piñiiri piyyininka jantzimotimiro kaaripirori, piyaatashitiri, pinkinkithawaitakairi apaniirini, poñayiri okaatzi ikinakaashitakari. Aririka inkimisantakimi, pimatairi, pikimitakaantaari iriirikami pirintzipirori.

¹⁶ Irooma iiro ikimisantzimi, paanaki pashini kimisantzinkari, iirorika apiti, iri pintsipatyaari pinkaminairi. Iro pimonkaatantyaawori ikantaitziri: Intzimirika iyakowintaari, ontzimatyii intzimi mawa atziri, tiirika, apiti ñaakotakirini okaatzi ikinakaashitakari, kamiithatatsi jowasankitaitiri.

¹⁷ Iirorika ikimisantzimi, pinkamantiri ikaatzi apatotapiintachari. Iirorika ikimisantzi, pojyakaantiri kaari piyyininka, ikimitakotakari kowakotziriri kiriiki iyyininka.

¹⁸ Iitarika pishinitairi iiroka jaka, irijatzi ishinitaitiri janta inkitiki. Iriima inkaati kaari pishinitai iiroka jaka, iriitaki kaari ishinitaitzi janta inkitiki. Imapiro.

¹⁹ Pinkimi nonkanti iijatzí: Aririka pinkaati apiti, aririka oiyawakaiya pikinkishiritani, ari pinkowakotiri Ashitairi Inkitijatzí, ari jimatakimiro.

²⁰ Tsikarika japatotaiya apiti atziri, iirorika mawa ipairyaana ikimisantaana, ari nosaikitari naaka janta notsipatari”.

²¹ Ari ipokapaaki Pedro, josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Pinkathari, aririka ontzimi jantzimotinari noyyininka, ¿tsikama onkaati nompiyakotiri? ¿Arima onkaati 7?”

²² Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Iiro okantzi pimpiyatantya. Tima tii apa pimpiyakotiri onkaati 7, oiyiki papiipiintiro”.*

Ikantakota apiti atziri iriiwitatsiri

²³ “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzí, iroowaitaki jantziri pinkathari ikowakotziri jompiratani impinatairi jiriiwitziri.

²⁴ Ikanta ikowakotziri iriiwitatsiri, ari ipokapaaki iriiwipirotatsiri oiyiki kiriiki.†

²⁵ Tikaatsi jayi impinatairiri. Ari ikantanaki pinkathari: ‘Paanakiri jirika atziri, iina, itomipaini, iijatzí okaatzi tzimimotziriri, pimpimantiri. Nagaitaa kiriiki ikaatzi jiriiwitanari’.

²⁶ Ikanta ikimawaki ompirataari, jotzirowashitanakari pinkathari, ikantanakiri: ‘Iiro pipimantana, poyaakotawakina kapichiini, aritaki nompinataimi’.

²⁷ Ikanta jirika pinkathari inishironkatairi jompiratani, ikantzi: ‘Aritaki, tii piriiwitaana’. Ipiyakotairi okaatzi jiriiwitziri.

²⁸ Ikanta jiyaatai ompirataari, itonkiyotakari aatsiki iriiwitziriri irirori kapichiini. Joirikakintsitawakiri, ikantziri: ‘Pimpinatina piriiwitanari’.‡

²⁹ Ari jotzirowashiwitanakari, ikantziri: ‘Poyaawakina kapichiini aritaki nompinataimi’.

³⁰ Tii ikowi, jaanakiri, jomontyaakaantakiri, ikantziri: ‘Aririka pimpiinataina piriiwitana, ari nomishitowakaantaimi’.

* **18:22** Ikantakoitziri jaka “oiyiki onkaati papiipiintiro”, aririka apiitapiintakiro ampiyakotanti onkaati 7, apiitairo 7, impoña apiitairo 7, irojatzi ariitantatyaari onkaati 70. † **18:24** Ikantaitziri “iriiwipirotatsiri”, iri oiyariri kaatatsiri 10 mil talento. Ari onkantawitya jantawaiti oiyiki osarintsi, iiro ipinakowinta. ‡ **18:28** Ikantakoitziri jaka “iriiwitziriri kapichiini” irijatzi ikantaitziri 100 denario.

³¹ Iro kantacha jiñaakiri ikaataiyini, tii inimotanakiri, jataki ikamantakiri pinkathari.

³² Ikanta pinkathari ikaimakaantakiri, ikantakiri: ‘Kaaripiroshiri pinatzi iiroka. Nopiyakotaimiro iiroka piriwitanari pikamitakina’.

³³ Ari pinkantantimi iiroka, pinishironkatanti.

³⁴ Antawo ikisanaka pinkathari, jomontyaakaantakiri, ikantziri: ‘Aririka pimpinataina iiroka, ari nomishitowakaantaimi’.

³⁵ Iro jantairi iijatzi paata Ashitanari Inkitijatzi, iirorika pinishironkayitairi pijyininka”.

19

*Jiyotaantzi Jesús ikantzi: tii opantawo pookiro piina
(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)*

¹ Ikanta ithonkanakiro Jesús jiyotaantzi Galilea-ki, jataki intatsikirona Jordán-ki irojatzi Judea-ki.

² Ipiyowintaitawaari. Joshinchaapai oyyiki mantsiyari janta.

³ Ari ipokashitakiri Fariseo-paini, ikowi inkompitakaiyaarimi, josampitapaakiri ikantziri: “¿Jesús, shinitaantsitatsima jookashiwaityaawo iina atziri?”

⁴ Ari jakanakiri irirori, ikantanakiri: “¿Tiima piñaanatakotziro owakiraa jiwitsikantaitakari atziri? ¿Tiima jiwitsikaitakiri shirampari iijatzi tsinani?”

⁵ Ikantaitaki pairani:

Ari jookawintairi shirampari ashitariri, jayi iina,
Apaani inkantanaiya iwathaki jaawakaana.

⁶ Irootaki iiro okantanta jookiro atziri itsipataakaakariri Pawa, tima apaani ikantanaa, iiro okantzi jookawakaiya.

⁷ Ipoña josampitziri ikantzi: “¿Litama josankinatantawori pairani Moisés, ikantaki:

Aririka jookawakaitya, ontzimatyii impaitiri osankinarintsii
jookawakaantyaari?”

⁸ Ikantzi Jesús: “Okantakaantziro tii pikimisantantzi, irootaki ishinitantzimirori Moisés. Tii ari onkantya pairani owakiraa iwitsikantanakari mawoni.

⁹ Pinkimi nonkanti naaka: Ikaatzi ookashiwaitawori iina impoña jagai pashini, imayimpiritaki. Irooma omayimpiritirika iinantaitari, kantatsi jookaitiro. Itzimirika ayirori tsinani ookaawo, imayimpiritaki irirori”.

¹⁰ Ipoña ikantzi jiyotaani: “Aririka okanta, tiitya okamiithatzi jagaiti iinantaitari”.

¹¹ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Iriirika Pawa kowakaimironi, aritaki pinkimathatakiro.

¹² Tzimatsi kantachari iiro okantanta jaayiti iina atziri. Tzimatsi atziri owa itzimapaaki ari ikantsita iiro okantzi jayi iina. Tzimatsi pashini jaakithokitaitziri iiro okantzi jayi iina. Tzimatsi iijatzi kowatsiri isaikashiwaitya, tima ityaaryoowintatziiri pinkathariwintantatsiri inkitiki. Kowatsiri jimatiro nokantakiri, jantiro”.

*Itasonkawintziri Jesús iintsipaini
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)*

¹³ Ipoña jamaitapaakiniri Jesús iintsipaini, ikantaitapaakiri: “Pamanakotinari niintsiti, potzimikapatziiitotiri pintasonkawintiri”. Ari ikantzi jiyotaani Jesús: “Iiro poñaashirinkiri Awinkathariti”.

¹⁴ Ari ikantzi Jesús: “Pishinitiri iinchaaniki impokashitina. Iiro pithañana. Tima inkaati kimitaiyaarini irirori, iriitaki ñaagaironi ipinkathariwintantai Inkitijatzi”.

¹⁵ Ikanta Jesús jotiropatziitoyitakiri iintsipaini, jatanai.

Ajyaagantachari mainari
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.15-17)

¹⁶ Ari ipokaki mainari, josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Kamiithari yotaantanirí. ¿litama nantairi noñaantaiyaawori kañanimintotsi?”

¹⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “¿litama pikantantanari ‘kamiithari?’ Tikaatsi kamiithatatsini jaka, apaniroidini ikantakaawo Pawa ikamiithatzi. Pinkowirika piñagairo kañanimintotsi, pimonkaatairo Ikantakaantaitani”.

¹⁸ Ikantzi irirori: “¿Otzimika?” Ari ikantzi Jesús:

Iiro pitsitokantzi.

Iiro pimayimpiritzí.

Iiro pikoshitzi.

Iiro pithiiyakotanta.

¹⁹ Pimpinkathatiri ashitzimiri.

Pitakotaiyaari pijyininka pinkimitakaantairi pitakotapiinta iiroka.

²⁰ Ari ikantzi mainari: “Nimatakiro maawoni jirokapaini, irojatzi nitanakawo pairani iinta niryaaanitapaakiini. ¿litama kowityaachari iroñaaka?”

²¹ Ikantzi Jesús: “Pikowirika pinkamiithashiriti, piyaati pipankoki, pimpi-mantiro maawoni tzimimotzimiri, pimpayitiri ashironkainkari, inkitiki pin-intaawaitaiya. Aririka pimatakiro pimpokanaki, poyaatina”.

²² Ikanta ikimaki mainari, owashiri ikanta ipiyanaawo, tima ajyaagantzinkari jinatzí.

²³ Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Antawoiti impomirintsityaawo ajyaagantachari impinkathariwintairi Inkitijatzi. Imapiro”.

²⁴ Iikiro ikantatzi: “Tima iiro okantzi intyi piratsi camello imooki kithapi, iro owatsipiro ompomirintsitya intyi ajyaagantzinkari ipinkatharitai Pawa”.

²⁵ Ikanta ikimaki jiyotaani, iyokitzi ikantanaka, ikantaiyini: “¿litatyaakama awijakoshiritaatsini?”

²⁶ Jaminaminthatanakiri Jesús, ikantziri: “Iirotia jimataajaitziro apaniroidini atziri, iriima Pawa tikaatsi pomirintsitzimotyaarini”.

²⁷ Ari jakanaki Pedro, ikantanaki: “Jirika nokaataiyakini nokowi noy-aatimi, nookayitanakiro maawoni tzimimotanari. ¿litama impinayiitainari paata?”

²⁸ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka owakiraatai paata kipatsi, impinkathariwintantai Itomi Atziri, inkimitaiyaari pinkathari isaikantawo owaniinkatachari isaikaminto. Ari pinkimitaiyaari iijatzí iirokapaini pimpinkathariwintairi maawoni chariniyityaarini Israel-ni, ikaataiyini 12 jinashitaiyani. Imapiro.

²⁹ Tima ikaatzí oyaatakinari, jookawintanakiro ipanko, iririntzi, iritsiro, ashitariri, iina, iriintsiti, iipatsiti. Aritaki iñaayitairo ontzimimotairi ojiyiki, tima iriitaki pairyaayitanari. Irijatzí ñaayitaironi kañanimintotsi.

³⁰ Tzimatsi itayitakawori iroñaaka, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzí impoiyyitatsiri iroñaaka, iri ñaayitironi jítaiyaawo”.

20

Antawaitatsiri chochokimashiki

¹ “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, iriwaitaki ikanta atziri tzi-matsiri ichochokimashiti. Jataki amaityaaki jamini antawaitatsini iwankirimashiki.

² Ikanta jiñaaki kowatsiri jantawaiti, ikantakiri: ‘Aririka pitanatyaawo pantawaiti iroñaaka irojatzi jyiitiini, nompinatimi apaani kiriiki’. Ikantaiyini antawaitatsini: ‘Kamiithataki’. Jatanaki jantawaiti pankirintsimashiki.*

³ Ikanta ijinokiityaapaaki ooryaatsiri, iijatzi ipiyanaa ashitawori iwankirimashi. Iñaapai pashini saikashiwaitachari, ikatziyaiyaani.†

⁴ Ikantapaakiri: ‘Aririka piyaati pantawaiti nowankirimashiki, ari nompinapirotakimi’. Ari jiyaataki jantawaiti.

⁵ Ari ikimitaakiro itampatzikatapaaki ooryaatsiri, iijatzi itainkanaki ooryaatsiri.‡

⁶ Ari ikimitakiro iijatzi otsiniriityaanaki, iñaapai saikashiwaitachari atziri, josampitapaakiri: ‘¿Tikaatsima pantawairi pisaikashiwaitantari kitiiyyiriki?’§

⁷ Ari ikantaiyini: ‘Tikaatsi antawaitakainani’. Ikantzi irirori: ‘Piyaati pantawaiti nowankirimashiki, ari nompinapirotakimi’.

⁸ Okanta otsiniritanaki, ashitawori iwankirimashi, ikantakiri owiriri iiri-ikiti: ‘Pinkaimiri maawoni antawaitatsiri pimpinatiri. Iri pitawatya pimpinatiri impoitapaintsiri jantawaitaki, irojatzi pimatantatyaariri itakawori amaityaaki’.

⁹ Ikanta ipokaki impoitapaintsiri jantawaitzi, kapichiini jantawaitaki, iro kantacha ipinaitakiri apaani kiriiki.

¹⁰ Ipokaiyakini itakawori amaityaaki jantawaitaki, iñaajaantzi impinapiroitiri irirori. Aña tii, apaanimachiini kiriiki ipinaitakiri iijatzi.

¹¹ Ikanta ipinawiitakari, ikisanakiri ashitawori jantawairi,

¹² ikantanakiri: ‘Tii jantawaipirotsi impoitapaintsiri, iro kantacha imonkaatakina pipinatakanari, naaka kimaatsipirotakariri ooryaatsiri’.

¹³ Ari ikantzi ashitawori iwankirimashi: ‘Ayyininká, nopinatakimi kami-itha, ¿tiima nokantsitakimi amaityaaki nompinatimi apaani kiriiki?’

¹⁴ Jirika piiriikiti nompinatimiri, piyaatai pipankoki. Naaka nintashitacha nompinatiri apaani kiriiki impoitapaintsiri jantawaitzi,

¹⁵ ¿Iroma okantzi nompinatiri jirikapaini nonintashitari naaka? ¿Pikisani intakotatyaanawoma nonishironkatantzi?’

¹⁶ Tzimayitatsi itayitawori, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzi impoiyyitatsi, iri ñiironi jitaiaawo”.

Japiitairo Jesús ikinkithatakotziro jowamaitiri

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

¹⁷ Ikanta itonkaanaki Jesús jiyaatiro Jerusalén-ki, jaanakiri 12 jiyotaani ikinakaanairi aatsiki, ikantziri:

¹⁸ “Aatatzi Jerusalén-ki. Ari jaakaantaitiri Itomi Atziri, jayiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, intsipatatyaari Yotzinkariiti, iri yakawintirini intsi-tokaitiri.

¹⁹ Irootaki jaantanatyaariri atziri kaari ayyininkata. Ari impajawaitaitiri. Impoña impaikakotaitiri. Iro awijawitayia mawa kitiiyyiri, ari jañagai iijatzi”.

Ikowiri Jacobo iijatzi Juan

(Mr. 10.35-45)

* **20:2** Kantakotachari jaka “kiriiki”, irijatzi jiitaitziri iijatzi “denario”. † **20:3** Iri ikantaitziri pairani ooryaatsiri 3. ‡ **20:5** Ikantaitziri pairani ooryaatsiri 6, iijatzi ikantaitziri ooryaatsiri 9. § **20:6** Ikantaitziri pairani ooryaatsiri 11.

²⁰ Okanta iina Zebedeo opokashitakiri Jesús, otsipatakari otomipaini: Jacobo iijatzi Juan. Otzirowashitapaakari, okantapaakiri: “Nokowi pinishironkatina”.

²¹ Ari josampitanakiro, ikantziro: “¿Iita pikowakotanari?” Okantzi iroori: “Tima irootaintsi pimpinkatharintsiti, nokowi intsipatimi notomi impinkathariwintanti, isaikimotimi apaani pakopiroriki, iriima pashini isaiki pampatiki”.

²² Ari ikantanaki Jesús: “Tiitya piyotziro oita pikowakotanari. Ojyiki nonkimaatsityaari naaka. ¿Arima pamawitakiro iiroka pinkimaatsitya ojyiki? ¿Arima pojyatyana nonkami naaka?” Ari ikantaiyini: “Aritaki nimatakiro”.*

²³ Ikantanaki Jesús: “Imapiro, irootaintsi pinkimiro onkaati nonkimaatsityaari naaka. Irooma pintsipatina ampinkathariwintanti pisaiki apaani nakopiroriki, pashini nampatiki, tii naaka yotironi iita nontsipatyaari, apa jiyotzi Ashitanari iitarika ikajyaakaayitakiri”.†

²⁴ Ikanta ikimaki pashini jiyotaani, ikisanakiri Juan iijatzi Jacobo.

²⁵ Ari japatotairi Jesús jiyotaani, ikantziri: “Piyotaiyini iiroka tsika ikanta ipinkatharitzii kaari ajyininkata, owanaa jompiratanta. Ari ikimitari iijatzi ñaapirotachari ipinkathaitziri irirori.

²⁶ Irooma iirokaiti, aririka pinkowi piñaapirotya, pojyakotyaari ikanta ompirataari.

²⁷ Iroorika pinkowi pijiwatakaanti, iri pojyakotya ikanta ompirataari.

²⁸ Tii iro impokantyaari Itomi Atziri jompiratantya, iro ipokantakari joyyakotyaari ompirataari, inkamawintanti, iri pinakowintantatsini, jookaakowintairi maawoni”.

Jaminakaitairi apiti kaari okichaatsini

(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

²⁹ Ikanta jawijanaki Jericó-ki, ojyiki atziri oyaatanakiriri.

³⁰ Ari isaikaki aatsinampiki apiti kaari okichaatsini. Kimaki irirori, ikantaitzi: “Ari inkinapaaki Jesús jaka aatsiki”. Irootaki ikaimantanakari, ikantzi: “¡Pinkatharí, icharini David-ni, pinishironkataina naaka!”

³¹ Ojyiki ikisawiitanakari. Tii imairitzii, iikiro ikaimanakitzi shintsiini: “¡Pinkathari, icharini David-ni, pinishironkataina naaka!”

³² Ari ikatziyapaaka Jesús, ikaimakiri, ikantziri: “¿Iita pikowiri nantzimotimiri?”

³³ Ikantaiyini irirori: “Pinkatharí, nokowi naminawaitai kamiitha”.

³⁴ Antawoiti jinishironkatanakiri Jesús jirika kaari okichaatsini, ipampiyookitakiri irookiki. Aminawaitanai kamiitha, joyaatanakiri Jesús.

21

Ariitaa Jesús Jerusalén-ki

(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Ari okaakitziimatapaaki jariitantyaari Jerusalén-ki. Ariitaiyakani Betfagé-ki omontiminthatakari otzishi Olivo. Ari jotyaantakiri Jesús apiti jiyotaani,

² ikantakiri: “Piyaati nampitsiki amontitakari, ari piñiiri inthatakotya burro ontsipatatyaari oryaaniti. Pinthataryaakotiro, pamakinawo.

* **20:22** Iro ikantakotzi Jesús jaka: “¿Arima pimatakiro iiroka piriro kipijyaari onkaati niriri naaka? ¿Arima pojyatyana nompiinkaati naaka aririka inkitataitakina?” † **20:23** Iro ikantakotzi Jesús: “Imapiro, aritaki pinkimakiro niriri naaka, aritaki pinkimitatyaana nompiinkaati naaka ikitataitakiriri”.

³ Tzimatsirika osampitawakimini, pinkantiri iiroka: ‘Tkowatziiro pinkathari. Aritaki joipiyaimiro’ ”.

⁴ Ari imonkaatari josankinatakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

⁵ Pinkamantairi maawoni Jerusalén-jatzi:

Aatsikitaki Piwinkathariti ipokashitakimi,

Tsinampashiri ikantaka, ityaakaakari burro

Iwonkiri jinatzi burro, iintsiti piratsi jaakagaitziri tinari.

⁶ Ikanta jotyaantakiri apiti jiyotaani, jimatakiro okaatzi ikantakiri Jesús.

⁷ Jamakiro burro otsipatakari oryaanitsiti. Jowankiitakiniri manthakintsi imitzikaaki inkini intyaakaityaawo. Ityaakaanakawo Jesús.

⁸ Ikanta atziripaini piyotainchari janta, joomaankashitakiri imanthaki aatsiki tsika inkinanaki. Tzimatsi pashini chikayitanaintsiri inchashi joomaankashitiriri iijatzi.

⁹ Ikaatzi atziri iiwataintsiri, iijatzi oyaatakiriri itaapiiki, ikaimaiyini, ikantzi: ¡Thami apinkathatairi icharini David-ni!

¡Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkathari aitziri otyaantakiriri!

¡Aatsikitaki Awinkatharipirotyaari!

¹⁰ Irojatzí jariitantapaakari Jesús nampitsiki Jerusalén. Ari josampitawakaanaka nampitawori, ikantaiyini: “¿Litaka jirika?”

¹¹ Tzimatsi atziri kantanaintsiri: “Iriitaki Jesús Kamantantaniri, iri poñaachari Nazaret-ki saikatsiri Galilea-ki”.

*Jomishitowiri Jesús pimentayitatsiri tasorintsipankoki
(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)*

¹² Ikanta Jesús, tyaapaaki tasorintsipankoki. Jomishitowapaakiri pimentayitatsiri iijatzi ikaatzi amanantayitatsiri. Jotatsinkayitapaakiro jowantayitariri kiriiki, ari ikimitaakiro iijatzi tsika jowaitziri shiro.

¹³ Ikantapaakiri: “Okantzi osankinarintsi, iñaawaitzi Pawa, ikantzi:

Nopanko inatzi jiroka, ari jamanapiiintaityaanari.

Pamatawantapiiintaki iirokaiti pipimantayitzi, pikimitakaantakiro koshintzipanko”.

¹⁴ Ari ipokashitapaakiriri Jesús janta tasorintsipankoki ojiyiki kaari okichaatsini, kisopookiri, joshinchaayitairi maawoni.

¹⁵ Tima owanaa okamiithataki jantakiri Jesús. Ikanta jiñaakiri iinchiiriki jantakiri, ikaimaiyanaki, ikantzi:

¡Thami apinkathatairi icharini David-ni!

Ikisaiyanakani ijiwaripaini Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti, tima tii inimotziri.

¹⁶ Ari josampitaítanakiri Jesús, ikantaitziri: “¿Pikimakirima ikantaiyirini iinchiiriki?” Ari ikantzi Jesús: “Nokimakiri. ¿Tiima piñaanatziro osankinarintsi? kantatsiri:

Iri iwankariiti iijatzi iintsipaini thoyitzirori itini,

Pikantakaakari impinkathayitaimi”.

¹⁷ Ari ipiyanaka Jesús ikinanairo Betania-ki. Ari jimaapairi.

*Jiyakatziro kaari kithokitatsi pankirintsi
(Mr. 11.12-14, 20-26)*

¹⁸ Okanta amaityaaki iijatzi ipiyaawo Jesús nampitsiki. Ari itajyaapaaki niyanki aatsi.

¹⁹ Jiñaapaaki aatsinampiki okatziya pankirintsi, jiyaatashitanakiro, jiñaatzi tii okithokitzi, iyoshiita oshi. Jiyakatanakiro, ikantziro: “Ari pashi powiro iiro pikithokitai”. Okanta pankirintsi, kamashitanaki.*

²⁰ Ikanta jiñaakiro jiyotaanipaini, iyokitzi ikantanaka, josampitanakiri: “¿Tsika okantaka okamashitantanakari pankirintsi?”

²¹ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Imapiro nonkantimi, tyaaryoorika pawintaina, iirorika pikisoshiriwaitzi, ari pimatakiro iiroka, ari anaanakiro okanta piñaakiro pankirintsi. Kantatsi pinkantimi: ‘Oshirinki otzishi, ompinkini inkaariki’. Ari imatatyá.

²² Tima onkaati pinkowakotairiri Pawa, aririka pawintaapirotanatyaaari, aritaki impakimiro”.

Ishintsinka Jesús

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ Ikanta jariitaa Jesús tasorintsipankoki, jiyotaantapai iijatzi. Ari ipokaapaaki ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Antaripiropaini, josampitaapaakiri: “¿Litaka otyaantakimiri poñaagantiro pishintsinka?”

²⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Iijatzi naaka tzimatsi nosampitimiri. Aririka pakakinawo, aritaki nonkantakimi iita otyaantakinari.

²⁵ Tima jowiinkaantantaki Juan-ni, ¿litaka otyaantakiriri? ¿Pawama? ¿Atzirima?” Ipoña ikantawakaiyanakani: “Aririka ankantakiri Pawa otyaantakiriri, ari inkantanakai: ‘¿litama kaari pikimisantantari?’

²⁶ Aririka ankanti: ‘Atziri otyaantakiriri’, ari inkisanakai atziripaini”. Tima ikantaiyini atziri Kamantantaniri jinatzi Juan-ni.

²⁷ Ari ikantaiyini: “Tii niyotziro”. Ari ikantanaki iijatzi Jesús: “Ari nokim-itsita naaka, iiro nokamantzimiro iita otyaantakinari”.

Ikinkithatakoitziri apiti itomintaitari

²⁸ Ipoña josampitantaki Jesús, ikantzi: “¿Tsika okantzimotzimika iirokaiti jiroka? Tzimatsi atziri, tzimatsiri apiti itomi. Okanta apaani kitiiyyiri ikantakiri itomi: ‘Notomi, piyaati pantawaiti pankirintsimashiki’.

²⁹ Ari jakanaki itomi, ikantanakiri: ‘Tii nokowi’. Iro kantacha osamani-ityaaki, opiyimoshiritaari itomi, jataki jantawaitzi.

³⁰ Ipoña jiyaatashitakiri pashini itomi, ikantakiri iijatzi. Ikantanaki irirori: ‘Ari nimatakiro, Paapá’. Iro kantacha tii jiyaatzi.

³¹ ¿Itzimika itomi antakirori ikowakiri ashitariri?” Ari jakaiyanakini, ikantzi: “Iri antakirori jompiratakari kitziroini”. Ipoña ikantzi Jesús: “Iri ityaawoni janaakotimi impinkathariwintairi Pawa ikaatzi kowakotziriri kiriiki iyyininka, iijatzi mayimpiroyitatsiri. Imapiro.

³² Tima ipokaki pairani Juan owiinkaantantaniri, ikamantawitakimi tsika pinkantya pinkamiithashiritantaiyaarimi, iro kantacha tii pikimisantawakiri. Iriima ikaatzi kowakotziriri kiriiki iyyininka, iijatzi mayimpiroyitatsiri, okimisantawakiri. Piñaawitawakari iirokaiti, iro kantacha tii powajyaantziro tsika pikantaiyani, inkini pinkimisantawakiri”.

Kaaripiroshiriri antawaitatsiri

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ “Pinkimi pashini nojyakaawintimiri. Tzimatsi atziri pankitziro chochokimashi, jotantotakotakiro maawoni othapiki, jiwitsikashitakiro jowirona owaaki paata, jiwitsikaki iijatzi pankojyitantsi inkini jaminakoitiro. Ipoña jaminaki atziri aminironi iwankirimashi. Jataki irirori intaina.

* **21:19** Kantakotachari jaka “pankirintsi”, iro jiitaitziri “higuera”.

³⁴ Okanta okithokipaititaki chochoki, jotyaantaki jompiratani jaakiti.

³⁵ Ikanta antawaitatsiri aminirori pankirintsimashi, jiñaawakiri ipokaiyakini ompirataari, jaawakiri jompojawaki apaani, itsitokakiri pashini, jojyimiyantakari mapi pashini.

³⁶ Ipoña jotyaantaki pashini jompiratani, oyyiki ikaataiyakini. Ari ikimi-taawakiri iijatziri irirori.

³⁷ Iwiyaantapaakawori, jotyaantakiri itomipirori irirori, ikantzi: ‘Ari-taikima ipinkathaitawakiri notomi naaka’.

³⁸ Ikanta jirikapaini antawaitatsiri, jiñaawakiri itomi, ikantawakaanaka: ‘Iri ashitaiyaawoni paata jiroka pankirintsimashi. Thami antsitokiri, ayi-roota aaka’.

³⁹ Joirikawakiri, jaanakiri othapiki pankirintsimashi, itsitokakiri.

⁴⁰ Aririka impokanaki ashitawori iwankirimashi, ¿tsikaty inkantirika jirikapaini antawaitatsiri?”

⁴¹ Ari jakaiyanakini, ikantzi: “Ontzimatyii jowamagaitiri jirikapaini kaaripirori, jaminai pashini kamiithari aminaironi pankirintsimashi, otyaantapiintiniriri okithoki iwankiri”.

⁴² Ipoña ikantzi Jesús: “Tima piñaanatziro okantziri Osankinarintsipirori: Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi, Iro kantzimaitacha jowatzikaitairo mapi pankotsinampiki, ikimitaka-gaitaawo iroorikami tzinkamitsi.

Iriitaki Awinkathariti Pawa owairori onaminaki, Irootaki ayokitziwintantakariri maawoni”.

⁴³ “Iro nokantantari: Iiro piñiimpinkathariwintaimi Pawa, iri impinkathariwintai pashinijatzi atziri ikaatziri oyyawori pankirintsi okithokitzi ikimisantanaira.

⁴⁴ Jiroka okantakota mapi: Iitarika ontajyaawoni mapi iparyaantakawo, ari intankawaitaki. Iriima inkaati awitsinairi, ari ompichaakiri”.

⁴⁵ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Fariseo-paini jiyotawakiro iriitaki jojyakaawintaitaki.

⁴⁶ Ikowawitanaka jaakaantanakirimi, iro kantacha oyyiki ithaawantakari atziripaini. Tima ikantaiyini atziriiti Kamantantaniri jinatzi Jesús.

22

Jojyakaawintaitziri aawakaachari

¹ Ipoña japiitakiro Jesús jojyakaawintziro jiyotaantziri. Ikantzi:

² “Aririka impinkathariwintantari Inkitijatziri, jojakotakari pinkathari oimoshirinkiriri itomi jaawakaa.

³ Jotyaantakiri jompiratani, inkamantiri inkaati pokatsini joimoshirintya. Iro kantacha jirikapaini, tii ipokaiyini.

⁴ Ipoña jotyaantaki pashini jompiratani, ikantakiri: ‘Pinkantiri nokaimakaanani impoki joya, nowamaaki wathayitatsiri nopira, noimoshirinkatziiri notomi jaawakaiya’.

⁵ Iro kantacha iikiro jiyaatatzi ipiyathataiyani. Jataki jowaniki, pashini ikinanaki ipimantayitzi.

⁶ Tzimatsi pashini owasankitaawakiriri ompirataari, itsitokakiri iijatziri.

⁷ Ikanta ikimaki pinkathari, jotyaantaki jowayiriti, japirotakiri itsitokiri owamaantaintsiri, itaakiro inampitsiti.

⁸ Ipoña ikantairi pashini jompiratani: ‘Aritaki witsikaka owanawontsi oimoshirintyaari, tii impokaiyini nokaimakaanawitakari.

⁹ Piyaati aatsiki ikinapiintaitzi, pinkantiri inkaati piñiiri impokiita oimoshirintya’.

¹⁰ Ikanta jiyaataki ompirataari, japatotakiri ikaatzi jiñaakiri: kamiithari iijatzi kaaripirori. Piyotaiyakani oiyiki oimoshirinkachani.

¹¹ Ari jiyaatanaki pinkathari jaminiri ikaatzi pokaintsiri. Jiñaatzi osatikainchari apaani tii ikithaatashitapaakari aawakaachari.

¹² Ikantapaakiri: ‘Ayyininka, ¿tsika pikanta pityaantakari jaka tii pikithaawintari notomi?’ Ari imairitaki, tii jaki.

¹³ Ipoña pinkathari inkantakiri jimpiratani: ‘Poojowakotiri, poojokiitiri, pookiri otsinirikitaki, ari jiraawaityaari jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya’.

¹⁴ Tima oiyiki inkaimawiitya, kapichiini inkaati jiyoshiitaitiri”.

Ikinkithatakoitziri kiriiki impinaitiriri pinkathari

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Ari ipiyapaaka Fariseo-paini. Ikinkithawaitaiyakini, ikantawakaiyani: “¿Tsika ankinakairika ankompitakaantyaariri Jesús?”

¹⁶ Ipoña jotyaantaki jiyotaani irirori itsipatakari jaapatziyani Herodes, ikantapaakiri Jesús: “Yotaantanirí, okaatzi piyotaantziri imapiro inatzi. Aritaki jiyotakoitairi tyaaryoopiroini Pawa. Tima tikaatsi pinthaawakaiya.

¹⁷ Pinkantina iita pikinkishiritari: ¿Okamiithatzima ampiri kiriiki ikowakotantziri Pinkathari César?”

¹⁸ Iro kantacha Jesús, jiyotawakiri ikinkishiritari, ikantziri: “Thiyyinkarí. ¿Iitama piñaantashiwaitantanari?”

¹⁹ Poñaayinari kiriiki pipinatapiintziriri Pinkathari”. Ari jamaitapaakiniri apaani kiriiki jiitaitziri “denario”.

²⁰ Ipoña josampitziri: “¿Iitaka ashitawori iwairo jaka? ¿Iitaka jirika oiyakaantainchari?”

²¹ Ikantaiyini: “Jashi César”. Ari ikantzi Jesús: “Tima iri César ashitari, pantantyaanari ikowakaimiri, pimpinatiri. Iriima ikaatzi jashitari Pawa, pantantyaanari ikowakaimiri irirori”.

²² Ikanta ikimaiyakini ikantaki Jesús, iyokitzi ikantaiyanakani, jowajyaantanakiri. Jataiyaini.

Josampitakowintaitziro jañagai kamayitatsiri

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ Ikanta ipokaiyakini Saduceo jiñiiri Jesús. Iriitaki Saduceo kantapiintat-siri: “Tiro jañagai kamayitatsiri”. Josampitapaakiri Jesús,

²⁴ ikantapaakiri: “Yotaantanirí, josankinataki pairani Moisés, okantzi: ‘Aririka inkami atziri, iirorika jowaiyantakaanakiro iina, okamiithatzi jagairo iririntzi, jowaiyantakagairo. Ontzimatyii inkimitakaantairi iriirikami ashityaarini iririntzi kamaintsiri’.

²⁵ Thami ankantawaki: Tzimatsi 7 irintzitawakaachari. Itawori itzimi jaaki iina, tikira jowaiyantakairo iina, ikamaki jagairo pashini iririntzi.

²⁶ Ari ikimitakari iijatzi apititanaintsiri iririntzi. Ipoñaapaaka pashini mawatanaintsiri. Ari ikimitakari maawoni ikaatzi 7.

²⁷ Okanta osamanitaki kamai iijatzi iroori tsinani.

²⁸ Aririkami jañaayitaimi paata kamayitatsiri, ¿iitama oimintapirotaiyaari tsinani? Tima maawoni ikaataki 7 iinantawitakawo”.

²⁹ Ipoña jakanaki Jesús, ikantziri: “Pikinakaashitakawo iiroka, tii piyotakotziro Osankinarintsipirori, tii piyotakotairo iijatzi ishintsinka Pawa.

³⁰ Tima aririka jañaayitai paata kamayitatsiri, iiro itzimapai aawakaayitaachani. Jojyapaiyaari imaninkariti Pawa Inkitijatzi.

³¹ ¿Tiima piñaanatakotiro tsika onkantya aririka jañaayitai kamayitatsiri? Tima ikantaki Pawa, iñaawaitzi:

³² Naakataki Pawa ipinkathatziri Abraham, Isaac, iijatzi Jacob.

Ari ayotaiyini añaayitatsi irirori, tima tii okantzi kaminkari impinkathatiri Pawa, apa jimatziro añaayitatsiri”.

³³ Ikanta ikimaitakiri Jesús ikantakiri, iyokitzi ikantaiyanakani, ikantzi: “Imapiro okamiithatzi jiyotaantziri”.

Ikinkithatakoitziro ikowakaapirotantziri Pawa

(Mr. 12.28-34; Lc. 10.25-28)

³⁴ Ipoña japatotaiyakani Fariseo, tima ikimaki kamiitha jakakiri Saduceo josampitakiriri.

³⁵ Ikanta apaani, irijatzi yotakopirowitawori Ikantakaantaitani, ipokashitakiri Jesús josampitiri, ikowi inkompitakaiyaarimi, ikantapaakiri:

³⁶ “Yotaantaniri, ¿otzimika Ikantakaantaitani anairori pashini?”

³⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Piwinkathariti jinatzi Pawa, ontzimatyii pitakopirotaiyaari, pitakoshiritaiyaari, pampithashiri powairi iijatzi.

³⁸ Irootaki itawori Ikantakaantaitani, iro ikowapiroitzi.

³⁹ Ari ojoyawo apititanaintsiri: Ontzimatyii pitakotaiyaari pijyininka, pinkimitakaantairi pinishironkatziro iiroka piwatha.

⁴⁰ Aririka pimonkaatakiro jiroka apitika, pimatakiro maawoni josanki-natakiri Moisés-ni, iijatzi maawoni josankinatakiri Kamantantaniri”.

¿Litama charinitariri Cristo?

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ Ipoña jimatanaikiro irirori Jesús, josampitakiri Fariseo-paini itsipatakari japatotaiyani.

⁴² Ikantziri: “¿Litama pikinkishiritakotariri iiroka Cristo? ¿Litama charinitariri?” Ikantaiyini Fariseo: “Icharini David-ni jinatzi”.

⁴³ Ipoña ikantzi Jesús: “¿Litama jiñaawaitakaantariri pairani David-ni Tasorintsinkantsi, okanta jojoyakaantakariri Iwinkathariti? Tima ikantaki pairani:

⁴⁴ Iñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi nowinkathariti:

Pisaikapai Nakopiroriki ampinkathariwintanti, Iroatzi paata nowasankitaantaiyaariri kisaniiintakimiri, Ari paatzikantaiyaari piitzi.

⁴⁵ Aña jimatsitataikawo David-ni ikantziri: ‘Nowinkathariti jinatzi’. ¿Tsikama inkini incharinityaari?”

⁴⁶ Ari jimairitaiyanakini tii jaki. Thaawashiri ikantaiyanakani, tikaatsi kowanaatsini josampitanairi.

23

Ikinkithatakoitziri Yotzinkariiti ipoña Fariseo-paini

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ipoña ikinkithatakaakiri Jesús ikaatzi apatowintakariri, iijatzi jiyotaani-paini, ikantzi:

² “Paminiri Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, iro jaakowinta jowaagakoyitziro okaatzi josankinatakiri pairani Moisés-ni.

³ Kamiithawitacha pinkimisantiri onkaati inkantimiri, tiimaita okamiithatzi pojyakotyaari okaatzi jantayitziro, tima tii jimonkaayitziro irirori.

⁴ Imapiro opomirintsita ikowakaimiri pimayitainiri. Tii jiñiimaitawo impomirintsiwintyaawo irirori jimayitiro.

⁵ Jantashiyitawo ikowiri onkantya jiñaantaityaariri. Owanaa jinintziro mishinantsimonki tsika jotitaitziro Osankinarintsipirori jontarikakotziro

ijyimpaki, iijatzi itamakoki. Owanaa jowaniinkakaakitziro iithaari ishirikaki manthakintsi.

⁶ Iro ikowapiintaki josatikaitiri niyanki aririka jowaiyaani ijyininka. Ari ikimitari iijatzi aririka jiyaati pankotsiki japatotapiintaita.

⁷ Pinkatha ikowi jiwithatapiintaityaari aririka jiñaitiri. Ikowi iijatzi inkantaitiri: ‘¡Yotaanarí!’

⁸ Tii okamiithatzi pimatiro iiroka, iiro pikowashita inkantaitimi: ‘¡Yotaanarí!’ Tima maawoni iirokaiti kimiwaitaka pirintzitawakaatya. Apaani ikanta yotaantatsiri, iriitaki Cristo, tikaatsi pashini.

⁹ Jaka kipatsiki, tii okamiithatzi pinkantashiwaityaari pijyininka: ‘¡Ashitanarí!’ Tima apaani ikanta Ashitzimiri Inkitijatzi.

¹⁰ Tii okamiithatzi iijatzi inkantaitimi: ‘¡Nowinkatharítí!’ Tima apaani ikanta piwinkathariti, iriitaki Cristo.

¹¹ Inkaati kowatsini jiñaapirotya, jojoyakotyaari ikanta ompirataari.

¹² Tsikarika itzimi kowashiwaitachani impinkathaitirimi, aritaki jiñaakiro intsinampashiritakaitairi. Iriima tsinampashiriwaitatsiri, iriitaki impinkathayitairi.

¹³ ¡Ikantamachiitzimi iiroka Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinaki! Owanaa potzikakiri kowatsiri impinkathariwintairi Pawa. Tima iiro piñiuro iiroka impinkathariwintaimi, tii pikowi impinkathariwintiri pashini.

¹⁴ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pathaagakawo kamatsiri oimi pashitawo opanko, iro posamaninkantawori pamanapiintawita iiro jiyotantaitzimi. Iro kantzimaitacha antawo jowasankitaayitaimi.

¹⁵ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Owanaa pipomirintsiwintakari atziriiti kaari ajyininkata jojoyakotai aaka a-judá-mirinkatzi, piyotaakiri inthiiyinkariti irirori. Iro ikimitakotantzimiri iiroka jatsipitaiyaawo sarinkawini.

¹⁶ ¡Ikantamachiitzimi iirokaiti, ojariri kamampotaakiri ikathatawakaiyani! Tima aririka impairyaaashiityaawo tasorintsipanko, ikantayitzi: ‘Jowasankitaina Tasorintsipankowiri iirorika nimonkaatziro nokantziri’. Iro kantacha pikantayini iirokaiti: ‘Iirorika jimonkaataitziro, tikaatsi oitya’. Irooma aririka impairyaitiri oro saikatsiri tasorintsipankoki, pikantapiintaki: ‘Ontzimatyii jantaitiro ikantaitakiri’.

¹⁷ ¡Masontzishirirí, kamampotaakishirirí! ¿Iitama kowapirotachari, iriima oro? Kaari, tima irootaki iroopirotatsi tasorintsipanko otasorintsitakairi oro.

¹⁸ Ari okantari iijatzi aririka impairyaitiro taapirimintotsi, ikantayitzi: ‘Jowasankitaina Ataapiintziniri iirorika nimonkaatziro nokantziri’. Iro kantacha pikantapiintaiyakini iirokaiti: ‘Iirorika jimonkaataitziro, tikaatsi oitya’. Irooma aririka impairyaitiri piratsi itaayitzi taapirimintotsiki, pikantapiintaki: ‘Ontzimatyii jantaitiro ikantaitakiri’.

¹⁹ ¡Masontzishirirí, kamampotaakishirirí! ¿Iitama kowapirotachari, iriima piratsi? Kaari, tima irootaki iroopirotatsi taapirimintotsi otasorintsitakairi itaayitzi.

²⁰ Ikaatzi pairyiirori taapirimintotsi, ari okaatzi ipairyaaakiro maawoni itaayitzi janta.

²¹ Iijatzi jojoyari ikaatzi pairyiirori tasorintsipanko, ari okaatzi ipairyaaakiro ikaatzi tzimantawori.

²² Ikaatzi pairyiirori inkiti, ipairyaaakiro maawoni isaikinta Pawa, ikimitakaantakawo iriimi Pawa impairyaaaki.

²³ ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pinashitapiintanari pashitakaariri Pawa, pipayitapiintziri inchajyaaniki. Tiimaita pantayitziro kowapirotachari ikowakaimiri: Pinkamiithashiriyiti, pinishironkashiritanti, pawintaashiritaiyaari. Irootaki kowapirotachari pantayitairo, iiro powajyaantzimaitawo pantiniri pashini.*

²⁴ ¡Kamampotaakiri, kathatawakaachari! Pikimitakari pankinatariri shikiryaaniki iiro jirakotantari, jirakotzimaitakari antari piratsi.†

²⁵ ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pikimitakotakawo iraamintotsi iijatzi owamintotsi, okitiwita jikokiroki kamiitha, tompinakitaki inthomainta. Ari pikantayitakari iiroka kantatsi iñaitimi kamiithashiri pinatzi, aña koshintzi pinatzi, pikowapiintakiro apaniroidi pinintaawaitya.

²⁶ ¡Kamampotaakiri Fariseo! Pinkimitakaantya pojyitapiintziro piraaminto iijatzi powaminto inthomainta, onkantantyaari onkititai jikokiroki iijatzi.

²⁷ ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pojyakawo okitamaawita jowantaitariri kaminkari, owaniinka okantawita jiñokiini. Iro kantacha shityiinka okantaka inthomainta, ari isaikaki itonkipooki kaminkari.

²⁸ Ari pikimiyitakari iiroka, jiñaawitakimi atziri pantakiro kamiithari, iro kantzimaitacha kaaripiroshiritakimi inthomainta, thiiyinkari pinatzi.

²⁹ ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti iijatzi Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Iitama piwitsikapiritantawori ikitaitziri Kamantantaniri, powaniinkayitziro inkini inkinkishiritakoitapiintiri, inkantaiti: ‘Kamiithashiri jinataki jirika’.

³⁰ Pikantaiyini iijatzi: ‘Arimi nontzimitatyaami pairani iirotya nowamaayitizirimi, iiro nojyakotari nocharinini owamaakiriri Kamantantaniri’.

³¹ Iirokataki kinkithatakotacha apaniroidi, iri pojyakoyita iiroka picharinini ikaatzi owamaayitakiriri pairani Kamantantaniri.

³² ¡Incha pothotyiro iiroka kaaripirori jitakaantakari pairani pichariniiti!

³³ ¡Tima pojyakari pijyininkatatyaaarimi maanki! Kaaripiroshiri pikantaka. ¿Tsikama pinkantaiyaaka pishiyapithatantyaawori pashironkaiya sarinkawiniki?

³⁴ Irootaki notyaantantzimiriri pairani Kamantantaniri, yotaniri, iijatzi yotzinkari. Iriitaki powamaagaantakiri apawopaini, pimpaikakotakaan-tiri. Iriima pashini, pimpajatakaantawaitiri tsika japatotapiintaita, ojiyiki powasankitaayitiri maawoni nampitsiki.

³⁵ Iro piñaantyaawori iiroka jowasankitaawintaitimiri ikaatzi kamayitaintsiri pairani, jitanakawo kamiithashiriri Abel irojatzi Zacarías itomini Berequías. Iriitaki jowamaitaki pairani jiyaatiromi taapirimintotsiki ipoñaanakawo tasorintsipankoki.

³⁶ Imapiro nokantzimi ari jowasankitaawintaitakimiri jirikapaini nojyininka”.

*Jiraaniintakotawo Jesús Jerusalén
(Lc. 13.34-35)*

³⁷ “¡Jerusalén-jatzí! Ojiyiki pitsitokaki Kamantantaniriiti. Pojyimiyaayitakiri ikaatzi jotyaantawitakimiri. Tima nokowawitapiintaka nonkimityaarimi tsimiri josatitziri iryaani, ari nonkantirimi maawoni notomitaari. Iro kantacha tii pikowaiyini.

³⁸ Jaka tsika pisaikapiintawitaka iiro jiñaitai iitya nampitaiyaawoni, kaankiityaa onkantaiya.

* **23:23** Iro ikantaitzi jaka inchajyaaniki: menta, eneldo, comino.
“antari piratsi”, iri iitachari “camello”.

† **23:24** Kantakotachari jaka

³⁹ Tima iiro okantaitatya piñaapiintaina jaka, irojatzi paata pinkantan-taiyaari:
Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkatharintsi aitziri otyaantakiriri”.

24

Ikinkithatakotziro Jesús impookaitiro tatorintsipanko
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ipoña ishitowanaki Jesús ipoñaanakawo tatorintsipankoki, irootaki jiyaatai. Ari ikantzi jiyotaani: “Paminiro tsika okanta jiwitsikaitziro tatorintsipanko”.

² Jakanakiri irirori, ikantanakiri: “maawoni piñaakiri, iiro piñiuro paata tsika okanta opiwiryaayita mapi, iro japiroitiro impookaitiro. Imapiro nokantzimi”.

Jiñaitiri aririka onthonkimataiya
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24)

³ Ikanta itonkaanaki otzishiki Olivo, ari isaikapaaki. Ari josampitziri jiyotaani, ikantziri: “Incha pinkantina, ¿tsikapaitima imonkaatya pikantakiri? Aririka pimpiyimatai, aripaitima onthonkimataiyaari, ¿tsika onkantya niy-otantyaawori?”

⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Ontzimatyii paamaakowintya ja-matawitaitzimikari.

⁵ Tima ojiyiki kowatsini jamatawitimi paata, impairyaapaakina, inkanti: ‘Cristo ninatzi naaka’.

⁶ Tima ari pinkimakoyitakiro owayiritaantsi, paamaiya ominthaawashir-itzimikari. Ontzimatyii awijayiti jirokapaini, tima tikiraata imonkaata on-thonkantaiyaari maawoni.

⁷ Jantaminthatawakaitya maawoni nampitsiki inkaati jotyaantiri pinkathariyatitsiri. Jiñaiti mantsiyarintsi, tajiysi, ontziñaayitya kipatsi tsikarikapaini.

⁸ Irootaki itanatyaawoni inkimaatsitaityaawo jirokapaini.

⁹ Impoña jaakaanankimi iiroka, jimaamanitaitimi irojatzi jowamaan-takimiri. Ojiyiki inkisaniintanakimi atziri okantakaantziro pipairyaana pawintaana.

¹⁰ Ari jiñaitaki atsipitashitawori ikimisantawitaka, jiñaiti kisani-intawakaachani, jiñaiti iijatzii aakaanawakaachani.

¹¹ Ojiyiki pokapaintsini jojoyawitapaatyaarimi Kamantantaniri, jamataw-itapaakiri inkaati kimisantawakirini.

¹² Jantapiroitiro kaaripirori, iiro inishironkatawakaanaa atziri.

¹³ Iriima tyaryootanaintsini, iriitaki awijakoshiritaatsini.

¹⁴ Aririka othotyaatya inkimaitairo maawoni kipatsiki Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotzirori ipinkathariwintantai Pawa, aripaiti imonkaataiya on-thonkantaiyaari maawoni.

¹⁵ Iro kantacha ari piñaakiri jiitaitziri ‘Pinkaari Apirotantaniri’, ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Daniel, isaikapaaki otasorintsitzi. (maawoni ñaanatironi jiroka, okowapirotatya inkimathatairo.)

¹⁶ Inkaati nampitaiyaawoni paata Judea-ki, ontzimatyii ishiyayitai tonkaari otzishiki.

¹⁷ Pisaikirika jikokiroki pipanko, ari pimpoña pishiyanaki, iiro pityaa-panaatzi paapanaati tsikarika oitya.

¹⁸ Powanikirika pisaiki, pishiyanaki tsika pikanta, iiro paapanaatziro piithaari.

¹⁹ ¡Inkantamachiitiro paata motyaatatsini, iijatzi onkaati tzimayitatsini iintsiti iinta ithoyitzi!

²⁰ Pamañaari Pawa, onkantya aririka pishiyaki, iiro pitonkiyotantawo tyaawontsi, iiro pishiyanta kitiiyyiriki jimakoryaantaitari.

²¹ Tima antawo jiñaitiro jashironkaitya paata. Pairani owakiraa jiwitsikaitakiro kipatsi, irojatzi iroñaaka, tii jiñaitziro oyyaawoni jiroka ashironkaantsi. Iiro apiita jiñaitairo oyyaawori.

²² Iiromi ishintsitaitzi jomairintaitiro jiroka ashironkaantsi, tikaatsimi awijakotaatsini. Ikamintha itzimayitzi jiyoshiitaitakiri, awintaariri Pawa, irootaki jomairintantaitakawori thaankiini jiroka ashironkaantsi.

²³ Aririka pinkimi inkantaitimi: ‘Jirika Cristo’. Pashini kantatsini: ‘Jirinta Cristo’, iiro pikimisantziri.

²⁴ Tima impokayitapaaki oyyakotyaarini Cristo, oyyakotyaarini Kaman-tantaniri. Ari intasonkawintantashitapaatya, inkowawitya jamatawitimi jiyoshiitakiri Pawa.

²⁵ Aritaki nokamantsitakimiro.

²⁶ Impoña inkantaitimi: ‘Ariitaka otzishimashiki’. Iiromaita piyaatashitziri. Inkantaiti iijatzi: ‘Ari isaiki inthomainta pankotsiki’. Iiromaita pikimisantziri.

²⁷ Tima aririka impiyi Itomi Atziri, joypapaiyaawo ookathawontsi. Itanatyaawo omporikanaki ishitowapiintzi ooryaatsiri, irojatzi tsika ityaapiintzi.

²⁸ Tsikarika isaiki shitziwari, ari ipiyowintari amimpori”.*

Impiyantaiyaari Itomi Atziri

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-36; 17.25-36; 12.41-48)

²⁹ “Aririka onkaatapaaki paata jashironkaita antawo, ari intsiwakaki ooryaatsiri, iiro joorinta kashiri iijatzi. Intziroryaayiti impokiro inkitiki, maawoni ikaatzi oorintayitachari inkitiki inthontya impookayiti iijatzi.

³⁰ Aripaiti inkoñaatapai Itomi Atziri inkitiki. Antawo inthaawaiyanakini atziri jaka kipatsiki. Tima jiñaitawairo jowaniinkawo iijatzi ishintsinka, inkinantapaiyaawo minkori.

³¹ Intyootapaaki shintsiini maninkariiti, japatotapairi ikaatzi jiyoshiiy-itakiri nampitawori maawoni tsikarikapaini jaka kipatsiki, irojatzi tsika ochimpitapaa.

³² Okimita aririka piñaapiintziro iirishiyitai pankirintsi, piyotzi irootaatsi osarintsitzimatai.†

³³ Iro piyotiri iirokapaini, aririka piñaayitakiro nokantayitakimiri, okaak-itzimataana.

³⁴ Imapiro nokantzi, iiro ikamita jirika ajyininkapaini, irojatzi jiñaantatyaawori nokamantayitakimiri.

³⁵ Iiro okantaitatyaani piñiirō inkiti iijatzi kipatsi, irooma okaatzi noñaaniyitakari imapiroitaatyaani iroori.

³⁶ Iro kantacha tikaatsi yotatsini tsikapaiti, iri owatsipiro inkitiwiri, tii jiyotzi. Tima apaniirōini ikantakaawo Ashitanari jiyotziro irirori.

³⁷ Ari oyyaawo pairani isaikantawitari Noé, ari onkantaiyaari iijatzi aririka impiyi Itomi Atziri.

* **24:28** Ikimita añaapiintziri amimpori jiwotaiyani, ayotzi tzimatsi kamaintsiri. Ari okimitari iijatzi aririka añaayitakiro okaatzi ikinkithatakoyitakiri jaka Jesús, ayotzi irootaintsi impiyimatai. † **24:32** Ikantakoitziri jaka “pankirintsi” higuera inatzi.

³⁸ Tima pairani tikira ariita oonkawo, inimowaitziri atziri, jowawaitaiyani, jirawaitaiyini, pashini aayitatsiri iina. Irojatzi jotitantanakari Noé shintsipaaki.

³⁹ Tikaatsi inkinkishiritakoti, irojatzi omapokantakariri oonkawo, ari japirotakari maawoni. Ari onkimitaiyaari aririka impiyi Itomi Atziri.

⁴⁰ Tima isaiki apiti antawaitatsiri jowaniki, apaani jaayiitanai inkitiki. Iriima pashini jookaitanairi.

⁴¹ Osaiki apiti tsinani otoonkawaitzi, apaani jaayiitanai inkitiki. Irooma pashini tsinani, jookaitanairo.

⁴² Paamaakowintaiya iiroka, tima tii piyotzi tsikapaiti impiyi Piwinkathariti.

⁴³ Pinkinkishiritakotiri atziri, aririkami jiyoti impokatyi koshintzi tsiniri, arimi jaamaakowintatyaami, iiro ikoshitaagantaitzirimi ipankoki.

⁴⁴ Ari onkantyaari, ontzimatyii paamaakowintaiya iijatzi iiroka. Tima tikaatsi yotatsini tsikapaiti impiyi Itomi Atziri.

⁴⁵ Pojyakotyaari ompirataari kamiithashiriri, kinkishiritachari kamiitha. Jookanakiri ipankoki ompiratariri, ikantanakiri: ‘Pamininari ikaatzai saikat-siri pankotsiki’.

⁴⁶ Kimoshiri inkantaiya jirika ompirataari, aririka impiyi ompiratariri, tima jiñaapairi imonkaatakiro ikantanakiriri.

⁴⁷ Aritaki ishinitakiniri jaamaakowintyaanari maawoni okaatzai jashitari.

⁴⁸ Iriima kaaripiroshiriri ompirataari, ikantzi: ‘Iiro ipiyita ompiratanari’.

⁴⁹ Impoña jantawaitakiri pashini ompirataari. Jataki intsipayityaari shinkiryaantzi.

⁵⁰ Inimowaitziri jirika ompirataari, jomapokashitaiyaari jariitaiya ompiratariri.

⁵¹ Imapiroitiri jowasankitaapairi, jookapairi tsika ikajyaakaitakiri thi-iyinkari. Ari jiraawaitaiyaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsitaiya”.

25

Ikinkithatakoitziro 10 mainawo

¹ “Aririka impinkathariwintantai Inkitijatzi, oiyatyaawo 10 mainawo jatatsiri tsiniri ontonkiyotyaari aawakaachani. Aayitanaki ootamintopaini.

² Tzimatsi okaatzai 5 mainawo kiyoshiritaintsiri, tzimatsi iijatzi okaatzai 5 mainawo kaari kiyoshiritatsini.

³ Jirokapaini 5 mainawo kaari kiyoshiritatsini aawitanakari ootaminto, iro kantacha kapichi aanaki iyaaki.

⁴ Irooma pashini kiyoshiritaintsiri, aayitanaki iroori ootaminto, aanaki oiyiki iyaaki.

⁵ Tii ipokita thaankiini aawakaachani, ayimatapaakiro owochokini, magaiyanakini.

⁶ Okanta niyankiiti tsiniri, okimatzi ikaimaitzi, ikantaitzi: ‘¡Aatsikitaki aawakaachani, pintonkiyotawatyaari!’

⁷ Kakiiyanakini mainawo, ojaikiyitanairi iyaaki ootamintopaini.

⁸ Mainawopaini kaari kiyoshiritatsini, okantawitanakawo kiyoshiritaintsiri: ‘Pimpina iyaaki pootaminto, irootaintsi intsiwaki nootaminto naaka’.

⁹ Ari okantanaki: ‘Iiro nopimi, ari inkowityiimotakina naaka, piyaati pamanantapainti’.

¹⁰ Iyaaminthaitapaintzi amanantzi, ariitapaaka aawakaachani. Jirokapaini aamagainchari, ontonkiyotawakari, jaanakiro tsika joimoshirinkaitiri. Jashitaitanakiro ashitakowontsi.

¹¹ Okanta opiyawitapaaka jatatsiri amanantzi, oyyiki okaimawitapaaka, okantapaaki: ‘jPashitaryiinawo naaka!’

¹² Okimatzi jakaitanaki, ikantaitziro: ‘Tiitya niyotzimi. Imapiro’.

¹³ Ontzimatyii paamaakowintaiya iiroka. Tima tii piyotzi tsikapaiti impiyi Itomi Atziri”.

Ikinkithatakoitziri kiriiki
(Lc. 19.11-27)

¹⁴ “Tima aririka impinkathariwintantzi Inkitijatz, jojakotari atziri kowatsiri jiyaati intaina, japatotakiri jompiratani, ipanakiri jashitari jaa-maakowintyaanari.

¹⁵ Ipakiri apawopaini jompiratani iiriikiti. Iriima kinkishiritachari kami-itha, impanakiri ikaatz 5 kiriiki, pashini yotatsiri kapichiini ipanakiri ikaatz apiti, iriima pashini iwiyaantapaakawori impanakiri apaani. Jataki intaina.

¹⁶ Ikanta jirika ipanakiri 5 kiriiki, jantawaitakaakiri, jojiñaakiri jagai ikaatz iijatz 5.

¹⁷ Ari ikimitakiri ipanakiri apiti, jojiñaakiri irirori, jagai ikaatz iijatz apiti.

¹⁸ Iriima pashini ipaitakiri apaani, jaanakiri iiriikiti, ikitatakiri kipatsiki.

¹⁹ Ikanta osamanitaki piyaa ashitariri kiriiki, ikaimakaantapairi jompi-ratani jiyoti iita jantantakiri iiriikiti.

²⁰ Ari ipokapaaki ipaitakiri 5 kiriiki, joñaagapairi pashini 5 kiriiki jo-jiñaakiri, ikantapaaki: ‘Pinkathari, 5 kiriiki pipakina pairani, jirika pashini 5 nojiñaagairi’.

²¹ Ikantzi Pinkathari: ‘Ariwí nompiratani, kamiithashiri pinaki. Kapichi-
ini kiriiki pikimpoyaakina, ari pinkimpoyagai pashini oyyiki. Pimpoki,
pintsi-patina pinintagaiya’.

²² Ipoña jariitapaaka ipaitakiri apiti kiriiki, ikantapaaki: ‘Pinkathari, apiti
kiriiki pipakina, jirika pashini apiti nojiñaagairi’.

²³ Ari ikantzi Pinkathari: ‘Ariwí nompiratani, kamiithashiriri pinaki. Kapichi-
ini kiriiki pikimpoyaakina, ari pinkimpoyagai oyyiki pashini. Pim-
poki, pintsi-patina pinintagaiya’.

²⁴ Ipoña jariitapaaka ipayitakiri apaani kiriiki, ikantapaaki: ‘Pinkathari,
niyotzi naaka mashiryaantzi pinatzi, piñaakatsimatantzi pantawaitakaantziri
piiriikiti, okanta pojiñaantariri.

²⁵ Iro nothaawantakiri, naakiri piiriikiti, nokitatakiri kipatsiki. Jirika
namaimiri’.

²⁶ Ari jakanakiri ikantziri: ‘Kaaripiroshiri pinatzi owanaa pipiranita. Piyowitaka
ari nonkisakimi iirorika pojiñaanari kiriiki,

²⁷ piñaawitaka iiro pimatziro iiroka, paminimi iitya antawaitakaimirini, ari
ijyinitakimi, iri pimpawainarimi nopiyaa’.

²⁸ Ikantaitakiri ikaatz saikaintsiri: ‘Paapithatiri kiriiki, pimpairi pashini
ojiñaakiriri 10 kiriiki’.

²⁹ Tsikarika itzimi otzimimotakiri, ari ontzimimotairi oyyiki. Iriima kaari
otzimimotzi, iikiro jiyaataty iiro otzimimopirotairi.

³⁰ Paanakiri jirika kaaripiroshiriri, pookiri tsika otsinirikitzi. Ari ji-
raawaityaari, jatsikaikiwaitya inkimaatsiwaitaiya”.

Ikinkithatakoitziro yakawintaantsi

³¹ “Aririka impiyi Itomi Atziri pinkatha jowaitairi. Intsipataiyaari maa-
woni maninkariiti, inkimaitaiyaari ikanta pairani pinkathari isaikantawo
owaniinkatachari isaikaminto.

³² Japatotairi maawoni atziri tsikarika isaikai irirori. Jinashiyitaiyaari joosaikayitairi. Jojyakotyaari atziri nashitariri ipira tii inkowakairi intsi-pataayitiri.

³³ Joosaikairi ikowapirotziri jakopiroriki, iriima imanintayitziri jampatiki joosaikiri.*

³⁴ Jiñaawaitanaki Pinkathari, iñaanatzi jinashitakari jakopiroriki, inkantiri: ‘Pimpoki maawoni, oyyiki inthaamintakagaimi Ashitanari, pinampitaiyaawo tsika ipinkathariwintantzi irirori, tima ari jiwitsikitakimi pairani owakiraa jiwitsikantakawori kipatsi.

³⁵ Tima piñaana pairani owamaawitana notajyi, pipakina nowanawo. Piñaana ayimatana nomiri, pipakina nomiri. Piñaakina nariita pinampiki, pinishironkatakina pipankoki.

³⁶ Piñaana nosagaakowaitzi, pipakina nokithaatari. Piñaana nomantsiyataki, pimitakotakina noshintsitantaari. Jomontyaitakina, pipokashitakina piñaana’.

³⁷ Inkantaiyini kamiithashiriri: ‘Pinkathari. ¿Tsikapaiti noñiimi pitajyaaniintzi, nopantzimiri powanawo? ¿Tsika noñiimi pimiriniintzi, nopantzimiri pimiriri?’

³⁸ ¿Tsikapaiti noñiimi, naantzimiri kamiitha nopankoki? ¿Tsika noñiimi pisagaakowaitzi, nopantzimiri piithaari?’

³⁹ ¿Tsikapaiti noñiimi pimantsiyatzi, jomontyaitzimi, niyaatashitakimi noñiimi?’

⁴⁰ Ari jakanaki Pinkathari, ikantzi: ‘Tima pinishironkataki ikaatzi awintaayitanari nokimitakaantzi iyiki, aña naakataki pinishironkataki. Imapiro’.

⁴¹ Ipoña ipithokashitanakari jinashitakari jampatiki, ikantziri: ‘Kaaripirori, piyaati iiroka pinkimaatsitaiyaari paampari kaari tsiwakanitaatsini, ikajyaakaitakari kamaari intsipataiyaari maawoni imaninkariti irirori.

⁴² Aña piñaawitakina notajyaaniintzi, tii pipana noyaari. Ayimatakina nomiri, tii pipana nomirityaari.

⁴³ Piñaawitana nariita pinampiki, tii pinishironkatana pipankoki. Piñaawitana nosagaakowaitzi, tii pipana nonkithaatyaari. Piñaawitana nomantsiyatzi, jomontyaakaantaitakina, tii pariitajaitina’.

⁴⁴ Ari jakanaki kaaripiroshiriri, ikantzi: ‘Nowinkathariti, ¿tsikapaiti noñaawitzimi pitajyaaniintzi, pimiriniintzi, pariitana, pisagaakowaitzi, pimantsiyawaitzi, jomontyaitzimi, tiimaita nonishironkatzimi?’

⁴⁵ Ari ikantzi Pinkathari: ‘Tii pinishironkayitantzi, onkantawitatya iintsi jinayitzi, naakataki pantzimotaki. Imapiro’.

⁴⁶ Irootaki jatsipitantaityaawori kantaitachani ashironkaantsi. Iriima inkaati kamiithashiritaintsini, inkantaitaatiyironi jañaayitai’.

26

Ikamantawakaita jaakaantiri Jesús
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Ikanta ithonkanakiro Jesús okaatzi ikinkithatakotakiri, ikantanakiri jiyotaani:

² “Piyotaiyini iiroka kaatapaaki apiti kitiiyyiri joimoshirinkapiintaitziro Anankoryaantsi. Ari jaakaantaitiri Itomi Atziri impaikakoitiri”.

* **25:33** Iri ikantakoitzi jaka oijya, iriitaki piratsi ikowapiroitakiri joosaikaitakiri akotsipiroriki. Iriima cabra, iri piratsi imanintayitakiri joosaikaitakiri ampatintsiki.

³ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, iijatzi Antaripiroriiti, japatotaiyakani ipankoki Caifás ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari.

⁴ Ari ikamantawakaiyakani, ikantaki: “Thami amatawitiri Jesús ayiri antsitokakaantiri.

⁵ Iiromaita amaamanitziri kitiiyyiri joimoshirinkaita, ikisawintzirikari atziripaini”.

Isaitantaitari Jesús kasankaari

(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ Ikanta ikinanai Jesús Betania-ki, ipankoki Simón pathaawaiwitachari.

⁷ Ari ariitapaaka tsinani amakotaki kasankaari, kamiitha okantaka onaki jiwitsikaitziro mapi iitachari “alabastro”, oyyiki owinawo. Osaitantapaakari iitoki Jesús isaikaki jowaiyani.

⁸ Ikisaiyanakani jiyotaani jiñaakiro, ikantaiyanakini: “¿Litama apaawaitantawori?

⁹ Aririkami ompimantya, jagaitimi oyyiki kiriiki impaitirimi ashironkainkari”.

¹⁰ Jiyotakotakiri Jesús, ikantziri: “¿Litama pikisantawori jiroka tsinani? Kamiitha okanta noñaakiro antakiri.

¹¹ Ari inkantaitatyaani ashironkainkari pintsipatyaari, irooma naaka iiro piñi iro pintsipatapiintaina.

¹² Tima iiwatatzi osaitantanawo kasankaari oyyakaawintatyaana aririka inkitaitakina.

¹³ Aririka ikamantantaitairo Kamiithari Ñaantsi, inkinkithatakoitairo tsinani, ari onkantya joshiritantaityaawori antakiri iroori. Imapiro”.

Ikinkishirya Judas jaakaantiri Jesús

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

¹⁴ Ikanta Judas Iscariote kaawitachari 12 jiyotaani Jesús, jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari.

¹⁵ Ikantapaakiri: “¿Litama pimpinari aririka namakimiri?” Ari joñaagaitanakiri ikaatzi 30 ipiwiryaaka kiriiki.

¹⁶ Aripaiti ikowanaki Judas tsikapaiti jaakaantiri.

Iwiyaantawori jowakaanaari jiyotaani

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹⁷ Ariitapaaka itawori kitiiyyiri jowantapiintaitawori tantaponka, pokaiyapaakini jiyotaani Jesús, josampitziri: “¿Tsika onkotsitakaantika oyaari kitiiyyiriki Anankoryaantsi?”

¹⁸ Ari ikantanakiri: “Piyaati nampitsiki. Ari pintonkiyotyaari atziri, pinkantiri: ‘Ikantzi yotaanari: “Monkaatapaaka, niyaatantyaari pipankoki noimoshirinkiro kitiiyyiri Anankoryaantsi, nontsipatyaari niyotaanipaini” ’”.

¹⁹ Ari jimatakiro jiyotaani okaatzi ikantakiriri Jesús. Jonkotsitakaantaki joyaari kitiiyyiriki Anankoryaantsiki.

²⁰ Aritaki tsiniriityaanaki jariitapaaka Jesús, saikapaaki jowaiyaani itsipatapaakari jiyotaani ikaataiyakini 12.

²¹ Ikanta jowaiyani, ikantaki Jesús: “Pinkimi nonkanti, pikaataiyini iiroka jaka, tzimatsi apaani pithokashitinani. Imapiro”.

²² Owashiri ikantaiyanakani. Apaanipaini josampitanakiri: “¿Naakama pinkathari?”

²³ Ari jakanakiri, ikantzi: “Tsikarika itzimi atyootakinari, iriitaki pithokashitinani.

²⁴ Tyaaryoo impiyakotya Itomi Atziri, tima irootaki josankinatakoitakiri pairani. ¡Ikantamachiitziri pithokashityaarini! Iiro itzimaajaitzimi irirori”.

²⁵ Ari jiñaawaitanaki Judas pithokashityaarini, ikantzi: “¿Naakama yotaa-nari?” Ikantzi Jesús: “Irootaki pikantakiri”.

²⁶ Iinta jowaiyani jaakiro Jesús tanta, ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri jiyotaani, ikantziri: “Jiroka, poyaawo, nowatha inatzi”.

²⁷ Ipoña jaakotakiro jimiriitari, ipaasoonkiwintakiro, ipakotakiri jiyotaani, ikantziri: “Piraiyini maawoni,

²⁸ tima niraani inatzi jiroka, irootaki oñaagantapirotironi anka-jyaakaawakaiyaari, iro shitowatsini impiyakotantaityaarini ikaaripiro-witaka.

²⁹ Pinkimi nonkanti, iiro niritawo jiroka irojatzi paata aririka im-pinkathariwintantai Ashitanari, ari apiitairo iijatzi”.

Ikinkithatakotakiro Jesús jookawintanti Pedro
(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³⁰ Ikanta ithonkanakiro ipampithaakotziri Pawa, jataiyanakini tonkaariki otzishiki Olivo.

³¹ Ikantziri Jesús jiyotaani: “Irootaintsi pookawintaiyinani tsiniri. Timajosankinaitaki pairani kantatsiri:

Nontsitokiri aamaakowintariri oijya, ari inthontya impookayitanaki ipira.

³² Aririka nañagai, Galilea-ki noyaawintapaimi”.

³³ Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Aritaima jookawintakimi pashinipaini, iironimatziro naaka”.

³⁴ Ikantzi Jesús: “Pinkimi nonkantimi, iroñaaka tsiniri tikira jiñiita tyoopi, mawajatzi pinkantaki: ‘Tii noñiiri Jesús’. Imapiro”.

³⁵ Ari ikantzi Pedro: “Tiro nookawintzimi, kimitaka ari ankaati ankami”. Ari ikantaiyakini iijatzi maawoni jiyotaani.

Jamana Jesús Getsemaní-ki
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

³⁶ Ikanta Jesús itsipatakari jiyotaani, ariitaiyakani Getsemaní-ki, ikantapaakiri: “Ari pisaikawaki jaka, niyaaniintawaki naaka, namaña”.

³⁷ Apa jaanakiri Pedro itsipataanakiri apiti itomi Zebedeo. Ari jiraashiritakotapaaka antawoiti Jesús.

³⁸ Ikantziri: “Owamaimatatyana nowashirinka. Ari pisaikaiyawakini iiroka, thami anakimpiti”.

³⁹ Awijaniintanaki kapichiini irirori. Otzirowapaaka, amanapaaka. Ikantzi: “Ashitanarí, pishinitanarika iiroka, pimatinao onkaati nonkimaatsityaari. Iromaita pimatanao okaatzi nokowawitakari naaka, iro pimati okaatzi pikowakaakinari”.

⁴⁰ Ipiyashitapaakari jiyotaani, jiñaapaatziiri jimagaiyini. Ikantapaakiri Pedro: “¿Tiima pinkisashityaawo piwochokini pintsipatina anakimpiti?”

⁴¹ Pinkakimpiti, pamaña, otzimikari pikinakaashitani. Timatii pikisashiwaitanita, oiyiki inawita kamiithatatsiri pikowawitari pantirimi”.

⁴² Iijatzi ipiyanaa Jesús, amanapaa, ikantzi: “Ashitanarí, iiro pimatanao onkaati nonkimaatsityaari, pimatinao oita pikowakaakinari iiroka”.

⁴³ Ikanta ipiyapaa, iijatzi jiñaapairi jimagaiyini, tima antawoiti okantaka iwochokini.

⁴⁴ Ipiyapithatanaari, mawataki ipiyaka jamana. Irojatzi japiitapai ikan-tayitakiri inkaanki.

⁴⁵ Ari ipiyashitapaakari jiyotaani, ikantapaakiri: “¿Irojatizima pimagaiyini? Monkaatapaaka jaakaantaitantyaariri Itomi Atziri, jagaitanakiri kaaripiroshiririki atziri.

⁴⁶ Pimpiriinti, thami aatai. Okaakitzimatapaaki pithokashitinani”.

Jagaitakiri Jesús

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Jiñaawaiminthaizi Jesús, ariitapaaka Judas ikaawitapiintari. Ojyiki itsipatapaakari, jamayitaki jowathaaminto, ipajaminto. Jotyaantani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, iijatzi jashi Antaripiroriiti.

⁴⁸ Tima Judas pithokashitantaniri, ikantsitakari kitziroini jamaniwo: “Iitarika nothopootapaaki, iriitaki, poirikiri”.

⁴⁹ Ikanta jariitapaaka Judas, jontsitokapaakari okaakiini Jesús, ikantapaakiri: “Yotaanari”. Ithopootapaakiri jiwithatapaakari.

⁵⁰ Ari josampitantzi Jesús, ikantzi: “Ajiyinká, ¿litama pipokashitziri?” Ari joirikaitapaakiri Jesús, jaantaitanatyaaari jiyakawintaitiri.

⁵¹ Ikanta apaani tsipatakariri okaakiini Jesús, inoshikanakiro iyotsiroti, itotsitakiri ikimpita jompiratani ijiwari Ompiratasorintsitaari.

⁵² Ari ikantanaki Jesús: “Powairo piyotsiroti, ipiyaitzimikari. Tima ikaatzi wijantatsiri, iwijaitziri irirori.

⁵³ Tima piyotzi kantatsimi namañaari Ashitanari, aritakimi jotyaantakina ojyiki maninkariiti piyakowintinani.*

⁵⁴ Ari onkantzimaitya imonkaatantyaari josankinatakoitakinari pairani”.

⁵⁵ Ipoña Jesús ipithokashitanakari ikaatzi pokashitakiriri, ikantziri: “¿Naakama koshintzi pamashitantanari powathaaminto, pipajaminto? ¿Tiima piñaapiintana niyotaantzi tasorintsipankoki, kaarima paantana janta?

⁵⁶ Ari onkantyaari, irootaki imonkaatantyaari okaatzi josankinatakiriri pairani Kamantantaniri”. Aripaiti ishiyayitanaka jiyotaani, jookawintaitanakiri Jesús apaniroini.

Japatowintaitari Jesús

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ikanta jagaitanakiri Jesús ipankoki Caifás, ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ari japatotaiyakani maawoni Yotzinkariiti itsipatakariri Antaripiroripaini.

⁵⁸ Noshikacha iintsikiryoini Pedro joyaatakowintziri Jesús, irojatzi jariitapaakari ipankoki ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari. Iro intyaantapaatyaarimi pankotsiki itsipatapaakari kimpoyaawintaniri, ikowi Pedro inkimakowintiri tsika inkantaitiri Jesús.

⁵⁹ Ikanta ijiwaripaini Ompiratasorintsitaari itsipatakariri ikaatzi apatotainchari, jaminawitaiyakani iitya thiiyakotyaarini Jesús inkini intsitokakaan-tiri.

⁶⁰ Tii jiñiimaita, okantawitaka ipokayiwitaka ojyiki kowatsiri inthiiyakotyaarimi. Ipoña ikatziyanaka apiti thiiyakotanakariri,

⁶¹ ikantanaki: “Nokimiri naaka chapinki jiñaawaitzi ikantzi: ‘Ari nom-pookakiro tasorintsipanko, iro awijawitatya mawa kitiiyyiri, nonthonkairo niwitsikairo’ ”.

⁶² Ari ikatziyanaka ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari, ikantanakiri Jesús: “¿litama kaari pakanta? ¿Tiima pinkimiri okaatzi ikantakotzimiri?”

* **26:53** Iro ikantaitzi jaka “ojyiki maninkariiti”, 12 legión ikaatzi. Ikantakoitziri jaka “legión”, iri Roma-jatzi ijiyikipirori owayiriiti. Aririka inkaati 3,000, tiirika 6,000 owayiriiti, iriitaki jiitaitziri “legión”.

⁶³ Irojatzí jímáiritákí, tíi jakí. Ari ishíntsíthátánákírí, íkántzírí: “Pím-páiríyíirí Káñáanírí Páwá, onkántíyá níyopírotántíyáarí tíaaryooríká onkaatí pínkántínarí. ¿Íírókama Krístó Ítómí Páwá?”

⁶⁴ Ari jakánákí Jesús, íkántzí: “Íróótákí píkántákírí. Íróñáaká píñíirí Ítómí Átízírí ísaíkái jakopíróríkí Páwá ímpínkátáharítái. Ímpoña píñíirí ímpíyí ínkínápái mínkóríkí”.

⁶⁵ Íkántá íkímáwákí jíwápírórí, ísagáanákíró íítháarí íkísánáká, íkántánákí: “Ñáakíró, ípáíríyáashítákírí Páwá. Tíkáatsí páshíní ánkowírí ánkántákótírí. Píkímáiyákíní ííróká ókáatzí ítháínkákírí Páwá.

⁶⁶ ¿Íítámá píkántáiyíríní ííróká?” Ari jakáiyánákíní: “¡Tízímákí íkínákáashítání! ¡Óntzímátíyí ínkámí!”

⁶⁷ Ípóña jííwápoowáitáitánákírí. Tízímátsí páshíní kapójápoowáitánákírírí. Tízímátsí ííjatzí pájápooowáitánákírírí.

⁶⁸ Jósamítzímáitáitáirí íkántáitzírí: “Krístó, ¿Tííma Kámántántánírí pínatzí, ínchá pínkántína ííta pájáwáitzíímírí?”

Íkántzí Pedró: Tíi nóñíirí nááká Jesús

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.55-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ari ísaíkákí Pedró jíkokírókí, író óñáántápáakírírí ótzíkátáawó, ókántá-páakírí: “¿Tííma ííróká ítsípátá páirání Jesús jíríká Galíleá-jatzí?”

⁷⁰ Író kántáchá ójyíkí ñáakírírí Pedró jotíkanákíró, íkántákí: “Tíítíyá, tíi níyótzírí ííta píkántánarí”.

⁷¹ Ari íshítowánííntánákí Pedró jíkokírókí. Ari óñáapáírí páshíní ótzíkátáawó, ókántápáakírí ítsípátákírí: “Íríjatzí jíríká ítsípátá páirání Jesús Názarét-jatzí”.

⁷² Ari jápíítánákíró Pedró jotíkanákíró, íkántánákí: “Ápá jíyótzí Páwá, tíi níyótzírí nááká píkántánarí”.

⁷³ Tíkírá ósámánítzí, jápíítákírí ítsípátákírí íkántzírí: “Íírókátákí ítsípátá-pííntáirí Jesús, tíma Galíleá-jatzí pínatzí, írííwáitákí íkántzíró jíñááwáitzí”.

⁷⁴ Íkántánákírí: “Tííwí, tíi níyótzírí jíríká píkántánarí. Jíyótzí Páwá nóthí-íyáríká, jówasánkítáínáatá”. Árípáítí jíñáánákí tyoopí.

⁷⁵ Ari íkínkíshírítánáíró Pedró íkántákírí páirání Jesús: “Tíkírá jíñííta tyoopí, máwájatzí potíkí, pínkántí: ‘Tíi nóñíirí Jesús’”. Shítowánákí Pedró, ántáwoítí jírááwáitánáká.

27

Jágáítánákírí Jesús Pílató-kí

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Ókántá ókítííjítámánái, ápatótámánáa jíwáriítí ítsípátákírí Ántarípíróripáíní, íkámántáwákáiyákání íntsítokírí Jesús.

² Ípóña jóójótáitánákírí Jesús, jáítánákírí ísaíkí Póncío Pílató, jíwáripírórí jínatzí jíríká.

Íkámántákírí Judás

³ Íkántá Judás áákáántánírí, jíyótánákí jówamáákáántáshítákírí Jesús. Ántáwoítí íkínkíshírítánáká, játakí jóipíyáínírí 30 kírííkí íjíváirí Ómpírátá-sóríntsíttáarí, ííjatzí Ántarípíróríítí,

⁴ íkántápáírí: “Jíríká píírííkítí. Tíi ókámííthátzí ókáatzí nántákírí. Tíkáatsí jántí Jesús náákáántáshítákírí”. Íkántáiyánákíní írírórí: “Íntáánítíyá, píy-ótzíró ííróká”.

⁵ Jóókánákírí kírííkí jántá tásoríntsípankókí, íshíyápiróótánákítíyá ípíyánáká, írójatzí íshíríkántápáakírí.

⁶ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari, jagairi kiriiki, ikantaiyini: “Tii okamiithatzi ankimpoyagairi kiriiki, iriitaki apinatakiriri intsitokantaityaariri”.

⁷ Ari josampitawakaiyani: “¿Tsika ankantirika aaka jirika kiriiki?” Ipoña ikantaiyini: “Thami amanantantyaawo pitzitharipathatsiri kipatsi, inki-taitiri aririka inkamayiti kaari ajyininkata”.

⁸ Irojatzi iroñaaka jiiyiitziro jiroka kipatsi: “Iraantsipatha”.

⁹ Ari imonkaatakari josankinatakiri pairani Kamantantaniri Jeremías, ikantaki:

Jagaitakiri 30 ipiwirya kiriiki,
Okaatzi ikowaiyakirini icharinipaini Israel impinatiri,

¹⁰ Iri jamanantaitantakawori pitzitharipatha,
Irootaki ikowakaakinari Pinkathari namanantiro.

Pilato josampitziri Jesús

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

¹¹ Aritaki ariitaka Jesús isaiki jiwaripirori, josampitawakiri, ikantziri: “¿Iiroka iwinkathariti Judá-mirinkaiti?” Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Irootaki pikantakiri”.

¹² Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipayitakari Antaripiroriiti, oyyiki ikantakowitapaakari Jesús. Tii jakimaita irirori.

¹³ Ikantzi Pilato: “¿Tiima pikimi okaatzi ikantakoitzimiri?”

¹⁴ Iiniro jimairitaki, tii jaki. Jotzikanaminthatanakari Pilato jirika Jesús.

Jiyakawintaitziri Jesús

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

¹⁵ Tzimatsi jamitapiintari jiwaripirori: maawoni osarintsi aririka joimoshirinkaiyaani Judá-mirinkaiti, jomishitowakaantzi ijyininka jaakaantaitziri itzimirika inkowaiyakirini.

¹⁶ Tzimatsi apaani Judá-mirinka jaakaantaitziri jiita Barrabás, ikimakoitani jinatzi jirika jantakiro kowiinkatatsiri.

¹⁷ Ikanta japatotaiyakani atziriiti, josampitantaki Pilato, ikantzi: “¿Litaka pikowiri nomishitowakaantiri? ¿Iriima Barrabás? ¿Iriima pikowi Jesús jii-taitziri Cristo?”

¹⁸ Jiyotaki Pilato ikisaniintashitaitari Jesús, irootaki jaakaantaitantakariri.

¹⁹ Tima inkaanki, okantakaantakiri iina Pilato, okantaki: “Tiro pimaa-maniwaitziri iiroka kamiithashiriri. Owanaa jomishimpiyaakaantakina tsiniripaiti jariitashiryaakina”.

²⁰ Iro kantacha ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Antarikona-paini, jowatsimaakiri atziriiti, inkantaiyini: “Iro kamiithatatsi jomishitowaitiri Barrabás, iriima Jesús intsitokaitiri”.

²¹ Ipoña japiitanakiro jiwaripirori josampitantzi: “¿Litaka pikowiri nomishitowakaantairi?” Ari ikantaiyini maawoni: “¡Iri Barrabás!”

²² Ari ikantzi Pilato: “¿Tsikama nonkantirika Jesús jiiitaitziri Cristo?” Jakaiyini atziri: “¡Pimpaikakotakaantiri!”

²³ Ari ikantzi jiwaripirori: “¿Tzimatsima kaaripirori jantakiri?” Iikiro ishintsitatzi ikaimaiyini atziriiti, ikantzi: “¡Pimpaikakotakaantiri!”

²⁴ Ari jiyotanaki Pilato aminaashiwaita josampitantzi, owanaa ikatsi-mashiritaki atziripaini. Ikaimakaantaki jiña, jiñaitakiri maawoni iki-waakotanaka, ikantanaki: “Tii naaka kowatsini nontsitokakaantiri jirika kamiithashiriri. Pikowaiyirinka, iiroka yotaiyironi”.

²⁵ Ikantaiyanakini iriroriiti: “Nokowaiyini, naakataki jookantaitya oityaarika awijatsini, jookantaityaari iijatzi nowaiyanipaini”.

²⁶ Ari jomishitowakaantaitakiri Barrabás. Iriima Jesús ipajatakaantaitanakiri, jiyakawintakiri impaikakoitiri.

²⁷ Ikanta owayiriiti, ityaakaanakiri Jesús ipankoki Pilato jiitaitziro “Pretorio”. Ari japatowintakiri maawoni owayiri.

²⁸ Jaatonkoryaakiri Jesús, ikithaataitakiri kithaarintsi pitzirishimawotatsiri ojoyawori ikithaatapiintari pinkathariyitatsiri.

²⁹ Jamathaitantakiri kitochiitapo iitoki, joirikakaitakiri jakopiroriki sawookaaki. Ipoña jotzirowashitari Jesús ithainkimawaitziri, ikantaiyini: “¡Paapatziyawatyaari iwinkathariti Judá-mirinkaiti!”*

³⁰ Ojyiki jiiwapoowaitakiri, jompojainawaitantakiri sawookaaki.

³¹ Ikanta jishitakiro ishirontaminthawaitakiri. Jaatonkoryagainiri ikithaatakiriri inkaanki, ikithaatairi iithaari, jaanakiri impaikakoitiri.

*Ipaikakoitziri Jesús irojatzi ikamantakari
(Mr. 15.21-41; Lc. 23.26-49; Jn. 19.17-30)*

³² Ikanta jiyaataiyanakini, itonkiyotakiri Simón poñaachari Cirene, ishintsiwintaitakiri jinatanakiro impaikakotaitantyaariri Jesús.

³³ Irojatzi jariitantakiri tonkaariki oita Gólgota (akantziro aaka: Atziritioni.)

³⁴ Ari ipakowiitakiri Jesús imiri itsipataitakiro iyipitintsi, ikanta ithowitawakawo kapichiini, tiimaita jiri.†

³⁵ Ari ipaikakoitakiri. Ikanta owayiriiti jaakiro ikithaayitari Jesús, ipawakaakawo, ikimitakaantakiro jiñaaritaita iro jiyotantyaari iitarika ayironi. Ari imonkaatakiri ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri, ikantaki:

Iñaariwintaitakawo noithaari,

Ipawakaayitakawo.

³⁶ Ari isaikawintaiyirini, jaamaakowintari.

³⁷ Ipoña josankinaitaki kantakaantakirori ipaikakoitantakariri, okantzi: JIRIKA JESÚS, IRIITAKI IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI. Jontarikakoitakiniri ipatziitoki.

³⁸ Ari itsipataitakiri apiti koshintzi, ikatziyakotaka apaani jakopiroriki, pashini jampatiki.

³⁹ Ithainkimatakiri ikaatzi awijayitatsiri janta, jotikayinata,‡

⁴⁰ ikantaitziri: “Aña iiroka pookirori tasorintsipanko, iro awijaki mawa kitiiyiri piwitsikairo iijatzi. Iirokami Itomi Pawa ¿litama kaari payiitanta ipaikakoitakimi? Powawijaakotaiya”.

⁴¹ Irojatzi ikantakiri iijatzi ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, Fariseo-paini, iijatzi Antaripiroriiti, ikantaiyini:

⁴² “Jowawijaakotziri pashini, ¿kaarima jimatantawo jowawijaakotya irirori, iriimi iwinkathariti Israel-mirinkaiti? ¿Arimi jowawijaakotatya ipaikakoitakiri, aritaki ankimisantakirimimi?”

⁴³ Jawintaawitakiri Pawa, incha añiiri imapirorika jitakotari ari jowawijaakotairi. Tima ikantapiintzi: ‘Naaka Itomi Pawa’ ”.

⁴⁴ Jimatsitakawo koshintzipaini itsipatakari ipaikakota, ithainkawaitakiri.

* **27:29** Tima irooyitaki jamitapiintari pinkathariiti jamathaitawo poriryaatatsiri, joirikapiintziro iijatzi jakopiroriki ashirokaaki. † **27:34** Irootaki joitaitziriri atziri iiro ikimaatsiwaitanta aririka jowasankitagaitiri. ‡ **27:39** Iro jamitaiyarini Judá-mirinkaiti jotikayinata aririka inthainkashiritanti. Iro ojoyawori amitaiyarini aakapaini, aririka ookotiri atziri anthainkashiritiri, ankanti: “¡Piñaakiro! ¡Pikimakiro!”

⁴⁵ Ikanta itampatzikatapaaki ooryaatsiri, omapokashitapaaka otsiniritanaki, irojatzi jyiitiini ithapirotanaka ooryaatsiri.[§]

⁴⁶ Ari ikaimanaki Jesús shintsiini, ikantanaki: “¡Elí! ¡Elí! ¿Lama sabactani?” (Iro ikantaitziri añaaniki aaka: “¡Pawá! ¡Pawá! ¿Iitama pookawintantakinari?”)

⁴⁷ Ikanta ikaatzi saikawintakiriri, ikimawitawakari ikaimanaki, ikantaiyini: “Pinkimiri, ikaimatziiri Elías”.

⁴⁸ Ipoña ishiyapainta apaani, jomitsitsiyapaintzi manthakintsi kipijyaariki, jankowiitakiniri sawoopankiki, jowaankakotakiniri jatsimiyaatawakiromi.

⁴⁹ Ikantaiyini pashini: “Añaawakiriita ari impokaki Elías jowayiitairi”.

⁵⁰ Ipoña japiitanakiro ikaimanai shintsiini, piyakotanaka.

⁵¹ Okanta tasorintsipankoki, sagaanaki niyanki tontamawotatsiri ithatashiitzirori, apikota okantanaka, opoñaanaka jinoki irojatzi isaawiki. Antawoiti ontziñaanaka tankayitanaki mapi.

⁵² Ithonka ipookakoyitanaki kaminkari, añaayitai ojiyiki kamiithashiriri kamayitaintsiri.

⁵³ Tima jañagai pairani Jesús, ikaatzi añaayitanaatsiri ishitowanairo omooki jiyaatai iriroriiti nampitsiki tasorintsitatsiri, joñaagayitanta.*

⁵⁴ Ikanta ijiwari owayiriiti itsipayitakari ikaatzi katziyawintakariri Jesús, jiñaakiro ontziñaanaka, jiñaakiro okaatzi awijayitaintsiri, antawoiti ithaawanaki, ikantanaki: “¿Imapirowitayaama Itomitari Pawa jirika?”

⁵⁵ Tzimatsi iijatzi janta tsinanipaini aminakotakiriri, irootaki poñainchari Galilea-ki oyaatakiriri Jesús, ojiyiki amitakoyitakiri.

⁵⁶ Jiroka okaataiyini: María Magdala-jato, María inaanati Jacobo iijatzi José, ari osaikaki iijatzi inaanati itomipaini Zebedeo.

Ikitaitakiri Jesús

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ Ikanta otsiniriityaanaki, ari ipokaki ajyaagantachari poñaachari Arimatea, jiita José. Irijatzi jiyotaapiintakiri Jesús.

⁵⁸ Jiyaatashitakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pishinitinari nonkitatairi Jesús”. Ikanta Pilato ikantakaantaki jaanairi inkitatairi.

⁵⁹ Ikanta José iponatantakari Jesús manthakintsi kititatsiri.

⁶⁰ Jowakotakiri owakiraanataki jimoontashiitziri kaminkaripaini shirantaaki, joipinaakaantaki antawoiti mapi, jojiyipitakotantakari. Piyanaka José.

⁶¹ Okanta María Magdala-jato, iijatzi pashini María, osaikawintapaintziri tsika ikitaitakiri.

Aamaakowintawitariri tsika ikitaitakiri

⁶² Okanta awijanaki jiwitsikawintapiintaitawo kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ari jiyaataki ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Fariseo-paini janta ipankoki Pilato,

⁶³ ikantapaakiri: “Pinkatharí, chapinki iiniro jañaawita amatawitantaniri, nokimiri ikantzi: ‘Aririka nonkamawitaya, iro mawatapaintsini kitiiyyiri, aritaki nañagai’.

⁶⁴ Nokowi potyaanti aamaakowintyaarini irojatzi imonkaatantatyaari mawa kitiiyyiri. Aamaashitya jiyaataki tsiniri jiyotaanipaini, jagaatiri. Impoña inkanti: ‘¡Añagai Jesús!’ Aririka jimatakiro, ari owatsipirotatya jamatawitanti”.

§ 27:45 Iro ikantayitziiri pairani: jiwiyaanaka ooryaatsiri 6, ari omapokapaakari otsiniritanaki irojatzi jiwiyaanaka ooryaatsiri 9. * 27:53 Iro jiiitaitzi Jerusalén nampitsi tasorintsitatsiri.

⁶⁵ Ari ikantanaki Pilato: “Jirika owayiriiti, paanakiri, pinkantiri jaa-maakowintyaari tsika okaatzi pikowiri iiroka”.

⁶⁶ Ari jiyaataiyanakini, jiwichaakotapaakiri omooki. Ari isaikawin-taiyirini.

28

Jañaantaari Jesús

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Okanta awijanaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, aritaki kitiiyyitamanai itapiintawori kitiiyyiri. Ari iyaatamanai María Magdala-jato otsipatanakawo pashini María aminairo tsika ikitaitakiri Jesús.

² Ari ontziñaanakari shintsiini kipatsi, tima jayiitapaakitzi inkitiwiri maninkariiti jotainkapaakiro mapi jashitaitakawori omoo, isaikanta-paakawo.

³ Shipakirya ikantapaaka ikimitapaakawo ookathawontsi. Kitamaaniki okantaka iithaari kimiwaitaka jiriniki.

⁴ Ikanta owayiriiti aamaakowintawitariri, jiñaawakiri, antawo ithaawaiyanakini, kimiwaitaka inkamanakityiimi.

⁵ Ikanta maninkariiti, ikantanakiro tsinanipaini: “Iiro pithaawaiyini iiroka. Niyotaki iri pipokashitzi Jesús ipaikakowiitakari.

⁶ Tii añiiri jaka, añagai. Tima ari ikantsitaka pairani. Pimpoki, paminiro tsika jowawiitakari Awinkathariti.

⁷ Pimpiyanaki, pinkamantairi jiyotaanipaini, pinkantiri: ‘Añagai Jesús, piyaatai Galilea-ki, ari piñaayitairi’. Aritaki ikamantsitakimi kitziroini”.

⁸ Okanta opiyanaka iyokitzi okantayitanaka. Iro kantacha antawoiti okimoshiritanaki, oshiyashitanakari jiyotaani onkamantayitiri. Oshiyaminthaita iyaati onkamantanti,

⁹ ari joñaagakawo Jesús, jiwithatawakawo. Iyaatashitanakiri okaakiini, otzirowashitapaakari, awithakitiri iitziki.

¹⁰ Ipoña ikantziro Jesús: “Iiro pithaawi, piyaati pinkamantayitairi nirintz-itaari, jiyaataita Galilea-ki, ari jiñaayitainari”.

Ikantayitzi owayiri

¹¹ Okanta opiyaiyanaka tsinani onkamantanti, jatanaki iijatzi owayiri-iti nampitsiki, ikamantapaakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari okaatzi awi-jaintsiri.

¹² Ari japatotaiyanakani Antaripiroriiti, ikantawakaiyani: “¿Tsika ankantyaaka omanakotantyaariri?” Ikaimaitakiri owayiri, ikantziri: “Jirika oyyiki nompinatimiri,

¹³ pinkantayitiri atziriiti: ‘Niyankiiti tsiniri, nomaanaki. Aamaa ari ipokaiyakini jiyotaani, jaanairi’.

¹⁴ Aririka inkimaki jiwari, naakataki kankowintimini iiro jowasanki-taantzimi”.

¹⁵ Ari jimatakiro owayiriiti, jaakiri ipinaitakiriri, jantakiro okaatzi ikan-taitakiriri. Irootaki jantitaari maawoni Judá-mirinkaiti jiroka, irojatzi iroñaaka.

Jotyaaantziri Jesús jiyotaani

(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁶ Ikanta 11 jiyotaani Jesús, jataiyakini Galilea-ki osaiki otzishi ikantakiri pairani Jesús ari jiñiiri.

¹⁷ Ikanta jiñaawairi, jotzirowashitawaari. Tzimayitatsi iijatzi kisoshiri-wintawairiri.

¹⁸ Ikanta itsipatapaari Jesús, ikantapairi: “Impinkathapiroitaina inkitiki iijatzi kipatsiki.

¹⁹ Irootaki nokantantzimiri: Piyaatiro maawoni nampitsi, pinkimisan-takaayitairi atziripaini, pothotyairo maawoni. Aririka inkimisantayitai, powiinkaayitairi, pimpairyagairi Ashitairi, Itomi, iijatzi Tasorintsinkantsi.

²⁰ Piyotaayitairi atziripaini jantayitairo okaatzi nokamantayitakimiri. Ari nontsipatapiintaimi naaka, kiso nowimi irojatzi paata onthonkantaiyaari kipatsi”. Ari onkantyaari.

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI MARCOS

*Ikamantantakiri Juan owiinkaatananiri
(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)*

¹ Jiroka okanta opoñaantanakari Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Itomi Pawa, iitachari Jesucristo.

² Pairani tzimatsi Kamantantaniri jiita Isaías. Josankinatakotakiri Pawa ikamantziriri Itomi, ikantziri:

Notomí, ari notyaantaki ityaawoni inkamantakotimi,
Iriitaki witsikaantimini.

³ Ikaimakaimatapaaki otzishimashiki, ikantantaitzi:

Powamiithatainiri Pinkathari tsika inkinapaaki.

Pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi.

⁴ Ari okantzimaitaka, monkaataka ikinkithatakoitakiri. Kinkithataki pairani Juan otzishimashiki, ikinkithatakotapaakiro owiinkaataantsi, ikantantapaaki: “Powiinkaawintaiyaari Awinkathariti, powajyaantairo kaaripirori, aritaki impiyakotaimiro pikaaripiroshiriwaitzi”.

⁵ Ojyiki pokashitakiriri Juan, Judea-jatzi ipoña Jerusalén-jatzi. Ikamantakoyitapaakiro ikaaripiroshiriwaitzi, irootaki jowiinkaatanakariri jiñaaki Jordán.

⁶ Iithaari Juan, jontyaitziro iwitzi camello. Jowathakitari mishinantsimashi. Jañaantari jowari kintori, jimiritari iyaaki pitsi.

⁷ Jiroka ikantaki Juan ikinkithatzi: “Aatsikitaki mapirotzirori ipinkatharintsitzi, nopinkathatsitataikari naaka. Tii onkantaajaiti inkimitakaantina jimpiratani onkantya noiyotashitanyairiri nonothopaitsitiri i-zapato-ti.

⁸ Iriitaki kimitakaantyaawoni jowiinkaatanatyairimi Tasorintsinkantsi. Naakamachiini nowiinkaatanawo jiña”.

Jowiinkaata Jesús

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

⁹ Ikanta ipokaki Jesús ipoñaakawo nampitsiki Nazaret saikatsiri Galilea. Jowiinkaatawakiri Juan antawaaki jiña Jordán.

¹⁰ Iro intonkaimatimi Jesús, kimiwaitaka ashitaryaanakityiiaami inkiti, iñaawakiri iyyaawiinkashitapaakiri Tasorintsinkantsi ikinapaaki jinoki joypaakari shiro.

¹¹ Ikimaitatzi jinoki ikantaitanaki: “Irokataki Notomi nitakopirotoni. Ojyiki nokimoshiriwintakimi”.

Inkaaripiroshiritakaitirimi Jesús

(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

¹² Ikantakaanakari Jesús Tasorintsinkantsi, jataki otzishimashiki.

¹³ Ari ikowawitakari Satanás inkaaripiroshiritakairimi. Tima ojyiki kitiijyiri isaikawaitzi janta itzimira kowiinkari piratsi, okaatzi 40 kitiiyiri. Iro ipokantapaakari maninkariiti jimitakotapaakiri.

Jitanakari jantayitzi Jesús

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹⁴ Ipoña ikinanaki Jesús Galilea-ki ikamantantziro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Pawa impinkathawintantai. Aritaki jomontyaitakiri Juan irirori.

¹⁵ Ikantantapaaki Jesús, ikamantantzi: “Monkaatapaaka jiñiitanyaaawori impinkathawintantai Pawa, pinkimisantairo Kamiithari Ñaantsi. Powajyaantairo pikaaripiroshiriwaitzi”.

Jaantaitanakariri 4 shiryaatzinkari

(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

¹⁶ Okanta pashini kitiiyyiri ikinanaki Jesús inkaarithapiyaaki Galilea, jiñaapaakitziiri iitachari Simón itsipatakari iririntzi Andrés ishiryataiyini. Tima shiryaatzinkari jinaiyini.

¹⁷ Ikantapaakiri: “Poyaatina, onkimiwaityaawo iroñaaka iriimi atziri noshiryaatakagaimi”.

¹⁸ Aripaiti joyaatanakiri, jookanakiro ishiryaaaminto.

¹⁹ Iro jiyaatanakitziimi kapichiini, iñaapaakitziiri itomipaini Zebedeo iitachari Jacobo itsipatakari iririntzi Juan, isaikaiyini ipitoki ishirikiro ishiryaaaminto.

²⁰ Jaanakiri iijatzi. Iniro isaikanaki iwaapati itsipatanaari jatziritipaini.

Atziri piyarishiritatsiri

(Lc. 4.31-37)

²¹ Aritaki ariitaiyakani Jesús nampitsiki Capernaum. Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, jiyotaantapaaki japatotapiintaita.

²² Tii omaanta ishintsinka jiyotaantzi, janaanakiri Yotzinkariiti, iyokitzi ikantaianakani.

²³ Ari isaikitsitakari janta atziri piyarishiritatsiri, kaimanaki irirori,

²⁴ ikantzi: “Jesús, Nazaret-jatzi, niyotzimi naaka, iirokataki itasorintsiti Pawa. Iro pipokantari jaka papiroyitaina”.

²⁵ Ikantanaki Jesús: “¡Pimairiti piyari! ¡Piyaatai!”

²⁶ Ikaimanaki shintsiini atziri, jompitatakaawaitanakari iwiyariti, jookanakirira.

²⁷ Ikantawakaanaka atziriiti: “Piñaataitiri jirika, ikitsirinkiri jowaw-isaakotziri piyarishiritatsiri”. Iyokitzi jowapiroitanakiri.

²⁸ Thaankiini ikimakoitanakiri Jesús janta Galilea-ki.

Joshinchagairo Jesús riyoti Pedro

(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

²⁹ Ikanta ishitowanai Jesús japatotapiintaita, jaanakiri Juan ipoña Jacobo, ikinaianakini ipankoki Simón, isaiki iijatzi Andrés iririntzi Simón.

³⁰ Iro jariitapaakityaami, ikantaitawakiri: “Okatsinkaakiwaitatzi riyoti Simón”.

³¹ Iikiro ipithokashitawo, ikathawakotakiro, joosaikakiro. Kaatanaki okatsinkaakiwaiwita. Piriintanaka aminayitawakiniri oita ompawakiriri.

Joshinchaayitziri Jesús mantsiyari

(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

³² Okanta otsiniriityaanaki, jamaitapaakiniri Jesús oiyiki mantsiyari, jamaitakiniri iijatzi oiyiki piyarishiritatsiri.

³³ Ipiyowintapaakari pankotsiki.

³⁴ Joshinchaayitairi maawoni. Tiira ishiniti apaani piyari iñaawaiti joshinchaayitziri ikaatzi piyarishiritatsiri. Tima jiyotzi piyari irirori tsika jiita Jesús.

Jiyotaantzi Jesús maawoni Galilea-ki

(Lc. 4.42-44)

³⁵ Okanta oñaatamani, ananinkanaki Jesús jamana otzishimashiki.

³⁶ Ikanta Simón itsipatakari ikaatzi joyaataiyirini, jaminaminatairi.

³⁷ Ikanta jiñaapairi, ikantapairi: “Yotaanari, jaminaminaitatziimi”.

³⁸ Jakanakiri irirori ikantzi: “Thami aati, tiira iro nompokantyaari nosaiki jaka, ontzimatyii niyotaantayiti iijatzi pashiniki nampitsi”.

³⁹ Ari okantzimaitaka, ithonkakiro Jesús janiitakiro Galilea-ki, jiyotaantaki maawoni nampitsi tsika japatotapiintaita, joshinchaayitairi oyyiki piyarishiriyitatsiri.

Joshinchagaitziri imatziri pathaawontsi
(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰ Ipoña ipokaki imatziri pathaawontsi, jotzirowashitapaakari Jesús, ikantapaakiri: “Pikowirika, poshinchagaina”.

⁴¹ Jaminanakiri Jesús, jitakoshiritanakari. Jotirotantakari irako, ikantziri: “¡Nokowi, pishintsitai!”

⁴² Shintsitanai ipathaawaiwita.

⁴³ Ikantawitawaari jiyaataira inampiki,

⁴⁴ ikantziri: “Iiro pithawitakotana. Tampatzika piyaatashitanakiri Ompiratasorintsitaari, pimonkaatairo ikantakaantakiri pairani Moisés-ni, paanaki pinkitiwathatantaiyaari, iroora jiyoyiitantaaimini ishitaakotaimi”.

⁴⁵ Iro kantzimaitacha pathaawaiwitachari, ikamantantanaki nampitsiki tsika okanta ishintsitantaari. Iro kaari okantantanaa isaikanai Jesús nampitsiki iyyikitapaakira atziri. Jataki otzishimashiki, ari isaikakiri. Aritzimaitaka jiyaashitziri oyyiki atziri.

2

Joshinchagairi Jesús kisopookiri
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

¹ Awisaki tsika okaatzi kitiiyyiri, iijatzi ipiyaa Jesús nampitsiki Capernaum. Ikimayitawai atziripaini, ikantaitzi: “Ariitaa Jesús”.

² Ipiyowintawaari iijatzi, tii jimonkaatapaakawo pankotsi. Jiyotaayitapairi maawoni.

³ Tzimatsi 4 atziri pokashitakiriri Jesús jinatakotakiri kisopookitatsiri.

⁴ Tii okantzi jiñiiri, jotzikakiri atziriiti piyotainchari. Atiitanaki jinoki pankotsiki, jimoontakiro ikatziyakara Jesús, jowayiitakotakiniri mantziyari.

⁵ Ikanta Jesús, jiyotakotawakiri jawintaashiritatyaari, jiñaanatawakiri mantziyari, ikantziri: “Notomí, ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwaitaki”.

⁶ Kimaki Yotzinkariiti, ikantashiritanaki irirori:

⁷ “Ithainkakiri Pawa jirika. Tima tikaatsi kantironi impiyakotantiro kaaripirori, apaniro ikanta Pawa ipiyakotantziro”.

⁸ Yotaki Jesús ikinkishiritari, ari josampitziri, ikantzi: “¿Oitama pikinkishiriwaitantawori jiroka?”

⁹ ¿Tiima okamiithatzimotzimi nokantakiri kisopookiri: ‘Ipiyakoitaimiro piyaaripiroshirinka?’ ¿Irooma pikowi nonkantiri: ‘Pinkatziyi, paanairo pomaaryaaminto, piyaatai?’

¹⁰ Iroñaaka piñiiri Itomi Atziri tzimatsi ishintsinka, ipiyakotziri kaaripiroshiririiti”. Ipithokashitanakari kisopookiri, ikantanakiri:

¹¹ “¡Pinkatziyi! Paanairo pomaaryaaminto. Piyaatai”.

¹² Katziyanaka mantziyari, jaanairo jomaryaaminto, shitowanaki. maawoni atziri jiñaawakiri. Iyokitzi ikantaiyanakani jiñaayitawairira. Ikimoshiriwintanakiri Pawa, ikantaiyanakini: “Imapiro okamiithataki jiroka. Tii añaapiintziro oyyawori”.

Jaantanakariri Jesús iitachari Leví
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³ Ipoña japiitapairo Jesús jiyotaayitapairi atziri inkaarithapiyaaki. Ari ipiyowintapaari iijatzi.*

¹⁴ Ikanta ithonkanakiro jiyotaantzi, awisanaki. Irojatzi jiñaantapaakariri itomi Alfeo iitachari Leví, isaiki irirori ikowakoyitziri kiriiki iyyininkapaini. Ikantapaakiri: “¡Poyaatina!” Katziyanaka, joyaatanakiri.

¹⁵ Ipoña Leví irirori, jaanakiri Jesús jowakaiyaari ipankoki. Ari jiyaat-sitakari iijatzi jiyotaani, itsipatapaakari kowakoyitziriri iyyininka kiriiki, ipoña kaaripiroshiririiti. Ojyiki piyotainchari jowaiyani.

¹⁶ Ikanta Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariiti, josampitakiri jiyotaani Jesús, ikantziri: “¿Oitama itsipatantariri yotaimiri kaaripiroshiririiti, itsipat-sitakari iijatzi kowakotziriri iyyininka?”

¹⁷ Ari jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Aririka imantsiyati atziri ipokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsiri tikaatsi inkowi irirori. Tii apa nompokashitiri kamiithashiririiti nonkaimashiriyitairi, aña nopokashitatziiri kaaripiroshiririiti nonkaimashiriyitairi iijatzi”.

Ikinkithatakotziro Jesús tziwintaantsi
(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

¹⁸ Tzimatsi pokashitakiriri Jesús, josampitapaakiri ikantziri: “Itzitapiin-takawo jiyotaani Juan jowanawo, ari ikimitsitari jiyotaani Fariseo-paini. ¿Oitama kaari itzitantawo piyotaani iiroka?”

¹⁹ Jakanaki Jesús, ikantziri: “Aririka intsipataityaari aawakaachari, ¿Arima jowashiriniintawaitatya? Kimitaka iiro, aña kimoshiri ikantaiyani jowaiyani.

²⁰ Irooma paata, aririka jagaitakiri jiimintaitari, aripaiti intziwaitaiya.

²¹ Aririka jowapatankaitantyaawo owakiraari osapiki paijatori ikithaataitari, arira osapiryaapirotanaki amithatanatyaarika owakiraari.

²² Iroora kamiithatatsiri owantyaawo iiryaari jimiritaitari owaki-raanakiriki mishinantsinaki. Irooma jowantashiitatyaawo paijatonaki, ari osanaryaakotanaki, apitiroiti apaatashiwaitatya”.

Ikinkithatakotziro Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari
(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³ Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ikinanaki Jesús pankirintsimashiki. Ari joyiikitankiriri jiyotaani okithoki pankirintsi.

²⁴ Tii inimotziri Fariseo-paini, josampitakiri Jesús, ikantanakiri: “¿Oitama joyiikitantawori piyotaani? ¿Tiima jiyotzi tii oshinitaantsitzi kitiiyyiriki jimakoryaantaitari?”

²⁵ Jakanaki Jesús ikantzi: “¿Tiima piñaanatakotziri ikantakota David-ni itsip-antakariri ikaataiyini ikamantawitakari itajyi?

²⁶ Ityaaki tasorintsipankoki ipinkathariwitara Abiatar-ni, jowakawo tasorintsitanta, ipakiri iijatzi itsipayitakari. Tiira oshinitaantsiwita, apa jowapiintawitawo Ompiratasorintsitaari”.

²⁷ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Iriira atziriiti kantakaantzirori jiwitsikan-taitakanariri kitiiyyiri jimakoryaantaitari. Kaari kitiiyyiri jimakoryaan-taitari kantakaantzirori jiwitsikantaitakariri atziripaini.

²⁸ Jirika Itomi Atziri ipinkatharipirotsi irirori, janairo jiroka kitiiyyiri”.

* **2:13** Jiroka wairontsi Leví, irojatzi pashini iwairo Mateo.

3

Atziri kisowakori

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

¹ Ipoña ityaapai iijatzi Jesús japatotapiintaita. Ari isaikitsitakari atziri kisowakori.

² Ikowaitatziira jiñitiri joshinchaayitairi mantsiyari kitijyiriki jimakoryaantaitari. Kimpoyaa jowaitanakiri, onkanya inthawitakotantyaariri.

³ Ipoña Jesús ikaimakiri mantsiyari, ikantziri: “Pimpoki, posatitya niyanki”.

⁴ Josampitakiri piyowintakariri: “¿Otzimika shinitaantsitatsiri antiri kitiijyiriki jimakoryaantaitari? ¿Tiima okamiithatzi anishironkatanti, irooma kamiithatatsiri owamaanti? ¿Tiima okamiithatzi antiro iroopirotatsiri, irooma kamiithatatsiri ankaaripirowaiti?” Tikaatsi akanaintsini.

⁵ Jotsikanatanakari Jesús piyowintakariri, owatsimaashiritanakiri jiñaakiri tii jinishironkayitantzi, ikantanakiri mantsiyari: “¡Pintharyaawakotai!” Matanaka, akotsitanai kamiithaini atziri.

⁶ Ikanta Fariseo-paini, jataki inkinkithawaitakairi aapatziyariri Herodes jamini tsika inkantiri jowamaakaantantyaariri Jesús.

Ipiyotaiyani inkaarithapiyaaki

⁷ Ipoña ishitowanaki Jesús, ikinanai inkaarithapiyaaki itsipatanaari jiyotaani. Joyaatani jowanakiri Galilea-jatzi, Judea-jatzi,

⁸ Jerusalén-jatzi, Idumea-jatzi, maawoni nampiyitawori intatsikirona antawaaki jiñaa Jordán. Ikimakotakiri iijatzi Tiro-jatzi, Sidón-jatzi, ikantaitzi: “Ojyiki itasonkawintantaki Jesús, jantaki ojyiki kaari jiñaapiintaitzi”. Pokaiya-paakini iriroriiti jiñiiri.

⁹ Irootaki Jesús ikantantanakariri jiyotaani jamakiniri pitotsi, iiro jawitsinagaitantari.

¹⁰ Jimatakiro Jesús, joshinchaayitaki ojyiki. Otatsinkapirinitawakaanaka mantsiyari ikowi jotirotantawatyaari jako.

¹¹ Ipokayitzi piyarishiritatsiri, jotzirowashitari Jesús, ikaimimaita shintsinini, ikantzi: “¡Iiroka Itomi Pawa, niyotzimi naaka!”

¹² Onkanya iiro jiyotsitantaitari Jesús, ikisayitanakiri.

Jiyoshiitaki Jesús 12 jotyaantapiroriti

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Ipoña itonkaanaki Jesús otzishiki. Arira ikaimakaantapaakiri ikaatzi kamiithatzimotakiriri. Jataiyakini ikaatzi ikaimakaantakiri.

¹⁴ Aripaiti jiyoshiitakiri 12 intsipatapiintyaari, iriitaki jotyaantiri inkinkithatakaantayiti.

¹⁵ Ipasapiyaakari joshinchaayitairi irirori mantsiyari, ikaatzi piyarishiriyitatsiri.

¹⁶ Jirika ikaatzi jiyoshiitakiri: Simón, jiitairi Pedro.

¹⁷ Ipoñaapaaka Jacobo itomi Zebedeo itsipataakiri Juan, irijatzi iririntzi Jacobo. Jiitairi “Boanerges”, (akantziri añaaniki aaka: “Otomi ookathawontsi”.)

¹⁸ Ipoñaapaaka iijatzi Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo itomi Alfeo, Tadeo, iijatzi Simón itachari “Kisakowintantaniri”,

¹⁹ ipoñaapaaka Judas Iscariote, pithokashitaiyaarini.

Ookimotziriri Tasorintsinkantsi

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23)

²⁰ Ipoña ipokaiyaini Jesús pankotsiki. Ari ipiyowintawaari ojyiki atziripaini, tii okantzi jiyaatapainti jowaiya Jesús.

²¹ Tzimatsi kantayitanaintsiri: “Shinkiwintaka Jesús”. Iro ipokantaw-itakari iyyininkathoriiti, jaanairimi.

²² Ariitaiyapaakani iijatzi Yotzinkariiti ipoñaayitaka Jerusalén-ki, ikan-tapaaki irirori: “Jirika atziri joshinchaatziiri ashitariri piyari iitachari ‘Beelzebú’, irootaki joshinchaantariri piyarishiriyitatsiri”.

²³ Ikanta ikimaki Jesús, japatotaiyakirini, jojyakaawintatziiniri, ikantziri: “¿Tzimatsima piyari kaminaawakaachari iiro jaagantanta?”

²⁴ Aririka jantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwintantzi nampitsiki, jookawintawakaa.

²⁵ Aririka jantaminthatawakaiya iijatzi atziri ikaatzi isaikaiyini ipankoki, jookawintawakaa.

²⁶ Ari ikantari iijatzi piyari aririka jantaminthatawakaiya, jookaw-intawakaa, iiro iñiishintsitai, ari japirotaiyaari.

²⁷ Atziri ñaapirotachari kamiitha, tikaatsi matirini intyaashitiri ipankoki jayitiri tzimimotziriri irirori. Irooma aririka joojoitakiri, aritaki jimatakiri.

²⁸ Pinkimi nonkantimi: kantatsi Pawa impiyakotairi kaaripiroshiriwaitat-siri, onkantawitatya jookimowaiwityaari.

²⁹ Iriima ookimowaitziriri Tasorintsinkantsi, jashi jowairo, iiro ipiyakoitairi”.

³⁰ Irootaki ikantantakariri Jesús, tima ikantaitatziiri: “Kamaari jinatzi”.

Inaanati Jesús ipoña iririntzipaini

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹ Ariitapaaka inaanati Jesús otsipatakari iririntzipaini, okaimakaanta-paakiri, okatziyapaaka jikokiroki.

³² Ikantawitakari apatowintakariri: “Ari opoki pinaanati otsipatakari pirintzipaini, okowi oñiimi”.

³³ Ikantanaki Jesús: “¿Oitama pikinkishiritari iiroka iro nonaanatitari, iri nirintzitari?”

³⁴ Ipithokashitanakari apatowintakariri, ikantzi: “Jirika, iriiyitaki nokim-itakaantaari nirintzi, nokimitakaantaari nonaanati.

³⁵ Ikaatzi antanairori ikowayitziri Pawa, iriitaki nirintzitaari, notsirotaari, irojatzi nonaanatitaari”.

4

Jojyakaawintziri Jesús pankiwairintzi

(Mt. 13.1-23; Lc. 8.4-15)

¹ Ipoña ipiyanaa iijatzi Jesús inkaarithapiyaaki, jiyotaantapai. Ipiyowin-taitawaari. Otitanaka pitotsiki, saikakotaki niyanki kapichiini, katziyaiy-achani atziriri othapiyaaki ikimisantziri.

² maawoni jiyotaayitziriri, jojyakaawintatziiniri, ikantzi:

³ “Tzimatsi pankiwaitatsiri, jataki ipankiwaitzi.

⁴ Okanta jookakitakiro iwankiri, tzimatsi ookakitapainchari aatsiki. Ipokaiyapaakini tsimiri, jowapaakawo.

⁵ Tzimatsi pashini ookakitapainchari omapipookitzi. Thaankipiroini ogy-ookawitanaka. Tiira otontapathapirotatzi kipatsi,

⁶ sampishitanaki pankirintsi jooryapaakira ooryaa. Tima tii ontyaapiroti oparitha inthomainta.

⁷ Tzimatsi pashini ookakitapainchari okitochiimashitzi, ananakiro iroori ojyookanaki. Tii okithokitzi.

⁸ Tzimatsi pashini ookakitapainchari okamiithawanikitzi kipatsi, saankana ojyookapaaki, kithokitanaki maawoni. Tzimayitai okithoki

apaanipaini okaatzi jyookaintsiri. Apaani jyookapaintsiri, kapichiini okithokitanaki, pashini ogyikini okanta, pashini ogyikipirotanai okithoki”.*

⁹ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Kowatsiri inkimathatiro, jowakimpitaya inkimisanti”.

¹⁰ Aritaki jataiyaini maawoni atziri, apa isaikaki Jesús itsipayitanaari oy-aayitapiintakiriri, ipoña 12 jiyotaani. Ari josampitaiyakirini Jesús, ikantziri: “¿Oitaka pojyakaawintakinari inkaanki?”

¹¹ Jakanakiri Jesús, ikantzi: “Iroñaaka nonkamantimiro kaari piyow-itaiani, aritaki piyotairo tsika ikanta Pawa ipinkathawintantzi. Iriima pashinipaini, iiro nokamantsitari irirori, apa nojyakaawintashityaanari,

¹² onkantya iiro ikimathatantawo ikimawitakari. Onkantawitaty inkimisanti, iiro ikimathatziro, iiro ipashinishiritai, iiro ipiyakoitairi irirori”.

¹³ Ipoña Jesús josampitanakiri, ikantziri: “¿Tiima piyotawakiro nojyakaaw-intakiri? Aririka napiitakimiro nojyakaawintimiro, ¿tsikatya pinkantya piy-otantyaawori?”

¹⁴ Tima jirika atziri ookakitakirori iwankiri, iriira oyakaawintachari kinkithatziro iñaani Pawa.

¹⁵ Tzimatsi kimawitawori ñaantsi, ipokapaaki Satanás, imaijantakaa-pakiri. Iriiyitaki oyakaawintziri ookakitapainchari aatsiki.

¹⁶ Tzimatsi kimawitawori ñaantsi, ikimisantawita thaankiini. Jojyakow-itakawo ookakitapainchari omapipookitzi, oyookawitanaka thaankiini.

¹⁷ Tiira jiyotakopirotatyiro ñaantsi, tii inkisashityaawo ikimaatsikow-intawo ikimisantawitawo ñaantsi, jowajyaantanakiro. Jojyakotakawo pankirintsi sampishitanaintsiri, tii ontyaapirotaty oparitha inthomainta kipatsiki.

¹⁸ Tzimatsi pashini kimawitawori ñaantsi, oyakaawintakiri ookakita-painchari kitochiimashiki.

¹⁹ Okantakaantziro jamatawiwaita apaniroini, ikinkishiryaakotawo ja-jyaagantya, iro ikowapirotakiri ontzimimotairi maawoni. Anaanakiro ñaantsi ikimawitawakari, jojyakawo pankirintsi kaari kithokitatsini.

²⁰ Tzimatsi kimawakirori ñaantsi, oyakaawintakiri ookakitapainchari okamiithawanikitzi kipatsi. Ikimisantanai, jojyakotanaawo apaani jyooka-paintsiri, tzimaintsiri kapichiini okithokitanaki, pashini ogyiki okantanaka, pashini ogyikipirotanaki okithoki”.[†]

Onkoñaatakoyitai manakoyiwitachari
(Lc. 8.16-18)

²¹ Ipoña ikantaki iijatzi: “Akowirika ootyaari ootamintotsi, ¿arima an-tatakotakiri kowitzinakiki? ¿Owakotzirima otapinaki? Tiira. Iro akowi onkoñiityi maawoni aminawaitantyaari.

²² Ari onkantyaari iijatzi, ontzimatyii onkoñaatakoyitai manakowitain-chari, oñaagantairo kaari ikimathawiita pairani.

²³ Kowirori inkimathatairo, inkimisanti”.

²⁴ Ikantanakiri iijatzi: “Paamaiyaawo okaatzi pikimakiri. Otzimikari pantzimotantani, jimapiroitaimikari iiroka apaata.”[‡]

* **4:8** Kantakotachari jaka “okaatzi jyookapaintsiri”, kimitaka okaatzi 30 okithoki, pashini okaatzi 60 okithoki, pashini okaatzi 100 okithoki. [†] **4:20** Paminiro kantakotachari janta versículo 4.8. [‡] **4:24** Okaatzi kinkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: Kapichiinirika pinkimisantawakiro nokantakimiri, kapichiini piyotairo. Irooma pinkimisantapirotawakirika, ogyiki piyotawakiri, iikiro niyotakaapirotanakityiimiro.

²⁵ Itzimirika otzimimotakiri, iikirora ontzimimopirotanakityiiri. Iriima kaari otzimimotzi, iikirora jiyaatatyi jiñiiri iiro ontzimimopirotairi”.§

Jojyakaawintziro Jesús ojoyooki pankirintsi

²⁶ Ipoña ikantanaki iijatzi Jesús: “Tzimatsi ojoyari ipinkathawintantai Pawa. Ojyatyaaari pankiwairintzi,

²⁷ jimayi tsiniripaiti, inkakitamanai. Tiimaita jiyotzi tsika okanta ojoyookantanakari iwankiri.

²⁸ Apaniro ojoyookawaitzi, itanatyaaowo oshitowanaki oryaani oshi, ompoña ompowainkatanaki, tzimanaki ojoyiki okithoki.

²⁹ Onkantya osampatanaki, monkaapaititapaaka joyiipatantaityaawori”.

Jojyakaawintaitziro oryaanikitatsiri okithoki incható

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

³⁰ Ikantanaki iijatzi Jesús: “¿Oitama ojoyari iijatzi ipinkathawintantai Pawa? ¿Oitama nojyakaawintimirori?

³¹ Ojyatyaaowo aririka ampankitiro oryaanikitatsiri okithoki pankirintsi. Okantawita oryaani onawita,*

³² aririka ampankitakiro, ojoyookanaki, anaanakiro pashini pankirintsi, antawo onkantayitya otiwa, ari iminkoshitanyaaowo tsimiri otsimankat-
apishitakira”.

¿Oitama jójyakaawintantawori Jesús ikinkithatakotziri?

(Mt. 13.34-35)

³³ Ari ikantapiintatya Jesús jójyakaawintziniri atziri okaatzi jiyotaay-
itziriri. Kapichiinirika ikimathatawakiro atziripaini, kapichiinira jiyotairi. Ojyikirika inkimathatawakiro atziripaini, ojoyikira jiyotaapirotairi.

³⁴ Okaatzi ikinkithatakaantziri, jójyakaawintatziro maawoni, tii jooñaawontziniri. Iriima jiyotaani, ikimathatakaakiri maawoni irirori.

Jomairintziro Jesús tampiya

(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵ Okanta otsiniriityaanaki, ikantanairi jiyotaani: “Thami amontyaakotai intatsikirona”.

³⁶ Aritaki jatanai maawoni piyowintakariri. Arira isaikitsitakari irirori pitotsiki montyaakotaiyanaini. Tzimatsi oyaatanakiriri ikinakoyitanaki pashiniki pitotsi.

³⁷ Ari omapokapaakiri antawoiti tampiya, otamaryaatanaki antawo, ki-
taatapaaka jiñaa pitotsiki, irootaintsi intsitsiyakoti.

³⁸ Jowakiryaitanakiri jimayira opataki pitotsi, jotziitotaka, ikantaitziri: “¡Yotaanarí! ¡Antsitsiyakotatyí!”

³⁹ Piriintanaka Jesús, iñaanatanakiro tampiya, ikantziro: “¡Aritapaaki pita-
mpiyatzi!” Ikantsitanakawo inkaari iijatzi: “¡Pimairyaaati!” Awisanaki tampiya, mairyaatanaki inkaari.

⁴⁰ Ikantziri jiyotaani: “¿Oitama pithaawashitanakiri? ¿Tikiraama pawin-
taariita Pawa?”

⁴¹ Ojoyiki ipinkathatanakiri, ikantawakaiyanakani ithaawankakiini: “¿Iitatyaakama jirika jomairintantawori tampiya, jomairintsitakawo iijatzi inkaari?”

§ 4:25 Jiroka okantakotziri okaatzi ikinkithatakotziri jaka: Ikaatzi yotawakirori niyotaakiriri, iikiro niyotakaapirotanakityiiri. Iriima kaari kimisantawakironi niyotaawitakariri, imapirotya iiro jiyotairo. * 4:31 Iro ikantakotziri jaka “okitho iryaanikitatsiri pankirintsi” iitachari mostaza, jyookatsiri inampiki pashini atziri.

5

Gadara-jatzi piyarishiritatsiri
(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

- ¹ Ariitapaaka Jesús intatsikirona inkaariki, inampiki Gadara-jatzi.
- ² Iro jaatakotapaakityaami, ishiyashitawakari piyarishiritatsiri ipoñaakawo kitataariki,
- ³ ari isaikawaitziri irirori. Tii jaawiyaitziri joojowiitanti ashirotha.
- ⁴ Itzimpijiyiro joojowiitanti iitziki iijatzi jakoki. Tikaatsira kitsirinkirini.
- ⁵ Ari ikantaitatyaani maawoni kitiijiyiriki iijatzi tsiniripaiti, ikinayitzi otzishiki, kitataariki, ikaimawaitzi, itotakaayitawo mapijiyitapaini.
- ⁶ Ikanta iñaawakiri ipokaki Jesús, ishiyashitawakari, jotzirowashita-paakari.
- ⁷ Ikaimapaaki shintsiini, ikantzi: “¡Jesús, Itomi Pawapirotatsiri, tiira nonkowi powashironkaina! ¿Tsikama pinkantataitinaka?”
- ⁸ Tima ikisapaakitziiri Jesús, ikantapaakiri: “¡Piyaati piyarí!”
- ⁹ Ipoña josampitanakiri: “¿Tsikama piitaka?” Ari jakanaki piyari, ikantzi: “Noita ‘Jyikiyantzi’, tima oiyiki nokaataiyini”.*
- ¹⁰ Iikiro ikantanakitzi piyari: “Tii nokowi potyaantina pashiniki nampitsi”.
- ¹¹ Ari ipiyotaka tyonkaarikiini oiyiki chancho joshintagaiyini.
- ¹² Ikantaiyini piyari: “Potyaantina janta chancho-ki”.
- ¹³ Ari ikantzi Jesús: “Pantiro”. Ari ishiyaiyanakani chancho impiitatzi otzishi, mitaiyapaakini inkaariki, ari japirota ipiinkaki. Ikaataiyini 2000 chancho.
- ¹⁴ Ithaawaiyanakini aamaakowintariri, shiyaiyanakani inkamantanti nampitsiki, ikamantakiri iijatzi maawoni saikayitatsiri jowaniki. Pokaiyanakini jaminiro awisaintsiri.
- ¹⁵ Ipokashiitanakiri Jesús, iñaitapaakitziiri piyarishiriwitachari. Isaikaki, ikithaataa, kamiitha ikantanaa. Ithaawantapaakari iñaapaakiri.
- ¹⁶ Ikaatzi ñaakiriri inkaanki ikamantawakiri pokayitaintsiri, ikantzi: “Piñaakiri jirika, iriitaki Jesús owawisaakotairi. Jowiinkakaantaki oiyiki chancho”.
- ¹⁷ Ikantaitanakiri Jesús: “Piyaatai, tii nokowi pisaikimotina”.
- ¹⁸ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki. Ikantawitawaari jowawisaakotakiri: “Nokowi noyaatanakimi”.
- ¹⁹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Tiro poyaataana, piyaatai pijyininkaki. Pinka-mantapairi, pinkantiri: ‘Jinishironkataana Pinkathari’ ”.
- ²⁰ Ikanta jirika piyarishiriwitachari, jatai inampiki iitachari Decápolis ikamantapairi maawoni atziri, ikantapairi: “Jowawisaakotaana Jesús”. Iyokitzi ikanta ita ikimaitziri ikantayitapairi.

Irishinto Jairo opoña tsinani otirotsitakiriri iithaari Jesús
(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

- ²¹ Ikanta ipiya Jesús ipoñagaawo intatsikirona. Ipiyowintawaari oiyiki atziri inkaarithapiyaaki.
- ²² Ari jariitapaaka pinkatharitatsiri japatotapiintaita jiita Jairo. Jiñaapaakiri Jesús, jotzirowashitapaakari,
- ²³ ikantapaakiri: “Onkamaty nishinto. Nokowi piyaati potirotyaawo pako, oshintsitaita”.
- ²⁴ Ari jiyaatanaki Jesús, iro kantzimaitacha joyaatanakiri oiyiki atziri, jawitsinaimatanakiri.

* 5:9 Jiroka wairontsi “Jyikiyantzi”, irojatzi ikantsitaitari “legión”.

²⁵ Okanta tsinani osokaawaitachari, tzimakotaki 12 osarintsi omantsiyawaitzi,

²⁶ ojyiki jaawintawiitakawo, othonkakiro tzimimowitawori opinakow-inta. Aminaashiwaitaka, iikiro iyaatatzi omantsiyatzi.

²⁷ Okimaki iroori ikinkithatakoitziri Jesús, ikantaitzi: “Oshinchaantaniri jinatzi Jesús”. Osatikantanakari atziri okinashitanakiri itaapiiki, otirotsitawakiri iithaari.

²⁸ Tima okantashiritanakitzi iroori: “Aririka notirotsitawakiri iithaari, ari noshintsitai”.

²⁹ Apathakiro oshintsitanai osokaawita.

³⁰ Jiyotsitanaka Jesús tzimatsi oshinchaashitakari ishintsinka, josampitanakiri oyaayitakiriri, ikantziri: “¿Litama otirotsitakinawori noithaari?”

³¹ Jakanakiri jiyotaani, ikantzi: “¿Tiima piñiiri jawitsinaimatanakimi atziri-iti? Iikiro pikantatzi: ‘¿Litama otirotsitakinawori noithaari?’ ”

³² Iikiro jaminaminatanakitziiri Jesús, jiñiiri otirotsitakiriri iithaari.

³³ Okanta tsinani opinkathatanakiri Jesús, okawaitanaka. Tima iro joshinchagai. Iyaatashitanakiri, otzirowashitapaakari, okamantakotapaaka.

³⁴ Ikantanakiro irirori: “Tsinaní, oshinchagaimi pawintagaana. Kantatsi piyaatai, kimoshiri pinkantanaiya, aritaki shintsitaimi”.

³⁵ Tikira inthonkiro Jesús iñaanatziro, ariitaiyapaakani poñainchari ipankoki Jairo. Ikantapaakiri: “Kamaki pishinto. Iiro poñaashirinkashiwaitari yotaantaniri”

³⁶ Ikanta ikimawakira Jesús ikantaitapaakiri, ikantanakiri Jairo: “Iiro powashirita, pawintagaina naaka”.

³⁷ Tikaatsi ishiniti joyaatanakiri. Apa jaanakiri Pedro, Jacobo, Juan. Iriitaki Juan iririntzi Jacobo.

³⁸ Ikanta jiyaatanaki, ariitaka ipankoki Jairo. Ikimapaatziiri ikamiñiinkataki atziriiti, jiraakoiyawoni.

³⁹ Tyaapaaki Jesús, ikantapaakiri: “¿Oitama piraantaiyarini? Tii okami, imakoryaatzi”.

⁴⁰ Thainkashiri jowaitanakiri Jesús. Jomishitowapaakiri maawoni. Apa isaikanaki ashitawori, iijatzi jiyotaani. Ityaashitanakiro jomaryaitakiro iintsi.

⁴¹ Joirikawakotapaakiro, iñaanatzimaitawo, ikantziro: “¡Talita cumi!” (akantziri apaantiki aaka: “Iintsi, pimpiiriinti”).†

⁴² Piriintanaka iintsi, aniitanai. Tima tzimakotaki 12 osarintsiti, irootaki aniiwaitantanaari. Iyokitzi ikantanaka ikaatzi ñaakirori.

⁴³ Ikantzi Jesús: “Pimpiroota owanawo”. Ikantanakiri iijatzi: “Tiira nokowi pinkamantayitiri atziriiti”.

6

Ipiyaa Jesús Nazaret

(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

¹ Ikanta Jesús ipiyaa inampiki, ari joyaatairi maawoni jiyotaani.

² Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, jiyotaantaki Jesús japatotapiintaita. Iyokitzi ikantaitakiri. Ikantayitzi ikimaitziri: “¿Litama jiyotanitantakari jirika? ¿Litama antakairiri kaari jiñaapiintaitzi?”

³ ¿Kaarima jirika añaapiintziri ikimitziro inchakota? ¿Iriitaki otomi María? ¿Añiiri Jacobo, José, Judas, Simón, iriitaki iririntzipaini? ¿Kaarima iritsiro atsipayitari anampitawo jaka?” Ari opoña tii ikimisantaitziri.*

† 5:41 Irootaki iñaawaitakiri Jesús, tima Aram-paanti jiñaawaitziri irirori.

* 6:3 Jacobo, irijatziira ikantaitsitari iijatzi Santiago.

⁴ Ikantanaki Jesús: “Jashi jowiro Kamantantaniri ikimisantaitziri pashiniki nampitsi, irooma inampiki irirori isaikayitzi iyyininka, tii ikimisantaitziri”.

⁵ Irootaki kaari okantanta Jesús joñaagantiro ishintsinka inampiki. Tii iyyikipirotzi mantsiyari joshinchaaki jotirotantari jako.

⁶ Antawo jowashiritakotakari ikaatzi kisoshiriwaitatsiri, kaari kowatsini inkimisantai. Iro ikinantanakari jiyotaantayitzi pashiniki nampitsi tzimayitatsiri janta.

Jotyaantaitziri iyotaari
(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷ Ipoña Jesús japatotakiri 12 jiyotaani. Ipasapiyaakiri ishintsinka inkit-sirinkantyaariri irirori piyari. Jotyaantakiri, intsipatawakaanatya inkaati apiti.

⁸ Ikantawakiri: “Iiro paanaki pithaati, powanawo, iijatzi piiriikiti, apa paanaki pikotzi.

⁹ Iiro paanaki pashini piithaari. Apa pintyaantanatya pi-zapato-ti”.

¹⁰ Ikantsitawakari iijatzi: “Pariitattyaaarika pankotsiki, ari pimaapiintatyi, irojatzi pawisantanatyaari pashiniki nampitsi.

¹¹ Iirorika jaapatziyaitzimi, iirorika ikimisantaitzimi iijatzi, pawisapi-thatanakiri. Potikanairo piipatsikiiti, iro jiyotantaityaari tii ikimisantziri Pawa. Iriira jimapiroitai jowasankitaitiri paata, anaanakiro jowasankitaitakiri Sodoma-jatzi, Gomorra-jatzi. Imapirotatya”.

¹² Ikanta jiyaayitakira jiyotaani Jesús ikamantakiri atziriiti jowajyaantairo ikaaripiroshiriwaitzi.

¹³ Jowawisaakoyitaki piyarishiritatsiri, joshinchaayitairi iijatzi oyyiki mantsiyari itziritantari yiinkantsi.

Ikamantakari Juan owiinkaatananiri
(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

¹⁴ Ariitakotakari pinkathari Herodes okaatzi jantayitakiri Jesús. Tima ikantaitaki: “Añagaira Juan owiinkaatananiri. Piñiiro otzimi ishintsinka”.

¹⁵ Pashini kantayitatsiri: “Elías jinatzi”. Ikantayitzi iijatzi: “Kimitaka iriitaki pashini Kamantantaniri”.

¹⁶ Ikanta ikimaki Herodes ikantayitakiri, ikantanaki irirori: “Iriitaki añagaatsiri Juan nothatzinkakaanakiri”.

¹⁷ Opoñaantari kitziroini Herodes jomontyaakaananziri Juan, okantakaanziro Herodías, iinantawitari Felipe iririntzi Herodes. Irootaki jiiinantaari Herodes irirori.

¹⁸ Tima ikaminaantawitatya Juan, ikantawitari Herodes: “Tii okamiithatzi piinantyaawo iina pirintzi”.

¹⁹ Iro opoñaantakari okisaniintziri Herodías, okowawitaka owamaakaan-tiri.

²⁰ Irootaki jomontyaantakariri kitziroini Herodes. Iro kantzimaitacha Herodes antawoiti ipinkathatakiri Juan, jiyotzi kamiithashiriri jinatzi, kitishiri ikanta. Tiira ishiniwitari intsitokakaan-tiri. Okaatzi ikaminaawitariri, okompitzimoshiritakari Herodes. Ari jishiwintawitawo ikimisantziri.

²¹ Okanta pashini kitiiyyiri, joimoshirinkawitawo Herodes itzimantakari pairani. Ipokaiyakini iwinkatharintsiti, ipokaki ijiwari owayiriiti Roma-jatzi, ipokaki jiwayitatsiri Galilea-ki. Owaiyakani.

²² Ari otyaapaaki ishinto Herodías jowaiyani, amajyiitapaaki, okami-ithatzimotanakiri Herodes amajyiitani, okamiithatzimotanakiri iijatzi it-sipatakari jowaiyani. Ikantanakiro Herodes: “Ari nompakimi oitarika pinkamitinari.

²³ Iiro namatawitzimi, jiyotzi Pawa tyaaryoo nokantzi. Iroorika pikowi okaatzi nopinkathariwintziri, arityaami onkantaki nompimi kajyitani”.

²⁴ Iyaatashitanakiro onaanati, okantapaakiro: “¿Oitama nonkamitiriri?” Okantanaki iroori: “Pinkamitiri iito Juan owiinkaatananiri”.

²⁵ Piyapaaka mainawo, okantapaakiri: “Nokowi pimpinawo iito Juan, powakinawo samantanakiki”.

²⁶ Antawoiti jowashiritanaka pinkathari. Tima maawoni ikimaitakiri inkaanki, ikantakirori mainawo, tikaatsi inkinakaanairo, ontzimatyii im-piro okowakotakiriri.

²⁷ Jotyaantaki owayiri jamakiniri iito Juan.

²⁸ Jatanaki owayiri jomontyaitziri Juan, ithatzinkapaakiri, jamakotakiro iito samantanakiki. Ipakoitakiro mainawo, aanakiniro onaanati.

²⁹ Ikanta ikimaiyakini jiyotaani Juan-ni. Pokaiyaini, ikitatairi.

Jowakaari Jesús 5000 shirampariiti
(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

³⁰ Ariiyitaa jiyotaani jotyaantakiri, apatotapaa maawoni isaikira Jesús, ikamantapaii okaatzi jantayitakiri.

³¹ Iikiro ipokaminthatanakitzi atziri, piyayitacha pashini. Tii onkanta-painti jiyaataiyaini Jesús jowaiya. Irootaki ikantantanakariri Jesús jiyotaani: “Thami aati otzishimashiki, amakoryaawakiita kapichiini”.

³² Otitaiyanakani pitotsiki, jataiyaini.

³³ Iro kantzimaitacha, oyyiki aminakotawakiriri jiyaatanaki, jiyoitawakiri. Shiyaiyanakani ikinaianaki aatsiki, ipoñaanakawo nampitsiki. Iri itaiyaka-woni jariita, apatotaiyapaakani.

³⁴ Ikanta jariitapaaka Jesús, jiñaapaakitziiri ipiyotaiyakani. Jitakoshiryaa-paakari. Ikimiwaitakari oijya iirorika itzimi aamaakowintyaarini. Jiyotaay-itapaii iijatzi.

³⁵ Aritaki tsiniriityaanaki, ipokashitapaakiri jiyotaani, ikantapaakiri: “Yotaanari, asaikatziira otzishimashiki.

³⁶ Pimpakairo piyotaantzi, jiyaaita atziripaini nampitsiki jamananti joy-aari”.

³⁷ Ikantanaki Jesús: “Pimpiri iiroka joyaari”. Ikantzi jiyotaani: “¿Pikowatzi-ima niyaati namanantakiti nowakaiyaariri? Oyyiki owanawontsi, iiro ji-monkaata kiriiki inkaati 200 ompinatyaari, nowakaantyaariri maawoni”.†

³⁸ Ikantzi Jesús: “¿Okaatzika tanta jamakiri atziriiti? Piyaati paminakitiro”. Ikanta jaminakitziro, ikantziri: “Tzimatsi 5 tanta, ipoña apiti shima”.

³⁹ Ikantzi Jesús: “Poosaikiri maawoni atziri onatsiryaataki katawoshi-mashi, pinashiyityaari poosaikayitiri”.

⁴⁰ Jimatakiri. Tzimatsi nashiyitainchari isaikayitaki ikaatzi 100 atziri, jimatsitakari iijatzi pashini ikaatzi 50 atziri. Joosaikakiri maawoni.

⁴¹ Ipoña Jesús, jaakotanakiro 5 tanta itsipataakiri apiti shima, aminanaki inkitiki, ipaasoonkiwintakiro. Ipitoryaakiro tanta, ipakiri jiyotaani, jowaw-isaakiniri irirori atziripaini. Ari ikimitaakiri iijatzi shima, jantitakari maa-woni.

⁴² Jowaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani.

⁴³ Ijaikiyitairi 12 kantziri okaatzi jowagaantakari.

† 6:37 Ikantakoitziri jaka “kiriiki” irijatzi ikantaitziri iijatzi pashiniki ñaantsi “denario”.

⁴⁴ Kimitaka ikaatzi 5000 shirampariiti owainchari.

Janiitantawo Jesús inkaari
(Mt. 14.22-27; Jn. 6.15-21)

⁴⁵ Ikantanairi Jesús jiyotaani: “Thamira, pitaiyaawo pimontyaakotai nampitsiki Betsaida”. Ikantanakiri piyotawintakariri: “Kantatsi piyaayitai pipankoki”.

⁴⁶ Ikanta jiyaatanai maawoni atziri, tonkaanaki Jesús otzishiki jamana-manata.

⁴⁷ Aritaki tsiniriityaanaki, jiwiyaakotaiyaani jiyotaani niyantyaaniki inkaari jimontyaakotaiyini. Apaniro isaikanaki Jesús otzishiki,

⁴⁸ jaminakotakiri jiyotaani, shintsiini ikomataiyini oipiyapiyatakotziri tampiya. Okanta okitijyitzimataki, jiyaatashitairi, janiitantanaawo inkaari, ikinashitapairi itaapiiki, iro jawijyimatirimi.‡

⁴⁹ Ikanta jiñaawairi, jojyakaatziiri shiritsi jinatzi, kaimaiyanakini,

⁵⁰ tima maawoni jariitashiryaanakari jiñaakiri. Ikantapaakiri Jesús: “Naakataki pokatsiri, iiro pithaawawaitzi, tontashiri pinkantaiyaani”.

⁵¹ Otitapaa pitotsiki, awisainkatanaki tampiya. Iyokitzi ikantawintanakari.

⁵² Tima tikiraata jiyothatziroota jojyiñaantakawori Jesús tanta, iro kantakaantzirori ikisoshiriwaitaiyini.

Joshinchaantzi Jesús Genesaret-ki
(Mt. 14.34-36)

⁵³ Irojatzi jariitantaiyapaakarini inampiki Genesaret-jatzi.

⁵⁴ Iro jaatakotapaakityaami, thaankipiroini jiyoitawakiri Jesús.

⁵⁵ Ikamantawakaanaka maawoni nampitawori janta, jamakoitakiniri mantsiyari jomaryaamintoki. Tsikarika isaiki Jesús, ari jamakoitziniriri.

⁵⁶ Imataka ikinayitzi oryaaniki nampitsi, nampitsiki antawo, iijatzi owaantsiki, jowakoitziniri mantsiyari aatsiki, ikantayiitzi: “Pishinitawakiniri jotirotaawakiro piithaari”. maawoni otirotakirori iithaari shintsiyitai.

7

Owaaripiroshiritziriri atziri
(Mt. 15.1-20)

¹ Ipoña ipokaiyakini Fariseo itsipatakari Yotzinkari, ipoñaakawo Jerusalén-ki. Japatowintapaakari Jesús.

² Jiñaapaakiri jiyotaani Jesús tii jantziro jamitapiintaiyarini ikiwaakota jowaiyani. Ikiyimatapaakiri.

³ Okaatzi jantapiintziri Fariseo-paini, iirorika ikiwaakota, iiro jowaa. Irootaki jamitapiintakari pairani ichariniiti: Aririka inkowi joya, ontzi-matyii inkiwaakotawatya, inkitiwathatantyaari.

⁴ Aririka jariitaiya jamanantzi, tikiraata jowapaiyaata, inkiwaakopirotaawatya. Tiira apaani onkantya jamiyitari, ikiwayitsitawo jiraaminto, iyowiti, jonkotsiminto, imaaminto, maawoni.

⁵ Irootaki josampitantakariri Jesús, ikantziri: “¿Oitakama imaijantantawori piyotaani jiyotaayitairi pairani achariniiti? Noñaapaakiri jowaiyani, tii inkiwaakotya”.

⁶ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Amatawitantaniri pinayitzi. Iirokataki josanki-natakotaki pairani Isaías-ni, ikantaki: Ipinkathawaantiwitashitana atziripaini.

‡ 6:48 Paminiro Mt. 14.25.

Tiimaita inkinkishiritakotaina kamiithaini.

⁷ Aminaashiwaita jotzirowashitana ipinkathawitana, jiyotaantashiwaitawo jamiyitari irirori.

⁸ Pimaijantakiro iiroka Ikantakaantani Pawa, pantashitakawo jamiyitari atziriri. Pikiwayitziro piyowiti, piraaminto. Ojyiki okaatzi pantashiyitakari”.

⁹ Ikantziri iijatzi: “Iroora pantapirotakiri pamiyitari, pithainkanakiro Ikantakaantani Pawa.

¹⁰ Jiroka rosankinari Moisés-ni, ikantzi: Pimpinkathatiri piwaapati iijatzi pinaanati. Ikantzi iijatzi:

Ontzimatyii jowamaitiri kiyimawaitziriri iwaapati iijatzi inaanati.

¹¹ Iro kantzimaitacha iiroka pikantapiintzi: ‘Ankajyaakairirika Pawa airiikiiti, ontzimatyii ampiri. Onkantawitasya añiiri jashironkaawaitya awaapati iijatzi anaanati’.

¹² Ari pikantakari iiroka, piyotaashiwaitakari atziripaini, tii inishironkatairi iwaapati iijatzi inaanati.

¹³ Apa pantashiwaitakawo jamiyitari pairani pichariniiti, irootaki pithainkantakawori iñaani Pawa. Ari pikantapiintasya pantayitziro kimitakawori jiroka”.

¹⁴ Ari ikaimakiri Jesús maawoni apatotainchari, ikantziri: “Pinkimisan-taiyini, pinkimathatantyaawori nonkantiri.

¹⁵ Okaatzi jowayitiri, tii owaripiroshiritantzi. Irooma omishitowayitziri poñaachari inthomainta, irootaki owaripiroshiritantatsiri.

¹⁶ Powakimpitasyaawo jiroka”.

¹⁷ Ikanta jiyataiyaini atziri, tyaapai Jesús pankotsiki. Ari josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Oita pojyakaawintakiri?”

¹⁸ Jakanaki Jesús, ikantzi: “¿Iijatzima iiroka, tima pinkimathatawakiro? ¿Tiima piyotzi iiroka tii owaripiroshiritantzi okaatzi jowayitiri?

¹⁹ Tikaatsi okantziro ashiri, apa okiniro ajyitoki, irojatzi oshitowan-taiyaari”. Iro jiyotaantakiri Jesús, tii okaripirotsi okaatzi jowayitiri.

²⁰ Ipoña ikantanaki iijatzi: “Aririka ankinkishiriwaitya antakairi ajyininka kaaripirori, irootaki owaripiroshiritantatsiri.

²¹ Tima inthomainta ashiriki opoñaayita: kaaripirori kinkishiritaantsi, kaari kinataantsi, mayimpiritaantsi, tsitokaantsi,

²² koshitaantsi, mashithataantsi, kaaripiroshiritaantsi, amatawitaantsi, mayimpiryookitaantsi, samakoniintaantsi, kiyimataantsi, asagaawintaantsi, tzimaityaashiryaantsi.

²³ Okaatzi ikinkishiritapiintakari atziriri kaaripirori onatzi, irootaki iñaantawori owaripiroshiriwaitziri. Tima inthomainta ishiriki opoñaayitaka jirokapaini”.

Awintaari Pawa Sirofenicia-jato (Mt. 15.21-28)

²⁴ Opoñaashitaka ikinanaki Jesús nampitsiki iitachari Tiro, irojatzi Sidónki. Ari isaikapaaki pankotsiki, tii ikowawita inkimakoitirimi. Tiimaita jimanakota.

²⁵ Tima janta tzimatsi tsinani, piyarishiritatsiri ishinto. Okimakotawakiri iroori Jesús, iyaatashitanakiri, otzirowashitapaakari.

²⁶ Kaari Judá-mirinka jiroka tsinani, opoñaatya iroori pashiniki nampitsi oita Sirofenicia. Okantapaakiri: “Jesús, poshinchagainawo nishinto, opiyarishiritatzi”.

²⁷ Ikantanakiro irirori: “Paata tsinani. Ikantaitakiranki: Tii jaapithaitziri jowanawo iintsi ampiri otsitsi joyaawo, apaniro jowawaita iintsi irojatzi inkimaniintantatyaari”.*

²⁸ Ari akanaki tsinani, okantziri: “Imapirotatya pinkathari pikantakiri. Iro kantacha ikatziyapiinta otsitsi jantyaatsikiini, jowayitawo owanawontsi jookagaantayitziri iinchaaniki”.

²⁹ Ikantzi Jesús: “Ari okanta, imapirotatya pikantakiri. Kantatsi piyaatai, ari piñaapairo pishinto, shintsitai iroori”.

³⁰ Okanta iyaatai tsinani opankoki, oñaapairo ishinto omaryaaka omaam-intoki, shintsitai.

Ikimakagairi Jesús ashikimpitawitachari

³¹ Ipoña jiyaatanai Jesús isaikawitapaakara nampitsiki Tiro, ikinanairo Sidón-ki, Decápolis-ki irojatzi jariitantaari Galilea-ki.

³² Ari jamaitakiniri atziri ashikimpitatachari, kaari ñaawaitatsiri iijatzi. Ikantaitapaakiri: “Jesús, potirotantawatyaari pako”.

³³ Ipoña Jesús jaanakiri jantyaatsikiini, josagaantantakari jakoimpiki ikimpitaki, itziritantakari jiiwari ininiki.

³⁴ Aminanaki inkitiki, ikisashiritanaka, ikantziri: “¡Efata!” (akantziri apaantiki aaka: “piwitaryagaiya”)

³⁵ Iwitaryaanaka ikimpita, ñaawaitanai kamiitha.

³⁶ Ikantawitawaari Jesús: “Iirora pikamantakotana”. Iro kantacha ipiy-athatakari, ikamantakiri maawoni atziri.

³⁷ Iyokitzi jowaitanakiri Jesús, ikantaitzi: “¿Oitaka okamiithatantari jantziri jirika? Ikimakagairi ashikimpitawitachari, iñaawaitakagairi iijatzi kaari ñaawaiwitachani”.

8

Jowakaari Jesús 4000 shirampariiti

(Mt. 15.32-39)

¹ Ikanta japatotaiyani ojiyiki atziri, thonkapaaka owanawontsi. Ikaimakiri Jesús jiyotaani ikantziri:

² “Antawoiti nitakoshiritakari atziripaini. Mawataki kitiiyyiri itsipatakina jaka, tikaatsitapaaki jowaiyaari.

³ Aririka notyaantairi, ari owamaakiri itajyi aatsiki, tzimayitatsi poñaachari intaina”.

⁴ Jakanaki jiyotaani, ikantziri: “¿Tsika ayika owakaiyaariri jaka otzishimashiki?”

⁵ Ari josampitziri Jesús, ikantziri: “¿Tsika okaatzika tanta tzimatsiri?” Ikantaianakini irirori: “Tzimatsi 7”.

⁶ Ari joosaikakaantakiri Jesús maawoni atziri kipatsiki. Jaakiro 7 tanta, ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipakiri jiyotaani jowawisaakiniri atziripaini irirori.

⁷ Tzimitacha iijatzi shimaaniki. Ipaasoonkiwintakiri iijatzi, ipayitakiri atziripaini.

⁸ Owaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani. Ijaikitairo okaatzi tzimagaan-tapaintsiri 7 kantziri.

⁹ maawoni owainchari ikaatzi 4000 shirampariiti. Ari jotyaantairi maawoni.

* **7:27** Iriira jojyakaawintayitzi Judá-mirinkaiti, ikimitari iinchaaniki. Iriima kaari Judá-mirinkatatsini ikimiwaitakari otsitsi.

¹⁰ Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki itsipatanaari jiyotaani, montyaakotanai intatsikirona oita Dalmanuta.

Ikowakowiitari Jesús intasonkawintanti
(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

¹¹ Ipoña ipokaiyapaakini Fariseo, iñaanaminthatapaakiri Jesús, ikowi jiñiiri intasonkawintanti, jiyotantyaariri imapirotatya opoña itasorinka inkitiki, tima iñaanatyaari.

¹² Ikisashiritanaka Jesús, ikantzi: “¿Oitama ikowantari jiñiina nontasonkawintanti jirikapaini? Iiro noñaayimaitari. Imapirotatya”.

¹³ Piyanaa Jesús, montyaakotanai.

Shiniyakairori itantani Fariseo
(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ari imaijantanakiro jiyotaani jaantanatyaami tanta, apaanimachiini tanta jaanaki ipitoki.

¹⁵ Ari ikantzi Jesús: “Ontzimatyii paamawintyaawo shiniyakaawori itantani Fariseo iijatzi rashi Herodes”.

¹⁶ Ari jiñaanaminthatawakaiyakani jiyotaani, ikantawakaa: “Kaarima amantanaka tanta”.

¹⁷ Ikanta Jesús jiyotakiri ikantawakaari jiyotaani, ikantziri: “¿Oitama pikantawakaantari: ‘Kaari amantanaka tanta?’ ¿Tiima pikimi? Kisoshiri pikantaka.”

¹⁸ Tzimawitacha poki tii piñaantzi, tzimawitacha pikimpita tii pikimi. ¿Tiima pikinkishiritziro nojyiñantakawori tanta?

¹⁹ Tima 5 tanta tzimawitachari, jowimaitaka 5000 shirampariiti. Poyiitairo okaatzi tzimagaantapaintsiri. ¿Tsika okaatzi kantziri jaikitaatsiri?” Ikan-taiyini: “12 kantziri”.

²⁰ “Iijatzi nokantakiro, kaawitachari 7 tanta, jowaiyakani 4000 atziriiiti. Poyiitairo tzimagaantapaintsiri. ¿Tsika okaatzi kantziri jaikitaatsiri?” Ikan-taiyini: “7 kantziri”.

²¹ Ari ikantziri: “¿Tikiraama pikimathatziroota?”

Jaminakaitziri kaari aminatsiri

²² Ariitaka Jesús nampitsiki Betsaida. Jamaitakiniri kaari aminatsiri, ikantaitapaakiri: “Potirotantawatyaari pako”.

²³ Ipoña Jesús, ikathawakotanakiri. Jaanakiri othapiki nampitsi. Jiiwaakitakiri, jotirotantanakari jako. Josampitzimaitari: “¿Kantatsi pamini?”

²⁴ Ari jaminanaki, ikantzi: “Aminawitaana, noñaawitaari atziri janiitaiyini, tiimaita ikoñaapirotzi, jojyashitakawo inchato”.

²⁵ Ipoña japiitakiri jotirotakiri irookiki, ikantairi: Paminai iijatzi. Aminanai, koñaatanai jamini intaina, jiñaanairo maawoni.

²⁶ Jotyaantairi, ikantawairi: “Iiro pikinanai nampitsiki, tii nokowi pinkamantakotina”.

Jiyotaki Pedro: Cristo jinatzi jirika Jesús
(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

²⁷ Ipoña jawisanai Jesús itsipatanaari jiyotaani ikantanaawo nampitsiki saikatsiri Cesarea-ki inampiitiki Filipino. Okanta niyanki aatsi josampitakiri jiyotaani, ikantziri: “¿Oitama ikinkishiritakotanari atziripaini?”

²⁸ Ari jakanaki jiyotaani ikantzi: “Ikantaitzimi Juan-ni owiinkaatananiri pinatzi, ikantaitzimi iijatzi Elías pinatzi. Tzimatsi kantayitzimiri iijatzi pashini, Kamantantaniri piriintaachari”.

²⁹ Ipoña josampitanakiri irirori, ikantziri: “¿Oita pikinkishiritakotanari iiroka?” Ari jakanaki Pedro: “¡Cristo pinatzi!”

³⁰ Ikantzi Jesús: “Iiro pikamantakotsitana”.

Ikinkithatakota Jesús jowamaitiri

(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹ Ari jitanakawo Jesús ikamantziri jiyotaani onkaati awijyimotirini, tima iri iitapiintachari Itomi Atziri. Ikantziri: “Ojyiki nonkimaatsikowintaimi. Ojyiki inkisaniintina pinkatharipaini, ijiwaripaini Ompiratasorintsitaari, iijatzí ikaatzí Yotzinkariiti. Jowamaakaantina. Iro awisawitatya mawa kitiiyyiri, añagaana”.

³² Ari ikantakiriri, tii jimaniro. Ipoña Pedro, jaanakiri Jesús jantyaatsikiini, ikowawitaka inkaminairimi.

³³ Ipithokapithatanakari, jaminanakiri jiyotaani, ikisanakiri Pedro, ikantziri: “¡Piyaati Satanás! Tii poshiritawo iiroka ikowakaantziri Pawa, poshiritashitakawo ikowayitziri atziríiti”.

³⁴ Ikaimakiri Jesús piyowintakariri, ikaimakiri iijatzí jiyotaani, ikantakiri: “Tzimatsirika kowatsiri intsipataina jowajyaantairo ikowawaitashitari jan-tiri. Onkantawitatya impaikakoitirimi, intsipataina naaka.

³⁵ Ikaatzí antashiwaitawori ikowashiriyitziri, ari impiyashitaiya. Iriima kamawintinani, okantakaantziro ikimisantziro Kamiithari Ñaantsi, aritaki jawisakoshiriyitai.

³⁶ Aminaawaitashita iñaitziro otzimimotantzi ojyiki ajyaagawontsi jaka kipatsiki, impoña iñairo impiyashitaiyaawo añamintotsi.

³⁷ ¿Kantatsima impinatakowintaitya iiro iñaantaawo impiyashitaiya?

³⁸ Tima ikaatzí kaaniwintanari naaka inkinkithatakotina kaaripiroshiririki atziri, ari nonkantsitaiyaari naaka iijatzí nonkaani-wintairi paata aririka nompiyi namairo jowaniinkawo Ashitanari nontsipataiyaari maninkariiti, tima naaka Itomi Atziri”.

9

¹ Ipoña ikantanaki iijatzí Jesús: “Tyaaryoowa, tzimayitatsi pikaatzí jaka, tikiraamintha pikamiita, ari piñaakiro ishintsinka Pawa tsika ikanta ipinkathariwintantai”.

Ishipakiryiimotakiri Jesús jiyotaani

(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

² Okanta awisanaki 6 kitiiyyiri. Tonkaanaki Jesús otzishiki, jaanakiri Pedro, Juan, Jacobo. Ari ishipakiryiimotakiri.

³ Kitamaa okantanaka iithaari, tikaatsi ogyakairi okitamaatanakira.

⁴ Iñaatziiri Elías itsipatapaakari Moisés, ikinkithawaitakaapaakiri Jesús.

⁵ Iñaawaitashiwaitanaka Pedro, ikantanakiri Jesús: “Yotaanarí, imapiro okamiithatzí pamaiyakina jaka. Kamiitha niwitsikaiyimini mawa pankojyitantsi: apaani pashitya iiroka, apaani jashitya Moisés, jashitya apaani Elías”.

⁶ Tima ithaawaiyanakitziini, irootaki iñaawaitashiwaitantanakari.

⁷ Opoña opokapaaki minkori otsimankakotapaakiri. Ikimaitatzí ikan-taitzi: “Nitakokitani jinatzí jirika notomi, pinkimisantiri”.

⁸ Ipoña jaminapirowitanaka, tikaatsi iñaanai, apa Jesús.

⁹ Ikanta joirinkaiyaani otzishiki, ikantakiri iiro ikamantantziro iñaakiri iro-jatzí paata aririka jañagai. Tima jirika Itomi Atziri ari jañagai inkamawitatya.

¹⁰ Jimatakiro tii ikamantakotziri, iro kantacha ojyiki josampitawakaiyanakani oita iiro ithawitakotantari Jesús, ari jañagai inkamawitatya.

¹¹ Ipoña josampitaiyakirini, ikantziri: “¿Oitaka ithawitakotziri yotzinkariiti iri iiwatapaintsini Elías impoki?”

¹² Ari jakanaki Jesús, ikantziri: “Imapirotatya, iriitakira iiwatapaintsini Elías impoki, jotampatzikatantapaaki. ¿Tsikama okantzika josankinatakoitakina pairani? Tima okantzi: ‘Jirika Itomi Atziri, oyyiki inthainkawaitaitiri’.

¹³ Pinkimi, aritaki pokaki Elías. Oyyiki imaamanitaitawakiri, jimonkaatakiro okaatzi josankinatakoitakiriri”.

Jowawisaakotziri Jesús iintsi piyarishiritatsiri
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Ikanta jariitaa Jesús jookanakiri jiyotaani, iñaapaatziiri ipiyowintakari oyyiki atziri itsipatakari Yotzinkariiti iñaanaminthatziri.

¹⁵ Ikanta iñaawairi ipokai Jesús, jiyokitziwintawairi, ishiyanaka jiwithatawaiyaari.

¹⁶ Josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “¿Litama piñaanaminthatantariri?”

¹⁷ Akanaki apaani, ikantanaki: “Yotaanarí, namatziimiri notomi piyarishiritatsiri, tii okantzi iñaawaitai.

¹⁸ Impokashitapairirika, owanaa jompojakaawaitari kipatsiki. Ishimori-paantiwaitakari, jatsikaikiwaita, ikisotakari. Nokantawitakari piyotaani jowawisaakotainari, tii ikantziri”.

¹⁹ Jakanaki Jesús, ikantanaki: “Tiitya pikimisantaiyini iiroka. ¿Tsikapaitima piyotika? Pamakiri jaka iintsi”.

²⁰ Jamaitapaakiniri. Ikanta piyari iñaapaakiri Jesús, jompitatakaanakari shintsiini iintsi, tyaanaki, ipinaawaita kipatsiki, ishimoripaantiwaitanaki.

²¹ Josampitanakiri Jesús iwaapati iintsi, ikantziri: “¿Tsikapaitima jitanaka piintsiti?” Ikantzi: “Ari ikantsita owakiraa jiryaaantzi.

²² Itaakaawaiwitakari paampariki, ipiinkawaitzi iijatzi jiñaaki, ikowi jowamairimi. Kantatsirika pinishironkatina, pantiro”.

²³ Ikantzi Jesús: “¿Oitama pikantantawori ‘Kantatsirika...?’ Aririka pinkimisantai, aritaki antatya maawoni”.

²⁴ Ipoña ikaimanaki shintsiini iwaapati iintsi, ikantanaki: “Kimisantawitachana, tiirika nokimisantapirotzi, pinkimisantakaapirotaina iiroka”.

²⁵ Iikiro iñaatzi Jesús ipokaiyapaakini atziri, ikisanakiri piyari, ikantanakiri: “Pintainaryiiaari iintsi, iiro pipiyashitaari iijatzi”.

²⁶ Ikaimanaki shintsiini piyari. Ikamimatakaanakiri iintsi. Oyyiki kantaintsiri: “Kamaki iintsi”.

²⁷ Ipoña ikathawakotanakiri Jesús, jowatziyakiri. Añaanai.

²⁸ Ikanta ityaapaakira Jesús pankotsiki, ari josampitakiri jiyotaani apaniroini, ikantziri: “¿Kaari nokantantari naaka nowawisaakotiri?”

²⁹ Ikantzi Jesús: “Imapirotatya ishintsitzi jirika piyari, okowapirotatya aakowintyaawo amaña, antziwintyaari iijatzi”.

Japiitairo Jesús ikinkithatakotziro inkamimotanti
(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

³⁰ Ipoña jawisanaki Jesús, ikinayitanai Galilea-ki. Tiira ikowi inkimakotiri atziriiti.

³¹ Tima jiyotaayitatziiri jiyotaani, ikantayitziri: “Irootaintsira jaakaan-taitiri Itomi Atziri, jowamaitiri. Awisawitaya, mawa kitiiyyiri, aritaki jañagai iijatzi”.

³² Iro kantzimaitacha tii jiyotaiyawakironi okaatzi ikamantawitariri. Tikaatsi kowatsini josampitiri.

*Tsika itzimi ñaapirotachari
(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)*

³³ Ariitaiyaani Capernaum-ki. Ikanta isaikaiyapaini pankotsiki, josampi-takiri Jesús, ikantziri: “¿Oitama pikantawakaari inkaanki aatsiki?”

³⁴ Ari imairitaiyakini irirori. Tima ikantaminthatawakaatya inkaanki aatsiki itzimika ñaapirotachari.

³⁵ Saikanaki Jesús, japatotakiri 12 jiyotaani, ikantziri: “Aririka pinkowi piñaapirotya, pojyakotyaari ikanta ompirataari, tii iñaapirowaita irirori”.

³⁶ Jamaki iintsi, katziyapaaka niyankiniki isaikaiyakini irirori, ikantzi Jesús:

³⁷ “Ikaatzi pairyiirori nowairo ikimisantaana, impoña jaawakiri kamiitha kimitakariri jirika iintsi, naaka jaaki kamiitha. Ari okimitari iijatzi, aririka jaapatziyaina naaka, kimipirowaitaka iriira jaapatziyaka otyaantakinari jaka”.

*Ari atsipatari kaari kisaniintairi
(Lc. 9.49-50)*

³⁸ Ari ikantanaki Juan: “Yotaanarí, noñaaki chapinki atziri pairyiirori piwairo, jowawisaakotzimaitari piyarishiritatsiri. Tiira añiiri antsipatyaari jaka, nowajyaantakaakiri”.

³⁹ Ikantzi Jesús: “Iiro powajyaantakairimi. Tima ikaatzi tasonkawintantat-siri ipairyiirori nowairo, iiro ikijyimataana osamaniityaaki.

⁴⁰ Tima ari atsipatari kaari kisaniintaini.

⁴¹ Aririka jitakoitaimi impairyaitiro nowairo, inkantaiti: ‘Nompakotiri jiña jashitaari Cristo’. Iri impinaitairi paata. Imapiro”.

*Iiro pantakaantziro kaaripirori
(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)*

⁴² “Tsikarika itzimi antakaakirini kaaripirori iintsi awintaanari, oyyakariri jirika jaka, ari jowasankitaayitairi. Iro kamiithatatsimi inthayitini mapi ikintsiki, jowiinkaitiri inkaariki.

⁴³ Iroorika pako pantapiintantyaarimi kaaripirori, powajyaantiro onkantya pawisakotantaiyaari, pinkimitakaantiromi pinthatzinkatyiiromi pako. Irojatzi piyaaponthokitantaiyaari inkitiki. Tima tii opantawo otzimawita apiti pako ompoña piñagairo paata jookaitaimi sarinkawiniki ari pinkantaitatyaani pintagaiya,

⁴⁴ tsika tii ikaamanitapai chowitsi, tsika tii itsiwakanitapai paampari.

⁴⁵ Iroorika piitzi pantapiintantyaarimi kaaripirori, powajyaantiro onkantya pawisakotantaiyaari, pinkimitakaantiromi pinthatzinkatyiiromi piitzi. Irojatzi piyaaponthokitantaiyaari inkitiki. Tima tii opantawo otzimawita apiti piitzi ompoña piñagairo paata jookaitaimi sarinkawiniki ari pinkantaitatyaani pintagaiya,

⁴⁶ tsika tii inkaamanitapai chowitsi, tsika tii itsiwakanitapai paampari iijatzi.

⁴⁷ Iroorika poki pantapiintantyaarimi kaaripirori, powajyaantiro onkantya pawisakotantaiyaari, pinkimitakaantiromi pinkithoryaatyiiromi poki. Irojatzi piyaapityakitantaiyaari inkitiki. Tima tii opantawo otzimawita apiti poki ompoña piñagairo paata jookaitaimi sarinkawiniki ari pinkantaitatyaani pintagaiya,

⁴⁸ tsika tii inkaamanitapai chowitsi, tsika tii itsiwakanitapai paampari iijatzi.

⁴⁹ Tima paampariki jiñaantayitaimi maawoni, inkimitakaantaitimiro iijatzi okanta tziwi okatyotzi.

⁵⁰ Kamiitha okanta tziwi okatyotzi, aririka inkonowaitiro tsika oitya, iiro opantanaawo inkatyokantaityaawo. Pinkimitakotaiyaawo iiroka tziwipirori, paapatziyawakaiya, tima tii opantawo pintzimawintawakaiya”.

10

Jiyotaantzi Jesús ikantzi: tii opantawo pookiro piina

(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

¹ Ikanta jawisanai Jesús jiyaatairo Judea, ikinanakiro intatsikironta Jordán. Japatowintawaari oiyiki atziri. Jitapaawo jiyotaayitapairi ikimitapi-intziro.

² Ari ipokakiri Fariseo, josampitapaakiri Jesús ikowi inkompitakaiyaarimi, ikantapaakiri: “¿Shinitaantsitatsima atziri jookiro iina?”

³ Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “¿Oitama ikantakaantziri Moisés-ni?”

⁴ Ikantaiyini irirori: “Ishinitaantziro Moisés-ni ookiro aina aririka impayitairo osankinatakota ookawakaantsi”.

⁵ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Okantakaantziro tii pikimisantantzi, irootaki ishinitantakimirori jiroka.

⁶ Pairani itantanakari jiwitsikantzi Pawa, jiwitsikakiri shirampari, jiwitsikitsitakawo iijatzit sinani.

⁷ Ari jookawintairi shirampari ashitariri, jayi iina,

Apaani inkantanaiya iwathaki jaawakaana.

⁸ Irootaki iiro okantanta jookiro atziri itsipataakaakariri Pawa,

⁹ tima apaani ikantanaa, iiro okantzi jookawakaiya”.

¹⁰ Ikanta isaikaiyini pankotsiki, josampitairi jiyotaani okaatzi ikantakiri,

¹¹ ikantanaki Jesús: “Itzimirika ookironi iina, aririka jagai pashini tsinani, imayimpiriwintakiro iinawitari kitziroini.

¹² Ari okimita tsinani aririka ookiri oimi, agairika pashini shirampari, omayimpiriwintakiri oimiwitari kitziroini”.

Itasonkawintziri Jesús iintsipaini

(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

¹³ Ari jamaitakiniri Jesús iintsipaini, ikowaitzi jotzimikapatzii totanta watyaari jako. Ikanta jiyotaani Jesús ikisawakiri amayitziriri iintsi.

¹⁴ Tii inimotanakiri Jesús jiñaakiri, ikantziri: “Pishinitiri iinchaaniki impokashitina. Iiro pithañaana. Tima inkaati kimitaiyaarini irirori, iriitaki ñaagaironi ipinkathariwintantai Pawa.

¹⁵ Imapiro, iirorika ipinkathaitziri Pawa inkimitakoityaari ikanta iintsipaini, iirora ñaitairo ipinkatharitari”.

¹⁶ Ithomaawakiri iintsipaini, jotzimikapatzii toyitakiri, itasonkawintayitakiri.

Mainari ajyaagantachari

(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

¹⁷ Iro jawisantanaiyaarimi Jesús, ishiyashitakari mainari, jotzirowashitapaakari, josampitapaakiri: “Kamiithari Yotaanari, ¿oitama nantairi noñaantaiaawori kañaanimintotsi?”

¹⁸ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “¿Oitama pikantantanari: ‘Kamiithari pinatzi?’ Apaniro ikantakaawo Pawa ikamiithatzi, tikaatsi pashini.

¹⁹ Aritakima piyotakotakiro Ikantakaantaitziri:

Iiro pitsitokantzi.

Iiro pimayimpiritzi.

Iiro pikoshitzi.

Iiro pithiiyakotanta.

Iiro pamatawitantzi.

Pimpinkathatiri ashitzimiri”.

²⁰ Jakanaki mainari, ikantzi: “Yotaanari, nohotyaakiro maawoni irojatzi nitanakawo pairani iiniro niryaanitz”.

²¹ Ipoña Jesús jaminanakiri, jitakotanakari, ikantziri: “Tzimatsi apaani kow-ityaapainchari kaari pantziri. Piyaati pipankoki, pimpimantiro maawoni pashitari, pimpashityaari ashironkaachari. Ari piñagairo pinintagaiya inki-tiki. Pimpoki, poyaatina”.

²² Ikanta ikimawaki, okantzimoniintanakari. Owashiri ikanta ipiyanaa, tima ajyaagantzinkari jinatz.

²³ Ipoña Jesús, jaminanaki maawoni onaminaki, ikantziri jiyotaani: “¡Owanaa opomirintsitzimotari ajyaagantzinkari jiyaatai ipinkathariwintantzi Pawa!”

²⁴ Jiyokitziitanaki jiyotaani ikimakiri ikantakiri. Japiitanakiro ikantzi: “Notomiiti. ¡Owanaa ompomirintsitzimotyaari jiyaatai ipinkathariwintantzi Pawa awintaawori jajaagawo!”

²⁵ Tima iiro okantzi intyi piratsi camello imooki kithapi, iro owatsipiro ompomirintsitya intyi ajyaagantzinkari ipinkatharitari Pawa”.

²⁶ Iikiro jiyokitziitanakitzi jiyotaani, ikantashiriyitanaki: “¿Tsikama iityaaka awisakoshiritaatsini?”

²⁷ Jaminanakiri Jesús, ikantziri: “Iirowa jantziro apaniironi atziri, iriitaki Pawa antakairini. Tikaatsi pomirintsitzimotyaarini irirori”.

²⁸ Ikantanaki Pedro: “Jirika nokaataiyakini maawoni, nookayitanakiro tzimimoyitanari, noyaataiyakimini”.

²⁹ Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Imapirotatya, tzimatsi kimisantanaairori Kamiithari Ñaantsi, kinkithatakotanaairori iijatzi, ari okanta jookawintantawori inampi, iririntzi, iritsiro, ashitariri, iina, jiintsiti, jowani,

³⁰ iriitaki ñagaironi onkaati impairiri Pawa. Ojyiki onkaati pankotsi, iririntzi, iritsiro, ashitariri, jiintsiti, jowani. Onkantawitatya ojyiki inkisani-ntawaitaitiri, tima iiro osamanitzi iñihiro kañanimintotsi.

³¹ Tzimayitatsi itayitawori, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi impoiyyitatsiri, iri ñiironi jitaiaawo”.

Japiitairo ikinkithatakota Jesús jowamagaitiri

(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

³² Ikanta itonkaiyini ipampithatziro aatsi jiyaatiro Jerusalén-ki. Iriitaki iiwatatsi Jesús janiitaiyini. Iyokitzi ikantaiyani jiyotaani, thaawashiri ikantaiyani joyaatziri. Ipoña japiitakiro Jesús japatotziri 12 jiyotaani, ikamantakiri awiyyimotirini, ikantakiri:

³³ “Aatatziira Jerusalén-ki. Ari jaitiri Itomi Atziri jaakaanitiri ijiwari Om-piratasorintsitaari intsipatatyaari Yotzinkariiti, jiyakawintiri jowamaitiri, jaayiitanakiri atziriki kaari ajyinkata,

³⁴ ishironthamintaithaari, impajawaitaitiri, jiiwawaitaitiri, jowamaitakiri. Iro awisawitatya mawa kitiiyyiri, ari jañagai iijatzi”.

Ikowiri Jacobo itsipatari Juan

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Ikanta Jacobo itsipatakari Juan, itomipaini Zebedeo, jontsitokapaakari okaakiini Jesús, ikantakiri: “Yotaanari, nokowi pantainawo nonkamitimiri”.

³⁶ Josampitanakiri irirori: “¿Litama pikowiri nantimiri?”

³⁷ Ikantaiyini: “Tima irootaintsi pimpinkathariwintanti, pishinitina no-saikanampitimi pakopiroriki nontsipatimi ampinkathariwintanti”.

³⁸ Ikantanakiri Jesús: “Tii piyotziro oita pikamitanari. Ojyiki nonkimaatsityaari naaka. ¿Arima pamawitakiro iiroka pinkimaatsitya ojyiki? ¿Arima pinkimitatyaana nonkami naaka?”*

³⁹ Ikantaiyini irirori: “Aritaki nantakiro”. Ikantzi Jesús: “Imapiro, irootaintsi pantiro onkaati nonkimaatsityaari,†

⁴⁰ irooma pisaikanampitina nakopiroriki pintsipatina ampinkathariwintanti, iiro okantzi naaka noshinitaimiro, jashi ikajyaakaitakiri kitziroini”.

⁴¹ Ikanta ikimaiyakini pashini jiyotaani, ikisanakiri Jacobo iijatzi Juan.

⁴² Ipoña japatotanairi iijatzi, ikantziri: “Piyotaiyirini iiroka pinkathariyitatsiri jaka, jompiratanta. Ari ikimitari iijatzi ñaapirotachari ipinkathaitziri irirori.

⁴³ Irooma iirokaiti, aririka pinkowi piñaapirotya, iri pinkimitakotya ompirataari.

⁴⁴ Iroorika pinkowi piiwatakaanti, iri pinkimitakotya ikanta ompirataari.

⁴⁵ Tii iro impokantyaari Itomi Atziri jompiratantya, iro ipokantakari inkimitakotyaari ompirataari irojatzi inkamawintantantyaari, iri pinatakowintantatsini, jookaakowintairi maawoni”.

Jaminakagaitairi kamiitha Bartimeo

(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶ Ikanta Jesús jariitaka nampitsiki Jericó. Jawisanai itsipatanari jiyotaani iijatzi ikaatzi apatowintakariri. Okanta aatsinampiki, jiñaapaakiri atziri iitachari Bartimeo, itomi Timeo, ikowakotantzi impashitaityaari.

⁴⁷ Ikanta ikimaki irirori, iriitaki Jesús poñaachari Nazaret, ikaimotawakiri, ikantziri: “¡Jesús, icharini David-ni, pinishironkataina!”

⁴⁸ Ikisawiitanakari imairitantyaari, iikiro ikaimanakitzi shintsiini: “¡Icharini David-ni, pinishironkataina!”

⁴⁹ Katziyapaaka Jesús, ikantzi: “Pinkaiminari”. Ari ikaimaitakiri ikantaitziri: “Pinkatziyi, ikaimatziimi, thaaminta pinkantanatya”.

⁵⁰ Jookanakiro ipiwiryaakominto, katziyanaka, ishiyashitanakari Jesús.

⁵¹ Josampitawakiri, ikantziri: “¿Litama pikowakotanari? ¿Tsika nonkantaaimika?” Jakanaki irirori, ikantzi: “Yotaanari, nokowi naminawaitai kamiitha”.

⁵² Ikantanaki Jesús: “Kantatsi piyaatai, oshinchagaimi pawintaana”. Apathakiro jaminanai kamiitha, joyaatanakiri Jesús.

11

Ariitaka Jesús Jerusalén-ki

(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Irootaintsi jariitya Jesús Jerusalén-ki, jiwiyaaka osaiki nampitsi Betfagé otsipatakawo Betania, omontitakawo otzishi Olivo. Ari jotyaaantakiri apiti jiyotaani,

² ikantakiri: “Piyaati nampitsiki amontitakari. Ari piñaaki iwonkiri burro inthatakotya, tikira ityaakaitariita. Pinthataryaakotiri, pamakinari.

³ Aririka ikantaitawakimi: ‘¿Pinkantirika pithataryaakotantariri burro?’ Pinkantanakiri iiroka: ‘Ikowatziiri Pinkathari. Ari joipiyaimiri iijatzi’ ”.

⁴ Jataiyakini, iñaakiri ithatakotaka iwonkiri burro pankotsinampiki. Ithataryaakotapaakiri.

* **10:38** Iro ithawitakotzi Jesús jaka: “¿Arima pantakiro iiroka piriropi kipijyaari onkaati niriri naaka? ¿Arima pojyakotakina jowiinkaataitina naaka inkitaaitakina?” † **10:39** Iro ithawitakotzi Jesús: “Imapiro, aritaki pantakiro piriropi niriri naaka, aritaki pojyakotakina jowiinkaataitina naaka inkitaaitina”.

⁵ Tzimatsi atziri ñaawakiriri, ikaimotawakiri: “¿Pinkantirika pi-thataryaakotantariri burro?”

⁶ Ikantanakiri irirori okaatzi ikantawakiriri Jesús. Ishinitawakiniri jaanakiri burro.

⁷ Jamaitakiniri Jesús. Jowaitakiniri manthakintsi imitzikaaki burro, ityaakaanakari Jesús.

⁸ Tzimatsi oomaankashitanakiriri manthakintsi, pashini chikanaintsiri inchashi ishitashitanyaaari owaniinkatantyaari tsika ikinanaki.

⁹ Atziripaini iwataintsiri, ikaatzi oyaatakiriri itaapiiki, ikaimaiyini, ikan-taiyini:

¡Aatsikitataiki Awinkatharitiwí!

Tasonkawintaari jinatzi, Pinkathari aitziri otyaantakiriri.

¹⁰ Aapatziyaari impoyaatyaarini acharini David-ni.

¡Aatsikitataiki Awinkatharipirotyaari!

¹¹ Ariitapaaka Jesús Jerusalén-ki, tyaapaaki tasorintsipankoki, jaminayita-paakiro maawoni. Tima aritaki tsiniriityaanaki, piyanaka Betania-ki itsi-patanaari 12 jiyotaani.

*Jiyakatziro Jesús pankirintsi kaari kithokitatsi
(Mt. 21.18-19)*

¹² Okanta okitiiyitamanai, piyaa Jesús ipoñagaawo Betania-ki, itajyaapaaki niyanki aatsi.

¹³ Jaminaki jantó jiñaaki okatziya pankirintsi, owaniinka okanta oshi. Jiyaatashitanakiro, jaminiro tzimatsirika okithoki. Tikaatsimaita, iyoshiita oshi, tima tikira okithokipaititaita.*

¹⁴ Jiyakatanakiro pankirintsi, ikantzi: “Ari pashi powaatyiiro iiro pikithok-itali”. Ikimaiyakirini maawoni jiyotaani.

*Jomishitowiri Jesús pimantayitatsiri tasorintsipankoki
(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)*

¹⁵ Ikanta jariitaiyapaani Jerusalén-ki. Tyaapaaki Jesús tasorintsipankoki, jomishitowapaakiri pimantayitatsiri iijatzi amanantayitatsiri. Jotatsinkayi-tapaakiro jowayitziri kiriiki, ari ikimitaakiro iijatzi tsika jowayitziri shiro.

¹⁶ Tiira ishinitanai jawisakairo jajyaagawo osaikira tasorintsipanko.

¹⁷ Ari jiyotaantanaki, ikantzi: “Pairani josankinaitakiro, kantatsiri: ‘Nopanko inatzi jiroka, ari jamanapiintinari poñaayitachari nampitsiki’. Iro kantzimaitacha pamatawitantatapiintaki iirokapaini pipimantayitzira, pikimitakaantakiro koshintzipanko”.

¹⁸ Ikanta ikimaiyakini Yotzinkariiti, itsipatakari ijiwari Ompiratasorintsi-taari, jaminaiyakironi tsika inkinakairo jowamaakaanitiri. Iro kantzi-maitacha ithaawantaitakari Jesús, tima iyokitzi ikantayitaka atziri jiñiiri kamiitha okanta jiyotaantayitziri.

¹⁹ Tima aritaki tsiniriityaaki, piyanaa Jesús.

*Sampishitanaki pankirintsi jiyakatakiri
(Mt. 21.19-22)*

²⁰ Ikanta ikinamanai osaiki pankirintsi, jiñaapairo sampishitanaki, ka-manaki maawoni oparithaki.

²¹ Ikinkishiryaanairo Pedro jiyakatakiro chapinki Jesús. Ikantziri: “Yotaa-nari, paminiro pankirintsi piyakatanakiri, sampishitanaki”.

²² Jakanaki Jesús, ikantzi: “Pawintaiyaari iiroka Pawa.

* **11:13** Kantakotachari jaka “pankirintsi”, irojatzira jiiyiitzi “higuera”.

²³ Tima aririkami pinkowakotirimi Pawa joshirinkiromi otzishi jookiro inkaariki, iirorika pikisoshiriwaitanaki, iri pawintaanatya, aritaki jantakimiro. Imapiro.

²⁴ Iro nokamantantzimiro jiroka, tima aririka pamañaaari Pawa pinkamitiri oityaarika, pawintaanatyaaririka, aritaki jantakimiro pinkowakotziriri.

²⁵ Aririka pamañaaari Pawa, pimpiyakotairo kaari inimotzimiri jantzimotaitzimiri iiroka, onkantantyaari Ashitairi Inkitijatzi impiyakotaimi iiroka pikinakaashitakari.

²⁶ Iirorika pipiyakotairo jantzimotaitzimiri iiroka kaari inimotimini, ari inkimityaari iijatzi Ashitairi Inkitijatzi, iiro ipiyakotsitaimi iiroka pantakiro kaaripirori”.

Ishintsinka Jesús

(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

²⁷ Ikanta jariitaiyapaani Jerusalén-ki, aniiwaitapai Jesús tasorintsipankoki. Ipokashitapaakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti, ipokaki iijatzi Antaripiroriiti.

²⁸ Josampitapaakiri, ikantziri: “¿Litaka otyaantakimiri poñaagantiro pishintsinka?”

²⁹ Ari jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi iijatzi naaka nosampitimiri, aririka pakakina ari nonkamantakimiro iita otyaantakinari.

³⁰ Tima jowiinkaantantaki Juan-ni, ¿lita otyaantakiriri? ¿Pawama? ¿Atzirima? Pakaiyinitya”.

³¹ Ipoña ikantawakaanaka: “Aririka ankantakiri Pawa otyaantziriri, ari inkantanakai: ‘¿Oitama kaari pikimisantantari?’

³² Aririka ankanti: ‘Atziri otyaantakiriri’, ari inkisanakai atziripaini. Tima ikantaiyini atziririiti, Kamantantaniri jinatzi Juan-ni”.

³³ Ari jakaiyanakini, ikantaiyini: “Tii niyotziro”. Ikantsitanaka iijatzi Jesús: “Ari nokimitsita naaka, iiro nokamantzimiro iita otyaantakinari”.

12

Kaaripiroshiriri antawairintzi

(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

¹ Ari jitanaawo Jesús jojyakaawintziro jiyotaantayitziri, ikantzi: “Ipankitaki shirampari chochokimashi, jotantotakotakiro, jiwitsikashitakiro jowironta paata owaaki, jiwitsikaki pankojyitantsi inkini jaminakoitiro pankirintsimashi. Ipoña jaminaki aminironi iwankirimashi, jataki irirori intaina.

² Okanta irakapaititaki iwankiri, jotyaantawitaka jompiratani jagaatimi okithoki.

³ Ikanta jiñaawakiri antawaitatsiri, jaawakiri ipajawaitawakiri, joipiyairi tikaatsi jaanai.

⁴ Jotyaantawita iijatzi pashini jompiratani. Itsitokainawaitawakiri, ikawiyawaitakiri, joipiyakiri.

⁵ Jotyaantaki iijatzi pashini, jowamaitakiri. Ojyiki ikaatzi jotyaantawitakari, tzimayitatsi ipajawaitaitakiri, jowamaitakiri pashinipaini.

⁶ Apaani ikantapaaka itomi irirori, jitakopiroitari, jotyaantakiri, ikan-tashiritzi: ‘Jirikarika notomi naaka ari impinkathaitakiri’.

⁷ Iro kantzimaitacha jirikapaini aminirori pankirintsimashi, ikantawakaa: ‘Jirikataa ashitaiyaawoni paata pankirintsimashi. Thami owamairi, ayiroota aaka’.

⁸ Jaawakiri, jowamaakiri. Jookakiri othapikitapaa pankirintsimashi.

⁹ ¿Litama jantiri ashitawori pankirintsimashi? ¿Tiima ari impokanaki irirori, jowamairi aamaakowintawori iwankirimashi, jaminai pashini?

¹⁰ ¿Tiima piñaanatziro osankinarintsi? Kantatsiri:
Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi,
Iro kantzimaitacha jowatzikaitairo mapi pankotsinampiki, ikimitaka-
gaitaawo iroorikami tzinkamitsi.

¹¹ Iriitaki Awinkathariti Pawa owairori onaminaki,
Irootaki ayokitziwintantakariri maawoni”.

¹² Ari ikowaiyanakini jaakaanankirimi Jesús, jiyotawakiro iriitaki ikan-
takotziri. Tii okantzi, tima ithaawantatyaari atziri piyowintakariri. Jowa-
jyaantanakiri, jiyaapithatairi.

Kamiithama impinaitiri pinkathari
(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Ipoña jotyaantaitaki Fariseo itsipatakari aapatziyariri Herodes,
ikowaiyini inkompitakaiyaarimi Jesús.

¹⁴ Ikanta jariitaiyakani, ikantapaakiri: “Yotaantanirí, okaatzi piñaanitari
iiroka iroopirori inatzi, kaari inintakaashitani atziri. Piyotaantziro iiroka
tyaaryoopiroini inintakaantziro Pawa. ¿Kamiithatatsima ampiri kiriiki
ikowakotantziro Pinkathari César?”

¹⁵ Jiyotawakiri Jesús, ikowatzi jamatawitirimi osampitakiriri,
ikantanakiri: “¿Litama piñaantashiwaitantanari? Pamakinari kiriiki,
naminawakiriita”.

¹⁶ Jamaitapaakiniri. Ikantzi Jesús: “¿Litama ashitawori jojyakaawo jaka?
¿Litama ashitawori iwairo?” Ikantaiyini irirori: “Jashi César”.

¹⁷ Ikantanaki Jesús: “Tima iri César ashitariri, pantatyaanari ikowakaimiri
pimpinatiri. Irooma maawoni jashitari Pawa, pantatyaanari ikowakaimiri
irirori”. Iyokitzi ikimpoyaanakiri Jesús.

Josampitakowintaitziro aririka jañagai kamayitatsiri
(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

¹⁸ Ipoña ipokaiyakini Saduceo jiñiiri Jesús. Iriitaki Saduceo kantayitatsiri
iiro jañagai kamayitatsiri. Josampitapaakiri:

¹⁹ “Yotaantanirí, josankinataki pairani Moisés-ni, kantatsiri:
Aririka inkami shirampari, jookawintanairo iina. Iirorika jowaiyantakairo,
kamiithatatsi jiinataiyaawo iririntzi. Aririka owaiyantai tsinani,
kimiwaitanaa iriirikami ashityaarini oimi kitziroini kamaintsiri.

²⁰ Thami ankantawaki: Tzimatsi 7 shirampari, iririntzi jinaiyatziini. Itawori
itzimi jaawitaka iina, tikira osamanitzi, kamaki, tii jowaiyantakairo iina.

²¹ Ipoña jaawitaawo pashini iririntzi apititatsiri itzimi. Ari ikimitakari
irirori, kamaki, tii jowaiyantakairo. Ipoñaawitapaaka mawatatsiri itzimi,
iijatzi ikimitakari irirori.

²² Ari ikantakari maawoni ikaataiyini 7 iririntzi. Tikaatsi owaiyantakaironi.
Okanta osamanitaki kamai iijatzi iroori tsinani.

²³ Aririka jañaayitaimi paata ikamawitaka, ¿Itzimikama oimipirotaiyaari tsi-
nani? Tima maawoni ikaatzi 7 iinantawitakawo”.

²⁴ Jakanaki Jesús, ikantziri: “¿Oitama kaari pikimathatantawo osankinar-
intsiirori? ¿Oitama kaari piyotantawo ishintsinka Pawa?

²⁵ Tima aririka jañaayitai paata kamayitatsiri, iiro itzimapai
aawakaachani. Jojyapaiyaari maninkariiti saikayitatsiri inkitiki.

²⁶ ¿Tiima piñaanatziro josankinari Moisés-ni tsika ikanta Pawa
jiñaanatantakariri oota kitochiimaishi? Ikantakiri:
Naakataki Pawa ipinkathatziri Abraham, Isaac, iijatzi Jacob.

²⁷ Ari ayotaiyini añaayitatsi irirori, tima tii okantzi kaminkari impinkathatiri Pawa, apa jimatziro añaayitatsiri. ¿Ñaakiro? Pikinakaashitakawo iiroka”.

*Iñaawintakoitziro ikowakaapirotairi Pawa
(Mt. 22.34-40)*

²⁸ Ari ipokapaaki Yotzinkari, ikimapaakiri jiñaanatawakaa. Yotapaaki kami-itha Jesús jiyotaakiri Saduceo, josampitapaakiri irirori: “¿Oitama itawori kowapirotachari Ikantakaantaitani?”

²⁹ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Jiroka kowapirotachari, okantzi: Pinkimi Israel-mirinkaiti, jirika Awinkathariti Pawa, Pinkathari apaniroidini ikanta irirori.

³⁰ Pitakopirotaiyaari, pitakoshiritaiyaari, pitakoshintsitaiyaari, pampithashiri powairi iijatzi.

Iro kowapirotachari Ikantakaantaitani.

³¹ Ari okimitawo apititanaintsiri, okantzi:

Pitakotaiyaari pijyininka, pinkimitakaantairi pitakotawo piwatha iiroka. Tikaatsi pashini Ikantakaantaitani anaironi jirokapaini”.

³² Ikantanaki Yotzinkari: “Kamiithataki, Yotaantanirí, imapirotatya pikan-takiri: Apaani jinatzí Pawa tikaatsi pashini.

³³ Owanaa okamiithataki atakopirotaiyaari, atakoshiritaiyaari, atakoshintsitaiyaari, pampithashiri owanairi. Iijatzi ankimitawakaanaiaa aaka, atakotawakaiya. Iro ikowakaapirotairi Pawa, anairo maawoni itagaitziniriri Pawa jashitakaitariri iijatzi”.

³⁴ Ikanta Jesús, jiñaakiri kamiitha okaatzi ikantakiri, ikantanakiri: “Irootaintsimi piñihiro pimpinkathatairi Pawa, impinkathariwintantaimiri irirori”. Tikaatsi kowanaatsini josampitanairi Jesús.

*¿litya charinitariri Cristo?
(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)*

³⁵ Ipoña jiyotaantaki Jesús tasorintsipankoki, ikantzi: “¿Oitama pikink-ishiritari iiroka, aririka pinkimiri Yotzinkariiti, ikantzi: ‘Jirika Cristo-tatsiri icharini jinatatzi David-ni?’

³⁶ Tima Tasorintsinkantsi ñaawaitakaakiri pairani David-ni, ikantaki: Jiñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi nowinkathariti: Pisaikapai nakopiroriki, ampinkathariwintanti, Irojatzí paata nowasankitaantyaariri kisaniiintayitakimiri, ari pimako-ryaakiitairi.

³⁷ Ikantsitaka kitziroidini David-ni irirori: ‘Nowinkathariti jinatzí Cristo’. ¿Tsikama inkini incharinityaari?” Ikanta maawoni atziri piyotainchari, ini-moyitakiri ikimiri ikantayitziri Jesús.

*Ikinkithatakoitziri Yotzinkariiti
(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Ipoña ikantaki iijatzí Jesús: “Paamaiyaari Yotzinkariiti. Owanaa ikowiro jowaniinkatya, inkantakaapirowaityaawo iithaarithanthanaa. Ikowijiwith-atapiiintaityaari jiñaitiririka.

³⁹ Aririka jiyaati pankotsiki japatotapiintaita, ikowapiintziro josatitya niyankiniki. Ari ikimitari aririka jowaiyaani iyyininka, ikowapiintzi josatitya.

⁴⁰ Jathaagakawo iijatzí kamatsiri oimi jaapithatziro opanko. Iro josamaninkantawori jamanapiinta iiro jiyotantaitari. Iro kantzimaitacha antawo jowasankitaayiitairi”.

Ashironkainkawo tsinani
(Lc. 21.1-4)

⁴¹ Ikanta Jesús isaikapaaki jaminakotziri otiyitziriri iiriikiti. Ipokaiyakini ajyaagantzinkari jotipiroyitzi irirori iiriikiti.

⁴² Ari opokapaaki tsinani kamatsiri oimi, ashironkainkawo inatzi, otitapaaki iroori apipintyakitiini kiriiki, tikaatsi monkaatachani amanantantyaari.

⁴³ Ikantanakiri Jesús jiyotaani: “Anaantaki jiroka tsinani, anaakiri ikaatzitopirowitainchari. Imapiro.

⁴⁴ Tima ikaatzitopirowitainchari oyyiki, jotitashitakari tzimagaantatsiri iiriikiti. Irooma jiroka ashironkainkawo, apintziryaakiri otitakiri amanantantyaarimi okowayitziri”.

13

Ikinkithatakotziro Jesús ompooki tasorintsipanko
(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ikanta ishitowanai Jesús tasorintsipankoki, ikantzi apaani jiyotaani: “Yotaanari, paminirotya mapi jiwitsikantaitawori, antawo inatzi, owaninkawaitaka pankotsi”.

² Ikantzi Jesús: “maawoni pankotsi piñaakiri, irootaintsi impookaitiro, iiro jiñagaitairo piwiryaawitachari mapi”.

Iñagaitairi aririka othonkimataiya
(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³ Ipoña itonkaanaki Jesús otzishiki Olivo, jimontitapaakawo tasorintsipanko. Ari isaikapaaki. Ikanta Pedro, Juan, Jacobo itsipatakari Andrés, josampitakiri jantyaatsikiini, ikantziri:

⁴ “Pinkamantina: ¿Tsikapaitika omatya pikantakiri? Aririka imonkaatzimatatya, ¿tsika onkantyaaka niyotantyaari?”

⁵ Ari jakanaki Jesús ikantzi: “Paamaakowintya jamatawiitzimikari.

⁶ Oyyiki kowatsini jamatawitimi paata, impairyaapaakina, inkanti: ‘Cristo ninatzi naaka’.

⁷ Ari pinkimakotakiro owayiritaantsi, paamaiyaawo ominthaawashitzimikari, tima ontzimatyii imonkaataiya jirokapaini, tikiraata imonkaata onthonkantaiyaari maawoni.

⁸ Jantaminthatawakaayitya maawoni nampitsiki jotyaantayitiri pinkathariyitatsiri. Jiñaitiro oyyiki ontziñiia, jiñaitiro oyyiki tajyinkataantsi. Irootaki itanatyaaawori inkimaatsitaityaawo jirokapaini.

⁹ Ontzimatyii paamaakowintaiya. Tima jaakaantaitatyiiimi jiwariipainiki impajawaitaitimi pankotsiki papatotapiinta. Impoña jaayiitanakimi isaikayitzi pinkatharipirori okantakaantziro pawintaana, ari pinkinkithatakotainari janta.

¹⁰ Iro kowapirotachari jityaawo atziripaini inkimakotairo Kamiithari Ñaantsi maawoni nampitsiki.

¹¹ Aririka jaayiitanakimi, iiro pikantashiritzi: ‘¿Oitama nonkantiriri?’ Tima Tasorintsinkantsi yotakaimironi oita pinkantiri, tii iiroka ñaawaitashitachani.

¹² Ari jiñaitaki aakaantirini iririntzi jowamaakaantiri. Piñi aakaantirini itomi. Piñi owamaakaantirini ashitariri ikisaniintanakiri.

¹³ Owanaa piñi iro inkisaniintaitimi okantakaantziro pipairyagaana pikimisantaana, iro kantzimaitacha aririka pikantaitanakityi iro pawintaiyaana, aritaki nowawisaakotaimi.

¹⁴ Aririka piñaakiri jiitaitziri ‘Pinkaari Apirotantaniri’ isaikapaaki tsika tii inintakaitziri, inkaati nampitaiyaawoni paata Judea-ki, ontzimatyii ishiyay-itai tonkaari otzishiki. Tima iro ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Daniel-ni”. (maawoni ñaanataironi jiroka, okowapirotatya inkimathatairo.)

¹⁵ “Pisaikirika jikokiroki pipankoki, ari pimpofaata pishiyadaki, iiro pityaapanaatzi paapanaati oitya.

¹⁶ Powanikirika pisaiki, iiro paapanaatziro piithaari.

¹⁷ ¡Inkantamachiitiro paata onkaati motyaatatsiri, onkaati tzimatsini iintsiti iiniro ithotzi!

¹⁸ Pamañaari Pawa, onkantya aririka pishiyayitaki, iiro otonkiyotantzimi tyaaawontsi.

¹⁹ Tima antawo jiñaitiro jashironkaitya paata. Pairani owakiraa ji-witsikaitakiro kipatsi, irojatzi iroñaaka tii jiñaitziro kimityaawoni jiroka ashironkaantsi. Iiro apiita jiñaitairo kimityaawoni.

²⁰ Iiromi ishintsitaki Awinkathariti jomairintziro ashironkaantsi, tikaatsi awisakotaatsinimi. Ikamintha itzimayitzi jiyoshiitairi irirori, awintaayitaiyaarini, irootaki jomairintantakawori ashironkaantsi.

²¹ Aririka pinkimi inkantaitimi: ‘Jirika Cristo’. Pashini kantimini: ‘Jirinta Cristo’, iiro pikimisantziri.

²² Tima impokayitapaaki ojyaarini Cristo, ojyaarini Kamantantaniri. Ari intasonkawintantayitapaaki, inkowawitya jamatawitirimi jiyoshiitairi Pawa.

²³ Paamaakowintaiya iiroka, aritaki nokamantsitakimiro kitziroini”.

Impiyantaiyaari Itomi Atziri

(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ “Paata, aririka onkaatapaaki jashironkaita antawo, ari intsiwakanaki ooryaa, iiro joorintanaa kashiri,

²⁵ intziroryaayiti impokiro inkitiki, maawoni oorintayitachari inkitiki impookayiti iijatzi.

²⁶ Aripaiti impokai Itomi Atziri inkinantapaiyaawo minkori, jiñaitawairo ishintsinka iijatzi jowaniinkawo.

²⁷ Impona jotyaantakiri maninkariiti, japatotairi ikaatzi jiyoshiitaitakiri nampiyitawori maawoni tsikarikapaini kipatsiki, irojatzi tsika ochimpitapaa.

²⁸ Ari okimitawo piñaapiintziro iirishitzi pankirintsi, piyotzi irootaintsi osarintsitzimatai.*

²⁹ Iro piyotiri iirokapaini, aririka piñaayitairo nokamantayitakimiri, poki-mataana.

³⁰ Imapiro nokantzi, iiro ikamita jirika ajyininkapaini, irojatzi jiñaantatyaawori nokamantayitakimiri.

³¹ Iiro okantaitatyaani piñi iro inkiti iijatzi kipatsi, irooma okaatzi noñaaniyitakari imapiroitaatyaani iroori.

³² Tima apaniironi ikantakaawo Ashitairi jiyotziro tsikapaiti imonkaataiya. Tii jiyotziro Itomi, iri owatsipiro maninkariiti saikatsiri inkitiki.

³³ Paamaakowintya, aminapiinta pinkantya, pamaña. Tii piyotzi tsikapaiti imonkaatantyaari.

³⁴ Ojyatyawo aririka jiyaati atziri intaina. Jookanakiro ipanko, inkantanakiri maawoni jompiratani oitarika jantiniriri. Iijatzi ikimitaakiri aamaakowintawori pankotsi, inkantanakiri: ‘Paamagaina’.

* **13:28** Kantakotachari jaka “pankirintsi”, irojatzi ikantayitziro “higuera”, iro jyookatsiri pashiniki nampitsi.

³⁵ Paamaakowintaiya iiroka, tima tii piyotzi tsikapaiti impiyi ashitawori ipanko, tsiniriitiini, niyankiitipaiti, iñiimataki tyoopi, onkitiijyitzimataki,

³⁶ aririka jomapokaimi impiyi, iiro jiñaapaimi pimayi.

³⁷ Okaatzi nokantayitzimiri iiroka, irojatzi nokantsitariri iijatzi maawoni: ‘Paamaiya’ ”.

14

Ikamantawakaita kitziroini jaakaantiri Jesús
(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Ari kaatapaaki apiti kitijiyiri joimoshirinkapiintaitziro Anankoryaantsi, jowantapiintaitawori iijatzi tantaponka. Ari ikamantawakaari ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, ikantawakaiyani: “Thami amatawitiri Jesús ayiri, owamaakaantiri.

² Iro kantacha iiro amaamanitziri kitijiyiri joimoshirinkaita, ipiyakowintarikari atziriiti”.

Isaitantaitari Jesús kasankaari
(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Ikanta ikinanai Jesús Betania-ki, ipankoki Simón pathaawaiwitachari. Ari isaikaki jowaiyani. Ariitapaaka tsinani amakotaki kasankaari. Iyoshiita owaaki inchatiya iitachari “nardo”, oiyiki owinawo, kamiitha okantaka onaki jiwitsikaitziro mapi oita “alabastro”. Osataakotakiro opatziki, osaitantakari ipatziitoki Jesús.

⁴ Kisanaka ikaatzi ñaakirori, ikantawakaanaka: “¿Oitama apaatantawori kasankaari?

⁵ Aririkami ompimantya, jagaitimi oiyiki kiriiki inkaatimi 300, iri ampashityaariimi ashironkainkari”. Ikisanakiro tsinani.*

⁶ Ari ikantzi Jesús: “Piñaashityaawo, ¿Oitama pikisantawori? Kamiitha okanta noñaakiro antakiri.

⁷ Ari inkantaitatyaani ashironkainkari piñiiri pintsipatyaari, pikowirika pitakotyaari, ari pimpashitattyari. Irooma naaka, iiro okantaitatyaani piñiina pintsipatina.

⁸ Jiroka tsinani antatziro aawiyiri iroori, iiwataki osaitantanawo kasankaari oiyakaawintatyaana aririka inkitaitakina.

⁹ Aririka ikamantantaitairo Kamiithari Ñaantsi, inkinkithatakoitairo tsinani, ari onkantya joshiritantaityaawori antakiri iroori. Imapiro”.

Ikinkishirya Judas jaakaantiri Jesús
(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰ Ikanta Judas Iscariote, jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari impimantiri Jesús. Iriiuitaka kaawitachari 12 jiyotaani.

¹¹ Antawo ikimoshiritaiyanakini jiwari, ishinitakiri impiri kiriiki. Jaminaminatanakiro Judas tsikapaiti jaakaantiri Jesús.

Iwiyaantawori jowakaanaari jiyotaani
(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹² Ariitapaaka itanainchari kitijiyiri jowantapiintaitawori tantaponka, jowamaapiintaitziri jowaitari kitijiyiriki Anankoryaantsi. Ari josampitakiri jiyotaani Jesús, ikantziri: “Yotaanarí, ¿Tsikama onkotsitakaantika aaka?”

¹³ Ari ikantanakiri apiti jiyotaani: “Piyaati nampitsiki. Ari pintonkiyotyaari atziri jaakotziro ijiñaati kowityaaniki. Poyaatzishitanakiri,

* **14:5** Ikantakoitziri jaka “oiyiki kiriiki”, irijatzi ikantaitsitari iijatzi “denario”.

¹⁴ tsikarika intyaapaaki, pinkantiri ashitawori ipanko: ‘Ikowi jiyoti yotaa-nari tsika jowakaiyaari jiyotaani’.

¹⁵ Ari joñaaganakimiro jinoki ipanko, antawo okantaka jiwitsikaitakiro maawoni inkini jowaiyani. Ari ponkotsitakaantiri oyaari”.

¹⁶ Jataki jiyotaani ariitaka nampitsiki. Jiñaakiro ikantakiriri, ari jonkotsi-takaantakiri joyaari.

¹⁷ Okanta otsiniriityaanaki ariitapaaka Jesús, itsipatapaakari iijatzi 12 jiyotaani.

¹⁸ Ikanta jowaiyani, ikantzi Jesús: “Pikaataki patyootana, tzimatsi apaani pithokashitinani. Imapiro”.

¹⁹ Owashiri ikantaiyanakani. Josampiyitanakiri, ikantziri: “¿Naakama pithokashitimini?” Pashini osampitziri: “¿Naakama?”

²⁰ Ikantzi Jesús: “Iriitaki apaani pikaataki patyootakina.

²¹ Tyaaryoo impiyakotya Itomi Atziri, tima irootaki josankinatakoitakiri pairani. ¡Ikantamachiitziri pithokashityaarini! Iiro itzimaajaitzimi irirori”.

²² Iinta jowaiyani, jaakiro Jesús tanta. Ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri jiyotaani, ikantziri: “Poyaawo, nowatha inatzi”.

²³ Ipoña jaatakotakiro jimiriitari, ipaasoonkiwintakiro, ipakotakiri jiyotaani, jirayitaki maawoni.

²⁴ Ikantziri: “Niraani inatzi, iro shitowatsini jawisakoshiritantaiyaari oyyiki. Irootaki oñaagantapirotironi ankajyaakaawakaiyaari.

²⁵ Iiro niritaawo, irojatzi paata aririka impinkathariwintantai Pawa, ari napiitairo. Imapiro”.

*Ikinkithatakotziro Jesús jookawintanti Pedro
(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

²⁶ Ikanta ithonkanakiro ipampithaakotziri Pawa, jataiyanakini tonkaariki otzishiki Olivo.

²⁷ Ikantzi Jesús: “Irootaintsi pookawintaiyinani tsiniripaiti. Timajosanki-naitaki pairani kantatsiri:

Nowamairi aamaakowintariri oijya, ari inthontya impookanaki ipira.

²⁸ Iro kantacha, aririka nañagai, Galilea-ki noyaapaimi”.

²⁹ Ipoña ikantzi Pedro: “Aritaikima jookawintaimi pashinipaini, iiro ni-matziro naaka”.

³⁰ Ikantzi Jesús: “Iroñaaka tsiniripaiti, tikiraata japiitziro jiñi tyoopi, mawa-jatzi pinkantaki: ‘Tii noñiiri Jesús’. Imapiro”.

³¹ Iikiro ishintsitatzi Pedro, ikantzi: “Iiro nookawintzimi, kimitaka ari ankaati ankami”. Ari ikantaiyakini iijatzi maawoni.

*Jamana Jesús Getsemaní-ki
(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)*

³² Ikanta jariitaiyakani Getsemaní-ki, ikantapaakiri jiyotaani: “Ari pi-saikawaki jaka, namanamanaatawatya”.

³³ Iri itsipatanaka Pedro, Jacobo iijatzi Juan. Antawo jiraashiritakota-paaka.

³⁴ Ikantziri: “Owamaimatatyina nowashirinka. Ari pisaikaiyawakini iiroka, pinkakimpiti”.

³⁵ Jawisaniintanaki kapichiini irirori. Otzirowapaaka kipatsiki, jamana-paaka, iiro ikimaatsitantawo awijyimotirini.

³⁶ Ikantziri: “Ashitanarí, tikaatsi pomirintsitzimotimini iiroka. Nokowawita pookakaawintinami onkaati nonkimaatsityaari. Iro kantacha iiro pantanawo nokowawitakari naaka, iro panti oita pikowakaakinari iiroka”.

³⁷ Ipoña ipiyapaaka, jiñaapaatziiri jimagaiyini. Ikantapaakiri Pedro: “Simón, ¿Oita pimaantari? ¿Tiima pikisashitawo piwochokini?”

³⁸ Pinkakimpiti, pamaña, otzimikari pikinakaashitani. Tima tii pikisashiwaitanita, oyyiki inawita kamiithatatsiri pikowawitari pantirimi”.

³⁹ Iijatzi ipiyanaa, amanapaa iijatzi. Irojatzi japiitapai ikantayitakiri inkaanki.

⁴⁰ Ikanta ipiyapaa, iijatzi jiñaapairi jimagaiyini, tima antawo okantaka iwochokini. Ikaaniwaitzi jiyotaani, tii jiyotzi oita inkantiri.

⁴¹ Iro mawatanaintsiri ipiyapaaka, ikantapaakiri: “¿Irojatzima pimagaiyini? Monkaatapaaka jaakaantaitantyaariri Itomi Atziri, jagaitiri kaaripiroshiriki atziri.

⁴² Pimpiriinti, thami aatai. Okaakitzimatapaaki pithokashitinani”.

Jagaitakiri Jesús

(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴³ Jiñaawaiminthatzi Jesús, ariitapaaka Judas ikaawitapiintari. Oyyiki itsipatapaakari, jamayitaki jowathaaminto, ipajaminto. Jotyaantani jinatzi pinkathariiti apatowintariri Jesús: Ijiwari Ompiratasorintsitaari, Yotzinkariiti, iijatzi Antaripiroriiti.

⁴⁴ Tima Judas, pithokashitantachani, ikantsitakari kitziroini jamaniwo: “Tsika itzimi nonthopootapaakiri, iriitaki, poojotiri, paanakiri”.

⁴⁵ Ikanta jariitapaaka, jontsitokapaakari okaakiini Jesús, ikantapaakiri: “Yotaanarí”. Ithopootapaakiri jiwithatapaakari.

⁴⁶ Joirikaitapaakiri Jesús, joojoitapaakiri.

⁴⁷ Ikanta tsipatakariri okaakiini Jesús, inoshikanakiro iyotsiroti, itotsitakiri ikimpita jompiratani ijiwari Ompiratasorintsitaari.

⁴⁸ Ipoña ikantzi Jesús: “¿Naakama koshintzi, pamashitantanari powathaaminto, pipajaminto?”

⁴⁹ Tima piñaapiintana niyotaantzi tasorintsipankoki ¿Kaarima paantana janta? Ari onkantya, iro imonkaatantyaari josankinatakoitakinari pairani”.

⁵⁰ Shiyaiyanakani jiyotaani, jookawintaitanakiri apaniirini.

Mainari shiyainanchari

⁵¹ Tzimatsi mainari oyaatakowintanakiriri Jesús. Ikithaawitaka. Iro kantzimaitacha joirikawiitakari irirori,

⁵² jaatonkoryaanakiro iithaari ithañaanaka, ishiyamirikitashitanaka.

Japatowintaitari Jesús

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵³ Ipoña jagaitanakiri Jesús ijiwaripiroritiki Ompiratasorintsitaari. Ari japatotaiyakani maawoni ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakariri Antaripiroriiti, iijatzi Yotzinkariiti.

⁵⁴ Ikanta Pedro noshikaka irirori ipoki iintsikiriyoini, joyaatakowintakiri Jesús, irojatzi jariitantapaaka osaiki ipanko ijiwaripiroriti Ompiratasorintsitaari. Ari ikatziyapaakari itsipatapaakari jompiratanipaini, jakitsitaiyani paampariki.

⁵⁵ Ikanta ijiwaripaini Ompiratasorintsitaari itsipatakariri ikaatzii apatatainchari, jaminawitaka iitya thiiyakotyaarini Jesús onkantantyaari jowa-
maakaantiri.

⁵⁶ Tzimawitaka oyyiki thiiyakowitapaakariri, tiimaita imonkaatawakaa ikantawitakari pashinipaini.

⁵⁷ Opoña ikatziyanaka apaanipaini, ithiiyakotanakari Jesús, ikantzi:

⁵⁸ “Nokimiri naaka chapinki jirika, ikantzi: ‘Ari nompookakiro tasorintsipanko, jiwitsikani atziri, iro awisawitatty mawa kitiiyyiri nonthonkairo niwitsikainiri pashini, kaari ipomirintsiwinta atziri jiwitsikiro’ ”.

⁵⁹ Tima jinashiyitakawo okaatzi ikantawitakari pashini.

⁶⁰ Ipoña ikatziyanaka ijiwaripiroriti Ompiratasorintsitaari, josampitanakiri Jesús, ikantziri: “¿Oitama kaari pakanta? ¿Tiima pikimi okaatzi ikantakoitzimiri?”

⁶¹ Irojatzi jimairitaki, tii jaki. Japiitziri josampitziri: “¿Iirokama Cristo, Itomi Tasorintsitatsiri?”

⁶² Jakanaki Jesús, ikantzi: “Naakataki. Irootaintsi piñiiri Itomi Atziri intsipataiyaari jakopiroriki Pawa impinkathariti. Impoña piñiiri impiyi inkinapai minkoriki”.

⁶³ Ikanta ikimaki ijiwaripiroriti, jaanakiro iithaari isagaanakiro ikisanaka, ikantzi: “¿Iitama pashini ankowiri inkinkithatakoitiri?”

⁶⁴ Pikimaiyakirini maawoni ithainkakiri Pawa. ¿Tsikama pikantaiyinika iiroka?” Ikantzi maawoni: “¡Tzimataiki ikinakaashitani! ¡Ontzimatyii inkami!”

⁶⁵ Tzimatsi apaanipaini iiwapootanakiriri. Tzimatsi pashini otzimikapootakiriri, ipoña ikapojawaitziri, ikantzimaitari: “¿Incha piyoti Kamantantanirí?” Jimatsitakawo iijatzi jompiratani ijiwaripiroriti, ipajawoowaitakiri.

Ikantzi Pedro: Tii noñiiri naaka Jesús

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.55-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Isaikaki Pedro jikokiroki, shitowapaaki tsinani jompiratani ijiwaripiroriti Ompiratasorintsitaari.

⁶⁷ Oñaapaakiri Pedro jakitsita paampariki, okantziri: “¿Tiima iiroka itsipatapiintari Jesús Nazaret-jatzi?”

⁶⁸ Jotikanakiro Pedro, ikantanaki: “Tiitya, tii niyotzi iita pikantanari”. Shitowanaki kapichiini. Irojatzi jiñaantanakari tyoopi.

⁶⁹ Okanta osamaniityaaki, oñagairi iijatzi, okamantakiri akitsitachari, okantziri: “Iriyatziita jirika”.

⁷⁰ Japiitanakiro Pedro jotikiro. Tikira osamanitzi, japiitanakiro ikaatzi saikaintsiri josampitziri, ikantziri: “Iirokataki itsipatapiinta Jesús, tima Galilea-jatzi pinatzi, iriwaitaki ikantziro jiñaawaitzi”.

⁷¹ Ikantzi: “Tii niyotziri pikantanari. Jiyotzi Pawa imapiro nokantzi, nothiiyarika, jowasankitainaata”.

⁷² Ari japiitanakiro jiñaanaki tyoopi, kantanaka apiti japiitakiro. Ikinkishiryaanakiro Pedro ikantakiriri Jesús: “Tikira apititanaki jiñi tyoopi, mawajatzi potiki, pinkanti: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”. Iraanaka ikinkishiryaanakiro.

15

Jagaitanakiri Jesús Pilato-ki

(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Okanta okitiiyyitamanai, japatotaiyaani maawoni pinkathariiti: ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Antaripiroriiti, Yotzinkariiti, oyyiki ikinkithatakotakiri Jesús. Ipoña joojoitanakiri, jagaitanakiri isaiki Pilato.

² Josampitawakiri Pilato, ikantziri: “¿Iiroka iwinkathariti Judá-mirinkaiti?” Jakanaki Jesús, ikantzi: “Irootaki pikantakiri”.

³ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari, ikisaniintanakiri, ithiiyakowintanakari.

⁴ Japiitanakiri Pilato josampitziri: “¿Tikaatsima pinkantiri iiroka? ¿Tiima pikimi okaatzi ikantakoyiitzimiri?”

⁵ Tii jaki Jesús. Jotzikanaminthatanakiri Pilato jirika Jesús.

Jiyakawintaitziri Jesús

(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

⁶ Tzimatsi jantapiintziri Pilato: maawoni osarintsiki joimoshirinkaiyaani Judá-mirinkaiti, jomishitowakaantzi ijyininka jaakaantaitziri ikowiri.

⁷ Tzimatsi iitachari Barrabás, jomontyaitziri itsipayitakari ikaataiyini jowamaantaki, jowayiritari iwinkathariti.

⁸ Ikanta ipokaiyapaakini atziri, ikowakotapaakiri Pilato jantiro jamitapi-intari.

⁹ Jakanaki Pilato, ikantzi: “¿Iriima pikowi nomishitowakaantiri jiiitaitziri ‘Twinkathariti Judá-mirinkaiti?’ ”

¹⁰ Jiyotzi Pilato, ikisatya ijiwari Ompiratasorintsitaari jaakaantantakariri Jesús.

¹¹ Iro kantzimaitacha ijiwari Ompiratasorintsitaari, jowatsimaakiri atziri-iti inkantaiyini: “Iri kamiithatatsi jomishitowaitiri Barrabás”.

¹² Japiitanakiri Pilato josampitziri: “Jirika jiiitaitziri ‘Twinkathariti Judá-mirinka’, ¿Tsikama nonkantirika?”

¹³ Ikantzi ikaimaiyini atziri: “¡Pimpaikakotakaantiriwí!”

¹⁴ Ikantzi Pilato: “¿Tzimatsima kaaripirori jantakiri?” Iikiro ishintsitatzi ikaimaiyini ikantzi: “¡Pimpaikakotakaantiriwí!”

¹⁵ Ikowanaki Pilato jantiniri ikowakiri atziripaini, jomishitowakaantakiri Barrabás. Iri ipajatakaantanaki Jesús, jagaitanakiri impaikakoitiri.

¹⁶ Ikanta owayiriiti ityaakaanakiri Jesús ipankoki Pilato, jiiitaitziro “Preto-rio”. Ari japatotakiri maawoni owayiri.

¹⁷ Ikithaataapaakiri kithaarintsi pitzirishimawopirotatsiri kimitawori ikithaatapiintari pinkathariyitatsiri. Ipoña jamathaitantakari kitochiitapo.

¹⁸ Iro jantantawori jiroka, tima ithainkimawaitatziiri. Ikaimotzimaitari, ikantzi: “¡Jirikataa iwinkathariti Judá-mirinkaiti!”

¹⁹ Ipoña jompojainatantari sawoo. Jiiwapootakiri. Jotzirowashitzimaitari impinkathatirimi ikantzi.

²⁰ Ari jishitakiro ishironaminthatari. Jaatonkoryagairi, ikithaatairi iithaari irirori. Jaanakiri impaikakotiri.

Jowamaitakiri Cristo ipaikakoitzi

(Mt. 27.32-56; Lc. 23.26-49; Jn. 19.17-30)

²¹ Ikanta Simón, poñaachari Cirene, iwaapati Alejandro itsipatakari Rufo, itonkiyotakari jariita nampitsiki, ishintsiwintanakiri jinatanakiro impaikakoitantyaariri Jesús.

²² Jagaitanakiri tonkaariki oita “Gólgota” (akantziri aaka: “Atziriiitoni”).

²³ Ipakoitapaakiri imiri itsipataitakiro kipijyaari, tii jiriro.*

²⁴ Ipoña ipaikakoitakiri. Ikanta owayiriiti jowawisaawakaawo ikithaayitari Jesús, ikimitakaantakiro jiñaaritaita jiyotantyaari intzimi ayironi.

²⁵ Aritaki jinokiityaapaaki ooryaatsiri, ipaikakoitakiri Jesús.†

²⁶ Josankinaitaki kantakaantakirori ipaikakoitantakariri, okantzi: IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI.

²⁷ Ari itsipataitakiri ipaikakoitzi apiti koshintzi, ikatziyakotaka apaani jakopiroriki, pashini jampatiki.

* **15:23** Jiroka kipijyaari oita “mirra”. Iro joitaitziriri atziri, ijampawathatantyaari, iiro ikimaatsiwaitantawo aririka jowasankitaitiri. † **15:25** Iro ikantaitziri pairani: jiiwiyaaka ooryaa 3.

- ²⁸ Ari imonkaatakari osankinatainchari pairani, okantzi: Itsipataitakiri kaaripiroshiritatsiri.
- ²⁹ Ithainkimawaitakiri ikaatzi awisayitatsiri janta, jotikayinata, ikantziri: “Aña iiroka pookirori tasorintsipanko, iro awisawitaty mawa kitiiyiri pi-witsikairo iijatzi.‡
- ³⁰ ¿Oitama kaari payiitanta ipaikakoitakimi powawisaakotaiya?”
- ³¹ Irojatzi ikantsitakari iijatzi ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, jowashiyawintari, ikantawakaiyani: “Jowawisaakotziri pashini, ¿Kaarima jimatantawo jowawisaakotya irirori?
- ³² ¡Incha jayiiti Cristo-witachari jiitaitziri ‘Twinkathariti Israel-mirinkaiti’, ankimisantantyaariri!” Jimatsitanakawo itsipatakari ipaikakota, ithainkimawaitakiri.
- ³³ Okanta itampatzikatapaaki ooryaatsiri, omapokashitapaaka otsiniritanaki, irojatzi jyiitiini itainkanaki ooryaa.§
- ³⁴ Ari ikaimanaki Jesús shintsiini, ikantanaki: “¡Eloi! ¡Eloi! ¿Lama sabactani?” (Iro ikantaitziri añaaniki aaka: “Pawa, Pawa, ¿iitama pookawintantakinari?”)
- ³⁵ Ikanta jirikapaini saikawintakiriri Jesús, ikimawitawakari ikaimanaki. Ikantanaki: “Pinkimiri, ikaimatziiri Elías”.
- ³⁶ Ishiyapainta apaani, jomitsitsiyakiro manthakintsi kipijyaariki, jankowiitakiniri sawoopankiki, jowaankakotakiniri jatsimiyaatiro, ikantzi: “Añaawakiriita ari impokaki Elías jowayitiri”.
- ³⁷ Ipoña japiitanakiro ikaimanai shintsiini, tii jañiinkatanai.
- ³⁸ Okanta janta tasorintsipankoki, sagaanaki niyankiniki tontamawotatsiri ithatashiitziro, opoñaanaka jinoki irojatzi isaawiki, apikota okantanaka.
- ³⁹ Ikanta ijiwari owayiriiti katziyawintakariri Jesús, jiñaakiri ikaimanaki shintsiini ikamantanakari, ikantanaki irirori: “Imapirotatyaama Itomintari Pawa jirika”.
- ⁴⁰ Tzimatsi iijatzi tsinani aminaintsiri jantyaatsikiini. Jiroka okaataiyini: María Magdala-jato, Salomé, María inaanati iyaapitsi Jacobo iijatzi José.
- ⁴¹ Jirokapaini tsinani irootaki tsipatakariri pairani Jesús Galilea-ki, oyyiki imitakoyitakiri. Otsipatakawo iijatzi pashini tsinanipaini oyaatapaakiriri Jesús ipokaki Jerusalén-ki.

Ikitaitakiri Jesús

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

- ⁴² Aritaki tsiniriityaanaki. Irootaki kitiiyiri jaminantapiintaitari joyaari oñaatamanai, kitiiyiri jimakoryaantaitari.
- ⁴³ Ikanta José poñaachari Arimatea-ki, ikaatapiintziri japatota jiwariiti, irijatzi oyaawintariri Pawa impinkathariwintantai. Tii ithaawi jiyaatashitanakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pishinitinari nonkitatairi Jesús”.
- ⁴⁴ Tima jomapokapaakiri Pilato, tii jiyowita kamaki Jesús. Ikaimakaan-takiri ijiwari owayiriiti, josampitakiri imapirorika ikamaki Jesús.
- ⁴⁵ Ikamantaitakiri Pilato, ishinitainiri José jaanairi.
- ⁴⁶ Jamanantashitakiri kithaarintsi jintamawotatsiri. Ikintaryaakotairi, iponatakiri. Jowakotakiri imoontashiitzi kaminkaripaini shirantaaki, joip-inakaantaki mapi, joypitakotantakari.

‡ 15:29 Iro jamitaiyarini Judá-mirinkaiti jotikayinata, aririka inthainkashiryaanti. Iro kimitawori amitaiyarini aakapaini, aririka ookoti atziri anthainkimatiri, ankanti: “¡Piñaakiro! ¡Pikimakiro!” § 15:33 Iro ikantaitziri pairani: jiiwyaanaka ooryaa 6, ari omapokapaakari otsiniritanaki irojatzi jiiwyaanaka ooryaa 9.

⁴⁷ Okanta María Magdala-jato otsipatakawo María inaanati José, aminaiyakini iroori tsika jowaitakiri.

16

Jañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Awisanaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari. Ari amanantaiyakini kasankaari María Magdala-jato, otsipatakawo pashini María inaanati Jacobo, iijatzi Salomé, jataki ontziritantaiyaari Jesús.

² Okanta okitiiyyitamanai domingo, ananinkamanaki iyaati omooki jowakoitakiri Jesús. Aritaki ishitowimatapaaki ooryaatsiri ariitzimatapaaka janta.

³ Okantawakaiyani: “¿lityaaka otainkironi mapi jomontyaitantakariri?”

⁴ Iro aminawitapaaka, oñaatzi otainkaki mapi, tima antawo mapi inatzi.

⁵ Tyaapaaki omooki jowawiitakari. Oñaapaakiri mainari isaikaki akopiroriki, okitamaanikitaki iithaari. Othaawaiyanakini.

⁶ Ipoña ikantanakiro irirori: “Iiro pithaawawaitzi. Iriima pipokashiwita Jesús Nazaret-jatzi, ipaikakoitakiri chapinki. Añagai, tii isaiki jaka. Paminiro jowawiitakari.

⁷ Pimpiyanaki, pinkamantayitairi jiyotaani, pinkantairi Pedro ari jiyaatai Jesús Galilea-ki, ari piñaayitairi. Aritaki ikamantsitakimi”.

⁸ Oshiyapithatanakawo omoona, ompitawaitanaka. Tikaatsi pashini atziri onkamantanaki, tima othaawanakitzi.

Joñaagaawo María Magdala-jato

(Jn. 20.11-18)

⁹ Aritaki añagai Jesús amaityaaki domingo, iro jitanaa joñaagaawo María Magdala-jato joshinchagairi pairani jaagawitawo kaatatsiri 7 piyari.

¹⁰ Irojatzi iyaatashitantanakariri itsipayitakari pairani Jesús, oñaapaatziiri jiraawaitaiyani, okamantapaakiri oñagairi.

¹¹ Ikanta ikimawitawakawo oñagairi Jesús jañagai, tii ikimisantaitziro.

Joñaagaari Jesús apiti jiyotaani

(Lc. 24.13-35)

¹² Ikanta Jesús, joñaagaari apiti jiyotaani jiyaataiyini aatsiki, pashinipootapai kapichiini.

¹³ Ari ipiyaiyanakani irirori, ikamantawitapaakari ikaataiyini. Ari ikimit-sitakari iijatzi, tii ikimisantaitziri.

Jotyaantziri Jesús jiyotaani

(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁴ Ikanta jowawaita 11 jiyotaani, ari joñaagaari Jesús, ikaminaapairi, jiñaakiri kisoshiri ikantaiyakani, tii ikimisantziri ikaatzi ñaayitairiri jañagai.

¹⁵ Ikantapairi: “Piyaati pothotyiiro maawoni kipatsi. Pinkinkithatainiri atziripaini Kamiithari Ñaantsi.

¹⁶ Itzimirika kimisantawakironi, owiinkaatanachani, iriitaki awisakoshiritaatsini. Iriima kaari kimisantawakironi, jowasankitaayitairi.

¹⁷ Jiroka inkantanaiya kimisantanaatsini: joshinchaayitairi piyarishiritat-siri impairyina naaka. Jiñaawaiyitairo pashinitatsiri ñaantsi.

¹⁸ Aririka joirikawityaari maanki, aririka jirawityaawo piyantatsiri, tikaatsi onkantiri, iiro ikami. Ari joshinchaayitairi mantsiyaripaini iijatzi”.

Tzinagaa Jesús inkitiki
(Lc. 24.50-53)

¹⁹ Ithonkakiro Awinkathariti ikamantayitakiri, irojatzi itzinaantanaari inkitiki, itsipatapaari Pawa ipinkathariwintantapai. Isaikimotapairi jakopiroriki.

²⁰ Ikanta jiyaataiyanakini jiyotaani, ikamantantaki maawoni nampitsiki. Awinkathariti antakaayitakiriri, jantakaayitakiri kaari jiñaapiintaitzi, ari onkantya jiyotantaityaari imapirotatya ikamantantziri. Ari onkantyaari.

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI LUCAS

Jiwithaitari Teófilo

¹ Ojyiki kowawitainchari josankinatiromi okaatzi awijyimotakairi.

² Ikowaitaki jothotyitiro okaatzi jiyotaayitakairi ñaayitajaantakirori owakiraini tsika itzimi kamantakairori ñaantsi.

³ Ari nokimitakari iijatzi naaka Teófilo. Tima naakowintakawo iintsikiryoini tsika okanta opoñaantanakari, irootaki nosankinatantzimiro iiroka okaatzi awisayitaintsiri.

⁴ Ari onkantya piyotakotantyaawori tyaaryoopiroini okaatzi jiyotaawitaitakimiri.

Ikinkithatakoitziro itzimantakari Juan

⁵ Pairani, ipinkatharitantari Herodes janta Judea-ki, ari isaiki Ompiratasorintsitaari jiita Zacarías, icharini Abías-ni jinatzi. Irooma iina oita Elisabet, isawo Aarón-ni inatzi iroori.

⁶ Kamiithashiri ikantaiyani apitiroiti ipinkathatziri Pawa. Imonkaatziniri okaatzi ikowakairiri, tikaatsi inkinakaashitapaintya.

⁷ Tii itzimimaita jowaiyani, tima maanirothaki inatzi Elisabet. Jantaripiro-tashitapaaka apitiroiti.

⁸ Okanta pashini kitiiyiri, monkaataa jantapiintantawori Zacarías jompi-ratasorintsitantari.

⁹ Tima iro jamitapiintaiyarini Ompiratasorintsitaari, ikimitakaantziro iñaaritaita, ari iñaitakiro iri Zacarías tyaatsini tasorintsipankoki intainiri Pawa kasankainkari.

¹⁰ Piyotaiyachani atziri jikokiroki jamanaiyani, itagaitzirowa kasankainkari.

¹¹ Ari joñaagakari Zacarías imaninkariti Awinkathariti, ikatziyimota-paakari jakopiroriki itayirowa kasankainkari.

¹² Antawoiti ithaawanaki, iyokitzi ikantanaka jiñaawakirira.

¹³ Ipoña iñaawaitanaki maninkari, ikantzi: “Zacarías, iiro pithaawi. Tima ikimaitakimiro pamanani. Ari piñaakiro piina Elisabet, owaiyanti. Iri piitiri Juan.

¹⁴ Aririka intzimaki pitomi, owanaa pinkimoshiriwintiri, ari inkimit-sityaari iijatzi atziripaini.

¹⁵ Tima ñaapirori inkantakaiyaari Pawa. Iiro poitziri kachoyitatsiri ishinkitari. Tima inampishiritantakari kitziroini Tasorintsinkantsi intzimakirika.

¹⁶ Inkinkishiritakaiyaari Israel-mirinkaiti inkimisantairi Awinkathariti Pawa.

¹⁷ Iriitaki iiwatapaakirini Awinkathariti. Inkantakaatyaari ishintsinkani Elías, ari jaapatziyashiritakaiyaari owaiyantzinkariiti maawoni jowaiyanti. Ari jowamiithashiriyitairi katsimashiriri, ari onkantya jiwitsikashiritantaityaari inkimisantaitiri Awinkathariti”.

¹⁸ Jakanakiri Zacarías maninkari, ikantziri: “¡Ari! ¿Tsikama onkantya niyotantyaawori jiroka? Tima antaripirotopaakina naaka, iijatzi okimitsitakari noina”.

¹⁹ Ikantzi maninkari: “Naakataki Gabriel, poñaachari Pawaki. Jotyaantakina nonkamantimiro Kamiithari Ñaantsi.

²⁰ Iro kantzimaitacha, okantakaantziro pithainkañaanitakina, kisopaanti pinkantya iroñaaka, irojatzi imonkaatantatyaari okaatzi nokantakimiri”.

²¹ Saikaiyatsini pashini jikokiroki joyaawintaiyarini Zacarías, ipoña ikantawakaiyani: “¿Litama josamanitantari Zacarías tasorintsipankoki?”

²² Ikanta ishitowawitapaa Zacarías, tii okantzi iñaawaitapai, jookojookowaitashitapaaka. Ari jiyotaitanakiri tzimatsi jiñaakiri tasorintsipankoki. Jashi jowanakiro ikisopaantitanaki.

²³ Irojatzi imonkaatantawori kitiiyyiri jantawaitzi tasorintsipankoki, jatai ipankoki irirori.

²⁴ Okanta Elisabet iina Zacarías, motzitaki. Antawoiti okinkishiritaka, tii oshitowai opankoki ikaatzi 5 kashiri omairintaka, okantashiriwaitzi:

²⁵ “Irootaki inintakaakinari Pinkathari naaka, ari onkanya iiro iman-intawaitaitantana”.

Ikinithatakoitziro intzimantyaari Jesús

²⁶ Okanta, awisanaki 6 kashiri, jotyaantairi Pawa maninkari Gabriel nampitsi iitachari Nazaret saikatsiri Galilea-ki,

²⁷ iñiuro mainawo kaari ñiirini shirampari, iitachari María, tima irootaki iinantyaari iitachari José, icharinini David.

²⁸ Ikanta ityaapaaki maninkari osaikira María, ikantapaakiro: “¡María! Niwithatzimi. Itsipataimi iiroka Awinkathariti. Panaakoyitakiro pashini tsinaniyitatsiri inishironkapirotaimi Pawa”.

²⁹ Okanta oñaawakiri maninkari, iyokitzi okanta okimiri ikantapaakirori jiwithatapaakawo.

³⁰ Ipoña ikantziro maninkari: “María, iiro pithaawi, tima inishironkataimi Pawa.

³¹ Ari piñaakiro pimotziti, intzimi piintsiti. Iri piitiri JESÚS.

³² Iriitaki matironi iñaapirotya, jiiyiitiri Itomi Jinokijatzi. Tima Pawa Awinkathariti, iriitaki pinkatharitakairini ikimitaakiri pairani icharinini David ipinkatharitakaakiri.

³³ Irijatzi pinkathariwintairini ikaatzi ichariniiyitari Jacob-ni, ari inkantaitatyaani impinkathariwintantai irirori”.

³⁴ Ari osampitanakiri María, okantziri: “¿Tsikama onkini nomotziti, tii noñiiri shirampari?”

³⁵ Jakanakiro maninkari, ikantziro: “Iriira kantakaiyaawoni Tasorintsinkantsi. Tima ipamankantakimiro ishintsinka Jinokijatzi, oiyapaatyaa-womi opamankantzi aamparyaantsi. Irootaki jiitantyaari powaiyani Tasorintsi Itomi Pawa.

³⁶ Ari okimitsitakari iijatzi pirinthori Elisabet, jiiwiitari maanirothaki, okantawitaka antawopirowitaka iroori, motzita. Tzimakotaki 6 kashiri.

³⁷ Tima tikaatsi kompitzimotyaarini Pawa”.

³⁸ Opoña okantanaki María: “Naakataki jompiratani Pinkathari, jantinawo okaatzi pikantakinari”. Irojatzi ipiyantanakari maninkari.

Iyaataki María ariityaawo Elisabet

³⁹ Opoña pashini kitiiyyiri, shintsiini iyaatanaki María, jataki tonkaariki Judea-ki osaiki nampitsi,

⁴⁰ irojatzi ariitantakari ipankoki Zacarías, iwithatapaakawo Elisabet.

⁴¹ Okanta okimawakiro Elisabet iwithatapaakawo María, ijiwatanaka omotzitakiri. Tima ikantakaanakityaawo Elisabet Tasorintsinkantsi,

⁴² oñaawaitanaki shintsiini iroori, okantanaki: “Irokataki anairori pashini tsinaniyitatsiri itasonkawintaimi. Ari inkimityaari iijatzi powaiyani.

⁴³ ¿Oitama pipokashitantanari inaanatityaari Nowinkathariti?

⁴⁴ Tima nokimawakimi piwithatapaakina, ijiwatanaka nomotzitakiri naaka, ikimoshiritanaki.

⁴⁵ Kimoshiri pinkantaiya iijatzi iiroka pikimisantaki, tima aritaki imonkaataiya okaatzi ikowakaakimiri Awinkathariti”.

⁴⁶ Opoña okantanaki María:

Antawoiti nowishiryaawintaiyaari Nowinkathariti,

⁴⁷ Kimoshiri nonkantawintaiyaari Pawa tsika itzimi owawisaakoshiritainani.

⁴⁸ Tima iñaakiro jompiratani ashironkaawaitaka, Aripaiti inkantayiitai: Antawoiti itasonkawintaitakiro.

⁴⁹ Tima antawoiti jantzimotakinari matzirori otzimi ishintsinka.

¡Tasorintsi inatzi iwairo!

⁵⁰ Ari inkantaitatyiiyaani inishironkayitairi inkaati inchariniyitaiyaari paata,

Tsikarika inkaati pinkathayitairini.

⁵¹ Iro ishintsinka imatantayitakari.

Japirotsitairi ikinkishiriwitari jantirimi kantakaapirowaitachari.

⁵² Ikaatzi pinkathariwitachari, ikantakaantakiro Pawa iiro jiyaatakaantawo impinkathariti,

Iri jiñaapirotakaiya ikaatzi tsinampashiryaawitachari.

⁵³ Jajyaagantakaayitaari ikaatzi tajyaaniintawitachari,

Iriima ikaatzi ajyaagantawitachari jaapithayitairi tzimimowitariri jomishitowakiri.

⁵⁴ Inishironkatairi Israel-mirinkaiti, tima jompiratani jinayitaki.

Tii ipiyakotziri inishironkayitziri,

⁵⁵ Tima iro ikantayiitakiriri pairani achariniyitakari,

Jitakari Abraham-ni irojatzi inkaati inchariniyitaiyaari.

⁵⁶ Ari osaikimowaitapaintziro María jiroka Elisabet ikaatzi mawa kashiri, irojatzi opiyantaari opankoki iroori.

Itzimantakari Juan owiinkaatananiri

⁵⁷ Ikanta imonkaataka ontzimaanitantaari Elisabet, tzimaki otomi.

⁵⁸ Ari ipokaiyakini ojyininkapaini ikimoshiriwintaiyironi, tima jiyotaiyakini antawoiti inishironkatakiro Pawa.

⁵⁹ Aritaki maakotapaaki 8 kitiiyyiri iintsi, jagaitanakiri intomishinataanitiri, ari ikowawitaka jiitaitirimi Zacarías, tima iwairo inatzi iwaapati.

⁶⁰ Irojatzi okantantanakari inaanati: “Iiro jiita Zacarías, jiitya Juan”.

⁶¹ Ari ikantaitanakiro: “¿Litaka? Tima tikaatsi pijyininka iitachani Juan”.

⁶² Ipoña jookotaitakiri iwaapati josampiitziri, tsika inintzi jiitiri.

⁶³ Jookotaki Zacarías inchakota jamaitiniri, ari josankinatakiri, okantzi: “Juan jiitya”. Iyokitzi ikantanaka jaminanakiri ikaatzi osampitakiriri.

⁶⁴ Jomapokashitanaa iñaawaitanai Zacarías. Antawoiti ipinkathatanakiri Pawa, ipaasoonkitanakiri.

⁶⁵ Pagaanka ikantaiyanakani iyyininkapaini Zacarías. Tima ithonka ikimakoitakiro tonkaariki Judea-ki okaatzi awisaintsiri.

⁶⁶ Pampithashiri ikantaiyanakani ikaatzi kimakowintakiriri, ikantaiyini: “¿Tsikama jiityaaka paata jirika? Tima kimpoyaawinta jowanakiri Awinkathariti jirika iintsi”.

Ikamantantakiri Zacarías

⁶⁷ Ikanta Zacarías, ashitakariri iintsi, ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, ikamantantanaki, ikantzi:

⁶⁸ Kamiitha jinaki Awinkathariti Pawa, Iwawanitari Israel-mirinkaiti,

Ipokaki impinakowintayitai.

⁶⁹ Jotyaantakairi matzirori jowawisaakoshiritantzi,

Iriitaki icharinitakari David-ni, jompiratani.

⁷⁰ Iro ifñaawaitakaakiriri pairani tasorintsitatsiri Kamantantaniri.

⁷¹ Iri owawisaakoyitaini itzimawita kisaniintawitairi.

⁷² Tima inishironkatairi ikaatzi achariniyitakari,

Iiro imaijantairo tasorintsitatsiri ikajyaakaawakaakari.

⁷³ Irootaki jiroka ikajyaakaakiriri pairani acharinini Abraham,
Onkaati jantzimotairi.

⁷⁴ Jookakaawintai itzimawita kisaniintayitairi,
Tikaatsi anthaawantaiya ankimisantairi.

⁷⁵ Kitishiri ankantayitaiya.

Kamiithashiri ankantawintaiyaari kitiiyyiriki.

⁷⁶ Irooma iiroka notomi, jiiyiitimi iyamantaniriti Jinokijatzi.

Tima iirokataki iiwatirini Pinkathari, piwitsikaantiri tsika inkinayitanaki.

⁷⁷ Iiroka kamantairini ayyininkapaini, iro jiyotantyaari iriitaki owaw-
isaakotantaniri.

Iri piyaakotairini ikaaripiroshiriwaiwitaka.

⁷⁸ Tima antawoiti okantaka inishironkatai Pawa,
Jotyaantakairi poñaachari inkitiki ikimitakotapaakawo okantaranki owaki-
raa okitiiyyitamanai.

⁷⁹ Ikitainkatakotairi ikaatzi saikayitatsiri otsinirikitzi.

Ikitainkatakotairi otsimankakowitari jaamparyaa ashitawori sarinkawini.

Iri oñaagantaironi tsika ikantaita isaikaitzi kamiitha.

⁸⁰ Kamiitha ikimotatzii iintsi, ñaapiroshiri ikanta. Ari inintziro isaikawaitzi
otzishimashiki, irojatzi imonkaatantakari joñaagaiyaari Israel-mirinkaiti.

2

Itzimantakari Jesús

(Mt. 1.18-25)

¹ Ikanta Pinkathari César Augusto, ikantakaantaki josankinatakotya maa-
woni atziri.

² Aripaiti omapokaka josankinatakoitya ijiwatantari Cirenio janta Siria-ki.

³ maawoni atziri jiyaataiyakini josankinatakotya inampiki tsika ipoñaayita
pairani icharinini.

⁴ Irojatzi itonkaantanakari José irirori, ipoñaanaka Nazaret saikatsiri janta
Galilea, jiyaatiro nampitsiki tsika itzimaki pairani Pinkathari David, oita
Belén saikatsiri janta Judea-ki. Tima jirika José icharini jinatzii David-ni.

⁵ Ari josankinatakotyaari irirori intsipatyaawo iinathori María, tsika otz-
imi ikajyaakari jayiro. Aritzimaitaka motzitati iroori.

⁶ Ikanta jariitaiyakani Belén-ki, irootaintsi ontzimaaniti María.

⁷ Ari itzimakiri itanakawori otomi. Oponatakiri, omaryaakiri
jowamintoki piratsi, tima tii oñaapaaki tsika omaapaaki.

Maninkariiti ipoña aamaakowintariri oijya

⁸ Okanta jantyaatsikiini nampitsi, tziimatsi kakiwintziriri tsiniripaiti joijy-
ati jaamaakowintari.

⁹ Ari joñaagakari imaninkariti Awinkathariti. Okitiiyyiinkatakotapaakiri
jowaniinkawo Awinkathariti, antawoiti ithaawaiyanakini.

¹⁰ Ifñaanatapaakiri, ikantziri: “Iiro pithaawashiwaita. Tima namatziimi
Kamiithari Ñaantsi, iro oimoshirinkairini atziriiti.

¹¹ Tzimataiki iroñaaka owawisaakotantaniri inampiki pairani pinkathari
David-ni, iriitaki Cristo Awinkathariti.

¹² Jiroka piyotantyaariri: Ari piñaakiri imponaitiri iinchaaniki jomaryaitakiri jowamintoki piratsi”.

¹³ Inñaitatzi ikoñaatapaaki oyyiki inkitiwiri itsipatapaakari maninkari, ipamp-ithaawintapaakiri Pawa, ikantaiyini:

¹⁴ ¡Iro kamiithapirotatsiri otzimimotziri jowaniinkawo Pawa nampitawori ojinokipirotsi inkiti!

¡Isaikayitai kamiitha inishironkataniiti kipatsiki!

¹⁵ Ikanta ipiyaiyanaani maninkariiti inkitiki, ikantawakaanaka aamaakow-intariri joiyyati: “Thami aati Belén-ki, aminakitiro oita awisaintsiri. Ari añiirō ikamantajaantakairi Awinkathariti”.

¹⁶ Shiyaiyanakani, irojatzi jiñaantapaakawori María otsipatakari José, omaryaakiri iinchaanikiti jowamintoki piratsi.

¹⁷ Ikanta jiñaapaakiri, ikamantantapaakiro okaatzi ikantakiriri inkaanki maninkari.

¹⁸ Iyokitzi ikanta jaminaitziri aamaakowintariri oijya ikimaitziri ikinkithawaitzi.

¹⁹ Irooma María, antawo okinkishiritakotawo okaatzi ikantaitapaakirori.

²⁰ Ipoña ipiyaiyanaani aamaakowintariri oijya, thaaminta ikanta ipampi-thaawintanairi Pawa, tima jiñaayitakiro okaatzi ikamantaitakiriri inkaanki.

Jagaitanakiri Jesús tasorintsipankoki

²¹ Ari maakotapaaki 8 kitiiyyiri iinchaaniki, jagaitanakiri intomishitaani-ritiri. Irojatzi jiitaitantakariri JESÚS tima ari jiitsitakari maninkari tiki-raamintha omotzitiriita María.

²² Okanta jimonkaatakiro kitiiyyiri jomairintaiyani onkantantyaari inki-tiwathayitai, tima iro ikantakaantakiri Moisés-ni. Ari jagaitanakiri Jesús Jerusalén-ki jashitakaiyaari Awinkathariti.

²³ Iro jimonkaatantyaawori Osankinarintsipirori ikantakaantziri Awinkathariti, kantatsiri:

Iriirika shirampari omapokani tsinani,

Jashitakaityaari Pinkathari, itasorintsiti jinatyi.

²⁴ Imatantyaawori jimonkaatiro ikantakaantani Pinkathari, ontzimatyii in-tainiri Pawa:

Apiti konthawo, iirorika apiti iryaani shiro.

²⁵ Tzimatsi janta Jerusalén-ki shirampari jiita Simeón. Tampatzikashiri jina-tzi jirika shirampari, pinkathatasorintsitaniri jinatzi, tima iri inampishir-itantakari Tasorintsinkantsi. Iriitaki oyaawintawori inkimoshiritakaitairi Israel-mirinkaiti.

²⁶ Jiyoshiritakaakiri Simeón Tasorintsinkantsi, iiro ikamita irirori irojatzi jiñaantatyaariri Isaipatziiitotani Awinkathariti.

²⁷ Ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, pokaki tasorintsipankoki. Ipoña ashitariri Jesús jaanakiri tasorintsipankoki jimonkaatantyaawori ikan-takaantaitani,

²⁸ ithomaawakiri Simeón jirika iinchaaniki, ipaasoonkitanakiri Pawa, ikantzi:

²⁹ Monkaatapaaka Pinkathari okaatzi pishinitakinari,

Pishinitaina iroñaaka nonkami, tima pompiratani powakina.

³⁰ Timā noñaakiri owawisaakotantaniri.

³¹ Iriitaki potyaantakiri owawisaakotairini atziripaini.

³² Iri kitainkatakoyitairini atziri kaari ajyininkata.

Iri kantaikaiyaawoni impinkathaitantyaariri Israel-mirinkaiti.

³³ Iyokitzi ikanta ashitariri, ikimakowintziri jiñaantsikowintaitziri Jesús.

³⁴ Ikanta Simeón itasonkawintakiri, ikantanakiro inaanati Jesús: “Jirika iinchaaniki iri kantakaiyaawoni jaminaashiwaitantaiyaari oyyiki ajyininka Israel-mirinkaiti, kimiwaitaka imparyaatyimi. Iri kantakaiyaawoni iijatzi jawisakoshiritantaiyaari oyyiki, kimiwaitaka intzinagaatyimi iparyaawitaka. Tima oyyiki inkantaiti: ‘Kaari iroopirori ñaantsi iñaaniyitakari’.

³⁵ Tima jirika iinchaaniki iri oñaagantironi okaatzi inkinkishiritaityaari. (Iro kantzimaitacha antawoiti powashiritanatya iiroka kimiwaitakimi jowathagaitatyimi.)”

³⁶ Ari osaiki iijatzi tsinani iitachari Ana, kamantantaniro inatzi iroori, irishinto Fanuel icharinitanakari Aser. Antawokipirotaki iroori. Aitsiwitaka oimi owakiraa omainawotapaaki, 7 osarintsi otsipawitakari oimi.

³⁷ Ikamakira oimi, tzimakotaki okaatzi 84 osarintsiti. Ari ash i owatziiro osaiki tasorintsipankoki, aakowintawo kitiiyyiri iijatzi tsiniripaiti amana, otziwintakawo iijatzi.

³⁸ Ari opokapaakiri jiroka tsinani, opaasoonkitapaakiri Pawa. Opoña okinkithatakotanakiri iinchaaniki, irojatzi ikimantaiyakarini ikaatzi oyaawintawori impinakowintaitiri Jerusalén-jatzi.

Ipiyantaari Nazaret-ki

³⁹ Aritaki jimonkaatakiro okaatzi ikantakaantziri Pinkathari, piyaa Galilea-ki osaikira inampi Nazaret.

⁴⁰ Thaaminta ikanta ikimotatzii iinchaaniki, iikiro jiyaatatzi ishintsitzi, yotaniri ikanta. Aamaakowinta jowakiri Pawa.

Isaiki Jesús tasorintsipankoki

⁴¹ Ari ikantapiintatya osarintsiki ashitariri Jesús jiyaatzi Jerusalén-ki joimoshirinkiro Anankoryaantsi.

⁴² Ikanta Jesús aritaki tzimakotaki 12 josarintsiti, jataiyakini Jerusalén-ki tima iro jamitapiintari joimoshirintya.

⁴³ Aritaki kaataki joimoshirinkaiyani, piyaiyaani ashitariri, irojatzi isaikanaki Jesús Jerusalén-ki, tii jiyotzi ashitariri.

⁴⁴ Iñaajaantaki iiwataki Jesús itsipatanaari ikaataiyini. Aniitaki apaani kitiijyiri, ari ikowawitaari, josampiwitakari iyyininkapaini ikaatzi jiyaataiyini.

⁴⁵ Tii jiñiiri, ipiyaa Jerusalén-ki jaminaminatakiri.

⁴⁶ Mawa kitiiyyiri jiñaantaariri isaiki tasorintsipankoki, ikinkithawaitakaayitzi yotakotzirori Ikantakaantaitani, josatikaitakiri niyanki, josampiminthatzi.

⁴⁷ Iyokitzi ikanta jaminaitziri jiñaitakiri imapiro jiyotanitzi, jakayitakiro kamiitha okaatzi josampitakiriri.

⁴⁸ Ikanta jiñaapairi ashitariri, iyokitzi jaminapaakiri, okantapaakiri inaanati: “Notomí, ¿tsikama pinkantinaka? Oyyiki naminaminatakimi notsipatari piwaapati, antawoiti pominthaawaniintakina”.

⁴⁹ Ipoña jakanaki irirori, ikantanaki: “¿Litama paminaminatantanari? ¿Tima piyotzi iro kowapirotachari nantiniri ikowakaanari Ashitanari?”

⁵⁰ Iro kantacha tii ikimathatziro ashitariri okaatzi ikantakiriri.

⁵¹ Jaanairi, jataiyaini Nazaret-ki. Jantziro maawoni okaatzi jompiratariri iwaapati. Iro kantacha pampithashiri owakotakiri inaanati.

⁵² Iikiro ithaamintatya Jesús ikimotatzii, yotani ikanta. Kimpoyaawinta jowiri Pawa. Ari ikimitsitari iijatzi atziripaini inishironkatani jowiri.

3

Ikamantantziri Juan owiinkaatananiri
(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ Aritaki monkaataka 15 osarintsi ipinkathariwintantzi Tiberio César. Ari ijiwatzi Puncio Pilato janta Judea-ki. Iriima Herodes ijiwatzi Galilea-ki. Iriima Felipe iririntzi Herodes, ijiwatzi Iturea-ki iijatzi Traconite-ki. Ipoña Lisaniyas, ijiwatzi Abilinia-ki.

² Iriima Anás itsipatakari Caifás ijiwatzi Ompiratasorintsitaari. Aripaiti iñaanashiritakiri Pawa itomi Zacarías iitachari Juan janta otzishimashiki.

³ Irojatziki ikinantanakari Juan intatsikirona Jordán, ikinkithatakotziro owiinkaataantsi, ikantzi: “Powiinkaawintaiyaari Awinkathariti, powajyaantairo pantayitziro kaaripirori, ari impiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwaiwitaka”.

⁴ Tima iro josankinatakiri pairani Isaías Kamantantaniri, ikantaki:

Ikaimakaimatapaaki otzishimashiki, ikantantaitzi:

Powamiithatainiri Pinkathari tsika inkinapaaki,

Pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi.

⁵ Onkamiithapathayitai otinkanaayitzi,

Owintiniyitai otzishi.

Tampatzika onkantayitaiya aatsi okaatzi tzipiwitachari,

Mamiripankaa onkantaiya.

⁶ Ari jiñihiro maawoni atziri tsika ikanta Pawa jowawisaakotantzi.

⁷ Ikantayitawakiri atziri pokayitaintsiri jowiinkaaty: “Tii pikamiithashiritaiyini iiroka, pikimitashitakari maanki. ¿Piñaajaantzi iiro jowasankitaitzimi?”

⁸ Imapirorika powajyaantairo tsika pikantawita pairani, pinkamiithashiriyitai, pinkimityaawo pankirintsi kithokitatsiri. Iiro pikan-tashiriwaitashita: ‘Aña naaka icharinini Abraham, tii okowapirotzi nowajyaantairo nokaaripiroshiriwaitzi’. Pinkimi nonkanti: ‘Iiro pikantakaapirowaita piñaajaanti iiroka ikowapirotani Pawa, aña kantatsi jatziritakairo mapi, iro impoyaataimini incharinitaiyaari Abraham-ni’.

⁹ Iirorika pikimitawo pankirintsi kithokitatsiri, ichikakaitawo chacha pankirintsiponkitziki kaari kithokitatsini, ompoña jagaitiro intagaitiro”.

¹⁰ Ikanta atziripaini josampitanakiri, ikantziri: “¿Litama nantairi?”

¹¹ Ari jakanakiri, ikantzi: “Tzimatsirika apiti piithaari, pimpiri apaani kaari otzimimotzi. Tzimatsirika powanawo, ari pinkimitaakiro iijatzi”.

¹² Ipoña ipokaiyakini kowakotziriri iyyininka kiriiki ikowi jowiinkaaty, ikantapaakiri: “Pinkathari, ¿iitama nantairi naaka?”

¹³ Ikantakiri: “Iiro panaakairo ikantaitakimiri onkaati pikowakotantziri”.

¹⁴ Ikanta owayiriiti Roma-jatzi, josampitakiri iijatzi, ikantziri: “Naaka, ¿iitama nantairi?” Jakanakiri, ikantzi: “Iiro pasaryiimatanta, iiro pithi-iyakotantzi iijatzi onkantya paapithatantyaariri atziri tsikarika oitya. Pinkimoshiriwintiri ikaatzi ipinayiitzimiri iiroka”.

¹⁵ Ojyiki atziri aamaakowintakariri Juan, ikantashiritaiyini: “¿Kaarima jirika Cristo?”

¹⁶ Ari ikantanakiri Juan maawoni atziri: “Naaka apa nowiinkaatanawo jiña. Iro kantzimaitacha, aatsikitaki mapirotzirori ipinkatharintsitzi, nopinkathatsitataikari naaka. Tii onkantaajaiti inkimitakaantina naaka jimpiratani onkantya nonothopaitsitanyaariri i-zapato-ti. Iritaki kimi-takaanironi jowiinkaatanatyimiri Tasorintsinkantsi, iijatzi paampari.

¹⁷ Tima aririka oyiipatiro awankiri, otikakitziro, ompoña atayiro opin-takiiriki. Iro aaki okithoki, otikitakiro, owakoyitakiro. Ari inkimitagairi Awinkathariti iijatzi, jinashiyitaiyaari atziri. Inishironkayitairi inkaati kimisantanaairini, iriima kaari owajyaantironi ikaaripiroshiriwaitzi, inta-gairi paampariki kaari tsiwakanitatsiri”.

¹⁸ Ojyiki ikaminaantaki Juan ikinkithatakotziniri atziripaini Kamiithari Ñaantsi.

¹⁹ Ari ikimitaakiri iijatzi Herodes pinkatharitatsiri, ikisawitakari, jaakiro Herodías iinawitari Felipe iririntzi. Tima tzimatsi iijatzi ojyiki pashini kaaripirori jantayitakiri.

²⁰ Iro owatsipirotakirori jantakiri Herodes jomontyaakaantakiri Juan.

Jowiinkaata Jesús

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ Ikanta jowiinkaayitziri Juan ojyiki atziri, ari jowiinkaatakari Jesús irirori. Jamanaminthaita Jesús, kimiwaitaka ashitaryaanakityaami inkiti,

²² ñaitatzi ipokashitakiri Tasorintsinkantsi ikinapaaki jinoki ikimita-paakari shiro. Ikimaitatzi inkitiki ikantaitanaki: “Irokataki Notomi ni-takopirotoni. Owanaa nokimoshiriwintakimi”.

Ichariniyitari Jesús

(Mt. 1.1-17)

²³ Jitananakawori Jesús jantayitakiri, ari tzimaki 30 josarintsiti. Ikantayit-ziri iri tomintakariri José. Tomintanakariri José jiita Elí,

²⁴ tomintanakariri Elí jiita Matat, tomintanakariri Matat jiita Leví, tomintanakariri Leví jiita Melqui, tomintanakariri Melqui jiita Jana, tomintanakariri Jana jiita José,

²⁵ tomintanakariri José jiita Matatías, tomintanakariri Matatías jiita Amós, tomintanakariri Amós jiita Nahum, tomintanakariri Nahum jiita Esli, tomintanakariri Esli jiita Nagai,

²⁶ tomintanakariri Nagai jiita Maat, tomintanakariri Maat jiita Matatías, tomintanakariri Matatías jiita Semei, tomintanakariri Semei jiita José, tomintanakariri José jiita Judá,

²⁷ tomintanakariri Judá jiita Joana, tomintanakariri Joana jiita Resa, tomintanakariri Resa jiita Zorobabel, tomintanakariri Zorobabel jiita Salatiel, tomintanakariri Salatiel jiita Neri,

²⁸ tomintanakariri Neri jiita Melqui, tomintanakariri Melqui jiita Adi, tomintanakariri Adi jiita Cosam, tomintanakariri Cosam jiita Elmodam, tomintanakariri Elmodam jiita Er,

²⁹ tomintanakariri Er jiita Josué, tomintanakariri Josué jiita Eliezer, tomintanakariri Eliezer jiita Jorim, tomintanakariri Jorim jiita Matat,

³⁰ tomintanakariri Matat jiita Leví, tomintanakariri Leví jiita Simeón, tomintanakariri Simeón jiita Judá, tomintanakariri Judá jiita José, tomintanakariri José jiita Jonán, tomintanakariri Jonán jiita Eliaquim,

³¹ tomintanakariri Eliaquim jiita Melea, tomintanakariri Melea jiita Mainán, tomintanakariri Mainán jiita Matata, tomintanakariri Matata jiita Natán,

³² tomintanakariri Natán jiita David, tomintanakariri David jiita Isaí, tomintanakariri Isaí jiita Obed, tomintanakariri Obed jiita Booz, tomintanakariri Booz jiita Salmón, tomintanakariri Salmón jiita Naasón,

³³ tomintanakariri Naasón jiita Aminadab, tomintanakariri Aminadab jiita Aram, tomintanakariri Aram jiita Esrom, tomintanakariri Esrom jiita Fares, tomintanakariri Fares jiita Judá,

³⁴ tomintanakariri Judá jiita Jacob, tomintanakariri Jacob jiita Isaac, tomintanakariri Isaac jiita Abraham, tomintanakariri Abraham jiita Taré, tomintanakariri Taré jiita Nacor,

³⁵ tomintanakariri Nacor jiita Serug, tomintanakariri Serug jiita Ragau, tomintanakariri Ragau jiita Peleg, tomintanakariri Peleg jiita Heber, tomintanakariri Heber jiita Sala,

³⁶ tomintanakariri Sala jiita Cainán, tomintanakariri Cainán jiita Arfaxad, tomintanakariri Arfaxad jiita Sem, tomintanakariri Sem jiita Noé, tomintanakariri Noé jiita Lamec,

³⁷ tomintanakariri Lamec jiita Musalén, tomintanakariri Musalén jiita Enoc, tomintanakariri Enoc jiita Jared, tomintanakariri Jared jiita Mahalaleel, tomintanakariri Mahalaleel jiita Cainán,

³⁸ tomintanakariri Cainán jiita Enós, tomintanakariri Enós jiita Set, tomintanakariri Set jiita Adán, tomintanakariri Adán iriitaki Pawa.

4

Inkaaripiroshiritaitirimi Jesús

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ Ikanta ipiyaa Jesús ipoñagaawo Jordán, isaikashiritantakari Tasorintsinkantsi. Ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, jataki otzishimashiki.

² Ari isaikakiri okaatzi 40 kitiiyiri, irojatzi ikowawitantakari kamaari inkaaripiroshiritakairimi. Tima tikaatsi jowaiya janta, owamaimatakiri itajyi.

³ Pokaki kamaari, ikantawitapaakari: “Imapirotatyaarika Itomintzimi Pawa, pimpiyiro tanta jiroka mapi, poyaaawo”.

⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi osankinarintsi kantatsiri: Tii apaniro okowityiimotari atziri joyaawo tanta, iro kowapirotajaantachari ankimisantairo maawoni ikantairi Pawa”.

⁵ Ipoña kamaari jaanakiri Jesús tonkaariki otzishiki, jookotakiniri okoñaatapaintzi maawoni nampitsi ipinkathariyitzi atziriiiti.

⁶ Ikantziri: “Ari nonkantakaatyaawo impinkathayitaimi maawoni piñaayitakiri, ari nompakimiro iijatzi jowaniinkawo. Tima irootaki jashitakaitakinari naaka maawoni, ari onkantaki nompiri itzimirika nokowiri.

⁷ Aririka potzirowashitakina pimpinkathatina, maawoni okaatzi piñaakiri, iirokara ashitanaiyaarini”.

⁸ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Tzimatsi osankinarintsi, kantatsiri: Ampinkathatiri Awinkathariti Pawa, iri ankimisanti apaniroini”.

⁹ Ipoña kamaari jaanakiri nampitsiki Jerusalén, isaikakaakiri jinoki otawan-toki tasorintsipanko, ikantapairi: “Imapirorika Itomintzimi Pawa, pimitai isaawikinta.

¹⁰ Tima tzimatsi osankinarintsi, kantatsiri: Jotyaantimiri Pawa imaninkariti aamaakowintimini,

¹¹ Iri thomaawakimini, Iiro pontajantapaaka mapiki”.

¹² Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Aritaki ikantaitaki pairani: Tii okamiithatzi piñaantashiwaityaari Piwinkathariti Pawa”.

¹³ Ikanta kamaari tii ikitsirinkashitari Jesús inkaaripiroshiritakairi, jintainaryaapaintari.

Jitanakari jantayitzi Jesús

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴ Ikanta ipiyaa Jesús Galilea-ki, otyaantanakari ishintsinka Tasorintsinkantsi. Othonka ikimakoitanakiri maawoni.

¹⁵ Jiyotaantayitaki maawoni tsika japatotapiintaita. Thaaminta ikantaw-intaitari maawoni.

Ipiyaa Jesús Nazaret

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶ Ikanta Jesús piyaa inampiki Nazaret tsika jantaritaki. Okanta kitijiyiri jimakoryaantaitari, jataki Jesús japatotapiintaita, tima iro jamitapiintakari irirori. Ari ikatziyanakari iñaanatiro osankinarintsi.

¹⁷ Ipayiitakiri josankinari Kamantantaniri Isaías-ni. Ikanta japinaíryaakiro osankinarintsi, iñaatziro josankinaitakiro, kantatsiri:

¹⁸ Isaikantana naaka Itasorinka Awinkathariti, Timá iri saipatziitotakinari okantantari nokinkithatakotainiri ashironkainkari Kamiithari Ñaantsi.

Irijatzi otyaantakinari nowawisaakoyitairi okantzimoniintashiriwaitari.

Nonkamantayitairi jaakaantaitziri tsika inkantaiya jookakaawintaitziri.

Impoña naminakaayitairi kaari aminatsiri,

Nosaikakaashiwaitaiyaari ikaatzi jompirayiitari.

¹⁹ Nokinkithatakoyitairo tsikapaiti jaapatziyantai Awinkathariti.

²⁰ Ipoña japinaitanairo Jesús osankinarintsi, ipanairi kinkithatakaantapi-intatsiri, saikanaki. Iyokitzi ikanta jaminanaki maawoni atziri ikaatzi saikaintsiri japatotapiintaita.

²¹ Ari jitanakawo ikantanakiri: “Imonkaatzimoyitakimi iroñaaka jiroka osankinarintsi okaatzi pikimakiri”.

²² Iyokitzi ikanta jaminaitanakiri Jesús, tima kamiitha okanta ikinkithatakoyitziri. Ojyiki kinkithatakoyitanakiriri kamiithaini. Ikantayiitzi iijatzi: “¿Kaarima jirika itomi José?”

²³ Irojatzi ikantantanakariri: “Kimitaka ari pinkantakina: ‘Incha aawin-tantzinkari paawintya iiroka. Timá ojyiki nokimakowintakimi pantayitakiri Capernaum, incha pantapairo iijatzi pinampiki’ ”.

²⁴ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Imapirotatya nonkantimiri, ‘jashi jowatziiro kamantantaniri tii ipinkathaitziri inampiki tsika isaikayitzi ijyininka’.

²⁵ Timá imapirotya jiroka, pairani iinta isaikawitani Elías, tii omparyaa-gairanki inkani Israel-ki anaaniintanakiro mawa osarintsi, antawoiti ita-jyaaniintaitaki. Ojyiki kamatsiri oimi tzimawitachari janta,*

²⁶ iro kantzimaitacha, tii jotyaantaitziri Elías-ni jiyaatashitiro kamatsiri oimi, apa jotyaantaitakiri nampitsiki Sarepta saikatsiri Sidón-ki, osaikiranki tsinani kamatsiri oimi kaari ijyininkata.

²⁷ Ari okimitakari iijatzi iinta isaikawita Kamantantaniri Eliseo, tzimaw-itacharanki Israel-ki ojyiki mantsiyari pathaawaitatsiri. Iro kantzimaitacha tii jotyaantaitziri Eliseo joshinchagai apaani, apa jotyaantaitakiri isaiki Naamán kaari ijyininkata poñaachari nampitsiki Síria, joshinchagairi”.

²⁸ Ikanta ikimaiyakini ikaatzi saikaintsiri japatotapiintaita, antawoiti iki-saiyanakani.

²⁹ Ikatziyaiyanakani, jagaitanakiri Jesús iwiyaathapita nampitsi, ikinakagai-tanakiri tsika osaiki impiita jotziyaitirimi.

³⁰ Iro kantzimaitacha Jesús, ishiyapithatanakari josatikantanakari niyank-iniki, jatai.

* **4:25** Kantakotachari jaka ‘anaaniintanakiro mawa osarintsi’ irojatzi ikantaitziri mawa osarintsi ipoña awisaniintaki 6 kashiri.

Atziri piyarishitatsiri
(Mr. 1.21-28)

³¹ Ikanta Jesús oirinkanaa nampitsiki Capernaum saikatsiri Galilea. Jiy-otaantayitapai kitiiyyiriki jimakoryaantaitari.

³² Tima tii omaanta ishintsinka jiyotaantzi, iyokitzi ikanta atziriiiti.

³³ Okanta janta tsika japatotapiintaita, ari isaikakiri atziri piyashiritatsiri, kaimanaki shintsiini irirori,

³⁴ ikantzi: “Piñaashitina Jesús Nazaret-jatzi, niyotzimi naaka iirokatakai itasorintsiti Pawa. Iro pipokantari jaka papirotaiyinani”.

³⁵ Ikisanakiri Jesús, ikantanakiri: “¡Pimairiti piyari, piyaatai! Tyaanaki atziri jintainaryaanakari iwiyariti, tii jomantsiyyimaitari”.

³⁶ Iyokitzi ikantaiyanakani, ikantawakaiyani: “¿litatyaakama jirika? Joitsi-nampairi jomishiyiri piyari jiñaashinchiinkatakiri”.

³⁷ Ari ithonka ikimakoyiitanakiri Jesús maawoni nampitsiki okaatzi saikatsiri janta.

Jesús joshinchagairo riyoti Pedro
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Ipoña ishitowanaki Jesús japatotapiintaita, tyaapaaki ipankoki Simón. Okanta iroori riyoti Simón, imatakiro antawoiti saawakitaantsi. Ikwakoitakiri Jesús joshinchaapairo.

³⁹ Joiyotashitanakawo omaryaaka, kimiwaitaka iñaashinchiinkatatyiiromi saawakitaantsi. Kaatakotanaki osaawawita, piriintanaka aminay-itawakiniri oitarika ompawakiriri.

Joshinchaqyitziri Jesús mantsiyaripaini
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.31-34)

⁴⁰ Okanta otsiniriityaanaki, jamaitapaakiniri Jesús oyyiki atziri kantashi-waiyitachari imantsiyari. Ikanta iñaawakiri Jesús, apa jotirotantawakari kapichiini jako, shintsiyitanai.

⁴¹ Oyyiki jomishitowitakiri iijatzi iwiyariti, antawoiti ikaimayitzi piyari, ikantzi: “¡Itomi Pawa pinatzi!” Iro kantzimaitacha Jesús, ikisayitakiri piyari, tii ishinitziri iñaawaiti, tima jiyotzi irirori piyari iriitaki Cristo.

Jiyotaantzi Jesús maawoni Galilea-ki
(Mr. 1.35-39)

⁴² Okanta okitiiyyitamanai, ananinkanaki Jesús apaniroini ikinanaki otzishimashiki. Oyyiki aminaminatairiri tsikarika ikinaki. Ikanta jiñiitairi tsika isaiki, tii ishiniitzi jiyaatai.

⁴³ Irojatzi ikantantanakari Jesús: “Ontzimatyii inkimaitiro iijatzi pashiniki nampitsi Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri ipinkathariwintantai Pawa. Tima irootaki nopokantakari naaka jaka”.

⁴⁴ Iikiro jiyaataakaanakitziiro Jesús ikinkithatanaki pankotsiitiki japato-tapiintaita okaatzi saikatsiri Galilea-ki.

5

Kaari jiñaitapiintzi shiryaataantsi
(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹ Okanta kitiiyyiri, isaiki Jesús inkaarithapiyaaki Genesaret. Jawitsi-naimatakiri atziri ikaatzi piyowintakariri ikimisantziro iñaani Pawa.

² Ari jiñaaki Jesús apiti pitotsi opiryaatakotaki opaayaaki. Tikaatsi oti-tantyaawoni, tima ikiwaiyatziironi ishiryaminto.

³ Otitapaaka Jesús pitotsiki. Tima iri ashitawori Simón jiroka pitotsi, ikantakiri jotyaantiro kapichiini niyanki. Ari isaikantanakawo Jesús pitotsi, jitanaawo jiyotaayitanairi atziri.

⁴ Ikanta ithonkanakiro jiyotaantzi, ikantzi: “Simón, paanakiro pipito niyanki inkaari, ari pishiryaatiri”.

⁵ Ari jakanaki Simón, ikantzi: “Ari noshiryaawitaka tsiniripaiti, tikaatsi nayiri. Iiroka kantanari, aritaki nimatakiro”.

⁶ Jimatakiro ishiryaaatzi, jaaki oyyiki shima, irootaki onthatyiimatimi ishiryaaaminto.

⁷ Ikaimawakotairi itsipatapiintari ishiryaaatapiintzi jimitakotiri. Ikanta jiyaatashitanakiri, ikinakotaiyakini pashiniki pitotsi, ijaikitakiro apitiroiti, iroowitainchami intsitsiyakotaiyini.

⁸ Ikanta jiñaakiro Simón Pedro awisaintsiri, jotzirowashitanakari Jesús, ikantanakiri: “Pintainkapithatina pinkathari, kaaripiroshiriri ninatzi naaka”.

⁹ Tima antawoiti ithaawanaki Simón jiñaaki jaaki oyyiki shima. Ari ikimitakari iijatzi maawoni itsipataiyarini.

¹⁰ Jimatsitanakawo Jacobo iijatzi Juan, itomipaini Zebedeo, tima iri itsipatakari Simón. Iro kantzimaitacha Jesús ikantanakiri Simón: “Iiro pithaawashiwaita, onkimitaiyaawo iroñaaka iriimi atziri noshiryaataka-gaimiri”.

¹¹ Ikanta jaatakotaiyapaani, jookawintanakiro maawoni, joyaataiyanakirini Jesús.

Joshinchagairi Jesús imatziri pathaawontsi

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹² Okanta pashini kitiiyyiri jariitaka Jesús nampitsiki, ari ipokakiri imatziri pathaawontsi. Ikanta jiñaapaakiri Jesús, jotzirowashitapaakari, ikantapaakiri: “Pinkathari, pikowirika, poshinchagaina”.

¹³ Ipoña jakotanaki Jesús, jantantakari kapichiini jako, ikantziri: “Nokowi, pishintsitai”. Ishitakotanaki ipathaawita.

¹⁴ Ari ikantziri: “Tii nokowi pinkinkithatakotina. Apatziro powanakiro piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari, pimonkaatiro josankinatakiri Moisésni, paanaki pinkitiwathatantaiyaari, onkantya jiyotantaityaari shintsitaimi”.

¹⁵ Iro kantzimaitacha ikimakoyiitanakiri intaina Jesús. Oyyiki atziri piyowintakariri ikimisantziri. Ikowaiyini joshinchaayitainiri iijatzi imantsiyaritipaini.

¹⁶ Iro kantacha Jesús joshitaapiintaka irirori otzishimashiki, ari jamanari.

Joshinchagairi Jesús kisopookiri

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷ Okanta pashini kitiiyyiri jiyotaantzi Jesús, ari isaikaiyakini Fariseo itsipayitakari Yotzinkariiti, poñaayitachari nampitsiki Galilea, Judea, iijatzi Jerusalén-ki. Tima otyaantakari Jesús ishintsinka Awinkathariti, kantatsi joshinchaayitiri mantsiyari.

¹⁸ Ipoña jariitaiyapaakani atziri jinatakotakiri shitashintsiki apaani kisopookiri. Ikowawitaiyakani intyaakaapaakirimi pankotsiki, jomaryaakotirimi isaikaki Jesús.

¹⁹ Tii okantatzi intyaakairi, tima oyyiki atziri piyotaincha. Jatiitakaanakiri jinoki pankotsiki, jimoontakiro pankotsi, jowayiitakotakiri mantsiyari josatikantanakari piyowintakariri Jesús.

²⁰ Ikanta Jesús jiyotakoshiritawakiri ogyiki jawintaakari, jiñaanatawakiri mantsiyari, ikantziri: “Ajjininká, ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwitaka”.

²¹ Ikanta ikimawaki Yotzinkariiti itsipayitakari Fariseo, ikantashiritaiyanakini: “Ithainkatziiri Pawa jirikawí. Tima tikaatsi kantironi impiyakotantiro kaaripirori, apaniroini ikantakaawo Pawa”.

²² Iro kantzimaitacha Jesús jiyoshiritakotakiri, ari josampitziri: “¿litama pikinkishiriwaitashitantari?”

²³ ¿Tiima okamiithatzi nonkanti: ‘Ipiyaakoitaimiro pikaaripiroshiriwitaka?’ Irooma pikowiri nonkantiri: ‘Pinkatziyi, piyaatai’.

²⁴ Iroñaaka piyotiri Itomi Atziri otzimimotzi ishintsinka, ari impiyakotairi kaaripiroshiriwitachari”. Ipithokashitanakari mantsiyari, ikantziri: “Pinkatziyi, paanairo pishitashi, piyaatai”.

²⁵ Piriintanaka kisopookiri, jaanairo ishitashi jomaryaantawitari. Iñaitawairi jiyaatai ipankoki, kimoshiri ikantawintanakari Pawa.

²⁶ maawoni atziripaini iyokitzi ikantaiyanakani, ikimoshiriwintanakiri irirori Pawa. Ithaawankakiini ikantaiyini: “Tii añaapiintziro kimityaawoni jiroka”.

*Jaantaitanakariri Leví
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)*

²⁷ Ikanta ishitowanai Jesús, jiñaapaakiri iitachari Leví isaiki irirori ikowakotziiri kiriiki ijyininka, ikantapaakiri: “Poyaatina”.

²⁸ Katziyanaka Leví, jookanakiro maawoni, joyaatanakiri.

²⁹ Ipoñaashitaka Leví, jaanakiri Jesús joimoshirintya ipankoki itsipataanakari jiyotaani. Ari jiyaatsitakari iijatziri ogyiki kowakotziiri kiriiki ijyininka, ogyiki jatayitaintsiri pashini. Ari ikaataiyakini jowaiyani.

³⁰ Ikanta Fariseo itsipatakari Yotzinkariiti, jiñaanaminthatakiri jiyotaani Jesús, ikantziri: “¿litama pitsipatantariri powaiyani kaaripiroshiriri, kowakotziiri kiriiki ijyininka?”

³¹ Ipoña jakanaki Jesús irirori, ikantanakiri: “Aririka imantsiyati atziri, ipokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tikaatsi inkowi irirori.

³² Tii apa nompokashitiri kamiithashiriri naaka nonkaimashiriyitairi, aña nopokashitatziiri kaaripiroshiriri nonkaimashiritairi jowajyaantairo kaaripirori”.

*Ikinkithatakotziro Jesús itziwintaita
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)*

³³ Ipoña josampiitakiri Jesús, ikantaitziri: “¿litama kaari itziwintanta piyotaani? Iriima jashi Juan, ipoña jashi Fariseo-paini, owanaa itziwintapiintaiyani irirori, jamanaiyani iijatziri. Noñiri piyotaani iiroka, tii itziwintanita, owawaiyitacha, irawaitatsi imiri”.

³⁴ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka intsipataityaari aawakaachari, ¿arima jowashiriniintaitatya?”

³⁵ Aryaajaini paata, aririka jagaitakiri iimintaitari, aripaiti intziwintaitya”.*

³⁶ Ipoña joyyakaawintanakiniri Jesús, ikantziri: “Apaani pajjatori ikithaataitari, aririkami jowapatankaitantyaawo osapi owakiraari, ari imapirotanatya osagaanaki aririka amithatanatya owakiraari. Tii

* **5:35** Iriitaki Jesús ojyakaawintachari jaka. Iriitaki kimitakariri jaawakaayita atziri. Kantakotachari iijatziri jaka, aririka jaayitakiri iimintaitari, irijatziri kantakotacha aririka jowamaayitakiri, ogyiki jowashiriwaitanaty jiyotaanipaini.

okamiithapirotakairo paijatori ikithaataitari jowapatankaitantyaawomi owakiraari.

³⁷ Tii inkamiithati iijatzi paijatori mishinantsinaki jowantayiityaawo iiryaatatsiri imiritaitari. Aririka jowantayiityaawo, ari isanaryaanaki, apaawaitashitanatya imiritaitari, iijatzi inkimitatya mishinantsinaki irirori.

³⁸ Iri kamiithatatsi owakiraari mishinantsinaki jowantayiityaawo iiryaari imiriitari. Iro iiro japaawaitanta apitiroiti.

³⁹ Ikaatzi amitawori imiritawo poitatsiri, iiro jamitaawo imiritaiyaawo iiryaari. Inkantapiinti: 'Iro kamiithatatsi amirityaawo poiri' ”.

6

Ikinkithatakotziro Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

¹ Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ikinaki Jesús pankirintsimashiki. Ikanta jiyotaanipaini joyiikitanaki okithoki, jamirokakitakiro onkini joyaawo.

² Tii inimotziri Fariseo-paini, josampitakiri ikantziri: “¿Litama poyiikitantawori? ¿Tiima piyotzi tii oshinitaantsitzi kitiiyyiriki jimakoryaantaitari?”

³ Ari jakanaki Jesús, ikantanaki: “¿Tiima piñanatakotziri iiroka ikanta pairani David-ni itsipayitakari ikaataiyini owamaimawitantakariri itajyi?”

⁴ Ityaaki tasorintsipankoki, jaakiro tasorintsitanta, jowakawo irirori, ipayitakiri iijatzi ikaatzi itsipayitakari. Tima tii oshinitaantsiwita jowaityaawo, apa jowapiintayitawo Ompiratasorintsitaari”.

⁵ Ipoña ikantaki iijatzi: “Jirika Itomi Atziri ipinkatharipirotsi irirori, janairo jiroka kitiiyyiri”.

Atziri kisowakori

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ Okanta pashini kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ityaaki Jesús japatotapiintaita, jiyotaantapai iijatzi. Ari isaikakiri atziri kisowakotatsiri jakopiroriki.

⁷ Ikanta Yotzinkariiti itsipayitakari Fariseo, aamaani jowakiri Jesús jiñiri aririka joshinchagairi mantsiyari kitiiyyiriki jimakoryaantaitari, onkantantyaari inkantakotiri.

⁸ Iro kantzimaitacha Jesús, jiyotaki irirori iita ikinkishiriyitakari. Ikaimakiri atziri kisowakori, ikantziri: “Pimpoki, posatitya niyanki”. Pokapaaki kisowakori, ikatziyapaaka.

⁹ Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi nosampitaiyimini: ¿Otzimikama shinitaantsitatsiri antiri kitiiyyiri jimakoryaantaitari? ¿Tiima okantzi anishironkatanti, irooma kamiithatatsi owamaanti? ¿Iroma okantzi antiro kamiithari, irooma kamiithatatsi ankaariprowaiti?”

¹⁰ Ikimpoyaanakiri piyowintakariri, ipoña jiñanatanakiri mantsiyari, ikantziri: “Pinthaaryaawakotai”. Matanaka, akotsitanai kamiitha.

¹¹ Iro kantzimaitacha jirikapaini, antawoiti ikisaiyanakani. Ikinkithawaitaiyakini tsika inkantiri Jesús.

Jiyoshiitaki Jesús 12 Jotyaantapirotani

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Ipoña itonkaanaki otzishiki jamañaari Pawa. Ari jaakowintakawo mawoni tsiniripaiti jamana.

¹³ Okanta okitiiyyitamanai, japatotakiri maawoni jiyotaani. Ari jiyoyaaki ikaatzi 12, iriitaki jiyitakiri Otyaantapiroiriiti.

¹⁴ Jirika ikaatzi jiyoyaakiri: Simón, iri jiiitakiri Pedro. Ipoñaapaaka Andrés iririntzi Simón. Ipoñaapaaka Jacobo itsipataakiri Juan, Felipe, Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo itomi Alfeo. Ipoñaapaaka Simón jiitaitziri kisakow-intantaniri,

¹⁶ ipoñaapaaka Judas iririntzi Jacobo. Ipoñaapaaka iijatzi Judas Iscariote, pithokashitaiyaarini paata.

Ikinkithatakairi Jesús oiyiki atziri
(Mt. 4.23-25)

¹⁷ Ipoña joirinkaiyaani Jesús itsipataari jiyotaani. Ari isaikaiyapaakini owintinipathatzi. Oiyiki atziri piyowintapaakariri, Judea-jatzi, Jerusalén-jatzi, Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi. Ipokaiyakini jirikapaini inkimiro ikinkithatakotziri Jesús, ikowaiyatziini iijatzi joshinchaayitairi imantsiyaritipaini.

¹⁸ Tima ikaatzi piyarishiritatsiri, joshinchaayitairi.

¹⁹ Ikowaiyakini atziri jantantawatyaari kapichiini jako, tima otzimi-motziri Jesús itasorinka, joshinchaayitakiri maawoni.

Ikinkithatakoitziri kimoshiritaatsini iijatzi ashironkaachani
(Mt. 5.1-12)

²⁰ Ipoña Jesús ikimpoyaanakiri jiyotaani, ikantziri: “Kimoshiri pinkantaiya ashironkainkari, tima iirokataki ñagaironi impinkathariwintantai Pawa.

²¹ Kimoshiri pinkantaiya piñaawitawo iroñaaka pitajyaaniintawaitzi, tima irootaintsi piñiuro pinkimaniintaiya. Kimoshiri pinkantaiya piñaayiwitawo piraaniintawaita iroñaaka, tima irootaintsi piñiuro pishirontawaitaiya.

²² Kimoshiri pinkantaiya onkantawitatty piñaawitawo iroñaaka inkisani-intayitimi, jookathaitimi, inkawiyawaitaitimi, imanintawaitaitimi, okantakaantziro poshiritari Itomi Atziri.

²³ Thaaminta pinkantayitaiya, pinkimoshiriyitai, tima Pawa pinayitaimini inkitiki. Pinkinkishiritakotyaawo tsika ikantayitakiri pairani itayitakawori Kamantantaniri, irootaki awijyimotimini iijatzi iiroka iroñaaka.

²⁴ ¡Inkantamachiitiri ajyaagantzinkariiti! Tima aritaki iñaayitakiro iroñaaka inintaawaiyitaka.

²⁵ ¡Inkantamachiitiri ikaatzi ñiirori iroñaaka ikimaniintayita! Tima ari iñiuro paata irirori intajyaaniintai. ¡Inkantamachiitiri ikaatzi ñaayitzirori iroñaaka ishironawaita! Ari iñiuro paata inkimaatsiwaitaiya, ari jiraawaitaiyaari iijatzi.

²⁶ ¡Inkantamachiitiri ikaatzi jasagaawintaitari iroñaaka! Tima ari ikimitaawitakiri pairani kimitakowitariri Kamantantaniriiti”.

Pitakotyaari kisaniintayitzimiri
(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Iro kantzimaaitacha pinkimi nokantzi naaka: Pitakotaiyaari ikaatzi kisaniintayitzimiri, paapatziyaiyaari.

²⁸ Iiro pipiyatari kijyimawaitzimiri. Pamanakoyitaiyaari thiiyakowintzimiri.

²⁹ Aririka impajaitimi kajyitapooki, pishinityaari japitiroryaapootimi impajaitimi. Aririka inkowaiti jagaitiro piithaari posaawantapiintari, pishinitiniri jaanakiro pikithaatakari iijatzi.

³⁰ Aririka inkantayitimi: ‘Pimpina’, kamiithatatsi pimpimantaniti. Aririka jayitaitimiro pashitari, kamiithatatsi iiro pikiñaanikowintziro.

³¹ Pikowirika jitakoyitimi, pitawatyaawo iiroka pitakotantya.

³² Iriirika pitakotashitatty ikaatzi itakoyitzimiri iiroka, ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri.

³³ Iriirika paapatziyashitayaari ikaatzi aapatziyimiri iiroka ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri.

³⁴ Aririka inkantaitimi: ‘Pimpawakinawo, ari noipiyaimi’, impoña pimpawakiri tima piyotzi ari jimataimi iiroka paata. ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintziri kaaripiroshiriri.

³⁵ Pitakoyitaiyaari iiroka kisayitzimiri, iiro pipiyatari. Pimpimantaniti aririka inkamitayitimi, iiro poyaawinta jimayitaimi iiroka. Antawoiti impinayitaimi, itomitaimi Jinokijatzi. Imapiro jitakoyitakari irirori maawoni kaaripiroshiripaini.

³⁶ Ikimita Ashitairi jitakotanta, ari pinkimitanaiyaari iiroka”.

Ikinkithatakotziro Jesús ookimotaantsi

(Mt. 7.1-5)

³⁷ “Iiro pookimotantzi, jimaitzimikari iiroka paata. Iiro piyakowintantzi, jimaitzimikari iiroka paata. Aririka pimpiyakotanti, ari jimayiitaimi iiroka paata.

³⁸ Pimpimantanitai, tima ari jimayiitaimi iiroka paata, janaakaayitaimiro iiroka okaatzi pipimantakiri. Tzimatsirika pantakiri, ari inkimiyiitaimi paata iiroka”.

³⁹ Ipoña jojoyakaawintanakiniri Jesús, ikantzi: “¿Kantatsima inkathatawakaiya kaari aminatsini? ¿Tiima ari imparyaaki apitiroiti omoonakiki?

⁴⁰ Tii iñaitzi apaani iiniro jiyotaitziri janaakotiri yotairiri. Irooma paata aririka jiyotaapiroitakiri ari inkimitaiyaari yotairiri pairani.

⁴¹ ¿Litama pikowantari pamininiri pashini tyaakitachari jokiki? Pitawatyaawo iiroka paawairo antawo inchapitoki tyaakitakimiri.

⁴² Tima iiro okantzi pinkantiri pijyininka: ‘Pimpoki, nayimiro tyaakitakimiri pokiki’. Aña tzimataitatsi pokiki iiroka antawo inchapitoki tyaakitakimiri. ¡Thiyyinkarí! Pitawaiyaawo paawairo iiroka tyaakitakimiri pokiki, inkini pamininiri pijyininka tyaakitainchari kapichiini jokiki”.

Ari jiyoitzirori onkithokitanakirika

(Mt. 7.15-20)

⁴³ “Inchato saankanatatsiri ojyooki, tii iñaitziro onkaaripiroti okithoki. Irooma inchato sampiyashitatsiri, tii kamiithaini iñaitiro onkithokiti.

⁴⁴ Tima okaatzi kamiithayitatsiri chochoki, tii okamiithawaitashita apaniironi, aña iro kantakaawori owaato okamiithatzi iroori. ¿Añiroma higo onkithokitantyaawo owaato kitochii? ¿Kantatsima uva okithokitantawo kitochii iijatzi?

⁴⁵ Ari ikimiyitanaari kamiithashiriri ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okamiithatantari jantayitziri. Iriima kaaripiroshiriri tii ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okaaripirotantari jantayitziri. Tima okaatzi ikinkishiriyitari, irootaki iñaaniyitari iijatzi”.

Ikinkithatakoitziri apiti owatzikirori ipanko

(Mt. 7.24-29)

⁴⁶ “¿Litama ikantantayitani: ‘Pinkatharí, pinkatharí?’ Tiimaita jantaitanawo okaatzi nokantayitziri.

⁴⁷ Tzimayitatsi matanairori okaatzi nokantayitziri. Jiroka ikimiyitanaari:

⁴⁸ Ikimitakari atziri witsikatsiri ipanko, ikiyashitakiro itzinkami okisopathatzi kipatsi, jowatzikakiro. Opoña opokaki antawoiti amaani, ookan-tapaakawo shintsiini pankotsi, tii iiwokiro. Tima jowatzikaitakitziro kamiithaini okisopathatzi kipatsi.

⁴⁹ Iriima piyakotzirori nokantayitziriri, kaari antanaironi. Ikimitakari atziri witsikawitachari ipanko, tiimaita ikiyashitziro inthomainta. Okanta opokaki antawoiti amaani, ookantapaakawo shintsiini, tyaanaki. Tii jiñaitairo”.

7

Joshinchagairi Jesús jotzikatani ijiwari owayiriiti (Mt. 8.5-13)

¹ Aritaki ithonkanakiro Jesús ikinkithatakairi atziripaini, jatai nampitsiki Capernaum.

² Ikanta imantsiyataki jitakopirotoni jotzikatani ijiwari owayiriiti Roma-jatzi, irootaintsi inkamimi.

³ Ari ikimakowintakiri Jesús, jotyaantaki jantarikipiroti Judá-mirinkaiti, inkaimiri Jesús, joshinchagairiiti jotzikatani.

⁴ Ikanta jiyaatashitakiri Jesús, ikantapaakiri: “Okowapirotatya pimitakotiri ijiwari owayiriiti,

⁵ tima jaapatziyapiintakina, jiwitsikakina pankotsi tsika napatotapiinta”.

⁶ Ikanta Jesús, joyaatanakiri. Iro jariitanyaarimi ipankoki, itonkiyotakari iyyininkathori ijiwari owayiri, iriitaki pashini jotyaantakiri, ikantapaakiri irirori: “Jesús, ikantakaantzimi jiwari, ikantzi: ‘Kaaripirori ninatzi naaka, iiro pityaapankotana.*

⁷ Irootaki kaari niyaatashitantzimi noñiimi naaka. Apa nokowi piñaani pinkantakaantawakiri nompiratani, aritaki ishintsitai.

⁸ Tima tzimatsi ompiratanari naaka, tzimatsi iijatzi owayiri nompiratari naaka. Aririka nonkantiri: “Piyaati”, aritaki jiyaataki. Aririka nonkanti pashini: “Pimpoki”, aritaki impokaki. Aririka nonkantiri nonampiri: “Pantiro jiroka”, jimatziro jantziro”.

⁹ Ikimawakiri Jesús, iyokitzi ikantanaka, ikantanakiri itsipatakari: “Iritaki matakirori jirika ikimisantzi, tii itzimi jaka Israel-ki ajyininka kimityaarini jirika. Imapiro”.

¹⁰ Ikanta ipiyaiyani pankotsiki jotyaantaitakiri, iñaapaatziiri jotzikatani, shintsitai imantsiyawita.

Jañaakagairi Jesús iintsiti kamatsiri oimi

¹¹ Ipoña ikinanaki Jesús nampitsiki iitachari Naín, iri itsipayitaka jiyotaani. Ojyiki iijatzi atziripaini.

¹² Iro jariitzimataka nampitsiki, itonkiyotakotantaka jagaitziri kaminkari inkaititiri, apintzi jinatzi otomitari tsinani kamatsiri oimi. Ojyiki atziri oyaatakirori jiroka tsinani.

¹³ Ikanta Jesús iñaawakiro tsinani, antawoiti jitakoshiritanakawo. Ikantziro: “Aritapaaki piraawaitaka”.

¹⁴ Ipokapaaki okaakiini, jotirotapaakiro jowantaitakariri. Katziyaiya-paakani natakotziriri. Ikantzi Jesús: “Iwankarí, iiroka noñaanatzi, pimpiri-intai”.

¹⁵ Piriintanaa kamawitainchari ñaawaitanai. Ikathatanairi Jesús irojatzi inaanatiki.

¹⁶ Antawoiti ithaawaiyanakini ikaatzi ñaakiriri. Ikimoshiriwintanakiri Pawa, ikantaiyanakini: “Pokataiki ñaapirori Kamantantaniri”. Ipoña ikan-taiyini iijatzi: “Pokataiki Pawa iri nishironkayitaini aaka”.

* **7:6** Jirika ijiwari owayiri kaari Judá-mirinka, pashinijatzi atziri jinatzi. Tima pairani Judá-mirinka, tii ityaapankotziri kaari iyyininkata.

¹⁷ Ithonka ikimakoyiitanakiro jantakiri Jesús maawoni Judea-ki, iijatzi pashiniki nampitsi okaatzi saikanampitatsiri janta.

Jotyaantakiri Juan jiyotaani
(Mt. 11.2-19)

¹⁸ Ikanta Juan ikimaki irirori okaatzi awisaintsiri, ikamantakiri jiyotaani-paini. Ari jiyoshiitaki apiti jiyotaani,

¹⁹ jotyaantakiri josampitiri Jesús, inkantiri: “¿Iirokama jiitaitziri ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini naamaiyaari?”

²⁰ Ikanta ipokaiyakini, iñaapaakiri Jesús, ikantapaakiri: “Jotyaantak-ina Juan owiinkaatananiri nosampitimi: ¿Iirokama jiitaitzi ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini naamaiyaari?”

²¹ Tima iikiro joshinchaayitatzí Jesús kantawaiyitachari mantsiyari, ikaatzi piyarishiritatsiri, jokiryaakaayitai ojiyiki kaari aminatsini iijatzi.

²² Irojatzí ikantantanakariri pokaintsiri: “Aririka piyaatai, pinkamantapairi Juan maawoni okaatzi piñaayitakiri iiroka nantakiri, okaatzi pikimakinari iijatzí. Tima naminakaayitairi kaari aminatsini, naniitakaayitairi kisopookiri, nokimakaayitairi ashikimpitari, noshinchaayitairi imatziri pathaawontsi, nañaakaayitairi kaminkari, nokinkithatakoyitainiri ashironkainkari Kamiithari Ñaantsi.

²³ Irootaki inkimoshiritantaiyaari inkaati kaari kisoshiriwintainani”.

²⁴ Ikanta ipiyaiyanaani jotyaantani Juan, josampitanakiri Jesús ikaatzi apatowintakariri, ikinkithatakotziri Juan, ikantziri: “¿Litama pikinkishiritakotariri piñaakiri chapinki janta otzishimashiki? ¿Iriima piñaaki apaani kimitawori sawoo ojiywatonkitakaawo tampiya okantakaantziro tii ithaam-intashirita?

²⁵ ¿Piñaakirima jowaniinkatya ikithaataka? Tima maawoni ikaatzi nintaawaitachari, owaniinkapirowaitachari ikithaata, isaikapankotziri pinkatharintsi.

²⁶ Aña iro piyaatashitantakariri piyotaiyakini Kamantantaniri jinatzi. Tima jimapirotatziro irirori janaakiri Kamantantaniripaini.

²⁷ Iriitaki josankinatakoyiitaki pairani, iñaanatziri Pawa itomi, ikantzi: Notomí, ari notyaantaki ityaawoni inkinkithatakotimi, Iriitaki witsikaantimini tsika pinkinapaaki iiroka.

²⁸ Nokantzi naaka: Atziríiti ikaatzi tzimawitainchari, tikaatsi apaani Kamantantaniri anairini jiyotanitakari Juan. Iro kantzimaitacha inkaati ipinkathariwintairi Pawa inkitiki, tsinampashiritaatsiri janta, janaakotairi irirori Juan”.

²⁹ Jirika atziríiti jowiinkaayitakiri Juan itsipataakiri kowakoyitziriri ijiyininka kiriiki, jiyotanairi tampatzikashiriri jinatzi Pawa.

³⁰ Iriima Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariíiti tii jishinita jowiinkaayitiri Juan, ari japaatziro okaatzi jantzimotantiri Pawa.

³¹ Ipoña ikantzi Pinkathari Jesús: “¿Litama nonkimitakaantiriri jirikaiti?

³² Nonkimitakaantiri owajyaantawairintzi iintsi aririka jojyakaantawaiti ikaatzi jiryaanitaiyini, inkantawakaiyaani: ‘Thami ajyowiwaiti amajy-itantyaari’. Iiromaita ikowi. Impoña inkantawitya iijatzí: ‘Incha amampaawaitya owashiritantyaari’. Iiro ikowimaita iijatzí.

³³ Iro jimayitakiri jirikaiti. Jiñaawitakari Juan, itzitapaakawo irirori owana-wontsi, tii jimiritawo kachori, iro kantzimaitacha ikantakotaiyakirini: ‘Ipi-yarishiritatzí’.

³⁴ Ipoña ipokaki Itomi Atziri, tii itziwaitapaakawo irirori owanawontsi, imiritawo kachori. Ikantakotaiyakiri: ‘Kaaripirori jinatzi, niyawairintzi

jinatzi, shinkiryaantzi, jaapatziyari kowakotziriri kiriiki ijyininka, jaapatziyari iijatzii kaaripiroshiriri’.

³⁵ Tikaatsi oitya, tima apaani yotaniri ari jiyoitairi paata imapiro jiyotanita, aririka jiñaayitakiro onkaati awisayitaatsini’.

Jariitari Jesús Fariseo iitachari Simón

³⁶ Ikanta Fariseo jaanakiri Jesús jowakaiyaari. Ariitaiyakani ipankoki, saikapaaki Jesús jowapiintaita.

³⁷ Okanta apaani kaaripiroshiriri tsinani nampitawori janta, okimakow-intakiri Jesús ipokaki ipankoki Fariseo jowaiyaani, jataki iroori aakotanaki kasankaari owantawo onaki jiwitsikaitziro mapinaki.†

³⁸ Okatziyimotapaakari iitzikontaki Jesús, iraimotapaakari. Othaatanaka oyaaki okiki ajyitakiri iitziki, ojiyantanzimaitari oishi. Ipoña onintaakiwaitanakiri, osaitantanakari kasankaari.

³⁹ Ikanta jirika Fariseo amakiriri Jesús, ikantashiritanaki: “Imapirotatyiirimi jirika ikamantaniritzi, ari jiyotakiro tsika okantawaita jiroka tsinani otirotakiriri, tima kaaripiroshiri inatzi”.

⁴⁰ Ipoña Jesús ikantanakiri Fariseo: “Simón, tzimatsi nokowiri nonkan-timiri”. Ari ikantzi: “Incha pinkantinawo yotaanari”.

⁴¹ Ipoña ikantzi: “Apaani atziri, ipakiri iiriikiti pashini apiti atziri. Apaani ipaki 500 kiriiki, iriima pashini ipakiri 50.‡

⁴² Okanta osamanitaki, tii okantzi jirika apiti atziri joipiyairi kiriiki, ipiyakoitairi jiriiwitani apitiroiti. Incha pinkantina, ¿Itzimikama itakopirotantachani?”

⁴³ Ikantzi Simón: “Nokantzi naaka iri itakopirotantacha atziri ipiyakopiroitakiri jiriiwitani”. Ari ikantzi Jesús: “Ari pimatakiro pikantakiri”.

⁴⁴ Jaminanakiro Jesús osaikaki tsinani, ikantziri Simón: “¿Piñaakiro antakiri jiroka tsinani? Notyaapankotakimi iiroka, tiimaita pipana jiña nonki-wakiitapaatyaaari. Irooma jiroka tsinani, okiwakiitantakinawo oyaaki shi-towanaintsiri okiki, opoña ojiyantakinawo oishi.

⁴⁵ Tii pinintapootawakina piwithatawakina iiroka, irooma jiroka tsinani ojiyiki onintaakiitakina.

⁴⁶ Tii pisaipatzii totantinari iiroka yiinkantsi pimpinkathatina, irooma jiroka tsinani, osaitantakinawo kasankaari noitziki.

⁴⁷ Ojiyiki okaaripiroshiriwitaka jiroka tsinani, ipiyakoitainiro tima ojiyiki itakotakina. Iriima tsika itzimi ipiyakoitziri kapichiini, kapichiini jita-kotanta”.

⁴⁸ Ipoña ikantanakiro tsinani: “Ipiyakoitaimiro okaatzi pikaaripiroshiri-witaka”.

⁴⁹ Ikantaiyanakini ikaatzi itsipataiyarini: “¿Litatyaama jirika imatantyyaawori impiyakotantiro kaaripirori?”

⁵⁰ Iikiro Jesús ikantanakitziro tsinani: “Piyaatai kamiitha, tima iro paw-isakoshiritantaari pikimisantana”.

8

Tsinani imitakoyitakiriri Jesús

¹ Ikanta Jesús itsipayitakari ¹² jiyotaani, ithonkakiro nampitsi ikinkithataki, ikinkithatakotakiri Pawa tsika ikanta ipinkathariwintantai.

† **7:37** Iro ikantakoitzi jaka mapinaki, jiiitaitziri pashiniki nampitsi “alabastro”. ‡ **7:41** Ikantakoitzi jaka “kiriiki”, iriitaki ikantaitziri pairani “Denario”.

² Ari itsipatakawo iijatzzi tsinaniiti okaatzi joshinchaayitairi opiyarishiri-witaka, iijatzzi okaatzi mantsiyawitachari. Jiroka okaatzi oyaatakiriri: María jiiyiitziri iijatzzi Magdala-jato ñiriri ikaatzi 7 piyari,

³ opoñaapaaka Juana iina Chuza jompiratani Herodes, opoñaapaaka Susana. Ari itsipatakawo iijatzzi pashinipaini tsinani okaatzi papiintakiriri kiriiki Jesús.

Jojoyakaawintziri Jesús pankiwairintzi

(Mt. 13.1-15, 18-23; Mr. 4.1-20)

⁴ Ipoña ipiyowintapaakari Jesús oiyiki atziri poñaayitachari pashiniki nampitsi. Jojoyakaawintatziiniri okaatzi jiyotaayitziriri, ikantziri:

⁵ “Tzimatsi pankiwairintzi jatatsiri impankiwaiti. Ikanta jookakitakiro iwankiri, tzimatsi ookakitapainchari aatsiki, ithonka jaatzikakiitakiro, ipoña ipokaiyapaakini tsimiri, jowapaakawo.

⁶ Tzimatsi pashini ookakitapainchari omapipookitzi kipatsi. Okanta ojoyookawitanaka pankirintsi, sampiyashitanaki, tima tii irinkapathataty kamiithaini kipatsi.

⁷ Tzimatsi pashini ookakitapainchari okitochiimashitzi. Okanta ojoyookawitanaka, kamanaki anaanakiro kitochiimashi.

⁸ Tzimatsi pashini ookakitapainchari okamiithawanikitzi kipatsi, saankana okanta ojoyookapaaki, kithokitanaki. Apaanipaini jyookapaintsiri kamiitha tzimayitai 100 okithokiki”. Ipoña ikantanaki Jesús: “Kowirori inkimathatiro, jowakimpitaya inkimisanti”.

⁹ Ikanta jiyotaani Jesús josampitakiri iita ojoyakaawintari okaatzi jiyotaantakiri.

¹⁰ Jakanakiri Jesús, ikantziri: “Irokaiti nonkamanti kaari piyowitaiyani, ontzimatyii piyotairo tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai. Iriima pashinipaini, iiro nokamantziri irirori, apa nojoyakaawintiniri. Ari onkantya jaminawitya jirikaiti, iiro jiñiimaitawo. Ari inkimawityaawo, iiro ikimathatawakiro nokantawitariri.

¹¹ Jiroka ojoyakaawintachari: Jiroka okithoki ipankiitakiri, iñaanira Pawa ojoyakaawintachari.

¹² Okaatzi ookakitapainchari aatsiki, ojoyakaawintari kimawitawori ñaantsi, ipokapaaki kamaari imaijantakaapaakiri, tima tii ikimisantzi, iiro jawisakoshiritai.

¹³ Ari okimita ookakitapainchari omapipookitzi, ojoyakaawintari kimawitawori ñaantsi thaankipiroini ikimisantawitanaka. Tii jiyotakopirotatyi-iro ñaantsi, jowajyaantanakiro ikimisantzi. Tii ikisashitawo jantakaitiri kaaripirori, ikimiwaitakawo pankirintsi kaari tyaapirotatsini oparitha inthomainta kipatsiki.

¹⁴ Ari okimita ookakitapainchari okitochiimashitzi, ojoyakaawintari kimawitawori ñaantsi. Okantakaantziro okantzimoshiriwaitari, ikinkishiritakotawo jajyaagantya, inintawaitziro inthaamintawaitya. Iro anaanakiro ñaantsi ikimawitakari, ikimitakawo pankirintsi kaari kithokitatsini.

¹⁵ Irooma okithoki ookakitapainchari okamiithawanitzi kipatsi, ojoyakaawintziri kimisantanaairori ñaantsi, kamiithashiri ikantanaa, jojoyakotanaawo pankirintsi saankana ijyookanaki, oiyiki okithokitanaki”.

Onkoñaatakoyitai manakowitainchari

(Mr. 4.21-25)

¹⁶ Ipoña ikantaki iijatzzi: “Ankowirika ootyaari ootaminto, ¿arima antatakotakiri kowitzinakiki? ¿Amanakotzirima otapinaki? Aña tii. Owakotziri jinoki inkini inkoñiinkatakoti akaataiyini.

¹⁷ Ari onkimityaari iijatzi, ontzimatyii onkoñaatakoyitai manakowitain-chari, oñaagantairo kaari ikimathawiita pairani.

¹⁸ Paamaakowintyaawo okaatzi pikimakiri. Tsikarika itzimi otzimi-motakiri, ari ontzimimopirotairei ojiyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro jiyaatatyi iñi iro otzimimopirotairei”.*

Inaanati Jesús ipoña iririntzipaini
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Okanta opokashitakiri inaanati Jesús otsipatakari iririntzipaini oñiiri. Tiimaita okantzi oñiiri jotzikaakiro atziri piyowintakariri.

²⁰ Ipoña ikantaitakiri: “Ari opoki pinaanati otsipatakari pirintzipaini, okowi oñiimi”.

²¹ Ikantanaki irirori: “Ikaatzi kimanairori iñaani Pawa, jantanairo okaatzi ikowakairiri, iriitaki nirintzitari, iro nonaanatitari”.

Jomairintziro Jesús tampiya
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki itsipatanaari jiyotaani, ikantanairi: “Thami amontyi intatsikirona”. Jataiyakini.

²³ Ikanta jimontyaakotaiyini, maanaki Jesús. Ari omapokapaakari antawoiti tampiya, antawo otamaryaatanaki inkaari, kitaatapaaka jiña pitotsiki, iroowitaincha intsitsiyakotaiyini.

²⁴ Ari jowakiryaitanakiri Jesús, ikantaitziri: “¡Yotaanarí! ¡Antsitsiyakotatyí!” Piriintanaka, iñaanatanakiro tampiya, ikantziro: “¡Aritapaaki pitampiyatzi!” Ipoña ikantziro inkaari iijatzi: “¡Pimairyaati!” Awisanaki tampiya, mairyaatanai.

²⁵ Ipoña ipithokashitari jiyotaani, ikantziro: “¿Tsikama okinaki pawintaani?” Antawoiti ipinkathatanakiri, ikantawakaiyani jiyotaani ithaawankakiini: “¿Litayaakama jirika jomairintantawori tampiya, jomairintziro iijatzi inkaari?”

Gadara-jatzi piyarishiritatsiri
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Ikanta jimontyaanakawo Jesús intatsikirona inkaari Galilea, ariitaka inampiki Gadara-jatzi.

²⁷ Iro jaatakotapaakityaami, ishiyashitawakari piyarishiritatsiri. Pairan-itaki ipiyarishiritaki tii ikithaataa, tii jamitaiya isaikai pankotsiki, ari isaikawaitzi kitataarimashiki.

²⁸ Ikanta jiñaawakiri jariitapaaka Jesús, ishiyapaaka, jotzirowashitapaakari. Kaimanaki shintsini, ikantzi: “¡Jesús, Itomi Pawapirotatsiri! ¿Tsikama pinkantataitina? Tii nokowi powashironkaina”.

²⁹ (Tima ikisawitawakityaari piyari jowajyaantairiita shirampari. Pairan-itaki ipiyarishiritakaawitakari. Ojiyiki joojowiitantari ashirotha, ithatyiro. Ishiyashiyawaita otzishimashiki ikantakaari piyari.)

³⁰ Ipoña Jesús josampitakiri piyari, ikantziro: “¿Tsikama piitaka?” Jakanaki piyari, ikantzi: “Noita ‘Jyikiyantzi’”. Tima ojiyiki ikaataiyini.†

³¹ Iikiro ikantanakitzi piyari: “Tii nokowi papirotaiyini”.

³² Ari ipiyotaiyani ojiyiki chanco joshintagaiyini. Ikantaiyini piyari: “Potyaantina janta chanco-ki”. Ipoña ikantzi Jesús: “Pimatiro”.

* **8:18** Okaatzi kinkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: “Kapichiinirika pikimisantawakiro nokantakimiri, kapichiini piyotairo. Irooma pinkimisantapirotawakirika, ojiyiki piyotawakiri, iikiro niyotakaapirotanakityimiro”. † **8:30** Jiroka wairontsi “Jyikiyantzi”, irojatzi ikantsitaitari “legión”.

³³ Ikanta jyikiyantzi, jatanaki ipiyota chanco. Irojatzi ishiyantanakari tsika impiitatzi otzishi, mitaiyapaakini, ari ithonka ipiinkaki inkaariki.

³⁴ Ithaawaiyanakini aamaakowintariri chanco-paini, shiyaiyanakani ikamantantapaaki nampitsiki, ikamantakiri iijatzii maawoni saikayitatsiri jowaniki.

³⁵ Pokaiyapaakini atziri jaminiro okaatzi awisaintsiri. Ipoña jiyaatashi-itanakiri Jesús. Inaitapaatziiri piyarishiriwitachari isaikaki itsipatakari, ikithaataka, kamiitha ikantanaa. Antawoiti ithaawaiyanakini.

³⁶ Ikaatzi ñaakirori inkaanki awisaintsiri, ikamantawakiri pokayitaintsiri, ikantziri: “Piñiiri piyarishiriwitachari, iriitaki Jesús owawisaakotairiri”.

³⁷ Ikanta maawoni Gadara-jatzi, ikantakiri Jesús: “Piyaatai, tii nokowi pisaikimotina”. Iro ikantantari, tima antawoiti ithaawantanakari. Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, jatai.

³⁸ Ari ikantawitawaari jowawisaakotairi: “Nokowi noyaatanakimi”. Jakanaki Jesús, ikantanakiri:

³⁹ “Tiro poyaataana, piyaatai pijyininkaki pinkamantapairi, pinkantiri: ‘Jowawisaakotaana Pawa’”. Ari jimatakiro shirampari, jatai ikamantantapairo okaatzi jowawisaakotairi Jesús.

*Irishinto Jairo opoña tsinani otirotsitakiriri iithaari Jesús
(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)*

⁴⁰ Ikanta ipiyaa Jesús, thaaminta ipiyowintawaari atziri, tima iri joyaakoniintakiri.

⁴¹ Tzimatsi shirampari jiita Jairo, iriitaki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita. Ari inñapaakiri Jesús, jotzirowashitapaakari, ikantapaakiri: “Nokowi piyaati nopankoki”.

⁴² Tima okamimatatzii japintoti irishinto. Ari tzimaki 12 osarintsiti. Ikanta joyaatziri atziripaini jirika Jesús, jawitsinaimatanakiri.

⁴³ Tzimatsi iijatzii tsinani kimaatsiwaitachari osokaata, tzimakotaki 12 osarintsi ashironkaawaitaka, apirotakiro opimantziro tzimimowitawori opinatantariri aawintantzinkari, tikaatsimaita kantironi joshinchiiro.

⁴⁴ Okinashitapaakiri itaapiiki Jesús, otirotsitakiri kapichiini opatziki iithaari. Apathakiro ishitanaki osokaawaita iraani.

⁴⁵ Ipoña josampitantanaki Jesús, ikantzi: “¿Litaka otirotakinawori noithaari?” Tikaatsi kamantatsini iita otirotakiniriri. Ipoña Pedro itsipatakari ikaataiyini, ikantzi: “Yotaanarí, tima piñiiri jawitsinaimatakimi ojiyiki atziri, iikiro pikantatzii: ‘¿Litaka otirotsitakinawori noithaari?’ ”

⁴⁶ Iikiro ishintsitanakitzi Jesús ikantzi: “Tzimatsi otirotsitakinawori noithaari. Tima nokimawakiro noshintsinka tzimatsi oshinchaashitakari”.

⁴⁷ Okanta oñaakiro jiroka tsinani tii imanakota okaatzi antakiri, antawoiti othaawanaki, opokashitapaakiri Jesús, otzirowashitapaakari, maawoni ikimaitakiro okinkithatakota, ikimaitakiro iijatzii tsika okanta omapokanaka oshintsitai osokaawaiwita.

⁴⁸ Ikantanakiro Jesús irirori: “Tsinaní, oshinchagaimi pawintagaana. Kantatsi piyaatai, kimoshiri pinkantanaiya”.

⁴⁹ Tikiraamintha ithonkiro Jesús jiñaanatziro tsinani, ariitapaaka poñainchari ipankoki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita, ikantapaakiri: “Kamaki pishinto, aritapaaki poñaashirinkiri yotaantaniri”.

⁵⁰ Ikanta ikimakiri Jesús ariitapainchari, ikantanaki irirori: “Tiro pithaawashiwaita. Pawintaiyaana, aritaki oshintsitai”.

⁵¹ Ikanta jariitaiyapaakani pankotsiki, tikaatsi ishiniti intyaapaaki, apa Pedro, Jacobo, Juan, ashitawori irishinto, onaanati.

⁵² Ojyiki irakotaiyawoni kamaintsiri. Ikantapaaki Jesús: “Tiro pira-gaiyani, tii okami iintsi, imakoryaatzi”.

⁵³ Thainkashiri jowawiitakari Jesús, tima imapiro ñaitakiro kamaki iintsi.

⁵⁴ Ikanta Jesús joirikawakotapaakiro, ñaanatzimaitawo shintsiini ikantziro: “¡Tsinani, pimpiriinti!”

⁵⁵ Piyashiritapaaka iintsi, piriintanaa. Ari ikantzi Jesús: “Pimpiro oyaari”.

⁵⁶ Iyokitzi ikantanaka ashitawori iintsi. Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Tii nokowi pinkamantantiro okaatzi piñaakiri”.

9

Jotyaantaitziri 12 yotaari

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Ipoña Jesús japatotakiri 12 jiyotaani ipasapiyaakari ishintsinka onkantya inkitsirinkantyaariri piyari iijatzi mantsiyarintsi.

² Jotyaantakiri inkamantantiro tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai, joshinchaayitiri mantsiyariiti.

³ Ikantawakiri: “Iiro paanaki tsika oitya, iiro paanaki pikotzi, pithaati, powanawo, piiriikiti, iiro okantzi paanaki iijatzi apiti piithaari.

⁴ Aririka pariitaya pankotsiki, ari pimaapiintaty irojatzi pawisan-tanatyaaari.

⁵ Iirorika jaapatziyaitzimi janta, pawisapithatiri, potikanairo piipatsikiiti, iro jiyotantyaari tii ikimisantzi”.

⁶ Ikanta jiyaataiyakini jiyotaani, ithonka ikamantantakiro nampitsiki Kamiithari Ñaantsi, ojyiki mantsiyari joshinchaayitaki.

Ikamantakari Juan owiinkaatananiri

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ Ikanta pinkathari Herodes jiitaitziri iijatzi Tetrarca ikimakowintakiri Jesús okaatzi jantayitziri, okantzimoshiritanakari, tima tzimatsi kantatsiri: “Añagai Juan owiinkaatananiri”.

⁸ Pashini kantatsiri: “Elías jinatzi”. Ikantayitzi iijatzi: “Aamaa pashini Kamantantaniri piriintaachari”.

⁹ Irojatzi ikantantanakari Herodes: “Aña nothatzinkakaantakiri Juan-ni. ¿Tsikama itzimi nokimakowintziri iroñaaka?” Ojyiki ikowaki ñiirimi Jesús.

Jowaiyani 5000 shirampariiti

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-34; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Ikanta ipiyayitaa otyaantaari, ikamantapairi okaatzi jantayitakiri. Ipoña japatotawairi maawoni, jaanakiri nampitsiki jiitaitziro Betsaida.

¹¹ Iro kantacha yotaiyakini atziri tsika ikinaki joyaatzishitanakiri. Ikanta Jesús jaawakiri kamiitha, ikamantakiri tsika ikanta Pawa impinkathariwin-tantai, joshinchaayitakiri mantsiyayitatsiri.

¹² Aritaki tsiniriityaanaki, ipokashitapaakiri 12 jiyotaani, ikantapaakiri: “Potyaantairi atziripaini, jamini tsika jimayi, tsika joyaa iijatzi, tima asaikatzi jaka otzishimashiki”.

¹³ Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Pimpiri iiroka joyaari”. Ari ikantaiyini: “Tikaatsi nompiriri, apa otzimi 5 tanta, apiti shima. ¿Pikowima niyaati namanantakitiniri joyaari maawoni atziriiti?”

¹⁴ Kimitaka ikaataiyini 5000 shirampariiti apatotainchari. Ikantziri jiyotaani: “Papatoyitiri inkaati 50 atziri poosaikayitiri, ari pinkimitakiri maawoni”.

¹⁵ Ari ikantakiro, joosaikakiri maawoni atziri.

¹⁶ Jaakiro Jesús 5 tanta, apiti shima, jamananaki inkitiki, ipaasoonkiwin-takiro owanawontsi, ipitoryaakiro ipakiri jiyotaani impayitiri maawoni atziri apatotainchari.

¹⁷ Jowaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani shintsiini. Ijaikitai 12 kantziri okaatzi tzimagaantapaintsiri.

Jiyotaki Pedro: Cristo jinatzi Jesús
(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30)

¹⁸ Ikanta isaiki Jesús jamanamanaata itsipatari jiyotaani. Ari josampitakiri ikantziri: “¿Litama ikinkishiritakotanari atziripaini?”

¹⁹ Ari jakaiyanakini: “Ikantayitzi Juan-ni owiinkaatananiri pinatzi, ikantayitzi iijatzi Elías-ni pinatzi. Tzimatsi kantatsiri iijatzi: ‘Iri pashini piriintaacha itawori Kamantantaniri’”.

²⁰ Ipoña ikantzi Jesús: “¿Tsikama pikantaiyinika iiroka?” Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Tirokataki Cristo poñaachari Pawaki”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkami
(Mt. 16.21-28; Mr. 8.31-9.1)

²¹ Ari ikantanakiri Jesús jiyotaani: “Tiro pikinkithatakotana”.

²² Iikiro ikantanakitzi: “Ojyiki inkimaatsitakaityaari jirika Itomi Atziri, imapiro inkisaniintina ijiwari Antaripiroriiti, ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi ikaatzi Yotzinkariiti. Ari jowamaakaantakina. Iro kantacha awisawitaty mawa kitijiyiri, ari nañagai”.

²³ Ipoña ikantanakiri maawoni: “Tzimatsirika kowatsiri intsipatina, jowajyaantiro ikowashiwayitari jantiri, onkantawitaty impaikakotaitirimi joshiritaana, intsipatapiintaina kitijiyiriki.

²⁴ Tima ikaatzi itakowaitachani apaniroidi jantayitziro inintashiyitari, ari impiyaashitaiya. Iriima inkaati kamawintinani okantakaantziro ikimisan-tana, aritaki jawisakoshiritai.

²⁵ Aminaashiwaita otzimimotantzi ojyiki ajyaagawontsi jaka kipatsiki, impoña ñaitairo impiyashitaiya, apaniroidi japirowaita.

²⁶ Tima inkaati kaaniwintinari naaka, iijatzi noñaaniyitakari, ari jimatapairi Itomi Atziri inkaaniwintapairi paata aririka impiyi jamairo jowaniinkawo, jashi Ashitariri, jashi maninkariiti tasorintsitatsiri”.

²⁷ Ipoña ikantanaki iijatzi Jesús: “Tyaaryoo, tzimatsi pikaataki jaka, tikira ikamiita ari ñaanairo tsika inkantya Pawa impinkathariwintanti”.

Ishipakiryiimotziri Jesús jiyotaani
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸ Okanta awisaki 8 kitijiyiri, tonkaanaki Jesús otzishiki jamanamanaatya, ari itsipatanakari Pedro, Jacobo ipoña Juan.

²⁹ Ikanta jamanamanaata, ari ipashinipootanaki Jesús, kitamaa okantanaka iithaari oshipakiryaanaki.

³⁰ Ñaitatzi apiti katziyapainchari itsipatapaakari Jesús, Moisés jinatzi itsipatakari Elías.

³¹ Ari ikatziyaiyapaakani otapotakiri jowaniinkawo, ikinkithatakotziro tsika inkantya Jesús impiyakaityaari Jerusalén-ki.

³² Ayimatakiri iwochokini Pedro iijatzi ikaatzi itsipatakari. Okanta awijyimotanakiri iwochokini, ñaatziro jowaniinkawo Jesús itsipatakari apiti koñaatapaintsiri.

³³ Iro ipiyimatanaka apiti tsipatapaintariri Jesús, ikantzi Pedro: “¡Yotaanari, kamiithawaitaki asaiki jaka! Ari niwitsikimiri mawa pankojyitantsi pashi

iiroka, jashitya Moisés, jashitatyá Elías”. Iñaawaitashitanaka Pedro, tii jiyotzi oita ikantziri.

³⁴ Iñaawaiminthaitzi Pedro, opamankapaakiri minkori, ithaawanaki.

³⁵ Ikimatzi iñaawaitaitanaki minkoriki ikantaitzi: “Notomi nitakokitani jinatzi jirika, iriitaki pinkimisantiri”.

³⁶ Okaatapaaki ñaantsi iñaawaitaitakiri, iñaitatzi apaniroini ikantanáa Jesús ikatziya. Tiira ikamantantsitawo jiyotaani tsika ikanta jiñaakiri, jimanani jowakiro.

Joshinchiiri Jesús iintsi piyarishiritatsiri

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷ Okanta okitiiyyitamanai, oirinkaiyaani Jesús ipoñagaawo tonkaariki otzishiki, oyyiki pokaintsiri intonkiyotawaiyaari.

³⁸ Ari josatikaka shirampari, kaimanaki shintsiini ikantzi: “¡Jesús, nokowi pamininari napintziti notomi!

³⁹ Ipiyarishiritatzi, owanaa ikaimakaawaitziri, ishimoripaantitakairi ikamimawaitzi, jompojakaawaitari, tii jowajyaantziri kapichiini.

⁴⁰ Nokantawitakari piyotaani jowawisaakotainari, tii ikantziri”.

⁴¹ Jakanaki Jesús ikantanaki: “Tiitya pikimanitzi iiroka. ¿Tsikama onkaati nosaikimotanaimi, noñiiro namawitakotimiro? Pamakinari”.

⁴² Ikanta jamaitapaakiri iintsi, ishinkiwintakaanakari piyari, tyaanaki isaawiki, antawoiti jompitawaitanaka. Ipoña Jesús ikisakiri piyari, shintsi-tanai iintsi, jaanairi ashitariri.

⁴³ Iyokitzi ikantaiyanakani atziri jiñaakiro ishintsinka Pawa.

Japiitairo Jesús ikinkithatakota inkamimotanti

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Ipoña japiitakiro Jesús ikantziri jiyotaani:

⁴⁴ “Powakimpitatatyaawo iiroka jiroka ñaantsi, iiro pipiyakotairo. Tima jirika Itomi Atziri impithokashiitatyaari jaakaantaitiri”.

⁴⁵ Iro kantzimaitacha tii ikimathataiyironi okaatzi ikantawitariri, tima jimanapithaitatziiri iiro ikimathatantawo. Iro ithaawantaiyakarini tikaatsi osampitirini oita ikinkithatakotziri.

Tsika itzimi ñaapirotachani

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Ikanta jiyotaani Jesús ikantawakaawintakawo iitakarika ñaapirotachani.

⁴⁷ Iro kantzimaitacha Jesús jiyoshiritakiri ikinkishiritari. Jaaki iintsi, itsipatapaakari irirori.

⁴⁸ Ipoña ikantzi: “Ikaatzi aapatziyariri kimitariri jirika iintsi okan-takaantziro ipairyiro nowairo, kimiwaitaka naakami jaapatziya. Ari okim-itari iijatzi, aririka jaapatziyina naaka, kimiwaipirotanaka iri jaapatziyaka tsika itzimi otyaantakinari jaka. Ikaatzi kaari ñaapirotachani iroñaaka jaka, iri ñaapirotaachani paata”.

Ari akaatziri kaari kisaniiintairi

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Ipoña ikantanaki Juan: “Yotaanarí, noñaaki chapinki atziri pairyirori piwairo, joshinchaakiri piyarishiritatsiri. Tii añiiri ankaatiri jaka, nowa-jyaantakaakiri”.

⁵⁰ Ari ikantanaki Jesús: “Iiro powajyaantakairimi, tima ari akaatziri kaari kisaniiintairi”.

Ikisaitakiri Jacobo ipoña Juan

⁵¹ Aritaki monkaatzimatapaaka intzinaantaiyaari Jesús, tontashiri ikan-tanaka jiyaatzi Jerusalén-ki.

⁵² Jotyaantaki iitya aminaantirini janta Samaria-ki.

⁵³ Iro kantzimaitacha tii ikowaiyini Samaria-jatzi inkinimotiri, tima jiy-otaiyini jiyaatatyí Jerusalén-ki.

⁵⁴ Ipoña Jacobo itsipatakari Juan, ikantanakiri Jesús: “Pinkathari, thami ankaimakaanti paampari inkitiki, ikimitaakiro pairani Elías, japirotyaata intaiya maawoni”.

⁵⁵ Ari ipithokashitanakari Jesús, ikisanakiri, ikantziri: “Tiitya pikami-ithashiritzi iiroka.

⁵⁶ Tii iro ipokantakari Itomi Atziri jaka impiyashiwaitaiya atziri, ontzi-matyí jowawisaakoyitairi”. Irojatzí ikinantanakari pashiniki nampitsi.

Kowawitachari joyaatirimi Jesús (Mt. 8.18-22)

⁵⁷ Ikanta jiyaatanai Jesús, ikantawiitawaari aatsiki: “Pinkatharí, nokowi noyaatimi tsikarika pinkinayiti iiroka”.

⁵⁸ Jakanakiri Jesús ikantziri: “Apaani otsitsiniro tzimatsi imoo tsika imaapiintzi, iijatzi ikimitari tsimiri tzimatsi jomayiro. Iriima jirika Itomi Atziri tii otzimi ipanko jimaantapiintyaari”.

⁵⁹ Ipoña Jesús ikantanakiri pashini: “Poyaatina iiroka”. Ari ikantzi irirori: “Pinkatharí, nokowawitaka noyaatanakimi, iro kantzimaitacha nokowi noñaanakiro nonkitatiri nowaapatitari, ari noyaatimiri”.

⁶⁰ Ikantanakiri Jesús: “Poyaatina, pishinitiri ikaatzi kamashiriyitatsiri inkitatairi irirori kamayitatsiri. Ontzimatyí pikinkithatakotairo iiroka tsika inkantya Pawa impinkathariwintantai”.

⁶¹ Ari ikantanaki pashini: “Pinkatharí, nokowi naaka noyaatimi, iro kantz-imaitacha pishinitina niwithatapanaatyaari nojyininka nonampiki”.

⁶² Jakanaki Jesús, ikantziri: “Apatziro paminapiintziro pikiyashitziro pi-wankiri, tikaatsi paminayitanai pashini. Ari ikimitari kaari owajyaantaironi jantayitapiintziri, tii opantapirotari iñihiro impinkathariwintairi Pawa”.

10

Jotyaantaitakiri ikaatzi 70

¹ Ipoña Jesús jiyoshiitaki pashini ikaatzi 70, apitipaini jotyaantakiri, jii-watiri nampitsiki tsika inkinanaki irirori.

² Ikantayitzi: “Ikimitakawo atziripaini pankirintsi osampainkatzi, iro kantacha tii itzimapirotzi iitya oyiipataironi. Pamanamanaatyaari iiroka Pinkathari jotyaantiita jatatsini atziriki, tima kowityaacha oiyiki kimisan-tayitaatsini.

³ Notyaantaiyatiimini, nonkimitakaantimi jotyaantaitziri oijya tsika ipiy-ota piratsi katsimari.

⁴ Iiro paanaki pithaati, piiriikiti, pi-zapato-ti. Iiro piwithatantanaka, iiro pinkinkithawaitakairi inkaati piñaanakiri aatsiki posamanitzikari.

⁵ Aririka pariyyitaya pankotsiki, piwithatapaatyaari saikatsiri. Pinkanta-paakiri: ‘Inkamintha pisaikawaiti kamiitha pipankoki’.

⁶ Tzimatsirika iitya aawakimini kamiitha, aritaki iñaakiro isaikai kamiitha. Irooma iirorika jaapatziyaitzimi, aminaashita piwithatapaakari.

⁷ Aritaki pimaapiintatyí pankotsiki tsika pariitaka, iiro paminaminatzí pashini pankotsi. Ari poyaari, piriro onkaati impayitimiri. Timapaani antawaitatsiri ipinayitzi.

⁸ Aririka aawakimi kamiitha nampitsiki, poyaawo onkaati impayitimi janta.

⁹ Poshinchaayitiri janta mantsiyari, pinkantiri: ‘Irootaintsi impinkathari-wintantai Pawa’.

¹⁰ Irooma pariiwitatya nampitsiki, iirorika jaawakimi kamiitha, pawisap-ithatiri, pinkantanaki:

¹¹ ‘Notikanairo noipatsikiiti jaka, iro piyotantyaari tii pikimisantzi. Iro kantzimaitacha ontzimatyii piyoti irootaintsi impinkathariwintantai Pawa’.

¹² Tima imapiroitairi paata jowasankitaitiri, anaanakiro inkantayitairi Sodoma-jatzi. Imapiro”.

Ikantamachiitziri kisoshiriri nampitsiitiki

(Mt. 11.20-24)

¹³ “Ikantamachiitziri Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi. Iñaayiwitakawo notasonkawintantayitaki, tiimaita ikimisantaayini. Iriimi ñaakinanimi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi, aritakimi jowashiritakotatyaami ikaaripiroshiriyitzi, jowajyaantakiromi. Inkimisantaami maawoni iriroriiti.*

¹⁴ Aririka jaayitairi paata kamiithashiriri, iiro jimapiroitzi jowasankitaayitairi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi. Iriima Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi, iri jimapiroyitai jowasankitaayitairi.

¹⁵ Iijatzi inkimitagaiya Capernaum-jatzi, ikinkishiritaiyani irirori jiyaayitai inkitiki, iro kantzimaitacha owanaa ikisoshiritaki, jiyaayitai ikinayitzi kaminkari.

¹⁶ Tzimatsirika kimisantimini, naakataki ikimisantaki. Itzimirika manintashiritakimini, naaka imanintashiritaki. Itzimirika manintashiritakinari naaka, imanintakiri otyaantakinari jaka”.

Ipiyayitaa jotyaaantaitakiri kaatatsiri 70

¹⁷ Kimoshiri ipiyaiyaani jotyaaantaitakiri 70, ikantayitapai: “Pinkathari, nopairyiro piwairo, nimatantakiri piyari”.

¹⁸ Ikantzi Jesús: “Noñiitsitaitakiri pairani Satanás jowaryaitakiri inkitiki ikimiwaitakawo ookathawontsi.

¹⁹ Tima naaka pakimirori shintsinkantsi, ari onkantaki posatikantyaari maanki iijatzi kitonirropaini. Ari poitsinampaakiri piyari kisanintzimiri, tikaatsimaita awijyimotimini.

²⁰ Iiro pikimoshiriwintashitawo pimatakiri piyari. Iro pinkimoshiriwinti josankinayitairo piwairo inkitiki”.

Ikimoshiritzi Jesús

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Irojatzi ikimoshiritantanakari Jesús, ikantanaki: “Ashitanari, iirokataki pinkathariwintziriri inkitiwiri, iijatzi kipatsijatzi, antawoiti nopaasoonkitakimi. Tima iirokataki yotakaayitairiri tsinampashiriri kaari jiyoyitzi yotaniriiti jaka. Ari okantzimaita Ashitanari, irootaki inimotzimiri iiroka”.

²² Ikantzi Jesús: “Iri Ashitanari pasapiyaakinawori maawoni. Apaniroini ikanta irirori jiyopirotona naaka tima itomi jowana. Ari nokimitsitakiri iijatzi naaka apaniroini niyopirotziri. Impoña inkaati niyotakaayitairi naaka ari jiyoyitairi Pawa”.

²³ Ipoña Jesús japatotakiri jiyotaani, jaanakiri jantyaatsikiini, ikantakiri: “Kimoshiri inkantaiya inkaati ñaayitaironi okaatzi piñaayitairi iiroka.

* **10:13** Tima ikaatzi Corazín-jatzi ipoña Betsaida-jatzi Judá-mirinka jinayitzi. Iriima Tiro-jatzi ipoña Sidón-jatzi pashinijatzi atziri jinayitzi tii iyyininkatari Judá-mirinkaiti.

²⁴ Tima tzmawitacha ogyiki Kamantantaniri, iijatzi pinkathariiti kowaw-
itainchari iñiromi okaatzi piñaakiri iiroka, iro kantacha tii okantzi iñiuro, tii
ikimayitairo iijatzi”.

Aawakiri kamiitha Samaria-jatzi

²⁵ Ari isaikakiri yotaantzirori Ikantakaantaitani, ikowaki inkom-
pitakaiyaari Jesús, ikantaki irirori: “Yotaanarí, ¿itama nantiri naaka
noñaantaiyaawori kantaitachari añaamintotsi?”

²⁶ Ikantanaki Jesús: “¿Itama okantziri Ikantakaantaitani? ¿Tsikama okantzi
piyotakotziro iiroka?”

²⁷ Ari jakanaki irirori, ikantzi: “Pitakoshiritaiyaari Awinkathariti Pawa,
pitakopirotaiyaari, pitakoshintsitaiyaari, pampithashiri powairi. Ari okimi-
tari iijatzi: Ontzimatyii atakotawakaiya maawoni, akimíta anishironkatziro
awatha, ari ankimitanairi ayyininka”.

²⁸ Ipoña ikantzi Jesús: “Imapiro pikantakiri. Pantiro jiroka, aritaki paw-
isakoshiritai”.

²⁹ Iro kantzimaitacha jirika, ikowajaantzi jotzikaakowintanatyia,
josampitziri Jesús: “¿Itama nonkimitakaantiri nojyininka?”

³⁰ Ipoña ikantanaki Jesús: “Tzimatsi ayyininka poñaachari Jerusalén-ki ikowi
jiyaatiro nampitsiki Jericó. Okanta niyanki aatsi, itonkiyotakari koshintzi,
itsitokawaitakiri, jookanakiri aatsinampiki ikamimataki.

³¹ Ikanta pokaki Ompiratasorintsitaari, jiñaawitapaakari jomaryaaka, jaw-
isapithatanakiri.

³² Ari ikimitsitakari iijatzi Leví-mirinka, jiñaawitapaakari jomaryaa, jawisap-
ithatanakiri.

³³ Ipoña ipokaki Samaria-jatzi, jiñaapaakiri jomaryaa, inishironkatapaakiri
irirori.

³⁴ Jaawintapaakiri itziritantakariri yiinkantsi, ipoña ityaakaanakari
imoraniki, jaanakiri nampitsiki. Iriitaki aamaakowintariri.

³⁵ Okanta pashini kitiiyyiri, jaaki apiti kiriiki, ipinakowintanakiri, ikan-
tanaki: ‘Paamaakowintyaanarí jirika, aritaki nompinatapaimi iijatzi aririka
nompíyaki’ ”.†

³⁶ Ari ikantzi Jesús: “Mawa ikaatzi ñaakiriri ikoshiitzi. ¿Tsikatya itzimi
kimitakaantakariri iyyininka?”

³⁷ Jakanaki yotakotzirori Ikantakaantaitani, ikantzi: “Iri matapaakiriri
nishironkatakiriri”. Ipoña ikantzi Jesús: “Piyaatai, irojatzi pimatiri iiroka”.

Jariitawo Jesús opankoki Marta opoña María

³⁸ Ikanta jawisanaki Jesús ariitaka pashiniki nampitsi. Ari osaikiri tsinani
iitachari Marta, iro isaikimotapaaki opankoki.

³⁹ Jiroka tsinani tzmatsi irinto oita María. Iro tsipatawakariri okaakiini
Jesús okimisantziri ikinkithawaitzi.

⁴⁰ Iro kantzimaitacha Marta owanaa okantzimotakawo aminaminawaitzi
oitya ompawakiriri Jesús. Irojatzi opokashitantakariri, okantapaakiri:
“Pinkatharí, ookawintakina nirinto. ¿Pinkantinawo amitakotawakina?”

⁴¹ Ikantzi Jesús: “Marta, ¿itama okantzimoshiritantzimiri okaatzi pantayi-
tiri?”

⁴² Pinkimi nonkantimi: Apaani okanta kowapirotachari, irootaki
okowakiri María tima tikaatsi kantironi jaapithaitairo”.

† 10:35 Kantakotachari jaka “kiriiki”, irijatzi ikantaitsitari iijatzi “denario”.

11

Ikinkithatakotziro Jesús amanamanaataantsi

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ipoña Jesús jiyaataki jamanamanaatya. Ikanta apaani jiyotaani, ikantakiri: “Pinkatharí, piyotainawo jamanamanaataita, ikimitairo Juan-ni jiyotaantziro amanamanaataantsi”.

² Ari ikantzi Jesús: “Jiroka pinkanti pamanamanaatapiintya iiroka:

Ashitani, inkitijatzi,

Tasorintsi pinatzi iiroka.

Pimpinkathariwintaina naaka.

Pantakainawo jaka kipatsiki okaatzi pinintakaanari iiroka.

Pinkimitakainari saikatsiri inkitiki, jantayitziro okaatzi pinintakairiri.

³ Pimpapiintinawo kowityiimotanari noyaari.

⁴ Pimpiyakotainawo nokaaripiroshiriwaitaki,

Tima nimatakiro naaka iijatzi, nopiyakotairi ikaatzi owaaripiroshiritakinari.

Iiro pishinitana iñaantaitina, inkowaiti jantakaitinawo kaaripirori”.

⁵ Ipoña ikantanakiri iijatzi: “Aririka intzimi pitsipaminthari, impokaki niyankiiti, inkantimi: ‘Pimpawakina mawa tanta,

⁶ tima tzimatsi ariitachari nopankoki, tikaatsi tzimatsini nompawakiriri’.

⁷ Impoña pinkantawityaari: ‘Iiro poñaashirinkana nomaakaatziiri niintsitipaini, aritaki nashitanairo nopanko, irootaki iiro okantanta nompimi’.

⁸ Kimiwaitaka iiro pikowawita pimpiri onkantawitya iriimi pitsipaminthari. Iro kantacha iikiro ishintsitatzi ikamitzimi, ari pishiwinanakiro pimpiriinti, pimpawakiri okaatzi ikowiri”.

⁹ Ikantzi Jesús: “Pinkamitanti, paminaminatiro, aritaki piñaakiro impayitimiro pikowiri. Pinkimitakaantiro pariitya pankotsiki, pishintsiwintapaakiri, pinkantiri: ‘Pashitaryiinawo. Aritaki jashitaryaitakimiro’.

¹⁰ Ari impayitairi kamitantayitatsiri. Inkaati aminaminatironi ari joñaagaitairi. Aritaki jashitaryaitainiri inkaati shintsishintsitatsini inkaimi.

¹¹ Tima aririka inkamitimi pitomi, inkantimi: ‘Paapá, pimpina tanta’. ¿Arima pimpakiri mapi? Aririka inkantimi: ‘Pimpina shima noya’. ¿Arima pimpakiri maanki joyaari?

¹² Aririka inkantimi: ‘Pimpina iithoki’. ¿Arima pimpakiri kitoniro?

¹³ Tima piyotzi pitakotari pitomipaini iiroka, kaaripirori pinawita. Iri mapirotzirori Ashitairi saikatsiri inkitiki, jitakotari irirori ikaatzi amanayitapiintariri, inampishiritakaayitari Tasorintsinkantsi”.

Maamanitawakaachari pankotsiki

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.20-27)

¹⁴ Ipoña Jesús jowawisaakotakiri apaani kisopaantitatsiri piyarishiritatsiri. Ikanta joshinchagairi, ñaawaitanai kisopaantiwitachari. Antawoiti jiyokitziiwintaitanakiri Jesús.

¹⁵ Tzimatsi kantayitanaintsiri: “Ipasapiyaatyaari jirika ashitariri piyari, jiitaitziri ‘Beelzebú’, irootaki jimatantawori jowawisaakotziri ikaatzi piyarishiritatsiri”.

¹⁶ Tzimatsi pashini kowatsiri iñiuro intasonkawintanti Jesús, iro jiyotantaityaari imapirotatya opoña itasorinka inkitiki, tima iñaantaitatyaari.

¹⁷ Ikanta Jesús jiyotaki okaatzi ikinkishiritari atziriiti, ikantanaki: “Aririka jantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwintaitziri nampitsiki, iñiuro jookawintawakaa. Aririka jantaminthatawakaiya iijatzi atziri isaikapankotawakaiyani, ari iñaakiro jookawintawakaiya.

¹⁸ Ari ikantari iijatzí piyari aririka jantaminthatawakaiyaami, ari jookaw-intawakaatya iiro iñiishintsiti, ari inthontyaari. ¿Litama pikantantari iri oshinchaanari Beelzebú?

¹⁹ Iriirikami kamaari Beelzebú oshinchiinani, ¿irijatzima kamaari oshinchiiriri piyotaaniyitari iiroka jowawisaakotantariri jaagayitziri? Aririka okanta, pikinkithatakotatziri piyotaani, ari inkisantakimiro okaatzi pikan-takiri.

²⁰ Tima iriitaki Pawa kantakaawori noshinchaayitantariri piyarishiritat-siri, tima jomapokakimi Pawa iiroka ipinkathariwintantzi.

²¹ Atziri ñaapirori kamiitha, tikaatsi matirini intyaashitiri ipankoki jayitiri okaatzi jashitari.

²² Irooma impokashitakiri pashini atziri anairiri ishintsitzi, jaapithatakiri jawintaawitari, jaapithatakiri jashitari, jantitattyawo.

²³ Tima ikaatzi kaari aapatziyanari naaka, iriitaki kisaniintanari. Inkaati kaari amitakotinari joyipatakotina, japaatakotatyaanawo”.

Ipiyashitanta piyari

(Mt. 12.43-45)

²⁴ “Kimiwaitaka piyari inampishiritantatyaarimi atziri, ipankotsitattyaa-womi jañaantari. Aririka jookawiitattyaaari, awisakowita atziri isaikantari piyari. Jataki inkinawaiti otzishimashiki, iiro iñi tsika isaiki. Impoña inkanti piyari: ‘Nompiyi nopankoki tsika nopoñaaka’.

²⁵ Piyaa piyari, iñaapairi atziri kamiitha opishitaka jañaantari, owaniinka okantaka.

²⁶ Impoña piyari jiyaatashitakiri mapirotzirori ipiyaritzi, inkantapaakiri: ‘Thami aati nopankoki, pintsipatina ampinkathariti’. Jamaki inkaati 7. Ari jashironkaapirotyaari atziri, iiro ikimitaa jashironkaawita pairani kapichi-ini ikanta”.

Mapirotironi inkimoshiritai

²⁷ Tikira ithonkiro iñaawaitzi Jesús, okaimanaki tsinani osatikainchari ipiy-otaka atziri, okantzi: “Thaaminta inatyi tsinani owaiyantakimiri, antari-takaakimiri othotaimi”.

²⁸ Ipoña jakanakiro Jesús, ikantzi: “Tri thaamintapirotaachani inkaati mataironi inkimisantairo iñaani Pawa”.

Ikowaiyakini kaaripiroshiriri intasonkawintanti Jesús

(Mt. 12.38-42)

²⁹ Ikanta ipiyotapaaka oyyiki atziri, ikantanaki Jesús: “¿Litama ikowantari iñiina kaaripiroshiriri nontasonkawintanti? Iiro noñaayimaitari, apa iñi iro kimitawori jiñaakiri pairani Jonás.

³⁰ Tima ikanta pairani Jonás jiñagaiyakirini Nínive-jatzi, ari inkimitaiyaari iijatzí Itomi Atziri jiñiiri jirikaiti.

³¹ Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayiitzi, ari iyakowintaimi tsinani pinkatharitatsiri pairani nampitsiki Sabá, tima opokashitakiri iroori yotaniri iitachari Salomón, okimisantairi. Jirika saikimotakimiri iroñaaka iiroka, janairi Salomón.

³² Iijatzí okimitari ari jiyakowintaimi paata Nínive-jatzi, tima ikimisan-taiyakirini irirori pairani Jonás, jowajyaantanakiro jamiyiwitari. Jirika saikimotakimiri iroñaaka iiroka jaka, janairi Jonás”.

Ikinkithatakotziri Jesús ootamintotsi

(Mt. 6.22-23)

³³ “Tima anintirika ootya ootaminto, ¿arima owakotakiri otapinaki? Aña owakotziri jinoki inkini onkoñiinkati maawoni.

³⁴ Kamiitharika poki, piñaantawo kamiithaini, okimitawo pinkoñiityaakotatyiimi. Tiirika opantawo poki, iiro piñaantawo kamiithaini, kimitaka pintsinirikitakotatyiimi.*

³⁵ Paamaakopirowintya poitsiwakirikari ootamintotsi saikantakimiri.

³⁶ Imapirotarika isaikantakimi ootamintotsi, tiirika pantanairo kaaripirori, aritaki poñaagantairo iroopirori kamiithari, pinkimitanaiyaari apaani ootamintotsi jootantzi”.

Ikinkithatakota yotaantzirori Ikantakaantaitani

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷ Ikanta ithonkapaakiro ikinkithataki Jesús, ipokashitapaakiri Fariseo jiyaatakairi ipankoki joya. Ikanta jariitaka Jesús pankotsiki, saikapaaki jowapiintaita.

³⁸ Owanaa okompitzimotakari Fariseo jiñaakiri Jesús tii jimonkaatziro jamitapiintari, inkiwaakotapaatya jowantyaari.

³⁹ Iro kantzimaitacha Jesús, ikantanakiri: “Pikimitakotakawo piraaminto iijatzi powaminto okitiwita kamiitha jikokiroki, irooma inthomaina, kipatsi okantaka. Ari pikimiyitakari iiroka kantatsi iñaitimi kamiithashiri pinatzi, aña koshintzi kaaripiroshiriri pinatzi.

⁴⁰ Masontzi. Tima tzimatsi witsikakimiri piwathaki koñaayitatsiri, ¿kaarima witsikashiritakimiri iijatzi inthomaina pañaantariki?

⁴¹ Okowapirotatya pimpashitantaiaawo tzimimoshiritzimiri inthomaina pañaantariki, ari onkantya pinkitishiripirotantaiaaari.

⁴² ¡Ikantamachiitzimi Fariseo! Pashitakaapiintari Pawa inchashimpoki. Iro kantacha tii pantanitiro ikowiri: Ontzimatyii pinkamiithashiritai, pitakoshiritaiyaari iijatzi. Tima iro kowapirowitachari pantayitiromi jiroka, iiro powajyaantzimaitawo pashini.†

⁴³ ¡Ikantamachiitzimi Fariseo! Owanaa pikowapiintziro posatitya niyankiniki japatotapiintaita, ari pikimitsitawo iijatzi pikowi pinkatha jiwithatapiintaitimi aririka jiñaitimi.

⁴⁴ ¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti ipoña Fariseo, thiyyinkari pinatzi! Pikimitashitakawo kaari jiyoitzi ari ikitaitziri kaminkari, tii jiyotzi atziri jaatzikakotatziri kaminkari”.

⁴⁵ Ari jakanaki apaani yotaantzirori Ikantakaantaitani, ikantanakiri Jesús: “Yotaanari, pikimakaakinawo iijatzi naakaiti okaatzi pikantakiri”.

⁴⁶ Jakanaki Jesús, ikantzi: “¡Ikantamachiitzimi iijatzi iiroka yotaantzirori Ikantakaantaitani! ¿Iitama piñaatinatakaantariri atziriiti? Tii piñiimaitawo iiroka pinkimatinatyaawo.

⁴⁷ ¡Ikantamachiitzimi iiroka, iitama piwitsikapiriyitantawori owaniinkat-achari tsika ikitayitakiri itayitakawori Kamantantaniri! Iriitajaantaki jowa-maayitakiri pairani piwaijatziitini.

⁴⁸ Tima iirokatakiki witsikashiyitakiriri tsika inkitayitiri, ari okoñaatziri pakakotatziri okaatzi jantayitakiri piwaijatziiti.

⁴⁹ Tima yotani jiñaawaitaki Pawa, ikantaki: ‘Ari notyaantaki Kamantantaniri intsipayitaiyaari otyaantaari. Apaanipaini imaamaniiti, jowamaitakiri pashini’.

* **11:34** Ojyakaawintachari oki kamiithari, apaani pimantaniri (kaari jyampitsitatsini), iri ñiironi inkimathatairo okaatzi jantakairiri Pawa, tima isaikanaatzi okitiijyiinkatzi. Ojyakaawintachari iirorika opantawo oki, apaani jyampitsi, kaari ñiironi inkimathatairo okaatzi jantakairiri Pawa, tima isaikatzi otsinirikitzi. † **11:42** Iro ikantaitziri jaka inchashimpoki: Menta, ruda, maawoni okaatzi iwankiritari. Irootaki kimitawori pinitsi.

⁵⁰ Ari onkantya jowasankitaantaitimiri iiroka, okantakaantziro powa-maayitakiri Kamantantaniri itajaantanakawori pairani.

⁵¹ Iiroka atsipitaiyaawoni iroñaaka ikantakaantziro jowamaakaantaitakiri pairani, jitanakawo Abel-ni irojatzi Zacarías-niki jowamaitakiri ipiyawitanaawo tasorintsipankoki intaapainiri Pawa.

⁵² ¡Ikantamachiitizimi yotaantziro! Ikantakaantaitani! Tii pimataajaitziro iiroka piyotanitya, ari pikinakaakiro iiroka kaari ikimathatantawo pashinipaini”.

⁵³ Ikanta Jesús ithonkakiro ikantayitakiri. Ari jitanakawo Fariseo itsipayitapaakari Yotzinkariiti, japatowintaari Jesús ikowaki inkompitakaiyaari onkantya inkimantyaariri oita inkantiri.

⁵⁴ Ishintsinaaniwaitakiri, ikowi jiñaawaitakairi kaaripirori onkantya inkinkithatakotantyaariri.

12

Shiniyakairori itantani Fariseo

¹ Ipoña ipiyowintaitapaakari Jesús, awitsinaapirinikiwaitanaka atziriiti. Irojatzi ikantantanakari jiyotaani: “Ontzimatyii paamaakowintyaawo shiniyakaawori itantani Fariseo, jamatawiminto inatzi.

² Tima ontzimatyii onkoñaatakoyitai okaatzi imanakowitainchari, onkoñaatakoyitai kaari ikimathawiita pairani.

³ Okaatzi pimanakaawitari, ari onkoñaatakoyitai. Okaatzi piñaawaitziri apaniroidi pipankoki, ari inkimakoyiitairo inkinkithatakoitiro shintsini”.

¿Itzimikama ampinkathatiri?

(Mt. 10.26-31)

⁴ Ikantzi Jesús: “Ajiyinká, iiro pipinkawaitashitari matironi intsitokimi, tima ari iwiyaapaakari jaawiyiri irirori.

⁵ Jirika pimpinkiri: Iri pimpinki Pawa matzirori jowamaantzi, impoña jotyantimi sarinkawiniki. Apa pimpinkathatairi apaniroidi.

⁶ Tima tii ipinapirowita tsimiripaini, iro kantzimaitacha jiyotzi Pawa aririka inkamagaanti, tikaatsi imaakiti apaani.*

⁷ Jiyotsitawo Pawa okaatzi tziyayitatsiri aishi. Tima piñaakiro jaamaakotari tsimiripaini, irokara jimapirotzi jaamaakotzimi, iiro pipinkantashiwaitari”.

Inkaati kinkithatakotainani atziriti

⁸ “Itzimirika kantirini ijiyinka: ‘Jashitana Jesús’. Iijatzi inkimitaiya Itomi Atziri inkantairi imaninkariti Pawa: ‘Nashitaari jirika’.

⁹ Iriima kantairini ijiyinka: ‘Tii jashitana Jesús’. Ari inkimiitairi irirori, inkantaitiri imaninkariti Pawa: ‘Tii nashitaari jirika’.

¹⁰ Tsikarika intzimi ookimotakirini Itomi Atziri, kantatsi impiyakoitairi. Iriima intzimi ookimotakirini Tasorintsinkantsi, iiro iñihiro impiyakoitairi.

¹¹ Aririka jaayitimi japatotapiintaita isaikayitzi pinkatharintsi, iiro okantzimoshiriwaitzimi, pinkanti: ‘¿Itima nonkantiriri?’

¹² Tima Tasorintsinkantsi yotakaimironi iitarika piñaawaitiri janta”.

Ikinkithatakoitzi masontzitsiri ayaagantzinkari

¹³ Ipoña jiñaawaitanaki apaani piyowintakariri, ikantzi: “Yotaanari, pinkantinari nirintzi impainaata kajyitani jookanairi nowaapatini”.

* **12:6** Kantakotachari jaka “tii ipinapirota tsimiri”, irojatzi kantakotachari jamanantamachiitanti ari apiti kiriiki inkaati 5 tsimiri.

¹⁴ Ikantzi Jesús: “Ayyininká, tii naaka aminakoyitironi tzimaw-intawakaantsi nonkantantyaariri pirintzi”.

¹⁵ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Paamaakowintya pinintayitzirokari ajyaagawontsi. Tii iro añaaakaashiritimini”.

¹⁶ Ipoña jojyakaawintanakiniri, ikantzi: “Tzimatsi ajyaagantzinkari kithokitaintsiri iwankiwairi jowaniki.

¹⁷ Ikinkishiriwaitaka, ikantzi: ‘¿Tsikatya nowiroka oyyikitaintsiri nowankiri?’

¹⁸ Ikantashiritanaki: ‘Jiroka nantiri. Notantoryiio nowantapiintari nowankiri. Niwitsikakaanti antawoiti, ari nowiro okaatzi nowankiritari, iijatzi najyaagawo.

¹⁹ Ari inimotinari, tima oyyiki nowaantakari. Oyyiki osarintsi nimakoryaawaiti, nowapirowaitya, nirawaiti nomiri, noimoshirinkawaitya’.

²⁰ Iro kantzimaitachari, ikantzi Pawa: ‘Masontzi, iroñaaka tsiniri jaashiritaitimi, tii piyotzi iitya agaironi okaatzi pashitari’.

²¹ Ari ikantakotari oyyiñaawaitashitawori jajyaagawo, tii jojyiñiimaitawo okaatzi jashitari Pawa”.

*Ikinkithatakotziro Jesús kantzimoshiritaantsi
(Mt. 6.25-34)*

²² Ipoña ikantanairi jiyotaani: “Pinkimi nonkanti: Tii okamiithatzi onkantzimoshiriwaitimi, pinkanti: ‘¿Oita noyaari, oita nomirityaari, oita nonkithatyaari?’

²³ Tima tzimatsi ankinkishiritakotapiintiri añaaantariki, iro kowapirotacha anairo owayitapiintari, okaatzi akithaatapiintari iijatzi.

²⁴ Pinkinkishiritakotiri tsimiri. Tii jiyotzi impankitaantya joyaari, tii jiwitsiki ipanko jowaantyaari iwankiri. Iro kantzimaitacha Pawa, ipayitapiintakiri jowayitari. Aaka jimapirotzi jitakotai Pawa.

²⁵ Aririka paakowintyaawo onkantzimoshiriwaitimi, ¿arima pinkantakaatyaawo powawiniintawairo posarintsiti kapichiini?

²⁶ Tii okantzi powawiniintiro kapichiini, ¿iitama okantzimoshiriwaitantzimiri?

²⁷ Pinkinkishiritakotiro inchatiya, tii añiio antawainiti, tii ontyaawinta onkithaatyaari. Iro kantzimaitacha tii okantzimoshiriwaitawo, onkanti: ‘¿Oita nonkithaatyaari?’ Aña owaniinkata kamiitha, anairi jowaniinkawita Salomón pinkathariwitachari pairani.

²⁸ Iriitaki Pawa owaniinkatzirori, okantawitaka kapichi añaaawitawo owaniinkatapainta, iro osamani, tikaatsi opantanaiyaawoni aririka onkamatiyatanaki, tima inchikayiitakiro, intaayiitakiro. Iiroka jimapirotzi inkimpoy-aawintimi Pawa, aritaki, iiro pikisoshiriwaitzi.

²⁹ Aritapaaki okantzimoshiriwaitakimi iiroka, pikantzi: ‘¿Oita noyaari, oita niriri?’

³⁰ Apatziro okantzimoshiriwaitari ikaatzi kaari kimisantatsini. Irooma iiroka, jiyotakotzimiro Ashitairi oitarika kowityiimoyitzimiri.

³¹ Iro kowapirotacha paminaminatairi impinkathashiriwintaimi, piñaayitairo impayitaimiro okaatzi kowityiimotzimiri”.

*Ikinkithatakotziro Jesús inkitijato ajyaagawontsi
(Mt. 6.19-21)*

³² “Iirokaiti kimitakariri nopira, iiro pithaawashitaiyani, tima iriitaki Pawa kowaintsiri impinkathariwintaimi.

³³ Pimpimantayitiro tzimimotzimiri, pimpashitantyaawo. Iro kami-ithatatsi pantayitairo jiroka piñaantaiyaawori pisaikai kamiitha inkitiki. Kim-itawaitaka powaagaantatyiiyaami inkitiki tsika tii opathaanitapai, tsika tii itzimapai koshintzi.

³⁴ Tima janta tsika powaagaantaka, ari poshiritapiintyaawo iijatzi”.

Ompirataari aamaakowintantachari

³⁵ “Powathakitanatyaawo piithaari. Poonthoyitiri pootaminto.

³⁶ Pinkimityaari ompirataari oyaawintariri jariitaiya iwinkathariti joimoshirinka, inkini jantawainiri thaankiini jompiratapaiyaariri.

³⁷ Kimoshiri inkantaiya apaani ompirataari itzimi iñaapairi iwinkathariti aamaakowinta ikantaka. Imapiro nonkanti, aritaki joosaikairi jowapiintaita iriitaki oyiitainirini jowanawo.

³⁸ Kimoshiri inkantayitya, intzimi iñaitapairi aamaakowinta ikanta, onkantawitya tii jiyotzi tsikapaiti jariitya, niyankiiti tiirika okitiijyitzimataki.

³⁹ Pinkimiro jiroka. Aririkami jiyoti owaiyantzinkari impokatyi koshitirini, ari jaamaakowintatyaami, iiro ikoshitaagantaitzirimi.

⁴⁰ Iro piyotiri irokaiti, ontzimatyii paamaakowintayitya. Tima tii piyotzi tsikapaiti impiyantaiyaari Itomi Atziri”.

Kaaripirori ompirataari

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Ari ikantanaki Pedro: “Pinkathari. ¿Arima nokaatziri maawoni atziri poiyakaawintakina?”

⁴² Ikantzi Jesús: “Pinkimitakotyaari ompirataari kamiithashiriri kinkishiritachari kamiitha. Jookanakiri ipankoki ompiratariri, ikantanakiri: ‘Pamin-inari ikaatzi saikatsiri pankotsiki’.

⁴³ Kimoshiri inkantya jirika ompirataari, aririka impiyi iwinkathariti jiñaapairi imonkaatakiro ikantanakiriri.

⁴⁴ Aritaki ishinitaakiniri jaamaakowintyaanari okaatzi jashitari.

⁴⁵ Irooma inkantashiritakimi ompirataari: ‘Iiro ipiyita nowinkathariti’. Jantawaitakiri ikaatzi jompiraitari, ari ikimitaakiro tsinani jompirataitari. Jataki jowapirowaitya, ishinkiwaitya.

⁴⁶ Inimowaitziri jirika ompirataari, jomapokashitaiyaari jariitaiya ompiratariri. Imapirotiri jowasankitaapairi, jookapairi ikajyaakaitakiri kisoshiriri.

⁴⁷ Tima jirika ompirataari jiyowitakawo okaatzi inintakaawitariri iwinkathariti, tiimaita jaamawintaari impiyi. Irootaki impajapiroitantyaariri.

⁴⁸ Iriima itzimi kaari yotakotironi okaatzi inintakairiri, iiro ipajapiroitairi. Ikaatzi ishinitaitziri jantapiroyitiromi ikowaitziri, oiyiki jompiraityaari. Intzimirika jawintaitari oiyiki, inkowakoitiri oiyiki irirori”.

Ikinkithatakota Jesús

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹ “Iro nopokantari nowasankitairi kaaripiroshiriri, okimiwaitakawo iriimi paampari namakimi kipatsiki. Owanaa nokowataikimi itataitya jowasankitaayiiti, apirotaiyaami kaaripirori.

⁵⁰ Iro kantacha ontzimatyii nitanatyaawo nonkimaatsitanatya, irojatzi nimonkaatantatyaawori.

⁵¹ Piñaajaantaki iro nopokantari iñaamachiitairo atziri isaiki kamiitha. Aña nopokaki, namatziiro antaminthatawakagaantsi.

⁵² Iroñaaka iñaitiro jantaminthatawakaitya isaikapankotawakaiyani, apiti atziri jantaminthatiri pashini atziri kaatatsiri mawa.

⁵³ Mainari ari impithokashitayaari iwaapati, impiyatsityaari iijatzi iwaa-pati inkisaniintiri itomi. Ompithokashityaawo tsinani ishinto, ompiyat-sityaawo iijatzi onaanati. Ompithokashityaawo tsinani ayiro, ompiyat-sityaawo iijatzi iwatairo”.

¿Tiima piyotziro kantainchari?

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ Ipoña Jesús ikantziri atziri piyowintakariri: “Tima aririka piñiuro minkori ityaapiintzi ooryaatsiri, pikantapiintzi: ‘Omparyaaty inkani’. Mataka pikantakiri.

⁵⁵ Tima aririka pinkimiro tampiya ompoñiia katonka, pikantapiintzi: ‘Osaryaaty kamiitha jiroka kitiiyiri’. Mataka okaatzi pikantziri.

⁵⁶ ¡Thiiyinkarí! Piyowitawo iiroka okanta piñaayitapiintziro inkiti, iijatzi kipatsi. ¿Litama kaari piyotakotantawo okaatzi kantachari iroñaaka?”

Paapatziyaiyaari kisaniintzimiri

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ “¿Litama kaari paminantawo iiroka kamiithatatsiri?

⁵⁸ Aririka intzimi kijiimini, impoña jaanakimi pinkatharintsiki, pinthaawakoti iiroka aatsiki, pinkantiri: ‘Iiro pikisawaita, thami aapatziyawakaiya’. Tima aririka jariitakaakimi pinkatharintsiki, inkantaitakiri aamaakowintaniri: ‘Paanakiri jirika’. Irojatzi jaantaitanakimiri jomontyaitzimi.

⁵⁹ Tima iirorika pipinatashitari okaatzi piriwitziri, iiro piñagairo joimishitowakaantaimi. Imapiro”.

13

Iirorika powajyaantairo pamiyitari, ari pimpiyaashitaiya

¹ Ari ipokaiyakini kamantziriri Jesús, tima Pilato jowamaakaantaki Galilea-jatzi janta itaapiintaitziniri Pawa piratsi.

² Ikantanaki Jesús: “¿Piñaajaantzima iro jantantakawori jiroka tsika ikan-taitakiri jowamaitakiri, janaakitziiri ikaaripiroshiritzi pashini Galilea-jatzi?

³ Nokantzi naaka: Tii ari onkantya. Iirorika powajyaantziro pamiyitari iiroka, ari pinkimitakotaiyaari irirori.

⁴ Ari ikimitakari kaatatsiri 18 kamaintsiri awitsinaakiri pankotsi janta Siloé, ¿piñaajaantzima iri mapirotzirori ikaaripiroshiritzi janairi pashini Jerusalén-jatzi?

⁵ Nokantzi naaka: Tii ari onkantya. Tima iirorika powajyaantziro pamiyitari, ari pinkimitakotaiyaari”.

Jojyakaawintaitziro pankirintsi kaari kithokitatsini

⁶ Ipoña Jesús jojyakaawintanakiro, ikantzi: “Otzimi atziri iwankiri jowaniki. Okanta apaani kitiiyiri jiyaataki jaminiro tzimakirika okithoki, tiimaita iñaapaaki.

⁷ Ikantakiri aamaakowintanariri: ‘Tzimaki mawa osarintsi nopokawita naminiro nowankiri onkithokiti, tiimaita noñi. Pinchikiro, aminaashiwaita okatziya jaka’.

⁸ Ari jakanakiri irirori, ikantzi: ‘Iiro nowinkathariti, añaawairo jiroka osarintsi iirorika okithokitzi, nonkiyashitawairo oponkitziki notyaakitiro onkithokitantyaari.

⁹ Aririka onkithokitai, kamiitha inatzi. Irooma iirorika, aripaiti pin-towakaantiro' ”.

Jowawisaakotziro Jesús tsinani kitiiyyiri jimakoryaantaitari

¹⁰ Ikanta jiyotaantzi Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari janta japatotapiintaita,

¹¹ ari osaiki tsinani tziimakotaintsiri 18 osarintsi opiyarishiritzi. Tsiyamit-sitaki, tii okantzi onkatziyi kamiitha.

¹² Ikanta jiñaapaakiro Jesús, ikaimapaakiro, ikantziro: “Tsinaní, shintsitaimi pimantsiyawita”.

¹³ Jotirotakiro kapichiini otsiyamitzitaki. Tampatzikatanai kamiitha. Ojyiki othaamintawintanakari Pawa.

¹⁴ Iro kantzimaitacha tii inimotziri jiwatatsiri japatotapiintaita, antawoiti ikisanaka, jiñaakiri joshinchaantaki Jesús kitiiyyiri jimakoryaantaitari. Ikan-tanakiri atziriiti: “Tzimatsi 6 kitiiyyiri jantawaitantaitari, ari pimpokiri inkini joshinchagaitimi. Tii oshinitaantsitzi kitiiyyiri jimakoryaantaitari”.

¹⁵ Irojatzi jakantanakari Jesús, ikantzi: “¡Thiiyinkarí! Kitiiyyiriki jimakoryaantaitari pithataryaakotapiintziri pipira pashitakoyitziri pirakairi imiri.*

¹⁶ Tima jiroka tsinani ajyininka inatzi, iro isawotari Abraham-ni tziimakotaki 18 osarintsi ikimaatsitakaakawo piyari. ¿Tiima okamiithatzi oshinchiro kitiiyyiri jimakoryaantaitari?”

¹⁷ Ikantanaki Jesús, antawoiti ikaaniwintanaka ikaatzi kisaniintziriri. Iro kantzimaitacha kimoshiri ikantaiyanakani atziri ikaatzi ñaakirori jantakiri Jesús.

Jojoyakaawintaitziro okithoki inchato oryaanikitatsiri

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ Ipoña ikantanaki Jesús: “¿Litama ojyari ipinkathariwintantai Pawa? ¿Litama nojoyakaawintimirori?

¹⁹ Aña ojoyatyaawo aririka impankiitiro okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi. Tima tziimatsi atziri pankitakirori jowaniki, anaanakiro pashini pankirintsi, antawo otiwayitanaki, ari iminkoshiyitari tsimiri otsimankatapishitaki”.†

Jojoyakaawintaitziro shiniyakaairori tanta

(Mt. 13.33)

²⁰ Ipoña japiitakiro ikantzi Jesús: “¿Litama nojoyakaawintimirori ipinkathariwintantai Pawa?

²¹ Aña okimitatyaawo shiniyakaawori tanta. Tzimatsi apaani tsinani, aakiro kapichiini, otsipataakiro tantapatha, tikira osamanitzi, shiniyanaki maawoni”.

Ikinkithatakoitziro oryaanityinkakiini ityaapiintaitzi

(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² Ithonka ikinayitaki Jesús nampitsiki jiyotaantayitzi. Irojatzi ikinan-tanakari Jerusalén-ki.

²³ Ari josampitaitakiri, ikantaitziri: “Pinkatharí, ¿kapichima awisakotaatsini?” Ipoña ikantzi Jesús:

²⁴ “Ontzimatyii piñaashintsitya pinkimitakaantyaawo pintyagaatyiiimi oryaanityinkakiiniki ityaapiintaitzi. Tima ojyiki kowawitachani intyaantaityaawo, iromaita jimatziro.

* **13:15** Iri ipirayitari janta: buey ipoña asno. † **13:19** Iro ikantakoitzi jaka okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi iitachari mostaza, iro jyookatsi inampiki pashini atziri.

²⁵ Aririka jashitanakiro ipanko ashitawori, irojatzirika pisaikaki jikokiroki, pinkantawitya: ‘Pinkathari, pashitaryiinawo’. Impoña jakanaki irirori, inkanti: ‘Tii niyotzimi tsika pipoña iiroka’.

²⁶ Impoña pinkantawitanatya iiroka: ‘¿Tiima piyotina akaatziranki owaiyani, akaatziranki arawaitaiyini? Piyotaantapiintakina nonampiki’.

²⁷ Inkanti irirori: ‘Imapiro, tii niyotzimi tsika pipoña. Piyaatawiiti aakow-intawori kaaripirori’.

²⁸ Ari piraawaityaari, patsikaikiwaitya, aririka piñaayitairi Abraham, Isaac, Jacob intsipataiyaari ikaatzi Kamantantaniriiti isaiki ipinkathariwintantai Pawa. Irooma iiroka jikokiroki pisaikai.

²⁹ Tima inkaati awisakoshiritaatsini impoñaayitaiya tsikarika iwiyaapaa kipatsi, isaikayitai jatyooyitairi Pawa tsika ipinkathariwintantai.

³⁰ Tima tzimatsi itayitawori iroñaaka, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzi impoiyyitatsiri iroñaaka, iri ñaayitaironi jitaiyaawo”.

Jiraaniintakotawo Jesús nampitsi Jerusalén (Mt. 23.37-39)

³¹ Ari jariiyitapaaka Fariseo, ikantapaakiri Jesús: “Piyaatai, aatsikitaintsi Herodes ikowi intsitokimi”.

³² Ikantzi Jesús: “Piyaati, pimpiyanaki, pinkantiri sagaritatsiri, noshinchaayitziri piyarishiritatsiri, noshinchaayitziri mantsiyari. Apa okaata-paaki mawa kitiiyyiri nonkaatakaantyaawori nantziri.‡

³³ Iro kantzimaitacha, iikiro niyaatatyi irojatzi mawatapaintsini kitiiyyiri, tima iro kamiithatatsi intsitokayiitiri maawoni Kamantantaniriiti Jerusalén-ki.

³⁴ ¡Jerusalén-jatzí! Ojyiki pitsitokaki Kamantantaniriiti. Pojyimiyayitaki ikaatzi jotyaantawitakimiri. Tima nokowawitapiintaka nonkimityaarimi tsimiri josatitziri iryaani, ari nonkantirimi maawoni notomitaari. Iro kanta-tacha tii pikowaiyini.

³⁵ Jaka tsika pisaikapiintawitaka iiro jiñaitai iitya nampitaiyaawoni. Tima iiro okantaitatya piñaapiintaina jaka, irojatzi paata pinkantantaiyaari: Tasonkawintaari jinatzí, tima Pinkatharintsi aitziri otyaantakiriri”.

14

Joshinchagairi Jesús iiniyawaitatsiri

¹ Okanta kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ikinaki Jesús ipankoki ijiwari Fariseo joya. Ojyiki kimpoyaakiriri oita jantiri.

² Ari isaikakiri janta apaani mantsiyari iiniyawaitatsiri.

³ Ipoña Jesús josampitakiri yotaantayitzirori Ikantakaantaitani itsipataakiri Fariseo, ikantziri: “Kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzi iroñaaka, ¿tiima oshinintaantsiti oshinchaanti?”

⁴ Tii jakaiyini, irojatzi jimairitaiyakini. Jaakiri Jesús mantsiyari, joshincha-gairi, jotyaantairi.

⁵ Ipithokashitanakari jirikapaini, ikantziri: “Aririka jotitya pipira omooki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ¿tiima ari pinoshikairi thaankipiroini?”*

⁶ Tima tikaatsi inkanti jakanakiri.

Oimoshirinkachari aawakagaantsiki

‡ 13:32 Ikantakoitziri jaka “sagaritatsiri”, iriitaki joyyakaawintaitzi Herodes. Jirika Herodes owanaa jiyotzi tsika inkinakairo jantayitziro kaaripirori, joyyakotari sagari jiyotzi jamatawiyaatantzi tii ikaamanitzi aririka intsitokawiityaari. * 14:5 Iri ipirayiitari janta: buey ipoña asno.

⁷ Ari isaiki Jesús ikimpoyiiri inkaati atyootirini ijiwari Fariseo, thaawako ikantaiyani ikowi josatikayitya intsipatantyaariri jiwari joya. Ipoña Jesús joyakaawintanakiniri, ikantanaki:

⁸ “Aririka inkaimayiitimi poimoshirintya aawakagaantsiki, iiro pikowashita posatikasatikawaitya pinkowi pintsipatyaari jiwari, tima tzimatsi pashini pokatsini anaakotzimiri iñaapirota irirori.

⁹ Aririka jariitapaatya kaimakaantzimiri, inkantapaakimi: ‘Iiro posatikasatikata iiroka, piyaati pisaiki jantyaatsikiini’. Antawoiti pinkaaniwintanatya.

¹⁰ Aña iro kamiithatatsi aririka piyaati iiro posatikasatikawaita, pi-saikapaaki jantyaatsikiini. Ompoña impokaki kaimakimiri, inkantimi: ‘Ayyininka, pimpoki posatitya iiroka janta’. Aripaiti impinkathayiitimi.

¹¹ Tsikarika itzimi kowashiwaitachani impinkathayiitirimi, aritaki iñaakiro intsinampashiritakagaitairi. Iriima tsika itzimi tsinampashiri-waitatsiri, iriitaki ñiironi ipinkathayiitairi”.

¹² Ipoña ipithokashitanakari Jesús aanakiriri jowakaiyaari, ikantziri: “Aririka pinkaimi atziri powakaiyaari, iiro pikaimashitari pijyininkapiro-tari iiroka, pirintzi, ipoña ikaatzu ayyaagantachari, tima ari onkantaki impiy-ataimi iiroka jatyootaimi.

¹³ Aririka poimoshirintya, iri pinkaimayiti ashironkainkari, kaari aminat-siri, pisaponthokiyitatsiri.

¹⁴ Ari piñi iro pinkimoshiritai, tima jirikapaini, iiro okantzi impiyataimi paata joimoshirintya. Iro kantzimaitacha ari impinayiitaimi pantakiri aririka jañaayitai kamiithashiriri”.

Joyakaawintaitziro antawoiti jatyootawakaita

¹⁵ Ikanta ikimawaki ikaatzu isaiki jowaiyani, ikantanaki: “Kimoshiri inkantya inkaati owaachani impinkatharitanakirika Pawa”.

¹⁶ Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi atziri, jiwitsikakaantzi antawoiti oimoshirinkaantsi, ari jowaiyaani. Ithonka ikaimakiri ikaataiyini.

¹⁷ Ikanta imonkaatapaaka jowantyaari jotyaantakiri jompiratani inka-mantiri ikaatzu ikaimakaantakiri, tima irootaintsi jowaiyaani.

¹⁸ Tii ikowi impokaiyini ikaatzu ikaimakaantawiitakari. Jitanakawo apaani, ikantzi: ‘Iiro okantzi niyaati, niyaatatyi naminiro owaantsi na-manantakiri. Irootaki iiro okantanta niyaati’.

¹⁹ Ikantaki pashini: ‘Niyaatatyi noñaantyaariri namanantakiri nopirapaini, irootaki iiro okantanta niyaati’.[†]

²⁰ Ari ikantaki pashini iijatzu: ‘Iiro okantzi niyaati, tima owakiraa naawakaaka’.

²¹ Ipoña ipiya ompirataari, ikamantapairi iwinkathariti. Antawoiti owatsimaanakiri, ikantanakiri jimpiratani: ‘Piyaati, paniitiro tsika iwiya nampitsi, pamakiri ashironkainkari, kaari aminatsiri, pisaponthoriiti inkaati piñiiri janta’.

²² Ari imatakiro jompiratani. Ipoña ikantairi iwinkathariti: ‘Nimatakiro okaatzu pikantakinari. Iro kantzimaitacha iiniro okaankitzi pankotsi’.

²³ Ipoña ikantziri jimpiratani: ‘Pinthonkiro paniitiro aatsi, piyaay-iti tsikarika, pishintsiwintiri inkaati piñiiri janta, impokiita ijaikitiita nopankoki.

²⁴ Pinkimi nonkanti: Oyyiki nitawitakari nokaimakaantziri, iromaita iñaajaitziro joya kapichiini niwitsikakaantakiri owanawontsi’ ”.

[†] 14:19 Iri kantakotachari jaka nopirapaini, kaatatsiri 5 buey.

Pomirintsitachari ankimitakotyaari Cristo

²⁵ Ojyiki ikaatzi oyaatakiriri Jesús. Ipoña ipithokashitanakari, ikantziri:

²⁶ “Aña iro inimotzimiri pitakoyitari piwaapati, pinaanati, piina, pitomi, pirintzi, pitsiro, pitakota iijatzi apaniroini iiroka. Iro kantacha iirorika pimapirotziro pitakotina naaka, tii pityaaryootzi pinkimisantaina.

²⁷ Ontzimatyii pintyaaryoowintiro nokinkithatakoyitakimiri, onkantaw-
itaya impaikakoitimi. Aririka powajyaantakiro, iiro nokimitakaantzimi
iiroka niyotaani.

²⁸ Apaani kowatsiri jiwitsiki pankotsipinthakii, jitawatyaawo inkinkishir-
itya tzimatsirika imatantyaawori jiwitsikiro.

²⁹ Ari onkantya inthonkatyaawori jitanatyaawo jiwitsikiro, tima aririka
jookawintakiro ari ishirontawintatyaari inkaati ñiirini.

³⁰ Inkantaiyini: ‘Piñaamachiitiri jirika, tii jaawiyiro, jookashitakawo’.

³¹ Ari ikimitari iijatzi, apaani pinkathari tzimatsiri 10 mil jowayiriti,
jashiminthatyaawo jowayirityaari pashini pinkathari tzimatsiri 20 mil
jowayiriti. Ontzimatyii jitawatyaawo inkinkishiritawatya, aririka inkit-
sirinkakiri.

³² Iñaakirorika iiro ikitsirinkiri, iiniro jiwiya intaina pashini pinkathari
pokatsiri jowayirityaari, jotyaantaki kantirini: ‘¿Tsikama ankantyaaka iiro
owayiritawakaanta?’

³³ Ari okimitari iijatzi ontzimatyii pitawatyaawo pinkinkishiritawatya
iirokaiti, tima iirorika powajyaantziro pitakoyitawo okaatzi pashiyitari, iiro
nokimitakaantaimi niyotaani”.

Kimitawori tziwi kaari katyotatsini

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ “Tima kamiitha okanta tziwi okatyotzi. Iro kantacha aririka intsi-
pataitiro tsika oitya, iiro opantaawo inkatyokantaityaawo.

³⁵ Tikaatsi opantaiyaawoni tziwi, iiro okantaajaitzi iijatzi isaiponkitzi-
tantaityaawo pankirintsi, ontzimatyii jookaitiro. Kowirori inkimathatiro
jiroka, jowakimpitaya inkimisanti”.

15

Ikinkithatakoitziri oijya piyawitachari

(Mt. 18.10-14)

¹ Ojyiki kowakotziriri kiriiki iyyininka itsipatakari atziri kaaripiroshiriri,
ikimisantzi jiyotaantzi Jesús.

² Ikanta Fariseo itsipatakari Yotzinkariiti, ikinkithatakotanakiri Jesús,
ikantzi: “Paminiri jirika, itsipatakari atziri kaaripiroshiriri, itsipatari
jowapiintaiyani”.

³ Ipoña Jesús jojyakaawintanakiniri, ikantanaki:

⁴ “Tzimatsi piratachari ikaatzi 100 joijyati. Okanta apaani kitiiyyiri, ipiyaka
jojyati, jookanakiri pashini 99 oijya otzishimashiki, jataki jaminaminatairi
piyainchari. ¿Tiima pimatziro iiroka jiroka?

⁵ Ikanta iñaapairi joijyati, kimoshiri ikanta jinatapairi.

⁶ Tima jariita ipankoki, japatotapairi iyyininka, ikantapairi: ‘Pimpoki
pintsiapatina oimoshirintya, tima noñagairi noijyati piyawitainchari’ ”.

⁷ Iikiro ikantatzi Jesús: “Ari onkimitagaiya inkitiki, antawoiti inkimoshiri-
wintaitiri atziri owajyaantairori ikaaripiroshiriwita. Janaanakiri 99 kami-
ithashiritatsiri”.

Jojyakaawintaitziri kiriiki piyawitachari

⁸ Ipoña ikantzi: “Apaani tsinani tzimatsi 10 oiriikiti. Okanta apaani kitijyiri ipiyapithatakawo oiriikiti, owaampataki ootaminto, opishitakiro maawoni opanko aminaminatairi oiriikiti.*

⁹ Okanta oñagairi, okaimakiri ojyininka, okantakiri: ‘Pimpoki, pintsipatina noimoshirintya, tima noñagairi noiriikiti piyawitainchari’ ”.

¹⁰ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Ari inkimitagaiya imaninkariti Pawa anta-woiti inkimoshiriyitai iñaakirika atziri jowajyaantairo ikaaripiroshiriwaitzi”.

Ikinkithatakoitziri itomiitari apaawaitatsiri

¹¹ Ipoña ikantanaki iijatzi Jesús: “Apaani atziri tzimatsiri apiti itomi.

¹² Ikanta iyaapitsi itomi, ikantakiri iwaapati: ‘Paapá, pimpinawo onkaati pookanairi nashitaiyaari pinkamakirika’. Ari ikantakiro, ipayitakiri itomi onkaati jashitakaiyaariri paata.

¹³ Tikira osamanitzi, jataki iyaapitsi itomi intaina pashiniki nampitsi. Ari japaawaitakiri iiriikiti.

¹⁴ Ikanta ithonkatakiri japaatakiri maawoni, iñaitaki antawoiti tajiysi janta nampitsiki. Ari ikowityaanakiri ikaatz japaawaitakiri.

¹⁵ Ipoña jiyaatashitakiri nampitawori janta ikowi antawairintsi, jotyaantaitakiri jaamaakowintyaari chancho.

¹⁶ Antawoiti itajyaaki, ikowaki jatyoootiri chancho, tima tikaatsi pirini joyaari.

¹⁷ Ipoña ikantashiritanaki mainari: ‘Owanaa inintaawaita jowapirowaita antawaitatsiri ipankoki nowaapati, ¿itama nashironkaawaitantari naaka jaka notajyaaniintzi?

¹⁸ Ontzimatyii niyaatai ashitanariki, nonkantapairi: “Paapá, tzimatsi kaaripirori nantzimotakimiri, iijatzi nokimitaakiri Inkitijatzi.

¹⁹ Tii okantzi pinkimitakaantina pitomi, apa nokowi pinkimitakaantinari ikaatz antawaitzimiri”.

²⁰ Ari ipoña ikatziyanaka, pokai ashitaririki. Ikanta ashitariri, aminawookitatsi irirori iñaawairi ipokai, ishiyashitawaari, jawithakitawairi, ithopootawairi.

²¹ Ikantapaaki itomi: ‘Paapá, tzimatsi kaaripirori nantzimotakimiri, iijatzi nokimitaakiri Inkitijatzi. Tii okantzi pinkimitakaantina pitomi’.

²² Iro kantzimaitacha ashitariri, ikantakiri jimpiratani: ‘Pamaki iroopirori kithaarintsi, pinkithaatawairi notomi. Powiniri jakoki poriryaatatsiri, pintyaantakairi iijatzi zapato.

²³ Impoña paminaki iwonkiri vaca kamiitha iwathati, powamairi. Nokowi oimoshirintya.

²⁴ Tima jirika notomi kamawitaka, iro kantzimaitacha añagai iroñaaka. Pairani ipiyaka, iñaitairi iroñaaka’. Ari jitanakawo joimoshirinkaiyani.

²⁵ Ikanta jantariti iririntzi saikatsi jantawaitzi owaantsiki. Pokai pankotsiki, ikimapaatz joimoshirinkaiyani.

²⁶ Josampitapaaki apaani jompiratani jiita ikimoshiritantaitari.

²⁷ Ari ikantanakiri: ‘Ariita pirintzi, irootaki jowamaakaantantakari piwaapati iwonkiri vaca, tima kamiitha jariita pirintzi tikaatsi awijyimotirini’.

²⁸ Ari ikisapaaka, tii ikowi intyaapai pankotsiki. Ipoña jiyaatashitakiri iwaapati, owanaa jowomirinchaakiri intsipatantyaariri joimoshirinka.

* **15:8** Ikantakoitziri jaka “kiriiki”, irijatzi jiiitatziri “dracma”, kiriiki jinatz jashiyitari Grecia-jatzi. Iriitaki ipinatantaitariri antawaitatsiri apaani kitijyiriki.

²⁹ Irojatzi ikantantanakariri iwaapati: ‘Piñaawitana naaka osamani no-saikimotzimi, tikaatsi nantzimotimiri. Tiitya pipaajaitana piratsi noimoshir-intya.’[†]

³⁰ Iro kantzimaitacha ipokai iyi thonkitakimiriri piiriikiti ipiro mayimpiro, iri powamainiri wathatatsiri poimoshirinkawairi’.

³¹ Ari jakanaki iwaapati, ikantziri: ‘Notomí, ari pashi powiro pisaikimotakina iiroka, maawoni okaatzi nashitari, iiroka ashitawo maawoni.

³² Irootaki ankimoshiritantyaari iroñaaka, tima jirika pirintzi, kamawitaka, iro kantacha añagai iroñaaka. Ipiyawitaka iñaitairi iijatzi’ ”.

16

Jojoyakaawintaitziri kaaripirori ompirataari

¹ Ipoña Jesús ikantakiri iijatzi jiyotaani: “Tzimatsi atziri ajyaagantachari. Itzimi irirori jompiratanipaini. Okanta apaani kitiiyyiri tzimatsi pokaintsiri, ikantaitakiri ajyaagantachari: ‘Jirika ijiwari pompiratani, japaatakimiro pajyaagawo’.

² Ikanta jirika ajyaagantaniri ikaimakiri jompiratani, josampitakiri: ‘¿Litama pantakiri? Nokimaki ikantaitana. Nokowi poñaayinawo okaatzi pantawaitakinari. Tima ari okaatapaaki pijiwatzi nompiranipaini’.

³ Ari ikantashiritanaki jirika ompirataari: ‘¿Tsikaty nonkantyaaka iroñaaka? Jomishitowatyina ompiranari. Tii okantzi nompankiwaiti, aririka nonkamitanti impashitaitina, owanaa nonkaaniwintya’.

⁴ Ipoña ikantashiritzi: ‘Niyotaki iita nantiri jaapatziyantaitinari pankotsiki aririka jomishitowaitakina’.

⁵ Japatotakiri ikaatzi iriiwitziriri iwinkathariti, ikantakiri itakawori: ‘¿Tsikama ikaatzi piriiwitziri nowinkathariti?’

⁶ Ikantzi irirori: ‘Niriiwitziri ikaatzi 100 inchatonaa jowaitzi yiinkantsi’. Ipoña ikantziri: ‘Jiroka piriiwiri, thaanki posankinati, apa inkaatai 50 inchatonaa piriiwitiri’.

⁷ Ipoña josampitakiri pashini ikantziri: ‘¿Iiroka tsikama ikaatzi piriiwitziri?’ Ikantzi: ‘Niriiwitziri okaatzi 100 ipiyotakoitziro trigo’. Ipoña ikantziri iijatzi: ‘Jiroka piriiwiri, posankinati, apa onkaatai 80 ipiyotakoitziro’.

⁸ Ikanta jirika pinkathari, joñaagantakiri jompiratani tima iñaakiri imapiro jiyotzi tsika inkinakairo kantainchari. Ari ikantayitari atziripaini iroñaaka, imataya jiyotzi tsika inkinakairo jaapatziyantyaariri iyyininka, janairi tsika ikanta kimisantzinkariiti’.

⁹ Irojatzi ikantantanakari Jesús: “Ontzimatyii piyoti paapatziyantyaawo pajyaagantayitari iroñaaka onkantawitya tii opantapirotawo, iro onkantantaiyaari jaapatziyaitaimi paata iiroka janta inkitiki.

¹⁰ Itzimirika tyaaryootaintsiri kapichiini, iriitaki tyaaryoopirotatsini. Itzimirika kaaripiroshiritatsiri kapichiini, iriitaki mapirotaironi inkaaripiro-tai.

¹¹ Tiirika pityaaryoowintziro ajyaagawontsi kaari opantapirotawo jaka, tikaatsi amiintimini iroopiroriki.

¹² Tiirika pityaaryoowintziro ashinintsi, tikaatsi pimini pashityaari iiroka.

¹³ Tikaatsi matironi jantawaitiniri apiti ompirataniniri. Apaani inkowapiroti imonkaatiniri jompiratariri, iriima pashini, inkisani-intanakiri. Ari okimitsitari iijatzi: Tikaatsi matironi jantiniri Pawa ikowakaantziri irirori, aririka inkinkishiritakoitiro ajyaagawontsi inkimitakaantanakiro iroorikami ompiratyaarini’.

[†] 15:29 Ikantakoitzi jaka “piratsi”, iriitaki caba.

¹⁴ Ari ikaatzi ikimaiyakini Fariseo, tima irijatzi ashiminthatawori ajyaagawontsi, ishirontaminthatakari Jesús ikimiri ikantayitakiri.

¹⁵ Ipoña ikantanakiri: “Piyotzi potzikaawintaiyani iiroka iiro jiyotantzimi atziri, iro kantzimaitacha jiyotzimiro Pawa okaatzi pikinkishiritari. Tima okaatzi iroopirotzimotziriri atziri, ipinkimatziro Pawa”.

Ikantakaantaitani ipoña ipinkathariwintantai Pawa

¹⁶ “Tima pairani ikinkithatakoitakiro Ikantakaantaitani ipoña josankinari Kamantantaniriiti. Ipoña ikinkithataki iijatzi Juan. Ikimatziro iroñaaka atziriiti Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta ipinkathariwintai Pawa. Antawoiti ikowi iñi iro okimitawo ishintsitaitzi aririka jowayiritaitya.

¹⁷ Tii opomirintsita apirotaiya paata kipatsi iijatzi inkiti, iro kantzimaitacha iiro apirotzimaitaa Ikantakaantaitani”.

Jiyotaantzi Jesús ikantzi: “tii opantawo pookiro piina”

¹⁸ “Itzimirika ookironi iina, aririka jagai pashini tsinani, imayimpiriwintakiro itawitawori. Ari ikimitari iijatzi agaironi tsinani jookiri oimi, imayimpiritaki irirori”.

Ajyaagantachari ipoña Lázaro

¹⁹ “Tzimatsi atziri ajyaagantachari, owaniinka ikithaatapiinta. Jaakowintawo kitiiyyiriki joimoshirinka owaniinka jowapirowaita.*

²⁰ Tzimitacha iijatzi apaani ashironkaawaitachari jiita Lázaro, ithonka ipathaawaitaki jirika. Ari jomaryaapiinta jakakiroki ipankoki ajyaagantzinkari.

²¹ Iriitaki kowatsiri jaayitiro jowaryaayitziri jowanawo ajyaagantachari. Pokatsi otsitsi ithotziniri iwathaawo.

²² Ikanta paata kamaki ashironkainkari, jaanakiri imaninkariti Pawa, jataki isaiki Abraham. Ipoña kamitaka iijatzi ajyaagantachari, ikitaitakiri.

²³ Ikanta janta sarinkawiniki, oyyiki ikimaatsiwaitaka jirika ajyaagantawitachari. Jaminakotakiri intaina iñaatziiri Abraham itsipatakari Lázaro.

²⁴ Ari ikaimanaki irirori, ikantzi: ‘Chariní, Abraham, pinishironkatina. Potyaantiri Lázaro jamaajaitakina kapichiini jiña nomiritawatyaari, tima itaaniintatyaana shintsiini paampari’.

²⁵ Ikantanaki Abraham: ‘Nochariní, poshirityaawo pajyaagawo pairani, iijatzi ikimita Lázaro joshiritawo jashironkaawaitakari. Iro kantzimaitachari kimoshiri ikanta irirori jaka, irooma iiroka ontzimatyii pinkimaatsiwaitaiya.

²⁶ Tikaatsi pinkini pimpoki, tzimatsi antawoiti impiita otzikakairi, iiro okantzi iijatzi niyaatashitimi iiroka’.

²⁷ Iikiro ikantawitatty irirori: ‘Pinkimi nokantzimi chariní, potyaanti jatatsini isaiki nowaapati.

²⁸ Tzimatsi janta ikaatzi 5 nirintzi, pinkamantiri iiro ipokanta irirori jaka, oyyiki jashironkaita’.

²⁹ Ari ikantzi Abraham: ‘Tzimatsi Ikantakaantakiri Moisés, tzimatsi iijatzi ikantayitakiri Kamantantaniri, iro inkimisantiri’.

³⁰ Ipoña ikantzi iijatzi: ‘Irotyaami, Chariní, Abraham. Tzimatsirika apaani kamatsiri kamantairini añaatsiri atziri, ari jowajyaantairo kaaripirori jamiyitari’.

* **16:19** Iro ikantakoitziri jaka “owaniinka”, kithaarintsi pitzirishimawotatsiri. Oyyiki owinawo jiroka. Apa ikithaayitawo ajyaagantachari.

³¹ Iikiro ikantanakitzi Abraham: ‘Tima tii ikimisantziro ikantayiwitari Moisés iijatzii ikantayitakiri Kamantantaniri, iirotya ikimisantaajaitziri inkamantawityaari kaminkari’ ”.

17

Iiro pantakaantziro kaaripirori

¹ Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Ari intzimapiintatyi antakaantironi kaaripirori. Inkantamachiitiri jirika.

² Tsikarika itzimi antakaakirini kaaripirori iintsi awintaanari, ari jowasankitaayitairi. Iro kamiithatatsimi inthayitini mapi ikintsiki, jowiinkaitakiri inkaariki, ari onkanta iiro ikaaripirotaantzimi.

³ Ontzimatyii paamaakowintya iiroka. Tima intzimirika antzimotimini kaaripirori, pinkaminari. Aririka jowajyaantanairo jantayiwitakari, pimpiyakotiro jantzimowitakimiri.

⁴ Ari okimitari iijatzii. Tzimatsirika atziri oyyiki jantzimotapiintakimiri, okimiwitatyaawo onkaati 7 japiipiintiro kitiiyyiriki, ontzimatyii papiipiintiri pimpiyakotiri aririka impokashitapiintakimi inkowakotimi pimpiyakotairi”.

Pawintaapirotakaina

⁵ Ikanta Otyaantapiroriiti, ikantanakiri Jesús: “Nokowi poshiritakaapirotina”.

⁶ Ipoña ikantzi Awinkathariti: “Onkantawitatya iiro antawoititzi poshiritaina, onkimityaawo okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi, aritaki pimatakiro antawoitii inchato katziyainchari, pinkantiro: ‘Pishirinki, piyaati pinkatziyi janta inkaariki’. Nonkanti, ari imatatya”.*

Jantayitairi jompiraitari

⁷ “Aririka intzimi pompiratani, piñaawairi jariitaiya jojiwawaitzi powaniki, jaamaakowintari pipira ¿arima pinkantawairi: ‘Patyootapaina?’

⁸ Aña iiro, apa pinkantawairi: ‘Ponkotsitapai owanawontsi. Powathakitya inkini poyiitina, irojatzi nowantatyaari, niraki nomiri iijatzii. Impoña pimpoiti iiroka powaiya’.

⁹ ¿Arima pimpaasoonkitakiri okaatzi jantakiri pompiratani? Aña iiro.

¹⁰ Ari pinkimityaari iijatzii iiroka, aririka pimonkaatakiro okaatzi inintakaimiri Pawa, ompoña pinkanti: ‘Iiro asagaawintawaita jompirayitai, tima apa amonkaamachiitiro okaatzi ikowakaitakairi antiro’ ”.

Joshinchaitziri 10 pathaawaitatsiri

¹¹ Ipoña jawisanaki Jesús jiyaatiro Jerusalén-ki, ikinanakiro Samaria-ki ipoñaanakawo Galilea-ki.

¹² Ikanta jariitapaaka nampitsiki, ari itonkiyotawakari 10 shirampari pathaawaitatsiri, intaina ikatziyaiyapaakani.

¹³ Ikaimaiyini, ikantzi: “¡Yotaanarí Jesús, pinishironkataina naaka!”

¹⁴ Ari jaminanakiri irirori, iñaatziiri ikatziyaiyani, ikantziri: “Piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari jaminawakimiro pipathaawo”. Ikanta jiyaataiyanakini, omapokashitaka opiyanaka iwathaawo, shintsiyitanai.

¹⁵ Ikanta apaani jiñaakiro jishitakotanai ipathaawaitzi, thaaminta ipiyaa irirori, ikimoshiriwintanakiri antawoitii Pawa.

* **17:6** Iro ikantakoitzi jaka “okithoki iryaanikitatsiri pankirintsi”, iitachari “mostaza”, iro jyookatsiri inampiki pashini atziri. Iro ikantakoitzi jaka “antawoitii inchato”, iitachari “sicómoro”, irojatzi jyookatsiri pashiniki inampi atziri.

¹⁶ Jotzirowashitapaakari iitziki Jesús, ipaasoonkitapaakiri. Jirika piyaachari Samaria-jatzi jinatzi.

¹⁷ Ipoña ikantzi Jesús: “¿Tiima 10 ikaatzi shintsitaatsiri, tsikama ikinakika pashini?”

¹⁸ Tikaatsi nojyininka piyaatsini inkimoshiriwintairi Pawa impaasoonkitiri, apa ipiya pashinijatzi atziri”.

¹⁹ Ari ikantanakiri Jesús pathaawaiwitachari: “Pinkatziyi, piyaatai. Iro oshinchagaimiri poshiritana”.

Itanatyaaawori impinkathariwintantaiti
(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ Ipoña Fariseo josampitakiri Jesús, ikantziri: “Tsikapaiti itanatyaaawo impinkathariwintantaiti Pawa”. Ari jakanaki irirori: “Omapokashitaiya impinkathariwintantaiti Pawa.

²¹ Iiro ikantaitzi: ‘Jiroka jaka. Jironta janta’. Tima aritaki pinkatharishiriwintantaiti Pawa”.

²² Ipoña ipithokashitanakari jiyotaani, ikantziri: “Ari pinkowawitaiya paata piñiirimi kapichiini jirika Itomi Atziri, iiro okantzimaita.

²³ Ari pinkimaki inkantaiti: ‘Jirika jaka’. Pashini kantatsini: ‘Jirinta janta’. Iiro piyaatashitziri, iiro poyaatziri iijatzi.

²⁴ Aririka impiyi Itomi Atziri, inkimitapaiyaawo oporiki ookathawontsi, ompoñaanatya tsika iwiya kipatsi irojatzi othapitapaa.

²⁵ Aña itawatya iñiitawakiro inkimaatsitaitya antawoiti, inkisaniintawaitaitiri jirikaiti atziriiti tzimayitatsiri iroñaaka.

²⁶ Tima onkimityaaawo tsika okanta pairani iiniro isaikawita Noé. Ari onkimitsitaiya iijatzi aririka impokimatai Itomi Atziri.

²⁷ Inimotziri atziri jowawaiyita, jirawaitaiyini, jaawakaayita iijatzi. Iro-jatzi ityaantanakari Noé shintsipaaki jiwitsikakiri. Okanta oonkanaka kipatsiki, apirotaka maawoni atziri ipiinkaki.

²⁸ Ari onkimityaaawo iiniro isaikawita pairani Lot. Inimotziri atziri jowaiyani, jirawaitaiyini, jiyomparitaiyani, ipankiwaitaiyini, jiwitsikaiyini ipanko iijatzi.

²⁹ Iro kantzimaitacha imonkaatapaaka kitiiyyiri ishitowantanakari Lot nampitsiki Sodoma, omapokashitaka iparyaapaaki antawoiti paampari, ari japirotakari maawoni atziri itaga.

³⁰ Aritaki onkimitagaiyaari iijatzi aririka impiyi Itomi Atziri.

³¹ Tzimatsirika saikatsiri jikokiroki ipanko, ari impoñaanatya ishiyi, iiro ityaapanaatzi jaapanaati tsika oitya. Itzimirika saikatsini jowaniki, ishiyi tsika ikanta, iiro ipiyapanaata.

³² Pinkinkishiritakotiro okaatzi awiyyimotakirori iina pairani Lot.

³³ Ikaatzi itakowaitachari apaniroini jantayitziro inintashiyitari, ari impiyaashitaiya. Iriima inkaati kamawintinani jantanairo nokowakairiri naaka, aritaki jawisakoshiritai”.

³⁴ Iikiro ikantatzi Jesús: “Tzimatsi tsipatawakaachani imayi. Jagaitai apaani inkitiki, iriima pashini jookaitanairi.

³⁵ Tzimatsi apiti tsinani tsipatawakaachani otoonkawaitzi. Jagaitai apaani inkitiki, irooma pashini jookaitanairo.

³⁶ Isaiki apiti atziri jowaniki. Jaagaitai apaani inkitiki, iriima pashini jookaitanairi”.

† **17:37** Ikimita añaapiintziri amimpori jiwotaiyani, ayotzi tzimatsi kamaintsiri. Ari okimitari iijatziriririka añaayitakiro okaatzi ikinkithatakoyitakiri jaka Jesús, ayotzi irootaintsi impiyimatai. * **18:13** Kantakotachari jaka “okatsitzimoshiryaanakiri”, iro kantakotajaantachari jompojashipaniiyita jirika atziri. Tima irootaki jamiyitari Judá-mirinkaiti aririka onkatsitzimoshiritiri tsikarika oitya. Inashita amitari aakapaini aririka ampojashipaniitya, tima asagaawintawaitatya.

¹⁶ Irojatzi ikantantanakari Jesús: “Pishinitiri iinchaaniki impokashitina. Iiro pithañaana. Tima inkaati kimitaiyaarini irirori, iriitaki ñaagaironi ipinkathariwintantai Pawa.

¹⁷ Imapiro, iirorika ipinkathaitziri Pawa inkimitakoityaari ikanta iintsi-paini, iirora iñaitairo ipinkatharitai”.

*Mainari ajyaagantachari
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)*

¹⁸ Ikanta apaani pinkathari josampitakiri Jesús, ikantziri: “Kamiithari Yotaanarí, ¿iitama nantiri noñaantaiyaawori kantaitachani kañaanimintotsi?”

¹⁹ Ipoña jakanaki Jesús, ikantzi: “¿Iitaka pikantantanari: ‘kamiithari pinatzi?’ Apaniroidini ikantakaawo Pawa ikamiithatzi, tikaatsi pashini.

²⁰ Piyotakotakiroma Ikantakaantaitani, kantatsiri:

Iiro pitsitokantzi.

Iiro pimayimpiritziri.

Iiro pikoshitzi.

Iiro pithiiyakotanta.

Iiro pamatawitantzi.

Pimpinkathatiri ashitzimiri”.

²¹ Ari jakanaki mainari, ikantzi: “Yotaanarí, nohotyaakiro maawoni irojatzi nitanakawo pairani iinro niryaanitapaaki”.

²² Ikanta ikimakiri, ikantzi Jesús: “Tzimatsi apaani kowityaapainchari kaari panti. Pimpimantiro okaatzi pashitari, pimpashiyityaari ashironkaachari. Tima ari piñagairo pinintagaiya inkitiki. Pimpokanaki, poyaatina”.

²³ Ikanta ikimawaki, owashiri ikantanaka, tima ajyaagantzinkari jinatzi.

²⁴ Tima iñaakiri Jesús antawoiti jowashiritanaka, ikantanaki: “¡Imapiro opomirintsita jiyaatai ajyaagantzinkari impinkatharitai Pawa!

²⁵ Tima iiro okantzi intyi piratsi camello imooki kithapi, iro owatsipiro ompomirintsitya intyi ajyaagantzinkari ipinkatharitai Pawa”.

²⁶ Ikantayitanaki ikaatzi kimakiriri ikantaki Jesús: “¿Iitatyaakama aw-isakoshiritaatsini?”

²⁷ Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi oitayita pomirintsitzimotyaarini atziri, iriima Pawa tii opomirintsitzimotari”.

²⁸ Ari ikantanaki Pedro: “Jirika nokaataiyakini naaka, nookayitanakiro tzimimoyitanari, noyaataiyakimini”.

²⁹ Ikantanaki Jesús: “Imapiro, tzimatsirika kowanairori impinkathariwin-tairi Pawa, irootaki jookawintantanakawori ipanko, ashitariri, iririntzi, iina, ipoña jowaiyaniiti,

³⁰ tima ojiyiki impayitairiri Pawa jirika, ari anaanakiro okaatzi jookawin-tanakiri. Ari inkimitagairi iijatziri paata aririka iñiirora añaanimintotsi”.

*Japiitairo Jesús ikinkithatakota jowamagaitiri
(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)*

³¹ Ipoña Jesús japatotairi kaatatsiri 12 jiyotaani, ikantziri: “Aataty iroñaaka Jerusalén-ki. Ari imonkaatyaari onkaati awijiyimotirini Itomi Atziri, tima irootaki josankinatakoitakiriri pairani Kamantantanari.

³² Ari jaakaantaitiri, jayiri atziri kaari ajyininkata. Antawoiti ishi-rontaminthawaitaityaari, inkimaatsitakaityaari, jiiwapoowaitaitiri.

³³ Aririka onkaataki impajawaitaitiri, ari jowamagaitiri. Iro awisawitaty mawa kitiiyiri, ari jañagai iijatziri”.

³⁴ Iro kantzimaitacha, tii ikimathatziro jirikapaini ikaatzi kimawitain-chari, tima tii ikowaitzi inkimathatakaitiri.

Jaminakaitairi Jericó-jatzi
(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ Ikanta Jesús ariitzimataka nampitsiki Jericó. Ari isaiki kaari aminatsiri aatsinampiki ikamitantzi impashiityaari.

³⁶ Ikimaki kaari aminatsini, josampitakiri awisayitatsiri atziri, ikantziri: “¿lita pokatsiri?”

³⁷ Ikantaitanakiri: “Ipokatzi Jesús, jiitaitziri Nazaret-jatzi”.

³⁸ Irojatzi ikaimantanakari, ikantzi: “¡Jesús, icharinitari David-ni, pinishironkataina naaka!”

³⁹ Ojyiki ikisawiitanakari jimairitanyaaari. Ikiro ikaimanakitzi shintsiini, ikantzi: “¡Icharinitari David-ni, pinishironkataina naaka!”

⁴⁰ Ari ikatziyapaaka Jesús, ikantzi: “Pamakinari jaka”. Ikanta jamaitapaakiniri, josampitawakiri.

⁴¹ Ikantziri: “¿Tsikama pikowi nonkantaime?” Jakanaki kaari aminatsiri, ikantzi: “Nokowi nokiryagai, Pinkatharí”.

⁴² Ikantzi Jesús: “Kantatsi pokiryagai, iro oshinchagaimi pawintaana”.

⁴³ Omapokashitanaka jaminanai, joyaatanakiri Jesús, kimoshiri ikantawintanakari Pawa. Ikanta atziriiti jiñaakiro okaatzi jantakiri Jesús, jimatanaikiro iriroriiti ithaamintawintanakari Pawa.

19

Jesús ipoña Zaqueo

¹ Ikanta jariitapaaka Jesús Jericó, janiitapaakiro nampitsi.

² Ikanta apaani shirampari ijiwari kowakotziriri kiriiki iyyininka jiita Zaqueo. Ajyaagantzinkari jinatzí.

³ Ikowapirotaki irirori jiñiiri Jesús. Iro kantacha tii okantzi tima ojyiki atziri otzikakiriri, ikaaporityakitziini iijatzí.

⁴ Ipoña jiiwatanaki Zaqueo, atiitapaaki inchatoki inkini iñiiri Jesús, tima ari inkinapaakiri.*

⁵ Ikanta jariitapaaka jatiitaki, jaminapaaki jinoki, jiñaapaakiri, ikantziri: “Zaqueo, payiitanaki thaankiini, tima ari noshiritawo nomayimotimi pipankoki”.

⁶ Thaankipiroini jayiitanaki Zaqueo. Kimoshiri jaanakiri ipankoki.

⁷ Ikanta jiñaitakiri, ñaawaitanaki atziriiti ikantzi: “¿litama ityaapankotantariri Jesús kaaripiroshiritatsiri?”

⁸ Ari ikantaki Zaqueo: “Pinkatharí, kantatsi nompiri ashironkainkari kajyitani najyaagawo. Tzimatsirika iita namatawitakiri nokoshitziri, ari noipiyainiri onkaati 4 nayitakiriri”.

⁹ Ikantanaki Jesús: “Iroñaaka piñiiri pawisakoshiritai. Timá pimatanairo pikimitakotanaari Abraham-mirinkaitipirori.

¹⁰ Timá iro ipokantakari Itomi Atziri jaminaminayitairi ikaatzi piyaashiwitainchari jowawisaakoshiriyitairi”.

Jojyakaawintaitziri 10 kiriiki

¹¹ Irojatzi ikimisantaiyakini atziriiti ikinkithatakotakiri Jesús. Ipoña jojyakaawintanakiniri, tima iñaajaantaki atziriiti koñaawoini impinkathariwintantai Pawa, tima jiñaakiro irootaintsi jariitzimataiyaani Jerusalén-ki.

¹² Ikantanaki: “Tzimatsi apaani jiwari jiyaataki pashiniki nampitsi, impinkatharitakaitiri, impoña impiyi.

* 19:4 Kantakotachari jaka incható, irootaki jiitaitziri pashiniki nampitsi sicómoro.

¹³ Japatotanakiri 10 jompiratani, ipanakiri 10 kiriiki, ikantayitanakiri: ‘Pantawaitakairi kiriiki nopanakimiri, irojatzi nompitantapaatyaari’.[†]

¹⁴ Iro kantacha tzimatsi kaari kowirini impinkathariwintanti. Jotyaan-taitaki kantatsini: ‘Tii nokowaiyini impinkathariti’.

¹⁵ Ikanta ipiya, aritaki ipinkatharitakaitakiri. Japatotapairi jompiratani ipayitanakiri kiriiki, ikowi iñiiri tsika ikanta jantawaitakaakiri iiriikiti.

¹⁶ Jitapaakawo ipokaki apaani, ikantapaaki: ‘Pinkathari, nojyiñaakiri piiri-ikiti, nagai pashini ikaatzi 10’.

¹⁷ Ikantanaki irirori: ‘Kamiithataki nompiratani, kapichi pityaaryootaki, aritaki piñaakiro pijiwawintiro onkaati 10 nampitsi’.

¹⁸ Ari ipokapaaki pashini jompiratani, ikantapaaki: ‘Pinkathari, nojyiñaakiri piiriikiti, nagai pashini ikaatzi 5’.

¹⁹ Iijatzi ikantanakiri irirori: ‘Ari pinkimityaari iiroka, ari piñaaki pijiwaw-inti onkaati 5 nampitsi’.

²⁰ Ipokapaaki pashini, ikantapaaki: ‘Pinkathari, jirika piiriikiti kamiitha noponatakimiri.

²¹ Tima antawoiti nothaawantakimi imapirotatziimi pimashirinkatzi, tii piñaakonita pojyiñaantariri piiriikiti’.

²² Ikantanaki irirori: ‘Kaaripirori nompiratani pinatzi. Iiroka apishityaa-woni okaatzi pikantakinari. Piyowitaka owanaa nomashirinkatzi, tii noñaakonita nojyiñaantariri noiriikiti.

²³ Piñaawita iiro pimatziro iiroka, paminimi iitya antawaitakairinimi noiri-ikiti, ari iyyikiniintakimi iroñaaka, iri pimpawainarimi nopiyaa’.

²⁴ Ari ikantziri atziri piyotainchari: ‘Payiri kiriiki, pimpiri ojyiñaakiriri ikaatzi 10’.

²⁵ Ikantaiyanakini atziri: ‘Pinkathari, ¿iitama impantaityaariri, tima tzi-maki irirori 10 kiriiki pipakiriri inkaanki?’

²⁶ Iikiro ikantatzi ashitariri iiriikiti: ‘Iitarika otzimimotakiri, ari ontz-imimotakiri ojiiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro jiyaatatyi iñiuro iiro otzimimopiroyitairi’.

²⁷ Ikantaki iijatzi: ‘Pamakiri ikaatzi kisaniintanari kaari kowatsini nompinkathariwintiri, nokowi noñiiri powamairi’ ”.

Ariitaa Jesús Jerusalén-ki

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

²⁸ Ithonkanakiro ikantakiri Jesús, iiwatanaki jiyaatiro Jerusalén-ki.

²⁹ Ikanta jariitzimatata nampitsiki Betfagé otsipatakawo Betania omonti-nampitakawo otzishi Olivo. Ari jotyaantakiri Jesús apiti jiyotaani.

³⁰ Ikantakiri: “Piyaati nampitsiki amontitakari. Ari piñiiri iwonkiri burro inthatakotya, tikira ityaakaitariita. Pintharyaakotiri, pamakinari jaka.

³¹ Aririka josampiitawakimi: ‘¿Pinkantirika pithataryaakotantariri burro?’ Pinkantanakiri iiroka: ‘Ikowatziiri Pinkathari’ ”.

³² Jataiyanakini jotyaantaitakiri, jiñaakiro okaatzi ikantaitakiriri.

³³ Ithataryaakotapaakiri burro. Josampitakiri ashitariri, ikantziri: “¿Pinkantirika pithataryaakotantariri?”

³⁴ Ikantanaki irirori: “Ikowatziiri Pinkathari”.

³⁵ Irojatzi jamantakanariri. Jowankitaitakiniri manthakintsi imitzikaaki, ityaakotanakari Jesús jirika burro.

³⁶ Ikanta janiitakaanakiri Jesús burro, joomaankashiitanakiri manthak-intsi aatsiki tsika inkinanaki.

[†] **19:13** Ikantakoitziri jaka kiriiki, iri jiitaitziri pairani “mina”. Iñaantaityaari irayiyitiri mina, ontzi-matyii jantawintaitiri inkaati mawa kashiri.

³⁷ Ikanta jiyotaapiintakiri Jesús, oirinkimataka otzishiki Olivo, ikaimaiyini ithaamintawintanakari Pawa, tima iñaayitapiintakiro itasonkawintantaki Jesús.

³⁸ Ikantaiyini:
 ¡Aatsikitataiki awinkathariti! Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkathari jii-
 itaitziri otyaantakiriri.
 ¡Isaikakaayitairi kamiitha nampitawori inkitiki!
 ¡Iro kamiithatataitatsi otzimimotziri jowaniinkawo Pawa nampitawori oji-
 nokitajaantzi inkiti!

³⁹ Ikanta Fariseo saikayitaintsiri iijatzi janta, ikantakiri Jesús: “Yotaantaniri, pinkijiyiri piyotaani”.

⁴⁰ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka nomairyaakiri ikaatzi kaimayitaintsiri, kimitaka ari onkaimanakimi mapi iroori”.

⁴¹ Ipoña jariitzimatapaaka Jesús Jerusalén-ki, jiraakotapaakawo jiñaapaakiro.

⁴² Ikantzi: “¡Owa onkamiithatimi pinkimathataajaitawakiromi iroñaaka, iroora kitijiyiri piñaantaiyaawori pisaiki kamiitha! Iro kantzimaitacha iiro okantzi tima tzimatsi ikantakagaitakimi kimiwaitaka pisoryaakitatyiimi.

⁴³ Tima irootaintsi impoki kisaniintzimiri, jiwitsikashitapaakimi japirotantimiri. Inthonka jotzikapaakimi iwiyaara potanto, iiro piñihiro tsika pinkini pishiyi.

⁴⁴ Ari impookakoitakimi, jashiryaitimi maawoni. Iiro jiñaitairo mapi-paini okaatzi piwiryaayitachari iroñaaka, okantakaantziro tii piyotawakiri pokashitakimiri”.

*Jomishitowiri Jesús pimantayitatsiri tasorintsipankoki
 (Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)*

⁴⁵ Ipoña ityaapaaki Jesús tasorintsipankoki, jomishitowapaakiri pimantayitatsiri iijatzi ikaatzi amanantayitatsiri.

⁴⁶ Ikantayitzi: “Pairani josankinaitakiro kantatsiri: ‘Nopanko inatzi jiroka, ari jamanapiintaitinari’. Iro kantzimaitachari iiroka pamatawitan-tapiintaki janta pipimantayitzi, pikimitakaantakiro koshintzipanko”.

⁴⁷ Ari ikantapiintatya Jesús jiyotaantzi kitijiyiriki tasorintsipankoki. Iro kantacha ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti ipoña Antaripiroriiti, jaminaminatanakiro tsika inkinakairi intsitokakaantiri.

⁴⁸ Tii okantzimaita iñihiro tsika inkinakairo, tima owakimpita ikantaiyakani atziriiti ikimisantziri Jesús.

20

*Ishintsinka Jesús
 (Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)*

¹ Ikanta Jesús jiyotaayitakiri atziri tasorintsipankoki, ikinkithatakairi Kamiithari Ñaantsi. Irojatzi ipokantapaakari ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti, ipokaki Antaripiroriiti iijatzi.

² Josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Pinkantina, ¿iitama otyaantakimiri poñaagantiro pishintsinka?”

³ Ipoña jakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsi iijatzi nosampitimiri naaka, ontzimatyii pakina.

⁴ Tima jowiinkaantantaki Juan-ni, ¿iitama otyaantakiriri? ¿Pawama? ¿Iriima otyaantakiri atziri?”

⁵ Ari ikantawakaiyanakani irirori: “Aririka ankantakiri Pawa otyaan-takiriri, ari inkantanakai: ‘¿iitama kaari pikimisasantantari?’

⁶ Irooma ankantiri: ‘Atzirimachiini otyaantakiri’, ari impichaitakai. Tima maawoni atziriiti ikantaiyini Kamantantaniri jinatzi Juan-ni”.

⁷ Irojatzi ikantantaiyakani: “Tii niyotzi iita otyaantakiriri”.

⁸ Ari ikantsitanakari Jesús irirori: “Iijatzi naaka, iiro nokamantzimiro iita otyaantakinari”.

Kaaripiroshiriri antawairintzi

(Mt. 21.33-34; Mr. 12.1-11)

⁹ Ipoña Jesús jojyakaawintanakiniri atziriiti, ikantzi: “Tzimatsi apaani pankitzirori chochokimashi. Ipoña jaminaki iitya aminironi iwankirimashi, jataki irirori intaina, osamani isaikaki.

¹⁰ Ipoñaashitaka jotyaantai jompiratani jagaatimi okithoki iwankiri. Ikanta jiñaawakiri antawairintzi, ipajawaitawakiri, joipiyairi tikaatsi jaanai.

¹¹ Jotyaantaki pashini. Ari ikimitaakiri, ikisawaitawakiri, itsitokawaitakiri, joipiyairi iijatzi tikaatsi jaanai.

¹² Ipoña jotyaantaki mawatanaintsiri jompiratani. Ari ikimitaitakiri iijatzi, jantawaitawakiri, joipiyakiri.

¹³ Ikantzi ashitawori iwankirimashi: ‘¿Tsikaty nonkantyaaka? Iriirika notyaantaki nitakotani notomi naaka, ari impinkathatakiri’.

¹⁴ Ikanta antawairintzi jiñaawakiri itomi ipokaki, ikantawakaiyani: ‘Jirika ipokaki ashitaiyaawoni paata pankirintsimashi. Thami owamairi, ayiroota aaka’.

¹⁵ Jaawakiri, jaanakiri othapiki pankirintsimashi, itsitokakiri. ¿Litama jantiri ashitawori pankirintsimashi?

¹⁶ Tima ipokanaki irirori, intsitokakiri maawoni aamaakowintawori jowani, jaminai pashini atziri”. Ikanta jirikaiti ikaatz kimakirori ikantakiri Jesús, ikantaiyanakini: “¡Onkamintha iiro imata!”

¹⁷ Ipoña Jesús ikimpoyaanakiri atziriiti, ikantanakiri: “¿Litama okantziri osankinatainchari?

Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi,

Iro kantzimaitacha jowatzikaitairo mapi pankotsinampiki, ikimitaka-gaitaawo iroorikami tzinkamitsi”.

¹⁸ Jiroka okantakota mapi: Intzimirika paryaatsini osaiki iroori, ari jiñaakiro intankawaiti. Iriima inkaati awitsinagairi, ari jiñaakiro ompichiiri.

Ikinkithatakota kiriiki impayitiriri pinkathari

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹ Ari ikowawitaka ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti jaakaanirimi Jesús, tima jiyotaki iriitaki ikinkithatakotzi. Tiimaita okantzi, owanaa ithaawantakari atziri piyotainchari.

²⁰ Ipoña jotyaantaitaki amawinawairintzi, inkimitapaatyaari atziri kamiithashiriri, ikowaiyawitani inkompitakaiyaarimi Jesús, inthawitakotzimaityaari pinkathariki.

²¹ Ikanta jariitaiyakani, ikantapaakiri Jesús: “Yotaantanirí, okaatz piñaanitari iiroka iroopirori inatzi, kaari inintakaantashitari atziri. Piyotaantziro iiroka tyaaryoopiroini jinintakaantziri Pawa.

²² ¿Okamiithatzima ampiri kiriiki ikowakotantziri Pinkathari César?”

²³ Iro kantzimaitacha Jesús jiyotawaki ikowatzi jamatawitiri osampitakiriri, ikantanakiri irirori: “¿Litama piñaantashiwaitantanari?

²⁴ Incha poñaayinari kiriiki. ¿Litama ashitawori ipoo ojyakaawintainchari? ¿Litama ashitawori iwairo iijatzi?” Ikantaiyini: “Jashi César”.

²⁵ Iikiro ikantatzi Jesús: “Tima iri César ashitari, pantantyaanari ikowakaimiri. Irooma jashitari Pawa, pantantyaanari ikowakaayitzimiri irirori”.

²⁶ Tii ikitsirinkiri inkompitakaiyaari, iyokitzi ikanta ikimakiri, tikaatsi inkantanaki.

*Josampitakowintaitziro aririka jañagai kamayitatsiri
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)*

²⁷ Ipoña ipokaiyakini Saduceo jiñiiri Jesús. Iriitaki Saduceo kantayitatsiri iiro jañagai kamayitaintsiri. Josampitapaakiri Jesús,

²⁸ ikantapaakiri: “Yotaantaniri, josankinataki pairani Moisés-ni, kantatsiri: ‘Aririka inkami shirampari, jookawintanairo iina. Iirorika jowaiyantakairo, okamiithatzi jagairo iririntzi iinantaiyaawo irirori. Aririka owaiyantai tsinani, kimiwaitaka iriirikami ashityaarini oimi kamaintsiri’.

²⁹ Thami oiyakaawintawakiro: Tzimatsi 7 shirampari, iririntzi jinayitatzi. Itawori itzimi jaawitaka iina, tikira osamanitzi, kamaki, tii jowaiyantakairo iina.

³⁰ Ipoña jaawitaawo pashini iririntzi apititatsiri itzimi. Ari ikimitsitakari irirori, kamaki, tii jowaiyantakairo.

³¹ Ipoñaawitapaaka mawatanaintsiri itzimi, iijatzi ikimitakari irirori. Ari ikantakari maawoni ikaataiyakini 7 iririntzi. Tikaatsi apaani owaiyantakaironi tsinani.

³² Okanta osamanitaki kamai iijatzi iroori.

³³ Aririkami jañaayitaimi paata ikamayitaki, ¿iitama oimipiroitari tsinani? Tima ari ikaatz 7 iinantawitakawo”.

³⁴ Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Apa jaayitzi iina atziriiti añaayitziri iroñaaka jaka, jaakaawakaayitawo iina iijatzi.

³⁵ Iriima inkaati kitsirinkaironi jañaayitai paata ikamawitaka, iiro jaayitai iina, iiro jaakaawakaayitaa iina iijatzi.

³⁶ Tima iiro jiñaapairo inkaamanitapai janta, inkimitapaiyaari maninkariti, tima itomi Pawa jinayitaatzi jañaayitai.

³⁷ Irooma ikantakota jañaayitai kamayitaintsiri, ¿tiima piñaanatziro josankinari Moisés-ni tsika ikanta Pawa jiñaanatantakariri oota kitochiimaishi? Ikan-takiri:

Moisés, Naaka Pawa, ipinkathatziri Abraham, Isaac, iijatzi Jacob.

³⁸ Ari ayotziri, añaayitatsi irirori, tima tii jimatziro kaminkari impinkathatiri Pawa, apa ipinkathatziri añaayitatsini. ¿Ñaakiro? Tima ikaatz kamayiwitachari, irojatzi jañiimotziri Pawa”.

³⁹ Ari ikantanaki Yotzinkari: “Yotaantaniri, ari pimatajaantakiro”.

⁴⁰ Tikaatsi kowanaatsini josampitanairi.

*¿lita charinitariri Cristo?
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)*

⁴¹ Ipoña josampitantaki Jesús, ikantzi: “¿litama ikantantaitari, ‘jirika Cristotatsini icharini jinaty David-ni?’

⁴² Aña iri David-ni osankinatakiro kantatsiri:
Jiñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi Nowinkathariti, ikantziri:
Pisaikapai nakopiroriki, ampinkathariwintanti,

⁴³ Irojatzi paata nowasankitaantaiyaariri ikaatz kisanintayitakimiri,
Ari paatzikairi pinkimitakaantairi pimakoryaakiiminto.

⁴⁴ Ñaakiro, ikantsitaita David-ni irirori: ‘Nowinkathariti jinatz Cristo’.
¿Tsikama inkini incharinityaari?’

Ikinkithatakoitziri Yotzinkariiti
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ maawoni atziriiti ikimaiyakirini Jesús ikantakiri jiyotaani:

⁴⁶ “Paamaiyaari Yotzinkariiti. Owanaa jinintziro jowaniinkapirowaitya, inkantakaapirowaityaawo iithaarithanthanaa. Ikowi pinkatha jiwithatapiintaityaari aririka jiñaitiri. Aririka jiyaati pankotsiki japatotapiintaita, ikowapiintziro josatitya niyankiniki. Ari ikimitari aririka jowaiyaani iyyininka, ikowapiintzi josatitya.

⁴⁷ Jathaagayitawo iijatzi kamatsiri oimi jaapithayitziro opanko. Iro josamaninkantawori jamanayitapiinta iiro jiyotantaitari. Iro kantzimaitacha oyyikira jowasankitaayitairi”.

21

Ashironkainkawo tsinani
(Mr. 12.41-44)

¹ Ari jaminaminthatziri Jesús ajyaagantzinkari jotiyitziro iiriikiti jotiyitapiintziro.

² Opoña opokapaaki tsinani kamatsiri oimi ashironkainkawo inatzi, otitaapaaki iroori apipintyakiini kiriiki.

³ Ikantzi Jesús: “Imapiro anaantaki jiroka tsinani, anaakiri ikaatzi otiwitainchari.

⁴ Tima ikaatzi otiwitainchari oyyiki ikajyaakaawitariri Pawa, jotitashitakari tzimagaantatsiri iiriikiti. Irooma jiroka kamatsiri oimi, apintziyaakiri otitakiri oiriikiti amanantantyaarimi owanawo”.

Ikinkithatakotziro Jesús ompooki tasorintsipanko
(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ Tzimatsi kantayitaintsiri: “Kamiitha inatzi mapi jiwitsikantaitawori tasorintsipanko, owaniinka okanta”. Ipoña ikantanaki Jesús:

⁶ “Okaatzi piñiiri witsikayitainchari, irootaintsi japiroitiro impookaitiro, iiro iñagaitiro piwiryaaawitainchari mapi”.

Jiñaitiri aririka onthonkimataiya
(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷ Ipoña josampitaitanakiri, ikantaitziro: “Yotaanarí, ¿tsikapaitima omatya pikantakiri? Aririka imonkaatzimatatya, ¿tsika onkantyaaka jiyotantaityaari?”

⁸ Ari jakanaki Jesús ikantzi: “Paamaakowintya jamatawiitzimikari. Tima oyyiki kowatsini jamatawitimi paata, impairyapaakiro nowairo, inkanti: ‘Irootaintsi imonkaatzimatya, Naakataki Cristo’. Iiro poyaatziro.

⁹ Ari pinkimakotakiro owayiritaantsi, maamanitawakaantsi, paamaiya omapokimikari, tima ontzimatyii imonkaayitya jiroka, iro kantacha iikiro iyaatatyi.

¹⁰ Jantaminthatawakaitya maawoni nampitsiki inkaati jotyaantayitiri pinkathariyitatsiri.

¹¹ Jiñaitiro oyyiki ontziñaayitya kipatsi, intajyaaniintayiti, imantsiyayiti. Jiñaiti iijatzi oyyiki inthaawantaityaari, jiñaiti inkitiki kaari jiñaitapiintzi.

¹² Iro itanatyaaawoni jaakaantawaitanakimi atziri, jimaamaniwaitanakimi. Ompoña impajatakaantawaitimi japatotapiintaita, jomontyaakaantawaitimi. Jaayitanakimi isaikayitzi pinkatharintsipirori okantakaantziro pipairyana pikimisantaana.

¹³ Iro imayitanyaaari jiroka onkantya pinkinkithatakotantyaanari janta.

¹⁴ Ontzimatyii pawintaina naaka, iiro pipomirintsiwaitashitawo oitya pinkantapaakiriri.

¹⁵ Tima naaka yotakaimironi, ari onkantya iiro piñaantawo impiyatimi onkaati pinkantiriri.

¹⁶ Ari piñaaki jaakaantimi piwaapati, jaakaantimi pirintzi, jaakaantimi pijyininkathori iijatzi. Tzimayitatsi jowamaakaantaiti.

¹⁷ Ojyiki piñihiro inkisaniintaitimi okantakaantziro pipairyagaana pikimisantaana.

¹⁸ Iro kantzimaitacha iiro opiyagaanta piishi.

¹⁹ Aririka pamawitiro, iro piñaantaiyaawori pawisakoshiriyitai.

²⁰ Aririka piñaaki jotzikapaakiro owayiriiti Jerusalén, ari piyoti monkaata-paaka japiroitantyaawori.

²¹ Inkaati nampitaiyaawoni paata Judea-ki, ontzimatyii ishiyayitai otzishiki. Inkaati saikatsini nampitsiki, ari impoñiia ishiyanaki. Inkaati saikatsini jowaniki, iiro ipiyapanaata ipankoki.

²² Tima ipiyakowintaitatyaari jirikaiti, ari imonkaayityaari okaatzi josankinayiitakiri pairani.

²³ ¡Inkantamachiitiro paata onkaati motyaayitatsini, iijatzi onkaati tzimayitatsini iintsiti iinhiro ithoyitzi! Tima antawo onkantya jashironkaitya aririka jowasankitaayiitairi.

²⁴ Japiroyiitairimi Jerusalén-jatzi. Jompiratani jowayitairi atziri poñaayitachari pashiniki nampitsi. Iri oipatsitakirori nampitsi Jerusalén kaari ajyininkata, irojatzi imonkaatantaiyaari okaatzi ikowakaakiriri Pawa jirikaiti”.

Impiyantaiyaari Itomi Atziri

(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵ “Ari jiñaitaki paata kaari jiñaitapiintzi inkitiki, impashiniyitai ooryaatsiri, kashiri, iijatzi impokiro. Ari onkimityaari kipatsiki, antawoiti jashironkaayitaiya atziriiti, iiro jiyotai oitya jantayitairi onkantakaantiro oyamininka otamaryaani inkaari.

²⁶ Ari owamaimatakiri ithaawanka atziriiti inkinkishiritakotiro onkaati awisatsini jaka kipatsiki. Ari jimatsitatyaaawo iijatzi inkitiwiri otzimimoyitziri ishintsinka, ojyiki inkantakantanatya.

²⁷ Aripaiti impokai Itomi Atziri, inkinapai minkoriki, jiñaitawairo ishintsinka, iijatzi jowaniinkawo.

²⁸ Aririka piñaayitakiro itanatyaaawoni kantayitachani, tzinaapanka pinkantya pamini jinoki tima irootaintsi jowawisaakoyiitaimi”.

²⁹ Ipoña jojyakaawintanakiniri, ikantzi: “Pinkinkishiritakotiro tsika okanta piñaayitapiintziro inchatopaini.*

³⁰ Aririka piñaakiro iirishiyitzi, piyotzi irootaintsi osarintsitai.

³¹ Iro piyotiri iirokaiti, aririka piñaayitakiro nokamantayitakimiri, irootaintsira impinkathariwintantai Pawa.

³² Imapiro nokantzi, iiro ikamita jirika ajyininkapaini, irojatzi jiñaantatyaawori nokamantayitakimiri.

³³ Iiro okantaitatyaani piñihiro inkiti iijatzi kipatsi, irooma okaatzi noñaaniyitakari imapiroitaatyaani iroori.

³⁴ Aamaakowinta pinkantaiya iirokaiti, iiro otyiimi piyaaripironka, ayimawaitimi iijatzi pishinkitya, onkantzimowaiyitimi. Ñaa jomapokaitzimikari.

* **21:29** Iro ikantaitziri jaka piñaayitapiintziro inchatopaini, pankirintsi higuera jyookatsiri pashiniki nampitsi.

³⁵ Inkimitaityaawo iwirintsi. Ari jiwitaiyaari ikaatzi saikayitatsiri kipat-siki.

³⁶ Paamaiya, aakowinta pinkantya pamaña, pinkanti: ‘Pookaakowintina iiro nokimaatsitantawo kinkithatakotainchari. Piwitsikashiritakaayitaina nontonkiyotantawaiyaariri Itomi Atziri’ ”.

³⁷ Tima kitiiyyiriki jiyotaantzi Jesús tasorintsipankoki. Irooma tsiniri, jiyaatzi otzishiki Olivo, ari jimayiri.

³⁸ Ananinkayitaki oyyiki atziri ikimisantziri Jesús jiyotaantzi tasorintsi-pankoki.

22

Ikamantawakaita jaakaantaitiri Jesús

(Mt. 26.1-5, 14-15; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Irootaatsi joimoshirinkaitairo jowantapiintaitawori tantaponka jiitaitziro kitiiyyiri Anankoryaantsi.

² Ari ikamantawakaari ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, ikantawakaiyani: “Thami owamaakaantiri Jesús”. Iro kantzimaitacha antawoiti ithaawantayitakari atziriiti.

³ Ikanta Judas jiitaitziri iijatzi Iscariote ikaawitapiintari 12 jiyotaani Jesús, ikamaarishiritakaanakiri Satanás.

⁴ Jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi ijiwari aamaakow-intawori tasorintsipanko, ikinkithawaitakaakiri tsikapaiti jaakaantiri Jesús.

⁵ Antawoiti ikimoshiritaiyanakini jiwari, ikamantawakaiyakani impiri kiriiki.

⁶ Aripaiti jaminaminatanakiro Judas tsikapaiti jaakaantiri, iiro jiyotzi-maita atziriiti.

Iwiyaantawori jowakaanaari jiyotaani

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

⁷ Ari imonkaatapaakari kitiiyyiri jowantapiintaitawori tantaponka, jowa-mapiintaitziri iijatzi oijya jowaitari kitiiyyiriki Anankoryaantsi.

⁸ Ipoña Jesús jotyaantakiri Pedro itsipatanakari Juan, ikantakiri: “Piyaati ponkotsitakaanti oyaari kitiiyyiri Anankoryaantsiki”.

⁹ Ikantaiyini irirori: “¿Tsika janta pikowika nonkotsitakaanti?”

¹⁰ Ikantzi Jesús: “Aririka pariitzimatatya nampitsiki, ari pintonkiy-otyaari atziri aakotzirori ijiñaati kowityaanikiki. Poyaatzishitanakiri irojatzi pankotsiki tsika intyaapaaki.

¹¹ Tsikarika intyaapaaki, pinkantiri ashitawori ipanko: ‘Ikowi jiyoti yotaa-nari tsika janta jowakaiyaari jiyotaani, joimoshirinkiro kitiiyyiri Ananko-ryaantsi’.

¹² Ari joñaaganakimiro jinoki ipanko, antawo okantaka jiwitsikaitakiro inkini jowaitya. Ari ponkotsitakaantiri janta”.

¹³ Jataiyakini jiyotaani, jiñaakiro okaatzi ikantakiriri, ari jonkotsitakaan-takiri joyaari.

¹⁴ Okanta imonkaataka jowantyaari, saikapaaki Jesús itsipatakari jiy-otaani.

¹⁵ Ipoña ikantakiri: “Tima irootaintsi noñi iro inkimaatsitakaitina, anta-woiti nokimoshiritzi owaiyani iroñaaka kitiiyyiri Anankoryaantsiki.

¹⁶ Tima iiro nowitaawo jiroka, irojatzi paata imonkaatantaiyaari im-pinkathariwintantai Pawa, aripaiti napiitapairo”.

¹⁷ Ipoña jaakotakiro jimiriitari, ipaasoonkiwintakiro, ipakotakiri jiy-otaani, ikantakiri: “Piro jiroka, pantitaiyaawo pikaataiyini.

¹⁸ Tima iiro niritawo naaka, irojatzi paata aririka imonkaataiya im-pinkathariwintantai Pawa”.

¹⁹ Ipoña jaanakiro tanta, ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri jiyotaani, ikantziri: “Poyaawo, nowatha inatzi, tima iro kamawintimini. Irootaki pinkinkishiritapiintantinani”.

²⁰ Ari ithonkakiro jowaiyani, jaakotakiro jimiriitari, ikantzi: “Niraani inatzi, irootaki shitowatsini onkantya jawisakotantaiyaari ojiyiki atziri. Irootaki oñaagantaironi owakiraari ankajyaakaawakaiyaari.

²¹ Imapiro nokantzi: Pikaataiyakini patyootana, tziimatsi apaani pithokashitinani jaakaantina.

²² Tima imapiro impiyakoty Itomi Atziri, ari matzimaitaka ikowaitakiri pairani. Iro kantacha. ¡Inkantamachiitiri aakaantirini!”

²³ Ipoña jiñaanatawakaiyanakani jiyotaani, ikantzi: “¿Litakama matironi?”

Iita ñaapirotachani

²⁴ Ipoña jiñaanatawakaiyakani jiyotaani, ikantzi: “¿Litama ñaapirotachani paata?”

²⁵ Ipoña ikantanaki Jesús: “Piyotaiyini iiroka tsika ikanta pinkatharitatsiri jaka, jompiratanta. Tima ñaapiro ikanta ipashitantayita ikojiyika jompiratantantayaaari.

²⁶ Iiro pimatziro iirokaiti aririka piñaapiroyitya iroñaaka, aña pinkimitakotyaaari iwiyaantawori itzimi. Aririka pijiwatakaanti, pinkimitakotyaaari ompirataari.

²⁷ ¿Litama ñaapirotachari? ¿Tiima iriitaki ñaapirotacha kimitariri oyaawintachari jantawaitaitiniri? Irooma naaka nokimitakaanta pantawaitakaanimi powina.

²⁸ Irooma iirokaiti tsipatapiintakinari, noñaayitzirowa okaatzi pomirintsitzimoyitakinari.

²⁹ Irootaki noshinitantzimirori pimpinkathariwintanti, ikimitaakinawo Ashitanari naaka ishinitakinawo.

³⁰ Ari piñihiro ankaati owaiya, arawaitai tsika nompinkatharitai. Ari pinkimitaiyaari pinkathari isaikantawo owaniinkakitachari isaikaminto, pimpinkathariwintairi maawoni incharinintayityaari Israel, kaatatsiri 12 jinashiyitawo”.

Ikinkithatakotziro Jesús jookawintanti Pedro

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹ Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Simón, ikamitantakimi Satanás jiñaantashiritimi, inkimitakaantimi jotikakitatyimimi.*

³² Iro kantzimaitacha ojiyiki namanakowintakimi iiro powajyaantantawo pikimisantani. Tima aririka pimpiyashiritapaaki, irokataki aawiyashiritakaapaakirini pijyininka”.

³³ Ari jakanaki Simón ikantanaki: “Aña ayimatakina Pinkatharí ankaati jomontyaiti, aritaki ankaati iijatzi jowamagaitai”.

³⁴ Ipoña japiitanakiro Jesús ikantziri: “Pedro, nonkantimi, iroñaaka tsiniri, tikiraata jiñiita tyoopi, mawajatzi papiitiro pinkantaki: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”.

Thaatintsi ipoña osataamintotsi

* **22:31** Ikantakoitziri jaka jotikakitatyimimi, ari ikimitaitzirori trigo-pani jotikakiitziro. Tima aririka jotikakiitakiro, iyoshiitanatya opintakiiriki kaari ompantyaawoni. Irootaki jojiyakaawintaitantariri jiyotaaniiti ikimitakotawo jotikakiitziro trigo-pani. Tima ari jiñaitziri tii jimatziro inkamiithashiriti.

³⁵ Ipoña josampitanakiri Jesús ikaatzi jiyotaani, ikantziri: “Chapinki notyaantantzimiri tii paanaki pithaati, tii paanaki pi-zapato-ti. ¿Oitama kowityiimotakimiri?” Ikantaiyini irirori: “Tikaatsitya”.

³⁶ Ipoña ikantziri iijatz: “Kamiithatatsi iroñaaka payiro pithaati. Iriima kaari tzimatsini josataaminto, impimantiro iithaari, jamanantantyaari.

³⁷ Tima imapiro imonkaatya okaatzi josankinatakoitakinari pairani, kantatsiri:

Ari intsipataitakiri kaaripiroshiriri.

Iiro okantashita jiroka, ontzimatyii imonkaatya”.

³⁸ Ikaimaiyanakini jiyotaani: “Pinkathari, tzimatsi jaka apiti osataamintotsi”. Ikantzi Jesús: “Aritapaaki”.

Jamana Jesús Getsemaní-ki

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Ipoña ikinanai Jesús otzishiki Olivo ikimitapiintziro, ari itsipatakari jiyotaaniiti.

⁴⁰ Ikanta jariitaiyakani janta, ikantapaakiri jiyotaani: “Pamanaiyaani iiroka jaka inkimpoyaawintantaitimiri otzimikari inkinakaashitakaitimiri”.

⁴¹ Ari jawisaniintanaka irirori. Otzirowapaaka kipatsiki, amanapaaka.[†]

⁴² Ikantzi jamana: “Ashitanari, iroorika pikowakaanari, paawiyakainawo pookakaawintinarimi nonkimaatsityaari. Iiro pantanawo nokowawitari naaka, aña iro pantiri okaatzi pikowakaakinari iiroka”.

⁴³ Ari jomapokapaaka maninkari poñaachari inkitiki, ishintsishiritakapaakiri.

⁴⁴ Tima antawoiti okantzimoshiritanakari, jamanapirotanaka. Iro os-hitowantanakari imajawinka okimiwaitanakawo iraantsi opitinkapaaka kipatsiki.

⁴⁵ Ikanta jamanaka, piyapaaka, jiñaapaatziiri jiyotaani jimagaiyini okantakaawo jowashiritaiyani.

⁴⁶ Ikantapaakiri: “¿Litama pimaantari? Pinkakitaiyini, pamaña iiroka inkimpoyaawintantaitimini otzimikari inkinakaashitakaitimiri”.

Jagaitakiri Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Jiñaawaiminthaizti Jesús, jiñaashitakari pokaiyaintsiri. Iri iiwatapaintsiri Judas ikaawitapiintari 12 jiyotaani. Jontsitokapaakari Jesús inthopootiri.

⁴⁸ Ipoña Jesús ikantawakiri: “Judas, ¿Arima pipithokashitari Itomi Atziri pithopootapaakiri?”

⁴⁹ Ikanta jiñaawakiro ikaatzi itsipatakari Jesús, ikantanakiri: “Pinkathari, thami ampiyatantyaari osataaminto”.

⁵⁰ Akotanaki, itotsitakiri ikimpita saikatsiri jakopiroki jompiratani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari.

⁵¹ Ari ikantzi Jesús: “Aritapaaki, iiro pimaamanitziri”. Ipampitsitairi ikimpita, ishitakotanai itowitakari.

⁵² Ipoña Jesús ikantanakiri ikaatzi pokashitakiriri, ijiwari Ompiratasorintsitaari, aamaakowintawori tasorintsipanko, Antaripiroriiti, ikantziri: “¿Naakama koshintzi pamashitantanari posataaminto, pipajaminto?”

⁵³ ¿Tiima piñaawitapiintana tasorintsipankoki niyotaantzi? ¿Kaarima paanana janta? Aritaki onkantya, tima aripaiti jimatakaimiro iroñaaka tsiniriwiri kaari pantzi pairani”.

[†] 22:41 Kantakotachari jaka jawisaniintanaka, tima jawisanaki kapichi Jesús, tii osamani jiyaati, okimiwaitakawo iwiya osanthatziranki aririkami jookaitiro mapi.

Ikantzi Pedro: “Tii noñiiri Jesús”

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ikanta joojoitanakiri Jesús, jagaitanakiri isaiki ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari. Impoitatsi Pedro irirori joyaatakowintziri jantyaatsikiini Jesús.

⁵⁵ Ipoña jowaampataitaki paampari pankotsinampiki, jakitsitaiyani. Ari isaikitapaaka iijatzí Pedro jakitsita.

⁵⁶ Okanta tsinani ompirataawo, oñaapaakiri Pedro isaiki jakitsita. Okimpoyaapaakiri, ari okantzi: “¿Tiima irijatzi jirika itsipatapiintakari Jesús?”

⁵⁷ Ikantanaki Pedro irirori: “Tii noñiiri”.

⁵⁸ Okanta osamaniityaaki, ikinapai pashini, ikantapairi Pedro: “¿Tiima iijatzí iiroka ari pikaatziri Jesús?” Ikantanai Pedro: “Tii naaka”.

⁵⁹ Iro osamani iijatzí, tzimatsi pashini kantapaakiriri Pedro: “Imapirotya iirokatakí tsipatariri Jesús chapinki, tima Galilea-jatzí pinatzí”.

⁶⁰ Ipoña ikantanai Pedro: “Tii niyotziri pikantanari”. Aripaiti jiñaanaki tyoopi.

⁶¹ Ari ipithokapainta Jesús, jaminapaintziri Pedro. Irojatzí ikinkishiritan-tanakari Pedro ikantakiranki: “Tikira jiñiita tyoopi, mawajatzí pinkanti: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”.

⁶² Shitowanaki jikokiroki, antawoiti jiraawaitanaka.

Ipajawaitaitziri Jesús

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³ Ikanta jirikaiti ikaatzí aamaakowintakotariri Jesús, ishi-rontaminthawaitakari, ipoña ipajawaitziri.

⁶⁴ Jotzimikapootakiri, jompojapoowaitzimaitari, ikantziri: “¿Tiima Kaman-tantaniri pinatzí, incha piyoti iita ompojapootakimiri?”

⁶⁵ Tzimatsi ojiyiki oita ikantawaitziriri kaaripirori ñaantsi.

Japatowintaitari Jesús

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Ikanta okitiijyitamanai, apatotaiyakani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari itsipatakari Antaripiroriiti, ipoña Yotzinkariiti. Ari jamaitakiri Jesús, josampiitakiri, ikantaitziri:

⁶⁷ “Pinkantina, ¿Irokatakima Cristo?” Ari ikantzi irirori: “Aririka nonkan-takimi, iiro pikimisantana.

⁶⁸ Aririka nosampitimi, tima iiro pakana, iiro pipakaana iijatzí.

⁶⁹ Iro kantzimaitacha itanatyaawo iroñaaka, ari jiñiitiro Itomi Atziri isaiki jakopiroriki Pawa joñaagantairo ishintsinka”.

⁷⁰ Ipoña ikantaiyanakini ikaatzí apatowintakariri: “¿Irokatakima Itomi Pawa?” Ari ikantzi Jesús: “Irokatakí kantatsi naakatakí”.

⁷¹ Irojatzí ikantantaiyanakarini: “¿Litama ankowiri iroñaaka? Aakatakí kimakiriri ikantakiri”.

23

Jagaitanakiri Jesús Pilato-ki

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ipoña ikatziyaiyanaani ikaatzí apatotainchari, jaanakiri Jesús Pilato-ki.

² Ikantapaakiri Pilato: “Jirika atziri ojiyiki jowaaripirotaakiro nampitsi, ikaminaakiri atziririiti iiro ipantaari kiriiki pinkathari César, ikantakí iijatzí Cristo jinatzí iri pinkatharitatsiri”.

³ Ipoña Pilato, josampitanakiri irirori, ikantziri: “¿Irokama iwinkathariti Judá-mirinkaiti?” Ari jakanakiri ikantzi: “Irootakí pikantakiri”.

⁴ Ikantziri Pilato Ompiratasorintsitaari, iijatzi maawoni atziriiti: “Tikaatsitya noñi oitya inkinakaashitatyaari jirika”.

⁵ Iikiro ishintsitanakitzi jiwariipaini ikantzi: “Ojyiki ikaminaantaki jirika imaamanitanti atziriiti nampitsiki, jitanakawo Galilea-ki irojatzi iroñaaka jaka Judea-ki”.

Jowawisaitakiri Jesús janta Herodes-ki

⁶ Ikanta ikimawaki Pilato ikaminaantaki Galilea-ki, josampitakowintanakiri Jesús iririka Galilea-jatzi.

⁷ Ikimatzi ikantaitzi iriitaki. Jowawisaakiri Herodes-ki ipoki irirori jariita Jerusalén-ki.

⁸ Ikanta Herodes jiñaawakiri Jesús, antawoiti ikimoshiritanaki, tima ojyiki ikowawitapiintaka jiñiiri, ojyiki ikimakowintakiri iijatzi okaatzi jantayitakiri, ikowapirotaki jiñiiri irirori intasonkawintanti.

⁹ Ojyiki josampitawakiriri. Tii jakimaita Jesús.

¹⁰ Ari isaikitakari ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotantaniriiti, ojyiki ikantakowitakariri.

¹¹ Ikanta Herodes itsipatakari jowayiriti irirori, imanintashiritanakiri, ikawiyawaitanakiri. Ikithaatantakari iroopirori kithaarintsi, joipiyairi isaiki Pilato.

¹² Aripaiti jaapatziyanakari Herodes jirika Pilato, tima pairani owanaa ikisaniintawakaawitaka.

Jiyakowintaitziri Jesús

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38-19.16)

¹³ Ipoña Pilato japatotakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipataakiri ikaatzi jiwatakaantatsiri nampitsiki, iijatzi maawoni atziriiti.

¹⁴ Ikantakiri: “Aña pamawitakinari jirika atziri owaaripirotonimi nampitsi, nosampisampiwiwakari, tii noñi onkaaripiroti okaatzi jantakiri ikantakoyiitziriri.

¹⁵ Ari ikimitaka iijatzi Herodes, tima notyaantawitakanari irirori. Tikaatsitya janti jirika atziri inkini owamaakaan-tiri.

¹⁶ Apa nompajatakaantakiri naaka, nompakagairi”.

¹⁷ Iro jamitapiintari Pilato joimishitowakaantzi apaani aakaantaari kiti-ijyiriki joimoshirinkaita.

¹⁸ Iro kantzimaitacha ikantaiyanakini atziriiti: “¡Tii nokowiri jirika! ¡Iri poimishitowakaanti Barrabás!”

¹⁹ Jirika Barrabás iri jomontyaitziri okantakaantziro itsitokantaki imaanitakiri pinkatharitatsiri nampitsiki.

²⁰ Ipoña japiiwiwakari Pilato tima ikowawitatya irirori impakaakaan-tirimi Jesús.

²¹ Japiitzimaitanakawo atziriiti ikaimaiyini: “¡Pimpaikakotakaan-tiri, pim-paikakotakaan-tiri!”

²² Iro mawajatzi japiiwiwakawo Pilato josampitantzi: “¿Litama kaaripirori jantakiri jirika? Tikaatsitya oitya jantiri, iiro okantzi owamaakaan-tashityaari. Apa nompajatakaantashityaari, jiyaataita”.

²³ Iikiro ishintsitatzi atziriiti ikaimaiyini, ikowi impaikakoitiri Jesús. Iro japiipiintanakiri ikaimaiyini iijatzi ijiwari Ompiratasorintsitaari, jimatakari.

²⁴ Irojatzi jantantakawori Pilato okaatzi ikowakiri.

²⁵ Jomishitowakaantakiri tsitokantzinkari maamanitziriri jiwatakaantatsiri nampitsiki, tima iri ikowaiyakirini atziriiti. Ishinitakiniri inkantawaitiri Jesús ikowakiri iriroriiti.

*Ipaikakoitakiri Jesús**(Mt. 27.32-56; Mr. 15.21-41; Jn. 19.17-30)*

²⁶ Ikanta jagaitanakiri Jesús, itonkiyotaitakari iitachari Simón poñaachari Cirene, ari jariita irirori ipoñagaawo jowaniki, ishintsiwintaitakiri inatanakiro impaikakoitanyariri Jesús.

²⁷ Ojyiki atziri oyaatakowintanakiriri Jesús. Tzimatsi tsinani iraaakotanakariri.

²⁸ Ari jaminapaintziro Jesús okaatzi tsinani iraaakotakariri, ikantziro: “Jerusalén-jato, iiro piraakowaitashitana naaka, aña piraakotaiya iiroka, iijatzi powaiyaniiti.

²⁹ Tima irootaatsi piñiuro inkantayiiitai: ‘Kimoshiri inatyi tsinani kaari owaiyantatsiri, othotaawaitashitantakari.

³⁰ Impoña inkaimayiiitai, inkantaiti: “Pintaankashitina otzishi, pinkitati-naata”.

³¹ Tima piñaakiro tsika ikantaitakiro inchato añainkawo, aña iro jowat-sipiroiti kaminkawo”.

³² Ari jagaitanaki iijatzi apiti kaaripiroshiriri itsipataitanakiri Jesús intsi-tokaitiri.

³³ Ikanta jariitakaitapaakari jiiitaitziro atziriitoni, ari ipaikakoitakiri. Jowatzikakoitaki apaani kaaripiroshiriri jampatiki, iriima pashini jakopiroriki.

³⁴ Ari ikantzi Jesús: “Ashitanari, tii jiyotzi oita jantziri kimaatsitakaakinari, pimpiyakotiri”. Ipoña jagaitakiro iithaari Jesús ipawakaakawo, ikimitakaan-takiro jiñaaritaita.

³⁵ Irojatzi jaminaiyakini atziriiti. Jimatsitakawo jiwatakaantatsiri nampit-siki, joitsinampaawaitakiri Jesús, ikantziri: “Jowawisaakotziri pashini, ¿kaarima jimatantawo jowawisaakotya irirori? Aña iriimi Cristo jiyoshiitani Pawa, ari jimatakiromi”.

³⁶ Ari jimatsitakawo iijatzi owayiriiti, ithainkakiri Jesús, jamakotakiniri kipijyaari.

³⁷ Ikantapaakiri: “Incha powawisaakotya, imapirorika iiroka iwinkathar-iti Judá-mirinkaiti”.

³⁸ Tzimatsi osankinarintsi ikintakoitakiri jiñokiini ipatziitoki, iñaaniki Judá-mirinka, iñaaniki Roma-jatzi, iñaaniki iijatzi Grecia-jatzi, okantzi: “IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI”.

³⁹ Ari jimatsitakawo iijatzi jiñaanaminthatziri apaani kaaripiroshiriri tsi-patakariri ipaikakota, ikantziri: “Iirokatakirika Cristo, powawisaakotya, powawisaakotsitaina naaka iijatzi”.

⁴⁰ Irojatzi jakantanakari pashini kaaripiroshiriri, ikisanakiri ñaanatakiriri Jesús, ikantziri: “Pimatsitawoma iiroka tii pipinkathatziri Pawa, ari akaatakiri jowasankitaayitai.

⁴¹ Tima tzimatsi antakiri aaka añaantakawori jowasankitaayitai. Iriima jirika jowasankitaashiitakari, tikaatsi kaaripirori janti”.

⁴² Ipoña jaminanakiri Jesús, ikantziri: “Pinkathari, iiro pimaijantana paata aririka pimpiyi pimpinkathariwintantai”.

⁴³ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Imapiro nonkantimi, aritaki pintsipata-paiyaana iroñaaka iiroka janta tsika ikimoshiriitapai”.

⁴⁴ Ikanta itampatzikatapaaki ooryaatsiri, omapokashitapaaka otsiniri-tanaki, irojatzi jyiitiini ithapirotanaka ooryaa.*

* 23:44 Iro ikantaitziri pairani: jiwiyaanaka ooryaa 6, ari omapokapaaka otsiniritanaki irojatzi jiwiyaanaka ooryaa 9.

⁴⁵ Ari itsiwakanakiri ooryaatsiri. Okanta janta tesorintsipankoki, sagaanaki niyanki tontamawotatsiri ithatashiitziro.

⁴⁶ Irojatzu ikaimantanakari Jesús shintsiini, ikantzi: “Ashitanarí, paawaki-nawo noshiri”. Ithonka jiñaawaitanakiro jiroka, kamanaki.

⁴⁷ Ikanta ijiwari owayiri katziyawintakariri jiñaakiro okaatzi awisaintsiri, antawoiti ithaamintawintanakari Pawa, ikantanaki: “Imapirotatyaama ikamiithashiritzi jirika shirampari”.

⁴⁸ Iijatzu ikaatzi ñaayitakirori awisaintsiri, okatsitzimoniintanakiri jiyaayitai.[†]

⁴⁹ Iriima ikaatzi ñaapiintakiriri, iijatzu tsinanipaini, tsipatakariri ipoñaantakari Galilea-ki, intaina ikatziyaiyakani jaminakotakiri oita awisaintsiri.

Ikitaitakiri Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Ikanta José poñaachari nampitsiki Arimatea saikatsiri Judea-ki, kami-ithashiri jinatzi jirika, iriitaki itsipatapiintari japatota jiwariiti Judá-mirinka,

⁵¹ tiimaita inimotziro okaatzi ikantawaitaitakiri Jesús, tima ojiyiki joyaaw-intakari irirori Pawa impinkathariwintantai.

⁵² Jiyaatashitakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pishinitinari Jesús, nonkitatairi”.

⁵³ Ipoña ikintakoryaakotairi, iponatantakari manthakintsi, ikitatakiri ikiyaitziro impiitanaki, kaari ikitatantaita kaminkari.

⁵⁴ Tima irootaki kitijiyiri jaminantapiintaitari joyaari oñaatamani kitijiyiri jimakoryaantaitari.

⁵⁵ Okanta tsinanipaini tsipatakariri ipoñaantakari Jesús Galilea-ki, oy-aatakowintanakiri, oñaakiro tsika ikanta jomaryaitapaintziri ikitaitakiri.

⁵⁶ Okanta opiyaiyapaakani iwitsikayitakiniri kasankaari. Imakoryi-iyakini, tima iro kitijiyiri ikantakaantaitziri jimakoryaantaityaawo.

24

Jañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ Okanta okitijiyitamanai domingo, ananinkamanai tsinani iyaati impi-itamooki tsika jomontyaakoitakiri Jesús, aanakiro kasankaari iwitsikakiri chapinki. Ari okaatakiri iijatzu pashinipaini tsinani.

² Okanta aminawitapaaka, oñaatzi otainkanaki mapi jashitantaitakawori omoona.

³ Tyaapaaki inthomainta, tii oñaapairi tsika jowakowiitakari.

⁴ Ojiyiki othaawanaki. Oñaashitakari ikatziyimotapaakawo apiti mainari, shipakiryaa okantaka iithaari.

⁵ Tima othaawanakitzi, otzirowashitanakari. Ari ikantziro: “¿Litama pam-inaminatantariri añaagatsiri kaminkarimooki?”

⁶ Tii isaiki jaka, aritaki añaagai. Pinkinkishiritiro okaatzi ikantakiri isaikantawitari Galilea-ki.

⁷ Ikantziranki: ‘Irootaintsi jaakaantaitiri Itomi Atziri, impaikakotiri kaaripiroshiriri atziri. Awisawitaya mawa kitijiyiri, aritaki jañaagai iijatzu’.

⁸ Ari okinkishiritaiyanakironi iroori okaatzi ikantakiri Jesús.

[†] 23:48 Kantakotachari jaka “okatsitzimoniintanakiri”, iro kantakotajaantachari jompojashipani-itanakitya jirika atziri. Tima irootaki jamiyitari Judá-mirinkaiti aririka onkatsitzimoshiritiri tsikarika oitya. Inashita okaatzi amitari aakapaini aririka ampojashipaniitya, tima asagaawintawaitatya.

⁹ Opiyapithatanakawo omoona, okamantapaakiri 11 jiyotaani Jesús iijatzi pashinipaini.

¹⁰ Jiroka okaatzi tsinani: María Magdala-jato, Juana, María inaanati Jacobo opoña pashinipaini tsinani, irootaki kamantapaakiriri otyaantapiroriiti.

¹¹ Iro kantzimaitacha ikaatzi okamantawitapaakari, tii ikimisantziro, jiñaajaantaki okantashiwaita jirokaiti tsinani.

¹² Ikanta Pedro, jatanaki omoonakiki irirori, ishiyapirotanakitya. Jaminawitapaaka inthomainta omoonaki, jiñaapaatziro omaryaaka manthakintsi iponataitantakariri. Iyokitzi ikanta jiñaapaakiro, piyaa pankotsiki.

Aatsi jatachari Emaús-ki
(Mr. 16.12-13)

¹³ Tikira osamanitzi, janiitaiyini apiti jiyotaani Jesús jiyaatiro nampitsiki iitachari Emaús. Tii osamanipirodzi osaiki Jerusalén okaatzi 11 kilómetro.*

¹⁴ Iro ikinkithatakotaiyini janiitzi okaatzi awisaintsiri.

¹⁵ Ikinkithawaiminthaitzi janiitaiyini, pokapaaki Jesús irirori itsipata-paakari janiitzi.

¹⁶ Iro kantzimaitacha jirika jiyotaani, kimiwaitaka jotzimikaitatyirimi jokiki, iiro jiyotantawaari.

¹⁷ Ikantapaakiri: “¿litama pikinkithatakotziri paniitaiyini? ¿litama powashiriniintantari?”

¹⁸ Ari jakanaki apaani jiitaitziri Cleofas, ikantanaki: “¿lirokama apintzi kaari yotakotironi okaatzi awisaintsiri Jerusalén-ki?”

¹⁹ Ikantzi: “¿litama awisaintsiri?” Ari ikantaiyini jiyotaani: “Iri Jesús jiitaitziri Nazaret-jatzi, tsika itzimi jotyaantakiri Pawa, inkamantantaniriri, iri jiyotawaki atziriri. Tima okaatzi jantayitakiri, okaatzi ikantayitakiri iijatzi, ari joñaagantziro ishintsinka.

²⁰ Iro kantzimaitacha jaakaantakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari pinkathariiti, jowamaakaantakiri janta ipaikakoitakiri.

²¹ Aña noñaajaantawitaka naakaiti iri ookawintairini maawoni ajyininka. Irootaki mawatatsiri iroñaaka kitiiyiri jowamaantaitakariri.

²² Tzimayitatsi tsinani nokaatapiintziri omapokashitakinari, ananinkamanai omoonakiki.

²³ Tii oñaapairi jowakowiitakari Jesús, opiyaa okamantantapai, okantzi: ‘Noñaaki maninkari, ikantakina: “Añagai Jesús”.’

²⁴ Ari jiyaataiyanakini nokaataiyini janta omoonaki, jiñaapaakiro okaatzi okantaiyakirini tsinani, tii jiñiimaitapaari Jesús”.

²⁵ Ari jakanakiri irirori, ikantanakiri: “¡Tiitya piyotanitzi iirokaiti, oiyiki pithainkashiritakiro okaatzi ikamantantayitakiri Kamantantaniririiti!

²⁶ Aña iro kowapirotacha awiijyimotiri Cristo jirokapaini, isaikai jowani-inkawoki”.

²⁷ Ari jitanakawo joñaayiniri okaatzi osankinayitainchari tsika ikinkithakotziri Cristo, opoñaanakawo josankinariki Moisés japirotakiniri okaatzi josankinayitakiri maawoni Kamantantaniririiti.

²⁸ Ariitaiyakani nampitsiki tsika joshiritawo. Ari ikowi Jesús jawisanakimi irirori kimiwaitaka jiyaatatyiimi intaina.

²⁹ Ikantaiyirini jirika apiti: “Iro pawijyi, ari pisaikanaki. Tima tsinirityaaki”. Irojatzii isaikantanakari Jesús pankotsiki isaikapaaki.

³⁰ Ipoñaashitaka isaikaiyini jowaiyaani, jaakiro Jesús tanta, ipaasoonkiwin-takiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri.

* **24:13** Iro ikantakotziri jaka 11 kilómetro, ikantaitziro pairani 60 estadio.

³¹ Aripaiti jiyotakaayiiitanairi iriitaki Jesús. Iro kantzimaitacha Jesús ipiyashitanaka, tii jiñaawairi tsika ikinaki.

³² Ikantawakaiyani: “¿Tiima thaamintashiri pikanta ikinkithawaitakai aat-siki, ikinkithatakotairo osankinarintsi iijatzi?”

³³ Tii isaikanaki, piyanaka Jerusalén-ki. Jiñaapaatziiri ikaatzira 11 jiyotaani japatotaiyani, itsipayitakari ikaatapiintaiyini.

³⁴ Ikantaiyini: “Imapiro jañagai Awinkathariti. Tima joñaagaari Simón”.

³⁵ Ikamantantapaakiro irirori okaatzi awijyimotakiriri aatsiki, tsika okanta jiyotantaariri ipaasoonkiwintapairo tanta.

Jesús joñaagari jiyotaani

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

³⁶ Ikinkithawaiminthaitzi jiyotaani, osatikapaaka Jesús, jiwithatapaakari ikantziri: “Pisaikaita kamiitha”.

³⁷ Antawoiti ithaawaiyanakini, jiñaajaantaki iri shiritsi ñaanatziriri.

³⁸ Ipoña ikantanakiri iijatzi: “¿Litama pithaawantari? ¿Litama pikisoshiri-wintantanari?”

³⁹ Pamininawo nako, iijatzi noitzi, naakataki. Potirotina, pimpampoyiina. Tima shiritsi tii otzimi iwatha, tii otzimi itonki. Irooma naaka tzimatsi”.

⁴⁰ Joñaayimaitari jako iijatzi iitzi.

⁴¹ Okantakaakari ithaamintanaka tii ikinkishirita aña iriiwitaka Jesús. Iikiro josampitanakitziiri, ikantziri: “¿Tzimatsima oyaari?”

⁴² Ipaitakiri tzimagaantatsiri shima itsipataitakiniri iyaaki pitsi.

⁴³ Jaawakiri Jesús, jiñaakiri ikaatzi jiyotaani jowakari.

⁴⁴ Ari ikantzi: “Irootaki nokantsitakimiri iiniro notsipayitziimi. Ontzi-matyii imonkaayitya okaatzi josankinatakoyitakinari Moisés-ni, Kamantan-taniriiti, ipoña Salmo”.

⁴⁵ Ikimathatakaakiri Jesús okaatzi osankinatakoyitainchari.

⁴⁶ Ikantziri: “Irootaki josankinaitakiri. Ontzimatyii inkimaatsitakaityaari Cristo, iro awisawitatya mawa kitiiyiri aritaki jañagai.

⁴⁷ Ontzimatyii inkinkithatakoitairo nowairo maawoniki kipatsi, ari jitai-tanatyaawo Jerusalén-ki. Ari onkantya jowajyaantantaityaawori kaaripirori jantayitziiri, impiyakoitairi iijatzi.

⁴⁸ Iirokataki ñaayitironi jiroka.

⁴⁹ Ari piñaakiri notyaantimiri ikajyaakaakimiri Ashitanari. Ari pi-saikaiyawakini jaka Jerusalén-ki, irojatzi ishintsitakaantimiri poñaachari inkitiki”.

Itzinaantanaari Jesús inkitiki

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰ Ipoña Jesús jaanakiri jiyotaaniiti janta Betania-ki. Ari itzi-naawakotanaka, itasonkawintanairi.

⁵¹ Ikanta itasonkawintakiri, jomapokashita itzinaana inkitiki.

⁵² Ikanta ipinkathataiyanakirini jiyotaani, piyaiyaani Jerusalén-ki, anta-woiti ikimoshiritaiyanakini.

⁵³ Ari ikantaitanakityaani ithaamintawintanakari Pawa janta tasorintsi-pankoki. Ari onkantyaari.

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI JUAN

Jatziritaki jiitaitziri “Ñaantsi”

¹ Owakiraa itantanakari jiwitsikantaitzi pairani, aritaki tzimaki jiitaitziri “Ñaantsi”. Ari itsipatari Pawa. Tima Pawa jinatzi irirori.

² Iriitaki itsipatakari pairani Pawa owakiraa itantanakari.

³ Iriitaki witsikajaantakirori maawoni tzimayitatsiri. Tikaatsi apaani tzimayitatsiri kaari jiwitsikajaanti irirori.

⁴ Ikimitakowaitakari kitainkari ikitainkatakotairi atziriiti onkantya inkañaanitantaiyaari.

⁵ Ikimitakotapaakari kitijjiinkatakotantatsiri otsinirikitzi. Tiimaita ikit-sirinkiri joitsiwakawakiri kimitakotakawori tsinirikiri.

⁶ Pairani jotyaantaki Pawa shirampari, jiita Juan.

⁷ Iriitaki kinkithatakotapaakirini jiitaitziri “Kitainkari”, ari onkantya inkimisantaitantyaawori maawoni jiyotaantiri.

⁸ Jirika Juan kaari jiitaitziri “Kitainkari”. Aña iriitaki pokaintsini ikinkithatakotakiri.

⁹ Tima aritaki pokataiki jaka kipatsiki mapirotzirori ikimitakotari kitainkari, iriitaki kitijjiinkatakotairini atziriiti.

¹⁰ Isaikapaintzi kipatsiki. Tima iriitaki witsikakirori kipatsi. Iro kantzi-maitacha tii jiyotawakiri atziriiti.

¹¹ Isaikimowitapaintari iyyininkamirinkaiti. Iro kantacha tii jaawakiri kamiitha.

¹² Iriima ikaatzi aawakiriri kamiitha, pairyaapiintanairiri ikimisantairi, iriitaki ishinitaki Pawa intomitaiyaari.

¹³ Itomi jowajaantairi Pawa. Tiimaita ojoyawo itomitantapiinta atziriiti, inintakaanikiini, ikowi jowaiyantawaiti. Aña iri Pawa kowashitainchari intomitantya.

¹⁴ Jirika jiitaitziri “Ñaantsi”, jatziritaki, isaikimotapaintai. Nishironkapirowaitantaniri jinatzi. Tyaaryoori inatzi iñaanitari. (Naakaiti ñaajaantakirori itasorinka, ari okimitajaantakawo itasorinka japintziti itomi Ashitariri.)

¹⁵ Iriitaki ikaimakaimawintapaakiri pairani Juan, ikantapaaki: “Jirika nokinkithatakotakiri pairani, nokantaki: ‘Aatsikitaki poyaatapaakinani, janaakowaitakina naaka, tima iri itakawo pairani tikiraamintha notzimi naaka’”.

¹⁶ Tima kamiithapirowaitaki irirori, irootaki añaatayitaawori maawoni inishironkapirowaitapiintai.

¹⁷ Pairani, iri Moisés-ni josankinatakaawiitakari Ikantakaantaitani. Iriima Jesucristo iriitajaantaki nishironkayitairi, irijatzi ñaawaitapiintairori tyaaryoori.

¹⁸ Tikaatsi matironi jiñiiri Pawa. Iriima japintziti itomi Ashitairi, saikimotajaantairiri, iriitaki kamantairi aakaiti ayotantaari tsika ikanta irirori.

Ikamantantakiri Juan owiinkaantantaniri

(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

¹⁹ Ikanta Judá-mirinkaiti nampitawori Jerusalén-ki, jotyaantaki Ompiratorintsitaariiti itsipataakiri Leví-mirinkaiti, jiyaati josampitiri Juan, inkantapaakiri: “¿Tsika piitaka iiroka?”

²⁰ Tii jimanakota Juan, ikamantantaki, ikantzi: “Tii naaka Cristo”.

²¹ Ipoña japiitaitziri josampiitziri, ikantaitziri: “¿Tsikama piitatyaaka? ¿Irokama Elías-ni?” Ikantzi Juan: “Tii naaka”. Iikiro ishintsitaitatzi josampiitziri: “¿Irokama Kamantantaniri noyaakoniintani?” Ikantzi: “Tii”.

²² Ari ikantaitziri: “¿Tsikama piitaka iiroka? Pinkamantina, inkini nonkamantapairi otyaantakinari. Incha pinkinkithatakotya”.

²³ Japiitanakiro Juan, ikantzi: “Naakataki kaima-kaimatapaintsiri otzishimashiki, nokantantaki: ‘Powamiithatainiri Awinkathariti tsika inkinapaaki, pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi’. Irootajaantaki ikinkithatakot-sitakari pairani Kamantantaniri Isaías-ni”.

²⁴ Ikanta jotyaantaniiti Fariseo-paini,

²⁵ iikiro josampitanakitziiri, ikantzi: “Tii Cristo pinaty iiroka, tii iiroka Elías, tii Kamantantaniri pinaty iijatzi. ¿Iitama powiinkaantantantari?”

²⁶ Ari ikantzi Juan: “Apa nowiinkaamachiitantawo naaka jiñaa. Iro kantz-imaitcha tzimatsi pitsipatakari, kaari piyotaiyini,

²⁷ iriitaki poyaatapaakinani. Tii okantaajaitzi inkimitakaantina jimpiratani nonothopaitsitantaariri i-zapato-ti.”

²⁸ maawoni jiroka, iro awijaintsiri pairani jiitaitziro Betábara, intat-sikirona jiñaa Jordán jowiinkaantantzi pairani Juan.

Joiyyati Pawa

²⁹ Okanta okitiijyitamanai jiñaaawairi Juan ikinapai Jesús, ikantzi: “Jirika joiyyati Pawa, iri piyakotaironi iyaaripironka atziriiti.

³⁰ Iriitaki nokinkithatakotsitakari nokantaki: ‘Aatsikitaki shirampari poyaatinani, janaakowaitakina naaka, tima iri itataikawori pairani tiki-raamintha notzimi naaka’.

³¹ Tii niyowitari naaka. Aña iro nopokantakari nowiinkaantanti, jiyotantyaariri Israel-mirinkaiti”.

³² Jiroka ikantanaki iijatzi Juan: “Noñaataikiri Tasorintsinkantsi ikinapaaki jinoki ikimitapaakari shiro. Jookantapaakari.

³³ Tii niyowitari naaka. Iro kantacha otyaantakinari nowiinkaantanti, ikinatakina: ‘Aririka piñaaki ijyaawiinkashitakinini Tasorintsinkantsi jookantapaatyaari iitoki, iriitaki kimitakaantyaawoni jowiinkaantantatyaarimi Tasorintsinkantsi’.

³⁴ Naakajaantaki ñaakiriri, iro nokinkithatakotantariri tima Itomi Pawa jinatzi”.

Itanakawori jiyotaani Jesús

³⁵ Okanta okitiijyitamanai ari isaiki Juan itsipatakari apiti jiyotaani.

³⁶ Ikanta jiñaaawairi Jesús ikinapai, ikantzi Juan: “Jirinta joiyyati Pawa”.

³⁷ Ikimawaki apiti jiyotaani Juan, joyaatanakiri Jesús.

³⁸ Ari ipithokanaka Jesús, jiñaatziiri joyaataiyakinini, ari ikantziri: “¿Tsika piyaatika?” Ikantaiyini irirori: “Rabí (Iro ikantaitziri ‘Yotaanarí’), ¿tsika pinampitawoka?”

³⁹ Ikantzi Jesús: “Pimpoki piñiuro”. Ikanta joyaatanakiri, jiñaakiro tsika inampitawo. Ari jimayimotapaintziri tima aritaki tsiniriityaanaki.*

⁴⁰ Jirika kimakiriri Juan, oyaatanakiriri Jesús, iriitaki Andrés iririntzi Simón Pedro.

⁴¹ Ikanta Andrés, apatziro jiyaatashitanakiri iririntzi, jirika Simón, ikanta-paakiri: “Noñaataikiri Mesías (iro ikantaitziri iijatzi, ‘Cristo’).”

* **1:39** Kantakotachari jaka “tsiniriityaanaki”, irootaki ojoyawori ikantaitziri pairani “jiwiyaaka ooryaatsiri 10”.

⁴² Ipoña Andrés jaanakiri Simón isaikira Jesús. Ikanta Jesús jiñaawakiri iririntzi Andrés, ikantawakiri: “Iroka Simón, itomi Jonás. Iroñaaka piitaiya ‘Cefas’”. (Iro ikantaitziri iijatzi, Pedro.)†

Ikaimaitakiri Felipe ipoña Natanael

⁴³ Okanta okitiijyitamanai, jataki Jesús Galilea-ki. Ari jiñaakiri Felipe, ikantapaakiri: “Poyaatina”.

⁴⁴ Jirika Felipe, Betsaida-jatzi jinatzi, irojatzi inampi Andrés iijatzi Pedro.

⁴⁵ Ikanta Felipe, jiyaatashitanakiri Natanael, ikantapaakiri: “Noñaataikiri josankinatakotakiri Moisés-ni janta Ikantakaantaitaniki, josankinatakotsitakari iijatzi Kamantantaniriiti. Iriitaki itomi José, Nazaret-jatzi”.

⁴⁶ Ari ikantzi Natanael: “¿Tzimatsima kamiithashiriri janta Nazaret-ki?” Ikantzi Felipe: “Pimpoki, piñiiri”.

⁴⁷ Ikanta Jesús jiñaawakiri ipokaki Natanael, ikantzi: “Aatsikitataiki jirika Israel-mirinkapirori, tii ithiiyanita”.

⁴⁸ Ari ikantzi Natanael: “¿Tsika janta piñaanaka piyotantakinari?” Ikantzi Jesús: “Noñaakimitya tikiraamintha ikaimimi Felipe pisaiki pankirintsitapishiki”.‡

⁴⁹ Ikantanaki Natanael: “Rabí, ¡lirokataki Itomi Pawa, iirokataki Iwinkathariti Israel-mirinkaiti!”

⁵⁰ Ikantzi Jesús: “Iro pikimisantamachiitantanakari nokantakimi ‘noñaakimi pisaiki pankirintsitapishiki’. Iro kantacha, arimaitaka piñaaki pashini anaironi jiroka”.

⁵¹ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Ari piñaakiro ashitaryagaiya inkiti. Ari impiyapiyataiyini maninkariiti jayitashitiri Itomi Atziri”.§

2

Aawakaantsi Caná-ki

¹ Okanta mawatapaintsiri kitiiyyiri, ari jaawakaitari nampitsiki iitachari Caná, saikatsiri Galilea-ki. Ari osaikakiri iijatzi inaanati Jesús janta.

² Ari ikaimakaantaitakiri iijatzi Jesús itsipatakari jiyotaanipaini.

³ Ikanta joimoshirinkaiyani, thaatapaaka imiritaiyarini. Opoña inaanati Jesús, okantanakiri otomi: “Thaatapaaka amiri”.*

⁴ Ikantzi irirori: “Tsinaní, ¿litama pikantantanari naaka? Aña tikira imonkaapaitita noñaagantantya”.

⁵ Okantanakiri iroori ikaatzi pakotantatsiri: “Pantiro onkaati inkantimiri notomi”.

⁶ Ari owaka janta 6 kowitzi mapinakitatsiri, iro jowantapiintari Judá-mirinkaiti jiña ikiwayitantari inkitiwathatantyaari. Jiroka kowitzi, tzimayitatsi antitachari 50 litro jiña, pashini 60 litro.†

⁷ Ikantanakiri Jesús ikaatzi pakotantatsiri: “Pijaikitiro jiña maawoni kowitziki”. Ijaikipiroyitakiro kowitziki.

⁸ Ipoña ikantzi Jesús: “Pinkitanaki kapichiini, paanakiniri aminakaantzirori oimoshirinkaantsi”. Ari ikantaiyakironi.

† 1:42 Ikantaitziri “Cefas” jiñaaniki Aram-jatziiti, irootaki “Mapi”. ‡ 1:48 Iitachari jaka “pankirintsitapishi”, irootaki ikantaitziri “higuera”. § 1:51 Ojyakaawintachari jaka “ashitaryagaiya inkiti”, tima aritaki onkantaki jiñaayitairi inkitiwiri, kaari kantawitachani jiñiitapiintiri. * 2:3 Kantakotachari jaka jimiritaitari, irootaki “vino”. † 2:6 Kantakotachari jaka 50 litro pashini 60 litro jiña, irojatzi ojyawori ikantaitziri pairani 2 cántaro pashini 3 cántaro.

⁹ Ikanta aminakaantzirori oimoshirinkaantsi jirawaki kapichiini jimiritari piyanainchari ojiñaawita, tii jiyotzi tsika okinapaaki iroopirori imiritari. Apa jiyotaiyini pakotantatsiri, tima iriitaki jaikitakirori jiña. Ipoña aminakaantzirori oimoshirinkaantsi, ikaimakiri aawakaachari,

¹⁰ ikantziri: “Iro jamitari atziriti jitapiintawo ipakotantziro tontaari jimiriitari, aririka inkimaniintaiyatyaani oimoshirinkachari, ari ipakotantaitziro jintaari. Irooma iiroka powaantakawo iroopirori jimiriitari irojatzi iroñaaka”.

¹¹ Jiroka jantakiri Jesús nampitsiki Caná saikatsiri Galilea-ki, iro itanakawori itasonkawintantzi ari joñaagantziro ishintsinka. Ari ikimisantapirotanakiri jiyotaanipaini.

¹² Okanta okaatapaaki jiroka, jatanaki Capernaum, itsipatanakawo inaanati, iririntzipaini, iijatzi jiyotaanipaini. Tii osamani isaikapainti janta.

*Jomishitowiri Jesús pimantayitatsiri tasorintsipankoki
(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)*

¹³ Irootzimatai joimoshirinkapiiintantawori Judá-mirinkaiti Anankoryaantsi. Jataki Jesús Jerusalén-ki.

¹⁴ Iñaapaakiri tasorintsipankoki yomparitariri ipirapaini, iijatzi ishironipaini. Ari isaikayitakiri iijatzi yomparitariri kiriiki. §

¹⁵ Ikanta jiñaapaakiri, jaminthataki Jesús ipajaminto, jomishitowakiri mawoni yomparitachari tasorintsipankoki, itsipataakiri ipirapaini. Josokitakiri iiriikiti ikaatzi yomparitariri kiriiki, jotatsinkitsitakiri isaikamintopaini.

¹⁶ Ikantakiri Jesús yomparitariri ishironi: “¡Paanairi pipira! ¡Tii okantzi pinkimitakaantiro ipanko Ashitanari iyomparintsipanko!”

¹⁷ Ari ikinkithashiritanakiro jiyotaani okaatzi josankinaitakiri, kantatsiri: Antawoiti nonkisakowintyaawo pipanko.

¹⁸ Ikanta Judá-mirinkaiti ikantanakiri Jesús: “Incha poñaayina pintasonkawintanti noñaantimiri imapiro otzimi pishintsinka pimatantawori jiroka”.

¹⁹ Ikantzi Jesús: “Pimpookiro jiroka tasorintsipanko, ari awijawitatya mawa kitiiyyiri, ari nontzinagairo iijatzi”.

²⁰ Ikantaiyini Judá-mirinkaiti: “Aña okaatzi 46 osarintsi jantawaitaitzi jiwitsikaitantakawori jiroka tasorintsipanko, ¿ompoña pintzinagairo iiroka onkaati mawa kitiiyyiri?”

²¹ Jiroka “tasorintsipanko” ikinkithatakotakiri Jesús, iro ikantakotzi iwatha irirori.

²² Ikanta itzinagaa pairani Jesús, ikinkithashiritanairo jiyotaaniiti ikinkithatakotsitakari. Irootaki ikimisantapirotantanakawori Osankinarintsipirori, iijatzi okaatzi ikantayitakiri Jesús.

maawoni jiyoshiritziri Jesús

²³ Iinta isaiki Jesús Jerusalén-ki joimoshirinkaitziro Anankoryaantsi, oyyiki kimisantanakiriri jiñaayitakiri itasonkawintantaki.

²⁴ Iro kantacha Jesús, tii jawintaari jirikaiti, tima jiyoshiritziri maawoni.

²⁵ Tii ikowaajaitzi Jesús inkamantaitiri tsika ikantashiriyitzi atziriti, aña jiyoshiritziri irirori.

‡ 2:14 Kantakotachari jaka ipirapaini iriitaki buey ipoña oijya. § 2:14 Ikaatzi pokayitatsiri Jerusalén-ki, jamayitzi iiriikiti ipoñaakaayitari inampiitiki irirori. Iro ikowantari jiyomparityaari iiriikitiki Jerusalén-ki, onkantya jamanantantyaari piratsipaini intainiriri Pawa.

3

Jesús ipoña Nicodemo

¹ Tzimatsi Fariseo jiita Nicodemo, iriipirori Judá-mirinka jinatzi.

² Ikanta jirika jataki tsiniri jiñiiri Jesús. Ikantapaakiri: “Rabí, niyotaiyini iri Pawa otyaantakimiri piyotaayitina, tikaatsi kantironi jantiro poñaagantakiri iiroka, tiirika itsipashiritari Pawa”.

³ Ari jakanaki Jesús, ikantziri: “Incha pinkimisantawakina. Itzimirika kaari apiitaironi intzimai, iiro jiñairo impinkathariwintantai Pawa. Imapiro”.

⁴ Ikantzi Nicodemo: “¿Kantatsima japiitairo intzimai shirampari antaripiro-taintsiri? ¿Arima onkantaki intyagai omotziki inaanati, inkini japiitairo intzimai?”

⁵ Ari jakanaki Jesús, ikantziri: “Itzimirika kaari tzimantaiyaawoni jiñaa, kaaririka intzimakaashiriyitairi Tasorintsinkantsi, iiro jiñairo ipinkathariwintantai Pawa.*

⁶ Ikaatzi jowaiyantziri atziriiti, atziri jinatzi. Iriima ikaatzi tzimantaariri Tasorintsinkantsi, tasorintsishiri ikantanaa.

⁷ Iiro okompitzimotzimi nokantakimi: ‘Ontzimatyii papiitairo pintzimayitai’.

⁸ Okimita tampiyainka otasonkantapiintzi tsika okowakaawo. Pikimawitawo oyamininka, tiimaita piyotzi tsikarika okinapaaki, tsikarika iyaatziro. Ari ikimiyitari iijatzi ikaatzi itzimakaayitairi Tasorintsinkantsi”.

⁹ Japiitanakiro Nicodemo josampitziri: “¿Tsikama okantakotaka jiroka?”

¹⁰ Ikantzi Jesús: “¿Iiroka, yotaapiintziriri Israel-mirinkaiti, tiima piyotzi tsika okantakota jiroka?”

¹¹ Nokinkithatakotaiyimironi okaatzi niyotakotziri. Nokinkithatakotzimiro okaatzi nokitapiintaiyarini. Iro kantzimaitacha tii pikimisantaiyini iirokaiti nokantayitzimiri. Imapiro.

¹² Tii pikimisantana nokinkithatakotzimiro isaawijato, iro owatsipiro iiro pikimisantana aririka nonkinkithatakotzimiro inkitijato.

¹³ Tikaatsi apaani jataintsini inkitiki, apa jirika poñainchari inkitiki. Iri akinkithatakotziri, Itomi Atziri.†

¹⁴ Tima pairani Moisés-ni jowatzikakotakiri maanki otzishimashiki, ari inkimitaitiri iijatzi Itomi Atziri, ontzimatyii jowatzikakoitiri irirori,

¹⁵ inkañaanitantaiyaari inkaati kimisantairini”.

Jitakotaari Pawa maawoni isaawijatzi

¹⁶ “Tima jitakopiotaari Pawa isaawijatzi, ishinitakiri japintziti Itomi inka-mawintiri, iiro ikaamaniyitai inkaati kimisantairini, aña inkañaaniyitai.

¹⁷ Tima Pawa tii iro jotyaantantyaariri Itomi jaka kipatsiki jiyakawintairi isaawijatzi, aña jowawijaakoshiritaatyiri.

¹⁸ Ikaatzi kimisantairini Itomi Pawa, iiro jiyakawintaitziri. Iriima kaari kimisantayitaatsini, aritaki jiyakawintairi, okantakaantziro tii ikimisantairi japintziti Itomi Pawa.

¹⁹ maawoni kaari kimisantatsini, aritaki jiyakawintairi, tima jantapi-intatziro kaaripirori. Tima ipokawitapainta pairani kipatsiki jiitaitziri

* **3:5** Okaatzi kinkithatakotachari jaka “intzimantaiyaawo jiñaa”, tzimatsi ojyakaawintachari: Tzimatsi kantatsiri iri kinkithatakotacha owiinkaatanachari jowajyaantanairo kaaripirori. (2) Tzimatsi kantatsiri iro kinkithatakotacha itzimaari iinchaaniki. (3) Tzimatsi kantatsiri iri kinkithatakotacha Tasorintsinkantsi, tima añaakotapiintakiri Tasorintsinkantsi jojyakaawintaitziri jiñaa. † **3:13** Tzimatsi osankinarintsii kantatsiri Itomi Atziri saikatsiri inkitiki.

‘Kitainkari’, iro ikowapirotajaantanakiri tsinirikiri, jimanintawakiri ‘Kitainkari’.

²⁰ maawoni antayitzirori kaaripirori ikisaniintatziiri jiitaitziri ‘Kitainkari’. Ikoimintawaita onkantya iiro jiyotakoyitawo jantayitziro kaaripirori.

²¹ Iriima matapiintanairori tyaaryoori, jawintaapirotari ‘Kitainkari’, iro jiñaitantyaawori jantawaipirotaatyiniri Pawa”.

Jaapatziyaminthari iimintaitari

²² Ikanta okaatapaaki jiroka, jatanai Jesús Judea-ki itsipayitanaari jiyotaani, ari itsipatakari jowiinkaantantzi.

²³ Iijatzi Juan jowiinkaantantzi irirori Enón-ki, okaakitapai Salim, tima janta ari otzimapirotzi jiñaa. Ikaatzi jatatsiri janta, jowiinkaayitawakiri.

²⁴ Tima tikira jaakaantaitziriita Juan jomontyaitiri.

²⁵ Ikanta kiyopayipaini jiyotaani Juan jiñaanaminthatakiri Judá-mirinka tsika onkantya inkitiwathatantyaari.

²⁶ Ipoña jiyaataiyakini isaiki Juan, ikantapaakiri: “Rabí, jirintaranki tsipatakimiri intatsikirona jiñaa Jordán, pikinkithatakotakinari, jowiinkaantantzi iroñaaka irirori, oiyiki atziriiti pokashitziriri”.

²⁷ Ari jakanaki Juan, ikantzi: “Tsika ikanta piñaakiri jirika, tii opoñaashiwaita, aña iri Pawa ñaapirotakaariri.

²⁸ Iirokayitaki kimajaantakinari nokantaki pairani: “Tii naaka Cristo, apa jotyaaantaitakina niwatapaakiri nonkinkithatakotiri”.

²⁹ Thami nojyakaantimiro: aririka jaawakaitya, iri aapiintzirori tsinani iimintaitari. Iriima itsipaminthari, iiro jiñaapirowaita irirori, apa inki-moshiritanaki inkimaki jiñaawaitanaki jiimitaitari. Ari nokimitsitakari naaka iroñaaka, tii noñaapirowaita, iro kantzimaitacha, antawo nokimoshiritaki.

³⁰ Iikiro jiyaatayi inkimakoitiri jirika, irooma naaka ari nosantzikoityaakoti”.

Poñainchari jinoki

³¹ “Janairi maawoni poñainchari jinoki. Iriima nampitawori kipatsiki, isaawijatzi jinatzi, ikinkithatakotashitapiintawo isaawijato. Iriima poñainchari inkitiki janairi maawoni,

³² ikinkithatakotziro okaatzi jiñiiri, okaatzi ikimiri. Iro kantzimaitacha iiro ikimisantaitziro ikinkithatakotziri.

³³ Iro kantacha inkaati kimisantanaairini, ari jimatanatya irirori ikinkithatakotanairi Pawa tyaaryoori jinatzi.

³⁴ Ikaatzi jotyaaantziri Pawa, jiñaani Pawa ikinkithatakotzi. Tima Pawa jothotyiro jinampishiritakaantantawo Itasorinka.

³⁵ Jirika Ashitairi jitakotari Itomi, jimatাকাakiri ipinkathariwintairo maawoni tzi mayitatsiri.

³⁶ Inkaati kimisantanaairini Itomi, ari inkañaanitai. Iriima kaari kimisanaairini Itomi, iiro ikañaanitai, apa jatsipitaiyaawo jowasankitagairi Pawa”.

4

Jesús ipoña Samaria-jato

¹ Ikanta Fariseo-paini ikimaiyakini, ikantaitzi: “Tzimaki oiyiki jiyotaani Jesús, jowiinkaataki oiyiki atziripaini, janaanakiri Juan”. Jiyotaki Jesús ikimaiyakini Fariseo.

² (Kaarimachiini Jesús owiinkaantantatsini, aña jiyotaani owiinkaantantatsiri.)

³ Irootaki Jesús ishitowantanakari Judea-ki, ipiyaawo Galilea-ki.

⁴ Ari iintathakitziro inkinanairo iipatsitiki Samaria-jatzi.

⁵ Irojatzi jariitantakari nampitsiki saikatsiri Samaria-ki oita Sicar, iro tsipanampitawori iipatsiti pairani Jacob-ni ipanairiri itomi, José.

⁶ Ari osaikakiri jiñaa iyyakotani Jacob-ni. Tima jimakokitaki Jesús janiitaki, isaikimotapaakiro jiñaa, jiwiyaaka tampatzika ooryaa.*

⁷ Ari opokaki Samaria-jato onkai jiñaa. Ikantziro Jesús: “Pimpina jiñaa nirawaki”.

⁸ Tima jiyaataiyatziini jiyotaani nampitsiki jamananti owanawontsi.

⁹ maawoni Judá-mirinkapirori tii jaapatziyari kamiithaini Samaria-jatziiti. Ari akanakiri tsinani okantanakiri: “¿Tsika pinkinakairoka iiroka, Judá-mirinka pinatzi, ipoña pikamitana naaka Samaria-jato nompimi jiñaa?”

¹⁰ Ari jakanakiro Jesús, ikantziro: “Arimi piyoti iita ipantziri Pawa, ari piyotirimi kamitakimiri jiñaa, iiroka kamitinanimi naaka. Aritaki nompakimiro jiñaa añaakaantatsiri”.

¹¹ Okantanaki tsinani: “Pinkatharí, tikaatsi pinkitanyaaari jiñaa, inthomainta okantaka omoo, ¿tsikatya payiroka pimpinari jiñaa añaakaantatsiri?”

¹² Iri achariniiti Jacob-ni panairori pairani jiroka jiñaa, irootaki jimiriyyitajaantakari irirori, irojatzi jimiriyyitaka itomipaini, jimiriyyitsitakawo iijatzi ipiraiti. ¿Panairima iiroka?”

¹³ Jakanakiro Jesús, ikantanakiro: “maawoni miritawori jiroka jiñaa, iiro opiya imiri.

¹⁴ Iriima miritatyaawoni jiñaa nompiriri naaka, iiro jimiriyyitai. Tima jiñaatatsiri nopantziri naaka ari oshitowaashiritantaiyaari onkimiwait-yaawo oshitowaatantyaarimi jiñaa añaakaantatsiri”.

¹⁵ Okantzi tsinani: “Pinkatharí, pimpinawo naaka jiroka jiñaatatsiri, iiro napiitantaawo nomiriyyitai, iiro nopiyapiyawaitanta jaka nonkai jiñaa”.

¹⁶ Ari ikantziro Jesús: “Piyaati, pinkaimiri piimi, ompoña pimpiyaki jaka”.

¹⁷ Okantzi tsinani: “Tikaatsi noimi”. Ikantziro Jesús: “Kamiitha pikantaki, tii itzimi piimi,

¹⁸ tima tzimawitaka pairani ikaatzi 5 piimi. Iriima pitsipatakari iroñaaka, kaari piimi. Imapiro okaatzi pikantakiri”.

¹⁹ Okimawaki ikantakiro, okantanaki tsinani: “Pinkatharí, niyotanakimi naaka kamantantaniri pinatzi.

²⁰ Pairani nochariniiti Samaria-jatziiti ipinkathatapiintziri Pawa jaka otzishiki. Iro kantzimaitacha iirokaiti Judá-mirinkapirori pikantaiyini janta Jerusalén-ki, ari ampinkathatapiintairi”.

²¹ Ikantanakiro Jesús: “Pinkimisantawaki tsinani, irootaintsi pimpinkathatairi iirokaiti Ashitairi, iiro okowajaanta pimpoki jaka otzishiki, iiro okowajaanta piyaati iijatzi Jerusalén-ki.

²² Imapirowitaya, tii piyotaiyirini iirokaiti iita pipinkathatapiintziri. Irooma naakaiti niyotziri itzimi nopinkathatziri. Tima jirika owawi-jaakotantatsini, Judá-mirinka jinatyi.

²³ Iro kantacha, irootzimataints. Iriitaki pinkathatajaantziriri Ashitairi pinkathashiritakairi. Tima iriyyitaki ikowiri Ashitairi pinkathayitairini.

²⁴ Pawa irijatzi Tasorintsinkantsi, kaari koñaatatsini. Inkaati pinkathayitairini, ontzimatyii impinkathashiritaitiri, tii okowajaanta jantayitairo koñaayitatsiri”.

²⁵ Okantzi tsinani: “Niyotzi naaka, ari impokaki Mesías, jiitaitziri Cristo. Aririka jariitatya irirori, ari inkamantapaakairo maawoni tsika okantakota”.

* **4:6** Ikantaitziri jaka “tampatzika ooryaa”, irojatzi ikantaitziri pairani jiwiyaaka ooryaatsiri 6.

²⁶ Ikantzi Jesús: “Naakataki, ñaanatajaantakimiri”.

²⁷ Ari jariitaiyapaani jiyotaani. Iyokitzi jowapaakiri jiñaapaakiri ikinkithawaitakairo tsinani. Iro kantzimaitacha tikaatsi osampitapaakirini oita okowiri tsinani, tsikarika oita ikinkithawaitakairori.

²⁸ Ari ookanakiro tsinani oyowitinaki, jataki nampitsiki, okantapaakiri atziriiti:

²⁹ “Pimpokaiyini piñiiri shirampari yotakinawori maawoni nantayitakiri pairani. ¿Kaarima Cristo?”

³⁰ Ikanta ishitowaiyanakini atziriiti nampitsiki, pokaiyanakini isaikinta Jesús.

³¹ Ari ipankinataiyarini jiyotaani, ikantziri: “¡Rabí, poya!”

³² Ikantzi Jesús: “Tzimatsi iita nowari naaka, tii piñagayironi iiroka”.

³³ Ari josampitawakaiyanakani jiyotaani: “¿Tzimatsima iita amakiniriri jowanawo?”

³⁴ Iro kantacha Jesús, ikantanakiri: “Nokimitakaantawo nowanawo naaka nantziro ikowiri otyaantakinari, ontzimatyii nonthonkiro antawairintsi ipakinari.

³⁵ Jiroka pikantapiintaiyini iiroka: ‘Yotapaaka 4 kashiri osampatantyaari pankirintsi’. Iro kantacha nonkantimi naaka pamini pankirintsimashiki, aritaki sampainkataki ontzimatyii oyiipatya.

³⁶ Inkaati antawaitatsini joyiipatiro pankirintsi ari impinayiitairi. Okaatzi pankirintsi joyiipayiitairi iriyyitaki oiyakaawintacha inkaati kañaanitatsini. Iro inkimoshiritantaiyaari pankitakirori intsipataiyaari oyiipatakirori.

³⁷ Tima imapirotatya jiroka joyyakaawintaitakiri, ikantaitzi: ‘Tzimatsi apaani pankitakirori, tzimatsi pashini oyiipatakironi’.

³⁸ Notyaantakimi naaka piyaati iirokaiti poyiipayitairo kaari pipomirintsi-winta pantawaiwintiro. Tima tzimayitatsi pashini pankinatawori jantawai-wintakiro. Irokayitaki nintagaiyaawoni jantawaitani jirikaiti”.

³⁹ Tima oiyiki Samaria-jatzi saikaintsiri nampitsiki kimisantawakiriri Jesús okantakaantziro tsinani okantantapaaki: “Jiyotakinawo maawoni nantayitakiri pairani”.

⁴⁰ Ikanta Samaria-jatziiti, jariitaiyapaakani ipankinatapaakari Jesús isaikimotanakiri inampiki. Ari jimatakiro Jesús, apiti kitiiyyiri isaikanaki,

⁴¹ oiyiki pashini kimisantanaaintsiri ikimajaantakiri iriroriiti okaatzi ikan-tayitziri Jesús.

⁴² Ari ikantaitanakiro tsinani: “Kimisantayitaana naaka iroñaaka, tii iro nonkimisantantaiyaari pikamantapaakina, aña naaka kimajaantairi ikan-tayitziri. Niyotai iijatzi imapirotatya jowawijaakoshiritantai kipatsiki, iri-itaki Cristo”.

Joshinchagairi Jesús itomi jiwari

⁴³ Okanta imonkaataka apiti kitiiyyiri isaikapaaki Jesús Samaria-ki, awi-janaki jiyaatiro Galilea-ki.

⁴⁴ Tima iri Jesús kantaintsiri: “Apaani kamantantaniri tii ipinkathaitziri inampipiroki”.

⁴⁵ Ikanta jariitaa Galilea-ki, oiyiki aawairiri kamiitha janta, tima aritaki jiñiitsitakari Jerusalén-ki okaatzi jantayitakiri Jesús joimoshirinkiro Anankor-yaantsi.

⁴⁶ Ari jariitaari Jesús janta Caná-ki saikatsiri Galilea-ki, tsika ipiyakiro jiña okimiwaitanakawo jimiriitari. Tzimatsi janta iriipirori jiwari, mantsiy-ataintsiri itomi janta Capernaum-ki.

⁴⁷ Ikanta jirika jiwari ikimakotakiri Jesús ari jariitaari Galilea-ki ipoñagaawo Judea-ki, jiyaatashitanakiri jiñiiri. Ipankinatapaakari, jiyaati ipankoki, joshinchagairi itomi, irootaintsi inkami.

⁴⁸ Ari ikantanaki Jesús: “¿Litama kaari pikimisantantana iirokaiti? Pikowa-jaantzi noñaayimiro kaari piñaapiintzi pairani, pikowajaantzi nontasonkaw-intantawaki”.

⁴⁹ Iro kantacha jiwari ikantanakiri: “Pinkatharí, thamiita iroñaaka, tikira ikamanakiita notomi”.

⁵⁰ Ipoña ikantzi Jesús: “Pimpiyi pipankoki. Shintsitai pitomi”. Ikimisan-tanaki shirampari okaatzi ikantakiriri Jesús, piyanaka.

⁵¹ Ipiyaminthaita ipankoki, itonkiyotawaari jompirataniiti, ikantawairi: “¡Shintsitai pitomi!”

⁵² Josampitanakiri tsika jiwiya ooryaatsiri ikantakoniintantanaari itomi, ikantaiyini jimpiratani: “Chapinki, itainkanaki ooryaatsiri, ari awijanaki isaawawaitzi”.†

⁵³ Ari ikinkishiritanakiro ashitariri aritaki jiwiyaakari ooryaatsiri chapinki ikantakiri Jesús: “Shintsitai pitomi”. Iro ikimisantantanakari irirori, ari ikimitsitanakari iijatzi maawoni iyyininkamirinkaiti irirori ikimisantanakiri Jesús.

⁵⁴ Irootaki apititanaintsiri joñaagantziro Jesús itasonkawintantzi jariitaa Galilea-ki ipoñagaawo Judea-ki.

5

Kisopookiri Betesda-jatzi

¹ Okanta othonkapaaka jiroka, japiitairo joimoshirinkaiyani Judá-mirinka Jerusalén-ki. Ari jiyaatsitakari iijatzi Jesús.

² Janta Jerusalén-ki, ari osaikiri ikaawoshiminto jiitaitziri iñaaniki Heber-mirinka “Betesda”. Tzimatsi okaatzi 5 opankochaantiki. Ari otsipanampitawo ashitakowontsi jiitaitziro “Oijya”.

³ Ari ipiyotakari ojyiki mantsiyari, kaari aminatsini, kisopookiri, thoriwai-tatsiri jomaryaayitaka kipatsiki joyaawintawo ojiyiwaatya jiñaa.

⁴ Tima ikantaitzi: Jinatzi ipokapiintzi maninkariiti ijiyiwaatakaairo jiñaa, intzimirika itanatyaawoni impiinkaantantyaawo jiñaa ojiyiwaata, aritaki ish-intsitana imantsiyawaitzi.

⁵ Tzimatsi mantsiyari tzimakotaintsiri 38 osarintsi imantsiyawaitaki.

⁶ Ikanta Jesús jiñaapaakiri jomaryaaka, jiyotapaaki osamani jimantsiyawaitaki jirika, josampitapaakiri, ikantziri: “¿Pikowima pishintsitai?”

⁷ Ari jakanaki mantsiyari: “Pinkatharí, tii itzimi iitya owiinkaatinani aririka ojiyiwaapaititya jiñaa. Tima nokowawitapiinta nompiinkaatimi naaka, janaakotana pashini ipiinkaataki irirori”.

⁸ Ari ikantzi Jesús: “Pintzinai, paanairo pomaryaaminto, piyaatai”.

⁹ Apathakiro ishintsitanai jirika, jaanairo jomaryaaminto, aniitanai. Iro kantacha, tima kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzi,

¹⁰ ikantakiri Judá-mirinkaiti jirika shirampari shintsitaatsiri: “Kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzi iroñaaka, tii oshinitaantsitzi paanairo pomaryaam-into”.

¹¹ Jakanaki jirika shirampari, ikantzi: “Ikantakina oshinchagaanari: ‘Paanairo pomaryaaminto, piyaatai’”.

† 4:52 Kantakotachari jaka “itainkanaki ooryaatsiri”, irootaki ikantaitziri pairani “hora 7”.

¹² Ari ikantaiyanakini Judá-mirinka: “¿Litaka kankakimiri: ‘Paanairo pomaryaaminto, piyaatai?’ ”

¹³ Iro kantacha jirika shirampari tii jiyotziri iita oshinchagairiri, tii jiñaawairi Jesús tsika ikinanaki, ipiyotaiyakani atziriri janta.

¹⁴ Ipoña Jesús jiñagairi shirampari janta tasorintsipankoki, ari ikantziri: “Pinkimi, aritaki shintsitaimi iroñaaka, iiro papiitairo pantairo kaaripirori, ari onkantya iiro awijiyimotantaimi kowiinkapirotatsiri”.

¹⁵ Ikanta jirika shirampari jatanaki, ikamantakiri Judá-mirinkaiti iriitaki Jesús oshinchagairiri.

¹⁶ Iro opoñaantari ikowi Judá-mirinkaiti intsitokiri Jesús, tima joshinchaantaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari.

¹⁷ Iro kantzimaitacha, ikantanaki Jesús: “Ari ikantaitatyaani jantawaitzi Ashitanari, ari nokimitsitari iijatzii naaka nantawaitzi”.

¹⁸ Irootaki, ikowapirotantanakari Judá-mirinkaiti intsitokiri Jesús, tima tii apa jantawaitantakawo kitiiyyiri jimakoryaantaitari, aña jojakotakari Pawa, ikantakira Jesús iriitaki Pawa iwaapatitajaantari irirori.

Ishintsinka Itomi Pawa

¹⁹ Ipoña Jesús jakanakiri, ikantziri: “Jirika Itomitari Pawa tikaatsi jantashiwaitya ikowakaanikiini. Apa jantziro okaatzi jiñaakotziriri Ashitariri. Okaatzi jantziro Ashitariri, irojatzi jantziro Itomi. Imapiro.

²⁰ Tima jitaakotari Ashitariri jirika Itomitari, joñaayiri maawoni jantayitziri irirori. Iikiro joñaagatyiri oitarika antawoitatsiri, iyokitzi powiri iirokaiti.

²¹ Tima ikimita Ashitariri jañaakaayitziri kaminkari, ikañaanitakari, ari ikimitari iijatzii Itomitari, jañaakaayitiri inkowiri irirori.

²² Tii jiyakawintantzi Ashitariri, aña iri Itomi ishinitaki jiyakawintantzi, ari onkantya maawoni impinkathaitantyaariri Itomi ikimitaitziri Ashitariri. Kaari pinkathatairini Itomitari, tii ipinkathatsitari Ashitariri, otyaantakiriri.

²⁴ Itzimirika owakimpitatyaawoni nokantayitziri, impoña inkimisan-tanairi otyaantakinari, aritaki inkañaanishiriyitai. Iiro jowasankitaawaitaitziri, tima kaatapaaki ikaamaniwaitzi, kañaani ikantayitaa. Imapiro.

²⁵ Irootzimataintsi imonkaatya, iroñaaka, inkimapaaititairo kamashiririiti iñaani Itomi Pawa. Inkaati kimawaironi, aritaki jañaashiriyitai. Imapiro.

²⁶ Tima ikimita Ashitariri jañaakaantzi, iro ishinitakiniri iijatzii Itomi jañaakaanti irirori,

²⁷ ishinitakiniri iijatzii jiyakawintantzi, tima iriitaki Itomi Atziri.

²⁸ Iiro piyokitziwintashitawo jiroka. Tima irootzimataintsi imonkaataiya inkimantaiyaawori kaminkariiti iñaani,

²⁹ ari impiriintayitanaki tsika ikitayitaka. Ikaatzi antayitakirori kamiithari, ari inkañaaniyitai. Iriima ikaatzi antapiintakirori kaaripirori, jañaawitaiya jowasankitaitiri”.

Ñajaantakiriri Cristo

³⁰ “Tii nantashiwaitawo nokowashitari, iri Ashitanari shinitanawori niyakawintantzi. Okaatzi nokantakowintantziri tampatzika okantaka, tima tii nantashiwaitawo nokowiri naaka, aña iro ikowiri Ashitanari otyaantakinari.

³¹ Naakami kinkithatakowaitashitachani apaniirini, tii opantawo nokinkithatakowaiwitaka.

³² Iro kantzimaitacha tzimatsi kinkithatakotakinari, niyotzi irootaki tyaaryoopirotatsiri ikinkithatakotakinari irirori.

³³ Imapirotatya ikinkithatakotakina Juan potyaantantakari pairani josampitaitiri. Tima okaatzi ikinkithatakotawakinari imapirotatya.

³⁴ Iro kantacha tii iro nonkinkithatakomachiiti okaatzi ikinkithatakotakinari atziri kimitakariri Juan. Aña iro nokinkithatakotzi matzirori owawijaakoshiritaimi.

³⁵ Tima Juan iri kimitakariri ootamintotsi kitiiyyiinkatapaintsiri. Iro pikowapaintziri iirokaiti pinintaawatyaawo ikimitari kitainkari.

³⁶ Iro kantacha tzimatsi kinkithatakotanari naaka, anairiri Juan. Okaatzi nantziri naaka, irootaki ikantanari Ashitanari nantiro, iro oñaagantzirori iri Ashitanari otyaantakinari.

³⁷ Ari ikimitakari Ashitanari, otyaantakinari, ikinkithatakotakina irirori, tiimaita pikimisantziro iñaani. Tii piñaapootanitziri.

³⁸ Tii otyaantaajaitzimi iñaani, tima tii pikimisantziri jotyaantani.

³⁹ Amatsinka pikantawita piñaanatziro Osankinarintsipirori, poyaakoni-intawo piñaayitairo pinkañaanitai. Aña naakawitaka okinkithatakotzi Osankinarintsipirori,

⁴⁰ tiimaita pikowaiyini iiroka pawintaayitaina pinkañaanitantaiyaari.

⁴¹ Tii naminaminatashitawo naaka inthaamintawaitina atziriiti.

⁴² Aña niyotsitataikimi tsika pikantaiyani iiroka, niyotsitzimi iijatzii tii pitakotari Pawa.

⁴³ Naakataki jowaki Ashitanari nopairyagairo iwairo. Tiimaita pagaiyawakinani kamiitha iirokaiti. Irooma aririka impoki pashini pairyaashiwaitapaatyaawoni iwairo irirori, iri paayitawakiri kamiitha.

⁴⁴ ¿Tsikama pinkini pinkimisantaiyini, iiroka thaamintashiwaitawakaacha, tii paminaminatziro pinthaamintawintaiyaari Pawapirotatsiri?

⁴⁵ Iiro pikinkishiriwaitashita naaka thawitakotimini Ashitanariki. Iri thawitakotajaantaimini Moisés-ni, pawintaapiintari iirokaiti.

⁴⁶ Arimi pinkimisantajaitakirimi Moisés-ni, ari pinkimisantawakinami naaka, tima naakataki josankinatakotaki Moisés-ni.

⁴⁷ Irooma tii pikimisantziro okaatzi josankinatakiri, ¿tsikama pinkini pinkimisantiro nonkantayitimiri naaka?”

6

Jowakaari Jesús 5000 shirampariiti
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

¹ Ikanta othonkapaaka jiroka, montyaanaki Jesús intatsikirona inkaari saikatsiri Galilea-ki, irojatzi jiiitaitziri Tiberias.

² Ojyiki atziri oyaatakiriri, tima jiñaakitziiri itasonkawintantaki joshinchaayitairi mantsiyariiti.

³ Ipoña itonkaanaki Jesús otzishiki, ari isaikapaaki itsipayitakari jiyotaani.

⁴ Irootaki ariitzimataiya kitiiyyiri Anankoryaantsi, ari joimoshirinkapiintari Judá-mirinkaiti.

⁵ Ikanta jaminapaaki Jesús, jiñaatzi ojyiki atziri oyaatakiriri, ikantanakiri Felipe: “¿Tsikama amanantika owanawontsi owakaiyaariri maawoni jirika atziri?”

⁶ Aña josampitashitari Felipe jiñaantyaariri tsika inkanti, tima jiyotajaantaki Jesús oita jantiri.

⁷ Ari jakanaki Felipe, ikantanaki: “Tiro jantita 200 kiriiki amanantimi owanawontsi, aña iipichokiini jowamatsitya jirikaiti”.*

* 6:7 Ikantakoitziri jaka “200 kiriiki” irijatzii ikantaitziri pairani “200 denario”.

⁸ Ipoña ikantanaki Andrés, iriitaki pashini jiyotaani, iririntzi Simón Pedro, ikantzi:

⁹ “Jirika jaka iintsi amaintsiri 5 tanta, apiti shima. Iro kantacha, ¿arima jantitayaaari oiyiki atziri?”†

¹⁰ Ari ikantzi Jesús: “Pinkantiri isaikaiyini maawoni”. Okatawoshi-mashitatzi janta, ari isaikaiyakini. Ikaataiyini 5000 shirampariiti.

¹¹ Ari jaakotanakiro Jesús tanta, ithonkakiro ipaasoonkitakiri Pawa, jinashiyitakari ikaatzai saiyitaintsiri. Ari ikimitaakiri shima, ipayitakiri maawoni kowatsiri.

¹² Ikanta ikimaniintaiyapaakani maawoni, ikantairi Jesús jiyotaani: “Paayitairo opitoki okaatzai tzimagaantapaintsiri, iiro apaawaitanta”.

¹³ Joyiitairo jiyotaaniiti, ijaikiyitai 12 kantziri opitoki tzimagaantapaintsiri kaawitachari 5 tanta.

¹⁴ Jirikaiti atziri, jiñaakiro itasonkawintakiro Jesús owanawontsi, ikantaiyanakini: “Imapirotatya, iriitaki jirika Kamantantaniri ikajyaakagaitakiri impoki jaka kipatsiki”.

¹⁵ Iro kantacha Jesús jiyotaki ishintsiwintaitatyiri jaayiitanakiri impinkathariwintiri atziriiti, iijatzi itonkaanai otzishiki, inkini isaikawaiti apaniirini.

Janiitantawo Jesús inkaari
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)

¹⁶ Ikanta otsiniriityaanaki, oirinkaiyaani inkaariki jiyotaani Jesús,

¹⁷ otitaiyapaani pitotsiki, montyaakotaiyaini jiyaatairo Capernaum-ki. Ar-itaki tsiniripirotanaki, tikira ipiyaata irirori Jesús.

¹⁸ Ari otampiyatapaaki, antawoiti otamaryaakotanaki inkaari.

¹⁹ Aritaki santhataki jimontyaakotaiyini, jiñaatziiri Jesús ipokashitairi jani-
itantaawo inkaari. Antawo ithaawaiyanakini jiyotaani.‡

²⁰ Ikantapai Jesús: “¡Naakataki, iiro pithaawaiyini!”

²¹ Kimoshiri ikantaiyani jotitawairi pitotsiki, tikira osamanitzi, aatako-taiyapaakani tsika ikowiro jariitya.

Oiyiki atziriiti aminaminatakiriri Jesús

²² Okanta okitiijyitamanai, irojatzi isaikaiyakini atziriiti intatsikirona, jiyotaiyakini apinto inatzi pitotsi jimontyaantanakari yotaariiti, tii itsi-patanaari Jesús.

²³ Ariitakotantapaaka pashini pitotsi poñainchari Tiberias-ki, aataiyapaakani okaakitzi jowaiyakani tanta chapinki ipaasoonkiwintakiri Awinkathariti.

²⁴ Ikanta jiñaakiri tii isaiki Jesús, iijatzi jiyotaaniiti, otitaiyanakani atziriiti pitotsiki, jataki Capernaum-ki jamina-minatairi.

Jiitaitziri Jesús “owanawontsi añaaakantaniri”

²⁵ Ikanta jariitaiyapaakani intatsikirona, jiñaapairi Jesús, josampita-paakiri: “Rabí, ¿tsikapaitima pipokaki iiroka jaka?”

²⁶ Ikantanakiri Jesús: “Irootaki pamina-minatantanari iirokaiti tima piki-maniiintaiyakani chapinki powaiyakani, añaa tii iro pamina-minatantiniari pikimathatanakiro notasonkawintantaki. Imapiro.

²⁷ Tii opantawo piñaashintsiwintashiwaityaawo owanawontsi thonkan-itachari, añaa iro piñaashintsiwintya initatsiri, kañaanitakaimini. Iro

† 6:9 Ikantaitziri jaka jiroka tanta, irootaki jiwitsikaitaki cebada. ‡ 6:19 Kantakotachari jaka “santhataki jimontyaakotaiyani”, irojatzi ikantaitziri “5 tiirika 6 kilómetro”, ikantaitziri iijatzi pairani “25 tiirika 30 estadio”.

owanawontsi ipantziri Itomi Atziri, tima Pawa, Ashitariri, iriitaki jookotakiri”.

²⁸ Ipoña josampiitanakiri, ikantaitziri: “¿Tsikama nonkantyaaka noñaashintsiwintantyaawori ikowiri Pawa?”

²⁹ Jakanaki Jesús: “Ikowiri Pawa pinkimisantairi jirika jotyaantakiri”.

³⁰ Ipoña josampiitanakiri iijatz: “¿Incha pintasonkawintanti nonkimisan-timiri? ¿litama pantayitakiri?”

³¹ Pairani achariniiti jowayitakawo otzishimashiki jiitaitziri ‘maná’, irootaki okantziri Osankinarintsi:

Pawa pakiri owanawontsi paryaintsiri inkitiki”.§

³² Jakanaki Jesús, ikantzi: “Okaatzi owanawontsi pirotatsiri poñaachari inki-tiki, kaari Moisés-ni pantironi. Aña iri Ashitanari payitimironi. Imapiro.

³³ Tima jirika owanawontsi ipantziri Pawa, iriitaki poñaachari inkitiki, iri kañaanitakaayitairini isaawijatziiti”.

³⁴ Ari ikantaitanakiri: “Pinkathari, pimpapiintinawo jiroka owanawontsi”.

³⁵ Ikantzi Jesús: “Naakataki owanawontsi kañaanitakaantaniri. Inkaati tsipatainani naaka, iiro itajyaawaitai. Inkaati kimisantanainani, iiro jimiri-waitai.

³⁶ Aritaki nokantaiyakimini, tiimaita pikimisantaianani okantawitaka piñaawitakina.

³⁷ Ikaatzi itsipashiritakaakinari Ashitanari, iriitakiki tsipashiripiro-tainani, iiro nomanintawakiri naaka.

³⁸ Tima tii iro nompokantatyaari nopoñaaka inkitiki nantayitiro nokowashiwaitari naaka, aña iro nantapiinti ikowiri Ashitanari, otyaantakinari.

³⁹ Jiroka ikowiri Ashitanari otyaantakinari, iiro nopiyakaantawaitzi apaani ikaatzi itsipashiritakaakinari, aña ontzimatyii nowiriintayitairi iwiyaantapaatyaawoni kitiiyyiri.

⁴⁰ Tima ikowi Ashitanari iijatz, maawoni kowakowatairini Itomi Pawa, inkaati kimisantairini, aritaki inkañaanitakaayitairi. Naakajaantaki owiriin-tairini imonkaatapaatyaarika kitiiyyiri”.

⁴¹ Iro ipoñaantanakari Judá-mirinkaiti ikijyimawaitanakiri Jesús, tima iki-maki ikantaki: “Naakataki owanawontsi poñaachari inkitiki”.

⁴² Ari ikantawakaiyanakani: “¿Kaarima jirika Jesús, itomi José? Niyotziri naaka ashitariri. ¿litama ikantantari: ‘Nopoñaatya inkitiki?’ ”

⁴³ Ikantanaki Jesús: “Aritapaaki pikijyimawaitana.

⁴⁴ Tikaatsi tsipashiriwaitinani, iirorika jamashiritairi Ashitanari otyaan-takinari. Naakataki owiriintairini imonkaatapaatyaarika kitiiyyiri.

⁴⁵ Josankinariki Kamantantaniriiti, ikantaki:

Iri Pawa yotagairini maawoni.

maawoni kimairiri Ashitanari, yotairiri irirori, itsipashiritaana naaka.

⁴⁶ Tii nokantzi tzimatsi ñaapootakirini Ashitanari, aña apaniirini jiñaapootziri poñaachari Pawaki.

⁴⁷ Itzimirika kimisantanainani naaka, aritaki inkañaanitai. Imapiro.

⁴⁸ Naakataki owanawontsi añaakaantaniri.

⁴⁹ Jowawitakawo pichariniiti ‘maná’ otzishimashiki, kamayitzimaitaka.

⁵⁰ Iriima otyakawori owanawontsi nokinkithatakotziri naaka ipoñaatya inki-tiki. Itzimirika owaiyaarini jirika, iiro ikaamanitai.

§ 6:31 Jaka kankotacha “owanawontsi”, irootaki ikantaitziri pairani “tanta”. Ari okimitari iijatz, ikinkithatakoitziro pairani tanta, iro ikinkithatakoitzi maawoni owanawontsi. Iroowaitaki akantapi-intaiyini aakaiti: “Poya kaniri”, tii apa ankinkithatakotiro kaniri, aña tzimatsi iijatz wathatsi oyaari.

⁵¹ Naakataki kañaaniri owanawontsi poñaachari inkitiki. Intzimirika owatyaawoni jiroka owanawontsi, ari inkañaanitai. Jiroka owanawontsi nopantziri naaka, nowathapiro inatzi. Iri noshinitakowinta isaawijatziiiti inkañaanitantaiyaari”.

⁵² Ari ikantawakaiyani Judá-mirinka: “¿Tsika inkinakairoka jirika jowakaantairori iwatha?”

⁵³ Ikantanaki Jesús: “Iirorika powawo iwatha Itomi Atziri, iirorika piriro iriraani, iiro pikañaanitai. Imapiro.

⁵⁴ Itzimirika owatyaawoni nowatha, irakironi niraani, ari inkañaanitai. Naakataki owiriintairini imonkaatapaatyaarika kitiiyyiri.

⁵⁵ Tima jiroka nowatha owanawontsipirori inatzi, jiroka niraani iro imiripiroitari.

⁵⁶ Intzimirika owatyaawoni nowatha, irakironi niraani, itsipashiri-taanyaana naaka, iijatzi naaka notsipashiritatyaari irirori.

⁵⁷ Tima jirika Ashitanari otyaantakinari, kañaaniri jinatzii, iriitaki añaakaanari naaka. Ari okimitsitari iijatzi, intzimirika owaiyaanari naaka, iriitaki nañaakaayitairi.

⁵⁸ Nokinkithatakotatziiro owanawontsi poñaachari inkitiki. Jiroka owanawontsi tii otywawo ‘maná’ jowayitakari pairani pichariniiti iiroka, okantawitaka jowawitakawo, ikamayitaki. Iriima inkaati owatyaarini jirika ojyawori owanawontsi, ari inkañaanitai”.

⁵⁹ Irooyitaki jiyotaantakiri Jesús ipiyotaiyakani janta japatotapiintaita saikatsiri Capernaum-ki.

Ikinkithatakoitziro kañaanitaantsi

⁶⁰ Ikanta ikimaitakiro jiroka yotaantsi, jirikaiti ikaatzii oyaatziriri Jesús, ikantaiyanakini: “Jiroka ikantayitakiri Jesús pomirintsi akantyaawori. ¿Iitama kimisantamachiitirini?”

⁶¹ Ikanta Jesús, jiyotaki okaatzii ikijyimawaitziriri, josampitanakiri: “¿Tiima inimotzimi jiroka?”

⁶² ¿Iitama awijatsini, aririka piñiiri Itomi Atziri intzinagaiya ipoñaaka pairani?

⁶³ Okaatzii nokinkithatakotakimiri, iro kantakotacha añaashiritakaantatsiri, kaari awathapirori nokinkithatakotzi, tikaatsi oitapirotya awatha. Aña iro nokinkithatakotzi awintaashirinkantsi kaari koñaanitatsi, kañaanitakaantatsiri.

⁶⁴ Iro kantacha iinitatsi iirokaiti kaari kimisantatsini”. Tima jiyoshiritakiri Jesús kaari kimisantatsini, inkaati pithokashitirini.

⁶⁵ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Iro nokantsitakimiri: ‘tikaatsi tsipashiriwaitinani naaka: iirorika ishinishiritaanari Ashitanari’ ”.

⁶⁶ Aripaiti, ipiyapithatanakari Jesús oyyiki oyaawitapiintariri.

⁶⁷ Ipoña josampitanakiri Jesús 12 jiyotaani: “¿Pikowima iirokaiti piyaayitai?”

⁶⁸ Ari jakanaki Simón Pedro: “Pinkatharí, ¿Iitama niyaatashitiri? Aña iirokataki kinkithatakotakirori añaamintotsi.

⁶⁹ Aritaki nokimisantaaiyakimini. Niyotaiyini iirokataki Cristo, Itomi Pawa Kañaaniri”.

⁷⁰ Jakanaki Jesús, ikantziri: “¿Kaarima naaka iyoshiitakimiri pikaataki 12? Iro kantzimaitacha, tzimatsi apaani pikaataki kamaarishiryaaki”.

⁷¹ Jiñaawaitakiro jiroka Jesús, ikinkithatakotatziiro Judas, Itomi Simón Iscariote. Tima iriitaki Judas pithokashityaarini, iriiwitaka itsipatapiintari 12 jiyotaani.

7

Iririntzipaini Jesús tii ikimisantaaiyirini

¹ Ikanta othonkapaaka jirokapaini, jariitantawaita Jesús janta Galilea-ki. Tii ikowi isaikanai Judea-ki, tima jaminaminatatziiri Judá-mirinkaiti intsitokiri.

² Iro kantacha monkaatzimataa kitiiyyiri ikimoshiriwintapiintziro Judá-mirinkaiti jiitaitziri “pankojyitantsi”.

³ Ithainkitanakari, iririntzi okaakiini, ikantanakiri: “Iiro pimanawaita jaka, piyaati Judea-ki jiñaantimiri piyotaaniiti onkaati pantayitiri.

⁴ Tima ikaatzi kowatsiri jasagaawintaityaari, tii imanakaawo jantayitziri. Pantayitziro iiroka oiyitarika, poñaagantiro tsika ipiyotaiyani atziriiti”.

⁵ Tiitya ikimisantaajaitziri iijatzi iririntzipaini.

⁶ Ari ikantanaki Jesús: “Aña tikira imonkaapaititaata noñaagantantya naaka, irooma iirokaiti inimowaitzimi maawoni kitiiyyiriki.

⁷ Tii ikisaniintzimi iirokaiti isaawijatziiti. Irooma naaka owanaa ikisaniintana, tima koñaawo nokantziro naaka, okaatzi jantayitziri kaaripirori inatzi.

⁸ Piyaataiyini iiroka joimoshirinkaita, iiro niyaatsita naaka, tima tikira imonkaapaitita noñaagantya”.

⁹ Ikantakiro jiroka, irojatzi isaikanaki Galilea-ki.

Joimoshirinkiro Jesús jiitaitziri “pankojyitantsi”

¹⁰ Ari jataiyakini iririntzipaini, jatanaki iijatzi Jesús joimoshirinkaita tii joñaagantajaanta, imananikiini ikantaka.

¹¹ Jaminaminatakiri Judá-mirinkaiti janta joimoshirinkaita, ikantaiyini: “¿Tsikama isaikaajaitzika shirampari?”

¹² Ojyiki atziriiti kinkithatakotakiriri Jesús. Tzimatsi kantayitatsiri: “Kamiithari jinatzi shirampari”. Tzimatsi pashini kantatsiri: “Tii ikamiithatzi, aña jamatawakiri atziriiti”.

¹³ Iro kantzimaitacha, manaantsikiini ikinkithatakoitziri Jesús, tima ithaawantatyaari Judá-mirinkaiti.

¹⁴ Okanta oniyankitaki joimoshirinkaita, tyaapaaki Jesús tasorintsi-pankoki, jiyotaantapai.

¹⁵ Iyokitzi ikantawakaiyanakani Judá-mirinka, ikantaiyini: “¿Tsikama jiyotanitantari jirika, tii ityaapirowita tsika jiyotaantaitzi?”

¹⁶ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Okaatzi niyotaantziri tii naaka yotashityaawoni, aña iri yotakaanawori otyaantakinari.

¹⁷ Inkaati kowapirotaironi ikowiri Pawa, ari jiyotairo iri Pawa yotakaana-wori okaatzi niyotaantziri, tima tii naaka yotashiwaityaawoni.

¹⁸ Tima ikaatzi yotaantzirori jiyotashiwaitari, jaminaminatatzi impinkathaitiri. Iriima kowakowatzirori ipinkathaitari otyaantakiriri, iri ñaawaitzirori iroopirori. Tii itzipishiriwaitzi irirori.

¹⁹ ¿Tiima josankinawitakimi pairani Moisés-ni Ikantakaantaitani? Iro kantacha, tii pimonkaataiyironi. ¿litama pasaryiimatantanari pintsitokina?”

²⁰ Ari ikantaiyanakini atziriiti: “¡Kamaari! ¿litama asaryiimatzimiri intsitokimi?”

²¹ Ikantzi Jesús: “maawoni iirokaiti owanaa iyokitzi pikantayitaka piñaakina nantakiri kitiiyyiriki jimakoryaantaitari.

²² Iro kantzimaitacha, ikantakaantaki Moisés-ni pintomishitaanitapi-intanti. (Okantawitaka kaari Moisés-ni poñaakaantyaawoni jiroka, aña iri poñaakaantanakawori achariniiti tikiraamintha itzimi Moisés-ni.) Iro opoñaantari pitomishitantapiintaki iirokaiti, kitiiyyiri jimakoryaantaitari.

²³ Piñaakiro, pimonkaatantyaawori iirokaiti Ikantakaantani Moisés-ni pitomishitantapiintaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari. ¿Litama pikisaniintantanari naaka noshinchagairi atziri maawoni iwathaki kitiiyyiriki jimakoryaantaitari?

²⁴ Paamaakowintya owapiyimotzimikari aririka piyakawintanti. Aña tampatzikashiripiro pinkantya piyakawintanti”.

¿Iriitakima jirika Cristo?

²⁵ Tzimayitatsi Jerusalén-jatzi, osampitantanaintsiri, ikantzi: “¿Kaarima jirika jaminaminaitziri intsitokaitiri?

²⁶ Jirinta isaikaki, maawoni jiñaitziri ikinkithawaitzi. Tikaatsitya akotashitirini. ¿Jiyotatziima jiwariiti imapirotatya Cristo jinatzi jirika shirampari?

²⁷ Iro kantacha ayotaiyirini jirika tsika ipoñaawo. Irooma paata aririka impokaki mapirotzirori jiita Cristo, tikaatsi yotatsini tsika ipoñaawo”.

²⁸ Ikanta ikimaki Jesús, isaiki jiyotaantzi tasorintsipankoki, shinchinka ikantanaki: “¡Arima, piyotaiyinima tsika nopoñaawo! Tii naaka nintakaashityaawoni nompoki, aña jotyaantani ninatzi jawintaapiroitari. Kaari piyotaiyini iirokaiti.

²⁹ Niyotziri naaka tima iri notsipatari, iriitaki otyaantakinari”.

³⁰ Ari ikowawitanaka jaakaantirimi, iro kantacha tikaatsi akotashitirini, tima tikira imonkaapaitaata.

³¹ Oyyiki kimisantanakiriri Jesús, ikantaiyini: “Kaaririka jirika Cristo pokatsini, iirotya itasonkawintantzimi, ñaakiro”.

Jotyaantaki Fariseo oirikirini Jesús

³² Ikanta Fariseo-paini ikimakiri atziriiiti ikinkithatakotziri Jesús, jaapatziyanakari ijiwari Ompiratasorintsitaari, jotyaantaki aamaakowintawori tasorintsipanko jotiyiri.

³³ Ari ikantzi Jesús: “Kapichiini nosaikimotanaimi iirokaiti, irootaintsi niyaatai isaiki otyaantakinari.

³⁴ Oyyiki paminawitaina, iiro piñagaana, iiro pitsipatana tsika nosaikapai naaka”.

³⁵ Ari josampitawakaanaka Judá-mirinkaiti: “¿Tsika jiyaamachiitika jirika iiro añaantari? ¿Jiyaatatyiima pashiniki nampitsi ikinayitaki ajyininkapaini, inkini jiyotaayitairi kaari ajyininkata?

³⁶ ¿Litama ikantakotziri: ‘Paminawitaina, iromaita piñagaana, iiro pitsipataana tsika nosaikapai naaka?’ ”

Jiñaa kañaanitakaantatsiri

³⁷ Ikanta iwiyaantapaakawori kitiiyyiri ari joimoshirinkapiroitari. Ari ikatziyanaka Jesús, shintsiini jiñawaitanaki, ikantzi: “Itzimirika mirini-intawaitatsini, intsipashiritaina naaka, jimiriwaitaiya.

³⁸ Tima okantzi Osankinarintsipirori:
Inkaati kimisantainani naaka, onkimitaiyaawo oshiyaashiritantyaarimi jiñaa kañaanitakaantatsiri”.

³⁹ Iri jojyakaawintzi Jesús inkaati kimisantairini inampishiritantaiyaari Tasorintsinkantsi. Okantawitaka tikiraata jotyaantiriita Tasorintsinkantsi, tima tikiraata itzinaashitaawo Jesús jowaniinkawo.

Ipookaiyanakini atziriiiti

⁴⁰ Tzimatsi kimakiriri Jesús ikantaki, ikantaiyanakini: “Imapirotatziiri jirika shirampari Kamantantaniri jinatzi”.

⁴¹ Tzimatsi pashini kantanaintsiri: “Cristo jinatzi jirika”. Ikantzi pashini: “Kaari, tima Cristo iiro ipoñaawo Galilea-ki.

⁴² Tima okantzi Osankinarintsipirori:
Impoñiiaawo Cristo-tatsiri janta Belén-ki, inampiki pairani pinkathari David-ni. Iriitaki icharini David-ni”.

⁴³ Ari itzimawintawakaawintanakari atziriiti jirika Jesús.

⁴⁴ Tzimatsi kowawitanainchari jaakaantirimi, tikaatsimaita akotashitirini.

Tii jiñaitzi kimityaarini jiñaawaitzi

⁴⁵ Ikanta aamaakowintawori tasorintsipanko jataiyaini isaiki Fariseo-paini itsipayitakari ijiwari Ompiratasorintsitaari, josampitawairi, ikantziri: “¿Iitama kaari pamantakari?”

⁴⁶ Ari ikantaiyini irirori: “¡Tii jiñaitzi kimityaarini jirika jiñaawaitzi!”

⁴⁷ Ikantanaki Fariseo: “¿Pimatsitakawoma jamatawiitakimi iirokaiti?”

⁴⁸ ¿Tzimatsima ajiwariti kimisantakiriri jirika shirampari? ¿Tzimatsima nokaatziri Fariseo kimisantakiriri?

⁴⁹ Apa ikimisantamachiitzi atziriiti kaari yotakotironi Ikantakaantaitani, owasankitagaari jinayiti”.

⁵⁰ Ikanta Nicodemo, Fariseo-tatsiri pokaintsiri pairani jiñiiri Jesús, ikan-tanaki:

⁵¹ “Okantzi Ikantakaantaitani, tii oshinitaantsitzi ayakawintanti tiirika akimajaantzi oita jantakiri”.

⁵² Ari ikantaiyanakini irirori: “¿Iirokatakima iijatzi Galilea-jatzi? Piñaanapirotiro Osankinarintsipirori, ari piñaakiro tikaatsi Kamantantaniri poñaachani Galilea-ki”.

Tsinani mayimpiro

⁵³ Ipoña jiyaataiyaini ipankopainiki.

8

¹ Ipoña irirori Jesús tonkaanaki otzishiki Olivo.

² Ikanta okitiiyyitamanai, ipiyaa tasorintsipankoki. Ojyiki atziri piyow-intawaariri, saikapai Jesús jiyotaapairi atziriiti.

³ Ikanta Yotzinkariiti itsipayitakari Fariseo-paini jamakiniri tsinani jiñaitziri omayimpirotzi. Jowatziyapaakiro niyankiniki ipiyotaiyani.

⁴ Ikantapaakiri Jesús: “Yotaantanirí, jiroka tsinani jiñaitakiro omayim-pirotzi.

⁵ Ikantakaantaki pairani Moisés-ni intsitokaitiro, mayimpirotatsiri tsinani. ¿Tsikama pikantzika iiroka?”

⁶ Iro josampitantariri ikowi inkompitakaiyaari, ontzimantyaari oita inkantakotiriri. Oiyotanaka Jesús kipatsiki josankinawaitantawo jako.

⁷ Iikiro josampitatziri, ari ikatziyanaka joiyotaka, ikantanakiri: “Tiirika pikaaripiroshiritaiyini iirokaiti, pitakaantyaawo pintsitokantyaawo mapi jiroka tsinani”.

⁸ Iijatzi joiyotanaa kipatsiki, japiitanairo josankinawaitzi.

⁹ Ikanta ikimawakiro ikantakiri Jesús, piyaiyanakani, ikinkishir-itakotanaka tsika ikantayita iriroriiti. Iri itanakawo ipiyanaka Antaripiroriiti. Ikanta isaikanaki Jesús itsipatakawo tsinani jamaitakiri,

¹⁰ ikatziyanaka joiyotaka, josampitziro ikantziro: “Tsinaní, ¿Tsika iki-naiyanakinika? ¿Tikaatsima yakawintimini?”

¹¹ Akanakiri iroori okantziri: “Tikaatsitya, Nowinkathariti”. Ikantzi Jesús: “Iijatzi naaka iiro niyakawintzimi. Piyaatai, iiro papiitairo pinkaaripiroshiriwaitai”.

Jesús ikitiijyiinkatakotziri isaawijatzí

¹² Ipoña japiitanakiro Jesús jiyotairi atziriiti, ikantziri: “Naakataki kitiiyyiinkatakotziriri isaawijatzíiti. Itzimirika tsipashiritaiyaanani naaka, aritaki nonkitiijyiinkatakotairi, onkimiwaityaawo tii ikinawaitzi otsinirikitaki”.

¹³ Ari ikantaiyanakini Fariseo-paini: “Powakowintawaitashita pikinkithatakota apaniroini, tii opantawo pikinkithatakowitaka”.

¹⁴ Ari jakanaki Jesús: “Kamiithataki okaatzi nokinkithatziri naaka, okantawitaka nokinkithatakowitaka apaniroini. Tima niyotzi tsika nopoñaakawo, tsika janta niyaatai. Tii piyotaiyini iirokaiti.

¹⁵ Iro pamitapiintaka pojakotari atziriiti jiyakawintantzi. Irooma naaka tikaatsi niyakawinti.

¹⁶ Irooma aririka niyakawintanti naaka, iroopirori inatzi noñaani, tima tii apaniroini niyakawintanti, ari notsipatari Ashitanari otyaantakinari.

¹⁷ Jiroka okantzi Ikantakaantaitani ipaitakimiri iirokaiti: Intzimirika apiti kinkithatakotantatsini ari ojoyawakaa inkantayitakiri, imapirotatya ikinkithatziri.

¹⁸ Naakajaantaki kinkithatakotaincha. Iijatzi Ashitanari otyaantakinari irijatzi pashini kinkithatakotanari. Apiti nokaatzi nokinkithatakotaka”.

¹⁹ Ari josampitanakiri: “¿Tsikama isaikiri Ashitzimiri?” Ikantzi Jesús: “Tii piyotaiyinani iirokaiti, iijatzi pikimitaakiri Ashitanari. Ari piyotinami naaka, ari piyotakirimi iijatzi Ashitanari”.

²⁰ Ari ikinkithatakiro Jesús jirokapaini tesorintsipankoki, tsika jowaitapiintziri kiriiki jashitakaitariri Pawa. Tikaatsimaita aakaantirini, tima tikira imonkaapaitita.

Tsika niyaatai naaka, iiro pariiyitaa iirokaiti

²¹ Ipoña japiitanakiro Jesús ikantzi: “Aririka niyaatai, owanaa paminawitaina iirokaiti, iro kantzimaitacha ari pinkamakoyitairo piyaaripironka. Tima tsika niyaatai naaka, iiro pariiyitaa iirokaiti”.

²² Ari ikantaiyanakini Judá-mirinkaiti: “Ishiniwaitatya jirika. Iro ikantan-tari iiro ariita aakaiti tsika jiyaati irirori”.

²³ Ikantanaki Jesús: “Isaawijatzí pinayitzi iiroka, irooma naaka jinokijatzi ninatzi. Ari pinampitawo iirokaiti kipatsiki, irooma naaka tii nonampityaawo.

²⁴ Irootaki nokantantzimiri: ‘Ari pinkamakoyitairo piyaaripironka. Tima iirorika pikimisantairo nokinkithatakowitaka, ari pinkamakotairo piyaaripironka’”.

²⁵ Ipoña josampitanakiri: “¿Litaka iiroka?” Ari jakanaki Jesús: “Aritaki nokamantsitakimi owakiraini.

²⁶ Tzimatsi oyyiki nonkantimiri, ari niyakawintaimi iijatzi. Tima okaatzi iñaawaitziri otyaantakinari iroopirori inatzi. Irootaki nokamantzimiri iirokaiti isaawijatzíiti, okaatzi ikamantanari irirori”.

²⁷ Iro kantacha jirikaiti kimakiriri Jesús, tii ikimathatawakiri ikinkithatakotatzíiri Ashitairi.

²⁸ Irootaki ikantantanakari Jesús: “Aririka pimpaikakotakaantiri Itomi Atziri, aripaiti piyoti naakataki. Tii naaka antashiwaityaawoni nokowakaari. Apa niyotaantziro okaatzi jiyotaanari Ashitanari.

²⁹ Itzimi otyaantakinari ari itsipashiritana naaka. Tii jookawintana Ashitanari, tima nantapiintziniri okaatzi kamiithatzimotziriri”.

³⁰ Ikanta ikinkithatakoyitakiro Jesús jiroka, oyyiki kimisantanakiriri.

Iroopirori inatzi isaikakaashiwaitaimi

³¹ Ipoña Jesús ikantanakiri Judá-mirinkaiti ikaatzi kimisantakiriri: “Aririka poisokirotanatyaawo noñaani, iirokataki tyaaryoori niyotaani.

³² Aritaki piyotairo tyaaryoori, iro saikakaashiwaitaimini”.

³³ Jakaiyanakini jirikaiti: “Ichariniiti Abraham-ni ninayitzi naakaiti. Tikaatsi ompirawaityaanani. ¿Litama pikantantanari iiroka: ‘Ari pisaikashiwaitaiya?’ ”

³⁴ Ikantzi Jesús: “Ikaatzi antapiintzirori kaaripirori, kimiwaitaka ompiratatyaarimi. Imapiro.

³⁵ Apaani ompirataari kantatsi jomishitowaitiri, iriima itomiitari ikantaitatyaani iyyininkamirinkaitari.

³⁶ Aririka isaikakaashiwaitaimi Itomiitari, iikiro pisaikashipirowaitanaaty.

³⁷ Niyotaiyimini ichariniiti Abraham-ni pinatzi. Iro kantzimaitacha pikowaiyakini pintsitokina, tima tii okamiithatzimotzimi noñaaniyitari.

³⁸ Iro nokinkithatakotzi naaka okaatzi joñaaganari Ashitanari. Irooma iirokaiti pantashitawo pikimakotairi ashitzimiri iiroka”.

Iri ashitariri kamaari

³⁹ Ari jakaiyanakini iriroriiti: “¡Aña iri Abraham-ni jiitaitziri Ashitanari, iriitaki nochariniiti!” Ipoña ikantzi Jesús: “Iirokami charinityaarinimi Abraham-ni, ari pantakiromi okaatzi jantayitakiri irirori.

⁴⁰ Iro kantacha, okantawitaka nokinkithatakaawitakimiro jiyotakaakinari Pawa, pikowaiyakini pintsitokina. ¡Tii jimataajaitziro Abraham-ni kantachari!

⁴¹ Irojatzí pantapiintakiri okaatzi jantakiri pairani pichariniiti”. Ari ikantaiyanakini iriroriiti: “¡Tii naaka jowaiyantani thainkatasorintsiwaitaniri. Apaani ikanta Ashitanari, iriitaki Pawa!”*

⁴² Ari jakanakiri Jesús: “Imapiromi iri Pawa ashitimini, ari pitakotatyaanami, tima Pawaki nopoñaakawo naaka. Tii naaka pokawaitashitachani nonintakaanikiini, aña iri Pawa otyaantakinari.

⁴³ ¿Oitama kaari pikimathatantana iirokaiti? Iro kantakaantzirori tii pikowaiyini pinkimisantiro noñaani.

⁴⁴ Iriitaki ashitakimiri kamaari, pantapiintakiniri okaatzi ikowiri. Ari jashi jowakiro kamaari owakiraa itantanakawori, jowamaashiritantzi. Thiyyinkari jinatzí, tii jiñaawaitziro tyaaryoori. Aririka inkowi jamatawitantí, jiñaawaitziro thiyaantsi. Iwaapati thiyyinkari jinatzí.

⁴⁵ Irooma naaka noñaawaitziro tyaaryoori ñaantsi, tiimaita pikimisantaiyanani iirokaiti.

⁴⁶ ¿Tzimatsima apaani pikaataiyakini yopirotzirori ikantzi: ‘Kaaripiroshiriri jinatzí Jesús?’ Tima iroopirori inatzí okaatzi noñaawaitziri ¿oitama kaari pikimisantantana?

⁴⁷ Itzimirika jashitari Pawa, ikimisantzíro iñaani Pawa. Irooma iirokaiti tii jashitzimi Pawa, tii pikowi pinkimisantaiyini”.

Itzimitaika Cristo

⁴⁸ Ikanta Judá-mirinkaiti ikantanakiri Jesús: “Imapirotatya nokantaiyakinimi Samaria-jatzí pinatzí, tima kamaari pinatzí”.

⁴⁹ Ari jakanaki Jesús: “Tii nokamaaritzí, nopinkathatziri naaka Ashitanari. Irooma iirokaiti, tii pipinkathatana.

* **8:41** Ikantakoitziri jaka “thainkatasorintsiwaitaniri”, irijatzi ikantaitziri mayimpiriiti. Tima jodyakaawintapiintakiri pairani Judá-mirinkaiti, tii ikinatanitari Pawa, jantayitziro kaaripirori.

⁵⁰ Tii naaka kowashitachani pimpinkathatina, aña tzimatsi pashini kowat-siri impinkathaitina, iriitaki yakawintantatsini.

⁵¹ Itzimirika kimisantaironi noñaani, iiro ikaamaniyitai. Imapiro”.

⁵² Ari ikantaiyanakini Judá-mirinkaiti: “Ari niyotaiyini imapiro pikamaar-itzi. Tima kamaki Abraham-ni, ari ikimitakari Kamantantaniriiti, kamay-itaki maawoni. Opoña pikantzi iiroka: ‘Itzimirika kimisantaironi noñaani, iiro ikaamanitai’.

⁵³ ¿Panairima iiroka nocharinini Abraham-ni? Kamaki irirori, ari ikimiyi-takari Kamantantaniriiti iijatzi. ¿Tsikama piitamachiityaaka iiroka?”

⁵⁴ Jakanaki Jesús: “Naakami kowashitachani impinkathaitinami, tikaatsi opantyaawoni. Iri pinkathatakaanari Ashitanari. Iriitaki pikantapiintaw-itari iirokaiti ‘Nowawani’.

⁵⁵ Tiimaita piyotairi iirokaiti. Irooma naaka noñiiri. Aririkami nonkanti ‘tii noñiiri’, thiiyinkari ninaki nokimitakotakimiro iirokaiti. Aña imapiro noñiiri. Nokimisantziro iñaani.

⁵⁶ Pairani Abraham-ni, picharinitanakari iirokaiti, ikimoshiritaki jiñiiri nompokapaititi. Aritaki jiñiimaitakina, antawoiti ikimoshiritaki”.

⁵⁷ Ipoña Judá-mirinkaiti ikantanakiri Jesús: “Tikiraamintha otzimi iiroka 50 posarintsiti. ¿Ipoña pikantzi piñiiri Abraham-ni?”

⁵⁸ Ari jakanaki Jesús: “Tikiraamintha itzimiita Abraham-ni. ‘Naakatsitaka’. Imapiro”.†

⁵⁹ Ikanta jirikaiti jaiyawitanakani mapi ikowi intsitokirimi. Iro kantzi-maitacha Jesús, ipiyapithatanakari. Shitowanaki tasorintsipankoki.

9

Joshinchairi Jesús kaari okichaatsini

¹ Ikanta ikinayitzi Jesús, jiñaaki kaari okichaatsini, jashi jowatziiro owakiraa itzimapaaki.

² Ikanta jiyotaani josampitakiri, ikantziri: “Rabí, ¿Oitama kaari jokichaatanta owakiraa itzimaki jirika shirampari? ¿Irooma kantakaantzirori iyaaripironka ashitariri? ¿Irooma kantakaantzirori iyaaripironka irirori?”

³ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Tii iro kantakaantironi iyaaripironka, tii okantakaantziro iijatzi iyaaripironka iwaapati. Iro imatantari jiroka, onkantya jiñaitantyaawori ishintsinka Pawa.

⁴ Iinta okitiiyitzi, ontzimatyii antiro jantawairi otyaantakinari. Tima aririka ontsiniritanaki, tikaatsi kantironi jantawaiti.

⁵ Iinta nosaiki naaka jaka kipatsiki, naakataki kitiiyyiinkatakotziriri isaaw-ijatzi”.

⁶ Ithonkakiro jiñaawaitaki Jesús, jiiwatanaki kipatsiki, jamirokaki kapichi-
ini kipatsipitha jakoki, itziriyookitakiri kaari okichaatsini.

⁷ Ipoña jiñaanatziri ikantziri: “Piyaati pinkiwaakitya owaankanaata ji-itaitziri Siloé”. Ari ikinanaki kaari okichaatsini, ikiwaakitapaaka. Ikanta ipiyapaaka, kantanai jamini kamiitha.*

⁸ Ikanta iyyininkapaini, ikaatzi ñaayitapiintziriri ikamitantzi impashiityaari, josampitawakaayita, ikantzi: “¿Kaarima jirika saikapiintatsiri ikowakotantzi impashiityaari?”

† 8:58 Ipairyaapiintaka Jesús ikantzi: “Naakatsitaka”, ari oyyakawo jiñaawaitaki Pawa pairani, jiñaanatantakariri Moisés-ni. Tima pairani Moisés-ni josampitakiri pairani Pawa, ikantziri: “Tsikama piitaka”. Ari jakanaki: “Naakatsitaka”. Iro jiyotantaiyarini Judá-mirinkaiti jiñaawaitaki Jesús, ikowatzi jimonkaataiyaari Pawa. * 9:7 Jiroka iitachari “Siloé”, irojatzi jiitaitziri: “Otyaantaari”.

⁹ Tzimatsi kantatsiri: “Iriitaki”. Pashini kantatsi: “Aña kaari, iriiwai-witaka”. Iro kantzimaitacha, ikantzi irirori: “Naakataki”.

¹⁰ Ipoña josampitanakiri: “¿Tsikama pikantairoka paminantaari kamiitha?”

¹¹ Ari ikantanaki irirori: “Jirinta shirampari iitachari Jesús, iriitaki matakinawori, tzimatsi itziritakinari nokiki, ipoña ikantakina: ‘Piyaati owaankanaataka Siloé. Ari pinkiwaakityaari’. Okanta niyaatanaki, ari nokiwaakitapaaka, aminaana kamiitha”.

¹² Ipoña josampitanakiri: “¿Tsikama iroñaaka jirika shirampari?” Ari ikantzi irirori: “Tii niyotzi”.

Fariseo-paini josampitziri kaari okichaawitacha

¹³ Ipoña jaayiitanakiri kaari okichaawitachari isaikayitzi Fariseo-paini.

¹⁴ Tima kitiiyyiri jimakoryaantaitari inatzi, itziriyookitantakariri Jesús kaari okichaawitachani, iro jaminantaari kamiitha.

¹⁵ Ari josampitakiri Fariseo-paini tsika okanta jaminantaari kamiitha. Ikantanaki irirori: “Itziriyookitantakinawo nokiki kapichiini kipatsi, opoña nokiwaakitaka. Aminaana iroñaaka kamiitha”.

¹⁶ Ari ikantayitzi Fariseo: “Itzimika antakirori jiroka kaari jashitari Pawa, tima tii ipinkathatziro kitiiyyiri jimakoryaantaitari”. Iro kantacha ikantaiyini pashini: “Kaaripiroshiriri jinatyimi, iiro jantaajaitziromi jiroka”. Tii jaapatziyawakaawintawo ikantaiyakirini Fariseo.

¹⁷ Ari japiitakiri josampitziri kaari okichaawitachani: “¿Oitama pikinkishiritari iiroka, iitaka aminakagaimiri kamiitha?” Ikantzi irirori: “Kamantantaniro jinatzi”.

¹⁸ Kantai iroñaaka jaminawaitai kamiitha, tii ikimisantzi Judá-mirinkaiti kaari okichaawitachani jirika. Irojatzi ikaimantakariri iwaapati,

¹⁹ josampitawakiri, ikantziri: “¿Iriima pitomi jirika? ¿Pinkantintatya ari ikantatya tii jokichaatzii owakiraa itzimapaaki? ¿Tsikama okantaka jaminantaari iroñaaka kamiitha?”

²⁰ Ikantanaki ashitariri: “Niyotaiyini iriitaki nowaiyani, ari ikantatya tii jokichaatzii owakiraa itzimapaaki.

²¹ Iro kantacha tii niyotzi tsika okanta jaminantaari kamiitha iroñaaka, tii niyotzi iijatzii iita aminakagairiri kamiitha. Posampitiri irirori, antari jinaki, iriitaki kamantimini”.

²² Iro ikantantari iwaapati tima ithaawatzi, ikantaiyakini Judá-mirinkaiti: “Intzimirika kantaintsini Cristo jinatzi jirika Jesús, iiro noshinitairi intyagai apatotapiintaiyani”.

²³ Irootaki ikantantakariri iwaapati: “Posampitiri irirori, antari jinaki notomi”.

²⁴ Japiitakiro Judá-mirinkaiti ikaimairi kaari okichaawitachani, ikantziri: “Pimpinkathatiri Pawa, pinkamantina tyaryoopiroini, iiro pipinkathawaitashitari jirika shirampari kaaripiroshiriri jinatzi”.

²⁵ Ari ikantanaki irirori: “Tii niyotzi naaka kaaripiroshiriri jinatzi. Apa niyotzi naaka tii nokichaawita. Iro kantacha aminaana kamiitha”.

²⁶ Japiitakiri josampitziri: “¿Tsikatya ikantakimika? ¿Iita jantakiri jaminakaantaimiri?”

²⁷ Ari jakanairi: “Aritaki nokantakimi, iro kantacha tii pikimisantzi. ¿Oitama pikowantari napiitimiro? ¿Pikowatziima pinkimisantaiyirini iirokaiti?”

²⁸ Ari jitanakari ikawiyawaitanakiri, ikantaiyini: “Pinkimisantiri iiroka jirika shirampari, irooma naakaiti nonkimisantiro Ikantakaantani Moisésni.

²⁹ Niyotaiyini naakaiti jiñaanatakiri Pawa pairani Moisés-ni. Iriima jirika, tikaatsi yotirini tsika ipoñaaka”.

³⁰ Ari jakanaki okichaataatsiri, ikantzi: “¡Tsikama okantatyaaka jiroka! Aña jaminakagaana naaka kamiithaini, tii piyotziri iirokaiti tsika ipoñaaka.

³¹ Ayotaiyini maawoni tii ikimiri Pawa kaaripiroshiriri. Apa ikimiro jamanamanaatani pinkathatziriri, antanairori ikowakairiri.

³² Tikaatsi ankimakowintapiinti tzimatsi aminakagairini kaari okichaatsini itzimapaaki.

³³ Iiromi ipoñaakawo jirika shirampari janta Pawakinta, iirotya jimataa-jaitziromi jiroka”.

³⁴ Ari ikantanakiri: “Piyaaripironka pitzimakaaki iiroka. ¿Pikowima piy-otaayitaina naaka?” Jomishitowakaantaitakiri.

Kaari okichaashiritatsini

³⁵ Yotaki Jesús jomishitowakaantaitakiri okichaataatsiri. Ikanta jiñagairi paata, josampitairi: “¿Pikimisantzirima iiroka Itomi Atziri?”

³⁶ Ari ikantzi irirori: “Pinkatharí, pinkantina tsika itzimi, inkini nonkimisantiri”.

³⁷ Ikantzi Jesús: “Aritaki piñaakiri, naakataki pikinkithawaitakaaki”.

³⁸ Ikanta jirika okichaataatsiri jotzirowashitanakari Jesús ipinkathatanakiri, ikantziri: “Nokimisantzimi Pinkatharí”.

³⁹ Ipoña ikantzi Jesús: “Nopokaki naaka jaka kipatsiki niyakawintantai, ari onkantya jaminantaiyaari kaari okichaatsini. Iriima ikaatzí aminaw-itachari, iiro jokichaatai irirori”.

⁴⁰ Tzimayitatsi Fariseo tsipatakari Jesús, ikimakiri ikantakiri, josampitanakiri: “¿Pikimitakaantatyaanarima naakaiti kaari okichaatsini?”

⁴¹ Ikantanaki Jesús: “Imapiromi pinkimityaari kaari okichaashiritatsini iirokaiti, tikaatsi iyakawintimironi piyaaripiroshirinka. Irooma pikan-taiyini tii pikimitari kaari okichaashiritatsini, irootaki piñaantaiyaawori jiyakawintaitimiro pipiyathatakina”.

10

Jojyakaawintaitziro oijyatanto

¹ Ipoña ikantanaki Jesús: “Itzimirika kaari tyaatsini omoopiroki oijyatanto, intyaashitattyarika onaminatantoki, koshintzi jinatzí, kaaripirori. Imapiro.

² Iriima tyaatsiri omoopiroki, iriitaki aamaakowintapiintariri oijya.

³ Iriirika ashitaryaajaantironi aamaakowintawori ashitakowontsi, im-poña intyaapaaki, impairyaayitapaakiri oijya inkaimayitapairi, ari jiy-opaantitawairi. Iri omishitowajaantirini aamaakowintapiintari oijya.

⁴ Aririka jomishitowakiri jikokiroki maawoni, iri iiwatirini aamaakowin-tariri, joyaatzimaityaari oijya tima jiyopaantitziri iri aamaakowintariri.

⁵ Iro kantacha tii joyaatziri kaari jiñapiintziri, owanaa ishiyapithatari, tima tii jiyopaantitziri”.

⁶ Ari ikantaki Jesús jojyakaawintziniri, tiimaita ikimathataiyirini jirikaiti iita ikantziri.

Ikimitari Jesús kamiithari aamaakowintantaniri

⁷ Ipoña japiitanakiro Jesús ikantziri: “Naakatajaantaki ojoyawori omoopiro oijyatanto. Imapiro.

⁸ Ikaatzí kaaripiroriiti itakawori ipokaki tikiraamintha nopoki naaka, jojyashitakari koshintzi. Irootaki kaari ikimisantantaiyarini oijya.

⁹ Naakatajaantaki ogyawori omoopiro. Intzimirika tyagaatsini nojyakawo omoopirori, aritaki jawijakoshiritai. Ari jojakotaiyaari oijya ipiyapiyata ityaapiintzi, ishitowapiintzi iijatzi. Tii okowityiimotari jowanawo.

¹⁰ Iriima koshintzi apa ipoki inkoshiti, intsitokanti, japirotanti. Irooma naaka nopokaki nañaakaapiroshiritantai.

¹¹ Naakataki ogyari kamiithari aamaakowintariri oijya. Tima apaani kamiithari aamaakowintariri oijya, ishiniwintari joiyyati.

¹² Tima ikaatzi ipinaitziri jaamaakowintari oijyanintsi, aririka jiñaawakiri owaminthatariri, jookawintziri, jowaitapaatyaari oijya ishiyanakara aamaakowintariri, tzimpooka inkantayitanatya pashini.

¹³ Iro ishiyantari aamaakowintawitariri, tima apa ikowi impinaitiri. Tii iri oijya inkowapiroti jaamaakowintyaari.

¹⁴ Naakataki kamiithari aamaakowintariri oijya. Niyoyitziri noiyyati. Jiyoyitana iijatzi irirori.

¹⁵ Ikimita jiyopirotana Ashitanari, ari nokimitsitari iijatzi naaka niyopirotziri irirori. Noshiniwintakotari noiyyati.

¹⁶ Iinitatsi iijatzi pashini noiyyati kaari saikatsini jaka. Ontzimatyii namayitairi jaka. Aritaki inkimisantayitaina irirori. Apaani inkantya impiyotaiya. Apaani inkantya aamaakowintaiyaarini.

¹⁷ Jitakotana Ashitanari tima noshinitakiro nañaantari inkini nañagai iijatzi.

¹⁸ Tikaatsi shintsiwintinani, aña naakataki shinitashitaincha. Oztzimotana noshintsinka noshinitantari, iro nañaantaari iijatzi. Irootaki ikowakiri Ashitanari nantiro”.

¹⁹ Ikanta ikimawakiro Judá-mirinkaiti jiroka ñaantsi, japiitanakiro tii jaapatziyawakaanaa.

²⁰ Tzimatsi ogyiki kantayitanaintsiri: “¿Litama pikimisantantariri? Ika-maaritatzi, iro ishinkiwintantakari”.

²¹ Iro kantacha pashini kantatsi: “Tikaatsi kamaari matironi jiñaawaitiro jiroka ñaantsi. ¿Kantatsima kamaari jaminakagairi kaari okichaawitachani?”

Ikisaniintanakiri Judá-mirinkaiti jirika Jesús

²² Aritaki tyawontsipaititai. Okanta janta Jerusalén-ki, joimoshirinkaitziro tasorintsipanko.

²³ Ari isaikitakari Jesús tasorintsipankoki, janiwaitzi awijatapishitzi jii-taitziro “Salomón-tapishi”.

²⁴ Ipoña Judá-mirinkaiti ipiyowintapaakari, josampitziri: “¿Tsikapaitima onkaati pinkisoshiritakaayitina? Iirokarika Cristo, incha pooñaawontinawo”.

²⁵ Jakanaki Jesús ikantzi: “Aritaki nokamantayitakimi, tiimaita pikimisantana. Okaatzi jimatakaayitakinari ishintsinka Ashitanari, oñaagantapirowaitakiro kamiithaini.

²⁶ Iro kantacha iirokaiti tii pikimisantaiyini, tima tii pikimitakaanta iirokami noiyyati.

²⁷ Ikaatzi kimitakaantaachari noiyyati jiyopaantitana, niyotsitari iijatzi naaka. Joyaayitana iriroriiti.

²⁸ Naakataki kañaanitakaayitairini. Iiro ipiyawaita, tikaatsi aapithatinarini.

²⁹ Ikaatzi jashitakaakinari Ashitanari, tikaatsi aapithatinarini, tima iri matzirori jantaritzi anaakopirotantatsiri maaawoni.

³⁰ Tima itsipashiritana Ashitanari, kimiwaitaka apaanimi nonkantya”.

³¹ Ikanta Judá-mirinkaiti jaawitanaa mapi ikowi intsitokirimi,

³² iro kantacha Jesús, ikantanakiri: “Iro ishintsinka Ashitanari antakaayi-takinawori kamiithayitatsiri okaatzi piñaakotakinari iirokaiti. ¿Oitama pintsitokawintinari?”

³³ Ari ikantaiyanakini Judá-mirinka: “Tii iro nontsitokawintimi kamiithari okaatzi pantayitakiri, aña iro nontsitokawintimi pithainkatasorintsitakiri Pawa. Tikaatsi piimachiitya iiroka, atziri pinatzi, iro kantacha pikimিতাকাantashiwaitaka Pawami pinatyí”.

³⁴ Ikantzi Jesús: “Jiroka osankinata Ikantakaantaitani,

Naaka kantatsi: ‘Pawaiti pinaiyini iirokaiti’.

³⁵ Ari ayotaiyironi Osankinarintsipirori, iiro okantzi anthainkañaanitiro. Iritajaantaki Pawa iitakiriri atziriiti ‘Pawaiti’ itzimi jiyotakaayitakiri iñaani.

³⁶ ¿Iitama pikijyimatantanari iirokaiti pikantaiyini nothainkatasorintsitaki nokantaki: naaka Itomi Pawa? Aña naakatataiki jookotaki, jotyaantakina nompoki kipatsiki.

³⁷ Iiro nantziromi okaatzi jantziri Ashitanari, iirotya pikimisantaiyini.

³⁸ Aña aritaki nantakiro. Onkantawitya iiro pikimisantana naaka, iro pinkimisanti okaatzi notasonkawintantayitaki, iro piyopirotantyaari ari notsipashiritari Ashitanari, itsipashiritana iijatzi irirori”.

³⁹ Ari ikowawitaiyani jaakaantirimi iijatzi, iro kantacha Jesús ishiyapi-thatanakari.

⁴⁰ Piyanaa Jesús katonkaki jiña Jordán. Ari isaikapai tsika jowiinkaantantzi pairani Juan-ni.

⁴¹ Ojyiki atziri jatashitakiriri jiñiiri Jesús. Ikantaiyini: “Tii itasonkawintantawita Juan-ni irirori, iro kantacha okaatzi ikinkithatakotakiriri jirika shirampari tyaaryoori inatzi”.

⁴² Ojyiki kimisantanakiriri Jesús.

11

Ikamantakari Lázaro

¹ Tzimatsi mantsiyari shirampari jiita Lázaro, Betania-jatzi jinatzi, ari onampitawori iijatzi María otsipatawo irinto Marta.

² (Jiroka María, iritsiro Lázaro, iro saitantakariri kasankaari iitziki Awinkathariti ojyitantzimaitari oishi.)

³ Okanta jiroka apiti iritsiro Lázaro, okaimakaantakiri Jesús, okantaki: “Pinkatharí, imantsiyatatzi paapatziyani”.

⁴ Ikanta ikimawaki Jesús, ikantzi: “Jiroka mantsiyarintsi tii owamaantzi, aña ari jiñaitiro ishintsinka Pawa, iijatzi ishintsinka Itomi”.

⁵ Owanaa jitakowitakawo Jesús jiroka Marta, iijatzi irinto, ipoña Lázaro,

⁶ ikimawitaka ikamantaitakiri jimantsiyatatzi Lázaro, iikiro isaikawaitanakitzi apiti kitiiyiri janta.

⁷ Ipoña ikantanairi jiyotaani: “Thami ampiyi Judea-ki”.

⁸ Ari ikantaiyini jiyotaani: “Rabí, owakiraa ikowaiyini Judá-mirinkaiti intsi-tokimi janta. ¿Iijatzima pikowi pimpiyanai?”

⁹ Ikantzi Jesús: “¿Imapiroma osamanitzi apaani kitiiyyiri? Itzimirika anitsitsiri kitiiyyipaitiki, tii jantziwawaita, tima jiñaakiri kitiiyyiinkari jaka kipatsiki.*

¹⁰ Iriima aniitatsiri tsiniripaiti, jantziwawaita, tima ikowityaatya janta kitainkari”.

¹¹ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Makoryaaki aapatziyani Lázaro, ontzimatyii niyaati nowiriintairi”.

¹² Ari ikantaiyanakini jiyotaani: “Pinkathari, kimitaka ari amataakoninta, tima iro jimakoryaantari”.

¹³ Jiñaajaantaiyini jiyotaani Jesús iro ikinkithatakotzi makoryaantsi, ikantakira: “Jimakoryaatzi Lázaro”.

¹⁴ Ipoña jooñaawontanakiniri, ikantziri: “Kamaki Lázaro.

¹⁵ Owanaa nokimoshiritaki tii nosaiki janta, iro pinkimisan-tapirotantyaari, thami aati aminiri”.

¹⁶ Ikanta Tomás jiitaitziri “Tsipari”, ikantanakiri ikaataiyini jiyotaanitari: “Thami oyaawitanatyaari, añaamachiiti iirorika jowamaayiitai aaka”.†

Iri Jesús, owiriintantaniri, añaakaantaniri

¹⁷ Ikanta jariitzimatapaaka Jesús, ikimapaaki tzimakotaki Lázaro 4 kitiiyyiri ikitaitantakariri.

¹⁸ Tii intainapirotzi Betania osaiki Jerusalén,‡

¹⁹ iro jiyaatashitantakawori Judá-mirinkaiti jiroka Marta otsipatakawo María, inkimoshiritakaantaiyaawori ikamaki iyaariri.

²⁰ Okanta iyotaki Marta iro jariitzimatya Jesús, jatanaki otonkiy-otawatyaari. Iro saikanaintsi María pankotsiki.

²¹ Okantawakiri Jesús: “Pinkathari, ari pisaikimi iiroka jaka, iiro ikamimi niyaariri.

²² Iro kantacha niyotzi naaka aririka pinkamitiri Pawa oitya rantimiri, aritaki jimatakimiro”.

²³ Ari jakanakiro Jesús: “Aritaki jañagai piyaariri”.

²⁴ Okantzi Marta: “Niyotzi aritaki impiriintai paata iwiyaantapaatyaa-woni kitiiyyiri impiriintantaiyaari kamayitatsiri”.

²⁵ Ipoña ikantanakiro Jesús: “Naakataki owiriintantatsiri, naakataki añaakaantaniri. Iitarika kimisantainani naaka, onkantawitatya inkami, ari jañagai.

²⁶ Ikaatzi añaayitatsiri iroñaaka, kimisantainani, iiro ikaamaniyitai. ¿Pikimisantziroma jiroka?”

²⁷ Okantzi iroori: “Nokimisantzimi Pinkathari, iirokataki Cristo Itomi Pawa ikajyaakaakiriri impoki jaka kipatsiki”.

Jiraapaaka Jesús ikitaitakiri Lázaro

²⁸ Ithonkakiro Jesús ikantayitakiro Marta, jatanaki okaimiro irinto María, okamantathatapaakiro, okantziro: “Ariitapaaka yotaantaniri, ikaimimi”.

²⁹ Okanta okimawaki María, katziyanaka, jatanaki oñiiri Jesús.

* **11:9** Ojyakaawintachari jaka “apaani kitiiyyiri”, jañaantari inatzi Jesús, iro kimitakawori kitiiyyiri. Tima jiñaawaitakiro Jesús jiroka, jiyotzi tikira imonkaapaita jowamaantaityaariri. Jiroka ikantakiri: “Pinkinkishiritakotiro oita awijatsiri aririka aniiti kitiiyyipaiti. Tima aririka aniiti kitiiyyipaiti, kami-itha okoñaatzi, iiro antziwawaita, añaairo tsika ankini iiro aminaashiwaita tsikarika aati. Irooma aniitirika tsiniripaiti, ojyiki antziwatya, aminaashitya tsikarika aati. Irootaki aniitantyaari tsika inin-takairo Pawa, iiro aminaashiwaita aati. Iirorika aatzi tsikarika ikowakairo Pawa, aritaki aminaashi-waitatya tsika aati. Tima iriitaki Pawa ojyawori kitiiyyiinkari, tsikarika aati, iiro aminashiwaita”.
† **11:16** Ikantakoitziri jaka “Tsipari”, irijatzi jiitaitziri “Dídimo”. ‡ **11:18** Kantakotachari jaka “tii intainapirotzi”, iro ojyawori ikantaitzi 3 kilómetro, irojatzi ikantaitziri pairani 15 estadio.

³⁰ Tikiraata jariita Jesús nampitsiki, irojatzi isaikaki otonkiyotawakari Marta.

³¹ Ikanta Judá-mirinkaiti tsipatakawori opankoki joimoshirinkiro jiñaakiro oshiyana Marí, joyaatanakiro jiñaajaantaki iraawaitatyíya kitataariki.

³² Okanta ariitapaaka Marí isaikaki Jesús, otzirowashitapaakari okantziri: “Pinkatharí, ari pisaikimi iiroka jaka, iiro ikamimi niyaariri”.

³³ Ikanta Jesús, jiñaakiro Marí iraimotapaakari, ari ikimitapaakari iijatzi Judá-mirinkaiti oyaatapaakirori, antawoiti jowashiritanaka, okatsitzimoshiritanakiri,

³⁴ josampitanakiro: “¿Tsikama janta pikitatakirika?” Ari ikantaitanakiri: “Pimpoki Pinkatharí, piñiiri”.

³⁵ Ari jiraapaakari irirori Jesús.

³⁶ Ikantaiyini Judá-mirinka: “¡Paminiri antawoiti jitakotakari!”

³⁷ Tzimimaitacha pashini kantanaintsiri: “Iriiwitaka jirika aminakairiri kaari okichaatsini, ¿kaari jaminanta tsika inkinakairo iiro ikamanta Lázaró?”

Ipiriintaa Lázaró

³⁸ Apiitanakiri Jesús okatsitzimoshiritanakiri, jiyaatashitanakiri okaakiini kitataari. Omoona inatzi, iro mapi jojyipyiitantakari.

³⁹ Ikantanaki Jesús: “Potainkiro mapi”. Ari okantanaki Marta iritsiro kamaintsiri: “Pinkatharí, kimitaka ari sankainkataki, tima tzimaki 4 kitijyiri ikamantakari”.

⁴⁰ Ari jakanaki Jesús: “¿Nokantakimi, pinkimisantinarika, ari piñaakiro ishintsinka Pawa?”

⁴¹ Jotainkakiro mapi. Ipoña jaminanaki Jesús inkitiki, ikantanaki: “Ashitanarí, nopaasoonkitzimi iiroka, tima pikimana.”

⁴² Niyotzi ari pinkantapiintatya pikimana. Iro nokantantzimiri inkimantyaari atziríiti saikaintsiri jaka, iro inkimisantantyaari iirokataki otyaantakinari”.

⁴³ Ithonkakiro jiñaawaitakiro jiroka, ikaimanaki: “¡Lázaro, pishitowi!”

⁴⁴ Shitowapai kaminkari, jankowitakawo manthakintsi jakoki iijatzi iitziki, irojatzi iponapootakawo jankowitantaitawakariri. Ari ikantzi Jesús: “Pankowiryaakotiri, jiyaataita”.

Ikamantawakaita intsitokaitiri Jesús

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

⁴⁵ Irootaki ikimisantantanakari oiyiki Judá-mirinkaiti ikaatzi jataintsiri itsipatawo Marí, ikaatzi ñaakirori jantakiri Jesús.

⁴⁶ Iro kantacha tzimatsi jatashitanakiriri Fariseo-paini. Ikamantapaakiri okaatzi jantakiri Jesús.

⁴⁷ Ikanta Fariseo-paini itsipatakari ijiwari Ompiratasorintsitaari, japotakiri jiwariiti, ikantaiyini: “¿Oitama antiri? Jirika shirampari oiyiki itasonkawintantaki.”

⁴⁸ Aririka añaashiminthatyaari, maawoni inkimisantaitiri. Ari impokaki ijiwaripaini Roma-jatzi, impookakaantakiro tasorintsipanko, japirotakaan-takiro anampitsiti”.

⁴⁹ Iro kantacha, iinitatsi itsipatakari, iitachari Caifás, iriitaki Ijiwaripiroriti Ompiratasorintsitaari, ikantanaki irirori: “Tii piyotaiyini iiroka.”

⁵⁰ Iro kamiithatatsi ashiniti apaani atziri inkamawintai, iiro japiroitantai anampiki”.

⁵¹ Jirika Caifás, Ompiratasorintsipirori jini, jiñaawaitakaakiri Pawa. Okantawitaka tii jiyotzi, iri Jesús ikinkithatakotaki inkamawintiri iyyininkapaini.

⁵² Tii apa inkamawintiri iyyininkapaini, aña inkamawintairi maawoni itomiiti Pawa tzimpookaintsiri, jiwithaawakaantyaari jashitaari.

⁵³ Aripaiti ikowaki ijiwari Judá-mirinkaiti jowamairi Jesús.

⁵⁴ Irootaki kaari ikowantanaa Jesús intsipatanaiyaari Judá-mirinkaiti. Aña shitowanaki isaiki Judea-ki, jataki otzishimashiki osaiki nampitsi iitachari Efraín. Ari isaikakaapairi jiyotaani.

⁵⁵ Irootaintsi joimoshirinkapaititairo Judá-mirinkaiti Anankoryaantsi, oyyiki atziri jatatsiri Jerusalén-ki jiwitsikashiriyitya.

⁵⁶ Ari jaminaminaitakiri Jesús, josampitawakaiyani tasorintsipankoki: “¿Tsikama pikantaiyini iiroka? ¿Ari impokaki joimoshirinkaita?”

⁵⁷ Ikanta Fariseo-paini itsipayitakari Ompiratasorintsipiroriiti, ikantanta-yitaki: “Iitarika yotaintsini tsika isaiki Jesús, inkamanti, naakaantiriita”.

12

Isaitantaitari Jesús kasankaari

(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

¹ Aritaki yotapaaka 6 kitiiyyiri joimoshirinkantyaawori Anankoryaantsi, jataki Jesús Betania-ki, inampiki Lázaro jowiriintairi pairani.

² Ari joimoshirinkaitakiri Jesús. Iro Marta oyiitantatsi. Ari isaikitakari iijatzi Lázaro itsipatakari Jesús jowaiyani.

³ Amakotapaaki María kasankaari. Oyyiki owinawoni jiroka. Osaitan-tapaakari iitziki Jesús. Ojyitantzimaitari oishi. Kasankainka okantanaka maawoni pankotsiki.*

⁴ Ikanta Judas Iscariote, jiyotaani Jesús pithokashityaarini paata, ikan-tanaki:

⁵ “¿Litama kaari ipimantantaitawo jiroka kasankaari? Ari aantatyaami oyyiki kiriiki, iri anishironkatantyaaririmi ashironkainkari”.†

⁶ Tii iro ikantantakari Judas jitakotatyaari ashironkaariiti, aña koshintzi jinatzi. Iriitaki jowaitakiri inkimpoyiiri kiriiki, iro kantacha ikoshitapiintzi kapichiini.

⁷ Ari ikantanaki Jesús: “Piñaashiminthatyaawo, aña iroowitaka okajyaakaak-inari, inkitaitakinarika.‡

⁸ Iriima ashironkainkariiti ari inkantaitatyaani isaikimotimi, irooma naaka iiro nokantaitatyaani nosaikimotimi”.

Ikamantawakaita intsitokaitiri Lázaro

⁹ Jiyotaiyakini Judá-mirinkaiti ari isaiki Jesús Betania-ki. Jiyaataiyakini janta, tii apa jaminiri Jesús aña iijatzi Lázaro, jowiriintairi pairani Jesús.

¹⁰ Ikamantawakaayitaka Ompiratasorintsipiroriiti intsitokiri iijatzi Lázaro.

¹¹ Tima iriitaki Lázaro kantakaantakirori kaari jaapatziyaitantanaari Judá-mirinkaiti ikimisantaitanakiri Jesús.

Ariitaa Jesús Jerusalén-ki

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

* **12:3** Jiroka kasankaari kinkithatakotachari jaka, iro jiwitsikaitzi inchatiyaki iitachari “nardo”. Okaatzi otinatzi apaani libra, irojatzi ikantaitziri iijatzi 300 gramo. † **12:5** Kantakotachari jaka “oyyiki kiriiki”, irijatzi ikantaitziri pairani “300 denario”. Iri ipinaitziriri antawairyaantzi, aririka jimonkaatakiro apaani osarintsi jantawaitaki. ‡ **12:7** Tzimatsi jamitaitari pairani. Aririka inkamakaantaiti, isaitantari kasankaari, inkini inkitaitiri.

¹² Ojyiki atziri jataintsiri Jerusalén-ki joimoshirinkiro Anankoryaantsi. Okanta okitiiyyitamanai, ikimaiyakini ari impokiri Jesús nampitsiki.

¹³ Ipoña ichikaiyanakini ogyawori kompiroshi. Jataiyanakini intonkiy-otawatyaari, ikimaiyini ikantzi:

¡Aatsikitataiki awinkathariti!

Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkathari aitziri otyaantakiriri.

¡Iriitaki Awinkatharipirotitaiyaari aakaiti Israel-mirinkaiti!

¹⁴ Ari jiñaapaaki Jesús iwonkiri burro, ityaakaanakari, tima okinkithatakotsitakari Osankinarintsipirori, ikantaitaki:

¹⁵ Sion-jatoiti, iiro pithaawaiyini,

Pokataiki Piwinkathariti,

Ityaakaakari iwonkiri burro.

¹⁶ Owakiraini, tii ikimathataiyironi jiyotaani jiroka. Iro kantacha itzinaashitaawo Jesús jowaniinkawo, aripaiti ikinkishiritanaka iriitaki Jesús josankinatakoitzi.

¹⁷ Tima ikaatzi tsipatakariri Jesús jowiriintairi Lázaro, ikinkithatakoyitairo okaatzi jiñaakiri.

¹⁸ Iro jiyaatananakari atziriiti itonkiyotawakari Jesús, tima ikimakotakiri jowiriintantaki.

¹⁹ Iriima Fariseo-paini ikantawakaiyani iriroriiti: “Piñaakiro, kimitaka iiro akitsirinkiri. Paminiri, iro jiyaatashitiri maawoni”.

Jaminaminatziri Jesús Grecia-paantiri

²⁰ Tzimayitatsi Grecia-paantiri tsipatakariri atziriiti jataintsiri joimoshirinkaiyani.

²¹ Ikanta Felipe Betsaida-jatzi, ipokashitapaakiri Grecia-paantiri. (Jiroka Betsaida nampitsi inatzi saikatsiri Galilea-ki.) Ikantapaakiri: “Pinkathari, nokowi noñiri Jesús”.

²² Ari jiyaatanaki Felipe, ikamantapaakiri Andrés. Apitiroiti jiyaataiyanakini, ikamantakiri Jesús.

²³ Ari ikantanaki Jesús: “Monkaapaititapaaka itzinaashitantaiyaawori jowaniinkawo Itomi Atziri.

²⁴ Apaani okithoki kaari ipankiitzi, ari ashi owamachiitiro onkantya apakithowoini. Irooma aririka ompathaakitanaki ogyookanaki ipanki-itakiro, ari jiñaitakiro onkithokitai. Imapiro. §

²⁵ Iitarika itakowaitashitachani jantayitziro inintashiyitari, ari impiyashitaiya. Iriima manintanakironi jantashiwaiyitari jaka kipatsiki, ikamawintanaatziro inkañaaniyitari.

²⁶ Tzimatsirika kowatsiri nonkimitakaantiri nompiratani, inkimitakotinawo naaka. Tsikarika nosaikai naaka, ari isaikitaiya iijatzi nompiratani. Iitarika nokimitakaari nompiratani, iri Ashitanari kankaiyaawoni impinkathaitantyaariri paata”.

Ikinkithatakota Jesús jowamaitiri

²⁷ “¡Antawoiti okatsitzimoshiritakina iroñaaka! ¿Tsikama nonkantika? ¿Nonkantima: ‘Ashitanari, powatsinaryaakoshiritaina?’ ¡Aña irootaki nopokantakari, nimonkaatairo!

²⁸ Ashitanari, poñaagantiro powaniinkawo”. Ikimaitatzi ñaawaitanaintsiri inkitiki, ikantaitzi: “Aritaki noñaagantakiro, iroñaaka napiitiro”.

²⁹ Atziriiti piyotainchari ikaatzi kimawakirori, ikantaiyanakini: “Ookathawontsi inatzi”. Iro kantacha ikantayitzi pashini: “Maninkari ñaanatakiriri”.

§ 12:24 Kantakotachari jaka “okithoki”, trigo inatzi.

³⁰ Ari ikantanaki Jesús: “Tii apa naaka jiñaanayitzi, aña iirokaiti jiñaaawaiwintaki.

³¹ Irootaintsi jiñaitiri jowasankitaitiri okantakaantziro iyaaripironka isaawijatziti, joitsinampagaitairi iijatzi pinkathariwaitashitachari.

³² Iro kantacha aririka jowatzikakoitakina jaka kipatsiki, aritaki nonkaimashiritanairi maawoni”.

³³ Ari jooñaawontziro Jesús tsika onkantya aririka jowamaitakiri.

³⁴ Ari jakaiyanakini atziriiti: “Ayotaiyini okantzi Ikantakaantaitani: ‘Kañaaniri jinatzii Cristo’. ¿Litama pikantantari iiroka ontzimatyii jowatzikakoitaitiri Itomi Atziri? ¿Litakama Itomi Atziri?”

³⁵ Ikantzi Jesús: “Iinta isaikimotanaimi jiitaitziri ‘Kitainkari’, apa isaikanai kapichiini. Pinkimitakaantiro paniitatyiiimi okitiiyyiinkatzi, ari onkantya iiro omapokantzimi kimitawori tsinirikiri. Tima ikaatzi aniitatsiri otsinirikitzi, tii jiñihiro tsika ikini.

³⁶ Pinkimisantairi jiitaitziri ‘Kitainkari’ iinta isaikimoyitzimi, pinkimiyakotyaari irirori”.

Tii ikimisantaaiyini Judá-mirinkaiti

Ithonkanakiro jiñaaawaitanakiro jiroka, shitowanaki Jesús. Tii joñaagantanaa.

³⁷ Okantawitaka Jesús oyyiki itasonkawintantawitaka inampiitiki jirikaiti, tii ikimisantaaiyini.

³⁸ Ontzimatyii imonkaatya josankinatakiri Kamantantaniri Isaías-ni, kantatsiri:

Pinkathari, ¿Litaka kimisantironi añaani?

¿Litaka joñaagaitakiri ishintsinka Pinkathari?

³⁹ Jiroka pashini josankinatakiri Isaías-ni, irootaki kaari ikimisantantaita, ikantaki pairani:

⁴⁰ Iri Pawa kaari okichaatakairini,

Imasontzitakaayitakiri,

Ari onkantya iiro jokichaatanta

Iiro ikimathawainitanta.

Ari onkantya iiro ipiyashitantaana naaka,

Nowawijaakotantaiyaariri.

⁴¹ Iro jiñaaawaitantakawori jiroka Isaías-ni tima iñaampiyakityaawo jowaniinkawo Jesús, irootaki ikinkithatakotantakariri.

⁴² Iro kantacha, oyyiki Judá-mirinkaiti kimisantanairiri Jesús, ari jimatsitanakawo ñaapiroriiti. Iro kantacha tii joñaagantziro, tima ithaawantatyaari Fariseo-paini, iiro ishinitairi intyaayitai japatotapiintaiyani.

⁴³ Ari okantzimaitaka. Iri ikowapirotanaki Fariseo-paini jaapatziyaminthatyaari, iriima Pawa, tii.

Jesús yakawintairini atziriiti

⁴⁴ Ari jiñaaawaitanaki shintsiini Jesús, ikantanaki: “Iitarika kimisantanani naaka, tii apaniirini ikimisantana, aña ikimisantsitakari otyaantakinari.

⁴⁵ Ikaatzi okitaanari naaka, okimiwaitakawo iriimi jokityaami otyaantakinari.

⁴⁶ Irootaki nopokantakari naaka, nonkimitaiyaari ‘Kitainkari’, ari onkantya nonkitiiyyiinkatakotantayairiri isaawijatzii. Iiro isaikayitai otsinirikitzi inkaati kimisantanani.

⁴⁷ Tima tii iro nompokantayairi naaka kipatsiki nowasankitaanti, iro nopokantakari nowawijaakotanti. Ikaatzi kimayiwitawori noñaani, tiimaita ikimisantzi, kaari naaka owasankitairini.

* **13:5** Iro jamiyitari Judá-mirinkaiti ikiwakiitapiinta intyaapiintantyaari ipankoki. Jiroka antawair-intsi, apa jantapiintzoro ompirataari. Tima apaani ñaapirori atziri, iiro okantzi inkiwakiiyitanti. Irootaki kaari okamiithatzimotantari ikiwakiyitakiri pairani Jesús jiyotaani. Iro jantantakawori jiroka Jesús, onkantya jiyotaantyaariri jiyotaani, onkantawitya jiwarimi jinatatyí atziri, ontzimatyíi jaapatziyaari pashini, inkimitakotyaari ikanta ompiratariri, tsinampashiri inkantya.

¹⁵ Naakataki oñaagakimirori, pinkimitakotantinari iirokaiti tsika nokan-takimi.

¹⁶ Tii ipinkathaitziri ompirataari janaakotziri ompiratariri. Tikaatsi iijatzi apaani otyaantaari anaakotirini otyaantakiriri. Imapiro.

¹⁷ Aririka pinkimathatanairo jiroka, pantanairo iijatzi, aritaki pinki-moshiritai.

¹⁸ Jiroka nonkantimiri, tii maawoni nonkinkithatakotaiyimini. Niyotziri naaka ikaatzi niyoshiitakiri. Ari imonkaatyaari Osankinarintsipirori, kantatsiri:

Tzimatsi atyootakinari, iriitaki pithokashityaanani.

¹⁹ Aririka imonkaatatya jiroka, iro pinkimisantapirotantyaanari ‘Naakatsitaka’. Irootaki nitantawori nokamantzimiro.[†]

²⁰ Iitarika aapatziyaarini notyaantani, naakatajaantaki jaapatziyaka iijatzi. Iitarika aapatziyinani naaka, iri jaapatziyaka otyaantakinari”.

Ikamantzi Jesús iri pithokashitirini Judas

(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)

²¹ Ari ithonkanakiro jiñaawaitakiro jiroka, antawoiti okatsitzimoshiritanakiri Jesús. Iikiro joñaagantanakitziro ikinkithatakotakiri, ikantzi: “Pikaataki iirokaiti jaka tzimatsi apaani pithokashitinani. Imapiro”.

²² Ari jaminawakaanaka jiyotaani, tii jiyotzi iita ikinkithatakotziri.

²³ Ikanta apaani jiyotaani, jitakopirotani Jesús, saikimotakiriri okaakiini jowaiyani,

²⁴ jiñaakiri Simón Pedro jiñaanachiratziri, ikantziri: “Posampitiri iita ikinkithatakotziri”.

²⁵ Ikanta irirori, jontsitokanakari okaakiini, josampitakiri: “Pinkathari, ¿iitaka?”

²⁶ Ari ikantzi Jesús: “Piñiina najyiti kapichiini tanta, iitarika nompaki, iriitaki”. Jajyitaki kapichiini tanta, ipakiri Judas Iscariote, itomi Simón.

²⁷ Ikanta jowawakawo Judas tanta. Aripaiti ikamaaritanaki. Ari ikantziri Jesús: “Pantiroota thaankiini pikinkishiritapiintakari”.[‡]

²⁸ Ikanta ikaatzi jowaiyani tikaatsi kimathatawakironi oita ikantantariri.

²⁹ Tima Judas iriitaki kimpoyiiriri kiriiki, jiñaajaantzi ikantatziiri Jesús jiyaatiita jamananti tsika oitya joimoshirintyaari, jiñaajaantaki iijatzi jamanantatyimpayitiriri ashironkainkariiti.

³⁰ Aritaki jowawakawo Judas tanta, jatanaki. Aritaki tsiniritanaki.

Owakiraari Ikantakaantaitani

³¹ Ari jatanaki Judas, ikantzi Jesús: “Monkaatapaaka itzinaashitanyawori jowaniinkawo Itomi Atziri. Iro jiñaitanyawori jowaniinkawo Pawa.

³² Tima ari okantari, iriitaki Pawa oñaagantironi jowaniinkawo. Iroñaaka jantiro.

³³ Notomiiti, kapichitapaaki nosaikimotanaimi. Ojyiki paminaminawitaina iirokaiti, iro kantacha iiro piñagaana. Irojatzi nokantsitakariri ajyininkapaini Judá-mirinka, irojatzi napiitsitzimiri nokantzimiro iirokaiti, tima iiro pitsipataana tsika nosaikapai naaka.

³⁴ Jiroka owakiraari nokantakaantani: Ontzimatyii pitakotawakaiya. Nokimita naaka nitakoyitzimi, ari pinkimitanaiaari iirokaiti, pitakotawakaanaiya.

[†] 13:19 Jiitapiintaka Jesús ikantzi “Naakatsitaka”, ari oiyakawo jiñaawaitaki Pawa pairani. Paminiro iijatzi Jn. 8.58. [‡] 13:27 Kantakotachari jaka “aripaiti ikamaaritanaki”, tii iro kantakaantironi jowawakawo Judas tanta, okanta ikamaaritantanakari, aña iri kantakaashitakawori ikamaaritantanakari.

³⁵ Aririka pitakotawakaanaiya iirokaiti, ari jiyoyitaimi maawoni iirokataki niyotaani”.

Ikinkithatakotziro Jesús jookawintanti Pedro

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

³⁶ Ikanta Simón Pedro josampitanakiri Jesús: “Pinkatharí, ¿tsikama piyaatika?” Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Tsika janta niyaati naaka, iiro okantzi poyaatina iirokaiti, irooma paata ari onkantaki poyaatina”.

³⁷ Ikantanaki Pedro: “Pinkatharí, ¿iitama iiro okantanta noyaatimi? ¿Aritaki noshiniwintakimi!”

³⁸ Jakanakiri Jesús, ikantziri: “¿Imapiroma pishiniwintina? Aña tiki-raamintha iñiita tyoopi, mawajatzí pinkanti: ‘Tii niyotziri Jesús’. Imapiro”.

14

Iri Jesús ojoyawori aatsi jariitantaitari Ashitairiki

¹ “Iiro powashiriwaitaa. Pawintaiyaari Pawa, pawintaiyaana iijatzi naaka.

² Janta ipankoki Ashitanari tzimatsi ojoyiki anampitapaiyaawo. Iiromi otzimi, iiro nokantzimi niyaatai niwitsikapaimi tsika pinampitapaiyaawo.

³ Aririka niyaatai, niwitsikayitai tsika pisaikai, ompoña nompiyashitaimi naayitaimi, ari pintsipatapaina iirokaiti tsika nosaikai naaka.

⁴ Piyotaiyironi iirokaiti aatsi jiyaatantaitari tsika nosaikai”.

⁵ Ari ikantanaki Tomás: “Pinkatharí, tii niyotzi tsika piyaati. ¿Tsikama nonkantyaaka niyotantyaawori aatsi?”

⁶ Jakanaki Jesús, ikantzi: “Naaka ‘Aatsi’, ‘Tyaaryoori’, ‘Añaamintotsi’. Apa impampithawokitaitina naaka, ari jariitaiya Ashitanariki.

⁷ Arimi piyopirotainami, ari piyotairimi iijatzi Ashitanari. Ari piyotakiri iroñaaka, iriitaki piñaapiintakiri”.

⁸ Ikantanaki Felipe: “Pinkatharí, incha poñaayinari Ashitzimiri, tikaatsi pashini nonkowiri”.

⁹ Ari ikantanaki Jesús: “Felipe, osamanitaki notsipatakimi iirokaiti, ¿tiki-raama piyotana? Ikaatzí ñaakinari naaka, jiñaakiri Ashitanari. ¿Iitama pikan-tantari?”

¹⁰ ¿Tiima pikimisantana ari nokaatziri Ashitanari, ari ikaatana irirori? Okaatzí nokantayitziri, tii naaka nintakaashiwaityaawoni nonkinkithakotimiro. Iri Ashitanari tsipashiritanari, iriitaki antakaanawori jantawaitani.

¹¹ Pinkimisantina ari nokaatziri Ashitanari, ari ikaatana irirori. Okom-pitzimotzimirika jiroka, iiro pikimisantaajaitziro nontasonkawintanti.

¹² Inkaati kimisaintainani naaka, ari intasonkawintantai irirori. Ari jimapirotanakiro intasonkawintanti, anaanakiro okaatzí jiñaakoitakinari, tima iro niyaatzimatai naaka nontsipatapaiyaari Ashitanari. Imapiro.

¹³ maawoni pairyagainani naaka inkowakotina jamanamanaatina, ari-taki nimatakiniri. Ari onkantya inthaamintantyaariri Ashitanari, okan-takaantziro jantzimotantakiri Itomi.

¹⁴ Iitarika pinkowakotainari pimpairyagaina naaka, aritaki nimatakimiro”.

Ikajyaakagaitakiriri Tasorintsinkantsi

¹⁵ “Aririka pitakotaina, aritaki pinkimisantairo nokantakaanani.

¹⁶ Ari nonkamitairi Ashitanari jotyaantimi pashini Ookaakowintimini,

¹⁷ Tasorintsipirori jinatyí, iriitaki tsipashiritapiintaimini. Iriima isaawijatzii iiro isaikimotziri, tima tii okantzi jiñiiri tii jiyotziri iijatzi. Irooma iirokaiti piyotaiyirini, tima isaikimotakimi, iri nampishiritantaimini.

¹⁸ Iiro pikimitari miritzi jookawintaitziri, ari nompiyashitaimi.

¹⁹ Irootaintsi, iiro jiñaayitaana isaawijatziiiti. Irooma iirokaiti ari piñaayitaina, kañaaniri pinkantaiya tima kañaaniri ninatzi naaka.

²⁰ Aripaiti piyoyitai notsipashiritari Ashitanari, iijatzi iirokaiti pitsipashiritana, ari nokimitari naaka notsipashiritaimi iirokaiti.

²¹ Inkaati kimisantapaantitainani, joñaagantziro tyaaryoopiroini jitakotana. Irootaki jitakotantaiyaariri Ashitanari, iijatzi naaka ari nitakotaiyaari, ari noñaagaiyaari”.

²² Ikanta Judas (kaari Iscariote) josampitanakiri: “Pinkathari, ¿litama poñaagantaiyaanari naakaiti, iiro poñaagaari pashiniiti?”

²³ Jakanaki Jesús: “Ikaatzi itakotanari naaka, ikimisantapaantitana. Irootaki jitakotantaiyaariri Ashitanari. Ari nokaatairi Ashitanari nontsi-pashiritaiyaari jirikaiti.

²⁴ Iriima kaari itakotinani, ipiyathapaantitakina. Tii naaka yotashi-waityaawoni okaatzi nokantakimiri, aña Ashitanari otyaantakinari iri yotakaanawori.

²⁵ Nokamantatziimiro maawoni jirokapaini iinta nosaikimotzimi.

²⁶ Iriima Tasorintsinkantsi, Ookaakowintimini, jotyaantimiri Ashitanari poyaatinani, iri yotaapaakimironi maawoni, inkinkishiritakaimiro okaatzi nokantayitakimiri.

²⁷ Kamiitha pisaikayitai. Tii iro nonkinkithatakotashitya tsika okanta isaikakaantzi isaawijatziiiti. Aña naaka matzirori pisaikantaiyaari kamiithapiroini. Iiro powashiriwaitashita, iiro pithaawawaitashita iijatzi.

²⁸ Aritaki pikimakina nokantaki: ‘Iro niyaatai, ompoña nompiyi ari ankaatai asaikayitai’. Ari pitakopirotainami, iiro powashiriwaitami nookay-itanaimi, aña pinkimoshiriwintinami piyotaki niyaatatyi Ashitanariki, anaataikinari natziritapaintzi.

²⁹ Nokamantatziimiro jiroka, pinkinkishiritantyaari paata, imonkaata-paatyaarika.

³⁰ Iiro nokinkithawaitsitakaimi, tima aatsikitaki pinkathariwintantaw-itachari kipatsiki. Okantawitaka tii ipinkathariwintana naaka.

³¹ Aritaki onkantya, iro jiyotantyaari isaawijatziiiti nitakotari naaka Ashitanari, nantziniri okaatzi ikantanari irirori. Pinkatziyaiyini. Thami aati”.

15

Ikimitawo Jesús oponkitzitha pankirintsi

¹ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Naaka kimitawori oponkitzithapiro pankirintsi. Iriima Ashitanari iri kimitakariri pankitzirori.

² Iirorika okithokitzi nochiwatha, ichikachiwathatziro ashitawori. Irooma otzimi kithokitatsiri, jowamiithachiwatziro, jowaankiityaakotziro onkini onkithokipiroti.

³ Kimitaka aritaki kaankiityaakotakimi iirokaiti, okantakaimi ñaantsipaini nokamantayitakimiri.

⁴ Apaani ochiwatha pankirintsi chootaryaathataintsiri iiro okithokitai, aña ontzimatyii ojoyookantyaawo oponkitzitha. Ari okimitari iijatzi iirorika poisokirokana, iiro okantzi pantairo kamiithari.

⁵ Naakataki kimitakawori oponkitzitha pankirintsi, irooma iirokaiti pikimitakawo nochiwatha pinayitzi. Ikaatzi oisokirotanari naaka ari nokim-itsitakari irirori, kimiwaitaka ojikimi inkithokipirotai. Iirorika pitsipashiriyitana, tikaatsi pantayitai.

⁶ Ikaatzi kaari oisokirotinari naaka, ari nookawintairi. Ari inkimi-taiyaawo okamachiwathatzi pankirintsi, jagaitziro intagaitiro.

⁷ Oisokirorika powayitaina, pintyaaryoowintairo okaatzi niyotaakimiri, pinkowakotairi Ashitanari oitarika pikowiri, aritaki jimatakimiro.

⁸ Aririka pimatanairo jojyakaawintaitakiri kithokipirotsiri pankirintsi, aritaki jiyotaimi imapiro niyotaanitaimi. Iro impinkathaitantyaariri Ashitanari.

⁹ Antawoiti nitakotaimi, nojyakari Ashitanari jitakotana naaka. Pinintaawaityaawo nitakotaimi.

¹⁰ Iikirorika pinkimisantanakityihiro nokantakaantani, ari pinintaawaitaiyaawo nitakotanka, nokimitairo naaka nokimisantapaantitziri Ashitanari nonintaawaitawo jitakotanka.

¹¹ Iro nokamantantzimirori jiroka inkini ankimoshiriti, irootaki pinkimoshiripirotantyaari iiroka.

¹² Jiroka nokantakaantani: Pitakotawakaiya nokimitairo naaka nitakotaimi iirokaiti.

¹³ Iitarika shiniwintariri inkamawintiri jaapatziyani, joñaagantatzihiro jitaakopirotanki.

¹⁴ Naapatziyani pinatzi iirokaiti aririka pantanairo nokantzimiri.

¹⁵ Aritapaaki nokimitakaantzimi ompirataari, tima apaani ompirataari tii jiyotzi okaatzi jantayitziri ompiratariri. Aña nokimitakaantzimi naapatziyani, tima nokamantaimiro maawoni ikantanari Ashitanari.

¹⁶ Tii iiroka iyoshiitakinani, aña naaka yoshiitaimi iirokaiti. Naakataki otyaantimini piyaati tsikarika, pinkimitakotaiyaawo pankirintsi kithokipirotsiri, ari pinkantapiintanakitya. Ari onkantya jimatantaimironi Ashitanari oityaarika pinkowakotiriri pimpairyaayitaina.

¹⁷ Jirokataki nokantakaantzimiri: Pitakotawakaiya”.

Inkisaniiintimi isaawijatziiti

¹⁸ “Aririka piñaakiro inkisaniiintanakimi isaawijatziiti, pinkinkishiritiro ari ikantaitakina naaka ikisaniiintaitakina.

¹⁹ Irojatzi pojyakyarimi isaawijatziiti, ari jitakotakimimi, ikimitawakaa irirori jitakotawakaiyani. Irooma niyoshiitaimi naaka, pitsipawitari isaawijatziiti, irootaki ikisaniiintantzimiri. Kimiwaitaka kaarimi iiroka isaawijatziiti.

²⁰ Pinkinkishiritiro nokantsitakimiri: Tii ipinkathaitziri ompirataari janaakotiri ompiratariri. Ari inkimitaitimiri iirokaiti inkowaiti intsitokaitimi, inkimitaitina naaka. Iitarika kimisantapaantitakinani naaka, aritaki inkimisantaitakimi iirokaiti.

²¹ Iro inkowaitantyaari intsitokaitimi, naakataki intsitokawintaiti, okantakaantziro tii jiyotaina iri Pawa otyaantakinari.

²² Iiro otzimaajaitzimi ikinakaashitani, iiro mi nopoki niyotaayitairi. Iro kantacha iiro okantai jimanakotairo iyaaripironka.

²³ Ikaatzi kisaniiintakinari naaka, ikisaniiintakiri iijatzi Ashitanari.

²⁴ Iiro otzimaajaitzimi ikinakaashitani, iiro mi notasonkawintaki jiñaantakawori kaari jiñaapiintaitzi. Okantawitaka jiñaayitakiro jirokapaini, iikiro ikisaniiintatyaana, ikisaniiintsitakari iijatzi Ashitanari.

²⁵ Ari okantzimaita, tima ontzimatyii imonkaatya osankinarintsi, kantat-siri:

Ikisaniiintashiwaitakina.

²⁶ Aririka impokaki ‘Ookaakowintaniri’, Tasorintsihirotatsiri, notyaantapaimiri nontsipatyaari Ashitanari, iriitaki yotashiritakaimini piyotantinari naaka.

²⁷ Impoña pinkinkithatakotaina iirokai, aritaki pitsipatsitakina owakiraini atantanakawori”.

16

¹ “Iro nokantantzimirori jirokapaini, iiro powajyaantantawo pawintaashiritaina.

² Ari piñaakiro iiro ishinitaimi pintyagai tsika japatotapiintaita. Ari piñaakiro iijatzi intsitokaitimi, jiñaajaantaiti jantatziiniri Pawa kamiithari.

³ Iro jimatantyaawori jiroka, tima tii jiyotziri Ashitanari, tii jiyotana iijatzi naaka.

⁴ Aririka imonkaatatya jiroka, iro pinkinkishiritantyaawori nokantakimiri. Irootaki nitantzimirori nokamantzimiro”.

Jantakaantziri Tasorintsinkantsi

“Tii nokamantsitzimiro owakiraini jiroka, tima irojatzi notsipayitzimi.

⁵ Irootaintsi niyaatai nontsipatapaiyaari otyaantakinari. Tikaatsimaita osampitakowintironi tsika niyaatai,

⁶ apa powashiritaiyani pikimakina nokantakimiro jirokapaini.

⁷ Pinkimi nonkantimiro tyaaryoori. Iro kamiithatzimotimini iirokai niyaatai. Tim a iirorika niyaatai, iiro ipoki iitachari ‘Ookaakowintaniri’ intsipashiritaimi. Irooma aririka niyaatai, naaka otyaantapairini.

⁸ Aririka impokapaaki Tasorintsinkantsi, iri ooñaawontapaakinirini ikinkishiriwaitari isaawijatziiti, tima ikinakaashiwaitakawo ikinkishiritakotziro kaaripirokantsi, kamiithashirinkantsi, yakawintaantsi.

⁹ Ari jiyotakaayitairi iro kaaripirokantsi iirorika ikimisantaitana naaka.

¹⁰ Ari jiyotakaayitairi iro kamiithashirinkantsi, nimatziro naaka nowamiithashiritantzi, tima niyaatairika Ashitanariki iiro jokitaitaana.

¹¹ Ari jiyotakaayitairi iita jiyakawintaitakiri, iriitaki pinkathariwintakiriri isaawijatziiti.

¹² Iinirrotatsi oiyiki nonkantimiri, kimitaka aritaki anaanakimi nokantakimiri.

¹³ Aririka impokaki Tasorintsipirori, iriitaki yotaapaakimironi maawoni tyaaryoori. Tim a iiro jiñaawaitashitawo ikowashitari irirori, aña inkamantan-tiro ikimakiri. Ari jiyotakaaimiro onkaati awijatsini paata.

¹⁴ Iri kimainani noñaawaitiro, jowawijaañaanitimiro iirokai, ari onkantya jiyotantaityaawori nowaniinkawo.

¹⁵ Tim a okaatzi jiyotanitari Ashitanari, irojatzi niyotanitari naaka. Irootaki nokantantakari: ‘Iri kimainani noñaawaitiro, jowawijaañaanitimiro iirokai’ ”.

Onkantawitya powashiritya, aritaki pinkimoshiritai

¹⁶ “Kapichitapaaki iiro piñaana, iro osamaniwitatya ari piñiina iijatzi. Tim a niyaataaty Ashitanariki”.

¹⁷ Ikanta jiyotaani josampitawakaanaka: “¿Litama ikantakotziri? Ikantakai kapichitapaaki iiro añaayitairi, iro osamaniwitatya ari añaagairi iijatzi, tim a jiyaataty Ashitaririki.

¹⁸ ¿Litama ikantakotziri ‘kapichitapaaki?’ Tii akimathatziro iita ikinkithatakotziri”.

¹⁹ Ari jiyotaki Jesús ikowaiyatziini josampitiri, ikantanakiri: “Nokantaiyakimini: ‘Kapichitapaaki, iiro piñaana, iro osamaniwitatya ari piñiina iijatzi’. ¿Irooma posampitawakaari?

²⁰ Ari piñairo piraawaitaiya, owashiri pinkantaiya, piñaaminthatiri isaawijatziiti ikimoshiritaiyini. Onkantawitya powashiriwaitya, aritaki piñiio pinkimoshiriti. Imapiro.

²¹ Aririka ontzimaaniti tsinani, okimaatsiwaita. Aririka intzimaki owaiyani, ompiyakotanakiro okimaatsiwaitaka okimoshiriwintanakitziiri inchaanikiti.

²² Ari onkimityaari iijatzi, ontzimatyii powashiriwaitya iirokaiti. Aririka piñaawaina, oiyiki pinkimoshiritanai, tikaatsi owashiritakaimini.

²³ Paata tikaatsi posampitainari. Iri Ashitanari mataimironi oitarika pinkowakotinari pimpairyaayitaina.

²⁴ Pamanapiintari Ashitanari pikowakotziri oitarika, pikamiminthawait-ashitari. Irooma aririka pinkowakotairi, ontzimatyii pimpairyaapiintaina naaka. Aririka pinkantya pinkowakotapiintairi, aritaki jimatakimiro, irootaki pinkimoshiritantaiyaari”.

Noitsinampaakiro naaka isaawijato

²⁵ “Nojyakaawintatziimiro maawoni nokinkithatakotakimiri. Iro kantacha irootaintsi imonkaatya iiro nojyakaawintaimiro, aña koñaawoini nonkinkithatakotaimiri Ashitairi.

²⁶ Paata, ari piñaayitairo iirokaiti pimpairyagaina pinkowakotairi Ashitanari. Tii naaka kamitakowintaimini.

²⁷ Iriitaki Ashitairi itakoyitaimiri iirokaiti. Iro jitakotantzimiri, tima pitakoyitana naaka, pikimisantakina nopoñaakawo naaka Pawaki.

²⁸ Nopoñaanaka Ashitairiki nopokantakari jaka kipatsiki. Iro nookawintanairo kipatsi iro nompiai Ashitairiki”.

²⁹ Ipoña ikantanaki jiyotaani: “Koñaatanaki piñaawaitziri, tii pojyakaawintawaitziro.

³⁰ Noñaakimi piyotziro maawoni tsikarika oiyita, tii okowajaanta intzimi osampitimini, aña piyotziro iitarika ikinkishiritari. Irootaki nokimisantantari imapiro pipoñaaka Pawaki”.

³¹ Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “¿Arima, kimisantaime iroñaaka?

³² Monkaatapaaka. Irootaintsi, piñaayitiro pintzimpooki pinkinayiti tsikarika, ari pookawintanakina apaniroidini. Iro kantacha tiimaita nosaiki apaniroidini, aña Ashitanari tsipatanari.

³³ Nokamantayitziimiro maawoni jiroka onkantya piñaantyaawori kamiitha pisaiki pintsipatina naaka. Jaka isaawiki, oiyiki piñaashiwaityaawo. Iro kantacha, pishintsishiriyiti. Tima noitsinampaakiro naaka isaawijato”.

17

Jesús jamanakotari jiyotaani

¹ Ikanta ithonkakiro ikantakiro jirokapaini, aminanaki Jesús inkitiki, ikantanaki: “Ashitanarí, monkaapaititapaaka. Poñaagantairo jowaniinkawo pitomi, iroñaagantsityaawo iijatzi pitomi powaniinkawo iiroka.

² Iirokataki owakiriri ipinkathariwintantariri maawoni atziri, inkañaanitakaantyaariri ikaatzi pashitakaakariri.

³ Aririka jiyoitaimi apaniroidini Pipawapirotzi iiroka, jiyoitairi Jesucristo potyaantakiri, ari inkañaanitakairi.

⁴ Noñaagantakimiro powaniinkawo jaka kipatsiki, nohotyaakimiro pikan-takinari nantiro.

⁵ Pishinitina nontsipataimi, Ashitanarí, ari ankaati añaayitairo owaniinkawo akimita kitziroidini tikiraamintha awitsikiro kipatsi.

⁶ Jirikaiti piyoshiitairi pashitakaanari, niyotaayitairi iitarika iiroka. Iirokataki ashitsitariri, ipoña pashitakaayitanaari naaka. Nokimisantakaayitaimiri piñaani.

⁷ Ikinkishirita, okaatzi niyotanitari naaka, iirokataki yotakaanawori.

⁸ Niyotaayitairi okaatzi piyotakaanari, ikimisantanakiro jirikaiti. Ikinkishiritanaa tyaaryoo nokaatzimi iiroka, ikimisantanai iirokataki otyaantakinari.

⁹ Naakataki kamitakowintziriri jirikaiti. Tii iri nonkamitakowinti nampitashiwaitawori kipatsiki, aña nokamitakowintatziiri pashitakaanari.

¹⁰ maawoni nashitari naaka irijatzi pashitari iiroka. Ikaatzi pashitari iiroka irijatzi nashitari naaka. Tima iriitaki oñaagantaironi nowaniinkawo.

¹¹ Iiro nosaikanai jaka isaawiki, niyaatai nontsipatapaimi iiroka, irooma jirikaiti iikiro isaikanakityi. Ashitanarí Tasorintsi, pinkimpoyaawintiri impairyaapiintantimini, iro jiwithaawakaantyaari, akimitawakaa aaka.

¹² Iinta notsipayitari jaka isaawiki, naamaakowintari, nokimpoyaawintziriri ipairyaapiintantzimiri. Iiro itzimayitai piyashiwaitaachani, apatziro inkantakaiyaawo jiitaitziriri ‘Otomi piyashiwaitaantsi’, ari imonkaatyaari okinkithatakotakiri Osankinarintsipirori.

¹³ Iro niyaatai pisaikinta iiroka. Irootaki nokantantawori jirokapaini iinta nosaiki isaawiki, inkimitantyaanari naaka inkimoshiritaiyini kamiithaini jirikaiti.

¹⁴ Niyotaakiri piñaani, owanaa ikisaniintaitanakiri, tima tii ikimitanaari isaawijatziiti, nokimita naaka tii isaawijatzi ninatyi.

¹⁵ Tii nokowakotzimi paayitairi isaiki jaka isaawiki, apa pinkimpoyaawintairi ikaaripirotakaitzirikari.

¹⁶ Nokimita naaka tii isaawijatzi ninatyi, iijatzi jirikaiti tii jojjanaari isaawijatziiti.

¹⁷ Pintasorintsishiritakairi jaakowintanaiaawo tyaaryoori. Tima tyaaryoori inatzi piñaanitari iiroka.

¹⁸ Pikimitaakina naaka potyaantakina nosaikimotiri isaawijatziiti, ari nonkimitairi iijatzi iriroriiti notyaantairi isaikimotairi.

¹⁹ Okowapirotya nontasorintsishiritai noshiniwintaiyaari jirikaiti, onkantya intasorintsishiritantaiyaari iijatzi irirori.

²⁰ Tii apa nonkamitakowintiri jirikaiti, aña nokamitakowintsitari inkaati kimisantainani aririka inkinkithatakaayitairi jirikaiti.

²¹ Namanakowintari maawoni jirikaiti onkantya jiwithaawakaantaiyaari, apaani inkantaiya jiwithaanaimi iiroka. Ashitanarí, akimita aaka awithaawakaa, ari inkimitaiyaari iijatzi iriroriiti jiwithaawakaapirotaiya, onkantya inkimisantantaiyaari isaawijatziiti iirokataki otyaantakinari.

²² Jiroka nowaniinkawo, okaatzi poñaagakinari, irojatzi nimatairi naaka noñaagairi iriroriiti. Ari onkantya jiwithaawakaantyaari, akimitawakaa aaka.

²³ Tima pitsipashiritana iiroka, ari nokimitsitari iijatzi naaka notsipashiritari iriroriiti, ari onkantya jiwithaawakaantyaari. Iro inkinkishiritantyaari isaawijatziiti iirokataki otyaantakinari, antawoiti pitakotakari pikimitaakina naaka antawoiti pitakotakina.

²⁴ Ashitanarí, iirokataki ashitakaakinari jirikaiti, nokowi intsipataina tsika nosaikai naaka, jiñaantaiyaawori nowaniinkawo. Iirokataki owaniinkatakaakinari, tima pitakotsitakina kitziroini tikiraamintha iwitsikaata kipatsi.

²⁵ Ashitanarí tampatzikashiriri, tii jiyotaimi isaawijatziiti. Iro kantacha naaka niyotzimi, iijatzi jirikaiti jiyotzi iirokataki otyaantakinari.

²⁶ Niyotaayitairi iitarika iiroka, iikiro niyaatakaatyiiro niyotairi, tima notsipashiritaari, nitakoyitaari pikimitaakina naaka pitakotakina”.

18

Jagaitakiri Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

¹ Aritaki ithonkanakiro ikantayitakiro jiroka, shitowanaki Jesús itsipatanaari jiyotaani jiyaatiro intatsikironta owaryiinkariti jiitaitziro “Cedrón”. Ari otzimiri pankirintsimashi, tsika janta isaikapaaki Jesús itsipayitakari jiyotaani.

² Jiñiitawo iijatzi Judas jirika pithokashitantachani, tima ari isaikakaapi-intziri Jesús jiyotaani janta.

³ Ari jariitapaaka Judas itsipatapaakari owayiriiti, itsipatakari aamaakowintawori tasorintsipanko jotyaantakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, jotyaantani iijatzi Fariseo-paini. Joirikayitapaakiro itsitokaminto, jamaki iijatzi jootaminto.

⁴ Iro kantacha Jesús jiyotsitakawo maawoni awijiyimotirini, ishitowashitanakiri, josampitawakiri: “¿litama paminaminatziri?”

⁵ Ikantaiyini jirikaiti: “Naminaminatatziiri Jesús Nazaret-jatzi”. Ari ikantzi Jesús: “Naakataki”. Jirika Judas pithokashitaniri ari itsipatakari jirikaiti.

⁶ Jiñaawaitanaki Jesús, ipiyaponthotaiyanakani itaapiiki, tyagaiyanakini.

⁷ Japiitanakiri Jesús, josampitziri: “¿litama paminaminatziri?” Japiitanakiro irirori, ikantzi: “Naminaminatatziiri Jesús Nazaret-jatzi”.

⁸ Ari japiitanakiri Jesús, ikantziri: “Aritaki nokantakimi naakataki. Naakarika paminaminatzi, potyaantairi notsipayitakari, jiyaataita”.

⁹ Ari imonkaatari ikantsitakari Jesús: “Ashitanarí, ikaatzi pashitakaakini, iiro ipiyakaantawaita apaani”.

¹⁰ Ikanta Simón Pedro, otzimimotziri irirori josataaminto, jinoshikanakiro, itotsitakiri ikimpitapironampi iitachari Malco, jotsikatani Ompiratasorintsipirori.

¹¹ Ipoña Jesús, ikantanakiri Pedro: “Powairo posataaminto. Iri Ashitanari shinitakinari nonkimaatsiwaityaawo jiroka, ¿iroma okantzi nimonkaatiniri?”*

Jaitanakiri Jesús Ompiratasorintsipiroriki

(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

¹² Ikanta owayiriiti itsipatakari ijiwari, iijatzi ijiwari aamaakowintawori tasorintsipanko jotyaantani Judá-mirinkaiti, joirikanakiri Jesús, joojotanakiri.

¹³ Ari jitapaintawo ikinakaanakiri ipankoki Anás. Iriitaki rikonkiri Caifás Ompiratasorintsipirotsiri.

¹⁴ Jirika Caifás iriitaki kantakiriri kitziroini Judá-mirinkaiti: “Iro kami-ithatatsi ashiniti apaani atziri inkamawintai”.

Ityaaki Pedro iniyankiitiritiki Anás

(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

¹⁵ Ikanta Simón Pedro itsipatakari pashini jiyotaani Jesús, joyaatakowintanakiri Jesús. Jirika pashini yotaari, iñaapiintani jinatzi Ompiratasorintsipirori, irootaki ityaantapaakari joyaatakowintakiri Jesús.

* **18:11** Jiroka ikantakotakiri jaka Jesús: “Iri Ashitanari shinitakinawori nonkimaatsiwaityaawo jiroka”. Irojatzi ojyawori inkantimi: “Iri Ashitanari shinitakinawori nomirityaawo kipijyaari”. Iro ojyakaawintacha aririka inkimaatsiwaitiya, okimiwaitawo jimiriyiitawo kipijyaari.

¹⁶ Iriima Pedro ari ikatziyapaakari jantakironta otantotsiki. Jirika yotaari iñaapiintani Ompiratasorintsipirori, ikinkithawaitakaakiro aamaakowintawori ashitakowontsi, iro omontyaantakariri iijatzi Pedro.

¹⁷ Okanta aamaakowintawori ashitakowontsi, osampitakiri Pedro: “¿Kaarima iiroka jiyotaani jirika atziri?” Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Tii naaka”.

¹⁸ Tima okatsinkaityaatzi, jirikaiti ompirataari itsipatakari aamaakowintawori tasorintsipanko jowaampataiyakini paampari. Ari isaiki jakitsitaiyani. Ari itsipatakari iijatzi Pedro jakitsitaiyani paampariki.

Anás josampitziri Jesús

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

¹⁹ Ikanta Ompiratasorintsipirori jitanakari Jesús josampikowintziri jiyotaanipaini, iijatzi okaatzi jiyotaantakiri.

²⁰ Ari ikantanaki Jesús: “Nokinkithatakaapiintakiri maawoni atziriti. Niyotaantapiintaki japatotapiintaita iijatzi tasorintsipankoki, japatotaiyani maawoni Judá-mirinkaiti. Tii nimanakaawo okaatzi nokinkithayitziri.

²¹ ¿Litama posampitantanari naaka? Posampitiri ikaatzi kimayitakinari. Iriiyitaki yotzirori okaatzi nokantayitakiriri”.

²² Jakakiri Jesús, apaani aamaakowintawori tasorintsipanko ipa-japootanakiri, ikantziri: “¿Arima pinkantiri pakiri Ompiratasorintsipirori?”

²³ Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsirika kaaripirori noñaawaitakiri, pinkantinawo tsika otzimi. Aña okaatzi noñaawaitakiri kamiitha inatzi. ¿Litama pipajapootantanari?”

²⁴ Ikanta Anás jotyaantakiri isaiki Caifás Ompiratasorintsipirotsiri, joojotaka.

Ikantzi Pedro: Tii noñiiri naaka Jesús

(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

²⁵ Irojatzi ikatziyaka Pedro jakitsiwaita paampariki. Ari josampiitakiri: “¿Kaarima iiroka jiyotaani jirika atziri?” Ari jotikanakiro Pedro, ikantanaki: “Tii naaka”.

²⁶ Ikanta osamaniityaaki josampitairi iijatzi jompiratani Ompiratasorintsipirori, iriitaki iyyininkathori itotsitakiri inkaanki ikimpita, ikantziri: “¿Kaarima iiroka noñaaki itsipatzimi pankirintsimashiki?”

²⁷ Ari japiitanakiro Pedro jotikañaanitantzi, aripaiti jiñaanaki tyoopi.

Jaitanakiri Jesús Pilato-ki

(Mt. 27.1-2, 11-31; Mr. 15.1-20; Lc. 23.1-5, 13-25)

²⁸ Aritaki kitiiyyitzimatanaki, jomishitowaitanairi Jesús ipankoki Caifás, jaitanakiri isaikinta Pilato ijiwariti Roma-jatzi. Tii ityaiyapaakini Judá-mirinka ipankoki Pilato, tima aririka intyaapankotakiri ipiyathatakawo Ikan-takaantaitani ikitiwathatantaitari, iiro okantzi joimoshirinkiro kitiiyyiri Anankoryaantsi.

²⁹ Irootaki ishitowantapaakari Pilato, ikinkithawaitakairi, ikantziri: “¿Litama jantakiri jirika atziri?”

³⁰ Ikantaiyini irirori: “Iiromi ikaaripirotzimi jirika, iirotiya namirimi jaka”.

³¹ Ikantzi Pilato: “Paanairi iirokaiti, powasankitairi tsika okantzi ikan-takaantaitzimiri”. Ikantaiyanakini Judá-mirinkaiti: “Aña tii pishinitapiintina nashiryaantya naaka”.

³² Ari imonkaatakari ikantsitakari Jesús tsika onkantya jowamaitiri.

³³ Ipoña ipiyanaka Pilato ityaapaintzi inthomainta ipankoki, ikaimapaakiri Jesús, josampitakiri: “¿Irokatakima Iwinkathariti Judá-mirinkaiti?”

³⁴ Ari ikantzi Jesús: “¿Piyotashitawoma posampitanari? Kimitaka tzimatsi iita kantakimiri iitarika naaka”.

³⁵ Jakanaki Pilato: “¿Naakama Judá-mirinka? Aña iri pijyininkaiti amakimiri jaka itsipayitakari ijiwari Ompiratasorintsitaari. ¿Litama pantakiri?”

³⁶ Ari ikantzi Jesús: “Tii nopinkathariwintantzi naaka jaka isaawiki. Ari onkantaami, aritakimi piñaakimi oiyiki nowayiriti piyakowintinani, iiro jaakaantantana Judá-mirinkaiti. Tii ari nompinkathariwintanti jaka”.

³⁷ Japiitanakiri Pilato josampitanakiri: “¿Arima, iirokataki Pinkathari?” Ari ikantzi Jesús: “Iirokataki kantaintsiri. Irootaki notzimantakari, irootaki nopokantakari jaka kipatsiki nokinkithatakotairo tyaaryoori. Tima ikaatzi kamaitanaawori tyaaryoori, ikimisantapaantitana”.

³⁸ Ari ikantzi Pilato: “Irojatzitawiitacha, tyaaryoori”. Ikantanakiri, shi-towanaki ipiyotaiyakani Judá-mirinkaiti, ikantapairi: “Tiitya noñi iitya inkinakaashityaari jirika atziri.”

³⁹ Poimoshirinkapiintziro Anankoryaantsi, pamitaiyawoni nomishitowi apaani jaakaantaitziri. ¿Nomishitowakaantairima jiitaitziri ‘Piwinkathariti?’ ”

⁴⁰ Ari ikaimaiyanakini maawoni, ikantaiyini: “¡Iiro pomishitowiri jirika! ¡Iri pomishitowi Barrabás!” Jirika Barrabás, koshintzi jinatz.

19

¹ Ikanta Pilato ipajatakaantakiri Jesús.

² Ikanta owayiriiti jimpitatapotaki kitochii ikimitakaantakiro amathair-intsi, jamathaitakiri Jesús. Ipoña ikithaatantakari pitzirishimawotatsiri kithaarintsi.*

³ Ari ipiyowintapaakari, ishironthaminthawaitari ikantaiyirini: “¡Jirikatá Iwinkathariti Judá-mirinkaiti!” Ipajapootzimaitari.

⁴ Iijatzi ishitowapai Pilato, ikantapairi Judá-mirinkaiti: “Paminiri, jirika nomishitowakiri piyotantyaari tii noñi oita ikinakaashitakari jirika”.

⁵ Ishitowapaaki Jesús jamathaitakawo kitochiitapo, ikithaatakawo iijatzi pitzirishimawotatsiri kithaarintsi. Ikantzi Pilato: “¡Jirika atziri!”

⁶ Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari iijatzi aamaakowintawori tasor-intsipanko, ikaimaiyanakini, ikantaiyini: “¡Pimpaikakotakaantiri! ¡Pimpaikakotakaantiri!” Ikantzi Pilato: “Jirika paanakiri iirokaiti pimpaikakotiri, tii noñi naaka oita inkinakaashityaari jirika”.

⁷ Jakaiyanakini Judá-mirinkaiti: “Tzimatsi Ikantakaantaitanari, ontzimatyii jowamagaitiri jirika, ikimitakaantashiwaitaka Itomi Pawa”.

⁸ Ikimawaki Pilato ikantaiyakini ikimitakaanta Itomi Pawa jinatz, owanaa ithaawanaki.

⁹ Iijatzi ipiyanaa inthomainta ipankoki, josampitapaakiri Jesús: “¿Tsikama pipoñaaka iiroka?” Tiimaita jaki Jesús.

¹⁰ Ikantzi Pilato: “¿Iiroma pakana? ¿Tiima piyotzi pinkatharipirori ninatz naaka, ari onkantaki nompaiakakotakaantimi, ari onkantaki iijatzi nomishitowakaantimi?”

¹¹ Ipoña jakanaki Jesús, ikantzi: “Iiromi ikantakaawo Jinokijatzi, iirotya pipinkatharipirotzimi. Iroowa nonkantimiri naaka, iri mapirotakirori ikaaripirotz amakinari jaka, ananakiro piyaaripironka iiroka”.

¹² Ari ikowitanaka Pilato jomishitowakaantairimi Jesús, iro kantacha iikiro ikaimotaiyatziirini Judá-mirinkaiti ikantaiyini: “¡Aririka pomishitowakaantairi jirika, tii paapatziyari piwinkatharipiroriti César!

* **19:2** Tima irootaki jamitapiintari pinkathariiti jamathaiytawo poriryaatatsiri, ikithaayitawo iijatzi kithaarintsi pitzirishimawotatsiri.

¡Iitarika ogyakotyaarini jirika atziri, ikimitakaantawaita pinkatharimi jinatyi, ikisaniintatziiri César!”

¹³ Ikanta ikimawaki Pilato, jamakaantakiri Jesús, jagaitanairi ipiyow-intaitakari, joosaikapaakiri tsika jaminakoitapiintziri iyakawintaari, ji-itaitziro “Mapipankaa”, iro jiitaitziri iijatzí iñaaniki Heber-paantiri “Gabata”.

¹⁴ Ikanta jiwitsikawintaitawo Anankoryaantsi joimoshirinkaitiro, ari tam-patzikatapaaki ooryaatsiri. Ikantziri Pilato jirikaiti Judá-mirinka: “¡Jirika Piwinkathariti!”

¹⁵ Iikiro ikaimaiyatziini jirikaiti, ikantzi: “¡Inkami! ¡Inkami! ¡Pim-paikakotakaantiri!” Ari ikantzi Pilato: “¿Kantatsima nompaiakakotakaantiri pi-winkathariti?” Ari jakaiyanakini ijiwari Ompiratasorintsitaari, ikantaiyini: “¡Iri César nowinkathariti, tikaatsi pashini!”

¹⁶ Ikanta Pilato, joipiyairi Jesús jaanairi Judá-mirinkaiti impaiakakotiri. Ari jaanakiri.

Ipaikakoitakiri Jesús irojatzi ikamantakari

(Mt. 27.32-50; Mr. 15.21-37; Lc. 23.26-49)

¹⁷ Iriitaki natanakirori Jesús inchakota impaiakakoitanyaariri, jataki ji-itaitziro “Atzirii-toni”, irojatzi jiitaitziri iñaaniki Heber-paantiri “Gólgota”.

¹⁸ Ari ipaikakoitakiri, itsipatsitakiri apiti atziri, apaani jowatzikakoitaki jakopiroriki, jowatzikakoitakiri pashini jampatiki.

¹⁹ Ikanta Pilato jontarikakaantaki ipaikakoitakiri Jesús osankinarintsi, kantatsiri: “JESÚS NAZARET-JATZI, IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI”.

²⁰ Ojyiki Judá-mirinkaiti ñaanatakirori osankinarintsi, tima tii intainapirotzi osaiki nampitsi, tsika ipaikakoitakiri Jesús. Tima josankinaitakiro jiroka osankinarintsi iñaaniki Heber-paantiri, iñaaniki Grecia-paantiri, iñaaniki Roma-jatzi.

²¹ Irootaki jiyaatantakari ijiwari Ompiratasorintsitaari jiñiiri Pilato, ikan-takiri: “Iiro posankinatziro: ‘Iwinkathariti Judá-mirinkaiti’. Aña onkantatyi-mi posankinatakaanti: ‘Kimitakaantashiwaitachari iwinkathariti Judá-mirinkaiti’”.

²² Iro kantacha Pilato, ikantanakiri: “Okaatzí nosankinatakiri, ari ashi owatyiiro osankinataka”.

²³ Ikanta jimatakiro owayiriiti ipaikakotakiri Jesús, jaitsitakiri iman-thaki, tii apintakotata itotakiro, ipawakaayitakawo ikaataiyini. Ipoña jaitsi-takiri iijatzí iithaari, tii owawikotatya, apaani okanta jontyagaitziro irojatzi isaawiki.

²⁴ Ari ikantawakaiyani owayiriiti: “Iiro asagaawaitziro jiroka, apa añaariwintyaawo, ari añaari iita ayironi”. Ari imonkaatari Osankinar-intsipirori, kantatsiri:

Ipawakaayitakawo nomanthaki.

Iñaariwintaitakawo noithaari.

Irootaki jantakiri owayiriiti.

²⁵ Okanta janta ipaikakoitakiri Jesús ari osaikitakari inaanati otsipatakawo irinto, María iina Cleofas, iijatzí María Magdala-jato.

²⁶ Ikanta Jesús jiñaakiro inaanati, otsipatakari jiyotaani jitakopiro-tari, ikan-takiro inaanati: “Tsinaní, iriitaki pintomitaiyaari jirika”.

²⁷ Ipoña ikantanakiri jiyotaani: “Irootaki pinaanatitaiyaari jiroka”. Aripaiti osaikapankotanakiri jirika iyotaari.

²⁸ Okanta awijayitaki maawoni jiroka, yotaki Jesús aritaki jimonkaatakiro, ikaimanaki: “¡Nomiriwí!” Ari imonkaatari okinkithatakotakiriri Osankinar-intsipirori.

²⁹ Ari osaikakotakiri kipijyaari janta kowitziki. Jaanaki inhashithaki, jankowitaki manthakintsi, jomitsitsiyakiro kipijyaariki, jowaankakotakiniri ipaantiki Jesús.[†]

³⁰ Jatsimiyawakiro Jesús jiroka kipijyaari, ipoña ikantanaki: “Othotyaa-paaka maawoni”. Ari ithaminkotanaka, jatashirinkatanaki.

Josataamirikitaitakiri Jesús

³¹ Ari monkaatapaaka jiwitsikawintapiintawo kitiiyyiri jimakoryaantaitari. Tii ikowi Judá-mirinkaiti inkatziyakoti ipaikakoitziri kitiiyyiriki jimakoryaantaitari, tima jiroka kitiiyyiri iro ipinkathapiroitziri. Irootaki ikowakotantariri Pilato intzinkaaporitaitiri paikakotaari inkamantanatyaari thaankiini, jowatzikaryaakotiriita iijatzi.

³² Ikanta jiyaatanaki owayiriiti, itzinkaaporitapaakiri apaani itsipatakari Jesús ipaikakoitziri, jimatakiri iijatzi pashini.

³³ Ari ipithokashiwitanakari Jesús, jiñaatziiri kamaki. Irootaki kaari itzinkaaporitanti irirori.

³⁴ Josataamirikitashitanakari, yowanaki iriraani otsipatakawo jiña.

³⁵ Jirika kinkithatziro jiroka, iriitaki ñaakirori rokiki. Imapirotatya ikamantzimiri ari onkantya pinkimisantantyaari iijatzi iirokaiti.

³⁶ Iro awijantakari jirokapaini imonkaatantyaari Osankinarintsipirori, ikantaitaki:

Iro itzinkaawaitaitziro itonki irirori.

³⁷ Ikantsitaitaka iijatzi:

Ari jaminakoitakiri josataamirikitaitiri.

Ikitaitakiri Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

³⁸ Ikanta okaatapaaki jiroka, José Arimatea-jatzi, ikamitairi Pilato, ikantziri: “Pishinitinari naanairi Jesús”. Jirika José irijatzi kimisantziriri Jesús, tiimaita jiyoitziri tima ithaawantatyaari Judá-mirinkaiti. Ikanta Pilato ishinitakiniri. Jataki José, jaanairi.

³⁹ Ari ipokitsitapaaka iijatzi Nicodemo, jatashitakiriri pairani Jesús tsiniripaiti, jamakotapaaki kasankaari, oyyiki otinanka jiroka.[‡]

⁴⁰ Ikanta José itsipatakari Nicodemo jaanairi Jesús, iponatantakari manthakintsi itziritantakari kasankaari. Iro jamitaiyarini Judá-mirinkaiti ikitatapiintziri kaminkari.

⁴¹ Janta ipaikakoitakiri Jesús, ari otzimiri pankirintsimashi, ari otzimi owakiraari omoo tikira ikitaitantawoota.

⁴² Ari jowaitakiri Jesús, tima irootzimataapaaki kitiiyyiri jimakoryaantapiintari Judá-mirinkaiti.

20

Jañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ Okanta awijanaki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, ananinkanaki María Magdala-jato amaityaaki iyaati omoonakiki jowaitakiri Jesús. Oñaapaatziro otainkaki mapi jashitaitakawori omoona.

² Opoña opiyanaka iroori oshiyapirotanakitya iyaatashitiri Simón Pedro itsipatakari pashini yotaari, jitakopirotoni Jesús, okantapaakiri: “¡Jagaitakiri Awinkathariti, tii ayotzi tsikarika jowaitairi!”

[†] 19:29 Kantakotachari jaka “inhashithaki”, irojatzi ikantayitziiri pairani “isopo”. [‡] 19:39 Jiroka kasankaari, itsipataayitakiro mirra, owaaki inhashi jiitaitziiri áloe. Oyyiki otinanka okaatzi 100 libra, irojatzi ikantaitatziiri 30 kilo.

³ Ikanta Simón Pedro itsipatakari pashini jiyotaani Jesús, jatanaki kitataariki.

⁴ Ishiyanakitya jiyaatanaki apitiroiti. Iro kantacha pashini ishiyapirotanakitya jookanakiri Pedro, iri itapaakawori jariitaka kitataariki.

⁵ Initapitapaaki omooki, jiñaapaakitziro omaryaamawotaka iponaitantakariri, tiimaita ityaapaaki inthomainta.

⁶ Ari jariitapaaka Simón Pedro, ityaapaaki inthomainta, jiñaapaakiro iijatzi omaryaamawotaka iponaitantakariri.

⁷ Jiñiitapaakawo manthakintsi joojoyinaitantakariri iitoki, inashita jowaitanakiro tii otsipatawo iponaitantakariri, kamiitha jotzipiyaitanairo.

⁸ Ipoña ityaapaaki iijatzi pashini yotaari itapaakawori jariitaka kitataariki. Jiñaapaakiro kantainchari, ari ikimisantapirotanaki.

⁹ Tikira ikimathatziro Osankinarintsipirori, aritaki jañagai Jesús.

¹⁰ Ipoña ipiyaiyaani ipankoki apiti yotaari.

*Joñaagaawo Jesús María Magdala-jato
(Mr. 16.9-11)*

¹¹ Ari osaiki María opatzimooki iraawaita. Okanta iraawaitaka, ari onitapitzi inthomainta omooki,

¹² oñaatziiri apiti maninkari okitamaanikitaki iithaari, isaikaki tsika jomaryaawiitakari Jesús. Apaani isaikaki iitowiitakari, isaikaki pashini iitziwiitakari.

¹³ Ikanta maninkariiti, josampitakiro ikantziro: “Tsinaní, ¿iitama piraantari?” Akanakiri iroori, okantzi: “Tima jaitsiitakinari Nowinkathariti, tii niyotzi tsika jowaitairi”.

¹⁴ Iro okantakitziini, ari opithokanaka, oñaatziiri Jesús, tiimaita iyotawairi iriitaki.

¹⁵ Ari josampitanakiro Jesús, ikantziro: “¿Iitama piraantari tsinaní? ¿Iitama paminiri?” Oñaajaantzi iroori iri ñaanatziroori aamaakowintawori pankirintsimashi, okantanakiri: “Pinkatharí, iirokarika aakiriri, pinkamantina tsika powakiri, niyaatiita naminairi”.

¹⁶ Ari jiñaanatanakiro Jesús, ikantziro: “¡María!” Ari aminanakiri iroori, okantzi: “¡Raboni!” (iro ikantaitziri añaaniki aaka: “Yotaanarí”).

¹⁷ Ikantziro Jesús: “Aritaki poti yana, tima tikira niyaataita nontsipatapaiyaari Ashitanari. Iro kantacha piyaati pinkamantinari iyikiiti, iro niyaatai nontsipatapaiyaari Ashitanari tsika itzimi Ashitsitzimiri iijatzi iirokaiti. Iri Nowawanitari naaka, irijatzi Piwawanitsitari iirokaiti”.

¹⁸ Okanta iyaatanaki María Magdala-jato, okamantapaakiri maawoni yotaari oñagairi Awinkathariti, okamantapaiiri iijatzi okaatzi ikantakirori.

*Joñaagaari Jesús jiyotaaniiti
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)*

¹⁹ Okanta otsiniritanaki awijanaki kitiijiyiri jimakoryaantaitari, apatotaiyakani iyotaari jashitakotaiyakani shintsiini ithaawantari Judá-mirinkaiti. Ari ityaapaakiri Jesús, ikatziyimotapaakari, jiwithatapaari ikantapaiiri: “¡Pisaikayitai kamiitha iirokaiti!”

²⁰ Ikanta jiwithatapaari, joñaagapaiiri jako, iijatzi imiriki. Ikimoshiriyaityayanakini jirikaiti jiñaawairi Awinkathariti.

²¹ Ipoña japiitanakiro Jesús, ikantziro: “¡Pisaikayitai kamiitha iirokaiti! Ikimitaakina jotyaantakina naaka Ashitanari, ari nonkimitsitaimiri iijatzi iirokaiti notyaantayitaimi”.

²² Ari itasonkiri yotaariiti, ikantziro: “Isaikashiritantaimi Tasorintsinkantsi.

²³ Iitarika pimpiyakotairi iiroka jaka, aritaki ipiyakoitairi janta. Iriima kaari pimpiyakotai iiroka jaka, tii ipiyakoitairi iijatzi janta”.

Iisoshirinka Tomás

²⁴ Ikanta Tomás itsipatapiintari 12 iyotaari, jiitaitziri “Tsipari”, tii isaiki irirori jariitantapaari Jesús.*

²⁵ Ikanta pashinipaini iyotaari ikamantairi, ikantziri: “Noñiiri Awinkathariti”. Ari jakanaki Tomás, ikantziri: “Iirorika noñiiri tsika ipaikawakoitakiri, iirorika notyaantari jakoki, iirorika notyaantamirikitari iijatzi, iiro nokimisantzi”.

²⁶ Okanta awijanaki 8 kitiiyyiri, japiitairo yotaari japatotaiyani. Ari isaikitakari iijatzi Tomás irirori. Jashitakiro shintsiini ashitakowontsi, iro kantacha Jesús tyaapaaki, ikatziyimotapaari, jiwithatapaari ikantapairi: “¡Kamiitha pisaikayitai iirokaiti!”

²⁷ Ikantapairi Tomás: “Jiroka nako, pintyaantawakotina, pintyaantamirikitina iijatzi. Iiro pikisoshiriwaitzi, ¡Pinkimisantí!”

²⁸ Ari ikaimanaki Tomás, ikantanaki: “¡Nowinkathariti, Nowawani!”

²⁹ Ikantzi Jesús: “Iro pikimisantantamachiitanakari piñaakina. ¡Kimoshiri inkantaiya kimisantaatsini kaari ñaajaitinani!”

Iita josankinaitantawori jiroka

³⁰ Ojyiki japiitakiro Jesús joñaagari jiyotaani itasonkawintantaki, tiimaita osankinatakoyita maawoni jaka.

³¹ Iro osankinatantakari jirokapaini onkantya pinkimisantantaiyaari, jirika Jesús iriitaki Cristo, Itomí Pawa. Aririka pimpairyapiintairi pikimisantairi, aritaki inkañaanitakaimi.

21

Joñaagari Jesús 7 Jiyotaani

¹ Ikanta okaatapaaki jiroka, japiitakiro Jesús joñaagari jiyotaani, inkaarithapiyaaki jiitaitziri Tiberias. Jiroka okantaka.

² Ari itsipatawakaiyani isaiki Simón Pedro, Tomás jiitaitziri iijatzi “Tsipari”, Natanael poñaachari Caná-ki saikatsiri Galilea-ki, itomipaini Zebedeo, ipoña apiti pashini iyotaari.*

³ Ipoña ikantzi Simón Pedro: “Niyaatatyi noshiryaati”. Ikantaiyini pashini: “Ari ankaataiyanakini”. Jataiyanakini, otitaiyapaakani pitotsiki. Tiimaita jayi ishiryataiyakini tsiniri.

⁴ Okanta okitiiyyitzimataki, katziyapaaka Jesús opaayaaki inkaari. Tii jiyotawairi jiyotaani iriitaki.

⁵ Ikaimotapaakiri, ikantziri: “Mainariiti, ¿Tikaatsima pagaiyini?” Ari jakaiyanakini iriroriiti: “¡Tiitaawí!”

⁶ Ikantzi Jesús: “Powiinkiro pakopiroriki pishiryaaminto, ari paaki”. Ari jimataiyakironi ikantaitakiriri. Jaaki ojyiki shima, tii jaawiyagairo jinoshikairo ishiryaminto.

⁷ Ikanta yotaari jitakopirotani Jesús, ikantanakiri Pedro: “¡Iriitaki Awinkathariti jirinta!” Ikimawaki Simón Pedro, ikithaatanaka, mitaanaki inkaariki.

* **20:24** Ikantakoitziri jaka “Tsipari”, irijatzi jiitaitziri pairani “Dídimo”. * **21:2** Ikantakoitziri jaka “Tsipari”, irijatzi jiitaitziri kitziroini “Dídimo”.

⁸ Iriima pashinipaini yotaari pitotsiki ikinakoyitanai jinoshikaatako-tairi ishimani, irojatzi jaatakotantapaari opaayaaki. Tima isaikakotakitzi niyantyaaniki.[†]

⁹ Ikanta jayiitaiyapaakini, jiñaapaakitzi oijaka paampari, ari itashitakari shima, itsipataitakiri tanta.

¹⁰ Ari ikantzi Jesús: “Pamaki shima owakiraa paakiri”.

¹¹ Ikanta Simón Pedro, joojoryaakotakiri ishimani, jinoshikakotakiri iro-jatzi opaayaaki. Antaripaini shima, ikaatzi 153. Tiimaita otzimpijyi ishityaaminto.

¹² Ari ikantzi Jesús: “Thami oya”. Tikaatsi apaani yotaari osampitirini iitakarika, tima jiyopirotaiyakirini iriitaki Awinkathariti.

¹³ Jaapaakiro Jesús tanta, ipayitakiri apaanipaini, ari ikimitaakiri iijatzi shima.

¹⁴ Irootaki mawatanaintsiri joñaagari Jesús jiyotaani jañagai.

Paamaakowintinari noiyyati

¹⁵ Ithonkanakiro jowaiyani, josampitanakiri Jesús jirika Simón Pedro, ikantziri: “Simón, itomi Jonás, ¿Pitakopirotanama iiroka?” Ikantzi Pedro: “Piyotzi iiroka Pinkathari, naapatziyimi”. Ikantzi Jesús: “Paamaakowintinari nokimitakaantziri noiyyati”.

¹⁶ Japiitakiri josampitziri: “Simón, itomi Jonás, ¿pitakotanama?” Ikantzi Pedro: “Piyotzi iiroka naapatziyimi”. Ikantzi Jesús: “Paamaakowintainari nokimitakaantairi noiyyati”.

¹⁷ Iro mawatanaintsiri josampitziri, ikantziri: “Simón, itomi Jonás, ¿paapatziyanama?” Ari jowashiritanaka Pedro, tima mawajatzi josampiminthatakiri, ari jakanakiri: “Pinkathari, iirokataki yotzirori maawoni, piyotzi iiroka naapatziyimi”. Ikantzi Jesús: “Paamaakowintinari nokimitakaantairi noiyyati”.

¹⁸ Tima iinta pimainaritz, pikithaatapiintayita onkini piyaayiti tsika pinintakaawo. Irooma aririka pantaripirotapaaki, poyaawintari pashini kithaataimini, jaayiitaimi tsika tii pikowawitawo piyaati. Imapiro”.

¹⁹ Ikantantakawori Jesús jiroka, ikowatzi inkimathaitiro tsika inkantya inkamai paata Pedro impinkathataitanyariri Pawa. Ipoña ikantanakiri iijatzi: “¡Poyaatina!”

Yotaari jitakopirotani

²⁰ Ikanta ipithokanaka Pedro, jiñaatziiri joyaatakiri yotaari jitakopirotani Jesús, irijatzi apititakariri Jesús jowaiyani pairani, osampitakiriri, ikantziri: “¿Pinkathari, itzimikama pithokashitimini?”

²¹ Ikanta jiñaawakiri Pedro jirika pokapaintsiri, josampitanakiri Jesús: “Pinkathari, jirika, ¿itama awijyimotirini?”

²² Ikantzi Jesús: “Arimi nonkowimi aritaki onkantaki jañi jirika, irojatzi nompiyantaiyaari paata, ¿okowajaantzima piyotiro jiroka? Poshiritina iiroka”.

²³ Okanta paata ithonka ikimakoitakiro jiroka ikantakiriri Jesús, ikimayitakiro maawoni iyikiiti, jiñaajaantzi iiro ikamita jirika yotaari. Tii ikantaty: “Ari nokowi...” aña ikantatzi: “Arimi nonkowimi, aritakimi onkantaki jañi jirika, irojatzi nompiyantapaatyaari, ¿okowajaantzima piyotiro jiroka?”

²⁴ Naakataki kinkithatakotacha nokantaki “jirika yotaari”, tima naaka osankinatakirori jiroka osankinarintsi. Irootaki ayopirotantaari imapirotatya jiroka.

[†] 21:8 Kantakotachari “niyantyaaniki”, okaatzi osanthatzi “200 akonaki”, irojatzi ikantaitziri “100 metro”.

²⁵ Tii nokinkithatakotziro maawoni jantayitakiri Jesús, tima oyyiki inatzi. Arimi osankinatakotyaami maawoni, kimiwaitaka arimi anaanakiro maawoni kipatsi ompiyotya osankinarintsipaini. Ari onkantyaari.

JANTAYITAKIRI OTYAANTAPIRORIITI

Ikajyaakagaitziriri Tasorintsinkantsi

¹ Teófilo, pairani owakiraa nitantanakawori notyaantzimiro nosankinari, ari nokinkithatakotakimiro maawoni jantayitakiri Jesús, nokinkithatakotsitakimiro iijatzi okaatzi jitanakari jiyotaantziri,

² irojatzi imonkaatantapaakari itzinagaa inkitiki. Tikira itzinagaata, jiyoshiitakiri Jotyaantapiroriti, ikantakaakari Tasorintsinkantsi, jiyotakaakari oitya jantayitiri.

³ Ikanta ikamawitaka, jiñaitawairi koñaawoini, ari jiyotaiyini jiyotaani añagai. Okaatzi 40 kitiiyyiri joñaagapanaatari jiyotaani, jiyotaapanaatziri tsika ikanta ipinkathariwintantzi Pawa.

⁴ Iiniro itsipayitari Jotyaantapiroriiti, ikantsitakari irojatziita isaikayitawaki Jerusalén-ki, ikantakiri: “Ari poyaawintawatyaawo imonkaatya ika-jyaakaakimiri Ashitanari, nokinkithatakotsitakimiri.

⁵ Tima imapiro Juan jowiinkaantantakawo jiñaa, iro kantacha iiro osamanitzimaaita piñaayitanyaariri Tasorintsinkantsi inampishiriyitantimi kimiwaitakimi jowiinkaantantatyiimirimi”.

Itzinaantaari Jesús

⁶ Ikanta jirikaiti tsipatakariri Jesús, josampitakiri, ikantziri: “Pinkathari, ¿Irootaintsima pookakaawintairi nojyininkapaini Israel-mirinkaiti?”

⁷ Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Tii okowajaantzi piyotiro iirokaiti tsikapaiti, apaniroini jiyotzi Ashitanari tsikapaitirika, iriitajaantaki otzimimotzi ishintsinka jantantyaawori.

⁸ Iro kantacha aririka impokaki Tasorintsinkantsi inampishiritantimi iirokaiti, iriitaki aawiyashiritakaimini, ompoña piyaayitanaki pikinkithatakotaina naaka, Jerusalén-ki, maawoni janta Judea-ki, Samaria-ki, irojatzi intaina tsika iwiyaapaa kipatsi”.

⁹ Ithonka jiñaawaitakiro jiroka, jaminaminthaitziri jiyotaani, itzinaayiitairi Jesús, irojatzi ipiyantapaakari minkoriki, tii jiñaitanairi.

¹⁰ Jaminaminthaitziri Jesús itzinagaitairi inkitikinta, apiti shirampari katziyimotapaakariri okitamaanikitaki iithaari,

¹¹ ikantapaakiri: “Galilea-jatzi, ¿litama pikimpoyiiri inkitiki? Piñaakiri Jesús itzinagaa jiyaatai, ari inkantajaantaiya iijatzi paata aririka impiyi”.

Jiyoyiitaki pashini poyaataiyarini Judas

¹² Ikanta ipiyaiyaani yotaari janta Jerusalén-ki ipoñagaawo otzishiki jiiitaitziri Olivo, tii intainatajaantzi, oshinitaantsitzi janiiyiiti kitiiyyiriki jii-makoryaantaitari.

¹³ Ikanta jariitaiyaani nampitsiki, atiitaiyapaakini jinokinta pankotsi jii-maapiintaiyini. Jirika ikaataiyini: Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo itomi Alfeo, Simón jiiitaitziri “Kisakowintantaniri”, ipoñaapaaka Judas iririntzi Jacobo.

¹⁴ maawoni jirikaiti ari ikantapiintatya japatotapiintaiyani jamana-manataiyani itsipayitakari iririntzi Jesús, itsipatawo María inaanati, iijatzi pashinipaini tsinaniiti.

¹⁵ Ikanta japatotaiyani kimisantzinkariiti, ikaataiyini 120 atziriiti. Ari jiñaawaitanakiri Pedro, ikantanaki:*

* **1:15** Ikantayitiziri jaka kimisantzinkariiti, irijatzi jiiitaitziri “iyikiiti”.

¹⁶ “Iyikiiti, monkaataka okaatzi josankinataakaakiriri Tasorintsinkantsi pairani David-ni, ikinkithatakotakiri Judas jiwatapaintsiri jaakaantiri Jesús.

¹⁷ Jirika Judas iri atsipatapiintakari, ari akaawitari antawairiki.

¹⁸ Iro kantacha jaakiri kiriiki ipinawiitakariri iyaaripironka, jamanantanka kipatsi. Ari iparyaakiri janta Judas, jowatziitotanaka, ithonka itankawaitapaaki, ookaporinthakiwaitapaaka ijiito.

¹⁹ Ikanta ikimaiyakini Jerusalén-jatzi, jiitakiro kipatsi ‘Iraantsipatha’, ikantziro iñaaniki jirikaiti ‘Acéldama’.

²⁰ Tima osankinarintsiki Salmo-ki, ikantaitaki:

Onkaankithaantiwitya ipanko,

Tikaatsi nampitaiyaawoni.

Ikantaitaki iijatzi:

Intzimi pashini poyaataiyaarini jantawairiki.

²¹ Tzimatsi jaka shirampariiti tsipatapiintakairi iiniro itsipawitai Awinkathariti Jesús,

²² itzimi akaatsitakari owakiraa jowiinkaataka Jesús irojatzi itzinaantaari inkitiki. Akowatzi aminai ankaatairi ñiitakariri Jesús jañagai”.

²³ Ipoña jookoitaki apiti: José, jiitaitziri Barsabás, irijatzi jiitsitaitari Justo, ipoñaapaaka Matías.

²⁴ Ari jamanakowintanakari, ikantzi: “Pinkathari, iiroka yotashiritziriri maawoni, jirika apiti nookotakiri, poñaayinari tsika itzimi piyoshiitakiri iiroka,

²⁵ iriitaki nonkaatairi notyaantapiroritziri nantawaitaimi, poyaataiyaarini Judas-ni opiyaakaashiwaitakari iyaaripironka irirori. Tima Judas, jataki irirori tsika jiyaati”.

²⁶ Ikimitakaantakawo jirikaiti jiñaaritaita, jiñaatzi iriitaki Matías. Iriira tsipatapaariri jirikaiti 11 Otyaantapiroriiti.

2

Ipokantakari Tasorintsinkantsi

¹ Okanta imonkaatapaaka joimoshirinkaitziro kitijiyiri “Oyiipataantsi”. Japatotaiyaani maawoni jiyotaani Jesús.*

² Ari omapokashitakari antawoiti poimatapaintsiri ojoyawitapaakawo antawo tampiya, okinapaaki jinoki inkitiki, ookantapaakawo pankotsi japatotaiyakani.

³ Jiñaashitataika paampashithakiirikitapaintsiri, jookantapaakari apaanipaini ikaatzi apatotainchari.

⁴ maawoni jinampishiritantapaakari Tasorintsinkantsi. Ari jitanakawo jiñaawaiyitanakiro pashiniyitatsiri ñaantsi, iriitaki Tasorintsinkantsi ñaawaitakaakiriri.

⁵ Okanta janta Jerusalén-ki, ari isaikayitziri Judá-mirinkaiti poñaayitachari intaina pashiniki nampitsi. Iriiyitaki pinkathatasorintsiiiti.

⁶ Ikanta ikimaitakiro poimatapaintsiri, ipokaiyapaakini ojiyiki atziri, tii jiyotawakiro oita kantachari, tima ikimathatakiro apaanipaini ñaantsi okaatzi jiñaawaiyiitzi, irootaki iñaani.

⁷ Iyokitzi ikantawakaanaka, josampitawakaiyani: “¿Tiima Galilea-jatzi jinatzi ñaawaiyitakirori pashiniyitatsiri ñaantsi?

⁸ ¿Litama akimantariri jiñaawaiyitziro añaanipaini aaka?

⁹ Tima akaayitakiri jaka Parto-jatzi, Medo-jatzi, Elam-jatzi, Mesopotamia-jatzi, Judea-jatzi, Capadocia-jatzi, Ponto-jatzi, Asia-jatzi,

* **2:1** Kantakotachari jaka “Oyiipataantsi”, irojatzi ikantayiitsitari “Pentecostés”.

¹⁰ Frigia-jatzi, Panfilia-jatzi, Egipto-jatzi, Africa-jatzi okaakitapai Cirene. Tima akaatakiri iijatzi poñaayitachari Roma, Judá-mirinkatatsiri, kaari Judá-mirinkawitachari pairani.

¹¹ Iijatzi Creta-jatzi, Arabia-jatzi. Ari akaatakiri maawoni akimayitakiri jiñaawaiyitantawo añaanipaini, ikinkithatakotziri Pawa itasonkawintantzi”.

¹² Iyokitzi ikantawakaanaka atziripaini, tii jiyotzi iita jiñiiri. Ikantawakaiyani: “¿Oitama jiroka?”

¹³ Iro kantacha tzimatsi iijatzi atziri thainkantaniri, ikantayitzi irirori: “¡Ishinkitaiyatyaani jirikaiti!”

Itanakawori ikinkithatanakiri Pedro

¹⁴ Ipoña ikatziyanaka Pedro irirori, itsipatakari 11 Otyaantapiroriiti, jiñaawaitanaki shintsiini, ikantzi: “¡Ayyininká! ¡Jerusalén-jatziiti! Pinkimisantawakina onkantya piyotantyaari.

¹⁵ Piñaajaantakima iirokaiti ishinkitaya jirikapaini. Tii, tima owakiraa ijinokitapaaki ooryaatsiri.†

¹⁶ Imonkaataya josankinatakiri pairani kamantantaniri, Joel-ni, ikantaki:

¹⁷ Ikantzi Pawa:

Tzimatsi awisatsini iwiyaantapaatyaawoni kitiiyyiri.

Ari notyaantakiniri atziriiti Notasorinka okimiwaitakawo isakopiroitatyinirimi.

Ari inkinkithatakoyitanaina itomiiti iijatzi irishintoiti.

Ari jiñaawiyayitaya mainariiti,

Ari imishiyitaki antariyitapaintsiri.

¹⁸ Ari nonkimitaakiri mainaripaini jompirayitari, iijatzi mainawopaini.

Notyaantainiri Notasorinka paata, ari inkinkithayitai.

¹⁹ Ari jiñiitaki inkitiki kaari jiñiitapiintzi.

Jiñaitiro kipatsiki iraantsi, paampari, antawo kachaaryiinka.

²⁰ Impoña jiñaitiri ooryaatsiri intsiwakimati,

Jiñaitiri iijatzi kashiri inkimityaawo iraantsi,

Irootaintsi imonkaataiya kitiiyyiri impiyantaiyaari Pinkathari.

Tima antawo jowaniinkawo onkantaiya.

²¹ Inkaati pairyaanairini Pinkathari, jawintaayitaari, iriyyitaki awisakoshiritaatsini.

²² ¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! Pinkimaiyini nonkanti. Piñagaiyakirini iiroka, jirikaranki Jesús Nazaret-jatzi, iriitaki jotyaantakimiri Pawa. Itasonkawintayitakimi, joñaagayitakimiro okaatzi kaari piñaawitaiyani pairani.

²³ Iro kantzimaitacha, jamayitapaakimiri pairani jirika, powamaakaan-takiri iirokaiti ipaikakotantakariri kaaripiroshiririiti, ari imonkaatakari onkaati awijyimotirini, tima irootaki ikinkishiritsitakari Pawa.

²⁴ Ikanta jowiriintairi pairani Pawa ikamawitaka, tii ishinitanairi inki-maatsiwaitaiya. Tima tii aawiyaajaitziri kaamanitaantsi.

²⁵ Tima iri josankinatakotakiri iijatzi pairani David-ni, ikantaki:

Noñaapiintziri Nowinkathariti itsipatana.

Tima isaiki irirori nakopiroriki, tikaatsi iitya kitsirinkinani.

²⁶ Irootaki nokimoshiritantari,

Kaminiwaanti nokanta nothaaminta.

Iriitaki noyaakopirotairi, nawintagaiyaari.

²⁷ Tima iiro pookawintanawo noshiri sarinkawiniki aririka nonkamawitaya.

† 2:15 Kantakotachari jaka “ijinokitapaaki ooryaatsiri”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 3”. Okaatzi jamitari Judá-mirinkaiti irirori, tii ishinkitanita owakiraa onkitiiyyitamanai.

Iiro pishinitziro iijatzi nowatha ompathai, pitasorintsiti ninatzi.

²⁸ Piyotaakinawo tsika nonkantya nañaashiritai.

Ojyiki poimoshirinkaina aririka nontsipataimi.

²⁹ Iyikiiti, ayotaiyini aaka tii iri achariniiti David-ni kinkithatakotachani jaka, aña kamataiki pairani irirori, ikitaitakiri, irojatzi isaiki iroñaaka.

³⁰ Tima Kamantantaniri jinatzi irirori, jiyotsitaka pairani tzimatsi ika-
jyaakaakiniriri Pawa, ari impinkatharitakairi incharinityaari.‡

³¹ Tima okimiwaitakawo jiñaakityiromi David-ni, ikinkithatakotakiro jañagai Cristo, ikinkithatakotakiri iiro isaiki Sarinkawiniki, iiro opathai iijatzi iwatha.

³² Iriitaki jañaakagairi Pawa jirika Jesús. Imapirotatya, maawoni noñagaiyairini naaka.

³³ Aritaki tzinagaa, isaikimotapairi jakopiroriki Pawa ipinkathariwintantapai. Ari imonkaatari okaatzi ikajyaakaitsitakariri pairani Ashitariri, aritaki jotyaantakiniri Tasorintsinkantsi okimiwaitakawo isakopirotaitatyinirimi. Irootajaantaki piñaayitakiri iroñaaka.

³⁴ Tima kaari David-ni tzinagaachani inkitiki, aña iriitaki ñaawaitakirori pairani jiroka, ikantaki:

Jiñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi Nowinkathariti: Pisaikapai nakopiroriki
ampinkathariwintanti.

³⁵ Irojatzi paata nowasankitaantaiyaariri kisanintzimiri, ari paatzikairi pinkimitakaantairi pimakoryaakiiminto.

³⁶ ¡Ajyininká! iro kamiithatatsiri ayotaiyironi jiroka maawoni aakaiti ichariniyitai Israel-ni. Jirika Jesús pipaikakotakaantakiri iirokaiti, iri Ipinkatharitakaakiri Pawa, irijatziita Cristo”.

³⁷ Okanta ikimaiyawakini ikaatzi apatotainchari, antawoiti jowashiritakoniintaiyanakani, josampitanakiri Pedro, iijatzi pashinipaini Otyaantapirori, ikantaitanakiri: “Iyikiiti, ¿tsikatyá nonkantaiyaaka naaka?”

³⁸ Ari jakanakiri Pedro: “Pimpityashiriyitai, powiinkaawintaiyaari Jesucristo, pimpityaayitanairi. Iro jiyotantaityaari ipiyakotaimiro Pawa pikaaripirowitaka, ari inampishiritantaimi Tasorintsinkantsi.

³⁹ Irootaki ikajyaakaitsitakimiri iijatzi iiroka, irojatzi ikajyaakaitsitakariri pitomipaini, ikaatzi nampiyitawori intaina. Tima maawoni ikaimashiriyitairi, irijatzi ikajyaakaitsitakariri iijatzi irirori”.

⁴⁰ Ojyiki okaatzi ikinkithatanakiri Pedro, ishintsithatanakiri iijatzi, ikan-
tanakiri: “¡Powawisaakoshiritaiya! ¡Pintainaryiiaari atziriiti kinashiwaiyitain-
chari!”

⁴¹ Irojatzi ikimisantantanakari ojyiki atziri, owiinkaayitanaka, ikaatzi 3,000 kimisantanaatsiri.

⁴² Oisokiro jowanakiro okaatzi jiyotaayitakiriri Otyaantapirori, kamiitha jaapatziyawakaanaa. Ari ipitoryaapiintaiyironi tanta, jaakowintanakawo iijatzi jamanamanaiyani.§

Jañaantari itayitanakawori ikimisantzinkaritzí

⁴³ Iyokitzi ikantawintaiyakawoni jiñaakiro itasonkawintantayitaki Otyaantapiroriiti, jantayitakiro kaari jiñiitapiintzi.

‡ **2:30** Tzimatsi osankinarintsí pairiyiriri Cristo isaikimotairi Pawa tsika ipinkathariwintantzi irirori.

§ **2:42** Kantakotachari jaka “ipitoryirori tanta”, iro jantayitanairi kimisantzinkariiti aririka inkinkishiritakotiri Jesucristo ikamimotantaki. Ari ikantziro jatyootawakaiyani, ipitoryi-ro tanta, jowaiyani, jiraiyini iijatzi imiri. Tima jimatakotaatziiri Jesús tsika ikantanairo jiwiyaantanaawo jowakaanaari jiyotaanipaini. Irootaki ikinkithatakotapiintaitakiri, ikantaitzi “Pimpitoryi-ro tanta”.

⁴⁴ Ojyiki jaapatziyawakaanaka ikaatzi kimisantanaatsiri, janti-taawakaanawo okaatzi tzimimoyitziriri.

⁴⁵ Ipimantayitziro tzimimoyitziriri. Jayi kiriiki ipayitziri kimisantanaatsiri ikaatzi ashironkaayitachari.

⁴⁶ Ari ikantaitanakitya kitiiyyiriki jaapatziyawakaanaa japatotaiyani tasorintsipankoki. Tii jowajyaantanakiro ikaimawakaiyani ipankoki jatyootawakaiyani, ari ipitoryiuro tanta. Kimoshiri ikanta itsipatawakaiyani, itsinampashiriyitanai.

⁴⁷ Ithaamintapiintanakari Pawa. Iro inimoyitakiriri atziriri jiñaayitakiro tsika ikantayitanaa. Ari okantaitanaatya kitiiyyiriki jojyiñaanairi Awinkathariti kimisantanzinkariiti inkaati awisakoshiriyitaatsini.

3

Joshinchagaitziri kisopookiri

¹ Okanta pashini kitiiyyiri, aritaki tsiniriityaanaki jamanapiintaitantari. Ari itonkaanakiri Pedro itsipatanakari Juan, jiyaatiro tasorintsipankoki.*

² Ari itonkiyotakotantaka jamaitziri shirampari kisopookitatsiri. Ari ikantsitayya owakiraa itzimapaaki. maawoni kitiiyyiri jamaitapiintziri omooki tasorintsipanko jiitaitziro “Owaniinkaanto”. Ari isaikapiintziri impashitantaityaariri kiriiki ikamiyitziri tyayitatsiri.

³ Ikanta jirika jiñaawakiri Pedro itsipatakari Juan, iro intyaantapaatyaa-womi tasorintsipankoki, ikamitawakiri impashitanatyaari kiriiki.

⁴ Ari ikimpoyaanakiri. Ikantziri: “¡Paminina!”

⁵ Ikimisantatzi shirampari, jiñaajaantaki impatyiri tsika oitya.

⁶ Iro kantacha Pedro, ikantanakiri: “Tii itzimi noiriikiti, tii itzimi iijatzi oro, iro kantacha tzimatsi nantzimotimiri. ¡Pinkatziyi! ¡Paniitai! Nompairiyimiri Jesucristo Nazaret-jatzi, iriitaki matimironi”.

⁷ Jakotashitanakiri, ikathatakiri, jowatziyakiri. Omapokashitanaka ish-intsitanai iitziki iijatzi iyyoonkitziki.

⁸ Ari jomiyanaka ikatziyanaka, aniitanaki. Ari itsipatanakari jirikaiti ityaapaaki tasorintsipankoki, anii-aniiwaitanai, mitaamitaawaitanai, ithaamintanaari Pawa.

⁹ Ithonka jiñaitakiri janiitanai, ikimakiri iijatzi ithaamintanaa.

¹⁰ Iyokitzi ikantaitanakiri jiñaitakiri, tii ikompiitawakari jirika shirampari, iriitaki kamitantapiintatsiri impashitaityaari omooki tasorintsipanko, jiitaitziri “Owaniinkaanto”.

Ikinkithatakaantzi Pedro ityaapiintaitzi tasorintsipankoki

¹¹ Ikanta kisopookiwitachari, tii jookani jowanakiri Pedro itsipatakari Juan. Iyokitzi jowanakiri atziriri, thaankipiroini ipiyowintapaakari awisat-apisitzi tasorintsipankoki jiitaitziro “Jashi Salomón”.

¹² Ikanta jiñaawakiri Pedro, ikantawakiri: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¿Itama piyokitziwintantanari naaka? Iiro pikinkishiriwaitashita naaka ashitawo noshintsinka, naaka tasorintsi nimatantariri naniitakagairi jirika.

¹³ Aña Iwawani Abraham-ni, Isaac-ni, Jacob-ni, iwawanitanakari iijatzi achariniiti, iriitaki matakirori jiroka, impinkathaitantyaariri Itomi Jesús, paakaantakiri iirokaiti janta jiwariitiki. Ikowawitaka Pilato jomishitowakaantairimi, tii pikowimaita iirokaiti.

¹⁴ Iriitakimi pomishitowakaantaimi Tasorintsitatsiri, matzirori itam-patzikashiritzi, aña pomishitowantashitaari tsitokantzinkari.

* 3:1 Kantakotachari jaka “tsiniriityaanaki”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 9”.

¹⁵ Ari okanta pipiyakaantakariri añaakaashiritantatsiri. Iro kantacha Pawa jañaakagairi. Noñagaiyakirini naakaiti jañagai.

¹⁶ Okaatzi oshinchagairiri jirika shirampari piñaapiintziri iirokaiti, iro matakaakiriri jawintaashiritanaawo nopairyaakirira Jesús. Irootaki piñaantariri iroñaaka ishintsitai tyaaryoopiroini.

¹⁷ Iyikiiti, niyotzi naaka, tii piyopirotziro okaatzi pantayitakiri, ari ikimitakari iijatzi pijiwaripaini.

¹⁸ Iro kantacha Pawa, ari ikinakairo jimonkaatziro okaatzi ikinkithatakaayitakiriri maawoni Kamantantaniriiti, ikantaki: ‘Aritaki inkimaatsitakaitatyaari Cristo paata’.

¹⁹ Irootaki, pimpiyashitantaiyaariri iirokaiti Pawa, powajyaantayitairo piyaaripironka, onkimiwaityaawomi jojyitakotaatyiiromi pikaaripirowitaka. Ari piñagairo intsipashiritaimi Awinkathariti, ijamparyaakoyitaimi.

²⁰ Aritaki jotyaantairi Pawa iijatzi Jesucristo, tima ikajyaakaitsitakimiro pairani aritaki impiyi.

²¹ Onkantawitatty iroñaaka, ontzimatyii isaiki Jesucristo inkitiki irojatzi inintapaititanyaaari Pawa jowakiraatakagairo maawoni okimiyiwita pairani. Tima iro ikinkithatakaayitakiriri Tasorintsishiriri Kamantantaniriiti.

²² Irootaki ikinkithatakotakiri pairani Moisés-ni, ikantaki: Ari jotyaantaki paata Pawa pashini Kamantantaniri, ari jojyakota-paatoryaanawo naaka jotyaantakina. Ajyininka jinatyi. maawoni inkamantapaakairi, ontzimatyii ankimisantiro.

²³ Tima maawoni kaari kimisantirini Kamantantaniri, ari japiroyiitairi, iiro jiñairi iyyininkapaini.

²⁴ Ari ikimitsitakari iijatzi Samuel-ni, ikinkithatakotakiro okaatzi añaayitakiri iroñaaka, irojatzi ikinkithatakoyitakiri iijatzi maawoni pashinipaini Kamantantaniriiti.

²⁵ Iirokayitaki ñiironi okaatzi ikajyaakaantakiri Pawa ikinkithatakoyitakiri Kamantantaniriiti. Iirokayitaki ñiironi iijatzi okaatzi ikajyaakaawakaakari pairani Pawa itsipatakari achariniiti. Tima Pawa ikantakiri Abraham-ni: Iri picharini tasonkawintairini maawoni jyininkatawakaachari tsikarikapaini janta kipatsikinta.

²⁶ Ikanta jañaakagairi Pawa itomi, ari jitakari jotyaantakimiri iirokaitiki, intasonkawintantimini, maawoni iirokaiti powajyaantayitairo piyaaripironka”.

4

Pedro itsipatakari Juan jaayitakiri jiwariitiki

¹ Iinirotatsi Pedro itsipatakari Juan ikinkithatakaayitziri atziriiti, ariitaiyapaakani Ompirasorintsitaari, itsipatapaakari ijiwari aamaakowintawori tasorintsipanko, Saduceo-paini.

² Ikisaiyatyani, tima Pedro itsipatakari Juan jiyotaatziiri atziripaini, ikantayitziri: “Imapiro jañaayitai kamawitachari, iriitaki Jesús oñaagantapaintzirori”.

³ Joirikaitapaakiri, jomontyaakaantakiri irojatzi oñaatamanai, tima aritaki tsiniriityaaki.

⁴ Iro kantacha oyyiki ikaatzi kimayitawakirori kinkitharintsi, ikimisantayitanaki. Jiroka ikaatzi tzimanaintsiri kimisantzinkariiti, ikaataiyini 5000 shirampariiti.

⁵ Okanta oñaatamanai, japatotaiyakani Jerusalén-ki maawoni ijiwariti Judá-mirinkaiti, Antaripiroriiti, Yotzinkariiti.

⁶ Ari isaikakiri iijatzi Anás Ompiratasorintsipirori, Caifás, Juan, Alejandro, iijatzi iyyininkamirinkaiti Ompiratasorintsipiroriiti.

⁷ Ikaimakaantakiri jamaitiri Pedro itsipatakari Juan. Josatikaitawakiri niyanki japatotaiyakani, josampitakiri: “¿Litakama shintsitakaimiri pimatantawori jiroka? ¿Litaka pipairyaakiri?”

⁸ Jakanaki Pedro, ñaapiro ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, ikantanaki: “Pinkathariiti, Antaripiroriiti.

⁹ ¿Iriima piñaantsikowintanari mantsiyari noshinchagairi? ¿Pikowatziima piyotaiyini tsika ikanta ishintsitantaari?

¹⁰ Ari nonkamantaiyakimironi, jiyotantyaari maawoni Israel-mirinkaiti. Jirika shirampari atsipataiyakarini jaka, iri Jesucristo oshinchaakiriri, jiiitaitziri Nazaret-jatzi. Iriitaki nopairyaakiri, irijatzi pipaikkakotakaantakiri iirokaiti. Iro kantzimaitacha jañaakagairi Pawa.

¹¹ Jirika Jesús iri ojoyakawori mapi pimanintakiri iirokaiti, pikimitakowaitakari witsikirori pankotsi. Iro kantacha jowatzikaitairi pankotsinampiki ikimitaawo iroorikami tzinkamitsi.*

¹² Tii itzimi pashini kimityaarini Jesús jowawisaakotantzi. Tikaatsi ampairyagai jaka isaawiki kipatsi, apaniroidi ikantakaawo Jesús”.

¹³ Iyokitzi jowaitanakiri Pedro, iijatzi Juan, ikantaiyanakini piyowintakariri: “Piñiiri jirika, tii jiyotaapirowiitiri, iro kantzimaitacha pinkathañaani jowayiitzi. ¿Iriima yotaakiriri Jesús itsipatakari pairani?”

¹⁴ Irojatzii itsipatakari Pedro, Juan jirika atziri joshinchagairi. Tii otzimi oitya inkantakotanakiriri.

¹⁵ Ipoña jomishitowakaantairi japatotaiyani, ari isaikaiyanakini irirori jiñaanatawakaiyani.

¹⁶ Ikantzi: “¿Tsikama ankantirika jirikaiti shirampari? maawoni Jerusalén-jatzi jiyotaiyakini itasonkawintantaki. Iiro amatairo amanakotiri.

¹⁷ Thami asaryiimatashityaari, ari onkanta iiro jiyaatakaantawo inkinkithatakotiri Jesucristo, impairyapiintairi”.

¹⁸ Ipoña ikaimairi iijatzi. Ikantaiyakirini: “Aritapaaki pikinkithatakotakiri Jesús, iiro papiitairo pinkinkithatakotairi, pimpairyaayitairi”.

¹⁹ Iro kantacha jakanakiri Pedro ipoña Juan, ikantanakiri: “¿Kamithatatsima nompiyathatyaari Pawa, nonkimisantantimiri iirokaiti? Incha pinkantina.

²⁰ Iiro okantzi nowajyaantairo nonkinkithatakoyitiro noñaajaantakiri, noki-majaantakiri iijatzi”.

²¹ Ikanta jasaryiimawaitakari jiwariiti, ipakagairi. Tima maawoni atziriiti ithaamintanakari Pawa jiñaayitakiro awisayitaintsiri, tii ontzimatyii oitya jowasankitaawintiriri.

²² Jirika shirampari joshinchaakiri, anaaniintanakiro 40 tzimatsiri josarintsiti.

Jamanaiyani kimisantzinkariiti jawintaashiripirotantyaari iiro ithaawantaiyani

²³ Ikanta Pedro ipoña Juan, aritaki ipakagaitairi, jataki japatotaiyani ikaataiyini, ikamantakiri okaatzi ikantakiriri ijiwari Ompiratasorintsitaari ipoña Antaripiroriiti.

²⁴ Aritaki ikimaiyakironi, maawoni jamanamanaataiyanakarini Pawa, ikantziri: “Pinkatharipirori, iirokataki witsikakiro inkiti, kipatsi, inkaari, opoña okaatzi tzimantayitawori.

²⁵ Iirokataki kinkithatakaakiri pairani pinampiri David-ni, ikantaki:

* 4:11 Paminiro Mt. 21.42; Ef. 2.20; 1 P. 2.6-8.

¿Litama ikiñaaniwintaiyirini atziriiti?

¿Litama ikinkishiriwaitashitantakari?

²⁶ Apatotaiyakani pinkathariwintantatsiri jaka kipatsiki,

Ipiyoyitaka jiwariiti,

Imaamanitanyaariri Pinkathari, iijatzi Cristo jiyoshiitakiri.

²⁷ Aritzimaitaka jimatakiro Herodes ipoña Poncio Pilato japatotaiyakani nampitsiki, iijatzi Israel-mirinkaiti ipiyotaiyakani itsipatakari pashinijatzii atziriiti, imaamanitakiri Jesús, pitasorintsiti Pitomi, piyoshiitani.

²⁸ Ari okantaka, jimatakiro jirikaiti okaatzi pikinkishiritakari tsika onkantya.

²⁹ Iroñaaka, Pinkathari, paminiro iiroka jasaryiimatakina, pishinitainawo pompirayitaana iiro nothaawantawaita nonkamantantairo piñaani.

³⁰ Iro pishintsinka poshinjaantyaariri mantsiyayitatsiri. Iro pintasonkaw-intantyaanari nompairyiiri Tasorintsi Pitomi Jesús”.

³¹ Ikanta ithonkakiro jamanamanaataiyakani, ontziñaanaka janta tsika japatotaiyakani. Shintsi ikantakaanakari Tasorintsinkantsi ikinkithatakotanakiro iñaani Pawa, tikaatsi inthaawantanatya.

maawoni tzimimoyitziriri ari ikaatzi jashitaiyawoni

³² Jyikitanaki kimisantanaatsiri. Apaani okantanaa ikinkishiritanaari. Tii ithañaapithatawakaawo oitarika, ipayitawakaawo kowityiimoyitariri.

³³ Jirikaiti Otyaantapiroriiti iikiro jiyaatatzi ikinkithatakotziro tsika okanta jañaantaari Pinkathari Jesús. Antawoiti inishironkayitairi Pawa maawoni.

³⁴ Tii itzimawaitzi apaani kowityaaniintawaitatsiri, itzimirika tzimatsini iipatsiti, ipanko, ipimantayitziro. Jayiri kiriiki,

³⁵ ipakiri Otyaantapirori, iriitaki antitaariri maawoni jaantayitari apaani-paini oita ikowiri.

³⁶ Iro jimatakiro Leví-mirinka jiiitaitziri José, Chipre-jatzi jinatzii, iri jiiitakiri Otyaantapiroriiti irirori, Bernabé. Ojyakaawintachari jiroka wairontsi Bernabé: “Itomi oimoshirinkantaniri”.

³⁷ Jirika shirampari tzimatsi iipatsiti, ipoña ipimantakiro. Jaanakiri ow-inawo iipatsiti, ipapaakiri Otyaantapiroriiti.

5

Ananías itsipatawo Safira

¹ Iro kantacha tzimatsi pashini atziri jiita Ananías, itsipatakawo iina oita Safira, ipimantakiro irirori iipatsiti.

² Jirika shirampari jaapatziyakawo iina, jimanagaantaki owinawo iipatsiti. Jamakiri tzimagaantapaintsiri, ipapaakiri Otyaantapiroriiti.

³ Ikantawakiri Pedro: “Ananías, ¿iitama pishinitantakariri Satanás inthi-iyakaimi, iro pikowantari pamatawitiri Tasorintsinkantsi, pimanagaantaki owinawo piipatsiti?”

⁴ “¿Kaarima iiroka ashiwityaawoni kipatsi? ¿Kaarima iiroka ashityaarini owinawo? ¿Litama pikinkishiritantakawori pantiro jiroka? Tii iri atziriiti pamatawiti, aña iri Pawa pikowawitakari pamatawitirimi”.

⁵ Ikanta ikimawaki Ananías, tyaanaki, kamanaki. Antawoiti ithaawaiyanakini ikaatzi kimayitaintsiri.

⁶ Ipoñaanaka mainariiti, iponatapaakiri, jaanakiri, ikitatakiri.

⁷ Tikira osamanitzi, ari otyaapaaki iina Ananías, tii iyotzi iroori oita awisaintsiri.*

⁸ Josampitawakiro Pedro, ikantziro: “Pinkantina, ¿Arima ikaatzi ow-inawo?” Akanaki iroori: “Jii, ari ikaatzi”.

⁹ Ikantziro Pedro: “¿Litama paapatziyawakaantakari pikowi piñaantyaari Itasorinka Pinkathari? Jirika ipiyaiyaani aanakiriri piimi ikitatziri, iroñaaka jaitsitanakimi iijatzi iiroka”.

¹⁰ Apathakiro okantanaka Safira tyaanaki ikatziyaka Pedro, kamanaki. Ikanta ityagaiyapaakini mainariiti, jiñaapaatziro kamaki. Jaanakiro, itsipata-gairo oimi ikitataka irirori.

¹¹ Ikanta jiñaitakiro awisaintsiri, antawoiti ithaawaiyanakini kimisantzinkariiti, iijatzi ikimitsitakari ikaatzi kimakoyitakirori awisaintsiri.

Ojyiki itasonkawintantayitaki

¹² Iikiro jiyaatakaanakitziro Otyaantapiroriiti japatotapiintaiyanakani janta awisatapishitaki tasorintsipanko jiitaitziro “Jashi Salomón”. Iikiro itasonkawintantanakitzi atziriitiki.

¹³ Ipinkani jowayitanakiri pashiniiti, tii ikowayitanai intsipatanaiyaari. Iro kantzimaitachari tzimataitatsi ojyiki thaamintapirowintanakariri.

¹⁴ Iikiro ipokanakitzi shirampariiti iijatzi tsinaniiti, ojyikitanaki ikaatzi kimisantnanairiri Pinkathari.

¹⁵ Jamakotapaakiri atziri imantsiyariti jomaryaakoyitapaakiri ishitashiki tsika inkinapaaki Pedro. Ikantayitzi: “Inkinapaakirika Pedro jaka, aririka intsimankantanatyaari kapichiini jaampari, aritaki ishintsitai”.

¹⁶ Ari ikimiyitapaakari atziriiti poñaayitainchari nampitsiki saikanampitzirori Jerusalén, jamayitaki ojyiki mantsiyariiti iijatzi ojyiki piyarishiritatsiri, joshinchaayitawakiri maawoni.

Ikisaniintaitanakiri Pedro itsipatakari Juan

¹⁷ Ikanta Ompiratasorintsipirori, itsipatakari ikaatzi aapatziyakariri, jirikaiti Saduceo-paini, ikisaniintaiyakani.

¹⁸ Jaakaantakiri Otyaantapiroriiti, jomontyaakaantakiri.

¹⁹ Iro kantacha otsiniriwitanaka, pokaki imaninkariti Pinkathari, ishiryakotairi, jomishitowayitairi, ikantawairi:

²⁰ “Piyaati tasorintsipankoki, pinkinkithatakotainiri atziriiti tsika okan-takota owakiraari añaamintotsi”.

²¹ Okanta kapichikitiiyyiri, ariitaiyapaakani tasorintsipankoki, jitapaawo ikinkithatakaantapaaki. Tiitya jiyotaiyini Ompiratasorintsipirori, apato-taiyachani itsipayitakari jaapatziyani, iijatzi maawoni jantaripiroriiti Israel-mirinkaiti. Ipoña jotyaantaki jamayiitakiri Otyaantapiroriiti jomontyaawitakari.

²² Ikanta jiyaatashiwitanakari jomontyaani, tii jiñaapairi. Piyapaaka,

²³ ikantapaakiri: “Tii añagairi. Irojatzi okanta noñaawitapaakawo ashita kamiithaini, irojatzi ikatziyawita aamaakowintariri. Iro kantacha nashitaryaakowitapaakari, tii noñaapairi”.

²⁴ Ikanta ikimawaki Ompiratasorintsipirori, ijiwari aamaakowintawori tasorintsipanko, ijiwari Ompiratasorintsitaari, josampitawakagaiyanakani oityaarika awisatsini.

²⁵ Ari jariitapaakari kamantapaakiriri: “Jirikaiti pomontyaakaantaw-itakari iirokaiti, isaikaiyini tasorintsipankoki ikinkithatakaayitzi atziriiti”.

* 5:7 Kantakotachari jaka “tikira osamanitzi”, iro ikantayitsitari iijatzi “3 horas”.

²⁶ Irojatzí jiyaaatantanakari ijiwari aamaakowintaniriiti, jaanaki oyyiki jatziiriti, jamairi iijatzi. Iro kantacha tii jakotashiwaitziri. Tima ithaawanatyaari atziiriiti intsitokantyaari mapi.

²⁷ Ikanta jariitakaapaakari, jowawisaapaakiri tsika japatotaiyakani jiwariiti. Ikanta Ompiratasorintsipirori josampitawakiri,

²⁸ ikantziri: “¿Tiima pikimi nokantzi chapinki: ‘Aritapaaki pikinkithatakotakiri Jesús?’ Iikiro piyootaatiiri maawoni Jerusalén-jatzi. Pikantakotakina iijatzi naaka, pikantzi: ‘Iri owamaakaantakiriri Jesús’”.

²⁹ Ari jakanaki Pedro itsipatakari pashini Otyaantapirori, ikantanaki: “Iri Pawa nonkimisantapiroti, iiro nokimisantashiwaitari atziri.

³⁰ Tima imapiro powamaakaantakiri iiroka Jesús, pipaikakotakaanakiri. Iro kantacha jañaakagairi Pawa itzimajaantzi ikimisantakiri pairani acharinini.

³¹ Itzinagairi Pawa, joosaikairi jakopiroriki, itsipataari ipinkathariwintantzi. Iri owawisaakotaini iijatzi. Ikwaki ampiyashiriyitai maawoni aakaiti Israel-mirinkaiti, impiyakotantairori akaaripiroshiriwitaka.

³² Naaka ñaakiro okaatzi jantayitakiri Jesús, ontzimatyii nonkinkithatakotiro. Irijatzi Tasorintsinkantsi matakainawoni, tima iriitaki jotyaantakinari Pawa inampishiritantaiyaana naakaiti nokimisantairi”.

³³ Ikanta ikimaiyakini, antawo ikisanaka, ikowanaki intsitokirimini.

³⁴ Iro kantacha ari ikatziyanaka apaani janta, iitachari Gamaliel. Fariseo jinatzi irirori, irijatzi yotaantziirori Ikantakaantaitani. Pinkatha jowiri maawoni atziri. Ikantanaki: “Ajyininká, incha omishitowawakiri kapichiini jirikaiti”.

³⁵ Ipoña ikantzi: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ontzimatyii pinkinkishiritawatya kamiitha tsikarika pinkantiri jirika shirampariiti.

³⁶ Pinkinkishiritakotiri iitachari Teudas, ikantakaapirowaitaka irirori. Japatotaki pairani 400 atziri. Iro kantzimaitachari itsitokamachiitaitakiri Teudas, ithonka itzimpookayitanaki maawoni tsipawitakariri, ari ipiyakari.

³⁷ Iijatzi okimitaka pairani josankinatakotantari maawoni atziri, itzimawita pashini iitachari Judas, Galilea-jatzi jinatzi. Japatotaki atziri. Iro kantacha itsitokamachiitaitakiri iijatzi irirori. Ipoña itzimpookayitanaki maawoni tsipawitakariri, ari ipiyakari.

³⁸ Pinkimi nonkantimi naaka: Iiro pimaamanitziri jirika, piñaashiminthatawatyaari. Iriirika antashiwaitawori inintakaanikiini, ari impiyashitaiya apaniroini, inkimityaari apitiroiti nokinkithatakotakiri.

³⁹ Iro kantzimaitacha, iriirika Pawa matakaayitziriri okaatzi jantayitziri, iiro pimatziiri iirokaiti poitsinampairi. Paamaakowintya pimaamanitzirikari Pawa”.

⁴⁰ Inimotanakiri maawoni kimaintsiri. Ikaimairi iijatzi Otyaantapirori, ipajatakaantakiri, ikantakiri: “Aritapaaki pikinkithatakotziri Jesús”. Irojatzí ipakaantaariri.

⁴¹ Ipoña ishitowaiyanaini Otyaantapirori japatowintaitakari. Thaaminta ikantaiyanakani, ikantaiyini: “Piñaataitiro ikimitakaantakai aakami iriipirori jowasankitaawintakairi Jesús, apairiyiri”.

⁴² Ari ikantapiintanaatya jiyotaantzi maawoni kitiiyyiri, ikinkithatakaantzi tasorintsipankoki, ikantzi: “Cristo jinatzi jirikaranki Jesús”. Ari ikimitaakirori iijatzi pankotsipainiki.

6

Jiyoyiitaki 7 mitakotantaniri

¹ Ikanta ijyikipirotanaki jiyotaani, ñaawaiyitanaki Grecia-paantiri, ikantzi: “Paminiri jantapiintayitakiri Heber-paantiri, ipapiintayitziro owanawontsi kamatsiri oimi, imanintanakiro kaari ijyininkatayita iriroriiti”.

² Ipoñaashitaka 12 Otyaantapirooriiti, japatotakiri maawoni jiyotaani, ikan-takiri: “Tii okantzi nookiro nokinkithatakotanairi Pawa naaka, nompapiin-tantimiri poyaari.

³ Iyikiiti ontzimatyii pamini jaka akaataiyini, inkaati 7 atziri, iriitaki aminakaantapiintironi jiroka. Pamini kamiithashiritzimotakimiri, yotani-tatsiri, inampishiripirotantari Tasorintsinkantsi.

⁴ Ari onkantya naakowintantyaawori naakaiti namanamanaayitya, nonkinkithatakaanti, niyotaantayiti iijatzi”.

⁵ Ikanta maawoni apatotainchari, inimotanakiri okaatzi ikantakiriri. Ari jiyoshiitakiri Esteban, awintaariri kamiitha Pawa, inampishiripirotantakari Tasorintsinkantsi. Jiyoshiitakiri iijatzi Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás Antioquía-jatzi kimitakotaariri Judá-mirinkaiti, tima jirika kaari ijyininka Judá-mirinka pairani.

⁶ Ipoña jaayiitanakiri jirika 7 isaikaki Otyaantapiroori, ari jamana-manaatakotawakari, itasonkawintakiri jotzimikapatzii totantakari jako.

⁷ Iikiro iyaatakotanakitzi iñaani Pawa. Iikiro ijyikipirotanakitzi iijatzi jiyotaani janta Jerusalén-ki. Ari jimatsitanakawo ikimisantayitanaki oiyiki Ompiratasorintsitaariiti.

Jaakaantaitakiri Esteban

⁸ Ikanta Esteban oiyiki itasonkawintantayitaki atziriitiki, tima Pawa nishi-ronkatakiriri, ipakiri ishintsinka.

⁹ Iro kantzimaitacha, tzimayitatsi Judá-mirinka ikaatzi apatotapiintachari jiiitatziri “Jompirawiitari”. Iriiyitaki poñaayitainchari Cirene-ki, Alejandria-ki, Cilicia-ki, Asia-ki. Jiñaanaminthatakiri Esteban.

¹⁰ Tii ikitsirinkaitziri Esteban, tima imapiro jiyotanitakaakiri Tasor-intsinkantsi.

¹¹ Irootaki ikantantakariri ijyininka iwitsikakotiri kaaripiroori ñaantsi, inkanti: “Nokimakiri Esteban ithainkimawaitziri Moisés-ni, ari ikimitakiriri Pawa iijatzi”.

¹² Iro owatsimaapirotanakiriri atziriiti ikisaniintanakiri Esteban, ari ikim-itsitanakari Antaripirooriiti, iijatzi Yotzinkariiti. Jaakaantaitakiri, jaayi-itanakiri japatotaiyani jiwariiti.

¹³ Ari jamaitapaakiri thiiyakotakariri Esteban, ikantapaaki: “Jirika shi-rampari oiyiki ithainkakiro tasorintsipanko, ithainkakiro Ikantakaantaitani iijatzi.

¹⁴ Nokimakiri ikantaki: ‘Jirika Jesús jiiitatziri Nazaret-jatzi impookakiro tasorintsipanko, impoña jowashiñaayitairo amiyitari aakaiti jiyotaayitairi Moisés-ni’ ”.

¹⁵ Ikanta jiwariiti apatotainchari, ikimpoyaanakiri Esteban, jiñaatziiri ipooki ikimitanakari maninkari.

7

Joipiyankiniri ñaantsi Esteban irojatzi itsitokantaitakariri

¹ Ikanta Ompiratasorintsipiroori josampitakiri Esteban, ikantziri: “¿Imapiroma ikantakoitzimiri?”

² Ari jakanaki irirori, ikantzi: “¡Iyikiiti! ¡Iwaapatiitarí! Pinkimi nonkan-timi. Pairani isaikawitantakari acharini Abraham-ni janta Mesopotamia-ki, joñaagakari owaniinkatachari Pawa, tikiraamintha jiyaatanakiita in-ampityaawo Harán-ki.

³ Ikantakiri: ‘Pookanairo pinampitsiti, pookanairi piyyininkamirinkaiti, piyaati pashiniki kipatsi noñaayimiri naaka’.

⁴ Ikanta Abraham-ni, jookanairo inampitsiti iitachari Caldea. Irojatzi ipokantaari inampitaawo Harán-ki. Ikanta ikamai iwaapati, irojatzi jotyaan-tantakariri Pawa jaka, tsika anampitawo iroñaaka aakapaini.

⁵ Iro kantzimaitacha, tii jashitakaapirotari, tikaachaajaini jashitakaiyaari kapichiini. Ikajyaakaimaitakari impiri paata, aririka inkamaki. Iri ashitaiyaawoni inkaati charinitaiyaarini. Irootaki ikantakiriri okantaw-itaka Abraham-ni tikiraamintha itzimi jowaiyani.

⁶ Iro kantacha ikantakiri iijatzi: ‘Jiñiíro pinchariniyityaari inampityaawo iipatsitiki pashini atziri. Onkaati 400 osarintsi inkimaatsiwaitya jompi-rawaitaityaari janta.

⁷ Impoña nowasankitaakiri naaka inkaati ompirawaitatyaarini. Iriima pinchariniyityaari namairi maawoni jaka nampitsiki, ari jantawaitainari naaka’.

⁸ Ipoña ikantakiri Pawa iijatzi pairani Abraham-ni: ‘Ontzimatyii pin-tomishitaanitya, tima tzimatsi ankajyaakaawakaiyaari’. Jimatakiro pairani Abraham-ni. Iijatzi ikimitaakiriri itomi irirori, iro jimaakotapaakitziini 8 kitiiyyiri, itomishitaanitakiri. Ari ikimitaakiro Isaac itzimaki pairani Jacob-ni. Ari ikimitaakiri iijatzi Jacob-ni 12 itomipaini, achariniyitanakari aakaiti.

⁹ Ikanta jirikaiti, achariniyitaari aakaiti, ikisaniintakiri iririntzi José, ipi-mantakiri. Ari okanta jariitantakari inampiki Egipto-jatzi. Iro kantacha, ari itsipatapiintakari Pawa,

¹⁰ jowawisaakotairi okaatzi ikimaatsiwaiwitaka. Ipakiri yotanitaantsi, irootaki jaapatziyantakariri iwinkathariti Egipto-jatzi iitachari Faraón. Irojatzi ipinkatharitantakari irirori Egipto-ki, ipinkathawintakiri iyyininkamirinkaiti Faraón.

¹¹ Ipoña ariitaka antawo tajyitsi janta. Owanaa ikowityaaniintaiyakini Egipto-jatzi. Ari okimitakari iijatzi inampiki Canaán-jatzi. Tii jiñiíro pairani acharinini oitya jowayitaiyaari.

¹² Ari ikimakiri Jacob iinitatsi owanawontsi Egipto-ki. Jotyaantakiri itomi-iti ramanantakiti.*

¹³ Ikanta japiitakiro jiyaataiyini, ari jiyotairi José iririntzipaini. Ari okanta jiyotantakari Faraón iyyininkamirinkaititari José.

¹⁴ Ipoña José, ikaimakaantairi iwaapati Jacob, iijatzi maawoni iyyininka, ikaatzi 75 atziri jataintsiri Egipto-ki.

¹⁵ Ari okanta jariitantakari Jacob Egipto-ki. Ari ikamairi irirori janta. Ari ikimitakari iijatzi ikaatzi achariniyitanakari.

¹⁶ Ipoñaashitaka jaatonkiyiitanairi Siquem-ki, ikitatairi janta, jamanan-takiniriri pairani Abraham-ni itomipaini Hamor.

¹⁷ Okanta imonkaatzimataka okaatzi ikantakiriri pairani Pawa acharini Abraham-ni. Tzimanaki oyyiki iriintsiti ajyininkapaini janta Egipto-ki,

¹⁸ irojatzi itzimantakari pashini pinkathari janta Egipto-ki, kaari yotakotirini José.

¹⁹ Ikanta jirika pinkathari, oyyiki jamatawitakiri ajyininka, jowashironkaawaitakiri. Ishintsiwintakiri jookayitiri iinchaaniki,

* 7:12 Kantakotachari jaka “owanawontsi”, irootaki ikantayitzi iijatzi “trigo”.

inkamantyaari, iiro iyyikitanta.

²⁰ Aripaiti itzimakiri Moisés irirori. Iriitaki jirika iintsi kamiithatzimotakiriri Pawa. Ikaatzi mawa kashiri jimanawitakari ipankoki ashitariri.

²¹ Okanta imonkaapaititapaaka jookawintantyaariri inkamimi, oñaakiri irishinto Faraón, aakiri, otzikatakari okimitakaantakiri iriitakimi owaiyani iroori.

²² Ari ikantakari Moisés-ni jiyotantakawori okaatzi jiyotanitari Egipto-jatzi. Ñaapirori shirampari jinaki, iroopiro okantaka jantayitakiri.

²³ Ikanta otzimaki 40 josarintsiti Moisés-ni, ikowaki jariityaari iyyininkapaini, Israel-mirinkaiti.

²⁴ Iro kantacha jiñaapaaki Egipto-jatzi jowasankitairi iyyininka. Ipiyakowintapaakari Moisés iyyininka, itsitokakiri Egipto-jatzi.

²⁵ Jiñaajaantaki Moisés-ni ari inkinkishiritaiyatyaani iyyininkapaini, iriitaki jotyaantakiri Pawa jookakaawintairi. Iro kantzimaitacha jirikaiti tii jiyotakotaiyirini.

²⁶ Okanta okitiiyyitamanai, jiñaaki jantawakaiyani iyyininka. Ari ikowawitaka Moisés jookakairimi, ikantawitapaakari: ‘Iiro powashironkaawakaiyani pantawakaa, piyyininka powawakaiyani’.

²⁷ Ikanta iyyininka Moisés, jotatsinkawakiri. Ikantziri: ‘¿Iitaka kantakimiri iiroka nowinkathariti? ¿Pikowatziima iiroka piyakawintina?’

²⁸ ¿Pikowatziima pitsitokina pikimitaakiri chapinki Egipto-jatzi?’

²⁹ Ikimawaki Moisés ikantakiriri iyyininka, shiyanaka. Jataki iipatsitiki Madián-jatzi. Ari isaikakiri nampitsinintsiki, irojatzi itzimantakari apiti itomi.

³⁰ Okanta awisaki okaatzi 40 osarintsi. Janta otzishimashiki, okaakitapai otzishi iitachari Sinaí, ari joñaagakari imaninkariti Pawa, ipaampatakaairo kitochiimaishi.

³¹ Iyokitzi jowanakiro Moisés jiñaakiri. Ikowajaantzi jaminero okaakiini, ari ikimakiri Pinkathari jiñaanatziiri, ikantziri:

³² ‘Pawa ninatzi naaka, naakataki ipinkathataki picharini, Abraham, Isaac, iijatzi Jacob’. Ari ithaawanakiri Moisés, okawaitanaka, tii ikowi jaminanairo.

³³ Ipoña ikantanakiri iijatzi: ‘Pinothopairi pi-zapato-ti, tima pikatziyantatyaawo kipatsi notasorintsipathatakaakiri.

³⁴ Noñaakiri janta Egipto-ki niyoshiitakiri piyyininkapaini, oyyiki jashironkaawaitaka. Nokimakiri jatikashiriwaitaiyakani. Irootaki nopokantakari nookakaawintairi. Iirokataki notyaanti janta Egipto-ki pantiro’.

³⁵ Tima pairani jimanintawiitakari Moisés-ni, ikantaitakiri: ‘¿Iitaka kantakimiri iiroka nowinkathariti?’ Aña iriitajaantaki jotyaantakiri Pawa impinkathariwintairi iyyininkapaini, iri ookakaawintairini iijatzi. Iriira matakairini imaninkariti Pawa jiñaakiri ipaampatakaairo kitochiimaishi.

³⁶ Irijatzi Moisés-ni omishitowairiri pairani ajyininkapaini Egipto-ki, oyyiki itasonkawintantzi janta. Ari ikimitaakiro iijatzi inkaariki juitaitziri ‘Kityonkaari’, iijatzi okimitaka isaikawaiwitantakari okaatzi 40 osarintsi otzishimashiki.

³⁷ Irijatzi Moisés-ni kantakiriri pairani ajyininkapaini: ‘Ari jotyaantaki paata Pawa pashini Kamantantaniri, ari jojoykotapaatyaanawo naaka jotyaantakina. Ajyininka jinaty’.

³⁸ Irijatzi Moisés-ni apatotakiriri pairani ajyininkapaini janta otzishimashiki, ikinkithawaitakaakiri maninkari otzishiki Sinaí, itsipayitakari

ajyininkapaini. Iriitaki aajaantakiro aññaakaaniriri ñaantsi, irojatzi jowaw-isaantakairori aakaiti.

³⁹ Iro kantacha tii ikowi achariniiti inkimisantiri Moisés-ni, oyyiki ipiy-athatakari. Iro ikowaiyakini impiyaimi inampiki Egipto-jatzi.

⁴⁰ Iro ikantantakariri Aarón-ni: ‘Iriiuitaka Moisés owawisaakowintanari Egipto-ki. Iro kantacha tii ayotzi iita awijyimotakiriri kaari ipokanta jiyaatzi chapinki otzishiki Sinaí. Piwitsikina nowawanitaiyaari’.

⁴¹ Ari jiwitsikaitakiniri kimiwitayaarini iwankiri vaca. Ikowaiyakini inkimitakaaniriri Pawa. Jowamaakiniri ipirapaini joimoshirinkantayaariri iwawani. Aña iriuiuitaka witsikakiriri.

⁴² Irootaki, jintainaryaantanakariri Pawa jirikaiti, ishinitanakiri impinkathatairi oorintayitachari inkitiki, tima iriitaki josankinatakotsitakari Kamantantaniriri, ikantaki:

¡Israel-mirinkaiti! ¿Naakama pipinkathatantaka pipirapaini pitaapiintziri?

Tima iro pantapiintakiri okaatzi 40 osarintsi janta otzishimashiki.

⁴³ Aña iri Moloc pipinkathatashitapiintakari, pikinakinatakaapiintakiri ipankojoyitaitziri.

Ari pikimitapiintakiri jiwawanitashiitari kimitariri impokiro jiitaitziri Renfán,

Pipinkathatashiwaitakari piwitsikayitani iirokaiti.

Irootaki noshinitantimiri jaayitimi intaina panaanakiro Babilonia.

⁴⁴ Isaikawaitantakariri pairani achariniiti otzishimashiki, otzimimotziri tasorintsithaanti. Ari jowakoitziro josankinari Moisés-ni. Jiroka tasorintsithaanti, irootajaantaki jiwitsikakaantakiri Moisés-ni tsika okantajaanta joñaagakiri Pawa.

⁴⁵ Irootaki jiroka jaajaapiintakiri pairani achariniiti, irojatzi jariitantakariri kipatsiki ontzimi jashitaiyaari. Iro jamayitairi ijiwatantakariri Josué, joitsinampaantakariri ashiwitawori iipatsiti, ikantakaari Pawa. Ari ikantaitatzi-iro joisokirotakawo tasorintsithaanti, irojatzi itzimantakariri pairani David-ni.

⁴⁶ Ikanta pinkathari David, oyyiki jaapatziyakari Pawa, ikantaki irirori: ‘Tima iiroka Pawa ipinkathataki pairani Jacob-ni, pishinitina naaka niwitsikimi pankotsi pisaikantayaari’.

⁴⁷ Iriitzimaitaka Salomón witsikakiniriri tasorintsipanko.

⁴⁸ Iro kantzimaitacha Pawa, Jinokijatzi tii inampitantawo pankotsi jiwitsikani atziri. Iro ikinkithatakotakiri Kamantantaniri, ikantaki:

⁴⁹ Jiroka ikantakiri Pawa:

Irootaki inkiti nosaikantakariri nopinkathariwintantzi.

Irooma kipatsi nimakoryaakiiminto inatzi.

¿Tsikama onkaatika pankotsi jiwitsikayitinariri?

Iiro nimonkaatawo nimakoryaantayaawo.

⁵⁰ ¿Kaarima naaka witsikayitakiro maawoni tzimayitatsiri?

⁵¹ Iikiro ikantatzi Esteban: ‘Iro kantacha iirokaiti, ari pinkantapiintatya pikisoshiritzi, tii pikimisantantzi, pikimitakari pashinijatzi atziri kaari ajyininkayita. Pashi powapiintakiro pipiyathatakari Tasorintsinkantsi pikimitakoyitaari pichariniiti’.

⁵² ¿Tzimaajaitatsima apaani Kamantantaniri kaari inkimaatsitakaawaitaitya pairani pichariniiti? Jowamaayitakiri ikaatzi kinkithataintsiri, ikantaki: ‘Aatsikitaki matzirori itampatzikatzi’. Aritaki pokaki iroñaaka matzirori, iriitaki pipithokashitakari iirokaiti, pitsitokakiri.

⁵³ Tima iirokaiti yoyiwitawori Ikantakaantaitani okaatzi jiyotaawitakairi maninkari, iro kantacha owanaa pipiyathataka”.

⁵⁴ Ikanta ikimaiyawakini apatotainchari, antawo ikisanakiri Esteban, jatsikaikitashitanakari.

⁵⁵ Iriima Esteban inampishiritantanakari Tasorintsinkantsi, jaminanaki inkitiki, jiñaakiro jowaniinkawo Pawa, jiñaakiri iijatzi Jesús ikatziyaka jakopiroki Pawa.

⁵⁶ Ipoña ikantanaki: “¡Pamini! Noñaakiro inkiti ashitaryaanaka, noñaakiri Itomi Atziri ikatziyaka jakopiroki Pawa”.

⁵⁷ Ari jojiyikanakiro ikimpita jirikaiti. Ikaimaiyanakini shintsiini, ishiyashitapaakari Esteban. Joirikapaakiri.

⁵⁸ Jaayitanakiri othapitapaa nampitsi. Ari jitapaakari itsitokantari mapi, jaatonkoryaiyanakironi iithaari, jookanakiniri mainari iitachari Saulo, ikantanakiri: “Paminawakinawo noithaari, nontsitokawakiriita”.

⁵⁹ Ikanta itsitokaitziri Esteban, jamanamanaatanakari irirori Pawa, ikantziri: “Nowinkathariti Jesús, jatashirinkatakina noñaapaimi”.

⁶⁰ Ari jotzirowanakari, jiñaawaitanaki shintsiini, ikantanaki: “Nowinkathariti, iiro poipiyiniri jiroka kaaripironkantsi”. Ithonkakiro jiñaawaitaki jiroka, makoryaanaki.

8

Ipatzimaminthatziri Saulo kimisantzinkariiti

¹ Ikanta Saulo jaminakotakiri Esteban itsitokaitziri, ikantanaki irirori: “Ariwí, kamaki Esteban”. Aripaiti jitaitanakawo ipatzimaminthataitziri kimisantzinkariiti Jerusalén-ki. Irootaki ishiyantanakari maawoni Judea-ki, ikinanaki iijatzi nampitsiki Samaria. Iiniromaita isaikanaki Otyaantapirori-iti.

² Ikanta pinkathatasorintsitaniri ikitatakiri Esteban, antawoiti jiraakowaitakari.

³ Iriima Saulo ikowanaki irirori japirotirimi kimisantanaatsiri. Jiyaatashitapiintakiri ipankoki, jinoshikayitziri shirampari, tsinani, maawoni. Jomontyaakaantayitakiri.

Ikinkithaitziro Kamiithari Ñaantsi nampitsiki Samaria

⁴ Ikanta maawoni shiyayitanainchari, jatayitanaki pashiniki nampitsi. Ikinkithatakoyitakiro Kamiithari Ñaantsi janta.

⁵ Ikanta Felipe, iriitaki shiyannainchari iijatzi, ariitaka nampitsiki Samaria. Ikinkithatakotapaakiri Cristo.

⁶ Ari japatotapaaka maawoni atziripaini, jowakimpitatakawo ikinkithatziri Felipe, tima jiñaayitakiro itasonkawintantapaaki iijatzi.

⁷ Joshinchaayitai oiyiki atziri piyarishiritatsiri. Antawo ikaimayitzi piyari ishiyayita. Oiyiki atziri kisopookiwiwachari, kaari kamiithawitachani iitzi, joshinchaayitairi maawoni.

⁸ Irootaki ikimoshiritantakari maawoni nampitawori janta nampitsiki.

⁹ Iro kantacha tzimatsi janta iitachari Simón. Jyiripiyaari jinawitaka pairani. Jamatawitaki oiyiki atziri nampitawori Samaria-ki. Owanaa ikan-takaapirowaitaka.

¹⁰ Jawintaapiintawitakari atziriiti, jiwariiti, maawoni, ikantayitzi: “Thami ankimisantiri, tima jirika Simón jimatakiro jiñaawiyatari Pawa”.

¹¹ Ikimisantaitziri Simón maawoni ikantayitzi. Oiyiki osarintsi jiyokitzi-wintaitakiri jantawiyarinkakiini.

¹² Iro kantacha jariitapaaka Felipe, jiyotaantapaakiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesucristo, kinkithatakotziri iijatzi Pawa impinkathari-wintantai. Jowiinkaayitanaka shirampariiti, iijatzi tsinanipaini.

¹³ Ari jimatsitanakawo iijatzi Simón irirori, ikimisantawitanaa, owi-inkaawitaka iijatzi. Joyaatyaatani jowanakiri Felipe, jiñaakiri itasonkawin-tantayitzi. Iyokitzi jowakiri.

¹⁴ Ikanta Otyaantapiroriiti saikatsiri Jerusalén-ki, ikimakotakiri Samaria-jatzi ikimisantayitairo iñaani Pawa. Irootaki jotyaantantakariri Pedro itsipatanakari Juan.

¹⁵ Ikanta jariitaiyakani Samaria-ki, jamanamanaatakotapaakari kimisantzinkariiti, inampishiritantyaariri Tasorintsinkantsi.

¹⁶ Apa ipairyaakiri Awinkathariti Jesús jowiinkaayitakiri. Tikiraamintha inampishiritantyaari Tasorintsinkantsi.

¹⁷ Ikanta Pedro itsipatakari Juan, jotzimikapatzii totantakariri jako apaani-paini. Ari inampishiritantanakari Tasorintsinkantsi.

¹⁸ Jiñaakiri Simón jantakiri Otyaantapirori, jotzimikapatzii totantakariri jako atziri, jinampishiritantaari Tasorintsinkantsi, ipinawitanakari irirori Otyaantapirori,

¹⁹ ikantanakiri: “Jirika kiriiki, pimpina naaka pishintsinka, nonkimitantimiri iiroka, nonampishiritakaantyaariri Tasorintsinkantsi nojyininka, notzimikapatzii totantyaari nako”.

²⁰ Ari jakanakiri Pedro, ikantziri: “¡Ari pintsipatawiitaiyaari piiriiki-iti pimpiyashitaiya! ¿Piñaajaantakima ari pamanantantatyaawo piiriikiti ipashitantari Pawa?”

²¹ Iiro pimamachiitziro pinkimitakotyaanawo naaka, jiñaakimi Pawa tii pitampatzikashiritzi.

²² Powajyaantairo piyaaripironka, pinkowakotairi Pawa, añaawakiro aririka impiyakotaimiro pikinkishiriwitakari.

²³ Niyotakimi naaka, oyyiki pikisashiriwaitaka. Ari pikantapiintatya pikaaripiroshiriwaitzi”.

²⁴ Ipoña jakanaki Simón, ikantanaki: “Pamanakotaina Pinkathariki, iiro awijyimotantana pikantakinari”.

²⁵ Ikanta Pedro itsipatakari Juan, ithonkakiro ikinkithatakotakiri Pawa. Ipoña ikinayitanaki pashiniki nampitsi okaatzi saikatsiri Samaria-ki, ikinkithatakiro Kamiithari Ñaantsi. Ari ipiyaiyaani Jerusalén-ki.

Felipe iijatzi Etiopía-jatzi

²⁶ Ikanta imaninkariti Pawa, jiñaanatakiri Felipe, ikantziri: “Piyaati nampit-siki iitachari Gaza, pimpampithatanakiro aatsi poñaachari Jerusalén-ki iro-jatzi janta”. Tima jiroka aatsi irootaki kinachari otzishimashiki.

²⁷ Jataki Felipe. Okanta niyanki aatsi, itonkiyotakari Etiopía-jatzi. Jiwari jinatzzi. Iriitaki kimpoyiiri kiriiki janta Etiopía-ki opinkathariwintantzi tsinani iitachari Candace. Ipoñagaatyaawo irirori Jerusalén-ki ipinkathatziri Pawa.*

²⁸ Iro jiyaatairo irirori inampiki, isaikantakawo ishiyakominto, jiñaanatziro josankinari Kamantantaniri Isaías-ni.

²⁹ Jiñaanashiritanakiri Tasorintsinkantsi jirika Felipe, ikantziri: “Piyaati, pontsitotyaari shiyakotainchari”.

³⁰ Ikanta ipokashitapaakiri Felipe, ikimatziiri Etiopía-jatzi jiñaanatziro josankinari Isaías-ni. Ari ikantziri: “¿Pikimathatziro piñaanatzi?”

³¹ Ari ikantzi Etiopía-jatzi: “¿Tsika onkini nonkimathatiro, tii itzimi iitya yotainawoni? Pimpoki iiroka, pintsipatina”.

³² Jiroka Osankinarintsi jiñaanatziro:

* **8:27** Kantakotachari jaka “Jiwari jinatzzi”, totaanikiri inatzzi. Tima iro jamitaiyarini pairani ikaatzzi saikapankoyitziiriri pinkathari, itotaanikiyitziro, onkantya iiro jowaiyantakaantantayita ipankoki pinkathari.

Ikimitakaitakiri jaayitzi oijya jowamaitiri.
Ikimitakari oijya tii ikaimawaitzi jamiyitiri,
Ari ikimitakari iijatzi irirori, mairi ikantaka.

³³ Tsinampashiri ikantakaitakari, tii otampatzikatzi okaatzi ikantakaitakiri.

Ari jowamaitakiri, tiimaita itzimi jowaiyanipaini irirori.

³⁴ Ikanta jirika jiwari Etiopía-jatzi, josampitanakiri Felipe: “Pinkantina. ¿Litaka ikinkithatakotzi Kamantantaniri? ¿Irijatzima kinkithatakotacha? ¿Pashinima ikinkithatakotzi?”

³⁵ Ari jitanakawo Felipe ikinkithatakanakiri josankinari Isaías-ni, ikinkithatakotanakiniri Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesús.

³⁶ Okanta osamaniityaaki, ikinimotapaakiro jiña, ikantzi Etiopía-jatzi: “Jiroka jiña. ¿Iroma okantzi nowiinkaata naaka?”

³⁷ Jakanakiri Felipe, ikantzi: “Pinkimisantapirotanakirika, ari onkantaki”. Ikantzi Etiopía-jatzi: “Nokimisantzi, iriitaki Jesucristo Itomi Pawa”.

³⁸ Ari jowatziyakaantapaakiro ishiyakominto Etiopía-jatzi. Ayiitanaki apitiroiti, jatanaki jiñaaki. Ari jowiinkaatakari.

³⁹ Ikanta itonkaanai jiñaaki, jaanairi Felipe Tasorintsinkantsi. Jirika jiwari Etiopía-jatzi, tii jiñaanairi tsika ikinanaki. Iro kantacha jirika atziri kimoshiri ikanta jiyaatai irirori.

⁴⁰ Iriima Felipe jiñaashitaawo isaikapai Azoto-ki. Ipoña jawisaki pashiniki nampitsi ikamantantziro Kamiithari Ñaantsi, irojatzi jariitantaari Cesarea-ki.

9

Pashinishiritai Saulo (Hch. 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ikanta Saulo, tii jowajyaantziro jasaryiimayitari jowamairi jiyotaani Pinkathari. Irootaki jiyaatashitantakariri ijiwari Ompiratasorintsitaniri Judá-mirinka,

² ikantapaakiri: “Posankinatiniri Ompiratasorintsitaari saikatsiri nampitsiki Damasco, pinkantiri: ‘Pishinitiri Saulo jaayitiri tsipatanariri jiiitaitziri “Aatsi”. Intyaayiti japatoyiitapiinta, joojoyitiri shirampari iijatzi tsinani, jamakiri jaka Jerusalén-ki”.

³ Iro jariitzimataka nampitsiki Damasco, ari jomapokakiri morikanaintsiri inkitiki, joorintapaaka ikatziyaka Saulo.

⁴ Tyaanaki Saulo. Ikimatzi ñaantsi inkitiki, ikantaitzi: “¡Saulo! ¡Saulo! ¿Litama pipatzimaminthatantanari?”

⁵ Jakanaki Saulo, ikantzi: “¿Litama iiroka Pinkathari?” Ari ikantaitanakiri: “Naakataki Jesús pipatzimaminthatakiri. Irokataki owasankitaawaitacha apaniirini, okimiwaitakawo pimpaikatziyaaawomi thoyimpithowari”.

⁶ Ikanta Saulo, ompitawaitanaka ithaawanaki, ikantanaki: “Pinkathari, iita pikowiri nantairi naaka”. Ari ikantanakiri Awinkathariti: “Pinkatziyi, piyaati nampitsiki. Ari inkamantaitimiro oitya pantiri”.

⁷ Owanaa ithaawanaki ikaatzi oyaatakiriri Saulo, tima ikimawakiro iijatzi irirori ñaantsi, tii jiñiimaitari ñawaitatsiri.

⁸ Ipoña ikatziyawitanaa Saulo. Ikowawita jokiryiima, tii okantzi jaminanai. Irootaki ikathatantanaariri itsipayitakari, jaanakiri nampitsiki Damasco.

⁹ Ari isaikakiri janta okaatzi mawa kitiiyiri, tii okantzi jaminawaitai, tii jowaiya, tii jirai iijatzi imiri.

¹⁰ Okanta janta Damasco-ki, ari isaiki apaani yotaari jiita Ananías. Iriitaki jiñaanatakiri Awinkathariti imishiniki, ikantziri: “¡Ananías!” Ari jakanakiri irirori: “¿Litaka, Pinkathari? Jaka nosaiki”.

¹¹ Ikantziri: “Piyaati janta aatsiki jiitaitziri ‘Tampatzikari’. Ari os-aiki ipanko iitachari Judas, posampikowintiri shirampari jiita Saulo, iri poñaachari nampitsiki Tarso. Ari isaikiri irirori jamanamanaata.

¹² Nomishitakaakiri irirori. Jiñaakimi pityaashitapaakiri, potzimikapatzitotantakariki pako, irojatzi jaminawaitantanaari”.

¹³ Ikanta ikimawaki Ananías, ikantanaki: “Pinkathari, oyyiki nokimi ikinkithatakoitziri jirika shirampari, kowiinka okanta jantayitakiri Jerusalén-ki jowasankitaayitziri pikitishiritakaani”.

¹⁴ “Iro ipokantari iroñaaka jaka, tima jotyaantatziiri ijiwari Ompiratasorintsitaniri jaayitiri pairiyimiri jawintaashiritaimi”.

¹⁵ Ikantzi Pinkathari: “Piyaati. Tima jirika shirampari iriitaki niyoshiitakiri naaka inkinkithatakotaina maawoni nampitsiki. Inkinkithataairi Israel-mirinkaiti iyyininkatari irirori, iijatziki pashinijatziki atziri kaari iyyininkata, iijatziki iwinkathariti.

¹⁶ Ari noñaagakiri iijatziki tsika onkaati inkimaatsiwintina naaka”.

¹⁷ Ipoña jiyaataki Ananías pankotsiki isaikiki Saulo. Tyaapaaki, jotzimikapatzitotantapaakari jako. Ikantziri: “Iyiki, jotyaantakina Awinkathariti Jesús, oñaagakimiri aatsiki pikinapaaki pairani. Iro jotyaantantanari pokiryaantaiyaari, inampishiritantaimiri iijatziki Tasorintsinkantsi”.

¹⁸ Ari oparyaanaki jokiki kimiwitariri shimapintaki, aminanai kamiitha. Ipoña ikatziyanaka, jatanaki jowiinkaataitiri.

¹⁹ Ari jowawaitanaa, irojatzi ishintsitantaari kamiitha. Kapichi isaiki mowaitapaintziri kimisantzinkariiti nampitawori Damasco-ki.

Ikinkithatzi Saulo Damasco-ki

²⁰ Ari jitanakawo Saulo ikinkithatakaantanaki japatotapiintayita Judá-mirinkaiti, ikantzi: “Iriitaki Itomi Pawa iitachari Jesús”.

²¹ Iyokitzi jowanakiri ikaatziki kimiriri, ikantawakaa: “¿Tiima iriitaki jirika kisaniiintziriri Jerusalén-ki ikaatziki pairiyiriri Jesús? ¿Tiima irijatziki pokaintsiriri jayiri kimisantzinkari ijiwariki Ompiratasorintsitaari?”

²² Iro kantacha Saulo iikiro ishintsitatzi ikinkithatakaantzi tikaatsi inthaawantanatya. Tii jiyotzi iita inkantayitiri Judá-mirinkaiti nampitawori Damasco-ki, ikimiri Saulo ikantzi: “Jirikaranki Jesús Cristo jinatziki”.

Saulo ishiyapithatari Judá-mirinkaiti

²³ Okanta awisanaki oyyiki kitiiyyiri, ikantawakaanaka Judá-mirinkaiti: “Thami antsitokiri Saulo”.

²⁴ Tima kitiiyyiriki iijatziki tsiniripaiti joyaawintakariki ishitowapiintaitzi inampiki, inkini intsitokiri. Iro kantacha Saulo jiyotaki ikowaitatziki jowamaitiri.

²⁵ Ikanta kimisantzinkariiti, jotitakiri antawoki kantziri, jowayitakotairi tsiniripaiti jikokiroki jotantotaitziro nampitsi. Ari okanta ishiyantakariki Saulo.

Ariitaa Saulo Jerusalén-ki

²⁶ Ikanta jariitaa Saulo Jerusalén-ki, ikowawitaka intsipatapaiyaarimi jiyotaani Pinkathari. Iro kantacha owanaa ithaawantakariki, jiñaajaantzi tii ikimisantapirotai irirori.

²⁷ Iro kantacha tzimatsi kimisantzinkari iitachari Bernabé, jaapatziyanakariki Saulo, jataki joñaagantairi ipiyota Otyaantapirori. Ikantapaakiri: “Jirika Saulo jiñagairi Awinkathariti janta aatsiki jatachari

Damasco-ki, ikinkithawaitakaakiri. Ari jitanaawori Saulo janta nampitsiki Damasco ikinkithatakotanairi Jesús. Tikaatsi inthaawantanatya”.

²⁸ Ari okantari isaikantapaari Saulo Jerusalén-ki, itsipayitapaari Otyaan-tapirori.

²⁹ Ikinkithatakotakiro iwairo Pinkathari Jesús, tikaatsi inthaawantya. Ikinkithatakaayitziri Judá-mirinkaiti Grecia-paantiri. Iro kantacha ikowaki intsitokiri jirikapaini.

³⁰ Ikanta jiyotaiyakini kimisantzinkariiti, jaanakiri Saulo janta Cesarea-ki. Jotyaantairi Tarso-ki.

³¹ Ikanta kimisantzinkariiti, nampiyitawori Judea-ki, Galilea-ki, Samaria-ki, kamiitha ikanta isaikawaitaiyini, iikiro jantakishiripirotanakitzi, pinkatha jowapiintanakiri Pinkathari, jaamaakowintari Tasorintsinkantsi. Iikiro jiyaatatzi ijyikipirotanaki.

Joshinchagaitairi Eneas

³² Ikanta jariitantayitaka Pedro nampitsiitiki, irojatzi jariitantaka Lida-ki inampiyitawo oitishiritaari.

³³ Ari jiñaapaakiri iitachari Eneas, kisopookiri jinatzi, tzimakotaki 8 osar-ntsi jomaryaawaitaka.

³⁴ Jiñaanatapaakiri, ikantziri: “¡Eneas, joshinchagaimi Jesucristo. Pinkatziyi, paanairo pomaryaaminto!” Ari ikatziyanakari Eneas.

³⁵ Ikaatzi nampitawori Lida-ki iijatzzi Sarón-ki, jiñaayitairi ikatziyawaita Eneas, iro ikimisantanakariri Awinkathariti.

Añaantaari Dorcas

³⁶ Okanta nampitsiki Jope, tzimatsi apaani yotaawo oita Tabita, jiñaaniki Grecia-paantiri jiitaitziro “Dorcas”. Jiroka tsinani itakotantapiintaka, on-ishironkatantapiintaki iijatzzi.

³⁷ Okanta apaani kitiiyyiri, omantsiyataki Dorcas, kamaki. Jaayitakiro, ikaawoshiitakiro, jomaryaitapaintziro jinoki opankoki.

³⁸ Okanta janta Jope-ki tii intainapirotzi osaiki nampitsi Lida, tsika jari-itaka Pedro. Ikanta ikimaiyakini yotaariiti ari isaikiri Pedro janta, jotyaan-taki apiti shirampari inkamantiri, inkantiri: “Pimpokanaki thaankipiroini Jope-ki”.

³⁹ Jatanaki Pedro. Ikanta jariitapaaka janta, jaayitanakiri jinoki tsika jomaryaitakiro. Opiyowintapaakari maawoni kamatsiri oimi, iragaiya-paakani, oñaagapaakiri kithaarintsi oshirikapiintani Dorcas.

⁴⁰ Ipoña Pedro jomishitowakiro maawoni, ari jotzirowanaka, amana-manaatanaka. Ipoña ipithokashitanaawo kaminkawo, ikantzzi: “¡Tabita, pintzinai!” Ari okiryaanai iroori, oñaatziiri Pedro, isaikaki.

⁴¹ Iri thawakotanaintsiri Pedro, jowatziyakiro. Ipoña ikaimayitakiro ka-mayitatsiri oimi iijatzzi ikaatzi oitishiritaari, jiñaayitakiro añagai.

⁴² Ikanta ikimakoitakiro nampitsiki Jope, oyyiki kimisantanakiriri Pinkathari.

⁴³ Oyyiki kitiiyyiri isaikawaitanaki Pedro nampitsiki, iri isaikimotaki shi-rampari iitachari Simón “Mishinantsipakori”.

10

Pedro iijatzzi Cornelio

¹ Tzimatsi Cesarea-ki shirampari iitachari Cornelio, iriitaki ijiwariti owayiriiti Roma-jatzzi jiitaitziri “Italia-jatziiti”.

² Jirika shirampari pinkathatasorintsiwaitaniri jinatzi, ari ikaatziri iyyininkamirinkaiti ipinkathatziri Pawa. Ipapiintziri ashironkainkari oyyiki

iiriikiti okantawitaka tii iyyininkatari. Jamanamanaatapiintakari Pawa irirori.

³ Okanta apaani kitiiyyiri, itainkanaki ooryaatsiri, ari jomapokakiri imaninkariti Pawa ityaashitapaakiri isaikaki, jiñaawakiri koñaawoini, ikanta-paakiri: “¡Cornelio!”*

⁴ Iyokitzi ikantanaka Cornelio, ithaawankakiini josampitanakiri, ikantziri: “¿Pinkathari, iitama pikowakotanari?” Ikantanakiri maninkari: “Ikimakimiro Pawa pamanamanaatani, jiñaakimi pinishironkatantapiintaki.

⁵ Potyaanti pompiratani nampitsiki Joje jamantyaariri Simón, jiiitaitziri iijatziri Pedro.

⁶ Ari jimayimotziri iyyamitzi jiiitaitziri Simón, ‘Mishinantsipakori’ saikathapiyaatzirori inkaari. Iri kamantimini oita pantairi”.

⁷ Ikanta ishitowanai maninkari, ikaimaki Cornelio apiti jotzikatani. Ikaimaki iijatziri jowayiriti, jawintaari irirori, pinkathatasorintsiwaitaniri jinayitatzi jirikaiki.

⁸ Ikamantakiri okaatzi ikantaitakiriri. Jotyaantakiri Joje-ki.

⁹ Okanta okitiiyyitamanai, jiwiyaaka tampatzika ooryaatsiri, irootaintsi jariitzimataiyaani Joje-ki jotyaantakiri. Ari jatiitanaki irirori Pedro jamana-manaatya jinoki pankotsipankaki.

¹⁰ Ikimaminthatakiro itajyi, ikowaki joya, iro kantacha owakiraa jonkot-siyiitzi joyaari, ari jiñaawiyatakari.

¹¹ Jiñaakiro ashitaryaanaka inkiti, jowayiiitakiro kimiwitawori antawo manthakintsimaanka, ithatoyiitakiro opatziki.

¹² Okanta janta manthakintsimaankaki tzimatsi oyyiki kantashiwaitachari piratsi, ikaatzi konthayitatsiri kipatsiki, iijatziri tsimiripaini.

¹³ Ikimatzi ñaanatakiriri, ikantaitziri: “Pedro, pintzinai, powamairi jirika-paini, poyaari”.

¹⁴ Ari jakanaki Pedro: “Iiro Pinkathari. Tii nowapiintari naaka jirikapaini ipinkaitziri”.

¹⁵ Japiitaitanakiri Pedro jiñaanaitziri, ikantaitziri: “Tima jirikapaini ishini-taantziri Pawa, iiro piitashiwaitari iiroka ‘Ipinkaitziri’ ”.

¹⁶ Mawajatzi apiitaka jiroka. Ipoñaashitaka jaayiitanairo manthakintsi-maanka inkitiki.

¹⁷ Antawo okantzimoshiriwaitanakari Pedro, ikinkishiriwaita oita oyyakaawintachari okaatzi jiñaakiri. Ari jariitaiyapaakani jotyaantani Cornelio, josampikowintapaakiro ipanko Simón.

¹⁸ Jariitapaakawo pankotsi, ikaimaiyapaakini shintsiini josampitanta-paaki, ikantziri: “¿Ari jimayiri jaka Simón, jiiitaitziri iijatziri Pedro?”

¹⁹ Ikinkishiritakominthaitziro Pedro jiñaakiri, jiñaanashiritakiri Tasorintsinkantsi, ikantziri: “Pamini, ariitapaaka mawa shirampari aminaminatzimiri.

²⁰ Pinkatziyi, payiiti. Iiro pikisoshiriwaitzi, pintsipatyaari, tima naakataki otyaantakiriri”.

²¹ Ari jayitapaaki Pedro, ikantapaakiri shirampariiti: “Naakataki pami-naminatzi. ¿Iita pipokantari?”

²² Ikantaiyanakini irirori: “Nopoki jotyaantana Cornelio, ijiwari owayiri-iti. Tampatzikashiriri jinatziri, pinkathatasorintsiwaitaniri jinatziri, iri jaap-atziyapiintari pijyininkapaini Judá-mirinka. Tima chapinki ipokashitakiri imaninkariti Pawa, ikantakiri: ‘Pinkaimakaantiri Pedro, impokantyaari pipankoki, ari pinkimiro inkamantimiri’ ”.

* **10:3** Kantakotachari jaka “tainkanaki ooryaatsiri”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 9”.

²³ Ikanta Pedro ityaakaanakiri pankotsiki, ari jimagaiyapaakini. Okanta okitiijyitamanai, jataki Pedro joyaatanakiri pokashitakiriri, ari itsipatanakari iijatzi Jope-jatzi, “iyikiiti” jinatzi.

²⁴ Okanta pashini kitiiyyiri ariitaiyakani Cesarea-ki. Ari joyaawintakari Cornelio itsipayitakari iyyininkamirinkaiti, iijatzi jaapatziyaminthatani ikaimayitakiri irirori.

²⁵ Jariitapaaka Pedro pankotsiki, ishitowashitanakiri Cornelio, jotzi-irowashitawakari, impinkathatawakirimi.

²⁶ Iro kantacha Pedro jowatziyakiri, ikantziri: “Pinkatziyi, atziri ninatzi iijatzi naaka, ari nokimitzimi iiroka”.

²⁷ Ikanta jiñaanatzi Cornelio, ityaakaapaakiri, jiñaapaakitzi oyyiki atziri apatotainchari.

²⁸ Ikantanaki Pedro: “Piyotaiyini iiroka, naakaiti Judá-mirinkaiti tii ishinitaitana nontsipatimi iirokaiti kaari nojyininkata, tii okantaajaitzi nontyaa-pankotimi. Iro kantacha owakiraini jiyotaakina Pawa, tii okantzi nonkantayitimi: ‘Nowinkani pinatzi’.

²⁹ Irootaki kaari nojyinkaantanaka nopokanaki pikaimakaantakina. Iroñaaka nokowi niyoti iita pikaimakaantantanari”.

³⁰ Ikantanaki Cornelio: “Chapinki, aritaki tzimaki 4 kitiiyyiri, ari ikaatajaantaki iroñaaka ooryaatsiri, ithatanaka. Nosaiki naaka jaka nopankoki notziwintawaita, namanamanaata otsiniriityaaki, ari ikoñaatzimotakina shirampari, shipakiryaa okantapaaka iithaari.”†

³¹ Ikantapaakina: ‘Cornelio, ikimakimi Pawa pamanamanaatari, ikinkishiritakiro pinishironkatantapiintaki.

³² Potyaanti nampitsiki Jope amirini Simón, jiitaitziri iijatzi Pedro. Ari jimayimotziri iyyamitzi jiitaitziri Simón, mishinantsipakori nampitawori inkaarithapiyaaki’.

³³ Ari notyaantakiri thaankipiroitiini ñaakitimini, pimatakiro pipokanaki thaankipiroitiini. Jirika ipiyotakina Pawa. Incha pinkantinawo ikantakimiri Awinkathariti”.

³⁴ Ikantanaki Pedro: “Ari niyotziri iroñaaka imapirotatya Pawa tii jimanintanitziri atziriiti,

³⁵ jaapatziyayitari pinkathatanairiri, tampatzikashiritatsiri, okantawitaka tsikarika inampiyitawo, kaari nojyininkawita.

³⁶ Tima jiroka Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesucristo, jatakotaintsiri nojyininkaki Israel-mirinkaiti, iriitaki Pawa kantakaawori nokinkithatakotantariri. Iriitaki pinkathariwintaini maawoni, iriitaki saikakaayitaini iijatzi kamiitha.

³⁷ Piyotaiyini iirokaiti okaatzi awisaintsiri noipatsitiki. Tima pikimakowintakiro ikinkithatakotakiri pairani Juan-ni okantakota owiinkaataantsi. Irojatziri ipoñaantanakari Galilea-ki,

³⁸ jiñaitakiri Jesús Nazaret-jatzi. Iri Pawa ipakiri ishintsinka iijatzi Itasorinka. Ikinayitanaki irirori inishironkatantayitzi, jowawisaakoyitaki oyyiki piyarishiritatsiri. Iro jimatantakawori jiroka tima Pawa tsipatakariri.

³⁹ Naakayitaki ñaayitajaantakiri maawoni jantayitakiri Jesús janta Judea-ki ipoña Jerusalén-ki. Ipoñaashitaka jowamaitakiri, ipaikakoitakiri.

⁴⁰ Iro kantacha imonkaataka mawa kitiiyyiri jañaakagairi Pawa, ikan-takaakawo irirori noñaayitairi naakaiti.

† 10:30 Kantakotachari jaka “ithatanaka”, irootaki ikantayitzi pairani “ooryaatsiri 9”.

⁴¹ Tii joñaagapanaatari maawoni atziri, apa naakaiti, jiyoshiitakiri pairani Pawa jiñaayitairi. Aritaki jañagai, notsipatawaari nowaiyani iijatzi nirawaitaiyini.

⁴² Iriitaki otyaantaiyakinarini nonkamantayitairi atziriiti, nonkantairi: ‘Iri Jesús jowakiri Pawa jiyakawintairi maawoni añaayitatsiri, ikaatzi kamayitaintsiri iijatzi’.

⁴³ Irijatzi Jesús ikinkithatakotsitakari pairani Kamantantaniriiti, ikantaki: ‘Inkaati kimisantairini jirika impairyayitairi, aritaki impiyakotainiri iyaaripironka’.

⁴⁴ Jiñaawaiminthaitzi Pedro, ari inampishiritantapaakari Tasorintsinkantsi maawoni kimisantakiriri ikinkithatzi.

⁴⁵ Iyokitzi jowanakiri ikaatzi oyaatakiriri Pedro, jiñaakiro inampishiriyitantapaakari Tasorintsinkantsi kaari iyyininkata, okimiwaitakawo isakopiroitatyinirimi,[‡]

⁴⁶ ikimaiyakirini jiñaawaitantanakawo pashiniyitatsiri ñaantsi, ithaamintanakari Pawa.

⁴⁷ Ikantanaki Pedro: “¿Kantatsima ompitapithatyaari jowiinkayitya jirikaiti atziri, kimiyitanakairi aakaiti inampishiritantyaari Tasorintsinkantsi?”

⁴⁸ Ari jotyaantaki jowiinkaayitiri jirikaiti impairyaitiri Jesucristo. Ipoñaashitaka jirikaiti ikantanakiri Pedro: “Pisaikimowaitanakina”.

11

Ikamantapairiri Pedro kimisantzinkariiti Jerusalén-ki

¹ Ipoña ikimaiyakini pashini Otyaantapiroriiti iijatzi iyikiiti nampitawori Judea-ki, ikantaitzi: “Ikimayitairo Iñaani Pawa kaari ajyininkata, ikimisantayitai irirori”.

² Iro jariiwitaa Pedro Jerusalén-ki, jiñaanaminthatawairi Judá-mirinka kimisantayitaatsiri.*

³ Ikantawairi: “¿Litama pariitantariri kaari ajyininkata, patyooyitakiri iijatzi?”[†]

⁴ Ari ikamantanakiri Pedro tsika okanta opoñaantakari. Ikantanakiri:

⁵ “Nosaiki naaka nampitsiki Jope, namanamanaaminthata, ari noñaawiyatakari. Noñaaki kimitawitakawori antawoiti manthakintsimaanka, ithatoyiitakiro opatziki, jowayiitakoitakiro okinapaakiro inkitiki irojatzi tsika nosaikaki naaka.

⁶ Ari naminapirotanakiro, noñaaki oiyiki katsimari piratsi, noñaaki ikaatzi kamathayitatsiri kipatsiki, ipoña tsimiripaini.

⁷ Ipoña nokimaki ñaanatakinari, ikantana: ‘Pedro, pinkatziyi, powamairi jirikapaini, poyaari’.

⁸ Ari nakanaki: ‘Tiro Pinkatharí, tima tii namonkomachiitziri naaka jirikapaini ipinkaitziri’.

⁹ Japiitaitanakina jiñaanaitana, ikantaitzi: ‘Tima jirikapaini ishinitaantziri Pawa, iiro piitashiwaitari “Ipinkaitziri”.’

¹⁰ Mawajatzi apiitaka jiroka. Ipoña jaayiitanairo inkitiki okaatzi noñaakiri.

¹¹ Ari jariitaiyapaakani mawa shirampari aminaminatanari, jotyaantaitakiri ipoñaakawo Cesarea-ki.

¹² Jiñaanashiritanakina Tasorintsinkantsi, ikantakina: ‘Poyaatanakiri jirikaiti, iiro pikisoshiriwaitanaki’. Irootaki nimatakiri. Jirika 6 iyikiiti

[‡] 10:45 Jirikaiti “oyaatakiriri Pedro”, irijatzi jiitaitsitari “Totamishitaaniri”. * 11:2 Kantakotachari jaka “Judá-mirinka”, irijatzi jiitaitsitari “Totamishitaaniri”. [†] 11:3 Kantakotachari jaka “kaari ajyininkata”, irijatziita jiitaitziri “kaari totamishitaaniri”.

notsipatanakari. Iri notsipatakari notyaapankotakiri shirampari kaari ajyininkata.

¹³ Ikamantawakina, ikantana: ‘Chapinki, noñaaki maninkari ikatziya-paaka jaka nopankoki, ikantakina: “Potyaanti jatatsini nampitsiki Jope onkantya jamantyaariri Simón, jiitaitziri iijatzi Pedro.

¹⁴ Iriitaki kamantimironi tsika pinkantya pawisakoshiritantaiyaari, pintsipataiyaari maawoni pijyininkamirinkaiti”.

¹⁵ Ikanta nokinkithawaitakaapaakiri, ari omapokashitakinari inampishiritantapaakari Tasorintsinkantsi iriroriiti, iroowaitaki inampishiritantakairi aakaiti owakiraini.

¹⁶ Ari nokinkishiritanakiro ikantakiri pairani Awinkathariti: ‘Imapiro Juan jowiinkaatanawo jiña, iro kantacha ari piñaayitakiro iirokaiti inampishiritantaimi Tasorintsinkantsi kimiwaitakimi jowiinkaatanatyimirimimi’.

¹⁷ Iriitajaantaki Pawa nishironkatakiriri iijatzi iriroriiti ikimitaayitai aakaiti akimisantairi Pinkathari Jesucristo. ¿litama nonkowantyaari naaka nomaamanitiri Pawa?”

¹⁸ Ikanta ikimaiyawakini iyikiiti nampitawori Jerusalén-ki, tikaatsi inkantaiyanakini. Ithaamintaiyanakarini Pawa, ikantaiyanakini: “¡Ari okantari! ¡Inishironkatakiri Pawa kaari ajyininkata! ¡Kantatsi jowajyaantairo iyaaripironka, onkantya jañaashiritantaiyaari!”

Kimisantaatsiri Antioquía-ki

¹⁹ Aritaki jowamaitakiri Esteban, jitaitantanakawori ipatzimaminthaitziri kimisantzinkariiti. Iro ipoñaantanakari ishiyayitanaka kimisantzinkariiti Fenicia-ki, Chipre-ki, Antioquía-ki. Ari ikinkithatakaayitakiri Judá-mirinkaiti tsika okantakota Kamiithari Ñaantsi, tiimaita ikinkithatakairi kaari iyyininkata.

²⁰ Iro kantzimaitachari, ari jariitaiyakani Antioquía-ki, kimisantaatsiri poñaachari Chipre-ki ipoña Cirene-ki. Ikinkithatakaapaakiri iijatzi kaari iyyininkata, ikinkithatakotakiniri Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Jesús, Awinkathariti.

²¹ Okantakaapirowaitakari ishintsinka Awinkathariti jirikaiti, jowajyaantakaakiri pashinijatzi atziri jamitashiwaiwitakari. Ojyiki kimisantanairiri Awinkathariti.

²² Ikanta kimisantananaatsiri Jerusalén-ki, ikimakotakiri, jotyaantakiri Bernabé Antioquía-ki.

²³ Ikanta jariitaka Bernabé, jiñaapaakiri tsika ikanta Pawa jinishironkatakiri jirikaiti, antawoiti ikimoshiritapaaki. Ikaminaapaakiri maawoni joisokiroshiritantyaariri Awinkathariti.

²⁴ Tima jirika Bernabé nishironkataniri jinatzi, jawintaashiripiroitari Awinkathariti, inampishiripirowaitantari Tasorintsinkantsi. Irootaki iyyikipirotantanakari kimisantanairiri Awinkathariti.

²⁵ Ipoña Bernabé, jataki Tarso-ki jiñiiri Saulo.

²⁶ Ikanta jiñaapairi, jamairi Antioquía-ki. Ari isaikimowaitakiri jiyotaaniiti apaani osarintsi, jiyotaayitaki ojyiki atziri. Ari jitanakawo Antioquía-ki jiitaitziri “Cristo-wiriiti”.

²⁷ Okanta apaani kitiiyyiri, jariitaiyakani Antioquía-ki kamantantaniriiti ipoñaanakawo Jerusalén-ki.

²⁸ Ipoñaashitaka, apaani kamantantaniri iitachari Agabo, ikatziyanaka jap-atotaiyani, ikantanaki: “Ari jiñaitaki antawoiti tajyitsi maawoni nampitsiki”. Iri Tasorintsinkantsi ñaanashiritakiriri jiyotantakawori. Irootaki monkaatainchari ipinkathariwintantari Claudio.

²⁹ Irootaki ikinkishiritantaiyakarini Antioquía-jatzi inishironkatyaari Judea-jatzi jotyaantiniri iyikiiti ikaatzi jinintakairiri.

³⁰ Iro jimataiyakirini, jowaitakiri Bernabé itsipatakari Saulo iri aminaantironi. Jotyaantakiniri antaripiroriiti janta Judea-ki.

12

Jowamaitantakariri Jacobo, ipoña jomontyaitakiri Pedro

¹ Ikanta pinkathari Herodes ipatzimaminthatakiri kimisantzinkari.

² Ikantakaantaki inthatzinkaitiri Jacobo, iririntzi Juan.

³ Ikanta jiñaakiro Herodes iwitsikimotakari kamiitha Judá-mirinkaiti, joirikakaantakiri iijatzí Pedro. Ari awisayitakiri jiroka joimoshirinkayiita jowantapiintaitawori tantaponka.

⁴ Ari joirikakaantakiri Pedro, jomontyaakaantakiri. Jowayitaki ikaatzi 16 owayiriiti aamaakowintyaarini. Ikinkishiriwitaka Herodes joñaagantirimi atziriitiki jaminakotirimi ikinakaashitakari, onkaatakirika joimoshirinkaitawo kitijiyiri Anankoryaantsi.

⁵ Jomontyaaminthaitziri Pedro, amanamanaataiyachani kimisantzinkari-iti japatowintakari Pawa.

Jomishitowaitairi Pedro

⁶ Okanta imonkaatzimatapaaka jaantyaariri Herodes jirika Pedro joñaagantiri atziriitiki. Jimayi Pedro tsiniripaiti josatikakiri apiti owayiri, joojoitantakari apiti ashirotha. Saikayitatsi pashini owayiriiti ityaapiintaitzi jaamaakowintari.

⁷ Ari jomapokashitakari ipokaki imaninkariti Awinkathariti, ikitainkatakotapaakiri. Jotsinkamirikitapaakiri Pedro, jowakiryaakiri, ikantziri: “¡Pinkatziyi!” Oparyaashiwaitanaka ashirotha joojoitantakariri jakoki.

⁸ Japiitakiri maninkari, ikantziri: “Pinkithaatya, pi-zapato-tya”. Ari ikan-takiro Pedro. Iikiro ikantatzi maninkari: “Pintyaantyaawo pipiwiryaakom-into, poyaatina”.

⁹ Shitowanaki Pedro joyaatanakiri maninkari. Tii jiyotzi imapirotatya okaatzi jantziri maninkari. Okimitzimowaitakiri jiñaawiyatatyaaarimi.

¹⁰ Ikanta jawisanaki apaani aamaakowintariri, jawisanakiri pashini. Iro ishitowimati, jariitapaakawo ashivotatsiri ashitakowontsi, ishiryaaashiwaitanaka apaniroini. Shitowaiyanakini. Ikanta janiitaki, iro itaponiintanakityaami, ari jookanairi maninkari apaniroini.

¹¹ Ari ikinkishiritanaka Pedro, ikantanaki: “Ari niyotzi imapirotatya jotyaantakiri Pinkathari imaninkariti, jowawisaakowintaana Herodes-ki, jowawisaakowintaana tsika inkantawaitinami Judá-mirinkaiti”.

¹² Ikanta jiyotanakiro Pedro jiroka, jatanaki opankoki María, inaanati Juan, jiitaitziri iijatzí Marcos, tsika japatotaita jamanamanaataita.

¹³ Kaimapaaki ityaapiintaitzi. Okanta mainawo itachari Rode, jatanaki aminiri iitakarika.

¹⁴ Ari iyopaantitawairi Pedro jinatzí, antawoiti okimoshiritanaki, tii ashitaryaananakirini intyaantapaatyaari, opiyitsitanaka inthomainta okamantantzi, okantapaaki: “Pedro jinatzí kaimatsiri”.

¹⁵ Ari ikantaitawakiro: “¡Tii pishinkiwintatya!” Iikiro oshintsitatzi iroori, okantzi: “Imapirotatya”. Ikantaiyini irirori: “Aamashitya imaninkariti Pedro”.

¹⁶ Iikiro ikaimatzí Pedro. Ikanta jashitaryaitakiniri, jiñaatziiri Pedro, jiyokitziitaiyanakini.

¹⁷ Ari jowaankanakiro jako Pedro jimairitantaityaari. Ipoña ikinkithatakotanakiro tsika ikantakiro Awinkathariti jomishitowantaariri. Iikiro ikantanakitzi Pedro: “Pinkamantiri Jacobo iijatzi pashini iyikiiti”. Ari ishitowanai, jatanaki pashiniki nampitsi.

¹⁸ Okanta okitiiyyitamanai, oyyiki okantzimoshiriwaitakari aamaakowintariri, tima tii jiyotaiyini tsika ikinaki Pedro.

¹⁹ Ikantakaantaki Herodes jaminaminayiitairi, tiimaita jiñiitairi. Irootaki jookoitantanakariri aamaakowintawitakariri, jowamaakaantaitakiri. Ikanta awisaki jiroka, ari ishitowairi Herodes Judea-ki, jataki inampitapaintyaawo Cesarea-ki.

Ikamantakari Herodes

²⁰ Ari ikantapiintatya Herodes imaamaniwaitakiri nampitawori Tiro-ki iijatzi Sidón-ki. Ikanta ikinkishiritaiyakani imaamanitani jaapatziyaiyaari, tima ari jiyomparitapiintaiyani. Jotyaantaitaki jatashitirini Herodes jaapatziyaiyaari. Ikanta saikapankotziriri Herodes, jawintaapirotani, iitachari Blasto, jaawakiri kamiitha pokashitakiriri. Ikantakowintakiri Herodes-ki tsikapaiti inkinkithatakaantyaariri.

²¹ Monkaatapaaka kitiiyyiri ikaimakaantakiri Herodes inkinkithatakairi. Ari ityaantanakawo owaniinkatachari iithaari ikinkithatakaantapiintantari, saikapaaki isaikamintoki japatotaiyakani, kinkithatanaki.

²² Ari ikaimotaiyirini atziriiiti, ikantzi: “Jirinta ñaawaitaintsiri, Pawa jinatzi, kaari atzirii!”

²³ Tii okantzimotari Herodes ikimitakaantaitakari Pawa ithaamintaitakari. Irootaki omapokantanakari jomantsiyaakiri imaninkariti Awinkathariti, ikiniwaitanaki, kamaki.

²⁴ Iro kantacha, iikiro iyaatakotanakitzi iñaani Awinkathariti, iikiro ijyikipirotanakitzi kimisantzinkariiti.

²⁵ Ikanta Bernabé ipoña Saulo jimonkaatakiro jantakiro jotyaantantaitakariri Jerusalén-ki, piyaiyaani Antioquía-ki, ari itsipataari Juan jiiitaitziri iijatzi Marcos.

13

Jitanakawo ikinkithatakaantzi Bernabé itsipatari Saulo

¹ Tzimatsi kamantantaniriiiti janta Antioquía-ki japatotapiintaiyani kimisantzinkariiti, tzimatsi iijatzi yotaantaniriiiti. Jirika ikaataiyini: Bernabé, Simón jiiitaitziri iijatzi Kisaakiri, Lucio poñaachari Cirene-ki, Manaén itsipatakari pairani Herodes jantaritaiyakini, iijatzi Saulo.*

² Okanta japatowintaiyarini Awinkathariti, itziwintaiyarini, jiñaanashiritakiri Tasorintsinkantsi, ikantziri: “Powinari Bernabé pintsipataakinari Saulo nantawaitakairi”.

³ Ikanta ithonkatakiro jamanamanaataiyakani, itziwintaiyani, jotzimikapatziitotantakari jako, jotyaantaiyakirini.

Ikinkithataiyini Otyaantapirori Chipre-ki

⁴ Ikanta jotyaantani Tasorintsinkantsi, jataiyanakini Seleucia-ki, ari joti-taiyanakani jiyaatiro Chipre-ki.

⁵ Aatakoiyapaakani Salamina-ki. Jitapaakawo ikamantantapaakiro iñaani Pawa japatotapiintaiyani Judá-mirinkaiti. Ari jiyaatsitanakari iijatzi Juan jimitakowaitiri.

* **13:1** Jirika “Herodes”, iriitaki pinkathariwintantatsiri pairani Galilea-ki.

⁶ Jaathakiryaanakiro othampijyaaki, irojatzi jariitantakari Pafos-ki. Ari jiñaakiri jyiripiyaari Judá-mirinka, thiiyinkari jinatzi, jiita Barjesús.

⁷ Jirika jyiripiyaari jaapatziyani jinatzi pinkathari Sergio Paulo. Yotaniri jinatzi jirika pinkathari, ikaimakaanakiri Bernabé itsipatakari Saulo, ikowatzi inkimiro iñaani Pawa.

⁸ Iro kantacha jirika jyiripiyaari iitachari iñaaniki Grecia-jatzi Elimas, jotzikatzikatiri pinkathari iiro ikimisantanta.

⁹ Ikanta Saulo, jiitaitziri iijatzi Pablo, ikimpoyaanakiri jirika, ishintsitakaapirotanakiri Tasorintsinkantsi,

¹⁰ ikantanakiri: “¡Thiiyinkarí! Kaaripirori pinatzi. Itomi kamaari pinatzi. Pimanintakiro kamiithari. ¿Iroma powajyaantziro potzikatzikatziro tampatzikatzimotirini Nowinkathariti?

¹¹ Iroñaaka jowasankitaitimi, osamani pinkantya pinkamampotaakiti”. Apathakiro ikantanaka, tii jokichaatanai. Ikowakowawaitzi kathawakotairini.

¹² Ikanta jiñaakiro pinkathari awisaintsiri, ikimisantana. Iyokitzi jowakiro ikinkithatakoitziri Awinkathariti.

Ariitaka Pablo itsipatakari Bernabé Antioquía-ki saikatsiri Pisidia-ki

¹³ Ikanta ishitananai Pablo janta Pafos-ki itsipayitakari ikaataiyini otitanaka jiyaatiro Perge-ki saikatsiri janta Panfilia-ki. Iro kantacha Juan, tii joyaatanairi, piyanaka irirori Jerusalén-ki.

¹⁴ Ikanta jariitaka Perge-ki awisanaki pashiniki nampitsi Antioquía saikatsiri janta Pisidia-ki. Ikanta janta, ityagaiyini japatotapiinta Judá-mirinkaiti kitijyiriki jimakoryaantaitari, saikaiyapaakini.

¹⁵ Aritaki ithonkaitakiro jiñaanayiitziro josankinari Kamantantaniriiti, Ikantakaanaitani iijatzi, ikantaki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita: “Iyiki-iti, kimitaka tzimatsi pinkantiri iiroka onkantya inthaamintantayityaari atziriiti”.

¹⁶ Ipoña ikatziyanaka Pablo, jakowakotanaki imairitantayityaari, ikantanaki: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¡maawoni iirokaiti ikaatzi pinkathatairiri Pawa!

¹⁷ Iriitaki Pawa iyoshiitakiriri pairani achariniiti, Israel-mirinkaiti. Iriitaki ojiñaakiriri. Ipoña joñaagantakiro ishintsinka jowawisaakoyitairi Egipto-ki.

¹⁸ Ipoña ipiyathawaitakari Pawa otzishimashiki okaatzi 40 osarintsi. Iro kantacha Pawa jamawitakiro ipiyathayitakari.

¹⁹ Ipoña japirotakiri Pawa ikaatzi 7 jyininkamirinkatawakaachari janta Canaan-ki, irootaki jashitakagaariri achariniiti jiroka kipatsi.

²⁰ maawoni jiroka nokinkithatakoyitakimiri awisaki 450 osarintsi okaatzi osamanitaki. Ipoña jowakiniri jiwariiti aminakoyitirini, irojatzi jiwiyaantantapaakawori Samuel-ni, Kamantantaniri.

²¹ Iro kantzimaitacha ikowawitaka apaani iwinkatharipirotitayaari. Irootaki Pawa jowantakanariri Saúl-ni, itomi Cis, iyyininkamirinkaiti Benjamín. Iri pinkathariwintakiriri okaatzi 40 osarintsi.

²² Iro kantacha Pawa jaapithatairi ipinkathariminto Saúl-ni, ipoyaatanari David-ni. Tima iri David-ni ikinkithatakotaki pairani Pawa, ikantzi:

Jinimotakina noñaakiri David, itomi Isai,
Iriitaki matironi jantiro nokowiri naaka.

²³ Ikanta itzimaki Jesús, icharinimirinkatakari David-ni. Iriitaki ika-jyaakaakiri Pawa jotyaantiri jowawisaakoyitai aakaiti Israel-mirinkaiti.

²⁴ Tikiraata impokiita Jesús, ikinkithatakotsitakari Juan-ni, ikantaki: ‘Ontzi-matyii pimpiyashiriyitai, powiinkaawintaiyaari Pawa’.

25 Ikanta Juan-ni jimonkaatzimatakiro jantawaitani, ikantanaki: ‘¿Piñaajaantakima naakataki jirika? Tii naaka. Aña aatsikitaki nopinkathapirotsitakari naaka, tii okantaajaitzi inkimitakaantina jimpiratani onkantya nonothopaitsitanyaariri i-zapato-ti’.

26 ¡Iyikiiti! ¡Abraham-mirinkaiti! ¡maawoni iirokaiti ikaatzi pinkathatairiri Pawa! Aakatajaantaki jotyaantayiitakai jiroka Ñaantsi awisakoyitantaiyaari.

27 Tima ikaatzi nampitawori Jerusalén-ki iijatzi ijiwaripaini, tii jiyotaiyawakirini Jesús, jiyakawintaiyakirini. Kaari jiyotantaajaitawakawo, jimonkaatatziro josankinatakoyitakiriri Kamantantaniriiti, okantawita japiipiintawitakawo jiñaanatapiintakiro japatotapiintaiyani kitiiyyiriki jimakoryaantaitari.

28 Ipoña ikowakotakiri Pilato intsitokakaantiri Jesús, okantawitaka tikaatsi inkinakaashitapaintya irirori.

29 Okanta jimonkaatakiro jantayitakiro okaatzi josankinatakoitakiriri pairani, jowatzikaryaakotakiri ipaikakoitakiri, ikitaitakiri.

30 Iro kantacha Pawa jowiriintairi.

31 Ari jitanakawo Jesús joñaagapanaatari ikaatzi tsipatakariri pairani ipoñaantakari Galilea-ki irojatzi Jerusalén-ki. Ojyiki okaatzi kitiiyyiri joñaagapanaatari. Iriitajaantaki kinkithatakoyitairiri iroñaaka tsikarikapaini isaikayitzi atziri.

32 Irijatziita nokinkithatakotzimiri iroñaaka iirokaiti, nokinkithatakotzimiro Kamiithari Ñaantsi okantakota ikajyaakaakiniriri Pawa achariniiti.

33 Ari jimonkaatakiro Pawa okaatzi ikajyaakaakiniriri, tima jowiriintairi Jesús joñaagayitairi aakaiti, tima ichariniiti anaiyatziini. Irootaki osankinatakotachari Salmo-ki, okantzi:

Notomi nowimi iiroka.

Naakataki piwaapatitanaa iroñaaka.†

34 Aritaki ikinkithatakotsitakari Pawa jowiriintairi Jesús, iiro oshitziwaitanta iwatha. Ikantaki jiñaawaitaki:

Ari nimonkaatainiri David-ni okaatajaantzi nokajyaakaakiniriri.

35 Tzimatsi pashini Salmo okoñaatakopirotsi jiroka, okantzi:

Iiro pishinitziri oshitziwaiti iwatha pitasorintsiti.

36 Imapiro, kaari David-ni onkinkithatakoti jaka, tima jañaakaapaintziri Pawa jirika David-ni, ipoña jimakoryaaki, itsipataari ichariniiti ikitayitaa, ari oshitzitairi iwatha.

37 Irooma iwatha jirika jowiriintairi Pawa, tii jiñi iro oshitziwaiti iwatha irirori.

38 Iyikiiti, ontzimatyii piyoyitai iirokaiti, iri nokinkithatakotzi Jesús, tima iri matairori ipiyakotaimiro piyaaripironka.

39 Iikirorika paakowintatyiiyaawo Ikantakaantani Moisés-ni, iiro ipiyakoitzimiro piyaaripironka. Irooma aririka pinkimisantanairi Jesús, ari impiyakotaimiro irirori.

40 Paamaakowintaiya iirokaiti, pipishitaawokari josankinatakotakiri Kamantantaniriiti, ikantaki:

41 Pinkimaiyini manintzirori tyaaryoori,

Ari piyokitziitapainti, irojatzi pimpiyantatyaari.

Tima ontzimawitatya paata oitya nantzimotaimiri,

Iirozimaita pikimisantziro, intzimawitatya ooñaawontimironi”.

† 13:33 Kantakotachari jaka “Salmo”, irojatzi ikantayiitsitari iijatzi “Salmo 2”. Tima pampithagaantsi inayitatzi ikantaitziri Salmo. Ojyiki okaatzi, iro josankinaitakiri pairani.

⁴² Ikanta ishitowimatanai Pablo japatotapiintaita, ikowakotaiyakirini kaari iyyininkata, ikantziri: “Pimpiyai pashiniki kitiiyyiri jimakoryaantaitari, papiitiro pinkinkithatakainawo jiroka ñaantsi”.

⁴³ Ikanta jiyaataiyaini Judá-mirinkaiti iijatziri kaari iyyininkata japatotaiyani, tzimatsi oyyiki oyaatanakiriri Pablo itsipatakari Bernabé. Ari ikaminaathayitakiri onkantya joisokirotantyaawori inishironkayitairi Pawa.

⁴⁴ Okanta ariitaa pashini kitiiyyiri jimakoryaantapiintaitari, ipiyotaiyakani oyyiki atziri ikimisantziro iñaani Pawa.

⁴⁵ Iro kantacha jiñaakiri Judá-mirinkaiti ipiyotaiyapaakani atziriiti, ikishiritaiyanakani, jitanakawo jimaamaniwaitanakiri Pablo, ithainkimawaitanakiri.

⁴⁶ Tii ithaawanaki Pablo itsipatakari Bernabé, ikantakiri irirori: “Iro kamiithawitachari nitawakimi nonkamantayitimiromi iirokaiti iñaani Pawa, tima Judá-mirinka pinayitzi. Irooma pimanintaiyakironi, iiro piñiuro jañaashiritakaitaimi. Irootaki nonkinkithatakaantyaariri kaari ajyininkata.

⁴⁷ Tima ari okanta jotyaantakina Nowinkathariti, ikantakina:

Iiroka nowaki pinkitiiyyiinkatakotiri kaari pijyininkata,
Ari onkantya pinkinkithatakotantaiyaanariri awisakotaantsi.
Pothotyiro maawoni kipatsi”.

⁴⁸ Ikanta ikimaiyawakini kaari iyyininkawita, ikimoshiritaiyanakini, ikan-taiyanakini: “Owa okamiithatataitzi iñaani Pinkathari”. Tima ithonka ikimisantaiyanakini ikaatziri jiyoshiitaitakiri jañaashiriyitai.

⁴⁹ Ithonka ikinkithatakoitanakiro iñaani Awinkathariti nampitsipainiki.

⁵⁰ Iro kantacha Judá-mirinkaiti, ikinkithawaitakaaki ñaapiroriiti jiwatakaantatsiri nampitsiki, tsinaniiti pinkathataawo, tsipatapiintawitakariri Judá-mirinkaiti japatotaiyani, jashiminthatakaanakari impatzimaminthatiri Pablo itsipatakari Bernabé, jomishitowairi inampitsitiki.

⁵¹ Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé jotikanairo iipatsikiiti jiyoitantyaari tii ikimisantaitziri Pawa janta. Ari jawisaiyanakini pashiniki nampitsi Iconio-ki.

⁵² Iro kantacha kimoshiri ikantaiyakani jiyotaaniiti, inampishiripirawaitantanakari Tasorintsinkantsi.

14

Jiyaataki Pablo itsipatakari Bernabé Iconio-ki

¹ Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé, ityagaiyakini japatotapiintaiyani Judá-mirinka janta Iconio-ki. Ikinkithatakaapaakiri, ari ikimisantaiyanakini oyyiki Judá-mirinkaiti ipoña kaari iyyininkata.

² Iro kantzimaitacha, tzimayitatsi kisoshiriri Judá-mirinka, ikaminaakiri kaari iyyininkata imaamanitiri kimisantakaantapaintsiri.

³ Irootaki, isaikantapaakari osamani janta. Iikiro ikinkithatakotanakitzi-iri Awinkathariti tii ithaawaiyini. Itasonkawintayitakiri, ari okanta jiyoyi-itantari imapirotatya ikinkithatakotziro inishironka Awinkathariti.

⁴ Iro kantacha jimaamanitawakaanaka ikaatziri nampitawori janta. Tzimatsi aapatziyanakariri Judá-mirinkaiti, tzimatsi pashinipaini aapatziyanakariri Otyaantapiiroriiti.

⁵ Ipoñaashitaka Judá-mirinkaiti itsipayitakari kaari iyyininkata, ikinkithawaitakaakiri jiwariiti jowasankitaawaitiri impoña intsitokakaan-tantyaariri mapi.

⁶ Iro kantacha iriroriiti, jiyotaki okaatziri jantaitiri, shiyaka ikinaiyanakini Listra-ki jawisaki irojatzi Derbe-ki, irootaki nampitsiiti saikatsiri janta

Licaonia-ki. Ipoña jiyaayitanaki iijatzí pashiniki nampitsi okaatzi tzimayi-tatsiri janta.

⁷ Ari ikinkithayitakiro iijatzí Kamiithari Ñaantsi janta.

Itsitokawitakari Pablo Listra-ki

⁸ Okanta janta Listra-ki tzimatsi shirampari kisopookiri, tii janiiwainitzi, tima ari ikantatya owakiraa itzimapaaki. Ari isaikaki jirika shirampari,

⁹ ikimisantziri Pablo. Ipoñaashitaka Pablo ikimpoyaanakiri shirampari, jiyotakiri owanaa jawintaashiripirowaitaka, kantatsi joshinchagairi.

¹⁰ Jiñaanatanakiri shintsini, ikantanakiri: “¡Pinkatziyi, pintampatzikatiro piitzi!” Apathakiro jimitaanaki shirampari katziyanaka, aniitanai.

¹¹ Ikanta jiñaitakiro jantakiri Pablo, ikaimaiyanakini atziriiti iñaaniki Licaonia-jatzí, ikantaiyini: “¡Jayiitzimotakai pawa jojoyakari atziriwí!”

¹² Ikimitakaanakiri Bernabé iriimi iwawani iitachari “Júpiter”, iriima Pablo ikimitakaanakiri iriimi iwawani iitachari “Mercurio”, tima iriitaki ñaawaitatsiri.

¹³ Ikanta ijiyiripiyaariti Júpiter, saikatsiri iyaapapankotiki ipiyotapiintaiyani, jamaki ipirapaini, inchatiyapaini. Itsipayitakari atziriiti ikowawitaiyani impinkathatiri Otyaantapiroriiti, jowamainiri ipiraiti, intainiri.*

¹⁴ Iro kantacha Bernabé itsipatakari Pablo jiyotaki irirori ikowiri jantaiyirini, isagaanakiro iithaari, josatikantanakari atziriiti, ikaimanaki,

¹⁵ ikantzi: “¿Litama pantantyaawori jiroka? Atziri ninayitatzi naaka, ari nokimitzimi iirokaiti. Irootaki nopokantakari nonkamantayitaimi powajyaantayitairo pamitashitapiintakari. Ontzimatyii pinkimisantairi Pawa Kañaanitatsiri, witsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, iijatzí maawoni tzimayitawori.

¹⁶ Irijatzí shiniyitakiriri pairani pichariniiti jantapiintayitankawori inintashiyitari iriroriiti.

¹⁷ Iro kantzimaitacha tii jimanapithapirotziri iiro jiyotantaajaita añaatsi irirori. Tima iri Pawa nishironkatapiintakairi aakaiti, jowaryiio inkani, okithokitantayitari awankiripaini, iri payitairori maawoni owayitari, ari okanta akimoshiriyitantari”.

¹⁸ Okantawitaka ikantayiwitakari atziriiti jiroka, oyyiki opomirintsitaka jowajyaantakaantyaariri jowamainiri ipirapaini intainiri.

¹⁹ Ari jariitaiyapaakani Judá-mirinka poñainchari Antioquía-ki iijatzí Iconio-ki. Ikaminaayitapaakiri atziriiti. Irootaki itsitokantawitakariri Pablo. Jinoshikanakiri jookakiri nampitsithapiki, jiñaajaantaki aritaki jowamaakiri.

²⁰ Ipoña jiyotaaniiti Pablo japatowintapaakari, ari ipiriintanaari iijatzí ipiyanaa nampitsiki. Ikanta okitiiyyitamanaki jataki Derbe-ki itsipatanaari Bernabé.

²¹ Ikanta ikamantantapaakiro Kamiithari Ñaantsi janta Derbe-ki, ikimisantakaaki oyyiki atziri. Ipoñaashitaka ipiyaawo Listra-ki, Iconio-ki irojatzi Antioquía-ki.

²² Ari ikinkithatakaayitanairi jiyotaaniiti, ikaminaayitanairi onkantya joisokiroyitantyaariri jawintaashiritanakari, ikantayitziri: “Ontzimatyii añiio ankimaatsiwaityaari antyaantaiyaari ipinkathariwintantai Pawa”.

²³ Jowanaki antaripiroriiti jiwatirini kimisantzinkariiti japatapiintaiyani. Ipoña jamanamanaatakowintakari, itziwintayitakari, ikantapiintaki: “Nowinkatharítí, paamaakowintaiyaari jirikaiti awintaayitanaimiri”.

Piyaa janta Antioquía-ki saikatsiri Siria-ki

* **14:13** Kantakotachari jaka “ipirapaini”, iri toro-paini.

²⁴ Ipoña ikinapairo Pablo janta Pisidia-ki, irojatzi Panfilia-ki.

²⁵ Ikinkithatakaantanaki janta Perge-ki, ipoña jawisanaki irojatzi janta Atalia-ki.

²⁶ Ari jotitanaa irojatzi Antioquía-ki, tsika jowaitakiri pairani jiyaatantyaari inkamantantiro inishironkatantai Pawa. Irootaki jimonkaatakiri jantayitakiro.

²⁷ Ikanta jariitaa Antioquía-ki, japatoyitapairi kimisantzinkariiti, ikamantapairi okaatzi jantakaayitakiriri Pawa, tsika ikanta Awinkathariti jawintaashiritakaayitaari kaari iyyininkata.

²⁸ Ari isaikapairi Pablo itsipatakari Bernabé itsipayitapaari jiyotaaniiti.

15

Japatoyiita Jerusalén-ki

¹ Ipoña jariitaka Antioquía-ki, shirampariiti ipoñaayitakawo Judea-ki, jiyotaantayitapaaki, ikantantapaaki: “Iyikiiti, iirorika pimonkaayitziro Ikan-takaanani Moisés-ni, pintomishitaanítaiya, iiro pawisakoshiriyitai”.

² Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé owanaa jiñaanaminthatakiri jirikaiti ariitapainchari. Irootaki ikowayitantakari jotyaantaitiri Pablo, Bernabé ipoña pashinipaini, jiyaati Jerusalén-ki jiñiiri Otyaantapiroriiti ipoña antaripiroriiti, inkinkithawaitakotiro kantainchari.

³ Ipoña jotyaantakiri ikinanaki Fenicia-ki irojatzi Samaria-ki, ikamantan-tayitanaki tsika ikantayitaa ikimisantayitai kaari iyyininkata. Ikimoshiri-taiyanakini iyikiiti ikimawaki.

⁴ Ipoña jariitaiyakani Jerusalén-ki. Kamiitha jaawakiri kimisantzinkariiti, Otyaantapiroriiti ipoña antaripiroriiti. Ikamantapaakiri jantakaayitakiriri Pawa.

⁵ Iro kantacha kiyopayipaini Fariseo kimisantaatsiri, ikatziyanaka irirori-iti, ikantanaki: “Ikaatzi kimisantayitaatsiri kaari ajyininkata, okowapiro-tatya jimonkaayitairo Ikantakaanani Moisés-ni, intomishitaanítaiya”.

⁶ Ari japatotaiyakani Otyaantapiroriiti itsipayitakari antaripiroriiti jiñaanatakotziro tsika okantakota jiroka.

⁷ Ikanta osamanitaki jiñaanatawakaawintakawo, ikatziyanaka Pedro, ikan-tanaki: “Iyikiiti, pinkinkishiritaiyironi iirokaiti tzimatsi jantzimoyitakairi Pawa pairani. Jotyaantakina naaka nokinkithatakaayitairi Kamiithari Ñaantsi kaari ajyininkata, ari okanta ikimisantantayitaari iriroriiti.

⁸ Tima Pawa jiyotziri ishiriki, ari joñaagayitairo ikowi irirori inamp-ishiritantaiyaari Tasorintsinkantsi kaari ajyininkata ikimitaayitakai pairani aakaiti.

⁹ Tima jaapatziyayitaari Pawa jirikaiti ikimitakai iijatzi aakaiti, joitin-tashiriyitairi jawintaashiritaari.

¹⁰ ¿Kamiithatatsima piñaanatawaityaari Pawa? ¿Litama piñaatinatakaantyaariri jiyotaani? Tima pishintsiwintawaitakiri jimonkaatiro kaari aawiyaajaitzi aakaiti, kaari jaawiyaajaitzi achariniiti.

¹¹ Irootaki inishironka Awinkathariti Jesús owawisaakoshiriyitairi aakaiti. Ari inkimitsitaiyaari iijatzi iriroriiti”.

¹² Ari jimairitaiyanakini maawoni, ikimisantanakiri Bernabé itsipatakari Pablo ikinkithatakotziro jantakaayitakiriri Pawa pashinijatzi atziriiti, ita-sonkawintakaayitakiri.

¹³ Ikanta ithonkakiro ikamantantaki, ikantanaki Jacobo: “Iyikiiti, pinkimisantawakina:

¹⁴ Ikamantakairo Simón tsika ikanta Pawa jitantanakawori jiyoshiiyitaki pashinijatzi atziriiti, inkimisantantaiyaariri, impairyaayitairi.

¹⁵ Ari imonkaatari josankinatakotakiri pairani Kamantantaniriiti, ikan-taki:

¹⁶ Aririka onkaatapaaki jiroka, ari nompiyi.

Nowatziyairo ipanko David tyagaintsiri.

Nompinkatharitakairi incharinityaari inkimitaiyaari ikanta irirori nopinkatharitakaakiri.

¹⁷ Jaminaminatana pashinijatzi atziri, inkantayitaina: ‘Nowinkathariti’,

Ari onkantya nashitantaiyaariri kaari pijyininkata, impairyayitaina.

¹⁸ Ari ikantaki jiñaawaitaki Awinkathariti, oñaagantzirori ikinkishiritsitakari owakiraini jitananakawori.

¹⁹ Irootaki nonkantantyaari naaka, iiro okantzi añaakaawaitiri kaari ajyininkata ikaatzi kimisantayitairiri Pawa.

²⁰ Apa otyaantiniri osankinarintsi ashintsiwintiri iiro jowayitantari wathatsi jashitakaayitariri iwawaniwaitashitari, iiro jimayimpiriwaiyitanta, iiro jowakoyitantawo iriraani piratsipaini.

²¹ Tima irooyitaki josankinari Moisés-ni ikinkithatakotapiintaitziri tsikarikapaini japatotapiinta Judá-mirinka kitiiyyiriki jimakoryaantaitari. Irootaki jitanakari pairani. Irootaki jowajyaantantyaawori jirokapaini iiro ikantzi-moshiritakaantari ajyininkapaini”.

²² Ikanta Otyaantapiroriiti itsipatakari antaripiroriiti, kimisantzinkariiti, jowaki jotyaantiri Antioquía-ki intsipatyaari Pablo iijatzi Bernabé. Jirika ikaatzi jowakiri: Judas jiitaitziri iijatzi Barsabás, ipoñaapaaka Silas. Iriiyitaki jiwatakaayitirini iyikiiti janta.

²³ Iriiyitaki anakironi osankinarintsi. Jiroka okantzi osankinata: “Iyikiiti, naakaiti Otyaantapiroriiti, antaripiroriiti. Niwithataiyimini iirokaiti kaari nojyininkamirinkata nampiyitawori Antioquía, Siria, ipoña Cilicia-ki.

²⁴ Niyotaiyakini tzimatsi poñaayitanainchari jaka, iri oñaashirinkakimiri janta, ikowi pimonkaayitairo Ikantakaantaitani, pintomishitaanitaiya. Kaari notyaantani naakaiti.

²⁵ Irootaki nokinkithawaitantari jaka, nowaki akaataiyirini, jiyaatantyaari jiñiimi intsipatanatyaari itakokitani Pablo intsipatanatyaari Bernabé.

²⁶ Iriiyitaki atsipiwintakariri Awinkathariti Jesucristo.

²⁷ Jirika notyaantakimiri iroñaaka: Judas intsipatakari Silas. Iriitaki kinkithawaitakaapaakimini janta inkamantapaakimiro maawoni jiroka.

²⁸ Tii okantzi noñaakaawaitimi iirokaiti, tima iro kamiithatzimotakiriri Tasorintsinkantsi, iijatzi naakaiti. Apa pimayitanairo kowajaantachari. Jiroka:

²⁹ Iiro powayitari wathatsi jashitakaitariri iwawanitashiitari. Iiro powakoyitawo iriraani piratsi. Iiro pimayimpiriwaitzi. Aririka pimonkaayitanakiro jiroka, kamiithataki. Ari okaatzi”.

³⁰ Ikanta jotyaantaitakiri, jataki Antioquía-ki. Ari japatotapaakiri kimisantzinkariiti, ipapaakiri osankinarintsi.

³¹ Ikanta jiñaanatawakiro, ikimoshiripirotaiyanakini.

³² Tima kamantantaniri jinayitzi Judas ipoña Silas, ithaamintakaapaakari iyikiiti joisokirotyaari Pawa, ikinkithawaitakaapaakiri.

³³ Okanta osamanitaki isaikimowaitakiri kamiitha, jotyaantairi ipoñaakawo pairani.

³⁴ Iro kantacha Silas okamiithatzimotakiri irirori isaikanaki.

³⁵ Iijatzi Pablo itsipatakari Bernabé irojatzi isaikanaki iriroriiti Antioquía-ki, itsipayitakari oyyiki pashinipaini, iikiro jiyotaantanakitzi, ikamantantziro iñaani Awinkathariti.

Jookawintairi Pablo jirika Bernabé, japiitakiro jiyaatzi ikinkithatzi

³⁶ Ikanta osamanitaki, ikantairi Pablo jirika Bernabé: “Thami apiitiro ariityaari inampiitiki iyikiiti tsika akamantantakiro iñaani Awinkathariti. Aminairi tsika ikantayitaka”.

³⁷ Ari ikowawitaka Bernabé jaanakirimi Juan, jiitaitziri iijatzi Marcos.

³⁸ Iro kantacha tii inimotziri Pablo jaanairi, tima Marcos jookaw-intakiri pairani Panfilia-ki, tii jothotyiro intsipatyaari ikinayitaki ikinkithatakaantzi.

³⁹ Ari jiñaanaminthatawakaiyakani. Aripaiti jookawintawakaanaka. Jaanakiri Bernabé jirika Marcos, otitanaka ikinanaki Chipre-ki.

⁴⁰ Iriima Pablo, jaanakiri Silas. Ipoña jamanamanaatakotawakari iyikiiti, ikantaiyini: “Nowinkathariti, nawintaimi iiroka, aritaki pinishironkatakiri jirika”. Ari jiyaataiyanakini.

⁴¹ Ikanta ikinanaki Siria-ki, Cilicia-ki, jominthashiritakaayitaari ikaatzii kimisantayitaatsiri.

16

Timoteo itsipatari Pablo iijatzi Silas

¹ Ikanta jariitaka Pablo janta Derbe-ki itsipatakari Silas irojatzi jariitanta-kari Listra-ki. Ari jiñaaki jiyotaani Awinkathariti jiita Timoteo, otomi Judá-mirinka kimisantatsiri, Grecia-paantiri jinatzi iwaapatitari.

² Ikanta jirika Timoteo kamiitha ikinkithatakotaiyirini kimisantzinkariiti nampitawori Listra-ki iijatzi Iconio-ki.

³ Ari ikowakiri Pablo intsipatyaari Timoteo. Iro kantacha jitawakari itomishitaanitikiri iiro ikisawaitanta Judá-mirinkaiti nampitawori janta, tima jiyotaiyini maawoni Grecia-paantiri jinatzi iwaapatitari Timoteo.

⁴ Ikanta ikinayitanaki nampitsiitiki, ikamantayitanakiri kimisantzinkari-iti jimonkaayitairo josankinatakiri pairani Otyaantapiroriiti itsipatakari antaripiroriiti janta Jerusalén-ki.

⁵ Ari okanta ityaaryooyitantanakari kimisantzinkariiti jawintaayitanaka, iikiro jiyaatanakitzi kitiiyyiriki iyyikipirotanaki.

Jomishimpiyaakiri Pablo Macedonia-jatzi

⁶ Ikanta Pablo joshinampitanakiro Frigia iijatzi Galacia, tima tii ishinitairi Tasorintsinkantsi inkinkithatakaanti janta Asia-ki.

⁷ Irojatzi jariitantakari Misia-ki. Ari ikinkishiriwitakari jiyaatiro Bitinia-ki, iro kantacha tii ishinitairi Itasorinka Jesús.

⁸ Awisanaki janta Misia-ki, oirinkaiyapaakani nampitsiki Troas.

⁹ Ari janta imishiwaitakiri Pablo tsiniripaitiki, imishitaki Macedonia-jatzi, ikantziri: “Pariitina nonampiki, pinishironkayitaina naakaiti”.

¹⁰ Ikanta imishiwaitaki Pablo, ari niwitsikaiyanakani niyaataiyini Macedonia-ki, tima niyotanaki iri Pawa kaimashiritakinari janta nonkinkithatakotiro Kamiithari Ñaantsi.

Jomontyaitakiri Filipos-ki

¹¹ Ari notitaiyanakani Troas-ki, apatziro nowanakiro niyaatiro Samotracia-ki. Okanta okitiiyyitamanaki irojatzi naatakotantapaakari nampitsiki Neápolis.

¹² Opoña nawisanaki irojatzi Filipos-ki, jinampiyitawo poñaayitainchari Roma-ki, otzinkami nampitsi inatzi janta Macedonia-ki. Ari nosaikawaita-paakiri janta.

13 Okanta kitiiyyiri jimakoryaantapiintari Judá-mirinkaiti, niyaataki jiñaathapiyaaki, tima nokinkishiritaiyakani ari jamanamanaatapiintaiyani. Ari noñaapaaki tsinani apatotaiyakani, nosaikaiyapaakini nokinkithatakotziniri Kamiithari Ñaantsi.

14 Okanta tsinani apatotainchari oita Lidia, opoñaawo iroori nampitsiki Tiatira. Opoki iyompariwaita manthakintsi pitzirishimawoyitatsiri. Tima opinkathatapiintakiri Pawa jiroka tsinani, okimaminthatakiri ikinkithatzi Pablo, jiminthashiritakaanakawo Awinkathariti.

15 Owiinkaataka, otsipatakari ikaatzai saikapankotzirori. Ipoñaashita okantaiyanakinani: “Piyotzirika iirokaiti notyaaryoowintairi Awinkathariti, pimpokaiyini pimayi nopankoki”. Ari nimataiyakironi, tima irootaki shintsiiwintakinari.

16 Opoñaashitaka apaani kitiiyyiri, niyaataiyini namanamanaatya, notonkiyotaka mainawo ompirataawo. Piyarishiritatsiri, jiyotakaayitziro iitarika awijyimotirini atziri. Irootaki ipinaitantariri oiyiki ompirataworori.

17 Jiroka mainawo itanakawo oyaatanakiri Pablo, oyaataiyanakinani iijatzi naakaiti, okantzi okaimi: “Jirika shirampariiti jompiratani jinatzi Pawa Jinokijatzi, iriitaki kamantimironi pawisakoshiritantaiyaari!”

18 Ari okantapiintatya jiroka kitiiyyiriki, irojatzi owatsimashiritantakariri Pablo, ipithokashitanakawo, jiñaanatanakiri piyari aagashiritakirori, ikantziri: “Piyaapithatairo mainawo, iri Jesucristo matakaimironi nopairyaakiri”. Apathakiro ikantanaka piyari jiyaapithatairo.

19 Ikanta jiñaakiro ompirataworori, jiyotanaki iiro jaantaawo oiyiki kiriiki. Joirikakiri Pablo itsipataakiri Silas, jaanakiri jiwariitiki, irojatzi janta ipiyoowintantapiintaita.

20 Ikantapaakiri pinkathariiti aminakotantaniri: “Jirikaiti Judá-mirinka jinatzi. Ichapishiryaayitakiri atziriiti jaka anampiki,

21 jiyotaayitakiri kaari ashiniyitzi jantaitiro, tima aakaiti iyyininkamirinkaiti Roma-jatzi”.

22 Ari ipithokashitaitanakari Pablo itsipatakari Silas, ikantaki pinkathariiti aminakotantaniri: “Paatonkoryaayitiri, pimpajawaitiri”.

23 Aritaki ipajawaitakiri oiyiki, jomontyaakaantakiri. Ikantanaki: “Paa-maakowintapirotyaari”.

24 Ikimaki aamaakowintantaniri ikantaitakiri, jomontyaapirotakiri inthomainta, jawitsinaakiitantakariri inchakota.

25 Okanta niyankiiti tsiniripaiti, jamanamanaata ipoña ipampithagaiyini Pablo itsipatakari Silas, kimaayatsini pashini omontyaari.

26 Omapokashitanaka ontziñaanaka, iiwokapaakiro jomontyaaitakiri. Apathakiro ashitaryaayitanaka ashitakowontsi, ishiryakowaitashitanaka omontyaari ithatakowiitantakariri ashirotha.

27 Ipoña ikakitanaki aamaakowintantaniri, jiñaatziro ashitaryaaka jomontyaawiitakariri, ari jinoshikanakiro jowathaaminto ikowi josataiya, jiñaajaantaki shiyayitaka omontyaariiti.

28 Iro kantacha Pablo ikaimotanakiri, ikantziri: “Jihiro powashironkaawaitashita, iinitatsi nosaikaiyini maawoni jaka!”

29 Ipoñaashitaka jirika aamaakowintantaniri ikaimakaantaki ootamintotsi, ishiyapirotanakitya ityaapaaki, okawaitanaka ithaawanaki, jotzirowashitapaakari Pablo itsipatakari Silas.

30 Ipoña jomishitowanakiri, josampitakiri, ikantziri: “Pinkathari, ¿litama nantiri naaka nawisakoshiritantaiyaari?”

31 Ikantanakiri irirori: “Pinkimisantairi Pinkathari Jesús, aritaki pawisakoshiritai iiroka iijatzi ikaatzai saikapankotzimiri”.

³² Ikinkithatakotanakiniri tsika ikantakota Awinkathariti iijatz ikaatzi saikapankotakiriri.

³³ Ipoñaashitaka iinta oniyankiititzi tsiniriri jirika aamaakotantaniri iki-wanakiniri jaawiyaitakiri ipajaitakiri. Ipoña jowiinkaayitaka jirika itsipatakari iyyininkamirinkatari.

³⁴ Ari jaanakiri ipankoki, ipapaakiri jowanawo. Kimoshiri ikantanaka jirika ikimisantairi Pawa itsipayitaari ikaatzi saikapankotakiriri.

³⁵ Okanta okitiijyitamanai, jirikaiti pinkathari aminakotantaniri ikaimakaantakiri kimpoyaakotaniri, ikantakiri: “Pomishitowakaantairi jirikaiti”.

³⁶ Ikanta aamaakotantaniri, ikantakiri Pablo: “Ikantakaantakina pinkathari nomishitowayitaimi. Kantatsi iroñaaka piyaayitai kamiitha”.

³⁷ Iro kantacha Pablo ikantanaki irirori: “Josankinatakotakaantani Roma-jatzi ninatzi naaka, iro kantacha ipajawaitakina japatotapiintaita, tii jaminawakiro tzimatsirika nokinakaashitani. Jomontyaakaantakina. ¿Iroñaakama ikowi jimanakaina jomishitowayitaina? ¡Tii nokowiro! Pinkantiri impokanaki irirori jomishitowayitaina”.

³⁸ Ikanta jirika aamaakotantaniri, ikamantakiri pinkathari. Ikimawaki josankinatakotani jinatzi Roma-jatzi, antawoiti ithaawaiyanakini.

³⁹ Jatanaki pinkathariiti, ikantapaakiri Pablo itsipatakari Silas: “Pimpiyakotina nowasankitaakaantawaitakimi”. Ari jomishitowakaantairi, ikantawairi: “Piyaataityaami”.

⁴⁰ Ari jiyaataiyaini opankoki Lidia. Ikinkithatakaayitanairi kimisantzinkariiti, ithaamintashiritakaayitanairi, jataiyaini.

17

Imaamaniitantaki Tesalónica-ki

¹ Ikanta jariitantayita Pablo itsipatakari Silas ikinayitanaki Anfípolis-ki, Apolonia-ki irojatz jariitantakari Tesalónica-ki, otzimi janta japatotapiintaiyani Judá-mirinkaiti.

² Tima iro jamitapiintakari Pablo aririka jariitya pashiniki nampitsi, ityaapiintzi tsikarika japatotapiinta Judá-mirinkaiti, ikinkithatzi. Irootaki jimatapaakiri iroñaaka. Ipoña japiitairo pashiniki kitiiyiri jimakoryaantaitari, japiitairo iijatz. Ari jiñaanaminthatapiintakiri Judá-mirinka.

³ Jookoyitatziiniri Osankinarintsipirori tsika ikinkithatakota Cristo inkamimotanti, impoñaashitaiya jañagai iijatz. Ikantayitziri: “Jirika Jesús nokinkithatakotakimiri, iriitaki Cristo”.

⁴ Ari ikimisantanaki tsika ikaatzi Judá-mirinka, itsipatanakari Pablo iijatz Silas. Ikimisantaiyanakini iijatz oiyiki Grecia-paantiri pinkathatasorintsitaniri, ari okimitsitakari iijatz pinkathataawo tsinaniiti.

⁵ Iro kantacha Judá-mirinkaiti kaari kimisantatsini, tii inimoshiritanakiri. Japatotaki kaaripiroshiririiti. Jotyaantakiri imaamanitanti nampitsiki. Imaamanipankotakiri iijatz Jasón, jaminaminatziri Pablo itsipatakari Silas.

⁶ Tii jiñaashitari janta, jinoshikanakiri Jasón itsipataanakiri pashini kimisantzinkariiti, jaanakiri isaiki jiwatakaantzirori nampitsi, ikantaiyapaakini: “¡Tzimatsi shirampariiti ochapishiryaantaintsiri nampitsiitiki, pokaki iroñaaka jaka.

⁷ Jirika Jasón oosaikawakiriri ipankoki! Ithainkayitakiro jirikaiti ikantakaantani pinkatharitatsiri Roma-ki, ikantaiyakini: ‘Tzimatsi pashini pinkathari, jiita Jesús’”.

⁸ Ikanta ikimaiyawakironi jiroka, tii inimotaiyanakirini atziriiti iijatzi jiwariiti.

⁹ Ikowakoitakiri Jasón impinawintya itsipayitakari pashinipaini, ari onkantya impakaantaiyaariri.

Jataki Pablo itsipatanaari Silas Berea-ki

¹⁰ Ikanta kimisantzinkariiti, jotyaantairi tsiniripaiti Pablo itsipatanaari Silas, jiyaatai Berea-ki. Ikanta jariitaiyakani janta, jataiyakini japatotapiintaiyani Judá-mirinka.

¹¹ Jirikaiti Judá-mirinka, nishironkatantaniri jinaiyatziini tii ikimitari Tesalónica-jatzi, kamiitha ikimisantawakiro ñaantsi. Jaakowintanakawo kiti-iijiriki jiñaanatanakiro Osankinarintsipirori jiñaantyaawori imapirotatyaarika ikamantaitziriri.

¹² Ojyiki Judá-mirinkaiti kimisantanaaintsiri, ari ikimitsitakari iijatzi Grecia-paantiri pinkathataari, iijatzi tsinaniiti.

¹³ Iro kantacha Judá-mirinkaiti nampitawori Tesalónica-ki, ikimakotakiri ikinkithatakaantatzi Pablo janta Berea-ki, pokaiyanakini, imaaman-iminthawaitapaakiri atziriiti.

¹⁴ Iro kantacha kimisantzinkariiti jaanakiri Pablo inkaarithapiyaaki. Iri-ima Silas itsipatakari Timoteo ari isaikanaki irirori.

¹⁵ Ipoña jawisakagaitanakiri Pablo irojatzii jariitantakari Atenas-ki. Ikanta ipiyaiyaani Berea-ki, ikantapairi Silas itsipatakari Timoteo: “Ikaimakaan-taimi Pablo, piyaatai thaankipiroini”.

Isaiki Pablo Atenas-ki

¹⁶ Ikanta Pablo joyaawintari Atenas-ki Silas itsipatakari Timoteo, ojyiki oñaashirinkakiri jiñaayitziri Atenas-jatzi jamanamanaatari oiyakaantsipaini.*

¹⁷ Irootaki ikinkithawaitakaantakariri Judá-mirinkaiti, iijatzi pashinipaini pinkathatasorintsitaniri janta japatotapiintaiyani. Ojyiki ikinkithawait-akaapiintaki iijatzi kitiiijiriki tsikarika ipiyotapiintaiyani atziriiti janta nampitsiki.

¹⁸ Jiñaanaminthayitziri iijatzi yotaniriiti janta nampitsiki. Tzimatsi kantayitatsiri: “¿Litamachiitaka ikinkithatakotziri jirika kiñaaniri?” Ikantaiyini pashini: “Kimitaka ikinkithatakotatziiri pashinitatsiri pawa”. Iro ikantayit-antakariri tima Pablo ikamantantatziiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Jesús, jañaantaari iijatzi.†

¹⁹ Ipoña jomiyaanakiri otzishiki iitachari “Areópago”, tsika japatotapiintaiyani. Josampitakiri: “Incha pinkinkithatakotinawo owakiraatatsiri piy-otaantziri jaka nonampiki.

²⁰ Tima pikinkithatakotakinawo kaari nokimapiintzi. Nokowaiyini niyoti iita kantakotachari”.

²¹ (Tima okaatzi itzimawintziri Atenas-jatziiti itsipatakari ariitzinkariiti janta, ikimisantayitziro owakiraatatsiri ñaantsi, jowawisaimaityaawo.)

²² Ikatziyanaka Pablo ipiyowintaitakari, ikantanaki: “Atenas-jatziiti, noñaakimi naaka, tzimatsi ojyiki piwawaniyitari, pamanamanaatashitapiin-tari.

* **17:16** Jiroka nampitsi Atenas otzinkami inatzi nampitsi, ari jinampitawori ojyiki yotaniriiti Grecia-jatzi. † **17:18** Jiitaitziri jaka “yotaniriiti”, iriiyitaki kimisantzirori jiyotaantziri iitachari “Epicuro”, ikantzii: “Iro kowapirotachari ankimoshiriwaiiti”. Tzimatsi iijatzi pashini jiitaitziri jaka “yotaniriiti”, jiita “Stoa-jatziiti”. Ikimisantaayironi iriroriiti okaatzi jiyotaantziri pairani iitachari “Zenón”, ikantaki: “Ontzimatyii añaakopirotanitya”. Iro jiitaitantariri “Stoa-jatziiti”, tima japatotapiin-taiyani jiitaitziro iñaaniki iriroriiti “Stoa”, owaankiityaani inatzi, pothopooki ikantayitziro.

²³ Nokinayitzi pinampiki, noñaayitakiro pitaapiriminto. Tzimatsi apaani os-
ankinataka, okantzi: ‘PAWA KAARI JIYOYIITZI’. Irijatzita nokinkithatakotz-
imiri naaka.

²⁴ Iri witsikakirori kipatsi maawoni tzimantayitawori, irijatzi Pinkathari-
wintzirori inkiti iijatzi kipatsi. Tii isaikantawo tasorintsipanko jiwitsikani
atziriiti.

²⁵ Tii ikowiro irirori jiwitsikaitiniri tsikarika oitya. Tima iriitaki
añaakaayitairi maawoni aakaiti, irijatzi añainkatakaayitairi, ipayitairo maawoni
tsikarika oitarika.

²⁶ Iriitaki witsikakiriri itawori shirampari, jojiñaakiri, itzimpookakiri
inampitanyaaawori maawoni kipatsiki. Ikinkishiritsitaka tsika onkaati
osamaniti jinampitaiyaawo tsikarikapaini.

²⁷ Iro jantantakawori jiroka, onkantya jaminaminaitantyaariri. Kimiwait-
aka ipampipampiwaitatyimi jaminaminaitziri. Ari jiñiiri. Tima tii intaina
isaiki Pawa ari itsipayitai maawoni aakaiti.

²⁸ Iriitaki añaakaayitairi iroñaaka, ijiywatakaayitai, iri tzimakaayitairi. Iro-
jatzit ikantsitakari piyyininkaiti iiroka, kinkitharyaantzi, ikantaki: ‘Jashiyitai
Pawa’.

²⁹ Tima jashiyitai Pawa, tii okantzi ankinkishiritakowaityaari ikimi-
tatyaaari oiyakaantsi jiwitsikani atziriiti, jiwitsikayitziri oro, kiriiki, mapi.

³⁰ Tima pairani oiyiki jamawitakiro Pawa okaatzi jantashiwaitakari ima-
sontzinkakiini. Iro kantacha ikantayitairi maawoni tsikarika inampiyitawo,
ikantairi: ‘Powajyaantairo kaaripirori pamitashiyitari’.

³¹ Tima Pawa jiyoshiitaki apaani shirampari, iriitaki jotyaantairi jami-
nakoyitairo okaatzi antayitakiri. Aritaki jiyotajaantakiro irirori Pawa tsika-
paitirika jimatairo. Tima joñaagantakiri shirampari jowiriintairi ikamaw-
itaka”.

³² Ikanta ikimawaki ikinkithatakotakiri kaminkari ipiriintaa,
ishirontaminthatanakari. Tzimatsi pashini kantanakiriri: “Ari apiitiro
paata nonkimimi pinkinkithatakotiro jiroka”.

³³ Jiyaapithatanairi Pablo.

³⁴ Iro kantacha joyaatanakiri tsikarika ikaatzi, kimisantai irirori. Jirika
ikaatzi kimisantaatsiri: Dionisio, irijatzi apaani tsipawitariri ipiyotapiinta
Areópago-ki. Opoñaapaaka tsinani iitachari Dámaris, tzimayitatsi pashini.

18

Ariitaka Pablo Corinto-ki

¹ Ikanta okaatapaaki jiroka, ishitowanaki Pablo Atenas-ki, jataki Corinto-
ki.

² Ari jiñaakiri Judá-mirinka iitachari Aquila, Ponto-jatzit jinatzit jirika. Owaki-
raa jariitaka Aquila itsipatakawo iina Priscila ipoñaakawo Italia-ki, tima
pinkathari Claudio ikantakaantaki janta Roma-ki ishitowayiti maawoni
Judá-mirinkaiti. Jataki Pablo jariitari Aquila.

³ Ari isaikapaaki Pablo intsipatyaari. Tima okaatzi jantawaititakari
jirika, ishirikayitziro tontamawotatsiri manthakintsi, ipankoitawo. Irojatzit
jantawaitsitari pairani Pablo irirori.

⁴ Ari ikantapiintatya Pablo jiyaatzi japatotapiiintaita kitiiyyiriki jimako-
ryaantaitari, ikinkithatakaantayitaki inkitsirinkantyaariri Judá-mirinkaiti
inkimisantakaayitairi, iijatzi Grecia-paantiri.

⁵ Ikanta Silas itsipatakari Timoteo ariitaiyapaakani ipoñagaawo
Macedonia-ki. Ari jaakowintanakawo Pablo ikinkithatakaantanaki.
Ikantakiri Judá-mirinkaiti: “Jirika Jesús, Cristo jinatzit”.

⁶ Iro kantacha tii inimotziri Judá-mirinkaiti, ikisaniintanaka, ikawiyawai-tanakiri. Ari jotikanairo iithaari Pablo jiyotaitantyaari tii ikimisantaayini, ikantanakiri: “Tirokayitaki kantashityaawoni pimpiyashitantaiyaari, tii naaka kantashityaawoni. Iroñaaka nompithokashityaari kaari ajyininkata”.

⁷ Shitowanaki japatotapiintaita. Jataki ipankoki atziri iitachari Justo, pinkathatasorintsitaniri jinatzi. Isaikanampitziro irirori japatotapiintaiyani Judá-mirinkaiti.

⁸ Ikanta Crispo, jiwatatsiri japatotapiinta Judá-mirinka, ikimisantanakiri Awinkathariti, ari ikimitaakiro iijatzii ikaatzii saikapankotziriri. Iijatzii ikim-itanakari oyyiki Corinto-jatzii, ikimayitakiro ñaantsii, kimisantayitanaki, jowinkaayitakiri.

⁹ Ikanta Pablo, jomishimpiyaakiri Awinkathariti tsiniripaiti, ikantakiri: “Iiro pithaawi. Piyaatakaairo pinkamantantiro ñaantsii jaka, iiro pimairitzi”.

¹⁰ “Tima ari notsipatzimii naaka, iiro jowatsinawaitaitzimii jaka, tima tzimatsii oyyiki nashiyitaari naaka jaka nampitsiki”.

¹¹ Iro isaikantanakari Pablo Corinto-ki, awisanaki apaani osarintsi niyankitapai pashini. Jiyotaantayitziro iñaani Pawa.

¹² Okanta ijiwatantari Galión janta Acaya-ki, jitanakawo Judá-mirinkaiti imaamanitanakiri Pablo. Ipoña jaanakiri janta jiwariki.

¹³ Ikantapaakiri: “Jirika shirampari ikinakaashitakawo jiyotaayitziro atziriitii ipinkathatairi Pawa, ipiyathatakawo ikantakaantaitziri”.

¹⁴ Iro jiñaawaitanakimii Pablo, ikantanaki Galión jiñaanatanakiri Judá-mirinkaiti: “Iroorika pikinkithatakotzii ikinakaashitakari jirika shirampari, itsitokantaki, aritaki nonkimakimii pinkantayitina.

¹⁵ Aña pikantawakaawintashitawo piñaawaiminthatashitari, pi-pairyaaminthawaitashitari, piitashiwaitari: ‘Ikantakaantaitani’. Piyotaiyironi iirokaiti tsika pinkantiro, tii nomiraawintawaitawo naaka”.

¹⁶ Jomishitowaiyakirini.

¹⁷ Ikanta Grecia-paantiri, joirikanakiri iitachari Sóstenes, iri jiwatsitacha japatotapiinta Judá-mirinka. Ipajawaitanakiri. Iro kantzimaitachari Galión, tii jimatzimaitawo irirori.

¹⁸ Oyyiki kitiiyyiri isaikawaitanai Pablo janta Corinto-ki. Ari jiyaatai itsipatanaawo Priscila iijatzii Aquila, jiyaatairo Siria-ki. Ikanta janta Cencrea-ki, tikira jotitanaata, jamiitanakiro iishi, ari jimonkaatziiro okaatzii ikantantakiri.

¹⁹ Ikanta jariitaka Efeso-ki, jataki Pablo japatotapiintaita, ikinkithatakaayitapaakiri Judá-mirinkaiti. Ari jookanairi Aquila itsipatakawo Priscila.

²⁰ Ikowakowitawaari Judá-mirinkaiti osamani isaikanaki, tiimaita ikowi Pablo.

²¹ Ikantanairi jiyaatzimatani: “Ontzimatyii nariitaiya Jerusalén-ki joimoshirinkaita. Iriirika Pawa kowatsini, ari nompixi noñaayitaatimi”. Ipoñaashitaka jotitanaa Pablo, jatai.

Piyaa Pablo Antioquía-ki, ipiyanaawo iijatzii ikinkithatzii

²² Ikanta jariita Cesarea-ki, awisapai Jerusalén-ki jiwithatapaiyaari kimisantanzinkariitii. Ipoña jawisanai Antioquía-ki.

²³ Ikanta osamanitaki, japiitairo iijatzii jariitantayita nampitsii tzimatsiri janta Galacia-ki iijatzii Frigia-ki, jominthashiritakaayitari jiyotaani.

Ikinkithatzii Apolos janta Efeso-ki

²⁴ Okanta janta Efeso-ki, ariitaka Judá-mirinka iitachari Apolos, Alejandría-jatzii jinatzi. Kamiitha ikinkithatzii, jiyotakopirotziiro Osankinarintsipirori.

²⁵ Tzimatsi kinkithatakotsitakariri Juan-ni owiinkaatananiri, ikinkithatakoitsitakawo iijatzi okaatzi ikamantantakiri Juan-ni ikantakota Jesús. Ari iwiya jiyotakotziro irirori. Iro kantacha, kamiitha ikanta joñaagantawitawo ikinkithatakotziro Jesús.

²⁶ Ari ikinkithatakaantapaaki Apolos japatotapiintaita. Ikanta okimakiri Priscila otsipatakari Aquila, jaanakiri Apolos, jiyotaakiri tsika ikantakota-jaanta Jesús.

²⁷ Ikowaki Apolos jawijyi Acaya-ki. Ari ipawakiri kimisantzinkariiti Efeso-jatzi apaani osankinarintsi jaapatziyantawatyaariri Acaya-jatzi. Ikanta jariitaka Acaya-ki, oiyiki ithaamintakaapaakari kimisantzinkariiti inishironkayitairi Pawa.

²⁸ Jimatatziro Apolos ikitsirinkayitakiri Judá-mirinkaiti, joñaagayitziro Osankinarintsipirori ikinkithatakoitziro Cristo, ari okanta jiyotakotanta-itakariri Jesús, iriitaki Cristo.

19

Ariitaa Pablo Efeso-ki

¹ Ikanta Apolos isaiki Corinto-ki, anonkanaki Pablo otzishimashiki, ari-itaka Efeso-ki. Jiñaapaakiri kimisantawitachari.

² Josampitapaakiri: “¿Inampishiritantakimima Tasorintsinkantsi owakiraa ikimisantakaitakimi?” Ikantaiyanakini iriroriiti: “Tiitya. ¿Oitama kantakotachari jiroka? ¿Iitama ikantaitziro Tasorintsinkantsi?”

³ Ari ikantzi Pablo: “¿Iitaka powiinkaawintakari pikimisantawitaa?” Ikan-taiyini iriroriiti: “Iro nowiinkaawinta jiyotaantakiri Juan-ni”.

⁴ Ipoña Pablo jiyotaanakiri, ikantayitziro: “Jowiinkaatananzira Juan-ni, oiyakaawintamachiitaya jowajyaantaitiro kaaripirori. Iro kantzimaitacha ikantsitaka Juan-ni: ‘Pikimisantairi aatsikitaintsiri, iri poyaatapaaatyaanani’. Iriitaki Jesucristo ikinkithatakotakiri jaka”.

⁵ Ikanta ikimaiyawakini jirikaiti, jowiinkaawintanakari Awinkathariti Jesús, ipairyaayitainiri irirori.

⁶ Ipoña Pablo jotzimikapatziiitoyitantakari jako, ari inampishiritanta-nakari iriroriiti Tasorintsinkantsi. Jiñaawaiyitantanakawo pashiniyitatsiri ñaantsi. Ikamantantayitanakiro ñaantsi jiyotakaayitanairiri Pawa.

⁷ Ikaataiyini 12 atziiriiti.

⁸ Ipoña jawisaki Pablo japatotapiintaiyani Judá-mirinka, ari ikinkithatakaantapaaki ikaatzi mawa kashiri. Tikaatsi inthaawakaiya, ikowi jiyotakaayitairi atziiriiti tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai.

⁹ Iro kantacha tzimatsi tsika ikaatzi kisoshiriwaitatsiri, tii ikowi inkimisan-taiyini, ikijyimawaitakiri tsipatanairiri jiitaitziro “Aatsi”. Ikanta Pablo, jintainaryaanakari jirikaiti. Ikaminaayitanairi jiyotaaniiti janta iyaapa-pankotiki jiitaitziro “Tiranno”. Ari jiyotapiintakiri maawoni kitiiyiriki.

¹⁰ Ari ikantapiintanakitya, tzimakotaki apiti osarintsi. Ikimakoyitairo iñaani Pawa nampiyitawori Asia-ki, Judá-mirinkaiti, Grecia-paantiripaini, maawoni.

¹¹ Oiyiki itasonkawintantaki Pablo janta ikantakaakari Pawa.

¹² Matataitacha iijatzi oshinchaantanaki imanthakipaini Pablo. Aririka jaayitiro tsikarikapaini, intirotantaityaari mantsiyari, aritaki ishintsitanai. Aritaki onkantaki iijatzi ishintsiiyitai piyarishiriyitatsiri.

¹³ Ikanta tsikarika ikaatzi Judá-mirinka kinakinawaitatsiri janta joshinchaayitziri piyarishiritatsiri, ikowawitaiyakani iriroriiti joshinchaanti impairyiiri Jesús. Ikantawitari piyariiti jiñaanatziri: “¡Piyaapithatiri, nompairyiimiri Jesús, ikinkithatakotziri Pablo!”

¹⁴ Irootaki jimawitaiyakarini 7 itomiiti Judá-mirinka iitachari Esceva, jiwawitariri ompiratasorintsitaniriiti janta.

¹⁵ Iro kantacha jakakiri piyariiti, ikantakiri: “Noñiiri Jesús, niyotakotziri Pablo. Irooma iirokaiti, tii niyotzimi”.

¹⁶ Ikanta piyarishiritatsiri joirikanakiri jirikaiti, antawoiti jomankiyanakari, joitsinampaakiri maawoni, jomishiyairi ipankoki jaatonkoryaamirikitakiri, antawo jowatsinawaitakiri iwathaki.

¹⁷ Ikimaiyakini nampitawori Efeso-ki, Judá-mirinkaiti iijatzí Grecia-paantiri, maawoni. Owanaa ithaawaiyanakini. Ari okanta ipinkathaitantanakariri Awinkathariti Jesús.

¹⁸ Ari ipokayitanaki iijatzí oyyiki kimisantayitaatsini, ithawitakoyitapaakiro iyaaripironka.

¹⁹ Jamayitapaakiro jyiripiyaariwitachari tsika jiñaanatakotapiintziro iyyiripiyaaritantari, itaayitapaakiro. Ikanta jaminaitakiro tsikarika okaatzi opinatari itaayitakiri, ariitaka ikaatzi: 50,000 ikithoki kiriiki.

²⁰ Iikiro ikimakopiroitanakitziiri Awinkathariti.

²¹ Okanta okaatapaaki jirokapaini, jominthatakawo Pablo jariitantya Macedonia-ki iijatzí Acaya-ki. Impoña jawisanaki irojatzi Jerusalén-ki. Ikantsitaka iijatzí: “Aririka niyaataki Jerusalén-ki, ari nawisaki niyaati Roma-ki”.

²² Ipoña jotyaantaki Macedonia-ki apiti imitakotapiintirini, Timoteo itsipatakari Erasto, iinirotatsi isaikanaki irirori Asia-ki.

Imaamanitantaitzi Efeso-ki

²³ Okanta janta Efeso-ki antawoiti ikisawakaawintakari tsipatanaariri jiitaitziri “Aatsi”.

²⁴ Iri poñaakaantakawori iitachari Demetrio, ashiropakori. Tzimayitatsi iijatzí kimitakariri irirori jiwitsikayitziro oryaani oyyakaawo oyaapapankoti iwawanitashiitari jiitaitziri “Diana”. Iri jaantayitari oyyiki kiriiki.

²⁵ Japatotaiyakani maawoni ashiropakoriiti. Ikantaki Demetrio: “¡Shirampariiti! Tima iro añaantari aakaiti jiroka antawairi.

²⁶ Iro kantacha, aritaki pikimakotakiri jiitaitziri Pablo, ikitsirinkaki oyyiki atziriiti, ikantayitziri: ‘Jiwitsikani atziriiti tii impawati’. Tii apa ikantakiro anampitsitiki Efeso, aña jimatsitakawo maawoni jaka Asia-ki.

²⁷ Tii apa onkantzimotai iiro jamanantapiroitanaari awitsikani, iro kantzimopiroitairi, ompiyakotya inkimakoitiro antawoiti awawani Diana maawoni jaka Asia-ki, ari jowajyaantaitanakiro impokaiti oyaapapankotiki”.

²⁸ Ikanta ikimaiyakini, antawo ikisaiyanakani, ikaimaiyanakini: “¡Antawoiti inatzi Diana awawanitari jaka Efeso-ki!”

²⁹ Iikiro ikamiñiinkatanakitzi jiñaawaitaiyini jirikaiti. Ipoña joirikaitanakiri Gayo itsipataitanakiri Aristarco, jaitanakiri japatotaiyapiintani atziriiti. Jirika jaitanakiri iriitaki itsipatapiintari Pablo jariitantayita, Macedonia-jatzí jinaiyini.

³⁰ Ikowawitaka Pablo intyaapaakimi irirori, tiimaita ishinitziri jiyotaaniiti.

³¹ Ari ikimitsitakari jiwariiti jaapatziyani Pablo, ikantakaantakiri: “Iiro pimatsitawo iiroka janta”.

³² Ikanta janta japatotaiyakani, iikiro ichiraachiraataiyatziini, tii ojoyawakaa okaatzi ichiraawintaiyirini. Tima jirikaiti atziriiti tii jiyopirotaiyini oita japatowintaiyarini, ikaimakaimawaitashitaiyani.

³³ Iro kantacha tsikarika ikaatzi Judá-mirinka, jiñaakiri Alejandro josatikaka janta ipiyotaiyakani, ishintsiwintanakiri inkinkithatakotiri. Ikanta Alejandro jakotanaki jimairitantawatyaari, ikinkithawaitakaawitakari.

³⁴ Iro kantacha jiyotaiyakini atziriiti Judá-mirinka jinatzi jirika Alejandro, iikiro japiitanakitziro ikaimaiyini, osamani ikantaka ikaimi, ikantaiyini: “¡Antawoiti inatzi Diana awawanitari jaka Efeso-ki!”*

³⁵ Ipoña ikatziyanaka osankinaryaantzi, jomairintakiri, ikantakiri: “Efeso-jatzi, jiyotaitzi maawoni, aakaiti kimpoyaawintawori oyaapapankoti awawani Diana, iijatzi ojoyakaani poñainchari inkitiki.

³⁶ Irootaki pinkinkishiritantawatyaari kamiitha, iiro pimaamanitantashi-waita.

³⁷ Tima jirikaiti shirampari pamayitakiri, tii jowaaripirotziro kaapapanko, tii ikiyimatziro iijatzi awawani.

³⁸ Ikowirika jiyakawintanti Demetrio itsipayitakari ikaayitziri, jaanakiri ajiwariki jaminakotiniri, iri witsikiniriri okaatzi kantzimotariri.

³⁹ Okowatyaarika ayotakotiro maawoni aakaiti, kimitaka kantatsi apatotiri maawoni jiwariiti, jaminakotantyaawori.

⁴⁰ Okaatzi awisaintsiri iroñaaka, aritaki jowasankitaawintaitakairo amaanitanti. Iiro otzimi ankantiri ampiyakowintantyaari”.

⁴¹ Ikanta ithonkakiro jiñaawaitakiro jiroka, jotyaantairi atziriiti.

20

Ipiyaawo Pablo Macedonia-ki iijatzi Grecia-ki

¹ Ikanta ithonkaka ikamiñiinkataki jiñaawaitaiyini, japatotakiri Pablo jiyotaani ikaminaayitanairi. Ipoñaashitaka jiwithayitanaari, jataki Macedonia-ki.

² Ari jariiyitanaawo maawoni nampitsi tsika isaikayitzi iyikiiti, ikaminaayitanairi. Irojatzi jariitantakari Grecia-ki.

³ Ari isaikawaitapaakiri ikaatzi mawa kashiri. Iro jotitanaiyaami jiyaatantyaari Siria-ki, ari ikimakiri jowamaatyiri Judá-mirinkaiti jariitayaarika janta. Irootaki ipiyantanaari Macedonia-ki.

⁴ Ari itsipatanaari Sópater Berea-jatzi jinatzi itomi Pirro. Ipoñaapaaka Aristarco, ipoñaapaaka Segundo, Tesalónica-jatzi jinatzi. Ipoñaapaaka Gayo, Derbe-jatzi jinatzi. Ipoñaapaaka Timoteo, Tíquico iijatzi Trófimo, Asia-jatzi jinayitzi jirika.

⁵ Ari jiiwataiyanakini jirikaiti iyikiiti, joyaawintapaakina Troas-ki notsi-patakari Pablo.

⁶ Okanta awisanaki kitijiyiri jowantapiintaitantawori tantaponka, ari notitanaari Filipos-ki. Awisaki 5 kitijiyiri, noñaayitapairi iriroriiti janta Troas-ki, ari nosaikaiyapaakini okaatzi 7 kitijiyiri.

Ariita Pablo Troas-ki

* **19:34** Kantakotachari jaka “osamani ikantaka ikaimi”, apiti ikanta hora osamanitaki.

⁷ Okanta ariitapaa kitiiyyiri japatotapiintaita, ari napatotaka nompitoryi-iro tanta, ikinkithatakaantaki Pablo. Tima nawisatyi oñaatamanai, iikiro jiyaataakaanakitziro ikinkithatzi, niyankiititakotakina.*†

⁸ Ari napatotaiyani jinoki pankotsi, oiyiki ootamintotsi joisaitaki.

⁹ Ikanta mainari iitachari Eutico isaiki opatzimooki pankotsi. Tima osamanitaki ikinkithataki Pablo, ayimatakiri iwochokini mainari, paryaanaki isaawiki, kamapaaki.‡

¹⁰ Ipoña jayitapaaki Pablo, joiyotashitapaakari mainari, jawithakita-paakiri. Ikantanaki: “Iiro pithaawaiyini, añagai”.

¹¹ Ipoña ipiyanaa Pablo jinoki, ipitoryaapaakiro tanta, owaiyakani. Iikiro ikinkithatanakitzi, irojatzi okitiiyyitantanakari. Ipoña nawisaiyanakini.

¹² Iriima mainari, jaayitanairi jañagai. Irootaki ithaamintashiripiroitan-tanakari.

Jawisanaki Troas-ki irojatzi Mileto-ki

¹³ Ari niiwataiyanakini naakaiti, notitaiyanakani irojatzi Asón-ki, ari nokinkishiritakari naanairi Pablo, tima ikowakitzi irirori inkinanaki kipat-siki.

¹⁴ Ikanta noñaapairi Pablo janta Asón-ki, ari jotitanaari, jataiyakinani Mitilene-ki.

¹⁵ Opoña nawisaiyakini janta, nokitiiyyitakotapaaki Quío-ki, opoña namaatakotanai apaani kitiiyyiri ariitakina Samos-ki, ari naatakotapainta Trogilio-ki. Ipoña nawisanaki pashini kitiiyyiri, ariitaiyakini Mileto-ki.

¹⁶ Ari okanta nawisantanakawori Efeso tii naatakotapainta, tima Pablo tii ikowi jiyaatapainti janta, iiro josamanipirowaitanta Asia-ki. Ikowatzi jariit-sitaiya Jerusalén-ki, tikira joimoshirinkaitanakiro kitiiyyiri “Oyiipataantsi”.§

Inkinkithatakairi Pablo jantaripiroriiti Efeso-jatzi

¹⁷ Ikanta nariitaka Mileto-ki, ikaimakaantapaakiri Pablo jantaripiroriiti kimisantzinkariiti Efeso-jatzi.

¹⁸ Ikanta ipokaiyakini, ikantawakiri: “Piyotaiyini iirokaiti tsika nokanta nosaikimotakimi owakiraa nariitantakari Asia-ki.

¹⁹ Ari nokantapiintatya nantawaitziniri Awinkathariti, tsinampashiri nokanta, owanaa niraawaitaka noñaakiro ikowaiyakini Judá-mirinkaiti imaa-manitina.

²⁰ Iro kantacha tii nowajyaantanakiro nokinkithatakaimiro onkaati pin-intaawaitaiyaari, niyotaapiintakimi pipankoitiki, iijatzi janta ipiyotapiin-taiyani atziriiti.

²¹ Nokinkithatakaakiri nojyininkapaini Judá-mirinka iijatzi Grecia-paantiri, nokantayitziri: Pimpiyashitairi Pawa, pawintagaiyaari Awinkathariti Jesucristo.

²² Iroñaaka niyaati Jerusalén-ki, Tasorintsinkantsi minthashiritakaakinari, tii niyotzimaaita oityaarika awiyyimotinani janta.

²³ Iro kantacha tsikarika niyaayitzi, jiyoshiritakaakina Tasorintsinkantsi, ikantashiritana: ‘Oiyiki piñaashiwaityaawo jomontyaawaitaitimi’.

* **20:7** Kantakotachari jaka “japatotantapiintaitari”, irojatzi ikantaitsitari “itapiintawori kitiiyyiri pashiniki domingo”. † **20:7** Kantakotachari jaka “impitoryiirori tanta”, iro jantayitanairi kimisantzinkariiti aririka inkinkishiritakotiri Jesucristo ikamimotantaki. Ari ikantziro jatyoowakaiyani, ipitoryiirori tanta, jowaiyani, jirawaitaiyini imiri. Tima jimatakotatziiri Jesús jiwyaantanaawo jowakaanaari jiyotaanipaini. Irootaki ikinkithatakotapiintakiri, ikantaitzi

“impitoryaitiro tanta”. ‡ **20:9** Kantakotachari jaka “paryaanaki isaawiki”, irootaki ikantakoitziri pankotsi, mawa okanta opiwiryaa jiwitsikayiitziro. Ari ipoñaakari iparyaaiki mainari irojatzi isaawiki. § **20:16** Kantakotachari jaka “Oyiipataantsi”, irojatzi ikantaitsitari “Pentecostés”.

²⁴ Iro kantzimaitacha naaka, tii onkantzimowaitina onkaati nonkimaatsityaari, tii nonishironkapirowaitanaka. Iro kowapirotacha nonkimoshiriwintiro nonkimitakaantiro irootaintsimi nimatiro nonkitsirinkanti nariitya tsika iwiya noshiyi. Tima irootaintsi nothotyiro ikantakinari Awinkathariti Jesús nonkamantantiro Kamiithari Ñaantsi okantakota inishironkayitai Pawa.

²⁵ Nokinkithatakaakimi iijatzii irokaiti tsika okantakota ipinkathariwintantai Pawa. Iiromaita papiitairo piñaayitaina.

²⁶ Irootaki nokowantari nonkantimi tii naaka kantakaashityaawoni intzimantaiyaari piyashitaachani,

²⁷ tima nokinkithatakimiro maawoni ikinkishiritakari kitziroini Pawa jantiri, tikaatsi nimanimotimi.

²⁸ Pinkimpoyaayitaiya, ari pinkimitakaayitaiyaari piyotapiintachari tsika jowayitakiri Tasorintsinkantsi. Pinkimitaiyaari aamaakowintaniri pamaakowintaiyaari kimisantairiri Awinkathariti, iriitaki ikapathainkawintairi ipinawintayitairi.

²⁹ Niyotzi naaka aririka niyaatai ari impokapaaki pashiniiti, inkimitapaatyaaari katsimari piratsi, inkowapaaki japirotiri kimisantzinkariiti.

³⁰ Ari intzinaayitanatya pikaataiyakini jamatawitaki kimisantzinkariiti, jowajyaantakaakiri ikimisantawitari.

³¹ Pinkinkishiritiro irokaiti, mawa osarintsi nosaikimowaitakimi, tii nowajyaantapaintziro nokaminaayitzimi, niraakowaitakimi.

³² Nawintaari Pawa naaka, iyikiiti. Iriitaki aamaakowintimini, iriitaki nishironkatimini tima irootaki ikantayitakairi. Ari inthaamintashiritakaimi, aritaki jiñaakaayitaimiro okaatzi ikajyaakaayitakiriri maawoni oitishiritaari.

³³ Tii noñihiro naaka nonintakotantiri, kiriiki, oro, ikithaataitari.

³⁴ Piyotaiyini irokaiti, naakataki antawaiwintaincha naantari kowityimoyitanari, ari nokimitaakiro nantawaiwintakiniri iijatzii ikaatzi tsipayitakinari.

³⁵ Ari nokinakairo niyotaantakimirori tsika ankantiro antawaipirotapintai, anishironkatantyaariri kowityaaniintawaitatsiri. Ari nokinkishiritakaimiro ikinkithatakotapaintziri Awinkathariti Jesús, ikantaki: ‘Kimoshiripirowintaari jinatzi nishironkatantaniri, tii ari inkantajaantaitiri ipashitaitari’ ”.

³⁶ Ikanta ithonkanakiro Pablo ikantakiro jiroka, jotzirowanaka jamanaanaatakaanakari maawoni piyotainchari.

³⁷ maawoni jiragaiyakani, jawithakitawakaayitaka, ari jiwithatawaari Pablo jiyaatai.

³⁸ Owashiri ikantaiyanakani, tima ikimakiri ikantaki iiro piñagaana. Ari joyaataiyanakirini irojatzi jotitantanaari Pablo.

21

Jiyaatantaari Pablo Jerusalén-ki

¹ Ikanta nookanairi iyikiiti, otitaiyanaanani, tampatzika nowanakiro niyaati Cos-ki, okitiiyyitamanai ariitakina Roda-ki, opoña nawisanaki irojatzi Pátara-ki.

² Ari noñaapaaki antawo pitotsi jatatsiri Fenicia-ki, ari notitaiyanakani.

³ Ikanta namaatakotzi, naminakotanakiro nampatiki othampijyaa jiiitaitziri Chipre, nokinakotanaki nakopiroiniki irojatzi Siria-ki. Tima tzimatsi ajyaagawontsi jookaitanakiri Tiro-ki, ari naatakotaiyapaakani.

⁴ Noñaapairi kimisantzinkariiti, ari nosaikimowaitanakiri okaatzi 7 kiti-ijyiri. Ikantawakiri Pablo: “Iiro piyaatzi Jerusalén-ki”. Iro ikantantakari, jiyoshiritakaakitziiri Tasorintsinkantsi.

⁵ Okanta awisanaki 7 kitiiyiri, iro nawijiyimatantyaari. Ari joyaatanakina maawoni iyikiiti, itsipayitakawo iinaiti, iijatzi jowaiyaniiti. Irojatzi oth-apikitapaa nampitsi, ari notzirowaiyapaakani impanikiitiki, namana-manaataiyakani.

⁶ Ipoña niwithatawakaayitanaa, otitanaana naakaiti, piyaiyanaani irirori-iti ipankoitiki.

⁷ Ipoña namaatakotanai irojatzi Tolemaida-ki, ari niwithayitapaari iyikiiti, apaani kitiiyiri nosaikimowaitanakiri iriroriiti.

⁸ Okanta okitiiyitamanai awisakotanakina, ariitakina Cesarea-ki. Opoña nokinanaki ipankoki Felipe kinkithatakaniri, ari nosaikapaakiri. Jirika Felipe iriitaki kaatatsi pairani 7 jowaitakiri jimitakoyitiri Otyaantapiroriiti.

⁹ Tzimatsi Felipe 4 mainawo irishinto, kamantantaniro inayitatzi.

¹⁰ Aritaki oiyikitaki kitiiyiri nosaikapaaki janta, ari jariitakari apaani kamantantaniri ipoñaakawo Judea-ki, jiita Agabo.

¹¹ Ikanta jiñaapaakina naakaiti jaapaakiri jowathakiro Pablo, joojotakari jakoki iijatzi iitziki jiñaawaitanaki, ikantzi: “Ari inkantyaari ashitakariri jirika owathakirontsi joojotiri Judá-mirinkaiti janta Jerusalén-ki, jaakaantakiri janta kaari ajyininkata. Irootaki jiyotakaakinari naaka Tasorintsinkantsi”.

¹² Ikanta nokimayawakini, nokantakantawitanakari Pablo: “Iiro piyaatzi Jerusalén-ki”. Ari ikantsitawitakari iijatzi Cesarea-jatziiti.

¹³ Iro kantacha ikantanaki irirori: “¿Iitama piraantaiyarini, owanaa powashiritakaakina? Aña minthatakina naaka. Aririka onkantya joo-joyiitina nonkamawintantyaariri Awinkathariti Jesús Jerusalén-ki, imawait-yaata”.

¹⁴ Tii nokitsirinkashitari, nokantanakiri: “Imatyaata ikowiri Awinkathar-iti”.

¹⁵ Ikanta okaatapaaki jiroka, witsikaiyanaanani, jataiyakinani Jerusalén-ki.

¹⁶ Ari joyaatanakina tsika ikaatzi Cesarea-jatzi iyotaariiti jinatzi. Iriitaki aanakinari ipankoki shirampari Chipre-jatzi iitachari Mnasón, pairanitaki jiyotaaritzi jirika, iriitaki nomayimotaiyirini.

Joirikaitakiri Pablo tasorintsipankoki

¹⁷ Okanta nariitaiyapaakani Jerusalén-ki, kimoshiri ikantaiyani iyikiiti jiñaawakina.

¹⁸ Okanta okitiiyitamanai, jaanakina Pablo nariityaari Jacobo, ari isaikakiri iijatzi maawoni antariipiroriiti.

¹⁹ Jiwithatapaakari Pablo, ikamantapaakiri maawoni oiyita jantakaayitakiriri Pawa janta inampiitiki pashinijatzi atziriiti.

²⁰ Ikanta ikimayawakini, ithaamintanakari Pawa. Ipoña ikantaitanakiri Pablo: “Iyiki, imapiro iyyikitaki ajyininkapaini Judá-mirinka kimisantanaintsiri iijatzi, iinirotzimaita ishintsiwintaitziri kimisantzinkariiti jimonkaayitiro Ikantakaantani Moisés-ni.

²¹ Ikimakowintakimi piyotaakiri ajyininka nampitawori pashiniki nampitsi, pinkantayitirimi: ‘Tii okowapirota pinkimisantairo Ikantakaantani Moisés-ni, tii okowapirota pintomishitaanitairi pitomiiti, tii okowapirota iijatzi antayitairo okaatzi amiyitari pairani’.

²² ¿Tsikama ankantyaaka? Iyoyitaki iroñaaka ajyininka, ariitaimi jaka.

²³ Iro kamiithatatsi pantiro jiroka: Tzimatsi akaataiyini jaka, ikaatzi 4 shirampari monkaatironi ikajyaakaantziri.

²⁴ Pintsipatanatyaari jirikaiti, pantiro onkaati kitiwathatakagaimini. Iiroka pinakowintirini inkaati intaayitiri, aririka jamiitaitakiniri iishi. Ari jiyoyiiti thiiyaantsi inatzi okaatzi ikantakoitakimiri iiroka, aña pimatsi-tataitawo iiroka pimonkaatziro Ikantakaantaitani.

²⁵ Irooma naakaiti, niyotaiyini ikinakaashitakawo ajyininkapaini shintsishintsiwaiwitachari jimonkaatakaantiromi Ikantakaantaitani. Tima ikaatzi kaari ajyininkata kimisantayitaatsiri, notyaantakiniri pairani osankinarintsi nokinkishiritaiyakarini jaka, nokantaki: 'Iiro powayitari wathatsi itagaitziniriri iwawanitashiitari. Iiro powakoyitawo iriraani piratsi. Iiro pimayimpiriwaitzi'. Apamachiini jantayitairo jiroka".

²⁶ Jaanakiri Pablo 4 shirampari. Okanta okitiijyitamanai itsipayitakari inkitiwathatakaitairi, ityaaki tasorintsipankoki inkamantanti tsika onkaati kitijyiri onthonkantyaari ikajyaakaantakiri, ikinkithatakotakiro tsikapaiti jamayitanyaariri jashitakaiyaariri Pawa.

²⁷ Monkaatzimatapaaka 7 kitijyiri, tsikarika ikaatzi Judá-mirinka poñaayitachari Asia-ki, jiñaakiri Pablo tasorintsipankoki. Japatotaki atziri, impokashitiri Pablo joirikiri,

²⁸ ikaimaiyini, ikantzi: "¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¡Pimitakotina! Iritaki jirika shirampari kinakinayitatsiri tsikarikapaini jiyotaayitziri atziriiti pithokashitariri ajyininkapaini, pithokashitawori Ikantakaantani Moisés-ni, pithokashitawori tasorintsipanko. Iro owatsipirotainchari, ityaakaakiri iroñaaka kaari ajyininkata tasorintsipankoki, ithainkatasorintsiwaitakiro".

²⁹ Iro ikantantawori jiroka tima jiñaakitziiri Pablo janta Jerusalén-ki itsipatakari Trófimo poñaachari Efeso-ki, jiñaajaantzi ityaakaakitziiri tasorintsipankoki.

³⁰ Apatotapaaka oiyiki atziriiti, shiyapaaka joirikakiri Pablo, jinoshikanakiri jomishitowakiri jikokiroki tasorintsipankoki, jashitaitanakiro.

³¹ Iroowitaincha intsitokirimi, ari ikamantaitakiri ijiwari owayiriiti poñaachari Roma-ki, ikantaitakiri: "Imaamanitawakaatya janta".

³² Ikanta jiwari japatotanakiri jowayiriti, ishiyapaaka ipiyotaiyakani atziri. Ikanta jiñagaiyawakirini ipokaki, jowajyaantanakiri ipajawaitziri Pablo.

³³ Joirikaitapaakiri Pablo, ikantanakiri jowayiriti: "Poojotantyaari apiti ashirotha". Ipoña josampitanakiri atziriiti: "¿Iitaka jirika, iita jantakiri?"

³⁴ Tzimatsi chiraachiraatanaintsiri, tiimaita oiyawakaa okaatzi ichiraaw-intaiyarini. Tii jiyotiro jiwari oita awisatsiri. Jotyaantakiri jowayiriti jaanakiri Pablo jimaapiintaiyini.

³⁵ Ikanta joirinkakaawitari Pablo, iikiro ishintsitatzi atziriiti ikowi impajawaitiri, irootaki inatantatanakariri owayiriiti inkini jotzikaawintiri.

³⁶ Tima maawoni joyaatakowintanakiri, ikaimaiyini: "¡Powamairiwi!"

Ikinkithatakota Pablo

³⁷ Irootaintsi jomontyiitiri imaapiintzi owayiriiti, josampitanakiri Pablo jiwari, ikantziri: "¿Kantatsima nonkinkithawaitakaimi kapichiini?" Ari ikantanaki jiwari: "¡Tsika piyotziroka noñaani!"

³⁸ Tima iiroka Egipto-jatzi poñaakaantakawori chapinkipaiti maamani-taantsi, kinapaintsiri otzishimashiki, jamaki 4000 owayiriiti".

³⁹ Ikantzi Pablo: “Judá-mirinka ninatzi naaka, nopoñaawo Tarso-ki saikatsiri janta Cilicia-ki. Otzinkami inatzi nonampi, nokowi pishinitina nokinkithawaitakairi nojyininka”.

⁴⁰ Ishinitakiri. Katziyanaka Pablo pawitsiki, itzinaawakotanaka jimair-itantawatyaari iyyininkapaini. Ari jimairitaiyanakini. Kinkithawaitanaki Heber-paantiki iñaaniki iriroriiti, ikantanakiri:

22

¹ “Iyikiiti, iwaapatiitarí, pinkimi nonkinkithatakotya”.

² Ikanta ikimaitawakiri iñaaniki iriroriiti, ari jimairipirotaiyanakini. Iikiro ikantanakitzi Pablo:

³ “Judá-mirinka ninatzi naaka. Notzimaki Tarso-ki saikatsiri janta Cilicia-ki, iro kantacha jaka Jerusalén-ki nokimotataki, jiyotaani ninatzi Gamaliel, niyopirotziro Ikantakaantani achariniiti. Nokowapiintawitaka noshiripirotyaari Pawa, pikimitaka iirokaiti iroñaaka.

⁴ Pairani nopatzimawaiwitakari tsipatanariri jiiitaitziri ‘Aatsi’ nowamaayitaki. Ojyiki nonoshikayitaki shirampari, tsinani, maawoni, nomontyaakaantakiri.

⁵ Jiñaayitakina nantayitakiro jiroka maawoni ijiwari Ompiratasorintsitaari iijatzi Antaripiroriiti. Iriiyitaki payitakinari osankinarintsi ipakaantziri ayyininka Judá-mirinka janta Damasco-ki. Ipoña niyaataki naminaminay-itziri jirikaiti, namayitiri jaka Jerusalén-ki jowasankitaitiri”.

*Ikinkithatakota Pablo ikimisantantaari
(Hch. 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Okanta naniitzi aatsiki, irootaintsi nariitya Damasco-ki, jiwiyaaka tam-patzika ooryaatsiri, ari jomapokakinari morikanaintsiri inkitiki, joorintako-tapaakina nokatziyaka,

⁷ ari notyaanakiri kipatsiki. Nokimatzi ñaanatanari, ikantana: ‘¡Saulo! ¡Saulo! ¿litama pipatzimaminthatantanari?’

⁸ Nosampitanakiri naaka: ¿litaka iiroka Pinkatharí? Ari jakaitanakina: ‘Naakataki Jesús Nazaret-jatzi pipatzimaminthawaitakiri’.

⁹ Ikaatzi tsipatakinari jiñaakiri oorintapainchari, antawoiti ithaawaiyanakini, tiimaita ikimathataiyironi iriroriiti jiñaanataitakina.

¹⁰ Ipoña nosampitanakiri, nokantziri: ‘Pinkatharí. ¿litama pikowiri nan-tairi naaka?’ Ari ikantanakina Pinkathari: ‘Pintzinai, piyaati nampitsiki Damasco. Ari inkamantayitimi oitya pantayitiri’.

¹¹ Tima kamampotaaki jowanakina oorintakinari, ikathatashitaana notsi-payitakari irojatzi Damasco-ki.

¹² Ari isaikiri janta shirampari jiita Ananías, pinkathatasorintsitaniri jinatzi, jimonkaayitziro Ikantakaantani Moisés-ni. Pinkatha jowiri maawoni Judá-mirinka nampiyitawori Damasco-ki.

¹³ Pokaki Ananías jiñiina. Ikanta jariitapaaka, ikantapaakina: ‘Iyiki Saulo, pokiryagai’. Apathakiro nokantanaka nokiryaanai, aminawaitanaana.

¹⁴ Iikiro ikantanakityaana Ananías: ‘Iiroka jiyoshiitani Iwawani acharini-iti. Jiyoshiitakimi piyotantaiyaawori ikowakaimiri irirori, ari piñaakiri Cristo tampatzikatatsiri, ari pinkimañaanitakiri iijatzi.

¹⁵ Iirokataki kinkithatakotairini maawoni atziriki. Pikinkithatakoyitairo okaatzi piñaakiri, okaatzi pikimakiri.

¹⁶ Iroñaakataki, tikaatsi poyaawintanaki. Pinkatziyi, powiinkaaty, pim-pairyagairi Awinkathariti pinkowakotairi onkantya impiyakotantaimirori piyaaripironka’ ”.

Ikamantantziro Pablo jotyaantaitziri inkinkithatakairi pashinijatziz atziri

¹⁷ “Ikanta nopiyapaaka Jerusalén-ki, niyaataki tasorintsipankoki namana-manatya, ari noñaawiyawaitakari.

¹⁸ Noñaakiri Awinkathariti, ikantakina: ‘Pishintsitanaki, pishitowi Jerusalén-ki, tima iiro ikimisantaitzimi pinkinkithatakotina jaka’.

¹⁹ Ari nokantanakiri naaka: ‘Pinkatharí, jiyotaiyini maawoni niyaatapiintaki japatotapiintaita, nomontyaakaantakiri kimisantaimiri iiroka, owanaa nopajatakaantawaitakiri.

²⁰ Tima jowamaitakiri pairani potzikatani Esteban, kinkithatakotzimiri iiroka, ari nokaatakiri iijatziz naaka janta, naapatziyakari owamaakiriri, naamaakowintakanari iithaaripaini’.

²¹ Iro kantacha ikantanakina Pawa: ‘Piyaati, tima naakataki otyaantimini intaina isaikayitziz kaari pijyininkata’ ”.

Isaikimotakiri Pablo ijiwariti owayiriti

²² Ikanta ikimawakiro atziriti jiroka, japiitanairo ikaimaiyini ikantziz: “¡Jirika shirampari tii okantziz jañi! ¡Pashiryiiaari!”

²³ Iikiro ishintsitatziz ikaimaiyini, jotikakotaiyini iithaariki.*

²⁴ Ikanta jiwari, ikantakiri jowayiriti: “Paanakiri inthomainta jirika, ampajatawakiri onkantya inkamantantairori oita jiñaawaitakiri jowatsimaantakariri iyyininkapaini”.

²⁵ Aritaki joojoyiitakiri impajawaitantyaariri, ikantakiri Pablo pashini jiwari, ikantziz: “Josankinatakotani Roma-jatziz naaka. ¿Shinitaantsitatsima impajaitina, tii jaminakoitawakinawo oita nokinakaashitakiri?”

²⁶ Ikanta ikimawaki jirika, ipiyashitanakari ijiwaripirori, ikantapairi: “Nowinkathariti, ¿Piyotakima iita antakiri? Iriitaki jirika, josankinatakotani awinkatharipiroriti saikatsiri Roma-ki”.

²⁷ Ikanta ikimawaki, ipokashitanakiri Pablo, josampitapaakiri: “¿Imapiroma posankinatakota iiroka?” Ari jakanaki Pablo, ikantziz: “Jii”.

²⁸ Ikantziz jiwari: “Ojyiki nopinakowintaka naaka onkantya nosankinatakotantyaari”. Ikantziz Pablo: “Tiitya naaka, josankinatakotakina kitziroini owa notzimapaaki”.

²⁹ Ikimawaki ikantaki, apa joojoryaakotanakiri. Ithaawanaki jiwari, joojotakaantakiri osankinatakotachari Roma-ki.

Jaitanairi Pablo japatotapiintaiyini ijiwari Judá-mirinkaiti

³⁰ Okanta okitiijyitamanai, ikowi jiyopiroti jiwari oita jimaamanitantariri Judá-mirinkaiti jirika Pablo. Japatotakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, ijiwaripirori Judá-mirinkaiti. Jomishitowaitairi Pablo, joosaikakiri japatotaiyini.

23

¹ Jaminapaakiri Pablo jiwaripiroriiti apatotainchari, ikantanakiri: “Iyiki-iti, naamaakowinta naaka iiro otzimanta nantzimotiriri Pawa”.

² Ikanta Ananías, Ompiratasorintsipirori, ipajatanakiri ipaantiki Pablo.

³ Iro kantacha Pablo, ikantanakiri: “¡Thiiyinkarí, Pawa pajatimini iiroka! Saikawitakimi jaka piyakawintantinawomi Ikantakaantaitani, ¿Pipiyathatawo iiroka pipajatakina nopaantiki?”*

* **22:23** Ikantaitziz iijatziz, jookawanitsitaka kipatsi tsika ipiyotaiyakani, tima ikisaiyatyaani. * **23:3** Kantakotachari jaka thiiyinkarí, iriitaki Ompiratasorintsitaniri, kimitawori okitamaawita jowan-taitariri kaminkari. Paminiro Mt. 23.27.

⁴ Ikanta apatotainchari, ikantanakiri Pablo: “¿Arima pinkantiri pinkawiyiri jompiratasorintsitari Pawa?”

⁵ Ikantzi Pablo: “Iyikiiti, tii niyowita naaka ompiratasorintsi jinatzi, okantzi Osankinarintsipiroriki: ‘Iiro pikawiyiri jiwatakaantatsiri’ ”.

⁶ Jiyotziri Pablo ijiwaripiroriti apatotainchari, Saduceo jinatzi, iriima pashinipaini Fariseo jinatzi, ikantanaki: “Iyikiiti, Fariseo ninatzi naaka, iijatzi nojyininkapaini. Iro jiyakawintaitanari tii nokimisantairo jañaayitai kamayitatsiri”.

⁷ Ikantaki Pablo, oyyiki jiñaanatawakaanaka Fariseo-paini itsipatakari Saduceo-paini.

⁸ Tima ikantaiyini Saduceo-paini: “Iiro jañaayitai kamayitatsiri, tikaatsi maninkariiti, tikaatsi iijatzi shiritsi”. Iriima Fariseo-paini, ikimisantayitzi irirori imapirotatya jirokapaini.

⁹ Ari ichiraiyanakini maawoni. Ikanta yotzinkari Fariseo, ikatziyanaka, ikantzi: “Jirika shirampari tikaatsi ikinakaashitani. Kimitaka maninkariiti ñaanashiritakiriri, aamaashityaari shiritsi”.

¹⁰ Iikiro ishintsitatzi ichiraiyini, ithaawanaki ijiwari owayiriiti jowatsinaawaitanakiri Pablo, ikaimaki jowayiriti jomishitowairi, jaanairi jimaapi-intaiyini.

¹¹ Okanta otsiniritanai, joñaagaari iijatzi Awinkathariti, ikantairi: “Pablo, iiro pithaawi, ari pinkinkithatakotakina Roma-ki pikimitaakiro jaka Jerusalén-ki”.

Ikinkishiritaita intsitokaitiri Pablo

¹² Okanta okitiijyitamanai, ikamantawakaaka tsikarika ikaatzi Judá-mirinka, ikantawakaa: “Thami amajyikawintiri Pablo irojatzi antsitokantantyaariri”.

¹³ Tima janaakiro 40 ikaataiyini shirampariiti kantaintsiri.

¹⁴ Ipoña jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi Antaripiroriti, ikantakiri: “Nokantaiyakini nomajyikawintiri Pablo irojatzi nontsitokantyaariri.

¹⁵ Incha pintsipatawakaiya iirokaiti pikaatzi papatotapiinta, pinkamitiri ijiwari owayiriiti, pinkantiri: ‘Pamainari Pablo onkitiijyitamanai naminakotairo ikinakaashitakari’. Impoña naakaiti aamaakowinta nonkantya nowawakiri tikira jariitapaa jaka”.

¹⁶ Kimaki itziniri Pablo, jatanaki imaapiintzi owayiriiti inkamantapaakiri.

¹⁷ Ikaimaki Pablo apaani owayiri, ikantakiri: “Paanakiri jirika mainari pijiwaritiki, tzimatsi oita inkantiriri”.

¹⁸ Ikanta owayiri jaanakiri ijiwaritiki, ikantapaakiri: “Jiwarí, ikowakotakina Pablo namakimiri jirika mainari, tzimatsi ikowiri inkantimiri”.

¹⁹ Ipoña jiwari, jaanakiri mainari jantyaatsikiini, josampitakiri: “¿Oita pinkantinari?”

²⁰ Ikantanaki mainari: “Ikinkishiritaka Judá-mirinkaiti inkowakotimi onkitiijyitamanai paanairi Pablo japatotapiinta jiwariiti, jaminakotairo ikinakaashitani.

²¹ Iiro pikimisantziri, tima manaiyakani 40 shirampariiti. Ikantaiyakini: ‘Thami amajyikawintiri Pablo irojatzi antsitokantantyaariri’. Aritaki witsikaiyakani iroñaaka, joyaawinta tsika pinkanti iiroka”.

²² Jotyaantairi jirika mainari, ikantawairi: “Iiro pikamantantziro jiroka”.

Jowawisaitakiri Pablo pinkathariki Félix

²³ Ikanta jiwari ikaimaki apiti pashini ijiwari owayiriiti, ikantakiri: “Papatoti 200 powayiriti, pintsipataakiri 70 owayiriiti tyaakotachani moraki, iijatz pashini 200 aatsini jowathaaminto. Paanakiri tsiniripaiti Cesarea-ki.

²⁴ Piwitsikiniri mora intyaakaanatyaari Pablo, paamaakowintyaari kamiitha. Paanakiri pinkathariki Félix”.

²⁵ Ari josankinataki jotyaantiniriri pinkathari, okantzi:

²⁶ “Josankinari Claudio Lisias jotyaantziniri pinkathari Félix: Ojyiki ni-withatzimi.

²⁷ Jirika shirampari notyaantimiri, joirikakaantani Judá-mirinkaiti jaka, iroowitainchami intsitokirimi. Ikanta niyotaki josankinatakotani ajiwaripiroriti saikatsiri Roma-ki, naanaki nowayiriti, nookakaawintakiri.

²⁸ Nokowaki niyoti iita ikinakaashitakari jirika imaamanitaitariri, naanakiri japatotaiyani ijiwaripiroriti,

²⁹ noñaatz jimaamaniwintashitari Ikantakaantaitani jashitari iriroriiti. Tikaatsi oitya intsitokantyaariri, tii okantzi iijatz jomontyaawaitaitiri.

³⁰ Nokimaki ikowaiyakini Judá-mirinkaiti intsitokiri, irootaki notyaantanzimiriri iiroka. Nokantakiri jirikaiti maamaniwaitziriri inkamantimiro oita itzimawintantariri jirika”.

³¹ Jimatakiro owayiriiti. Jaanakiri tsiniripaiti Pablo janta Antípatris-ki.

³² Okanta okitiijyitamanai, piyiyani owayiriiti aniitashitanainchari. Iri-ima tyaakotanainchari iikiro joyaatanakitziiri Pablo.

³³ Ikanta jariitaka Cesarea-ki, ipapaakiri osankinarintsi pinkathari, ikan-
tapaakiri: “Pinkathari, jirika Pablo”.

³⁴ Ari ithonkakiro pinkathari jiñaanatawakiro osankinarintsi, josampitanakiri Pablo, ikantziri: “¿Tsika pipoñaaka?” Ikantzi Pablo: “Nopoñaawo Cilicia-ki”.

³⁵ Ikantanaki: “Ari nonkimakimi paata jariitapaatya maamanitzimiri”. Ipoña ikantakaantaki jaayiitanakiri ipankoki Herodes, ari jaamaakowintaityaari.

24

Ikinkithatakota Pablo janta Félix

¹ Okanta awisanaki 5 kitiiyiri, ariitapaaka Cesarea-ki, Ananías Ompiratasorintsitaniri itsipatakaru Antaripiroriiti yakawintantaniri jiita Tértulo. Jawisashitapaakiri pinkathari imaamanitiri Pablo.

² Ikanta jamaitapaakiri Pablo, ñaawaitanaki Tértulo, ikantanakiri Félix: “Paasoonki pinkathari, noñihiro kamiitha nosaiki, paasoonki piyotantzi ojyiki pantakiniri kamiithatatsiri nojyininka.

³ Okaataki jiroka kamiichanikiri nowinkatharipiroti Félix, owanaa ipaasoonkitapiintakimi maawoni nojyininka.

⁴ Iro kantacha iiro osamanitanta, nokowatzi pinkimisantawakina kapichiini nonkantimiri.

⁵ Noñaakiri naaka, jirika shirampari owaaripirotantaniri jinatz. Ithonka ikinakinayitaki nampitsiki, tii apa jimaamanitakiri nojyininka nokaatzi no-Judá-mirinkatzi, irijatzi jiwatakaanairiri iitashiwaitachari ‘Oshiritanaariri Nazaret-jatzi’.

⁶ Ikowaki iijatz jowaaripirotiromi notasorintsipankoti, irootaki noirikakaantakariri, nokowawitaka naminakotantirimi Ikantakaantaitanari naakaiti.

⁷ Iro kantacha, ipokapaaki jiwari Lisias, shintsiini jaapithatakinari, jowatsinaawaitanakina.

⁸ Ikantanakina: ‘Ontzimatyii piyaataiyini pinkathariki jiwitsikimiro kantanchari’. Incha posampitiri iiroka ayotantyaawori tyaaryoorika nomaa-manitantakariri”.

⁹ Irojatzi ikantsitakari iijatzi Judá-mirinkaiti ikaatzi pokaintsiri.

¹⁰ Ari itzinaawakotanaka pinkathari jiñaawaitantyaari Pablo. Ikantanaki Pablo: “Ojyiki nokimoshiritaki iirokataki kiminani nonkinkithatakotya, tima niyotzi iirokataki witsikapiintziniriri nojyininkapaini imaaman-itawakaa.

¹¹ Kantatsi posampitakowintiro iiroka, owakiraa nariitaa naaka Jerusalén-ki okaatzi 12 kitiiyiri, nokowawita nopinkathatapaiimi Pawa.

¹² Tii noñaanatantawaitzi, tii nomaamanitziri atziripaini tasorintsipankoki, ari nokimitaakiro nampitsiki, tikaatsi nomaamaniti japatotapiintaita.

¹³ Jirikaiti kinkithatakotakinari jaka, iiro jiñaitziro imapiro ikantakotanari.

¹⁴ Ari okantaka, notsipataari naaka jiitaitziri ‘Aatsi’. Irootaki ikantakiri iroñaaka jirikaiti yakawintanari nokimisantashiwaitani jinatzi. Ari nokinakairo nopinkathatziri Pawa ikimisantziri pairani nochariniiti. Nokimisantziro Ikantakaantani, iijatzi josankinaripaini Kamantantaniriiti.

¹⁵ Ari nojyari iriroriiti, joyaawintari Pawa jañaakaayitairi kamayitaintsiri, tii apa jañaayitai kamiithashiriri aña jimatsitaiyaawo kaaripiroshiriri.

¹⁶ Irootaki nokowakiri iiro otzimi oitya nantzimotiriri Pawa, iijatzi atziririiti.

¹⁷ Awisaki ojyiki osarintsi nokinawaitaki, nopiyaa nonampiki namai nompashitapaiyaariri nojyininka kowityaawaitatsiri, nokowawitapaa iijatzi nontaapainirimi Pawa.

¹⁸ Irootaki nantziri tasorintsipankoki, aritaki namiitakiro noishi onkantya nonkitiwathatantyaari, tiitya ojyiki nonkaataiyini, tikaatsi nomaamani-waiti janta. Aripaiti jiñaapaakina tsikarika ikaatzi Judá-mirinka poñainchari Asia-ki.

¹⁹ Iriitakimi pokatsi jaka inkinkithatakotina iitarika jiñaakotakinari.

²⁰ Tii ipokaiyini irirori. Jirikatzimaitaka pokaintsiri jaka apatowintakinari, incha inkantimi oitarika jiñaakotakinari nokinakaashitakari.

²¹ Aamaa iro ikantakotanari nokantakiri chapinkipaiti: ‘Iro jiyakawintaitanari tii nokimisantairo jañaayitai kamayitatsiri’ ”.

²² Tima pinkathari Félix jiyopirotziro jiitaitziri “Aatsiwiri”, irootaki jowajyaantantanariri, ikantanakiri: “Aririka impokaki jiwari Lisias, ari inkamantapaakinawo jiroka”.

²³ Ipoña ikantakiri ijiwari owayiriiti: “Paamaakowintinari Pablo, pishinitiniri jariityaari jaapatziyani impantyaariri kowityiimotziriri”.

²⁴ Okanta pashini kitiiyiri, piyaa Félix, itsipatakawo iina Drusila, Judá-mirinka inatzi iroori. Ikaimakaantapai Pablo inkimawakiri inkinkithatakairi tsika okantakota jawintaashiritantaariri Jesucristo.

²⁵ Iro kantacha Pablo jitanakawo ikinkithatakaanakiri tampatzikashiritaantsi, ñaakoshiritaantsi, jowasankitaantaiti paata. Ari ithaawanakiri Félix, ikantanakiri: “¡Aritapaaki, piyaatai! Ari napiitairo nonkaimakaantaimi paata nosaikashiwaityaarika”.

²⁶ Tima joyaawintawitatya Félix impinatirimi Pablo, onkantya jomishitowakaantaiyaariri. Irootaki japiitantawitakariri ikaimakaantziri inkinkithawaitakairi.

²⁷ Awisaki okaatzi apiti osarintsi. Ari okaatapaaki ipinkatharitziri Félix. Ikowatzi jaapatziyapiintyaari Judá-mirinkaiti, jomontyaakaantanakiri Pablo. Ari ipoyaataariri pashini pinkathari iitachari Porcio Festo.

25

Ikowaki Pablo iriitajaantaki César aminakotirini ikinakaashitani

¹ Aritaki jowaitakiri Festo impinkathariwintanti. Iro awisanaki mawa kitiiyyiri jataki Jerusalén-ki ipoñaanakawo Cesarea-ki.

² Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari ñaapiroriiti Judá-mirinkaiti, ikinkithatakotakiri Pablo.

³ Ikowaki jotyaantairi Pablo Jerusalén-ki. Ikinkishiritaiyani intsitokakaan-tiri niyankithaki aatsi.

⁴ Ari ikantanaki Festo: “Aritaki jomontyaitakiri Pablo janta Cesarea-ki, irootaintsi niyaatai janta.

⁵ Incha joyaatanakina pijiwariti, tzimatsirika ikinakaashitani jirika shi-rampari, ari piyakawintiri janta”.

⁶ Tii osamanipirodzi isaikawaitapaintzi Festo janta Jerusalén-ki, ipiyaa Cesarea-ki. Okanta okitiijyitamanai, isaikapai isaikamintoki ipinkathari-wintantzi, ikaimakaantakiri Pablo.*

⁷ Ikanta ityaapaaki Pablo, ari ipokaiyapaakini Judá-mirinkaiti poñayitainchari Jerusalén-ki, ikantakowaitapaakiri oyyiki kaaripirori, okantawita tii jiñaawitawo imapirotatyaarika okaatzi ikantakoitziriri.

⁸ Kinkithatakotanaka Pablo, ikantaki: “Tikaatsi kaaripirori nanti naaka, tii nopiyathatawo Ikantakaantani nojyininkapaini, tii nowaaripirodziro tasor-intsipanko, tii nokawiyawaitziri iijatzi César ijiwaripirori Roma-jatzi”.

⁹ Iro kantacha pinkathari Festo ikowi jaapatziyapiintyaari Judá-mirinkaiti, josampitanakiri Pablo: “¿Pikowatziima piyaati Jerusalén-ki, niyakawintimi janta?”

¹⁰ Ikantanaki Pablo: “Iro tampatzikatatsi nosaiki jaka paminakotina, iirokatakiri jowaki César ijiwaripirori Roma-jatzi. Aritaki piyotaiyakini tikaatsi kaaripirori nantzimotiriri nojyininkapaini Judá-mirinka.

¹¹ Ontzimatyimi nokinakaashipirodani, kamiithatatsimi jowamaitina. Irooma tikaatsi nonkinakaashitaya, iiro okantzi potyaantina janta. Nokowatzi iriitajaantaki pinkathari César aminakotinani”.

¹² Ipoña Festo ikinkithawaitakaakiri ikaataiyini ipinkatharitziri. Ari ikan-tanakiri: “Pikowirika jaminakotimi César, ari piyaatiri janta”.

Jaitanakiri Pablo pinkathariki Agripa

¹³ Ipoña pinkathari Agripa itsipatakawo iina Berenice ipokaiyakini Cesarea-ki, jiwithatyaari Festo.†

¹⁴ Ikanta isaikawaitapaintzi janta, ikinkithawaitakaakiri Festo ikantakota Pablo, ikantziri: “Tzimatsi jaka shirampari jookanairi pinkathari Félix jomontyaitakiri.

¹⁵ Tima niyaataki chapinki Jerusalén-ki, oyyiki ikantakoitawakiri ijiwari Ompiratasorintsitaariiti itsipatakari Antaripiroriiti, ikowakotakina nontsi-tokakaan-tiri.

¹⁶ Ari nokantanakiri naaka: ‘Jiroka namitaiyarini naakaiti Roma-jatzi: Ontzimatyii japatotaiyaani maamanitawakaachari, inkinkithatakotantyaariri iyakawintaari. Imapirorika otzimi ikinakaashitani, aritaki onkantaki intsitokaitiri’.

¹⁷ Irootaki nimatakiri ipokaiyakini iriroriiti, tii nojyinkaapaaki, jatakina nosaikamintoki, nokaimakaantakiri shirampari.

* 25:6 Kantakotachari jaka “tii osamanipirodzi”, irojatzi ikantakoitziri 8 tiirika 10 kitiiyyiri isaikawaitapaintzi. † 25:13 Jirika Agripa, jiitaitziri iijatzi Herodes.

¹⁸ Iro kantzimaitacha okaatzi ikantawitapaakari iyakawintakiriri, tii noñi iro onkantapirotya nokinkishiriwitakari.

¹⁹ Apa ikinkithatakotakiro ikimisantashitari, ikinkithatakotakiri iijatzii jiiitatziri Jesús jowamaitakiri, iriitaki ikantziri Pablo iiniro jañi.

²⁰ Tiimaita niyotziro tsika nonkantiro jiroka, nosampitakiri Pablo ikowirika jiyaati Jerusalén-ki jaminakoitanyaariri janta.

²¹ Iriima Pablo ikowaki iriitajaantaki aminakotirini César Augusto awinkatharipiroti Roma-ki. Irootaki nokantantakari jomontyaitawakiri irojatzi notyaantantatyaariri”.

²² Ipoña Agripa, ikantanakiri Festo: “Nokowi nonkimiri naaka jirika shirampari”. Ari ikantzi Festo: “Ari pinkimajaantakiri onkitiijyitamanai”.

²³ Okanta okitiijyitamanai, ityaaki janta Agripa itsipatakawo Berenice owaniinka ikantaka. Itsipatakari ijiwari owayiriiti, jiwariiti saikatsiri janta. Ikantakaantaki Festo jamaitiri Pablo.

²⁴ Ari jiñaawaitanaki Festo, ikantzi: “Pinkathari Agripa, pinkathariiti ikaatzi apatota inchari jaka, jirika shirampari. Owanaa jiyakawintakiri Judá-mirinkaiti janta Jerusalén-ki iijatzii jaka Cesarea-ki. Ichiraapiintaki ikowi jowamairi.

²⁵ Noñiimaitakawo naaka tikaatsi ikinakaashitani jirika jowamaitanyaariri. Iro kantzimaitacha, iriitajaantaki kowaintsiri jaminakotiri Augusto, irootaki notyaantantyaariri janta.

²⁶ Iro kantacha tii noñi naaka oitya nosankinatiriri pinkatharipirori tsika ikantakota jirika, irootaki namantakariri piñiiri iirokaiti, iiroka pinkathari Agripa namakiniri, onkantya pinthonkakiro posampitiri, tzi-matsi nosankinatiri.

²⁷ Tima tii okamiithatzimotana notyaanti apaani omontyaari, iirorika oztimi tsika osankinatakotya okaatzi ikinakaashitakari”.

26

Ikinkithatakota Pablo Agripa-ki

¹ Ipoña Agripa ikantanakiri Pablo: “Kantatsi piñaawaiti iiroka”. Ari itzi-naawakotanaka Pablo, ñaawaitanaki, ikantzi:

² “Pinkathari Agripa, owanaa nokimoshiritaki nonkinkithawaitakaimi iroñaaka, nokowi nonkinkithatiro okaatzi ikantakotanari Judá-mirinkaiti.

³ Tima piyopirotziiro iiroka okaatzi jamitari ajyininkapaini Judá-mirinka. Irootaki nokowantari pinkimisantawakina nonkantimiri”.

Jañaantari Pablo tikira ikimisantanakiita

⁴ “Jiyotaiyini nojyininkapaini Judá-mirinka tsika nokanta iiniro nomainar-itapaaki, nosaikimotantakariri Jerusalén-ki,

⁵ naakatapiintaki Fariseo monkaawaitaniri, tii nopiyathanitawo Ikan-takaantaitani. Ikowirika, kantatsi inkinkithatakotina.

⁶ Irootaki nosaikantari iroñaaka jaka, tima nokinkithatakotatziiro ika-jyaakaakiniriri Pawa pairani achariniiti, oyaakoniintaiyakirini aakaiti.

⁷ Pinkathari Agripa, irojatzi noyaakoniintsitakari naaka, irootaki ikantakotakinari iroñaaka ajyininkapaini. Irojatzi joyaakoniintsitakari maawoni ajyininkaiti ichariniyitaari 12 itomiitini Israel-ni. Irootaki jiñaashintsitapiintakari jantainiri Pawa jiñaantaiyaawori.

⁸ ¿Iitama kaari pikimisantanta iiroka jañaakairi Pawa kamawitainchari?”

Ipatzimawitakari Pablo kimisantzinkariiti

⁹ “Nimawitakawo naaka pairani noñaashintsiiwaitaka, nokinkishiriwitaka nantayitimi ojiyiki nomaamanitiri ikaatzi pairyaanairiri Jesús Nazaret-jatzii.

¹⁰ Irootaki nantakiri Jerusalén-ki. Ishinitakinawo ijiwari Ompiratasorintsitaari, oyyiki nomontyaakaantakiri oitishiritaari. Ikanta noñiiri jowamaitziri inimotana.

¹¹ Tzimatsi oyyiki nowasankitaaki onkantya jowajyaantantyaawori ikimisantzi. Ari nokantapiintakiri tsika japatotapiintaita. Owanaa nokisaniintakiri jirikaiti, nopatzimawaitakiri, nimatsitakari saikatsiri pashiniki nampitsi”.

Japiitziro Pablo ikinkithatakota ikimisantai
(Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Iro niyaatantakari nampitsiki Damasco, jotyaantakina ijiwari Ompiratasorintsitaari.

¹³ Iro kantacha niyankithaki aatsi, jiwiyaaka tampatzika ooryaatsiri noñaaki oorintanainchari inkitiki, janaanakiri ishipakiryaani ooryaatsiri, joorintapaakina nokatziyaka naaka, nokaatakiri tsipatakinari.

¹⁴ Tyiiyanakinani maawoni. Nokimatzi jiñaanaitakina noñaaniki Heberpaantiki, ikantana: ‘¡Saulo! ¡Saulo! ¿litama pipatzimatantanari? Iirokatak iwasankitaacha apaniironi, okimiwaitakawo pimpatzitatyiyaaawomi thoyimpithowari’.

¹⁵ Ipoña nakanakiri naaka: ‘¿litaka Pinkathari?’ Ari jakanakina Nowinkathariti: ‘Naakataki Jesús, pipatzimatakiri.

¹⁶ ¡Pinkatziyi! Iro noñaagantzimiri iroñaaka pantawaitaina. Pinkinkithatairo okaatzi piñaakiri, onkaati piñiiri paata nantakaimiri.

¹⁷ Aritaki piñiiri nowawisaakotaimi piyyininkaki, iijatzi janta kaari piyyininkata tsika notyaantimi.

¹⁸ Onkimityaawo pokiryaakairimi. Aritapaaki ikinashiwaitaka otsinirikitzi, aña janiiyitai kitainkariki. Aritapaaki ipinkathatakiri Satanás, aña Pawa pinkathariwintairini. Ari nompiyakotainiri iyaaripironka, nontasorintsishiritakairi awintaashiritaanari naaka. Tima irootaki ikajyaakagaitakinari”.

Tii ipiyathawaitanaka Pablo joñaagaitakari

¹⁹ “Pinkatharí Agripa, tii nopiyathanakana joñaagaitakinawo inkitiki,

²⁰ aña nitanakawo nokinkithatanakiniri Damasco-jatzi, Jerusalén-jatzi, maawoni nampiyitawori Judea-ki iijatzi ikaatzi kaari ayyininkata, nokantayitzi: ‘Pimpiyashitairi Pawa, pantairo oñaagantironi powajyaantairo piyaaripironka’.

²¹ Irootaki kantakaawori, joirikantakinari nojyininkapaini tasorintsi-pankoki, ikowawitaka intsitokina.

²² Iro kantacha inishironkatakina Pawa iikiro niyaatatzi nokinkithatakotziri iroñaaka. Nokinkithatakiniri maawoni, ñaapiroiti kaari ñaapirotachani. Okaatzi nokinkithatapiintaki, tii notikapaintziro josankinatakiri Moisés-ni, ipoña Kamantaniriiti. Tima josankinaitakiro onkaati awisatsini, ikantaitaki pairani:

²³ Ontzimatyii inkami Cristo, aririka inkamawitatya iri itakaantyaawoni jañagai iijatzi. Ari onkantya inkinkithatakoitantaanariri awisakotaantsi ayyininkapaini, inkinkithatakoitiniri iijatzi kaari ayyininkata”.

Ikowi Pablo inkimisantakairi Agripa

²⁴ Ikantakiro Pablo jiroka, ikaimanaki Festo: “¡Pablo, pishinkiwintatya! Okantakaimi paakowintawo piñaanawaitzi”.

²⁵ Ari jakanakiri Pablo: “Pinkatharí Festo. Tii noshinkiwinta, okaatzi nokantakiri imapirotatya.

²⁶ Jiyopirotzi pinkathari Agripa, irootaki nokantantawori jirokapaini. Niyotzi naaka jiyotakotziro maawoni, tii jimanakota.

²⁷ Pinkathari Agripa, ¿pinkimisantiro josankinari Kamantaniriiti? Niyotzi naaka pikimisantziro”.

²⁸ Ari jakanakiri Agripa: “¿Piñaamachiitaki pikantakina kapichiini ari pinkimisantakaakina, nonkimitantaiyaariri ‘Cristo-wiriiti?’ ”

²⁹ Ikantzi Pablo: “Okantawitaka kapichiini nokantakimiri, tiirika, oiyiki nokantakimiri, onkamintha iri Pawa kantakaiyaawoni, tii apa iiroka pinkathari, aña iijatzi maawoni pikimaiyakini iroñaaka, pinkimitaina nokantaka naaka, okantawitaka iiro joojoitantzimiro ashirotha”.

³⁰ Ipoña ikatziyanaka pinkathari Agripa itsipatakawo Berenice, pinkathari Festo, maawoni ikaatzi saikaintsiri,

³¹ jataiyakini jantyaatsikiini ikinkithatakotziro jiroka. Ika-mantawakaiyakani: “Iromi jomontyaawaitaitzirimi jirika shirampari, tikaatsi inkinakaashitya onkantya jowamaitantyaariri”.

³² Ipoña Agripa ikantanakiri Festo: “Ari ampakagairimi jirika shirampari, iromi ikowakimi irirori jaminakotiri César awinkatharipiroriti”.

27

Jotyaantaitakiri Pablo Roma-ki

¹ Ikanta ikowaki jotyaantiri Pablo janta Italia-ki, itsipataakiri pashinipaini omontyaari, ari niyaatsitanakari iijatzi naaka. Iri aanakiri iitachari Julio jiwatziriri jowayiriti pinkathapirori Augusto.

² Ari notitakotanakari Adramitio-jatzi niyaatiro Asia-ki. Notsipatanakari Aristarco Tesalónica-jatzi poñaachari Macedonia-ki.

³ Okanta okitiijyitamanai ariitakina Sidón-ki, ari jaapatziyanakari Julio jirika Pablo, ishinitakiri jariitapaintyaari jaapatziyanipaini impantawatyaariri kowityiimotariri.

⁴ Ipoña nawisanakiro Sidón, otonkiyotakina tampiya, tii okantzi namaatakoti, iro nokinakotantanakari othampijyaaki Chipre.

⁵ Naathakiryaaanakiro inkaari irojatzi Cilicia-ki, iijatzi Panfilia-ki. Ariitakina Mira-ki, nampitsi saikatsiri Licia-ki.

⁶ Ari jiñaitapaaki pashini notitantanaiyaari poñaachari Alejandría-ki iyaatiro Italia-ki, ari jotitaiyakini jiwari.

⁷ Oiyiki kitiiyiri namatsinkakota namaatakotzi. Owanaa nopomirintsiwaitaka nariitantakari Gnido-ki. Iikiro otonkiyotakotatyaana tampiya, nomontyaakotaki Salmón-ki, noshinampitanakiro othampijyaa Creta.

⁸ Owanaa opomirintsitaka namaatakotzi, irojatzi nariitantakari nampitsi ikantaitziro “Aachaaki” okaakitapai nampitsi Lasea.

⁹ Awisaki oiyiki kitiiyiri namaatakotaki, aritaki tyaawontsitzimatapai, kowiinkatanaki namaatakoti. Irootaki ikantantakari Pablo:*

¹⁰ “Pinkimisantawakina, kimitaka akowiinkatakotatzi amaatakoti, ari ampiyakiro amaatakomintotsi, iijatzi pajyaagawopaini, aritaki ankama-gaantaki iijatzi”.

¹¹ Iro kantacha ijiwari owayiriiti tii ikimisantziri Pablo, iri ikimisantaki ashitawori amaatakomintotsi itsipatakari antakotzirori.

¹² Tii okamiithatatzi jowawisairo tyaawontsi tsika jaatakowitaka, ikowaiyini jiyaaniinti Fenice-ki saikitachari janta Creta-ki, iiro

* **27:9** Kantakotachari jaka “tyaawontsitzimatapai”, irojatzi ikantakoitziri “ikaatapiintakiro itziwin-taiyani”.

oñaashirinkantari tampiya kinatsiri kirinka iijatzi katonka. Ari ikowaki jowawisairo tyaawontsi.

Itampiyatakotzi inkaariki

¹³ Ikinkishirita ari onkantaki jamaatakoti tima owakiraa itapaakawo otampiyatzi kapichiini. Ari namaatakonaki othapiyaaki Creta.

¹⁴ Iro osamanitaki kapichiini antawotapaaki tampiya, jiitziro iriroriiti “Euroclidón”, ookantapaakawo amaatakomintotsi,

¹⁵ onoshikakotanakina. Tii jiñi tsika inkantairo jamaatakominto, ishinitakiro onoshikakotina tampiya.

¹⁶ Owanaa nopomirintsitakawo pitotsi thatainchari amaatakomintotsiki. Nokinakotaki othampijyaaki iitachari Claudia tii otampiyapiroti janta.

¹⁷ Ari notiyitakiro pitotsi amaatakomintotsiki. Tima ithaawantatyaawo jaintakotya iintatzi inkaari jiitaitziro “Sirte”, joojoitakiro onaminaki amaatakomintotsi iiro okotaanta. Ishinitanakiro onoshikakotina tampiya.

¹⁸ Okanta okitiijyitamanai, iikiro oshintsitatzi otampiyatzi, ari jitanakawo jowiinkagaantaki jajyaagawo.

¹⁹ Okanta pashini kitiiyyiri, jowiinkanakiro iijatzi okaatzi ashitari amaatakomintotsi.

²⁰ Ojyiki kitiiyyiri awisaintsiri tii noñaayitairi ooryaatsiri iijatzi impokiro. Antawoiti notampiyatakotaki tii niyoti aririka nawisakotai.

²¹ Tima awisaki ojyiki kitiiyyiri tii nowaiya, ikantanaki Pablo: “Pinkimisantawakina, okamiithawita pinkimisantinami irojatzi asaikakimi Creta-ki. Iiro añiromi okaatzi owaaripirotakairi.

²² Iro kantzimaitacha iroñaaka, iiro okantzimowaitzimi, tima iiro pikama-gaantzi apaani, onkantawitattyampi ya amaatakomintotsi.

²³ Inkaanki tsiniripaiti, noñaaki maninkari, jotyaantani Pawa Ashitanari, nantawaitziniri,

²⁴ ikantakina: ‘Pablo, iiro pithaawi, ontzimatyii pariitya jiñiimi César pinkatharipirori Roma-ki. Inishironkatimi Pawa pawisakotakaantyaariri pikaataki jaka amaatakomintotsiki’.

²⁵ Ari ikantakina. Irootaki pinthaamintantyaari, tima nawintaashiritakari naaka Pawa, niyotaki aritaki imatatty ikamantakinari maninkari.

²⁶ Iro kantacha ontzimatyii ompojakotya othampijyaaki”.

²⁷ Okanta tsiniri, aritaki awisaki 14 kitiiyyiri, ariitakina inkaariki Adriático onoshikakotakina tampiya. Niyankiiti tsiniri, ari ikaimanaki antakotzirori amaatakomintotsi ikinkishiritaiyani iro nariitaiya kipatsiki.

²⁸ Ari jimonkaatakiro tsika iwiya ochiinkaatzii, jiñaatziro tii ochiinkaapirotzi, ipoña japiitiro iijatzi, jiñaatzi kapichiini ochiinkaatapai.†

²⁹ Ithaawanaki nompojakotya, jowiinkaki 4 againtironi amaatakomintotsi opataki, ari jamanaiyanakani onkitiiyyitanyaaari thaankipiroini.

³⁰ Iro kantacha ikaatzi antakotzirori ikinkishiritaka ishiyi, jotitanta-natyaawo pitotsi thayitainchari, jamawinatawo jowiinkayitiro ayiintironi othowaki amaatakomintotsi.

³¹ Iro kantacha Pablo ikamantakiri jiwari, iijatzi jowayiriti, ikantziri: “Aririka ishiyaki jirikaiti, iiro pawisakotai iirokaiti”.

³² Ari itotakotanakiro owayiriiti pitotsi, joimaatakiro.

³³ Irootaintsi onkitiiyyitzimati, ikantanaki Pablo: “Aritaki awisaki 14 kitiiyyiri oyaawinta oitya awisatsini, tii powaiya iirokaiti.

† 27:28 Kantakotachari jaka “tii ochiinkaapirotzi”, irojatzi ikantaitziri pairani okaatzi 20 jimonkaatantawo ikonaki, ikantaitziro iroñaaka 36 metro. Kantakotachari iijatzi “kapichiini ochiinkaatapai”, irojatzi ikantaitziri pairani okaatzi 15 jimonkaatantawo ikonaki, ikantaitziro iroñaaka 27 metro.

³⁴ Okowapirota iroñaaka poya pañaantyaari, tima tikaatsi kamagaantatsini apaani”.‡

³⁵ Aritaki ikantaki Pablo, jaaki tanta, ipaasoonkitakiri Pawa. Ipitoryaakiro, owanaka.

³⁶ Ipoña jominthatanaka maawoni, owaiyakani iijatzi.

³⁷ Jiroka nokaataiyini notitaiyani 276 atziri.

³⁸ Aritaki ithonkakiro jowaiyakani, jowiinkayitaki owanawontsi othomakantyaari tinari.

Otsitsiyaki

³⁹ Okanta okitiiyyitamanai, jirikaiti antakotzirori, okompitzimotakari kipatsi, jiñaapaaki opaayaa. Ari ikowi jaatakotyaami janta.

⁴⁰ Itotakoyitakiro oojotantari ayiintzirori amaatakomintotsi, jookakiro, itzinaakoyitanairo antawoiti manthakintsi, jiwitsikanairo iyomawo inkomatantyaari inkini jaatakoiyani opaayaaki. §

⁴¹ Iro kantacha aintakotapaaka othowaki iintaatzi inkaari, tii okantanai nojyiwatakoti. Tankanaki opataki ookantapaakawo otamaryaani inkaari.

⁴² Ari ikowanaki owayiriiti intsitokanakirimi omontyaariiti, iiro jamaatanta ishiyayiti.

⁴³ Iro kantacha ijiwari owayiriiti, ikowaki jowawisaakotiri Pablo, tii ishinitziri jowamaitiri, apa ikantanakiri: “Ikaatzi yotzirori jamaatzi, jamaati jiyaati kipatsiki.

⁴⁴ Iriima pashinipaini jontarikayitya inchakotaki inkini jamaati”. Ari okantari nawisakotantaari maawoni.

28

Isaikaki Pablo othampijyaaki iitachari Malta

¹ Ikanta nawisakotai maawoni, ari niyotaki jiroka othampijyaa oita Malta.

² Ari jaawakina kamiitha maawoni nampitawori janta. Tima oparyaatzi inkani, katsinkaiti okantaka, jowaampataki paampari, ari ikaimakina.

³ Ari jiyaatanaki iijatzi Pablo jayi tsitsi, iro ipiyawitapaaka jowapairo itsima, shitowanaki maanki, jatsikakiri jakoki.

⁴ Ikanta jiñaakiri nampitawori janta jowikantapaakari, ikantaiyanakini: “Jirika shirampari owamaantzinkari jinatzi, okantawitaka jawisakowitaka impiinkimi, tiimaita ishinitaitziri jañi”. *

⁵ Iro kantacha Pablo jotikanakiri maanki paampariki. Tikaatsi awijyimotirini.

⁶ Joyaawintaiyani jaawaakairimi irojatzi inkamantatyaari. Ikanta osamanitaki jiñaatzi tikaatsi awijyimotirini, ikantaiyini: “Pawa jinatzi jirika shirampari”.

⁷ Tzimatsi janta jiwari nampitawori othampijyaaki iitachari Publio. Otzimimotziri okaakiini jowani. Jaawakina kamiitha maawoni jaanakina. Mawa kitiiyyiri nosaikimowaitakiri.

⁸ Ari nokimakotakiri iwaapati Publio ikatsinkaakitatzii, ishiwaiwaita. Ityaashitanakiri Pablo. Ikanta jamanakowintakari, jotirotantakari jako, apathakiro ishintsitanai.

‡ 27:34 Kantakotachari jaka “tikaatsi kamagaantatsini”, iro ojoyawori ikantaitzi “iio opiyaka-gaantawaita kishichaaniki”. § 27:40 Kantakotachari jaka “itzinaakoyitanairo antawoiti manthakintsi”, irootaki ookantari tampiya inkini ishiyakoti otitantawori amaatakomintotsi. * 28:4 Irootaki ikantakiri, tima jiñaajaantzi atziriri iri Pawa otyaantakiniriri maanki, jowasankitairi.

⁹ Jantakiro jiroka, pokayitanaki maawoni mantsiyari nampitawori janta othampijyaaki, joshinchaayitakiri.

¹⁰ Ari ipashitanakari oiyiki tsikarika oiyita. Ikanta notitanaa niyaatan-taiyaari, ipayitawaana naayitanairi.

Ariitaka Pablo Roma-ki

¹¹ Ikanta nosaikaki mawa kashiri janta othampijyaaki, ari notitanaari pashiniki amaatakomintotsi, owawisaakirori iijatzi janta tyaawontsi. Opoñaawo jiroka amaatakomintotsi Alejandría-ki. Jiwitsikaitakiro opataki jojyakaantawo “Tsipari” iwawanitashiitari.†

¹² Ari nariitaka janta Siracusa-ki, mawa kitiiyyiri nosaikanaki janta.

¹³ Ipoña nawisanai irojatzi nariitantakari Regio-ki. Ikanta okitiijyita-manai, okamintha otasonkakotakina tampiya kinatsiri katonkanta, irojatzi nariitantakari Puteoli-ki pashini kitiiyyiri.

¹⁴ Ari noñaapaaki tsikarika ikaatzi iyikiiti, ikantawakina nosaikanaki. Iro nosaikantanakari okaatzi 7 kitiiyyiri. Ari nopoñaanaari irojatzi nariitantakari Roma-ki.

¹⁵ Ikanta ikimakotakina iyikiiti nampitawori Roma-ki, itonkiyotawakina aatsiki jiitaitziro “Apio” tsika jiyomparitapiinta. Okanta janta jiitaitziro “Mawapanko”, ari joyaawintakina pashini. Ikanta Pablo jiñaapaakiri iyikiiti, ipaasoonkitanakiri Pawa, thaamintashiri ikantanaka.

¹⁶ Ari nariitapaaka Roma-ki. Ikanta ijiwari owayiriiti jowawisaapaakiniri omontyaariiti pashini jiwari. Iriima Pablo ishinitakiri isaikawaitapaaki tsikarika ikowiro, apaani owayiri aamaakowintariri.

Ikinkithatakaantzi Pablo janta Roma-ki

¹⁷ Ikanta awisanaki mawa kitiiyyiri nariitaka, japatotakiri Pablo ñaapiroriiti Judá-mirinkaiti nampitawori Roma-ki. Ikantakiri: “Iyikiiti, pairanitaki jaakaantakina ajyininkapaini janta Jerusalén-ki, ipoña jowawisaakina ijiwariki Roma-jatziiti. Irootaki jantakiri, okantawitaka tikaatsi nantzi-motiriri, tii nomaamanitziro okaatzi jamitari pairani achariniiti.

¹⁸ Ojyiki josampiwitakina Roma-jatzi janta, tii jiñaashita nonkinakaashityaari intsitokantinari, ikowawitaka impakaakaantainami.

¹⁹ Iro kantacha ajyininkapaini Judá-mirinka tii ikowi, ontzimatyii nonkowakotiri iriitaki aminakotinani César, okantawitaka tikaatsi niyakawinti naaka ajyininkapaini.

²⁰ Irootaki napatotantzimiri iroñaaka nonkamantimiro. Nokinkithatako-tairi oyaakoniintari maawoni Israel-mirinkaiti, irootaki piñaantanari jaka joojoitantanawo ashirotha”.

²¹ Ari ikantanaki iriroriiti: “Tii noñi naaka josankinatakotina poñaachani Judea-ki. Tikaatsi nonkimakotimiri iijatzi jariita ajyininkapaini jaka.

²² Apa nokimakowintzimi ikinkithatakoitakiri kimisantashiwaitachari. Nokowaki nonkimimi tsika pikantzi iiroka”.

²³ Ikinkishiritaka japatotya pashini kitiiyyiri. Ari japatowintakari ojyiki atziri jimaapiintzi Pablo. Ikinkithatakiniri tsika ikanta Pawa ipinkathari-wintantai, joñaagakiri tsika josankinatakoitsitakari Jesús, jitanakawo josankinariki Moisés-ni irojatzi josankinatakiri Kamantaniriiti. Tima jitanakawo okitiijyitamanai irojatzi jyiitiini.

²⁴ Tzimatsi tsika ikaatzi kimisantawakiriri, iriima pashinipaini tiimachiini.

† **28:11** Jiitaitziri jaka “Tsipari”, iriitaki apiti itomi “Júpiter”, iwawanitashiitari jiitaitziri Cástor ipoña Pólux.

²⁵ Tiira jaapatziyawaa, apaanipaini jiyaayitai. Jiwiyaantawaari Pablo ikantawairi: “Jiroka ikantsitakari pairani pichariniiti, jiñaawaitakairi Tasor-intsinkantsi Kamantantaniri Isaías-ni, ikantaki:

²⁶ Piyaati, pinkantiri jirika atziriiti:

Pinkimawitatty, iromaita pikimathatziro.

Paminawitya, iromaita piñagaiyironi.

²⁷ Tima kisoshiri ikantaka jirikaiti.

Ashikimpita jinaki.

Tii jokichaatai iijatzi.

Irootaki kaari jiñaantawo.

Kaari ikimanta,

Kaari ikinkishiritanta,

Tii ikimisantzi, iiro nowawisaakotairi.

²⁸ Piyotaiyini iirokaiti, aritaki jowawisaakotairi Pawa kaari ajyininkata.

Aritaki inkimisantai iriroriiti”.

²⁹ Ikantakiro Pablo jiroka ñaantsi, jatanai Judá-mirinkaiti, oyyiki jiñaanatawakaanaka.

³⁰ Ari isaikapairi Pablo okaatzi apiti osarintsi. Jaapiintakiri kamiitha ikaatzi ariiyitariri.

³¹ Ari ikinkithatakiniri ipinkathariwintantai Pawa, ikinkithatakotsitakari iijatzi Awinkathariti Jesucristo jiyoitanyaariri. Tikaatsi oñaashirinkawaitirini.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI ROMA-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinat zimirori, jompiratani Jesucristo ninatzi, tima iriitaki kaimashiritakinari Notyaantapiroriti, irijatzi owakinari nonkaman-tantiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Pawa.

² Jiroka Kamiithari Ñaantsi ikajyaakaakiriri Pawa, iro ikinkithatakotakiri pairani Kamantantaniri Osankinarintsi Tasorintsitsitsiri,

³ ikantakota Itomi Awinkathariti Jesucristo, iintsitapaintsiri itzimaki, icharinitawakari David-ni.

⁴ Ikanta jañagai pairani, aripaiti joñaagantaka Itomi Pawa jinatzi, otzimi-motziri ishintsinka, tasorintsishiriri jinatzi iijatzi.

⁵ Ikamintha Cristo iro jinishironkatantakinari Pawa. Iri owakinari Notyaantapiroritari, nonkamantayitairi pashinijatzi atziri kaari ajyininkata, inkimisantayitaita iriroriiti.

⁶ Iijatzi iirokaiti Roma-jatzi ari akaatsitaka ikaimashiritai Jesucristo.

⁷ Ikaimashiritaimi pinkitishiritai pikaatzi pinampitawo Roma-ki. Jitakotani Pawa pinayitzi. Onkamintha inishironkawaitaimi Ashitairi Pawa, iijatzi inkimitaimi Awinkathariti Jesucristo, piñaayitiro kamiitha pisaikayiti.

Ikowi Pablo jariityaari Roma-jatzi

⁸ Jiroka nitawatyaari nonkanti: Nopaasoonkitziri Pawa, okantakaantziro jantziri Jesucristo. Nopaasoonkitakowintzimi iirokaiti, tima ithonka ikimakoitakimi tsikarikapaini tsika pikantayitanaa pikimisantayitai.

⁹ Ari nokantapiintanakitya namanakowintzimi. Iri Pawa yotatsi, nantawaishintsitainiri nokinkithatakotanairo Kamiithari Ñaantsi tsika ikinkithatakota Itomi.

¹⁰ Aririka namañaari, nokowakotziri ishinitainaata niyaati pisaikaiyini iirokaiti, iroorika inkowakaakinari naaka.

¹¹ Tima nokowapirotaki noñaayitimi. Nokowi nonishironkashiriyitimi onkantya paawiyashiriwaitantyaari.

¹² Ari onkantya nonthaamintakaantimiri iiroka, piñaakinarika naaka tsika nokanta nawintaashiritakari Cristo. Ari pinthaamintakaina naaka, noñaakimirika iirokaiti tsika pikanta pawintaashiritari.

¹³ Iyikiiti, nokowi piyoti, iro noshiritapiintaka niyaati pisaikaiyini noñaantimiri powapiyashiriyitaiya, nokimitaakiri pashinijatziiti atziri. Iro kantacha, ojiyiki otzikapiintakinari.

¹⁴ Iro kantacha ontzimatyii niyaatashitiri Grecia-paantiri, kaari Grecia-paantitsitsini, yowaitanaatsiri, iijatzi kaari yowaitatsini.

¹⁵ Irootaki, nokowantari nokinkithatakotairo iijatzi Kamiithari Ñaantsi janta pinampitawo iirokaiti Roma-jatziiti.

Itasorinka Pawa owawijaakotantatsiri

¹⁶ Tii nokaaniwintziro naaka nonkinkithatakotiro Kamiithari Ñaantsi. Tima iro oiyakawori iroomi itasorinka Pawa, iro owawijaakoshiritairini maawoni kimisantaatsini. Nokimitaakiro naakaiti no-Judá-mirinkatzi, naakataki itanakawo nokimisantanki, jimpoitapaaki Grecia-paantiriiti.

¹⁷ Tima iro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Pawa tsika ikanta itampatzikashiritakagairi atziriiti. Ari ikantakaanta irirori jawintaashiritaityaari. Tima irootaki josankinaitantakawori, kantatsiri:

Tampatzikashiri jinayitai awintaashiriri, ari jiñihiro jañaantaiyaawo.

Kaaripiroshiriri jinatzi atziriiti

¹⁸ Iriima atziriiti kaari tampatzikashiritatsini, thainkatasorintsitatsiri, ikisaniintapirotakiri Pawa, joñaagantakiro iyatsimanka janta inkitiki. Tima jirikaiti kaaripiroshiritapiintatsiri, kimiwaitaka jotzikayitatyiiromi tyaaryoori iiro jiyotakoitantawo.

¹⁹ Tima jiyotakowitari iriroriiti Pawa. Iri Pawa kantakaawori jiyotakowitantakariri.

²⁰ Tima owakiraa jitanakawo Pawa jiwitsikakiro kipatsi, ari jiyotimi atziriiti tzimatsi Pawa, jiñaayitakiro jiwitsikani. Ari onkantya inkinkishiritantyaarimi otzimimotziri Pawa ishintsinka, kañaaniri jinatzi irirori. Tikaatsi otikañaanitachani, inkantawitaiya: “Tii niyotziro”.

²¹ Aña jiyotakowitari Pawa, tiimaita impinkathatapiintairi, tii ipaasoonkitapiintairi iijatzi. Apa ikinkishiritakotawo kaaripirotsatsiri, iro kaari ikinkishiritantanaa kamiitha.

²² Ikantaiyawitani: “Yotaniri ninatzi”, aña masontzishiriri jinayitaki.

²³ Iro jowajyaantantawori ipinkathawitari Pawa kañaaniri. Ari jitayitanakawo ipinkathayitziro witsikaantsi jojyakaawo atziri, tsimiri, piratsi, iijatzi ikaatzi kamathayitatsiri kipatsiki.

²⁴ Irootaki ishinitantakariri Pawa jirikaiti ayimaniintiri iyaaripironka. Irootaki jantapiintantawori onkaati inkaaniwintirimi.

²⁵ Jowajyaantanakiro ikimisantañaanitziri Pawa tyaaryootatsiri, apa ikimisantanakiro thiiyaantsi. Ipinkathatanakiro jiwitsikaitziri, ojoyawaitanakawo iroomi ompirawaityaarinimi. Tiimaita ipinkathatanairi Pawa witsikakirori kitziroini maawoni jiroka, apinkathatapiintziri aakaiti. Ari onkantyaari.

²⁶ Irootaki ishinitantakariri Pawa jirikaiti ayimaniintiri inintashiwaitari. Irootaki jantantawori okaatzi inkaaniwintirimi. Ari itanakawo opaantawakaawaita kiyopayipaini tsinaniiti.

²⁷ Ari ikimitanakari iijatzi kiyopayipaini shirampariiti, ipaantawakaawaitanaka, iro ikowapirotanaki impaantawakaiya ishiramparinkakiini, jantanakiro inkaaniwintirimi. Iriimaitaka owasankitaawaitaincha okantakaantziro ikinakaashiwaitakari.

²⁸ Iro opoñaantari ishinitziri Pawa jirikaiti ayimaniintiri iyaaripironka, iro jantantakawori kaari kamiithatatsini. Tima tii ikinkishiritakotanairi Pawa.

²⁹ Iro jantapiintanaki kaari tampatzikatatsini, imayimpiriwaitzi, ipaantawakaawaita, ikowapirowaitziri kiriiki, jantayitziro kamaawoyitatsiri, inintakotantawaitzi, itsitokantawaitzi, imaamanitawakaawaita, jamatawitantawaitzi, ikawiyantawaitzi,

³⁰ ikijyimatantawaitzi, ithiiyakotawakaawaita, ikijyimawaitziri Pawa, ikawiyapootantawaitzi, ikantakaapirowaita, iñaapirowaita, jiyotashiwaitawo kaaripirotsatsiri, ipiyathawaitari ashitariri,

³¹ imasontzishiriwaitaki, tii imonkaawainitzi, tii inithaantawaitzi, tii inishironkatantzi.

³² Jiyowitaiyawoni jirikaiti okaatzi ikantakaantziri Pawa, ikantaki: “Ikaatzi matakironi jiroka inkamayitai”. Iro kantacha, iikiro jantapiintatziro, jominthatakaari pashinipaini jimayitiro.

2

Tampatzika ikanta Pawa aririka jiyakawintanti

¹ Kimitaka pikantashiriwaitzi iiroka, “Ontzimatyii jowasankitaitiri jirikaiti ikaaripirotaki”. Iiro pikantawaitziro jiroka. Tima aririka

piyakawintiri pashini atziri, iirokataki iyakawintainchari. ¿Tiima pantapiintziro iiroka kaaripirori?

² Ayotaiyini tampatzikashiriri jinatzi Pawa aririka jiyakawintanti. Iri owasankitairini ikaatzi antayitakirori jiroka.

³ Iirokaiti patzirinkakiini, pikantapiintaiyini, “Ontzimatyii jowasankitaitiri jirikaiti ikaaripirotaki”, ¿Piñaajaantakima iiro jowasankitaimi iiroka Pawa?

⁴ ¿Pimanintatziirima nishironkapirowaitakimiri, oyaakoniintzimiri, amatsinkawintzimiri iijatzi? ¿Tiima piyotakotziro iro jamatsinkawintantakimiri jowajyaantakaantimirori piyaaripironka?

⁵ Iiromi powajyaantairo piyaaripironka, ari piñiromi patsipitaiyaawo iyatsimanka Pawa. Tima paata, aririka joñaagantapaititairo iyatsimanka, jaminakoyitairo maawoni, tampatzika inkantya jowasankitaantayitai.

⁶ Onkimiwaityaawo impinayitairimi apaanipaini okaatzi jantakiri.

⁷ Iri Pawa añaakaayitairini ikaatzi kamaitanakawori kamiithari, irootaki jiñaampiyantakawori jowaniinkawo, jiñaampiyakawo ipinkathaitairi, jiñaampiyakawo inkantaitatyaani jañaayitai.

⁸ Iro kantacha, katsimaki inkantaiya Pawa jowasankitaayitairi ikaatzi kamaitapiintanakawori inintashiwaitari, piyathawaitakariri, imanintawaitakiro tyaaryootatsiri.

⁹ Inkimaatsiwaitaiya, jowashiripirowaitaiya maawoni kamaitapiintakawori kaaripirori. Iriira itanatyaawoni nojyininkapaini Judá-mirinka, impoña jimpoitapaaki Grecia-paantiri.

¹⁰ Iriima kamaitapiintakawori kamiithari, ari jowaniinkataiya, impinkathaitairi, kamiitha isaikayitai. Iriira itanatyaawoni nojyininkapaini Judá-mirinka, impoña jimpoitapaaki Grecia-paantiri.

¹¹ Tima tikaatsi atziri jimaakitiri Pawa.

¹² maawoni kaari kimakotironi Ikantakaantaitani, ompiyakaashitaiyaari iyaaripironka, tima iiro jaminakoitairi imonkaatakirorika Ikantakaantaitani. Iriima ikaatzi kimakowitakawori, ari jaminakoitairi imonkaatakirorika.

¹³ Tima kaari tampatzikashiritzimotirini Pawa ikaatzi kimakowitakawori Ikantakaantaitani, aña iri tampatzikashiritzimotakiriri Pawa monkaayitakirori.

¹⁴ Jirikaiti kaari nojyininkayita, kaari kimakowityaawoni Ikantakaantani Moisés-ni, kaari ñaawityaawoni tsika osankinata, jimonkaaminthawaitashitakawo. Okimiwaitakawo ontzimaatyimi pashini ikantakaantaitani jashitaiyaarimi iriroriiti.

¹⁵ Okimiwaitakawo jiroka Ikantakaantaitani osankinashiritantyaarimi, tima jiyotziro oita jantiri. Aririka jimonkaatairo, kimoshiri inkantya. Iirorika jimonkaayitziro, okimiwaitakawo apaniroinimi jiyakawintawaitaka, tima jiyotakiro ikaaripirowaitaki.

¹⁶ Irootaki jantaitiri paata aririka inkantairi Pawa jirika Jesucristo: “Paminakotairo maawoni jantakiri jimananikiini atziriiti”. Irootaki nokantapiintakiri nokinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi.

Judá-mirinkaiti ipoña Ikantakaantaitani

¹⁷ Iroñaaka nonkantayitimi iirokaiti Judá-mirinka nojyininkatari. Kimitaka pikantaiyakini iirokaiti: “Aña niyotakotaitziro naaka Ikantakaantaitani. Niyotziri Pawa.

¹⁸ Niyotziro okaatzi ikowiri. Niyotziro tampatzikatatsiri, tima jiyotaakinawo Ikantakaantaitani.

¹⁹ Ari onkantaki niyotairi kaari yotironi, kimitakariri amajyookitachari, nonkimitakaantiro nonkitiijyiinkatakotairimi saikatsiri otsinirikitzi.

²⁰ Ari niyotaayitairi masontzishiriri. Kantatsi niyotairi kaari yowaitatsini, kimiwaitariri iinchaaniki. Tima otzimimotana naaka Ikantakaantaitani. Irootaki matzirori iyotanipiroatakaantzi”.

²¹ Aririka okantaka piñaawaitakiri piyotaayitiri pashini, ¿Iyomachiitakimima iiroka? Tima pikantapiintzi iiroka: “Iiro pikoshitzi”. ¿Tiima pikoshinitzi iiroka?

²² Pikantapiintzi: “Iiro pimayimpiritzi”. ¿Tiima pimayimpiritzi iiroka? Pikantapiintzi: “Iiro pipinkathatziri oiyakaawontsi”. ¿Tiima pikoshitanitziro iiroka tasorintsitatsiri?

²³ Pikantakaapirowaitaka iiroka piyotakotziro Ikantakaantaitani. ¿Tiima pipiyathawaitawo iiroka, pithainkakiri Pawa?

²⁴ Tima ari okanta josankinaitakiro, kantatsiri: Iirokaiti kantakaantakirori, iro ithainkatasorintsitantakari pashinijatzi atziri ipairyaaminthawaitashitakari Pawa.

²⁵ Ikaatzi monkaatzirori Ikantakaantaitani, kamiithawitaka itomishitaanita, tima irootaki oiyakaawintacha jashitari Pawa. Iro kantacha tiirika jothotyiro jimonkaatiro maawoni Ikantakaantaitani, aminaashiwaitaka itomishitaanita.

²⁶ Iriima pashinijatzi kaari ajyininkata, kaari totamishitaanitachani, aririka jimonkaaminthataashityaawo Ikantakaantaitani, iriitaki kimipirowaitakariri totamishitaaniri, tima jashipirotaari Pawa.

²⁷ Jirikaiti kaari totamishitaaniri monkaaminthataashitawori Ikantakaantaitani, iri aminakotaimini iirokaiti paata tyaaryoorika pimonkaatziro piyotakotziri, pipiyathatakaworika, iri iyakawintimini, jowasankitagaitimi, okantawitaka totamishitaaniri pinawitaka iirokaiti.

²⁸ Tsika akantayita koñaawoini awathaki, tiira iro jiiitaitantairi “Judá-mirinka”. Ari okimitari atominthawaitashitaka awathaki, tiira iro jiiitaitantairi “totamishitaari”.

²⁹ Aña opoñaantari a-Judá-mirinkatzi iro kantakaantzirori tsika akan-tashiriyita. Ari okimitsitari iijatzi añaantakawori atomishitaa, iro kantakaantakirori oshiritakari. Tii iro amonkaatashitanyaaawori osankinat-achari, inthaamintawintantairi ajyininkapaini, aña oshiritakagaari Pawa, ari inthaamintawintai irirori.

3

¹ Kimitaka pikantaki iirokaiti: “¿Tikaatsima opantaini a-Judá-mirinkatzi? ¿Iitama atomishitaaritantari?”

² Nokantzi naaka: “Ojyiki opantairi aakaiti. Jiroka itanakawori, iriira achariniiti aaka itakawori jiñaanatakiri Pawa.

³ Tzimatsi achariniiti kaari oisokirotyaarini Pawa, ¿Irooma ompoñaantyaari Pawa jowajyaantiro joisokiroyitanta?

⁴ Tii ari onkantya. Okantawitaka ithiiyaniwitaka maawoni atziriiti, tii ithiiyanita Pawa irirori. Ari okantzi josankinaitakiri, kantatsiri:

Ari pikantatya iiroka, tampatzikañaaniri pinatzi, Iirokami jaminakoitaimi, ari panaakotantakimi”.

⁵ Tima antapiintzirowa kaaripironkantsi, oñaagantziro tampatzikashiriri jinatzi Pawa. Kimiwaitaka ari ankantakimi: “Iro noyaaripiroshirinka oñaagantzirori owanaa ikamiithapirotzi Pawa, ¿Iitama jowasankitaawintantinawori okaatzi oñaagantzirori ikamiithapirotzi irirori? Kaarira tampatzikashiriri”. (Ari okanta akinkishiriwaitari aakaiti atzirinkakiini.)

⁶ Tii ari onkantzimaitya. Kaarimi tampatzikashiriri Pawa, iirotya jaminako-tairimi isaawijatziiiti, jowasankitaawaitairi.

⁷ Kimitaka ankantimi iijatzi: “¿Litama jowasankitaantyaanari Pawa nothi-iyaka, tima nothiiyapiintaka iro kantakaantakirori jiñaapinkathaitantariri Pawa tii ithiiyanita irirori?”

⁸ Kimitaka ankantimi iijatzi: “¡Thami ankaaripiroti! tima iro oñaagantironi kamiithari”. (Irojatzi jiyakowintaitakinari naaka nokinkithatakotakiro kim-itakawori jiroka, imapirotatya.) Iro kantzimaitacha irootaki kamiithatatsi jowasankitaitiri ikaatzi ñaawaitzirori jiroka.

Tikaatsi tampatzikashiriri

⁹ ¿Irooma kantakotacha jaka, a-Judá-mirinkatzi tii opantapirotai aakaiti? ¿Iiroma okantzi anaakoyitairi pashinijatzi? Iiro okantzi, tima aritaki nokantsitaka maawoni akaataiyakini, kimiwaitakimi ompiyakaashiwaitaimi ayaaripironka, okantawitaka a-Judá-mirinkatzi iijatzi kaari Judá-mirinkatatsini.

¹⁰ Tima aritaki osankinatakotaka, kantatsiri:
Tikaatsi tampatzikashiriri, tii itzimaajaitzi apaani.

¹¹ Tii itzimi kimathawaitaniri.
Tikaatsi oshiritaiyaarini Pawa jiyotakotairi.

¹² Ithonka ipiyashiritaiyakani, tii opantaari.
Tii itzimi iitya mataironi inkamiithashiriti.
Tii itzimaajaitzi apaani.

¹³ Kaaripiroñaaniwaitaki, okimiwaitakawo ithano iroomi omoona ikitaitanta-riri kaminkari.
Amininitaka ithiyya,
Kipiyapaantiwaitaki jojoyakari ikanta maanki.

¹⁴ Tima ikijyimawaitantapiintaki, ikawiyantayitzi.

¹⁵ Amikiitaka jiyaayitzi jowamaanti, ikowi inkapathainkatakaanti.

¹⁶ Ipampithawookitapiintakiro ikinaitzi japirotantaitzi, ikowi inkimaatsi-takaantawaitya.

¹⁷ Tii ipampithawookitapiintairo jatachari isaikaitai kamiitha.

¹⁸ Tii ipinkathaakitairi Pawa.

¹⁹ Ayotzimaita jiyakawintairi Pawa maawoni pankinawaitakawori jimonkaatairomi Ikantakaantaitani. Iiro okantai jotikañaanitaiya inkanti: “Tiitya nomaakiwaitziro”.

²⁰ Tima tikaatsi matakironi jimonkaatiro Ikantakaantaitani, ari onkantya inkantantyaariri Pawa: “Tampatzikashiri ninatzi”. Aña aririka ayotakopirotanairo Ikantakaantaitani, ari ayopirotziri owanaa akaaripirotaki.

Pawa otampatzikashiritairi, aririka awintaashiritanaiyaari

²¹ Iro kantzimaitacha, owakiraa joñaagairo Pawa tsika okanta antampatzikashiritantaiyaari. Tii ojoyawo pairani, apankinawaitashitawo Ikantakaantaitani antampatzikashiritantaiyaawomi. Irootaki josankinatakotakiri Kamantantaniriiti, irojatzi josankinatakotaitakiri Ikantakaantaitaniki.

²² Iriira Pawa otampatzikashiritaini, aririka awintaashiritanaiyaari Jesu-cristo, ankimisantanairi irirori. Tii anashitaiya tsika ikantayita pashiniiti,

²³ maawoni akaaripiroshiritaki. Irootaki iiro okantanta añaayitairo jowani-inkawo Pawa.

²⁴ Iro kantzimaitacha, Pawa, jotampatzikashiritai, inishironkapirotanta irirori jotyaantairi Cristo Jesús ipinawintai aakaiti.

²⁵ Irootaki jotyaantantakariri Pawa inkapathainkawintai Cristo jowamaitakiri, ari jotsimaryaagari Pawa awintaashiritaiyaaririka Cristo. Iro jimatantakawori Pawa jiroka, jiñaantaityaariri ikantaitani itampatzikashiritzi irirori. Pairani Pawa owanaa ikisashiwitakawo iyaaripironka atziriiti, amawi ikantapiintakiro.

²⁶ Irooma iroñaaka, okimiwaitaawo jojyipithatakairomi ayaaripironka, jotampatzikashiritai. Tampatzikashiri ikanta irirori, itampatzikashiritakairi iijatzi awintaashiritanaariri Jesús.

²⁷ ¿Tzimatsima ankantakaapirowintaiyaari? Tikaatsi. ¿litakama? ¿Irooma kantakaantawori tii itzimi iita monkaataironi Ikantakaantaitani? Kaari, aña iro kantakaantzirori awintaashirinka.

²⁸ Iiro okantzi inkantakaapirowaitya tampatzikashiriri, tima tii ikit-sirinkiro jimonkaatairomi Ikantakaantaitani. Apa jimatairo jawintaashiritaari Cristo.

²⁹ ¿Apaanima aakaiti a-Judá-mirinkatzi jantzimotairo Pawa? Tii. Ari akaatairi kaari ajyininkayita, jantzimotairo maawoni.

³⁰ Apaani ikanta Pawa. Tsika ikantakaayitai aakaiti jotampatzikashiritai, ari inkimitagairi iijatzi kaari totamishitaaritachani.

³¹ ¿Nomanintatziroma naaka Ikantakaantaitani nokinkithatakotakiro awintaashirinkantsi? ;Tii ari onkantya! Aña kamiithatsitacha jiroka.

4

Jojyakaawintantzi Abraham

¹ Thami oshiritakotyaari Abraham-ni acharinitanakari. ¿Tsikama ikan-taitakirika irirori itampatzikashiritantaari?

² Iroomi ipankinatani Abraham-ni tampatzikashiritakagairinimi, aritaki inkantakaapirowaitatyaami irirori. Iiro ikantakaapirowintaarimi Pawa.

³ Jiroka okantziri Osankinarintsipirori:

Jawintaakari Pawa jirika Abraham, irootaki ikimitakaantaariri itampatzikashiritani.

⁴ Thami ogyakaawintawakiro: Aririka jantawaiti atziri, ipinaitziri. Tii inishironkatashitaitari, aña ipinaitatziiri jiriwitaitakiri jantawaitaki.

⁵ Iriima atziri kaari antawaitatsini, jiñiirorika impinatashitaityaari, inishironkaitatziiri jirika. Ari ikantsitari atziri thainkatasorintsiwaitatsiri pairani, jawintaashiritaari Pawa, aritaki jotampatzikashiritairi. Ari inishironkatairi jawintaashiritaari, tii ipankinawaitawo jimatantaawori.

⁶ Iijatzi David-ni ikinkithatakotsitakawo inkimoshiritakagairi Pawa itampatzikashiritani, kaari ñagaironi iñaashintsiwintaiyaawo, ikantaki:

⁷ Kimoshiri inkantaiya atziri ipiyakoitairi ikaaripirowitaka,

Okimiwaitaawo jimanakoitaatyinirimi iyaaripironka.

⁸ Kimoshiri inkantaiya atziri, ipiyakopirotainiri Pawa iyaaripironka.

⁹ Jirikaiti kimoshiritaatsini, ¿Apama aakaiti jiitaitai “totamishitaari?” Kim-itaka tii, ari jojyayitai kaari totamishitaachani. Pinkinkishiritiro akantakiri: Jawintaanaka Abraham, irootaki ikimitakaantaitaariri tampatzikashiritaniri.

¹⁰ ¿Tsikapaitima Pawa ikimitakaantaari Abraham-ni itampatzikashiritani? ¿Aripaitima jimatakiro itomishitaaritaki? ;Tiira!

¹¹ Iro jimpoitai Abraham-ni itomishitaarítá. Jiroka totamishitaaritaantsi aririka omatatakotanaki iro jiyoitanti jawintaari Pawa. Iriima Abraham-ni jawintaitsitakari kitziroini Pawa, ari jotampatzikashiritaitakiri tiki-raamintha itomishitaanita. Ari ikantaka Abraham-ni jitantakawori itampatzikashiritakaitziri. Irootaki ikimitakaantaitakariri iriitakimi charin-ityaaririmi maawoni tampatzikashiririiti, tii okowaajaita intomishitaaritai.

¹² Imapirowitatya aakaiti jiiitayitai “totamishitaari” aakataki icharinipirotani Abraham-ni, akaatziri iijatzi atomishitaaritai. Tiimaita ankimitakotyaari ikanta irirori itomishitaarita, aña awintaashiritanaari Pawa, ikimitaakiro irirori Abraham-ni, jawintaashiritsitakari kitziroini tikiraamintha itomishitaarita.

Iro awintaashirinka añaantaiaawori ikajyaakaakairi

¹³ Tima ikajyaakaitsitakanari Pawa jirika Abraham-ni itsipataakiri charin-ityaarini, ikajyaakaakiniri kitziroini tikiraamintha osankinata Ikantakaan-taitani. Apa jawintaashiritanaka Abraham-ni.

¹⁴ Tima inkaati ñaayitaironi ikajyaakaani Pawa, kaarira jirikaiti panki-nawaitashitawori Ikantakaan-taitani. Arimi onkantyaami, aminaashiwait-yaami awintaashiritari Pawa, tii opantawo ikajyaakaakairi.

¹⁵ Iitarika pankinawaitawori Ikantakaan-taitani, apa jowatsimairi Pawa iiro ikitsirinkiro. Iiromi otzimaki Ikantakaan-taitani, iiro otzimimi iijatzi ikinakaashiitani.

¹⁶ Iitarika ñaayitaironi ikajyaakaani Pawa, iriitaki awintaashiritaariri in-ishironkapirotani irirori. Ari jiñaayitairo maawoni ichariniyitaari, tii apa añaayitairo aakaiti Judá-mirinka, jashitakaitakari kitziroini Ikantakaan-taitani, aña maawoni awintaashirityaarini Pawa, ogyakotaariri Abraham-ni. Ari ogyawo incharinitaimi Abraham-ni maawoni aakaiti.

¹⁷ Irootaki josankinaitantakawori, kantatsiri:
Aritaki nojyiñagaimiri chariniyitimini, iiro okantaajaitzi
iyyininkamirinkatawakaiya.

Iro jiroka ikajyaakaani Pawa. Irootaki jawintaashiritantanakariri Abraham-ni. Imapirotatya jimonkaatairo Pawa jiroka, tima kantatsi jañaakaayitairi kamayitatsiri, irijatzi witsikairori kaari tzimawitachani pairani.

¹⁸ Jiroka ikantakiriri Abraham-ni: “Aritaki nojyiñagaimiri charinitimini”. Iro ikimisantantakari Abraham-ni, owanaa opomirintsitzimowitakari inkimisantantyaariri.

¹⁹ Tii jowajyaantapaintziro kapichiini jawintaashiritanaka. Iikiro joshiri-takopiintanakityaawo jiroka, ikantzi: “¿Tsikama onkantyaaka jiroka? Aña tzimataiki naaka 100 nosarintsiti. Irootaintsi nonkami. Jiroka noina Sara, tii owaiyantantzi”.

²⁰ Ari okanta ikinkishiriwaitaka, tii ikisoshiriwintziro okaatzi ikajyaakaakiniriri Pawa, tii okantzimoniintawaitari jawintaakari. Iikiro jimapirotanakitziro jawintaashiritanakari, ari ikantapiintanaatya ithaamintapiintanakari.

²¹ Jiyotaki Abraham-ni ari jimatakiro Pawa okaatzi ikajyaakaakiniriri.

²² Irootaki ikimitakaantaariri itampatzikashiritani.

²³ Josankinatakaantakiro Pawa tsika okantakota jiroka. Tii josanki-naminthatakaantashitawo ampinkathatantyaariri Abraham-ni.

²⁴ Iro josankinatakaantantakawori onkantya ayotantaiyaari inkimitakaan-tai itampatzikashiritani iijatzi aakaiti, aririka awintaashiritanaiaari añaakagairiri Awinkathariti Jesucristo ikamawitaka.

²⁵ Tima iri Cristo kamawintairi aakaiti, okantakaantziro akaaripirowaitaki. Irijatzi Cristo añagaatsi okanta itampatzikashiritakaantairi.

5

Opoñaantari itampatzikashiritakai

¹ Jiroka okantakari. Iro awintaashirinka tampatzikashiritakairi. Irootaki aripirotantaariri Pawa. Iriitaki Jesucristo matakagaironi jiroka.

² Tima awintaashiritaari Jesucristo, jiyotakaayitairo inishironkatani Pawa anayitai. Kimoshiri akantayitaa añayitairo paata jowaniinkawo Pawa.

³ Iro kantzimaitacha tii apa ankimoshiriwintiro jiroka, aña ankimoshiriwintsityaawo iijatzi awijyimotainiri. Tima ayotaiyini aririka añayitiro anki-maatsiwaitya, iro ompoñaantyaari ankamaitanitya.

⁴ Aririka ankamaitapiintanatyaa, ari aawiyashiritanitai. Aririka aawiyashiritapiintanaki, ari añayitakiro awintaapirotanaiyaari oyaakoniintani.

⁵ Iiro jaminaakaashitai oyaakoniintani. Tima aritaki añayitakiro jita-kopirotakai Pawa, jityaantakairi Itasorinka okimiwaitakawo isakopiroi-tatyinirimi.

⁶ Okanta ikowapaititaki Pawa, aripaiti ikamawintayitakai Cristo, okantawitaka athainkatasorintsiwitaka, tii aawiyawainitzi.

⁷ Tikaatsi matapiintaironi inkamawintiri pashini atziri. Tzimimaitaka kamawintirini atziri kamiithashiriri.

⁸ Iro kantzimaitacha aakaiti kaaripiroshiriri anawitaka, ikamawintakairi Cristo. Owanaa jita-kopirotakai Pawa, jityaantakiri Cristo inkamawintai.

⁹ Jityaantakiri Cristo inkapathainkawintai onkantya jotampatzikashiritantairi. Ari jimatataikiro jiroka iiniro akaaripiroshiriwaitzi, ¿Kamiithat-sima anthaawantawaityaari japiroitai jotampatzikashiritai?

¹⁰ Tima pairani iiniro akisaniintawaitziri Pawa, jityaantakainiri Itomi inkamawintai, ari okanta aripirotantaariri. Ari okanta iijatzi ayopirotanta-ari aritaki awijakoshiritai, tima jañaawintai Cristo.

¹¹ Ari ikimoshiritakaapirowaitai Pawa, tima iri Awinkathariti Jesucristo aripirotakagairiri.

Adán ipoña Cristo

¹² Apaanimachiini ikantaka pairani shirampari kantakaantanakirori ikaaripirotaki. Iro owasankitaantsi jiñaaki, ikaamaniyitai. Iro antitanaincha maawoni ikaatzi charinitanaariri, ikaaripirotanaki maawoni isaawijatziiti, ikaamaniyitanaki.

¹³ Iro awijaintsiri tikiraamintha josankinaitziro Ikantakaantaitani. Tima jirikaiti añayitaintsiri pairani tikiraamintha josankinaitziro Ikantakaantaitani, inashitaiya jiyakawintaitiriri. Iriima jirikaiti impoiyitaatsiri itzimayitai piyathatakawori Ikantakaantaitani inashitaiya iijatzi jiyakawintaitiri.

¹⁴ Ikamaki Adán, ikamitaka iijatzi charinitanakariri irirori okantawitaka inashitaka iyaaripironka. Iro jatakotanaintsi irojatzi itzimantakari pairani Moisés-ni. Iriira Adán ojoyakaawintakariri pashini shirampari pokaintsiri,

¹⁵ iriitakira Jesucristo jirika. Jiroka okanta jjoyakaawintaitakiri: Atzir-imachiini jinaki Adán, ikaaripirowaitaki, iriitaki kantakaantakawori ikamayitantakari oyyiki atziriiti. Ari ikimitsitakari Jesucristo, atziri jinaki irirori, ikamawintantaki, iri kantakaantakirori jañaashiritantaari oyyiki pashini atziriiti, ikantakaantakiro Pawa inishironkatantzi.

¹⁶ Iro kantacha Pawa jinashitakawo inishironkatantzi irirori, tii jjoyakotari itanakawori ikaaripirowaitzi. Tima iyaaripironka apaani atziri, irootaki

kantakaantakirori jowasankitaitantariri oyyiki atziriiti. Irooma inishironka Pawa irootaki kantakaantakirori jotampatzikashiritantaariri oyyiki kaaripirowaiwitachari.

¹⁷ Tima ikaaripirotaki pairani Adán, kimiwaitanaka atziritanakityiimi “Kaamanitaantsi” iro ompirawaityaarinimi atziriiti. Irooma inishironkatani Jesucristo, okimiwaitanakawo atziritanakityiimi “Añaamintotsi”, iro ompiratanatyaarinimi tampatzikashiriiti.

¹⁸ Jiroka okaatzi jojoyakaawintakoitziri: Apaani shirampari kaaripirotaintsiri, iri kantakaantakirori jowasankitaantaitakari oyyiki atziriiti. Iriima pashini kamiithashiriri shirampari, iri kantakaantakirori jawijakoshiritantaiyaari oyyiki atziriiti, jañaashiriyitai.

¹⁹ Apaani atziri piyathari, iri kantakaantakirori ikaaripiroshiritantakari oyyiki atziriiti. Iriima pashini atziri kimisantani, iri kantakaantakirori itampatzikashiritantaari oyyiki atziriiti.

²⁰ Iro opoñaantari josankinatakaantaitziro Ikantakaantaitani, jiyotantaiyaari atziriiti kaaripiro jinayitzi. Okantawitaka antawoiti ipiyathawitaka, antawoiti inishironkatairi Pawa.

²¹ Pairani kimiwaitaka atziritatyiimi “Kaaripironkantsi”, iro ompirawaitatyaarinimi atziriiti, irojatzi owamaantakariri. Iro kantacha kimiwaitaka atziritatyiimi “Nishironkataantsi”, iro pinkathariwintantaatsinimi. Tima aritaki inishironkayitai Awinkathariti Jesucristo, itampatzikashiritakaayitai ankantaitatyaani añaayitai.

6

Ikamapithaitakiro kaaripironkantsi

¹ ¿Kamiithatsima ankanti: Thami ankaaripirowaiti inishironkapirotantairi Pawa?

² ¡Tii ari onkantya! Aña okimiwaitanaawo ankamapithatatyiiromi ayaaripironka. ¿Kantatsima kaminkari inkaaripiroti iyaamaninkakiini?

³ Aamaashitya pipiyakotakiro iirokaiti owiinkaawintakari Cristo Jesús, akimitakowaitaari tsika ikanta jowamaitakiri irirori.

⁴ Iro ojoyakaawintacha ankamayitaimi koñaawoini tsika akantawita pairani. Ikitaitakai. Ipoñaashitaka apiriintaa iijatzi, akimitakotaari Cristo. Tima jowaniinkawo Pawa owiriintairiri Cristo, ari okanta ikimitakaantairi aakaiti owakiraarimi atziri añaayitaimi.

⁵ Tima ojoyakotaari irirori, kimiwaitaka ankamayitaimi, aritaki iijatzi ampiriintayitai ikimitaakiro irirori.

⁶ Kimiwaitaka koñaawoini tsika akantayita pairani, ari intsipataitakairimi Cristo impaikakoitaimi. Ari okanta akamapithatantakawori akaaripirowaitaki. Irootaki kaari oyyantaari ompirayitari “Kaaripironkantsi”.

⁷ Tima apaani kaminkari tikaatsi jantayitai iyaamaninkakiini, tii ikaaripirotai.

⁸ Tima ari atsipataari Cristo jowamaayiitai, awintaashiri antsipataiyaari jañaashiritai iijatzi.

⁹ Tima ayotaiyai iiro japiitairo Cristo inkamawintantai. Apawojatzi okanta ikamaki, añaagai. Okimiwaitaawo tii ompirawaitaari “Kaamanitaantsi”.

¹⁰ Apawojatzi ikamawintakiri kaaripiroshiririiti. Irooma iroñaaka jañaawintairi Pawa.

¹¹ Ari pinkimitaiyaari iirokaiti, pinkimitakaantaiya pinkamapithatatyiiromi piyaaripironka, iri Cristo Jesús kantakaantakirori pañaawintantaariri Pawa.

¹² Irootaki, iiro pishinitanta ompiyakaashiwaitaimi piyaaripironka. Poitsinampairo pikowashitziri.

¹³ Kimitawaitakimi pinkamakityiimi, piriintaimi iijatzi, pinkimitakaan-tiro aritakimi jatakimi Pawaki, pinkantapairimi: “Jiroka nowatha, nantan-tapiintaawori kamiithatatsiri”. Aritapaaki pikimitakaantawo piwatha iro pinkaaripirowaitantapiintya.

¹⁴ Aritapaaki pikimitakaantawo “Kaaripironkantsi” atziritatyiimi, irootaki ompirawaitimini. Tii pañiimotairo Ikantakaantaitani, aña iro pañiimotai nishironkataantsi.

Ompirataari tampatzikashiritaantsi

¹⁵ ¿Kamiithatatsima ankantayiti iroñaaka: “Thami ankaaripiroshiriti, iiro aña imotantaawo Ikantakaantaitani, iro aña imotai nishironkataantsi?” ¿Tii ari onkantya!

¹⁶ ¿Tiima piyotzi aririka jompirataitimi, ontzimatyii pinkimisantapiintiri ompiratzimiri? Pikimitakaantakiro atziritatyiimi piyaaripironka, iro ompirawaitimini. Aririka pikantaka kamashiritakimi. Irooma pinkimitakaan-tanairo iri Pawa pinkimisantapiintai, aritaki pintampatzikashiritai.

¹⁷ Pairani pikimitakaantakawo iroomi “Piyaaripironka” ompirawaitakimini. Irooma iroñaaka poisokirotaawo pikimisantanaairo jiyotaitakimiri.

¹⁸ Tii ompirataimi “Piyaaripironka”, aña “Tampatzikashirinkantsi” ompirataimiri.

¹⁹ Nojyakaawintatziimiro tsika okanta ayotakotapiintziro aririka jompiraitai, ari onkantya ankimathatantyaawori okaatzi kompitzi-mowaitairi aakaiti. Tima pairani pikimitakaantawaitakawo atziritatyiimi “Kamaawotatsiri” iro ompirawaitakimini, ari okimitaakimiri iijatzi “Piyathataantsi”, tima oiyiki pipiyathatapiintaka. Irooma iroñaaka ompirataimi “Tampatzikashiritaantsi”, ari onkantya piñaantaiyaawori pinkitishiritai.

²⁰ Iiniro ompiratzimi “Kamaawotatsiri”, pisaikaminthawaitashitaka, tikaatsi shintsiwintimini pintampatzikashiriti.

²¹ Iro kantacha piyotai tikaatsi opantawo jiroka. Aña iro kamiithatatsi pinkaaniwintakotairo tsika pikantawita pairani. Piyotai iijatzi iitarika antayitziro jirokapaini aritaki inkamashiriyitai.

²² Tiira okimitakaantaimi iirokami ompiratani “Piyaaripironka”. Aña iri Pawa ompirataimiri. Irootaki kamiithatziimotaimiri. Tima pimatairo pinkitishiritai, ari pinkantaitaatyiiro pañaanitai.

²³ Jiroka “Kaamanitaantsi” iro kimiwaitakawori impinaitirimi antawaitapiintakironi kaaripirotsiri, kimitawaitaka iriimi ompiratani. Irooma “Kañaanitaantsi” iro kimiwaitakawori inishironkatani Pawa ipashitaariri ikaatzi tsipashiritaariri Jesucristo, Awinkathariti.

7

Jojyakaawintaitziro aawakaantsi

¹ Iyikiiti, iirokaiti noñaanatzi pikaatzi piyotakotziro Ikantakaantaitani. ¿Tiima piyotaiyini aririka inkami atziri, ikamapithatakiro Ikantakaantaitani?

² Ikimiwaitakawo tsinani tzimatsiri oimi. Iinta jañiimotziro oimi, ontzimatyii ontsipatapiintyaari. Irooma aririka inkamapithatakiro, aripaiti osaikashiwaitaiya.

³ Irooma oñaaki pashini shirampari iinta jañiimotziro oimi, omayimpirotaki. Irooma inkamakirika, ari osaikashiwaitaari, kantatsi oimintaiya pashini, iiro ikimitakaantaitawo mayimpiro.

⁴ Iyikiiti, okaatzi ogyakaawintachari jaka kimiwaitaka atziritakityiimi “Ikantakaantaitani”, iro piimintyaarimi pairani. Aritaki pikamapithatakiro jiroka, pitsipataari Cristo jowamaitakiri pairani. Okimiwaitaawo saikashiwaitaimi iroñaaka piimintaari pashini, jañaakaitairi pairani. Iro pantawaitantaanariri iirokaiti Pawa.

⁵ Tikira añiuro ogyakaawintainchari “Kaamanitaantsi”, owanaa apiyathatakawo Ikantakaantaitani, amatapiintakiro kamaawotatsiri. Irootaki owamaashiritakairi.

⁶ Okimiwaitaawo iroñaaka akamapithatairo, asaikashiwaitaa. Añagairi owakiraari, iriitaki Tasorintsinkantsi, kantakaawori antawaitantaanariri Pawa. Tii okimitaawo pairani, apankinawaitawo amonkaatiro paijatori josankinaitakiri.

Kaaripironkantsi saikashiritantatsiri

⁷ ¿Kamiithatatsima ankanti: “Tii opantawo Ikantakaantaitani?” ¡Tii! Aña irootaki yotakaanawori nokaaripirotopiintzi. Tima jiroka Ikantakaantaitani, kantatsiri:

Iiro pinintakotantawaitzi.

Iro kantzimaitacha iiro mi niyotakotairomi jiroka, iirotya niyotajaitzimi tzmaitatsi nokinakaashitakari nonintakowaitantapiintaki.

⁸ Irooma niyotakotairo jiroka Ikantakaantaitani, tii okantai namawiwainitai, owanaa nonintakowaitantapiintaki. Iiro mi niyotakotairomi jiroka ikantakaantaitani, iirotyaami okaaripirowaitzimi nantayitziri.

⁹ Pairani tii niyowita kaaripirori ninatzi aririka nonintakowaitanti nokinkishiritaniki. Nosaikashiwaitapiinta, tikaatsi shintsiwintinani. Irooma niyotakotairo Ikantakaantaitani, ari niyotanaki nokaaripirowaitaki. Niyotanai iijatzi aritaki nonkamashiritai.

¹⁰ Irootaki owamaashiritanari jiroka ikantakaantaitani. Aña irootawitaka Ikantakaantaitani, inkañaanitantaityaarimi.

¹¹ Nokimitakaantakiro naaka atziritatyiimi “noyaaripironka”, iro amashiwaitakinari niyotakotairo Ikantakaantaitani. Amatawiwaitakina, irojatzi owamaantakinari.

¹² Iro kantzimaitachari jiroka Ikantakaantaitani tasorintsi inatzi, tampatzika inatzi, kamiithari.

¹³ ¿Irooma owamiithanka, kantakaawori nonkamantaiyaari? ¡Tii ari onkantya! Kaari Ikantakaantaitani owamainani, aña noyaaripironka owamainani. Apa iyotakaakinawo noyaaripironka jiroka Ikantakaantaitani.

¹⁴ Ayotai iro ashiri okinkithatakotzi Ikantakaantaitani. Okimiwaitaawo impimantaitiromi awatha jompirawaitaityaawo, iroomi “Kaaripironkantsi” kimitaiyaawoni ompiratantani.

¹⁵ Iro kaari niyotanta iita nokaaripiroshiritantari. Tii naaka kowaminthawaitashitachani. Owatsimaashiriwaitina.

¹⁶ Tii inimowaitaajaitina okaatzi nimatapiintakiri, ari niyotziri kamiithari inatzi Ikantakaantaitani.

¹⁷ Irootaki okimitantakawori tii naaka antashiwaityaawoni, aña “Kaaripironkantsi” inatzi otzirintakinari, iro shintsiwintanari nimatantawori.

¹⁸ Okantawitaka nokowi nantiro kamiithari, tii nimatziro. Okimiwaitakawo irootakimi nowatha kaari kamiithatatsini.

¹⁹ Tii nokitsirinkiro nimatiro kamiithari nokowawitakari. Iro nimatapiintaki kaaripirori kaari nonintziri.

²⁰ Irootaki okimiwaitantakawori atziritatyiimi “Kaaripironkantsi” otzirintakina, irootaki antakaapiintakinawori kaaripirori.

²¹ Iro shintsiwintapiintakinari nonkaaripiroshiriwaiti, okantawitaka naaka kowawitacha nantiromi kamiithari.

²² Aña noshiriki, nokantashiritzi: “Imapiro Ikantakaantani Pawa”.

²³ Irooma nowathaki koñaawoini, okimiwaitakawo oñaashintsiwaityaawomi noshiri. Okimiwaitakawo iijatzi nowatha omontyaakaantaironi noshiri, ari oshintsiwintawaitiro onkaaripiroshiriwaiti.

²⁴ ¡Ikantamachiitana! ¿litama mataironi jomishitowakaantairo noshiri omontyaakaantawaitakiro nowatha?

²⁵ Iriitaki Awinkathariti Jesucristo mataironi. Nopaasoonkitairi Pawa otyaantakiriri jimatantaawori. Iro noshiri nohotyaantawori nokimisantziro Ikantakaantani Pawa. Irooma koñaawoini nowatha iro nimatantapiintantari okantakaantani “Kaaripironkantsi”.

8

Joshiritapiintaitari Tasorintsinkantsi

¹ Aritaki atsipashiritaari Cristo Jesús, iiro añihiro jowasankitaayitai.

² Tima tii añiimotairo Ikantakaantaitani kinkithatakotzirori kaaripironkantsi, kantakaantzirori akamashiritantaari. Aña añiimotairo pashini ikantakaantaitani kinkithatakotzirori añaashiriyitai atsipashiritaari Cristo Jesús.

³ Tikaatsi kitsirinkironi intampatzikashiritantyaawo Ikantakaantaitani, tima maawoni aakaiti atzirinkakiini otzimimotai awatha kaari aawiyawait-atsini. Iriima Pawa iri kitsirinkairori itampatzikashiritairi atziriti, jotyaan-tapaititakiri Itomipirori jatziritzimotanti, otzimimowitakari iijatzi irirori iwatha okimitawo awatha aaka. Iriitaki jowasankitaawintaki iyaaripironka atziriti.

⁴ Irootaki aawiyantaawori atampatzikashiriyitai, tima iroopiro inatzi ikantakaantaitakiri. Irootaki amatapiintai jimatakaayitairi Tasorintsinkantsi. Iiro antapiintashitaawo anintashiwaitari aakaiti.

⁵ Ikaatzi oshiriwaitawori jantiro inintashiwaitari, okimiwaitakawo atzir-itakimi “Nintashiwaitaantsi”, iro ompiratantyaarimi. Iriima oshiritakotaa- wori inkimisantiri Tasorintsinkantsi, iriitaki ijiwatairi.

⁶ Ikaatzi oshiritakowaitawori jantiro inintashiwaitari, iiro iyyinkaa iñaantyaawori inkamashiriti. Iriima oshiritapiintanakariri Tasorintsinkantsi, kamiitha jañaayitai.

⁷ Ikaatzi oshiriwaitawori jantiro inintashiwaitari, iiro iyyinkaa iñaantyaawori inkisaniintiri Pawa, tii ikimisantairo ikantakaantziri Pawa, iiro ikitsirinkairo inkimisantairi.

⁸ Ikaatzi matakironi jiroka iiro jinimotakairi Pawa.

⁹ Irooma irokaiti tii pimatairo jiroka, aña poshiritapiintaawo ikowakaimiri Tasorintsinkantsi, tima iri saikashiritantzimiri. Iriima kaari yotairini Itasorinka Cristo, tiimachiini jashitaari Cristo.

¹⁰ Okantawitaka pikaamaniwathawitaka, okantakaantziro piyaaripironka, aritaki isaikashiritantaimi Cristo, ari pañaashiritanai, okantakaantakiro jotampatzikashiritaimi.

¹¹ Aritaki isaikashiritantaimi Tasorintsinkantsi, irijatzi añaawathatakagaimini iijatzi, ari ikimitaakiri Cristo Jesús, jañaakaawathatairi.

¹² Ari okantari iyikiiti, tii opantawo antapiintashiyityaawo anintashiwait- ari.

¹³ Iroorika pantapiintanairi, aritaki pinkamashiritai. Irooma poshiritapi- intanaiyaaworika ikowakaimiri Tasorintsinkantsi, ojoyawaitanaawo atziri- tatyimi “Pinintashiwaitani”, iro powamaakimi, aritaki pañaashiritai.

¹⁴ Ikaatzi antanairori ikowiri Tasorintsinkantsi, aritaki intomitaiyaari Pawa.

¹⁵ Tima jirika Tasorintsinkantsi jotyaantakiri Pawa, iiro jookawintaimi iiro papiitantaawo pinkimitaiyaari ompirataariwo ithaawawaitzi. Iriitaki kantakaantironi intomitantairi Pawa. Aripirotaiyaari Pawa, ankantairi: “Paapá, Ashitanarí”.

¹⁶ Iri Tasorintsinkantsi yotakaironi aakaiti itomi Pawa.

¹⁷ Tima itomi Pawa anayitai, ari atsipataari Cristo ashitaawo maawoni jashitari irirori. Tima atsipatakari Cristo akimaatsiwaitaka, ari antsi-pataiyaari iijatzi tsika otzimapai jowaniinkawo.

¹⁸ Nokinkishirita naaka kapichiini inatzi akimaatsiwaita, tikaatsi oitzi-maitya jiroka aririka añagairo paata jowaniinkawo.

¹⁹ maawoni jiwitsikani Pawa joyaaniintairi japatopaititairi itomiiti Pawa.

²⁰ Jaminaashiwaitaka jiwitsikani, tii jaawiyiro ikowawitari, tima Pawa kantakaawori okantantapaintari. Iro kantacha jirikaiti oyaawintacha

²¹ jiñaayitairo jowaniinkawo, aririka isaikashiwaitaiya itomitaari Pawa. Ari okaatapaaki akimitakaantawo atziritatyimi “Shitzitaantsi”, iro ompiratantachanimi.

²² Kimiwaitaka maawoni jiwitsikaitakiri jatikawaiyityaani, ikimitakawo tsinani ontzimaaniti.

²³ Iijatzi aakaiti, okantawita añawitakari Tasorintsinkantsi itsipashiriyitai, kimiwaitaka iiniro atikawaiti akowi awijakoti iiro akimaatsiwaitanta, akowapirotaki tsikapaiti intomitai koñaawoini Pawa.

²⁴ Iro oyaakoniintani kantakaawori awijakoshiritantaiyaari, okantawitaka tikira añayitziro jiroka. Arimi añayitakiromi, ¿Iikiroma oyaakoniintatyiro?

²⁵ Ari okantari oyaakoniintani, ontzimatyii amatsinkashiritya, oyaakotairo kaari añiiri.

²⁶ Tima tii aawiyashiritanitzi, Tasorintsinkantsi nishironkatairi. Tii ayotzi tsika ankantya amaña. Iro kantacha iri Tasorintsinkantsi amanakowintairi, okimiwaitakawo jatikawintatyimi.

²⁷ Ikimathatziri Pawa jirika Tasorintsinkantsi jamanakowintai. Tima iriitaki iyotakopirotziriri Pawa iita ikowakairiri oitishiritaari.

Aritaki ankitsirinkairo maawoni

²⁸ Ayotirika oitya awijyimotaini, aritaki inkantakaatyaawo Pawa onkami-ithatzimoyitai. Tima iro ikaimashiritantairi antiniri ikowakaakairi.

²⁹ Ikaatzi jiyotsitakari Pawa aritaki inkimisantairi, iriitaki inkimitakaan-tairi itomipirori. Jirika Itomi, iri kimitanakawori itzinkami itomitari, ari jimpoiyyitapaaki pashini oyyiki iyikiiti.

³⁰ Jirikaiti itomitaari Pawa, iriitaki ikaimashiritairi, jotampatzikashiritairi, ari onkantya iñaantaiyaawori jowaniinkawo.

³¹ ¿Tsikama ankantakotiroka jiroka? Aña jinithaapirowaitakai Pawa, ¿arima intzimai iitya kitsirinkaini?

³² Pawa tii ithañaniintari itomipirori, aña ishinitakiri intsitokaitiri ikamawintantakairi aakaiti. Aritaki jantzimotakairo Pawa jiroka, ¿jiroma jantzimotai pashini kowityimotaini?

³³ Aritaki añayitakirot jotampatzikashiritai, ¿arima intzimaki iitya yakawintaini, jiyoshiitaira Pawa?

³⁴ Iriitaki Jesucristo kamawintairi, ipiriintaa iijatzi, isaikapai jakopiroriki Pawa itsipataari ipinkathariwintantai, iriitaki kankowintairi aakaiti. Ari-taki okanta, ¿arima intzimai iitya owasankitaawaitaini?

³⁵ ¿litama mataironi jaapithatairi Cristo, jowajyaantantairi jitakotai? Onkantawitasya ompomirintsitzimowaitai, iikiro jiyaatasyi jitakotai. Ari inkimitairori intzimirika owashironkaawitaini, inkowi imaamaniwaitai, antajyaaniintawaiti, onkowityimowaitai ankithaatyaari, ankowi-inkatakowaiti, japathakiroryaitai.

³⁶ Ari osankinatakotaka, kantatsiri:
Ari okantaitatyaani jowamaakaantaitina nawintaamachiitaimi iiroka.
Ikimitakaantaitakinari piratsi jowamaitziri.*

³⁷ Okantawitaka añaa-yitiro jirokapaini, aritaki ankitsirinkairo maawoni jiroka, tima jitakoyitai Pawa, ari jimatakaakairo ankitsirinkiro.

³⁸ Jiroka nawintaakari naaka: Onkantawitya añaa-wityaawo tsika oita: kaa-manitaantsi, añaa-mintotsi, maninkariiti, pinkathariiti, awijyimotantatsiri iroñaaka iijatzi paata, tzimatsiri ishintsinka,

³⁹ tsikarika oita jiwitsikaitziri, saikatsiri jinoki, iijatzi saikatsiri isaawiki. Tikaatsi owajyaantakairini Pawa iiro añaa-taawo jitakotai okantakaantakiro jantzimotakairi Awinkathariti Jesucristo.

9

Jiyoshiitaitakiri Israel-mirinkaiti

¹ Jiyotzi Cristo tyaaryoori inatzi nonkantimiri. Tima iriitaki Tasor-intsinkantsi pinkathariwintashiritanari, iri yotakaanari tii nothiiyawaita, nonkantimiro jiroka:

² Owanaa nowashiritakotakari nojyininkapaini Judá-mirinka kaari kimisantatsini, oiyiki okatsitzimoshiritakina.

³ Owanaa nonkowataikimi jawijakoshiritaimi nojyininkamirinkaiti, nonkowataikimi nonkamawintairi jawijakotantaiyaari. Ari onkan-taajaitakimi iijatzi jowajyaantainami Cristo, ari niyotakimi iro jawijakoshiritantaiyaarimi nojyininkamirinkaiti,

⁴ icharinitari Israel-ni. Tima iriitaki itomiwitakari Pawa jirikaiti, joñaagawitakari jowaniinkawo, tzimatsi ikajyaakaawakaakari, josanki-nawitakanari Ikantakaantaitani, jinintaawaiwitaka ithaamintapiintakari, tzimatsi ikajyaakaakiniriri.

⁵ Iriitaki iyyininkamirinkaititakari achariniiti. Irijatzi iyyininkamirinkaiti-takari Cristo, Pawatatsiri anaayitziriri maawoni, ari inkantaitatyaani inthaamintaityaari. Ari okantari.

⁶ Okantawitaka jirikaiti tii ikimisantanitzi, ¿kamiithatatsima ankanti: “Iiro imonkaata ikajyaakaantakiri Pawa?” ¡Tii! Tima inkaati impaitaitiri iroñaaka “Israel-mirinkaiti”, pashinijatzi jinatyi, kaari icharinipirori Israel-ni.

⁷ Ari okimitaawo awijyimotakiriri Abraham-ni. Tii ikimitakaan-taitziri iyyininkamirinka apititatsiri jowaiyani, añaa apaani. Iriitaki ikinkithatakoitziri jaka, ikantaitaki:

Iri Isaac jowaiyanipirori.

⁸ Ari ikimitsitakari Pawa tii ikimitakaantairi iriimi itomipirori maawoni jowaiyantakaantakiri Abraham-ni, apa itomitakari ikajyaakaakiniriri in-charinimirinkatyaari.

⁹ Jiroka ikajyaakaakiniriri, ikantakiri:

Paata pashini osarintsi onkimipaititaiyaawo iroñaaka, ari napiitiro nari-itaimi, intzimaki otomi Sara.

¹⁰ Ari okimitakari awijyimotakirori Rebeca, itsipaanitakaakawori acharinini Isaac.

* **8:36** Ikantakoitziri jaka “piratsi”, iri kantakotacha “oijya”.

¹¹ Tikira intzimiita jirikaite, tikira jantayitzi kamiithari iijatzi kaaripirori, aritaki tzimaki ikowakiri Pawa oitya jantiri. Ari imonkaatari jantayitiri. Tii iri kowashiwaityaawoni jantiro, aña Pawa kantakaawori jantantawori oitarika, ikaimashiritairi.

¹² Jiroka ikantaitakirori Rebeca:

Iri iyaapitsi ompiratyaarini jantariti.

¹³ Jiroka josankinaitakiri iijatzi:

Nitakotakari naaka Jacob, iriima Esaú nokisaniintakiri.

¹⁴ ¿Irooma ankantantyaari: “Tii itampatzikashiritzi Pawa, apaani jitakotaka, iriima pashini ikisaniintakiri? ;Tii ari onkantya!”

¹⁵ Tima Pawa ikantakiri Moisés-ni:

Iitarika nokowiri nonishironkatiri, aritaki nonishironkatatyaari.

Iitarika nokowiri nitakotyaari, aritaki nitakotatyaari.

¹⁶ Ñaakiro, kaari atziri kowashiwaityaawoni jantayitiro iitarika, aña iri Pawa kantakaawori jantaitantawori iitarika inishironkatairi irirori.

¹⁷ Ari ikantaitakiri iijatzi Faraón, jiroka josankinatakoitakiriri, ikantakiri: Irootajaantaki nopinkatharitakaantakimiri jiñaantaityaawori noshintsinka natsipitakaimiri iiroka. Irootaki inkinkithatakoitantinari maawoni kipatsiki impairyaitaina.

¹⁸ Ari ikantari Pawa, inishironkatziri ikowiri irirori. Irijatzi kantakaawori ikisoshiritantari ikowiri irirori.

¹⁹ Kimitaka ari pinkantakina: ¿Litama jowasankitaantariri Pawa ikaaripirotaakayitzi, iiroka okantaajaitzi jowashiñagairo ikowakiri Pawa jantiri?

²⁰ Iro kantacha, nonkanti naaka: Tikaatsi piyomachiiti iiroka patzirinkakini pinkantantyaari. Tii pipinkathatziri Pawa. Incha poshiritakotyaari witsikayitziro kowitzi. ¿Kantatsima oñaanatiri iyowiti, onkantiri: Tii opantaajaitana piwitsikakina?

²¹ ¿Iiroma jiwitsiki apaani owaniinkatachani, jiwitsikaki pashini kaari opantapirotawo? Aña kantatsi, tima iriitaki ashitawori iyowiti.

²² Ari ikimitsitari iijatzi Pawa, jiwitsikayitakiri ojoyawitakawori kowitzi. Tzimatsi jiwitsikakiri jiñaayitairo jatsipitaiyaawo iyatsimanka, jatsipitaiyaawo ishintsinka japirotantaiyaari. Iro kantzimaitacha Pawa, amawi ikantawintapaintakari jirikaite.

²³ Opoñaantari jiwitsikiri Pawa kaari opantari, ikowatzi imonkatziyantaiyaariri pashini jiwitsikani ikowiri inishironkatairi, jiyoshiitakiri pairani jiñaayitairo jowaniinkawo.

²⁴ Aakayitaki jiyoshiiyitairi ikaimashiriyitai. Tii apa aakaiti a-Judá-mirinkatzi, ari akaayitairi pashinijatzi kaari ajyininkata.

²⁵ Iro jiñaawaitakaakiriri Pawa pairani Oseas-ni, ikantaki:

Jirika atziri kaari nojyininkawita, nonkimitakaantairi, “Nojyininka”.

Ikaatzi kaari nitakowita pairani, nonkimitakaantairi, “Nitakotani”.

²⁶ Irooma janta tsika ikantaiwitaka, “Tii pijyininkatyaana iirokaiti”,

Ari inkantayitai, “Itomiiti pinatzi Pawa, Kañaniri”.

²⁷ Jiroka ikantsitakari Isaías-ni inkinkithatakotziri incharininyaari Israel-ni: Onkantawitya oyyiki incharininyaari, inkimiwaitaiyaawo oyyikitzi impaniki jiñaathapiyaaki,

Kapichiini awijakotaatsini.

²⁸ Tima jomapokairi Pinkathari maawoni kipatsijatziiti, tampatzika inkantya jowasankitaakaantairi.

²⁹ Ikantaki iijatzi Isaías-ni:

Iiromi ityaaryootakimi achariniiti, ikimpoyaawintakiri Pinkathari Shintsipirori,
Ari añaayitairomi jiñaakiri pairani Sodoma-jatzi, iijatzi Gomorra-jatzi.

Jotampatzikashiritairi jawintaamachiitaita

³⁰ ¿Irooma ankantantyaari: “Iro jotampatzikashiritantaitariri kaari ajyininkata jawintaamatsita irirori?”

³¹ Irooma aakaiti icharinipiroitari Israel-ni, tii akitsirinkiro añaayitiro, okantawitaka apankinawaitawo Ikantakaantaitani”.

³² ¿Iitama kaari ikitsirinkantawo? Iro kaari ikitsirinkantawo tima joshiritakowaitatyaawo ipankinatashitari irirori. Tii joshiritakotaawo ikowakairiri Pawa jawintaashiritari. Okimiwaitakawo jantziwatakityiyaa-womi mapi.

³³ Ari ojyawaitakawo okaatzi josankinaitsitakari, kantatsiri:
Nowakiro mapi ikowapiroitani janta otzishiki Sion. Owaryaantzi jiroka mapi aririka jantziwaityaawo.
Inkaati awintaashiritaiyaarini kimitakawori mapi, iiro jaminaashiwaitaa paata.

10

¹ Iyikiiti, nokowi naaka jawijakoshiritai nojyininkapaini Israel-mirinka. Irootaki namanantariri Pawa.

² Niyotzi naaka ithaamintashiwaitari Pawa jirikaiti, jantashiwaitawo tii ikimathatzimaitawo.

³ Tii jiyotaiyini ikowatzi Pawa jotampatzikashiritairi, tii ikimisantzi ikowashitawo intampatzikashiritantyaawo ipankinawaitari apaniroini.

⁴ Iri Cristo othotyaakirori okantakota Ikantakaantaitani, iri tampatzikashiritakairi awintaashiritanaariri.

⁵ Jiroka okaatzi josankinawitakari Moisés-ni okantakota Ikantakaantaitani intampatzikashiritaitantyaarimi, ikantaki:

Inkaati monkaataironi, iriitaki añaashiritaatsini.

⁶ Tii imonkatziyawo okantakota awintaashirinkantsi otampatzikashiritantatsiri. Tii okowapirota jimonkaataitiro tsikarika oitya. ¿Kantatsima monkaawaitzirori Ikantakaantaitani jiyaati inkitiki ishintsiwintairi Cristo jowawijaakoshiritanti?

⁷ ¿Kantatsima jiyaati iijatzi sarinkawiniki jowiriintairi Cristo ikamawita-painta?

⁸ Aña jiroka ikantaitaki:

Aritaki piyoshiritairo ñaantsi, aritaki piyothatairo iijatzi.

Okaatzi kantakotachari jaka “ñaantsi”, irootaki nokinkithatakaapiintakimiri awintaashiritaari Cristo. Jiroka okanta:

⁹ Aririka piñaanitaiyaawo pinkanti, “Nowinkathariti jinatzi Jesús”, aririka pawintaashiritanaiaari Pawa iri owiriintairi ikamawitaka, aritaki pawijakoshiritai.

¹⁰ Aritaki pawintaashiritaari irootaki jotampatzikashiritantaimiri. Aritaki añaanitaawo jiroka, irootaki jowawijaakoshiritantairi.

¹¹ Tima ari okantzi Osankinarintsipirori:

Inkaati awintaashiritaiyaarini, iiro jaminaashiwaitaa.

¹² Onkantawitya aakarika Judá-mirinka, aakarika Grecia-paantiri, iriitaki Cristo Awinkatharitita maawoni. Iitarika amanaiyaarini aritaki inishironkatairi.

¹³ Tima jiroka ikantaitaki:

Iitarika amanaiyaarini Pinkathari, impairyaagairi, aritaki jawijakotai.

¹⁴ ¿Kantatsima jamanaitiri Pawa tii jawintaashiritaitari? ¿Kantatsima jawintaashiritaitaari Pawa, tii ikimakoitziri? ¿Kantatsima inkimakotaitiri tii ikinkithatakoitziri?

¹⁵ ¿Kantatsima inkinkithatakoitiri, tii itzimi otyaantantatsini? Iroowa josankinaitantakawori, kantatsiri: ¡Owanaa inkamiithakiitataiki amironi kamiithari ñaantsi isaikantaitari kamiitha!

¹⁶ Iro kantzimaitacha, tii maawoni inkimisantaitiro Kamiithari Ñaantsi. Irootaki ikantantakari Isaías-ni: Pinkathari, kimitaka tii ikimisantaitziro nokinkithatziri.

¹⁷ Okowatya jitaityaawo inkimaitawakiro iñaani Pawa jawintaashiritaitantyaariri.

¹⁸ Nokantzi naaka, “¿Aritakima ikimaitakiro?” Aritaki, jiroka josankinaitakiri kantatsiri:

Ikinkithatakoyiitakiro nampitsiitiki,
Ikimaitakiro tsikarika isaikayitai jaka kipatsikika.

¹⁹ Napiitiro nonkanti, “Jirikaiti icharinitakari Israel-ni, ¿Ikimathapirotakiro?” Iriitaki Moisés-ni oñaagantakirori josankinariki, ikantaki:

Ari nonkantakaiyaawo pisamaniintaiyaari pashinijatzi atziriiti kaari jyininkatawakaachani.

Owanaa pinkisashiritiri ikaatzi piitziri “masontzishiririiti”.

²⁰ Irojatzi ikantakiri Isaías-ni irirori:

Jiñaayitaana kaari kowakowatinani.
Noñaagayitaari kaari aminaminatinani.

²¹ Iro kantacha jiroka ikinkithatakotakiri Isaías-ni ikantakota Israel-mirinkaiti, ikantaki:

Nakotashitapiintawitakari, iro kantzimaitacha tii ikimisantaiyinani, piyatha ikantaiyakani.

11

Tzimayitatsi Israel-mirinka kitsirinkakirori

¹ ¿Nokantatziima imanintziri Pawa jirika Israel-jatzi jashitari? ¡Tii ari nonkanti! Tima naakatsitaka kaatziriri Israel-mirinkaiti, icharini Abraham-ni ninatzi, icharini ninatzi iijatzi Benjamín-ni.

² Tima tii imanintana Pawa, iriitaki yoshiitakinari. Pinkinkishiritiro Osankinarintsipirori, tsika ikinkithatakota Elías-ni jamanakowintari iyyininkapaini, ikantaki:

³ Pinkathari, jowamaitakiri Kamantaniriiti,
Ipookaitakiro taapirimintotsi.
Naaka yotapainchari, ikowaitatzi iijatzi jowamagaitina naaka.

⁴ Jiroka ikantzi Pawa jakanakiri:

Tii iiroka yotapainchani. Aña nokimpoyaawintaki pashini ikaatzi 7,000 shirampariiti kaari otzirowachani impinkathatairi Baal.

⁵ Ari okantakari iijatzi, tzimatsi kapichiini nojyininka jiyoshiitakiri Pawa inishironkatairi.

⁶ Kaarimachiini ipankinatani jinishironkatantaariri Pawa, aña jinishironkatashitaari. Ari okantakotari nishironkataantsi.

⁷ Ari okanta, tii ikitsirinkiro maawoni Israel-mirinkaiti ikowawitaiyarini. Iro kantacha tzimayitatsi kiyopayipaini kitsirinkakirori, ari ikimiyitakari jiyoshiitakiri Pawa. Iriima pashiniiti ikisoshiritakaayitairi Pawa.

⁸ Irootaki josankinaitantakawori jiroka, kantatsiri:

Iri Pawa kantakaawori ijampashiritantaitari.
Tzimawitacha irooki tiimaita iñaantzi.

Tzimawitacha ikimpita tiimaita ikimayitzi.

Irojatzzi ikantzimaitawo iroñaaka.

⁹ Jiroka josankinatakotakiri iijatzzi David-ni, ikantaki:

¡Onkamintha jaitairi tsika joriyiitakiri!

¡Onkamintha jantziwatataitya!

¡Onkamintha jowasankitaitiri!

¹⁰ ¡Onkamintha iiro jokichaakitzi!

¡Onkamintha intsiyamitsitakairi!

Jawijakoshiritai pashinijatzzi atziri

¹¹ Tima ikantai: “Onkamintha jantziwatataitya nojyininkapaini”. ¿Irooma ogyakaawintachari japiroitairi? ¡Kaari! Iro ogyakaawintacha ikinakaashita-paintari, jowawijaakominthatairi Pawa pashinijatzzi atziri, iro jimatanta-kawori Pawa jiroka onkantya iñaantyaariri nojyininkapaini jirikaiti, iro inkowantapirotaiyaari irirori jawijakoyitai.

¹² Tima ikinashiwaiwitaka okantakaantakiro inishironkaitantyaariri pashinijatzzi atziri nampitawori maawoni kipatsiki. Iro kamiithapirotatsiri aririka japiitairo inishironkaitairi paata nojyininkapaini.

¹³ Iroñaaka nonkantimi iirokaiti kaari nojyininkayita. Naakataki jowaitaki Notyaantapiroriti nonkinkithatakaayitaimi kaari nojyininkata pashinijatzzi pini. Shiritha nonkantawintyaawo nantawairi.

¹⁴ Iro nokowapirotairi ikowashiryaakotakinawo nojyininkapaini okaatzzi nimatziri, ari jawijakoshiritantaiyaari kiyopayipaini irirori.

¹⁵ Tima imanintakiri iriroriiti Pawa, iro opoñaantari raapatziyaiyaari Pawa maawoni isaawijatzzi. Irooma paata raapatziyaiyaari Pawa nojyininkapaini, onkimiwaityaawo impiriintaatyimi ikamawitaka.

¹⁶ Incha nojyakaawintawakimiro: Tima tsika okanta ojyi naarijyintsi, ari okantsitari iijatzzi ojyipatha. Jiroka ogyakaawintachari: Tima iriyyi-witaka itayitakawori nochariniiti itasorintsishiritaki, ari inkimitaiyaari paata inkaati incharinitaiyaari. Inkimitaiyaawo iijatzzi okanta inchaparitha, ari okantsitari iijatzzi otiwa.

¹⁷ Jiroka ogyakaawintari inchaparitha, iriyyitaki nochariniiti itayitakawori pairani. Ogyakaawintachari otiwa, iriitaki nojyininkapaini Judá-mirinka tzimayitaatsiri iroñaaka. Kimiwaitaka inchikaitakiromi jiroka otiwa, ogy-ookatiwatantyaari pashini otiwa jontsirikaitakiri, kamiitha onkantya ogy-ooki okantakaawo oparitha. Ikaatzzi ogyakaawintziri otiwa jontarikaitakiri, iriitaki atziriiti kaari nojyininkata.*

¹⁸ Irootaki iiro okantanta pasagaawintawaitya. Pinkinkishiritiro, iirokataki otiwa inchato, irootaki añaakaayitziri oparitha.

¹⁹ Kimitaka ari pakakimi iirokaiti, pinkantaiyini: “Aña ichikaitakiro otiwa nojyookatiwatantaari naaka”.

²⁰ Ari okantawitari, iro kantzimaitachari pinkinkishiritiro kimiwait-aka iriimi nojyininkapaini Judá-mirinka inchikatiwaitakimi okantakaantziro tii ikimisantzi. Irooma iirokaiti kaari nojyininkata, iirokataki poyaata-paakariri okantakaantziro pawintaashiritaa. Tii okantzi piñaapirowaitashitya, aña pimpinkathatiri Pawa.

²¹ Tima Pawa iri chikakirori itakawori otiwa, paamaakowintya ji-mataimikari iijatzzi iirokaiti.

²² Ari piñiuro katsima jinatzi Pawa, iro kantacha nishironkataniri jinaatzzi iijatzzi. Ikaatzzi antziwashiritainchari iñaayitakiro owanaa ikatsimatzi

* **11:17** Kinkithatakotachari jaka pankirintsi ashitawori oparitha, ashitawori otiwa, irootaki ikantait-sitari “Olivo”.

Pawa. Irooma iirokaiti, ari piñaapiintairo inishironkayitimi iikirorika poisokirotyaari Pawa. Irooma iirorika poisokiroitari, ari inkimitakaan-takimi otiwa ichikaitakiri.

²³ Ikaatzi ichikatiwaitakiri pairani, aritaki jontsirikaitairi iijatzi, aririka jowajyaantairo ithainkawaitziri Pawa. Tima Pawa kantatsi jimatiro.

²⁴ Iirokaiti kimitakawori otiwa pankirintsiniro jontarikaitakiri pankir-intsipiroriki. Owanaa onkamiithapiroti iroorika jontsirikaitai otiwapirori oponkitzipiroriki iroori.

Impiyashiritakaitairi Israel-mirinkaiti

²⁵ Iyikiiti, nokowi piyotiro kaari ikimathaitzi pairani onkaati jantiri Pawa. Iiro poshiriwaitashita aritaki piyotakiro maawoni. Añaayitakiri jirikaiti nojyininka Israel-mirinkaiti, tzimatsi kisoshiritakaakiriri. Iro kantacha, inapaintatzi jiroka irojatzi imonkaatatantyaari inkaati awijakoshiritaatsini kaari nojyininkata.

²⁶ Impoña, jawijakoshiritai iijatzi Israel-mirinkaiti. Ari okanta josanki-natakoitakiri, kantatsiri:

Ari impoñiia Sion-ki ookaakowintaniri,

Iri kantakaiyaawoni jowajyaantantyaawori ichariniiti Jacob ithainkatasor-
intsiwaitzi.

²⁷ Ari onkantya othotyaantyaari okaatzi kajyaakaawakaantsi,
Naakataki apirotaironi iyaaripironka.

²⁸ Tima jirikaiti nojyininka Judá-mirinka imanintakiro Kamiithari Ñaantsi, ikimitakaan-tari Pawa iri iisaniintani, ari okanta inishironkatantaimiri Pawa iirokaiti. Iro kantacha Pawa, aña jiyoshiitsitataikari nojyininkapaini, iikiro jiyaatayi jitakotyaari, ari onkantya iñaantyaawori tsika okanta ika-jyaakaakiniriri itanakawori nochariniiti.

²⁹ Tima aririka inkaimashiritanti Pawa, inishironkayitantzi. Iiro jowa-jyaantziro.

³⁰ Pipiyathatsitakari pairani iirokaiti Pawa. Ipoñaanaka nojyininkapaini ipiyathanakari, iro opoñaantakari inishironkayitaimi iirokaiti.

³¹ Jirikaiti piyathawaiwitachari iroñaaka, aritaki iñaayitairo paata inishi-ronkaitairi ikimitaitzimi iirokaiti iroñaaka.

³² Ari okantakari, joñaagantakiro Pawa maawoni apiyathawaitaka, ari iki-nakaakiro joñaagantantawori inishironkayitakai maawoni.

³³ Iyokitzii nowataikiri Pawa jiyotanipirowaita, ikimathatziro maawoni. Tikaatsi yopiroitroni jantiri irirori, tsikarika inkantairo.

³⁴ Jiroka josankinatakoitakiri, ikantaitaki:

¿Litama yotzirori ikinkishiritari Pinkathari?

¿Litama matironi inkaminairi?

³⁵ ¿Kantatsima jomapokaitiri impashitaityaarimi irirori? Aña iriitataiki itaka-wori ipashitantaka.

³⁶ Iriitaki Pawa kantakaan-tawori otzimantari tsikarika oitarika, iriitaki poñaakaan-tawori, iriitaki ashitawori. Ari jashi jowatyiro ipinkathaitairi. Ari onkantyaari.

12

Onkaati jantayitiri kimisantzinkariiti

¹ Iyikiiti, aritaki inishironkatakimini Pawa, nokowakotzimi pishiniwin-taiyaari iiroka, pinkimitaiyaarimi piratsi itagaitziniriri Pawa. Tii pojoyakota-jaantari piratsi, aña pañaayitai iirokaiti pinkitishiriyitai, irootaki inimotziriri Pawa. Ari okanta ikowiri Pawa apinkathayitairi.

² Iiro pikimitakowaitashitari isaawijatzi. Iri Pawa pishiniti jowakiraashir-
itaimi. Ari onkantya piyotantyaawori ikowakaimiri, kamiithatatsini, ini-
motirini, matzirori okamiithatzi.

³ Iri Pawa nishironkataanari naaka okanta niyotaayitantaaimiri, irootaki
nokantantzimiri: Iiro pikimitakaantashiwaita iirokataki ñaapirori. Pinkink-
ishiritakotya kamiitha iiroka, pimatantyaawori ikowakaimiri Pawa iikiro
piyaatatyi pawintaanatyaari.

⁴ Poshiritakotiro tsika akantayita awathaki. Tima tsika akantawathayita,
iro antakaayitairori oiyyitarika.*

⁵ Aaka jojyakaawintaitzi awintaashiritaari Cristo. Akimiwaitaa aakami
iwatha Cristo. Okantawitaka apashiniwaiwita, iro kantacha apaani akantaa,
kimiwaitaka ayontaawathatawakaatyiiyaami.

⁶ maawoni aakaiti itasonkawintayitakai amonkaatantyaawori antayitairi.
Tzimatsirika kamantantaniritatsiri, jantiro ikowakairiri Pawa, iikiro jawin-
taatyiiyaari.

⁷ Tzimatsirika amitakonitantatsiri, jimonkaatiro irirori. Tzimatsirika
yotaantatsiri, jimonkaatiro irirori.

⁸ Tzimatsirika minthatanitakaantachari, jimonkaatiro irirori. Tzimatsirika
pashitantanitachari, impantapirotai oyyiki. Tzimatsirika jiwatakaan-
taniritatsiri, ishirithawintyaawo jantawairi. Tzimatsirika nishironkatantat-
siri, kimoshiri inkantya jimonkaatairo.

⁹ Ontzimatyii pitakotantaiya kamiitha, iiro pamawinawaita. Samaniinta
powairo kaaripirori, irooma kamiithari kiso powanairo.

¹⁰ Pinkamaityaawo pitakoyitanta, pinkimitakaantiro pitakotyaarimi pir-
intzi okaakiini. Pimpinkathatiri pashinipaini.

¹¹ Shiritha pinkantya, iiro pipirawaita pantawaitainiri Awinkathariti.

¹² Kimoshiri pinkantya poyaakoniintiri Cristo. Amawiwaini pinkantya
aririka piñaayitiro pomirintsitzimotimini. Pamanapiintaiya.

¹³ Ontzimatyii pimpashitaiyaari okowityiimowaitari oitishiritaari.
Poimaantapiinti pipankoki.

¹⁴ Pamanakotyaari owatsinawaitzimiri inishironkaitantyaariri irirori.
Iiro pipiyatari.

¹⁵ Pintsipatyaari pinkimoshiriti ikaatzi kimoshiriwaitatsiri. Pintsipatyaari
piraawaitya ikaatzi irawaitachari.

¹⁶ Aapatziya pinkantawakaiya. Iiro pimaninantawaitzi, pintsipatyaari
kowityaawaitatsiri. Iiro pikimitakaantashiwaita yotaniri pinatzi.

¹⁷ Tzimatsirika owaaripirowaitimini, iiro pipiyatari. Poñaagantiro, tam-
patzika pikantzimotari atziriiti.

¹⁸ Pintyaaryoowintairo pisaikantaiyaari kamiitha.

¹⁹ Nitakotani, iiro pipiyakowintawaita iiroka, pashitakaiyaari Pawa iri
piyakowintimini. Tima jiroka josankinaitakiri, ikantaitaki:

Ikantzi Awinkathariti:

Naakataki owasankitaantatsini,

Naakataki piyakowintantachani.

²⁰ Aririka intajyaaniinti piisaniintani, pimpiri jowanawo. Aririka imirini-
inti, pimpiri imiri. Aririka pimatanairo jiroka, ari inkiraanikiwaitanaki
jirika jiñaakirorika pantakiri.†

* **12:4** Kantakotachari jaka “tsika akantayita awathaki”, iro ojjyakaawintachari okantayita: oki iro
jaminaitantari, irooma kimpitantsi irootaki ikimaitantari, irooma paantintsii irootaki jowaitantari,
irooma akotsi irootaki joirikaitantari, irooma iitzintsii irootaki janiitaitantari. † **12:20** Kantako-
tachari jaka, “ari inkiraanikiwaitanaki”, iro ojyawori ikantaitzi iijatzii “powaampatiniri iitoki ojyiki
paampari”.

21 Paamaakowintya oitsinampaimikari kaaripironkantsi. Iro kamiithatatsi pimatapiintanairo kamiithari pinkitsirinkantyaawori kaaripirori.

13

¹ Ontzimatyii pinkimisantairi pinkathariwintzimiri pinampiki. Tii ipinkatharintsiwaitashita irirori, aña Pawa kantakaawori ipinkatharintsi-tantari.

² Iitarika kowatsini jimaamaniwaitiri pinkatharintsi, okimiwaitakawo iriimi Pawa jimaamaniwaitakiri, irootaki jowasankitaantaityaariri.

³ Ikaatzi antayitzirori kamiithari, iiro ithaawantawaitari pinkatharintsi. Iriima antayitzirori kaaripirori, iri thaawantawaitaityaarini. Ari okantari, pantzirorika iiroka kamiithari, iiro pithaawantawaitashitari pinkatharintsi, iriitaki thaamintaimiri.

⁴ Tima iri Pawa kantakaawori ipinkathariwintantari jirikaiti onkantya inkimpoyaawintantimiri. Aririka pantiro iiroka kaaripirori, ontzimatyii pinthaawi, tima tii aminaashiwaita otzimimotziri josataaminto. Tima iriitaki Pawa kantakaawori ipinkatharitantari jirikaiti, irijatzi Pawa kantakaiyaawoni jowasankitaakaantantyaariri kaaripiroshiririiti.

⁵ Irootaki pinkimisantantyaariri jirikaiti. Tii apa pinthaawantaiyaawo jimashirinka. Aña irootaki tampatzikatatsiri pimatairo jiroka.

⁶ Irootaki pimpinatantyaariri ikowakoyitzimiri jiwawintzimiri pinampiki, iro jañaantyaari irirori, tima jimonkaatatziro ikowiri Pawa.

⁷ Ontzimatyii pimpinayitairi maawoni pinkatharipirorintsi, iijatzi ikaatzi kimpoyaawintantatsiri nampitsi. Ontzimatyii pinkimisantiri, pinkatha powiri.

⁸ Iiro piñaashintsiwintawaitawo piriwitantii, aña piñaashintsiwintaiyaawo pitakotawakaayitaiya. Iitarika itakotantachari, jimonkaatatziro Ikantakaantaitani.

⁹ Jiroka josankinaitakiri Ikantakaantani, kantatsiri:

Iiro pimayimpiritzi.

Iiro pitsitokantzi.

Iiro pikoshitzi.

Iiro pithiiyakotanta.

Iiro pinintakotantawaitzi.

Tzimatsi iijatzi oiyiki pashini ikantakaantaitakiri. Iro kantzimaitachari jiroka iroopirotatsiri ikantakaantaitakiri, kantatsiri:

Pitakotaiyaari pijyininka pinkimitakaantyaari pitakotapiinta iiroka.

¹⁰ Opoñaantari iroopirotatsiri jiroka ikantakaantaitani, irootaki apatotzirori maawoni ikantakaantaitakiri. Iitarika itakotaariri iyyininka, tii jowaaripirawaitairi.

¹¹ Ontzimatyii amatapiintairo jiroka, tima irootaatsi awijakoshiriyitai. Okimiwaitakawo amagaatyimi, iro kantacha ontzimatyii ankakiyitai.

¹² Tima irootaintsi onthonkaiya tsiniriri, iro onkitiijyiinkatai. Irootaki owajyaantantyaawori antayitziro kaaripirori, jantapiintziri tsinirikiri. Iro kamiithatatsi ankimitakaantairo ankithaatakotyaawomi ampiyakowintantyaari,

¹³ onkantya antantyaawori kamiithari jantapiintaitziri okitiijyiinkatzii. Ari onkantya iiro aniyawaitanta, iiro ashinkiwaitanta, iiro amayimpiriwaitanta, iiro antantaawo kamaawotatsiri, iiro amaamanitawakaanta, iiro asamawakaanta.

¹⁴ Pojyakotaiyaari Awinkathariti Jesucristo, pinkimitakaantiri iriimi pinkithaatakotyaari. Iiro pantashiwaitawo okaatzi pinintashiwaitari.

14

Shipitashiritaniri

¹ Ontzimatyii paapatziyaari shipitashiritatsiri. Iiro pamawinawaitawo jiroka piñaanaminthawaitantyaari.

² Tima tzimatsi kimisantzinkari oshiritachari kantatsi jowayityaawo oitarika. Iro kantacha tzimatsi pashini shipitashiriri, apa jowayitawo pankirintsi.

³ Jirika kimisantzinkari owawori oitarika, iiro imanintawaitziri pashini kaari oyaawoni. Ari inkimitsityaari kaari owayitawori iiro imanintziri pashini owayitawori, tima Pawa tii jimanintziri irirori.

⁴ ¿Kantatsima ishintsithataitiri ompiratanintsi? Iiro, iri shintsithatirini ompiratariri, irijatzi thaamintawintirini. Ari okantari, iri Pawa otzikayitariri maawoni owayitawori oitarika, irijatzi thaamintawintirini.

⁵ Tzimatsi kimisantzinkari omairintantawori kitiiyyiri. Tzimatsi pashini kaari opashinitzimotzi kitiiyyiri. Ontzimatyii inkinkishiritakotaiya maawoni, tii okantzi jotzikayitiri pashini oitarika ikinkishiritari.

⁶ Itzimi pinkathatzirori kitiiyyiri, iri Awinkathariti ipinkathatzi. Ari okimitsitari iijatzi, iitarika owayitawori maawoni oitarika, iri Awinkathariti ipinkathatzi jowayitantawori, tima ipaasoonkitapiintziri. Ari ikimitari pinkayitzirori owanawontsi, iri Awinkathariti ipinkathatsita ipaasoonkitapiintziri.

⁷ Tii añaashiwaita aakaiti, tii akamawaitashita iijatzi.

⁸ Iinta añaayitzi, iriitaki Awinkathariti añaamotairi. Aririka ankamaki, irijatzi Awinkathariti akamimotzi. Ari okantari, iriitaki Awinkathariti ashitairi iinta añaayitzi, ari okimitsitari iijatzi aririka ankamayitaki.

⁹ Tima irootaki itzimantakari Cristo, ikamimotantaki, iro jashipirotantairi iinta añaayitzi, iijatzi aririka ankamayitaki.

¹⁰ ¿Iitama pikijyimatantariri piyyininka? ¿Iitama pimanintantariri iiroka? Aña iri yakawintantaatsini Cristo maawoni paata.

¹¹ Tima iro josankinatakoitakiri, kantatsiri:

Jiroka ikantakiri Awinkathariti: “Jotzirowaitai ipinkathaitaina maawoni. Imapiro”.

Aritaki inthaamintaiyaari maawoni Pawa.

¹² Aripaiti anthawitakotaiya maawoni aakaiti Pawaki.

¹³ Irootaki owajyaantantyaawori akijyimatawakaayita. Ontzimatyii ankantashiriti: “Tiro nokantzimoniintakaari pashini ‘nirintzitari’, notzikashiriwaitzirikari”.

¹⁴ Niyotzi naaka tii ithañaapithatantawo Pawa owayityaawo oitarika. Iro kantacha, tzimatsirika kinkishiriwaitachani kamiithatatsi impinkaitiri, jimatiro impinkawaiti irirori.

¹⁵ Aririka poñaagatyaari pashini kimisantzinkari powayityaawo ipinkiri irirori, tii pitakoshiritari. ¿Kamiithatatsima pinkantzimoniintakaiyaari pashini okantakaantziro powamachiitawo owanawontsi? ¿Pikowatziima powaaripiroshiritairi jirika? Irijatzi jirika kimisantzinkari, ikamawintakiri Cristo iijatzi.

¹⁶ Ari okantari, tii okantzi poñaagayitiri powayitari pikinkishiritari iiroka kamiithari inatzi, impoña inkantaitimi: “Jantakiro jirika kaaripirori”.

¹⁷ Aakaiti ipinkathariwintai Pawa, tii okowapirota okaatzi awayitari, okaatzi amiriyitari. Aña iro kowapirotacha antampatzikashiriyitai, asaikayitai kamiitha, ankimoshiritai, tima iriitaki kantakaawori Tasorintsinkantsi.

¹⁸ Iitarika matanakironi jiroka jantawaitainiri Cristo, aritaki jinimo-takaakiri Pawa, ari inkimitairi iijatzi atziriiti jaapatziyaari.

¹⁹ Ari okantari, ontzimatyii pantapiintairo kantakaantzirori isaikantaitari kamiitha, kantakaantironi inthaamintashiritawakaantyaari.

²⁰ Aririka powayityaawo oitarika, paamaakowintya papaatzirokari imonkaatakiniriri Pawa pashini kimisantzinkari. Tii othañaantsita owayitari. Iro kantacha, itzimirika owayitawori oiyitarika impoña inkantzimoniintyaari pashini, jantakiro kaaripirori jirika.

²¹ Tii opantawo pinkantzimoniintakaiyaari “pirintzitari”, okantakaantziro powayitari wathatsi, pimiritawo kachori, pantayitiro oitarika.

²² Iro kamiithatatsi piyotakoshiritairi iiroka, iri Pawa yotakotaimironi jiroka. Tzimatsirika kaari shipitashiriwintironi jiroka, aritaki jimatairo inkimoshiritai.

²³ Iro kantacha iitarika shipitashiriwaitatsini, aririka jowatyaawo oitarika, ari onkimitzimotaiyaari jantakiro kaaripirori. Tii jantairo okaatzi jiyotakoshiriwitari, kaaripirori inatzi jiroka.

15

¹ Aakaiti kimisantzinkari aawiyashiritaniriiti, ontzimatyii antsinam-pashiritzimotairi shipitashiritatsiri, tii apa antayitiro inimoyitairi aakaiti.

² Ontzimatyii antairo inimotirini ajyininka, onkaati minthashiritakaiyaarini jantairo kamiithari.

³ Irootaki jantakiri Cristo, tii ikowi inimotirini apaniroini irirori. Tima josankinaitakiro, kantatsiri:

Ikaatzi kawiyaawaitimini iiroka, irijatzi kawiyaakinari naaka.

⁴ maawoni osankinatainchari pairani, kimitakawori jiroka, josankinaitakiro jiyotaitiro. Jiroka Osankinarintsipirori, iroowa añaantawori atsinampashiriwaitzi, iro thaamintashiritakairi oyaakoniintantari.

⁵ Iriitaki Pawa kantakaawori atsinampashiriwaitzi, irijatzi thaamintashiritakairi. Owanaa nokowakotapiintakiri inkantakaiyaawo paapatziyawakaiya, maawoni pinkimitakotaiyaari ikanta Cristo Jesús.

⁶ Onkimiwaityaawo ari pintsipatawakaiya maawoni pimpampithaawintiri Pawa, ashitariri Awinkathariti Jesucristo.

Ikinkithaitainiri Kamiithari Ñaantsi kaari Judá-mirinkatatsini

⁷ Owanaa jaapatziyakai Cristo aakaiti, iijatzi pinkimitaiya iirokaiti, paapatziyaari pashini atziri, irootaki impinkathaitantyaariri Pawa.

⁸ Irootaki nokantapiintakiri: Iri Cristo jotyaantaitaki jantawaiwintiri nojyininkapaini Judá-mirinka. Iro jimatantakawori jiroka jiñaantaityaawori imapirotatya ikajyaakaakiriri Pawa pairani achariniiti.*

⁹ Ari ikantakiniri kaari nojyininkata, iro ipinkathayitantaariri iriroriiti, inishironkatairi Pawa. Jiroka josankinaitakiri, kantatsiri:

Nothaamintawintaimi janta isaikayitzi kaari nojyininkata.

Nompairyagaimi nompampithaawintaimi.

¹⁰ Jiroka ikantsitaitakari iijatzi:

Pashinijatziiiti, pinthaamintaina iirokaiti pintsipataiyaari jashitaari Pawa.

¹¹ Ikantaitaki iijatzi:

Pashinijatziiiti, pinthaamintaiyaari Awinkathariti.

jmaawoni atziriiti pinthaamintaiyaari!

¹² Ipoña ikantaki iijatzi Isaías-ni:

Ari intzimaki incharininyaari Isaí.

* **15:8** Iri ikantakoitzi jaka “Judá-mirinkaiti” jiitaitzi “totamishitaari”.

Iriitaki pinkathariwintairini pashinijatzi atziriiti.

Irijatzi joyaakoniintairi kaari ajyininkata.

¹³ ¡Iri Pawa thaamintakaimini, iri saikakaimini kamiitha pikimisantairi! Tima iri kantakaiyaawoni oyaakoniintantyaariri. ¡Iri Tasorintsinkantsi kantakaiyaawoni poyaakopirotantyaariri!

¹⁴ Iyikiiti. Niyotzi naaka imapiro pinishironkatawakaa iirokaiti, yotanipirori pinatzi, pimatakiro piyotaawakaayitaka.

¹⁵ Iro kantacha, nosankinatziro jiroka noshintsithatziro iiro pimajantantawo. Tima inishironkapirotaimi Pawa,

¹⁶ jotyaantaana nokinkithatakotainiri Jesucristo kaari nojyininkata. Nokinkithatainiri Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Pawa, okimiwaitaawo naakami Ompiratasorintsitaari. Iriima kaari nojyininkata, iriitaki kimiwaitakawori jashitakaitariri Pawa, namayitainiri Pawa iro kamiithatziro. Iriitaki Tasorintsinkantsi matironi jotampatzikashiritairi.

¹⁷ Okaatzi jantakaanari Cristo Jesús, kantawitacha nasagaawintyaawomi naaka, nonkinkithatakotiro nantawaitainiri Pawa.

¹⁸ Apa nokinkithatakotairo jimatakaakinari Cristo. Tima noñaayitakiri kaari nojyininkata ikimisantairo nokinkithatakotakiniriri, okaatzi nantawaitzimotakiri.

¹⁹ Iri Tasorintsinkantsi pakinawori shintsinkantsi notasonkawintantakari, iro nimatantakawori kaari jiñitapiintzi pairani. Nimatairo nokinkithatairo Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Cristo nitanakawo Jerusalén-ki, nokinayitanaki irojatzi Ilírico-ki.

²⁰ Ari okanta nokowantakari nonkinkithatakotiro Kamiithari Ñaantsi tsika tii ikimakoitziro iwairo Cristo. Tii apa nokowi niyaati tsika ikinkithatakan-taitaki.

²¹ Jiroka josankinaitakiri, ikantaitaki:
Ari jiñiiri nampitawori tsika tii ikinkithatakoitziro jirika.
Ikaatzi kaari kimakotirini, ari inkimathatakotairi.

Ikwaki Pablo jiyaatiro Roma-ki

²² Iro kaari okantanta niyaati pisaikaiyini iirokaiti, okantawitaka ojiyiki nokowapiintawitaka.

²³ Iro kantacha aritaki nimatakiro, tima tikaatsi nantanairi jaka nampit-siki, aritaki ojiyikitaki osarintsi nokowapiintawita nariitimi.

²⁴ Aririka nimatakiro niyaati España-ki, ari nokowi nariitanakimi pinampiki. Aririka nosaikimowaitanakimi janta, nokowi pimitakotina potyaantina España-ki.

²⁵ Iro kantacha, nitapaintyaawo niyaati Jerusalén-ki nimitakoyitiri oitishiritaari.

²⁶ Tima jirikaiti Macedonia-jatzi, iijatzi Acaya-jatzi, jotyaantaiyakinani irirori kiriiki nompantyaariri ashironkainkari kimisantzinkariiti nampita-
wori Jerusalén-ki.

²⁷ Iriitaki kowashitaincha impashitantayiti, tikaatsi shintsiwintirini. Okimiwaitakawo impinakowintatyaami ikimisantakaakiri kaari iyyininkata.

²⁸ Aririka nimonkaatakiro nompayitiri Jerusalén-jatzi jotyaantaitakiniriri, aripaiti nawijanaki pinampitawo iirokaiti niyaati janta España-ki.

²⁹ Niyotzi iri Cristo tasonkawintapirotinani aririka nariitakimi janta.

³⁰ Iyikiiti, nokowakotzimi pamanakotapiintaina iirokaiti, pojyakotyaanawo nokantapiintziro naaka. Iro nokowakotzimiri, niyotzi

pipinkathatziri iirokaiti Awinkathariti Jesucristo, iri Tasorintsinkantsi kankaimirori pitakotantakinari.

³¹ Pamanakotina iiro jaakaantantana thainkashiriri nampiyitawori Judea-ki. Pamanakotina jaawakoitantinawori kamiithaini ipakaantaitziriri oitishiritaari Jerusalén-jatzi, iro inimotantyaariri iriroriiti.

³² Iro nonkimoshiritantyaari niyaati pisaikaiyini iirokaiti, iriirika Pawa kowakainawoni. Ari nimakoryiimowaitimi iirokaiti.

³³ ¡Onkamintha iri Pawa tsipashiritimini, kamiitha isaikakaayitimini! Ari onkantyaari.

16

Jiwithaitari atzirüiti

¹ Iroowa Febe anakironi jiroka osankinarintsi. Iro nokimitakaantaa iroomi notsiro. Ojyiki antawaitaki iroori japatotapiintaitaka Cencia-ki.

² Paawakiro kamiitha iroori, irootaki jashitaari iijatzi Awinkathariti, kantatsi Paawakiro kamiitha pikimitapiintziri pashini oitishiritaari. Pimitakoyitiro iitarika okowayitziri. Tima ojyiki imitakoyitaki iroori. Ari okimitakinari naaka ojyiki imitakotakina.

³ Piwithatyaanawo Priscila iijatzi Aquila. Irootaki tsipayitakinari nantawaitziniri Cristo Jesús,

⁴ irootaki shiniwintakinari owawijaakotakina. Owanaa nopaasoonkitakiro jirokaiti, ari ikimitaakiro pashinijatzi kaari nojyininkata apatotapiintachari pashiniki nampitsi.

⁵ Piwithatinari iijatzi apatotapiintachari opankoki. Piwithatinari iijatzi nitakotani Epeneto, iri itanakawori nokimisantakairi Cristo janta Acaya-ki.

⁶ Piwithatinawo María, antawaiwintakimiri ojyiki iirokaiti.

⁷ Piwithatinari Andrónico, iijatzi Junias nojyininkapaini jinatzi, iri tsipatakinari jomontyaitakina. Iriitaki itakawori ikimisantaki tikiraamintha naaka, irijatzi ipinkathatakiri Otyaantapiroriiti.

⁸ Piwithatinari nitakotani Amplias, jashitaari Awinkathariti.

⁹ Piwithatinari Urbano, tsipatapiintakinari nantawaitziniri Cristo Jesús. Piwithatinari nitakotani Estaquis.

¹⁰ Piwithatinari Apeles, jaapatziyakari Cristo. Piwithatinari maawoni saikapankotziriri Aristóbulo.

¹¹ Piwithatinari nojyininka Herodión. Piwithatinari saikapankotziriri Narciso, inampishiritantaari Awinkathariti.

¹² Piwithatinawo Trifena, iijatzi Trifosa. Irootaki tsipatakinari nantawaitziniri Awinkathariti. Piwithatinawo nitakotani Pérsida. Irojatzi notsipatakari nantawaitziniri Awinkathariti.

¹³ Piwithatinari Rufo, jiyoshiitairi Awinkathariti. Piwithatinawo iijatzi inaanati, nokimitakaantari naaka iroomi nonaanati.

¹⁴ Piwithatinari Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes, itsipatapiintari iijatzi iriroriiti, jiitaitziri iyikiiti.

¹⁵ Piwithatinari Filólogo, Julia, Nereo iijatzi jitsiro, Olimpás, maawoni tsipatariri iriroriiti jiitaitziri oitishiritaari.

¹⁶ Itako pinkantya piwithatawakaanaia. Jiwithayitzimi iirokaiti maawoni apatowintapiintakariri Cristo jaka.

¹⁷ Iyikiiti, jiroka nokowakotzimiri: Paamawintyaari ñaanaminthatawakaachari otzikaminthatawakaawori jiyotaitakimiri pairani. Iiro pitsipayitari iirokaiti.

¹⁸ Aña okimiwaitakawo atziritanakityiimi “Inintashiwaitani”, iro ompiratanatyaarini. Kaari Awinkathariti Jesucristo ompiratyaarini. Iriitaki nintathawaitziriri shipitashiriri jamatawiwaitiri.

¹⁹ Nokimaki naaka kamiitha pikantaiyani iirokaiti, tii pipiyathawaita, irootaki oimoshirinkakinari. Nokowi naaka pinkamiithashiripiroti, onkimiwaityaawo tii piyotaaajaitiromi kaaripirori.

²⁰ Iri Pawa saikakaimini kamiitha, irootaintsi inkantakaiyaawo pinkitsirinkantyaariri Satanás, onkimiwaityaawo powithoryaakityiirimi paatzikakiri. ¡Onkamintha inishironkataimi Awinkathariti Jesucristo!

²¹ Jiwithatzimi Timoteo, tsipatanari nantawaitzi, iijatzi nojyininkapaini Lucio, Jasón, iijatzi Sosípater.

²² Naaka Tercio osankinatziniriri Pablo. Naakataki withatzimiri iijatzi, naaka jashita Awinkathariti.

²³ Jiwithatzimi Gayo. Ari nosaikiri ipankoki. Jiwithatzimi iijatzi nampita-wori jaka. Jiwithatzimi Erasto, owiriri kiriiki ashitari nampitsi. Jiwithatzimi iijatzi Cuarto, jiitaitziri iyiki.

²⁴ ¡Onkamintha inishironkayitaimi Awinkathariti Jesucristo! Ari onkantyaari.

Iwiyaantawori thaamintaantsi

²⁵ Thami anthaamintyaari kimpoyaawintaimiri, pimatantyaawori Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesucristo, kaari ikimathawiita pairani.

²⁶ Iro kantacha, joñaaganta irirori, jiyotaantayitaki maawoni nampitsiki, inkimisantakaantyaariri iijatzi janta. Irootaki josankinatakaakiriri Kaman-tantaniriiti jirika Pawa, Kañaaniri.

²⁷ Thami anthaamintaiyaari apaanitatsiri Pawa. Yotaniri jinatzi. Tima iri Jesucristo kantakaiyaawoni aakowintantyaawori anthaamintaiyaari. ¡Ari onkantyaari!

JITAKARI JOSANKINATZINIRI PABLO CORINTO-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo otyaantzimiro jiroka osankinarintsi. Jotyaantapiroriti Jesucristo ninatzi, tima iri Pawa kowakaakinawori, ikaimashiritakina. Ari notsipatakari Sóstenes nosankinatzimiro. Iriitaki nokimitakaantairi iyiki.

² Iiroka nosankinayitzini pikaatzi papatowintaari Pawa janta Corinto-ki, pikaatzi jotampatzikashiriyitaimi Cristo Jesús. Iri kaimashiriyitaimiri pikitishiriyitantaari, pikimitaari pashiniiti nampiyitawori tsikarika janta, pairyaapiintairiri Awinkathariti Jesucristo, tima irijatzi Pinkathariwin-tairiri iijatzi irirori.

³ Onkamintha inishironkayitaimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi, ari inkimitsitaimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Ipaasoonkitakagaitziri Pablo itasonkawintantaitzi

⁴ Nopaasoonkitapiintziri naaka Pawa, tima antawoiti inishironkayitaimi, itsipashiritakaimiri Cristo.

⁵ Irijatzi kantakaawori pikinkithatakotapiintantaariri, piyotakopirotanta-ariri iijatzi.

⁶ Irootaki poisokirotantawori okaatzi nitakari nokinkithatakotakimiri Cristo.

⁷ Pikanta poyaawintari impiyi Awinkathariti Jesucristo, tikaatsi kowityi-imotimini itasonkawintzimi pantawaitantaiyaanariri irirori.

⁸ Iri kantakaiyaawoni pintyaaryoowintantyaariri irojatzi impiyan-taiyaari, ari onkantya iiro otzimanta oitya jiyakawintapaimiri irirori.

⁹ Oisokiro jowimi Pawa, iriitaki kaimashiriyitaimini okanta paapatziyan-taariri Itomi, Awinkathariti Jesucristo.

¿Ijyinitatziima pairani irirori Cristo?

¹⁰ Iyikiiti, noshintsithatzimi nompairyiiri Awinkathariti Jesucristo. Nokowakotzimi paapatziyawakaiya, onkimiwaityaawo apaanimi onkantya pikinkishiritaniiti, iiro pikantawakaawintawo oityaarika.

¹¹ Tima nokimakiri ijyininkamirinkaiti Cloé ikantapaakina tii paap-atziyawakaa kamiitha.

¹² Tzimatsi pitsipayitari janta kantatsiri: “Nokimisantziri Pablo”. Pashini kantayitatsi: “Nokimisantziri naaka Apolos”. Pashini kantatsi: “Nokimisantziri naaka Pedro”. Tzimatsi pashini kantayitanaintsiri: “Nokimisantziri naaka Cristo”.

¹³ ¿Ijyinitatziima pairani Cristo? ¿Naakama paikakowintzimiri? Tima powiinkaayitaka pairani iirokaiti, ¿Naakama ipairyaitaki, inkantaiti: “Powiinkaawintyaari Pablo?”

¹⁴ Iro nopaasoonkitantariri Pawa okamintha tii naaka owiinkaayitimini. Apa nowiinkaamachiitakiri pairani Crispo, itsipatakari Gayo.

¹⁵ Iro iiro itzimanta janta kantashiwaitachani iroñaaka: “Nowiinkaawin-takari Pablo”.

¹⁶ ¡Jaa! Irijatzi nowiinkaatsitakari pairani Estéfanos, notsipataakiri ijyininkamirinkaiti. Tii nokinkishiritziro tzimatsirika pashini nowiinkaatakiri janta.

¹⁷ Tii iro jotyaantantyaanari Cristo nowiinkaantanti, aña jotyaantakina nonkamantantairo Kamiithari Ñaantsi. Tii nokimitakotapaakari yotaniri nokinkithatakoyitziro. Tima tii nokowi aminaashiwaitya iroopirotatsiri ipaikakoitakiri Cristo.

Iri Cristo, ishintsinka Pawa, jiyotani iijatzi

¹⁸ Tima aririka ankinkithatakaawityaari kaari oshiritachani ipaikakoitakiri Cristo, ikimitakaantai masontzishiri anatyimi. Irooma aakaiti awijakoshiritaari anai, ayoyitai imapirotatya joñaagantakiro ishintsinka.

¹⁹ Tima josankinatakoitsitakari kaari oshiritachani, ikantaitaki: Naapithatiri jiyotani yotaniwitachari.

Nompiyapithatiri ikinkishiritani kinkishiriwaiwitachari.

²⁰ ¿Tsikama inkantaiyaarika yotaniri? ¿Tsikama inkantaiyaarika yotzinkari ikaatzi yotaantashiwaitawori iroopirotzimotziriri iriroriiti? Aña Pawa jo-masontyaayitairi jirikaiti isaawijatziiiti, yotaniwitachari pairani.

²¹ Tima jirikaiti yotaniwaitashitachari, tii imatanitziro jiyotairi Pawa. Iri-ima Pawa matzirori jiyotanitzi, inimitakiri irirori jowawijaakoshiriyitairi ikaatzi kimisantañaanitairiri, okantawitaka itzimayitzi okimitzimowitari masontzishirinkantsi inatzi iñaani Pawa.

²² Aririka jiñi iro nojyininkapaini Judá-mirinka intasonkawintantaiti, iro inkimisantantyaari iriroriiti. Iriima Grecia-paantiri, aririka inkimayitiri ikimitakaantari iriroriiti yotaniri jinatzi, iriitaki inkimisantiri.

²³ Irooma naaka, nokinkithatakotanairi Cristo ipaikakowintantaka. Irootaki okompitzimotantakariri nojyininkapaini. Iriima Grecia-paantiri ikimitakaantakina nomasontzishiriwaitatyimi.

²⁴ Iro kantzimaitacha aakaiti, ayotaiyini joñaagantairo Cristo Itasorinka Pawa, iijatzi jiyotani. Irojatzi jiyoyitairi maawoni ikaimashiriyitairi Pawa, onkantawitatya Judá-mirinkarika jinatzi, kaaririka Judá-mirinka, maawoni.

²⁵ Tima Pawa janairi jiyotaniwaitashitari atziriiiti, okantawitaka jirika atziriiiti okimitzimowitakariri masontzinkantsi inatzi ikantayitakiri Pawa. Tima Pawa janairi atziriiiti otzimimotziri ishintsinka, okantawitaka jirika atziriiiti okimitzimotakariri tii aawiyantanitzi okaatzi ikantawitakariri Pawa.

²⁶ Iyikiiti, ontzimatyii pinkinkishiryaakotawakiro tsikarika pikantaiyani iiroka pairani tikira ikaimashiritaitzimiita. Tii itzimapirotzi yotaniri pikaataiyini, tii itzimapirotzi pijiwariti, tii itzimapirotzi ñaapirori pinkathari-wintzimiri.

²⁷ Iro kantacha Pawa jiyoshiitairi ikimitakaantawitakariri atziriiiti masontzi jinatzi, ari onkantya jowaañaantyaariri paata yotaniwaitashitachari. Jiyoshiiyitairi iijatzi ikimitakaantawitakariri kaari aawiyawaitaniri, ari onkantya jowaañaantaityaariri paata ñaapiroriiti.

²⁸ Ari ikinakaakiro Pawa jiyoshiiyitantaariri imanintaminthatani atziriiiti kaari ñaapirotzimoyitirini. Ari okanta opoñaantaari inintayitairo okaatzi jiman-intawiitakariri.

²⁹ Ari ikinakaairo Pawa iiro itzimanta iitya asagaawintawaitachani.

³⁰ Iri Pawa tsipashiritakagaimiriri Cristo Jesús, jotyaantairi irirori jiyotanitakaayitaimi, jotampatzikashiriyitaimi, jowamiithashiriyitaimi. Iri pinatakowintaimiri pisaikashiwaitaitaari.

³¹ Irootaki josankinayitiantakawori pairani, kantatsiri:

Tii opantawo jasagaawintashiwaitaitya apaniirini. Iro kamiithatatsiri asagaawintaiyaawo jantayitairi Awinkathariti.

2

Ikinkithatakoitairi Cristo ipaikakoitakiri

¹ Iyikiiti, niyaapaititaki naaka nariitimi nonkinkithatakotantimiriri Pawa, tii nokimitakotapaakari yotaniwaitashitaniri, tii nonintaaminthawait-ashitapaakimi.

² Apa nokowapirotatainakiro nonkinkithatakotapiintanaimiri Jesucristo, ipaikakoitakiri.

³ Tii noñiuro inimotina kamiitha nosaikimoyitakimi, aña thaawashiri nokantaka.

⁴ Ari okanta kaari okitsirinkapirotantzimi noñaaniyitakari, tii ojoyawo jiñaani yotaniwaitashitaniri. Iro kantacha okaatzi noñaaniyitakari, imatakiro oñaagantakiri Tasorintsinkantsi, oñaagantakiro ishintsinka.

⁵ Ari okantakari, iro ishintsinka Pawa kimisantakaakimiri, kaari jiyotani atziriiti matakaimironi.

Itasorinka Pawa oñaagantayitziro

⁶ Iro kantzimaitacha, aririka ankinkithatakairi antapashiritaniri, okamithatzi ankinkithatakotiniri yotanitaantsi. Iro kantacha jiroka yotani- taantsi, tii ojoyawo okaatzi jiyotaniwaitashitari isaawijatzi, jiyotaniwait- ashitari pinkathariyiwitachari iroñaaka. Tima iiro ikantaitatyaani jirikaiti.

⁷ Aña jiroka yotanitaantsi nokinkithatakotziri naaka, tii jiyotakopiroitziro pairani. Okimiwaitakawo jimanaitatyiiromi. Irootaki ikowitataikari Pawa, ari onkantya añaantaiyaawori paata jowaniinkawo.

⁸ Jirikaiti pinkathariwitachari iroñaaka, tikaatsi apaani yotakopiroitroni jiroka yotanitaantsi. Ari jiyotakiromi, iromi ipaikakotakaantzirimi Awinkathariti, otzimimopiroitziro jowaniinkawo.

⁹ Iro kantzimaitacha, iro josankinatakoitsitakari pairani, ikantaitaki: Okaatzi ikajyaakaakiniriri Pawa itakoyitaariri irirori, Anaapirotziro jokitapiintaitari, ikimapiintaitziri, Anaapirotziro okaatzi añaampiyakari.

¹⁰ Irooma aakaiti, jotyaantakairi Itasorinka Pawa jiyotakaantairori. Ari ikantari Tasorintsinkantsi, jiyotakaapirotairi Pawa.

¹¹ Tima tikaatsi matironi jiyotiniri ikinkishiritani pashini atziri, apaniironi jiyotziro ishiriki irirori. Ari ikimitari iijatzi Pawa, tikaatsi yotinirini ikinkishiritani, aña apaniironi jiyotziro irirori ishiriki. Jirika Tasorintsinkantsi, ishiri Pawa jinatzi.

¹² Irootaki Pawa inampishiritakaantairiri Itasorinka ashiriki, ayopirotan- taiyaawori ikajyaakaakairi aakaiti akimisantairi. Iro kaari kantaajaitatsini jiyotairo isaawijatziiti,

¹³ yotaantapiintakirori jiyotashiwaitari irirori. Aña okaatzi akinkithatako- tairi aakaiti iro jiyotakairi Tasorintsinkantsi. Irootaki akinkithatakaayi- tairiri antapashiritaniri okantakotajaanta ashiri.

¹⁴ Iriima kaari antapashiritaniri, tii ikimisantziro iriroriiti jiyotakaantawitakari Tasorintsinkantsi, aña okimitzimowaitakari masontzishirinkantsi. Tii okantaajaitzi jiyotakotairo irirori, tiira inampishiritantari Tasorintsinkantsi yotakaantatsiri.

¹⁵ Irooma aakaiti antapashiritaniri, aritaki ayotajaantairo maawoni oiy- itarika. Ari okantari, okantawitaka tii ikimathayitai isaawijatziiti tsika akantayitanaa aakaiti.

¹⁶ Irootaki josankinatakotsitaikari jaka, kantatsiri:
¿Tzimatsima iitya yotakopiroitairini ikinkishiritani Awinkathariti?
¿Tzimatsima iitya matirini jiyotairi?

Irooma aakaiti, jiyotakaayitairo okantakota ikinkishiritani Cristo.

3

Antawaitanainiriri Pawa

¹ Iyikiiti, tiitya nimataajaitiro nonkinkithatakaayitimi nokimitairi nokinkithatakairi antapashiritaniri. Aña kimiwaitakimi owakiraa pitanatyaawo pawintaiyaari Cristo. Kimiwaitakimi iiniro piinchaanikiti,

² iiniromi ithotaayitizi, tikira ipaitzimiroota tatsinaayitatsiri owana-wontsi. Tima tii okantzi pinkimathatairo niyotaawitzimiri, iiniro pikan-tayita irojatzii iroñaaka.

³ Tikiraata pantapashiritziita. Piñaanaminthatawakaayita pikisakoni-intawaita. ¿Kaarima jiroka imayitapiintakiri isaawijatziiiti?

⁴ Tima tzimayitatsi janta, kantatsiri: “Nokimisantziri Pablo”. Pashini kantayitatsi: “Nokimisantziri naaka Apolos”. ¿Kaarima jiroka kimitakawori iñaanaminthatawaka isaawijatziiiti?

⁵ ¿Litama naaka? ¿Litama Apolos? Naakamachiini apitiroiti jompi-ratani Pawa, jotyaantakina nonkinkithatakaayitaimi pinkimisantantaiyaari iirokaiti.

⁶ Tima naaka jojyakaawintaitaki pankitaintsiri. Iriima Apolos iri jo-jyakaawintaitakiri oyaatapaakinari ithamaitakotziro nopankitakiri. Iriima Pawa iri matajaantakirori jantapatakaapaakiro pankirintsi.

⁷ Tii jiñaapirotajaanta pankitakirori, ari ikimitari thamaitakotakirori. Aña iri ñaapirotajaantachari Pawa, antapashiritakaayitaimiri.

⁸ Kimiwaitaka intzimirika jantawaitakaitani. Jotyaantaitakiri impanki-waiti, jotyaantaitaki pashini inthamaitakotiro. Apa impinamachiitairi okaatzi jantawaimachiitaki, joipiyaitairi inampiki, tima tii ikowapirota-jaanta iriroriiti.

⁹ Ari nokanta aakaiti, kimitawaitaka naakami antawaitziniriri Pawa. Irooma iirokaiti, pikimiwaitakawo iiroka pankirintsimashi. Pikimiwait-akawo iijatzi iirokaiti, iirokami pankotsi.

¹⁰ Naaka kimiwaitakariri yotzirori jiwitsikiro. Naaka itakaantanakawori niwitsikakiro pankotsi, iri Pawa nishironkatakanari nitantanakawori niwit-sikiro. Ipoña ipokapaaki pashini thonkatironi jiwitsikiro. Iro kantacha ontzimatyii jamatsinkawintyaawo inthonkantyaawori kamiitha.

¹¹ Iriitaki Jesucristo ogyakawori itapiintawori jaayitziiri jiwitsikaitanta-wori pankotsi. Iiro okantzi ontzimi poyaatyaarini.

¹² Aririka jowaitakiro itapiintawori, kantatsi iroñaaka inthonkaitairo pankotsi. Jiwitsikaitantyaawo oro, kiriiki, mapipaini poriryaayitatsiri. Ari onkantaki iijatzi jiwitsikaitantyaawo inchakota, tsipanapaini.

¹³ Iro kantacha, aririka ontaiya pankotsitatsiri, ari jiñaitiro iitarika jiwit-sikantaitakawori pankotsiyitatsiri.

¹⁴ Okimitatya, iroomi jiwitsikaitantya mapipaini, iiro apirota ontaayitya, imapiro okisonitaki okaatzi jiwitsikaitantakari. Ojyiki ipinapiroitakiri wit-sikakirori pankotsi. Ari inkimitaitiri iijatzi jojyakaawintaitakiri witsikiro pankotsi, impinapiroitairi iijatzi.

¹⁵ Irooma, tzimatsirika witsikantakawori pankotsi kaari jyinkaatsini on-taiya, kapichi ipinaitairi jirika. Ari inkimitaitiri iijatzi jojyakaawintaitakiri witsikakirori jiroka pankotsi, kapichi inkantaiya jawijakoshiritantaiyaari, jojyakotaiyaari awijakotatsiri intaawityaami.

¹⁶ ¿Tiima piyotaiyini iirokaiti, iirokataki ogyakaawintari pankotsi? Kimi-waitakimi iiroka itasorintsi pankoti Pawa, iirokataki inampishiritanta Tasor-intsinkantsi.

¹⁷ Aririka intzimi owaaripirotirini ogyakaawintari itasorintsipankoti Pawa, ari jowaaripirotaire Pawa irirori, tima tasorintsi inatzi ipanko. Ari okanta jojyakaawintaitzimi iijatzii iirokaiti.

¹⁸ Paamaiya jamatawiitzimikari. Kimitaka tzimayitatsi janta kantatsiri: “Yotaniri ninatzi”. Aña iro kamiithawitachari inkinkishiritakopirotairomi okaatzi kimitzimowitakariri isaawijatzi masontzishirinkantsi inatzi. Tima jiroka, irootaki kankakaiyaawoni jiyotanitantaiyaari.

¹⁹ Tima Pawa tii opantzimotari okaatzi ikimitakaantakiri isaawijatziiti yotanitaantsi inatzi. Irootaki josankinatakoitakiri pairani, ikantaitaki: Iri Pawa oirikayitakiriri yotaniwaitashitachari, jiyoshirinkakiini.

²⁰ Josankinaitaki iijatzii kantatsiri:

Jiyotsitakawo Pawa ikinkishiriwaitari yotaniwaitaniri.

²¹ Irootaki, iiro jasagaawintantawo atziriiti okaatzi jiyomachiiwitari irirori-iti. Irooma iirokaiti, aritaki onkantaki piyotakoyitairo maawoni:

²² Okaatzi niyotaayitakimiri naaka, jiyotaayitakimiri Apolos, jiyotaayitakimiri Pedro, okantakota kipatsijato, añaamintotsi, kaamanitaantsi, awijayitatsiri iroñaaka, awijayitatsini paata. Aritaki onkantaki piyotakoyitairo iirokaiti maawoni jiroka, kimiwaitaka iirokami ashityaawonimi maawoni,*

²³ tima iirokaiti jashiyitaa Cristo, iriima Cristo jashitari irirori Pawa.

4

Jantawairi Otyaantapiroriiti

¹ Ari okantari, ontzimatyii inkimitakaantaitina jompiratani Cristo, naakaiti jowaki niyotaantairo kaari jiyotakowiita pairani.

² Iro kantacha itzimirika jowaitakiri jantayitairo oityaarika, ontzimatyii intyaaryoowintairo jimatantaiyaawori kamiithaini.

³ Niyotzi naaka pimonkatziyatyaanari nokaataiyini. Tikaatsi oitzimotina pikowirika paminakotinawo nantakirorika kamiithaini. Tikaatsi oitzimotaajaitina inkowirika jaminakotinawo jiwayitatsiri nampitsiki. Tima tii nokinkishiritapiintawo naaka nimonkatziyaari nokaataiyini.

⁴ Aririka niyakawintyaami naaka, kimitakatyaa tii otzimimotaajaitana nokinakaashitani. Iro kantacha tii naaka yakawintawaitachani, aña iriitaki Awinkathariti aminakopirotainani tzimatsirika.

⁵ Irootaki iiro pimatantawo iirokaiti pimonkatziyayitairi iityaarika. Aña iri Awinkathariti aminakoyitairini maawoni impiyapaititakirika. Iriitaki oñaagantapaironi okaatzi antayitakiri manaantsikiini. Ari joñaagantapairo iijatzii okaatzi akinkishiriwitari antayitirimi. Ari inkantaiyaari Awinkathariti thaamintawintaini paata.

⁶ Okaatzi nokinkithatakotakimiri jaka, nojyakaawintatya naaka notsi-patakari Apolos. Iro nokantantzimirori onkantya poisokirotantyaawori Osankinarintsipirori, tima irootaki ikantaitapiintakiri: “Iro powanaapirotziro osankinatainchari”. Aritaima powajyaantairo pimonkatziyapiintakina, pasagaawintapiintakina pinkantaiyini, “Iri anairiri pashini”.

⁷ Pikantayitaki ¿Piñaajaantakima panaakoyitairi pashiniiti? ¿Piyotashitakawoma apaniroidini kaari jiyotaitzimi? ¿Iitakama pasagaawintantari pikimitakaanta apaniroidini piyotanitashita?

⁸ Pasagaawintaiyakani iirokaiti pikimitakotakari pinkathariiti, ajyaagantaniriiti, aashiryaaniintawaitziri jowanawo. Kimiwaitakimi tii niyotaayitizimi naakaiti. Onkamintha pimpinkatharirowintantimi, ari onkantya nontsipatantimini tsika pipinkathariwintantzi.

* 3:22 Jiitaitziri jaka “Pedro”, irijatzi jiitaitziri “Cefas”.

⁹ Otyaantapirori ninatzi naakaiti tii nokimitaajaitari pinkathariiti, tii noñaapirotaiya. Aña ikimiwaitakawo iroñaaka jowamaakaantakinami Pawa, maawoni jaminakowintaitakina tsika ikantaitakina jowamaitana, jami-nakoyitakina atziririiti iijatzi maninkariiti.

¹⁰ Ikinkishiritakoitakina tii opantina nokinkithatakotziri Cristo. Irooma iirokaiti pikinkishiritakota yotaniri pinayitatzi pikinkithatakotairi irirori. Irooma naakaiti ikinkishiritakoitakina tii naawiyashiripirowainitzi. Irooma iirokaiti ikinkishiritakotizimi aawiyashiriwaitaniri pinatzi. Owanaa ipinkathaitakimi iirokaiti, irooma naakaiti, tiimachiini.

¹¹ Iikiro niyaatatzi noñaashiwaitakawo, irojatzi nokantziro iroñaaka, no-tajyaaniintawaitzi, nomiriniintawaitzi, thonkatakotakina, jowatsinaawaitaitakina, tii ontzimimotina nopanko,

¹² oyyiki nantawaitaki, naakajaantaki antawaiwintacha. Itzimirika kisani-intawaitanari, nonishironkayitziri naakaiti. Aririka jowatsinawaitakina, amawi nokantaiyani.

¹³ Aririka inkawiyawaitaitina, naminaminayitziro notsimaryaakaayitairi. Ikimitakaantakina tii opantana, kaagashimi ninayiti. Iiniro ikantaitana irojatzi iroñaaka.

¹⁴ Tii iro nosankinatantawori jiroka nokowi nowaañaayitimi, aña nokowatzi nonkaminaayitimi, nokimitakotari iwaapatiitari ikaminairi jitakotani itomi.

¹⁵ Kimitaka tzmawitaka oyyikipiroriiti kowawitainchari jiyotaimi iirokaiti, iro kantacha tii niyotzi tzmawitakarika kowawitainchani jaapatziyaimi jojariri iwaapatiitari. Irootaki nojyakaawintakiri naaka, kimiwaitaka iriimi Jesucristo matakaakinawoni nojyakotyaari naakami piwaapatitari, nokinkithatakaapaakimiro pairani Kamiithari Ñaantsi.*

¹⁶ Irootaki nosankinatantzimirori jiroka: Pinkimitakotaiyaanawo naaka.

¹⁷ Irootaki notyaantantakimiriri iroñaaka Timoteo, nokimitakaantziri iijatzi iriimi nitakotani notomi, iriitaki tyaaryoowintakiriri Awinkathariti. Iriitaki kinkishiritakaapaimironi tsika ikantakaakina Cristo, tsika nokanta niyotaayitairi kimisantzinkariiti tsikarika isaikayitzi.

¹⁸ Tzimatsi pikaataiyirini janta ñaapirowaitachari, ikowaiyini pinkimisantiri irirori. Iñaajaantzi iiro napiitairo nariitaimi.

¹⁹ Iro kantacha thaankipaiti nompityitapaatya, iriirika Pawa kowaintsini. Ari onkantya noñaantyaawori imapirorika jaawiyashiriwainitzi ikaatzii ñaapirowaitainchari janta. Aamaashitya jiñaawaiminthawaitashitaka.

²⁰ Ikaatzii ipinkatharipirotakairi Pawa, iriitaki oñaagantironi jaawiyashiriwainitzi. Tii jiñaawaiminthatashita.

²¹ ¿Arima inimotakimi nariitaimi nowasankitaawaitapaakimi? Aña iro pinkowataiki nonishironkatapaimi, iiro noshintsiwintawaitapaakimi.

5

Jiyakawintaitziri antayitzirori kaaripiroyitatsiri

¹ Tima nokimakowintaki tzimatsi janta pikaatziri, imayimpiriwaitaki. Jimatataikiro kaaripirokitatsiri kaari ikimakoitzi jantayitiro kaari kimisantatsini. Tima ipaantawaitawo inaanathoriti, iinantari iwaapati.

² ¿Litama piñaashitantariri pikaatziri janta matakirori jiroka? Tiitya powashiritakotyaari piñaakiri jantakiro. Aña iro kamiithawitacha pomishitowakaantirimi jirika shirampari.

* **4:15** Kantakotachari jaka “oyyikipiroriiti”, ikaatzii 10,000.

³ Okantawitaka tii nosaikimotzimi pinampiki, iro kantacha nokinkishiritakotapiintakimi kimiwaitaka ari ankaatimi asaiki janta. Irootaki pinkimitakaantantyaawori iroñaaka ari ankaati janta, niyakawintakiri jirika shirampari.

⁴ Ontzimatyii papatotaiya, pimpairyiiri Awinkathariti Jesús, pinkimikakaantiromi aririka nonkaatajaantimi janta. Pimatiro iroñaaka okaatzi ikantakimiri Awinkathariti,

⁵ pomishitowiri shirampari, jowasankitaawaitiriita Satanás. Aamaashitya aritaki onkantai jawiwakoshiritai paata impiyairika Awinkathariti Jesús.

⁶ Tii opantawo pasagaawintawaitya. ¿Tiima piyotziro okaatzi ikantaitakiri: “Kapichiini inawitaka shiniyakairori tanta, iro kantacha oshiniyakairo mawoni tantapatha?”

⁷ Pinkimitakaantairo iiroka posokatyiiromi shiniyapathatakairori tanta, pojyiyitairo kamiitha. Irootaki pimayitiri, pomishitowiri matapiintakirori kaaripiroyitatsiri, iiro jantitaantawo. Aña ontzimatyii pinkimitaiyaawo tanta kaari shiniyatsini, jowapiintaitari joimoshirinkaitziro kitiiyyiri “Anankoryaantsi”. Tima ikamawintayitakai Cristo jojyakaawintari ojya jowaitari joimoshirinkaitziro Anankoryaantsi.

⁸ Iro amatantaiyaawori okaatzi jojyakaawintayitakiri. Ontzimatyii owajyaantairo kowiinkatatsiri, kaaripirotsiri, ogyakaawintakari shiniyakairori tanta. Aña ontzimatyii ankamiithashiritai, añaawaitairo tyaryootatsiri, ogyakaawintakari tanta kaari shiniyatsini.

⁹ Aritaki nosankinatsitakimi pairani, nokantakimi: “Iiro paapatziyaminthatari matapiintakirori kaaripiroyitatsiri”.

¹⁰ Nokantayitakimiro jiroka, tii iri nonkantakoti kaari kimisantayitatsini, antayitziro kaaripiroyitatsiri, jyampitsiwaitaniri, amatawitaniri, pinkathatashiwaitariri ogyakaawontsi. Iri nonkantakoyitimi, iirotya okantaajaitaimi pisaikayiti kipatsiki.

¹¹ Iri nokantakotzi iitashiminthawaitachari “Iyikiiti”. Iriiyitaki iiro paapatziyaminthatari, iriirika matapiintakironi kaaripiroyitatsiri, jyampitsiwaitaniri, ipinkathatashiwaitakari ogyakaawontsi, ikawiyantawaitaki, ishinkiwaitapiinta, jamatawitantapiintaki. Tii aritaajaitzi patyooyitairi jirikaiti.

¹² Tikaatsi owayitaini aakaiti iyakawintairi kaari kimisantatsini. Iro kamiithatatsi iyakawintairi akaatapiintairi akimisantzi, jantayitirorika kaaripiroyitatsiri.

¹³ Irootaki pookantyaariri jirika shirampari matapiintakirori jiroka kaaripirori. Iriima Pawa iri aminakoyitairini kaari kimisantayitatsini.

6

Tii okamiithatzi jaminakotairo amaamanitawakaani kaari kimisantatsini

¹ Aririka pimaamanitawakaiya pikaatzi pikimisantzi, tii okamiithatzi piyaati jaminakotimiro jiwayitatsiri nampitsiki, kaari kimisantatsini. Aña iro kamiithatatsi piyaatashitawakaiya pikaataiyini pikitishiritai.

² ¿Tiima piyotaiyini iirokataki aminakoyitairini paata mawoni isaawijatziiti? ¿Iroma pimatziro piwitsikayitiro pomirintsizimoyitzimiri kapichiini iirokaiti?

³ Tima aakataki aminakoyitairini iijatzi maninkariiti. ¿Iroma okantzi aminakotantiro okaatzi añaakotantayitzi iroñaaka?

⁴ ¿Litama pishinitantariri jaminakoyitaimi kaari pikaatapiintziri papatowintari Pawa?

⁵ Aña ontzimatyii pinkaaniwintakotyaawo jiroka. ¿Tikaatsima yotaniri pikaataiyini, witsikimironi?

⁶ Aña jiroka pikantapiintaka, piyaatashiyitakiri jiwari kaari kimisan-tatsini, pikowakotakiri jiwitsikayitimiro pimaamanitawakaa, okantawitaka pikantawakaapiinta “iyikiiti”.

⁷ Iro oñaagantzirori iinirotatsi pikinashiwaita, piyakawintawaitakiri pikaataiyini janta. ¿litama kaari pamawitantawo inkawiyawaitaitimi, jamatawiwaitaitimi?

⁸ Iro pimayitirimi jiroka. Aña iirokataiyakini kantzimoniintawakaacha, pamatawitawakaiyani pikantawakaawita “iyikiiti”.

⁹ ¿Tiima piyotaiyini, iiro jiñaitairo paata impinkathariwintairi Pawa ikaatzi kaaripiroyitatsiri? Paamaakowintaiya, otzimikari pikinakaashitani. Ari inkantaitiri antapiintakirori kaaripiroyitatsiri, pinkathayitakiriri ogyakaa-wontsi, mayimpiriiti, paantawakaayitachari ishiramparikiiniki,

¹⁰ koshintzipaini, jyampitsiwaitaniri, shinkiryaantzi, kawiyantaniri, amatawitantaniri. Iiro jiñaaaitairo impinkathariwintairi Pawa jirikaiti.

¹¹ Pairani, ari pikantawitakari iirokaiti. Irooma iroñaaka okimiwaitakawo inkiwayiitaimi, ikitishiritakaitaimi, jotampatzikashiriyiitaimi, tima pipairyaapiintairi Awinkathariti Jesucristo. Iriitaki Tasorintsinkantsi kantakaayitaimini.

Pimpinkathatantaiyaari Pawa, tsikarika oiyita pantayitairi

¹² Tzimatsi kantayitatsiri: “Ishinitaitanawo nantayitiro tsikarika oitya”. Iro kantacha tii opantawo maawoni jantayitiro. Aritaki okantawita, ishiniyiitairo antayitiro tsikarika oitya. Iro kantacha tii akowataitziro aakowintyaawo oityaarika ishiniyiitairi.

¹³ Tzimatsi kantayitatsiri iijatzi: “Iro otzimantari owanawontsi inimoni-intawaitantairi amotziki. Iro otzimantari amotzi, ankimaniintapirowait-yaawo owanawontsi”. Ari okantawitari, iro kantacha Pawa japitiroryaaitairo jiroka, japirotairo. Irootaki iiro pikantawaitashitanta iiroka: “Iro otzimantari awatha añaathatawakaantyaari”. Tii ari onkantya. Aña iro otzimantari awatha ampinkathatantaiyaari Awinkathariti. Iro itzimantari Awinkathariti animotakaantaiyaariri awatha.

¹⁴ Tima Pawa, iiro japirotajaantairo awatha, aña ari jowiriintai, joñaagantayitairo ishintsinka, ankimitaiyaari ipiriintaa pairani irirori Awinkathariti.

¹⁵ ¿Tiima piyotaiyini iri Cristo ashitaawori piwatha? ¿Kantatsima aapithatairi jashitaari irirori, ashiniwaitairo awatha amayimpiriwaitantyaawo? ¿Tii ari onkantya!

¹⁶ ¿Tiima piyotaiyini ikaatzi mayimpiriwaitatsiri, kimiwaitaka iwathatanaatyaawomi jiroka, apaani ikantanaa iwathaki? Iro okantziri josankinaitakiri:

Apaani inkantaiya iwathaki jaawakaanaa.

¹⁷ Iriima tsipatanariri Awinkathariti, iwathashiritanaatyaari, kimitawaitaka apaani ikantakaanaari.

¹⁸ Ontzimatyii pishiyapithatiro mayimpiritaantsi. Okaatzi kantashiwaitachari kaaripirori jantaitziri, kaari atziri owashironkaachani irirori, pashini atziri jowashironkaawaitaki. Irooma jimayimpiritaki, iri owashironkaawaitaincha apaniroini iwathaki.

¹⁹ ¿Tiima piyotaiyini iro piwatha ogyakawori pankotsi isaikantari Tasorintsinkantsi? Iri Pawa ompirayitzimiri. Tii iiroka añaashiwaitachani apaniroini,

20 aña iri Pawa pinakowintapirotaimiri okantantaari jashitaimi. Irootaki pimpinkathatantaiyaariri Pawa ontzimirika pantayitairi, pikinkishiritairi iijatzi.

7

Imaamanitawakaiya aawakaachari

¹ Iroñaaka nakimiro okaatzi posampitanari posankinariki: Iro kamiithaw-itacha iiro otzimimi iina shirampari.

² Iro kantacha, ontzimatyii piinayitaiya, pimayimpiritzikari. Ari onkimi-taiyaari iijatzi tsinaniiti, ontzimatyii oimintayitaiya.

³ Ari okamiithatziri piñaawakaapiintaiya paawakaayita.

⁴ Okaatzi iinantaitari, tii apaniroini ashitaawo owatha, aña irijatzi ashitaawo oimintari. Ari okimitari iijatzi, ikaatzi jiimintaitari, tii apaniroini jashitaawo iwatha, aña irojatzi ashitaawo iinantakari.

⁵ Irootaki, tii okantanta poshitaawintyaawo piñaawakaapiintaiya paawakaayita. Iro kantacha, kantatsi pinkinkithawaitawakaiya pintziwintantyaawori pamanamanaatani. Impoña pitanaiaawo piñaawakaanaiya, ari onkantya iiro jowapithaantzimi Satanás, tima tii piñaakotanita iirokaiti.

⁶ Irootaki jiroka noshinitantziri, tiimaita noshintsiwintantzi maawoni jimonkaataitiro jirokapaini.

⁷ Aña nokowawitatya naaka maawoni shirampariiti inkimitakotaiyaana-womi tsika nokanta naaka. Iro kantacha iiro imata jiroka. Tima Pawa jinashitakawo itasonkawintayitakai maawoni aakaiti. Ari ikanta Pawa itasonkawintakiri ikaatzi kaari tzimatsini itsipatari, iriima pashinipaini ontzimayiti itsipatari.

⁸ Nokantziri mainariiti: Iro kamiithatatsi pisaikashiwaitaiya iiro otzimi pitsipatari, nokimita naaka. Irojatzi nokantsitariri ikaatzi kamayitatsiri itsipatari.

⁹ Irooma tiirika pimatziro piñaakotanitya, ontzimatyii pintsipayitaiya. Tima iro kamiithatatsi pintsipataiya, ari onkantya iiro piñaantawo ayimawaitimi.

¹⁰ Okaatzi jiinantaitakari, aawakagainchari, nokantziro: Tii okamiithatzi pookawakaiya. Tii naaka kantironi jiroka, aña iriitaki Awinkathariti.

¹¹ Aririka pookawakaiya, iro kamiithatatsi pisaikawaiti apaniroini iiro pitsipataa. Irooma iirorika, kantatsi pimpiyashitairi piimipirori. Iirokaiti jiimintaitari, tii okantzi pookayitiro piinatakari.

¹² Nokantziri pashiniiti: Iyikiiti, tzimatsirika piinantari kaari kimisantatsini, ontzimatyii poisokirotyaawo, aapatziyakotimirorika iroori. Ari nokantziri naaka, tii iri Awinkathariti shintsiwintimini.

¹³ Ari okimitsitari tsinani oimintariri kaari kimisantatsini, ontzimatyii oisokirotyaari irirori, jaapatziyakotaworika.

¹⁴ Okantawitaka tii ikimisantzinkaritzii oimi, itasorintsishiritakaitairi irirori, okantakaantakiro iina. Ari ikimitsitari shirampari kimisantantari, iinantawori kaari kimisantatsini, itasorintsishiritakaitairo iroori, iintakaantakiro oimi. Irooma aririka jookawakaatya, kimitaka iiro jawi-jakoshiritai jowaiyani. Irooma itsipatawakaa, itasorintsishiritakairi iijatzi jowaiyani.

¹⁵ Iro kantzimaitacha, inkowirika jookawakaiya kaari kimisantatsini, kantatsi jimatiro. Tikaatsimaita shintsiwintirini iiro jookawakaa, akantayitairi “Iyikiiti”, iijatzi “Chookiiti”, aayitziriri kaari kimisantatsini. Irooma kantatsirika aapatziyawakaiya kamiithaini, iro ikowiri Pawa.

¹⁶ Iiroka iinantaitari, tii piyotzi iirokataki kantakaantironi jawijakoshiritantaiyaari piimi. Iiroka jiimintaitari, tii piyotzi iirokataki kantakaantironi awijakoshiritantaiyaari piina.

¹⁷ Ari okantari. Tsika akanta asaikayitzi, iiro athaattyawintziro owashiñairo tsika akantapiinta. Iro ikowakairi Awinkathariti, tima ari akantayitsitari ikaimashiritantairi Pawa. Irootaki nokantantapiintakiri naaka jantaitiro nariitari kimisantzinkariiti tsikarika japatotaiyani.

¹⁸ Thami oiyakaawintawakiri shirampari totamishitainchari, jashi jowatyiiro tsika ikantaka. Tiirika itomishitaanita jitantanakawori ikimisantantaari, tikaatsi oitya intomishitaanitantyaari iroñaaka.

¹⁹ Tikaatsi oitya aakarika totamishitaaniri, tiirika atomishitaanita. Iro kowapirotachari antayitairo ikantairi Pawa amayitairo.

²⁰ Ari ankantaiyaari maawoni, iiro athaattyawintashitawo owashiñairo tsikarika akantayita owakiraa ikaimashiriyitantairi Pawa.

²¹ Ari okimitari iijatzi. Irokarika ompirataari ikaimashiritantakimiri Pawa, iiro okantzimoshiriwaitzimi. Irooma aririka jowapithaashitimi ompiratzimiri pishitowai, pimatiro.

²² Ikaatzi ompirataari ikaimashiritairi Awinkathariti, inkinkishiritya isaikakaashiwaitaari. Ikaatzi kaari jompiraitari ikaimashiritantaariri, okimiwaitaawo jompiratanimi Cristo jinatzi.

²³ Tima Pawa pinakowintapirotaimiri jashitantaaimiri, iro kamiithatatsi iiro pikimitakotari ompirataari, ishintsiwintawaitaitziri jimonkaatiro ikowakaashitariri pashini atziri.

²⁴ Iyikiiti, ontzimatyii maawoni iiro athaattyawaitzi tsika akantayita ikaimashiritantairi Pawa atsipashiritantaariri.

²⁵ Iroñaaka nakayitiri osampitakowintzirori mainawoiti. Tii otzimi iinkantakaantairi Awinkathariti okantakota jiroka, iro kantacha nonkantimiro nokinkishiritari naaka. Iri Awinkathariti nishironkatakinari okanta pawintaantanari naaka.

²⁶ Jiroka okaatzi nokinkishiritari: Tima asaikimotatziiro jashironkaapaitaita, pashi powayitairo tsika pikantayita pisaikai iroñaaka.

²⁷ Thami oiyakaawintawakiro, otzimirika iiroka piina, iiro okantzi pookiro. Tiirika otzimi piina, iiro paminaminatzi pintsipatya.

²⁸ Irooma aririka pintsipatya, tii pantziro kaaripirori. Ari okimitsitari aririka ontsipatya mainawo ikamitantaitakiri aantyaariri shirampari, tii antziro kaaripirori. Iro kantacha ikaatzi aawakaayitachari, aritaki jiñaayitaki pomirintsitzimotyaarini. Apa nokantashitzimi naaka onkantya iiro piñaantayitawo pomirintsitzimowaitimini iirokaiti.

²⁹ Iyikiiti, kimitaka irootaintsi imonkaapaititya. Itanatyawo iroñaaka, ikaatzi tzimatsiri iinaiti, ontzimatyii inkimitakaantairo tiirikami otzimayitzi.

³⁰ Ikaatzi iraawaiyitachari, ontzimatyii inkimitakaantairo tikaatsi oitya jiraawaitantyaari. Ikaatzi kimoshiriwaiyitatsiri, ontzimatyii inkimitakaantairo tikaatsi oitya inkimoshiriwaitantyaari. Ikaatzi amanantayitatsiri oiyitarika, ontzimatyii inkimitakaantairo tii iri ashiyityaawoni.

³¹ Itzimirika otzimimoyitziri oiyitarika jaka, ontzimatyii inkimitakaantairo, tii opantapirotawo. Tima irootaintsi ompiyashiwaitaiya okaatzi tzi mayitatsiri kipatsiki, okaatzi antapiintayiwitakari.

³² Irootaki nokowakotaimiri iirokaiti iiro pikinkishiritakowaitantawo maawoni jiroka. Ikaatzi kaari tsipayitachani, inkamaityaawo jantanairo ikowiri Awinkathariti, jinimotakaantyaariri.

³³ Iriima ikaatzi aawakagainchari, ontzimatyii jinimotakaayitairo itsipatari, ontzimatyii inkinkishiritakotapiintairo tzimayitatsiri jaka kipatsiki.

³⁴ Ñaakiro, apiti onkanya joshiritakotapiintaiyaari. Ari okimitsitari iijatzi tsinani kaari tsipatachani, iijatzi mainawo, kantatsi onkamaityaawo ikowiri Awinkathariti, tsikarika oiyitari antayitziri iijatzi okinkishiriyitari. Irooma okaatzi tsipayitainchari, ontzimatyii inimotakairi oimi, onkinkishiritakotairo iijatzi tzimayitatsiri jaka kipatsiki.

³⁵ Tii noshintsiwintatyiimi nokantayitzimiro jiroka. Aña iro kamiithatatsi nonkantayitimiro nominthatakaantimiro pantayitairo kamiithatzimotimini, ari onkanya pinkamaipirotantyaariri Awinkathariti.

³⁶ Tzimatsirika ashityaawoni mainawo antawokitaintsiri, jiñaakirorika kamiithatatsi ontsipatya, kantatsi jimatiro, tii okaaripirodzi. Aawakaawaitya.*

³⁷ Iriima ashitawori mainawo, kaari kowatsini ontsipatya, kamiithataki iijatzi okaatzi jantakiri, iro ikowakiri jantiri irirori.

³⁸ Ari okantari. Aririka aawakaatya mainawo, jantakiro kamiithari jirika. Irooma iirorika itsipatakaawo, jantakiro kamiithapirotatsiri.

³⁹ Jiinantaitari, okowapirotatya ontsipatapiintyaari oimi iinta aawakaa. Irooma aririka inkamimotakiro, osaikashiwaitaa iroori, kantatsi agai pashini oimi, iro kantacha ontzimatyii inkimisantzinkariti iijatzi irirori.

⁴⁰ Iro kantacha tzimatsi nokinkishiritari naaka, ari onkimoshiripirotiri jiroka osaikashiwaitaiya, iirorika agai pashini. Kimitaka Itasorinka Pawa ñaawaitakaanawori jiroka.

8

Owanawontsi jashitakagaitariri oiyakaawontsi

¹ Iroñaaka nakayitiri osampitakowintzirori owanawontsi jashitakaitariri oiyakaawontsi. Tzimatsi oiyita ayotakotzirori jirokapaini, kaari jiyoyitzi pashini kimisantzinkariiti, ari onkantakimi asagaawintzimotyaari. Iiro amatziro jiroka, aña iro kamiithatatsi atakoyitaiyaari jirikaiti, aminaminayitairo anthaamintashiritakaiyaari.

² Ari okanta, tzimatsi asagaawintawaitachari, kantatsiri: “Naaka yopirotaniri”. Tikiraamaita jiyotanita ikaatzi kantayitatsiri.

³ Iriima Pawa jiyoyitzi irirori ikaatzi itakotaariri.

⁴ Nakawakiri osampitakowintzirori owanawontsi jashitakaitariri oiyakaawontsi. Tima ayotaiyini aakaiti iitarika ikantaitziri oiyakaawontsi, tii otzimaajaitzi jañaantari. Tii itzimayitzi pashini pawatatsini, aña apaani ikanta Pawapirori.

⁵ Niyotzi tzimayitatsi jaka kipatsiki oiyakaawontsi iwawanitashiitari, ikaatzi tzimayitatsiri iijatzi inkitiki iwawaniwaitashitakari. Iriitaki jiiitashiwaitapiintakari: “pawa”, ikantziri pashini: “nowinkathariti”.

⁶ Irooma aakaiti, apaani ikanta aitziri “Pawa”. Iriitaki ashitairi, witsikayitakirori maawoni. Iri kantakaawori atzimayitantari. Ari ikimitari iijatzi, apaani aitziri “Nowinkathariti”. Iriitaki Jesucristo, itzimi jiwitsikakaitakiri maawoni. Iri kantakaawori okanta añaantayitaari.

⁷ Iro kantacha tzimatsi oiyiki kaari yotakotironi jiroka. Irootaki itzimayitantari amitapiintakawori jashitakaari owanawontsi oiyakaawontsi, jowimaityaawo owanawontsi. Jirikaiti atziririiti, ikaatzi matapiintawitakawori,

* **7:36** Kantakotachari jaka “ashitawori mainawo”, irijatzi kantakotachari kamitantakirori iinatyaawo mainawo.

okantawitaa ikimisantayitai, shipitashiriri ikantayitaka iroñaaka. Aririka jowayitaiyaawo owanawontsi onkimitzimotyaaari jantakiro kaaripirori.

⁸ Iro kantacha tii iro owanawontsi matakaironi jaapatziyantairi Pawa. Ontzimirika owanawontsi apinkapiintani, tii antziro kaaripirori. Aririka antziwaityaawomi jiroka, tii owamiithashiritai iijatzi.

⁹ Iro kantacha ontzimatyii paamaakowintaiya, potzishashiritzirikari shipitashiririiti, pinkantayiti: “Nosaikashiwaita naaka, kantatsi nowayityaari iitarika”.

¹⁰ Pinkinkishiritakotiro iita awijatsini jaminimi jirikaiti shipitashiritaniri. Okimitatya jiñiimi poyaawo owanawontsi jashitakaitariri oiyakaawontsi. Okantawitaka pikantapiintawitaka iirokaiti: “Niyotzi naaka, tii otzimi jañaantari oiyakaawontsi”, aamaashitya kantatsi jimatankiro joyaari irirori.

¹¹ Ari onkanya jirika shipitashiriri, jantantanatyaawori irirori kaaripirotzimotziriri. Iirokatakati kantakaashitatyaaawoni. ¿Tiima pikantawitaari “Iyikiiti?” ¿Tiima ikamawintairi irirori Cristo?

¹² Ari pikinakaakiro iiroka pikaaripirotakakiri jirikaiti. Powatsipirotakiri, pishipitashiripirotakairi. Aña pikaaripirotzimotakiri iijatzi iiroka Cristo.

¹³ Irootaki nowantapiintariri naaka wathatsi, ari onkanya iiro noitzipinashiritantari ikaatzi nokantayitairi “Iyikiiti”.

9

Jimonkaataitiniriri Otyaantapiroriiti

¹ ¿Iiroma okantzi nosaikashiwaita naaka? ¿Kaarima naaka Otyaantapirori ñaajaantakiriri Jesús, Awinkathariti? ¿Kaarima naaka kimisantakagaimiriri Awinkathariti?

² Kimitaka tzimayitatsi kaari yotinani naaka Otyaantapirori. Irooma iirokaiti piyotaiyini, tima iiroka ikimisantakaayitai Awinkathariti nokinkithatakoyitaimiri, iro oñaagantzirori naakatakati Otyaantapirori.

³ Jiroka nonkantiriri ikaatzi kinkithatakowaitanari:

⁴ ¿Iiroma okantzi intziyaitina naakaiti?

⁵ ¿Iiroma okantzi ontzimi notsipatari naaka? ¿Iiroma okantzi ontzimi itsipatari kimisantatsiri iijatzi? Aririka ontzimi, ¿iiroma okantzi nontsipatanatyaawo janta pisaikaiyini iirokaiti? Iro jimatapiintakiri pashini Otyaantapiroriiti, iro jimatapiintsitari ikaatzi jirintzitari Awinkathariti, iijatzi Cefas.*

⁶ Piyotzi iirokaiti iikiro nantawaitatzi naaka, naantyaari nañaantyaari, irojatzi jantziri Bernabé. ¿Apama nokantakaawo naakaiti tii ishiniitina nowajyaantiro nantawairi nonkinkithatakantayitzi?

⁷ Pinkinkishiritakotiri tsika ikanta owayiri tzimatsiri ijiwari. ¿Kamiithatatsima impinatiri ijiwari impantyaariri jowanawo? Ari ikimitsitari pankiwaitatsiri, ¿Iiroma okantzi jowaiyaawo iwankiri? Iijatzi ikimitsitari pirawaitachari, ¿iiroma okantzi inintaiyaari ipira?†

⁸ ¿Pikinkishiritama iirokaiti okaatzi nokantayitakimiri iro jamitamachiitari atziririiti? Aña irojatzi okinkithatakotsitakari Ikantakaantaitani.

⁹ Tima josankinatsitaka pairani Moisés-ni, kantatsiri: Aririka pantawaitakairi piratsi, iiro itajyaaniintawaitzi. ¿Pikinkishiritama apa piratsi joshiritakotari Pawa ikantantakari?

* **9:5** Ikantayitziiri jaka “Cefas”, iriitaki Pedro. † **9:7** Kantakotachari jaka “ipira”, iri cebra-paini, jiraitapiintziri itini.

¹⁰ ¡Tii! Aña aakaiti jojyakaawintaki. Irojatzi jojyakaawintsitaitakari ikan-taitaki:

Tzimatsirika pankiwaitaniri, otikakiwaitaniri, iro jimatantawori jiroka onkantya jowantaiyaawori.

¹¹ Ari okimitsitari, naakaiti awintaashiritakaimiri, ¿liroma okantzi pimpayitaina nañaantyaari?

¹² Iro pantapiintainiriri pashinipaini janta. ¿liroma okantzi pimatainawo naakaiti? Tiimaita noshintsiwintapiintzimi nonkantimiro jiroka. Amawi nokantakiro. Tii nokowaiyini nomanonkimi pitanakawo pikimisantairo Kamiithari Ñaantsi nokinkithatakotaimiri Cristo.

¹³ ¿Tiima piyotaiyini, jowapiintawo Ompiratasorintsitaari tzimagaantat-siri jashitakaitawori tasorintsipankoki? ¿Tiima piyotaiyini ikaatzi piratsi jashitakaitariri Pawa taapirimintotsiki, oshinitaantsitzi jowayityaari Ompi-ratasorintsitaari?

¹⁴ Ari okimitsitari iijatzi okaatzi ikantakaantanari Awinkathariti nokinkithayitairo Kamiithari Ñaantsi, ontzimatyii impinayiitaina nantantyaawori.

¹⁵ Tii noshintsiwintzimi pairani nosaikimotantzimiri pimayitinawo. Tii noshintsiwintzimi iijatzi nosankinatantzimiri. Aña iro nokowataiki nonkamimi naaka, tikira itzimanakiita iitya kantatsini: “Tii tyaaryoo inatzi okaatzi jasagaawintawaitakari Pablo”.

¹⁶ Tii nasagaawintawaitawo nokinkithatakaayitaimiro Kamiithari Ñaantsi. Aña kimiwaitaka iri Pawa shintsiwintanari nantairo, okantawitaka tii naaka minthatashiwaityaawoni. Iirorika nimatairo jiroka. ¡Inkantamachiitina naaka!

¹⁷ Naakami kowashiwaityaawoni nimatiro, ari naminaminatakiromi impinaitina. Aña Pawa owataikinari nimayitairo jiroka.

¹⁸ Ari okantaka, tikaatsi iitya noyaawintantyaari pimpinatina iirokaiti. Tima nokimitakaantawo iroomi impinaitinarimi noñiir nokimoshiritai. Iro nokimoshiritantari iroñaaka tii nokowakotaimiro pimpinatina nokinkithatakaimiro Kamiithari Ñaantsi.

¹⁹ Ari nokinakairo nosaikashiwaitantaari, tikaatsi shintsiwintawaitinari impinatina. Naakatajaantaki kimitakaantacha ompirataari. Ari onkantya jawijakoshiritantaiyaari ojiyiki atziri.

²⁰ Ari nokantsitawo iijatzi nontsipatyaaririka nojyininkapaini Judá-mirinka, nimatsitawo okaatzi jamiyitari iriroriiti, ari onkantya jawijakoshir-itantaiyaari. Irojatzi nimatsitari nontsipataari pankinatawori Ikantakaantaitani, nimonkaatziro iijatzi, niyowitaka tikaatsi shintsiwintinani nompanki-natyaawo, onkantya jawijakoshiritantaiyaari.

²¹ Ari okantsitari, aririka nontsipatyaari kaari kimakotaajaitironi Ikan-takaantaitani, nokimitakotari iriroriiti, onkantya jawijakoshiritantaiyaari. Tiimaita nopiyathatajaantari Pawa, tima ontzimatyii nimonkaatiro ikanta-nari Cristo nantiro.

²² Ari okimitsitari, aririka nontsipatyaari shipitashiriwaitaniri, nokimi-takotari jantayitziri iriroriiti, onkantya jawijakoshiritantaiyaari. Ari nokim-itziro maawoni nashiyitachari atziriiti, onkantya jawijakoshiritantaiyaari iriroriiti.

²³ Iro nimayitantawori maawoni jiroka onkantya nonkinkithatantyaawori Kamiithari Ñaantsi, onkantya nontsipatantaiyaariri iijatzi naaka, ita-sonkawintaitakina.

²⁴ ¿Tiima pikinkishiritakotziri monkatziyawakaachari ishiyaiyani onkantya jiñaitantyaariri intzimi ityaawoni jariitya? Apaani inkantya ityaawoni jariitya, iriitaki impinaitairi. Pinkimitaiyaari iirokaiti.

²⁵ Ikaatzi ñaantapiintawori imonkatziyawakaiya, ikimpoyaawainita, jiñaashiwaitawo intzityaawo inintayitziri. Iro jimatantyaawori jiroka onkantya impinaitantyaariri, jamathaitantaityaari shiwithatapo. Iro kantacha sampiyanitatsi jiroka. Irooma aakaiti, okaatzi oiyakaawintachari impinaitairi, iiro othonkanita.

²⁶ Irootaki noiyakaawintantapiintawori okimiwaitawo noiyatyimi, tii notimpaawaitzi. Nokimitakaantawo noñaashintsiwaityaawo nonkapojanti, aña tii nokapojawaitashitawo tampiyainka.

²⁷ Okaatzi noñaashiwaitakawo notziwintawaitaka, nokimitakaantakawo nompiratatyiyaawomi nowatha. Irootaki nimatantakawori, iiro ikimitakaantaitantanari jimaitakiri janaitziri, iiro aminaashiwaitanta nokinkithatakantapiintaki.

10

Ikinkithatakoitziro okaatzi ipinkathatashiitari

¹ Iyikiiti, iiro apiyakotziro tsika okanta jiñaayitakiri achariniiti. Iro ipampithatakiri minkori otzishimashiki. Jimontyaayitakawo inkaari, jowiryaataitapaintziniri.

² Ari joñaagantakiro jawintaashiritakari Moisés-ni, ipampithatakiro minkori, jimontyaakiro inkaari.*

³ Jowaiyakawoni iijatzi achariniiti okaatzi itasonkawintaitakiri.

⁴ Imiritaiyakawoni jiña itasonkawintaitakiri oshitowaatzimotakiri shirantaaki. Tima iriitajaantaki Cristo tsipashiritakariri, iri oñaagakiriri jiña shirantaaki. Iri Cristo kimiwaitakawori jiroka shirantaa.

⁵ Iro kantacha, tziimatsi oiyiki iriroriiti kaari jinimotakai Pawa, irootaki ikamagaantantakari otzishimashiki.

⁶ Okaatzi awijaintsiri, tziimatsi oiyakaawintakairi, ari onkantya iiro akim-
itantari iriroriiti, antiro kaaripirori.

⁷ Iro iiro okantanta antsipatyaari pashiniiti thaamintashiwaitariri oiyakaawontsi. Tima irootaki jimayitakiri achariniiti pairani, jiroka ikinkithatakoitakiri:

Isaikaiyini atziri, jowawaitaiyani, jirawaitaiyini.

Ari ikatziyanaka ithaamintashiwaitaiyani.†

⁸ Ari okimitari iijatzi, tii okantzi antayitiro kaaripirotsiri. Irojatzi jan-
tayitakiri achariniiti, irootaki jiñaantakawori ikamayitaki kitiiyiriki 23,000
atziri.‡

⁹ Ari okimitsitakari iijatzi tii okantzi owatsimairi Pawa. Irojatzi jimayitakiri
pairani iriroriiti, irootaki jatsikayitantakariri maanki.§

¹⁰ Ari okimitsitari iijatzi, tii okamiithatzi asamaniintantawaiti. Irojatzi
jimatsitakari. Iro jiñaantayitakawori japirotakiri jiitaitziri “Apirotantaniri”.*

* **10:2** Iro jimaitakiri kimitakawori owiinkaataantsi, aririka jowiinkaataitya, joñaagantaitziro tziimatsi jawintaashiritanaari. † **10:7** Okaatzi ikantakoitziri jaka “ithaamintashiwaita”, iro jantakiri pairani ichariniiti Judá-mirinkaiti jiwitsikaki oiyakaawontsi kimiwaitariri iryaani vaca, iri joimoshirinkaw-
intaiyarini, ipinkathawaitziri oiyakaawontsi. Paminiro iijatzi “Tsika Ikantaitziro Ñaantsipaini” tsika okantakota “Ikantakaantaitani”. ‡ **10:8** Paminiro iijatzi “Tsika Ikantaitziro Ñaantsipaini” ikantakota “Balaam”. § **10:9** Paminiro iijatzi “Tsika Ikantaitziro Ñaantsipaini” tsika ikantakota “Moisés”.

* **10:10** Paminiro iijatzi “Tsika Ikantaitziro Ñaantsipaini” tsika ikantakota “Coré”.

¹¹ maawoni awijayitaintsiri, irootaki jojyakaawintaitakairi, josanki-natakoitakiro onkantya jiyotaantairori iroñaaka aakaiti, tima asaikantaawo othonkimapaititaa kipatsi.

¹² Paamaakowintaiya iirokaiti. Iiro pikantawaitzi, “Iiro nimatziro naaka jiroka”, omapokashitzimikari pimatankiro jiroka.

¹³ Iro kantacha pinintashiriwaitirorika, pinkinkishiritya tii apanirowni pikantaka iiroka, aña ikitsirinkayitakiro pashini atziriiti. Kinataniri inatzi Pawa, iiro ishinitzimi inintashiritakaapirotimiro kaari pinkitsirinki. Aririka pinintashiriwaiti, iriitajaantaki Pawa oñaayimironi pinkitsirinkantyaawori, onkimiwaitanatyaaawo pishiyapithatatyiiromi.

¹⁴ Nitakotaniiti, pinkimitakaantiro pishiyapithatatyiiromi, piñaayitiririka pashiniiti ipinkathawaitziri oiyakaawontsi.

¹⁵ Iroñaaka tzimatsi nonkantimiri, nonkimitakaantatyiiimi yotaniri pinatyiiimi nonkantimiro. Pinkinkishiritakotiro.

¹⁶ Tima apatotapiintaiyani arawaitaiyini, akinkithashiritakotziro jamana-manawintakari pairani Cristo, jimiritaiyakarini jiyotaaniiti, ¿Kaarima jiroka withaawakagaantsi, oimoshirinkiri Cristo ikapathainkawintakai? Aririka ampitoryiiro tanta, ¿Kaarima jiroka withaawakagaantsi, oimoshirinkiro iwatha Cristo, akinkishiritakotziro ikamawintakai?

¹⁷ Ari okanta, aririka owayityaawo, intzimayiwitatty oiyiki akaataiyini apototaiyani, maawoni owaiyawoni tanta jiwitsikaitakiri apapathawoini. Ari akantayitaari aakaiti, akimitaawo apapathatatsiri.

¹⁸ Ari ikimiyitari iijatzi nojyininkapaini Israel-mirinkaiti, ji-withaawakaayita iijatzi iriroriiti, itaayitairo jashitakaariri Pawa taapirimintotsiki.

¹⁹ Irootaki kimiwaitakawori okaatzi jantapiintakiri pashinijatzi atziriiti itaayitziniri iwawaniwaitashitari. ¿Piñaajaantakima nokantatzi añaanitatsi ikaatzi iwawaniwaitashitakari?

²⁰ ¡Tii! Iro kantzimaitacha tzimataitatsi piyari amawinawaitachari, iri ikimitakaantakiri iwawani, iriitaki jashitakaapiintakari owanawontsi. Aña kaari Pawa jashitakaiya owanawontsi. Iro kaari nokowakaayitzimi iirokaiti pintsipatyaari powayitaiyaawo okaatzi jashitakaitariri piyariiti, piwithagaarikari iriroriiti.

²¹ Aririka pimiritapiintyaawo jashitakaitariri piyari, tii onkamiithati pimirityaawo amiritapiintari akinkishiritakotziri Awinkathariti. Ari okimit-sitari, powapiintyaaworika jashitakaitariri piyari, tii okamiithatzi poyaawo owapiintari akinkishiritakotziri Awinkathariti.

²² ¿Akowatziima owatsimairi Awinkathariti? ¿Anairima otzimi irirori ish-intsinka?

¿Notzikashiriwaitantima ipinkathataitzi Pawa?

²³ Jiroka ikantaitzi: “Ishiniitanawo nantayitiro oiyitarika”. Iro kantacha tii opantawo jantaitiro maawoni. Aritaki okantawitaka, ishiniitairo antayitiro oiyitarika. Iro kantacha tzimayitatsi antayitziri kaari minthataikaiyaarini pashinipaini jantayitairo kamiithari.

²⁴ Tii okamiithatzi iro ankinkishiritakowaiti akowayitziri aakaiti, aña iro kamiithatatsi añaashintsiwintaiyaawo kamiithatzimotirini pashinipaini.

²⁵ Aririka pamananti wathatsi, iiro posampitakowintawaitziri, pinkanti: “¿Ipoñaatyaama wathatsi itagaitziniri oiyakaawontsi?” Aña pamanantiri, poyaari.

²⁶ Tima iri Awinkathariti, ashitari tzimayitatsiri kipatsiki.

²⁷ Ari okimitsitari, aririka inkaimimi patyootiri kaari kimisantatsini, patyootiri pikowirika. Iiro posampitakowintziri pinkanti: “¿Ipoñaatyaama jirika wathatsi janta itagaitziniri ogyakaawontsi?” Aña poyaari.

²⁸ Irooma tzimatsirika kamantimini, inkantimi: “Jirika wathatsi itagaitziniri ogyakaawontsi”, iiro powari. Iro pimatantakawori jiroka pikinkishiritakotanakiri kantakimiri, pikinkishiritanaka iijatzi kantatsi jowaaripiroshiritanti.

²⁹ Tima nokantakimi “kantatsi jowaaripiroshiritanti”, tii iro nonkantakoti jowaaripiroshiritimi iiroka, aña iri nokantakotzi kamantakimiri, kantatsi jowaaripiroshiritiri irirori. Kimitaka ari posampitanakina naaka, pinkanti: “¿Iitama nontzitantawaityaariri apamachiini ikinkishiritakotana pashini atziri?”

³⁰ Tima nopaasoonkitziri Pawa noñaayitziro nowari, ¿iitama nonkinkishiritakotantyaawori onkaati inkijyimataitina?”

³¹ Jiroka nakimiro: Aririka powawaitya, pinkinkishiritakotiro, pinkantashiriti: “Tzimatsirika ñaayitinani nowawaitya, ¿arima notzikashiritakiri jirika? ¿arima ipinkathashiritairi Pawa?” Ari pinkimitsityaawo pimiriwaitya, iijatzi pantayitairo oiyitarika.

³² Ontzimatyii paamaakowintaiya iiro poitzipinashiritantari Judá-mirinkayitatsiri, kaari Judá-mirinkayitatsini, ikaatzi pikaatapiintziri papatowintari Pawa, maawoni.

³³ Irootaki nantziri naaka, nopankinatawo ninimotakaantaiyaari maawoni atziriiti okaatzi nantayitzi. Tii apa nantiro kamiithatzimotannari naaka, aña iro nantzi onkaati kamiithatzimotirini pashinipaini, ari onkantya jawijakoshiritantaiyaari.

11

¹ Pinkimitakotaiyaanawo naaka. Iro nimatsitari naaka, nokimitakotari Cristo.

Osawoinawo tsinaniiti

² Nothaamintaimi iroñaaka, tima pikamaitakawo namitakaakimiri, okaatzi niyotaakimiri.

³ Iro kantacha, jiroka nokowiri piyotiro: Iri Cristo ijiwaritari shirampariiti. Iriima shirampariiti iri ojiwaritari tsinaniiti. Iriima Pawa iri ijiwaritari Cristo.*

⁴ Okaatzi amitapiintakari ashiramparitz, tii asawoinayita amanamantaatya, aririka ankinkithatakaanti. Aririkami asawoinatzimotanti, owinkatharyaakiro aito.†

⁵ Irooma tsinaniiti kaari sawoinatachani amanamanaayita, okinkithatakaantayitzi, owinkatharyaantaki. Okimitakowaitakawo tsinanipaini amiitziirori oishi.

⁶ Tsinani kaari kowatsini osawoinatya, amiipirotatitirotya oishi. Tima maawoni jiyoitzi kaaniwintaantsi inatzi, ontzimatyii osawoinatya.

* **11:3** Kantakotachari jaka “ijiwaritari”, irojatzi kantakotachari “iitoitari”. Tima iroowaitaki okaatzi saikantairi aitoki otzimi kinkishiritakairi, akowantayitari antayitiro akowayitzi, kimitawaitaka iroomi aito jiwatainimi antayitiro oitarika. Kantatsi ankanti: “Aitotari Cristo”. Irojatzi kimিতakawori ankanti: “Ijiwatai Cristo”. † **11:4** Kantakotachari jaka “owinkatharyaakiro aito”. Tii ayotakopirotzitiro iita kantakotachari “aito”. Tima tziimayitzi kantayitatsiri iri Cristo ogyakaawintari “aito”. Tzimatsi pashini kantayitatsiri iro kantakotachari “aitopirori”. Tima aririka asawoinatya amanamantaatya, akimitakotakawo tsinani. Owinkatharyaakiri pashinipaini.

⁷ Iriima shirampariiti iiro isawoinawaita irirori, ikimitakotari Pawa, iri Pawa owaniinkatakaariri. Irooma tsinani, iri shirampari owaniinkatakaawori.

⁸ Tima pairani owakiraa jiwitsikantawori Pawa itanakawori tsinani, iro jaaki iwatha shirampari jiwitsikantakawori. Irooma owakiraa jiwitsikantakariri Pawa itanakawori shirampari, tii iro jayi owatha tsinani.

⁹ Ari okimitsitakari, owakiraa Pawa jiwitsikantawori tsinani iri jiwitsika-jaantakini shirampari, tikaatsi intsipawaitya. Iriima shirampari, tii iro jiwitsikaitini tsinani.

¹⁰ Irootaki osawoinatantyaari tsinani onkantya oñaagantantyaawori tzimatsi opinkathatani iroori, ari onkantya inimotakaantyaariri iijatzi maninkariiti.

¹¹ Tii otzimashita tsinani, tii itzimashita shirampari, aña apitiroiti jashitari Awinkathariti, ikowityaawakaa apitiroiti.

¹² Tima itanakawori tsinani iwatha shirampari jiwitsikaitaki. Iro kantacha iijatzi, ikaatzi shiramparitaatsiri iroñaaka, iro tsinani owaiyantayitairiri. Tima iri Pawa kantakaawori apitiroki itzimayitantari.

¹³ ¿Litama pikinkishiritakotawori okaatzi nokantayitakimiri? ¿Kamiithatatsima tsinanipaini amanamanaatyaari Pawa iiro osawoinayita?

¹⁴ Aakaiti ashiramparitzika, tii amitawo osanthairo aishi, aritaki ankaani-wintatya.

¹⁵ Irooma tsinaniiti, iro owaniinkatakaawori oishi. Kimiwaitaka iroomi oishi ojyanatyaawoni osawoinawo.

¹⁶ Tzimatsirika janta kowatsiri inkisakoshirityaawo, nonkantiriri: Iroota-jaantaki namitapiintakari naaka niyotaantziro. Irojatzi ikantapiintziri apatowintariri Pawa tsikarikapaini janta.

Aminaashiwaita joimoshirinkaitziro jatyootani Awinkathariti

¹⁷ Iro kantzimaitacha, tzimatsi pashini nonkamantimiri, iiro nothaam-intakotzimiro. Tima tii onkamiithatzimotina pantapiintakiri papatotaiyani. Onkaatimi kamiithatzimotimini, irootataiki jowasankitaawintaitimiri.

¹⁸ Tima nokimaki ikamantaitakina pinashitawakaaka janta papatotapiintaiyani. Iro nonkimisantirimi,

¹⁹ tima iro awijapiintatsini jiroka. Kimitaka tzimayitatsi kowashiwaitachani inkantakoitiri “Ñaapirori jirika”.

²⁰ Ari okimitapiintari papatotaiyani iirokaiti patyootawakaiyani, ami-naashiwaita poimoshirinkiro jiitaitziri “Jatyootani Awinkathariti”.

²¹ Tima powapiintakawo thaankipiroini pashitari. Tajyaaniinta ikantayita pashinipaini. Tzimatsi pashini shinkiwaiyitachari.

²² ¿Arima onkantyaari? ¿Tikaatsima pipankopaini tsika powapiintyaawo pashitari, tsika pirawaitapiinti? ¿Pithainkawaitatziirima ikaatzi apatotapiintachari ipinkathaitziri Pawa? ¿Pimanintatziirima kowityaawaitatsiri? ¿Pikinkishiritama ari nonthaamintakotapaakimiro? Iiro.

Itantanakawori jatyootani Awinkathariti

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²³ Okaatzi niyotaakimiri pairani okantakota itantanakawori “Jatyootani Awinkathariti”, iriitaki Awinkathariti yotaakinawori. Jirokataki: Okanta pairani tsiniripaiti tikira ipithokashitaitari Awinkathariti Jesús, jaakiro tanta,

²⁴ ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipoña ikantaki: “Poyaawo, nowatha inatzi, iro kamawintimini. Irootaki pinkinkishiritapiintantyaanari”.

²⁵ Ari ikimitaakiro iijatzi ipakaakiro jowaiyani, jaakotakiro jimiritaitari, ikantzi: “Niraani inatzi, irootaki shitowaatatsini onkantya jawijakoshiritan-taiyaari oyyiki atziri. Irootaki pimatapiintairi aririka pimirityaawo, aririka pinkinkishiritapiintaina”.

²⁶ Ari powapiintaiyaawo, pimiritapiintaiyaawo iiroka, onkantya piy-otakaantaiyaariri atziriiti ikamawintayitai Awinkathariti. Irootaki pimatapiintairi irojatzi impiyantaiyaari Awinkathariti.

Owaminthawaitashitatyaawo jatyootani Awinkathariti

²⁷ Tzimatsirika owaminthawaitashityaawoni, iraminthawaitashityaawoni, kimiwaitaka iriitajaantakimi Awinkathariti inthainkawathataki, ithainkakiro iijatzi iriraani.

²⁸ Aña iro kamiithatatsi, tikira oyaawo, tikira ariro, ontzimatyii ankinkishiritakotawatya kamiithashiritakairika.

²⁹ Tzimatsirika owashiwaityaawoni, irashiwaityaawoni kaari kinkishiritakopiroitroni oyyakaawintachari “iwatha”, ari jowasankitaitakiri.

³⁰ Irootaki itzimantayitari shipitawaitatsiri, mantsiyawaitatsiri, tzimayitatsi makoryaayitaintsiri.

³¹ Irooma akinkishiripirotanakarika tikira owanakawo, iiro añaajaantziro jowasankitai Pawa.

³² Iro kantacha aririka jowasankitaawaitakai, jiñaantakaawaitatyi ikimitakaantai aakatakimi itomipirori. Ari onkantya iiro jowasankitaapirotantai paata, inkimitakaantayitairi tsika inkantayitairi isaawijatziiti.

³³ Iyikiiti, irootaki okowantari poyaakotawakaayitaiya iirokaiti, iiro posatikasatikawaita aririka papatotaiyani patyootawakaiya.

³⁴ Pitajyaatziirika, powanatya pipankoki tikira piyaatanakiita, ari onkantya iiro jiñaakaantaitzimi papatotya. Aririka nariitimi, ari nohotyaakimiro niyotaayitimiro jirokapaini.

12

Tasonkawintashiritaantsi

¹ Iroñaaka nonkantimiro tsika okantakota tasonkawintashiritaantsi. Iyikiiti, tii nokowi onkompitzimotimi.

² Piyotaiyini iiroka, pairani tikira pikimisananaki, tzimapiintatsi pikinakaashitani, thaamintashiri piyaatashitziri oyyakaawontsi kaari ñaawaitaajaitatsini.

³ Irootaki nonkantantimirori jiroka: Itzimirika janta kinkithatakaantashitwaitachani, inkantapaaki “¡Kamaari jinatzi Jesús!” kaari Itasorinka Pawa ñaawaitakairini jirika. Irooma aririka inkanti, “Awinkathariti jinatzi Jesús”, iri Tasorintsinkantsi ñaawaitakairiri.

⁴ Apaani jinatzi Tasorintsinkantsi, tzimatsi oyyiki tsika ikinakairo itasonkawintayitai amatantayitawori.

⁵ Apaani jinatzi Awinkathariti, tzimatsi oyyiki tsika ankinakairo antawaitainiri irirori.

⁶ Apaani ikanta Pawa, tzimatsi oyyiki tsika okanta jimatakaayitairo oiyitarika.

⁷ maawoni aakaiti, tzimatsi oiyita jimatakaayitairi Tasorintsinkantsi ari onkantya aminthashiritakaantyaariri pashini kimisantzinkariiti jantayitairo kamiithari. Ari ikinakairo Tasorintsinkantsi joñaaganta, jimatakaayitairo oiyitarika.

⁸ Thami ogyakaawintawakiro, tzimayitatsi itasonkawintaki Tasorintsinkantsi ari okanta jiyotanitantari. Tzimatsi pashini itasonkawintaki Tasorintsinkantsi ari okanta ikinkithatakotantawori ikinkishiritanaari.

⁹ Tzimatsi pashini itasonkawintajaantakiri Tasorintsinkantsi ari okanta jawintaashiripirotaantari. Tzimatsi pashini itasonkawintakiri Tasorintsinkantsi ari okanta joshinchaantantari.

¹⁰ Tzimatsi pashini jimatakaakiri intasonkawintanti, pashini inkamantaniririti, pashini japiitakotairo ikamantantakiri kamantantaniri, onkantya jiñaantaityaawori imapiororika Tasorintsinkantsi matakaakiriri inkamantan-tiro. Tzimatsi pashini jimatakaakiri jiñaawaiyitiro pashiniyitatsiri ñaantsi, tzimatsi pashini jimatakaaki jowawijaayitiro okaatzi ikinkithatakoitakiri.

¹¹ maawoni jiroka irootaki itasonkawintantayitakiri Tasorintsinkantsi, imatakaantakiro tsikarika oiyitarika. Apaani ikanta Tasorintsinkantsi. Iri-itajaantaki matzirori itasonkawintayitai aakaiti, imatakaayitairo okaatzi ikowiri irirori.

¹² Ari okanta awithaawakaantaari, jojyakaantai aakami iwatha Cristo. Tsika akantayitanaa awathaki, iro matakaayitairori oiyitarika. Ari akimitsitaari aakaiti, inashiyita amayitairo oiyitarika.

¹³ Tima apaani ikanta Tasorintsinkantsi owiinkaatakaayitairi, ari okanta awithaawakaantaari, okantawitaka aakarika Judá-mirinkaiti, Grecia-paantiri, ompirataari, saikashiwaitaari, maawoni. Okimiwaitaawo maawoni antsipatawakaiya aakaiti arapiintayitairo jiña añaakaashiritantatsiri, ogyakaawintakiri Tasorintsinkantsi.

¹⁴ Pinkinkishiritakotiro tsika okanta awatha. Apaani akanta awathaki, iro kantacha tzimatsi oiyiki inashiyita oiyitarika amayitiri.

¹⁵ ¿Kantatsima oñaawaiti aitzi, oñaanatiro ako, onkantiro: “Tii niroopirotzi naaka, tii nokimitzimi iiroka pimatziro poirikayitziro oiyitarika?” ¿Tiima iroopirotzi aitzi?

¹⁶ ¿Kantatsima oñaawaiti akimpita, oñaanatiro oki, onkantiro: “Tii niroopirotzi naaka, tii nokimitzimi iiroka piñaayitziro oiyitarika?” ¿Tiima iroopirotzi akimpita?

¹⁷ Iroomi yoshiitachani oki awathaki, ¿arima onkantakimi ankimi? Iroomi yoshiitachani akimpita, ¿arima onkantaki ankimantyaawomi sankaat-sini?

¹⁸ Ari okantari awatha. Tima iri Pawa matakirori jiwitsikakiro, tsika okantajaanta ikowaki jiwitsikiro, ari onkantya inashiyitanyaaari oityaarika omayitiri.

¹⁹ Arimi ogyawakaiyaami maawoni tsika okantayita awatha, iirotya awathatawomi.

²⁰ Ari okantari, apaani inawita awatha, iro kantacha tzimatsi oiyiki inashiyita oiyitarika amatayitanyaaawori.

²¹ ¿Kantatsima oñaawaiti oki, oñaanatiro ako, onkantiro: “Naaka kowapirota-jaantacha, irooma iiroka, tii?” ¿Kantatsima oñaawaiti aito, onkimitakotyaawo okaatzi oñaawaitakiri aitzi?

²² ¡Iro imatziro! Aña okaatzi tzimatsiri awathaki kaari iroopirotzimotaini, irootaki kowapirotachari.

²³ Iro akithaantapiintari, amanairo awathapaini, akimitakaantawo pinkatharintsi inawita janta. Okaatzi amanakoyitziro awathaki, akimita-kaantawo iroopiromi inayiti.

²⁴ Irooma okaatzi kaari amanayitapiintziri awathaki jiñaayitapiintziri, tikaatsi oitya antayitironi iroori. Ari ikimitsitari Pawa jiwitsikakiro awatha, ontzimatyii anithaayitairo kimitzimowitakairi tii okowapirotajaanta.

²⁵ Iiro okantzi ampitharyiirō awathatari. Aña iro kamiithatatsi, anithaapirowaitairo maawoni awathatari.

²⁶ Aririka owatsinawaitya kapichiini awathaki, kimiwaitaka owatsinaatyaami maawoni awathaki. Aririka owaniinkawaitya kapichiini awathaki, kimoshiri ankantya maawoni awathaki.

²⁷ Ari akantayitaari aakaiti awintaashiriyitaari Cristo, kimitawaitaka aakaiti iwathami anayitaimi Cristo.

²⁸ Jiroka ikantakaayitaari Pawa ikaatzi kimisantaatsiri: Itanakawo, tzimatsi Otyaantapirori. Apititanaintsiri, tzimatsi kamantantaniriiti. Mawatanaintsiri, tzimatsi yotaaniriiti. Ipoñaapaaka itzimayitanaki tasonkawintantaniri, oshinchaantaniri, mitakotantaniri, jiwatakaantaniri, ñaawaiyitzirori pashiniyitatsiri ñaantsi.

²⁹ ¿maawonima Otyaantapiroritz? ¿maawonima akamantantaniritzi? ¿maawonima ayotaantaniritzi? ¿maawonima atasonkawintantaniritzi?

³⁰ ¿maawonima oshinchaantaniritzi? ¿maawonima añaawaiyitziro pashiniyitatsiri ñaantsi? ¿maawonima owawijaañaanitziro pashini ñaantsi?

³¹ Aña iro kamiithatatsi, pinkowapiroyitairo intasonkawintayitaimi pimatantyaawori kowapirotachari. Iro kantzimaitacha, tzimatsi oita anairori jiroka. Aritaki nonkamantakimiro.

13

Iro kowapirotajaantachari atakonka

¹ Thami ankantashitawatya kantatsi noñaawaitiro naaka pashiniyitatsiri ñaantsi jiñaawaiyitziri pashini atziri, nimatsitattyawomi okaatzi jiñaawaitziri maninkariiti. ¿Tiima kamiithawaiwitaka jiroka? Iro kantacha tiirika nitatziro nitakotantya nantantawori jiroka, nokaminiinkawaitashitaka.

² Ari okimitsitari iijatzi, thami ankantashitawatya kamantantaniri ninatzi naaka, niyotakotziro kaari jiyotakowiita pairani, nawintaapirowaitari Pawa ari onkantakimi joshirinkinawo otzishi jowatziyairo tsikarika janta. ¿Tiima kamiithawaiwitaka jiroka? Iro kantacha tiirika nitakotanta nantantawori jiroka, tikaatsimachiini nimonkaati.

³ Iijatzi okimitari, thami ankantashitawatya arimi nompashitantyaawo maawoni tzimimotanari ontzimantyaari joyaari kowityaawaitatsiri. Ankantashitawatya oyyiki natsipiwintakari iityaarika, notaawintawaikari. ¿Tiima kamiithawaiwitaka jiroka? Iro kantacha tiirika nitakotanta nimatantawori jiroka, tikaatsi nonintagaiya.

⁴ Itzimi itakotantachari, tsinampa ikanta, nishironkatantaniri, tii isamani intawainitzi, tii jasagaawainita, tii jiñaapirowainita.

⁵ Itzimi itakotantachari tii ikaaripirowaantinitzi, tii ithañaawainita, tii ikisanita, tii jothataashiwaitawo inkisaniintanti.

⁶ Itzimi itakotantachari tii ikimoshiriwintziro jantirorika kaaripirori, aña iro ikimoshiriwintzi jiyotakoyitairo tyayoori.

⁷ Itzimi itakotantachari amawiwaitapiintaniri jinatzi, ikimisantapiintanitz, oyaakotani ikanta, joisokirotopiintanita.

⁸ Iiro othonkanita atakotantya. Irooma pashinipaini aritaki onthonkanitaiya, okimiatya jiroka: kamantantaantsi, jiñaawaitantaitawo pashinitatsiri ñaantsi, jiyoyitairo oiyitarika.

⁹ Tima tikira jiyoyitziro maawoni, tikira ikamantantaitziro okantakoyita maawoni tzimayitatsiri.

¹⁰ Irooma aririka onkaatapaaki monkaatachani, iiro akowanairo maawoni onkaati piyayitaachani.

¹¹ Iroowaitaki akimiyita atziritzi. Iinirorika ariyaanitzii, akimiyitari iinchaani, tsika ikantziro jiñaawaitzi, tsika ikantziro ikinkishiriyita, tsika okanta jiyotayitanairi. Irooma antaritapaaki, iiro akimitakotanaari tsika ikantayita irirori.

¹² Kantatsi oiyakaantiro iijatzii tsika akanta aminaatyaawo ashivotaki. Iiro akoñaatzi kamiithapiroini, iiro ayotajaantzi tsika akantawaita. Irooma paata ari ayotakopiroyitairi tsika ikanta Pawa, ari ankimitaiyaari irirori jiyoyitai aakaiti.

¹³ Jiroka kaatatsiri mawa kantaitachani osaiki, iiro othonkanitaa: awintaashirinka, oyaakowintanka, atakonka. Iro kowapirotajaantachari jiroka atakonka.

14

Jiñaawaitantaitawo pashinitatsiri ñaantsi

¹ Pintyaaryooti pitakoyitantantyaari. Paminaminapirotairo iijatzii intasonkawintayitaimi pimatantyaawori oiyitarika. Okimitatyaawo jiroka pinkamantantaniritai.

² Aririka apatotaiyaani antsipatyaari kimisantzinkariiti, tzimatsirika intasonkawintaitaki jiñaawaitantantyaawo pashinipaantitatsiri ñaantsi, iiro akimathatziri, iiro ayotziro oita ikantziri. Tii iro jiñaawaitantari jirika ankimathatantyaariri aakaiti, aña iri Pawa kimathatirini.

³ Irooma intzimirika itasonkawintaitakiri inkamantanti, iri kinkithatakaini maawoni aakaiti, jiwitsikashiritakaantairi, inthaamintakaantairi, inkimoshiritakaantairi.

⁴ Ikaatzi ñaawaitzirori pashinipaantitatsiri ñaantsi, apaniironi ithaamintashiriwaita. Iriima kamantantaniritatsiri, iri thaamintashiritakaariri maawoni kimisantzinkariiti ikaatzi apatoyitachari.

⁵ Owanaa inimowitinami maawonirika iirokaiti pimatiro piñaawaitantyaawomi pashinipaantitatsiri ñaantsi. Iro inimopirotainari maawonimi iirokaiti pimatiromi pinkamantantaniriti. Irootaki anairori pashini. Iro kantacha tzimatsirika matironi jowawijaañaanitiniri ñaawaitzirori pashinitatsiri ñaantsi, iriitaki thaamintakaayityaarini kimisantzinkariiti ikaatzi apatoyitachari.

⁶ Iyikiiti, thami ankantashitawatya, niyaataki nariitzimi janta, apa noñaawaitantapaakawo pashinipaantitatsiri ñaantsi. ¿Nothaamintashiritakaakimima? Thami ankantashitawatya iijatzii niyaataki janta, nokinkithatakotakimiro ikimathatakakinari Pawa, nokinkishiritakaaimi, nokamantayitaimiro, niyotayitaimiro iijatzii. Iro opoñaantakari pithaamintashiritanaa.

⁷ Incha noiyakaawintawakimiro iijatzii, okimitakawo aririka ajyowiwaiti, aririka ampiyompiwaiti. Iirorika anashitawo oyamininka, irojatzi apiipinti, tikaatsi yotironi iitarika akowiri ampampithairi.

⁸ Ari okimitari iijatzii aririka antyooti. Iirorika okamiñiinkatzi kamiitha, tikaatsi yotatsini akaimatziiri owayiritya.

⁹ Ari pinkimityaari iijatzii iirokaiti. Iirorika piñaawaipaantitantawo ikimathaitziri, piñaawaitashiwaitaka.

¹⁰ Kimitaka jaka kipatsiki oiyiki nashiyitachari ñaantsi jiñaawaiyitzi. Tzi mayitatsi oiyiki oiyitarika ikantayitzi jiñaawaiyitzi.

¹¹ Tzimatsirika ñaanatantanawori pashinitatsiri ñaantsi kaari nokimathatziri, nokimitakaantari pashinijatzii jinatzi, ari ikimitsitanari iijatzii irirori. Tii nojyininkamirinkatari kamiithaini.

¹² Niyotzi naaka, pikowapirotatzi iirokaiti intasonkawintaitimi janta. Iro kantacha ontzimatyii paminaminapiroyitairo pinthaamintashiritakaiyaari maawoni apatotapiintachari janta.

¹³ Tzimatsirika ñaawaitzirori pashinipaantitatsiri ñaantsi, ontzimatyii inkowakotairi Pawa onkantya jimatakaantyaariri jowawijaañaanitairo jiñaawaitaitziri.

¹⁴ Aririka namanamanaatantyaawo pashinipaantitatsiri ñaantsi kaari nokimathatzi noñaawaitziro, nothaamintashitakawo, okantawitaka tii noki-mathatziro okaatzi namanamanaatari.

¹⁵ Aña iro kamiithatatsi namanamanaatantyaawo ñaantsi nokimathatziro, thaamintakaiyaanari iijatzi. Ari nonkantiro iijatzi nompampithaawin-tiririka Pawa.

¹⁶ Thami ankantashitawatya, tzimatsi piyotainchari japatotaiyani, ari pitanakawo pipaasoonkitziri Pawa, apaniroini pithaamintawaitaka iiroka, iriima pikaataiyakini tii itasonkawintaitziri inkimathatantyaawori piñaawaitakiri. ¿Arima inintaawaitatyaawo pinkantayitakiri? Tii jiyotajaitzi kamiitharika inkantaiyini “¡Ari onkantyaari!”

¹⁷ Ariwitaka pipaasoonkitaki iiroka. Iriima pashinipaini tiimachiini piwit-sikashiritakaari.

¹⁸ Owanaa nopaasoonkitapiintakiri naaka Pawa jamana-manaatakanawo pashinipaantitatsiri ñaantsi, kimiwaitaka nanaakimi pimatapiintziro iirokaiti.

¹⁹ Irooma aririka nontsipatyaari napatotya pashinipaini kimisantzinkari-iti tii nimatziro. Irootya nokowapirotataiki noñaawaitimi kapichiini onkantya inkimathatantyaanari, tiitya nokowajaitziro noñaawaitiro kaari inkimathataitinari. Irootaki nimatairi niyotantantaari kamiithaini.*

²⁰ Iyikiiti, iiro pojyari ikinkishiryaa iinchaaniki, aña iro kamiithatatsi pojyari ikinkishiryaa antari. Ariwitaka pinkimitakotyaari iinchaaniki iiro pantantawo kaaripirori.

²¹ Pinkinkishiryaa kotiro Ikantakaantaitani osankinatakotachari, kantat-siri:

Jiroka ikantakiri Awinkathariti:

Nokowi nonkantiri atziriti,

Inkaati notyaantiri, pashinijatzi jinatyi ñaawaitzirori pashinipaantitatsiri ñaantsi, iri kamantantaironi jirika.

Iro kantacha iiro ikimisantawakiri.

²² Jiroka oiyakaawintachari. Ari mataka itasonkawintaitakai añaawaitantyaawo pashinitatsiri ñaantsi, iro joñaagaitziriri kaari kimisantatsini. Iro imatantakari itasonkawintaitakai ankamantantantyaari, iro joñaagaitairi aakaiti akimisantzinkaritziri.

²³ Akantashitawatya, ari papatotaiyani maawoni iiroka, maawoni pamana-manaatantyaawo pashinipaantitatsiri ñaantsi. Impoña intyaapaaki kaari kimisantatsini, kaari itasonkawintaitzi. ¿Iroma ikantapaaki: “¡Ishinkiwintatya jirika!”?

²⁴ Incha ankantashitawatya papatotaiyani iirokaiti janta pikamantantzi. Impoña intyaapaaki kaari itasonkawintaitzi, kaari kimisantatsini. Ari poñaagakiniri ikinkishiriwaitashitari irirori, iro inkinkishiritakotanta-natyaari,

* **14:19** Ikantakotakiri jaka Pablo “noñaawaitimi kapichiini”, iro oiyawori inkanti “nokowataiki noñaawaiti 5 ñaanchaaniki inkimathaitiri, tii nokowajaitziro noñaawaiti 10,000 ñaantsi kaari inkimath-ataitinari”.

25 iro ompoñaantyaari inkamantantairo ikinkishiriwaitashitakari jimananiki, impoña jotzirowanai impinkathatanairi Pawa, inkanti: “Imapirotatya itsipashiritaimi Pawa iirokaiti jaka”.

26 Iyikiiti, jiroka onkaati pantayitairi aririka papatotapiintaiya. Kantatsi impampithaayiitairo Salmo, jiyotaantayitai, kinkithatakoyitaironi okaatzi ikimathatakagairiri Pawa, jiñaawaitakaayitairi pashinitatsiri ñaantsi, intzimayitai owawijaañaanitaironi. Tima maawoni pantayitairi ontzimatyii piwitsikashiritakaantaiyaari pashinipaini.

27 Tzimatsirika ñaawaitantawori pashinipaantitatsiri ñaantsi, iiro itzimapirotzi oiyiki, apa inkantya apiti, tiirika ikaatzi mawa. Iiro inkamiñiinkatawakaiyaani jirikaiti, aña joyaawintya jimatantyaawori pashini. Ontzimatyii intzimi iitya owawijaañaanitirini.

28 Tikaatsirika owawijaañaanitirini, ontzimatyii jimairiti tsika papatoyani. Apa jamanamanaashirityaari Pawa, ari onkaati.

29 Oshinitaantsitzi inkamantanti apiti, tiirika mawa. Iriima pashinipaini inkinkishiritakotiro kamiitharika okaatzi ikamantantziri.

30 Irooma intzimirika inkimathatakaanairi Pawa, iinirorika ikamantantzi pashini, kamiithatatsi jimairitawaki onkantya inkamantantantyaari pashini.

31 Tima tii okantzi jiñaawaitaiyini apiti, aña jitawatyaawo apaani impoña pashini. Ari onkantya jiyotantaiyaari maawoni, thaamintashiri inkantayitaiya.

32 Itzimirika matakirori ikamantantapirotanai, iriitaki matakironi jiñaakotantya inkamantanti.

33 Aririka inkamiñiinkatashiwaitya kaari Pawa kantakaantironi. Aña iri Pawa santzikoityaakaantatsiri.

Iroñaaka nonkamantimiro pashini jamitapiintari ikaatzi oitishiritaari japatotaiyaani tsikarikapaini:

34 Mairi okantapiintaiya tsinaniiti, tii oshinitaantsitzi oñaawaiyiti. Aña iro kamiithatatsi onkimisantayiti, tima iro Ikantakaantaitani.

35 Tzimatsirika oitya onkowiri iyotiri, osampitiri oimi janta opankoki. Tii okantzi oñaawaiti aririka japatoitya.

36 ¿Iirokaitima kinkithatakaantakirori iñaani Pawa? ¿Iiroma inimotzimi pimayitapiintairo jimayitziri pashini kimisantzinkariiti tsikarikapaini?

37 Tzimatsirika janta kantatsiri “Naaka kamantantaniri, antapashiri nokanta”, ontzimatyii jiyotaitimi iri Awinkathariti kantakaawori nosankinatantamirori jiroka.

38 Tiirika ikimisantayitzi jirika, iirotya pikimisantsitari iiroka.

39 Iyikiiti, ontzimatyii paminaminapirotairo pinkamantantayitai. Iiromaita pimapirotziro potzikatzikatairi ñaawaitzirori pashinipaantitatsiri ñaantsi.

40 Irooma pimatairo jirokapaini, ñaakotani pinkantawintyaawo, santzikoitiini pinkantya.

15

Jañaantaiyaari kamayitatsiri

1 Iyikiiti, nokowi nonkinkishiritakaimiro tsika okantakowita Kamiithari Ñaantsi okaatzi nokinkithatakotakimiri, poisokirotanairi pikimisantai.

2 Iro owawijaakoshiritaimini, iikirorika poisokirotanatyaawo nokinkithatakoyitakimiri. ¿Aminaashiwaitama pikimisantayitanai?

³ Jiroka kowapirotachari, iro ikamantaitakinari naaka, nokamantakimiro iijatzi iirokaiti: Ikamawintakai Cristo okantakaantziro akaaripirowaitaki, jimonkaatajaantakiro okaatzi ikinkithatakoitakiriri Osankinarintsipiroriki.

⁴ Ipoña ikitaitakiri, iro awijawitaka mawa kitiiyyiri, jowiriintaitairi. Iro-jatzi ikinkithatakoitakiri Osankinarintsipiroriki.

⁵ Ipoña joñaagaari Cefas, joñaagaari iijatzi maawoni 12 jiyotaani.*

⁶ Ipoña joñaagapanaatari iijatzi oyyiki jiitaitziri iroñaaka “Iyikiiti”, 500 ikaataiyini. Iinirotatsi jañaayitzi oyyiki jirikaiti, ari makoryaayitaki tsikarika ikaatzi.

⁷ Ipoña joñaagaari Jacobo, ipoña joñaagaari iijatzi maawoni Otyaantapirori.†

⁸ Naaka iwiyaantapaakawo joñaagaana, kimiwaitaka naakami impoiwaitatsinimi nontzimaki.

⁹ Tima naaka iijatzi Otyaantapirori, janaayitana maawoni pashini. Tiitya opantaajaitawo noitya “Otyaantapirori”, tima nowasankitaawaitakiri kimisantanaairiri Pawa, apatowintanaariri tsikarikapaini.

¹⁰ Iro kantzimaitacha, tii aminaawaitashita jinishironkapirowaitaana Pawa, tima iriitaki kantakaakawori Notyaantapirotantaari. Naakatzi-maitaka antawaipirotaatsiri nanairi pashinipaini, okantakaantziro nantashiwaiwitakari pairani. Tii naaka matashityaawoni apaniirini jirokapaini, aña Pawa nishironkataanari nimatantaawori.

¹¹ Irootaki nosankinatantzimirori okaatzi nokinkithatapiintakiri, irojatzi ikinkithatapiintakiri iijatzi pashini Otyaantapiroriiti. Irootaki pikimisantayitairi iirokaiti.

¹² Aritaki nokinkithayitaimiro jowiriintaitairi Cristo, jowamaawiitakari, ¿litama pikantantari: “Iiro añaayitai ankamakirika?”

¹³ ¿Pikinkishiritama tii jowiriintaitairi Cristo?

¹⁴ Ari onkantyaami, naminaashiwaitaka nokinkithataki, paminaashiwaitaka iirokaiti pikimisantayakini.

¹⁵ Kimiwaitaka nothiiyatyaami nokinkithatakotapiintakiri Pawa, nokantantapiintaki: “Pawa owiriintairi Cristo, ari inkimiyitairi aakaiti”.

¹⁶ Ari onkantyaami, iiro ipiriintayitaami kamayitaintsiri, tii ipiriintsita iijatzi Cristo irirori.

¹⁷ Tiirika jowiriintaitairi Cristo, paminaashiwaiwitaka pikimisantayitai. Iikiro pinkaaripiroyitatyimi tikaatsi piyakotaiminimi.

¹⁸ Aña piyapirowaitakami ikaatzi makoryaayitaintsiri, aminaashiwaiwitaka jawintaanaari Cristo.

¹⁹ ¡Inkantamachiitaimi aakaiti! Aminaashiwaitakami awintaanakari Cristo, aminaashiwaitakami oyaakoniintawitaari, añaaminthawaitashitaka kapichiini iroñaaka. Mapirowaitakaimi.

²⁰ Iro kantacha tii ari onkantya. Jowiriintayitairi Cristo ikamawitaka. Iriitaki itakaantaawori jañagai tsika inkantayitaiya paata ikaatzi makoryaayitaintsiri.

²¹ Jiroka okantakota: Pairani, okaatzi jantakiri atziri iro poñaakaantakawori akaamaniyitzi maawoni. Iro kantacha iri iijatzi atziri poñaakaantaawori ampiriintayitai maawoni akamawitaka.

²² Iro akaamanitantaari maawoni okantakaantziro ajyininkamirinkaititari Adán-ni. Iro kantacha ari añaayitai maawoni okantakaantziro ajyininkashiritaari Cristo.

²³ Jiroka tsika okantakota: Iri Cristo itaawori ipiriintaa. Impiyairika paata, ari jowiriintayitapairi jashiyitaari irirori.

* 15:5 Ikantaitziri “Cefas”, irootaki pashini iwairo Pedro. † 15:7 Ikantaitziri “Jacobo”, irootaki pashini iwairo Santiago, iririntzi Jesús.

²⁴ Ompoñaashitatya onthonkaiya maawoni, japirotairi Cristo pinkathariwintashiwaitachari, otzimimowaitashitari ishintsinka. Iri Cristo matakagaironi aakaiti jashitaintairi Pawa, matzirori Ipinkatharipiroritz.

²⁵ Tima aritaki jitaniintakawo Cristo ipinkathariwintantzi, irojatzi paata imonkaatantapaatyaari inkitsirinkairi iisaniintani, jaatzikantaiyaari iitzi.

²⁶ Iwiyaantapaatyaawoni iisaniintani inkitsirinkairi irootaki “Kaamani-taantsi”, inkimitakaantairo atzirimi jinatyi japirotairo.

²⁷ Tima aritaki ikinkithatakoitsitakari Cristo, ikantaitaki: Itzimi matakirori ikitsirinkairi maawoni, jimatakiri jaatzikantaari iitzi. Ikantakoitziri jaka “maawoni”, tii inkantaitatyi iri Pawa inkitsirinkaitairi, aña iri Pawa kankakaiyaawoni jimaitantyaawori maawoni.

²⁸ Aririka impinkathariwintairo Itomi maawoni, iri Pawa pinkathariwintairini iijatzi irirori, tima ari ikinakairo Pawa impinkathariwintantaiyaawori maawoni tzimayitatsiri.

²⁹ Iirorika jañaayitaimi kamayitaintsiri, ¿iitama jowiinkaawintaitantariri kamaintsiri?

³⁰ Iijatzi okimitsitari, iirorika ipiriintayiitaami, ¿iitama añaantapiintakawori aakaiti ipatzimaminthawaitaitai?

³¹ Iyikiiti, ¿Pithainkanama? ¿Kaarima naaka thaamintawintaimiri nokimisan-takaayitaimiri Awinkathariti Jesucristo? Aña imapirotatya jiroka, okantaitatyaani kitiiyyiriki ikowayitzi jowamaitina.

³² Ari okimitsitakari iijatzi jaka nosaiki Efeso-ki, jimaamaniwaitakina katsimashiriiti. Iirorika apiriintayitaami, nontsipatataityaarima iriroriiti, nonkantawaitashitimi:

Thami anintaawaitawatya, owawaitya, arawaiti, oimoshirinkawaitya. Aa-maashitya iro ankami.

³³ Irootaki paamaakowintantyaawori jiroka otzimikari pikinakaashitani. “Iro pitsipaminthatari kaaripirori, pimatzirokari iiroka”.

³⁴ Pinkinkishiritaiya kamiithaini. Iro pitzipinawaitashita. Kimitaka tzimayitatsi iirokaiti tii piyotakopirotaire Pawa. ¡Kaaniwintaantsiwaitaki!

³⁵ Kimitaka tzimayitatsi kantashiritatsini janta: “¿Tsikama inkantyaaka impiriintai tonkitsipooki? ¿Tsikama onkantya jiñaitairo iwatha?”

³⁶ ¡Masontzi! Ojyakaantawakiro okanta okithoki pankirintsi. Iimpowakitzi okithoki, akitakitziro, ari ojyookai.

³⁷ Jiroka okithoki pipankitapiintziri apakithowoini okantawita, iro kantacha ojyookanakirika pashini onkantawaitanatya. Tima tii pipankitapiintziro ojyookimataki pankirintsi.‡

³⁸ Aña iri Pawa jyookakaayitzirori otzimayitantari owatha ikowiri irirori. Iriitaki nashitakaayitawori ijyookakaayitziro, pashiniyitatsiri pankirintsi.

³⁹ maawoni otzimayitzi owatha, tii ari ojyawakaiyani. Thami ojyakaantawakiro, aakaiti atziritzi anashiyita awathaki, inashiyita iwatha piratsiiti, tsimiriiti, iijatzi shimapaini.

⁴⁰ Iijatzi ikimiyita inkitiwiri tii jojoyitai akantayita aakaiti isaawiwiri. Otzimimotziri jowaniinkawo, tii okimitawo owaniinkawo aakaiti.

⁴¹ Tima inashita iijatzi jowaniinkawo ooryaa, jowaniinkawo kashiri, iijatzi jashi impokiropaini. Tzimayitatsi impokiropaini kaari kimiyityaarini pashini.

⁴² Ari ankantaiyaari aakaiti ampiriintayitairika. Tima ikitaitapiintziro awatha, ari oshitzitziri, iro kantacha aririka jowiriintayitairo, pashini onkantayitanaiya iiro oshitziwaitai.

‡ 15:37 Kantakotachari jaka “pankirintsi”, iro trigo, okaayitzi ojyayitawori.

⁴³ Aririka inkitaitiro awatha manintaawo inatzi, iro kantacha ari jowiri-intayitairo onkantya owaniinkatantaiyaari. Tii aawiyawainitzi iroñaaka awatha, aritzimaitaka jowiriintayitairo ontzimantaiyaari oshintsinka.

⁴⁴ Okaatzi ikitaitziri awatha tzimawitacha oshiri. Iro kantacha aririka jowiriintayitairo awatha, ari ontzimayitai atasorinka. Ari ikantayitari añaayitzi iroñaaka otzimi ishiri, iro ayotantayitari tzimatsi iijatzi pashini awatha tzymaatsini atasorinka.

⁴⁵ Ari okanta josankinatakoitakiri itanakawori shirampari, Adán, ikan-taitzi:

Iri itanakawori jañaanaki, opoña otzimanaki ishiri.

Iriima jirika kimitapaatyaaarini, otzimimotziri itasorinka, iriitaki añaashiritakaantatsini.

⁴⁶ Ari akantayitari. Tii otzimimowitai atasorinka kitziroini. Aña iro itanakawo otzimawitaka ashiri, opoña ontzimayitai atasorinka.

⁴⁷ Tima jirika itanakawori shirampari, kipatsi jaayitaki, jiwitsikapithayi-itakiri. Iriima apititanaintsiri shirampari, inkitiki ipoñaakawo irirori.

⁴⁸ Tsika ikantajaanta jiwitsikayitakiri kipatsipitha jirika itakawori, iri akimiyitakari aakaiti. Iriima inkitiwiriiti, iri kimitakariri poñainchari inkitiki.

⁴⁹ Ari ankantayitaiyaari iijatzi aakaiti. Tima ojoyawitakari atzimayitaki jiwitsikapithayitakiri kipatsi, aritaki ojoyayitaiyaari iijatzi jirika poñainchari inkitiki.

⁵⁰ Iyikiiti, jiroka okantakota okaatzi nokantakiri: Iro okantzi isaikayitai ipinkathariwintantzi Pawa tzimayitatsiri iwatha, iriraani, shitzitaatsini iwatha. Aña iriyyitaki saikayitaatsini inkaati kaari shitziyitaatsini iwatha.

⁵¹ Pinkimi, nonkamantimiro kaari jiyotakoitzi pairani. Jiroka: Ari jañaakaayitai maawoni aakaiti. Iiromaita añaayitziro maawoni amakoryaayiti.

⁵² Paata iwiyaantapaatyaaawoni kitiiyyiri, omapokashitaiya intyooyiitai. Apathakiro onkantapaintya iroowaitaki amachookapainti. Ari jowiriintayitairi kamayitaintsiri, jañaantaiyaawo wathatsi kaari shitzinitatsini. Irooma maawoni aakaiti añaayitatsiri impashinitakaayitai.

⁵³ Okaatzi awathatari iroñaaka shitzinitatsiri, impashinitakaayitairo iiro oshitziwaitai. Akaatzi akaamaniwainitzi iroñaaka ari impashinitakaayitai, kañaaniri ankantayitaiya.

⁵⁴ Aririka imonkaapaititaiya jiroka, ari imonkaatai yaari jojyakaawintaitakiro “Kaamanitaantsi”, okimitakotari atziri, ikantaitaki: Jirika jiitaitakiri “Kitsirinkantaniri”, japirotairo jiitaitziri “Kaamanitaantsi”.

⁵⁵ ¡Kaamanitaantsí! ¿Kantatsima pinkitsirinkantai iroñaaka?
¡Kaamanitaantsí! ¿linirotatsima pithoyini?

⁵⁶ Okaatzi ojoyakaawintachari jaka othoyini, irootaki kaaripironkantsi. Irootaki Ikantakaantaitani yotakairi tzimataitatsi akinakaashitani.

⁵⁷ Iro kantacha nopaasoonkitziri Pawa, tima iri matakagairori aakaiti oitsinampaantaawori, jotyaantakairi Jesucristo ikitsirinkantaawori “Kaamanitaantsi”.

⁵⁸ Iyikiiti, ontzimatyii pintyaaryootapiintai, pantawaitapiintainiri Awinkathariti. Tima aritaki piyoyitai tii paminaawaitashita, iriitaki Awinkathariti matakaimironi.

16

Kiriiki jotyaantaitziniriri oitishiritaari

¹ Iroñaaka nosankinatakotiri apiyotziri kiriiki otyaantiniriri oitishiritaari. Nonkantayitaimiro okaatzi nokantayitakiriri Galacia-jatzi.

² Aririka papatotapiintaiya, ontzimatyii pookayiti kapichi tzimimotzimiri. Ari onkantya iiro nopomirintsitantapaakawo naaka, nariitapaakimirika janta.*

³ Aririka nariitakimi kantatsi powi aanakirini kiriiki janta Jerusalén-ki intsipataanakiro nosankinaripaini.

⁴ Ari nonkaatanakiri niyaati janta, añamachiitawakiro ari nonkantakiro.

Ikinkishiritari jantiri Pablo

⁵ Iiro nariitsitziimi thaankiini, aña nitapaintyaawo niyaati Macedonia-ki, impoña nimpoitapaakiro janta pinampiki.

⁶ Aririka nariitapaakimi, aamaashitya osamani nosaikimotanakimi, kim-itaka ari nontyaawontsitakotiri. Ompoñaashitaya potyaantaina tsikarika nokowiro niyaatai.

⁷ Tii nokowiro naaka kapichiini onkantya nariitapaintimi. Aña nokowatzi osamani nosaikimowaitapaintimi, iriirika Awinkathariti shinitainawoni.

⁸ Irojatziita nosaikawaki jaka Efeso-ki, irojatzi ariitantatyaari kitiiyyiri joimoshirinkaitziro “Oyiipataantsi”.†

⁹ Iro nimatantyaawori jiroka iinirotatsi jaka oyyiki nantawaitawainiri Awinkathariti, kamiitha okanta noñaakiro. Tzimaki oyyiki maaman-iminthatakinari.

¹⁰ Aririka jariitakimi Timoteo, paawakiri kamiitha, tima irijatzi antawait-ainiriri Awinkathariti, ari jojanya naaka.

¹¹ Tii okantzi intzimayiti janta manintawaitirini. Iro kamiithatatsi paap-atziyawatyaari, irojatzi jawijantatyaari impiyai naakaki. Tima oyaawinta nowakiri impoki intsipatatyaaari pashinipaini iyikiiti.

¹² Iriima Iyiki Apolos, nokantakiri intsipayitanatyaari ikaatzi notyaan-taimiri iirokaiti. Iro kantacha tii ikowi jiyaati irirori. Añamachiitawakiri ari jimatakiro paata.

Iwiyaantawori withataantsi

¹³ Paamaakowintaiya iirokaiti, poisokirotyaawo pikimisantanakiri, shi-rampari pinkantanatya, pishintsishiriyiti.

¹⁴ Itakotani pinkantawakaayitaiya, pantzimotawakaiyaarika oiyitarika.

¹⁵ Iyikiiti, piyotaiyirini iirokaiti saikapankotziriri Estéfnas, iriiyitaki itanakawori ikimisantayitanaki pinampiki Acaya. Ikamaiyitanaawo irirori-iti jantawaiwintanairo oitishiritaari.

¹⁶ Noshintsithatimi iirokaiti pinkimisantairi iriroriiti, ari pinkimitsityaari ikaataiyini jantawaitzi, kamaitanaawori.

¹⁷ Owanaa nokimoshiritaki noñaakiro jariitakina Estéfnas, itsipatapaakari Fortunato, iijatzi Acaico. Iriitaki owakowintapaakimiri iirokaiti tii okantawita pariitina jaka,

¹⁸ potapishiritantyaanari. Iriiyitaki otapishiriyitapaimiri iijatzi iirokaiti janta. Pimpinkathatawairi.

¹⁹ Jiwithayitziimi apatowintapiintakariri Pawa jaka Asia-ki. Jiwithatziimi iijatzi Aquila opoña Priscila. Ari ikimitsitakimiri iijatzi apatowintapiin-takariri Pawa ipankoki.

²⁰ Jiwithatsitziimi iijatzi pashini iyikiiti. Itako pinkantya piwith-atawakaanaiya.

²¹ Irooma jiroka, iroowa nosankinatajaantzimiri nakoki naaka, niwithatzi-imi. Naakataki Pablo.

* **16:2** Kantakotachari jaka “papatotapiintaiyaani”, irojatzi ikantaitsitari “itapiintawori kitiiyyiri pashiniki domingo”. † **16:8** Kantakotachari jaka “Oyiipataantsi”, irojatzi ikantaitsitari “Pentecostés”.

²² Jowasankitaawiitapairi kaari itakotaiyaarini Awinkathariti. Impiyitaa-jaitaiya thaankipiroini Awinkathariti.

²³ ¡Onkamintha inishironkayitaimi Awinkathariti Jesucristo!

²⁴ Nitakotzimi maawoni irokaiti, iri Cristo Jesús matakainawoni. Ari onkantyaari.

APITTANAINTSIRI JOSANKINATZINIRI PABLO CORINTO-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinat zimirori jiroka, Jotyaantapirori Jesucristo ninatzi, irootaki ikowakaakinari Pawa. Ari nokaatziri iyiki Timoteo nosankinatzi-miro. Irokataki nosankinatziniri pikaatzi papatowintaari Pawa janta nampitsiki Corinto, irijatzi nosankinayitziniri oitishiritaari janta nampitsiki Acaya.

² Inkamintha inishironkayitaimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi, ari inkimitsitaimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Ikimaatsitakari Pablo

³ Thami anthaamintaiyaari Pawa, iwaapatitari Awinkathariti Jesucristo. Iriitaki Ashitairi, nishironkatantaniri. Iriitaki Pawa, oimoshirinkantaniri jinatzi.

⁴ Aririka ontzimi pomirintsitzimotaini, iri Pawa oimoshirinkairi, iro amatantyaawori aaka oimoshirinkiri pashinipaini opomirintsitzimotari. Iro-jatzi amatiri aakaiti okaatzi jantzimotakairi Pawa.

⁵ Irojatzi matachani, aririka añaaayitiro ankimaatsipirowaitya ikimita-paintziro Cristo, ari añiityaawo iijatzi inkimoshiripiroatakaayitai.

⁶ Aritaki okantakari, irootaki nokimaatsiwaitantakari naaka, iro niyotantyaawori tsika nonkantya noimoshirinkayitaimi iirokaiti, ari onkantya pawijakoshiriyitantaiyaari. Irootaki ikimoshiritakaantakinari iijatzi naaka, ari onkantya niyotantyaawori tsika nonkantiro nonkimoshiritakaayitaimi iirokaiti aririka piñaayitairo okaatzi nokimaatsiwaitakari naaka.

⁷ Iro niyopirotantakari aritaki inkimoshiritakaayitaimi iirokaiti ikimitaitakina naaka, aririka pimatanairo pinkimaatsiwaitya nokimitaakiro naaka.

⁸ Iyikiiti, nokowi piyoyitairo okaatzi noñaakiri naaka pomirintsitzimoyitakinari nosaikantapaintari Asia-ki. Owanaa jowatsinaawaitaitakina noñaajaantaki ari nonkamakimi.

⁹ Nokinkishiryaawo iroñaaka, iro ishinitantakinawori Pawa noñaakiro nokamawitaka, onkantya nawintaashiripirotantyaariri, tii okantzimaita nawintaapirowaitya naaka.

¹⁰ Iro kantacha Pawa jimatakiro jowawijaakotaana nonkamimi, iikiro jiyaatakaatyiro. Awintaashiri nowakiri iikiro inkimpoyaawintatyina paata.

¹¹ Iijatzi pinkimitanaiyaari iirokaiti pintsipataina naaka, pamanamanaatai yaari Pawa inkimpoyaawintantinari. Ari onkantya impaasoonkipirotantaiyaariri Pawa inkaati kimakoyitainani jimapirotakiro Pawa ikimpoyaawintaana.

Opoñaantakari Pablo jariityaari Corinto-jatzi

¹² Niyotzi naaka tampatzika nokantaka tsikarika nosaikimoyitantaki. Iri Pawa yotatsi tikaatsi namatawiti, tikaatsi oitya nonkaanikowintyaari. Tsika nokantaka niyotaayitakimi iirokaiti, tii nokinkithatakotapaintziro kapichiini ikimitakaantawitari isaawijatzi yotanitaantsi inatzi, aña apa nokinkithatakopiintakiro tsika ikanta Pawa inishironkatantzi.

¹³ Tima okaatzi nosankinayitakimiri tikaatsi nimanapithatimi, onkaati pomirintsiwaitachani inkimathaitairo. Onkamintha pinkimathatapiintairo okaatzi nosankinatzimiri.

¹⁴ Kimitaka aritaki pikimathatakina kapichiini, kantatsi pinkimoshiriwintaina paata impiyairika Awinkathariti Jesús. Ari nonkimitsityaari iijatzi naaka, kimoshiri nonkantawintaimi iirokaiti paata.

¹⁵ Irootaki nashiminthatantakawori napiitairo nariitaimi janta, onkantya pinkimoshiriwintantainari nariitaimira.

¹⁶ Ari nokowawitakari nariitanakimimi niyaatantyaarimi Macedonia-ki, ompoña napiitanairomi iijatzi nompiyairikami. Ari onkantyaami pimitakotantawainarimi potyaantaina Judea-ki.

¹⁷ Iro kantacha noipithokakiro nokinkishiriwitakari nantirimi. ¿Piñaajaantakima iirokaiti owanaa namatawipiintakimi? ¿Pikinkishiritama noñaawaitashitaka nonintakaanikiini, nokantapiintaki “¡Ari! Nariitakimi?” ¿Piñaajaantakima niyotaawitakawo iiro nimatziro nariitimi?

¹⁸ Tima Pawa kaari thiiyinkari, jiyotzi irirori tii nothiiyawaita naaka nokantzi “¡Ari!”

¹⁹ Ari ikimitsitari iijatzi Itomi, Jesucristo, tsika itzimi nitapaakari nokinkithatakotapaakimiri notsipatantakariri Silvano ipoña Timoteo. Tima Jesucristo tii ikantanitzi irirori “¡Ari!” jiyotakirika iiro jantziro oityaarika. Tima okaatzi jantapiintakiri Jesucristo okimiwaitakawo iriimi Pawa kantapiintaintsini “¡Ari!”

²⁰ Iri Jesucristo yotakaapirotairi ari imonkaataiya okaatzi ikajyaakaantziri Pawa. Irootaki ankantantayitaiyaari aakaiti awintaashiriyitaari “¡Ariwí!” Irootaki impinkathayitantaiyaariri Pawa.

²¹ Okimiwaitakawo iri Pawa withaakaayitakairimi Cristo, irijatzi saipatzi-itoyitainimi,

²² okimiwaitakawo impothoyitayaimi jashiyitaira. Tima añiuro jotyaantakairi Tasorintsinkantsi inampishiritantai, ari ayotziri imapiro Pawa jothotyiiro okaatzi ikajyaakaakairi.

²³ Imapirotatya, jiyotzi Pawa tii namatawitzimi nokantzimiri: Kantakaantzirori kaari nariitantzimi Corinto-ki, iiro nokisantapaakimi.

²⁴ Tiira naaka ompiratimini onkantya pinkimisantantyaanari. Aña oisokiro pikantawintanakawo okaatzi pikimisantanairi. Apa nonkaminaayitaimi naaka pantantaiyaawori oimoshirinkaimini.

2

¹ Jiroka nokinkishiritakari: Iiro napiitairo nariitimi, iroorika owashiritakaawaitimini nariitzi.

² Aririkami nowashiritakaawaitimi janta, ¿iitaka thaamintashiritakaiyaanani naaka?

³ Irootaki notyaantantakimirori pairani nosankinari, iiro niyaatashitantzimi powashiritakaawaitina. Aña iirokawitaiyakani thaamintashiritakainimi. Irootaki nokantashiriwitantakari: “Iiro niyaatsita, nonkimaita tzimat-sirika thaamintashiritakainani. Ari onkantya nonkimoshiritakaantawaityaariri iriroriiti”.

⁴ Tima pairani notyaantakimiro nosankinari, nowashiriwaitatya nosankinatzimiro. Tii iro notyaantantzimirori onkantya nonkantzimoniintakaan-timiri. Aña nokowawitayya piyoti owanaa nitakopirotataikimi.

Ipiyakotziri Pablo kantzimoniintakaantachari

⁵ Nokowi nonkinkithatakotiri shirampari owashiritakaawaitakinari janta. Tiira naaka inkantzimoniintakaawaitya, kimitaka maawoni iirokaiti

ikantzimoniintakaayitakimi. (Nokantantawori “kimitaka”, tii nokowi nowanaapirowaitiro.)

⁶ Ojyiki pikaataiyakini iirokai, aritaki powasankitaawaitakiri. Iro kantacha aritapaaki powasankitaakiri.

⁷ Pimpiyakotiri, pinkimoshiritakairi, ayimawaitzirikari jowashiritani.

⁸ Nokowakotzimi pinkantairi jirika shirampari: “Nitakotaimi”.

⁹ Pairani, nosankinatakimi nokantaki: “Powasankitairi”. Noñaantashitzimi noñaantimiri imapirorika pikimisantana.

¹⁰ Iro kantacha ikowi Cristo pimpiyakotairi jirika shirampari. Irootaki nantairi naaka tima iro kamiithatzimotaimini maawoni iiroka. Inkaati pimpiyakoyitairi iirokai, aritaki nompikiyakotairi iijatzi naaka.

¹¹ Irootaki antayitairi onkantya iiro ikitsirinkantai Satanás. Tima ayotaiyironi okaatzi ikowiri jantiri irirori Satanás.

Kantzimoshiritakaariri Pablo janta Troas-ki

¹² Chapinki, ariitakina naaka nampitsiki Troas niyaatantakari nokinkithatakaantziro Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Cristo. Ari nimatataikiro nokimisantakaantaki ikantakaantakiro Awinkathariti.

¹³ Iro kantacha tii inimotina janta, tiira noñaapaakiri iyiki Tito. Irootaki nawijantanakari Macedonia-ki.

Iri Cristo oitsinampaakaantatsiri

¹⁴ Iro kantacha, onkantawitya tsikarika ankinayiti, kantatsi ampaasoonkitiri Pawa. Tima okimiwaitakawo oyaatzishitatyirimi Cristo, ipiyaawo irirori nampitsiki joitsinampaantaki jowayirita. Ojyakotatyaawo iijatzi iyainkatzi kasankari maawoniki nampitsi. Ari ankantayityaari aaka aayiti tsikarikapaini ankamantayitairi atziri tsika ikantakota Cristo.

¹⁵ Akimiwaitakawo kasankainkari itayiri Cristo jinimotakaantyaariri Pawa. Jiroka kasankainkari, ari inkimainkayitairo awijakoshiritaatsini, iijatzi inkaati piyashiriwaitaachani.

¹⁶ Tzimayitatsi, okimitzimowaitari jiroka kasankainkari owa-maantaniromi inatyi. Iriima pashinipaini okimitzimowaitari iro añaaakaashiritairini. ¿Litama joyyakaawintaitziri jiroka kasankainkari?

¹⁷ Kaarira jirikaiti kinkithatashiwaitawori iñaani Pawa ikowi jaantashiwaityaawo kiriiki. Aña iriitataikira mapirotanairori ikinkitharyaantsitzi. Irootaki nimatanairi naaka iijatzi. Iri Pawa otyaantakinari nonkinkithatakaanti, nantawaitainiri Cristo, iri Pawa kimpoyaanari nantayitziro.

3

Antawaiwintzirori owakiraari kajyaakaawakaantsi

¹ ¿Pikinkishiritama nasagaawintawaitatya naaka? ¿Nojyakotatyaarima amayitizimirori josankinari, ikantzimaitzimi: “Paawakina kamiitha?” ¿Nojyakotatyaarima kowirori posankinatiniri osankinarintsi, jayimaityaawo tsika ik-inayitzi?

² Aña iirokai kimiwaitakawori osankinarintsimi jaapatziyantaitinari, iro josankinashiritantaitakinari naaka. Tima aririka jiñaayitaimi atziiriiti tsika pikantayitanaa, ari jiyoyitairo okaatzi nantzimoyitakimiri, okimiwaitanakawo jiñaanayitayiiromi okaatzi josankinatakoyiitakinari.

³ Ari añiirori iirokataki ojyawaitakawori osankinarintsimi josankinatajaantakiri Cristo. Iro kantacha tiira iro nonkinkithatakotiri osankinarintsi koñaatatsiri, kimitawori aririka josankinayitiro mapikota, aña nokinkithatakotatziiro ipashinishiritakaayitaimi Itasorinka Pawa Kañaaniri.

⁴ Nokinkithatakotantawori jiroka, tima iri Cristo kantakaakawori awintaashiriyitantaariri Pawa.

⁵ Tii aaka aawiyashityaawoni apanirowni, aña iri Pawa matakaayitairori.

⁶ Iriitaki Pawa matakaakinawori nokinkithatakotairo owakiraari kajyaakaawakaantsi kaarimachiini osankinarintsi kimityaawoni itanakawori kajyaakaawakaantsi kaamani-takaantatsiri. Aña iri kantakotachari Tasorintsinkantsi añaashiritakaantatsiri.

⁷ Pairani josankinatantaitakawori Ikantakaantaitani mapikotaki, okoñaatapaintzi jowaniinkawo Pawa, opoña opiyanaka. Ikanta jiñaakiro Moisés-ni, shipakiryaapoo ikantanaka, tii okantaajaitzi jaminapootairi Israel-mirinkaiti. Iro kantzimaitachari jiroka Osankinarintsi owanaa okaamanitakaantaki, okantawitaka otzimimotziro owaniinkawo.

⁸ Irooma okaatzi jimayitairi Tasorintsinkantsi iroñaaka, iro owaniinkapirotataitachari.

⁹ Tima owaniinka okantawitaka okaatzi owasankitaakaantaintsiri, iro mapirotataitironi owaniinkatya tampsatikashiritakaantatsiri.

¹⁰ Jiroka owaniinkapirotaachari iroñaaka anaapirowaitakiro tzimaw-itachari pairani owaniinkawo.

¹¹ Ari okaatapaaki owaniinkawitapainchari kitziroini. Irooma owaniinkapirotaachaniri iro kantaitaachani iroñaaka.

¹² Tzimataiki iroñaaka minthashiritakainani, tontashiri nonkantanaiya nonkinkithatakaantai.

¹³ Tii nonkimitawityaari Moisés-ni ipashikapootaka iiro jiñaantari Israel-mirinkaiti opiya ishipakiryaapoowitaka.

¹⁴ Tima kisoshiri jinaiyakini pairani Israel-mirinkaiti, irojatzi ikantayita iroñaaka ikaatzi ichariniiyitaari. Tima aririka inkimiro jiñaanayiitiro itanaka-wori kajyaakaawakaantsi, iiro ikimathatziro kimiwaitaka impashikaitatyi-inirimi ikinkishiryaamintoki, apa Cristo mataironi inkimathatakairi kimiwaitaka impashikaryaakotairomi ikinkishiryaaminto.

¹⁵ Iinitatsi iroñaaka, aririka inkimiro jiñaanayiitiro Ikantakaantani Moisés-ni, pashikashiri ikantayitaka.

¹⁶ Irooma intzimirika piyashiritairini Awinkathariti, aritaki impashikaryaakoshiritaiya.

¹⁷ Ikantakoyiitziro jaka “Awinkathariti” irijatzi Tasorintsinkantsi, itzimi saikakaantashiwaitaachani.

¹⁸ Irooma aakaati awintaashiritaari Cristo, ojyanaari Awinkathariti. Tima okimiwaitaawo iroñaaka aminaatyirimi Awinkathariti jaamparyaakawo ashiretaki. Tima aminapooyitziro ashiretakiki iroñaaka, tii akimitari Moisés-ni ipashikapooawaitaka pairani irirori. Irooma paata aririka añaapirotajantairo jowaniinkawo, aripaiti ankimitagaiyaari irirori. Iriitaki matakaironi jirika Awinkathariti, Tasorintsinkantsi.

4

¹ Iri Pawa nishironkataanari okanta nantawaitantaanariri irirori. Irootaki kaari okantzimoniintawaitantana.

² Nowajyaantairo owaañaawaitinanimi, tiimachiini nomanakaawaitawo niyotaantzi onkantya namatawitantantyaari, tiimachiini nothiiyakowaitawo iñaani Pawa. Aña okaatzi nokinkithatakotanairi tyaaryoori inatzi, ari okanta jiñaantawori Pawa kamiitha okantzimoyitaari atziri okaatzi nokinkithatakaantayitairi.

³ Tzimatsirika kaari kimathatironi tsika okantakota Kamiithari Ñaantsi nokinkithatziri, tiira naaka imanapithawaitirini, aña tzimatsi kantakaawori

kaari ikimathatantawo okimiwaitakawo impashikapithatatyirimi ikinkishiryaaminto, iriitaki piyashiwaitaachani.

⁴ Okimiwaitakawo osoryaakitatyiimi irooki jirikaiti kisoshiriri. Iriira kamaari jiitaitziri “iwawani isaawijatziiti”, osoryaakitirini, ari okanta kaari ikimathatantawo Kamiithari Ñaantsi. Kimiwaitaka tii jiñaayitairomi kitiiyyiinkari oiyakaawintachari jowaniinkawo Cristo, oiyajaantakariri Pawa.

⁵ Iriitaki Jesucristo nokinkithatakotairi, nokantzi: “Awinkathariti jinatzi”. Tii naaka kinkithatakowaitachani. Apa jowamachiitakina naaka Jesús pompirawaitaina iirokaiti.

⁶ Tima ikantaki Pawa: “Onkitiiyyiinkatai tsinirikiri”. Irootaki oiyakaawintacha ikitiiyyiinkashiritakaana naaka, ari okanta nonkitiiyyiinkatakotantaiyaariri iijatzi pashinipaini niyotakaayitairi Pawa, onkimitzimotantaiyaariri iriroriiti jiñagaatyiiromi jowaniinkawo Pawa oshipakiryaaki ipooki Cristo.

Awintaashiri ankantayitaiya

⁷ Okimiwaitakawo iityaami owaantyaawonimi pinapirotachari kowitziki. Iri oiyakaawintachari jaka Pawa ipasapiyaayitairo itasorinka awathaki, iro awatha oiyakaawintakari kowitzi. Iro jantantawori onkantya jiñaitantyaawori iriitaki otzimimopirotziri itasorinka, tiimachiini otzimimotai aakaiti.

⁸ Tima nokimaatsiwaitakata, tiitzimaita nowashiriniinta. Notajyaani-intawaiwaitakata, tiitzimaita ayimawaitaina.

⁹ Ipatzimaminthawaitaitakina, tiitzimaita jookawintaitina. Jowatsinawaitaitakina, tiitzimaita impiyakaashiitina.

¹⁰ Oiyiki jowamaimawaitaitakina ikimitaitakiriranki Jesús, ari jiñaayitairo jañaantari Jesús.

¹¹ Jiroka kankotachari, owanaa noñaapiintawitakawo nonkamimowintromi nokinkithatakotairi Jesús, ari onkantya jiñaantinari atziri, ari jiyoyitai tsika ikanta Jesús jañi irirori.

¹² Iro nokamimatantakari naaka, onkantya pañaashiritantaiyaari iirokaiti.

¹³ Iro nimatakiri naaka okaatzi josankinatakoyiitakiri pairani, kantatsiri: Nokimisantana naaka, irootaki noñaawaitantari.

Irootaki nimatanairi naaka, nokimisantana, irootaki noñaawaitantari.

¹⁴ Tima niyotzi naaka jowiriintairi Pawa jirika Awinkathariti Jesús, aritaki jowiriintaina iijatzi naaka, intsipatakagainari Jesús, ari pintsipatana iijatzi iirokaiti.

¹⁵ Nimatantawori nokinkithayitai ari onkantya pinintaawaitantaiyaari iirokaiti. Tima iikirorika piyikipirotanakityi iirokaiti inishironkayitairi Pawa, ari iyyikipirotai paasoonkipiintairini, ipinkathatairi.

¹⁶ Irootaki kaari okantzimoniintawaitantana naaka, okantawitaka jowamaimawaitaitakina. Aña thaamintashiri nokantapiintanaa.

¹⁷ Okaatzi nokimaatsiwaitakata iroñaaka kapichiini inatzi, iiro okantaitatyaani. Irootaki noñaantaiyaawori paata antawoiti owaniinkatachari kaari thonkanitachani. Iro anagaironi okaatzi nokimaatsiwaitakari, iiro okantaajaitai nimonkaataiyawo oitarika.

¹⁸ Tima noñaampiyatyaawo naaka kaari jiñaayitzi iroñaaka, iromaita othonkanitaa jiroka. Tii okowapirotajaanta okaatzi koñaayitatsiri iroñaaka kaari kisonitatsini.

5

¹ Inkantawitya jowaaripirowiitatyaawo apanko jaka kipatsiki, iro kantacha ayotzi tzimatsi pashini apanko kaari thonkanitachani janta inkitiki, iri Pawa witsikakiro, kaari atziri witsikironi.

² Ari okimitsitari iijatzi awatha, owanaa okimaatsitakaawaitakai. Akowataiki ontzimimotai pashini awatha añantaiaari inkitiki.

³ Aritaki onkantyaari, jiroka ashiri iroñaaka ari ontzimai paata owakiraari awatha.

⁴ Iiniro añantayitawo awathatari iroñaaka, atikawaita akimaatsiwaita. Ti- imaita akowajaantataitziro ampiyashiwaitaiya. Aña iro akowataitzi ontz- imimoyitai pashinitatsiri awatha, akowairo kantaitachani añamintotsi poy- aataiaawoni jiroka añaminto kaari kañaanitatsini.

⁵ Iriitaki Pawa matakaayitaironi tsika ankantayitaiya. Tima añiirō jotyaantakairi Tasorintsinkantsi inampishiritantai, ari ayotziri imapiro ji- monkaatairo Pawa okaatzi ikajyaakaakairi.

⁶ Iriitaki shintsishiritakairi. Ayotaiyini iinirotatsi añaaayitzi iroñaaka awathaki, tikiraata atsipataariita Awinkathariti.

⁷ Awintaashiri owiri iiniro añiika, okantawitaka tii añaaawitari.

⁸ Aritaki nokantaki, shintsishiri akantaka, akowayitaki ookawintairo awatha, antsipatantaiyaariri Awinkathariti.

⁹ Akowapiintakiro antayitiro okaatzi inimotziriri irirori, atanatyaawo iroñaaka, ari onkimitsitaiyaari paata aririka antsipatajaantaiyaari.

¹⁰ maawoni aakaiti ari ankatziyimotairi paata, aririka jaminakoyitairi maawoni, jiñaantaiyaawori ikaatzi antayitakirori kaaripirori iiniro jañaawita, iriitaki jowasankitaayitairi. Jaminakoyitairi iijatzi ikaatzi antayitakirori kamiithari, iriitaki inkimitakaantairi impinataatyirimi.

Amatakaayitairi pashinipaini raapatziyaiyaari Pawa

¹¹ Nokinkithatakaantapiintzi naaka, ari nokinakairo jiñaantayiiyaawori imapiro nopinkathatairi Pawa. Jiyotziro irirori, onkamintha piyotaiyironi iijatzi iirokaiti.

¹² ¿Pikinkishiritama nasagaawintawaitatya napiipiintantawori? Tii ari onkantya. Aña nokowatzi piyoti tsika nokantataika naaka, ari onkantya piy- otantyaawori iiroka tsika pinkantiri pakayitiri kamiithaini ikaatzi asagaaw- intawaitachari janta, kantashiwaitachari: “Kamiithari ninatzi naaka”, ti- imaita ikowaaajaitzi inkamiithashiritaiyini.

¹³ ¿Nokimitakotzimirimama shinkiwintawaitachari nokantayitantzimiri? Tikaatsi oitya, aña nokamaapirowintanaatyaari Pawa. Irooma nokimitz- imotzimirika atziri shintsitatsiri, nokowatziira nonintaashiritakaayitaimi nokantayitantzimiri.

¹⁴ Okaatzi nantayitzi, iroora nantantayitaawori jitakotaana Cristo. Tima ikamawintayitai maawoni aaka, okimiwaitanakawo maawonimi aakaiti ankamayitakimi iijatzi.

¹⁵ Jiroka ipoñaantari ikamawintantakairi maawoni ipoña jañagai iijatzi, ari onkantya antapiintantaiyaawori ikowiri irirori, iiro antashiwaitawo okaatzi anintashiwaitari aakaiti.

¹⁶ Irootaki, iiro okantzimowaitantari atziri tsika ikanta jiñaitziri iwathaki. Tima imapirotatya otzimimotakiri iwatha iijatzi Cristo isaikimotanta- paintairi. Iro kantacha tii añaaayitzimaitaawo iroñaaka.

¹⁷ Irootaki nokantantzimiri, ikaatzi wathatakoshiritanaariri Cristo, owaki- raashiri ikantayitanaa, tii ikimitanaa tsika ikantawita pairani, othonka owakiraatzimotanairi maawoni.

¹⁸ Iriitaki Pawa matakaantzirori maawoni jiroka. Irijatzi kantakaakawori okanta aripirotantaariri irirori okantakaantakiro jantzimoyitakairi Cristo. Ikantayitai irojatzi antayitairi aakaiti, amatakaayitairi iijatzi pashinipaini raapatziyantaiyaariri Pawa.

¹⁹ Irootajaantaki jotyaantantakariri Pawa jaka kipatsiki jirika Cristo, onkantya raapatziyantaiyaariri isaawijatziiti, iiro jowasankitaawintantaari iyaaripironka. Irojatzi jotyaantantakinari naakaiti nonkinkithatakaayitairi atziriri raapatziyantaiyaariri Pawa.

²⁰ Iro nimatanairi naaka, jotyaantaitakina nonkinkithatakotairi Cristo. Okimiwaitakawo iriitajaantakimi Pawa apiitakaapiintakinawori, nokantzi: “Paripirotaiyaari Pawa. Irootaki ikowairi Cristo”.

²¹ Tii jantanitziro Cristo kaaripirori. Iro kantzimaitacha Pawa ikimaatsitakaawaitakari okimiwaitakawo jantatyiiromi kaaripirori. Ari ikinakaakiro Cristo, jotampatzikashiriyitantairi, ikimitakaayitai ikanta irirori.

6

¹ Naakataki tsipataimiri antawaitainiri Pawa, noshintsithatzimi iiro pimanintawaitziro okaatzi jinishironkataimi Pawa, aminaashiwaitakari.

² Jiroka ikantakiri irirori:

Niyotaki kamiitha imatya, aripaiti nokimakimiro pikowakotanari.

Imonkaapaititapaaka “Kitiijyiri Awijakotaantsi”, nonishironkataimi.

Iro apiipaititachari iroñaaka, jiroka “Kitiijyiri Awijakotaantsi”.

³ Tii nokowiro iitya otzikatzikawaitirini jawijakoshiritai, ari onkantya iiro ithainkimawaitantaitanawo nantawaitani.

⁴ Aña nokowatzi noñaagantairo kamiitha jompiratani Pawa ninatzi, oisokiro nonkantantya, aririka awijyimotina oityaarika: inkimaatsitakaawiitina, impomirintsitakaawiitina, jowasankitaawiitina,

⁵ impajawiitina, jomontyaitina, jowatsinaawaitaitina, nantawaipirowitatya, ayimawaiwitina nowochokini, owamaimawaiwitina notajyi,

⁶ kitishiri nonkantaiya, yotani nonkantaiya, aapatziya nonkantantai, itakotani nonkantantai, nampishiri jowaina Tasorintsinkantsi, nishironka nonkantantai,

⁷ noñaawaitapiintairo tyaaryoori, intasonkawintakaantaina Pawa, nantapiintairo tampatzikashiritakainani nonkimitakaantanakiro nowayirityaami, notzikaawintaka ipoña nopiyakowintaka.

⁸ Inkantawitatya inthainkimawaitaitina, impoña impinkathaitanakina naaka. Onkantawitatya inkawiyawaitaitina, impoña inthaamintawaitaitina. Onkantawitya noñaawaitapiintyaawo tyaaryoori, jiiitapiintaitakina “thiyyinkari”.

⁹ Onkantawitatya iiro itzimawita kaari ñaayitinani naaka, tzimimaitacha yopirotinani. Nonkamimawaiwitya, iiniromaita nañi. Jowasankitaawiitakina, tiimaita jowamaayiitana.

¹⁰ Owashiri nonkantawitatya, iikiromaitacha nonthaamintayitya. Nonkowitzaaniintawaiwitya naaka, iro kantacha nonintaakaayitaiyaari pashinipaini. Tikaatsi tzimimowaiwityaanani naaka, iro kantacha nonintaawo kowapirotajaantachari.

¹¹ Corinto-jatziiti, nokantapirotatziimiro jirokapaini, tikaatsi nimani-mowaitimiri.

¹² Tikiraatarika awintaashiritawakaayita, iirokaitira kantashitawori, tiira naaka.

¹³ Incha paapatziyaina naaka nokimitaakimi iiroka, tikaatsi nimani-mowaitimi. (Nokantzimirowa jiroka, kimitawaitaka iintsimi noñaanatzi.)

Akimitaawo itasorintsipankoti Pawa Kañaaniri

14 Iiro piwathatakotanaari kaari kimisantatsini. ¿Kantatsima kamiithashiriri jaapatziyaari jantawaiti kaaripiroshiriri? ¿Kantatsima ontsinirikiti tsika okitiijyiinkatzi?

15 ¿Kantatsima Cristo jakakotiniri ikowiri kamaari? ¿Kantatsima kimisantzinkari intsipatyaari kaari kimisantatsini jashityaawo tsikarika oitya?*

16 ¿Kantatsima ankimitakaantiro itasorintsipankoti Pawa tsika ipinkathataitziri oiyakaawontsi? Irooma aakaiti akimisantayitai akimiyitaawo aakami tasorintsipanko tsika inampitawo Pawa Kañaaniri. Jiroka ikantaki Pawa:

Ari nonampishiritantaiyaari, notsipataari naniiyitai.

Naakataki inkimitakaantai Iwawani,

Iriiyitaki nashitaari Naaka.

17 Iro ikantantari iijatzi Awinkathariti:

Pintainaryaapithatairi pashinijatzi atziri, iiro pitsipaminthatari jirikaiti.

Iiro pantapiintanairo nopinkakaimiri.

Ari naapatziyaimi,

18 Pinkimitakaantaina naakami piwaapati,

Nonkimitakaantaimi naaka irokayitakimi notomiiti, irokayitakimi nishin-toiti.

Ari ikantziri Awinkathariti, Shintsipirotatsiri.

7

1 Nitakotani, aritaki ikajyaakaakairo Pawa, ontzimatyii ankitishiritai, owajyaantairo maawoni kaaripirori, okaatzi antayitziri, okaatzi akinkishiriyitari iijatzi. Aña ontzimatyii oñaagantairo apinkathatziri Pawa, iki-tishiritakai.

Ikimoshiritzi Pablo jowajyaantairo Corinto-jatzi kaaripirori

2 Paapatziyaina naaka. Tii nokantzimoniintakaawaitzimi iirokaiti, tii nowaaripiroதாகাantawaitzimi, tii nathaagawaitzimi iijatzi.

3 Tii iro nokantantawori jiroka nothawitakatziimi. Aña napiitawaimiro nokantsitakimiri: “Nitakopiroதாகাikimi”. Irootaki nonkantapiintakimiri iinta atsipatawakaa añiika iroñaaka, ari nonkimitsityaawori iijatzi ankaatairika ankamawitya.

4 Ojyiki nawintaashiriyitakimi iirokaiti. Nasagaawintakimi. Aririka nonkinkishiritakoyitimi, pithaamintakaana, kimoshiri nokanta, okantawitaka owanaa jimaamaniwaitaitakina jaka.

5 Tima nariitaka Macedonia-ki tii okantzi nimakoryaapaaki tima ojyiki pomirintsitzimotakinari. Tzimayitatsi ñaanaminthawaitashitakinari, irootaki kantzimoshiriwaitakinari.

6 Iro kantacha Pawa ikimoshiritakaapiintairi ikaatzi okantzimoni-intawaiyitari, ari ikimitsitakinari naaka, jariitapaaka Tito nosaikira.

7 Ojyiki nothaamintashiritanaka noñaawakiri. Iro nothaamintashiripiroտանakari ikamantapaakina tsika pikantaiyani iirokaiti. Ikantapaakina: “Jaawakina kamiitha Corinto-jatziiti, ikowaiyakini jiñiimi, owanaa okatsitzimoshiritakiri okaatzi jantzimotakimiri, antawoiti jitakoyitaimi”. Ari ikantapaakinari, iro oimoshirinkapirotakinari.

8 Pairani, nosankinatsitantakimiorori, noñaajaantawitaka owanaa owashiritakaawaitimi okaatzi nokantayitakimiri. Ikanta notyaantataikimirowanki,

* 6:15 Jiroka pashini iwairo kamaari ikantayitzi “Belial”.

nokantashiriwaitanaki: “Iirotya notyaantaajaitzinirimi”. Niyotzimaitaka iroñaaka kapichiini powashiriwaitapainta iirokaiti.

⁹ Irootaki nokimoshiriwintantawori notyaantakimiro. Tii nokantaty iro nokimoshiriwintzi nowashiritakaawaitakimi. Aña iro nokimoshiriwintairi powajyaantayitairo kaaripirori. Ari pikinakaakiro iirokaiti pinimotakaan-taariri Pawa poitsinampaayitairo powashiritani, tii nowaaripirowaita-jaantzimi naaka.

¹⁰ Tima aririka jowashiritakaantya Pawa, ikowatzi jowajyaantakaayitairo kaaripirori, onkantya awijakoshiritantaiyaari. Irootaki iiro okantzimoshiri-waitantai jiroka. Irooma jowashiritakaantashiwaityaarika isaawijatziiti, ari jiñaitakiro inkamashiriyiiti.

¹¹ Opoñaantari jowashiritakaawaitakimi Pawa, irootaki kinkishiri-takaanaimiri kamiithapiroini, pipiyakowintaana, owatsimaanakimi, thaawashiri pikantanaka, pitakopirotana, powasankitaakiri kantakaantzirori. Ari pikinakaakirori poñaagantantakawori kitishiri pikantayitanaa.

¹² Jiroka opoñaantanakari kitziroini nosankinatantakimirori pairani, iro jiyotakaantaimiri Pawa tsika pinkantya piñaashintsiwintaiyaana naaka. Tii iro nosankinamachiitanyawori jowasankitaantaityaariri kantakaashitakawori, tiimachiini nopiyakowintantawo jathaagawiitakina.

¹³ Iro nothaamintashiritantari. Owanaa okimoshiritakaakina iijatzi nokimawaki paawakiri kamiitha Tito, powawijaakiniri okantzimoshiriwai-witakari irirori.

¹⁴ Tima aritaki nokamantsitakari naaka Tito tsika pikantaiyani iirokaiti, nokantakiri: “Kamiitha jinaiyatziini Corinto-jatziiti”. Tii powaañaantanawo okaatzi pantayitakiri, tima imapirotatya okaatzi nokantsitakariri Tito. Ari okimitsitakari iijatzi okaatzi nokantzimiri iiroka.

¹⁵ Jitakopirowaitaimi Tito, aririka inkinkishiritakoyitaimi tsika pikan-taiyakani paawakiri kamiitha, pikimisantawakiri, pipinkathatawakiri.

¹⁶ Antawoiti nokimoshiritsitaka naaka kantatsi nawintaashiripiroyitaimi iroñaaka.

8

Kiriiki impashiyiityaariri oitishiritaari

¹ Iyikiiti, nokowi piyotakotairi ikaatzi apatowintaariri Pawa jaka Macedonia-ki, inishironkayitairi.

² Okantawitaka jiñaawitakawo owanaa pomirintsitzimowaitakariri, ki-moshiri ikantaiyani. Okantawitaka ikowityaaniintawaiwitaka, oiyiki kiriiki ipashitantayitakari.

³ Ikowakaanikiini jantayitakiro irirori jiroka, ipantayitaki okaatzi jaawiyayitzi, janaantaki ipashitanta.

⁴ Ikantakina naaka: “Thami ampashiyityaari kiriiki pashini kimisantzinkariiti, ikaatzi kowityaaniintawaitatsiri”.

⁵ Jimapirowaitakiro okaatzi jantakiri anaawaitanakiro nokinkishiri-takowitakariri. Iri jaakowintajaanaka Awinkathariti, ari ikimitaakinari iijatzi naakaiti. Tima irootaki ikowakaakiriri Pawa.

⁶ Irootaki noshintsithatantakariri Tito impiyanai onkantya iminthashiri-takaantimiri pantayitairo iijatzi iirokaiti. Iriitaki tsipatapaakimiri pitanta-nakawori pipashitantayitaka.

⁷ Iirokaiti anaantayitanaatsiri pantayitanakiro oyyiki oiyitarika. Kamiitha pikimisantayitanai, kamiitha pikinkithatakaantayitanai, kamiitha piyoyitanai, thaaminta pikantayita, antawoiti pitakotakina. Nokowi panaayitantai pimpashitantayitaiya.

⁸ Iiro noshintsiwintzimi pimayitantlyaawori. Apa nonkinkithatakoyitimiri tsika ikantayitaka jaka jiminthayitaa inishironkatantzi. Onkamiithawaitimi poñaagantairo pitakopirowaitantayita.

⁹ Kamiithawaitaki pimayitairomi jantapaintziri Awinkathariti Jesucristo, inishironkapirowaitantapaintzi. Otsizimowitari irirori maawoni, ikimitawaitakari ajyaagantzinkari, iro kantacha ikimitakotapaintari kowityaaniintaniri. Iro jimatantakawori jiroka onkantya pinintaawaitantaiyaari onkimiwaityaawomi pajyaagantaiyaami inkitiki.

¹⁰ Jiroka okaatzi nokinkishiritari naaka: Iro kamiithatatsi pothotyiro okaatzi pitanakari. Iirokaiti itayitanakawori awijanaintsiri osarintsi pikinkishiritaka pimpashitantayitya. Pimatakiro pitanakawo.

¹¹ Incha pothotyiro. Pinkimitakaantairo owakiraa pithaamintaiyanakaniranki pitantanakawori. Incha pothotyaantyaawo okaatzi tzimimotzimiri.

¹² Tii ikowakotajaantai Pawa anaakairo ampashitantlyaawo okaatzi tzimimotakairi. Apa ampashitantlyaawo okaatzi aawiyiri. Aritaki inimotakiri Pawa.

¹³ Tii nokowakotzimi pimpashitantlya inintaawaitantyaari pipashitakari, iro ompoñaantyaari pinkowityaawaiti iirokaiti okantakaantziro pipashitantaka.

¹⁴ Aña iro kamiithatatsi, pimpashityaari okowityiimowaitari iroñaaka, aritaki impashitaimi iiroka paata aririka onkowityiimowaitimi. Ari onkantya pimonkaatawakaantyaari.

¹⁵ Irootaki josankinatakotsitaitakari, kantatsiri:

Ikaatzi aapirotaintsiri, tii otzimagaantawaitzi.

Iriima againtsiri kapichiini, tii okowityiimowaitari.

¹⁶ Nopaasoonkitziri Pawa, tima iriitaki kantakaakawori okanta jitakotantzimiri Tito, ari ikimitaana naaka nitakotzimi.

¹⁷ Tima nokantakiri: “Tito, pimpiyanai Corinto-ki”. Aña minthatsiwaitaka. Iro jiyaati iroñaaka.

¹⁸ Nontsipataimiri Tito pashini iyiki. Kamiitha kinkitharyaantzi jinatzi. Pinkatha jowayitziri pashini kimisantzinkariiti tsikarikapaini, ikimayitakiri ikinkithatakotairo Kamiithari Ñaantsi.

¹⁹ Irijatzi iyoshiitakiriri jaka kimisantzinkariiti, jowakiri intsi-patanatyaana paata naanakiniri kiriiki pashini kimisantzinkariiti kowityaawaitatsiri. Irootaki oñaagantironi imapirotatya jitakoyitakari, iro ompoñaantyaari ipinkathayiitairi Pawa.

²⁰ Ari onkantya iiro ikinkithatakowaitaitantana tsika nonkantya nanti-taantiri kiriiki ipashitantayitiri.

²¹ Tima nokowatzi onkamiithatzimotiri atziri nantayitiri, ari onkimitzimotyaari iijatzi Pawa.

²² Notyaantiri iijatzi pashini iyiki intsipayitanatyaari. Iriitaki nokitapiintakari, jominthakitakawo jimitakotanti. Nokinkithatakotakiniri tsika pikan-taiyani iirokaiti, iro jiminthapirotantanakari jimitakoyitimi, tima jawintaapirotani jowayitanakimi.

²³ Jirika Tito, notsipaminthari jinatzi, iri nokaatapiintakiri nantawaiwintakimi. Iriima pashini apiti iyiki itzimi intsi-patanatyaari, jotyaantani jinatzi kimisantzinkariiti saikayitatsiri jaka, ipinkathapirotziri Cristo.

²⁴ Ontzimatyii paawakiri kamiitha aririka jariitatya janta. Iro jiy-
otantyaari iyikiiti kimisantatsiri jaka imapirotatya okaatzi nokinkithatako-
takimi iirokaiti jaka.

9

¹ Niyotzi naaka tii okowajaantzi nosankinatakotimiri piiriikiti inkaati
potyaantiniriri pashinijatzi oitishiritaari.

² Tima niyotaki ayimatapiintakimi iirokaiti pantiro. Aritaki
nokinkithatakotakimi jaka Macedonia-jatziki, nokantayitakiri:
“Ikowitataika Acaya-jatzi impashitantayitya chapinki awijanaintsiri
osarintsi”. Nokinkithatakotakimi iirokaiti nominthatakaayitanakari iijatzi
iriroriiti.*

³ Iro kantzimaitacha, iro notyaantantimiriri iyikiiti onkantya inkaman-
tantimiri, iri itapaatyaawoni joyiitiri kiriiki. Tima tii nokowi aminaashi-
waitya okaatzi nokinkithatakotakimiri iirokaiti jaka.

⁴ Tima nokowatzi kapichiini nariitanakimi nawijanakirika janta. Kimi-
taka ari joyaatanakina tsika inkaati Macedonia-jatzi. Aririka noñaapaakiro
tikiraamintha poyiitzi kiriiki, owanaa nonkaaniwintawaitya, tima ari-
taki nokinkithatakotakimiri jaka. Ari pinkimitsitayaaari iijatzi iirokaiti
pinkaaniwintawaitya.

⁵ Irootaki notyaantsitantimiriri jirika iyikiiti, iri itapaatyaawoni
jariityaami janta tikiraamintha niyaatiita naaka. Iriiyitaki oyiitako-
tapaakimirini kiriiki ikaatzi pikajyaakaantakiri iirokaiti. Witsika
pinkantakiri maawoni kiriiki aririka nariitapaatya. Ari onkantya iiro
noshintsiwintantapaakimi pantayitiro.

⁶ Apa pinkinkishiritiro jiroka:
Ikaatzi pankitatsiri kapichiini, iipichokiini joyiitzi.
Iriima ikaatzi pankipiroaintsiri, ojiyiki joyiiti.

⁷ maawoni iirokaiti ontzimatyii pimpashitantaiya okaatzi pikowiri. Iiro
pishintsiwintantawaitzi impashitantaitya ojiyiki tiirika ikowaitzi, ari
onkantya iiro okatsitzimoshiriwaitantari ipashitantaka. Tima atziri
kimoshiriwintapirowaitzirori okaatzi ipashitantari, iriitakiri jitakotari
Pawa.

⁸ Iri Pawa ojiñaapirotaimironi okaatzi kowityiimowaitzimiri. Aritaki ontz-
imagaantaki onkaati pimpashitantawaitaiyaari kamiithapiroini iiroka.

⁹ Okimiwaitakawo okaatzi kinkithatakotachari Osankinarintsipiroriki, kan-
tatsiri:

Okaatzi tzimimotziriri Pawa, irootaki jantitainiriri ikaatzi kowityaani-
intawaitatsiri.

Tima tampatzikashiri jinatzi irirori, ari inkantaitatyaani.

¹⁰ Iri Pawa kithokitakaironi okaatzi pankiyitachari, irijatzi jyookakairori,
ari okanta joyiipayiitantawori okaatzi jowayitari. Ari inkimitaimiri iijatzi
iirokaiti impayitaimiro kowityiimotzimiri, ari onkantya ontzimimotanta-
imiri pimpashitaiyaariri pashinipaini, tampatzikashiri pinkantya.

¹¹ Irootaki impapirotantimiri Pawa onkantya pimpashitantapiintantyaari.
Ari onkantya impaasoonkitantyaariri Pawa, ikaatzi aayitzirori apashitanta-
yitari.

¹² Ari okantari, okaatzi pipashitantayitari tii apa pinishironkatiri kow-
ityaawaitatsiri, aña iro ompoñaantyaari impaasoonkipiroyitairi Pawa.

¹³ Aririka jiñaayitakiro okaatzi pipashiyitakariri, ari pikimitsitayitakari ii-
jatzi pashinipaini, owanaa impinkathatanakiri Pawa. Tima jiñaayitiro tii

* **9:2** Jiitayitzi jaka “Acaya”, iro kipatsi tsika janta osaiki nampitsi Corinto.

apa piñaawaitashiyita, pikantzi: “Nokimisantairi Cristo okinkithatakotziri Kamiithari Ñaantsi”. Aña jiñaayitiro iijatzi pantayitziro oñaagantzirori imapiro pikimisantayitanai.

¹⁴ Iro ompoñaantanatyaari jitakopirowaitanaimi, jamanamanaatakowintaimi, okantakaawo jinishironkataimi Pawa.

¹⁵ Ari ankimitsitanaiyaari iijatzi aakaiti ampaasoonkitanairi Pawa, tima inishironkatakai aaka, iro mapirotataitzirori okamiithatzi, iiro okantzi othotyiro ankinkithatakotiro.

10

Ikinkithatakotziro Pablo okaatzi jantayitziri

¹ Naakataki Pablo, tzimatsi nokowakotzimiri. Tsinampashiri nonkantya iiro nowatsimaawaitzimi, nonkimitakotyaari Cristo. Tima niyotzi tzimatsi ikantakoyiitakina: “Jirika Pablo tsinampashiriri jinatzi isaikimotapiintai, irooma isaiki intaina katsima ikanta”.

² Nokowakotzimi, iiro piyaatakaairo powatsimaawaitina. Ari onkantya iiro niyakawaitantapaakimi aririka nariitapaakimi. Tima niyotaki ari nonkantayitapaakiri ikaatzi saikimoyitakimiri janta kantayitaintsiri: “Tikaatsi jiitya Pablo, ari ikimiyitari pashini atziriiti tii otzimimotziri ishintsinka”.

³ Imapirowitatya ari nokimitari pashini atziriiti, tima jirika iita nomaamanitziri, tii ikimitari nomaamanitziri atziri.

⁴ Tima aririka nomaamanitanti naaka, tii noirikayitziro omanamintotsi okaatzi jomanatantapiintari atziriiti, aña itasorinka Pawa nomaamanitanta naaka. Ari okanta noitsinampaayitantariri ikaatzi ishintsitakaawitakari noisaniintani.

⁵ Ari okanta nokitsirinkantaariri naakaiti maamaniwaitaniri, nokitsirinkayitairi asagaawintawaitaniri otzikatzikatantatsiri kaari jiyotakoyitanti Pawa. Nokimitakaantaawo noirikaatyiiromi nokinkishiriwaiyitari, noshintsiwintaatyaami nonkimisantairi Cristo.

⁶ Aririka nonkimakowintaimi pipiyashitaari iirokaiti pikimisantapirotairi iijatzi, aripaiti niwitsitya nowasankitairi inkaati piyathayitachari.

⁷ Paamaiya jowapiyimowaitzimikari. Tima tzimayitatsi pikaataiyini kantayitatsiri: “Jashitana naaka Cristo”. ¿Ikinkishiritama tii jashitsitana iijatzi naaka? Iroorika ikinkishiriyitakari, ikinakaashitakawo, tima naaka jashipirotataika Cristo.

⁸ Aamaashitya ari pinkantayitanaki iirokaiti: “Jitanakawo iroñaaka Pablo jasagaawintawaitawo okaatzi ikinkithatakoyitziri”. Tii nokaaniwintakotawo okaatzi inkantayitiri, tima iriitaki Awinkathariti owakinari niyotaaantayitai, tii jowana nowaaripirotantawaiti.

⁹ Irootaki kaari nokowanta onkimitzimotimi okaatzi nosankinatakimiri, nokowatzi nominthaawawaitimi.

¹⁰ Aamashitya tzimayitatsi kantayitatsiri: “Tima jotyaantapiintairo Pablo josankinari, owanaa ishintsithatapiintakai, ikinkithatakotapiintairo pomirintsitzimotairi antayitiro. Iro kantacha isaikimoyitai jaka, kimiwaitaka tii ishintsinitzi. Ikanta ikinkithayitaki manintaari jinaki”.

¹¹ Jiroka nakayitiri ikaatzi kantayitatsiri, nokantziri: “Tsika nokanta nosankinayitakimi, ari nokantsitakari iijatzi nosaikimoyitakimi”.

¹² Tii notsipatari naaka pikaatziri pisaikaiyini, asagaawintawaitachari. Tii jiyotaajaitzi iriroriiti. Tzimatsi tsika ikaatzi monkatziyawakaapiintachari, jiñaajaantaki janaawakaantayitawo okaatzi kamiithatzimowaitashitariri iriroriiti.

¹³ Irooma naaka tii nasagaawintashiwaitawo nimonkatziyiyo kamiithatz-imowaitashitanari naaka, apa nokinkithatakotairo nimonkaatakiro ikantakinari Pawa nantiniri. Jiroka ikowakiri nantainiri, ontzimatyii niwiyairo nantawaitiniri janta tsika pisaikaiyini iirokaiti.

¹⁴ Irootaki noñaashintsitakowintantzimiri iirokaiti, tii nanaakairo okaatzi ikantakinari Pawa. Tima naakataki itakawori nokinkithatakotakimiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Cristo.

¹⁵ Irootaki kaari nokimitantari ikaatzi asagaawintashiwaitawori jimonkatziyani, aña tzimataawitacha pashini itzimi itataitanakawori imonkaatakiro. Iro kantacha, iikirorika pantapashiriwaitanakityi, iiro nopomirintsiwaitanaimi iirokaiti,

¹⁶ kantatsi niyaayiti pashiniki nampitsi nonkinkithatakaantairo Kamiithari Ñaantsi. Iro nimatiri, iiro nokinanaki tsikarika jitayitakawo ikinkithatakaantzi pashini atziri, nasagaawintawaitawokari jimonkaatakaani pashini.

¹⁷ Tii opantawo jasagaawintashiwaitaitya apaniroidini. Iro kamiithapirotatsiri asagaawintaiyaawo jantayitziri Awinkathariti.

¹⁸ Tima tikaatsi aimachiitya asagaawintawaitaitya apaniroidini anthaamintawaitaitya. Iro kowapirotachari inthaamintapirowintai Awinkathariti.

11

¹ Nokowi iikiro pamawitatyiiro okaatzi nosankinatakimiri jaka, onkantawitatya onkimitzimotimi jantziri masontzi. Nokowi iikiro piyaatatyi piñaanayitiro.

² Owanaa naamaakotakimi iirokaiti, iri Pawa kantakaakinawori. Tima naakataki itakawori nokinkithatakaakimi okanta jashiyitantaaimiri Cristo. Nokimitakaantawaitaimi iirokatakimi nishinto, tzimatsimi nokajyaakaakimiri pintsipatyaari, aamaakoni nowapiintanaimi iiro pikaaripirowaitanta irojatzi paawakaantapirotatyaari. Iri ojoyakaawintachari Cristo, itzimi kimitakariri iriimi paayitairimi paata.

³ Tima nothaawakaatziimi intzimi iitya amatawitimini, inkimitakota-paatyaari maanki amatawitakirori pairani Eva. Aritaki joitzipinatakimi, jowajyaantakaaimiro pawintagaari Cristo, pikinatanaari.

⁴ Kimitaka iirokaiti, tii pijyinkaashitawo pakayitiri pashini kinkithatakotimirini Jesús, ari pakakiri onkantawitatya jinashitapaatyaawo okaatzi nokinkithatakotakimiri naaka Jesús, okaatzi nokinkithatakotakimiro Kamiithari Ñaantsi, okaatzi nokinkithatakotakimiri Tasorintsinkantsi.

⁵ ¿Pikinkishiritama iirokaiti janaakoyitana naaka jotyaantapiworitani jirikaiti?

⁶ Aamaashitya tii nokinkithatzi kamiithaini naaka, iro kantacha iyotani nokanta. Irootaki piñaakoyitapiintakinari.

⁷ ¿Nokinakaashitakawoma tii nokowakoyitzimi kiriiki, nokinkithatakaayitakimiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Pawa? Aña tsinampashiri nokantaka nantawaiwintakimi niyotaantayitakimirori, tii nokowakowaitzimi. Arira okanta ikimitakaantaitzimiri ñaapirori pinayitzi.

⁸ Okanta nokinkithatakaapaakimi pairani, iri pashinijatzi kimisantzinkariiti payitakinari kiriiki nañaantari. Okimiwaitakawo nonkoshitatyirimi iriroriiti okanta nantawaiwintantakimiri iirokaiti.

⁹ Iiniroratsi nosaikimotakimi pairani, owanaa nokowityaaniintawaitaki. Tiimaita noñi pimpina oitya nañaantyaari. Ikamintha jariitaiyakani iyikiiti Macedonia-jatzi, iri payitapaakinari. Ari okantakari kaari noñaantawo pimpayitina kiriiki iirokaiti. Ari nonkantapiintatyiiro iiro nokamitzimi.

¹⁰ Antawoiti nokimoshiriwintakiro tii nokowakoyitzimi, ari nonkantapi-intanakityihiro maawoni nampitsiitiki okaatzi saikatsiri Acaya-ki. Jiyotziro Cristo tyaaryoo nokantaki.

¹¹ ¿Piñaajaantzima iirokaiti iro nokantantawori jiroka tii nitakotzimi? Jiyotzi Pawa nitakotzimi.

¹² Iikiro niyaatakaatyihro onkantya jirikaiti kinkithatakaaniri pasagaaw-intawaitakari iirokaitiki, iiro ikantanta: “Ari nokimitakari Pablo”.

¹³ Jirikaiti kinkithatakaaniri kaari Otyaantapirori, amatawitaniri jinyayitatzi, apaniroini ikimitakaantashiwaitaka iriirikami jotyaaantapirotani Cristo.

¹⁴ Tikaatsi oitya jomapokakaaantairori jiroka. Tima jimatsitawo iijatzi Satanás jojakotari ishipakiryi maninkari onkantya jamatawitantatyaari.

¹⁵ Iro iiro jomapokantawaitai ikaatzi antawaiyitziniriri Satanás, iro-jatzi jimatsitari irirori. Inkimitakaantawaita jantawaitatzi onkantya inkamiithashiritakaantaiyaariri atziriiti. Arimaitaka jowasankitaawin-taitairi okaatzi jantayitziri.

Ikimaatsiwaitaka Pablo Jotyaaantapiroritzi

¹⁶ Incha napiitawakiro nonkantimi, onkamintha iiro nokimitzimotz-imiriri masontzi. Irooma nokimitzimotakimiri, pishinitawakina nasagaaw-intawatya kapichiini.

¹⁷ Okaatzi noñaawaitziri iroñaaka, tii okimitajaantawo jiñaawaitirimi Awinkathariti. Aña nokimitakotatyaari masontzi jasagaawintashiwaita.

¹⁸ Ari ikantapiintakari pashini atziriiti, ari nonkantyaari naaka iijatzi.

¹⁹ Pikimitakaantawaitaka iirokaiti yotaniri pinayitzi, ¿iitama pikowantawaitari pinkimisantayitairi masontzi?

²⁰ Irootajaantaki pantayitakiri iirokaiti, pikimisantapiintakiri ikaatzi kim-itakaantawaitakamiri jompiratani, aapithawaiyitzimirori tzimimotzimiri, athaagawaiyitakimiri, asagaawintawaitachari, pajapoowaiyitzimiri iijatzi.

²¹ ¿Piñaajaantzima tii naawiyawaitanitzi naaka nimatantyaawori kim-itakawori? ¿Kantatsima nonkaaniwintakotyaawo tii nimatataitziro? Iiro. Arimaitaka nantataiki kimitawori okaatzi jantawitaiyakarini iriroriiti, nasagaawintawaita, onkantawitatty nonkimiwityaari masontzi.

²² Iroorika jasagaawintawaitaka jiñaawaitziro noñaani Heber-paantiri, iijatzi naaka. Iroorika jasagaawintawaitaka iyyininkamirinkaititari Israel-ni, iijatzi naaka. Iroorika jasagaawintawaitaka icharinimirinkaititari Abraham-ni, iijatzi naaka.

²³ Iroorika jasagaawintawaitaka jantawaiyitainiri Cristo, iijatzi naaka. (Imapirotaajaitatya nokimitakari naaka jiñaawaitzi masontzi.) Iro kantacha nasagaawintawo nanaakowaitairi jirikaiti nantawaitzi, nanaakowaitairi iijatzi noñaapiintakiro jomontyaawaitaitakina, ipajawaitaitakina, jowamaimawaitaitakina.

²⁴ Noñaakiro okaatzi 5 japiitapiintakina ipajawaitana nojyininkapaini janta japatotapiintaita.*

* **11:24** Okinkithatakota josankinariki Moisés-ni, kantatsi jowasankitagaiti atziri aririka jowaaripiro-takiri pashini. Ontzimatyii jaayitiri tsika japatotapiintayiiita, onkantya impajawaitantayiiyaariri. Iirorika okaaripirodzi okaatzi ikinakaashitakari, iiro ipajapiroitziri. Irooma imapiroorika okaaripirodziki okaatzi ikinakaashitakari, ontzimatyii jowasankitaapiroitiri. Iro kantacha tii oshinitaantsitzi janaakaayiiitiro onkaati 40 impajawaitaitiri. Irootaki jamitaiyarini pairani impajaitai onkaati 39 itzimirika kaaripirowaitaintsiri, ari onkantya iiro ipiyathatantawo Ikantakaan-taitani, aririka janaakaakiro onkaatimi 40. Irootaki jiiyitairi jirikaiti “Kowityaapaaka apaani imonkaatantyaari 40”. Okaatzi kinkithatakotainchari jaka, ari ikantaitakiri Pablo, ipajawaitaitakiri irirori.

²⁵ Mawajatzi okaatzi jompojawaitaitakina. Apawojatzi ipichiitakina. Mawajatzi nopitaminkakowaitaka. Tsiniripaiti nosaikakowaitaki niyantyaaniki inkaari, ari nokitiijiyatakotakiri.

²⁶ Ojyiki nariitantayitaka. Nokinayitaki okowiinkayitzi jiñaa. Nokinimoy-itakiri ipiyota koshintziiti. Ikowayitaki nojyininkapaini jowaaripirowait-inami, iijatzi ikimitakari kaari nojyininkata. Nokowiinkatakowaitaki nampitsiitiki iijatzi otzishimashiki. Nokowiinkatakotaki inkaariki. Owanaa nopomirintsiwaitakari iitashiwaitachari “iyiki”, kaarimaita.

²⁷ Ojyiki nantawaitaki, ayimawaiwaitakina nomakoni. Ayimawaitakina nowochokini, notajyi, nomiri, noyatsinkari. Tajyaaniinta nokantapiintaka. Nomaawaitaki tsikarikapaini.

²⁸ Tzimatsi ojyiki awijyimoyitakinari. Iro kantzimopirootakinari isaikayitai kamiitha ikaatzi kimisantayitaatsiri tsikarikapaini.

²⁹ Tzimatsirika mantsiyataintsini, nokimitakaantawo naakami mantsiy-atatsini. Tzimatsirika inkaaripirootakagaitakiri, owanaa nompiyakow-intawaityaari.[†]

³⁰ Ari okantakari nasagaawintawaita naaka, nokinkithatakotakiro tsika nokantaka kaari naawiyawainitanta.

³¹ Itzimi yotatsiri tii namatawitantzi, iriitaki Pawa, Ashitariri Awinkathar-iti Jesucristo. †Thaaminta jowapiintayitairi!

³² Tima pairani nosaikantapaintari Damasco-ki, ikimpoyaawintakaan-takiro ijiwatakaani Aretas maawoni nampitsi, iiro noshitowanta, ari onkantya jaakaantantyaanarimi.

³³ Iro kantacha jotitakina kantziriki nokaataiyirini, jowayii kotakina jan-takironta nampitsiki, ari okanta noshiyantaari.

12

Kimiwaitakawori owathaantimi kitochii

¹ Tii okantzi nasagaawintawaitya. Iro kantacha iikiro nonkinkithatako-tatyiiro noñaawiyatakari, okaatzi joñaagakinari Awinkathariti.

² Niyotakotziri jirika shirampari jashitaari Cristo. Tzimakotaki 14 os-arintsi jirika shirampari jaayitairi inkitiki, jiyaapirotatzi ojinokitajaantzi inkiti. Kimitaka jiyaashirinkatatyiimi, tii niyopirotzimaita. Tiirika, jiyaatatzi koñaawoini iwathaki, tii niyopirotziro.*

³ Iri Pawa yotatsiri jiyaashirinkatatziiirika, jiyaatatziirika koñaawoini iwathaki. Incha nitapanaatyaawo nonkinkithatakotiri jirika shirampari.

⁴ Jaayitairi janta ikimoshiriitapai. Ari ikimayitairo tsikarika oiyitari kaari kantaajaitatsini inkinkithatakoyiitiro.

⁵ Ariwitaka jasagaawintyaawomi jirika shirampari okaatzi jiñaaakiri. Iro kantacha iiro nasagaawintawaita. Apa nokinkithatakotakiro tsika noka-taka kaari naawiyawaitanta.

⁶ Arimi nasagaawintyaawomi okaatzi noñaayitakiri, iiro noma-sontzishiriwaitzimi. Aña aritakimi noñaawaiyitakiromi tyaaryoori. Iro kantacha tii nokowi jasagaawintashiwaitapiintaitina. Apa impinkathawintaitinawo okaatzi nantayitakiri, okaatzi ikimakoyiitakinari.

[†] 11:29 Okantzi jaka “nantsiyataintsini”, kimitaka tzimatsi kinkishiritakotawori iri ikantakoyiitzi shipitashiriwaitatsiri jawintaari Cristo. * 12:2 Kantakotachari jaka “ojinokitajaantzi inkiti”, irojatzi ikantaitsitari “mawatanaintsiri inkiti”. Ari ikantayitapiintziri Judá-mirinkaiti ikinkithatakotziro. Ikan-taiyini: “Itanakawori inkiti, ari osaikayitzi minkori. Apititanaintsiri inkiti, ari isaikayitzi kashiri, ooryaa, impokiropaini, maawoni. Irooma mawatanaintsiri ojinokitajaantzi inkiti, ari inampitawori Pawa”.

⁷ Okaatzi noñaawiyatakari owaniinka okantaka, jiyotaki Pawa aritakimi nasagaawintawaitatyaami. Irootaki ishinitantakinawori nonkimaatsiwaitya onkantya iiro nasagaawintawaita. Okaatzi nokimaatsiwaitapi-intaka okimiwaitakawo owathaawaitatyinami kitochii. Iriitaki kamaari kantakaawori okanta ikimaatsitakaantawaitakinari.

⁸ Mawajatzi nokowakotakiri Awinkathariti jookakaawintaina ikimaatsitakaapiintaitana.

⁹ Ikantakina irirori: “Tima aritaki nonishironkawaitakimi, tikaatsi kow-ityiimowaitimini. Aña kantataitatsi noñaagantapirotairo noshintsinka atziriki kaari aawiyawaitatsini”. Ikanta nokimawakiro, kimoshiri nokantanaka, nashiminthatanakawo nokinkithatakoyitairo tii naawiyawainitzi, tima ari onkantya aawiyakaawaitantainari ishintsinka Cristo.

¹⁰ Irootaki nokimoshiritantakari naaka okantawitaka tii naawiyawaini-witya, ikawiyawaitaitana, nokimaatsiwaitaka, jowatsinawaitaitana, opomirintsitzimowaitakina, oiyiki noñaayitakiri nantawaitziniri Cristo. Niyopaititairo tii naawiyawainitzi apaniironi, ari noñaataitziro jimatakaatyaanawo naawiyawainishiritai.

¹¹ Kimitaka masontzi ninatyi noñihiro nasagaawintawaitaka. Iiroka kantakaawori nimatantakawori. Iro kamiithawitacha pikinkithatakoyitainami kamiithaini. Okantawitaka tii noñaapirota naaka, tii janaakotzimaitana jirikaiti iitashiwaitachari “Ñapiirori Otyaantapiirori”.

¹² Tima nosaikimowaitakimi pairani iirokaiti, noñaagakimiro imapiro naaka Notyaantapiiroritz. Owanaa namatsinkawintakimi. Owanaa notasonkawintantaki, tii piñaapiintaiyironi, irootaki piyokitziwintantakinari.

¹³ ¿Litama pikinkishiriwaitantari nomanintawaitatziimi? ¿Tiima naapatziyimi nokimitairi pashini kimisantzinkariiti? ¿Irooma kantakaantawori tii noñi oitya pimpashityaanari? Tzimatsirika nokinakaashitakari, pimpiyakotinawo.

Ikinkithatakotziro Pablo mawatanaintsiri jariitanta

¹⁴ Nokinkishiritaka napiitairo niyaatashitimi, iro mawatanaintsiri nariitimi. Iiro nayiri inkaati pimpinatinari. Kaari piiriikiti nonkowi nashityaari, aña irokataiki nokowapirotaki nashitimi. ¿Kamiithatatsima apaani inchaaniki impinakowintiro ikowityiiri iwaapati? Tii, aña iri iwaapati pinakowintirini jiintsiti.

¹⁵ Irootaki nimatiri naaka, onkimiwaitaiyaawo naakami piwaapatitari. Aritaki nimatakiro noshinitakowintaimi onkantya pawijakoshiritantaiyaari. Antawoiti nitakotakimi. ¿Litama kaari pitakotantana naaka?

¹⁶ Kimitaka tzimayitatsi iirokaiti kantatsiri: “Pablo tii ikowakoyitai aakaiti, owanaa jiyotzi, ari ikinakairo jamatawiwaitakai”.

¹⁷ ¿Piñaajaantakima jamatawiwaitakimi iijatzi ikaatzi notyaantayitakimiri?

¹⁸ Notyaantakimiri Tito, iijatzi pashini iyiki. ¿Jamatawitakimima Tito? ¿Tiima nojyashiritawakaiyani maawoni naaka, naapatziyayitaimi iirokaiti?

¹⁹ ¿Piñaajaantakima iirokaiti iro nokantakantawaitantakari nokowashita notzikaawintya? Tii ari onkantya, nitakotaniiti. Aña iri Cristo ñaawaitakaakinari, onkantya niwitsikashiritakaantimiri. Iri Pawa yotatsi.

²⁰ Okantzimowaitakina naaka añaayironi ankantaniintawakaawaitya aririka nariitapaatyaami. Onkantzimowaitina iijatzi noñaapaakimi pintzimawintawakaawaitya, pinkisawakaawaitya, pinkisaniintawakaawaitya, iiro paapatziyawakaawaita, pinkijyimatawakaawaitya, pinkantakaapirowaitya, pimaamanitawakaawaitya.

²¹ Onkantzimowaitina nonkaaniwintawaitimi Pawaki. Aamaashitya ari nonkantaniintakowaitapaakimi pantayitakirorika kaaripirori, tii powajyaantziro pantayitziro kamaawoyitatsiri, pimayimpiriwaitzi, piñaathatantashiwaitapiintaka iijatzi.

13

¹ Irootaki mawatatsiri nariitimi. Ari naminakotapaakimiro, ikantajaan-taitakiri:

Apaani iyakawintaari, ontzimatyii intzimi mawa atziri, tiirika, apiti ñaakotakirini okaatzi ikinakaashitakari, kamiithatatsi jowasankitaayitiri.

² Ari nonkantapaakiri nowasankitairi ikaatzi antzitakawori kaaripirori janta pisaikinta, ari nonkimitsitapaatyaari iijatzi pashinipaini antayitanairori iroñaaka. Tima aritaki nokamantsitakimiro napiitantakawori pairani nariitziimi. Irojatzi nosankinatzimiri iroñaaka.

³ Aamashitya pikantaiyatziini iirokaiti: “Kaari Cristo otyaantirini Pablo inkinkithatakaanti, kimitaka Pablo kaari mapirotzirori”. Paamaakowintya, jirika Cristo, kaari atziri saikimotantamachiitapaintsini, aña otzimimopiro-taitziri ishintsinka irirori, kantatsi joñaakaayitaimiro tsikarika oiyyitarika.

⁴ Ari okantawitaka, kimiwaiwitaka tii jaawiyawaitanitzi jirika ipaikakoyi-itantakariri. Iro kantzimaitacha jañaakagairi ishintsinka Pawa. Ari nokim-itsitakari iijatzi naaka, tii naawiyawaitanitzi, iro kantacha irijatzi Pawa shintsitakagaanari, kantatsi noñaagayitaimiro tsikarika oiyyitari.

⁵ Iiro pikinkishiritakowaitashitana tii nimapirowainitzi naaka, aña pinkinkishiritakotawatya. ¿Mapirowaitanirima pikantaka iiroka pikimisantai? ¿Tiima piyotaiyini inampishiritantaimi Cristo? Aritaki okantari, tiirika, aamaashitya tii pimapirowainitzi iiroka.

⁶ Niyopirotataitzi, aririka piñaawakina janta, iiro pikantawakina: “Kaari mapirowaitaniri jirika”.

⁷ Nokowakotziri Pawa, ari onkantya iiro noñaakotantapaakimiro piki-nakaashitani. Tii iro nokantantzimirori jiroka nonkowashiwaitapaatya nonkimittakotapaatyaari mapirowaitaniri. Aña nokowapirotataitatziri pantayitairo okaatzi tampatzikatatsiri. Irootaki nokowakiri, onkantawitya otzikaawakinami, iiro noñaagantzimiro noshintsinka nowasankitaapaakimi, iro niyotakaantapirotimiri naakataki mapirowaitaniri.

⁸ Tii nokowiro naaka noñaagantashiwaityaawo noshintsinka, iro owat-sipiro aririka nonkowimi namatawantimiri. Apa nokowi noñaagantataitiro onkantya jiyotakoyiitantyaawori tyaaryoori.

⁹ Aritaki nonthaamintatya aririka noñaakimi paawiyawaishiritanai, onkantawitatya iikiro inkimitakaantaitatyiinami naaka kaari aawiyawai-taniri. Iro namanamanaatakopiintakari, onkantya piñaantyaawori iirokaiti pothotyiro paawiyashiripirotaniti.

¹⁰ Irootaki notyaantantzimirori osankinarintsi, tiira nosaikimoyitatziimi iirokaiti janta, ari onkantya iiro nowatsimaawaitantapaakimi paata. Tima iri Awinkathariti owakinari onkantya niwitsikashiritakaantantyaari, tii jowana nowaaripiroshiriwaitanti.

Iwiyaantawori withataantsi

¹¹ Iyikiiti, jiroka iwiyaantawori nonkantimiri: Pinkimoshiritaiyini. Pothotyayitairo paawiyashiriwaiyitai. Pinthaamintashiriyitai. Paap-atziyawakaiyitaiya. Kamiitha pisaikayitai. ¡Iri Pawa nampishiriyitimini, itakotantaniri jinatziri, iri saikakaantatsiri kamiitha!

¹² Itako pinkantya piwithatawakaanaiya janta.

¹³ Jiwithatsitzimi iijatzi oitishiritaari nampitawori jaka.

¹⁴ ¡Onkamintha inishironkawaitaimi Awinkathariti Jesucristo! ¡Onkamintha jitakowaiyitaimi Pawa! ¡Onkamintha inkantakaiyaawo Tasorintsinkantsi paapatziyawakaanataiyaari! Ari onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI GALACIA-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naakataki Pablo otyaantzimirori jiroka osankinarintsi. Otyaantapirori ninatzi naaka. Kaari atziri otyaantinani, aña Jesucristo otyaantakinari itsipatakari Ashitairi Pawa owiriintairiri pairani ikamawitaka.

² Ari nokaatziri maawoni iyikiiti kimisantanaatsiri jaka nosankinatzimiro jiroka. Iirokaiti notyaantzini pikaatzi pikimisantai janta Galacia-ki.

³ Onkamintha inishironkayitaimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi, ari inkimitsitimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

⁴ Tima iro ikowakiri Ashitairi Pawa ishinitakowintai Cristo, ikamawintayitakai akaaripiroshiriyiwitaka, ari onkantya iiro akimitakotantaari ikaatzikaaripirowaitatsiri, okimiwaitakawomi jookaakowintaimi.

⁵ Onkamintha impinkathatapiintayitairi Pawa. Ari onkantaitatyaani.

Tikaatsi pashini Kamiithari Ñaantsi owawisaakoshiritantatsini

⁶ Pomapokantakinawo powajyaantanakiro pikimisantawitanakari Pawa. Tima iriitaki iyoshiiwitaimiri, antawoiti jitakoyitzimi irootaki jotyaantantakimiriri Cristo. ¿Litama pikimisantashitantakawori pashini kaari kimityaawoni Kamiithari Ñaantsi?

⁷ Tima tyaaryoo nonkanti naaka, tikaatsi pashini ñaantsi owawisaakoshiritantatsini. Kimitaka tzimatsi owajyaantakaakimirori, ikowatzi joitzipinashiritimi, irootaki jowashiñaantayitakawori tsika okanta ikinkithatakoyitziro Cristo.

⁸ Aririkami nowashiñaayitakimiromi naaka okaatzi nokamantsitakimiripairani, jowasankitaitinaata. Ari okimitari iijatzi, aririkami impokaajaitimi maninkariiti poñaachani inkitiki, inkinkithatakotapaakiro pashini ñaantsikaari kimityaawoni nokamantsitakamiri pairani, jowasankitaitiriita irirori.

⁹ Aritaki nokantsitakimi pairani, irootaki napiitimiri iroñaaka nonkanti: Tzimatsirika owashiñaakironi nokinkithatakotapaakiriri Cristo kitziroini, jowasankitaawiiitiriita.

¹⁰ ¿Irooma naminaminatzi kamiithatzimotirini atziriiti? Aña tii, naminaminatatziro kamiithatzimoyitziriri Pawa. Iroorikami naminaminatimi kamiithatzimoyitirini atziriiti, tii jompiratani ninatyi Jesucristo.

Jantawairi Pablo

¹¹ Pinkimi iyikiiti, okaatzi nokamantakimiriri Kamiithari Ñaantsi, kaari atziri yotakainawori.

¹² Aña iri Jesucristo yotaakinawori maawoni, tima kaari atziri ashityaawoni.

¹³ Pikimakotaiyakinani tsika nokantawita pairani iinta nimonkaayiwitawo jamiyitari nojyininkapaini Judá-mirinka. Pikimakotaiyakinani iijatzi owanaa nokisaniintayiwitakari kimisantayitanairiri Pawa, nowasankitaakaantawitaka oiyiki, nokowawita nowajyaantakairimi ikimisantayitanai.

¹⁴ Tima nimapirowitanakityaawo naaka nimonkaayiwitawo jamiyitari pairani nojyininkapaini, tikaatsi notsipawitakari anaakotinani nokantawitaka.

¹⁵ Iro kantzimaitacha pairani tikiraamintha notzimaajaitziita naaka, jiyoshiitsitakina Pawa. Antawoiti jitakotsitakina irootaki jowawisaakoshiritantaanari.

¹⁶ Joñaagaanari Itomi, niyotakotairi. Ikowaki nokinkithatakotainiri kaari Judá-mirinkatatsini tsika okantakota jawisakoshiritantaitari. Tikaatsi atziri nosampitanaki nonkantiri: ¿litama nantiri?

¹⁷ Tii noshiyashitapaintari noñiiri itayitakawori jotyaantapiroritzii janta Jerusalén-ki. Aña apatziro nowanakiro niyaatanaki Arabia-ki, ipoña nopiypaaka irojatzi Damasco-ki.

¹⁸ Okanta awisaki pairani mawa osarintsi, ari niyaatashitakiri Pedro noñiiri isaiki irirori Jerusalén-ki, apa nosaikimowaitapaintziri okaatzi 15 kitiiyyiri.

¹⁹ Iro kantacha tii noñaapaaki pashini Otyaantapirori, apa noñaapaakiri Jacobo iririntzi Awinkathariti.*

²⁰ Imapirotatya okaatzi nosankinatzimiri, tii namatawitzimi, jiyotzi irirori Pawa.

²¹ Ipoña niyaataki nampitsiki Siria iijatzii janta Cilicia-ki.

²² Tikira jiñaayitanaata Judea-jatzi ikaatzi kimisantayitanairiri Cristo,

²³ apa ikimakoitashitakina ikantaitzi: “Jirika maamanitairi pairani ikisaniintai, kowawitachari japirotai, ikinkithatakotairo irirori tsika ikantaita ikimisantaitzi”.

²⁴ Irootaki ipinkathayitantaariri irirori Pawa ikimakoyitakina.

2

¹ Okanta awisaki pairani 14 osarintsi, ari niyaatairi iijatzii Jerusalén notsipatanakari Bernabé ipoña Tito.

² Iro niyaatantakari tima Pawa oiminthashiryaakinari. Okanta nariitaka pairani janta, napatotapaakiri jwayitziriri kimisantzinkari, nokamantapaakiri okaatzi nokinkithatakaayitairi kaari nojyininkata Kamiithari Ñaantsi. Iro napatotantapaakariri onkantya iiro aminaashiwaitanta okaatzi nantayitakiri.

³ Tii noñiiri ishintsiwintaitawakiri notsipatakari Tito jimatairo intomishitaanitya, okantawita Grecia-paantiri jinatzii irirori, kaari nojyininka.

⁴ Tima ari josatikashiwaitakari kajyaawaitachari inkimisantimi, iriyyitaki kowawitachari intomishitaanitakaantya. Tii inimoyitziri irirori isaikashiwaitaiya kimisantayitatsiri, onkimiwaityaawomi rookakaawintaatyirimi Jesucristo. Iro ikowapirotaiyini inkimitakotyaari ikanta ompirataari.

⁵ Iro kantacha tii noshinitakaantziro inkimitakotyaari, iro nokowapirotaki jiyotakotiro Kamiithari Ñaantsi awisakoshiritantaiyaari.

⁶ Ikanta nokinkithawaitakaapaakiri jiwari ipinkathayitziri kimisantanaatsiri, inimotanakiri, tikaatsi pashini ñaantsi inkantanakiri. (Kimitaka nokinashiniintaka nokantaki “jiwari ipinkathataitziri”, aña tikaatsi atziri jimaakiti Pawa.)

⁷ Iro kaari otzimanta inkantawakinari, tima jiyotanaki imapirotatya jotyaantakina Pawa nokinkithatakotainiri Kamiithari Ñaantsi kaari totamishitaanitachani. Ikimitaakiri Pedro jotyaantakiri irirori inkinkithatakaayitairi nokaatzi notomishitaaniyita.

⁸ Tima iriitaki Pawa otyaantakiriri Pedro inkinkithatakaayitairi totamishitaaniriiti. Irijatzii otyaantakinari naaka nonkinkithatakaayitairi kaari nojyininkata.

* 1:19 Jacobo, irijatzii ikantaitziri iijatzii Santiago.

⁹ Ikanta Jacobo, Pedro ipoña Juan, itayitakawori ijiwatziri kimisantzinkari, jiyotanaki iri Pawa itakotaanari, iri shinitakinawori nantayitakiri. Aripaiti jaawakina kamiitha, ari ikimitaawakiri iijatzi Bernabé, ari onkantya niyaatakaantyaawori nonkinkithatakaayitairi kaari nojyininkata. Ari inkimitanatyaa irirori inkinkithatakaayitairi ikaatzi totamishitaanitachari.*

¹⁰ Ipoña ikantanakina: “Aririka piyaayitaki tsikarika, ontzimatyii pitakoy- itaiyaari ashironkainkariiti”. Aritaki nimatsitakawo nitakoyitakari, irootaki nantapiintakiri.

Ikisathaitziri Pedro Antioquía-ki

¹¹ Ikanta jiyaataki pairani Pedro Antioquía-ki, tzimatsi ikinakaashitakari irirori, ari noshintsithatakiri.

¹² Tima owakiraa jiyaataki pairani Antioquía-ki, jimawitapaakawo kamiithari, jatyoootapaakiri kaari iyyininkata. Iro kantacha jariitaiyakani pairani jotyaantani Jacobo, ari otzimanakiri ikinakaashitani Pedro, jowajyaantanakiro jatyoowitari kaari iyyininkata. Antawoiti ithaawantakari ariiyita-painchari amiyitawori itomishitaanita.

¹³ Jimatsitanakawo pashini Judá-mirinkaiti kimisantawitainchari, ari ikim- itsitanakari iijatzi Bernabé irirori, jimatakotanakiri jirikaiti.

¹⁴ Ikanta noñaakiri Pedro tii jimonkaatziro tyaaryoori Kamiithari Ñaantsi, ari napatotakiri ikaatzi kimisantayitatsiri, jiñagaiyakani maawoni nokan- takiri Pedro: “Judá-mirinka pinatzi iiroka, powajyaantairo amiyitari pairani, pikimitakotakari kaari ajyininkata. ¿Itama pishintsiwintantariri atziriiiti kaari Judá-mirinkatatsini jojyakotairo akimiyita aaka?

¹⁵ Imapirowitatya, a-Judá-mirinkatzi aakaiti, tii akimitakowitari kaari ajyininkata ikantaitapiintawitari ‘kaaripiroshiriri’.

¹⁶ Iro kantacha, ayotzi tikaatsi matironi intampatzikashiriti jimonkaaw- ityaawomi Ikantakaantaitani, aña apaniironi jimatziro Jesucristo jotam- patzikashiritakai awintaashiritaari. Irootaki awintaantaariri aaka, antam- patzikashiritaita. Tima tii imatziro otampatzikashiritanti Ikantakaantai- tani”.

¹⁷ Incha nonkantawaki: Aririka aminaminatanakiro jotampatzikashiriy- itai Jesucristo, ari okanta owajyaantantanaawori aminaminawitawo amonkaatiromi Ikantakaantaitani. Impoña intzimi kantatsini: Kaaripiroshiritakimi powajyaantairo Ikantakaantaitani. ¿Imapiroma ikaaripiroshiritakaakai Jesucristo? Aña tii.

¹⁸ Iro aminaashiwaitachari ashintsiwintawakaiya, ankanti: “Thami amonkaayitairo maawoni Ikantakaantaitani”. Iro kimiwaitakawori napirotiromi nompookiro kaari witsikachani kamiitha, impoña napiitairomi niwitsikairo tsika okantawita pairani.

¹⁹ Tima okimiwaitakawo nonkamapithatakityiromi naaka Ikantakaantai- tani, ari okaatapaaki nopankinatawo nimonkaayitairo. Apa noñiirona nañagai nantainiri okaatzi ikowakaanari Pawa.

²⁰ Nokimitakaantanakiro nontsipatanaatyiiyaarimi Cristo iki- maatsitakaitakari pairani ipaikakoitakiri. Tima nokimitanaatyaari ikanta kaminkari, tikaatsi jantanai, okaatzi nantayitanairi tii naaka nintakaashitironi, Cristo antakaanawori. Nawintaanaari Itomi Pawa, tima antawoiti jitakotaana, ikamawintaana.

* 2:9 Pedro, irijatzi ikantsitaitari iijatzi Cefas.

²¹ Tii nokowi napaatiro inishironkataana Pawa. Irootaki kaari nokan-tanta: “Ontzimatyii amonkaayitiro Ikantakaantaitani añaantyaawori owaw-isaakoshiriyitai”. Tima aririkami nonkantimi, aminaashityaami ikamawin-tayitakai Cristo.

3

Inampishiritantai Tasorintsinkantsi awintaashirityaaririka Cristo

¹ Iyikiiti nampiyitawori Galacia-ki, ¿tsikama okinakika piyotani? ¿litama amatawitakimiri? Pairani ojiyiki nokinkithatakaakimiro tsika ikantaitakiri Jesucristo ipaikakoitakiri.

² Apa nokowi nosampitimi tsika ikanta inampishiritantakimiri Tasor-intsinkantsi. ¿Irooma inampishiritantakimiri pimonkaayitziro Ikantakaan-taitani? Aña tii. Iro kantakaantakirori pawintaashiritanaari Cristo.

³ ¿Pipiyakotakiroma itampatzikashiritaimi Tasorintsinkantsi? ¿Irooma pikinkishiryaari piñaashintsiwaitya apaniironi piwathaki iro othotyaakaimini ontampatzikashiritakaimi?

⁴ ¿Aminaashityaama pikimaatsiwintakari kitziironi? Kimitaka tii aminaashi-waita.

⁵ Tima Pawa otyaantakimiriri Tasorintsinkantsi, itasonkawintayitakimi, piñaayitakiro oiyyita kaari piñaapiintayiwita. ¿Irooma piñaantayitakawori okantakaantziro pimonkaayitziro Ikantakaantaitani? Aña tii. Iro piñaantayitakawori pawintaanaari Jesucristo.

Ikajyaakaawakaari Pawa itsipatari Abraham

⁶ Tima pairani Abraham-ni jawintaanakari Pawa, irootaki ikimitakaan-taariri itampatzikashiritani.

⁷ Iro piyotaiyirini iiroka, inkaati awintaashiriyitaachani, iriitaki matakirori ikimitakotaari Abraham-ni.

⁸ Jiroka Osankinarintsipirori jiñaawaitakiri Pawa jiñaanatziri Abraham-ni, tima jiyotsitataika aritaki jotampatzikashiriyitairi pashinijatzi atziriiti kaari Judá-mirinkatatsini aririka jawintaashiritaiyaari. Ikantaki pairani: Tasonkawintaari pinatzi iiroka pawintaashiritaana, ari nonkimitakaayi-taiyaari iijatzi pashinijatzi atziriiti.

⁹ Ari ikantzimaitakari Pawa tasonkawinta jowayitairi awintaashiriy-itinkari, ikimitaakaantaari tsika ikantakiri pairani Abraham-ni jawintaashiritakari.

¹⁰ Tima ikaatzi awintaawori ipankinatawo jimonkaayitairomi Ikan-takaantaitani, tii okantzi jothotyiuro jimonkaayitiro, ari jashironkaayitaiya. Tima josankinaitaki pairani kantatsiri:

Ari jashironkaayitaiya inkaati kaari othotyironi jimonkaayitairo josanki-naitakiri Ikantakaantaitani.

¹¹ Ari okantzimaita, tikaatsi matironi intampatzikashiritzimotiri Pawa ji-monkaayitairomi Ikantakaantaitani. Irootaki ikantantaitari osankinar-intsiki:

Tampatzikashiriri jinatzi awintaashiriri, ari jiñiuro jañaantaiyaawo.

¹² Irooma Ikantakaantaitani tii ari onkantya, tima josankinaitaki kantatsiri: Inkaatirika monkaataironi, iriitaki ñiironi jañaashiriyitai.

¹³ Iro kantzimaitacha ikamintha Cristo jookaakowintai jowasankitaawin-tairomi Ikantakaantaitani, aña iri jashitakagaitaka apaniironi jowasankita-gaitakiri. (Iriitaki okantakotakiri osankinarintsi, ikantaitaki pairani: Owasankitaari jinatzi ithataitziro inchakotaki.)

¹⁴ Iro jimatantakawori jiroka Jesucristo, tima irootaki ikajyaakagaitakiriri pairani Abraham-ni. Ari okanta jiñaantayitaawori kaari Judá-mirinkatatsi intasonkawintayitairi, itsipashiriyitai maawoni Tasorintsinkantsi awintaashiriyitaari.

¹⁵ Pinkimi iyikiiti nonkinkithatakotimiro okaatzi amiyitari aaka. Ontzimirika oitya ankajyaakaawakaiyaari, osankinatakotziro iro jiyotantaitaari tzimatsi amonkaatiniriri ayyininka. Aririka osankinatakotatya, tikaatsi matironi jowashiñagairo okaatzi osankinatainchari.

¹⁶ Ari ikimitaakiro pairani Pawa, tzimatsi ikajyaakaakiniriri Abraham-ni impiriri intsipataakiri incharininyaari. Piñaakiro iyikiiti, tii ikinkithatakoitziri jaka inkaati inchariniyitanatyaari Abraham-ni, apa ikinkithatakota apaani incharininyaari, iriitaki Cristo.

¹⁷ Ñaakiro, iriitaki jitaka Pawa pairani Abraham-ni ikajyaakaakiniriri, ikantakiri: “Abraham, tzimatsi antzimotawakaiyaari”. Ipoña awisaki pairani okaatzi 430 osarintsi, ari jimpoitairi Moisés-ni josankinayitairo Ikantakaantziri Pawa. Iro kantzimaitacha okaatzi josankinayitakiri Moisés-ni, tii owashiñairo okaatzi ikajyaakaitsitakariri Pawa pairani Abraham-ni irirori.

¹⁸ Tima iroorikami kowapirotachani amonkaayitairomi Ikantakaantaitani añaantyaawori impayitairi Pawa, aminaashityaami okaatzi ikajyaakaitsitakanariri pairani Abraham-ni. Tima pairani tii otzimitsiwita Ikantakaantaitani jimonkaatirimi Abraham-ni, apa jawintaashiritakari Pawa, irootaki ikajyaakaantakanariri jowawisaakoshiritairi.

Iitama otzimantari ikantakaantaitani

¹⁹ ¿Iitama otzimantakari Ikantakaantaitani? Iro otzimantakari oñaagantiro ipiyathanka atziriiti, irojatzi jariitantatyaari incharininyaari Abraham-ni ikajyaakagaitakiniriri pairani. Iri jotyaantaki Pawa maninkariiti josankinatakairi Moisés-ni Ikantakaantaitani. Iri Moisés kankowintakiriri atziriiti.

²⁰ Tima oyyiki ikaataki kankowintantaniriri. Iriima Pawa apaani ikanta irirori.

²¹ ¿Owashiñaakiro Ikantakaantaitani okaatzi ikajyaakaakiniriri Pawa Abraham-ni? Aña tii owashiñairo. Iroorikami owawisaakoshiritantatsinimi Ikantakaantaitani, aritakimi imatakiromi ookaakowintairimi onkantantyaari antampatzikashiriyitai aririka amonkaayitairo.

²² Iro kantacha, oñaagakairo osankinarintsi imapiro akaaripiroshiriwitaka. Ontzimatyii awintaashiritaiyaari Jesucristo, añaantaiyaawori ikajyaakaakairi pairani Pawa.

²³ Tima pairani tikira awintaashiritanaata, kimiwaitaka omontyaakaan- taimi Ikantakaantaitani, oyaawinta akanta imonkaatya awintaashiritantyaari, tii añaawitawo asaikashiwaitya antayitairo anintakaanikiini aaka.

²⁴ Tima pairani iyotaayitai Ikantakaantaitani, okimitakaanakai jiyotaitziri iintsi jiyotantyaawori oitya jantiri. Irootaki iyotakairori iijatzi awintaashiritantaariri Cristo, ari okanta otampatzikashiriyitantairi awintaashiritaari.

²⁵ Aritaki ayoyitairo awintaashiriyitaari, tii okowanaa iyotaayitai Ikantakaantaitani oitya antairi.

²⁶ Tima awintaashiri powayitanairi Cristo, itomi jowayitanaimi Pawa.

²⁷ Pikaatzi powiinkaawintaari Cristo, pikimitakaanantaatyaawo iriimi pinkithaatakotaiya.

²⁸ Tima pikaatzi pawintaashiritanaari Jesucristo, tikaatsi jimaakitanairi irirori, okantawita: aakarika Judá-mirinka, tiirika a-Judá-mirinkatzi, aakarika

ompirataari, tiirika pompirataaritz, aakarika shirampari, iroorika kooya, tima tikaatsi oitayita jiroka, owithaawakaa ikantakaayitai maawoni.

²⁹ Tima awintaashiri powayitanairi Cristo, kimiwaitajaantanaka iirokami incharinintaiyaami Abraham-ni, iirokataki ñiironi okaatzi ikajyaakagaitakiniriri pairani irirori.

4

¹ Pinkimi nonkanti iijatzi. Ikimitakoitakari iinchaaniki jashitakaari iwaa-pati jajyaagawo inkajyaakairi paata jantaritaki. Okantawitaka iriitawitaka ashitakawo jajyaagawo, iiniro jiryaanitz, ikimitakotari ikanta ompirataari,

² tima tzimatsi kimpoyiiniriri jajyaagawo jashitakaariri iwaa-pati. Paata aririka jantaritaki, imonkaataatya ikantakiri ashitariri, aripaiti impaitairi jashitakaitariri pairani.

³ Ari akantayitakari aakaiti pairani, akimitakotakari ikanta iintsi, akimi-witakari iijatzi ompirataari, amonkaatashiwaitakawo jamiyitapiintaitakari isaawiki.

⁴ Iro kantacha inintapaititapaaki Pawa, jotyaantakiri Itomi, itzimanta-paakawo tsinani, ontzimatyii jimonkaatapaintiro Ikantakaantaitani.

⁵ Iro jotyaantantaitakariri onkantya isaikashiwaitantaiyaari monkaayiwitawori Ikantakaantaitani. Iro añaantaawori itomiyitai Pawa.

⁶ Tima itomi pinayitaatzi Pawa, jotyaantakimiri Tasorintsinkantsi inampishiritantimi. Iriitaki ñaawaitakaayitairi aririka amanayitya, akantzi: “¡Paapá, Ashitanarí!”

⁷ Naakiro tii pikimitakotaari ikanta pairani ompirataari, itomi jowayitaimi Pawa. Tima itomitaimi, ikowaki piñaayitairo okaatzi ikajyaakaayitakimiri.

Ampankinatyaaworika Ikantakaantaitani akimitanaatyaari pimantaari

⁸ Tima pairani tii piyowitari Pawa, apa piwawanitashiyitakawo jiwitsikanipaini atziri, irootaki ompirayitzimiri. Tiimaita ompawawitya jiroka.

⁹ Irooma iroñaaka piyotairi iiroka Pawapirotatsiri. Ankantakotiro, aña iriitaki Pawa yotzimiri iiroka, jaapatziyaimi. ¿Itama pikowantari papiitairo pikantawita pairani? Tii opantawo. ¿Pikowatziima pinkimitakotaiyaari pimantaari?

¹⁰ Tima pomairintapiintantakawo kitiiyyiripaini, kashiripaini, iijatzi osarintsipaini.

¹¹ Tii pinimotakaayitinawo. Kimitaka aminaashiyitaka okaatzi niyotaawitakimiri.

¹² Iyikiiti, pinkimi nonkantimiri: Ontzimatyii pinkimitaiyaana naaka, tima nowajyaantairo nokantawita pairani, nokimitakotaimiro pikantaiyani iirokaiti kitziroini. Tii pimanintashiritawakina

¹³ nomantsiyawaiwitaka, nosaikimotakimi, ari okanta nitantapaakawori nokinkithatakotzimiro Kamiithari Ñaantsi.

¹⁴ Aña tii pimanintashiritawakina piñaawakina nomantsiyawaitaki, pikimitakaantakina naakami imaninkariti Pawa, paawakina kamiitha. Pikimitakaantakina iijatzi iriirika paawaki kamiitha Jesucristo.

¹⁵ Pairani owakiraa piñaawakina antawoiti pikimoshiriwintawakina. Kimiwaitakimi aritaki pantakinawomi nonkantimimi: “Iyikiiti, pinkithokiriyinawo poki pimpinawo”. Iro pantantyaawori jiroka tima antawoiti pitakotakina. ¿Tsikama iitaka kaari pikimoshiriwintantaana iroñaaka?

¹⁶ ¿Piñaajaantakima nokisaniintatziimi nokinkithatakotzimiro tyaaryoori?

¹⁷ Iyikiiti, ikaatzi kowatsiri intzipinashiriyitakaimi, ikowayitatzi irirori pinkinkishiritakotiri kamiithashiri jinayitzi. Tii ikamiithashiriyitzi, aña ikowayitatzi pinthainkashiriyitaina naaka, iro paapatziyantyaariri irirori.

¹⁸ Kamiitha iyikiiti onkantaitatyaani paapiintina kamiitha, tii okowa-jaantzi nosaikimotimi.

¹⁹ Notomiiti, antawoiti okatsitzimotakina nokinkishiritakoyitzimi, kimi-waitaka okatsitakotzi tsinani. Iikiro onkatsitzimotatyina irojatzi pimonkaantatyaawori jinintakaakimiri Cristo.

²⁰ Tsika nonkantaajaityaaka nosaikimotantaimiri janta onkantya nonkinkithawaitakaantimiri kamiitha. Tima tii niyotzi oita awijyimo-takimiri.

Ojyakaawintantzi Sara ipoña Agar

²¹ Nokowi jakina ikaatzii kowayitatsiri jimonkaayitairo Ikantakaantaitani. ¿Tiima ikimakotziro tsika okantakota?

²² Jiroka okantakota: Pairani itzimaki apiti itomi Abraham-ni. Itakawori itomi, iri owaiyantakiri pimantaawo, iriima pashini itomi, iri owaiyantakiri iinapirori, kaari jompirata.

²³ Tima jinintakaanikiini Abraham-ni jowaiyantakaakiro pimantaawo, irootaki tasonkacha jowaiyantapiintaitziri iintsipaini. Iriima owaiyantakiri iinapirori, jinashitaka irirori, tima iriitaki ikajyaakaakinirori Pawa.

²⁴ Tzimatsi oita ojyakaawintakiri jiroka apiti tsinani, tima apiti okaatzii ka-jyaakaawakaantsi. Tsinani iitachari Agar pimantaawo, irootaki ikimitakari ikaatzii pankinatawori jimonkaatiromi Ikantakaantaitani josankinatakaantakiri pairani Pawa otzishiki Sinaí.

²⁵ Jiroka otzishi Sinaí saikatsiri Arabia-ki, ari jiiitaitzirori iijatzii Agar. Ikaatzii otomiyitari Agar, ikimitakotakawo tsika okanta ompirataawo. Iri-itaki ojyakaawintaki Jerusalén-jatzi pankinatashiwaitawori Ikantakaantaitani.

²⁶ Irooma pashini tsinani iinapirotari Abraham-ni kaari pimantaawo, iri ojyakaawintaki nintaayitaachani pashiniki nampitsi iitachari iijatzii Jerusalén saikatsiri inkitiki.

²⁷ Iro josankinatakoitaki pairani ikantaitaki:
Okantawitaka tii powaiyantzi, maanirothaki pinawitaka, iro kantzi-maitacha antawoiti piñiiro pinkimoshiritai.

Tii piñaawitawo pinkimaatsiwaitya powaiyanti, pinthaamintawintya.

Tima oiyiki tziimaatsini powaiyani okantawitaka jimanintawiitakimi, ari panaakotairo tziimawitachari oimi.

²⁸ Iyikiiti, ari akimitaari Isaac otomi iinapirori Abraham-ni, tima tzimatsi ikajyaakaayitakairi iijatzii aakaiti.

²⁹ Ikimita pairani otomi tsinani ompirataawo tziimaantsiri jinintakaanikiini Abraham-ni, antawoiti ikisaniintakiri otomi iinapirori tziimaantsiri inintakaanikiini Tasorintsinkantsi. Irootaki tasonkachari iijatzii iroñaaka.

³⁰ Iro kantzimaitacha ¿litama ikantaitakiriri Abraham-ni osankinarintsiki? Tima ikantaitaki:

Ontzimatyii pomishitowiro pompiratani, iyaataita, aanairiita otomi. Tima iri otomi piinapirori ashitaiyaawoni okaatzii tziimimotzimiri.

³¹ Ari okantzimaita iyikiiti, tii otomiyitai ompirataawo, aña akimiyitaari otomi tsinani saikashiwaitaachari.

5

Pintyaaryoowintairo pisaikashiwaita

¹ Tima iriitaki Cristo kimitakaantakawori jomishitowakaantaimi, irootaki añaantaawori asaikawaitashitaa. Ontzimatyii antyaaryoowintayitairo, tii okantzi apiitairo ankimitakotaiyaari ompirataari.

² Pinkimi nonkanti. Naakataki Pablo kamantzimirori jiroka ñaantsi. Aririka pinkowi pimonkaatiro intomishitaaniitimi, aminaashiwaitaka pikimisantanaari Cristo.

³ Nokowi napiitiro nonkantiri kowatsiri intomishitaaniitya, ontzimatyii jothotyiiro maawoni Ikantakaantaitani.

⁴ Tima ikaatzi kowanaatsiri jimonkaatiro Ikantakaantaitani onkantya jotampatzikashiriyiitantyaariri, jintainaryaapithaitairi Cristo, iiro jiñiirō nishironkataantsi.

⁵ Irooma aakaiti, ikantakaakawo Tasorintsinkantsi akimisantairi Cristo, oyaakowintashiri owiri jotampatzikashiritai.

⁶ Tzimayitatsi totamishitaanitachari, iriima pashini tii jimatziro irirori. Tii okowajaanta jiroka jashiyitaira Cristo. Iro kowapirotacha ankimisan-tapirotanairi ari onkantya atakoyitawakaantanaiyaari.

⁷ Pairani kamiitha pikanta pikimisantayitanaki. ¿litama owajyaan-takaakimirori tyaaryoori?

⁸ Tii iri owajyaantakaimironi itajaantanakimiri jiyoshiiwitakimi.

⁹ Tima ikantaitzi: “Kapichiini inawita shiniyakaawori tanta, aritaki imatakiro oshiniyakairo maawoni tantapatha”.

¹⁰ Nawintaakari naaka Awinkathariti, iri kinkishiritakaimini iiro poshiri-tantawo pashiniyitatsiri. Iro kantzimaitacha, ari jowasankitaitakiri kowat-siri intzipinashiritakaimi, onkantawitatty tsikarika intzimi.

¹¹ Iyikiiti, tii noshintsiwintaajaitzimi pintomishitaanitya. Ari nonkantimi, ¿Arima inkisaniintawintaitakinawomi nokinkithatakotziro ipaikakotaitakiri Cristo?

¹² Iro kantzimaitacha, ikaatzi kowatsiri intzipinashiritakaimi, nokowataiki naaka iri pithokashitaitachani intotaanitya.

¹³ Pinkimi nonkanti iyikiiti. Jiyoshiiyiitaimi okanta piñaantayitaawori pi-saikashiwaiyita. Iro kantzimaitacha, tii okantzi pantayitairo okaatzi pinin-tashiyitari iiroka. Aña iro kamiithatatsi pitakotawakaayitaiya.

¹⁴ Ojyiki inawita ñaantsi josankinayitakiri Ikantakaantaniki, iro kantzi-maitachari, apaani okanta kowapirotachari ayotairi, okantzi:

Pitakotaiyaari pijyininka, pinkimitakaantairi pitakotawo piwatha iiroka.

¹⁵ Irooma aririka powatsimaawakaiya, impoña pinkisawakaayitya iijatzi, ari piñaakiro powamaashiritawakaiya.

Inintashitaitari, opoña ikowakaantziri Tasorintsinkantsi

¹⁶ Pinkimi nonkanti: Aririka pantapiintayitairo ikowakaimiri Tasor-intsinkantsi, ari piñiirō powajyaantairo pinintashiyitari.

¹⁷ Tima tzimatsi pinintashitari iiroka, tzimatsi iijatzi ikowakaimiri Tasor-intsinkantsi. Tii ojoyawakaa jiroka, aña inashiyita. Ari okanta iiro pantapiin-tantawo pinintashitari.

¹⁸ Tima iriirika Tasorintsinkantsi antakaanaimironi jinintakaayitzimiri, tii pañiimotairo Ikantakaantaitani.

¹⁹ Tii jomaanta antapiintayitairori inintashitari, jiroka ikantayita: Tii ikinayitawo itsipatari, imayimpiwaitzi, ipaantawakaawaita, ñaathatashiwaitantaniri jinatzii,

²⁰ jamanayitari witsikaantsi, ijyiryaayita, ikisaniintawakaawaita, jiñaanaminthatawakaiyani, tii jawintaawakaa, ikatsimatawakaaayita, jimaamanitawakaa, ikisaniintawakaayita, tii jaapatziyawakaa,

²¹ isamaniintantawaitzi, itsitokawakaa, ishinkiwaiyita, ikowapiroshir-itakiro joimoshirinkawaitya jantantyaawori kaaripirori, jantayitziro tsikarika oiyitari. Tima irootaki noshintsithatakimiri pairani iiro

pantantayitawo jiroka. Tima aririka pantayitakiro, iiro piñi iro impinkathariwintaimi Pawa.

²² Irooma okaatzi jantakaantziri Tasorintsinkantsi, añi iro atakotantya, thaaminta ankantya, kamiitha asaikanai, iiro athaawakowaita, nishironkata owanti, aapatziya ankantanti, tyaaryoo ankantawintantya,

²³ tsinampashiri ankantya, iiro anintashiwaitawo oityaarika. Tii onthañaapithatairo Ikantakaantaitani amayitairo jirokapaini.

²⁴ Iro kantacha, ikaatzi owajyaantairori kaaripirori jashiyitaari Cristo, okimiwaitakawo impaikakotaatyiiromi inintapiintashitakari jantashiyityaarimi irirori.

²⁵ Tima inampishiritantai Tasorintsinkantsi, ontzimatyii amayitapiintairo okaatzi ikowakaayitairi.

²⁶ Tii okamiithatzi asagaawintawaitya, tii okamiithatzi ankantzimoni-intakaawaityaari ajyininka, tii okamiithatzi iijatzi ankisaniintakowaitiri jashiyitari pashini.

6

¹ Iyikiiti, aririka piñi tzimatsini ikinakaashitani, tima antapashiri pikan-taka iiroka, pinkaminairi. Paamaakowintya pikijyirikari, otzimikari piki-nakaashitani iiroka.

² Pimitakotawakaiya, pinkimitakaantiro pijamparyaakotawakaiyaami jinaitziro tinari. Tima ari onkantya pimonkaatantyaawori pantayitanairo ikowakaimiri Cristo.

³ Tzimatsirika kinkishiriwaitachani, inkanti: “Ñapiro ninatzi naaka”. Apaniroidi jamatawiwaitaka tima tikaatsi iimachiitya irirori.

⁴ Aña ankinkishiritakotya maawoni, inkini ankimoshiriwintawaitya. Iiro akantashiriwaitashita: “Nanaakiri jirinta”.

⁵ Tima maawoni otzimayitzi antayitiri.

⁶ Ikaatzi ikinkithatakaapiintaitziri iñaani Pawa, okamiithatzi impinayitiri kinkithatatsiri, tima tzimatsi kowityiimoyitziriri irirori.

⁷ Tikaatsi matironi jamatawitiri Pawa. Ikaatzi kowawitachari jamataw-iririmi, apaniroidi jamatawiwaitaka. Okimiwaitakawo oitarika impankiitirimi, aririka onkithokitanaki iiro opashinitzi okithoki irojatzi jiyoshiitai tsika okanta ipankitakiri.

⁸ Ari ikimitari ikaatzi antapiintakirori inintashitari, kimitawaitaka joyi-ipataatyiiromi owasankitaantsi. Iriima ikaatzi antanaironi ikowakaantziri Tasorintsinkantsi, kimitawaita iri oyiipataironimi kañaanitaantsi.

⁹ Ontzimatyii aamaakowintya iiro apirawintawo antayitairo kamiithayitatsiri. Iikiro aatakaatyiiro iiro okantzimoniintawaitai, iro añaantaiyaawori kimiwiwawori joyiipataitakiri.

¹⁰ Irootaki okowapirotantari anishironkayitairi maawoni, aaka tyaaryoopirotawakaachani akaatzi akimisantayitai.

Ithaamintawo Pablo ipaikakowintakari Cristo

¹¹ Iyikiiti, naaka osankinatajaantzimirori nakoki jiroka, antawopaini nokantayitakimiro.

¹² Tima ikaatzi shintsiwintakimiri pintomishitaaniyitya, inintakaashiwaitawo irirori, iro jinimotakaantyaariri ikaataiyini. Ari onkantya iiro imaamaniwaitantari inkinkithatakotiri Cristo ipaikakoitakiri.

¹³ Tima ikaatzi totamishitaaninchari, tiitya jimonkaataajaitziro Ikan-takaantaitani. Iro kantacha ishintsiwintaiyakimini iiroka pintomishitaan-
itaiyaani, ari onkantya jasagaawintantyaari aririka jimatakaakimiro ish-
intsiwintzimiri.

¹⁴ Irooma naaka tii nokowi nasagaawintawaitya, aña iro nokowataiki
nonthaamintaiyaawo ipaikakotaitakiri Awinkathariti Jesucristo. Tima
ipaikakowintakina naaka Cristo, okimiwaitanaawomi onkamapithataty-
inami isaawisato, ari nokimitzimotakawo iijatzi naaka nokamapithatakiro
isaawisato.

¹⁵ Tikaatsi oitzimotanaiyaari Cristo aakarika totamishitaaniri, tiirika
atomishitaanita. Aña iro kowapirotanaachari ikimitakaantayiitai owaki-
raami jiwitsikayiitai.

¹⁶ Inkaati kimisantayitaironi nokantayitakiri, ari isaikayitai kamiitha,
nishironka jowayiitairi. Ari inkantaiyaari ikaatzi jashipiroyitaari Pawa,
ikimitaawitakari pairani Israel-mirinkaiti.

¹⁷ Ari okaatapaaki iyikiiti, tii nokowi imaamaniwaitaitina. Tima oyyikitaki
jowirontawintaitakinari naaka Awinkathariti Jesús.

Iwiyaantawori withataantsi

¹⁸ Iyikiiti, onkamintha inishironkayitaimi Awinkathariti Jesucristo. Ari
onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI EFESO-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo, Jotyaantapirori Jesucristo ninatzi, irootaki ikowakaakinari Pawa. Iirokaiti nosankinayitzini pikaatzi jashiyitaimi Pawa, pikinatanaari iijatzi Jesucristo pawintaanaari janta Efeso-ki.

² Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi, ari inkimitsitimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Itasonkashiriwintantzi Cristo

³ Thami anthaamintaiyaari Pawa, iwaapatitari Awinkathariti Jesucristo, iri tasonkashiriwintairi jotyaantakairi Cristo ipoñaakawo inkitikinta.

⁴ Iri yoshiitakairi kitziroini tikiraamintha jiwitsikiroota kipatsi, jiyotsitaka ari jashiyitai Itomi, kitishiri ankantzimotaiyaari, tikaatsi ikantakotai.

⁵ Antawoiti jitakoyitakai. Ari okanta jotyaantantakairiri Jesucristo, iro opoñaantari itomiyitai, tima ikowitataika pairani inishironkayitai.

⁶ Irootaki anthaamintantaiyaariri Pawa, tima antawoiti inishironkayitai, jaapatziyayitai, iro opoñaantari jotyaantakairi jitakopirotoni.

⁷ Tima antawoiti jitakoyitai, ipinakowintayitai ikapathainkawintakai Itomi. Ari okanta ipiyakotantairori antayiwitakawo kaaripirori.

⁸ Ari ikinakaataikiro Pawa, tima yotaniri jinatzi, iroopirori ikinkishiritani irirori.

⁹ Jiyotakaayitairo okaatzi ikinkishiritsitakari irirori, tikaatsi yowityaawoni onkaati jantairi.

¹⁰ Tima okaatzi ikinkishiritsitakari, ari othotyaatya imonkaayitaiya. Aririka impiyai Cristo, ari impinkathariwintapairi maawoni tzimayitatsiri inkitiki, iijatzi kipatsiki.

¹¹ Ikinkishiritsitakawo okaatzi jiyotakaayitairi iroñaaka. Irootaki jiyoshiiyitantairi, tima ikajyaakaitsitakairi Itomi jotyaantainiri aakaiti. Tima okaatzi jantayitakiri, iro ikinkishiritsitakari irirori.

¹² Irootaki jimayitantakawori jiroka Pawa, onkantya nonthaamintantaiyaari nokaataiyini nitayitakawo nawintaakari Cristo.

¹³ Ari pikimiyitakari iijatzi iirokaiti, owakiraa pikimakotawakiri Cristo, ikinkithatakotaitapaakiro Kamiithari Ñaantsi, pikimisantanaiki. Tima ikajyaakaitsitakimiri pairani jotyaantimiri Tasorintsinkantsi, iri yotakaimironi jashiyitaimi, ari inkantaitatyironi inampishiritantaimi.

¹⁴ Tima añiuro tii jookawintai Tasorintsinkantsi, ari ayotziri imapiro Pawa jothotyiro okaatzi ikajyaakagairi. Ari onkantaatyiiya irojatzi inkimitakaan-tairomi jomishitowaatyirimi ikaatzi ipinakowintairi jashiyitaari. Irootaki inthaamintawintantaityaariri.

Yoshiritakaantziirori ipoña oñaagantziirori

¹⁵ Tima nokimakotakimi tsika pikanta pikimisantanaari Awinkathariti Jesús, tsika pikanta pitakoyitanaari ikaatzi itasorintsitakaitairi,

¹⁶ tii nowajyaantziro nopaasoonkitakowintzimi, namanamanaatakotapi-intzimi.

¹⁷ Namanamanaatari Iwawani Awinkathariti Jesucristo, ashiyitawori owaniinkawontsi. Iro nokowakotziriri jiyoshiritakaimi, joñaagapirotaimiro tsika ikantakota irirori,

¹⁸ inkinkishiritakaimi onkanya piyotakotantyaawori jonyaakoniintari ikaimashiriyiitairi, piyotakotantyaawori iijatzi owaniinkatataika joñaagayitairiri Pawa jashiyitaari,

¹⁹ piyotakotantyaawori iijatzi antawoiti ishintsinka tikaatsi kimityaarini. Ojyiki onkantakaayitai ishintsinka akaatzi akimisantayitairi. Tima irojatzi ishintsinka

²⁰ jowiriintantaariri pairani Cristo ikamawitaka, jaanairi inkitiki, joo-saikawairi jakopiroriki.

²¹ Ari ikaatairi Pawa ipinkathariwintairi maawoni pinkathariwitachari. Tii apa impinkathariwintairi ikaatzi tzimayitatsiri iroñaaka, ari ikaatzi impinkathariwintairi tzimayitaatsini paata. Imapiro janaakotantaki, tima pinkatharipirori jinatzi.

²² Tima irijatzi Cristo jimatakairi Pawa ijiwatairo maawoni, ikimitakowaitakari aatzikiriri iisaniintani. Irijatzi Cristo ikimitakaanta Pawa iriimi jiiitotaiyaarimi ikaatzi kimisantaatsiri.

²³ Iriima ikaatzi kimisantayitaatsiri, kimiwaitaka iwathami jinaatyiiimi Cristo, inampishiriyitantaari. Jothotyiiro iijatzi Cristo isaikayitaki tsikarika jantapaini.

2

Jitakotai Pawa iro awisakoshiriyitantaari

¹ Iriitaki Pawa añaakaayitaimiri iirokaiti, tima pairani kimiwaitaka owa-maayitatyiiimimi piyaaripiroshirinka,

² iro pantayitapiintakiri tsika ikanta piñaayitziri isaawisatziiiti, pantashitakawo ikantakaantziri oshinchiirori tampiyainka, irijatzi kantakaa-
wori iijyikitantari piyathariiti.

³ Ari akantawitakari pairani maawoni aakaiti, antapiintakiro anin-takaashiyitari, añaamatashiyitari iijatzi, irootaki akinkishiritapiintakiri. Ari ogyakowitakari inkaati jowasankitaayitairi.

⁴ Iro kantzimaitacha Pawa nishironkatantaniri, jitakoyitai antawoiti,

⁵ jañaakaayitai owamaimawitakai kaaripirori, jañaakagairi Cristo. (Tima antawoiti inishironkataimi Pawa, irootaki jowawisaakoshiritantaimiri iijatzii iiroka.)

⁶ Tima jañaakagairi Cristo, ari inkimitsitairi aakaiti. Iri kantakaa-
wori atsipashiritantaariri Cristo Jesús inkitiki.

⁷ Iro jantantakawori maawoni jirokapaini jiyoyiitantyaari antawoiti jin-
ishironkatantaki, jotyaantakairi Cristo Jesús jowawisaakoshiriyitai.

⁸ Irootaki piñaantaawori pawisakoshiriyitai poshiriyitaari. Aña iri Pawa, kimitakaantaawori impashitaimiro awisakoshiritaantsi,

⁹ tii iiroka matironi powawisaakoshiritya apaniironi. Ari onkanya iiro pasagaawintashiwaitanta.

¹⁰ Tima iro jiwitsikayitantakairi ankimisantairi Cristo Jesús antayitapiin-
tainiri kamiithayitatsiri, irootaki ikowakaayitakairi kitziironi antayitainiri.

Aripirotairi Cristo ipaikakoitakiri

¹¹ Tima maawoni iirokaiti tii pi-Judá-mirinkatzi, jiiyitzimi nojyininkapaini “Kaari totamishitaaniri”. Iriima iriroriiti jiiitawakaayita “Totamishitaaniri”. Tikaatsi oitzimaitya, tima jantashiyitakawo koñaanitatsiri awathaki.

¹² Pinkinkishiritakotya pairani tikira pikimisantziriita Cristo, tii pit-sipawitari Israel-mirinkaiti, pinashitaiyakani. Tii piyotakowitawo ika-jyaakaawakaari. Okantawitaka pisaiki kipatsiki, tii piyotakotziri Pawa, tikaatsi poyaakoniinti.

¹³ Irooma iroñaaka pikimisantairi Cristo Jesús, paapatziyaatyaari Pawa. Okantawitaka intaina powawitakari pairani, iro kantacha ikapathainkaw-intakimi pairani Cristo, aripaiti paapatziyaari Pawa.

¹⁴ Ari okanta ikantakaakawo Cristo asaikantaari kamiitha. Iriitaki kantakaakari Judá-mirinka iyyininkatantaariri kaari Judá-mirinkatatsini, jaapatziyawakaa. Tima pairani antawoiti ikisaniintawakaayitaka. Irooma iroñaaka kimiwaitaka jotantoryaatyiiromi otantotsi jiyoshiiwitakari kitziroini.

¹⁵ Kantakaantakirori opoñaantakari ikisaniintawakaa antawoiti, tima nojyininkapaini owanaa ikisaniintapiintakiri kaari monkaatironi Ikantakaantaitani. Iro kantacha ikimaatsiwaitakawo pairani iwathaki Cristo, ipiyapithatairi kantakaantzirori ikisaniintawakaa, ari opoñaanaa jaapatziyawakaayitanaa, okimiwaitanakawo apaanimi atziri ikantanaa iroñaaka.

¹⁶ Tima ikamawintakai pairani Cristo ipaikakoitakiri, ari okaatapaaki akisaniintawakaapiintaka, akimitakaantanakiro owamaakityiiromi. Tima apaani akantanaa awathaki aripiroyitaari Pawa.

¹⁷ Iro ikantsitantaitakari:
Ipokaki, ikamantayitaimiro Kamiithari Ñaantsi onkantya pisaikantaiyaari kamiitha, tima intaina pisaikayitaki. Ari ikimitaayitakiri iijatzi saikayitatsiri okaakiini.

¹⁸ Tima iri Cristo kantakaakawori añaantaawori atsipataari awintaari Pawa, tima apintzi jinatzi Tasorintsinkantsi matakairori.

¹⁹ Tii piyotakowitari pairani Pawa, tii piyyininkawitari iijatzi. Iro kantzi-maitacha pikimiyitaari iroñaaka ikaatzi kimisantayitziriri, tii pipashinitzi-motairi, tima piyyininkayitaatyaari Pawa.

²⁰ Pikimiwaitanaawo iirokami mapipanko jiwitsikaitakimi. Iriima Kaman-tantaniriiti ipoña Otyaantapiroriiti, iri kimityaawonimi otzitironi. Iriima Cristo iri kimitatyaawonimi mapi jowayitakiri onaminaki otzipankotzirori.

²¹ Tima okaatzi jiwitsikaitantakawori mapipanko, kamiitha opiwiryaawakaayita irojatzi iwitsikantatyaari itasorintsipankoti Awinkathariti.

²² Ari pikimiyitanaari iirokaiti, pikimiwaitakawo okaatzi piwiryaayitain-chari, ari inampishiritantaimi Pawa.

3

Inkinkithataakairi Pablo kaari Judá-mirinkatatsini

¹ Irootaki opoñaantari, naaka Pablo, tima jomontyaitakina nokinkithatako-taimiri Jesucristo iirokaiti kaari nojyininkata,

² piyotaiyini iri Pawa owakinari nonkinkithatakaayitaimi, tima antawoiti inishironkatakimi.

³ Tima aritaki nosankinatakimiro kapichiini tsika okanta jiñaawiyatakaakinawo kaari jiyotakowiita pairani.

⁴ Aririka piñaanatakiro, ari piyotairo okaatzi naaka niyotakotairiri Cristo kaari jiyotakowiita pairani.

⁵ Tima pairani tikaatsi atziri yotakowityaawoni jantiri Pawa. Iro kantzi-maitacha, jiyotakaana Tasorintsinkantsi nokaatzi Notyaantapiroritzi iijatzi Kamantantaniriiti.

⁶ Jiroka kaari jiyotakowiita: Aña jawisakoshiritsitaiya kaari nojyininkawita aririka inkamantayitairi Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Cristo Jesús. Ari joñaagairi ikajyaakagaitakiriri Judá-mirinka, tima iyyininkayitawakaa.

⁷ Irootaki nimatantaawori iroñaaka nokinkithayitairo, iriitaki Pawa tasonkawintashiritanari nantantawori, tima owanaa inishironkataana, otzimimotziri ishintsinka irirori.

⁸ Aña naaka janaakotani maawoni oitishiritaari. Iro kantzimaitacha inishironkataana naaka, ishinitakina nokinkithatakotainiri Kamiithari Ñaantsi kaari Judá-mirinkatatsini, iro jiyotantaiyaari antawoiti itasonkawintayitairi Cristo.

⁹ Ishinitakinawo noñaagairi okaatzi manakowitachari pairani jantiri Pawa. Tima iri witsikayitakirori maawoni añaayitairi iroñaaka.

¹⁰ Iro jantantakawori maawoni jiroka, onkantya jiyotantyaari inkitiwiriiti pinkathariyitatsiri, yotaniri ikanta Pawa, aririka jiñaayitai akaatzi akimisan-tairi.

¹¹ Tima iro ikinkishiritapiintakari jantiri, irootaki jotyaantantakariri Awinkathariti Cristo Jesús.

¹² Tima awintaari iroñaaka Cristo, aritaki jaapatziyai Pawa, iiro athaawashiriwaitzi.

¹³ Irootaki nokantantzimiri: Ñaa okantzimoniintzimikari okaatzi noki-maatsikowintakimi. Aña iro thaamintashiritakaayitimini iirokaiti.

Antawoiti itakotaantsi kaari jothotyaiti jiyotakoitiro

¹⁴ Irootaki opoñaantari notzirowashitari Ashitariri Awinkathariti Jesu-cristo,

¹⁵ tima iri iwaapatitakari Pawa, ikimitakaantayitai aakayitaki iyyininka. Okantawita aakarika inkitijatzi, aakarika kipatsijatzi.

¹⁶ Nokowakotapiintakiri Ashitairi, otzimimotziri owaniinkayitachari, antawoiti intasonkawintayitimi, jaawiyaashiritakaimiro Itasorinka.

¹⁷ Nokowakotapiintakiri iijatzi Cristo inampishiriyitantimi, tima pawin-taayitanaari iirokaiti. Pinkimitakotyaawo pankirintsi parithatatsiri kami-ithaini, iro paapaikantanatya jitakonka.

¹⁸ Iro inkimathapirotantaiyaawori oitishiritaari, okimiwaitakawo anta-woiti inatyiimi jitakonka Cristo, santha onkaatimi, jinoki onkantyaami, inthomai inatyiimi.

¹⁹ Irootaki namanakotapiintantzimiri pinkimathapirotairo antawoiti ji-takotai Cristo, anairo maawoni jiyotakowiitari, iro piñaantaiyaawori jothoty-iimi Pawa isaikashiripirotantaimi.

²⁰ Thami anthaamintaiyaari Pawa, tzimatsiri ishintsinka, iriitaki ñaakaayitaironi owanaa anaanakiro okaatzi akamiyitziriri. Iiro othotyiiro ankinkishiritakotiro ishintsinka aririka añaayitiro jantzimoshiriyitairi.

²¹ Thami anthaamintaiyaawo okaatzi jantakaakiriri Cristo Jesús, iijatzi okaatzi jantzimotziriri awintaayitaariri. Ari inkimitaiyaari inkaati an-charinitaiyaari ari inkantaitaatyaaani iijatzi inthaamintaiyaari irirori. Ari onkantyaari.

4

Withaa ikantakaayitai Tasorintsinkantsi

¹ Ari okantayitakari, tima jomontyaitakina nokinkithatakotziri Awinkathariti. Irootaki nonkantantimiri: Pantapiintainiri ikowakaayi-taimiri, tima ikaimashiritani pinayitatzi.

² Tsinampashiri pinkantaiya, aapatziyashiri pikantantai. Iiro pisamawakaayita. Aña ontzimatyii pitakotawakaayitaiya.

³ Piñaashintsitaiyaawo pisaiki kamiitha, tima iri Tasorintsinkantsi owith-aawakaayitaimiri.

⁴ Okimiwaitakawo apawatha akantanaa, tima apaani ikanta Tasor-intsinkantsi. Ari okimitari iijatzi apaani okanta ikajyaakaayitaimiri Pawa poyaakoniintairi.

⁵ Apaani ikanta Awinkathariti, apaani ikanta akimisantairi, apaani ikanta owiinkaawintaari.

⁶ Apaani ikanta Pawa, iriitaki Ashiyitairi maawoni. Iri pinkathariwintayitairi maawoni, jothotyiro inampishiriyitanta maawoni.

⁷ Iro kantacha, inashiyitaka jimatakaayitairi Cristo itasonkawintayitakai. Okimiwaitakawo oityaami impashiyitakairimi.

⁸ Irootaki josankinatakoyiitakiri pairani kantatsiri:
Tzinagaa, jiiwatairo joitsinampaakiri owayiriwitakariri.
Tima okaatzi jaapithatantakiri, ipashiyitaari jowayiriti.

⁹ Litama ikantantaitari: “Tzinagaa?” Iro ikantantaitari, tima ipokitsitapainta isaawiki jaka kipatsiki.

¹⁰ Tim a itzimi ijyaawiinkainchari kipatsiki, irijatzi tzinagaachari janaapirotanakiro inkiti, iro jothotyaantaawori isaikantaawo maawoni tsikarikapaini.

¹¹ Iri tasonkawintantaatsiri okanta Otyaantapiroritantari tsikarika akaayitzi. Tzimatsi pashini kamantantaniritatsiri. Tzimatsi pashini kinkithatakaantayitanairori ñaantsi jawisakoshiritantaitari. Tzimayitatsi iijatzi pashini jiwayitanairiri kimisantzinkari, tzimayitatsi iijatzi yotaantaniriiti.

¹² Ari ikantayitaari maawoni jirikaiti, iriyyitaki yotakaayitairini inkaati oshiriyitaachari tsika inkantya jantawaitainiri Cristo, inkini jiwitsikashiritakaayitaiyaari, inkimitantyaaworimi iwatha Cristo jinatzi.

¹³ Irojatz i añantaiyaawori ayopirotakotairi Itomi Pawa, onkimityaawomi awithaawakaatyiiyaami akimisantayitai. Iro amatantyaawori aatakaairo ojjakotaiyaari Cristo, antapashiritanaatyiiimi.

¹⁴ Aritapaaki akimitakari ikanta iintsi, owanaa ipashiniyitzi iikiro jiyaatatzi ikimotatz. Tim ari ikimiyitari kaari jyinkaatsini jamatawiyiitiri, jiyotaitiririka kaari tampatzikatatsini. Iriyyitaki kimitakawori aapanayitakairi tampiya, okinayitzi tsikarikapaini.

¹⁵ Aña iro akinkithatakoyitai tyaaryoopirotatsiri onkantakaakai atakonka. Ontzimatyii antapashiriyitai, ankimitaiyaari tsika ikanta Cristo irirori. Tim ari Cristo kimitanaiyaawonimi aito,

¹⁶ irooma maawoni aakaiti akimitawo aakami iwatha. Apaani atziri oim Monkachari iwathaki kamiitha jiwithaawakaayita jowawitonkiyita, tima kamiitha ikanta itikatsitzi iwathaki. Ari ankantayitaiyaari aakaiti iwathayitai Cristo, antawaitainiri kamiitha irirori, amitakotawakaayitanaiya, atakotawakaanaiya iijatzi.

Owakiraari añantari ikantakaayitaawo Cristo

¹⁷ Pinkimi nonkantimiro okaatzi jiyotakaakinari Awinkathariti: Aritapaaki pikimitakoyitari isaawisatziiti, tima aminaashiyitaka jantayitziro okaatzi ikinkishiritari,

¹⁸ okimiwaitakawo ikinkishiritani tsiniriwiri. Kisoshiri ikantayitaka, tii ikowaiyini jiyotakotairi Pawa, tii jiñiir jinnintaiyaawo inintakaawitakariri.

¹⁹ Tii inkaaniwintaiya, iro ayimatakiri imayimpinka, iyaaripiroshirinka jamitapiintakari, iijatzi ijyampitsinka.

²⁰ Irooma iirokaiti, piyotakotairi Cristo, tii okantzi pantayitairo jiroka.

²¹ Tim a imapirorika pikimisantairi, piyotanairo tyaaryoori inatzi okaatzi jiyotaantapaintziri irirori.

²² Tsikarika pikantayiwita pikaaripirodzi pairani, ontzimatyii powajyaantayitairo, tima amatawitakimi okaatzi pinintawaitziri iiroka.

²³ Aña ontzimatyii pinkimitakaantairo owakiraataatyimi pikinkishiryaani.

²⁴ Ontzimatyii powakiraashiriyitai, iro jiwitsikantakimiri Pawa pairani pinkimitaiyaari irirori, tampatzikashiripiro pinaaty, kitishiripirori pinkantya.

²⁵ Tii okamiithatzi pamatawiyitanairi pijyininkapaini, iro kamiithatatsi piñaaniyitaiyaawo tyaaryooyitatsiri. Tima okimitanaatyaawo awithaawakaatyiiyaami.

²⁶ Iijatzi okimitari, aririka pinkijya, pinyaaryooti pikaaripiroshiritzikari. Ontzimatyii piñaashintsityaawo powawisaantyaawori thaankiini pimashirinka, iiro pimaakotziro irojatzi pashini kitiijyiri,

²⁷ pishinitairikari Kamaari jantakaaimiro kaaripirori.

²⁸ Koshintzirika pinatzi, powajyaantairo, ontzimatyii pantawaitai. Pinkimaatsiwintyaawo pantawaiwintiro pikowayitziri, onkantya piñaantyaawori ontzimimoyitimi, iro pimpashiyityaariri ashironkaayitachari.

²⁹ Iijatzi okimitari, tii okamiithatzi piñaawaitashityaawo kaaripirori ñaantsi. Aña iro piñaawaitapiinti kamiithari ñaantsi, onkantya piwitsikashiritakaantyaariri kimayitzimiri.

³⁰ Iirorika pantayitanairo kamiithayitatsiri, ari jowashiritakotakimi Tasorintsinkantsi poñaachari Pawaki. Tima iriitaki kimpoyaawintapiintakimiri irojatzi paata pawisakoshiritantaiyaari.

³¹ Powajyaantiro iroñaaka pikisashiritaka, aritapaaka pikisapiintaka, piñaakatsimatantzi, piñaanaminthatantayitzi, pikijyimatantzi. Ontzimatyii powajyaantairo pantayitakiro kaaripiroyitatsiri.

³² Aña ontzimatyii pinkamiithashiritai, pinishironkatawakaayitaiya. Ontzimatyii pimpiyakoyitairi ikaatzi owaripiroshiritakimiri, ikimitagaimi Pawa ipiyakotaimi irirori ikamimotaimi Cristo.

5

Tsika inkantaiya jashitaari kitainkari

¹ Tima jitakoyitani pinatzi Pawa itomiyitaimi, ontzimatyii pinkimitakotaiyaari ikimita irirori.

² Itakoshiri pinkantanti, pinkimitakotyaari Cristo jitakoyitakai, ishiniwintakai impaikakoitiri. Irootaki kimitakawori okasankainkatzi itagaitziniriri Pawa, owanaa okamiithatzimotakiri.

³ Tima oitishiritaari ikantakaitami iirokaiti, tii okamiithatzi pimayimpiririti, imapiro okowiinkatzi. Tii aritaajaitzi pikinkithatakoyitairo. Ari okimiyitari pashini kaaripiroyitatsiri, iijatzi okimita aririka pinintayitiro ajyaagawontsi.

⁴ Tii okantzi piñaawaiyitiro kaaripirori, potsinampaantayiti, tii opantawo jirokapaini. Aña iro kamiithatatsi pimpaasoonkitairi Pawa.

⁵ Ari piyotaki iiroka iiro jagaitairi mayimpiriwaitatsiri tsika ipinkathariwintantai Cristo itsipatari Pawa. Ari inkimityaari iijatzi kaaripiroshiritatsiri, ikaatzi nintayitzirori ajyaagawontsi ikimitakaantawo iwawanimi inaty.

⁶ Tzimatsi kaminaayitimini inkowi jamatawitimi, ari onkantya joitzipinashiritantimiri. Ari jowasankitairi Pawa inkaati piyathatachani.

⁷ Tii aritaajaitzi iijatzi pintsipaminthatyaari jirikaiti.

⁸ Tima pairani tikira pikimisantziriita Awinkathariti, kimiwaitaka pi-saikatyiimi otsinirikitzi, pantayitapiintakiro kaaripirori. Iro kantacha jashitaimi Pawa, kimiwaitaa pisaikaatyiimi okitiiyiinkatzi. Irootaki pi-saikantaiyaari kamiitha pinkimitakaantanakiro isaikaitzi okitiiyiinkatzi.

⁹ Tima inampishiritantaimi Tasorintsinkantsi, ari piñaayitairo pinishi-ronkatantai, pintampatzikashiritai, piñaawaitapiintairo tyaaryoori.

¹⁰ Ontzimatyii pantapiintayitanairo kamiithatzimotirini Awinkathariti.

¹¹ Iiro pitsipaminthatari kimitakariri saikayitatsiri otsinirikitzi. Aña pinkaminaathatiri, tima tii okamiithatzi jantayitziri, aminaawaitaantsi inatzi.

¹² Tima antawoiti owañaantsi aririkami ankinkithatakotiro okaatzi jantay-itziri jimananikiini.

¹³ Iro kantacha aririka pinkaminaathatiri, kimiwaitaka pootatyiinirimi iyaaripironka. Aritaki inkinkishiritanaiya, inkowanakiro inkamiithashiriy-itali, tima okimitatyaawo isaikanaatyiimi okitiiyiinkatzi.

¹⁴ Irootaki josankinaitantakari pairani, ikantaitzi:

Aritaki pimaaki, pinkakiti,

Pintzinai pitsipayitakari kaminkari,

Iri ootaimini Cristo.

¹⁵ Aamaakowinta pinkantawintaiyaawo onkaati pantayitiri, iiro po-
jyakoyitari masontzishiriri, aña iri pinkimitakotya ikantayita yotaniri.

¹⁶ Iiro pisaikawaitashita, tima tzimatsi oiyiki kaaripiroshiririiti.

¹⁷ Iiro pimasontzishiriwaitzi, aña paminaminatiro pinkimathatairo ikowakaimiri Awinkathariti.

¹⁸ Iiro pishinkiwaita, tima oiyiki okowiinkatzi. Aña iro kowapirotacha isaikashiritantaimi Tasorintsinkantsi.

¹⁹ Pinkinkithatakotawakaanaiaawo Salmo-paini, pimpampithaayitairo onkaati jiyoshiritakaimini Tasorintsinkantsi, thaaminta pinkantawintyaari Awinkathariti.

²⁰ Paasoonki powapiintairi Ashitairi Pawa piñaayitziro maawoni tsikarika oiyita, pimpairyaanairi Awinkathariti Jesucristo.

Pimpinkathatawakaayitaiya

²¹ Ontzimatyii pipinkathatawakaayitaiya, tima pinkatha powayitairi Pawa.

²² Iinantaitari, pipinkathatairi piimiiti, pinkimitakaantiri pipinkathatziri Awinkathariti.

²³ Tima ikaatzi iimintaitari ijiwatziro iina, ikimitakari Cristo ijiwatziro kimisantzinkariiti. Tima Cristo ikimitakaantari kimisantzinkariiti iriimi iwatha, iriimi Cristo iitotanaiyaarimi iriroriiti. Irijatzi owawisaakoshiriyi-tairini.

²⁴ Tima maawoni kimisantzinkariiti pinkatha jowairi Cristo, ari onkimiy-ityaari tsinaniiti opinkathatapiintairi oimiiti.

²⁵ Iimintaitari, pitakoyityaawo piinaiti, pinkimitakotyaari Cristo jitakoyi-takari kimisantzinkariiti, iriitajaantaki shiniwintakariri ikamawintayitairi.

²⁶ Iro jantantakawori jiroka onkantya intasorintsitakaantairi. Ari imataari jowiinkaataitya, ikantapiintaitzi: “Nokimisantairo Iñaani”.

²⁷ Tima ikowatzi Cristo kitishiri inkantayitaiya ikaatzi kimisantairiri, kim-
itajaantakimi tii ikaaripiroshiritzimi kapichiini. Jojakotari Cristo ikanta pairani aatsini iina, tii ikowi jiñi iinatyaari ontsimitsiwaiti, ompitsipooki-waiti, aña owaniinka onkantya.

²⁸ Iro jantayitairi iimintaitari, jitakotyaawo iinaiti. Inkimitakaantiro ji-takotawo iwatha irirori, ari inkimitanairo iijatzi iinaiti jitakotyaawo.

²⁹ Tima tii jiñaitzi apaani kimaatsitakaawaityaawoni iwatha, aña itakopirowaita ikanta. Ari ikimitairi iijatzi Cristo ikaatzi kimisantayitairiri.

³⁰ Ikimitakaantayitaari iriirikami imishina, iriirikami itonki, iriirikami maawoni iwathaki.

³¹ Tima ikantaitzi:
Ari jookawintairi shirampari ashitariri, jayi iina, apaani inkantaiya iwathaki jaawakaana.

³² Owanaa okompiwitaka pairani inkimathayitiro jiroka. Aña iri Cristo oiyakaawintacha jaka, ipoña iijatzi kimisantayitairiri.

³³ Ari okantari, ontzimatyii pitakoyitaiyaawo piinaiti, pikimitaa pitakota iiroka. Ari onkimiyitanaiyaari iijatzi iinaitari, opinkathayitairi oimi.

6

¹ Iintiiti, pikimisantairi ashitzimiri, tima irootaki kamiithatatsiri ikowakaaimiri Awinkathariti.

² Ojyiki ikantakaantakiri pairani Pawa. Iro kantacha ari osatikakari apaani Ikantakaantani itanakawori okinkithatakotziro ikajyaakairi Pawa, ikantaki:

Pipinkathatairi ashitzimiri,

³ Aritaki piñaakiro osamani paminawaiti jaka kipatsiki.

⁴ Irooma iirokaiti iwaapatiitari, tii okamiithatzi pinkisakaawaityaari powaiyaniiti, aña iro kamiithatatsi pintampatzikayitiri, pinkaminairi tsika okanta ikowiro Awinkathariti.

⁵ Ompirataari, pinkimisanti iirokaiti onkaati jompiraitimiri. Iiro pamatawiwaitziri ompiratzimiri. Pinkatha powiri, pinkimitakaantiri pipinkathatziri Cristo.

⁶ Iiro powakowintashiwaita pantawaitiniri aririka jaminimi, iro pinimotakaantyaariri. Aña pashi powiro pantawaitapiintiniri, tima jompiratani jowanaimi Cristo, pantiro ikowiri Pawa.

⁷ Shiritha pinkantawintyaawo jompirayitzimiri, pinkimitakaantiro iriita-jaantakimi Awinkathariti pantawaitiniri, kaari atziri.

⁸ Tima ayotaiyakini, iri Awinkathariti pinayitaini okaatzi antayitakiro kamiithari, onkantawitatya aakarika ompirataari, tiirika jompirayitai.

⁹ Ari pinkimityaari ompiratantaniiriiti, ontzimatyii paapatziyaari pompiratani, iiro pasaryiimawaitari. Tima jompiratari Inkitijatzi pompiratani, ari ikimitsitzimiri iijatzi iiroka, jompiratzimi, tikaatsi imaakiniti irirori.

Ipiyawintashiritantari kimisantanaatsiri

¹⁰ Iyikiiti, piñaashintsishiritya, tima iri Awinkathariti otapishiritantimironi ishintsinka.

¹¹ Pinkimitakaantiro pinkithaatakotatyaawomi jashitari Pawa ipiyakow-intantaitari. Iro piñaantyaawori pimpiyatyaari kamaari.

¹² Tima kaari atziriiti koñaawoini antaminthayitaini, iri antaminthatairi kaari koñaayitatsi. Iriiyitaki pinkatharitashiwaitachari, tzimaw-itachari ishintsinka, tsiniriwiri jinayitzi ompiraminthatariri isaawisatzi, irijatzi antashiwaitakawori kaaripirori inkitiki.

¹³ Ikimita apaani owayiri jawintaawo iithaari ashiretatsiri, ari pinkimitanaiyaari iiroka pawintaayitanaiyaari Pawa. Aritaki pimatakiro pimpiyakowintya. Tima aririka piñaashintsishiripirotanatya, tikaatsi iiwokashiritimini.

¹⁴ Pintyaaryooyitai, pinkimitakotyaari ikanta jiwitsikaanta owayiriiti. Tima iro jitapiinta joojothakiyitanatyaawo iithaari iiro ipakoowaitanta. Ari pinkimitapiintanaiyaari iirokaiti, pinkinkishiritakoyitanairo tyaaryoori, ari

onkantya iiro pipakooshiriwaitanta. Ikithaatapiintawo owayiriiti ashiro-taki ishipaniiki, inkini otzikaawintiri. Ari pinkimitanaiyaari iirokaiti tam-patzikashiri pinkantayitanaiya, tima iro otzikaawintashiritimini.

¹⁵ Ityaantapiintari owayiriiti i-zapato-ti, inkini jiyaayiti tsikarika. Ari pinkimiyitanaiyaari iirokaiti aamaakowinta pinkantapiintaiya inkini piyaayiti tsikarika pikinkithatakotairo Kamiithari Ñaantsi isaikantaitari kamiitha.

¹⁶ Jawintaapiintawo owayiriiti jotzikaawintaminto joirikayitziri iiro okintantari paampakiiyitaintsiri chikopi. Ari pinkimiyitanaiyaari iirokaiti pawintaapirotanaiyaari Pawa inkini potzikaashiriwintanaiya pimpiyatantyaariri kamaari.

¹⁷ Jawintaapiintawo owayiriiti ashironaki jamathaitari. Ari pinkimitanaiyaari iirokaiti pawintaayitanaiya jowawisaakoshiritaimi Pawa. Ipiyakowintantapiintawo jowathaaminto owayiriiti. Ari pinkimiyitanaiyaari iirokaiti pimpiyakowintantyaawo Iñaani Pawa inkinkishiritakaimiri Tasorintsinkantsi.

¹⁸ Pamanamanaatapiintayitai, tima Itasorinka Pawa kinkishiritakaiyaamini pinkowakotiriri. Tyaaryoo pinkantayitanaiya inkini pamanakotapiintanaiyaari maawoni oitishiritaari.

¹⁹ Impoña pamanakoyitakina naaka, iñaapirotakaantinari Pawa niyotantyaari nokinkithatakotanairo Kamiithari Ñaantsi kaari jiyotakowiita pairani.

²⁰ Tima iro kamiithatatsi noñaapirowintyaawo nonkinkithatakaanti. Irootaki jomontyaawintaitakinari. Iro kantacha iikiro niyaatakaatyiiro nonkinkithatakaanti.

Iwiyaantawori withataantsi

²¹ Aririka jariitapaatya Tíquico janta pisaikaiyini, iriitaki kamantapaaki-mini tsikarika nokantaka, tsikarika iita nantayitakiri jaka. Tima jirika Tíquico iyiki jinatzi, nitakopirotakari. Iri tyaaryootaintsi jimitakotakina nokinkithatakaantaki.

²² Iro notyaantantyaariri, onkantya piyotantyaari tsika nokanta no-saikaiyini jaka. Ari onkantya pinthaamintashiritantyaari.

²³ Ari okantzimaita iyikiiti. Onkamintha isaikakaayitaimi kamiitha Ashitairi Pawa, ari inkimitaimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo. Ari onkantya pitakotawakaantanaiyaari, awintaashiri powanairi.

²⁴ ¡Onkamintha inishironkataimi Awinkathariti Jesucristo, pikaataki pitakopirowaiyitaari! Ari onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI FILIPOS-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo otyaantzimiro jiroka osankinarintsi, ari notsipatakari Timoteo nosankinatzi. Tima jompiratani Jesucristo ninayitzi. Iiroka nosankinatzi janta Filipos-ki pikaatzi ikitishiritakaimi Cristo Jesús. Iri-jatzi nosankinatzi ikaatzi jwayitzi pinkimisantayitai.

² Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi. Ari inkimitaimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Jamanamanaatakoyitari Pablo kimisantzinkariiti

³ Aririka nonkinkishiritakotapiintimi, owanaa nopaasoonkitziri Pawa.

⁴ Kimoshiri nokantapiintaka aririka namanamanaatakoyitimi,

⁵ tima ari akaataiyakini akinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi. Iro-jatzi pikantanakiro pairani owakiraa pikimawakina nokamantapaakimiro ñaantsi, tii powajyaantanakiro irojatzi iroñaaka.

⁶ Niyotajaantzi naaka, owanaa okamiithataki okaatzi pawintaashiriya-taari Pawa, tima iriitaki kamiithashiritakaimini irojatzi impiyantatyaari Jesucristo.

⁷ Tima kamiitha okanta nonkinkishiritakotapiintimi, nitakoyitani pinatzi. Okantawitaka jomontyitakina naaka, ari akaatzi inishironkayitai Pawa. Ari okantari iijatzi jaayitanakina pinkatharintsiki, tima nokinkithatakotakiro janta Kamiithari Ñaantsi.

⁸ Iri yotatsi Pawa owanaa nokowityaataikimi noñaayitimi. Iro jitakonka Jesucristo kantakaawori.

⁹ Namanakotapiintakimi pitakopirowaitantyaari, yotani pinkantya, pinki-mathatairo maawoni,

¹⁰ onkantantyaari pantapiintayitairo kamiithari. Ari onkantya pinki-tishiritantyaari iiro otzimanta inthawitakotaitimiri paata impiyakirika Cristo.

¹¹ Ikamintha jotampatzikashiritaimi Jesucristo okanta pantayitantaawori kamiithari. Iro impinkathayitantaariri Pawa, inthaamintapiintanta-ityaariri.

Nañaantaari Cristo

¹² Iyikiiti, nokowi piyotakotiro awijyimotakinari. Tii othataawaitashita awijyimotina jirokapaini, aña iro iyaatakotantyaari Kamiithari Ñaantsi jaw-isakoyiitantyaari.

¹³ Ari matzimaitaka, tima ikaatzi saikapankotziriri pinkathari, owayiri-iti kimpoyaawintanari, jiyotaiyaini maawoni jomontyaawintashitaitanari Cristo.

¹⁴ Tima jiñaayitakina iyikiiti jomontyaawintaitanari Cristo, tii ithaawaiyanakini, iikiro ikinkithayitanakitzi, jawintaapirotanakari Awinkathariti.

¹⁵ Tzimatsi jaka kajyaawaitachari ikinkithatakotziri Cristo, oyyiki ikowaki janaina impinkathayitiri onkantya inkisaniintantaitinari naaka. Iro kanta-tacha tzimatsi pashini itakotajaantakinari, kamiithapiroini ikinkithayitanaki irirori.

¹⁶ Jirikaiti ikaatzi kisaniintakinari, tii ishinitziri atziripaini inkimisantina, apaniroini ikowi inkimisantaitiri onkantya janaantyaanari naaka, irootaki

ikajyaawaitantari ikinkithatakotziri Cristo. Ikowatzi jirikaiti inkimaat-sipirotakaitina jomontyiitakina.

¹⁷ Iriima ikaatzi itakotajaantakinari, jiyotaiyini irirori Pawa kantakaawori jomontyiitantakinari onkantya nonkinkithatakotantyaawori janta Kamiithari Ñaantsi.

¹⁸ Tikaatsi iitzimaitya kisaniintanari, iro kowapirotacha irijatzi Cristo ikinkithatakoyiitzi. Irootaki oimoshirinkakinari. Ari imapirotya nonkimoshiriti,

¹⁹ tima niyotzi irootaintsi jomishitowaitaina. Okantakaantziro pamanakoyitakina, inishironkatakina Itasorinka Jesucristo.

²⁰ Iro nokowapirotairi nonkinkithatakotiri Jesucristo, tikaatsi nonthaawakaiya. Tii nokowi jowaañiitaina paata. Aririka intsitokaitakina, irooma iirorika, ari nonkantaitatyaani nantayitiro kamiithari, irootaki impinkathaitapiintantyaariri Cristo.

²¹ Tima iri Cristo nañaantaari naaka. Irooma aririka intsitokaitakina kamiithataki iijatzi.

²² Irojatzirika nañi iikiro niyaatakaatyiiro nantiniri Awinkathariti ikowakaayitanari. Tii niyotzimaita otzimi nokowiri.

²³ Apitiroiti nokowiro. Kamiithawaitaki intsitokaitina niyaaita nontsi-patapaiyaari Cristo. Iro kamiithapirotzimotakinari naaka.

²⁴ Iro kantacha okowapirota iijatzi nañi, ari onkantya nosaikimotantimini iirokaiti.

²⁵ Niyotaki iiro nokamita, osamani nosaikimoyitanaimi iirokaiti, ari onkantya nonthaamintakaantimiri pawintaanaiyaari Cristo.

²⁶ Tima aririka nariitapaimi iirokaiti, oyyiki pinkimoshiriwintawaina, piy-otanaki iri kantakaawori Jesucristo imatantari.

²⁷ Jiroka pinkantayitanaiya: Pantapiintanairo kamiithatzimotirini Cristo. Irootaki pantapiintanairi, tima aririka niyaataki nariitimi, kamiitha noñaapaakimi pisaikaiyini. Irooma iirorika nimatziro nariitimi, nokowi nonkimakotimi kamiitha paapatziyawakaayita, piñaashintsishiriwintaiyaawo Kamiithari Ñaantsi akimisantanairi.

²⁸ Iiro pithaawantashiwaitari kisaniintzimiri. Tima jirikaiti ari inkinkishiritakaiyaari Pawa japiroyiitatyiri. Ari inkimitsitimiri iijatzi iirokaiti pikimisantairi, jiyotakaayitaimi imapiro pawisakoshiriyitai.

²⁹ Tima tii apa ikowakaakimiro Cristo pinkimisantairi, aña ontzimatyii pinkimaatsikowintaiyaari iijatzi.

³⁰ Ari akaataiyakini akimaatsikowintakari. Tima piñiiyakinani pairani owanaa nokimaatsikowintakari janta. Irojatzi nokantziro iroñaaka pikimakowintana owanaa nokimaatsikowintakari jaka.

2

Itsinampashirinka ipoña iñaapironka Cristo

¹ Tima aritaki joimoshirinkaimi Cristo, tima jitakotakimi, tima isaikashiritantakimi Itasorinka, tima piyotairo pinishironkatawakaiyani,

² ontzimatyii paapatziyawakaayitaiya, pitakotawakaayitaiya, onkimi-waityaawo apaanimi onkantaiya pikinkishiritani. Irootaki oimoshirinkanari.

³ Aririka ontzimi oitya pantayitiri, iiro pikisawakaawintawo, tsinampashiri pinkantya, iiro pasagaawintawaitawo. Tii opantawo pinkantanti: “Naaka kamiithapirotatsi, tii opantari jirinta”. Aña iro kamiithatatsi pinkanti: “Iri kamiithapirotataitatsi jirinta, janaakowaitakina naaka”.

⁴ Tii apa okamiithatzi pinishironkapirowaitya iiroka, aña ontzimatyii pinishironkayitairi iijatzi pashinipaini.

⁵ Pojyakotyaari tsika ikantapainta Jesucristo,

⁶ Pawapirori jinaki irirori, tiimaita inchiraawintya jitapirotyaawo Ipawatzira.

⁷ Aña jowajyaantanakiro ipinkatharitzii, jojyakotanakari ompirataari, itzimaki, ikimitakotapaakari ikantayita atziriiiti.

⁸ Ikimitapaakari atziri, tii ipinkatharitanai ikimiwita. Aña shiritha ikantapainta irojatzi ikamantakari ipaikakoitakiri.

⁹ Irootaki opoñaantari Pawa iñaapirotakagaari Cristo, ipinkathariwin-tapirotzi, janaanakiri ikaatzi jiwitsikaitakiri.

¹⁰ Ikowi Pawa maawoni impinkathapiroitiri Jesús, onkantawitya tsikarika janta inampiyiityaawo, inkitiki, kipatsikinta, iijatzi otapinaki kipatsi.

¹¹ maawoni inkantayiiitai: “Pinkatharipirori jinatzi Jesucristo”. Aripaiti ipinkathariitairi Pawa Ashitairi.

Ikimitari ootamintotsi kimisantzinkariiti

¹² Ari onkantzimaityaari nitakotani iyikiiti. Tima pairani nosaikimotakimi janta, owanaa pikimisantapiintakina. Ari pinkimitanairo iijatzi nosaiki intaina, pantapiintairo okaatzi nonkantimiri. Pinkamaiwintanaiyaari Pawa jowawisaakoshiriyitaimi, pinkatha pantiniri okaatzi ikowakaayitakimiri.

¹³ Tima Pawa iriitaki kowashiritakaantatsiri, okanta pantapiintantawori kamiithari. Irijatzi Pawa antakaayitimironi.

¹⁴ Pantainiri Pawa maawoni kamiithari, iiro pikisawakaawintawo,

¹⁵ ari onkantya iiro otzimanta oitya iyakawintimini. Tima itomi Pawa pinayitatzi, powajyaantiro kaaripirori, kamiitha pisaikimoyitairi kinashiwaitainchari. Pinkimitakotyaari kitiiyyiinkatakairori tsiniriri.

¹⁶ Pintyaaryoowintanairo pikimakotakiro ñaantsi, iro pañaashiritantaiyaari. Aririka pintyaaryoowintakiro, antawo nonthaamintimi impiyairika Cristo, tima tii natsipitashiwaitawo nokinkithatakotakimiro iñaani Pawa.

¹⁷ Onkantawitya jowamaawintaitinawo nokimisantakaayitakimi, owanaa nonkimoshiriti, ari pinkimiyitanatyaari iirokaiti, pinkimoshiriwintaiyi-nani. Aririka jowamaitakina, oiyakawo nañaantari japaayitziro imiriyiitari isaitaitziri piratsi itagaitziniriri Pawa.

¹⁸ Irootaki pinkimoshiriwintantinari iijatzi iirokaiti iroñaaka.

Timoteo ipoña Epafrodito

¹⁹ Iriirika kowaintsini Awinkathariti Jesús, ari piñaakiro thaankiini notyaantimiri Timoteo. Tima aririka impiyaki, inkamantapaina tsika pikanta pisaikaiyini janta, ari onkantya nonkimoshiritantyaari.

²⁰ Tima tii itzimi oiyainani naaka ikimitaka Timoteo, owanaa ikowaki inishironkayitaimi.

²¹ Tzimayiwitacha pashini, apa joshiriyitawo oiyitarika ikowiri, tii joshiritakotawo ikowakaantziri Cristo Jesús.

²² Iro kantacha, piyotaiyini iiroka kamiitha ikanta isaikimotakina Timoteo, iri tyaaryootaintsi itsipatakina nokinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi. Owanaa jimitakotakina, kimiwaitaka iriimi notomi.

²³ Iriitaki nokowakiri notyaantimiri janta, aririka niyotaki tsika inkan-taitina.

²⁴ Aamaa nowakiri Awinkathariti thaanki inkantakaiyaawo, naaka jatashitajaantimini janta.

²⁵ Iri nitawatya notyaantaimiri iyiki Epafrodito, potyaantakinari pairani. Owanaa inishironkatapaakina. Iri kimitakotakariri owayiri ishintsishiritaki itsipatakina nokinkithatakaantzi.

²⁶ Jirika Epafrodito, owanaa ikinkishiritakoyitakimi, antawoiti ikowaki jiñaapaimi, tima jiyotaki pikimakotaiyakirini jimantsiyawaitaki.

²⁷ Ari ikantawitaka jimantsiyatzi, iroowitaincha inkamimi. Iro kantacha jinishironkatakiri Pawa, joshinchagairi. Tii apaniroidi inishironkatakiri irirori, aña jimatsitakina naaka, tii ikowakaanawo nimapirotya nowashiripirowaitakotyaari aririka inkamimotakina.

²⁸ Irootaki notyaantantaimiriri thaankipiroini janta, ari onkantya pinkimoshiripirowaitantyaari aririka piñaawairi, ari onkantya iiro nowashiripirowaitanta naaka.

²⁹ Kimoshiri pinkantawintawaiyaari, tima pirintzitawakaanaatya pikimisantairi Awinkathariti. Pimpinkathatapiintairi ikaatzi ogyariri irirori.

³⁰ Tima ikamawitaka irirori ikamaitanakawo jantayitziro ikowakairiri Cristo. Ishinitakowintanakawo jimitakotakina, tii inishironkapirowaita irirori, okimiwaitakawo iirokami imitakotinani jaka.

3

Kowapirotajaantachari

¹ Ari okantzimaitari iyikiiti, thaaminta pinkantawintaiyaari Awinkathariti. Tima iiro nosamawo naaka napiipiintimiro okaatzi nosankinatakimiri pairani. Iro kamiithatatsi piyopirotantyaari.

² Ontzimatyii paamaiyaari manintaniriiti kimitakariri otsitsi, kaaripiroshiririiti, kowatsiri intomishitaanitakaimi.

³ Tima totamishitaanipirori anayitai aakaiti, inampishiriyitantai Tasorintsinkantsi, jiyotakaayitairo tsika ankantya apinkathayitairi Pawa. Iiro awintaashiwaitawo añaayitziro awathaki, aña iro anthaamintawintya jashiyitai Cristo Jesús.

⁴ Ari onkantyaami owawisaakoshiritaimi añaayitziro awathaki, nimawaitakiromi naaka nanaakotantimi.

⁵ Tima pairani owakiraa notzimapaaki, okaatzi 8 kitijiyiri nomaakotapaaki, ari itomishitaaniitakinari. Naakataki Israel-mirinka, icharinitanakari Benjamín-ni, Judá-mirinkapirori ninatzi, Heber-paantipirori noñaawaitziri, nimonkaatziro okaatzi Ikantakaantaitani, tima Fariseo ninawita.

⁶ Noñaajaantaki nokimisantapirotatziiri Pawa, irootaki nokisaniintantakariri kimisantanairiri Jesucristo. Tima nohotyaawitanakityaawo nimonkaatziro Ikantakaantaitani, tii nomaakitapaintzi apaani.

⁷ Iro kantacha maawoni jiroka, okaatzi nasagaawintawaitakari pairani, tikaatsi opantaiyaawoni iroñaaka niyotakotairi Cristo.

⁸ Imapirotatya, tima niyopirotairira Cristo, tii opantaajaitawo nokantawita pairani. Nowajyaantanairo maawoni, nokimitakaantanakiro jookapiintaitziro kaagashi. Iro nokowajaantanairi niyopirotairi Awinkathariti Cristo Jesús tima irootaki kamiithapirotatsiri.

⁹ Iriitaki tsipashiritaanari iroñaaka. Tii nopankinatanaawo nimatiro Ikantakaantaitani, tima tii otampatzikashiritana. Irooma nawintaanaari iroñaaka Cristo, iriitajaantaki Pawa otampatzikashiritaanari.

¹⁰ Iro nokowapirotanairi niyopirotairi Cristo, tima iriitaki ashitawori ishintsinka ipiriintaa ikamawitaka. Ari onkantya nonkimitakotantyaariri tsika ikanta ikimaatsikowintantaka, tsika ikanta iijatziki kamimotantaki,

¹¹ irootaki jowiriintantaiyaanari naaka aririka nonkamawitatya.

¹² Tikiraata nothotyaataitziro nokantayitakimiri, tikiraamintha noñiirononkamiithashiripiroti. Iro kantacha iikiro niyaatatyi naminaminatiro iro-jatzi nothotyaapirotantyaawori, tima niyotzi iri itapaintawori Cristo Jesús jowawisaakoshiritaana.

¹³ Iyikiiti, tii nokantatzi naaka: Nimatataikiro nothotyaakiro nonkamiithashiripiroti. Aña jiroka nokantanaa: Maijanta nowanairo nantayitakiri pairani tii noshiritakotaawo, apa nokinkishiritakotawo onkaati noñaayitairi paata,

¹⁴ ari onkantya nimatantantyaari, irojatzi noñaantaiyaawori paata impinayitairi Pawa ikaimashiriyitai intsipashiritai Cristo Jesús.*

¹⁵ Jirokapaini nokantayitakimiri, ontzimatyii oshiritakotyaawo maawoni akaatzi antapashiriyitai. Tiirika poshiritakotawo, Pawa oñaayimironi pinkimitakotantainari.

¹⁶ Iro kantacha, ontzimatyii antyaaryoowintairo antayitantyaawori okaatzi ayotakotajaantakiri.

¹⁷ Iyikiiti, ontzimatyii pinkimitaiyaana naaka. Ontzimatyii paminayitairi pashini aririka jojakotaanawo naaka tsika nokanta piñaayitakina.

¹⁸ Tima aritaki pairani napiipiintakimiro nokinkithatakotzimiro, irojatzi napiitimiri iroñaaka nirayimankakiini nonkantimi: Tzimatsi oiyiki saikimotakimiri janta kisaniintziriri ikaatzi kinkithatakotzirori tsika okanta ipaikakoyiitakiri Cristo.

¹⁹ Irootaintsi jiñaayitiro japiroyiitairi. Ithaamintashiwaitakawo okaatzi jowayitari ikimitakaantakiro iroomi iwawanityaarimi. Owanaa ikaantakaapirowintakawo okaatzi jantayitakiri, tii ikaaniwintakotawo. Iro ikinkishiritakowaitapiintaka isaawisato.

²⁰ Irooma aakaiti, iro akowapirotanai anampitaiyaawo isaikinta Pawa. Oyaaniinta akanta impiyi Owawisaakotantaniri Awinkathariti Jesucristo,

²¹ pashiniyitakaapaini awathaki akaamaniwaitzi, ari ankimitakotaiyaari tsika ikanta irirori otzimi jowaniinkawo. Aritaki jimatapairo, otzimimotziri ishintsinka ipinkathariwintantawori maawoni oiyitarika.

4

Pinkimoshiriwintapiintairi Awinkathariti

¹ Iyikiiti, nokowataiki naaka poisokirotanaiyaari Awinkathariti. Tima nitakotani pinayitatz, owanaa nokowaki noñaapaimi. Iirokayitaki oimoshirinkanari, iirokatakiki kantakaantironi impinataitantinari paata, onkimiwaityaawomi namathairi pinayitaimi.

² Nonkantimiro Evodia iijatzi Síntique: Ontzimatyii aripirotawakaiya awintaashiritaari Awinkathariti.

³ Nonkantimi iijatzi iiroka notsipaminthari, pinkaminairo jiroka apiti tsinani aripirotawakaantaiyaari. Tima ari nokaatzi pairani natsipiwintawo Kamiithari Ñaantsi nokinkithatakotziro, ari otsipatakari Clemente ipoña pashinipaini ikaatzi tsipayitakinari pairani. Tima maawoni jirikaiti, osankinatakoyitaka jañaashiriyitai paata.

⁴ Kimoshiri pinkantawintapiintaiyaari Awinkathariti. Napiitawakimiro: ¡Pinkimoshiritapiintaiyini!

⁵ Ontzimatyii jiyoyitaimi maawoni nishironkataniri pinayitai. Tima ari-taki piyimataka Awinkathariti.

* **3:14** Kantakotachari jaka “nimatantantyaari”, ikanta pairani atziri matantatsiri ishiya tsika ipiyota aminaminthatziriri, ipayitzi owinawo jimatantaki.

⁶ Iiro okantzimoshiriwaitzimi, aña pamanamanaatapiintairi Pawa pinkowakoyitiri kowityiimotzimiri. Pimpaasoonkitapiintairi iijatzi.

⁷ Ari onkantya piñaantyaawori isaikakaayitaimi kamiitha Pawa, kamiithapiro inatzi jiroka, anairo okaatzi akinkishiriyitari aakaiti. Tima jiroka, saikaantsi kamiitha, iro inimosheritakaimini, iiro okantzimoshiriwaitantzi imi tima itsipashiritaimi Cristo Jesús.

Poshiritapiintaiyaawo kamiithari

⁸ Jiroka nonkantimiri iyikiiti. Poshiritapiintaiyaawo tyaaryoori, pinkathataantsi, tampatzikashirintaantsi, kitishiritaantsi, inimotaantsi, kamiithatzimotaantsi, kamiithashiritaantsi, thaamintaantsi.

⁹ Pantanairo okaatzi piyoyitakiri, okaatzi nokamantakimiri. Piñaantayityaawo okaatzi niyotaayitakimiri, okaatzi kamiithari piñaakotakinari naaka nantayitakiri. Aririka pantayitanairo jiroka, ari inimowaitimi isaikakaimi Pawa.

Ipashitantari Filipos-jatzi jashi Pablo

¹⁰ Antawoiti ikimoshiritakaakina Awinkathariti, noñaakiro papiitairo pinishironkataana. Niyotzi naaka tii pimaijantana, aña iro kantakaantzirori tii otzimi tsika pinkinakairo pinishironkatantyaanari.

¹¹ Tii iro nonkantantyaari, noñaatziro nokowityaaniintawaitzi. Aña namitakawo nokimoshiriwaitzi onkantawitatya tikaatsi tzimimotinani.

¹² Niyotakiro tsika okantawaita ankowityaaniintawaiti, ontzimimoyitai oyyiki. Nothotyaakiro namitakawo maawoni, iirorika nowapirowaita, aririka nontajyaaniintawaiti. Namitakawo ontzimimotina oyyiki, namitawo iijatzi nokimaatsiwaitawo tikaatsirika tzimimotinani.

¹³ Ari onkantaki nonkitsirinkiro maawoni oiyitakarika, tima iri Cristo aawiyashiritakaanawori iroñaaka.

¹⁴ Iro kantacha, owanaa okamiithataki okaatzi pipashitakinari, tima piyotaiyakini tzimatsi oyyiki pomirintsitzimotakinari.

¹⁵ Pairani nokinantanakari Macedonia-ki, nitantanakawori nokinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi, tikaatsi nishironkatinani, apa iirokaiti Filipos-jatziiti, pipakaantakinari pipashitanari.

¹⁶ Ari pikimitaakiro iijatzi nosaikantakari Tesalónica-ki, papiipiintakiro pipakaantakina pipashitanari, iri naantakari okaatzi kowityiimotapiintakinari.

¹⁷ Tii apa noshirityaawo naaka pimpashitapiintyaanawo kowityiimotinari, nokowatzi pantayitanairo iirokaiti kamiithari, inkini impashitaitimi paata iiroka.

¹⁸ Aritaki naakiro maawoni pipakaantakinari, ipapaakinawo Epafrodito, oyyikitzimotapaakina tikaatsi kowityiimotinani. Okaatzi pantakiri owanaa okamiithatzimotakiri Pawa, okimitzimowaitakari kasankainkari. Okimiwaitakawo iijatzi okamiithatzimotziri aririka intagaitiniri piratsi.

¹⁹ Iri Pawa payitimini onkaati kowityiimoyitimini iiroka, tima otzimi-mopirowaitziri jowaniinkawo Cristo Jesús.

²⁰ ¡Ankantaityaani apinkathatairi Ashitairi Pawa! Ari onkantyaari.

Iwiyaantawori withataantsi

²¹ Piwithatyaanari janta ikitishiritakaani Cristo Jesús. Jiwithatsitakimi iyikiiti ikaatzi tsipatakinari naaka jaka.

²² Jiwithayitsitzimi iijatzi ikitishiritakaani jaka, iri withatajaantzimiri ikaatzi saikapankotziriri Pinkathari César.

²³ Onkamintha inishironkapirotaimi Awinkathariti Jesucristo. Ari onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI COLOSAS-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo otyaantzimiro jiroka osankinarintsi. Tima jotyaantapirori Jesucristo ninatzi, irootaki ikowakiri Pawa. Iri notsipata iyiki Timoteo nosankinatzimiro.

² Iiroka nosankinayitzini pikaatzi ikitishiritakaitaimi janta Colosas-ki, tima iirokaiti iyikiiti oisokirotanakariri Cristo pikimisantanaari. Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa, kamiitha isaikakaayitaimi, ari inkimitsitimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Jamana Pablo onkanya jiyotanitanyaaari kimisantzinkariiti

³ Ari nokantapiintatya namanamanaatari Pawa Ashitariri Awinkathariti Jesucristo, nokantziri: "Paasoonki Pawa".

⁴ Irootaki nopaasoonkitantariri, tima nokimakowintakimi tsika pikanta pawintaashiritanaari Jesucristo, itakotani pikantanairi ikitishiritakaani,

⁵ okantakaakimi pikimisantanaari tyaaryoori Kamiithari Ñaantsi, piyotanaari tzimatsi poyaakoniintari inkitikinta.

⁶ Okaatzi pikimakiri iirokaiti, jatakotaki maawoni nampitsiitiki. Ikimisan-tayitanai iijatzi pashinijatzi atziriiti. Ikimitakimi iirokaiti owakiraa piki-mawakiro ñaantsi, pikimathatanakiro imapiro inishironkayitaimi Pawa.

⁷ Tima iriitaki iyiki Epafra yotaakimirori pairani janta. Nitakotani jinatzi Epafra, iri oisokirotakariri Cristo jantawaitziniri.

⁸ Irijatzi kamantapaakinari owanaa pitakoyitanta ikantakaakimi tasorinkantsi.

⁹ Tima owakiraa nokimakowintawakimi tsika pikantana, ari nokantapi-intanakitya namanakoyitaimi onkanya pinkimathatantyaawori ikowiri Pawa. Yotanishiri pinkantayitaiya.

¹⁰ Namanakotzimi iijatzi pantapiintantyaawori kamiithatzimotziriri Awinkathariti, tima irootaki ikowiri pantainiri, iro piyaatakaantyaawori piyopirotanairi Pawa.

¹¹ Namanakotzimi onkanya otapishiritantimiri ishintsinka. Iro tyaaryootakaimini jowaniinkawo, intsinampashiritakaimi iijatzi.

¹² Ari onkanya pinthaamintantyaari pimpaasoonkiyitairi Ashitairi. Tima iriitaki kantakaawori okanta añaantaawori jashiyitai, anintaantaiyaawori okaatzi ikajyaakaayitakairi ikitiijyiinkatakotairi ikitishiritakaani.

¹³ Tima pairani kimiwaitaka asaikatyimi otsinirikitzi. Iro kantacha jowawisaakoshiritai Pawa, ipinkathariwintayitai iroñaaka jitakotani Itomi,

¹⁴ itzimi kapathainkawintakairi. Okimiwaitakawo impinakowintatyimi ikimaatsiwintayitai, ari okanta ipiyakotantairori ayaaripironka.

Ikamawintai Cristo, ari jaapatziyai Pawa

¹⁵ Tii ikoñaanitzi Pawa, iro kantacha joñaagantapainta itanakawori Itomi, tzimitachari tikiraamintha jiwitsikaitiro añaayitziri iroñaaka.

¹⁶ Iri Itomi witsikakaantakiro tzimayitatsiri inkitiki iijatzi kipatsiki. Ji-witsikaki koñaanitatsiri, ipoña kaari koñaayitatsini. Jiwitsikayitakiri maawoni maninkariiti pinkathariwintzirori tsikarika oiyita. Iriitaki jiwitsikakaayitakiri maawoni onkanya jashitantyaawori irirori.

¹⁷ Iri itajaantanakawo Cristo itzimi pairani. Irijatzi kantakaawori iroñaaka kaari inashitantayita okaatzi jiwitsikayitakiri.

¹⁸ Irijatzi Cristo akimitakaanta iriimi aitotyaami akimisantzinkaritai. Irooma aakaiti iwatha anayitaimi. Iriitaki itakaantawori ipiriintaa ikamawitaka. Irootaki jitapiintaitantyaariri ipinkathayiitairi iroñaaka.

¹⁹ Tima iriitaki Itomi ikowapirotajaantakiri Ashitairi inampishiripirotan-tiri ipawatzi irirori.

²⁰ Iriitaki kamimoyitairi, kapathainka ikantapainta ipaikakoitakiri. Ari-paiti jaapatziyai, onkantawitayta tsika asaiki kipatsiki, tiirika inkitiki.

²¹ Pairani kisaninta powiri Pawa, tii poshiritakotawo ikowakaayitzimiri, iro pantapiintashitaka kaaripirori. Iro kantacha Pawa, jaapatziyai.

²² Tima atziripirori jinapaintzi Jesucristo, iro aritantakari ikamimoyitakai maawoni. Iriitaki aayitaini Pawakinta, inkantapairi: “Jirikataki, nokitishiritakaani, kitishiripiro ikantayitaa, tikaatsi kantakowaitairini”.

²³ Ari onkantyaari, aririka poisokirotanatyaawo pawintaashirityaari. Tima pairani owakiraa pikimawakiro Kamiithari Ñaantsi, piyotanaki tzi-matsi poyaakoniintari. Ithonka ikimakoyiitanakiri maawoni nampitsiitiki. Irojatzi, naaka Pablo, ikinkithatakaayitakinari iijatzi.

Jiyotaayitziri Pablo pashinijatzi atziri

²⁴ Antawoiti nokimoshiritzi iroñaaka noñiirō nokimaatsitakowintzimi. Tima nimonkaatatziro ikimaatsitakagaitakari Cristo. Iri nokimaatsitakow-inta kimisantzinkariiti, itzimi kimitanaawori iroorikami iwatha Jesucristo.

²⁵ Iro nantawairi naaka nimonkaayitairo, tima iri Pawa kantakinari: “Pikinkithatakotainiri atziriiti noñaani, ontzimatyii pothotyiro maawoni”.

²⁶ Tikaatsi yotaajaitatsini pairani oita jantiri Pawa, irojatzi okantzimaite iroñaaka. Iro kantacha aakaiti jiiyiitai “ikitishiritakaani”, jiyotakaayitairo.

²⁷ Tima iro ikowakiri Pawa ayoyitairo. Jiroka jiyotakairi: Inishironkayitaimi iirokaiti tii nojyininkawitzimi, itsipashiritaimi Cristo. Iro poyaakoni-intantaawori piñairo jowaniinkawo.

²⁸ Irootaki nokinkithatakotantaariri naaka Cristo. Nokantayitziri atziri-iti: “Aritapaaki pikaaripiroshiriwaitaki”. Niyotaayitairi kamiithapiroini, okimiwaitakawo naayitaatyirimi Pawakinta, nonkantairi Pawa: “Jirika kimisantairiri Cristo, iriityitaki othotyaakirori”.

²⁹ Irootaki noñaashintsiwintantariri. Tima ishintsinka Cristo aawiyaashiritakaakinawori nantayitantakawori maawoni.

2

¹ Tima nokowatzi piyoyitai antawoiti noñaashintsiwintakimi, iijatzi Laodicea-jatzi ikaatzi kimisantairiri Cristo, noñaashintsiwintakari. Ari nokimitaakiri maawoni kaari ñaapootaajaitinani.

² Iro noñaashintsiwintantzimiri onkantya pinthaamintashiritantyaari, pitakotawakaantyaari, piyotanipirotantyaari, pinkimathatantyaawori jantayitairi Ashitairi Pawa tii jiyotakowiitari pairani Cristo.

³ Tima iriitaki Cristo kantakaawori ikimathatakaantairo kaari jiyotakowiitari, okimiwaitakawo ajyaagawontsi otzimi jimanawiitari.

⁴ Nokamantsitzimiro iroñaaka jiroka, iiro piñaantawo jamatawiyiitimi.

⁵ Okantawita tii nosaikimotzimi pinampiki, iro kantacha nokinkishiritakotapiintakimi kimiwaitaka ari ankaatajaantimi asaiki janta pinampiki. Iro nokimoshiripirotantakari nokimakowintakimi aripiro pikantawakaanaa, oisokiro powanairi Cristo pawintaanaari.

⁶ Tima tsika pikanta pikimisananakiri kitziroini Awinkathariti Jesucristo, iikiro piyaatatyi pintsipashirityaari.

⁷ Oisokiro powapirotanakiri pitanakari pikimisantziri, pinkimitakotyaawo parithatatsiri kamiithaini, pinkimitakotyaawo iijatzii pankotsi jiwitsikayiitziro, tima irootaki jiyotakaayiitakimiri. Pimpaasoonkitapiintairi Pawa.

Isaikapiroshiritantaimi Cristo

⁸ Pintyaaryooti, tzimatsi kowatsiri jamatawitimi, paamaakowintya. Jimonkaatakaashitzimirokari okaatzi jiyoyitziri, jiyotaayitziriri pairani ichariniiti, iro jamiyitapiintari jaka kipatsiki. Tima kaari jashi Cristo.

⁹ Tima Pawa, iri othotyaapirotzirori inampiwathatantari Jesucristo.

¹⁰ Irijatzii othotyaapirotzirori inampishiritantakimi iirokaiti, tima pawintaashiritanaari Pawa. Pinkatharipirori jinatzi irirori, janairi ikaatzi pinkathariyiwitachari.

¹¹ Tima pawintaashiritanaari Pawa, kimiwaitanaa pintomishitaanitatyiyi yaami. Tii koñaawo pintomishitaaninya, iro oiyakaawintacha jowajyaan-takaayitaimiro Jesucristo piyaaripiroshirinka, jañaakaashiriyitaimi iijatzii. Okimiwaitanakawo intomishitaanitatyiiimimi.

¹² Tima powiinkaayitaka pairani, pikimitatyaari Cristo Jesús tsika ikanta ikamawitapainta irirori. Iroowaitanaki arimi pinkaatakirimi pinkitattyi, ikitawitakari irirori. Ipoña pañagai iiroka, jañagaira irirori. Tima pawintaanaari Pawa tsika itzimi ashitawori ishintsinka añaakagaimiri.

¹³ Pairani iirokaiti, kimiwaitaka pinkamayitatyiiimi okantakaantziro piyaaripironka. Iro kantacha Pawa inishironkataimi, okantawitaka tii pitomishitaaninyita. Tima jañaakagairi Cristo, ari ikimiyitaimiri iiroka jañaakaashiritaimi ipiyakoyitaimiro piyaaripironka.

¹⁴ Tima pairani oiyiki ikowawita nojyininkapaini jimonkaayitiromi Ikan-takaantaitani, tiimaita jimonkaatziro. Irootaki jowasankitaantyaaririmi Pawa. Tima kimiwaitaka Pawa josankinatakotatyiiromi ayaaripironka. Ikanta ipaikakoitakiri Jesucristo, ari ashiryaakari josankinatakowitakai Pawa, kimiwaitaka arimi intsipatanatyaawomi ipaikakoyiitakiri Cristo.

¹⁵ Aripaiti joitsinampaayitakiri pinkathariwitachari, tii otzimimotanairi ishintsinka irirori. Tii jantziro jimananikiini jirokapaini, joñaagantapirotakiro onkantya jiyotakoyiitantyaawori.

¹⁶ Tii okantzi pishintsiwintawakaiya intzitaityaawo owanawontsi, imiriyi-itari. Tii okantzi iijatzii pishintsiwintawakaiyaawo joimoshirinkayitari nojyininka, okimitatya osarintsi, owakiraachiiri kashiri, kitiiyyiri jimakoryaan-taitari.

¹⁷ Tima maawoni imonkaayitziri pairani nojyininkapaini, iroowaitaki okanta aamparyaantsi. Kantakotachari jaka iriitaki Cristo.*

¹⁸ Paamaakowintya tzimatsi kinkithatakoyitimini, ikowatzii pojyakoyi-taiyaari ikantayita iriroriiti. Irootaki ikantantayitzimiri: “Thami antsinampashiriyitai, onkantya ampinkathayitantyaariri maninkariiti”. Iro kantacha tiimaita jiñaapootziri maninkariiti, apa jaakowintawo ikinkishiritakowaitawo inintashiyitari irirori, kantakaapiro ikantawintakawo.

* **2:17** Tima apaani aamparyaantsi tii okoñaawaitashita. Aririka añiir, ayotzi tzimatsi ashitawori jaamparyaa. Ari okimitari iijatzii okaatzi jimonkaayiwitakari pairani, aamparyaa onayitaki okaatzi jantzimoyitairi Cristo.

¹⁹ Tii jiwithaajaitari jirikaiti itzimi aitotanaari aakaiti. Jirika aitotaari, iriitaki thaamintakaawori okimotayitzi awatha, irojatzi owithaawakaantayitari. Tima Pawa kantakaakawori.[†]

²⁰ Apaani kaminkari tikaatsi janti, iiro okantzi jimonkaayitiro itziyitari. Ari pikimiyitanaari iirokaiti pitsipashiritanaari Cristo, kimitajaantaka pinkamatyiimi. Tii okowajaantzi pimonkaayitairo okaatzi itziyitari. ¿litama paminaashiwaitantari pantayitziro ikantayitziro atziriiti?

²¹ Ikantzimi: “Iiro powayitawo jiroka, iiro pantayitziro jiroka, iiro poirikayitziro jiroka”.

²² Aña jiyotaashiwaitakimiro Ikantakaantaitani. Tima aririka oyaawo tsika oitya, iiro añiir tsika onkantai, ari othonkari.

²³ Tima aririka antziwintawaitya, añajaantzi ashironkaawintatyaari Pawa akimisantanairi. Tiimaita, aminaashiwaita jiroka, tima tii owajyaantakaantziro anintashiwaitapiintari.

3

¹ Aritaki añagai Cristo, isaikimotapairi Pawa jakopiroriki, ari ikaatapairi ipinkathariwintantzi. Ari pikantayitanaari iirokaiti pitsipashiritaari Cristo, awisakoshiriyitaimi. Pinkowapiintairo jashitari irirori.

² Iiro pikinkishiritakoyitaawo isaawisato, aña iro pinkinkishiritakoyiti inkitijato.

³ Kimiwaitaka iroñaaka pinkamayitatyirrikami, tima pisaikimoshiritairi Pawa pitsipashiritaari Cristo, okantawitaka jiroka tii koñaawoini inaty.

⁴ Iro kantacha, aririka impiyaki Cristo, aripaiti jañaakaayitai maawoni, owaniinkaki ankantaiya antsipatapaiyaari.

Tii opantawo apiiyitairo antayiwitakari pairani

⁵ Tii opantawo papiitairo pantayiwitakari pairani. Pinkimitaiyaari kaminkari, tii jantayitairo kaaripirori. Tii okantzi pimayimpiritanai, pinkaaripiroshiriyiti, pinkamaawoshiriyiti, pinintashiriwaiti, pinkowawaitiri kiriiki. Tima aririka pinkowawaitiri, aritaki piwawanitanatyaari.

⁶ Irootaki jantapiintayitakiri atziriiti, iro jowasankitaawintairiri paata Pawa.

⁷ Ari pikantayiwitakari iijatzi pairani iirokaiti, pamikiwitakawo.

⁸ Iro kantacha, ontzimatyii powajyaantayitairo iijatzi jirokapaini, okimitatya: Pikisawakaawaita, piñaakatsimatawakaawaita, pikimaatsitawakaawaita, pookimotawakaawaita, pikawiyawakaawaita,

⁹ pamatawiwaitantzi iijatzi. Tima aritaki powajyaantayitairo tsika pikan-tayiwita pairani.

¹⁰ Kamiithashiri pikantayitaa iroñaaka, tima iri Pawa owamiithashiritaimi, pinkimitaiyaari ikanta irirori, tima iriitaki witsikakimiri pairani. Irootaki piyopirotantaiyaariri iroñaaka.

¹¹ Ithonka inampishiritantai Cristo maawoni, ikimitatya: Grecia-paantiri, Judá-mirinka, totamishitaari, kaaririka totamishitaari, pashinijatzitatsiri, jyininkatantaniri, kaari yowaitaniri, pimantaari, maawoni.

[†] 2:19 Jiroka oiyakaawintachari jaka: Tii jiyotaajaitzi iri Cristo jiwayitairi aaka, ikimiwaitakawo iriimi aito. Irooma aakaiti akimitakawo iroorikami iwatha. Tima aririka anthaamintya anki-motati awathaki, maawoni awatha othaaminta okimotayitzi, kamiitha okanta owithaawakaayita, irojatzi antariwathayitantatyaari. Irootaki aito jiwatakaantatsiri okanta othaamintantari okimoyitzi kamiitha awatha. Ari ikimitsitari iijatzi Cristo, iri jiwayitanairiri kimisantzinkariiti, irojatzi janta-pashiripirotantyaari kamiithapiiroini.

¹² Inishironkatani Pawa pinayitzi, irootaki jiyoshiitantayitaimiri onkantanyaari jashipirotaimi. Ikowi iroñaaka pinkitishiripiroyitai. Pinishironkayitantya, pinithaantaniti, tsinampashiri pinkantya, iiro pisamawaitanta.

¹³ Amawi pinkantawakaayitanaiya, pimpiyakotiri owaaripiroshiriwaitimini. Tima aritaki ipiyakotaimiro iiroka Cristo piyaaripironka. Irootaki pimatanaari iijatzi iiroka.

¹⁴ Iro kowajaantachari pitakotawakaayitanaiya, inantyaari paripirotaawakaanaiya.

¹⁵ Tima apaani akantanaa akimiyitaawo aakami iwatha Cristo, iro añaantyaawori kamiitha asaikayitanai, aripirotawakaanaiya. Ontzimatyii ampaasoonkiyitairi Pawa.

¹⁶ Poshiritapiintanaiyaawo pikimakoyitakiriri Cristo. Jiroka piyotantantyaari onkantya piyotaawakaantapirotantyaari: Ontzimatyii pimpampithaayitanairo onkaati jiyotakaayitaimiri Tasorintsinkantsi, pimpampithaayitairo Salmo, pimpaasoonkitairi Pawa. Ari onkantya pinthaamintashiritawakaantyaari.

¹⁷ Ari pinkimityaari ontzimirika pantayitiri, oitya piñaawaitiri, pimpairyaapiintairi Awinkathariti Jesucristo, pimpaasoonkitiri Ashitairi Pawa.

Antayitairi akimisantayitai

¹⁸ Iinataitarí, pipinkathatairi piimiiti, tima iro pantayitanairi pikimisantairi Awinkathariti.

¹⁹ Iimintaitarí, pitakoyitaiyaawo piinaiti, iiro piñaakatsimawaitawo.

²⁰ Itomiitarí, pinkimisantairi ashitzimiri, tima irootaki kamiithatzi-motziriri Awinkathariti.

²¹ Iwaapatiitarí, tii okamiithatzi pinkisakaawaitashityaari powaiyani, ari onkantya iiro okantzimoniintawaitantari.

²² Ompirataarí, pinkimisantiri okaatzi inkantimiri ompiratzimiri jaka kipatsiki. Iro powakowintashiwaita pantawaiti aririka jaminimi onkantya pinimotakaantyaariri, aña kamiitha pantawaitapiintainiri, tima pipinkathataatziiri iiroka Pawa.

²³ Ari pinkimitairo maawoni pantayitanairi kamiitha pishirithawintyaawo. Pinkimitakaantanakiro iriimi ompiratimini Awinkathariti Jesucristo, kaari atziri ompirataajaitimini.

²⁴ Aritaki piyotaiyakini iirokaiti, Awinkathariti pinayitaimini paata. Tima iri Cristo ompiratapiintayitaimiri iroñaaka.

²⁵ Iriima ikaatzi antayitapiintanairori kaaripirori, jowasankitaayiitairi irirori. Tima Pawa, tikaatsi imaakiniti irirori.

4

¹ Ompiratananiriití, paapatziyaari pompirataniiti, tampatzika pinkantawintyaari. Pinkinkishiritiro, tzimatsi iiroka inkitiki iita ompiratzimiri.

² Pamanamanaatapiintaiya, aamaakowintashiri pinkantya pamanamanaatya pimpaasoonkiti.

³ Pamanamanaatakotaina naaka, onkantya ishinitantaitinawori nokinkithatakotanaairo kaari jiyotakowiita pairani. Tima irootaki jomontyaawointaitakinari.

⁴ Pamanamanaatakotina onkantya nimatantyaawori nonkinkithatakotiro kamiithapiiroini, iro inkimathayiitantyaawori.

⁵ Ontzimatyii pisaikayiti kamiitha pisaikimoyitziri kaari kimisantatsini. Piyotairi, iiro pitsipawaitashitari.

⁶ Kamiitha inimitiri onkaati pinkinkithatakotininiriri, poshini onkantzi-motyaari. Ontzimatyii piyoyiti tsika pinkanti pakayitiri aririka josampiy-
itimi.

Iwiyaantawori withataantsi

⁷ Aririka jariitatya iyiki Tíquico pinampiki, iriitaki kamantapaakimini tsika nokanta nosaikaiyini jaka. Tima jirika iyiki, iriitaki imitakopirotakinari jaka nantawaitziniri Awinkathariti.

⁸ Iro notyaantantyaariri jiñiimi tsika pikantaiyani iirokaiti janta, inka-mantimiro tsika nokantaiyani jaka. Ari onkantya piñaantyaawori pinthaam-intashiritaiyaani.

⁹ Ari notyaantimiri iijatzi iyiki Onésimo intsipatanatyaari Tíquico. Tima jirika Onésimo iriitaki poñainchari pairani pinampiki. Tyaaryoo jawin-taanakari irirori Awinkathariti, nitakopirowaitani jinatzii. Apiti inkaati kamantapaakimini okaatzi nantayitakiri jaka.

¹⁰ Ari itsipatakina Aristarco jomontyitakina jaka. Jiwithatsitaiyimini iijatzi irirori. Jiwithatsitzimi iijatzi Marcos itomithori Bernabé. Tima jirika Marcos, iriitaki nokinkithatakotakimiri pairani nokantakimi: Aririka jariitatya pinampiki paawakiri kamiitha.

¹¹ Jiwithatsitaiyimini Jesús, jiitaitziri iijatzi Justo. Iriitaiyakini kaataki-nari nokinkithatakotziro tsika okanta ipinkathariwintantai Pawa. Owanaa joimoshirinkina iriroriiti, tima tikaatsi pashini nojyininka kimityaarini itsi-patakina jirikaaiti.*

¹² Jiwithatsitzimi iijatzi Epafra, iriitaki pashini poñainchari pairani pinampiki. Irijatzi jompiratani Cristo. Ojyiki jamanamanaatakotapiin-takimi, onkantya pintyaaryooshiriyitanyaaari, piyotakotantyaawori pan-tanairo tyaaryoopiirini ikowiri Awinkathariti.

¹³ Naakatajaantaki ñaakiri Epafra owanaa ikinkishiritakoyitakimi. Ari ikimitsitakari iijatzi Laodicea-jatzi, iijatzi Hierápolis-jatziiti.

¹⁴ Jiwithatzimi iijatzi Lucas aawintantaniri. Irijatzi nitakotani. Jiwithat-sitzimi iijatzi Demas.

¹⁵ Nokowi naaka piwithatinari maawoni kimisantzinkariiti janta Laodicea-ki. Piwithatinawo Ninfas, iijatzi pinkimitaakiri maawoni kimisantzinkariiti ikaatzi apatoyitapiintachari opankoki.

¹⁶ Piñaanatiniri nosankinari ikaatzi kimisantzinkariiti janta pisaikinta. Im-poña potyaantakiniri Laodicea-jatzi jiñaanatiniri kimisantayitatsiri janta. Ari pinkimityaari iijatzi iirokaiti, piñaanatiro nosankinatakaniriri iriroriiti.

¹⁷ Jiroka ñaantsi pinkantiriri Arquipo: “Pantawaitainiri Awinkathariti tsika okantajaanta ikantakimiri, pimonkaatiniri”.

¹⁸ Naaka Pablo, jiroka nosankinatajaantzimiri nakoki niwithatzimi. Iiro pipiyakotana jomontyiitakina, pamanamanaatakotapiintaina. Onkamintha inishironkayitaimi Pawa. Ari onkantya.

* **4:11** Ikantakotziri Pablo jaka “nojyininka”, iriityitaki jiiyiitziiri “totamishitaaniri”, tima aritaki jiiyiitziiri Judá-mirinkaiti.

JITAKARI JOSANKINATZINIRI PABLO TESALÓNICA-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinatzimirori jiroka notsipatari Silvano ipoña Timoteo. Notyaantzimiro janta Tesalónica-ki pashiiti pikaataiyini jashiyitaimi Pawa iijatzi Awinkathariti Jesucristo. Onkamintha inishironkataimi, isaikakaayitai kamiitha iijatzi.

Ikimitakoitari Tesalónica-jatzi

² Aririka namanamanaatakoyitaimi, antawoiti nopaasoonkitziri Pawa.

³ Ojyiki nokinkishiritakotapiintakimi okaatzi pantayitanairi poshiritanaa, okaatzi jiñaitzimi pitakoyitanta, opoña okaatzi paakowintanaawo iijatzi poyaawintaari Awinkathariti Jesucristo.

⁴ Tima niyotaiyini iyikiiti, jitakoyitaimi Pawa irijatzi iyoshiiyitaimiri.

⁵ Piyotaiyini iirokaiti tii nokinkithatakotashitzimiro Kamiithari Ñaantsi nosaikimotantakimiri, aña Tasorintsinkantsi oshinchaashiritakinari, niyotantari tyaaryoori inatzi okaatzi nokamantayitzimiri. Piñagaiyakinani iijatzi tsika nokanta nosaikimoyitakimi, owanaa nokowapiintaki nonishironkayitimi.

⁶ Okantawita ojyiki piñaashitakawo, iro kantzimaitacha pikimisantayitanai, tima Tasorintsinkantsi oimoshirinkakimiri. Irojatzi pimatantanaawori okaatzi nantakiri naaka iijatzi okaatzi jantakiri Awinkathariti.

⁷ Ari okanta ikimitantanimiri ikaatzi kimisantayitanaatsiri nampiyitawori Macedonia-ki iijatzi Acaya-ki.

⁸ Tii iri apaani kimakowintaimini tsika pikantana pikimisantairi Pawa, aña ikimakoyiitakimi iijatzi tsikarikapaini. Tima nokowawitaka nonkaman-
tirimi tsika pikanta pikimisantayitai iiroka,

⁹ iri itawakinawori ikamantawakina naaka tsika pikantayitaka paawakina kamiitha, tsika pikanta powajyaantayitanairi piwawaniwitari, iro pikowanaki pantiniri ikowiri Kañaaniri Pawa Tyaaryoori.

¹⁰ Ikamantakinawo iijatzi tsika pikanta iiroka poyaawintari Jesús impiyi inkinapairo inkitiki, tima iri Pawa ashitari jañaakagairi ikamawitaka. Iriitaki matironi jowawijaakoshiritai aririka imonkaapaititaiya jowasankitaantayitai.

2

Jantayitakiri Pablo Tesalónica-ki

¹ Iyikiiti, piyotaiyini iiroka tii aminaashita okaatzi niyaataki nariitzimi.

² Pairani tikira niyaatziita pisaikaiyini iiroka, owanaa ikisaniintaitakina Filipos-ki, jowasankitaawaitaitakina iijatzi. Iro kantzimaitacha iri Pawa shintsishiritakaakinari nokinkithatakotantakimirori Kamiithari Ñaantsi, okantawitaka ikisaniintaitana.

³ Tima tii nokinakaashitawo okaatzi noñaaniyitakari, tii nokaaripiroshiritzi nokinkithatakotantanzimirori, tii nokowi namatawitant.

⁴ Aña Pawa ñaantashiritakinari naaka, iri otyaantakinari nonkinkithatakotaimiro Kamiithari Ñaantsi, irootaki kaari nokinkithatakotantapaakimirori okaatzi kamiithatzimoyitziriri atziri, apa nokinkithatakotakiro kamiithatzimotziriri Pawa, tima iriitaki yoshiritantatsiri.

⁵ Tima piyotaiyini iiroka tii nonintaathatantimiro okaatzi nokinkithatako-takimiri, iro noñaantyaari nayi ojiiki kiriiki. Iri yotatsi Pawa.

⁶ Tii iro nonkowaajaiti pimpinkathatashitina. Okantawitaka naakataki Jotyaantapiroriti Cristo, ontzimatyimi impinkathayiitaina.

⁷ Iro kantzimaitacha nonishironkatani nowakimi nokimitakawo apaani inaanatiitari aririka aamaakotyaari iintsiti.

⁸ Tii apa nokinkithatakotakimiro Kamiithari Ñaantsi, aña antawoiti nitakoyitakimi, irootaki noñaashintsitakowintantakimiri.

⁹ Pinkinkishiritaiyironi iiroka nitantanakawori nokinkithatakotzimiro iñaani Pawa, shintsiini nantawaitaki, kitiiyyiriki iijatzi tsiniripaiti. Ari okanta tii piñaantaiyawoni iiroka pintziyina.

¹⁰ Piyotaiyini iiroka tsika nokanta nosaikimotakimi iijatzi ikimitaka Pawa jiyotzi irirori, tima kamiithashiri nokantaka, kitishiri nokantaka tikaatsi iitya kantakotinari.

¹¹ Piyotzi iijatzi owanaa nonishironkayitaimi, nokimitakotaari iwaapati-tari ikaminairi jowaiyani, jitakotari, ishintsithatzi.

¹² Ari nokimitayitakimiri iiroka, inkini pantayitainiri ikowakaayitzimiri Pawa, tima iriitaki iyoshiiyitaimi, ari piñiio pisaikai ipinkathariwintantai otzimi jowaniinkawo.

¹³ Irootaki niyaatakaantawori nopaasoonkitanairi Pawa. Tima pairani owakiraa pikimawakina nokamantapaakimiro ñaantsi, piyotanaki kaari jiñaani atziri, irootaki tyaaryoori jiñaani Pawa. Tima pikimisantankiro, antakaayitaimiro okaatzi ikowakaimiri.

¹⁴ Ari pikimitakotanaari iirokaiti ikaatzi kimisantankiriri Jesucristo janta Judea-ki, tima antawoiti jowasankitaayitakiri Judá-mirinka iyyininka. Ari ikimitsitakimiri pijyininka iiroka jowasankitaayitakimi.

¹⁵ Tima iriitaki Judá-mirinka owamaakiriranki Jesús, irijatzi owamaayitakiriri pairani Kamantantaniri. Iriitaki omishitowayitakinari iijatzi naakapaini. Antawoiti ikisaniintakiri atziripaini. Irootaki kaari inimotziriri Pawa.

¹⁶ Tima tii ikowaiyini nonkinkithatakotainiri ñaantsi kaari Judá-mirinkatatsini, onkanya jawijakoshiriyitantaiyaari iriroriiti. Ari okanta ikaaripiroshiriyitankari jirikaiti Judá-mirinka, ari jiñiimaitaiyaawo jowasankitaayitairi Pawa paata.

Isaikantakari Pablo intaina

¹⁷ Iyikiiti, osamani okantawitaka asaikimotawakaaka intaina, owanaa nokinkishiritakotapiintaiyakimini. Iro kantzimaitacha owanaa nokowaki iroñaaka apiitairo añaawakaayitaiya.

¹⁸ Ari nokowawitaka nariitimi, iri kantacha Satanás owanaa jotzikaakina.

¹⁹ Iro kantzimaitacha paata aririka impiyi Awinkathariti Jesucristo, iirokataki thaamintashiritakainani noñaantyaawori nonkimoshiritai. Tima iirokaiti kantakaakawori impinataitantinari naaka.

²⁰ Iirokataiyakini kantakaiyaawoni noñaantyaawori nonkantakaapirotaiya paata nonkimoshiritai.

3

¹ Iro nokinkishiritakariranki nosaiki naaka Atenas-ki,

² iri notyaantimiri Timoteo pisaikaiyini iiroka. Tima jirika Timoteo iyiki jinatzii, ojiiki jantayitakiniriri Pawa. Ari nokaatakiri noñaashintsitakawo nokinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi ikantakota Cristo. Tima aririka jariitatya pisaikaiyini iiroka, iri añaashiritakaapaakimini, inkimoshiritakaa-paakimi piyaatakaantyaawori pinkimisanti.

³ Tii nokowi onkantzimoniintimi aririka jowasankitaayitakimi, tima ari-taki onkantyaari, iro awijyimoyitaini.

⁴ Irootaki nokantayitsitakimiri nosaikimotantakimiri, iro piñaayitakiri okaatzi awijyimoyitakimiri.

⁵ Iro kantzimaitacha tii okantzi namawitapairo naaka, nokowaki niy-oti irojatzirika pikimisantaiyini. Noñaajaantaki tzimatsi iita kowaintsiri inkaaripiroshiritakaimi, ari aminaashiwaityaami okaatzi nokamantayiwitakimiri pairani.

⁶ Iro kantacha jiyaataki Timoteo jariitzimi, piyaa nosaiki naaka. Ari ikamantapaana iikiro piyaatatzi pikimisantaiyini, itakotani pikantawakaiyakani. Ikamantakina iijatzi tii pimaijantina, pikowi piñiina, ari nokimitsitakari naaka nokowi noñiimi iiroka.

⁷ Iyikiiti, okantawitaka ojiyiki noñiimo jaka jowasankitaawaitaitana, thaam-intashiri nokanta, tima niyotzi iikiro piyaatakaanakitziro pikimisan-taiyanakini iiroka.

⁸ Tima niyotaki iikiro piyaatatzi pityaaryoowintairi Awinkathariti, kami-itha inimotana nosaiki.

⁹ Antawoiti nopaasoonkitakiri Pawa, tima iirokataiyakini matakirori piki-moshiripirotaakina.

¹⁰ Iikiro naakowintatyaawo namana kitiiyyiriki iijatzi tsiniripaiti, onkantya noñaantyaawori napiitiro nariitimi, ari notampatzikatimiro tzimatsirika pikinakaashitakari pikimisantana.

¹¹ Iri nokowakotzi Ashitairi, Pawa, ipoña Awinkathariti Jesús, tampatzika nowanakiro niyaati pisaikaiyini iiroka.

¹² Nokowakotziri iijatzi iri kantakaiyaawoni piñaantyaawori pitakotawakaiyaani, ari pinkimitsitanaiyaari pashinijatzi atziri. Iro nokowi pinkimitakotyaanawo naaka tsika nokanta nitakotaimi iiroka.

¹³ Iro jiñaantaimiri Ashitairi, Pawa, kitishiri pikantayitanaa, iiro itzimi iitya kantakotimini paata aririka impiyi Awinkathariti Jesús, intsipataiyaari ikaatzi kamiithashiriri.

4

Okaatzi inimotziriri Pawa

¹ Ari okantari iyikiiti. Iri kantakaiyaawoni Awinkathariti Jesús, nonkan-tantimirori jiroka, shintsitha nonkantimiro. Pairani niyotaakimiro pan-tayitairo okaatzi inimotziriri Pawa. Ari pimatzimaitakawo. Iro kantacha nokowi iikiro piyaatakaatyiro irojatzii pothotyaantapirotatyaawori.

² Aritaki piyotaiyakini iiroka, iriitaki Awinkathariti Jesús matakaakina-wori naaka okaatzi niyotaayitakimiri.

³ Jiroka okaatzi ikowiri Pawa onkantya jowamiithashiritantimiri: iiro pimayimpirtzi.

⁴ Ontzimatyii piyoyitai pinkinatantya, inkini ipinkathayiitaimi pintam-patzikashiriyitai.

⁵ Iiro piñaaposhinitawo mayimpiritaantsi. Iro jimatapiintayitakiri ikaatzi kaari kimisantayitairini Pawa.

⁶ Paamaakowintaiya pikantzimoniintakaantarikari jirokapaini apaani iyiki kimisantanaatsiri. Tima nokamantakimiro, ari jowasankitairi Pawa inkaati antakironi jiroka.

⁷ Tii ikowi Pawa ankimitakotyaari mayimpiri, iro ikowaki jowami-ithashiriyitai.

⁸ Tiirika pikimisantzi, tii naaka pinthainkaki, aña iri Pawa pithainkaki. Tima iri Pawa otyaantakimiriri Tasorintsinkantsi.

⁹ Iro nonkinkithatakotimiri iroñaaka okantakota atakonka. Onkantawitya tii okowa napiitaimiro iirokaiti. Tima pimatakiro pitakotawakaayita,

¹⁰ pimatanakiri pitakoyitanaari iyikiiti ikaatzi nampiyitawori maawoni piipatsitiki Macedonia. Iro kantacha ontzimatyyi piyaatakaairo irojatzi pothotyaantapirotatyaawori.

¹¹ Iro paminaminayiti pisaikayitai kamiitha. Kaari imaamanitantaitzi, pantiro okaatzi pantawairiyitari iiroka. Tima iro niyotaayitakimiri pairani.

¹² Ari onkantya jiñaantimiri ikaatzi kaari kimisantayitatsini, tampatzikashiri pikantayita, tikaatsi kowityiimotimini.

Impiyairika Awinkathariti

¹³ Iyikiiti, nokowi nonkinkithatakotimiro tsika inkantaiya paata ikaatzi kimisantzinkari kamayitaintsiri, iro piyotantyaari iiroka. Iro iiro pikimitakotantari kaari kimisantatsini, antawoiti jiraaniinta jowashiriwaita.

¹⁴ Tima ayotaiyini aaka ikamawitaka Jesús, iro kantzimaitacha iijatzi jañagai. Ari inkimitaayitairi Pawa paata ikaatzi kimisantayitaintsiri, ari jañaakaayitairi aririka impiyi Jesús.

¹⁵ Jiroka okaatzi jiyotakairi Awinkathariti: Paata aririka impiyi, iri itanaiyaawoni jiñaawairi ikaatzi kamayitaintsiri, aakaiti impoiwaitatsini añaaayitzi.

¹⁶ Ari inkimaitawairo inkaimapaaki ijiwari maninkariiti, intyootakaanta-paaki Pawa. Impoña ikaatzi kamayiwitainchari, iri ityaawoni intzinaanaki,

¹⁷ ampoñaapaatya aakaiti kaari kamayitatsini, ari antsipatanaiyaari antzinaashitawaiyaari Awinkathariti, antonkiyotawaiyaari minkoriki. Ari ankantaitatyaani antsipataiyaari Awinkathariti.

¹⁸ Irootaki jiroka ñaantsi poimoshirinkawakaantyaari.

5

¹ Iro kantzimaitacha iroñaaka iyikiiti, tii okowajaantzi nonkamantimiro tsikapaiti awijantayitantaari jirokapaini.

² Ari piyotaiyakini iiroka, tii jiyotaitziro tsikapaiti, tima omapokashitaiya, onkimitaiyaawo aririka jomapokantaiti inkoshitaiti tsiniripaiti.

³ Intzimayiwitya kantatsini: “Iroñaaka asaikai kamiitha, inimotimi pinkantya”. Iro kantacha ari jomapokaitairi japiroyiitiri maawoni. Onkimitaiyaawo tsinani okimaatsiwaita ontzimaaniti, tikaatsi inkinakaitiro awijashitantaari onkaati pokatsini.

⁴ Iro kantzimaitacha tii ari pinkantayityaari iiroka iyikiiti, iiro jomapokaitzimi, ikimitaantziranki koshintzi.

⁵ Tima piyotakoyitairo iiroka, tii pikimitari aniiyitapiintashitachari tsiniripaiti, inkini iiro jiñaitantari. Aña iri pinkimitakoyitya aniiyitapiintatsiri kitiiyyiriki, okoñaatzimoyitairi.

⁶ Ari okimitari, tii okantzi ankimitakotyaari ikanta maashitachari tsiniripaiti, aña aamaakowinta ankantayitya, ankimityaari kiyoshiriri.

⁷ Tima tsiniripaiti jimaapiintaitzi, ari ishinkitaitari iijatzi.

⁸ Iro kantzimaitacha aaka ayopirotaiyini, iri akimiyitaari ikaatzi anitapiintayitatsiri kitiiyyiriki. Ontzimatyyi awitsikaantya, ankimisantayitai, atakotantya. Ankimitakotyaari jiwitsikaanta owayiri, ikithaatawo ashiriatatsiri iithaari. Ankimitakotyaari iijatzi jawintaawo ashironakitatsiri jamathaitawo, ari ankimityaari aaka awintaanaiyaawo awijakoshiriyitai.

⁹ Tii iro inkowiri Pawa jowasankitaayitai, aña ikowaki awijakoshiriyitai akimisantairi Awinkathariti Jesucristo.

¹⁰ Iriitaki kamawintakairi. Tikaatsi oitya ankamawitya, aririka añaaayitai, aritaki añaaayitairo asaikimoyitairi paata aririka impiyi.

¹¹ Ontzimatyii poimoshirinkantawakaiyaawo jiroka, witsikashiri pinkantayitya.

Ishintsithatziri Pablo kimisantanaatsiri

¹² Iyikiiti, pipinkathayitairi ikaatzi yotaayitaimiri janta, ari pinkimitairi ikaatzi jiwayitzimiri pikimisantairi Awinkathariti. Tima owanaa jiñaashintsitakowintaiyakimini.

¹³ Pitakoyitaiyaari piñiïro okaatzi jantzimoyitakimiri. Ontzimatyii pi-saikayitanai kamiitha.

¹⁴ Pishintsithayitairi pirantziiti. Ari pinkimitairi kaari ñaapiroshiriri, poimoshirinkantaiyaari, potzishiriyitairi kaari aawiyashiriwaitatsini ikimisantzi. Iro pisamawaitari jirikapaini.

¹⁵ Tii okantzi pimpiyatantya, iro pinkowapiintiri iiroka paapatziyawakaiya, ari pinkimitairi ikaatzi kaari pijyininkata.

¹⁶ Pinkimoshiritapiintaiyai.

¹⁷ Iiro powajyaantziro pamanamanaayitya.

¹⁸ Ontzimirika awijyimotimini, pimpaasoonkitiri Pawa. Tima irootaki ikowiri irirori antayitairi akimisantairi Jesucristo.

¹⁹ Iiro pomanonkawintawo jantakaimiri Tasorintsinkantsi.

²⁰ Tii okantzi pimanintayitiro ikamantantayitzi.

²¹ Iro kantzimaitacha ontzimatyii paminawakiro kamiithaini okaataki. Impoña pintyaaryoowintanairo onkaati kamiithashiritakaimini.

²² Okaatzi ikinkishiritari pashini atziri kaaripiro inatzi, iiro pantayitziro iirokaiiti.

²³ Nokowakotziri Pawa iikiro jiyaatakaatyiiro jowamiithashiriyitaimi, tima iriitaki kantakaawori asaikantayityaari kamiitha. Nokowakotziri jaa-maakowintimi maawoni, piwathaki, iijatzii pishiriki. Ari onkantya iiro otzimanta oitya ikantakoyiitaimiri paata aririka impiyi Awinkathariti Jesucristo.

²⁴ Tima tyaaryooshiripirori jinatzi irirori, aritaki jimatakairo.

Iwiyaantawori withataantsi

²⁵ Iyikiiti, pamanakoyitapiintaina naaka.

²⁶ Piwithatinari maawoni kimisantanaatsiri janta.

²⁷ Nokowi piñaanatiniri iijatzii jiroka nosankinari, tima iro ikowiri Awinkathariti.

²⁸ Onkamintha inishironkayitaimi Awinkathariti Jesucristo janta. Ari onkantyaari.

APITTANAINTSIRI JOSANKINATZINIRI PABLO TESALÓNICA-JATZIITI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinat zimirori jiroka notsipatari Silvano ipoña Timoteo. Notyaant zimiro janta Tesalónica-ki pashiiti pikaataiyini jashiyitaimi Pawa iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

² Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa, isaikakaayitaimi kami-itha. Ari inkimitaimiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

Jaminakotairi paata Pawa kaaripiroshiriri impiyairika Cristo

³ Iyikiiti, okowapirotatya nompasoonkitakopiintaimi Ashitairiki Pawa, tima iikiro piyaataakaanakitziro pikimisantayitanaki. Iikiro piyaataakaanakitziro iijatzi pitakoyitawakaanaka.

⁴ Irootaki noshiritapiintant zimiri aririka napatotaiyaani notsipayitari pashini iyikiiti, nokantaiyini: “Iikiro jiyaataakaatziro ikimisantaiyini Tesalónica-jatzi, okantawitaka antawoiti ikimaatsiwaitaiyani jowasanki-taitziri”.

⁵ Ari oñaagantari tampatzika ikanta Pawa jiyakawintantzi. Okimiwait-akawo jiwitsikaantatyiyaami Pawa inkini impinkathariwintimi. Irootaki pikimaatsiwintantayitakawori iroñaaka.

⁶ Iro tampatzikatatsiri iijatzi inkimaatsiyitakaiyaari Pawa ikaatzi kimaat-siyitakaakimiri iiroka.

⁷ Irooma maawoni aakaiti, akaatzi akimaatsiniintayitakawo, otampatzikatzi impinayiitai paata aririka impiyi Awinkathariti Jesús, inkinapai inkitiki intsipayitaiyaari maninkariiti tzimatsiri ishintsinka,

⁸ inkimitapaatyaari ipaampaporinthatzi paampari. Ari jowasankitaayi-itairi kaari yotairini Pawa, kaari kimisantaironi Kamiithari Ñaantsi tsika ikinkithatakota Awinkathariti Jesucristo.

⁹ Iriitaki atsipitaiyaawoni japiroyiitairi, ari inkantaitatyaani impiyashitaiya, iiro jiñi iro ishintsinka Awinkathariti.

¹⁰ Tima paata aririka impiyi, impinkathatawairi kamiithashiriyitaintsiri, iyokitzi inkantaiya. Ari pinkimitatyaari iijatzi iiroka, tima pikimisantairo nokamantakimiri.

¹¹ Irootaki namanakoyitapiintant zimiri iirokaiti. Nokowakotziri pimonkaayitanyaariri tsika inkantayitya ikaatzi jiyoshiiyitairi. Nokowakotziri jaawiyashiritakaayitimi pimayitanyaaawori kamiithayitatsiri pikimisantai.

¹² Iro impairyaitanyaariri Awinkathariti Jesucristo pipinkathatakaan-tairi, impoña impinkathatakaantaimini irirori. Iri Pawa nishironkataini aaka iijatzi Awinkathariti Jesucristo.

2

Jiñaayitairi owaaripiroshiritantaniri

¹ Iyikiiti, nonkinkithatakotimiro okantakota antsipatai yaari Pinkathari Jesucristo, aririka impiyi paata.

² Tii nokowi pinkinkishiritashiwaitya piñaajaanti aritaki piyaa Awinkathariti. Kimitaka iro pikinkishiritaiyakarini piñaajaantzi iro

nokinkithatakotakimiri, piñaajaantzi iro nosankinatzimiri jiyotakaakinari Tasorintsinkantsi.

³ Aña tii ari onkantya, ñaa jamatawitzimikari. Tima aririka impiyi paata, itanatyaaowo imaamaniitiri Pawa, impoña jiñaayiiti owaaripiroshiritantaniri jiñaiti iijatzi jiiyiitziri “Otomi Piyashiwaitaantsi”.

⁴ Kisaniintantaniri jinatyí, inkowi janaantapaaki inkimitakaityaari ipinkathaitziri Pawa janta tasorintsipankoki. Impoña inkanti: “Pawa ninatzí naaka”.

⁵ Aritaki nokamantayitakimiro jiroka nosaikimotantapaintzimiri.

⁶ Piyotaiyini iiroka iita otzikakiriri kaari ikoñaatsitanta owaaripiroshiritantaniri, apa inkoñaati paata aririka imonkaapaititapaatyaarika.

⁷ Aritaki antawaitaki imananiini owaaripiroshiritantaniri. Iro kantzi-maitacha tzimatsi otzikaapiintakiriri, irojatzi paata joñaagantantatyaariri,

⁸ aripaiti jiñaitiri owaaripiroshiritantaniri. Tima aririka impiyi Awinkathariti, ishintsinka japirotantaiyaariri jowamaapairi, apa intasonkakiri.

⁹ Jirika koñaatatsini paata, inkimitakotapaatyaari Satanás. Ari ontzimaki ishintsinka, owanaa jamatawitantí aririka intasonkawintantayiti.

¹⁰ Tzimatsi manintayitakirori inkimisantairomi tyaaryoori ñaantsi, iroowitaka jawijakoshiritantaiyaarimi. Iriiyitaki piyashitaachani jamatawitantakiriri owaaripirotantaniri.

¹¹ Iriitaki kantakaiyaawoni paata Pawa inkimisantantaityaariri owaaripirotantaniri.

¹² Irootaki jowasankitaayitanyaariri inkaati thainkawaitatsini, tima owanaa ithaamintakawo jantayitakiro kaaripirori.

Jiyoshiitaitakiri awijakoshiritaatsini

¹³ Iyikiiti jitakotani Awinkathariti, iikiro niyaatatzi naaka namana-manatakotapiintakimi nopaasoonkitziri Pawa. Tima pairani tikiraamintha jiwitsikaitzimi, aritaki jiyoshiitaitakimi pawijakoshiritai, irootaki pikimisantantaawori tyaaryoori, irootaki itasorintsishiritakaantaimiri Tasorintsinkantsi.

¹⁴ Iriitaki otyaantakinari naaka nokinkithatantakimirori Kamiithari Ñaantsi, onkini piñiuro paata ipinkathayitaimi ikimiitairi irirori Awinkathariti Jesucristo.

¹⁵ Ari okanta iyikiiti, ontzimatyí pintyaaryoowintairo okaatzi niyotaakimiri nosaikimotantapaintzimiri. Ari pinkimitairo iijatzi okaatzi nosankinatzimiri.

¹⁶ Onkamintha jitakoyitai Awinkathariti Jesucristo, iijatzi Ashitairi Pawa. Iri kimoshiritakaapiintaini, irijatzi nishironkayitairi ishinitaantairori okaatzi kamiithayitatsiri.

¹⁷ Onkamintha inthaamintashiritakaapiintaimi, iri tyaaryooshiritakaimini iijatzi, iro piyaatakaantyaawori pikinkithatakoyitanairo kamiithari iro pantayitanairi iijatzi.

3

Impinkathayitiro iñaani Pawa

¹ Iyikiiti, pamanatakoyitapiintaina naaka niyaatakaantyaawori nonkinkithatakotiri Awinkathariti, ari onkantya impinkathatantaiyaariri pashinijatzi atziriiti, inkimitaimi iiroka.

² Pamanapiintaiya iiro jowasankitaantana kaaripiroshiriri, tima tii maa-woni inkimiyitai aaka akimisantayitzi.

³ Iro kantzimaitacha tyaaryoori jinatzi Awinkathariti, ari jaawiyashiritakaayitaimi, iri kimpoyaawintimini iiro ikitsirinkantzimi owaaripiroshiritantaniri.

⁴ Iri Awinkathariti yotakaakinari ari piyaatakaatyiiro pantayitanairo niy-otaayitakimiri, tima pikowaiyakini pantiro.

⁵ Nokowakotziri Awinkathariti inkinkishiripirotakaimiro tsika okanta jiktakotzimi Pawa. Intyaaryooshiritakaimi pinkimitakotantyaariri Cristo.

Ontzimatyii antawaiyitai

⁶ Iyikiiti, tziatsi ikowiri Awinkathariti Jesucristo nonkantimiri: Tii okantzi paapatziyaari pirawaitapiintachari kimisantzinkari. Tii jimatziro okaatzi niyotaakimiriranki.

⁷ Aña ontzimatyii inkimitinami naaka, tima tii nopirawaita nosaikimotantapaintzimiri.

⁸ Tikaatsi nonkamitimiri pimpashitina noyaari, aña nopinatzimiro maawoni pipayitanari. Nantawaitaki shintsiini, kitiiyyiriki iijatzi tsiniripaiti. Ari okanta tii piñaantaiyawoni iiroka pintziyina.

⁹ Aña tampatzika inawita pimpayitinami noyaari, apa nantawaitaki shintsiini onkantya paminayitantinari, iro pinkimitakotantyaanawori tsika nokantaka naaka.

¹⁰ Tima iro nokantapiintakimiri nosaikimotantapaintzimiri janta, nokantzi: “Inkaati kaari antawaitatsini, iiro jowaa iijatzi”.

¹¹ Ari nokimaki ikantaitzi tziatsi pikaataiyini janta pirayitachari, tii ikowi jantawaiti, apa imaamanitantayitzi.

¹² Tziatsi iijatzi ikowakaanari Awinkathariti Jesucristo nonkantayitiriri jirikaati: “Iiro pimaamanitantzi, santzikoitiini pantawintiro powayityaari”.

¹³ Iyikiiti, ari pashi powiro pantapiintairo iiroka kamiithayitatsiri.

¹⁴ Tzimatsirika kaari kimisantironi jiroka nosankinatakimiri, iiro paapatziyanaari, iro jiñaantyaawori inkaaniwintawaitya.

¹⁵ Iro kantzimaitacha iiro pikisaniintziri, pinkaminaayitairi pinkimitakaantiri pirintzi jinatyi.

Iwiyaantawori tasonkawintaantsi

¹⁶ Tima iri Pawa kantakaawori asaikantayityaari kamiitha, nokowakotziri iri inimotakaimironi pisaikaiyini okantawitaka piñaayitiro onkaati awijiyimoyitimiri. Nokowakotziri intsipatimi.

¹⁷ Jiroka nosankinatajaantzimiri nakoki: Tima naaka Pablo withatzimiri. Irootaki namitapiintari aririka notyaanti nosankinari.

¹⁸ Onkamintha inishironkayitaimi maawoni Awinkathariti Jesucristo janta. Ari onkantyaari.

JITAKARI PABLO JOSANKINATZINIRI TIMOTEO

Withataantsi

¹ Naakataki Pablo osankinatzimirori jiroka. Jotyaantapirori Jesucristo ninatzi, tima irootaki ikantakaantziri owawijaakotairi Pawa itsipatari Jesucristo oyaatakoniintani.

² Iiroka nosankinatzeni Timoteo, nokimitakaantzimi notomi nowimi akimisantani. Inkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa iijatzi Awinkathariti Cristo Jesús, inkamintha jitakotimi, piñiirō pisaiki kamiitha.

Ikinakaashiitari jiyotaantaitzi

³ Pairani nawijantakari Macedonia-ki, noshintsithatanakimi pisaiki Efeso-ki, ari onkanta piyotaantyaariri saikayitatsiri janta, jowajyaantairo ikinakaashiyitakawo jiyotaantzi.

⁴ Ikinkithatakotashitawo kinkitharintsi, ikinkithatakotashitawo iijatzi tsika ikantayita pairani ichariniiti. Tii oñaagantziro jirokapaini okaatzi jantakiri Pawa onkanta ankimisantantaiyaariri, aña iro kantakaantakirori jiñaanaminthatawakaantari atziripaini.

⁵ Aryaajaini aaka aririka ayotaanti, akinkithatakotziro tsika ikantaita jitakotawakaita. Tima aririka ankitishiritanai, aririka ankinkishiritanairo tampatzikatatsiri, aririka ankimisantapirotanai, ari amatziro atakotanta.

⁶ Ari itzipinayitakiri jirikapaini, aminaashiwaitaka okaatzi ikinkithatakoyitzi.

⁷ Ikowashiwaitaka jiyotaantiro Ikantakaantaitani. Okantawitaka ishintsithatantzi jiyotaantayitzi, iro kantzimaitacha tii ikimathatsitawo irirori okaatzi ikinkithatakotziro.

⁸ Irooma aakaiti ayotzi imapiro okamiithataki Ikantakaantaitani, iro kantzimaitacha ontzimatyii ankimathatiro oita otzimantari jiroka.

⁹ Tima tii iri josankinayitini ikaatzi kamiithashiriyitaintsiri, aña iro jowasankitaayitiantyaariri: maamanitzinkariiti, piyathariiti, kaaripiroshiririiti, tsimainkatzinkariiti, thainkantaniiriiti, manintashiritantaniiriiti, owamaayitziiriri ashitariri, ashiryaantzinkariiti,

¹⁰ mayimpiriiti, antaminthatawakaachari ishiramparinkaki, noshikantaniiriiti, thiiyinkariiti, kamatawiririiti, ikaatzi otzikayitziirori ayotaantziro kamiithari.

¹¹ Tima inashita Kamiithari Ñaantsi owaniinkañaanitachari, irootaki ikan-takinari Pawa Tasorintsitatsiri nonkamantantairo.

Jantawairi Pablo

¹² Iriitaki Awinkathariti Jesucristo oshinchaashiritakinari. Iro nopaasoonkitantariri, tima jiyotzi aritaki tyaaryootakina, jotyaantakina nantawaitiniri.

¹³ Okantawitaka pairani ojiiki nopairyaashiwaiwitakari, noisaniintani nowiri, nowasankitaapiintakiri jashiyitaari, iro kantzimaitacha jitakotaana irirori. Tima tii niyowitawo okaatzi nantakiri, tikira nokimisantanaikiita.

¹⁴ Iro kantacha jirika Awinkathariti antawoiti jitakopirotakina, ari opoñaanakari nokimisantanaari Jesucristo, owanaa nitakotanaari.

¹⁵ Jiroka nonkantiri tyaaryoori inatzi, ontzimatyii inkimisantaitiro: Ipokaki Jesucristo jaka kipatsiki jowawijaakoyitairi kaaripiroshiririiti. Tima naaka anaayiwitakari maawoni nokaaripiroshiriwitaka.

¹⁶ Iro opoñaantari inishironkataana Jesucristo, tii isamaniintana okantawitaka naaka mapirowitakawori nokaaripirodzi. Tima tsika ikantaana naaka, ari inkantayitaiyaari pashini inkaati kimisantayitairini, ari inkantaitatyiiro jañaayitai.

¹⁷ Nokowi ari inkantaitatyiiro impinkathapiroyiitairi kantaitaachani Impinkathariti, Kañaaniri, Kaari Koñaanitatsini. Ari onkantyaari.

¹⁸ Notomí, Timoteo, tzimatsi nokowiri nonkamantimiri. Ari onkimityaawo okaatzi ikinkithatakaitakimiri pairani. Iro nonkamantantimiro pinthaamintashiritantyaari piyaatakaairo piñaashintsipirotya kamiitha,

¹⁹ iikiro piyaatakaanakityiiro pinkimisantanaki, iikiro pinkinkishiritanakityiiro tampatzikatatsiri. Tima tzimayitatsi owajyaantakirori. Okantawita ikimisantayiwita, ikimiwaitakawo impitaminkakotatyiiyaami.

²⁰ Ari ikimitakari Himeneo iijatzi Alejandro. Iriitaki noshinitakiri jowashironkaayitairi Satanás, ari onkantya jiyotantyaari iiro ipairyaashiwaitantari Pawa.

2

Ikinkithatakoyiitziro amanamanaataantsi

¹ Jiroka nitawatyaari noshintsithatimiri: Ontzimatyii pamana manaataiya, pinkowakowintanti, pinkantakowintanti, pimpaasoonkiwintairi maawoni.

² Pamanakoyityaari pinkathariiti. Pamanakotyaari iijatzi maawoni jiwariiti pisaikayitantyaari kamiitha, pinkathatasorintsi pinkantya, tampatzikashiri pinkantya iijatzi.

³ Irootaki kamiithatatsiri maawoni jiroka. Irootaki ikowiri Pawa owawijaakoshiritairi.

⁴ Tima ikowatzi Pawa maawoni jawijakoshiriyiitai, ikowi iijatzi jiyotakoyiitairo tyaaryoori ñaantsi.

⁵ Jiroka tyaaryoori ñaantsi: Apaani ikanta Pawa. Apaani ikanta kantakowintziriri atziri janta Pawaki. Iriitaki Cristo Jesús.

⁶ Iriitaki pinakowintakairi maawoni ikamawintakai, ikimakoitairo inintapaitapaaki Pawa.

⁷ Irootaki ipairyaantakinari naaka Notyaantapiroriti, iri otyaantakinari nonkinkithatakaayitairi atziri kaari ajyininkayita, niyotaayitairi inkimisantayitairo tyaaryoori ñaantsi. Tima imapirotatya.

⁸ Tsikarika japatoyiitapiintya, nokowiri shirampariiti jamanamanaayitaiya, tzinaawako inkantya ikimitapiinta. Iro kantzimaitacha kitishiri inkantayitya, iiro ikisawaita, iiro iñaanaminthatawakaawaita.

⁹ Ari onkimitanaiyaari tsinaniiti iiro oñaaminawaita onkithaatyawo owaniinkatachari, apaawaitiri kiriiki amanantayitiri othatani poriryaayitatsiri, oñaawinawaityaawo owaniinkatiro oishi.

¹⁰ Aña iro amiyitaiyaari antayitapiintairo kamiithayitatsiri. Tima irootaki kamiithatatsiri antayitziri tsinani kantapiintatsiri: “Naaka, pinkathatasorintsi ninatzi”.

¹¹ Aririka jiyotaantaiti, owakimpita onkantayitya tsinani, onkimisantanti.

¹² Tii noshinitakaantziro iyotaantayiti tsinani, tii noshinitakaantziro ojiwatiri shirampariiti iijatzi. Apa owakimpitayitya.

¹³ Tima iri Adán jitaitaka pairani jiwitsikayitakiri, iro impoitapaintsiri Eva.

¹⁴ Kaari Adán jamatawiitakiranki, aña iro tsinani jamatawipiroitaki irojatzzi antantakawori kaaripirori.

¹⁵ Iro kantzimaitacha, tsinaniiti, tima irootaki owaiyantaatsiri, ari onkantaki awijakoshiriyitai iikirorika iyaataakaanakityiiri onkimisanti, itakotantya, tyaaryoopiroini onkamiithashiriyiti.

3

Tsika inkantayitya jiwariiti

¹ Tyaaryoo inatzi nonkantimiri: Tzimatsirika kowatsini ijiwatiri kimisantzinkariiti, ari okamiithatzi okaatzi ikowiri jantiri.

² Ikaatzi jiwayitatsini ontzimatyii inkamiithashiriti, iiro itzimayitzi iitya kinkithatakowaitirini, inkinayityaawo iina, kimpoyaawaini inkantya, jantayitapiintiro kamiithari, impinkathatakaantya, joimaayitantaniti ipankoki, yotaantaniri inkantayitya.

³ Iiro ishinkitapiinta, iiro ikisapiinta, aña itakotaniri inkantya, tsinam-pashiri jinatyi, iiro inintapiintashitari kiriiki.

⁴ Jiyoti ijiwayitairi saikapankotziriri, pinkatha inkantanti jowaiyani, iiro ipiyathawaita.

⁵ Tima atziri kaari yotironi ijiwatakaanti ipankoki, ¿kantatsima ijiwawintiri ikaatzi kimisantanairiri Pawa?

⁶ Ari ikimitsitari owakiraatatsiri ikimisantzi, iiro okantzi ijiwatakaanti. Tima aririka jimatiro ijiwati, ari inkantakaapirowaitanantya, ari inkimitakotatyaari okaatzi awijyimotakiriri pairani kamaari.

⁷ Ikaatzi kaari kimisantatsini okowapirota ipinkathatairi jiwariiti. Tima iirorika ipinkathatakaanta jiwari, ari jiñaakiro inkinkithatakowaitaitiri, iro-jatzi jamatawitantatyaariri kamaari.

Tsika inkantayitya imitakotziriri

⁸ Ikaatzi imitakotziriri jiwatziriri kimisantzinkariiti, ontzimatyii impinkathatakaantya, awintaani jowayitiri iijatzi, iiro ishinkitapiintayita, iiro inintapiintashitari kiriiki jaapithatantiri jojyiñaayitiri.

⁹ Okowapirota jiyotakoyitairo okaatzi akimisantairi, kaari jiyotakowiita pairani.

¹⁰ Onkantantyaari atziri jimitakotiri jiwariiti, ontzimatyii iñaantaitawatyaari kantatsiri jimatiro, aririka iñaantaitatyaari kantatsi jiyaataairo.

¹¹ Ari onkimiyityaari iijatzi tsinani ontzimatyii ompinkathatakaantya, iiro okinkithatakotantashiwaita, kimpoyaawaitani onkantya, ontyaaryoowintayitanairo maawoni.

¹² Inkaati imitakotantatsini inkinayityaawo iina, ijiwatakairi kamiithapiiroini jowaiyani iijatzi saikapankotziriri.

¹³ Aririka imatanairo, pinkatha jowaitiri, ari jiyotairo jawintaashiritya inkinkithatakotairo tsika okanta ikimisantantaariri Cristo Jesús.

Imapiro okamiithataki akimisantziri

¹⁴ Nokowataiki niyaatimi shintsipaiti noñiimi. Iro kantacha nitawatyaawo nosankinatimiro jiroka,

¹⁵ aamaashitya iirorika niyaatsita, nonkamantsitimiro tsika ikantaita isaikaitzi jashiyitai Pawa. Tima akaatzi jashiyitai Kañaaniri Pawa, akimitanaawo okantaranki tzinkamitsipirori, aakataki otzinkamitanaa ikinkithayiitziro tyaaryoori ñaantsi.

¹⁶ Imapiro otyaaryootzi okaatzi akimisantairi, tii jiyotakowiitawo pairani tsika ikantaita ipinkathatasorintsitaitzi. Jiroka akimisantziri: Jatziritzimotantaki Pawa,

Iri oñaagantakiriri Tasorintsinkantsi ñaapirori jinatzi.
 Iri maninkariiti aminayitakiriri,
 Iri ikinkithatakoyiitairi pashinijatziki atziri.
 Iri ikimisantaitziri jaka kipatsiki,
 Iri tzinagaachari jowaniinkawoki.

4

Ikinkithatakotaitziri ookawintironi ikimisantawita

¹ Iro kantzimaitacha, jiroka ikantairi Tasorintsinkantsi, ikantzi: Paata, ari jiñaitaki ookawintironi ikimisantawitairi, iro inkowanaki inkimisantayitiro jiñaani kamaari, jamatawantziri.

² Jiyotaawaitashitanyaaawo thiiyinkari kaari iroopirotatsiri, iiro ikimairo jowashiriniintakotyaawo jantayitziri, jampashiri ikantaka. Inkimityaawo okantaranki imatataitzi itagaita iyaampawathatakaantzi iiro akimairo kat-siri.

³ Iiro ishinitakaantziro jaawakaitya, intzitakaantiro okaatzi jowayitairi. Tii okamiithatzi jiroka. Tima aakaiti akaatzi akimisantayitairi Pawa, ayotairo tyaaryoori, jiwitsikayitakairo owanawontsi. Ishinitakairo irirori owayitaiyaawo jirokapaini, ampaasoonkiyitairi.

⁴ Tima okaatzi jiwitsikayitakiri Pawa, kamiitha inayitaki. Tikaatsi oitya apaawaitantyaawori, aña ontzimatyii ampaasoonkiyitairi añaayitziro okaatzi ipayitakairi.

⁵ Tima aririka amatakiro okantziri jiñaani Pawa amanamanaatakoyitaawo okaatzi ipayitairi, ari intasonkawintakiro.

Antawaitanainiriri kamiitha Jesucristo

⁶ Iroorika piyotaantaki jiroka, pimatanaatziro pantawaitainiri kamiitha Jesucristo. Pimonkaatanaatziro okaatzi pikimisantairi, pimatanaatziro okaatzi jiyotaayitakimiri.

⁷ Powajyaantayitairo kinkitharintsipaini kaari iroopirotatsini, irootaki amitapiintashiwitakari antawopiroriiti okinkithayitziro jiroka. Aña ontzimatyii piñaashintsishiritanaiya piñaantyaawori pipinkathatasorintsitai.

⁸ Tima okamiithatzimowitai iijatzi añaayitziro añaashintsiiyitya koñaawoini awathaki, aña iro kamiithapirotataitatsi añaashintsishiriyitanaiya añaantyaawori ankitishiripiroyitai. Tii iro antantayitawori jiroka onkantya anintaawaitantyaari iroñaaka iiniro añaayitzi, aña, iijatzi añaairo paata anintaawaitaiya aririka añaagai.

⁹ Tyaaryoo inatzi jiroka ñaantsi, ontzimatyii maawoni ankimisantayitairo.

¹⁰ Irootaki añaantayitawori añaashintsiiyita, shintsiiini antawaiyitzi, tima oyaakoniintani owiri Pawa tsika itzimi kañaanitatsiri. Kantatsi jowaw-ijaakoshiritairi maawoni atziriiti, iriitaki jowawijaakoshiriyitai inkaati kimisantairini.

¹¹ Irootaki jiroka piyotaantayitairi, ñaashintsi pinkantantiro.

¹² Tii nokowi inthainkimawaitaitimi pimainaritziri. Aña ontzimatyii poñaagantiro tsika pikantanaa pikimisantai, ari onkantya inkimitakotantaitimiri. Ontzimatyii paamaakowintyaawo okaatzi piñaawaiyitziri, iijatzi okaatzi pantayitiri. Itakotani pinkantanti, tyaaryooshiri pini, kitishiri pinkantanaiya.

¹³ Shintsitha piñaanatapiintayitainiri atziriiti Osankinarintsipirori, pinkinkithatapiintairo, piyotaantapiintairo, irojatzi piñaantatyaawori nariitaimi janta.

¹⁴ Pinkinkishiritiro ikinkithatakotakimi pairani jiwariiti, ari okanta itasonkawintantakimiri jotzimikapatzii totantzimiro jako. Ñaa papaatzirokari itasonkawintaimi Pawa pimatantaawori jiroka.

¹⁵ Ñaashintsi pinkantawintanaiyaawo, onkantya jiñaantaitimiri iikiro piyaataakaanakitziro pimatanaikiro.

¹⁶ Paamaakowintayitaiya iiroka tsika pikantayitanaa, pinkinkishiritakotyaawo kamiitha onkaati piyotaantayitairi, onkaati pantayitiri iijatzi. Aririka pimatakiro pintyaaryoowintairo, aritaki piñiuro pawijakoshiritai, iijatzi inkimiyitaiyaari ikaatzii piyotaapiintakiri.

5

Antiniriri pashinipaini

¹ Tii okantzi pishintsithatiri antaripirori, kamiitha piñaanayitiri. Iro kamiithatatsi paapatziyaari pinkimitakaantiri iriirikami piwaapati. Ari pinkimিতairi mainariiti, paapatziyaari pinkimitakaantiri iriirikami pirintzi.

² Ontzimatyii paapatziyaawo antawopirotsiri, pinkimitakaantiro iroorikami pinaanati iiroka. Ari pinkimitairo mainawopaini, paapatziyaawo, iiro poshiritawo pimaamaniwaitiro pinkimitakaantiro iroorikami pitsiro.

³ Pitakotyaawo kamatsiri oimi tsika otzimi mapirotzirori okowityaanintzi.

⁴ Irooma apaani kamatsiri oimi, tzimayitatsiri iintsiti, osaripaini, iritaki aminironi jimitakoyitiro, ontzimatyii impiyataiyaawo jaamaakowintaiyaawo okimitaakiri pairani iroori jantaritankari irirori. Irootaki ikowiri Pawa antayitairi.

⁵ Irooma apaani kamatsiri oimi matzirori osaikawaitzi apaniironi, awintaiyaari iroori Pawa, aakowintyaawo amanamanaatya onkowakoyitairi.

⁶ Irooma onthaamintashiwaitanatyaaarika onintakaanikiini jirokapaini, tii aña kamiithapiironi, kimitawaitaka onkamakityiimi.

⁷ Pishintsithatiro omayitantaawori nokantakiri, ari onkantya iiro otzimanta inkinkithakoitirori.

⁸ Tzimayitatsi kaari aminironi iyyininkayitiri. Iri owatsipirotakirori kaari aminaironi owaiyantakiriri. Ikimiwaitana jowajyaantakityiironi ikimisantzi. Iri mapirokitanakirori janaanakiri ikanta kaari kimisantatsini.

⁹ Jiroka kowachari josankinatakoitantaawori kamatsiri oimi antawaitainiri Cristo: Ontzimi onkaati 60 osarintsiti, kinatani owapiintakiri otsipatari,

¹⁰ kamiithashiri okanta ikimakoitziro, aamaakowinta okantziri owaiyani, oimaantzi opankoki, aapiintakiri kamiitha kimisantzinkari, nishironkatani owapiintziri ashironkainkari, imatapiintakiro okaatzii kamiithayitatsiri.

¹¹ Irooma kamatsiri oimi kaari antawotakonatsini, iiro josankinatakoitziro. Iiro okantapirota antawaitainiri Cristo, tima iiniro onkowi ayi otsipatari.

¹² Aririka omatakiro ontsipatya, ari inkantakowaitaitakiro, tima tii imonkaatziiro okaatzii okantawitakari antirimi.

¹³ Aritaki ompiratanatyaawo iijatzi, onkinayiti pankotsipainiki, onkinkithawaitakotantayiti, akawaitantashitya.

¹⁴ Irootaki nokowantari aayitai otsipatari kamatsiri oimi kaari antawopirotsini, owaiyantayiti, osaikiita opankoki antawaiti. Ari onkantya iiro itzimanta iitya kiyimawaitironi.

¹⁵ Tima tzimayitatsi matakirori, antawaitashitakawo ikowiri Satanás.

¹⁶ Ikaatzi kimisantzinkari ñiirori ijyininka ikami oimi, ontzimatyii jimitakoyitiro. Ari onkantya iiro jiñaantawo ikaatzi ikimisantaayini, iñaashintsityaawo jimitakotiro. Apa jimitakoyitiro matzirori oñiirori okowityaawaitzi.

¹⁷ Ontzimatyii impinayitairi jiwatakaantatsiri ipinkathayitzi. Iri impapiroyiiti kinkithatakaantapiintatsiri, iijatzii ikaatzi yotaantapiintatsiri.

¹⁸ Irootaki okantakotziri Osankinarintsipirori:
Aririka pantawaitakairi piratsi, tii okantzi intajyaaniintawaiti.
Jiroka okantziri iijatzii:

Apaani antawaitatsiri ipinayitzi.

¹⁹ Apaniroinirika ikanta atziri kankotziriri apaani jiwari, iiro pikimisantziri. Irooma inkaatirika apiti, iirorika inkaati mawa tsika itzimi ñaakotakirini jantakiro kaaripirori, ari okamiithatzi inkimisantaitiri.

²⁰ Iikirorika jantaitatyiiro kaaripirori, payiri tsika ipiyotaita pishintsithatiri, ari onkantya inthaawantaityaari, iiro jimatantayitawo.

²¹ Noshintsithatzimi pantiro jiroka. Tima aririka pimatanaairo, iiro piñiirori pimaakitanti jiyotzi Pawa nokantzimiri. Jiyotsitawo iijatzii Jesucristo, jiyotsitaka iijatzii maninkariiti ikaatzi jiyoshiitakiri.

²² Tii okantzi pathawaityaawo potzimikapatzii totantyaawo pako ijiwatan-taityaari. Tima aririka jiyoitiri jantakiro kaaripirori, kimiwaitaka iirokami kantakaashityaawoni. Aña ontzimatyii pinkitishiritai iiroka.

²³ Tii apa pirapiintiro jiña, iro kamiithatatsi pirori kapichiini kachori, ari piñaakiro pishintsiti pimantsiyawaiwita.

²⁴ Tzimatsi atziri, tikiraamintha jiyakawintaitziriita jantakiro kaaripirori, maawoni ikimakoyitakiri. Tzimatsi pashini iijatzii kaari jiyotakoitzi jantzirorika kaaripirori, apa inkimakoitiri paata.

²⁵ Ari okimitari iijatzii, tii jimanakotapiintziro atziri jantayitiro kamiithari. Irooma aririka jantiro kaaripirori, ari inkowapiintawitya jimanakotya, iro kantzimaitacha ari inkimakoitakiri.

6

¹ Ikaatzi jompiraitari ontzimatyii ipinkathatairi ompiratariri. Iro nokantantari, ari onkantya iiro itzimanta iitya kinkithatakowaitaini, akan-takaantzirikari Pawa.

² Apaani ompirataari ñiirori jompiratariri kimisantatsiri, iiro okantzi inkantashiriwaiti: “Iro pikimitakaantana ompirataari, tima iyiki nowanaimi”. Aña okowapirota jirika ompirataari jantawaipirotiniri tyaaryoopiroini, jittakotani jowiri, tima kimisantzinkari jinatzi. Ontzimatyii piyotaantairo jiroka, pishintsithatantairo.

Kitishiritakaantatsiri ipoña inimotaantsi

³ Aririka impoki nashityaawoni inkinkithatakaanti, kaari kimityaawoni okaatzi jiñaaniyitakari Awinkathariti Jesucristo, jinashitapaatyaawo iijatzii inkinkithatakotiro pinkathatasorintsitantatsiri,

⁴ kantakaapirowainiri jinatzi, tikaatsi jiyoti. Apa ikowi añaanawintawakaantyaawo ñaantsi. Iro ompoñaantyaari asamawakaawaitya, amaamanitawakaawaitya, ankawiyawakaawaitya, ankan-takotawakaawaitya,

⁵ ankisaniintawakaapirowaitya. Iro jimayitapiintakiri kaaripiroshiriri kaari yotakotajaitironi tyaaryoori ñaantsi. Ikinkishirita jaantyaawo kiriiki jamawinawaitawo impinkathatasorintsitaitiri. Iiro okantzi paapatziyaari iirokaiti.

⁶ Aritaki okantzimaita, antawo impinawintayiiitairo paata apinkathata-sorintsitzi. Iro kantacha añaantyaawori impinayiiitai, ontzimatyii inimoyitai añaari tzimimoyitairi.

⁷ Tima pairani owakiraa atzimapaaki tii amapaaki tzimimotaini. Ari okantari iijatzi aririka ankamai, onkaati tzimimotaini iiro okantzi aanairo.

⁸ Tima otzimapiintzirika oyaari, otzimapiintzirika ankithaatyaaari, arita-paaki.

⁹ Iriima inkaati kowayitironi jajyaagantya, okaimashiryiiri inkaaripiroshiriti. Ikimitakowaitakari shirikachari iwirintsiki, aririka jantayitanakiro ikowashitari owaaripirotantatsiri, irootaki piyakaashitantachari.

¹⁰ Aririka jinintaitapiinti jajyaagantaitya, okimiwaitakawo iro ompar-ithatanatyaami kaaripirotantatsiri. Tzimatsi matakirori jinintayitziro jajyaagantya, jowajyaantanakiro ikimisantzi, okimiwaitakawo iriimi kimaatsi-takaawaitachanimi jowathaawaitaka apaniironi.

Pinkimitakaantiro powayiriwintatyiiromi pikimisantani

¹¹ Irooma iiroka, jashitaimi Pawa, powajyaantairo jirokapaini, pinkimitakaantiro pishiyapithatatyiiromi. Aña iro paminaminatapiintanai pintam-patzikashiriti, nishironkata pinkantanti, pinkimisantairi Pawa, itakotani pinkantanti, iiro pisamaniintantzi, tsinampa pinkantya.

¹² Iikiro pinkimisantanaaty, pinkimitakaantanakiro powayiri-wintanaatyiiromi kamiithayitatsiri. Pinkimitakaantanakiro iijatzi piñaashintsiwintatyiiyaawomi irojatzi paantatyaawori kantaitachani añaakagaimini. Iro ikowakaitakimiri piñiio añaantamintotsi, ari onkantya inkimayitantaimiri atziriiiti, pikantzi: “Nokimisantai”.

¹³ Tzimatsi noshintsithatimiri. Tima Pawa itzimi añaakaayitziro okaatzi tzimayitatsiri, jiyotzi nokantzimiri. Jiyotsita iijatzi Awinkathariti Jesu-cristo, kinkithatapiintakirori tyaaryootatsiri, irojatzi ikantapaakiriranki ja-gaitanakiri Poncio Pilato. Jiroka onkaati noshintsithatimiri:

¹⁴ Iiro pipiyathatawo ikantakaantaitziri, iiro powashiñaawaitziro, itzimikari kinkithatakowaitashitimini. Piyaatakaanairo iiroka irojatzi impiyantaiyaari Awinkathariti Jesucristo,

¹⁵ aririka jinintapaititaki Pawa. Tima apaniironi Pawa intasorintsitai, apaniironi ijiwatakaantairo maawoni tzimayitatsiri, apaniironi impinkathariwintairi ikaatzi pinkathariwintawitachari, apaniironi ijiwawintairi iijatzi jiwariwitachari iroñaaka.

¹⁶ Iriitaki ashitawori kantaitachari añaantarintsi, ari isaikatzi tsika oshipakiryaanipirodzi, irootaki kaari jariipirotantaitari. Tikaatsi atziri matakironi jiñiiri, iiro jimaitziro iijatzi. Imapiro ipinkathaitziri. Ari inkantaitatyiiironi impinkathariwintantai. Ari onkantyaari.

¹⁷ Ontzimatyii piyotaayitairi ajyaagantayitachari iroñaaka, iiro ikan-takaapirowaitanta. Iiro jawintaashiwaitawo jajyaagawo, tima iiro okantaitatyaani onkisotzimotiri. Aña ontzimatyii jawintaayitaiyaari Pawa, iriitaki matziro iithaamintakaapirotantzi.

¹⁸ Piyotaantairo jantayiiitairo kamiithari. Ikimita ajyaagantaniri otzimimopirowaitziri jajyaagawo, ari pinkimitanaiyaari iirokaiti ontzimimopirowaitaimi pantayitiri, iro pinkimitakaantanairimi pajyaagawo. Piyotaantairo inishironkaitantya, ayimatiri impashitantayitaiya.

¹⁹ Iroorika jimatanai jiroka, okimiwaitaka jowaantatyaawomi jajyaagawo inkajyaakaiyaari paata. Ari inkantaitatyiiro iñiio isaikai kamiitha.

Iwiyaantapaakawori ikantziriri Pablo jirika Timoteo

²⁰ Timoteo, pinyaaryoowintiro piyotaantairo okaatzi inishironkaitakimiri. Powajyaantairo okaatzi ikinkithatakoitziro kaaripirori. Powajyaantiro iñaanaminthatawakaantaitawo ikimitakaantawiitari iroopirori inatzi jiyotaniitari.

²¹ Tima tzimayitatsi mayitakirori, ikinashiwaiyitanaka, kimiwaitaka intzipinatatyimi. Onkamintha inishironkayitimi. Ari onkantaari.

JAPIITAIRO PABLO JOSANKINATZINIRI TIMOTEO

Withataantsi

¹ Naakataki Pablo osankinatzimirori jiroka. Jotyaantapirori Jesucristo ninatzi, tima iri Pawa kowakaakinawori nokinkithatakotairo ikajyaakaay-itakairi, jañaakaayitai Cristo Jesús.

² Iiroka nosankinatzeni Timoteo, itzimi nokimitakaanta nitakotani notomi. Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa iijatzi Awinkathariti Jesucristo, onkamintha jitakotimi, piñihiro pisaiki kamiitha.

Pikinkithatakotairi Cristo

³ Ari nokantapiintatya tsiniripaiti iijatzi kitiiyyiriki namanakoyitzimi, nopaasoonkitziri Pawa, itzimi nantawaitainiri, nimatakotairi ikimiyitaka nochariniiti tampatzikashiriri.

⁴ Aririka noshirityaawo piraawaitakaranki, owanaa nokowataiki napiitairo noñiimi, onkantantyaari nonkimoshiriti.

⁵ Owanaa nokinkishiritakotzimi tsika okanta poshiripirotantanakari. Tima iro itanakawo pisawo Loida, ipoñaanaka pinaanati Eunice. Niyotzi iijatzi ari pikimitanakari iiroka.

⁶ Irootaki napiitantzimiri nonkantimi: “Papiitairo powakiraatairo itasonkawintakimiri Pawa notzimikapatziiotantakimirowanki nako, pinkimitakaantairo joiyaitziri paampari intsiwakimataki”.

⁷ Tima Pawa tii ithaawashiritakaantzi. Apa ishintsishiritakaantzi, jitakoshiritakaanta, jiñaakoshiritakaanta.

⁸ Irootaki iiro pikaaniwintantawo pinkinkithatakotairi Awinkathariti, ari pinkimitainari naaka, iiro pikaaniwintakaana jomontyaawintaitanari Pawa. Aña iriitaki shintsishiritakaimini, pinkimitakotanakina naaka, noki-maatsitakowintawo Kamiithari Ñaantsi.

⁹ Iriyatzi owawijaakoshiriyitairi Pawa, iri iyoshiiyitairi atasorintsishiritantaari. Tii aaka matashityaawoni apaniroini, aña iri kowaintsi jantiro. Ari ikantaitatyaani pairani Pawa ikowapiintaki inishironkayitai Cristo Jesús.

¹⁰ Irootaki jimatakiri iroñaaka, ikoñaatakiranki Owawijaakotantaniri, Cristo Jesús. Iriitaki matakirori joitsinampairo kaamanitaantsi, jookapaintairo Kamiithari Ñaantsi, iro ayotantaari ari onkantaitatyaani jañaakaayitai.

¹¹ Irootaki jowantakinari naaka Notyaantapiroriti, iri otyaantakinari nonkinkithatakaanti, ipoña niyotayitairi iijatzi kaari nojyininkata.

¹² Irootaki iroñaaka noñaashiwaitantawori, tiimaita nokaaniwinta. Tima niyotzi naaka itzimi noshiritaari, niyopiotsita otzimimotziri ishintsinka onkantya iiro jowajyaantakaanawo ikowakaakinari nantainiri irojatzi paata kitiiyyiriki impiyairika.

¹³ Ari pinkimitanaiyaari iiroka, pimatakotinawo tsika okanta pikimakina nokinkithayitaki, piyaatakaairo poshiritya. Itakotani powanti, tima iro jan-tapiintanairi jashiyitaari Cristo Jesús.

¹⁴ Tima inampishiritantakimi Tasorintsinkantsi, iri tyaaryooshiritakaimini iiro powajyaantantawo tyaaryoori ikowakaakimiri piyotantiro.

¹⁵ Pikimayitaki iiroka tsika okanta jookawintawaitanakina Asia-jatzi. Jirikataki: Figelo ipoña Hermógenes.

¹⁶ Iro kantzimaitacha Onesíforo, owanaa jimitakotapiintakina irirori, tii ikaaniwintakotana joojowiitakina. Antawoiti nokowi inishironkatairi Pawa ikaatzí saikapankotziriri.

¹⁷ Tima iri kowakowatapaakinari jariitaka Roma-ki, irojatzi jiñaantapaakinari.

¹⁸ Iri Awinkathariti nishironkataiyaarini paata kitiiyyiriki impiyairika. Tima piyotaiyini iijatzi iiroka, owanaa jimitakotakina Onesíforo nosaikan-takari Efeso-ki.

2

Pinkimitakaantya iirokami jowayiriti Jesucristo

¹ Notomí, tima iri nishironkataimiri Cristo Jesús, ontzimatyii pintontashir-itai.

² Tima pikimakina tsika okanta niyotaantaki atziriritiki. Ontzimatyii piyoshiiyiti tsika inkaati tyaaryooshiriri matanaironi jiyotaanairi iijatzi pashini.

³ Aamaakowinta pinkantya pinkimaatsitakowintanaiyaari Jesucristo. Pinkimitakaantya iirokami jowayiriti.

⁴ Tima owayiritachari tii jiñiitzi jantanairo antawairintsi jantayitapi-intziri kitiiyyiriki. Aña ontzimatyii jitapaintyaawo ikantakiriri ijiwariti.

⁵ Kantatsi iijatzi pinkimitakotyaari ipinaitziri anaakotantatsiri ishiyaiyani. Tima antawoiti jiñaashintsityaawo. Iro kantacha jimatantyaawori janaakotanti ontzimatyii jantiro jamitapiintaiyarini jiñaashintsitya. Irooma inkowimi jamatawiyaatanti inkini janaakotantimi, iiro ipinaitziri.

⁶ Kantatsi iijatzi pinkimitakotyaari pankiwairintzi. Tima iriitaki itapi-intawo jowayitawo okithoki iwankiri.

⁷ Ontzimatyii pinkinkishiritakotiro nokantayitakimiri. Tima iriitaki Awinkathariti kimathatakaapirotaimironi maawoni.

⁸ Pinkinkishiritakotiri Jesucristo icharinitakari David-ni. Tima añagai irirori ikamawitaka. Irootaki jiroka Kamiithari Ñaantsi nokinkithatakotairi.

⁹ Irootaki nokimaatsitakowintari iroñaaka, noñaantawori joojowaitaitana jomontyaitakina, ikimitakaantaitakina naakami ashiryaantzinkari. Irooma iñaani Pawa iiro jimataitziro joojoitiro.

¹⁰ Iro namawitantakawori maawoni jiroka, okantakaantziro nitakotari jiyoshiitairi Cristo Jesús jowawijaakoshiritairi ñaayitaironi kantaitachari añaamintotsi, tima owaniinka onkantya.

¹¹ Jiroka tyaaryoori ikantaitaki:
Aririka ankamakotakiri Cristo, ari antsipataiyaari jañaakaayitai.

¹² Aririka amawiwainitaki, ari ankaatairi ampinkathariwintanti.
Irooma aririka ankantayiti: “Tii noñiiri”. Ari inkimitaayitairi iijatzi aakaiti.

¹³ Tiirika añaawityaawo ankamaiwintyaari, ikamaiwintai irirori. Tima ari jashi jowatziiro irirori, tii ipashinitanitzi.

Pinkimityaari antawairyaantzi antakirori kamiithari

¹⁴ Piyotaantairo jiroka. Pishintsithatantiro ikowakaantapirotziri Pawa: Iiro iñaanaminthatawakaashitawo ñaantsiyitatsiri kaari iroopirotatsini. Aña kantatsi onkantzimoniintakaiyaari kimironi.

¹⁵ Ontzimatyii piñaashintsitya potampatzikatanairo ñaantsi tyaaryoori, inkini inkanti Pawa: “¡Kamiithataki pantakiri!” Pinkimitakotyaari antawairyaantzi kaari tzimatsini oitya ikaaniwintakotyaari.

¹⁶ Powajyaantairo iiroka iñaaniyiitari kaaripirori. Ari opoñaari ithainkata-sorintsitantaitzi.

¹⁷ Okimitakotawo owawathatanta ampathaawaiti. Irootaki awijiyimo-takiriri Himeneo ipoña Fileto.

¹⁸ Ikinakaashiwaitanakawo irirori jiyotaantziro tyaaryoori, ikantaki: “Kaari tyaaryoori añaayitai aririka ankamayitaki, aña ogyakaawontsi inatzi, aritaki añaashirinkayitakai aakaiti owanaa akimisantanaari Awinkathariti.” Tima okaatzi jiyotaantawitakari jowajyaantakaakiri ikaatzi ikimisantawitanaa.

¹⁹ Iro kantacha, okimiwaitakawo Pawa jowatzikatyiimi iroopirori itzinkami, ari jiwitsikakimi ipanko. Ipoña jontarikakotaki apiti osankinatachari kantatsiri: “Jiyotziri Awinkathariti ikaatzi jashiyitari”. Impoña: “Inkaati pairyaagairini Cristo, ontzimatyii jowajyaantairo kaaripirotsiri”.

²⁰ Janta antawoitiki ipanko, kimiwaitaka tzimayitatsimi owaniinkatachari kowitzipaini, shipakiryaa okantayita nishironka jowayitziro. Tzimayitatsi iijatziki kowitzi jiwitsikaitziro kipatsinaki, iijatziki inchatonaki kaari inishironkapirotzi.

²¹ Aririka ankitishiriyitanai, ari ankimitaiyaawo kowitzi inishironkatziro ashitawori, ikowapiintzi jowantayityaawo. Tasorintsishiri inkantakaanai Pawa, aamaakowinta ankantya antayitainiri kamiithayitatsiri.

²² Intaina powayitairo inintashiwaitari mainariiti, pinkimitakaantiro pishiyapithatatyiiromi. Aña iro pinintapiintanaki pinkamiithashiriyitai, oshiritani pinkantya, itakotani powanti, kamiitha pisaikakaantayiti, pintsipayitaiyaari kitishiriri pairyaayitairiri Awinkathariti.

²³ Ontzimatyii powajyaantayitairo piñaaniyitawo kaari opantawo, tima iro opoñaantari ikisawakaantayitiri.

²⁴ Irooma aakaiti jompirayitai Pawa iiro okantzi amatiro añaanaminthatawakaiya. Aña ontzimatyii anishironkashiritanti, ayimaniinta ayotaantai, tsinampashiri ankantya,

²⁵ shipitashiri ankantya ankaminaayitiri kisaniintairi, aamaa ari impiyashiritakairi Pawa, ari jiyotakotairo tyaaryoori.

²⁶ Ari onkantya inkimitakotantyaariri omathaataro iwirintsi, tima ka-maari ompiratakari, ishintsiwintziri jantayitiniri ikowakaashitari irirori.

3

Tsika inkantaitya isaikayitai paata iwiyaantapaatyaawoni kitiiyiri

¹ Ontzimatyii piyoti, paata iwiyaantapaatyaawoni kitiiyiri antawoitiki ompirintsitzimoyitai.

² Jiroka inkantayitya atziriiti: Apaniirorini inishironkapirowaitya, impiyotashiwaityaari iiriikiti, inkantakaapirowaitya, iiro ipinkathatantzi, inkawiyantawaiti, piyatha inkantiri ashitariri, iiro jiyotziro impaasoonkitanti, thainkatasorintsitaniri jinatyii,

³ iiro jitaakoniintanta, iiro ikowanitzi impiyakotanti, thiiyakotani inkantya, iiro jomaantakaawo inintashiyitari, owatsinaantaniri jinatyii, owanaa inkisaniintiro kamiithayitatsiri,

⁴ pithokashitaniri jinatyii, iiro jiñaakonita, asagaawintawaitani jinatyii, iro inintapirotiri ikowashiyitari anaanakiro ikowakaawitariri Pawa,

⁵ ari inkimiwaityaarimi pinkathatasorintsitaniri, ithainki otzimimotziri Pawa ishintsinka. Iiro pitsipayitari iiroka.

⁶ Ari jimatakiro jirikaiti isaikapankotanti, jamatawiyitakiro tsinaniiti shipitashiriri, ikinkishiritakaayitawo antawoitiki okaaripiroshiritaki, ontzimatyii awintaiyaari jirikaiti, irojatzi ompoñaantyaari ayimawaitanakiro onintashiriwaitziri iroori.

⁷ Irootaki aminaminatapiintantyaari iyopiroti, iro kantzimaitacha tii iyopirotakotzimaitawo okaatzi iroopirotatsiri.

⁸ Iro jimatakiri pairani Janes itsipatakari Jambres, tii inimotziri jan-takiri Moisés, ari ikimitakari jirika atziriiti amatawitantaniri, tii inimoshir-itziro okaatzi iroopirotatsiri. Kaaripiroshiriri jinayitzi, jaminaashiwaitaka okaatzi ikimisantayiwitari.*

⁹ Iiromaita jimatziro, ari jiyoyiitairi aminaashiwaita okaatzi jantziri, ari inkimitakotaiyaari owakiraa akinkithatakotakiri.

¹⁰ Irooma iiroka, pinkimitina naaka, okaatzi niyotaantziri, tsika nok-inakairo, oita nokowiri, oita noshiritari, namatsinkawintanta, itakotani nokantantzi, kinatani ninatzi,

¹¹ owatsinaari ninaki, ikimaatsitakaawaitaitakina, okimita awijyimotaki-nari Antioquía-ki, Iconio-ki, Listra-ki. Tima ojiyiki ikimaatsitakaawiitakina, iro kantacha jowawijaakowintapiintakina Awinkathariti.

¹² Ari onkantya, jowatsinayiitairi maawoni jashiyitaari Cristo Jesús kowanaatsiri impinkathatasorintsitaniti.

¹³ Iriima kaaripirori atziriiti amatawitantaniri iikiro jimapirotatyiiya, jashiminthatyaawo jamatawitantapiinti, jimaitsityaari irirori jamataw-itaitiri.

¹⁴ Iro kantacha iiroka, kiso powiro okaatzi piyotakiri, otzimi pawin-taanaari. Tima piyotzi iita yotaakimirori.

¹⁵ Tima pitanakawo iinta piryaanitanaki piyotakotairo Tasorintsitatsiri Osankinarintsi. Ari piyotairi aritaki pawijakoshiritai aririka pawinta-gaiyaari Cristo Jesús.

¹⁶ Tima maawoni Osankinarintsipirori, iri Pawa tasonkashiryaantakirori josankinaitantakawori. Iro jiyotaayiitantari, iro ishintsithayiitantari inkam-inaantaiti, iro jotampatzikayiitantari, iro iñaantayiitantari inkini inkami-ithashiriyiiti.

¹⁷ Ari jiñihiro ikaatzi jashitaari Pawa jiyopiroshiritairo jantayitairo maa-woni kamiithari.

4

Pikinkithatakotairo ñaantsi

¹ Jiroka noshintsithatimiri pantiro. Jiyotzi Pawa nokantzimiri, jiyot-sitawo iijatzi Awinkathariti Jesucristo, intzimi iyakawintairini maawoni añaayitatsiri, ikaatzi kamayitaintsiri iijatzi. Tima irootaintsi inkoñaatai ipinkatharitapai.

² Pinkimi nonkantimi: Okowitya piwitsitya inkini pikinkithatakotairo jiñaani, tii apa pikinkithatakotairo aririka onkamiithatzimotimi, aña ontzi-matyii pimatiro iijatzi aririka pinkowiinkatakoti. Aririka piyotaanti, ontzi-matyii potampatzikatanti, shintsitha pinkaminaanti, piñaashintsithatanti, ñaa pithaattyawintzirokari aririka pimayitanairo jiroka.

³ Tima paata, iiro ikowaitai inkimisantaitiro tampatzikari okaatzi piy-otaantayitziro iroñaaka, aña impiyotapaatya pashini yotairini, ari jami-naashiwaitaari inkantayiti: “Ari, kamiithataki jantayitiro jinintashiyi-itari”.

⁴ Iro ompoñaantyaari impiyashiyiitiro inkimisantairo ikinkithatashiyiitari, jowajyaantanakiro ikimisantziro iroopirotatsiri.

* **3:8** Ikinkishiritakoitziri Janes ipoña Jambres jyiripiyaari jinaiyini, Egipto-jatzi jinatzi. Tima pairani Moisés jaantaariri Israel-mirinkaiti, jirika jyiripiyaariiti ikimitakotari Moisés, jiraantsitakairo jiña, ikoñaatakaayitaki iijatzi ojiyiki majjiro.

⁵ Irooma iiroka, ñaakotani pinkantya, pamawitanairo awijyimotimini pintzimpookayitiro Kamiithari Ñaantsi, ontzimatyii pimonkaatiro maawoni onkaati pantanainiriri Awinkathariti.

⁶ Tima naaka, kimitaka irootaintsi nompiyakotya, ari nonkimitakotyaawo isakoitapiintziro imiriitari aririka intagaitiniri Pawa, aritaki sakotzimataka imiriitari.

⁷ Tyaaryooshiri nokantapiintaka, okimiwaitakawo nimatakiro antawoiti nomankiyapiintatya. Okimiwaitakawo iijatzi aritaki nimatakiro nanaantzi nariitya janta tsika iwiya noshiyi.

⁸ Irootaki okimitantakawori iri Awinkathariti owayitakironi amathairintsi impayitairiri inkaati tampatzikashiriri. Tima Tampatzikashiri jinatzi irirori Awinkathariti, iri yotantapaatsini imapirorika ikamiithashiriitzi, aripaiti impainawo nashi naaka. Tii apaniroini naaka, ari inkimtaayitairi iijatzi inkaati kaari samaniintachani joyaakoniintziri impiyi.

Apaniroini ikantaitziri Timoteo

⁹ Nokowapirotataiki paminaminatiro tsika pinkantya pimpokantyaari no-saikira naaka.

¹⁰ Tima jookawintanakina Demas, aña okaimashiritairi irirori isaawijato. Jataki janta Tesalónica-ki. Iriima Crescente ikinakiro Galacia-ki. Ari ikimitakari Tito ikinaki Dalmacia-ki.

¹¹ Apaniroini Lucas saikanaintsi itsipatana jaka. Irootaki nokowantari pimpoki iiroka pintsipatatyaari Marcos, aritaki jimatakiro irirori jimিতakotina.

¹² Tima notyaantakiri Tíquico janta Efeso-ki.

¹³ Aririka pimpokanaki iiroka, pamainawo nowiwiryaakominto nookanakiriranki Troas-ki osaiki ipankoki Carpo. Nokowi pamainawo iijatzi maawoni nosankinayitani saikatsiri janta.

¹⁴ Jirikaranki Alejandro, ashiropakori oñaashirinkapiintakinari, jowasankitaatyiri Awinkathariti.

¹⁵ Irijatzi paamaakowintya iiroka, tima tii inimotziri okaatzi nokinkithatakoyitakiri owanaa ikisawintakinawo.

¹⁶ Tima owakiraa jaayitakinranki naaka isaiki pinkatharintsi nonkinkithatakotakiro okaatzi ikantakoitakinari, tikaatsi tsi-patanatyaanani, ithonka ishiyapithatanakina. Iro kantacha, tii nonintziro naaka jowasankitaawintaitiri jiroka.

¹⁷ Aña itsipashiritakina Nowinkathariti, iriitaki ñaapiroshiritakaakinari. Iro nimatantakawori nokinkithatakairi maawoni, ari okanta ikimathatantakinari iijatzi kaari ajyininkata. Irootaki kaari jowankaitantana kajyikarimooki joyaana.

¹⁸ Iriitaki Awinkathariti kimpoyaawintakinari kaari jowashironkaitantana, iikiro niyaatakaatyiro irojatzi nariitantaiyaari ipinkathariwintantzi Inkitijatzi. Ari jashi jowaitatyiro irirori impinkathayitairi. Ari onkantyaari.

Iwiyaantapaakawori itasonkawintantaitzi ipoña withataantsi

¹⁹ Nokowi piwithatyaanari Prisca ipoña Aquila, ari pinkimtaakiri Onesíforo, iijatzi ikaatzi saikapankotziriri.

²⁰ Iriima Erasto, ari isaikapaaki irirori Corinto-ki. Ipoña Trófimo, naaka ookanakiriri Mileto-ki, jimantsiyawaitapaakitzi.

²¹ Ontzimatyii pinthaatyaati pariitantyaari nosaiki naaka tikira otyaawontsitana. maawoni akantayitairi jaka “iyikiiti”, jiwithataiyimini. Jirika ikaatzi withatzimiri: Eubulo, Pudente, Lino, opoña Claudia.

²² Nokowaki inampishiritantimi Awinkathariti Jesucristo, inishironka jowayitaimi. Ari onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI TITO

Withataantsi

¹ Naakataki Pablo otyaantzimorori jiroka, jompiratani Pawa ninatzi. Naaka Jotyaantapirori Jesucristo onkantya joshiritantaiyaari ikaatzi jiyoshiiyitairi Pawa, inkini jiyotairo iroopirotatsiri impinkathatasorintsitairo.

² Ari jiyoyitairi iriroriiti inkantaitatyiiro jañaayitai. Irootaki ikajyaakaan-takiri pairani Pawa tikiraamintha jiwitsikiro kipatsi. Tii jamatawitantanitzii Pawa.

³ Okanta jinintapaititaki, joñaagantaka Pawa Owawijaakotantaniri. Iri-itaki kantakaantakirori ikinkithatakoitairo jiñaani. Jimatakina naaka iijatzi, jotyaantakina nonkinkithatakaanti.

⁴ Iiroka Tito notyaantzini nosankinari. Nokimitakaantzimi tyaaryoomi notomintaimi, atsipatawakaa oshiritaa. Onkamintha inishironkataimi Ashitairi Pawa iijatzi Awinkathariti Jesucristo, Owawijaakotantaniri, onkamintha jitakotaimi, piñiiro pisaiki kamiitha.

Jantayitiri antaripiroriiti ipoña jiwariiti

⁵ Iro nookantanakimiri Creta-ki pintampatzikayitanti, pamini antaripiroriiti jiwatirini oshiritachari, iro nokowakaakimiri.

⁶ Inkaati jwayitatsini ontzimatyii inkamiithashiriti, iiro itzimi iitya kinkithatakowaitashityaarini, kinatani jowiro iina, oshiritani inkantya jowaiyaniiti itzimikari kankakowaitirini piyathari jinatzi, ñaathawaitaniri jinatzi.

⁷ Tima iri Pawa jantawaitziniri jiwatziriri oshiritaniriiti, ontzimatyii jaa-maakowintya itzimikari kankakotirini kankakaapirori jinatzi, kishinkari jinatzi, shinkiryaantzi jinatzi, antantzinkari, ojiyityiiriri iiriikiti jaapi-thatantziri.

⁸ Aña ontzimatyii joimaantaniti ipankoki, jantapiintayitiro kamiithari, kamiitha inkinkishiritya, tampatzikashiri inkantya, pinkathatasorintsitaniri, jiñaakotanitya,

⁹ tyaaryooshiri inkantya joshirityaawo ñaantsi otzimi jiyotaayitakiriri, inkini jimatanaairo irirori jiyotaantiro tyaaryoopirori, inkini iijatzi jimonkatziyaari kaari yotaantironi tampatzikari.

¹⁰ Tima ojiyiki kowatsiri jiñaanaminthatantashiwaityaawo, jiñaawaitashiwaita, jamatawitantzi. Iri antayitakirori jiroka, iitashiwaitachari “Totamishi-taaniri”.

¹¹ Ontzimatyii poiyyikairi iiroka jiyotaantayitzi, tima ojiyiki ikompi-takaaka atziriiti ikaatzi isaikapankotaiyini. Jiyotaantashitawo jirikaiti kaari iroopirotatsiri, apa ikowashitaiyakani jaantyaawo kiriiki.

¹² Tima tzimatsiranki Creta-jatzi kamantantaniritatsiri, ikantakiranki: “maawoni Creta-jatzi, thiiyinkari ninatzi, kaaripirori, pirantziiti niyawair-intzi”.

¹³ Imapiro jiroka ikantakiri. Irootaki pishintsithatantyaariri iiroka, inkini inkimisantaitiro tampatzikari,

¹⁴ ari onkantya jowajyaantantyaawori ikimisantapiintziro ikinkithatashitari Judá-mirinkaiti, tima ishintsithatantaki jirikaiti jowajyaantaitiro tyaaryoori.

¹⁵ Irootaki akantapiintziri: Apaani kitishiritaintsiri, tikaatsi iitya owaaripiroshiritirini onkantawitatya iirorika ipinkawaitzi. Iriima

apaani thainkashiriri, kaaripiroshiritatsiri, tikaatsi iitya kitishiritakairini onkantawitatya impinkawaiwitya. Tima aritaki owaaripiroshiriwaitaka.

¹⁶ Iñaajaantzi jiyotakotairi Pawa. Iro kantacha, okaatzi jantayitziri, iro oñaagantzirori tii jiyotakotairi, aña Pawa oiyiki ipinkimatataikiri jirika. Tima ipiyathatapiintakari iijatzi jirika, tikaachaajaini apaani kamiithari jantiri.

2

Jiyotaantaitziro Kamiithari Ñaantsi

¹ Irooma iiroka, okowatya piyotaantairo okaatzi tampatzikatatsiri, jiroka okantakota:

² Kimpoyaawaini inkantaiya antaripiroriiti, impinkathatakaantya, inkinkishiritakotiro kamiithaini jantayitiri, jothotyiro inkimisantai, jitakotantai, inkisashiwainitaiya.

³ Ari onkimityaari iijatzi tsinani antawopiroriiti, opinkathatasorintsitantai, iiro okinkithatakotantashiwaita, iiro oshinkitapiintayita. Aña ontzi-matyii iyotaantayitairo okaatzi kamiithayitatsiri,

⁴ onkini ominthashiritakaayityaawo mainawoiti aapatziyaari oimi, iijatzi onkimitairi owaiyaniiti,

⁵ onkinkishiritakotyaawo kamiithaini antayitiri, kitishiri onkantya, antawairyaanto, pinkatha owiri oimiiti. Aririka omayitanairo jiroka, iiro ithainkawaitaitziro iñaani Pawa.

⁶ Ari inkimitanaiyaari iijatzi mainariiti, ontzimatyii inkinkishiritakoyitaiyaawo kamiithaini jantayitiri.

⁷ Irooma iiroka, pinkinkishiritya piyotaantairo tampatzikari, iro piñaantyaawori impinkathawintaitimiro pantayitakiri, ari jimatakoyi-itanaimiro.

⁸ Ari onkantya iiro itzimanta kijiymawintimironi pikantayitziri, aña pashiwinta inkantya kinkishiriwitachari inkantakotashitimi.

⁹ Ontzimatyii pishintsithayitairi ompirataari iiro ipiyathawaitari ompiratariri, aña jaminaminati jaapatziyaityaari, iiro jiñaanaminthatziri aririka jompiratyaari,

¹⁰ iiro ikoshiniintzi kapichiini, aña ontzimatyii joñaagantiro kamiithatatsiri jamiintaityaari. Irootaki jiñaitantyaawori owanaa okamiithapirotataitzi jiyotaantaitziro iñaani Owawijaakotairi Pawa.

¹¹ Tima Pawa joñaagayitairo owanaa inishironkayitai, iriitaki matironi jawijakoshiriyitaimi maawoni atziriiti.

¹² Iriitaki yotakaayitairori owajyaantantaawori athainkatasorintsitantzi, iijatzi okaatzi anintashiritziri. Aña kimpoyaawaini ankantya iroñaaka, tampatzikashiri anaty, apinkathatasorintsitantai,

¹³ aminawooki owairi oyaakoniintani. Tima irootaatsi inkoñaatai Jesucristo, iriitaki amaironi jowaniinkawo Owawijaakotairi, Pawa.

¹⁴ Iriitaki Jesucristo shinitashitainchari apaniroini jowamaitiri. Tima ikowatzi impinawintairo okaatzi akaaripiroshiriyitaki. Iro ikowairi inkishiritakaayitai, onkantantyaari jashiyitai irirori, ayimaniinta ankantya antayitairo kamiithari.

¹⁵ Irooyitaki jiroka, piyotaantayitairi. Pishintsithatantiro. Iro pinkaminaantyaariri. Irokataki jowaitaki pimonkaatakaantiro jiroka, ontzimatyii jantayitiro onkaati pinkantantiri.

3

Inishironka owamiithashiritairi

¹ Ontzimatyii pinkinkishiritakaapiintiri janta kimisantzinkariiti ipinkathayitairi pinkathariwintantatsiri pinampiki, iijatzi inkimitairi jiwariiti. Iiro ipiyathanitanta. Ayimaniinta inkantayitya jantayitanairo kamiithari.

² Iiro ikijyimatanaairi pashini, iiro jiñaanaminthatantashiwaita. Aña itakotan-tani inkantya, tsinampashiri jinaty iijatzi.

³ Pairani tzimatsi akantayiwita aakaiti, amasontzishiriwaitzi, apiyathawaiyita, tzipinashiri anayitzi, antayitziro añaamatashitari, iijatzi okaatzi anintakaashiyitari, owaaripirotopiintakiri pashini ayyininka, anintakoyitanti oiyitarika, amanintashiritanti, akisaniintawakaayita.

⁴ Iro kantacha imatakaranki inishironkayitai Owawijaakotairi Pawa, jita-koyitaari maawoni atziriiti,

⁵ ari jowawijaakoshiriyitairi. Iro kantacha tzimatsi oita jantantakawori, tii aakatajaantaki antashityaawoni apaniroini akamiithashiriyitai. Aña inishironkamachiitakai irirori. Ikimitakaantakiro iri kiwayitainimi, kimiwaitaka owakiraami intzimakaayitai Tasorintsinkantsi.

⁶ Tima okaatzi jantzimoyitairi Owawijaakotairi Jesucristo, iriitaki Pawa kantakaawori, jotyaantakairi Tasorintsinkantsi itsipashiripirowaitai okimiwaitakawo isakopirowaitakairimi.

⁷ Iro jantantakawori jiroka inkini añaayitiro ikajyaakaayitakairi, ari añaampiyaawo iroñaaka aritaki ankantaitatyaani añaayitai. Aritaki okanta, irootaki ikimitakaantairi kamiithashiri anatzi, tima nishironkatantaniri jinatzi irirori.

⁸ Imapiro inatzi jiroka okaatzi nokantakimiri. Irootaki nokowantari piyotayitairi ikaatzi awintaanaariri Pawa piyotakotanairo iiroka okowapirotatya jiroka, inkini jantapiintayitanairo kamiithayitatsiri. Imapiro okamiithataki jiroka, owanaa jinintaityaawo.

⁹ Irooma aririka iñaanawintawakaashityaawo tsika ikantakota itzimantayitakari pairani itakaantawori, iiro pimatsitawo iiroka posatikasatikawaitya, tikaatsi oitya, aminaantsi inatzi. Ari pinkimityaari iijatzi aririka iñaanawintawakaatsityaawo tsika okantakota Ikantakaantaitani.

¹⁰ Intzimirika owashiñaironi jiyotaantiro tyaaryoori ñaantsi niyotaantakiri pairani, iro ompoñaantyaari jowajyaantakairi oshiriwitanainchari, pinkaminaathatiri. Iikirorika jiyaatakaatyiro, papiitiri pinkaminairi. Iikirorika jiyaatakaatyiro iiro pishinitainiri jiyotaantai.

¹¹ Tima jiyotaitakiri jirika ipiyaatya, ikaaripiroshiriwaitaatzi. Apaniroini jiyakawintawaita.

Apaniroini ikantaitziri Tito

¹² Notyaantatyimiri Artemas. Iirorika notyaantzimiri irirori, kimitaka iri notyaantimi Tíquico. Aririka jariitatty pisaiki iiroka, nokowi pimpoki iiroka pintonkiyotina Nicópolis-ki. Ari nokowiri naaka nontyaawontsitakotiri janta.

¹³ Iriima Zenas yotakopirotzirori ikantakaantaitziri, ipoña Apolos, aririka impokimatanaki irirori, pimpawakiri paawiyiri iiroka, inkajyaakaiyaari impokanakirika.

¹⁴ Tima maawoni aakaiti, iiro asaikashiwaitanta, ontzimatyii anishironkatiri kowityaaniintawaitatsiri.

Iwiyaantawori withataantsi ipoña tasonkawintaantsi

¹⁵ maawoni jiwithatzimi tsipayitakinari jaka. Nokowi iijatzi naaka piwithatinari oshiriyitachari janta ikaatzi itakotanari. ¡Onkamintha inishironkayitaimi maawoni iirokaiti janta! Ari onkantyaari.

JOSANKINARI PABLO JOTYAANTZINIRI FILEMÓN

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinat zimirori jiroka. Tima jomontyaawintaitakinari naaka Jesucristo jaka. Iri notsipataka iyiki Timoteo nosankinat zimiro jiroka. Irokataki notyaantzini, Filemón, nitakotani nowimi, iiroka imitakotapiintakinari.

² Iro nosankinat zini Apia nokimitakaantaawo “tyootyo”, ipoña nosankinat ziniri iijatzi Arquipo tsipayitakairi añaashintsiyita. Irijatzi nosankinat zini kimisantzinkariiti ikaatzi apatotapiintachari pipankoki.

³ Onkamintha inishironkayitaimi Ashitairi Pawa, iijatzi Awinkathariti Jesucristo, kamiitha isaikakaayitaimi.

Jitakonka ipoña joshirinka Filemón

⁴ Aririka namanamanaatakoyitimi, antawoiti nopaasoonkitziri Pawa.

⁵ Tima nokimakotakimi itakotani powantzi, kinatani powiri Awinkathariti Jesús, ari pikimitairi iijatzi ikaatzi jashiyitaari irirori.

⁶ Iro namanakotantzimiri inkini paapatziyawakaayitaiya iirokaiti poshiriyitaa, pinkimathapirotanairo kamiitha okaatzi jantakaashiritaimiri Cristo Jesús pikimisantairi.

⁷ Iyiki, itako powapiintanairi iiroka oshiriyitanaachari, irootaki jiñaantakawori iriroriiti ithaamintashiripiroyita. Irojatzi oimoshirinkakinari iijatzi naaka, thaaminta nokanta.

Pablo ikantakowintziri Onésimo

⁸ Niyotzi iroñaaka, naaka jowawitaka Cristo nimonkaatakaimiromi onkaati pantairi.

⁹ Iro kantacha, apa nonkowakotashitimi kapichiini, tima niyotaki tsika pikanta pitakotanta. Pablo ninatzi naaka, antaripirotapaakina, jomontyaawintaitakinari Jesucristo.

¹⁰ Jirika Onésimo nokowaki paawakiri kamiitha. Iriitaki nokimitakaan takiri iriimi notomi, tima naakataki oshiritakaakari Cristo jomontyaitakina.*

¹¹ Tima ti opantawitari jirika, irooma iroñaaka iri opantzimotaimiri iiroka, ari inkimitzimotinari naaka iijatzi.

¹² Tima iijatzi notyaantaimiri Onésimo, itzimi nitakoniintari.

¹³ Ojyiki nokowawitaka intsipatinami naaka. Ari onkantakimi impoyaatimi iiroka jimitakoyitina jaka jomontyaitakina okantakaantziro nokinkithatakotziro Kamiithari Ñaantsi.

¹⁴ Aña iro kamiithatatsi, tikiraata nokimi pinkantina iiroka oita pikowiri, ti nokowi naaka noshintsiwintimi pantiro jiroka, iro nokowaki irokatajaan takanti kantatsini oita pikowiri pantiri.

¹⁵ Aamashitya irootajaantaki imatantakari ishinitaitziri jirika Onésimo ishiyapithatantakimiri pairani, ari okanta ikimisantantaariri Cristo irojatzi impiyantaiyaari intsipatapiintapaimiri iiroka.

* **1:10** Jiroka wairontsi Onésimo iñaaniki iriroriiti okimiwaitawo akantziri aaka: “Opantaari”.

¹⁶ Iro kantacha, ti apa pinkimitakaantairi pompiratani pikimiwitari pairani, aña pinkimitakaantairi iriimi pirintzi pitakopirotoni. Ari nokimitakaantakiri iijatzí naaka. Aña iiroka mapirotatitironi pitakopirotaiyaari pompiratari koñaawoini, irijatzi jompirataari iijatzí Awinkathariti.

¹⁷ Tima pikimitakaantakina iiroka, naaka pitsipatani, ari pinkimitairi iijatzí irirori paawakiri kamiitha, pinkimitakaantiri naakami paawakimi.

¹⁸ Tzimatsirika oita kaari jinimotakaimi, tzimatsirika oitya jiriiwitzimiri, pinkimitakaantiro naakami iriiwitimini.

¹⁹ Naakataki, Pablo osankinatajaantzimirori jiroka. Imapirotatya, ari-taki nompinataimiro jiriiwitzimiri. Añaajaantaki iirokataki iriiwipirotonari naaka nowawijaakoshiritakaantaimi

²⁰ Ari okanta iyikí. Nokowataiki inkantakaiyaami Awinkathariti paawakiri kamiitha Onésimo, tima irootaki inimoshiritinari.†

²¹ Iro nosankinatantzimirori jiroka niyotzi aritaki pimatakinawo, tima aritaki pimatakiro ari panaakaanakiro okaatzi nokowakotakimiri.

²² Nokowataiki iijatzí, paamaakowintina niyaatashitimi pisaiki iiroka, ari nomayimotapaakimiri. Iroorika pinkamitantakiri pamanakotina, ari ishinitakiro Pawa imatya.

Iwiyaantakawori jiwithatantaitzi ipoña itasonkawintantaitzi

²³ Ari jiwithatzimi Epafra, notsipatakari jaka jomontyaawintaitanari Cristo Jesús.

²⁴ Ari jiwithatzimiri iijatzí Marcos, Aristarco, Demas ipoña Lucas, iriitaki notsipatapiintakari jaka.

²⁵ ¡Onkamintha inishironkataimi Awinkathariti Jesucristo! Ari onkantyaari.

† **1:20** Kantakotachari jaka “paawakiri kamiitha Onésimo”, irojatzi ikantsitari: “Nokowataiki pimantzimotaina iiroka”. Tima ifaaniki iriroriiti iwairo inatzi Onésimo jiroka: “Opantaari”.

JOSANKINAYIITZINIRI HEBER-PAANTIRI

Pawa jotyaantakiri Itomi ikinkithatakotairi

¹ Pairani, ikowirika Pawa jiyotakairi achariniiti oityaarika, iri Kamantan-taniri amironi ñaantsi. Ojyiki japiipiintakiro Pawa, tzimatsi jimatakaayi-takiriri Kamantantaniriiti.

² Iro kantacha owakiraa iroñaaka, jotyaantakairi Itomi irirori inkinkithatakotairi. Tima iriitaki Itomi jiwitsikakaakiri pairani jiroka kipatsi, iriitaki jashitakaaka okaatzi jiwitsikayitakiri.

³ Iri Itomi ikimitakaakiri iriimi jowaniinkatani, shipakiryaa ikanta. Ari ikimiwaitakari tsika ikanta irirori Ashitariri. Tima shintsinkantsi inatzi jiñaanitikari, iro kaari inashiyitanta okaatzi jiwitsikayitakiri jaka kipatsiki. Aritaki jimonkaatapaintziro pairani imatantyaari inkitishiritakaantai, jatai inkitiki, saikapai jakopiroriki Ashitariri itsipatapaari ipinkathariwintantzi.

⁴ Ari opoñaanakari janaakotziri imaninkariti Pawa, antawoiti jiñaapirotakaitakari irirori.

Iri Itomi anaakoyitairiri maninkariiti

⁵ Tima ikantawairi Pawa:

Notomi nowimi iiroka.

Naakataki piwaapatitanaa iroñaaka.

Ikantawairi iijatzi:

Naakataki piwaapatitaa.

Irokataki notomintaa.

Tima Pawa tikaatsi apaani maninkari inkantiri kimityaawoni jiroka.

⁶ Paata aririka japiitairo jotyaantairi jaka kipatsiki itakawori itomintari, inkantayitai:

Inthaamintaiyaari maawoni imaninkariti Pawa.

⁷ Tzimatsi iijatzi ikinkithatakoitziri maninkariiti, jiroka ikantaitzi:

Iriitaki matakairiri imaninkariti inkimitakotyaawo tampiyainka.

Iriitaki matakairiri jotyaantaniiti inkimitakotyaarimi paampari.

⁸ Irooma aririka inkinkithatakotiri Itomi irirori, jiroka ikantzi:

Pawa, iiroka kantaitaachani pimpinkathariwintantai.

Ari pinkimitakotaiyaari pinkathariiti otzimimotziri jinchakiiri jimatantari ipinkathariwintantzi. Iro kantacha aña iiroka mataironi pintam-patzikashiritai aririka pimpinkathariwintantai.

⁹ Iiroka kowirori kamiithari, irooma kaaripirori owanaa owatsimaimi.

Irokataki isaipatziiitotai Pawa, pimpinkatharitantaiyaari. Iriitaki piwawani matakimirori.

Isaitantaimiro yiinkantsi ari pikimoshiritairi tima panaakoyitairi pitsitapi-intawitari.

¹⁰ Jiroka pashini ikinkithatakoitziri Itomi, ikantaitaki:

Pinkathari, owakiraa itantanakari pairani irokataki witsikakirori kipatsi.

Irokataki witsikajaantakirori inkiti.

¹¹ Jiroka okaatzi piwitsikakiri, aritaki apirotaiya paata, irooma iiroka ari pinkantaitatyaani.

Ari onkimitakotaiyaawo okaatzi piwitsikani paijatomawori kithaarintsi.

¹² Tima aririka ompaijatomawoti piithaari, pankowiimawotziro, paminai pashini owakiraari pinkithaatai yaari.

Ari pinkimitagairo paata iiroka piwitsikani kipatsi iijatzi inkiti.

Irooma iiroka ari pinkantaitatyaani iiro pipashinitantai.

Iiro papirotaa.

¹³ Ikinkithatakoitakiri iijatzi, ikantaitzi:

Pisaikapai nakopiroriki, ampinkathariwintanti, irojatzi paata nowasanki-taantyaariri kisaniintakimiri, aripaiti paatzikantaiyaari piitzi.

Tima tikaatsi maninkari inkimitakaantiri Pawa inkantiri jiroka.

¹⁴ Tima maawoni maninkariiti, apa jotyaantaitziri jimitakoyitairi atziriiti awijakoshiriyitaatsini.

2

Antawoiti owawijaakoshiritaantsi

¹ Ontzimatyii ankimisantiro okaatzi jiyotaakairi, onkantya iiro owajyaan-tantawo.

² Iiro owashiñaayitairo jotyaantaitantakariri pairani maninkariiti inka-mantantiro. Tima maawoni kaari owakimpitattyawoni inkimisantairo, jowasankitaitakiri ipiyathatakawo.

³ Aaka jimapiroiti jowasankitaiti, iirorika owakimpitatawo ikinkithatakoitziro antawoiti awijakoshiritaantsi, jitapaintari Awinkathar-iti Jesús ikinkithatakotapaintziro. Irootaki ikamantayitairi ikaatzi kimayitajaantakirori.

⁴ Iriitajaantaki Pawa yotakaayitakairori imapirotatya okaatzi ikaman-taitakairi, tima jimatakaantakiro itasonkawintantayitzi, joñaagakaantakiro kaari jiñaaitapiintzi, Tasorintsinkantsi antakaantakirori jiroka, ari imatajaan-takari ikowiri Pawa.

Matakirori jowawijaakoshiritantzi

⁵ Tii iri maninkariiti jimatakairi Pawa impinkathariwintairo tsika asaikay-itai paata, otzimi nokinkithatakotakimiri.

⁶ Aña atziriiti jinayiti mataironi paata. Tima ikantaitaki pairani:

¿Iriipirorima atziriiti pikinkishiritakotantariri?

¿Iitama pikowantari pinishironkayitairi?

⁷ Aña kapichiini iñiuro atziriiti tii janaakotantzi, iri maninkariiti anaakoniin-takiriri.

Iro kantacha, irootaatsi pamathaitairi inkini ipinkatharintsitai, otzimimo-tairi jowaniinkawo.

Iri anaakoyitaironi maawoni piwitsikani.

⁸ Pinkimitakagairi ikanta pairani aatzikiriri iisaniintani, jompirataiyaari maawoni.

Ari inkantakaayitaiyaari Pawa atziriiti, maawoni impinkatharintsitai tima tikaatsi apaani anaakotantaatsini. Iro kantacha, tikira jiñaayitziro atziriiti jiroka.

⁹ Iro kantacha, tzimatsi atziri jotyaantaitakiri, irijatzi ñaapaintzirori kapichiini tii janaakotantzi, iriitaki anaakotakiriri maninkariiti. Iriitaki nokinkithatakotzi Jesús. Tima iriitaki ñaakirori ikimaatsitaka irojatzi ikamantakari, ipoña jamathaitakiri ari okanta ipinkathayitantaariri, otzimimotairi jowaniinkawo. Irootaki ikamawintantakairi maawoni, tima antawoiti inishironkayitai Pawa.

¹⁰ Owanaa otampatzikatataiki tsika ikinakaakiro Pawa ishinitakiri Jesús inkimaatsiwaitya, ari jothotyaakaakiri onkaati jantiri. Tima Jirika, ashiy-itariri maawoni, kantakaantzirori itzimayitantari maawoni, irijatzitajaan-taki kimaatsitakowintaari ikini jowawijaakoshiritairi, ari onkantya intsi-patantataiyaariri maawoni itomiitari janta jowaniinkawoki.

¹¹ Jiroka okantakopirota, ikimitakaantai Jesús iririntzi, tima ari akaatziri awaapatitaari Pawa. Iwaapatitari irirori itasorintsishiritakaantzi, awaapatitaari iijatzi aakaiti itasorintsishiritakaayitai Jesús.

¹² Iro ikantantakari pairani:
Nonkinkithatakotaimi iiroka isaikayitzi nirintziyitaari,
Tsikarika japatotapiintaita, ari nonthaamintaimi nompampithagaiyini.

¹³ Ikantaki iijatzi:

Nawintaani nowairi Pawa.

Ipoña iijatzi ikantzi:

Jirika Naaka, notsipayitaari itomiiti Pawa ikaatzi ikimpoyaakaayitaanari.

¹⁴ Akantajaantayitaka aakaiti atziritzi, otzimi awatha, otzimi araani, ari ikantakari iijatzi Jesús irirori, iro jimatantakawori ikami. Aripaiti joitsinampaakiri kamaari. Tima otzimimowitattyaaari kamaari ishintsinka imaamani-tantariri kaamaniriiti.

¹⁵ Ari ikinakaakirori Cristo ikimitakaantaawo joimishitowaatyaimi athaawantawitawo kaamanitaantsi, okimiwaitakawo atziritanakityiimi kaamanitaantsi iro ashitayitakainimi.

¹⁶ Imapirotatya, kaari maninkariiti impokashitaki Cristo inishironkatairi. Aaka ipokashitaki, ichariniyitai Abraham-ni.

¹⁷ Irootaki jatziripirotantakari ikimitai aaka jirintziyitai, ari okanta jimatantakawori ikowapiintawitakari jimatiromi pairani Ompiratasorintsiipirori. Imapiro inishironkatantaki irirori, ityaaryootaki jimatantakawori, iri kantakaantakirori ipiyakotantairori Pawa akaaripiroshiriwitaka.

¹⁸ Tima atziri jinapaintzi Jesús ikimaatsiwaitapaintawo irirori inkaaripirotakaitirimi. Irootaki jinishironkatantairi aakaiti inkowaitimi inkaaripiroshiritakaitaimi.

3

Iri Jesús anaakotziriri Moisés

¹ Iyikiiti oitishiritaari, nonkantimi pikaatzi ikaimashiritaimi Inkitijatziri: Pinkinkishiritakotairi Cristo Jesús, iriitaki kimitakariri otyaantaari, irijatziri kimitakariri Ompiratasorintsiipirori.

² Jantziri otyaantaari ityaaryoowintziro ikantziriri otyaantziriri. Ari ikantakari iijatzi Jesús. Ikimitakotakari Moisés-ni, ityaaryoowintakiniri iyyininkapaini jashitari Pawa jiitaitziri “Inampipanko Pawa”.

³ Iro kantacha Jesús iri matzirori jiñaapirota janaakotziriri Moisés-ni, tima iriitaki witsikakiriri pairani. Iroowaitaki ikantapiintaitzi: “Pimpinkathaitiro nopanko”. Tima kaari pankotsi inkantakopiroiti impinkathaitiro, aña iri ipinkathaitzi ashitawori ipanko. Tima itzimi witsikirori pankotsi iri ñaapirotachari.*

⁴ Tima iri ashitawori pankotsi itzimi witsikakirori, iroowaitaki ikimitaakiro pairani Pawa jiwitsikantakawori maawoni.

⁵ Ikantaitaki:

Moisés tyaaryoowintakiriri iyyininkapaini jiitaitziri “Inampipanko Pawa”. Iro kantacha ikimitakomachiitakari ompirataari, ikinkithatakotairo onkaati awijatsini.

* **3:3** Iri Moisés kimitawori pankotsi, tima irijatziri iyyininka Judá-mirinka jiitaitziri “Inampipanko Pawa”.

⁶ Iriima Cristo, iriitajaantaki tomintariri ashitawori pankotsi, iriitaki ji-watairi ikaatzii ikimitakaantaitaari pankotsi. Ari ankaatairi jirikaiti jii-itaitakiri “Inampipanko Pawa” aririka antyaaryoowintairi, kiso owanairi irojatzi iwiyaantapaatyaawoni kitiiyyiri.

Jimakoryaaminto jashiyitaari Pawa

⁷ Jiroka ikantakiri Tasorintsinkantsi:
Pinkimairi jiñaawaitzi Pawa, ikantzi:

⁸ Iiro pikisoshiriwaitzi.

Pikimitarikari pithokashitakinari pairani jookimowaitakinawo iñaani otzishimashiki.

⁹ Ari ikowakaawitakinawo pichariniiti nowasankitairimi, jookimowaitakinawo iñaani,

Okantawitaka jiñaawitakawo nonishironkatakiri okaatzii 40 osarintsi.

¹⁰ Irootaki nokisantanakari,
Nokantaki: Ari ikantapiintatya itzipinashiriwaitzi,

Tii jantayitziro nokowakairiri.

¹¹ Noyatsimankakiini nokantanaki:

Iiro nariitakaayitaari nimakoryaamintoki.

¹² Iyikiiti, ñaa powajyaantzirikari Pawa, Kañaanitatsiri. Iiro pikaaripiroshiriwaitzi, iiro pithainkashiriwaitzi.

¹³ Iro kamiithatatsi pominthashiritawakaapiintya poshiritaiya. Pitataityaawoota onkantya iiro jamatawiitantzimi pantayitairo kaaripirori, irojatzi piñaantyaawori pinkisoshiriwaiti.

¹⁴ Iikirorika oisokiropirotanatyaari Cristo, irojatzi iwiyaantapaatyaawoni kitiiyyiri, aritaki añiïro intsipaminthayitai.

¹⁵ Irootaki ikantantaitari:

Pinkimairi jiñaawaitzi Pawa, ikantzi:

Iiro pikisoshiriwaitzi.

Pikimitarikari pithokashitakinari pairani.

¹⁶ ¿Itzimikama pithokashitakariri ikimataawitakawo iñaani Pawa? ¿Kaarima jirikaiti ijiwatakiri Moisés-ni ipoñaakagaari Egipto-ki?

¹⁷ ¿Itzimikama ikisapiintakiri Pawa okaatzii 40 osarintsi? ¿Kaarima antapiintakirori kaaripirori, ikaatzii apirotainchari otzishimashiki?

¹⁸ ¿Itzimikama ikinkithatakoitakiri ikantaitaki:

Iiro nariitakaayitaari nimakoryaamintoki?

¿Kaarima jirikaiti ikantaitakiri piyathariiti?

¹⁹ Ari añiïro oita kaari jariitakaantaari, iro kantakaantakirori tii ikimisan-taiyini.

4

¹ Iinitatsi ikajyaakaakairi aakaiti kimiwaitakawori jariitakaayitaimi imakoryaamintoki. Irootaki pimpinkathatantaiyaariri, otzimikari oitya otzikaawakimiri, iro iiro pariitanta.*

* **4:1** Jiroka imakoryaaminto, tzimatsi oiyakaawintachari jaka. Tima pairani, jimakoryaawintakiro Pawa jiwitsikantakawori kipatsi, ikimitakaantakiro “imakoryaaminto” jiroka 7-tapaintsiri kitiiyyiri jimakoryaantakari. Ikanta osamanitaki, ishitowayitai Judá-mirinkaiti janta Egipto-ki, 40 osarintsi ikinakinawaiyitaki, irojatzi jariitantakari kipatsiki ikajyaakaakiniriri Pawa. Irojatzi jiroka kipatsi jiiitaitakiri “jimakoryaaminto”. Iro oiyakaawintachari iroñaaka kimitawori “Jimakoryaaminto” kimisantzinkariiti, tima tzimatsi kantatsiri: “Iro inkiti jimakoryaaminto kimisantzinkariiti”. Tzimatsi pashini kantatsiri: “Iro ‘jimakoryaaminto’ jiroka awintaashiritaniri jowawijaakoshiritanti Pawa, tima tii okowajaanta iñaashintsiwaitaitya onkantya jawijakoshiritantaiyaari”.

² Tima akimairo aakaiti Kamiithari Ñaantsi, ari akimitaari ikanta acharini-iti pairani. Iro kantapainchari jirikaiti, tii jinintaimaitawo ikimakowitakari, tima tii jawintaashiritawo ikimawitakari.

³ Irooma aakaiti awintaakari, aritaki jariitakaayitai imakoryaamintoki. Jiroka ikinkithatakotakiro jimakoryaaminto, ikantaki:

Noyatsimankakiini nokantanaki:

Iiro nariitakaari nimakoryaamintoki.

Aña ithonkatakiro pairani Pawa jantawaitani owakiraa jiwitsikantakawori kipatsi.

⁴ Tima tzimatsi tsika okinkithatakota 7-tapaintsiri kitiiyyiri, ikantaitzi:

Jiroka 7-tapaintsiri kitiiyyiri, ari ipakaakiro jantawairi Pawa, jimakoryaaki.

⁵ Jiroka makoryaantsi irojatzi ikinkithatakoitziri, ikantaitzi:

Iiro nariitakaayitaari nimakoryaamintoki.

⁶ Ari okantari. Irootaki intzimantaiyaari makoryaashiriyitaatsini. Iriima pashini itayitakawori, tii jariiyita, tima tii ikimisantzi ikinkithawiitanari Kamiithari Ñaantsi.

⁷ Okanta awijanaki pairani oyyiki osarintsi, japiitairo Pawa ikinkithatakotairo pashini jimakoryaaminto, jiitairo “iroñaaka”. Irootaki josankinatakotairi David-ni, ikantaki pairani:

Pinkimairi “iroñaaka” Pawa jiñaawaitzi, ikantzi:

Iiro pikisoshiriwaitzi.

⁸ Aririka jimatakiromi Josué jimakoryaapirotakairimi pairani achariniiti, iirotya japiitairomi Pawa inkinkithatakotairo pashini jimakoryaaminto.

⁹ Ari ayotziri iinirotatsi oyyakaawintachari jimakoryaamintopirotaiyaari jashitaari Pawa.

¹⁰ Iro joyakaawintakiri pairani Pawa jimakoryaawintakiro jantawaitani ithonkakiro. Tima ari inkimiyitaiyaari makoryaashiriyitaatsini ari onthonkaiyaari jantawaitani.

¹¹ Ontzimatyii antyaaryoowintairo ariitantaiyaari amakoryaashiriyitai, oyyakoyitarikari piyathayitainchari pairani.

¹² Tima iñaani Pawa, añaakaanantiri inatzi, shintsinaani okanta. Okimitakawo osataamintotsi thoyimpiminitatsiri, tii oyyinkaakaanta owawiryaa-tonkitantzi irojatzi inthomai iipathantsiki. Imapirotzirori iñaani Pawa kimitawaitaka omokayinatatyaimi, irootaki yotakaantironi inkinkishiritaityaari, inkowashiritaitiri iijatzzi.

¹³ Ikaatzi jiwitsikakiri Pawa iiro jimatziro jimanapithatyaari iiro jiñaantaari. Aña Pawa jiyotakotairo maawoni antayitakiri, iriitaki aminakoyitaironi.

Iri Jesús anaakotziriri Ompiratasorintsipirori

¹⁴ Jirika Jesús, Itomi Pawa, iriitaki anaapirotakirori inkiti. Iriitaki ankimitakaantya Ompiratasorintsipirori. Irootaki oisokirotantyaariri awintaashiritaari ikimaitai akantaki: “Nokimisantairi Jesús”.

¹⁵ Tima Jesús ikimitaari Ompiratasorintsipirori, irootaki inishironkantanairi ontzimirika pomirintsitzimotaini. Tima pairani tzimawitaka ikowashiriwitakari irirori, ari ikimitakotakai añaayitziro awijyimotairi aakaiti. Tiimaita ikaaripirotapaintzi kapichiini.

¹⁶ Irootaki awintaantyaariri amanamanaataiyaari Jesús kimiwaitaka aashiritaatyimi tsika ipinkatharitai. Tima aritaki inishironkayitai, aririka ankowityaashiriwaiti.

5

¹ Tima Pawa owakiriri pairani atziri Jompiratasorintsipiroti. Iriitaki kankawintairini atziriiti kaaripiroshiriyitatsiri. Iri taayitaironi jashitakaitariri Pawa.

² Tima atziri jinaki jirika Ompiratasorintsitaari, otzimimotziri oita pomirintsitzimoyitariri. Irootaki jamatsinkawintantariri tzipinashiriwaitatsiri atziriiti pokashitziriri, masontzishiriyitatsiri iijatzi.

³ Jimatsitawo irirori itaawinta okaatzi jashitakaariri Pawa inkini impiyakotiniri ikaaripiroshiriwaitzi, jantziro ikimitaapiintziniri atziriiti.

⁴ Tikaatsimaita Ompiratasorintsitaari kantatsini: “iNaaka Ompiratasorintsitaari!”, aña Pawa matakairiri jompiratasorintsitantari, ikimitaakiri jowakiri pairani Aarón-ni.

⁵ Ari ikantakari iijatzi Cristo, tii ikowashitaka apaniroini inthaam-intakoityaari, inkantimi: “iNaaka Ompiratasorintsitaari!” Aña Ashitariri matakirori, ikantziri:

Notomi nowimi iiroka,

Naakataki piwaapatitanaa iroñaaka.

⁶ Ipoña ikantakari iijatzi:

Iiroka kantaitachani Pompiratasorintsitaariti,

Ari pinkimityaari ikanta pairani Melquisedec.

⁷ Tima pairani jatziritaaintzi Cristo, jiraaniintaka jamanamanaatakari Pawa, ikaimakaimataki shintsiini jamanari. Aña Pawa, otzimimotziri ishintsinka, ari onkantakimi jowawijaakotiri iiro jowamaantaitari. Tima Cristo pinkathatasorintsitaniri jinatzi, ikimisantakiri Pawa ikowakotakiriri.*

⁸ Okantawitaka Cristo iriiwitaka Itomi Pawa, ikimaatsitapainta, tima iñaakiro tsika okanta tii ipiyathataita.

⁹ Ikanta jimonkaatakaitakiri jantiri, ari imatakari jowawijaakoshiritairi inkaati kimisantairini, ari inkantaitatyaani jawijakotai.

¹⁰ Ari okantakari, Pawa Ompiratasorintsitakaariri, ari okimitakawo tsika okanta jompiratasorintsitakaakiri pairani Melquisedec.

Ikamantantaitziro aririka owajyaantiro awintaashiritari

¹¹ Tzimatsi oiyiki nokowawitari niyotaimiri tsika ikantakota jirika. Iro kantacha owanaa opomirintsita nimatimiro, tima kisoshiri pikantayitaka, osamani onkantya pinkimathatantyaawori.

¹² Tima osamanitaki, noñaajaantaki iirokataki yotaantanaatsinimi. Iro kantacha iinta okowa intzimi iitya yotaayitimini iirokaiti, irojatzi japiitaimiri itayitawori jiyotaantziro iñaani Pawa. Okimiwaitakawo tsika ikantaitziri ithotaitziri, tikira impaitiri tatsinaatsiri owanawontsi.

¹³ Ari pikantari iirokaiti, kimiwaitakimi iinchaaniki ithotaitziri, tima tikira piñaantapiintawoota kamiithashiritakaantatsiri.

¹⁴ Iriima owayitakawori tatsinaari owanawontsi, iriiwaitaki ñaantapiintakawori, tii opomirintsitzimotari jiyotziro otzimi kamiithatatsiri, otzimi kaaripirotsiri.

* **5:7** Jiroka ikantakiri Jesús, jamanamanaatakari Pawa, ikantzi: “Ashitanari, pishinitanarika, pinkimitakaantinawo pomishitowaatyinami iiro nokimaatsiwaitantawo onkaati nonkimaatsityaari. Iromaita pimatanaawo okaatzi nokowawitakari naaka, iro pimati okaatzi pikowakaakinari iiroka”. Jiroka ikinakaakiro Pawa ikimisantakiri Jesús ikowakotakiriri, jamawitakaakiri ikimaatsiyitakari, ishinitakiri inkamimotanti jañaakagairi iijatzi.

6

¹ Ontzimatyii niyaatakairo niyotaapirotimiro pashini tsika ikantakota Cristo. Tii okantzi napiipiintimiro piyotsitakari iirokaiti, okimitatya okantakota jiroka: Jowajyaantairo kaaripirori kaamanishiritakaantatsiri. Jawintaashiriitaari Pawa.

² Jiyotaayitakimiro iijatzi owiinkaataantsi, iijatzi otzimikapatziiitotaantsi, jañaakaayiitairi kamayitatsiri, jowasankitaayiitairi kaaripiroshiriri.

³ Irootaki aatakaantyaawori pashinitatsiri, inkamintha iri kowatsini Pawa.

⁴ Onkamintha iiro aminaashiwaita pikimakiri, itasonkawintaitakimi, inampishiritantakimi Tasorintsinkantsi,

⁵ piñaawitakawo okamiithatzimotzimi iñaani Pawa, iijatzi ishintsinka joñaagantairi paata.

⁶ Tima ikaatzi ñaawitakawori jiroka, ipoña jowajyaantairo, iiro jimatairo impiyashiritai jookantaiyaawori iyaaripironka. Kimiwaitakimi iriitakimi apiitaironimi impaikakotakaantairimi Itomi Pawa, kimitawaitaka iriimi thainkimawaitakirimi iijatzi ipiyotaiyani atziriiti.

⁷ Okimiwaitakawo owaantsi irinkapathatziro inkani, aririka impankitantyaawo, iroorika jyookanaintsini pankirintsi pinawontsitachari, iri Pawa tasonkawintakiriri pankitakirori.

⁸ Iroorika iyoshiitachani ojoyookanaki kitochii, inchashi, tii opantawo, katsimashiri inkantya pankitakirori, intaayiitairo paata.

⁹ Irooma iirokaiti, nitakoyitaní, niyotajaantzi iiro pikimitakotawo nojyakaawintakiri, tima niyotaiyini naaka pantanairo kamiithari owakiraa jowawijaakoshiriyiitaimi.

¹⁰ Tima Pawa tampatzikashiri jinatzi, iiro ipiyakotaimiro pantayitakiri iirokaiti, pitakoyitanaari ikaatzi pairyaayitairiri Irirori, iikiro piyaatakaatziiro pitakoyitari.

¹¹ Irootaki nokowakoyitaimiri, ari pinkantapiintatyi poñaagantairo pintyaaryooshiriyitai, irojatzi imonkaayitantaiyaari okaatzi poyaakoshiritaiyarini.

¹² Iiro pipirashiriwaita iirokaiti, aña iro kamiithatatsi pinkimitakotyaari ikaatzi jatakairori ikimisantanai, ikaatzi kamaitanaawori. Tima iriitaki aayitaironi ikajyaakagaitakiriri.

¹³ Tima pairani owakiraa Pawa ikajyaakaakiniriri Abraham-ni, tikaatsi anaakotirini Pawa ipairyaakiro iwairo, iri yotironi iijatzi imapirotatya imonkaawainiti. Aña iri pairyaachari apaniironi iwairo Pawa,

¹⁴ ikantakiri Abraham:

Imapiro nontasonkawintimi Naaka,

Imapiro nojyityiimiri Naaka pincharinityaari.

¹⁵ Tii jathawaawaita Abraham-ni, amatsinka ikantawintaka, jiñaakiro ikajyaakagaitakiniriri.

¹⁶ Tima aririka inkowapiinti atziriiti jiyoti imapirorika imatya ikajyaakagaitziriri, ipairyiuro iwairo anaakotziriri, ari jiyoyiiti imapiro jimonkaawainiti paata.

¹⁷ Ari okimiwitawo okaatzi jantakiri Pawa, ipairyagaa irirori imatantyaari ikajyaakaantakiri. Tikaatsi kantironi impashinitakairo okaatzi ikinkishiritakari jantiri.

¹⁸ Ari okanta otzimantanakari apiti kaari ikantayiitai impashinitakaayiitairo. Iro imatantari ayotai tii ithiiyanita Pawa, irootaki kimoshiripiro-

takairi aakaiti awintaashiriyitaari Irirori, ayotzi ari imonkaataiya oyaakoni-intziri.*

¹⁹ Iro oyaakoniintanka jojyakaawintaitziri jaka kimitawori tinari again-taatzirori antawoiti pitotsi iiro amaataanta. Ari okimitari oyaakoniintani, againtashiri owayitai. Irootaki kantakaawori ankimitakotantyaariri tyaat-siri jotantotaitantakawo tontamawotatsiri.†

²⁰ Ari añampiyaawo aakaiti kantatsi antyaayitai kimitakawori jiroka, aririka oyaatzishitanairi Jesús itzimi jojyakaawintaitakiri tyagaintsiri janta. Tima iri Jesús jojyakaawintaki pairani Melquisedec. Iriitaki Jesús Ompiratasor-intsipirori iroñaaka, ari inkantaitatyaani irirori.

7

Jompiratasorintsinka Melquisedec

¹ Tima Melquisedec, iri pinkathariwintantaintsi Salem-ki, jompiratasor-intsiti jinatzi Jinokijatzi Pawa. Iriitaki aawairiri pairani ipiyaawo Abraham-ni japirotakiri pashini pinkathari jowayiritari, itasonkawintawairi.*

² Irijatzi ipaki pairani Abraham-ni ajyaagawontsi okaatzi jaapithatan-takiri jowayirita. Tima Melquisedec, tzimatsi oiyakaawintachari iwairo. Jiroka itawori oiyakaawinta: “Pinkathari Kamiithashiriri”. Jiroka apiti-taintsiri oiyakaawinta iwairo ipinkathariwintantzi Salem-ki: “Pinkathari Saikakaantatsiri Kamiitha”.†

³ Tii jiyotaitziro iwairo ashitariri, tii jiyotaitzi iijatzi itzimi ichariniyi-tanakari. Kimiwaitaka tii otzimimi ipoñaantanakari, tsika ithonkaka iijatzi, ikimitakotakari Pawa, ari ikantaitatziro irirori Jompiratasorintsitaaritz.

⁴ Ari añiuro ñaapirori jinatzi Melquisedec. Tima Abraham-ni, achariniyi-taari aakaiti, iri ipaki pairani okaatzi jaapithatziriri pinkathariiti jowayiritari.

⁵ Iro kimitakawori okaatzi jantapiintayitakiri pairani Leví-mirinkaiti. Ipay-itziro apaani tzimimotziriri iyyininka ontzimirika 10, tima iro oshinitaantziri Ikantakaantaitani jantayitiro Ompiratasorintsitaari. Iro jamitaiyarini, tima irimirinkaiti jinatzi ichariniyitari Abraham-ni.

⁶ Iriima Melquisedec kaari ajyininkata a-Judá-mirinkatzi aaka, kaari ayotaajaitzi iita charinitariri. Iro kantacha, Abraham-ni, itzimi ikajyaakaapiroitakiniriri pairani, iriitajaantaki pakiri Melquisedec apaani kaatatsiri 10 jaapithatantakiri jowayirita. Ipoña Melquisedec itasonkawin-tanakiri Abraham-ni.

⁷ Imapirotatya ikantapiintaitzi: “Itzimirika tasonkawintantatsiri, janairi itzimi itasonkawintaitziri”.

⁸ Itzimirika ipayitziro apaani iitarika kaatatsiri 10 jaka kipatsiki, atziri jinayitzi, kaamaniri. Iriima Melquisedec, kimiwaitaka kañaaniri jinatyiimi irirori.

* **6:18** Tima tzimatsi apiti kantakotachari jaka kaari inkantayitzi impashinitakaayitairo. Jiroka itawori: “Pawa tii ithiyanita, aritaki imonkaatatya okaatzi ikajyaakaantakiri”. Jiroka apititanaintsiri: “Tikaatsi pashinitakaironi ipairyaka apaniirini iwairo Pawa, tima tikaatsi anaakotirini irirori”.

† **6:19** Iro ikinkithatakoyitzi tontamawotatsiri jotantotantaitawori tasorintsipanko, iro jiiyitzi tasor-intsisagaaki. Apa intyi Ompiratasorintsitaniri, tii jaakowintawo intyaapiinti. Iro ikantayitzi “ari janta joñaaganta Pawa”. Irootaki oiyakaawintawori inkiti tsika añiuri Pawa paata. * **7:1** Jiroka wairontsi “Salem” irootaki jiiitaitziri nampitsi Jerusalén pairani tikira jinampitawo Judá-mirinkaiti janta. † **7:2** Jiroka kantakotachari ipakiriri Abraham-ni pairani Melquisedec. Aririka jaapithatanti jowayirita Abraham-ni onkaati 10, apaani jashitakaatyaari Melquisedec. Ari ikantakiro maawoni jaapithatantakiri, ontzimirika 10, apaani jashitakaatyaari Melquisedec.

⁹ Irojatzi jantakiri Leví-mirinkaiti, ikaatzi ipashitapiintaitari. Aña kimi-waitaka iriitakimi pinakowintantatsinimi, tima irootaki jantakiri ichariniiti Abraham-ni,

¹⁰ itanakawo ipinakowintantaki ipashitakari pairani Melquisedec itonkiy-otantawaariri jowayirita. Tima tikiraamintha itzimaajaitzi Leví-ni, aritaki jantsitakawo Abraham-ni jiroka.

¹¹ Pairani, ikaatzi Ompiratasorintsitaari, ichariniiti Aarón-ni jinatzi, ikantayitzi “Leví-mirinkaiti”. Ari okanta Ikantakaantaitakiri. Iro kantacha jirikaiti Ompiratasorintsitaari, tii jimatajaantziro jowamiithashiritanti. Arimi jimatakiro, iirotya josankinatakoitaimi pashini Ompiratasorintsitaari kimitaariri Melquisedec, kaari charinitariri Aarón-ni.

¹² Imapiro itzimai pashini Ompiratasorintsitaari kaari icharinita Aarón. Irootaki ompashinitantaiyaari Ikantakaantaitani, onkantantyaari intzimai pashini Ompiratasorintsitaari.

¹³ Tima jirika ikinkithatakotaitakiri kimitaariri Melquisedec, kaari ichariniiti Leví-ni, pashinimirinkaiti jinatzi, kaari tzimaajaitatsini apaani ijyininka intzimi jompiratasorintsitaityaari.

¹⁴ Jirika kimitakariri Melquisedec, iri Awinkathariti Jesucristo, icharinitakari Judá. Tima pairani josankinariki Moisés-ni, tii oshinitaantsitzi jompiratasorintsitaariti charinitariri Judá.

¹⁵ Ari okoñaapirotziri ontzimatyii impoki pashini Ompiratasorintsitaari kimityaarini Melquisedec,

¹⁶ tii jompiratasorintsiwita inkimityaari okinkithatakotziri Ikantakaantaitani icharinitamachiini Leví-ni. Aña iri kimityaarini apaani tzimatsiri ishintsinka, kaari kaamanitatsini.

¹⁷ Tima iri ikinkithatakoitaki, ikantaitzi:

Iiroka kantaitaachani Pompiratasorintsitai,

Ari pinkimitaiyaari ikanta pairani Melquisedec.

¹⁸ Ari okanta, tima okaatzi Ikantakaantaitakiri, jowajyaantaitiri, tii imatziro owamiithashiritanti, tzimatsi kowityaachari.

¹⁹ Tima tikaatsi owamiithashiriti Ikantakaantaitani. Oztimimaita pashini poyaataawori, irootaki matakaayitaironi okaakishiritairi Pawa, tima iro oyaakoniintiri.

²⁰ Irootaki ikajyaakaakairi jiroka Pawa, tima iriitaki pairyaincha apaniroini iwairo jiyotaitantyaari imapiro imonkaatya.

²¹ Iriima Ompiratasorintsitaintsiri pairani, tii ipairyaajaita Pawa jowan-taitakariri jirikaiti. Iriima pashini, iri ipairyaawintaka Pawa, ikantaki: Naaka Pinkathari pairyaawintainchari apaniroini, tii noipithokanitziro noñaani.

Iiroka kantaitaachani Pompiratasorintsitai,

Ari pinkimityaari ikanta pairani Melquisedec.

²² Ari okanta, iriitaki iroñaaka Jesús yotakaayitairori imapiro imonkaataiya okaatzi jantzimoitakairi, irootaki anaakotakirori pashini itawitanakawori pairani ikajyaakaawakaitari.

²³ Tima oyyiki ikaawitaka pairani Ompiratasorintsiwitainchari, oyyiki poyaayitakariri iriroriiti. Ikamapiintayitaki jirikaiti, tii okantzi jiyaatakaairo jantayitirimi, aña intzimi pashini poyaatyaarini.

²⁴ Iriima Jesús, kañaaniri jinatzi irirori, iri kantaitachani Jompiratasorintsiti.

²⁵ Ari okanta, iri Jesús owawijaakoshiritapiintairi okaakishiritantaiyaariri Pawa, ikantakowintapiintai.

²⁶ Iriitajaantaki Ompiratasorintsitaari akowityaapirotakiri. Jiroka ikanta irirori: Itasorintsishiritzi, ikamiithashiritzi, ikitishiritzi, tii isaikimoyitairi kaaripiroshiriri, janaapirotairo inkiti.

²⁷ Jirika Jesús tii ikimitari Ompiratasorintsipirowitachari pairani. Tima aririka intaayitiniri atziriiti jashitakaariri Pawa, jitawo ikowakotziri Pawa impiyakotawakiri iyaaripironka irirori. Iriima Jesús jothotyaakiro maa-woni, jimonkaatakiro ishinitaka pairani apanirowni inkimitakotyaari jatsip-itakaani Pawa.

²⁸ Ikaatzi Ompiratasorintsitakaakiri pairani Ikantakaantaitani, atziri jinatzi, shipitashiriri, ikaamaniyitzi. Iriima Itomipirori Pawa pokaintsiri pairani awijaki oyyiki osarintsi, Jompiratasorintsitakaakiri Pawa ipairyaaka iwairo. Iri monkaatajaantakirori kamiithaini, ari onkantaityaani.

8

Iri Jesús kantakowintantaatsi owakiraatantaari kajyaakaawakaantsi

¹ Jiroka iroñaaka otzinkamipiroitari ikantaitakiri: Iriitajaantaki Cristo Ompiratasorintsiwintairi, iri saikaatsiri jakopiroriki Pinkatharipirori, itsipataari ipinkathariwintantai inkitiki.

² Okimiwaitaawo ari jantawaitimi tasorintsithaantiki, iro kantacha, timaita jantawaitzi tasorintsithaantiki jiwitsikani pairani atziriiti, aña inkitiki jantawaitai, otzimi jiwitsikakaantairi Pawa.

³ Tima ikaatzi Ompiratasorintsitaintsiri pairani, tzimatsi jashitakaariri Pawa, itaayitziniri. Ari ikimitakari iijatzi Jesucristo, tzimatsi iita jashitakaariri Pawa.

⁴ Iro kantacha, tii okantawita jompiratasorintsitimi Jesucristo, isaikantawitapaintari kipatsiki, tii oshinitakaantziro Ikantakaantaitani, tima tii iyyininkamirinkaititari Leví-ni.

⁵ Tima jirikaiti Ompiratasorintsitaari oyyakaawontsi jinamachiyyitaki, aña tzimatsi iñaampiyaitakari tsika onkantaiya tyaaryoopirowni inkitiki. Irootaki ikantaitakiriri pairani Moisés, tsika inkantya jiwitsikiro tasorintsithaanti, ikantaitakiri:

Pinkimitakaantiro piwitsikiro, tsika okanta piñaampiyakawo otzishiki.

⁶ Ari ikantaari Jesús Ompiratasorintsitaari jinatzi, janaakotairi jompiratasorintsitaitaari atziri. Tima Pawa jowakiraatai pashini kajyaakaawakaantsi, iri jowakiriri iroñaaka Cristo ikantakowintayitai, irootaki anaakotairori okaatzi ikajyaakaantawitakari pairani, iro anaakotairori itakawori kajyaakaawakaantsi.

⁷ Tima tzimatsi kowityainchari itakawori kajyaakaawakaantsi kaari imonkaayitaki, irootaki okowantakari ontzimi pashini owakiraari, poyaataiyaawoni.

⁸ Jiroka kowityainchari, tima ikantaitaki pairani:

Ikantzi Awinkathariti:

Paminiro onkaati awijatsini paata,

Ari napiitairo ontzimi nantzimotairiri icharinipaini Israel-ni, icharinipaini Judá-ni.

⁹ Aririka nowakiraatairo kajyaakaawakaantsi, iiro okimitaawo nantzimow-itakariri ichariniiti.

Tima pairani nokimitakaantziri nonkathataatyirimi,

Naakami iiwatairinimi nomishitowantaariri Egipto-ki.

Tii jimonkaatzimaitawo iriroriiti okaatzi ikajyaakaakinari,

Iro opoñaantari nowajyaantziro nokimpoyaawintziri.

Ari ikantaki jiñaawaitaki Pinkathari.

¹⁰ Japiitakiro jiñaawaitaki iijatzi, ikantzi:

Jiroka owakiraari kajyaakaawakaantsi jiñiiri paata Israel-mirinkaiti:

Ari niyoshiritakaayitairi kamiithari onkaati jantayitairi.

Onkimiwaityaawo nosankinashiritaatyinirimi nokantakaantani,

Naakataki inkimitakaantani Iwawani,

Iriiyitaki nashitaiyaari Naaka.

¹¹ Tii okowajaantani jiyotaawakaawaitaiya,

Apa ikantayitairi iyyininka: “Piyoshiripirotaari Awinkathariti”.

Tima maawoni jiyoyitaina.

Ari jiyoyitaina ñaapiroriiti iijatzi ashironkaariiti, maawoni.

¹² Owanaa nonishironkataari ikaaripiroshiriyitaki,

Ari nompiyakotainiri.

¹³ Tima jiitaitakiro “Kajyaakaawakaantsi Owakiraari”, ari jiyotakoyiitziro jiroka itawitakawori, kimiwaitaki pajatorimi inatyi. Tima okaatzi pajatointsiri, jookaitziro.

9

¹ Jiroka itakawori kajyaakaawakaantsi, iro ikantakaantakiri Pawa jiyotantaityaari tsika inkantaitya impinkathaitiri. Ari okinkithatakotari tasorintsithaanti tsika ipinkathaitziri pairani.

² Jiroka tasorintsithaanti, apiti okanta jinashitaitakawo jotantoitziro. Janta antawosagaakitzi tsika ityaapiintaitzi, ari jowayitakiri ootamintotsi, minkochaaniki, ipoña tasorintsitanta. Ari jiiyiitziro “tasorintsisagaaki”.

³ Irooma inthomainta, tsika ithatashiitakiro tontamawotatsiri, oryaaninaki okanta. Ari jiitaitziro “tasorintsisagaakipirori”.

⁴ Ari osaikiri itaantapiintaitawori kasankainkari, ari osaikiri iijatzi tasorintsinaki. Iro jiwitsikayiitziro poriryaatatsiri. Ari owakotari inthomainta iipiyokiini “maná” jiwitsikañakitashiitakiro poriryaatatsiri. Ari jowaitzirori iijatzi ikotzi Aarón-ni jyookaintsiri pairani, ari osaikitari mapikota tsika osankinataka kajyaakaawakaantsi.*

⁵ Okanta jiñokiini tasorintsinaki, ari jowaitaki jiwitsikaitziri jojyakaawo maninkariiti, iriitaki tsimankantawori ishiwanki ashitakowo tasorintsinaki. Iro jiitaitziri “Inishironkaminto”. Iro kantacha iiro niyaatakaairo nonkinkithatakotimiro tsika okantayita apaanipaini.

⁶ Aritaki jiwitsikayiitakiro maawoni jiroka. Ojyiki jantapiintakiri Ompiratasorintsitaari janta antawoki tasorintsisagaaki, ari jantayitziro inkini impinkathatasorintsiti.

⁷ Irooma iyaapirotanaki inthomainta tasorintsisagaakipiroriki, apa ishinitaitziri intyi Ompiratasorintsipirori. Apawojatzi ityaapiintzi osarintsiki. Aririka intyaaki janta, jaanaki irira piratsi intsikirisantyaawo jiiyiitziro “Inishironkaminto Pawa”. Ari onkantya inishironkatantyaariri Pawa, iiro jowasankitaawintantari iyaaripiroshirinka. Ari ikimitairi iijatzi atziriiti kaaripiroshiriyitatsiri.

⁸ Ari okantsitari iijatzi, tzimatsi jiyotakaayitairi Tasorintsinkantsi, jiroka okanta: Pairani otzimantawitari tasorintsithaanti, tii okantzi intyaayiti atziriiti janta otasorintsisagaakipirotsi.

⁹ Jiroka okantakota: Aririka impaitiri Pawa jashitakaitariri, aririka intagaitiniri, tii iro matakaajaantirini impinkathashiritairi Pawa inkini intam-patzikayitairo ikinkishiritari.

* 9:4 Ikantakoitziri jaka poriryaatatsiri, iriitaki oro.

¹⁰ Apa intzитайyaawo owanawontsi, imiriyiitari, inkiwayitapiintaiya iijatzí. Iro ikantakaantaitakiri okaatzi koñaayitatsiri jantaitiro, irootaki jantayiiti irojatzí jowakiraatakaantaiyaawori Pawa kajyaakaawakaantsi.

¹¹ Mataka ikoñaatai Cristo, iriitaki kimitaariri iroñaaka Ompiratasorintsitaari. Tii ityaajaitzi tasorintsisagaakipiroriki otzimi jiwitsikayitakiri atziriiti, aña jimatakiro ityaaki irirori inkitiki tsika añaampiyayitakawo iroñaaka, anaakopirotantatsiri.

¹² Tima Cristo tii ikimitari Ompiratasorintsitaari atziritatsiri tyaamachitapiintatsiri tasorintsisagaakipiroriki jaanaki iriraani piratsi. Aña iriitajaantaki shinitaincha jowamagaitiri isakotapaintziro iriraani, inkini jiñaayitairo maawoni inkantaitaayaani jawijakoshiriyitai.†

¹³ Ojyakaawintatziro aririka onkamiithatzimotiri Pawa iriraani piratsi, iijatzí isamampoti, kimiwaitaka iro kitiwathatakagairini atziri itzimi antakirori ipinkaitziri.

¹⁴ Irooma iriraani Cristo, iro mapirotakirori okantakaakawo pikitishiritantayitaari. Tima ikimita irirori tikaatsi inkinakaashityaari, irijatzita shinitaincha jowamaitiri, ikantakaakari Tasorintsinkantsi. Iriitaki ojiyithataimirori kaaripirori pikinkishiritani, tima pantayitakiro kaamanitakaantatsiri. Aña ontzimatyii pantayitairo ikowakaimiri Pawa, Kañaaniri.

¹⁵ Iriitaki Cristo jotyaantakiri Pawa inkantakowintairi atziriiti, ari okanta jowakiraatakaantaawori kajyaakaawakaantsi. Tima okantakota owakiraari kajyaakaawakaantsi, ontzimatyii inkami apaani, iro jawijakotantaiyaari piyathatakawori itanakawori kajyaakaawakaantsi. Ari jiñaitairo ishiniyitakairo pairani ankañaanitai. Jiroka kajyaakaawakaantsi, iroowaitaki osankinarintsi tsika okinkithatakoyita okaatzi jashiyiitari, okinkithatakoyitziri iijatzí ashitaiyaawoni aririka inkamaminthataki iwaapatiitari.

¹⁶ Iro kaari jiyopiroyitanta intzimi aayitironi okaatzi jashitakaayiitantari, apa jiyoyitzi aririka inkamaki iwaapatiitari.

¹⁷ Iinta jañi iwaapatiitari, iiro ipitsitari ikajyaakagaitakiriri jashitaiyaawo. Apa impaitairi aririka inkamaki.

¹⁸ Ari okimitari, jitantaitakawori itanakawori kajyaakaawakaantsi, tzi-matsi iita kamaintsiri, iriraani jitantaitanakari.

¹⁹ Tima pairani ithonkakiro Moisés jiñaanatakiniri atziriiti Ikantakaantani, jaaki iriraani piratsi, itsipataakiro jiña, jaaki inchashimpoki, jankowiitaki kityonkamawotatsiri, itsikirisantakawo osankinatainchari, ari ikimitaakiri iijatzí atziriiti.‡

²⁰ Ikantakiri:
Jiroka iraantsi iro oñaagantapirotironi ankajyaakaawakaiyaari, irootaki i-kantakaantakiri Pawa.

²¹ Itsikirisantakawo iijatzí iraantsi tasorintsithaanti, ari ikimitaakiro okaatzi saikatsiri inthomainta.

²² Ari okanta, tima kimiwaitaka aririkami intsikirisantaityaawo iriraani piratsi, jimonkaatanairo Ikantakaantaitziri, kimiwaitaka iroomi oitiwathatantatsini. Tima iirorika otzimi iraantsi, iiro ipiyakotantairo Pawa kaaripirori.

Iri Cristo matakirori jowawijaakoshiritantzi

²³ Irootaki jatsipiwintantari piratsi itagaitziniri Pawa kimiwaitaka inki-tiwathatakantatyiimi. Irootaki kimitakawori okaatzi awijaintsiri inkitiki,

† 9:12 Ikinkithatakoitziri jaka ikantaitzi piratsi, iri ikinkithatakoitziri cabra-paini ipoña vaca. ‡ 9:19 Kantakotachari jaka inchashimpoki, irootaki jiiyiitzi iijatzí “isopo”.

jotyaantakiri Pawa jatsipitakowintantya Cristo, inkitishiritakaantayitairi. Iro anaakotakirori jatsipitakowintanta piratsi.

²⁴ Tima tii ityi Cristo tasorintsisagaakipiroriki jiwitsikamachiitani atziriiti. Aña irootataiki oiyakaawintacha inkitiki tsika ikinai Cristo, inkantakowintayitai isaiki Pawa.

²⁵ Tima tii japiipiintapaintziro Cristo inkamimotanti. Ari opashinitziri jantziri Ompiratasorintsitaari tyaawitapiintachari apawojatzi osarintsiki tasorintsisagaakipiroriki. Tii iri ashitaajaityaawoni iriraani isakoitziri.

²⁶ Arimi jojyamachiityaari Cristo Ompiratasorintsitaari, oiyiki japiipiintiromi inkamawintanti. Arimi jitanatyaawo inkimaatsiwintantyaami owakiraa iwitsikantakari kipatsi. Aña apawojatzi ikamawintantapaintzi. Ari ikantaitanaatziro joitsinampaakiro kaaripirori.

²⁷ Iroowaitaki ikantaitziri: “maawoni atziri apawojatzi okanta ikami, impoña Pawa yakawintairini”.

²⁸ Iro jantakiri Cristo, apawojatzi ikamaki ikimaatsiwintakotari oiyiki kaaripiroshiriri. Iro kantacha iijatziki inkoñaatapai paata irirori, iiro ikimaatsitakaitawaari, aña jowawijaakotairi ikaatzi oyaakoniintakiriri.

10

¹ Iro Ikantakaantaitani oiyakawori aamparyaantsi. Tima okanta apaani aamparyaantsi tii otzimanitzi owatha, apa jiyoyiitzi tzimatsi iita ashitawo jaampari. Ari okantari iijatziki Ikantakaantaitani, iyotaakai tzimatsi paata kamiithataatsini. Ikantakaantaitaki ontzimatyii intaapiintaitiniri Pawa maawoni osarintsiki, iro kantacha tii owamiithapiroshiritziri atziriiti antayitakirori.

² Arimi imapirotiya owamiithapiroshiritanti, ikaatzi antayitakiro arimi jowajyaantakiromi, tima aritakimi oitishiritakiri, iiro iyaatzimi onkatsitzi-moshiriwaitirimi jantayitakiro kaaripirori.

³ Aña tii ari onkantya, iro jantapiintakiri awijayitzi osarintsipaini, itaapi-intayitziniri Pawa, ikinkishiritakotawo iyaaripiroshirinka.

⁴ Tima jowamaayitapiintziri piratsiiti ikapathainkatakagaitziri, tii imatziro ompiyakopirotiro iyaaripironka atziri.

⁵ Irooma ipokaki pairani Cristo jaka kipatsiki, ikantakiri Pawa:

Tii pikowamachiitairo jamayiitaimi piratsi jashitakaayitimiri, jatsipitakaityaari.

Aña naakataki potyaantaki natziriri, jatsipitakaityaanawo.

⁶ Tii apa inimotzimi itagaitzimiri piratsi okantakaantziro iyaaripiroshirinka jirikaiti.

⁷ Nokantzi Naaka:

Pawá, nopokaki naaka nantairo pikowakaakinari iiroka, Tima aritaki josankinatakoitakina pairani onkaati nantiri.

⁸ Pinkinkishiritiro kantatsiri jaka:

Tii pikowamachiitairo jamayiitaimi piratsi jashitakaitzimiri, intagaitimiri jatsipitakaitani. Tii inimotzimi intaawintimiro iyaaripiroshirinka.

Iro kantacha, ¿kaarima ikantakaantaitziri jiroka pashini?

⁹ Incha pinkinkishiritiro pashini kantatsiri:

Nopokaki naaka nantairo pikowakaakinari iiroka, Jiroka apiitainchari ikantaitakiri, ipoyaatawo itanakawori pairani.

¹⁰ Aña ikowaki Pawa onkimityaawo iwatha Cristo okaatzi itagaitziniriri, ari okanta ikamawintantapaintariri maawoni atziriiti. Ari opoña jowamiithashiriyitai aakaiti.

¹¹ Pairani, maawoni Ompiratasorintsitaari jaminiri Pawa jashitakaariri, japiipiintziro kitiiyiriki itainiri piratsi. Tiimaita jimatziro jowajyaantapirotakaantiro kaaripirori.

¹² Iriima Cristo, apawojatzi ishinitaka jowamaawintaitiri iyaaripironka atziriiti, ipoña isaikai jakopiroriki Pawa itsipataari ipinkathariwintantzi,

¹³ ari isaiki joyaawinta irojatzi joitsinampaantapirotaiyaariri iisaniintani, inkimitakaantairi jimakoryaakiiminto.

¹⁴ Irootaki jantantakawori apawojatzi ikamawintakiro iyaaripironka atziriiti, ari ikantaitaayaani jowamiithashiripiroyitairi.

¹⁵ Ari ikimitakari Tasorintsinkantsi jiyotakaakai imapirotatya. Tima iri itakawo josankinatakaantaki:

¹⁶ Ikanta jiñaawaitaki Pinkathari, ikantzi:

Jiroka owakiraari kajyaakaawakaantsi jiñaitairi paata:

Ari niyoshiritakaayitairi kamiithari onkaati jantayitiri.

Onkimiwaityaawo nosankinashiritaatyinirimi nokantakaantani.

¹⁷ Iikiro ikantatzi:

Ari nompiyakotainiri ipiyathataka, jantayitakiro kaaripirori.

¹⁸ Tima aritaki ipiyakotantairo Pawa ikaaripiroshiriyiitzi, tii okamiithatai intaayiitainiri iroñaaka.

¹⁹ Irootaki iyikiiti, tima kapathainka ikantaka Jesucristo jowamaantaitakariri, awintaashiri antsipashiritaiyaari Pawa, onkimiwaityaawo antyaatyimi tasorintsisagaakipiroriki.

²⁰ Tima jatziritaki Cristo, irootaki okantantaari antyaayitai inkitiki, iro oiyakaawintachari antyaatyimi ithayiitakiro tontamawotatsiri tasorintsisagaakipiroriki. Aaka omapokayitairori jiroka kaari jimayiitzi pairani, irootaki kañaanitakaantaatsiri.

²¹ Ikimitaari iroñaaka Cristo iriimi Ompiratasorintsipirowintaini akaatzi jashiyitai Pawa.

²² Ari okanta. Tyaaryoopiroini ankantaiya antsipashiritaiyaari Pawa, imapiro ankantya oshiritaiyaari. Kitishiri ikantakaayitai, iiro akinkishiritakoyitaawo kaaripirori. Aña ankimitakaantya inkiwantatyiiromi jiña kitijyaari.

²³ Kiso owanakiro awintaashiritaari, ikimaitakai akantaki: “Noyaakoniintani jinatzi Cristo”. Tima tsika itzimi kajyaakaakairori, kiso jowakai irirori.

²⁴ Ontzimatyii ankinkishiritakotairo tsika onkantya aminthashiritakaantyaariri pashini jitakotantya, jantayitairo kamiithari.

²⁵ Iiro owajyaantziro apatotapiintya, tima tzimayitatsi owajyaantayitakirori. Aña ontzimatyii aminthashiritakaiyaari akaataiyini. Iikiro aatatyi antanairo ayotai aritaki impiyi Cristo.

Ikamantayitziiriri antziirori inintakaanikiini kaaripirori

²⁶ Tima aritaki ayotairo tyaaryootatsiri, aririka othataashiwaityaawo owajyaantanakiro, impoña aatakaairo antayitiro kaaripirori, iiro ipiyakoitairo ayaaripironka.

²⁷ Aña ikamantayitakai anthaawashiriti jowasankitagaikari, tima Pawa japirotairi intaayitairi ikaatzi kisaniiintakiriri.

²⁸ Pairani, intzimirika piyathatayaawoni Ikantakaantani Moisés, tii inishironkaitziri, jowamaitziri inkaatirika mawa kantakotirini. Ari jowamaitakiri iijatzi inkaamachiitirika apiti kantakotirini.

²⁹ ¿Tiima imapiro jowasankitagaitiri manintakirori jantzimotajaantakairi Itomi Pawa? Tima okimiwaitakawo jaatzikashiwaitaitawo kaari opantyaawoni, imanintashiwaitakawomi ikapathainkataki ikamawintantaki. Ari

ithainkashiritakiro jantzimotantziri Pawa ishiniwitakanariri intasor-
intsishiritakairi. Ikawiyawaitakiri Tasorintsinkantsi nishironkataniri.

³⁰ Irooma aakaiti ayotziri itzimi kantaintsiri:

Naakataki owasankitaantatsini,
Naaka piyakowintantachani.

Iro ikantakiri Pinkathari.
Ikantaitzi iijatz:

Jowasankitaayitziri Pinkathari ikaatzi jashitaari irirori.

³¹ ¡Kimitataika antawoitimi inthaawashiritakimi jiyoitai iriitajaantakimi
owasankitaantaatsini Kañaaniri Pawa!

³² Pinkinkishiritakotya. Tima iirokayitaki pairani kimisantanaintsiri,
kimiwaitaka pinkitijyiinkatakotaimi. Ipoña piñaakiro ikimaatsitakaitakimi.

³³ Piñaayitakiro iijatz iikisaitakimi, jowatsinaitakimi tsika ipiyotaita. Piki-
moshiritakaayitakiri awijyimoyitakiri okaatzi piñaakiri iiroka.

³⁴ Pikimoshiritakairi ikaatzi jomontyaayitakiri, piñaayitakiro iijatz jaapi-
thaitakimiro tzimimoyitzimiri. Iro kantacha, iikiro piyaataty piminthashir-
itanatya, tima piyotaiyini onkaati piñiiri paata, owanaa okamiithapirotzi, tii
othonkanita.

³⁵ Irootaki iiro powajyaantantawo okaatzi pawintaanaari, tima antawoit
impinaitaimi paata.

³⁶ Amawi pinkantya pantayitanairo ikowakaayitzimiri Pawa, ari
onkantya piñaantaiyaawori ikajyaakaakimiri.

³⁷ Tima ikantzi Pawa:

Iro iijyinkaa jariitantyaari aatsikitzimataintsiri,
Iro osamani inkantya.

³⁸ Tampatzikashiri inkantya awintaashiriri, ari jiñiiri jañaantaiyaawo.

Irooma aririka impiyashiritai, iiro jinimotakaanawo.

³⁹ Irooma aakaiti, tii akimitari ikaatzi piyashiritachari, intzimi japiroitairi.
Aña awintaashiriyitaa aakaiti, ari añiiri añaaashiriyitai.

11

Awintaashirinkantsi

¹ Jiroka okantakota awintaashirinkantsi. Okimitatya aririka inkantashiri-
iti: “Aritaki imataty nokowapirotani”. Jiyopirotajaantaki aritaki imataty
ikowiri, onkantawitaty tikira jiñiiri.

² Iro jawintaashirinka achariniiti kantakaawori okanta Pawa
ikinkithatakotantakariri kamiithaini.

³ Iro awintaashirinkantsi kantakaawori amatantawori akimathatairo
okantajaantaka jiwitsikantakawori Pawa kipatsi. Apa jiñaawaitaki,
matanaka iwitsika. Ari opoñaanakari iwitsikanaka jiñaayitairi iroñaaka kaari
koñaataajaitatsini pairani.

⁴ Iro jawintaashirinka Abel kantakaariri itaantakanariri Pawa
jashitakaariri, anaakotanakiro jashi Caín jashitakaawitariri Pawa. Iro
kamiithatzimotakiriri itakiri Abel. Ari ikantaki Pawa: “Kamiithashiri
jinatzi Abel”. Okantawitaka ikamaki Abel, iinta akimakotapiintziri
kimiwaitajaantaka irojatzi jiñaawaitimi irirori, tima iro kantakaawori
ikimisantaki.

⁵ Iro jawintaashirinka Enoc kantakaariri jaantaitaariri, tii jiñiiri inkami.
Tii jiñaitairi, tima inkitiki jagairi Pawa. Pairani iinta isaiki kipatsiki, ikan-
takiri Pawa: “Iiroka inimotakaapirotakinari”.

⁶ Tima kaari matironi ontzimi jawintaashirinka, tii inimotziri Pawa. Aña
aririka inkowayiti jiyopiroitairi Pawa, ontzimatyii inkimisantai, imapiro

tzimatsi Pawa. Ontzimatyii inkimisantai ari jimatakaayitairi Pawa inkaati kowapirotaatsini jiyotairi.

⁷ Iro jawintaashirinka Noé kantakaariri jiwitsikantakawori antawoiti shintsipaa inkini jowawijaakotiri iyyininkamirinkaiti. Tyaaryoo ipinkathatasorintsitanitzi irirori. Tima iri Pawa kamantakiri onkaati awijatsini, kaari jiñaitaajaitzi pairani. Iro opoñaantari jiñaitakiro mapirotachari jowasankitaayitairi isaawijatziiti. Ari jowamiithashiritakiri Pawa, tima irootaki ikajyaakagaitakiniriri kimisantaniiriiti.

⁸ Iro jawintaashirinka Abraham kantakaawori ikimisasantakariri Pawa ikantakiri pairani ishitowi inampiki jiyaatiro pashini nampitsi ikajyaakaakiniriri. Iro jantakiri Abraham, jataki okantawitaka tii jiñihiro tsika jiyaati.

⁹ Iro jawintaashirinka Abraham kantakaawori jimatantakawori jinampitawo pashiniki kipatsi tsika tii itzimapai iyyininka irirori. Ari isaikakiri ipankojyitatari mishinantsimashi. Ari ikimitaakari Isaac, Jacob, tima irijatzi ikajyaakagaitakiniriri iijatzi.

¹⁰ Iro jimatantakawori Abraham inampitakawo, tima jiyotzi ari inkañaanitai inkitiki. Kimiwaitaka iri ñaampiyakawori nampitsi otzimajaantzi jiwitsikairi Pawa, tsika inampipirotaiyaawo paata.

¹¹ Aña imatsitataikawo iroori Sara, owaiyantai okantakaawo awintaashirinka. Aritaki antawopirowitaka, kaawitapaaka owaiyantantyaari. Iro kantacha, imatairo owaiyantai, tima awintaashiritanakari Pawa aritaki jimonkaatakiniro ikajyaakaakinirori.

¹² Ari okanta. Oimi Sara, owamaimawitakari jantaripironka, jowaiyantakairo iina, irojatzi iyyikitantaari ichariniyitari, ikimitaari iyyikitzi impokiro, ikimitaawo impaniki oyyikitzi jiñaathapiyaaki. Imapiro iyyikipirotai, tikaatsi matironi jiyoitai tsika ikaatzii iyyikitzi.

¹³ maawoni jirikaiti (Abraham, Isaac, Jacob, Sara), ikamakoyitakiro jawintaashirinka, tii jiñaajaitziro okaatzii ikajyaakagaitakiriri. Apa jiñaampiyanakawo. Intaina okantaka inkiti ikowashiritakiri inampitaiyaawo. Irootaki ikantayitantari: “Asaikaminthatashita kipatsiki, kaari anampi, akimitakowaitakari kaari tzimatsini iyyininkamirinkaiti”.

¹⁴ Tima jiñaawaitaitakiro kantainchari ñaantsi, ari ayopirotziri imapiro jam-inaminaitzi pashini nampitsi tsika inampipirotaityaawo kamiithaini.

¹⁵ Iroomi inkinkithatakoyiti impiyamachiiyitaimi inampiitiki ipoñaayitakawo pairani, aritya jimatakiromi impiyayitai.

¹⁶ Aña tzimatsi pashini ikowapirotakiri anaakopirotzirori, janta inkitiki ikowiro. Irootajaantaki jiwitsikakiniriri Pawa jashiiti jirikaiti, tima Pawa tii ikaaniwintakotari ikantapiintakiri “Nowawaní”.

¹⁷ Iro jawintaashirinka Abraham kantakaakawori itaantyaanaririmi Pawa japintziti itomi Isaac, tima Pawa jiñaantatyaawo jawintaashirinka Abraham. Iroowitainchami japintziriyirimi jowaiyani itomi,

¹⁸ okantawitaka ikantakiri Pawa:
Iri Isaac piñaantaiyaari intzimai oyyiki pincharinityaari.

¹⁹ Tima Abraham jawintaashiritakari Pawa jiyotzi ari jañaakagairi kamatsiri. Irootaki Pawa joipiyantaanariri Isaac, tima iri oyyakaawintakiro jañaayitai.

²⁰ Iro jawintaashirinka Isaac kantakaawori itasonkawintantakariri Jacob ipoña Esau, iro oyyakaawintacha awijayitatsini paata.

²¹ Iro jawintaashirinka Jacob kantakaakawori itasonkawintantakariri apitiroiti itomi José. Irojatzi jawintaashirinka Jacob-ni kantakaawori ithaam-intantakariri Pawa ikozzipookitantakari ikamimataki.

²² Iro jawintaashirinka José kantakaariri ikantantanakari ikamimataki, ikantzi: “Aririka ishitowayitai Egipto-ki ayyininka itzimi ichariniyitari Israel, jaminai tsika inampitaiyaawo”. Ikantaki iijatz: “Ontzimatyii jaitanairo paata notonkipooki”.

²³ Iro jawintaashirinka ashitariri Moisés kantakaariri jimanantakariri jinchaanikiti owakiraa itzimapaaki, irojatzi itzimakotantakari mawa kashiri. Tima kamiithaini ikantaka iinchaaniki. Ari ipiyathawaantitakawo ashitariri Moisés ikantakaantakiri pinkathari, intsitokaitiri maawoni iinchaaniki shiramparitatsini.

²⁴ Iro jawintaashirinka Moisés kantakaariri kaari ikowanta incharininyaari pinkathari Faraón, okantawitaka iro oimotantakiri irishinto pinkathari.

²⁵ Aña iro ikowaki intsipatyaari atziriti jashitari Pawa, ari itsipatakari iyyininkapaini jowasankitaawaitaitziri, tii ikowaajaitziro jinintaawaityaawo kapichiini jinintashiyitari irirori.

²⁶ Tima jiyotaki Moisés okowapirota jowinkatharyaitiri Cristo, iro anairori ontzimimotairimi jaiyaagawo Egipto-jatzi. Aña iro jiñaampiyakari impinayitairiri paata.

²⁷ Iro jawintaashirinka Moisés kantakaariri ishiyantakari Egipto-ki. Tii iro jimanantakari ithaawantari pinkathari inkisaniintiri, aña ityaaryoowintatziro onkaati jantakairiri Pawa, okimiwaitakawo jiñaapootatyirimi Pawa kaari koñaanitatsini.

²⁸ Iro jawintaashirinka Moisés kantakaawori jimonkaatziro ikantakaantaitakiro Anankoryaantsi, itsikirisantakawo iraantsi iro jowamaantari maninkari apirotaniri itzinkamitari jowaiyaniiti.

²⁹ Iro awintaashirinkantsi kantakaawori jimontyaantakawori Inkaari Kityonkaari, janiitaiyakini okisopathataki. Irooma jimawitapaakawo Egipto-jatzi, piinkaiyakini.

³⁰ Iro awintaashirinkantsi kantakaawori jimatantakawori jinkijinkitakiro Jericó okaatzi 7 kitiiyiri, irojatzi jiñaantayitakawori opookathapitaki nampitsi.

³¹ Iro awintaashirinka Rahab kantakaawori aantawakariri kamiitha owayiriiti aminaantachari, ari okanta tii otsipatantari piyathariiti japiroitakiri. Okantawitaka jiroka Rahab mayimpiro inawitaka.

³² ¿Nonkinkithatakotirima pashini? Iiro nothotyaakotziri. Jirika ikaatzi: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, ipoña Kamantantaniriiti.*

³³ Iro jawintaashirinka jirikaiti kantakaayitaariri okanta: Itzimantari oitsinampaayitairiri pinkathariiti, pashini tampatzikashiriyitaatsiri, pashini ñaayitairori ikajyaakagaitakiniriri, pashini jookawiitakari imoonaki kajyikari tii jatsikiri,

³⁴ pashini jookawiitakari paampariki tii itagaa, pashini jomaaminthaitakiri jowathaitirimi, pashini ishintsitakagaitakiri, pashini ñaapirotaachari jowayirita, pashini jomishiyayitaki owayiriiti poñaachari pashiniki nampitsi.

³⁵ Tzimatsi tsinani ñaayitairiri oyyininkamirinkaiti jañaayitai ikamawitaka. Iro kantacha tzimatsi pashini kamimayitaintsiri jompojawaitaitakiri, tii jowajyaantanakiro jawintaashirinka impakaantaityaaririmi. Aña oyaaninta ikanta jañaapiroyitai paata, iiro okimitaawo añaawita iroñaaka.

* **11:32** Ikaatzi iitachari jaka: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, iri jiwayitakiriri Judá-mirinkaiti pairani, owakiraa jinampitakawo Canaán-ki. Iro kipatsi ikajyaakaakiniriri Pawa jinampityaawo janta. Jirikaiti jiwari itsipatakari jowayiriti ontzimatyii jomanatya jimatantyaawori jinampityaawo janta tsika ikajyaakaakiri Pawa.

³⁶ Tzimatsi itzimi ithainkawaitaitziri ipoña ipajawaitaitakiri, pashini joojoyiitakiri ipoña jomontyaayiitakiri.

³⁷ Tzimatsi ipichiitakiri, pashini itankaitakiri, pashini josataayiitakiri. Tzimatsi pashini anii-aniiwaitatsiri apa ikithaamachiitakari mishinantsimashi, pashini kowityaapirowaitani ikantaka, pashini oyyiki jaminaminayiitakiri, pashini ikimaatsitakagaitakari.†

³⁸ Pashini ikinawaiyitaki otzishimashiki, pashini inampiyitakawo omoonaki. Tii aritaajaitzi ankimitakaantiri jirikaiti isaawijatziiti. Aña iriitaki kowapirotachari.

³⁹ Iro jawintaashirinka jirikaiti kantakaawori okanta ikinkithatakotantariri Pawa kamiithaini, okantawita tikira jiñaayitairo ikajyaakaayitakiriri.

⁴⁰ Tima jiñaampiyakawo Pawa otzimi anairori: Ikowakaakairo aakaiti antsi-pataiyaari jirikaiti, inkamiithashiritakaayitai maawoni.

12

Kimpoyaa owanairi Jesús

¹ Irootaki, añaashintsiyitanyaaari iijatzi aakaiti, ankimitakaantiro anaakotantatyimi, okimiwaitakawo iijatzi impiyotatyiiyaami jirikaiti jaminayitaimi mayitakirori jawintaashiritaka, amatakoyitairi aakaiti. Amatantyaawori ashiiyi shintsiini, ookanairo asamawopooki amatsinkakairi ashiiyi. Iro oyyakaawintachari asamawopooki aririka ookawintairo akaaripiroshiriwaitzi. Ari añaaro aakowintyaawo ashiiyapiintai.

² Ikimita shiyachari ikamaitawo jaminiro tsika jariitya, ari ankimitanaiyaari aakaiti, kimpoyaa owanairi Jesús itakawori jawintaashiritakaayitakai. Iriitaki monkaatakaironi iijatzi awintaashiritani. Iriitaki ankimitakotaiya, tima jiñaampiyakawo irirori jinintaiyaari. Irootaki jamawitantakawori ipaikakowiitakari, okamiithatzimotakiri ikaaniwintawiitakari ikamawitapaintai. Ari saikai iroñaaka jakopiroriki Pawa ipinkathariwintantai.

³ Aririka ankinkishiritakotiri Jesús jamawitakiro ikisaniintawaitakiri kaaripiroshiriri, iro thaamintashiritakagaini iijatzi aakaiti amawitiro, iiro okantzimoniintashiriwaitai.

⁴ Aritaki piñaashintsiyitakari iirokaiti kaaripirori, iro kantacha tikira piñaaro inkapathainkatakaimi.

⁵ Aamaa pipiyakotakiro ishintsithatantzimiro Pawa osankinarintsi, ikimitakaantzimi iirokami itomiiti, ikantzimi:

¡Notomi! Iiro pimanintziro aririka jowasankitaimi Piwinkathariti.

Iiro okantzimoniintawaitzimi aririka ishintsithatimi.

⁶ Tima iri jitakotajaantani Pinkathari jiñaantakaapiintari. maawoni ikimitakaantaari itomi, jowasankitairi.

⁷ Onkaati awijyimoyitimiri pinkimitakaantiro Awinkathariti ñaantakaashiritzimiri. Tima ikimitakaantaimi Pawa iiroka itomi. ¿Tiima jowasankitaapiintziri itomi ikaatzi iwaapatiitari?

⁸ Ontzimatyii jowasankitaayitai maawoni. Tiirika piñaaro iiroka, kimitaka tikira itomipirotzimi Pawa, aña otomi mayimpiro pinatzi.

⁹ Okimita iijatzi, tzimatsi koñaaniri ashitairi owasankitairi, apinkathatziri irirori. ¿Iiroma amapirotzirori apinkathatairi Ashitairi kaari koñaaniri, onkantantyaari añaashiriyitai?

¹⁰ Tima ikaatzi ashitairi koñaaniri kapichiini jowasankitaayitai, tsika okantzimotari irirori. Iriima Pawa jowasankitaayitai irirori onkantya

† 11:37 Ikantakoitziri jaka mishinantsimashi, iro imishina oijya ipoña caba.

inkamiithashiritakaantairi, ari onkantaki iijatzi intasorintsishiritakai ikimita irirori.

¹¹ Tii inimoshiriyyitai jowasankitaaminthaitai, aña owanaa onkantzimoniin-tashiriwaitai. Iro kantacha paata, ikaatzi kaari manintironi jowasankitaay-itziri, aririka inkamiithashiriyyitai, ari jiñihiro isaikai kamiithaini.

Apaatakirori inishironka Pawa

¹² Irootaki piñaashintsitantaari pinkimityaari ñaantapiintakawori ishiya, jiñaashintsita ijiywata ishipitajyimpawitaka, ari ikimitairo iijatzi ishipitayiri-towitaka, jiñaashintsita.

¹³ Pinkimiyitaiyaari iirokaiti shiyapiintachari tsika okamiithawokitzi kaari ñaayitironi inkithoki ishipitakiitaki. Aña ontzimatyii intikatsikiiti.

¹⁴ Aapatziya pinkantawakaiya, piñaashintsitya pintasorintsiriti. Tima iirorika pimayitairo jiroka, iiro piñiiri Apinkathatani.

¹⁵ Paamawintyaari inkaati apaatakirori inishironkayitai Pawa. Paamaw-intyaari oitzipinashiritaniri, joitzipinairikari ikaatzi kimisantatsiri.

¹⁶ Paamawintyaari mayimpiritatsiri. Paamawintyaari thainkatasorintsitaniri kimityaarini pairani Esaú, ikowajaantzi jowawatya apawojatzi, ari ipimantakiro ikajyaakaitakiriri itzinkamitari itzimi.

¹⁷ Tima piyotzi iirokaiti aritaki jimatakiro Esaú kantachari, oyyiki ikowaw-ita iñiromi intasonkawintayitiri, antawoiti jiraakotakawo. Iro kantacha tii jiñiimaitaawo tsika inkinakagairo ikinakaashitakari.

¹⁸ Tima tii pikimitari iirokaiti aakirori pairani Ikantakaantaitani. Jiyaataiyakini irirori otzishiki tsika otzimi koñaanitatsiri. Oyyiki otaantzi, tsiniriki okantaka, ooriinkataki, antawoiti otampiyataki.

¹⁹ Ikimakiro ityootaitzi. Ikimaki iijatzi antawoiti jiñaawaitaitzi, ari ithaawaiyanakini, oyyiki jamanaiyawitakani iiro ikimantawo kantachari.

²⁰ Tima oyyiki ithaawantashitakawo okaatzi ikantakaantayitakiri, ikan-taitzi:

Iiro pikinayitzi jaka otzishiki. Tii aritaajaitzi pinkinakaayitiri kapichiini pipirayitari janta. Aririka inkinayitaki kapichiini janta, ontzimatyii intsitokaitiri, ontzimatyii jowathaitiri.

²¹ Imapirotatya okowiinkatzi ikantzi Moisés:

Antawoiti nothaawaki, okawaitakina.

²² Tii pikimitari iirokaiti ikaatzi ñaakirori, aña iirokaiti oyyakariri jataintsiri otzishiki iitachari Sion, saikatsiri nampitsiki Jerusalén. Iro oyyakaawin-tachari piyaayitai inkitiki tsika isaiki Pawa Kañaaniri. Tima ari pintsipataiyaari iirokaiti ipiyotapaa maninkariiti.

²³ Pintsipataiyaari piyotachari janta jawintaashiritaari Itzinkamitani Pawa, tima iriiyitaki osankinatakotainchari isaikayitai inkitiki. Pintsipatajaantaiyaari Pawa, yakawintairini maawoni. Pintsipataiyaari ishiriiti kimisantzinkariiti jothotyaitakiri ikamiithashiritakaitairi iroñaaka.

²⁴ Pintsipataiyaari iirokaiti Jesús, poñaakaantanaawori owakiraari kajyaakaawakaantsi, kapathainkataintsiri ikamawintayitakai. Tima jiroka iriraani Jesús kimiwaitakami oñaawaitatyiimi, ananakiro okinkithatakotakiri pairani iriraani Abel.*

* **12:24** Pairani itsitokantakariri Caín iririntzi Abel, ikantaki Pawa: “Kimiwaitaka onkaimatyiimi iriraani Abel jaminaminatzi inkisawintayiyiitai”. Ari ipoñaari ikantayitzi kimiwaitaka oñaawaitatyiimi iraantsi. Irooma oñaawaitzi iriraani Cristo, tii ikowi inkisawintaityaari, aña okowi ompiyakotantiro kaaripirori.

²⁵ Paamaiya papaatzirikari Pawa aririka jiñaanashiritimi. Tima pairani ikaatzi kimawitakariri Pawa jiñaawaitzi jaka kipatsiki, jowasankitaakiri jimanintakiro okaatzi ikantziriri. Aaka jimapiroti jowasankitaayitai, aririka ampiyashiritaki akimayiwitakariri jiñaanashiritakai inkitijatzi.

²⁶ Pairani aririka jiñaawaiti Pawa, jontziñaakaawo kipatsi. Irooma iroñaaka, tzimatsi okaatzi ikajyaakaakairi, ikantzi:

Ari napiitairo nontziñaakairo, tii apa kipatsi, aña ari imatsitaiya inkiti iijatzi.

²⁷ Tzimatsi iita ogyakaawintachari ikantziri: “Ari napiitairo”. Iro ogyakaawintacha aririka jotikairo okaatzi jiwitsikayitakiri, japirotairo jiwitsikani kaari initatsini, apa osaikayitai initatsiri.

²⁸ Irooma aakaiti, impinkathariwintayitai janta tsika initanitapai. Irootaki ampaasoonkitantyaariri Pawa, pinkatha owairi, antawaitainiri.

²⁹ Tima Pawa, iriitaki kimitakariri paampari taantatsiri.

13

Jantanairi kimisantatsiri

¹ Ontzimatyii pitakotapiintanaiyaari “Iyikiiti”.

² Iiro powajyaantziro poimaayitiri pipankoki ariiyitachari pinampiki. Tima itzimayitzi antakirori, tikaatsi kamantirini, iri maninkariiti joimaaki ipankoki.

³ Iiro pipiyakotziro paamaakowintaiyaari pikaatzi pikimisantayitai itzimi jomontyaayiitzi. Pinkimitakaantiro aririkami pinkaatiri jomontyagaitimi. Ari pinkimitairi ikaatzi jowatsinawaitaitzi, paamaakowintaiyaari, tima piyotzi iiroka tsika okantawaita aririka inkimaatsitakaayitai.

⁴ Pinkinataiyaari piimi, iiro japitiwaitzimi pashini. Tima jowasankitairi Pawa mayimpiriwaitatsiri.

⁵ Iiro pinintashiwaita pojyityiiri kiriiki. Inimotimi piñiuro tzimimoyitakimiri. Tima iri Pawa payitimironi kowityiimotimiri, jiroka ikantaki:

Iiro nookawintaimi.

Iiro nookimi apaniroini.

⁶ Irootaki awintaashiritantyaariri aakaiti, ankantayitai:

Iri Nowinkathariti nishironkataanari.

Tikaatsi nonthaawakaiya.

¿Tzimatsima inkantaina atziri?

⁷ Pinkinkishiritakotiri jiwatakaimiri pikimisantayitai, kinkithatakotapiintzimirori jiñaani Pawa. Pinkinkishiritakotiri tsika ikantayita isaiki, oita jimonkaayitakiri iriroriiti. Pinkimitakotaiyaari tsika ikantakiro jawintaashiriyitaka.

⁸ Irojatzii ikanta iroñaaka Jesucristo, tsika ikantapainta, ari inkantaitatyaani irirori.

⁹ Iiro pishinitairi jamatawiyitimi yotaantzirori kaari tampatzikatatsini, kaari ikimapiintaitzi. Tima iriitaki Pawa tampatzikashiritakaayitairi, inishironkayitai. Ampinkawaitirorika jowayitari tii otampatzikashiritakaanatzi. Tima tzimatsi mayiwitakawori jiroka, tiimaita owamiithashiritziri.

¹⁰ Okimiwaitakawo ontzimimoyitaimi owakiraari taapirimintotsi. Itzimi jowamaitakiri janta, iri kamawintakairi aakaiti. Tii okantaajaitzi jowayitaiyaari antawaitatsiri tasorintsithaantiki.*

¹¹ Tima jayiro pairani Ompiratasorintsipirori iriraani piratsi inthomai tasorintsithaantiki onkantya impiyakoyiitanyaariri iyaaripironka, jaayitziro iwatha piratsi othapitapaa nampitsi ari intaayitiro.

¹² Ari okimitakari iijatzi, jowamaayiitakiri Jesús othapiki nampitsi, ari ikimaatsitakowintantaka ikapathainkataki jowamiithashiriyitantairi.

¹³ Ontzimatyii ankimitakaantiro aakaiti ashitowatyiimi nampitsiki aatatyi tsika isaiki Jesús, manintaari jowayitai ikimitaitakiri pairani irirori.

¹⁴ Tima jaka tsika asaikayitzi iroñaaka iiro okantaitatyaani. Irootaki añaampiyantawori tsika anampitaiyaawo paata.

¹⁵ Irootaki, anthaamintantyaari, ampaiyiro iwairo irirori. Iro poyaataawoni okithoki pankirintsi jashitakaayitakariri pairani.

¹⁶ Ari okimitari iijatzi, iiro powajyaantziro kamiithari, pimpawakaiya tzimimotzimiri. Irojatzi kimitakawori kamiithatzimotziriri pairani Pawa itaayiitziniriri.

¹⁷ Iiro pipiyathatari jiwayitziriri kimisantanaatsiri, iriitaki aamaashiritakowintzimiri. Iri kamantairini paata Pawa iita awijyimoyitakiriri jaamaakoshiriwintayitakimi. Kamiitharika onkantya inkinkithatiri, kimoshiri inkantaiya iriroriiti, iijatzi pinkimitaiyaari iirokaiti. Irooma owashiririka onkantakaiyaari inkinkithatiri, iijatzi onkimitzimotaimi iirokaiti paata, iiro iroopirotzimotaimi.

¹⁸ Pamanakotapiintaana onkantya jiñaantaityaanari tampatzikashiri ninatzi. Kimitaka iro nimatakiri.

¹⁹ Pamanakotapiintaana iijatzi niyaatashitantimiri thaankiini iirokaiti.

Iwiyaantawori withataantsi ipoña tasonkawintaantsi

²⁰ Namanamanaatari Pawa, tima iriitaki kamiithari saikakaayitimini, iriitaki añaakagairiri pairani Awinkathariti Jesucristo ikamawitaka. Iri Pawa kimitakaantaimini ñaapirori aamaakowintariri oijya. Owanaa ikapathainkataki jowakiraatakaantaawori kajyaakaawakaantsi kantaitaachari iroñaaka.

²¹ Namanakowintakimi jiwitsikashiritantimiri pimayitairo kamiithari ikowakaimiri. Pamañaari iijatzi iiroka pimatantyaawori okaatzi inmotziriri, tima ayotzi iriitajaantaki Jesucristo matakaironi. Ari inkantaitatyaani ipinkathaitairi irirori. Ari onkantyaari.

²² Iyikiiti, iiro pisamawo pinkimisantiro okaatzi nosankinatakimiri, tima tii ojiyikirotzi.

²³ Nokowi piyoti iijatzi jomishitowayitairi iyiki Timoteo. Aririka jariitapaiya jaka, iriitaki nontsipatanatyaari niyaatashitimi noñiimi.

* **13:10** Kantakotachari jaka antawaitatsiri tasorintsithaantiki, iriitakiki Ompiratasorintsitaari. Itzimi ishinitaitaki jowapiintyaari tzigagaantatsiri piratsi, tzigagaantatsiri okithoki pankirintsi okaatzi jamayitziri atziririiti jashitakaiyaari Pawa. Irooma taapirimintotsi, ari intaapiintayitiriri Pawa okaatzi jashitakaayitariri, ari ikowakotapiintziri impiyakotainiri iyaaripironka. Iro kantacha ipaikakoyitakiri pairani Cristo, irojatzi ikamantakari okanta ipiyakopirotantaawori irirori kaaripirori, iro poyaataapaakawori okaatzi itaapiintayitakiro jashitakagaitariri Pawa janta taapirimintotsiki. Tima jiroka inchakota tsika ikamaki Cristo ipaikakoyiitakiri, iro kimitanaawori iroomi owakiraari taapirimintotsi. Tii onkantana jirika Ompiratasorintsitaari joyaari kamaintsiri janta. Ari okantari iijatzi, ikaatzi pankinataawori jimonkaayitiroimi ikantakaantaitani, ikaatzi pinkawaitzirori owanawontsi, jaminaminawitawo impiyakoyiitainiri iyaaripironka, iiro jiñaaro jinintagaiyaawo okaatzi ikamawintantaki Cristo.

²⁴ Piwithatinari ikaatzi jiwatzimiri janta, iijatzi pashini oitishiritaari. Ari ikimitari Italia-jatziiti jiwithayitzimi.

²⁵ ¡Onkamintha inishironkayiitaimi maawoni iirokaiti janta! Ari onkantyaari.

JOSANKINARI SANTIAGO

Withataantsi

¹ Naaka Santiago osankinatzirori jiroka, jompiratani jowana Pawa iijatzi Awinkathariti Jesucristo. Niwithatari ikaatzi jashiyitaari Pawa pookayitaintsiri pashiniki nampitsi.*

Pawaki opoña yotanitaantsi

² Iyikiiti, kimoshiri pinkantya aririka piñaayitiro awijiyimoyitimini.

³ Ontzimatyii piyoyiti jiñaantaitatziimi tyaaryoorika pikimisantzi. Irootaki piñaantyaawori pintyaaryooshiriyitanai.

⁴ Piyaatakairo pamawiyitanairo jiroka, aritaki piñaayitakiro pantapashiriyiti irojatzi pothotyaantatyaawori.

⁵ Tiirika piyotziro pamawiwaitaniti, pinkowakotiri Pawa, iriitaki yotakaimironi tsika pinkantya. Tima tii ishintsithatziri ikaatzi kamiyitziriri. Aña ari jiyotakaapiroyitakiri, tii jiyotzi irirori inthañaawainitya.

⁶ Aririka pinkamitiri Pawa, iiro pikantashiriwaitashita: “¿Ari inkimaa-jaitakina Pawa okaatzi nokamitziriri?” Tima ikaatzi kisoshiriwaitatsiri ikimitawo okantaranki inkaari kaari mairyaatatsini aririka ontasonkaatiro tampiya.

⁷ Paamaakowintya pikimitarikari kisoshiriri, tima tii jiñaayitziro irirori ikamiwitariri Awinkathariti.

⁸ Tima tzimatsi ikinkishiriwitari jantirimi okanta oñaatamani tzimatsi pashini inkowiri jantiri, tii apaani onkantya ikinkishiriwitari.

⁹ Ontzimatyii inkimoshiriyitai ashironkainkariiti kimisantanaatsiri, tima ari impinkatharitakaayitairi Pawa paata.

¹⁰ Ari inkimityaari iijatzi ajyaagantzinkariiti, ontzimatyii inkimoshiriyiti onthonkaiya okaatzi tzmimowitariri. Tima inkimitakotyaawo inchatiyaki oparyaatiyatzi.

¹¹ Aririka jooryi shintsiini ooryaatsiri okamatiyatzi inchatiyaki, iiro jiñaitairo owaniinkatiyatani. Ari inkimitaiyaari iijatzi ajyaagantzinkariiti iiro jiñaakoitairi jowaniinkatantawo jajyaagawo.

Thaamintashiri ankantya jiñaantashiriyiitairika

¹² Aririka añaawityaawo onkaati awijiyimoyitaini, iikirorika aatakaanakityi-iro antyaaryooshiritanaki, ankimoshiriti, tima tzimatsi jantzimotairi Pawa aririka amawitakiro, ikantakiranki: “maawoni itakotaanari naaka, ari onkantaitatyaani nañaakaayitairi paata inkimitakaantairo namathaitaatyiriimi”.

¹³ Aririka ompokimotai ankowashiritiro kaaripirori, kaari Pawa kantakaiyaawoni. Tima Pawa, tii jinintziro irirori. ¿Kantatsima ishinitairo aaka? Tima iiro.

¹⁴ Aña aakataki nintapiintashitawori kaaripirori, irootaki akinkishiritantapiintawori.

¹⁵ Tima opokimotai akowashiritzi antiro, aakowintanakawo akinkishiritakotziro, irojatzi añaantatyaawori antiro kaaripirori. Irootaki ankimaatsiwaitantaiyaarimi paata ankamai.

¹⁶ Iyikiiti nitakotani, paamaiya otzimikari pikinakaashitani.

* **1:1** Ikantaitziri jaka, “jashiyitaari Pawa”, iriyyitaki kimiyitariri 12 pashiniyitatsiri ichariniyitari Israel-ni.

¹⁷ Tima okaatzi jantzimoyitairi Pawa kamiitha okanta, irootaki jantapiintatiyiri. Tima tii ipashinitanitziri irirori, tii ikimitari jiwitsikani shipakiryaanitatsiri, añiiri ishitowamanai impoña añiiri intyaanai tsiniriitiini.

¹⁸ Tima ikowaki irirori jiyotakaayitairo tyaaryoopirotatsiri jiñaani, irootaki atantawatyaaawoni aaka ankimisantiri, ari inkimitsitaiyaari pashini jiwitsikani inkaati kimisantairini paata.

Tsika inkantanaiya kimisantairini Pawa

¹⁹ Irootaki nokantantari iyikiiti: Owakimpita pinkantayitya, iiro pakashiwaita aririka inkinkithawaitaiti, iiro ayimawaitashitzimi pimashirinka.

²⁰ Aririka ayimawaitai amashirinka, iiro antziro ikowakaayitairi Pawa.

²¹ Okowapirotatya owajyaantairo okaatzi owaaripiroshiritakairi, tsinam-pashiri ankantya ankimisantanairo ñaantsi, irootaki matanaironi owawisaakoshiriyitai.

²² Iro kantacha ontzimatyii antayitairo okaatzi akimayitakiri, tiirika akimisantziro, apaniroini amatawiwaitaka.

²³ Itzimirika kimawitawori iro kantzimaitacha tii inkimisantiro okaatzi ikimawitakari, jojakotashitakari aminapootachari ñaawontsiki.

²⁴ Apa jiñaapootapainta, iro osamaniityaanaki ipiyakotanairo tsika okanta jiñaawitakawo ipoo.

²⁵ Tzimatsi pashini aminapootachari, kaari piyakotzirori ipoo tsika okanta jiñaakiro. Ari ankimitanaiyaari aaka, kinkithashiri owanairo ñaantsi, iiro apiyakotairo. Tima irootaki matzirori ookakaakowintantzi. Kimoshiri ankantawintanaiyaawo onkaati antayitairi.

²⁶ Tzimatsi ñaawitawori jimatakiro ikimisantanai. Iro kantzimaitacha tii jimaariwaantitzi, jaminaashiwaitaka ikimisantzi, apaniroini jamatawiwaita.

²⁷ Jiroka iroopirori inimotziriri Ashitairi Pawa aririka ankimisantanai: Atakotaiyaari miritziiti, ari ankimitsitaiyaawo kamatsiri oimi. Ontzimatyii ankitishiriyitai, iiro akimitakotari ikantayita saikashiwaitachari jaka kipatsiki.

2

Ikinkithatakoitziro manintaantsi

¹ Iyikiiti tima pikimisantairi Awinkathariti Jesucristo ipinkathapiroitziri, iiro pimanintawakaa.

² Thami oiyakaantawakiro: Aririka piñi papatotapiinta owaniinkatachari ikithaata, poriryaa ikanta jowayitziri jakoki, impoña piñi intyaapaaki pashini owapatankapooki ikantaka.

³ Iri paaki kamiitha owaniinkatainchari posatikakiri niyankiniki papatotaiani, iriima owapatankapookitachari, pinkantakiri: “Ari pinkatziyawaki iiroka, tikaatsi pisaiki, pikowirika pisaiki isaawiki”.

⁴ Aririka pikantakari pimatakiro pimanintashiritantzi, tima apaani paaki kamiitha, pimanintakiri pashini.

⁵ Pinkimi nonkanti iyikiiti. Jiyoshiitairi Pawa ashironkainkariiti, ikimisantakaapiroyitairi. Tima ikantsitaka kitziroini Pawa: “Ari nompinkathariwintairi maawoni itakotinani naaka”.

⁶ Iro kantzimaitacha irokaiti, pimanintashiriwaitakiri ashironkainkari. Pimaijantakiro ikisaniintapiintzimi ajyaagantachari ikowi jowasankitaakaantimi.

⁷ Iri tyaaryootapiintatsi ithainkashiritziro iwairo pikimisantairi.

⁸ Pantakiro kamiithari imapiyorika pikimisantanairo iroopirori Ikan-takaantaitziri, tima josankinaitaki pairani, kantatsiri: Pitakotyaari pijyininka, pinkimitakaantiri pitakotawo piwatha iiroka.

⁹ Irooma, iintatsirika pimanintawakaa, tzimaki pikinakaashitani, ari jowasankitaawintaimiro iroopirori ikantakaantaitakiri pairani.

¹⁰ Intzimirika kantatsini: “Nokimisantziro maawoni ikantakaantaitziri”. Iro kantzimaitacha tzimatsirika yotapainchani apaani kaari inkimisantaki, tzimaki ikinakaashitani.

¹¹ Tima ikantaitzi pairani:

Iiro pimayimpiritzi.

Iiro pitsitokantzi.

Tii imayimpiriwiita, iro kantzimaitacha iinirorika itsitokantaitzi, tzimatsi ikinakaashiitakari.

¹² Aña iro kamiithatatsiri antayitairo iroopirori ikantakaantaitziri, antayitairo añaawaiyitziri iijatzii okaatzi antayitziri. Ari onkantya iiro jowasankitaantai paata, jowawisaakoyitai

¹³ Tima iirorika atakoyitanta, ari jowasankitaapiroitai. Irootaki kowapirotacha atakoyitanta iiro jowasankitaitantai.

Iirorika antziro kamiithayitatsiri, aminaashiwaita awintaawitanaari Pawa

¹⁴ Iyikiiti, tiirika antanairo kamiithayitatsiri, aminaashiwaita akantzi: “Nawintaari Pawa”. Jiroka awintaashiwaitaantsi, tii iro owawisaakoshiritantatsini.

¹⁵ Piyotzirika iiroka okowityiimowaitakari apaani iyiki iithaari, tajyaaninta ikantaka,

¹⁶ ompoña pinkantiri: “Pimatiro pawijyi iyiki, kithaapirowaita pinkantanatya, kamiitha powapirowaitapaiya iijatzii”. Tiirika pipawakiri kowityi-imotariri, ¿Pitakotakarima? Aña tii.

¹⁷ Ari okimitsitari iijatzii awintaawitari Pawa. Tiirika antayitziro kamiithari, aminaashiwaitaka.

¹⁸ Ari okimita itzimirika kantatsini: “Nawintaari Pawa”. Pashini, ikantzi: “Nantziro kamiithatatsiri”. Iirorika pantanairo iiroka kamiithari, ¿kantat-sima poñaagantiro pawintaani? Naakarika, ari noñaagakimiro nawintaani, nantanairo kamiithayitatsiri.

¹⁹ Pikantawitapiinta iiroka: “Niyotziri Pawa apaniirini ikanta”. Imapirowitatya. Iro kantzimaitacha jimatsitawo piyariiti jiyotziro jiroka, iithaawantawitari Pawa.

²⁰ Kaari jimasontzitaitzi, ontzimatyii ayotai aaka: tiirika antayitairo kamiithayitatsiri, aminaashiwaita awintaawitari Pawa.

²¹ Ankinkishiritakotawakiri pairani Abraham-ni. Ishinitakiri itomi Isaac intainirimi Pawa. Irootaki ikantantakariri Pawa: Owanaa naapatziyakimi Abraham.

²² Ari añiir, tii apaani ikantaki: “Nawintaari Pawa”. Tima jantakiniri okaatzi ikantziriri. Ari okanta joñaagantantawori imapiro jawintaapirotari Pawa.

²³ Ari imonkaatari josankinaitakiri pairani, okantzi:

Jawintaakari Pawa jirika Abraham, irootaki ikimitakaantaariri itampatzikashiritani.

Irootaki ikantantaitakariri iijatzii pairani Abraham-ni:

Jaapatziyani jinatzii Pawa jirika.

²⁴ Ñaakiro. Tii apaniirini otampatzikashiritakaantzi akantzi: “Nawintaanaari Pawa”. Ontzimatyii ankimisantanairi iijatzii.

²⁵ Ari okimitakari iijatzii pairani tsinani iitachari Rahab, mayimpirowitachari. Okimisantakiri iroori Pawa, imanakiri opankoki owayiri, ipoña otyaantairi inkinantanaiyaawo pashini aatsi iiro itsitokantaitari. Tima irootaki jaapatziyantakawori Pawa okimisantanairi.

²⁶ Iirorika otzimanai ashiri, piyakotakai. Ari okimitsitari iijatzi, iirorika antayitziro kamiithayitatsiri, aminaashiwaita awintaawitari Pawa.

3

Mairiwaantitaantsi

¹ Iyikiiti, iiro akowashiwaita ayotaantayiti, ontzimatyii antayitiro okaatzi akinkithatakotziri. Paata, ari inkantapai Pawa: “¿Pantakiroma iiroka okaatzi piyotaantziri?”

² maawoni otzimayitzi akinakaashiyitari. Irooma tzimatsirika mairiwaantitatsiri kaari kantzimoniintakaiyaarini iyyininka, iriitaki kamiithashiritatsiri, ari onkantaki jaamaakowintaiya iiro jantantanaawo kaaripirori.

³ Joojoponhoitziri mora, ari itzimpatakoitziri, irootaki ikinantayitari tsika inintakaitziri. Oryaani inawitaka itzimpatakoitantariri, iro kantacha imatziri okimakairi, okantawitaka antari jinatzi mora.

⁴ Pinkinkishiritakotiro antawo pitotsi. Aririka ontampiyatakoti niyanki inkaariki, ayiro tampiya tsikarika onintakaawo. Iro kantacha tzimatsi oyomawaaniki, okitsirinkiro okinakairo tsikarika inintziro komatzirori.

⁵ Ari okimitakari iijatzi paantintsi, tii antawowita, iro añaaawaitantapiintari. Okimitakawo paampari, oryaani inawita owakiraa omorikanaki, iro kantacha aritaki onkantaki impaampatakaairo antawoiti antami.

⁶ Ari okantari iijatzi paantintsi okimitakari paampari, aririka añaaawaitaki kapichiini, antawoiti owaaripiroshiriwaitaka, kantatsi iijatzi añiiro ari okantaitatyaani owaaripiroshiritanti. Tima sarinkawiniri yotairori añaaawaitantawori owaaripiroshiritantatsiri.

⁷ Pinkimi. Kantatsi impiraityaari piratsiyitatsiri, tsimiriyitatsiri, maankipaini, jiñaawiripaini, maawoni. Amiyitacha jirikapaini impirataityaaririka.

⁸ Iro kantzimaitacha tikaatsi atziri kantironi jimairiwaantiti, inkimিতakaantya ipiraitari piratsi. Okimitakawo ipaanti piyantatsiri, owamaan-taniro inatzi.

⁹ Iro apaanti akantantapiintariri Pawa: “Ashitanarí, kamiitha pinatzi”. Irojatzi apaanti akantzimatantariri ajyininka, ikaatzi kimishiriyitariri Pawa.

¹⁰ Apaani inawita apaanti, ari añaaawaitantawo kamiithari, iijatzi kaaripirori. Iyikiiti, tii okantzi antsipataayitiro añaaniiyitari.

¹¹ Pinkimi nojyakaawintawakiro. Tsikarika ishitowaatzi jiña, kitijyaaniki okanta, iiro añiiro onkipijyaati.

¹² Iyikiiti, ¿Kantatsima pankirintsi uva onkithokitantyaawo higo? Ari okim-itsitari jiña iroori, aririka onkatyomiraati, iiro añiiro onkitijyaanikiti.

Inkitiki opoñaawo yotanitaantsi

¹³ Ayotantzirika, akinkishiritanaarika, atakotantya, tsinampashiri akantya okantakaakai ayotanitai.

¹⁴ Irooma añiiirorika asamaniintantzi, tii okantzi asagaawintawaitya. An-thiiyawaitya ankanti: “Yotaniri ninatzi”.

¹⁵ Aririka amayitakiro jiroka, tii iri Pawa yotakaironi. Iri kinkishiri-takaantzirori kamaari.

¹⁶ Ari okanta aririka asamaniintantzi, iiro amatziro aapatziyawakaiya, kaaripiroshiriri ankantapiintaiya.

¹⁷ Iro kantacha iriirika Pawa kowakaironi ayotanitai, ari onkantaki ankamiithashiritanai, iiro akisashiriwaitanaa, atakotantani ananaatyí,

iirro apiyathatanaa, nishironka ankantanti, owamiithatiro antawaiyitziri, tyaaryoo ankantanaiya, iirro athiyyinkaritanai iijatzi.

¹⁸ Aririka ankantapiintanaiya aapatziyashiritawakaanaiya, ari añiirro paata jowamiithashiripiroyiitai. Okimitatyaawo ipankiwaitaitzi, ari añiirro paata oyiipatairo okithoki.

4

Aapatziyawori isaawisato

¹ ¿Oitama opoñaantari owayiritaantsi? ¿Oitama ikisaniintawakaantari atziriti? ¿Kaarima kantakaantzirori ikowashiyitawo ikowityaaniintzirori?

² Ikowapiroshiritakiro tsikarika oiyita, tiimaita otzimimoyitziri. Inintakotantashita, tii otzimimotzirori. Jowamaantawitaka, jowayiritantawitaka, tii jiñiimaitawo ontzimimotzirori ikowawitari, tiira ikamitziri Pawa.

³ Jimawitakawo ikamitziri Pawa ikowayitziri, tii ipimaitari. Ikamikowintashitaka jantayitantaawori kamiithatzimotzirori irirori.

⁴ Ikimitashitakawo kaari kinatariri oimi, oñaaki pashini, iro okisaniintantanakariri oimi. Ari ikimitari maawoni kowayitzirori jaapatziyaawo isaawisato, ikisaniintatziiri Pawa.

⁵ ¿Aminaashitama josankinaitakiri pairani, kantatsiri: “Jotyaantakiri Pawa Tasorintsinkantsi nishironkayitaini, iriitaki aamaakowintaini iirro antantayitawo kaaripirori?”

⁶ Jitakotai Pawa, iro okantantari osankinarintsi: Antawoiti jowasankitairi Pawa ñaapirowaitaniri, iriima tsinampashiriri owanaa jitakotaiyaari irirori.

⁷ Irootaki nokantantari naaka: Patsipiwintaiyaawo ikowakaimiri Pawa. Pimpiyatyaari kamaari, aritaki piñaakiro jowajyaantimi.

⁸ Kinkithashiri powanairi iiroka Pawa, kiso jowanaimi irirori. Kaaripiroshirika pinawita, powajyaantairo. Tiirika pityaaryoowintairi, pinkitishiriwintairi.

⁹ Pinkinkishiritakotiro pantawitakari, pikimoshiriwintashitakawo kaaripirori. Ontzimatyii powashiritakotaiya okaatzi pikimoshiriwintashitakawo pantawitakari pairani.

¹⁰ Tsinampashiri pinkantawintaiyaari Awinkathariti, tima iriitaki pinkathatakantaimini paata.

Kantakotawakaantsi

¹¹ Iyikiiti, tii opantawo akantakotawakaiya. Aririka pinkantakotiri pashini, pithainkatziirro Ikantakaantaitani.

¹² Apaniroidini ikanta osankinatakaantakirori pairani Ikantakaantaitzirori, iriitaki matzirori jowawisaakoshiritantzi, iri matzirori iijatzi jowasankitaantzi sarinkawiniki. Tikaatsi aitya aaka onkantantyaari ankantakotiri pashini.

Tii ikantakaapirowintaitawo antiri paata

¹³ Tzimayitatsi kantashiwaitachari: “Oñaatamanai niyaati nampitsiki, apaani osarintsi nosaikawaiti janta, nompimantayiti oitarika, nayi oyyiki nokowayitziri”.

¹⁴ Iro kantacha tii jiyotzimaita oitya awijyimotirini oñaatamanai. Okimiwaitawo añaantari minkoryiinka. Tii oyyinkanita, kapichi onkantapaintya, ompoña ompiyanaia, iirro añaawairo.

¹⁵ Jiroka inkantayitimi: “Iriirika Pawa pinawoni nañaaminto, ari nantakiro ikowakaanari irirori”.

¹⁶ Iro kantacha jawintaashiwaitakawo jiñaapirowaitaka apaniroini. Ami-naantsi inatzi, tii opantawo.

¹⁷ Ayowitaworika owamiithashiritantatsiri, tiimaita antziro, tzimaki akinakaashitani, kaaripiroshiritakai.

5

Ikinkithatakoitziri ajyaagantzinkari owashironkaantatsiri

¹ Pinkimi ajyaagantzinkari. Piraakoniintaiya iiroka, irootaintsi piñiiroripashironkaawaitaiya.

² Ari ompathaayitai maawoni pajyaagawo. Ompiirimawoyitai pikithaayitari.

³ Inthontya impowayitai piiriikiti, poriryaayitatsiri, maawoni. Ari jiyotaitimiri pipiyotashitakari, tima iriitaki taakaimini paata. ¿Irootakima pojyñaantakariri?

⁴ Jiyotakimi Pawa tii pitakotanta, irootaki jowasankitaantaimini. Tii pipinatzi patziriti, pipiyotashitakawo pajyaagawo. Ikiyimatikimi patziriti, ikimaki Pawa, tima ipinkathariwintziri maawoni irirori.

⁵ Apaniroini pinintaawaitaka, tii pikinkishiritakotziri pashini, apa pikimoshiriwintakiro pajyaagawo. Pikimitakari piratsi jowathantaitziri, aririka intyitaki kamiitha, inkantaki ashitariri: “Thami oyaari nopira, kamiitha ityitaki”. Ari inkimitaiyaari Pawa irirori, inkantai: “Ojyiki jajyaagawo jirika, monkaapaititapaaka nowasankitaantayariri”.

⁶ Powashironkaayitaki ojyiki kamiithashiriri, irojatzi ikamantayitakari, tii piñaawitawo impiyakowintya.

Amawiwaini pinkantya, pamanayitaiya

⁷ Iyikiiti, amawiwaini pinkantya poyaawintaiyaari impokai Awinkathariti. Pinkimityaari pankiwairintzi, amawiwaini ikanta joyaawintawo inkani omparyaakoti iwankiri jiñaantyaawori onkithokiti.

⁸ Ari pinkimityaari iiroka, amawiwaini pinkantya poyaawintya, oisokiro powanakiri, tima iiro osamani onkantya impiyantaiyaari Awinkathariti.

⁹ Irootaki, iyikiiti, tii okamiithatanta pinkantakotiri pashini. Tima pokimatai kantayitapaimini iiroka: “Pantakiro kaaripirori”.

¹⁰ Pinkinkishiritakotiri kamantantaniri pairani. Pawa otyaantakiri ikinkithatakoyitairi. Iro kantacha owanaa jashironkaawaitaka irirori amawiwaini ikanta joyaawintari Awinkathariti. Ari pinkimitaiyaari iijatzi iiroka.

¹¹ Owanaa inkimoshiritai atsipitawori ikimaatsiwaita. Inkimitakotaiyaari Job-ni, amawiwaini ikantaka joyaawintari Awinkathariti, ikimaatsikowintakari. ¿Tiima inishironkatairi Pawa? Ayotzi ari ikantaitatyaani inishironkatantzi Pawa.

¹² Iro kantzimaitacha iyikiiti, ontzimirika pinkinkithatakoyitiri, iiro pipairyaashiwaitawo inkiti iijatzi kipatsi. Imapirorika pantiro pikantziri, pinkanti: “¡Ari!” Irooma iirorika pantziro, pinkanti: “¡Iiro!” Ñaa jowasankitaitzimikari.

¹³ Piñiirorika onkantzimoshiriwaitimi, pamañaaari Pawa. Irooma pikimoshiriwaitzirika, pimpampithaawintiri Pawa.

¹⁴ Pimantsiyawaitzirika, pinkamantiri antaripiroriiti kimisantzinkari, jamanakotimi, impoña intziritantimiri yiinkantsi impairyaakiri Awinkathariti.

¹⁵ Tima aririka jamanakotantya kimisantatsiri tyaaryoopiroini, aritaki joshinchagairi Pawa mantsiyawitachari. Iroorika omantsiyaakiriri ikaaripiroshiriwaitzi, aritaki impiyakotainiri iijatzi.

¹⁶ Pikantzimoshiritakaaririka pijyininka, pinkantairi: “Pimpiyakotaina”. Pamanaiyaari Pawa iijatzi, pinkantiri: “Ashitanarí, poshínchaayitairi mantsiyayitatsiri”. Tima aririka jamanakotantya kamiithashiriri, jantaitziniri ikowayitziri.

¹⁷ Atziri jinatzi pairani Elías, ari ikimitai akantayita aaka awathaki. Iro kantzimaitacha ikimisantakiri kamiithaini Pawa. Ikowakotakiri Pawa iiro oparyaantaa inkani. Mataka, tima awisaniintanaki mawa osarintsi tii oparyagai.

¹⁸ Ipoña japiitairo ikowakotairi, irojatzi oparyaantaari inkani. Jyookayitanai pankirintsi.

¹⁹ Iyikiiti, aririka pikimisantakagairi ikaatzi owajyaantawitakawori ikimisantziri Pawa,

²⁰ powawisaakotairi ikaaripiroshiriwitaka. Jawitaka sarinkawiniki aririka ikamaimi. Imapiro ikaaripiroshiriwaiwitaka, iro kantzimaitacha ikimisantai iijatzi, impiyakotainiri Pawa maawoni, iiro ikinkishiritakotaawo.

JITAKARI JOSANKINARI PEDRO

Withataantsi

¹ Naaka Pedro osankinatzimirori jiroka. Iirokaiti nosankinatzi pikaatzi tii iyyininkayiitziimi tsika pisaikayitzi, tima tzimpooka pikantayitaka pinampitawo Ponto-ki, Galacia-ki, Capadocia-ki, Asia-ki opoña Bitinia-ki.*

² Jiyotsitaka Pawa pairani ari jiyoshiiyitaimi onkanya jowamiithashiritantaimini. Ari pinkimisantairi Jesucristo itzimi kapathainkawintakimiri ikamawintakimi. ¡Onkamintha inishironkayitaimi, isaikakaayitaimi kamiitha!

Añaashiritaantsi oyaakoniintziri

³ Anthaamintaiyaari Pawa, iri Iwaapati Awinkathariti Jesucristo, tima inishironkapiroyitai okimiwaitaawo owakiraami antzimayitaimi. Añaashiritakaayitai oyaakoniintziri, tima añagai Jesucristo ikamawitaka.

⁴ Iro akowajaantairi ikajyaakaayiitakairi, ari onkantaitatyaani añiuro, iiro othonkaa. Irojatzi ikajyaakaayiitakimiri iirokaiti inkitiki.

⁵ Iro ishintsinka Pawa ikimpoyaawintantaimiri iirokaiti. Iriitaki kantakaiyaawoni pinkimisantantaiyaariri onkanya jowawisaakoshiritantaimini paata.

⁶ Irootaki pikimoshiritantakari, okantawitaka piñaayitakiro pikimaatsi-witapainta, jiñaantashiriyitakimi.

⁷ Jojyakaawintakimi ikantayiitzi oro, itaayiitzi jiñaantaityaariri iri-ipiroririka oro. Okantawitaka jirika oro iiro ikantaitatyaani añiuri, ari japirotaiya. Iro kantacha, aririka impiyapaaki Jesucristo, ari jiñaitimiri tyaaryoorika pikimisantairi. Ari inkimoshiriwintaitiri Cristo, pinkatha jowayiitairi, oyyiki inkinkithatakoyiitairo jowaniinkawo.

⁸ Pitakopiro powanairi Cristo okantawitaka tii piñiuri. Pikimisantairi, kimoshiri pikantawintakari, okantawita tii piñaajaantziri iroñaaka.

⁹ Tima pikimisantayitairi, ari piñaayitairo jowawisaakoshiriyitaimi.

¹⁰ Ikinkithatakoyitakimi pairani Kamantantaniriiti aritaki inishironkayitaimi, ari piñiuro jowawisaakoshiriyiitaimi. Jamatsinkawintakawo, owanaa josampikowintakiro,

¹¹ ikowajaantaki jiyotiri owawisaakotantatsiri, tsikapaiti inkoñaati. Tima iriitaki Itasorinka Cristo thawitakaayitakiriri, oyyiki inkimaatsitakaawityaari Cristo impoña jiñiuro jowaniinkawo.

¹² Tzimatsi yotakaakiriri Kamantantaniriiti, tii iri ñaajaantironi, aña iirokaiti. Tima pikimayitairo iroñaaka Kamiithari Ñaantsi. Jotyaantaitakiri Tasorintsinkantsi ipoñaakawo inkitiki ikinkithatakaantakimirori. Irojatzi ikowawitaiyakarini maninkariiti inkimathatairomi.

Tasorintsishiri ankantawintaiyaari Pawa

¹³ Aamawinta pinkantawintyaawo pikinkishiritani, pinkimityaari itzimi owajyimpatawori iithaari. Kamiitha pinkinkishiriyiia. Oyaawinta pinkantya inishironkataimiita Jesucristo aririka impiyapaaki.

¹⁴ Pinkimityaari shirithari iintsi. Iiro pantashiwaitawo pikowashiyitari, okantakaantzimi pimasontzinka.

* **1:1** Kantakotachari “pikaatzi tii iyyininkayiitziimi tsika pisaikayitzi” tzimatsi kantayitatsiri iri ikan-takoyiitzi kimisantzinkariiti saikimoyitairini kaari jashitaari Pawa.

¹⁵ Aña iri pinkimitakotyaari Tasorintsi itzimi kaimashiritakimiri. Iriitaki kitishiritakaimini maawoni pantainiri.

¹⁶ Tima osankinataka kantatsiri:
Pinkitishiriti, tima naaka Kitishiriri.

¹⁷ Tima pikantapiintziri “Paapá” jirika kaari maakitantatsiri aminakoyitaironi paata okaatzi jantayitakiri atziriiti, ontzimatyii pinkimisantapiintairi iiniro pisaiki jaka kipatsiki.

¹⁸ Tima piyotzi kaari kiriiki, kaari oro ipinakoyiitantakimiri, pawisakoshiritaari pisaikawaiwitaka jakapiroitini pikimitakotari pichariniiti. Tima tii opantapirotari oro iijatzi kiriiki, ari inthonkaiya.

¹⁹ Aña iro iriraani Cristo ipinakowintantakairi, ikimitakotakari oijya kaari tzimatsiri iyaaripironka, tikaatsi ikantawaita iwathaki.

²⁰ Tikiraamintha jiwitsikaajaitziro Pawa kipatsi jiyotsitaka oita jantiri Cristo. Iro kantacha owakiraa piñi iroñaaka, ipokaki, jowawisaakoshiritaami.

²¹ Okaatzi jantakiri Cristo, iro opoñaantari pawintaashiritaari Pawa. Tima iri Pawa añaakagairiri, jiñaitantawori jowaniinkawo. Oyaakoniinta powairi iroñaaka Pawa pawintaashiritaari.

²² Tima shiritha pikantawintaawo tyaaryoori, kitishiri pikantayitaa, pitakotapiintayitaari maawoni pikantayitziri “iyikiiti”.

²³ Tima okimiwaitakawo papiitaatyiiromi pintzimayitaimi iroñaaka. Iro kantacha itzimi piwaapatitaari, kaari atziri kaamaniri, aña kañaaniri jinatziri irirori. Okanta apiitantaari itzimakaayitaimi, iro jiñaani, otzimi kañaanitatsiri iijatzi.

²⁴ Tima:
Awatha okimiwaitawo inchato.
Tzimawitacha owaniinkawo, okimiwaitawo inchato otzimi otiyaki.
Iro kantacha okamashitzi inchato.
Opoña oparyaatiyatzi.

²⁵ Iro kantacha jiñaani Awinkathariti okantaitatyaani.
Irootajaantaki jiroka ñaantsi otzimi ikamantayitakimiri iiroka.

2

¹ Irootaki powajyaantantyaawori pikaaripirodzi, iiro pithiia, iiro pamatawitantzi, iiro pisamaniintantzi, iiro pikijyimatantzi.

² Pinkimityaari iintsi owakiraa tzimatsiri ikowi inthoti. Ari pinkantayitanaiyaari iirokaiti, pinkowairo tasorintsitatsiri ñaantsi antapashiritakaimini, onkantya pawisakoshiritantaiyaari paata,

³ tima piñaakiro jitakoyitaimi Awinkathariti.

Mapitatsiri kañaaniri

⁴ Pinkimisantiri iirokaiti itzimi kimitakawori mapi, iro kantacha kañaaniri jinatziri irirori. Ojyiki atziriiti manintakirori mapi, iro kantacha Pawa ikimitakaantawo ikowapiroitziri mapi, ojyiki owinawo.

⁵ Ari pikantsitaari iijatzi iirokaiti pikimitaawo mapi, tsika otzimi jaayitakiri jiwitsikayitantyaawori pankotsi, okantawitaka tii pikimitajaantawo mapi, tima añagaimi iiroka. Pinkimiyitaiyaari iijatzi Ompiratasorintsitaari itzimi saikantaiyaawoni jiroka pankotsi, pinkimitakaantiro pintaashiritaatyirimi patsipitakaani kamiithatzimotirini Pawa, okantakaantziro okaatzi jantayitairi Jesucristo.

⁶ Tima iro okantziri Osankinarintsipirori:
Nowatziro mapi ikowapiroitziri janta otzishiki Sion. Irootaki otzitironi pankotsinampi. Ojyiki owinawo jiroka.

Inkaati awintaashiritaiyaarini kimitakawori mapi, iiro jaminaashiwaita paata.

⁷ Iirokaiti pikaataiyini pikimisantai, pinintaayitaawo mapi tzimatsiri oyyiki owinawo. Iriima kaari kimisantatsini, tii jiñi iro iriroriiti, iri okantakotakiri osankinarintsipirori:

Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi,

Iro kantacha jowayitairo pankotsinampiki ikimitakaitaawo iroorikami tzinkamitsi.

⁸ Ikantaitaki iijatzi:

Owaryaantzi mapi, aririka jantziwaityaawo.

Tima okimiwaitawo imparyaantatyiiyaawomi mapi ikaatzi piyathayitakawori ñaantsi. Iriiyitaki jiyoshiiyitakiri Pawa jowasankitaayitairi.

Ijyininkayitaari Pawa

⁹ Irooma iirokaiti, jiroka pikantayitaari:

Ijyininkamirinkataimi jiyoshiiyitaimi,

Jompiratasorintsitaimi Pinkathari,

Itasorintsishiritakaimi jinashitaimiri pashini-jatzi,

Jashiyitaimi Pawa.

Ari pikantayitaari onkantantyaari pinkinkithatakotairo kamiithaini tsika okanta ikaimashiriyitaimiri pisaikawitaka otsinirikitzi, kimiwaitaa iroñaaka pisaikaatyimi tsika ikitiijyiinkatakairo irirori.

¹⁰ Pairani iirokaiti tii pijyininkatawakaawita, irooma iroñaaka pimatairo tima ijyininkataimi Pawa. Pairani iirokaiti tii pitsipawitari jitakotani Pawa, irooma iroñaaka piñairo jitakoyitaimi.

Jompiratani Pawa anayitai

¹¹ Nitakotaniiti, pikimitakaantziro iirokaiti iiro mi pijyininkatanaari isaawisatzi. Irootaki noshintsithatantzimiri powajyaantairo pikowashiwitawo isaawisato. Tima iro kimitakawori jirokapaini iroomi maamanishiriyitimini.

¹² Onkaati pantayitiri, kamiitha inimoyitairi atziriti. Aamaa tzimatsi kijyimawaiyitakimiri iroñaaka, iro kantacha aririka jiñaapiintanairo pantanairo kamiithari, ari inkinkishiritanaiya, inthaamintanaiyaari Pawa.

¹³ Ikowi Pinkathari iiro pipiyathayitari atziriti ikaatzi pinkathariwintzimiri pinampiki. Pimatsityaari itzinkamitajaantari pinkathariwintantatsiri pinampiitiki.

¹⁴ Iiro pipiyathayitari iijatzi jotyaantani owasankitaayitirini kaaripirori, tima iri inthaamintyaari atziriti saikatsiri kamiitha.

¹⁵ Irootaki ikowakaimiri Pawa. Aririka pantanairo jiroka tampatzikatatsiri, ari jomairintakiri masontzishiriri inkowimi inkantakotimi.

¹⁶ Saikashiwaiyitaimi iroñaaka iirokaiti. Iro kantacha, iiro pantanairo kaaripirori, aña pinkimitakotyaari jompiratani Pawa.

¹⁷ Pimpinkathatiri maawoni. Pitakotyaari iyikiiti. Pinkatha powiri Pawa. Pipinkathatairi pinkathariwintzimiri pinampiki.

¹⁸ Iirokaiti ompirataari, shiritha pinkantya jompirataitzi. Tii apa pimpinkathatiri aapatziyimiri, pimatsityaari iijatzi itzimi owatsimaawaitzimiri.

¹⁹ Itzimirika antakirori ikowiri Pawa, ipoña jamawitakiro imanintawitakari, iri inthaamintawintya atziriti jiñaakiri jimatakiro kamiithari.

²⁰ Tzimatsirika amawitakirori jowasankitaawintaitziri jantziro kaaripirori, tikaatsi thaamintawintyaarini. Irooma iirokaiti, aririka

pamawitakiro jowasankitaawintaitimiro tampatzikari, irootaki inimotziriri Pawa.

²¹ Iro ikaimashiriyiitantakimiri, tima iri Cristo kimaatsikowintakimiri iiroka. Ari okanta joñaagantapaintzimirori onkaati pantairi iiroka.

²² Tikaatsi kaaripirori jantapainti irirori, Tii ithiiyapaantitapainta.

²³ Ikawiyawaitaitakiriranki irirori, tii ipiyatanta. Ikanta jowasankitaawaitaitakiri tii jasaryiimatanta impiyatantya, aña iri jawintaapirotaika itzimi yotzirori tampatzikari.

²⁴ Ari okanta ipaikakoitantakariri, okantakaantakiro ayaaripironka. Iro añaantaiyaaworimi owajyaantayitairo kaaripirori, kamiithashiri anayitai, ankimitakaantanairomi ankamayitaatyimi ompoña añaayitaimi iijatzi. Tima:

Jowatsinawaitaitakiri pairani, ikimaatsitakaitakari, iro pawisakoshiriyitan-taari iirokaiti iroñaaka.

²⁵ Pairani iirokaiti pikimitakari oijya tzipinari. Iro kantacha iroñaaka kimi-waitaka pimpiyaatyimi isaiki aamaakowintariri oijya, iriitaki aamaakow-intashiriyitaimini.

3

Jantayitairi tsipayitachari

¹ Jiroka pinkantayityaari iirokaiti aayitatsiri oimi: Shiritha pinkantaw-intyaari piimiiti, onkantawitya iiro ikimisantawitawo iñaani Pawa. Aa-maashitya ari onkantaki pinkimisantakagairi aririka jiñaakimi tsika pikan-tanaa,

² kitishiri pinkantanaiya, pinkatha pinkantanti.

³ Iiro aminaashiwaita jiñaitzimi owaniinka pikanta, pimpitayitziro piishi, piporiryaapirowaitzi, owaniinka pikithaayita.

⁴ Aña iro kamiithatatsi pimatanairo kaari koñaanitatsiri, pinkamiithashiriy-itai. Tima aririka antsinampashiriwaiti iiro athaawakowaita, okantaitani iroori tii othonkanita, irootaki ikowapirotziri Pawa.

⁵ Ari okantayitakari pairani kitishiriri otzimi awintaashiritakariri Pawa, pinkatha owayitziri oimiiti.

⁶ Okimita pairani Sara shiritha okantzimotari Abraham, okantziri oimi: “Nopinkathatani nowimi”. Iirokaiti kimitaawori osawoyitaari aririka pi-matanairo tampatzikari. Ari onkantya iiro otzimanta oitya pinthaawan-taiyaari.

⁷ Ari pinkimityaari iijatzi iirokaiti aayitatsiri iinaiti, piñaantapiintyaawo pinintaatiro piina. Pitakotyaawo, tsinani inatzi iroori. Pinkimitakaantiro jitakoyiitawo sataanitatsiri owamintotsi. Pinkatha powiro tima inishironkayitairo iijatzi iroori añaashiriyitai ikimiitaimi iiroka, tii opashinitzi okaatzi ishinitaayitaimiri. Irootaki pantanairi ari onkantya iiro omanonkawaitanta pamanamanaatani.

Pankinatawori jantayitanairo kamiithari

⁸ Ari okantari: aapatziya pinkantawakaiya, nintaatha pinkantanti, pitakotawakaiya, tima okimitanaatyaawo pirintzitawakaanaatyiiyaami. Nishironka powanairi pikaataiyini. Tsinampashiri pinkantya.

⁹ Iiro pikimaatsitakaari itzimi kimaatsitakaimiri iiroka, iiro pikawiyiri itz-imi kawiyimiri iiroka. Aña paapatziyaari onkimiwaityaawo pintasonkaw-intatyirimi. Tima iro ikaimashiritantaimiri Pawa intasonkawintayitaimi iiroka.

¹⁰ Tima:

Itzimi kowirori inintagaiya kamiitha jañagai,

Jowajyaantairo ikawiyawaitantzi, jowajyaantairo ithiyyawaita iijatzi.

¹¹ Ontzimatyii jowajyaantairo kaaripirori. Aña iro kamiithatatsiri jantairo kamiithari.

Iro jaminaminatairi jaapatziyawakaiya.

¹² Tima jiyotziri Awinkathariti ikaatzi kamiithashiriri.

Owakimpita jowiri ikaatzi amanamanaatachari.

Iriima kaaripiroshiririiti, katsima jaminiri Awinkathariti.

¹³ Aamaapirorika pantayitanairo kamiithari, ¿tzimatsima kimaatsi-takaapirotaimini?

¹⁴ Tzimatsirika owasankitaakimini pantziro kamiithari, ari intasonkawin-taimi Pawa. Tima ikantayitaki:

Iiro pithaawapirowaitashita, iiro okantzimoshiriwaitashitzimi iijatzi.

¹⁵ Aña iro kamiithatatsiri poshiritaiyaari Cristo, tima iriitaki pipinkathapiro-tairi. Witsika pinkantapiintya pinkamantantiro tsika okantakota poy-aakoniintziri, aririka intzimi iitya osampitimini. Iro kantacha kamiithaini pinkantanti pinkamantantiro, pinkatha pinkantanti iijatzi.

¹⁶ Iikiro piyaatatyi pinkinkishiritiro otzimi tampatzikatatsiri, pantayitairo kamiithari itsipashiriyitaimi Cristo. Aamaashitya ari inkaaniwintanaiya ikaatzi thiiyakotzimiri.

¹⁷ Tikaatsi oitya pinkimaatsikowintyaawo pantayitziro kamiithari, iroorika ikowiri Pawa. Iro mapirotzirori okaaripirodzi piñiuro jowasankitaawin-taitimiro pantziro kaaripirori.

¹⁸ Pinkimitakotaiyaari Cristo, tampatzikashiri ikanta irirori, ikamawintakiri tzipinashiririiti okantakaantziro jantayitziro kaaripirori. Iro jantantaka-wori jiroka onkantya intsipashiritakaantairiri Pawa. Ojyiki ikimaatsi-wathatakaawiitakari, iro kantacha añagai.

¹⁹ Iri jatashirinkataintsiri ikinkithatakaayitairi ishiri ikaatzi itayitakawori pairani itzimi jomontyaashiriyiitakiri.

²⁰ Owanaa ipiyathayitaka iriroriiti jiwitsikantakawori pairani Noé antawoiti shintsipaa, oyaawintacha Pawa tii ithaatyaaantzi. Iro kantacha kapichiini atziri awisakoyitaatsiri impiinkimi, ikaamachiitzi 8.

²¹ Iri pikimitakotaari iirokaiti tsika pikanta pawisakoshiriyitai powiinkaay-itaara. Jiroka owiinkaataantsi tii okimitaajaitawo ipiinkaitzi jiñaaki iki-waitziro lipatsiwathati. Aña amanaantsi inatzi, tsika ikowakoyiitzi Pawa inkinkishiritakaantiro tampatzikashiritatsiri. Irootaki jañaantaari Jesu-cristo.

²² Isaikai inkitiki iroñaaka Cristo jakopiroki Pawa ipinkathariwintairi maninkariiti, ipinkathariwintairi inkitiwiri pinkatharitatsiri, ipinkathari-wintsitari tzimayitatsiri ishintsinka.

4

Antawaitainiri kamiitha Pawa tima tzimatsi jimatakaayitairi

¹ Ari okanta, ikimaatsitakowintai Cristo. Iro poshiritanaiyaari iijatzi iirokaiti. Tima ikaatzi ñiirori ikimaatsitakaitari, tii ikowairo jantairo kaaripirori.

² Ari pinkimityaari iirokaiti iiniro pisaikayitzi iroñaaka jaka isaawiki, iro pantapiintanai ikowiri Pawa. Iiro pantashiyitawo pinintashiyitari, tima irootaki jantapiintakiri pashini atziri.

³ Irootaki pantapiintakiri pairani, tima pikimitakari pashini atziriiti nin-tashiwaitachari. Tima jamitapiintakawo jimayimpiryookitzi, jantsitakawo

kaaripirotsiri, ishinkiwaita, jinintziro joimoshirinkawaitya jantantyaa-
wori kaaripirori, niyawaitaniri ikantaka, jamanamanaatapiintakawo tsika
oiyita ikimitakaantakiro iriimi iwawani.

⁴ Owanaa okompitzimotakari ikaatzi pitsipawitari pairani, tii inimotziri
powajyaantanairo pitsipaminthatari jantayitziro kaaripirori. Iro
opoñaantari ikijyimawaitanakimi.

⁵ Iro kantacha jirikaiti ontzimatyii jiyakawintairi paata Pawa. Tima Pawa,
iri yotzirori maawoni jantayitakiri ikaatzi añaayitatsiri iroñaaka, okaatzi jan-
tayitakiri iijatzii kamayitatsiri.

⁶ Irootaki ikinkithatantaitakawori Kamiithari Ñaantsi, jimatsitaitakari ii-
jatzii kamayitaintsiri. Tima okantawitaka jowasankitaawathawiitaari, iro
okantantaari jañaakaashiritairi Pawa.

⁷ Irootaatsi onthonkataiya añiiri iroñaaka kipatsiki. Iro poshiritantyaawori
pantanairo kamiithari, aakowinta pinkantya pamanamanaatya.

⁸ Iro kowapirotachari, piyaatakaapiroyitanairo pitakotawakaanaiya.
Tima:

Itzimirika atakoyitaari, apiyakotairi jowaaripirowaiwitakai.

⁹ Poimaantantapiinti pipankoki, iiro pikiñaanikowintziro.

¹⁰ Itasonkawintayitaimi onkantya pantantyaawori ikowakaayitzimiri
Pawa. Okaatzi ikowakaayitzimiri iiroka, pimitakotairi pashini, pantanairo
kamiithari, tima inishironkataimi iiroka Pawa.

¹¹ Ikaatzi jowayitakiri ikinkithatzi, iriitaki Pawa ikinkithatakotziri. Ikaatzi
jowayitakiri jitakotantayiti, jantawaitantyaawo ishintsinka ipakiriri Pawa.
Ari onkantya impinkathayitantaariri Pawa, ikantakaantziro Jesucristo
otzimimotairi jowaniinkawo, ari inkantaitatyaani impinkathariwintantai.
Ari onkantyaari.

Kimisantzinkari anatzi oiyiki ankimaatsityaari

¹² Nitakotani, ñaa omapokimikari aririka piñaanakiro pomirintsitzimoti-
mini. Tii awijyimowaitashitzimi jiroka, aña jiñaantashiritaitatziimi.

¹³ Iro ikimaatsitapaintari iijatzii Cristo. Aririka piñiiri iiroka inkimaatsi-
takaapiroyitaimi ikimitaitakiri irirori, kantatsi pinkimoshiriwintiro. Tima
ari pinkimoshiriwintairi impiyairika irirori jamairo jowaniinkawo.

¹⁴ Aririka inkishimaitimi iiroka okantakaantziro pawintaashiritaari
pipairyagairi Cristo, tasonkawintaari pinatzi. Tima iro oñaagantzirori
isaikantzimi shintsitatsiri Itasorinka Pawa.

¹⁵ Tii okantzi powamaanti, pinkoshitanti, pantiro kaaripirori, pimaaman-
itanti, ari piñaakiro jowasankitaawintaitimiro.

¹⁶ Iro kantacha iroorika jowasankitaawintaitimiri jashitaimira Cristo, iiro
pikaaniwaitashita. Aña iro kamiithatatsiri pinthaamintyaari Pawa jiiyi-
itaimi “Cristo-wiri”.

¹⁷ Tima monkaataka iroñaaka jiyakawintantzi Pawa. Aakaiti akaatzi
jashiyitai, jitayitakai jowasankitayitakai. Iri mapirotaironi inkimaatsitaiya
ikaatzi thainkikirori Kamiithari Ñaantsi.

¹⁸ Tima otzimimoyitziri iroñaaka pomirintsitzimoyitariri kamiithashiriri
onkantya jawisakoshiritantaiyaari,

¿Tsikama oita awijyimotairini kaaripiroshiriri thainkatasorintsitatsiri?

¹⁹ Tima ikaatzi kimaatsiwaitachari iroñaaka, iri Pawa shinitairiri inkimaat-
siwaitya. Ontzimatyii jawintaashiritaiyaari witsikakiriri, jantayitanairo
okaatzi tampatzikayitatsiri.

5

Ikaminaitziriri kimisantzinkariiti

¹ Tzimatsi nokowiri nonkaminaimiri iirokaiti pikaatzi pijiwayitairi kimisantzinkariiti. Iijatzi naaka nojiwatziri kimisantzinkariiti, ari akaataiyini. Naaka ñaajaantakiriri Cristo tsika ikanta ikimaatsitakaitakari, aritaki nimatairo naaka onkaati jiñaitairi paata owaniinkapiro onkantaiya.

² Jiroka nonkaminaimiri: Kimpoyaa powayitairi kimisantzinkariiti pinkimitakaantiri ikimpoyaitziri oijya. Iiro pantashiwaitawo aririka ishintsiwintaitimi pantiro, aña iriirika Pawa kowakaimironi, pimatiro. Iiro pantziro pikowashitari paantyaawo kiriiki, aña iro pantantyaawori piminthatashitanatyaawo iiroka.

³ Iiro pikowashiwaita pompiratantya, ontzimatyii poñaayiri ikaatzi pikimpoyaayitairi pantanainiri iiroka inkini jimatanairo iriroriiti.

⁴ Inkini paata aririka inkoñaatapai Jiwaripirori itzimi pikimpoyaakiniri joijyati, ari jamathaitantaimiro owaniinkatachari kantaitachani oshipakiryaani.

⁵ Iirokaiti mainariiti pimpinkathatiri antaripiroriiti. Ontzimatyii pimpinkathatawakaayitaiya maawoni. Tima: Tii ikowiri Pawa asagaawintzinkari, Iriima itzimi tsinampashiritatsiri owanaa jitakotaiyaari.

⁶ Tsinampa pinkantawintyaawo okaatzi jimatakaayitaimiri Pawa. Irojatzi paata aririka inkowapaititapaaki, iriitaki kantakaiyaawoni onkantya impinkathariwintantaimini.

⁷ Aririka piñaayitiro onkantzimoshiriwaiyitimi, pawintaiyaari Pawa. Tima iriitaki nishironkataimini.

⁸ Pinkinkishiritapiintairo kamiithari, aamaakowintashiri pinkantya. Tima kamaari itzimi kisanintairi, ikimitakari kajyikari kinakinawaitatsiri, jasootzi jaminaminatzi iita jatsikiri.

⁹ Iro kantacha ontzimatyii pimpiyatyaari, pintyaaryoowintanairo pawintaashiritanaiaari Pawa. Tima piyotzi ari pikimitakari maawoni iyikiiti pikimaatsitaiyani jaka kipatsiki.

¹⁰ Iro kantacha aririka onkaatapaaki pikimaatsiwaitaka kapichiini, ari intampatzikashiripirotakaimi Pawa, jaawiyashiritakaimi, amawiwaini inkantakaayitaimi. Tima nishironkataniri jinatzii, iriitaki kaimashiritaimini piñaantaiyaawori kantaitachani jowaniinkawo Cristo.

¹¹ Iriitaki inkimoshiriwintaiti Pawa. Ari inkantaitatyaani impinkathariwintantai. Ari onkantyaari.

Iwiyaantapaakawori withataantsi

¹² Iri Silvano nosankinatakaaki jiroka. Iriitaki nokimitakaantairi naaka iriirikami iyi okaakiini. Irootaki nosankinatakaantakariri iipichokiini nokaminaimi, nokamantzimiro tsika ikanta Pawa inishironkapirotantzi. Ontzimatyii pintyaaryoowintairi.

¹³ Jiwithayitaimi kimisantzinkariiti itzimi apatotapiintachari Babilonia-ki, ikaatzi kimiyitzimiri iirokaiti jiyoshiiyitaimi. Jiwithatzimi iijatzi Marcos, itzimi nokimitakaantari iriima notomi.*

¹⁴ Itako pinkantya piwithatawakaanaiya. ¡Onkamintha pisaikayitai kamiithaini pikaatzi jashiyitaimi Jesucristo! Ari onkantyaari.

* **5:13** Ikantakotziri Pedro jaka “Babilonia” iro ikinkithatakotziri Roma. Tima jimanakotatziro inampi Roma ikinkithatakotaitziro, irootaki ikinkithatakotantapiintawori Babilonia. Ari onkantya iiro jiyotaitantari tsikarika isaiki osankinatzirori, iiro jowasankitaantaitari.

APITITANAINTSIRI JOSANKINARI PEDRO

Withataantsi

¹ Naaka Simón Pedro osankinat zimirori jiroka. Naaka jompiratani Jesucristo, Jotyaantapirotani ninatzi. Iirokaiti nosankinat zini pikaatzi pikimisantana i pikimiyitaana naakaiti, tima iri kamiithapirotatsiri akimisantairi, okantakaantakiro itampatzikashirinka Pawa, ari ikimitaari iijatzi Jesucristo owawisaakoshiritairi.

² ¡Onkamintha inishironkapiroyitaimi, isaikakaapiroyitaimi kamiitha! Iikiro piyotanaatyiri Pawa iijatzi Awinkathariti Jesús.

Tsika onkantya pintasorintsishiritantaiyaari iirokaiti

³ Tima antawoiti itasorinka Pawa, iriitaki kantakaiyaawoni ontzimi-motantairi maawoni kowityiimoshiritairi ampinkathatasorintsitairi. Ari okanta, imapiro ayopirotairi. Tima owaniinka ikantaka irirori, owanaa ikamiithapirotaki, iro imatantaari ikaimashiriyitai.

⁴ Irootaki ishinitantairori pinapirotachari, kamiithapirotajaantatsiri, inkini pintasorintsishiriyitai iirokaiti. Iro powajyaantantaiyaawori pikaaripiroshiriwaitzi, pikimiwitari isaawisatzi antapiintakirori ikowashiyitari.

⁵ Pinkimisantapiintairi iiroka, iiro pamataawaitashitawo. Aririka pinkimisantapiintanai, ari piñaayitairo pintampatzikashiritai. Ompoña pimatapiintanairo jiroka, aritaki piyotanitai.

⁶ Ompoña pimatapiintanaki jiroka, aritaki piñaakotanaiya. Ompoña pimatapiintanairo jiroka, aritaki pinkamaiwintanaiyaawo. Ompoña pimatapiintanairo jiroka, aritaki pimpinkathatasorintsitayitani.

⁷ Ompoña pimatapiintanairo jiroka, aritaki pinishironkayitantanai. Ompoña pimatapiintanaki jiroka, aritaki pitakotapiintantanaiya.

⁸ Iroorika pimatapiintanaki iiroka, ari jiñaitaimi imapiro piyotairi Awinkathariti Jesucristo, iiro itzimawaitzi kantakotimini: “Tii opantari jirika”.

⁹ Irooma intzimirika kaari matanaironi kinkithatakotainchari, ikimitakari kamampotaakiri. Aña jimaijantakitziro jantayitakiri Cristo ikitishiritakaantariri, tima kaaripiroshiriri jinawita pairani.

¹⁰ Ari okantari iyikiiti, ontzimatyii pinkinkishiritapiintaiya, iiro piñaantawo pinkisoshiriwintiro jiyoshiiyitaimi, kaimashiritaari pinatzi. Tima iroorika pimatapiintanaki ikowakaayitakimiri tsika pinkantanaiya, iiro piñi iro pintzipinashiriyitai.

¹¹ Ari onkantya piñaantaiyaawori owanaa okamiithapirotaki intyaakaayitaimi ipinkathariwintantapai owawisaakoshiritairi Awinkathariti Jesucristo.

¹² Irootaki, iiro nowajyaantantawo nokinkishiritakaimiro okaatzi akinkithatakotakiri, okantawita aritaki piyowitakawo, pikantayitzi: “Imapiro inatzi jiroka”.

¹³ Iro tampatzikatatsiri nonkinkithashiritakaimiro iinta nañi naaka,

¹⁴ tima kapichitapaaki nonkamantyaari. Ari okanta jiyoshiritakaakina Awinkathariti Jesucristo.

¹⁵ Ojyiki nokowi naaka iro pinkamaitya pinkinkishiritapiintairo jiroka-paini aririka nookawintanaimi nonkamaki.

Ñaajaantakirori jowaniinkawo Cristo

¹⁶ Tima pairani, owakiraa nokinkithatakotapaakimiri Awinkathariti Jesucristo, nokantapaakimi: “Otzimimotziri ishintsinka, aritaki japiitairo impiyai”. Tii niyotashitawo naakaiti, tii namatawitantapaakimiro. Aña naakatajaantaki okikitakariri Cristo, owanaa ipinkatharipirotaki irirori.

¹⁷ Iriitajaantaki Ashitairi Pawa kantakaawori ipinkathayitairi, joñaagantakiro jowaniinkawo, ikantaki pairani jiñaawaitaki: Notomi jinatzi jirika nitakotakari, owanaa nokimoshiriwintakiri, pinkimisantairi.

¹⁸ Naakayitaki kimajaantakirori jiñaawaitakiranki inkitiki notsipatantariri Jesús janta otzishiki tasorintsiitoki.

¹⁹ Ontzimatyii pinkimathayitairo josankinatakiri Kamantantaniriiti. Irootaki yotakaapirotaimini, okimitakowaitatyaari ootamintotsi ikoñiinkatzi otsinirikitzi. Iro pantayitanairi iiroka irojatzi impiyantaiyaari Jesucristo inthaamintashiritakaapaimi, inkimitapaatyaari impokiro oñaaminki.

²⁰ Ontzimatyii ankimathatiro jiroka: maawoni osankinatainchari pairani osankinarintsipiroriki, tiira ikinkithatashiwaitawo Kamantantaniri.

²¹ Tii iri yotashiwaitaawoni atziriiti, aña Tasorintsinkantsi yotakaan-takirori ikowakaakiriri Pawa.

2

Kamantantashiwaitachari ipoña yotaantashiwaitachari (Jud. 3-13)

¹ Iro kantacha, tzimatsi pairani kamantantashiwaitachari. Irojatzi okanta iroñaaka pisaikayitzi iirokaiti. Ari piñaaki kantimini, “Naaka yotaantaniri”. Aña amawinawaitaniri jinatzi, ikowatzi jirikaiti jowaaripiro-tanmiro jiyotaayitimiri. Jimanintatziiri Awinkathariti, pinakowintakairi jowawisaakoshiriyitai. Iiro ojiyinkaa jiñaayitairo jirikaiti japirotaiya.

² Iro kantacha tikira japirotaata, tzimatsi ojiyiki kimitakotyaarini joñaagantakiri, imayimpiriwaitzi. Iri kiyimatakantirini aniitantanaawori “Aatsipirori”.

³ Owanaa inkowapirotiri kiriiki, inkowapiintaki pimpinatiri okaatzi jiy-otaashiwaitakimiri. Iro kantacha Pawa iiro ijiyinkaa jaminakoyitairi jantay-itziiri, ari japirotairi.

⁴ Tima pairani ikaaripirokaititankari kiyopayipaini maninkari, jima-takiro Pawa jowasankitaayitakiri, jookakiri sarinkawiniki, tsiniriki ikan-takoyitaka joyaawinta jowasankitaapirotaaitiri.

⁵ Ari ikimitaakiri Pawa kaaripiroshiriri atziriiti itayitanakawori pairani inampitawo kipatsiki, apirotaka ipiinkaki oonkapaititankari. Iro kan-tacha Pawa jowawisaakotakiri Noé, itzimi kinkithatakotakirori pairani tsika inkantya kamiithashiriri. Tima irijatzi Pawa owawisaakotakiriranki ijiyinkaiti, ikaatzi 7.

⁶ Ari ikimitsitakari iijatzi nampitawori Sodoma opoña Gomorra, japiro-takiri ipomitakiri. Ari jiñaitziro oitya awijyimotairini thainkatasorintsi-taniriiti.

⁷ Iro kantacha, Pawa jowawisaakotairi Lot, tima kamiithashiriri jinatzi. Jirika Lot antawoiti oñaashirinkakiri kaaripirori okaatzi jantayitziiri piyathari-iti.

⁸ Ari okantatya kitijiyiriki jirika tampatzikashiriri Lot tsipatakariri kaaripiroshiriri, jiñiiri, ikimiri jantayitakiro kaaripirori. Antawoiti okantz-imoshiritakari.

⁹ Ari okantari, jowawisaakotziri Awinkathariti pinkathatasorintsitaniri ñaapiintakirori ñaantashiritaantsi, onkantya iiro inintashiriwaitanta. Tima

jitakawo kitziroini jowasankitaayitziri kaaripiroshiriri, irojatzi paata jam-inakoyitantaiyaariri maawoni.

¹⁰ Jimapirotairi Pawa jowasankitairi antayitzirori kaaripirotsiriri inin-tashitari, ipiyathayitakawo ikantawiitariri. Tii jiñaakotanita kantakaapirori. Tii ithaawantaajaitari ikijyimatziiri maninkariiti otzimimotziiri ishintsinka.

¹¹ Iriima maninkariiti, okantawitaka otzimimopirotsiriri ishintsinka, tii ikijyimatziiri jirikaiti, jiyaatashitapiintziiri Pawa ikinkithatakotziiri.

¹² Jirikaiti kaaripiroshiriri ikimiwaitakari piratsi, tii jiyotzi inkinkishiriyi-
iya. Itzimashiwaiyitaka impoña jiñihiro japirotaiya. Ari inkimitaiyaari japiro-
taiya kijyimayitakiriri maninkariiti kaari jiyotakotaajaitzi tsika ikantayita
iriroriiti.

¹³ Iro inkimaatsitanyaaari okantakaantziro ikimaatsitakaantaka irirori,
iro kimityaawoni impinataatyiiromi iyaaripironka. Tima jirikaiti, tii ikaan-
itanitzi jantayitziro kaaripiroyitatsiriri kitiiyyipaiti. Okimiwaitakawo iriimi
owitsintayitakimini jatyoooyitakimi jirikaiti ikowayitzi jamatawiyitimi.

¹⁴ Iro jaakowinta imayimpiryookiwaitzi, iwathakitakawo kaaripirori.
Ikaimashiriyitziiri shipitashiriri inkaaripirotakairi. Jaminaminatapiintaki
kiriiki. Iro jowasankitaitanyaaari.

¹⁵ Ikinashiwaiyitaka, jimanintakiro tampatzikari. Jantakiro okaatzi
jantakiri Balaam, itomi Beor, jaminaminataki impinaitiri jantanyaaawori
kaaripirori.

¹⁶ Iro kantacha jirika Balaam, jantakiro kantachari, iri burro
shintsithatakiriri. Okantawita tii jiñaawainiwita burro, jirika burro
ikimitanakari atziiri jiñaawaitanaki, ari okanta jowajyaantakaantaariri
ikinkishiritari inkojyikawaityaami Balaam.

¹⁷ Jirikaiti kaaripiroshiriri inkantaitatyaani jowasankitaayitairi
otsinirikipirotsi. Tima ikimiwaitakawo okantaranki opiryaatzi omotyaa
jiña, ikimiwaitakawo iijatzi okantaranki minkori atainkatziro tampiya,
ompoña añihiro iiro oparyi inkani.

¹⁸ Ari okanta jojyakaawintaitziiri kaaripiroshiriri, tima jowapiyashita
tsika ikanta jiñaawitairi, ikimitakawo opiryaatzi omotyaa jiña. Tima
kantakaapirori ikanta jiñaawaiyitzi, ari onkantaki jamatawitiri owakiraa
kimisantatsiriri, shiyapithawitawori kaaripirori, inkantiri: “Kamiitharini api-
itairo akowashiyitiri, tikaatsi oitya amayimpiriri”.

¹⁹ Jamatawitantashita jirikaiti jiyotaantzi, ikantayitzi: “Oshinitaantsitzi
pantayitairo pikowashiyitiri”. Iro kantacha, jirikaiti yotaantashiwait-
achari, tii isaikashiwainita irirori, aña ikimitakotakari ompirataari, ikimi-
takaantawo kaaripirori iroomi iwinkatharitimi ompirawaityaari.

²⁰ Pairani jirikaiti kaaripirori owakiraa ikimisantawitanakari
Awinkathariti Owawisaakotairi, jowajyaantawitanakawo jantayitziro
kaaripirotsiriri. Okanta osamaniityaanaki jimaijantanairo, jantayitanairo
kowiinkayitatsiriri, irojatzi jimapirotantakari iroñaaka tii ikimita ikantawita
pairani.

²¹ Ari okamiithawita iiroimi jiñihiro “Aatsipirori” tampatzikashiritakaantat-
siriri. Tima mapirotaka okowiinkatzi okaatzi jantayitanairi, ikimisantaw-
itanakawo ikantakaantawitari tasorintsitatsiriri, ipoña jowajyaantanakiro
osamaniityaanaki.

²² Ikimiwaitakawo ikantapiintaitziiri:

Otsitsi, aririka inkamaankaki, ipiyashitawo jowaiyaawo.

Ipoña ikantayitzi iijatzi:

Chanco, aririka inkiwaitiri joipatsitaka, ipiya iijatzi joipatsiwaitya.

3

Impiyantaiyaari Awinkathariti

¹ Nitakotani, iro apititatsiri jiroka osankinarintsi notyaantzimiri, nominthashiritakaantimini,

² pinkinkishiritantyaawori ikantayitakiri Kamantantaniriiti tatorintsishiriri, ikantakiri iijatzi Awinkathariti Owawisaakotantaniri, otyaantayitakinari nonkamantaimiro iirokaiti.

³ Ontzimatyii ankimathatiro jiroka: Tikira ipiyaminthataa Cristo, intzimi ojiyiki thainkawaitantaniri. Iriiyitaki antashiwaityaawoni inintashiyitari.

⁴ Ojiyiki inthainkawaiti inkanti: “¿Tsikapaitima jiñaitiro ikantaitzi ari impiyi Cristo? Iiro ipiyaa. Kaarima añiio ompashiniti kipatsi, irojatzi okanta owakiraa jiwitsikaitakiro. Ari kamayitataiki tsika ikaatzii itanakawori Otyaantapirori, tii añiio ompashiniyiti”.

⁵ Ikinakaashiwaitakawo ikaatzii kantatsiri. Tii jiyotzi iri Pawa wit-sikakirori inkiti, jiñaaani jiwitsikantakari. Jiwitsikakiro iijatzi kipatsi, iro otzimantanakari jiñaa, tima okantaitanatyaaani kipatsi okowi jiñaa.

⁶ Irojatzi jiñaa japirotantakari Pawa pairani, oonkantakari kipatsi.

⁷ Iro kantacha, tii ipashinitakairo Pawa inkiti iijatzi kipatsi. Iro ikantakaantakiri pairani iiro opashiniwaitzi jiwitsikani irojatzi paata aririka jaminakoyitairo maawoni, impoña japirotairi kaaripirori thainkatasorintsi-taniri aririka intagairo maawoni.

⁸ Nitakotani, ontzimatyii piyotairo jiroka: Ikimitakaantawo Awinkathariti apaani kitiiyyiri, ojiyikini osarintsi. Aririka onkaati ojiyiki osarintsi, iroowait-aki onkaatimi apaani kitiiyyiri.

⁹ Tii josamaninkashitawo Awinkathariti jimonkaatairo okaatzii ikajyaakaantakiri, tima tzimayitatsi kinakaashiwaitakawori ikinkishirita josamaninkashitatyaaawo. Aña amatsinka ikanta Awinkathariti, ikowi jawisakoshiriyitaimi maawoni, tikaatsi piyashiwaitaachani apaani.

¹⁰ Irooma paata impiyairika, inkimitapaatyaaari jomapokantzi koshintzi. Ari inkimayiitairo antawoiti poimataatsini, aripaiti apirotaiyaari inkiti. Ari onkimitsitaiyaari iijatzi kipatsi, apirotaiya. maawoni okaatzii jagaitakiri jiwitsikaitantakawori kipatsiki, onthontya ontagaiya. Ari onkimitagaiyaari maawoni jiwitsikani atziriiti, ontagaiya maawoni.

¹¹ Tima ari inkantayiitairo japiroyiitairo maawoni, ¿Tsikama pinkantya pisaikai iirokaiti iiro otzimanta pikinakaashitani? ¿Iiroma pinkitishiritai? ¿Iiroma pimpinkathatasorintsitai?

¹² Aamaakowinta pinkantawintanaiya, pinkamaitanaiya, tima irootaintsi impiyi Awinkathariti, aripaiti intaayitairo Pawa inkiti, impookayitairo jagaitakiri jiwitsikantaitakawori kipatsiki.

¹³ Irooma aakaiti, aritaki añaaampiyakawo owakiraari inkiti, iijatzi owakiraari kipatsi, tsika janta inampiyitaiyaawo kamiithashiriri. Tima iro ikajyaakaakairi Pawa.

¹⁴ Ari okantari nitakotaniiti. Tima aritaki piñaampiyakawo iirokaiti maawoni jiroka, minthashiri pinkantya, inkini jiñaapaimi paata Pawa kitishiri pinkantya, iiro ikantakowaitzimi pantakiro kaaripirori.

¹⁵ Pinkinkishiritiro, amatsinka ikanta Awinkathariti, josamaninkatzi-iro impiyantaiyaari onkantya jawisakoshiriyitantaiyaari atziriiti. Tii opashinitzi jiroka, ari okimitawo josankinatakimiri atakotani iyiki Pablo. Tima iri Pawa yotakaakiriri Pablo maawoni jiroka,

¹⁶ ari okimitakari iijatzi pashini josankinayitakiri. Kompitaa inawita inkimathaitiro okaatzii josankinayitakiri Pablo. Irootaki itzimantayitari

atziri kaari yotakopiroironi, tima tii jaawiyashiritanitzí, ikinakaashiwai-tanakawo jiyotantawitawo josankinari Pablo. Ari ikimitaayitakiro iijatzi maawoni Osankinarintsipirori. Arimaita japiroyiitairi ikaatzi kinakaashi-waitakawori.

¹⁷ Irooma iirokaiti nitakotaniití, tima aritaki nokamantsitakimiro, aa-maakowinta pinkantayitya iiro ikinakaashiwaitantzimi jirikaiti piyathariiti. Paamaakowintya jowajyaantakaimirokari pikamaitanitzí.

¹⁸ Aña iro kamiithatatsi iirokaiti piyaatakaairo pantapashiriyitai, piyaatakaanairo piyopirotakoyitanairi Awinkathariti Owawisaakotantaniri Jesucristo, tsika ikantakiro irirori inishironkatantaimiri. Ari jashi jowaitatyiiro irirori impinkathayitairi. Ari onkantyaari.

JITAKARI JOSANKINATAKIRI JUAN

Ñaantsi okantakota Añaamintotsi

¹ Jirika nosankinatakotzimiri jaka: Iri jüitaitziri “Ñaantsi okantakota Añaamintotsi”. Itzimitataika pairani owakiraa itantanakawori jiwitsikantaitzi. Naakayitaki kimataikiriri, naakayitaki ñaataikiri, notirotopiintakiri.

² Tima jirika iitachari “Añaamintotsi”, joñaagantaka irirori. Inampita-paintawo kipatsiki, naakayitaki ñaakiriri. Irootaki nokinkithatakotantzimiriri kantaitachani añaamintotsi, tima jañiitataika pairani irirori itsipatakari Ashitariri. Iriitaki oñaagaanari naakaiti.

³ Irootaki nokinkithatakotantzimiriri nokikitajaantakari, nokimajaan-takiri iijatzi, inkini aapatziyawakaayitaiya aakaiti. Iriitajaantaki Ashitairi aapatziyaari, ari akimitsitanaari iijatzi Itomi.

⁴ Iro opoñaantari nosankinayitaimiro iirokaiti, ari onkantya pinintaapirowaitantyaari.

Jüitaitziri Pawa “Kitainkari”

⁵ Jiroka ñaantsi jiyotakaanari Cristo, irootaki nowawisaimiri iirokaiti: Jüitaitziri Pawa “Kitainkari”, tii ikimitawo tsiniriri.

⁶ Aririka ankanti “Naapatziyari Pawa”, iikirorika antapiintatyiiro kaaripirori, athiiyaka. Okimiwaitakawo tsiniripaiti aniitzi, apiyathatakawo tyaaryoori.

⁷ Irooma aririka asaikanai kamiitha tikaatsi antzimotanti, ayotaan-tanairo tyaaryoori, ari amatakiro aapatziyawaiya. Tima okimiwaitakawo asaikanaatyimi okitiijyitzi, akimitakotanaari Pawa isaiki irirori okitiijyitzi. Ari onkantya impiyakotantairori antawitakawo kaaripirori, irootaki ikap-athainkatantakari Cristo ikamawintakairanki.

⁸ Aririka ankanti “Tii nantanitziro kaaripirori”, apaniroini amatawiwait-aka, tii ayotakotziro tyaaryoori.

⁹ Irooma aririka ankamantairi Pawa antayitziro kaaripirori, aritaki jüimatakiro irirori impiyakotairo. Tima ityaaryoowintapiintakai irirori, tam-patzikashiriri jinatzii, iriitaki kitishiripirotakaini.

¹⁰ Aririka ankantawaiti “Tii nokaaripirotsi”, okimiwaitakawo ankantatyimi “Thiiyinkari jinatzii Pawa”. Tii ayotakotairo jüñaani.

2

Iri Cristo ookaakowintayitairi

¹ Notomiiti, opoñaantari nosankinatziimiro jiroka onkantya iiro pan-tantawo kaaripirori. Aririka antakiro kaaripirori, tzimatsi ookaakowintaini janta Ashitairiki. Iriitaki Jesucristo, kamiithashiriri.

² Iriitaki otsimaryaakiriri Pawa jowasankitaawintairomi ayaaripironka. Tii apaani jookaakowintai aakaiti, aña maawoni atziri ikaatzii nampitawori kipatsiki.

³ Jiroka ayotantyaari tyaaryoorika ayotairi Cristo: Aririka amonkaatapiin-tanairo ikantakaantairi.

⁴ Tzimatsirika kantawitachani, “Niyotziri naaka”, iro kantacha jirika iiniro ipiyathatawo ikantakaantani, ithiiyaka jirika. Tii jiyotakotziro tyaaryoori.

⁵ Itzimirika monkaatanairori ikantakaantaitani, iri itakopirotanaariri Pawa. Iro ayotantyaari tyaaryoo atsipashiritanaari.

⁶ Tzimatsirika kantatsini, “Notsipashiritaari naaka”, ontzimatyii isaikanai kamiitha jojyakotaiyaari ikantapainta Cristo.

Owakiraari ikantakaantaitani

⁷ Iyikiiti, kaari owakiraari ikantakaantaitani nosankinatzimiri. Aña iro piyotsitakari pairani. Irootaki ñaantsi pikimayitakiri pairani iirokaiti.

⁸ Irojatzimaitaka kimitakawori owakiraari ikantakaantaitani, okantakaawo jantapaintziri Cristo. Okantakaawo pantayitanairi iijatzi iirokaiti. Kimiwaitaka awisainkatanaki tsiniriinkatatsiri, iri kitiiyyiinkatapaintsiri ñaapirori kitainkari.

⁹ Tzimatsirika kantatsini, “Jashitaana kitainkari”, irojatzimaitaka ikisani-
intawakaa ikaatzi ikimisantzinkaritz, tikiraata jimatziro, aña okimiwait-
akawo irojatzimi isaikimi otsiniritzi.

¹⁰ Iriima itakotanaariri ikaatzi ikimisantzinkaritz, iriitaki kimitanaariri
aniitanaatsiri okitiiyyiinkatzi, tii jantziwawaita, tima tikaatsi inkantzimoni-
intakaiyaari.

¹¹ Itzimi kisaniintawakaachari ikaatzi ikimisantzinkaritz ikitimtakari ani-
itantawori otsiniritzi. Tii jiyotzi tsika ikini, tii jokichaatzi otsiniripaititzi.

¹² Notomiití, iiroka nosankinayitzini jiroka tima pikimisantairi Cristo,
pipairyaapiintairo iwairo, irootaki ipiyakotantaimirori piyaaripironka.

¹³ Iwaapatiitarí, iiroka nosankinayitzini jiroka tima piyotairi Cristo
añiitsitainchari pairani itantanakawori jiwitsikantayitzi. Mainariití, iiroka
nosankinayitzini jiroka tima poitsinampagairi kamaari. Notomiití, iiroka
nosankinayitzini jiroka tima piyotairi Ashitaimiri.

¹⁴ Iwaapatiitarí, iirokaiti nosankinayitzini tima piyotairi añiitsitainchari
pairani jitananakawori jiwitsikantayitzi. Mainariití, iiroka nosankinay-
itzini jiroka tima shintsishiri pikantayitaa, piyotairo iñaani Pawa, poitsinam-
pagairi kamaari.

¹⁵ Iiro pitashiwaitawo isaawisato. Tzimatsirika itashiwaityaawoni isaaw-
isato, tii jitakopirotaari Pawa.

¹⁶ Timma maawoni isaawisato tii ompoñiia Pawaki, aña isaawiki opoñaawo.
Jiroka okanta isaawisato: anintashiwaitawo kaaripirotsiri, anintashiwait-
awo añaayitziri, ankowi ankantakaapirowaitya.

¹⁷ maawoni jiroka isaawisato jinintayitziri atziriiti, ari apirotaiya. Iriima
antanaironi ikowiri Pawa, jashi jowairo jañagai.

Kisaniintziriri Cristo

¹⁸ Notomiití, irootaintsi onthonkimataiya kipatsi. Pikimaiyakini iiroka
ari inkoñaatapaaki kisaniintirini Cristo aririka onthonkimataiya. Tzimataiki
iroñaaka jaka kisaniintayitziriri Cristo. Iro ayotantari irootzimataints on-
thonkimataiya kipatsi.

¹⁹ Jirikaiti kisaniintayitakiriri Cristo, iriiyitaki akaawitapiintakari
akimisantzi, itzimi ookawintanakairi. Imapirotatyaarikami intsipayitaimi,
iiromi jookawintayitaimi. Irooma jookawintayitanakai, ari ayoyitzi tii
jimapirotajaanta inkaashiriyitai aakaiti.

²⁰ Iro kantacha iirokaiti, jotyaantaitakimiri Tasorintsinkantsi inampishir-
itaimi, kimiwaitaka isaipatzitotantatyimiri. Aritaki piyotairo iirokaiti
jiroka.

²¹ Irootajaantaki nosankinatantzimirori jiroka, tima aritaki piyotairo
iiroka tyaaryoopirori. Aritaki piyotsitaawo iijatzi pinashiyitaawo iroorika
thiiaantsi.

²² ¿Itzimikama thiiyachari? Iriitaki kantatsiri “Jesús kaari Cristo”. Iriitaki kisaniiintakiriri Cristo. Irijatzi manintakiriri Pawa, ari ikimitaakiri iijatzi Itomi.

²³ Itzimirika manintawaitakirini Itomi Pawa, irijatzi imanintajaantaki Ashitariri. Iriima tsika itzimi kimisantairiri Itomi, imapiro jashitajaantaari Ashitariri.

²⁴ Irooma iirokaiti, oisokiro pinkantanakiro pitakari pikimakiro pairani. Iroorika pimatanaakiri, ari poisokirotaiyaari Itomi, ari pinkimitaanakiri iijatzii Ashitariri.

²⁵ Jiroka ikajyaakaajaantakairi irirori: Ari ankantaitatyaani añaaashiriyitai.

²⁶ Iro nosankinatzimiri tsika ikantakota ikaatzi kowatsiri jamatawiyitimi.

²⁷ Iro kantzimaitacha iirokaiti, oisokiro pikantawintanakawo isaipatziiitoyiitakimi. Irootaki iiro okowityaanta intzimi pashini yotaimini. Jirika Tasorintsinkantsi ikimitakaantaitakimiri isaipatziiitoyiitantyaamiri, iri yotaayitzimiri kamiitha. Jiyotaimiro tyaaryoori, kaari thiiyaantsi jiyotaimiri. Ontzimatyii pantayitairo tsika okantajaanta jiyotaimi irirori, pintsipashiritaiyaari.

²⁸ Ari okanta notomiití, ontzimatyii antsipashiriyitaiyaari Cristo, onkantya iiro akaaniwaitanta aririka impiyaki, añaa awintaashiri akantya antonkiyotawaiyaari.

²⁹ Aritaki piyoyitairi kamiithashiriri jinatzi Cristo, ari piyotairi iijatzii itzimirika ashiminthatanaawori jantanairo kamiithari, kimiwaitaka japiitakiromi intzimayitaimi ikantakaanaari Cristo.

3

Itomiiti Pawa

¹ Pinkinkishiritiro jiroka: Antawo jitakotai Pawa, itomiyitai. Imapiro. Tii ikimathatziro isaawisatzi tsika iita Cristo-tatsiri, ari ikimiyitairi iijatzii aakaiti tii ikimathayitai.

² Ari okanta nitakotaniití. Itomi Pawa anayitai. Tikira ayotaajaitziro tsika ankantayitaiya paata. Apa ayotzi ari ankimitaiyaari ikanta Cristo aririka impiyapaaki, tima ari onkantaki añiiri tsika ikantajaanta irirori.

³ maawoni atziri kowaironi jiñiiri impiyantaiyaari Cristo, jantapiintairo onkaati kitishiritakairini. Tima kitishiri ikanta irirori Cristo.

⁴ Iriima kaari owajyaantironi jantayitziro kaaripirori, ipiyathatatyawo ikantakaantziri Pawa. Tima jiroka kaaripirori, piyathataantsi inatzi.

⁵ Piyotaiyini iiroka oita ipokantakari Cristo kipatsiki, iro ipokantakari inthonkairo kaaripirori. Tii jantapaintziro irirori kaaripirori.

⁶ Ikaatzi oisokirotanaariri Cristo, tii okantzi jantairo kaaripirori. Tima ikaatzi oisokirotawori kaaripirori, tii jiyotaajaitziri Cristo.

⁷ Notomiití, iiro jamatawiitzi. Inkaati antapiintanaironi kamiithari, iriitaki kamiithashiriri, ikimitakotanaari Cristo ikamiithashiritzi irirori.

⁸ Itzimirika antapiintakirori kaaripirori, joisokirotatyaari kamaari. Tima iri kamaari itakaantakawori jantakiro kaaripirori. Iro ipokantajaantakari Itomi Pawa kipatsiki, inthonkairo kaaripirori joñaagantakiri pairani kamaari.

⁹ Iriima ikaatzi jowamiithashiritairi Pawa kimiwaitaka owakiraami intzimayitaimi, tii jantapiintanairo kaaripirori. Tima Pawa tomitanaariri, kimiwaitaka japiitatyiromi intzimayitaimi ikantakaanaari Pawa.

¹⁰ Irootaki kaari ikompitanta ayotiri jashiyitari Pawa, jashiyitari kamaari. maawoni kaari antapiintanaironi kamiithari, tii itsipataari Pawa. Ari ikimitari iijatzii kaari itakotawakaachani ikimisantzinkaritzii, tii itsipatariri Pawa.

¹¹ Jiroka ñaantsi pikimayitawakiri pairani owakiraa pikimisantanki, ikan-taitzi: Ontzimatyii atakotawakaayitaiya.

¹² Iiro ojoyakotari ikanta Caín, kaaripiroshiri jinaki jowamaakiri irir-intzi. ¿Oitama jowamaantakariri? Aña iro jowamaantakariri okantakaari ikaaripiroshiritzi Caín, iriima iririntzi kamiithashiri jinawitaka irirori.

¹³ Iyikiití, iiro okantzimotzimi aririka inkisaniintawaitimi isaawisatzí.

¹⁴ Ayotaiyini aaka, kimiwaitaka kamashiri akantayiwitaka pairani. Irooma iroñaaka, kimiwaitaka añaashiriyitai. Iro ayotantari, tima atakoyitawakaapiinta akimisantayitai. Kaari itakotantachani, ikimitakari kamashiriri.

¹⁵ Itzimirika kisaniantantatsiri, ikimitakari ashiryaantzinkari. Ayotaiyini, apaani ashiryaantzinkari iiro jiñi iro jañaashiriyitai.

¹⁶ Jirika oñaagantapirotakirori tsika ikantaita jitakotantaita: Ikamimotakai Cristo aakaiti. Iro amatanairi aakaiti, shiritha ankantya ankamimotanti.

¹⁷ Tzimatsirika otzimimotziri jajyaagawo, impoña iñi iyiki okowityi-imowaitari, ari iyyampitsiwaitakiri jirika iyiki, tikira jimapirotziro jitakotaiyaari Pawa.

¹⁸ Notomiití, tii okantzi ankantashiwaitapiintya, “Nitakotanta”. Ontzimatyii antanairo oñaagantzirori itakotaantsi.

¹⁹ Irootaki ayotantaari imapiro jashiyitai Pawa. Tima ayotai jashiyitai Pawa, irootaki awintaashiritantaariri amanamanaataari,

²⁰ onkantawitatya ontzimayitimi oita katsitzimoshiritaini. Tima Pawa jiyotziro maawoni, jiyotsitawo akinkithashiritani okaatzi katsitzimoshiritaini akaaripirotaki.

²¹ Nitakotaniití, aririka owajyaantairo okaatzi katsitzimoshiritakairi, ari añaakiro awintaashiritaiyaari Pawa amanamanaataari.

²² Iro ayotantyaawori aritaki jimatakaairo okaatzi akowakotziriri. Tima amonkaayitairo ikantakaantani, antapiintainiri ikowiri irirori.

²³ Jiroka ikantakaantani: Ontzimatyii awintaiyaari, ampaiyaapiintairi Itomi Jesucristo. Ontzimatyii atakotawakaayitaiya. Iro ikantakaantani amatairi.

²⁴ Inkaati monkaayitaironi ikantakaantani, iriitaki tsipashiritaariri. Iri Tasorintsinkantsi jotyaantakairi yotakaayitairi imapiro atsipashiritaari.

4

Itasorinka Pawa ipoña iisaniintashiritani Cristo

¹ Nitakotaniití, tzimatsi ojyiki kantawitachari: “Naaka kamantantaniri”. Iri kamaari ñaawaitakairiri. Iiro pikimisantziri inkantayitiri, ontzimatyii piñaantyaari iriitajaantakirika Pawa ñaawaitakaakiri jirika kamantantaniri.

² Jiroka ayotantyaari iroorika Itasorinka Pawa ñaawaitakairiri, aririka inkanti: “Jatziritzimotai Jesucristo”.

³ Iriima thainkakirori ikantaitakiri, tii jashitari Pawa, iriitaki jiñaawaitakaakiri iisaniintashiritani Cristo. Pikimakotakiri iirokaiti, ari intzimaki jaka kipatsiki ñaawaitironi jiroka. Aritaki tzimaki.

⁴ Irooma iirokaiti, notomiiti, jashitaimi Pawa, iiroka anaakoyitakiriri. Tima antawoiti ishintsinka Cristo, pitsipashiritaari iirokaiti. Janaakotairi ikaatzi tsipashiritakariri isaawisatzí.

⁵ Jirikaiti ojyawitakariri kamantantaniri, isaawisatzí jinatzí. Irootaki ikimisantawakaantari ikaatzi jisaawisatzitzi.

⁶ Irooma naakaiti, jashiyitaana Pawa. Irootaki pikimisantantanari pikaatzi jashipirotaimi Pawa. Tiimaita ikimisantayitai kaari yotairini Pawa. Ari okanta, tii okompita ayoyitairi jiñaawaitakairi Tasorintsinkantsi,

jimatantanaawori jiyotaantairo tyaaryoori. Ari ayotziri jashitari kamaari yotaantzirori kantashiwaitachari.

Pawa jiitaitziri “Itakonkantsi”

⁷ Nitakotaniiti, ontzimatyii pitakotawakaayitaiya. Itzimirika antanairori jiroka, kimiwaitaka japiitakiromi intzimayitaimi ikantakaanaari Pawa. Iriiyitaki yoyitairiri.

⁸ Itzimirika kaari itakotantachani, tii jiyotairi Pawa. Tima Pawa jiitaitziri irirori “Itakonkantsi”.

⁹ Jiroka ikanta Pawa joñaagairo imapiro jitakotai: Jotyaantakairi japintziti Itomi jaka kipatsiki, okanta jimatakaayitantairori aakaiti añaashiriyitai.

¹⁰ Jiroka okantakota iroopirori itakotaantsi: Tii aakaiti poñaakaantyaawoni atakotaiyaari Pawa, aña iri Pawa poñaakaantakawori jitakoyitai. Tima antawoiti jitakoyitai, jotyaantakairi Itomi. Iriitaki oitsimaryaakiriri Pawa jowasankitaawintairiromi ayaaripironka.

¹¹ Nitakoyitaní, jitakotai antawoiti Pawa, ari ankimiyyitaiyaari aakaiti atakotawakaayitaiya.

¹² Tikaatsi atziri ñaakirini Pawa. Iro kantacha aakaiti kantatsi antsi-pashiritaiyaari, aririka atakotawakaayitaiya. Iriitaki Pawa matakaironi aatakaantyaawori atakotantapiintaiya.

¹³ Tima Pawa jotyaantakairi Tasorintsinkantsi inampishiritantai, iro ayotantaari imapiro atsipashiritaari.

¹⁴ Tima naakayitajaantaki ñaayitairiri Itomi Pawa, jotyaantakiri kipatsiki. Iriitaki nokinkithatakoyitairi.

¹⁵ Itzimirika kantatsiri, “Jesús Itomi jinatzi Pawa”, iriitaki mapirotzirori itsipashiritaari Pawa.

¹⁶ Ayotai aakaiti tsika ikanta jitakoyitakai Pawa, akimisantayitairi. Tima Pawa jiitaitziri “Itakonkantsi”. Inkaati itakotantanaachani, itsipashiritanaari Pawa.

¹⁷ Irootaki aatakaantyaawori atakotantaiya awintaashiri owiri Pawa, iro-jatzi paata antonkiyotantawaiyaariri aririka jiyakawintairi maawoni. Tima aripaiti ankimitaiyaari Cristo. Aritaki amatsitataikawo akimitakari iroñaaka iinta asaikayitzi jaka kipatsiki.

¹⁸ Iiro athaawantari itzimi itakopirotairi. Itako jowai irirori, iiro athaawantari jowasankitai. Aririka anthaawantatyaari, tikiraata ayopirotzii imapiro jitakotai.

¹⁹ Irootaki atakotantaariri aakaiti Pawa, oipiyatziiniri jitakoyitakai kitziroini aakaiti.

²⁰ Intzimirika kantatsini, “Nitakotani Pawa”, iro kantacha ikisashiriwaitziri iyiki, ithiiyaka jirika. Tima kaari itakotyaarini iyyininka, jiñiiri, ¿Tsikama inkini jitakotyaari Pawa, kaari koñaanitatsini?

²¹ Irootaki otzimantari ikantakaantakiri, ikantaki: Ikaatzi itakotaariri Pawa, ontzimatyii jitakotaiyaari iyikiiti.

5

Awintaashirinka oitsinampaantyaawori isaawisato

¹ maawoni awintaashiririiti kantatsiri, “Jirika Jesús, Cristo jinatzi”, itomi Pawa jinayitaatzi, kimiwaitanaa japiitaatyiiromi intzimayitaimi. Ikaatzi itakotanaariri Ashitairi, jitakotaari iijatzi itomiyitairi irirori.

² Aririka atakotaiyaari Pawa, aririka amonkaatainiri ikantakaantani iijatzii, iro ayotantatyaari imapiro atakoyitairi itomiyitairi irirori.

³ Aririka atakopirotanaiyaari Pawa, irootaki kimitawori amonkaatiniri ikantakaantani. Iiro opomirintsita amonkaayitairo ikantakaantani.

⁴ Ikaatzi ikimitakaayitari Pawa japiitatyyiromi intzimayitai, ari joitsinampaayitairo isaawisato. Tima awintaashirinka oitsinampaantayitya.

⁵ ¿Itzimikama matironi joitsinampagairo isaawisato? Iriitaki awintaashiririiti, kantatsiri: “Itomi Pawa jinatzi Jesús”.

Ikinkithatakaantziri Tasorintsinkantsi

⁶ Tima Cristo ipokaki jaka kipatsiki. Iro kantzimaitacha, tii apa ipokaki impiinkaantantyaawo jiña, aña ontzimatyii inkapathainkati iijatzi, jowamaitakiri. Iri Tasorintsinkantsi kinkithatakaantakirori okantakota jiroka. Okaatzi ikinkithatakaantakiri irirori, iroopirori inatzi.

⁷ Tima mawajatzi japiitaitakiro ikantaitzi, “Itomi Pawa jinatzi jirika Cristo”.*

⁸ Iriitajaantaki Tasorintsinkantsi kinkithatakaantatsiri. Iriitajaantaki Pawa ñaawaitaintsi jowiinkaapaititankari Jesús. Iriitajaantaki Pawa ñaawaitaintsi ikinkithawaitakotziro Jesús tsika inkantya jowamaitiri.†

⁹ Tima akimisantziri atziriiti ikantayitairi, iri owatsipiro ankimisantairi Pawa ikantairi. Jiroka ikantaki ikinkithatakotziro Jesucristo, ikantzi: “Iriitaki Notomi jirika”.

¹⁰ Itzimirika kimisantairini Itomi Pawa, iriitaki kimathatairori imapiro Jesús itomitari Pawa. Iriima kaari kimisantatsini, ithiiyanitakaakari Pawa, tima ithainkañaanitakiri iijatzi ikantaki “Notomi jinatzi Jesús”.

¹¹ Jiroka ikantaitakiri: Iri Pawa kantakaiyaawoni añaashiritantaiyaari, tima atsipashiritaari Itomi.

¹² Intzimirika oyaashiritanairiri Itomi ari jañaashiritai. Iriima kaari oyaashiritanairini Itomi Pawa, iiro jañaashiritai.

Ayoyitai ari ankantaitatyaani añaashiriyitai

¹³ Pipairyaapiintairi iirokaiti Itomi Pawa pikimisantairi. Irootaki nosankinatanzimirori jiroka onkantya piyopirotantyaari ari pinkantaitatyaani pañaayitai paata.

¹⁴ Awintaashiri ankantairi Pawa, tima ayoyitzi ikimayitai aririka amanaaatakotyaawo tsika okanta ikowakaajaantairi irirori.

¹⁵ Ayoyitai ikimai Pawa aririka amañaari, ayotsita iijatzi ari imatakairo okaatzi akowakotakiriri.

¹⁶ Piñirika iiroka apaani iyiki tzimatsiri ikinakaashitani, pamanakotaiyaari, aritaki jañaakaashiritairi Pawa. Iri nokinkithatakotzi jaka tzimatsiri ikinakaashitani kaari mapirotachani okaaripirotsi. Tima tzimatsi kaaripirori owamaashiritantatsiri. Tii iro nonkinkithatakotiri. Tima tii okantzi amanakotyaari antakirori jiroka mapirotachari okaaripirotsi.

* **5:7** Jowawisaañaanitantaitakawori pairani jiroka osankinarintsi iñaaniki Roma-jatzi (Latín), ari jowanaayitakiro kapichiini kaari osankinatajaantachani owakiraini. Jiroka okantzi jowanaayitakiri: “Mawa ikaatzi ñaawaitatsiri inkitiki: Ashitairi, Ñaantsi, Tasorintsinkantsi. Jirika mawatatsiri, apaani ikanta”. Irootaki jiroka ñaantsipaini josankinayitakiri iñaaniki Wirakocha jiiitakiri “Reina Valera”. † **5:8** Okaatzi kantakotachari jaka, iri ikinkithatakoyiitzi: “Tasorintsinkantsi, Jiña, Iraantsi. Ikaataki mawa, tii opashinitzi ogyakaawintachari”. Ikowatzi jaka Juan, jiyotakopiroyitiri Jesús imapiro Itomitari Pawa. Mawajatzi ikinkithatakotziro okaatzi ikantayitakiri, “Itomi Pawa jinatzi Jesús”. Itanakawori, iriitajaantaki Tasorintsinkantsi yotakaayitakiriri jotyaantaniiti Cristo jiyotaantayiti. Apititatsiri, iro “Jiña” ogyakaawintachari jowiinkaataka Jesús. Irootaki ikinkithatakotajaantakiri Pawa, okaatzi osankinatainchari Mt. 3.16-17. Mawatatsiri, iro “Iraantsi” ogyakaawintacha ikapathainkataki Jesús jowamaantaitakariri. Iro ikinkithatakotajaantakiri Pawa isaikantakari Jesús otzishiki ikinkithawaitakairi Moisés, Elías tsika onkantya jowamaitiri. Okaatzi osankinatainchari Lc. 9.31-35; Jn. 12.27-33.

¹⁷ Nokinkithatakotakiro “kaaripirori kaari imapirotachani”, tii nokantatyi kamiitha jiroka. maawoni kaari kamiithatatsi, iiro okantzi antayitiro. Iro kantacha tzimatsi kaaripirori kaari owamaashiritantatsini.

¹⁸ Ayoyitzi tii jantapiintairo kaaripirori ikaatzi itomitaari Pawa. Iri Cristo kimpoyaawintairiri, iiro ikimaatsitakaantaari kamaari.

¹⁹ Ayoyitai aaka jashiyitai Pawa. Iriima isaawisatzi, iri ashitaariri kamaari, ipinkathariwintziri.

²⁰ Ayoyitai ipokaki Itomi Pawa, iri kimathatakaayitaironi tyaaryoori. Irootaki amatantaawori ayotairi jiiitaitziri “Tyaaryoori”. Atsipashiritaari Tyaaryoori, tima atsipashiritaatyaari itomi. Iriitaki Pawa jiiitaitzi “Tyaaryoori”, jiiitaitziri iijatzi “Kañaaniri”.

²¹ Notomiití, paamaiyaari oiyakaawairintzi. Ari onkantyaari.

APITTANAINTSIRI JOSANKINATAKIRI JUAN

Withataantsi

¹ Antaripirori ninatzi nosankinatakimiro jiroka. Iiroka nosankinatziini jiiyiitziri “Iyoshiitaawo tsinani ipoña otomiiti”. Nitakotani pinayitzi, tima akaatzi akimisantziro tyaaryoori. Ti apaniroidi naaka nitakotzimi, aña jitakotsitzimi maawoni yotairori tyaaryoori.*

² Ari okantari, oisokiro owayitairo tyaaryoori, ari ankantaitatyaani.

³ Onkamintha inishironkayitaimi Ashitairi Pawa. Jitakoyitaimi, kamiitha pisaikayitai. Ari inkimitaimiri iijatzi Itomi Jesucristo, piyoyitairo tyaaryoori, pitakotawakaayitaiya.

Oisokiro powiro jiyotaimiri Cristo

⁴ Ojyiki nokimoshiritanaki noñaayitaki tsika pikaatzi iirokaiti pimatapiintanakiro tyaaryoori, pimatajaantanakiro ikantakaantakiri Ashitairi.

⁵ Iiro nosankinatziimi iroñaaka owakiraari ikantakaantaitani, iro nonkinkishiryaakaimiri okaatzi nokamantayitakimiri owakiraa pikimisantantanakari. Jiroka okanta: Ontzimatyi atakotawakaiya.

⁶ Aririka antapiintanairo ikantakaantani Ashitairi, aritaki amatanairo atakotawakaanaiya. Iro nokantsitakimiri pantapiintairo okaatzi pantayitanakiri owakiraini pikimisantantanakari.

⁷ Tzimayitatsi iroñaaka ojyiki thiiyinkariiti. Ikantayitzi jirikaiti, “ti jatzi-itaajaitapaintzi Jesucristo”. Tima thiiyinkari jinatzi ñaawaitzirori jiroka, ikisaniintatziiri Cristo.

⁸ Paamaakowintya, powajyaantzirokari okaatzi niyotaakimiri. Ti nokowi paminaashiwaitaiya, iiro piñihiro pinintaawaitaiya paata.

⁹ Itzimirika owanaashiwaitawori, ti joisokirokawo jiyotaantapaintziri Cristo, ti itsipashiritari Pawa. Iriima tsika itzimi oisokirotakawori jiyotaantapaintziri Cristo, iriitaki matakirori itsipashiritari Ashitairi, ari ikimitsitakariri iijatzi Itomi.

¹⁰ Itzimirika iita ariitimini, impoña inkowi jiyotaimiro inashitachari kinkitharintsi, iiro pishinitziri isaikapankotimi. Iiro okantaajaitzi piwithatyaari iijatzi.

¹¹ Tima aririka piwithatyaari, kimiwaitaka pakakotatyirimi iyaaripironka okaatzi jantziri irirori.

Nokowaki noñaqaiyimini

¹² Tzimatsi ojyiki nosankinatimiri, iro kantacha ti apa nonkowi nosankinatimiro, aña nokowatzi niyaatashitimi noñiimi, onkini nonkinkithawaitakaimi, ankimoshiritaiyaini iijatzi.

¹³ Jiwithatzimi jiitaitziri “otomiiti pitsiro iyoshiitawo”. Ari onkantyaari.†

* **1:1** Tzimatsi kinkishiritakotawori jiiyiitziri “Iyoshiitaawo tsinani ipoña otomiiti”, iri ojyakaawintacharijaka ikaatzi kimisantzinkariiti itzimi apatoyitachari nampitsiki. Okantawitaka ti ayotziro tsika otzimi nampitsi japatoyitanti jirikaiti kimisantzinkariiti. † **1:13** Tzimatsi kinkishiritakotawori jiiyiitziri “otomiiti pitsiro iyoshiitawo”, iriyyitaki ojyakaawintachari kimisantzinkariiti apatoyitachari janta tsika inampitawo Juan osankinatziirori jiroka.

MAWATANAINTSIRI JOSANKINATAKIRI JUAN

Withataantsi

¹ Antaripirori ninatzi, nosankinatantzimirori jiroka. Iiroka nosankinatzeni Gayo, nitakopirotoni pinatzi.

² Nitakotaní, namanamanaatakotzimi piñaantyaawori ontzimimotimi kowityiimoyitakimiri koñaawoini. Namanamanaatakotzimi iijatzi piñaantyaawori pintikatsiti kamiithaini. Tima niyotzi kamiitha pikanta poshiritanaa.

³ Ari nokimoshiripirotanaki noñaakiri jariiyitaka iyikiiti ikamantapaakina irojatzi pikantaiyanakani iiroka poisokiroto tyaaryoori.

⁴ Tikaatsi anaironi nokimoshiritanaki, nokimaki oisokiro jowanakiro tyaaryoori ikaatzi nokimisantakaayitairi naaka.

Ikimoshiriwintairi Gayo joimaantapiintaki ipankoki

⁵ Nitakotaní, pimatakiro iiroka tampatzikatatsiri pimitakoyitakiri iyikiiti ikaatzi awisayitatsiri pisaikinta.

⁶ Ikinkithatakoyitakimi iriroriiti jaka japatotaiyani iyikiiti tsika okanta pitakoyitakari. Tima jantawaitakaaani jinayitzi Pawa jirikaiti, ari okamiithatziri pimpayitiri kowityiimotariri aririka piñiiri.

⁷ Tima jiyaayitatziri jirikaiti ikinkithatakotairi Cristo, kaari kaaripiroshiririti payitirini ikowayitzi.

⁸ Irootaki ampayitanyaariri aakaiti oitarika kowityiimotariri. Ari onkantya antsiapatanyaariri kinkithatzirori tyaaryoori, inkimakoyiitan-taiyaawori.

Ithainkañaanitantziri Diótfes

⁹ Nosankinawitakanari pairani apatoyitachari pinampiki. Iro kantacha Diótfes ithainkawakiro nosankinari. Ikimitakaantashiwaitaka irirori ñaapirorimi jinatyí.

¹⁰ Irootaki nonkamantapaakiriri maawoni janta okaatzi jantakiri jirika. Ikantakowaitashitakina. Ti apaani jiroka, oyyiki jimanintashiriwaitawakiri “iyikiiti”, ti ishinitziri jaawakiri kamiitha jariiyita. Jomishitowayitakiri iijatzi japatotapiinta kimisantzinkariiti.

Kamiitha ikinkithatakoyiitakiri Demetrio

¹¹ Nitakotaní, ti okantzi pimatiro iiroka kimitawori jiroka kaaripirori. Aña iro pimatapiintai kamiithari. Itzimirika antaironi kamiithari, iri jashitaari Pawa. Itzimirika antzirori kaaripirori ti jiyotakotairi Pawa.

¹² Iriima jirika Demetrio, maawoni ikinkithatakoitziri kamiithaini, ikan-taitzi “Jiñaawaitapiintziro tyaaryoori irirori”. Ari nimatsitakawo iijatzi naaka, nokantzi “Kamiithari jinatzí”. Piyotaiyini iirokaiti okaatzi nokantziri tyaaryoori inatzi.

Iwiyaantawori withataantsi

¹³ Tzimawitacha oyyiki nosankinatimiri, ti apa nonkowi nosankinatimiro,

¹⁴⁻¹⁵ aña nokowatzi niyaati noñiimi, onkini ankinkithawaitaiyini. Onkamintha pisaikayiti kamiitha. Jiwithataiyimini akaayitzi. Piwithatsitinari iijatzi saikatsiri janta.

JOSANKINATAKIRI JUDAS

Withataantsi

¹ Naaka Judas osankinat zimirori jiroka. Jompiratani Jesucristo ninatzi. Naaka iririntzi Jacobo. Irokaite nosankinayitzi itasorintsitakaimi Ashitairi Pawa, pikaatzi ikaimashiriyitaimi. Irokayitaki ikimpoyaawintani Jesucristo.

² ¡Inkamintha inishironkapiroyitaimi, isaikakaapiroyitaimi kamiitha, tima jitakopiroyitaimi!

Yotaantashiwaitachari (2 P. 2.1-17)

³ Nitakotani, nokowawitaka nosankinatakotimiro tsika okanta awisakoshiriyitantaari aakaiti. Iro kantacha iroñaaka okowapirotatya nosankinatimiro tsika okantakota piyaatakaantyaawori pinkimisanti, pinkimitakotyaari itayitanakawori oitishiritaari.

⁴ Tima tzimayitatsi atziri amawinawaitachari isaikimotantayitzi. Thainkatasorintsitaniri jinayitzi, ikinkithatakaantashiwaitaka, ikantayitzi: “Inishironkatani jowayitai Pawa, kantatsi iroñaaka antayitiro akowayitzi, kantatsi iijatzi amayimpiriwaiti”. Jirikaiti ñaawaitakirori ñaantsi, jimanintakiri Pawa, apaniroinitatsiri jompiratanta. Ari ikimitaakiri iijatzi Awinkathariti Jesucristo. Irootaki ikinkishiritantakari pairani Pawa jowasankitaayitairi jirika.

⁵ Nokowi nonkinkishiritakaimiro onkaati piyopirotaiyirini. Okantawitaka Pawa itasonkawintapirowaiwaitakari jashitaari irirori, jirikaiti jomishitowayitairi Egipto-ki, iro kantzimaitacha japathakiroryaitakiri ikaatzi thainkatasorintsitaniriiti.

⁶ Ari ikimitakari iijatzi maninkariiti jomishitowayitakiri inkitiki, kaari jatakaironi tampatzikaini impinkathariwintanti. Kimiwaitaka joojotakotatyiirimi Pawa tsika otsinirikitzi, ari joyaawintari jowasankitaayitairi.

⁷ Ari ikimitari iijatzi pairani Sodoma-jatzi, Gomorra-jatzi ipoña saikanampitakiriri. Kaaripiroshiri jinayitaki, ipaantawakaawaitaka ishiramparinkakiini, jimayimpiriwaitzi. Iro jowasankitaantakariri paampari. Ari jiñaitziro oitya awijiyimoyitairini kimityaarini jirikaiti jowasankitaantaitaari paampari kaari tsiwakanitatsini.

⁸ Ari ikimitakari jirikaiti kinkithatakaantashiwaitachari, kinkishiritakaantashiwaitachari, paantawakaawaitachari, thainkawaitaniri. Ti ithaawantari ikijyimatzi maninkariiti otzimimotzi ishintsinka.

⁹ Iro kaari jimataajaiti maninkari Miguel, jiwatziriri maninkariiti, ti jiñaawaitashiwaita irirori jiñaanaminthatzi kamaari ikinkithatakotzi Moisés ikamantapaintari. Apa ikantaki Miguel: “Iri Pinkathari kijyimini”.

¹⁰ Iriima jirikaiti atziri kamantantashiwaitachari, ithainkashiriwaitakiro kaari jiyotajaitzi. Tima okaatzi jiyotashiwaitari iriroriiti okimitakawo jiyotanitari piratsi. Apaniroini japirowaitaka.

¹¹ ¡Jimapiroitiri jowasankitaayitairi! Tima jantakiro ojoyawori jantakiri pairani Caín. Ikinashiwaitaka ikimitakari Balaam, apa ikowashiwaitaka jaantyaawo kiriiki. Ikimitakotakari ikaatzi kamayitaintsiri jowayiritantakari Coré.

¹² Okimiwaitakawo iriimi owitsintayitakimini jatyooyitakimi. Tima itsipatashitzimi ithainkatasorintsiwaitantzi, apa ikowi jantayitiro inimotziriri irirori. Ikimitakawo minkori otasonkainkatziro tampiya iro oparyiimaita.

Ikimitakawo pankirintsi ti okithokinitzi imonkaapaitiwitaka onkithokiantyaari, kamapirotaki, aritaki imponchakiryaitairo.

¹³ Ikimitakawo otamaryaani inkaari oshimoryaatakaashiwaitawo jiñaa, irootaki jimayitakiri jirikaiti joñaagantashiwaitakawo iyaaripironka. Ikimitakotakari jinitisi ikimakaanta apirotaiya, ari inkimiyitaiyaari iriroriiti japirotaiya otsinirikitzi.

¹⁴ Iriiyitaki ikinkithatakotsitakari pairani Enoc icharinitanakari Adán, ikantakiranki:

Pamini, ipokaki Pinkathari itsipatakari oiyiki itasorintsiti.*

¹⁵ Ipokaki jowasankitairi maawoni.

Ipokaki jaminakotairi okaatzi jantayitakiri thainkatasorintsitaniri.

Ipokaki jaminakotairo ikijyimatantaki iijatzi.

¹⁶ Jirikaiti kinkithatakaantashiwaitaniri, kijyimatantaniri jinayitatzi. Thi-iyakowaitantaniri ikantaka. Jantayitziro inintashiyitari irirori. Kantakaapirowaitaniri jinayitzi. Inintaathatantakimiro jiyotaantziri ikowi jaantashiwaityaawo kiriiki.

Ikaminaayitziiriri kimisantzinkari

¹⁷ Irooma iirokaiti, nitakotani, poshirityaawo jiyotaayitakimiri pairani Jotyaaantapirotani Awinkathariti Jesucristo.

¹⁸ Tima ikantayitaki irirori: “Paata iwiyaantapaatyaawoni intzimayiti thainkantaniriiti, iri antashiwaityaawoni jinintashiyitari”.

¹⁹ Iriiyitaki kantakaawori inkisawakaantayiyiitayari, apa ikinkishiritawo isaawisato. Ti inampishiritantari Tasorintsinkantsi.

²⁰ Irooma iirokaiti, nitakotani, piwitsikashiritawakaayitaiya pinkimisan-tapiintanairo tasorintsitatsiri awintaankantsi. Pamanamanaataiyari Pawa, tsika okanta ikowakaajaantairi Tasorintsinkantsi.

²¹ Oisokiro jowanakimi Pawa jitakoyitaimi, oyaako powiro piñaayitiro inishironkatani Awinkathariti Jesucristo onkantaitatyaani jañaakaayitai.

²² Nishironka powiri inkaati kisoshiriniironkatatsini.

²³ Pashini, pinkimitakaantiri kapichiini okantaka powawisaakotantaariri intagaiyaami. Pashini, ontzimaty pinishironkayitairi. Irooma iyaaripironka, kisaninta powiro. Ari pinkantakiro ikithaatari ikaaripiroshiritantakari, pinkimitakaantiro pinkisaniintatyiromi. Thaawanta powiro jiroka pimatzirokari iiroka.

Thaamintaantsi

²⁴ Anthaamintaiyaari matzirori ikimpoyaawintayitai iiro antziwashiriwaitanta. Anthaamintaiyaari jirika kimoshiritakagaini antsipataiyari, iiro otzimai akinakaashitani.

²⁵ Anthaamintaiyaari Pawa apaanitatsiri, yotaniri, owawisaakotantaniri. Iriitaki jirika Pawa tzimatsiri jowaniinkawo, pinkatha jowaitakiri, imapiro otzimi ishintsinka, pinkatharipirori jinatzi, iri itakawori itzimi tikiraamintha otzimayitzi maawoni, irojatzi ikanta isaiki iroñaaka, ari inkantaitatyaani. Ari onkantyaari.

* **1:14** Jirika Enoc, iri 7-tanaintsiri icharinitanakari Adán. Jiroka okaatzi jiñaanitakari Enoc, ti opoñaayita janta Osankinarintsipiroriki, aña pashiniki osankinarintsi opoñaakawo, jiitaitziro “Josankinari Enoc”.

JOÑAAGAITAKIRIRI JUAN

Joñaagantakiri Jesucristo

¹ Jiroka joñaagantakiri Pawa tsika ikantakota Jesucristo, iri Pawa kantakaawori jiyotantyaari jompirataniiti tsika onkantakotya pokimataintsiri jiñaitiro. Iro jotyaantantakariri Pawa imaninkariti inkamantiri Juan. Tima jirika Juan iri jompiratapiintakari Pawa.

² Iri Juan kinkithatakirori okaatzi jiñaakiri. Iñaani Pawa ikinkithatakirori ikantakaantakiri Jesucristo inkamantantiro.

³ Kimoshiri inkantaiya ñaanataironi jiroka kamantaantsi, ari inkimityaari iijatzi kimisantaironi. Kimoshiri inkantaiya monkaataironi osankinatainchari. Tima okaakitzimatai jiñaantaityaawori.

Jiwithaitari kimisantzinkariiti kaatatsiri 7 japatoita

⁴ Naaka Juan osankinatziro jiroka. Iiroka nosankinatziro kimisantzinkariiti kaatatsiri 7 papatoyita nashiyitachari nampitsi saikatsiri Asia-ki. Tima añaatsi Pawa, iri itakawori pairani itzimaki, irootaintsi impiyi, nishironka inkantaimi irirori, kamiitha isaikakaayitaimi janta. Ari inkimitaimiri jiitaitziri “7 tasorintsi”.

⁵ Ari inkimitaimiri iijatzi Jesucristo, tyaaryoori inatzi ikinkithatakotziri. Iriitaki itanaawori ipiriinta ikamawitaka, iri pinkathariwintairiri maawoni pinkathariwintachari jaka kipatsiki. Iriitaki itakoyitairi aakaiti. Iriitaki kimitakaantairi inkiwaatyimi, ipiyakotairo ayaaripironka ikapathainkataki pairani ikamawintayitai.

⁶ Iriitaki pinkatharitakaayitakairi. Iriitaki ompiratasorintsitakaayitairi antawaitantaanariri Pawa Ashitariri. Iriitaki otzimimotairi jowaniinkawo, iriitaki pinkatharipirotaatsiri. Ari inkantaitatyaani. Ari onkantyaari.

⁷ Jirika Cristo, inkinapai minkoriki, maawoni jiñaitawairi. Jimatsityaawo jiñaawairi owathaamirikitakiriri. Jiraakoitaiyaari maawoni jaka kipatsiki, jimatsityaawo kaari jyininkatawakaachani. Ari onkantyaari.

⁸ Jiroka ikantzi Awinkathariti Pawa: Naakataki ojoyawori itawori osankinarintsi, Naaka ojoyawori iijatzi iwiyaantawori.

Añaachana Naaka iroñaaka, Naaka itakawori pairani notzimaki, Naaka piyaatsini paata.

Naakataki tzimapirotatsiri noshintsinka.

Joñaagantaka Itomi Atziri

⁹ Naaka Juan, pirintzi powayitana pikimisantzinkaritari, ari akaataiyakini amawitakiro akimaatsiwaitaka, ari atsipatawakaa ipinkathariwintayitai Jesús. Pairani nosaiki othampishiki iitachari Patmos nokinkithatziro jiñaani Pawa, nokamantantziro ikantakinari Jesús.

¹⁰ Okanta apaani kitiiyyiri ikinkishiritakotapiintaitari Awinkathariti, tzi-matsi joñaagakinari Tasorintsinkantsi. Nokimakiri notaapiiki iita kantanari, ikimitakawo tyootaantsi jiñaawaitzi,

¹¹ ikantakina: “Posankinatiro onkaati noñaayimiri. Iro potyaantiniriri kimisantzinkariiti kaatatsiri 7 japatoitaka nashitakawori nampitsi saikatsiri Asia-ki. Tima jiroka 7 nampitsi, iitachari: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea”.

¹² Ari nopithokanaka notaapiiki naminiri iita ñaanatanari. Noñaatziiri ootamintotsipaini jiwitsikaitziri oro. Ikaatzi 7.

¹³ Iro kantacha janta niyankiniki ari josatikaka apaani kimitakariri Itomi Atziri. Opamankakiri iitziki iithaari. Jontarikakari ichopiniiki jiwitsikajyironkaataitziri oro.

¹⁴ Kitamaapowainka ikantaka iitoki, kimiwaitaka iroomi iwitzi ojya, kita maaki okantaka iroowaitaki jiriniki. Irooki okimitakari paampari.

¹⁵ Shipakiryaa okantayitaka iitzi, iriwaitaki iporiryaatzi kiriiki itagaitziri. Okimiwaitakawo iñaani opoimaatzi oshinchaani jiña.

¹⁶ Joirikaki impokiropaini jakopiroki, ikaatzi 7. Jomishitowimaitawo ipaantiki kimitakawori osataamintotsi, apimini okanta othoyimpitaki. Ikimitakari ipooki ikanta ooryaatsiri ishipakiryaapirotzi tampatzikapaiti.

¹⁷ Ikanta noñaakiri, tyaanakina nokamanaki. Iro kantacha jotirotantakinawo jakopirori, ikantana: “Iro pithaawi, Naakataki itawori, Naakataki iwiyaantyaawori.

¹⁸ Naakataki kañaaniri, nokamawitaka iro kantacha ari nonkantaitatyaani nañagai. Naakataki ashitaawori shintsinkantsi jowaitaana nompiyakaantya notyaantantai sarinkawiniki.

¹⁹ Posankinatiro okaatzi piñaakiri, iro pitantatya piñaakiri iroñaaka, impoña onkaati piñiiri paata.

²⁰ Ikaatzi ootamintotsi piñaakiri kaatatsiri 7, iri ojoyakaawintariri kimisantzinkariiti kaatatsiri 7 japatoitaka jinashitakawo nampitsi. Ikaatzi piñaakiri impokiro noirikakiri nakopiroki, kaatatsiri 7, iri ojoyakaawintariri maninkariiti tsipataariri kimisantzinkariiti kaatatsiri 7 japatoitaka”.*

2

Kamantaantsi jotyaantaitakiniriri 7 japatoita kimisantzinkariiti:

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Efeso-ki

¹ “Jiroka posankinatiriri imaninkariti kimisantatsiri apatotachari Efeso-ki. Iri ñaanatziriri oirikakiriri 7 impokiro jakopiroriki, osatikainchari niyanki ipaampataki 7 ootamintotsi. Ikantziri:

² “Niyotziro okaatzi pantayitziri, tsika pikanta pantawaitaki, okaatzi pamawitakiri. Pisamayitakari kaaripiroshiririiti. Piñaantawaitaari itashiwaitachari, “Otyaantapiroriiti” itzimi yotaantashiwaitachari. Piyotairi iiroka thiyyinkari jinayitzi.

³ Tyaaryoori pinatzi, amawiwaini pikantaka, oyyiki pikimaatsiwaitaka jowasankitaawintaitzimiro pipairyairo nowairo. Tiimaita pisamawaita.

⁴ Iro kantacha, tzimatsi yotapainchari, iro kaari kamiithatatsini. Jiroka okanta: Powajyaantanakiro iirokaiti pitakotanta, tii pantairo pikimiwi-tanakawo pairani.

⁵ Pinkinkishiritiro tsika pikanta pairani owakiraa pikimisananaki. Powajyaantiro tsika pikanta iroñaaka, pantairo tsika pikantanaka owakiraini pikimisananaki. Tima iirorika powajyaantairo, ari niyaatashitakimi, naapithataimiri ootamintotsi saikimotakimiri janta.

⁶ Iro kamiithataintsi pantakiri iirokaiti pikisaniintakiro jantakiri ikaatzi kimisananairiri jiyotaantziri pairani Nicolás. Nimatsitataikari naaka.*

* **1:20** Tzimatsi kantatsiri jirikaiti “maninkariiti” kinkithatakotainchari jaka, iriitaki atziriiti ikaatzi jiyayitairiri kimisantzinkariiti. Tzimatsi pashini kantatsiri, iriyyitaki tyaaryoori maninkariiti. * **2:6** Tii jiyopiroitzi itzimi “kimisananairiri jiyotaakiri pairani Nicolás”. Kimitaka iriitaki nashitaincha japatota, iri yotaashiwaitakariri kimisantzinkariiti, aamashitya iri kimitakariri Balaam okaatzi jantakiri pairani irirori.

⁷ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi jiñaanatziri kimisantzinkariiti. Intzimirika kitsirinkakironi, ari noshinitairi joyaawo chochoki añakaantatsiri pankitainchari itasorintsipathatiki Pawa’ ”.

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Esmirna-ki

⁸ “Jiroka posankinatiniriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Esmirna-ki. Iri ñaanatziriri itakawori, iwiyaantyaawoni. Iri ñaanatziriri kamawitainchari iro kantacha añagai iijatzi. Ikantziri:

⁹ ‘Niyotziro pantayitziri, niyotziro pikimaatsiwaitaka, niyotziro pashironkaawaitaka, irokawitaka ajyaagantashiritaniri. Niyotzi iijatzi ithiiyakotakimi Judá-mirinkaiti janta. Jiitashiwaitaka Judá-mirinka, añá Satanás ashitakariri.

¹⁰ Iiro pithaawantashitawo onkaati pinkimaatsityaari. Tima irootaintsi piñiiri tsika inkaati jomontyaakaanitiri kamaari. Ari pisaikiri onkaati 10 kitiiyyiri pinkimaatsiwaita, jiñaanashiritatziimi kamaari. Iro kantacha ontzimatyii pintyaaryooshiriti irokaiti piyaatakaairo onkantawitatty intsi-tokaitimi, aritaki nañakaaimi paata, onkimiwaityaawo namathaiyitaatyimimi.

¹¹ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi jiñaanatziri kimisantzinkariiti. Intzimirika kitsirinkakironi jiroka, iiro jiñairo inkimaatsiwaitaiya japiitairo inkamai’ ”.

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Pérgamo-ki

¹² “Jiroka posankinatiniriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Pérgamo-ki. Iri ñaanatziriri otzimimotziri josataaminto apiminitatsiri othoy-impitzi. Ikantziri:

¹³ ‘Niyotziro pantayitziri, niyotzi pisaikimotakiri ipinkathariwintziri Satanás. Iro kantacha niyotzimi iijatzi oisokiro powakina pipairyaapiintakiro nowairo, tii powajyaantziro pawintaashiritana. Tii powajyaantanakiro irokaiti okantawitaka jowamaawiitakari noyimisantakaapirotani Antipas, itzimi kinkithatakotakinari inampitawo Satanás.

¹⁴ Iro kantacha, tzimatsi yotapainchari, iro kaari kamiithatatsini. Jiroka okanta: Tzimayitatsi pikaataiyini kimitakariri Balaam jiyotaantzi. Tima pairani Balaam, jiyotaapiintakiri Balac onkantya inkaimashiryaantyaariri charinitanakariri Israel-ni jowakaiyaari itainiriri ikimitakaantashitari iwawani. Imayimpiritakaakiri iijatzi.

¹⁵ Ari okimitakari iijatzi tzimayitatsi kimisantayitakirori jiyotaantziri pairani Nicolás.

¹⁶ ¡Powajyaantairo! Iirorika powajyaantziro, ari niyaatashitakimi nowayiritiri, iro nowayiritantyaariri osataamintotsi shitowatsiri nopaantiki.

¹⁷ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi iñaanatziri kimisantzinkariiti. Intzimirika kitsirinkakironi jiroka, ari nompakiri joyaawo manaantsitatsiri maná. Ari nompakiri iijatzi kitamaari mapi osankinataka owakiraari wairontsi kaari jiyoitzi, apa jiyotairo aakironi jiroka mapi’ ”.

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Tiatira-ki

¹⁸ “Jiroka posankinatiniriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Tiatira-ki: Iri ñaanatziriri Itomi Pawa, kimitakariri irooki paampari, poriryaataintsiri iitziki. Ikantziri:

¹⁹ ‘Niyotziro pantayitziri, pitakoyitantaka, pikimisantaki, pantawaitaki, kamaitaniri pinatzi. Iikiro pinkamaitanattyawo iroñaka panaakaanakiro pikantawita pairani.

²⁰ Iro kantacha, tzimatsi yotapainchari, iro kaari kamiithatatsini. Jiroka okanta: Paapatziyakawo iirokaiti tsinani iitachari Jezabel. Okantzi iroori kamantantaniro inatzi, iro kantacha okaatzi iyotaantakiri iroori, oiyiki oitzipinashiritakiri nompiratani. Iro opoñaantari owakaayitakari itagaitziniriri ikimitakaantashiitari iwawani. Omayimpiritakaayitakiri iijatzi.

²¹ Osamani noyaakowitakawo owajyaantantyaawori antakiri, iro kantacha tii okowi owajyaantiro omayimpiriwaitzi.

²² Iirorika owajyaantashitaawo, ari nomantsiyaakiro tsika omayimpiriwaitapiintaki, ari onkimaatsiwaityaari. Ari nonkimitaakiri inkaati mayimpiritakironi.

²³ Ari nowamaayitairi ikaatzi iyotaayitakiri. Iro ompoñaantyaari jiyotai maawoni kimisantzinkariiti naakataki iyoshiritziriri maawoni, niyotzi iita ikinkishiriyitari, niyotzi iita ikimashiritziri. Ari onkantya noipiyantimirori okaatzi pantayitakiri iirokaiti.

²⁴ Irooma iirokaiti, yotapainchari janta Tiatira-ki kaari kimisantakironi okaatzi iyotaantashiwitakari, iiro noshintsithatzimi. Tima tii pipankinawaitawo okaatzi iyotaashiwitantakari jiitaitziri “jimanakaapirotani Satanás”.

²⁵ Iro kantacha iirokaiti ontzimatyii pintyaaryooniti irojatzi nompiyantatyaari.

²⁶ Intzimirika kitsirinkakironi jimonkaatiro noñaani irojatzi iwiyaanta-paantyaawoni, aritaki nimatakaakiri impinkathariwintairi atziriri.

²⁷ Ari oiyatyaawo ikimitaakina Ashitanari naaka, jimatakaakinawo ipinkatharitakaana, ari inkimitagairi iijatzi iriroriiti impinkatharitakairi. Ari ijiwatantaiyaari jashirokotziti. Irijatzi apirotairini iisanitani, inkimitakaantairi ipookaitziro kowitzi.

²⁸ Niitairi naaka kimitakariri impokiro Oñaaminki.[†]

²⁹ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi jiñaanatziro kimisantzinkariiti’ ”.

3

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Sardis-ki

¹ “Jiroka posankinatiriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Sardis-ki. Iri ñaanatziro jiitaitziri ‘7 tasorintsi’, oirikiriri 7 impokiro. Ikantziri: ‘Niyotzimiro pantayitakiri, ikantaitzimi “añaashiriri”, aña tii ari pinkantya, kamashiriri pinayitzi.

² Pinkakimpishiritai. Pintyaaryooshiriti iiro pikamashiritanta. Tima Pawa jiñiuro okaatzi pantziri tii pimonkaatziro ikowakaimiri.

³ Pinkinkishiritiro ikamantaitakimiri pairani, pimonkaatiro. Powajyaantiro pantapiintakiri. Iirorika pikakimpitai, ari nomapokapaimi nompiyairika, nonkimityaari jomapokantzi koshintzi.

⁴ Iro kantacha tzimatsi janta Sardis-ki kiyopayipaini matakirori ikitishiritzi. Iriiyitaki kimitakariri kaari oipatsitironi iithaari, irootaki jiriipirotanta-ari jirikaiti onkantya intsipatantaiyaanari nokithaatawo kitamaari.

⁵ Intzimirika kitsirinkakironi, aritaki nonkithaatairi kitamaari. Iro nojyitziro iwairo itsipataari josankinatakotaka inkaati kañaaniyitaatsini. Nonkantairi Ashitanari, iijatzi maninkariiti: “Ikimisantaana jirika”.

⁶ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi ikantziriri kimisantzinkariiti’ ”.

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Filadelfia-ki

[†] 2:28 Ari jiitsitari iijatzi Jesús, ikantaitzi “Oñaaminki”. Paminiro Ap. 22.16.

⁷ “Jiroka posankinatiniriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Filadelfia-ki. Iri ñaanatziriri Tasorintsitatsiri, Tyaaryoopirori. Iri ñaanatziriri jowaitakiri jashitaryagainiri atziriri, irijatzi jowaitakiri jashitapithatairi intyaayiti. Ari inkimitaiyaari David-ni. Tikaatsi shintsithatirini jirika jashitaryagainiri, jashitapithatairi iijatzi. Ikantziri:

⁸ ‘Niyotziro pantayitziri. Pamini. Noshinitakimi pintyai, tikaatsi otzikawakimini. Iro nimatakimiri tii pishintsishiritaiyini, iro kantacha pimonkaatakinawo noñaani, tii ikimaitzimi pinkanti: “Tii jashitana Pawa”.

⁹ Iriima jirikaiti kantashiwaitachari: “Naaka Judá-mirinka”. Kaarimaita Judá-mirinkapirori, aña iri jashiyitakari Satanás. Irootaki notzirowakaan-taiyaariri paata impinkathayitaimi. Ari jiyotairi imatasya nitakotakimi.

¹⁰ Tima pityaaryoowintakiro iirokaiti pimonkaayitziro noñaani, aritaki nonkimpoyaawintakimi iiro jiñaantashiritantaitzimi. Tima kapichitapaaki jiñaantantimiri ikaatzi nampitawori kipatsiki.

¹¹ Irootaintsi nompiyaki. Kiso powiro pikimisantakiri, iiro paminaashi-waitanta pinintaiyaawo impayitaimiri, jamathaitaimi.

¹² Intzimirika kitsirinkakironi jiroka, ari nonkimitakaantairi tzinkamitsi otzinampitziro itasorintsipankoti Pawa. Ari jashi jowairo isaikai. Ari nonkintakotainiri iwathaki iwairo Pawa, ari jiyoiti Pawa ashitaari. Ari nonkintakotainiri iwathaki owairo nampitsi Jerusalén, ari jiyoitai isaikai jirika inampiki Pawa, ariitaachani isaawiki ompoñagaiyaawo inkitiki. Ari nonkintakotainiri iijatzi iwathaki owakiraari nowairo.

¹³ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi ikantziriri kimisantzinkariiti’ ”.

Kamantaantsi jotyaantaitakiri Laodicea-ki

¹⁴ “Jiroka posankinatiniriri imaninkariti kimisantzinkariiti apatotachari Laodicea-ki. Iri ñaanatziriri jiitaitziri ‘Ari onkantaari’, iri jawintaashiritapi-intaitari jiñaawaitziro tyaaryoori. Iri ñaanatziriri jiwitsikakaitakiri pairani jiroka kipatsi. Ikantziri:

¹⁵ ‘Niyotziro pantayitziri. Pikimitakawo saawaironkatatsiri, jampaatat-siri. Nokowiri naaka, saawaari. Iirorika osaawatzi, katsinkaari.

¹⁶ Irooma pikimitawo jampaatat-siri jiña, ari noowawintaimi.

¹⁷ Pikantapiintaiyini iirokaiti: “Ajaagantakina, tikaatsi nonkowityiri”. Iro kantacha tii ari pinkantya, aña owashiriri pinatzi, manintaari, ashironkaari, amajyookiri, aatonkoryaamirikiri.

¹⁸ Aña ontzimatyii pinkimitakaantairo pamanantaatyiiromi n-oro-ti itagaitakiri imporikapirotantyaari. Ari pimatairo pajyaagantya. Pinkimitakaantairo pamanantaatyiiromi kitamaari noithaari, iiro paatonkoryaamirikiwaitanta ompoñaantyaari pinkaaniwintawaitya. Pinkimitakaantiro pamanantaatyiiromi naawintawo pishintsitantaiyaari pikamaatyaaakitaki.

¹⁹ Iro namitari naaka noshintsithatziri nitakotani, nowasankitairi. Ontzi-matyii pintyaaryootai iirokaiti, pimpiyashiritai.

²⁰ Pamini, kimiwaitaka nonkatziyatyiiimi jikokiroki nokaimi nontyaantyaari. Tzimatsirika inthomainta kimakinari, ishinitanarika nontyi, ari atyootawakaiyaari.

²¹ Intzimirika kitsirinkakironi jiroka, aritaki intsipatana nompinkathari-wintanti. Tima nimatakiro naaka nokitsirinkakiro, notsipataari isaikam-intoki Ashitanari nopinkathariwintantai.

²² Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorintsinkantsi ikantziriri kimisantzinkariiti’ ”.

4

Thaamintaantsi inkitiki

¹ Okanta othonkapaaka jiroka, noñaatzi ashitaryaanaka inkiti. Irijatzi apiitapairo jiñaanatapaana noñaakiri kitziroini poimatapaintsiri ikimitari tyoorintsi. Ikantana: “Pimpoki jinoki, ari noñaayimiro onkaati awijatsini paata”.

² Ikanta niyaashirinkatanaki jinoki, noñaakiro saikamintotsi, okimiwaitakawo isaikantapiintari pinkatharipirori, owaniinka okantaka. Tzimatsi saikantakawori.

³ Jirika saikaintsiri shipakiryaa ikantaka, ikimitakawo kityonkaironkari mapi kaninakitsiri. Itapotakiri oyi isaikamintoki, ikimiwaitakawo oyi natsiryaakiri mapi kaninakitsiri.*

⁴ Tzimatsi pashini saikamintotsi okaatzi 24, iro osatikakiriri niyankiniki saikaintsiri. Ari isaikayitakiri Antaripiroriiti, kitamaa okantayitaka iithaari, oro inayitaki jamathairi.

⁵ Noñaaki ookathawontsi, nokimakiro oñaanaki opoñaanaka saikamintotsiki. Tzimatsi 7 ootamintotsi owaampatainchari, iri imontitakari saikamintotsi. Iriitaki oiyakaawintziriri Itasorintsiti Pawa, kaatatsiri iijatzi 7.

⁶ Tzimatsi inkaari imontitakari saikamintotsi, kitijyaaniki okantaka. Tzimatsi 4 inkitiwiri katziyainchari, iri piyowintakawori saikamintotsi. Iro kantacha jirika inkitiwiriiti otzimi oiyiki irooki, irootaki jaminantayitari tsikarika, jaminantayitawo iijatzi itaapiiki.†

⁷ Apaani inkitiwiri joiyakari kajyikari. Pashini joiyakari vaca iryaani. Pashini atziripoo jinatzi. Iriima pashini joiyakari jiwowaita pakitha.

⁸ Omapokashitanaka otzimayitanaki ishiwanki jirika inkitiwiri, 6 ishiwanki tzimayitanaintsiri. Otzimi oiyiki irooki iwathaki, otzimitanaka irooki inthomainta iwathaki. Iriitaki aakowintanakawori ipampithaapiintaki, kitijyiriki iijatzi tsiniripaiti, ikantzi:

Tasorintsi, Tasorintsi, Tasorintsi jinatzi Pinkathari Pawa, Shintsipirotsiri. Iriitaki añaagatsi iroñaaka, iri itakawori pairani itzimakiri, irootaintsi impiyi.

⁹ Ari ikantapiintatya jirikaiti inkitiwiri ithaamintawintari saikaintsiri, kantaitachari jañi. Ikanta joñaagantakiro jirikaiti ipinkathatapiintaitakiri, ipaasonkitapiintakiri,

¹⁰ jimatankiro iijatzi 24 Antaripiroriiti jotzirowashitanakari saikaintsiri, kantaitachari jañi. Ithaamintawintanakari, jamathairiyimotanakiri. Ari jiñaitziro imapiro janaakotantzi jirika saikaintsiri ipinkatharitziri, okantawita ipinkathariwintantawita iijatzi Antaripiroriiti. Ikantaiyanakirini:

¹¹ Nowinkathariti, Pawá,
Iro kowapirotaitacha ontzimimotimi iiroka powaniinkawo, pinkatha inkantaitimi, ontzimimotimi pishintsinka.

Irokataki witsikayitakirori maawoni, tima irokataki kowashitainchari ontzimayiti piwitsikani.

5

Osankinarintsi ipoña Oijya

¹ Noñaatziiri saikaintsiri saikamintotsiki, joirikaki jakopiroki osankinarintsi. Kamiitha apinaitaka, 7 okaatzi japiipiintaitakiro jontsirikaitakiro iiro japinairyaantaitawo.

* **4:3** Mapi “kityonkaironkari kaninakitsiri” jiitaitziro “jaspe”, jiitaitziro iijatzi “cornalina”. Irooma mapi “natsiryaakiri kaninakitsiri” jiitaitziro “esmeralda”. † **4:6** Kantakotachari jaka “kitijyaaniki” okimitakawo okanta botella, vidrio iijatzi cristal.

² Noñaatzi apaani maninkari tzimatsiri ishintsinka, shintsiini jiñaawaitzi, ikantzi josampitantzi: “¿Itaka jowaitakiri jontsirikaryiuro osankinarintsi, impoña japinairyiuro?”

³ Tikaatsi apaani matironi japinairyiuro jiñaanatiro. Tii itzimi inkitiki, tikaatsi iijatzi kipatsiki, ari ikimitakari sarinkawiniki, tii itzimi apinairyironi.

⁴ Antawoiti niraanaka, tima tikaatsi matironi japinairyiuro jiñaanatiro.

⁵ Ikantana apaani Antaripirori: “Aritaki piraaka. Pamini. Tzimatsi apaani matakirori otzimimotziri itasorinka, iri matironi jontsirikaryiuro, japinairyiuro iijatzi. Iriitaki charinitakariri Judá, jiitaitziri ‘Kajyikari’. Irijatzi charinitakariri David-ni. Iriitaki jowaitakiri jimatiro”.

⁶ Opoñaashitaka noñaaki apaani Oijya. Ikatziyaka niyankiniki osaikaki saikamintotsi, josatikari inkitiwiriiti, josatikari Antaripiroriiti. Kimiwaitaka jirika Oijya aritaki jowamaawiitakari pairani. Tzimatsi okaatzi 7 ichii. Tzimatsi iijatzi 7 irooki. Iri oiyakaawintachari 7 Tasorintsi, ikaatzi jiñaitairi maawoni kipatsiki.

⁷ Ikanta jirika Oijya, jiyaatashitakiri okaakiini saikaintsiri. Joirikapaakiro osankinarintsi.

⁸ Ikanta inkitiwiriiti ipoña Antaripiroriiti, jotzirowashitanakari Oijya, ipinkathatanakiri. Tzimayitatsi ipampithaaminto. Tzimayitatsi kasankainkari itaayiitzi jotitaitakiro oro-nakiki. Jiroka kasankainkari iro oiyakaawintacha jamanamanaatani oitishiritaari.

⁹ Ari ipampithagaiyanakironi owakiraari pampithagaantsi, ipampithaakotziri Oijya, ikantzi:

Iiroka jowaitakiri poirikiro osankinarintsi, iiroka ontsirikaryiironi, Timá iiroka kapathainkataintsi jowamaawiitakimi, ari pipinakowintairi atziiriiti jashitantaariri Pawa.

Ari opoña jashiyitaari Pawa tsika ikaatzi nampiyitawori tsikarikapaini.*

¹⁰ Iiroka kantakaawori ikimitantaariri pinkathariiti, ikimitaari Ompirata-sorintsitaari, jantawaitainiri Pawa.

Iriiyitaki pinkathariwintairini isaawijatziiiti.

¹¹ Opoñaashitaka noñaaki iyyiki maninkariiti piyowintapaakawori saikamintotsi, tsika isaikaki inkitiwiriiti ipoña Antaripiroriiti. Ari ipiyopirotaiyapaakani iyyiki, iyyiki maninkariiti.

¹² Ikantaiyini:

Jirika Oijya jowamaawiitakari, iri iriipirotaitatsiri otzimimotziri: itasorinka, jajyaagawo, jiyotani, ishintsinka. Impinkathayiitairi, jowaniinkataiya, inthaamintawintaityaari.

¹³ Nokimatzi ipampithagaiyanakini maawoni saikantawori inkiti, kipatsi, inkaari, sarinkawini. Ikantaiyini:

Jirika saikaintsiri saikamintotsiki, itsipatakari Oijya, thaamintaari jinatzii, pinkathataari jinatzii, otzimimotziri jowaniinkawo, ipinkathariwintantzi, ari inkantaitatyaani.

¹⁴ Iri inkitiwiriiti apiipiintzirori ikantzi: “Ari onkantyaari”. Iriima Antaripiroriiti otzirowa ikantaiyakani ipinkathataiyirini jirika kantaitaachaniri.

6

Jontsirikayitakiro

* 5:9 5.9 Ikantakoitziri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshiiyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini.

¹ Ipoña noñaakiri Oijya jontsirikaryaanaakiro itanakawori jontsirikaitakiro. Ari ishinchiinkatanaki jiñaawaitanaki apaani inkitiwiri, okimiwaitakawo ookathawontsi, ikantzi: “¡Pimpoki! ¡Pamini!”

² Noñaatziiri ishiyataipaaka kitamaari mora, joirikakiro iyaani tyaakaakariri mora. Jamathaitawakiri, jataki jowayiritya, japirotanti.

³ Ipoña jontsirikaryaakiro Oijya pashini. Ari jiñaawaitanaki pashini inkitiwiri, ikantzi: “¡Pimpoki! ¡Pamini!”

⁴ Ari ishiyataipaaka pashini mora kityonkari, ipaitawakiri antawoiti owathaamintotsi tyaakaakariri. Iri jowayitaki jowajyaantakairi atziriiti isaiki kamiitha kipatsiki. Irojatzi opoñaantanakari jowamaawakaayita.

⁵ Ipoña jontsirikaryaakiro Oijya pashini. Ari jiñaawaitanaki pashini inkitiwiri, ikantzi: “¡Pimpoki! ¡Pamini!” Noñaatziiri ishiyataipaaka pashini mora kisaari, joirikataiki jotinakaminto tyaakaakariri.

⁶ Nokimatzi ñaawaitanaintsiri ikatziyaiyakani inkitiwiri, ikantaitzi: “Pimpimantayiti iipiyokiini piwankiri, pimpinatakaapirotyaawo, tima tii otzimapirotsi. Ari paaki oiyiki kiriiki apaani kitiiyiri, irojatzi jiñaitantyaawori antawoiti tajyitsi. Iro kantacha tikiraata powaaripirotsiro pankirintsi tsika jaayitziro imiriitari, tsika jaayitziro iijatzi yiinkantsi”.*

⁷ Ipoña jontsirikaryaakiro Oijya pashini. Ari jiñaawaitanaki pashini inkitiwiri, ikantzi: “¡Pimpoki! ¡Pamini!”

⁸ Noñaatziiri ishiyataipaaka pashini mora kitiriri, jiitaitziri “Kaamanitaantsi” tyaakaakariri. Ari itsipatakari jiitaitziri “sarinkawini”. Jirika jiitaitziri “Kaamanitaantsi” jowaitakiri jowamaayiti iyyiki isaawijatziiiti. Tzimayitatsi jowamaakaantakiri jowathaantayityaari osataamintotsi, tzimatsi owamaayitiri itajyi, pashini aayitakiri mantsiyarintsi, pashini jatsikayitiri katsimari piratsi.†

⁹ Ipoña jontsirikaryaakiro Oijya pashini. Noñaatzi oponkitziki taapirimintotsi ishiriiti ikaatzi jowamaawintaitakiri ityaaryootzi ikinkithatziro iñaani Pawa.

¹⁰ Iri kaimayitanaintsi shintsiini, ikantaiyini: “Nowinkatharipiroriti, Tasorintsiri, Tyaaryoori. ¿Tsikapaitima onkaati poyaawintya pimpiyakowintantyaanari, powasankitaayitairi isaawijatziiiti?”

¹¹ Ipoña ipayitakiri kitamaari kithaarintsi inkithaatya, ikantaitziri: “Apaatatyaami pimakoryaawaki irojatzi jariitantatyaari pirintziiti pitsipatakari pantawaitaki. Tima ontzimatyii jowamaitiri iijatzi iriroriiti inkimitakotaimiro iirokaiti”.

¹² Noñaatziiri Oijya jontsirikaryaakiro pashini, yotapaaka apaani inthonkatantyaawori. Ari omapokanakari antawoiti ontziñaanaka. Tsiwakimatanaki ooryaatsiri, tsiniriki okantanaka. Kityonka ikantanaka kashiri ikimitanakawo iraantsi.

¹³ Ari itziroryaayitanaki impokiro, ikimiwaitanakawo oparyaakitzi irakakiri chochoki otikakitziro antawoiti tampiya.‡

¹⁴ Tii okoñaatanai inkiti, okimiwaitanakawo apinaita antawoiti tsipana. Tii jiñaitairo otzishipaini otaankayitanaki, iijatzi othampishipaini.

¹⁵ Manaiyanakani atziriiti impiitamooki. Ari ikaatzi jimanaiyanakani maawoni, pinkathariiti, ñaapiroiti, ijiwaripaini owayiriiti, ajyaagantaniririti, shintsiriiti, ompirataariiti, saikashiwaitaniriiti iijatzi.

* **6:6** Iro ikantajaantaitakiri jaka: “Pimpimanti apaponawoini harina onkaati ompinatya apaani denario. Pimpimanti mawaponawoini cebada onkaati ompinatya apaani denario”. † **6:8** Jiroka kantakotachari jaka “tzimayitatsi”, intzimirika 4 atziri, apaani kamagaantatsini. Ari inkantyaari pashiniki nampitsi tsikarika itzimayitzi 4 atziri, apaani kamagaantatsini. Ari inkantayityaari mawoni kipatsiki. ‡ **6:13** Jiroka chochoki ikantakoitzi jaka higuera inatzi.

¹⁶ Jirikaiti manayitanainchari ikaimakaimatanakiro otzishi, mapiiti, ikantzi: “Pimpichiina. Pimanina iiro noñaantari saikaintsiri saikamintotsiki. Pimanina iiro noñaantari Oijya kisanaintakinari”.

¹⁷ Tima monkaapaititapaaka iyatsimanka. ¿litama amawitironi?

7

144,000 ikintakotamakoitakiri

¹ Ikanta othonkapaa jiroka, noñaaki ikatziyayita 4 maninkariiti ochimpi-tapaa kipatsi. Iriitaki otzikakirori antawoiti tampiya. Iro kaari jiñaitantawo ontamaryaatakaairo inkaari, tii jiñaitziro iijatzi aapanatakairo oshi inchato.

² Ipoña noñaaki iijatzi pashini maninkari itonkaapaaki ishitowapiintzi ooryaatsiri. Shintsiini jiñaanatapaakiri 4 maninkariiti. Tima jirikaiti 4 maninkariiti, otzimimotziri ishintsinka, jowaitakiri jowaaripirotiro kipatsi iijatzi inkaari.

³ Ikantapaakiri: “Paata powaaripirotziri kipatsi, inkaari, inchatopaini, nonkintakotamakotawakiri jompirayitaari Pawa”.

⁴ Nokimatzi apaani kinkithatakotanakiriri ikaatzi ikintakotamakoitakiri. Ikaataiyini 144,000. Iriiyitaki kaatatsi 12 jinashiyitaa ichariniyitari Israel-ni.

⁵ Ikintakotamakoitaki 12,000 Judá-mirinkaiti, 12,000 Rubén-mirinkaiti, 12,000 Gad-mirinkaiti,

⁶ ipoña 12,000 Aser-mirinkaiti, 12,000 Neftalí-mirinkaiti, 12,000 Manasés-mirinkaiti,

⁷ ipoña 12,000 Simeón-mirinkaiti, 12,000 Leví-mirinkaiti, 12,000 Isacar-mirinkaiti,

⁸ ipoña 12,000 Zabulón-mirinkaiti, 12,000 José-mirinkaiti, 12,000 Benjamín-mirinkaiti.

Kitamaayitaintsiri ikithaayitaka

⁹ Ikanta othonkapaaka jiroka, noñaatzi ipiyotaiyakani atziriiti. Tima iyyikipiro ikantaka, tikaachaajaini matironi jiyotiri tsikarika ikaataiyini. Iriiyitaki atziriiti nampiyitawori tsikarikapaini. Jirika atziriiti, iriitaki katziyayitachari isaikamintoki Oijya, kitamaa ikantayitaka ikithaayitaka. Jotiyaki oryaani kompiroshi.*

¹⁰ Thaaminta ikantaiyakani, ikaimaiyini ikantzi: Iri Pawa owawijaakotantatsiri, iriitaki saikaintsiri saikamintotsiki, itsipatakari Oijya.

¹¹ Ipoña jotzirowaiyanakani ikaatzi tapothaitakirori saikamintotsiki. Jirika ikaataiyakini: maninkariiti, Antaripiroriiti, ipoña inkitiwiriiti. Ithaamintawintanakari Pawa,

¹² ikantaiyini: “¡Ari onkantyaari! Thaamintaari jinatzi irirori, otzimimotziri jowaniinkawo, yotaniri jinatzi, paasoonkitaari jinatzi, pinkathataari jinatzi, tzimatsi itasorinka iijatzi ishintsinka. Onkantaitatyaani anthaamintaiyaari Pawa. Ari onkantyaari”.

¹³ Ipoña jiñaanatanakina apaani Antaripirori, ikantzi josampitana: “¿litaka jirikaiti kitamaathaitaintsiri ikithaataka? ¿Tsikama ikinapaakika?”

¹⁴ Ari nokantanakiri naaka: “Iintaantya, piyotziro iiroka nowinkathariti”. Ipoña ikantanakina irirori: “Iriiyitaki ñaayitakirori ‘Antawoiti Kimaatsi-waitaantsi’. Okimiwaitakawo inkiwantantyaawomi iithaari iriraani Oijya, irootaki kitamaamawotakaapirotakirori.

* **7:9** 7.9 Ikantakoitziri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshi-iyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini.

¹⁵ Irootaki ikitsirinkantaawori jirikaithi ikatziyimotaari Pawa isaikam-intoki. Ari inkantaitatyaani kitiiyyiri, iijatzhi tsiniririki jantawaitainiri ita-sorintsipankotiki. Jirika saikaintsiri isaikamintoki, ikimitaawo iriimi katziy-athaantitainchani jontsirityaarimi jirikaithi.

¹⁶ Iiro itajyaaniintawaitai, iiro imiriniintawaitai, iiro ikimaatsiwaitaari ooryaatsiri,

¹⁷ tima jirika kimitakariri Oijya, katziyimotakariri niyankiniki saikaintsiri isaikamintoki, iriitaki aamaakowintaiyaarini, inkimitakaantairi jaamaakowintaitari oijya, iriitaki aayitairini jirakairi jiñaa otzimi añaaakaanatsiri. Tima Pawa ojyiyookipirotaairini, jiraawaiyitaka”.

8

Kaatapaintsiri 7 jontsirikaitakiro

¹ Ikanta Oijya jontsirikaryaakiro kaatapaintsiri 7 jontsirikaitakiro. Osamaniironka jimairiitapaintzi inkitiki, tikaachajaini apaani ñaawaitatsini.*

² Ipoña noñaakiri 7 maninkariiti itsipatapiintakari Pawa. Ipaitakiri tyoom-intotsi.

³ Ipoña ipokapaaki pashini maninkari, ikatziyimotapaakawo taapirim-intotsi, joirikanakitakiro jiwitsikaitziri oro. Jirika maninkari, ipaitawakiri ojyiki kasankainkari intaantyaawo joirikanakitakiri. Ari otsipatakawo jamanamanaatani atziriiti oitishiritaari, kimiwaitaka ompiyotatyaami onaminaki taapirimintotsiki.

⁴ Okanta otaanaka kasankainkari janta joirikanakitakiri maninkari, katziyainkatanaka oyachaarinka otsipainkatanakawo jamanamanaatani oitishiritaari, owanaa inimotakiri Pawa.

⁵ Ipoña jirika maninkari oirikanakitakirori ikitaminto, jaaki owaampar-iminkiti taapirimintotsi, jotitakiro joirikanakitakiri. Jookakiro kipatsiki. Ari omapokanakari kamiñainkatanaintsiri, antawoiti ookathatanaka, antawoiti ontziñaanaka iijatzhi.

Tyoomintotsiiti

⁶ Witsikaiyanakani 7 maninkariiti intyootaiyini.

⁷ Ari jitanakawo apaani maninkari ityootanaki, omapokashitapaaka oparyaapaaki kipatsiki jiriniki, iijatzhi paampari, kimiwaitapaaka iraantsi. Otaapaakiro kipatsi. Iro apirotyaami kajyitani kipatsi ontaiya inchatopaini, iijatzhi inhashipaini.†

⁸ Ipoña ityootanaki pashini maninkari, omapokashitanaka otonkanaki kimitakawori antawoiti otzishi, shitowanaki paampari, ookapaaka inkaariki, okimitapaakawo iraantsi. Iro apirotyaami kajyitani kipatsi tsika otzimayitzi jiñaa,

⁹ iro japirotyaami inkamayitimi ikaatzhi saikayitantawori inkaari, iijatzhi ikimiyitakari saikayitantakawori antawoiti pitotsi.

¹⁰ Ipoña ityootanaki pashini maninkari, omapokashitanaka itziroryaanaki impokiro, paampa ikantanaka irojatzi tsika otzimayitzi jiñaa, iro apirotyaami kajyitani kipatsi otzimayitzi jiñaa.

* **8:1** Kantakotachari jaka “osamaniironka”, aamaashitya okaatzhi 1/2 hora. † **8:7** Jiroka kantakotachari jaka “Iro apirotyaami kajyitani kipatsi”. Aririka ankotaryiromi mawakota kipatsi, impoña aaki apakotawo, apirotakiro okaatzhi tzmantawori, maawoni inchatopaini, shimapaini, othonka oshityaatanaki jiñaa janta.

¹¹ Jirika impokiro paryaintsiri kipatsiki jiitaitziri “Kipishiri” Tima kipi-
jyaa ikantakaapaakawo maawoni jiña tsika oparyaayitaki ipomiki. Iro
apirotyaami kajyitani kipatsi inkamayitimi atziri opiyakiri jirakiro jiña.

¹² Ipoña ityootanaki pashini maninkari, omapokashitanaka itsiniritanaki
ooryaatsiri, iro japirotyaami kajyitani tii jooryaantsipirotai. Ari ikimi-
tanakari iijatzi kashiri ipoña impokiro, tii joorintapirotaa tsiniripaiti.

¹³ Nokimatzi poimatapaintsiri jaapaaki inkitiki, noñaatziiri pakitha ji-
natzi, ikantapaaki jatiki: “¡Iijowí, iijowí, iijowí, inkantamachiitiri inkaati
nampitaiyaawoni kipatsiki, iriitaki apishityaawoni iwiyaantapaakawori in-
tyootawai mawa maninkariiti!”

9

¹ Ipoña ityootanaki pashini maninkari. Noñaatzi ijyaawiinkapaaki kipa-
siki apaani kimitakariri impokiro. Iri jowaitaki jashitaryiio omoona
inthomaintapirotatsiri.

² Ikanta jashitaryaakiro, ari oshitowainkatanaki kachaari, iroowait-
aki okanta antawoiti ootaantsi. Opamankanakiri ooryaatsiri, iijatzi
tampiyainka.

³ Ari ishitowanakiri kachaariki ijyiki tsitsiriniro, ikimitapaakari ikintantzi
kitoniro.

⁴ Tii ishinitaitziri jowaaripirotiro pankirintsi, inchashipaini, inchatopaini.
Apa ikintayitapaakiri atziriiti kaari ikintakotamakoyitzi Pawa.

⁵ Jirikapaini tsitsiriniro, tii ishiniitzi jowamairi atziriiti ikintayitakiri.
Apa ikimaatsitakaashitakari ikaatzi 5 kashiri. Antawoiti ikatsitzimotakiri,
iroowaitaki iyatsinka kitoniro.

⁶ Owanaa inkimaatsiwaitya atziriiti, inkowayitanaki atziriiti inkamapi-
thatiri, iio okantzimaita.

⁷ Jirikapaini tsitsiriniro ikimitakotakari morapaini iñaantakaayitari
jowayiritya, jamathaiyitakari oro. Atziripoowaitaki ikantayitaka.

⁸ Santhapitaishi okanta iishi, iroowaitaki oishi tsinani. Antawopaini iraiki,
iroowaitaki iraiki kajyikari.

⁹ Kimiwaitaka inkithaatatyaawomi ashirotaki ishipaniiki. Antawoiti im-
poimatanaki jaiyanakini, irirowaitaki ipoimatzi imorani atziriiti aririka
jowayiritawakaiya.

¹⁰ Ikimitakari kitoniro otzimayitzi ithoyini ipatzishithaki. 5 kashiri
osamanitzi awijantyaari iyipiyanka.

¹¹ Jirika ijiwaritikari tsitsiriniro, maninkari jinawitaka, iriitaki pinkathari-
wintantatsiri janta inthomaintapirotzi omoona. Jiitaitziri jirika “Apirotan-
taniri”. Iñaaniki Heber-mirinka, jiita “Abadón”. Iñaaniki Grecia-jatzi, jiita
“Apolión”.

¹² Ari iwiyaari itanakawori jatikaita “¡iijowí!” Iro kantacha iiniro iyota apiti
inkantaiti “¡iijowí!” imonkaatya.

¹³ Ipoña ityootanaki pashini maninkari, iiniro iyotapaaka intyootawai
apaani maninkari irojatzi imonkaatantyaari 7 maninkariiti. Nokimatzi
ñaawaitanaintsiri osorinachiinampiki taapirimintotsi montitakariri Pawa.

¹⁴ Jiñaanatapaakiri maninkari tyootanaintsiri, ikantziri: “Poojoryaakotiri
4 maninkariiti kimitakawori oojotatyiirimi antawaani jiña jiitaitziri ‘Eu-
frates’”.

¹⁵ Jashitaryaakoitakiri maninkari ayimatakiri intsitokanti. Iri apirotirinimi intsitokiri atziri nampiyitawori kajyitani kipatsi. Irootaki jashitaryaakoitantakariri japirotanti.*

¹⁶ Tzimatsi iyyiki owayiriiti tyaakaayitanakariri imorani. Ikantaitakina, ikaataiyini 200,000,000 owayiriiti.

¹⁷ Ipoña noñaaki ikoñaapirotanaki jirika owayiriiti noñaawiyatakari, ikithaayitakawo ashivotaki ishapaniiki. Tzimatsi porikathaitaintsiri ikimitakari paampari, pashini kityonkaniironkathaitaintsiri, pashini kitirithaitaintsiri. Jirika morapaini, iriwaitaki iito kajyikari. Oshitowanaki ipaantiki paampari, kachaari, kitirimoito okantanaka, oyyiki oshitzinka.

¹⁸ Iro apirotirinimi owamairi atziri nampiyitawori kajyitani kipatsi, okaatzi shitowanaintsiri ipaantiki.

¹⁹ Tima ipaantiki morapaini otzimayitaki ishintsinka. Aña kantatsi jatsikantantyaawo iijatzi ipatzishitha, ikimiwaitakari maanki.

²⁰ Iro kantzimaitacha, tii jowajyaantziro ikaaripiroyitzi atziriiti kaari jowamaayiiti. Iikiro jiyaatakaatziro ipinkathayitanakiri kamaari, ipinkathatziri oyyakaawontsi jiwitsikaitziri oro, kiriiki, ashiro, mapi, inchakota, ikimitakaantakiri pawa, tiimaita ikimanitzi, tii janiitanitzi.†

²¹ Tii jowajyaantanakiro iijatzi itsitokantayitzi, ikisaminthatantzi, imayimpiritzi, ikoshiyitzi.

10

Maninkari oirikakirori oryaani osankinarintsipana

¹ Ipoña noñaaki ijyaawiinkapaaki pashini maninkari, ikinantapaakawo minkori, kimitawaitaka iro inkithaatatyaami minkori. Kimitawaitaka iri oyi jamathaitatya iitoki. Shipakirya ikantaka ipooki, kimiwaitaka ooryaatsiri. Omorikataiki iporipaini.

² Joirikaki oryaani osankinarintsipana. Jayiitzimatapaaki, jaatzikantapaakawo iitzipirori inkaari, irooma jampati, iro jaatzikantapaaka kipatsi.

³ Ikaimapaaki shintsiini, iriwaitaki ikaimi kajyikari. Omapokashitanaka ookathatanaka, 7 okaatzi apiipiintanakiro.

⁴ Okanta othonkapaaka 7 ookathataka, ari nokowawita nosankinatiromi nokimakiri jiñaawaiyitakiri ookathawontsiki. Nokimatzi jiñaanatanakina apaani inkitijatzi, ikantana: “Tiro posankinatziro pikimakiri ookathawontsiki”.

⁵ Ipoña jiñaawaitanaki noñaakiri maninkari jaatzikapaakiro inkaari, ipoña kipatsi. Itzinaawakotanakiro jakopirori,

⁶ iro jiyoitantyaari tii ithiia jiñaawaitziri ipairyiio iwairo Pawa Kañaaniri, witsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, maawoni ikaatzi tzimantawori. Ikan-tanaki: “Tii osamanitapai,

⁷ irootaintsi intyooti wiyaantawori maninkari, ari imonkaapaititya ikaatzi Pawa ikantakiriri Kamantantaniriiti inkamantantiro kaari jiyotakowiita pairani”.

⁸ Nokimatzi japiitanakiro jiñaanatana inkitijatzi, ikantana: “Piyaatashitiri maninkari katziyainchari inkaariki iijatzi kipatsiki, payiro iiroka panaryainchari joirikakiri”.

⁹ Ari nokantakiro. Niyaatashitanakiri maninkari, nokamitapaakiri, nokantziri: “Pimpinawo osankinarintsi”. Ipoña ikantanakina irirori:

* **9:15** Jiroka kantakotachari “Iri apirotirinimi itsitokiri atziri nampiyitawori kajyitani kipatsi”. Aririka ankotaryiromi mawakota kipatsi, impoña aaki apakotawo, apirotakiro okaatzi tzimantawori.

† **9:20** Kantakotachari jaka “ashiro” irijatzi jiitaitziri bronze.

“Jiroka, poyaawo. Owanaa owochanka, iriiwaitaki pitsi aririka powatyaawo, irooma aririka piniyakiro, owanaa oyipishikimi pimotziki”.

¹⁰ Ari nokantakiro, naakiro, nowakawo. Ari okantaka, pochakitaki iriiwaitaki pitsi, iro kantacha owanaa oyipishikanakina nomotziki.

¹¹ Ipoña ikantanakina maninkari: “Pinkamantayitiri onkaati awijiyimoyitirini atziriiiti nampiyitawori tsikarikapaini. Pinkamantayitiri iijatzi pinkathariiti”.*

11

Apiti kinkithatakaantaniri

¹ Ipoña ipaitakina apaani kotzitsi, nimonkaaminto inatyi. Ikantaitana: “Piyaati pimonkaatiro tasorintsipanko, iijatzi taapirimintotsi. Piyotiri iijatzi tsika ikaatzi piyotainchari janta ipinkathatantzi.

² Iiro pimonkaatziro jikokiroki tasorintsipanko. Iro ishinitaitakiniriri pashinijatzi atziriiiti, ari impiyotaiyaani maamanitantaniri janta tasorintsinampitsiki. Ari awijiyiri inkaati 42 kashiri osamaniti.*

³ Aripaiti, notyaanti apiti kinkithatakotinari, iriitaki kinkithatapaakironi awijayitatsini, onkaati 1260 kitiiyyiri inkinkithatakotina. Inkimitakotatyaari ikanta ikithaayita owashiritakotariri kaminkari”.

⁴ Jirikaiti apiti kinkithatakaantaniri, iri joiyakaawintaitakiri pairani apiti inchato, irijatzi joiyakaawintaitakiri apiti jootaminto Pawa pinkathariwintziriri kipatsijatzi.†

⁵ Intzimirika kowatsini jimaamanitiri jirika apiti kinkithatakaantaniri, ari ishitowanaki ipaantiki paampari, japirotakiri kisaniiintziriri. Ari inkantyaari maawoni kowawitachani jimaamanitiri, ari inkamaki.

⁶ Jirika kinkithatakaantaniri ontzimimotiri ishintsinka. Ari inkantakaatyaawo irirori iiro oparyaagai inkani irojatzi jimonkaatantatyaawori ikinkithatakaantzi. Ari onkantaki impiyiro iraantsi jiñaapaini. Ari onkantaki ontzimi oitya pomirintsitzimowaityaarini isaawijatzi. Ari japiipiintiro okaatzi ikowiri irirori.

⁷ Aririka onthonkapaatya ikinkithataki, ari ishitowanakiri kowiinkari piratsi impoñaatyaawo oomooki inthomaintapirotatsiri, jimaamanitapaakiri apiti kinkithatakaantaniri, irojatzi jowamaantatyaariri.

⁸ Jookanakiri jowamaani aatsiki saikatsiri janta antawoiti nampitsi, tsika ipaikakotajaantaitakiri pairani Iwinkathariti. Iro oiyakaawintachari janta “Sodoma” ipoña “Egipto”.

⁹ Iiro ishiniitzi inkitaitiri jowamaani, ari awijaniintanakiri mawa kitiiyyiri onkaati osamaniti jaminamintaitiri. Inthontya jiñaayitiri ikaatzi nampiyitawori tsikarikapaini.‡

¹⁰ Antawoiti joimoshirintya kipatsijatziiti, impashitawakaayitya oiyitarika. Kimoshiri inkantayitya jowamaitakiri apitiroiti kinkithatakaantaniri kimaatsitakaayitakariri kipatsijatziiti.

¹¹ Iro kantacha, awijaniintanaki pashini mawa kitiiyyiri, itasonkairi Pawa jirikaiti, añaayitai. Ipoña ipiriintaa. Owanaa ithaawaitanaki jiñaitakiri ipiriintaa.

* **10:11** 10.11 Ikantakoitziri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshiiyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini. * **11:2** Kantakotachari jaka “42 kashiri” irojatzi oiyawori ikantaitakiri “1260 kitiiyyiri”. Irootaki kantakotachari awijaniintanaki mawa osarintsi osamaniti. † **11:4** Kantakotachari jaka “apiti inchato” irootaki “olivo”. ‡ **11:9** 11.9 Ikantakoitziri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshiiyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini.

¹² Ikimaitaki shintsiri ñaantsi inkitiki, ikantaitaki: “Patiiti jaka jinoki”. Jomapokashitanaka itzinaantanaawo min kori. Ari jiñaawairi maawoni kisaniintawaitakiriri.

¹³ Ari otziñaanakari antawoiti kipatsi, iro apirotiromi nampitsi, ikamayitaki ikaatz 7000 atziri. Iriima kaari kamatsini, ikantayitanaki: “Imapiro otzimi ishintsinka Pawa saikatsiri inkitiki”.§

¹⁴ Iro awijawitaka apiti ikantaitaki “jijowí!” Iro kantacha, irootaintsi jiñaitiro mawatatsini.

Iwiyaantawori tyootaantsi

¹⁵ Ipoña ityootanaki iwiyaantawori maninkari, ari ikaimaitanaki shintsini inkitiki, ikantaitzi: “Iroñaaka impinkathariwintantai Awinkathariti kipatsikinta. Ari impinkathariwintantai Cristo, itzimi jotyaantakiri Pawa, ari inkantaitatyaani impinkathariwintantai”.

¹⁶ Ari jotzirowaiyanakani 24 Antaripiroriiti, ithaamintawintanakari Pawa,

¹⁷ ikantaiyini: “Pawá, Pinkatharí, Shintsipirorí, iirokataka añagatsi iroñaaka, pitzimita iiroka pairani, irootaintsi pimpiyi. Owanaa nompasoonkitimi, tima pimatakiro poñaagantziro pishintsinka, pipinkathariwintantzi.

¹⁸ Pairani owanaa ikisaniintakimi atziriiti, iro kantacha iroñaaka, monkaatapaaka poñaagantyaariri piyatsimanka, powasankitaayitairi kamayitaintsiri, papiroyitairi owamaantayitaintsiri. Aripaiti pimpinayitairi Kamantantaniriiti pompiratani iiroka, ari pinkimitaakiri oitishiritaari pairyaayitairori piwairo ipinkathayitaimi, maawoni pimpinayitairi pitanatyaari antariiti irojatz iringaniiti, maawoni”.

¹⁹ Ipoña ashitaryaanaka itasorintsi pankoti Pawa janta inkitiki, koñaawaitanaki tasorintsinaki tsika jotitakoitziro kajyaakaawakaantsi. Antawo ookathatanaka, ontziñaanaka kipatsi, paryainkatapaaki antawoiti jiriniki.

12

Tsinani ipoña noonki

¹ Opoña okoñaatanaki inkitiki aamparyaantsi. Noñaatz 12 apaani tsinani, ojoyawaitakari ooryaatsiri okithaatakari, iri kashiri okatziyantaka. Amathaitakotakari ikaatz 12 impokiro.*

² Omotzitatzi jiroka tsinani. Owanaa okaimakaimawaitaki okimaatsita ontzimaaniti.

³ Opoña okoñaatanaki inkitiki pashini aamparyaantsi. Noñaatz 12 apaani noonki, kityonka ikantaka. Tzimatsi 7 iito, ipoña 10 ichii. Jamathaiyitakiro iito.

⁴ Ijyiki impokiro jataantakari itzinko, iro japirotirimi kajyitani inkitiki ikaatz 12 tziyitatsiri impokiroiti. Ari ipokashitapaakiro tsinani, ikowi jowitsityaawo iinchaanikiti aririka intzimapaaki.†

⁵ Okanta otzimaanitaki tsinani, shiramparyaaniki jinatz. Iriitaki jiwatantyaarini atziriiti jashirokotziti. Omapokashitaka jagaitanakiri isaikaki Pawa isaikamintoki.

§ 11:13 Ikantaitziri “otziñaanaka antawoiti kipatsi”, tsika otzimi 10 pankotsi, opookanaki apaani. Ari okantakari maawoni nampitsi. * 12:1 Kantakotachari jaka “tsinani”, iriitaki ojoyakaawintachari Judá-mirinkaiti. Kantakotachari “otomiyaaniki”, iri ojoyakaawintachari Jesucristo. † 12:4 Jiroka kantakotachari jaka “kajyitani inkiti”, aririka ankotaryiromi mawakota inkiti, impoña aaki apakotawo, apirotakiro okaatz 12 tzimantawori.

⁶ Okanta tsinani shiyanaka iroori otzishimashiki. Ari jiwitsikiniro Pawa tsika onampityaawo, onkaati 1260 kitijyiri intziyaitiro.

⁷ Aripaiti otzimaki owayiritaantsi inkitiki. Iriitaki Miguel itsipayitakari imaninkariti. Iri jowayirita noonki itsipayitakari imaninkariti irirori.

⁸ Iro kantacha jirika noonki, tii otzimapirotzi ishintsinka, jotsiroryaitakiri inkitiki.

⁹ Ari itsipatsitakari imaninkariti jotsiroryaitakiri. Jirika noonki jotsiroryaitakiri, iri iitachari “Kamaari”, jiita iijatzi “Satanás”. Iri kowatsiri jamatawitiri maawoni atziriiti ikaatzi nampitawori kipatsiki.

¹⁰ Nokimataitatzii ñaawaitanaintsiri shintsiini inkitiki, ikantzi: “Jitatainakawo ipinkathariwintantzi Pawa, jitatainakawo joñaagantziro ishintsinka, jowawijaakotantai. Jitatainakawo iijatzi Cristo jashitanta. Tima aritaki jotsiroryaakiri thawitakotapiintakiriri Pawaki jiitaitziri ‘iyikiiti’.

¹¹ Iro kantacha jirikaiti jiitaitziri ‘iyiki’ joitsinampagairi kamaari, tima aritaki ikamawintairi Oijya, kapathainka ikantaka ikamaki. Iro joitsinampaantaariri iijatzi ikinkithatairo ñaantsi, jominthataawo irirori inkamawintairi Cristo.

¹² Irootaki, pinthaamintantyaari iirokaiti inkitijatzi. Inkantamachiitimi iirokaiti kipatsijatzi, iijatzi inkaarijatzi, tima katsima ikantanaka kamaari jotsiroryaitakiri, jiyotzi yotakotapaaka kapichiini”.

¹³ Ikanta jiñaakiro noonki jotsiroryaitakiri kipatsiki, jitanakawo ikimaatsitakaawaitanakawo tsinani owaiyantakiriri shiramparyaaniki.

¹⁴ Iro kantacha, tzymanaki apiti oshiwanki, iroowaitaki ishiwanki pakitha. Iro aantanari iyaatiro otzishimashiki. Ari jimanapithatakari antariiti maanki. Ari awijaniintanakiro mawa osarintsi osaikawaitzi janta.‡

¹⁵ Ikanta antariiti maanki joimishitowanaki jiña ipaantiki, iroowaitanaki antawaani jiña. Ikowawita jowiinkiromi aririka oonkakotanatya.

¹⁶ Iro kantzimaitacha, tankanaki kipatsi, oniyaatawakiro jiña, ari okanta awijakotantakari tsinani.

¹⁷⁻¹⁸ Ari ikatsimapirotanaki noonki. Jataki jowayirityaari pashini otomiiti jiroka tsinani. Iriiyitaki jojyakaawintaitzi kimisantakirori ikantakaantani Pawa, kamaitanakawori ikinkithatakotairi Jesucristo.

13

Apiti kowiinkari piratsi

¹ Ipoña nokatziyapaaka inkaarithapiyaaki. Noñaatzi ishitowaatapaaki kowiinkari piratsi. Tzimatsi okaatzi 10 ichii, 7 iito. Jamathaitakiro ichiipaini. Tzimatsi josankinaitakiri iitoki, ithainkatasorintsiwaitaitzi.

² Jirika piratsi iriwaitaki kaninari kajyikari. Jojyawaitakari okanta iitzi-paini maini. Iroowaitaki ipaanti kajyikari. Ikanta noonki, ipakiri ishintsinka jirika piratsi, ñaapiro ikantanaka ipinkathariwintantanaki.

³ Okanta apaani iito kimitawaitaka jowamagaitakityi, iro kantacha iijatzi añaagai. Iyokitzi ikantanaka isaawijatziiiti,

⁴ owanaa ipinkathaitanakiri, ithaamintawintanakari, ikantaiyini: “¿Litama monkaatyaarini jirika piratsi? ¿Litama kitsirinkirini?” Ari ikimitsitaitanakari iijatzi noonki, ithaamintawintaitanakari, tima iriitaki pakiriri ishintsinka jirika piratsi.

‡ **12:14** Kantakotachari jaka “ari awijaniintanakiro mawa osarintsi”, iro ikantajaantaitziri: “apaani osarintsi, osarintsipaini ipoña kajyitani osarintsi”.

⁵ Ipoña jiñaawaitanaki jirika piratsi, ithainkatasorintsiwaitanaki. Iriitaki jowaitaki impinkathariti, onkaati osamaniti 42 kashiri impinkathariwintanti.

⁶ Owanaa ithainkatasorintsiwaitaki ipairyaaminthawaitashitakari Pawa, ipairyaaminthawaitashitakawo tasorintsithaanti, ipairyaaminthawaitashitakari inkitijatzi.

⁷ Jirika thainkatasorintsitaniri, iriitaki owayirityaarini oitishiritaari, inkowi joitsinampairi. Iri jowaitaki impinkathariwintairi ikaatzi nampiyitawori tsikarikapaini.*

⁸ Owanaa ipinkathatanakiri kipatsijatziiti kaari osankinatakotachani tsika josankinatakoyitaka jiyoshiitakiri pairani jiwitsikantaitakawori kipatsi, inkaati jañaakaayitairi, ikaatzi ikamawintayitairi Oijya.

⁹ Kowirori inkimathatiro jiroka, inkimisanti.

¹⁰ Inkaati jomontyaawaitaitiri, jJimatiro! Inkaati owamaantantyaawoni osataamintotsi, ari inkimitaitiri paata irirori jowamaantayitaiyaari osataamintotsi. Irootaki joisokirotantyaawori oitishiritaari.

¹¹ Ipoña noñaaki pashini kowiinkari piratsi ikitawaryaanaka kipatsiki. Tzimatsi apiti ichii, iroowaitaki otapotirimpita ichii Oijya. Jiñaawaitapaaki, ikimitapaakari noonki.

¹² Jirika piratsi otzimimotziri ishintsinka. Irootaki ipasapiyaakariri itakawori piratsi jowamaawiitakari iitoki, ipoña jañagai iijatzi. Ishintsiwintakiri atziriiti impinkathatiri itakawori piratsi.

¹³ Joñaagantapaaki kaari jiñaitapiintaitziri. Ithonka jiñaayitakiri maawoni atziri jowayitaki paampari.

¹⁴ Ojyiki kipatsijatziiti jamatawitantakari ishintsinka ipasapiyaakariri itakawori piratsi itsitokawiitakari iitoki. Ipoña ishintsiwintakiri atziriiti jiwitsiki jojyakaawo itakawori piratsi.

¹⁵ Ikanta jirika piratsi kimitakariri ichii Oijya, itasonkakiri ojyakaawontsi, añaanaki. Kantanaki jiñaawaitzi. Japirotakiri jowamaayitakiri kaari pinkathatirini.

¹⁶ Ikintakotamakotakaantakiri atziriiti, tiirika jakopiroki. maawoni atziriiti ikintakotakaantakiri, antariiti, iryaaniiti, kowityaawainiriiti, ajyaagantaniriiti, ompirataniriiti, ompirataariiti, maawoni.

¹⁷ Tzimatsirika kaari ikintakoyiitzi, tii ishiniitzi jamanantawaiti, iijatzi impimantawaiti. Irootaki okowantapirotari inkintakoyiitiniri iwairo piratsi maawoni atziriiti. Intzimayiti pashini ikintakoyiitakiniri ojyawitawori iwairo piratsi.

¹⁸ Apaani yotaniri, ari onkantaki inkimathatiro jiroka ojyakawori iwairo piratsi. Tima jiroka ojyakawori iwairo piratsi, irootaki josankinaitziri “666”.†

14

Ipampithaani kaatatsiri 144,000

¹ Ipoña napiitakiro naminanai, noñaatziiri Oijya ikatziya janta otzishiki jiatziri Sion. Ari itsipayitakari kaatatsiri 144,000 kintakotamakoyitakawori iwairo irirori, iijatzi jashi Ashitariri.

* **13:7** 13.7 Ikantakoitziiri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshiiyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini. † **13:18** Kantakotachari jaka, tima maawoni letra josankinatantari Heber-paantiri ipoña Grecia-paantiri, kantatsi inkimitakaantaitiro número. Okimitatya jiroka: a=1, b=2, c=3, ari okantayita maawoni. Aritaki okantaki ayoyitiro wairontsipaini aririka apatotiro letra-paini. Irootaki kantakotachari iijatzi jaka.

² Nokimatzi poimatanaintsiri inkitiki iroowaitaki owaryiinkariti jiñaa, iroowaitaki shintsiri ookathawontsi, iroowaitaki ipiyompiwaitaitzi.

³ Iri pampithagaiyatsini kaataintsiri 144,000 ipinakowintairi Oijya. Itapothaitakiri ipampithaawintziri saikaintsiri saikamintotsiki, ari ikatziyitakari iijatzi 4 inkitiwiri, ipoña Antaripiroriiti. Iri iyoshiitacha ipampithagaiyakini jirikaiti, tikaatsi pashini matironi impampithairo.

⁴ Jirikaiti kaataintsiri 144,000, kitishiriri jinayitatzi, tii jantayitziro kamaawoyitatsiri imayimpiritiro tsinani. Iriiyitaki oyaatapiintakiriri Oijya tsikarika ikinayitzi. Iriiyitaki jitakari jashitaari Pawa, irijatzi jashiyitakari Oijya.

⁵ Tii inthiiyapaantitya, tii otzimawaitzi iyaaripiroshirinka oitya inthaw-itakoitiriri isaiki Pawa.

Ikamantantakiri mawa maninkari

⁶ Ipoña noñaaki jaapaaki inkitiki pashini maninkari, ikinkithatakaapaakiri kipatsijatzi ikaatzi nampiyitawori tsikarikapaini. Ikinkithatakotapaakiniri kantaitachari Kamiithari Ñaantsi.*

⁷ Ikaimapaaki shintsiini, ikantzi: “Pimpinkathatiri Pawa. Pinthaamintaw-intaiyaari. Tima irootaintsi jaminakoitairi maawoni jantayitakiri. Irootaki pinthaamintawintantyaariri, witsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, iijatzi jiñaaapaini”.

⁸ Ipoña ipokapaaki pashini maninkari, shintsiini ikaimapaaki, ikantzi: “Japathakiroryaitakiro antawoiti nampitsi Babilonia. Japiroitakiri atziriti nampitantawori, aakowintawori imayimpiriwaitaki. Tima ikaimashiriyitakiri pashinijatzi atziriti jimatakotiri okaatzi jantayitakiri irirori. Okimi-waitakawo ishinkitatyirimi okanta imayimpiritakaantakariri”.

⁹ Ipoña ipokapaaki pashini maninkari, ikaimapaaki shintsiini ikantzi: “Itz-imayitzirika pinkathatakiriri piratsi, pinkathayitakirori iijatzi jojyakaawo, kintakotamakoyitakawori iwairo, jakoki,

¹⁰ irijatzitaka inkisaniintayitiri Pawa. Onkimiwaitaiyaawo joiyitaatyirimi piyantatsiri. Antawoiti inkimaatsitakaayitaiyaari intagairi, jatsip-itaiyaawo kachaari, kitirimoiito onkantantaya, owanaa oshitzinka. Ari jiñaaayitairi maawoni maninkariiti tasorintsitaintsiri, ari jiñiiri iijatzi Oijya.

¹¹ Ari inkantaitatyaani inkimaatsitaiyaawo kachaari, kitiiyyiriki iijatzi tsiniripaiti, iiro otsiwakaajaitzi kapichiini. Ari inkimitagaiyaari maawoni pinkathatakiriri piratsi, pinkathatakirori jojyakaawo, kintakotakawori iijatzi iwairo”.

¹² Irootaki inkamaitantyaawori jamawiwainiti ikitishiritakaitairi ikimisantairi Jesús, jimonkaatapiintairo ikantakaantziri Pawa.

¹³ Nokimatzi jiñaaawaitanaki apaani inkitijatzi, ikantzi: “Posankinatiro jiroka: Aririka inkamayiti ikaatzi jashitaari Awinkathariti, kimoshiri inkantaiya”. Irojatzi ikantanakiri iijatzi Tasorintsinkantsi, ikantzi: “Imatyaata, tima tii okowajaanta iroñaaka iñaashintsishiriwaitaiya, aña kamiitha jimakoryaawaiti, jinintaawaitapaawo okaatzi jantawintakiri”.

Joyiipataitziri kipatsiki

¹⁴ Opoña okoñaatapaaki kitamaari minkori, noñaatziiri isaikaki kimitakariri Itomi Atziri. Jamathaitakari oro, joirikaki thoyimpiminitatsiri kotsiro.

* **14:6** 14.6 Ikantakoitziri jaka “nampiyitawori tsikarikapaini”, irojatzi ikantaitsitari ikaatzi iyoshiiyitachari jinampitawo tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini.

¹⁵ Ipoña ishitowanaki tasorintsipankoki pashini maninkari, ikaimota-paakiri shintsiini saikaintsiri minkoriki, ikantziri: “Sampainkataki pankir-intsi, poyiipatantyaawo piyotsiroti”.

¹⁶ Ikanta jirika saikaintsiri minkoriki, itotantakawo iyotsiroti, joyiipatan-taki kipatsiki.

¹⁷ Ikanta pashini maninkari saikantawori tasorintsipanko janta inkitiki, shitowanaki irirori, irojatzi joirikaki thoyimpiyaanikiini kotsiro.

¹⁸ Ari ishitowanaki pashini maninkari ipoñaanakawo taapirimintotsiki. Jiyaatashitanakiri jowayiitakiri inkimpoyairi paampari. Ikaimotanakiri shintsiini pashini oirikakirori kotsiro, ikantziri: “Pinchikayitiro kithokiyi-taintsiri kipatsiki, aritaki irakayitaki”.[†]

¹⁹ Ari jimatakiro maninkari, ichikakiro kithokitaintsiri kipatsiki, ipiy-otakiro inchatonaaki, inkawirinkaitiro. Okaatzi oiyakaawintari piyantatsiri imiriitari, iro ikajyaakaakiriri Pawa maawoni iisaniintani.

²⁰ Okaatzi oiyakaawintari inchatonaa irootaki othapiki nampitsi tsika jowamaantaitaki. Oiyakaawintakiri ikawirinkaitakiri, iro iriraani kamayi-taintsiri. Tima oiyiki iraantsi shitowaintsiri opamankanakiro nampitsi. Ari imonkaatakari ipaantiki mora iwiyaia ochiinkaatzira iraantsi. Jataki intaina oonkaatya onkaati 300 kilómetro.[‡]

15

Maninkariiti amironi paata 7 owasankitaantsi

¹ Ipoña noñaaki pashini aamparyaantsi inkitiki. Kamiitha okantaka, owanaa niyokitziwintanakiro. Tzimatsi ikaatzi 7 maninkari. Iriiyi-taki nashiyitakawori jowasankitaantayitaki. Tima okaatzi jantayitakiri maninkari, ari imonkaatari jiñaitziro iyatsimanka Pawa.

² Ari noñaaki iijatzi inkaari, okimiwaitakari ñaawontsi. Iro kantacha morikathanthaataki jiroka inkaari. Ari ikatziyayitakari oitsinampaakiriri kowiinkari piratsi, joirikayitakiro iwiyompiminto ipawairiri Pawa. Iri-iyitaki kaari pinkathatironi joiyakaawo piratsi, kaari kintakoyityaawoni iwairo.

³ Iro ipampithagaiyirini jirikaiti ipampithaakiri pairani Moisés-ni. Ji-itaitziro “Iwampithaani Oijya”, okantzi:

Nowinkathariti Pawá, Shintsipirotsiri,

Kamiitha pantakiri, iyokitzi nokanta.

Pantapiintakiro iiroka tampatzikari, tima piñaanitawo tyaaryoori.

Iiroka pinkathariwintairiri atziriiti.

⁴ ¿Iroma itzimi iitya pinkathataimini, iitya thaamintawintaimini, iitya pairyaironi piwairo?

Apaniironi iiroka pitasorintsitzi.

Iiroka impokashiyitai atziriiti, ipinkathayitaimi.

Tima aritaki poñaagantakiro owanaa okamiithataki pantayitakiri.

⁵ Opoña noñaaki inkitiki tasorintsipanko, ashitaryaanaka tasorintsis-agaakipirori.

⁶ Ari ishitowanakiri tasorintsipankoki 7 maninkariiti intzimi owasanki-taantatsini. Kitamaaniki okantayitaka iithaari, shipakiryapirowaitaki owaniinkataka. Jowathakichopiniitakari oro.

[†] 14:18 Kantakotachari jaka kithokiyitaintsiri, okithoki “uva” inayitatzi. [‡] 14:20 Okaataki iyaataki 300 kilómetro, iro kimitakawori aririka aniiti onkaati 7 kitijiyiri, iirorika onkaati 8 kitijiyiri. Irootaki ikantaitziri 1600 estadio.

⁷ Ikanta apaani inkitiwiri kaatatsiri 4, ipayitawakiri maninkariiti apaani pamoko. Kimiwaitaka janta pamokoki, ari ojaikitimi iyatsimanka Pawa, kantaitachari inkañaanitai.

⁸ Kachaaryiinkatanaki tasorintsipanko, okantakaakawo jowaniinkawo Pawa iijatzi itasorinka. Tikaatsi kantironi intyi tasorintsipankoki irojatzi onthonkantapaatyaari jowasankitaantaki maninkariiti.

16

Pamokopaini ojaikitaka katsimataantsi

¹ Nokimatzi inkitiki, iita ñaanatanakiriri 7 maninkariiti, ikantziri: “Piyaati pisakotiro kipatsiki okaatzi jaikitaintsiri 7 pamokoki kimitakawori iyatsimanka Pawa”.

² Ari jitanakawo apaani maninkari isakotakiro kipatsiki jaikitaintsiri iwamokotiki. Ari omapokashitanakari ipathaawaitanaki antawoiti ikaatzi kintakotakawori iwairo kowiinkari piratsi, ikaatzi pinkathatakirori jowyakaawo.

³ Ikanta pashini maninkari isakotakiro inkaarimashiki jaikitaintsiri pamokoki. Okimitanakawo iraantsi inkaari, japirotaka ikamaki saikantawori.

⁴ Ikanta pashini maninkari isakotakiro jiñaamashiki, oyaapiyaaki jiñaatinimashi jaikitaintsiri iwamokotiki. Okimiwaitanakawo iraantsi jiñaapaini.

⁵ Nokimatzi jiñaawaitanaki maninkari jowayitakiri inkimpoyaawintiri jiñaawiri, ikantanaki: “Tasorintsi, ikaatzi añaatsiri, jañitaka pairani, tampatzikashiriri pinatzi iiroka, tima iiroka aminakotaironi kamiithaini jiroka.

⁶ Tima ikaatzi owamaayitakiriri oitishiritaari, ikaatzi kapathainkataakiriri Kamantantaniriiti jowamaayitakiri, iriiyitaki miriyityaawoni jiroka iraantsi. Tima iro ikowatziiri”.

⁷ Ipoña nokimaki jiñaawaitanaki pashini janta taapirimintotsiki, ikantanaki: “¡Ariwí! Nowinkathariti Pawá, okaatzi pikowakiri pantiro tampatzika okantayitaka. Tyaaryoori inatzi”.

⁸ Ikanta pashini maninkari, isakotakiro ooryaatsiriki jaikitaintsiri iwamokotiki. Jomapokashitanaka ooryaatsiri jotsiyanakiri atziriiti.

⁹ Antawoiti jotsiyakiri atziriiti ooryaatsiri, ari ipoñaanakari ithainkatasorintsiwaitanaki, jookimowaitashitanakari Pawa, ashitawori ishintsinka, owasankitaantatsiri. Tii okantzimoshiritari impiyashiriyitai, impinkathatairi Pawa.

¹⁰ Ikanta pashini maninkari, isakotakiro tsika ipinkathariwintantzi piratsi jaikitaintsiri iwamokotiki. Antawoiti otsiniritanaki. Antawo jashironkaayitaka atziriiti janta, jatsikawaitakiro inini ikimaatsiwaita.

¹¹ Ari ithainkatasorintsiwaitanaki, ikijyimawaitanakiri Inkitijatzi Pawa, tima ojiyiki ikimaatsiwaitaka, ojiyiki ipathaawaitaki. Iro kantacha tii jowajyaantzimaitawo iyaaripironka.

¹² Ikanta pashini maninkari, isakotakiro antawaaki jiña Eufates jaikitaintsiri iwamokotiki. Omapokashitanaka opiryaatanaki. Kantatsi imontyaayitapaaki pinkathariyitatsiri tsika ishitowapiintzi ooryaatsiri, jowayiritya.

¹³ Ipoña ishitowanaki piyari ipaantiki noonki. Ishitowanaki iijatzi piyari ipaantiki piratsi, ari okimitakari ipaantiki thiiyinkari kamantantaniri, ishitowanaki piyari. Ikaatzi piyari shitowayitapaintsiri, iriiwaitaki majjiro,

¹⁴ kantatsi jantayitiro kaari jiñaitapiintzi. Ithonka jiyaatashitakiri ikaatzi pinkathariyitatsiri kipatsiki. Jiñaantakaayitakari jowayiritakaiyaari, impiya-paititakirika Pawa shintsipirotsatsiri.

¹⁵ (Pamini, nonkimitapaiyaari koshintzi aririka nompiyai. Kimoshiri inkantya itzimirika aamagaiyaanani, kimitakariri owirori okaakiini iithaari inkini inkithaatanatyaawo, iiro ishiyamirikitantanaka, jowaañiitairi.)

¹⁶ Ipoña jirikaiti piyari, japatoyitakiri pinkathariiti janta oita “Armagedón”. Iñaani inatzi Heber-paantiri jiroka Armagedón.*

¹⁷ Ikanta iwiyaantapaakawori maninkari, isakotakiro tampiyainkaki jaik-itaitsiri iwamokotiki. Ikimaitatzi kaimanaintsiri tasorintsipankoki, osaiki saikamintotsi, ikantaitzi: “¡Ari othonkapaaka!”

¹⁸ Ari jiñaitakiro oporikanaki ookathawontsi, ikimaitakiro antawoiti ontziñaanaka kipatsi. Tii jiñaitapiintziro kimitakawori jiroka ontziñaantsi, irojatzi pairani owakiraa itzimayitantanakari atziriiti kipatsiki.

¹⁹ Okanta antawo nampitsi, mawakota okantanaka otankanaki. Ari apirotakari iijatzi opookanaki nampitsiiti tzimayitatsiri kipatsiki. Ari inkinkishiritakoitanatyaawo awijyimotirini Babilonia-jatzi, imirityaawo “imashirinka Pawa”, okimitakawo piyantatsiri.

²⁰ Ari apirotakari maawoni othampishi, tii jiñaitairo. Ari okimitakari iijatzi otzishipaini.

²¹ Ari oparyaapaaki tinayitatsiri jiriniki, awitsinaayitapaakiri atziriiti. Iikiromaitaka jiyaatakaanakitziro ithainkatasorintsiwaitanaki, ikijyimawaitantanaki ikimaatsiwaitaka oiyiki.†

17

Jowasankitaitziro kimitakawori antawo mayimpiro

¹ Ipoña ipokashitapaakina apaani maninkari kaataintsiri 7 joirikayitakirori iwamokoti, ikantapaakina: “Pimpoki, piñiitiro tsika inkantaitiri jowasankitaayitiri atziriiti, tima ikimitakawo apaani mayimpiro saikathapiyaatantakawori oponkityaamashiki jiñaa”.

² Jiroka kimitakawori mayimpiro, kimiwaitaka iroomi imayimpiriyitakimi ikaatzi pinkathariwintantatsiri nampitsiitiki. Okimiwaitakawo iijatzi, apirotakirimi oshinkiyitirimi kipatsijatziiti.

³ Ipoña jaashirinkatanakina otzishimashiki. Ari noñaakiro apaani tsinani otyaakaakari kityonkari piratsi, okaatzi 7 iito, 10 ichii. Tzimatsi wairontsi-paini osankinatainchari iwathaki, ithainkatasorintsiwaitaitzi.

⁴ Okityonkamawotatzi okithaatakari jiroka tsinani, opitzirishimawotaki iijatzi. Kamiitha jowaniinkayiitantakawo oro, ipoña poriryaatatsiri mapiki. Oirikanakitaki jiwitsikaitziri oro. Kimiwaitaka ari ojaikitakimi oyaaripironka, iijatzi omayimpirinka.

⁵ Tzimatsi osankinatainchari otamakoki, kaari ikimathawiita pairani, okantzi: ANTAWO BABILONIA, ANTAWOITI MAYIMPIRO, KISANIINTAPIRO-TAAWO KIPATSIKI.*

⁶ Naminapirotanakiro jiroka tsinani, aña oshinkitatyaawo iriraani oitishiritaari ikaatzi jowamaayiitakiri. Iriraani iijatzi ikaatzi

* **16:16** Kantakotachari jaka “Armagedón”, iro janta tsika jowayiritapiintaka pairani Judá-mirinkaiti.

† **16:21** Kantakotachari jaka “tinayitatsiri”, iro ikantaitziri iijatzi “apaani talento”, irojatzi ikantaitairi iroñaaka “40 kilo”. * **17:5** Tzimayitatsi kantatsiri jiroka “Babilonia”, irootaki nampitsi Roma. Tima iro iñaaniyitakari imananikiini pairani kimisantzinkariiti, ikinkithatakotziro jiroka Roma, ikantzi: “Babilonia”. Paminiro iijatzi janta 1 P. 5.13.

jowamaayitakiri ikinkithatakotanakiri Jesús. Ikanta noñaakiro jiroka, iyokitzi nokantanaka.

⁷ Ipoña ikantana maninkari: “¿litama iyokitziitakaantzimiri jiroka? Ari nonkantakimi oita oiyakaawintachari, tii jiyotakowiitawo pairani jiroka tsinani, iijatzi jirika piratsi otyaakaakari, oiyikitatsiri iito, iijatzi ichii.

⁸ Itzimitaka pairani joiyakaawintaitziri piratsi, tii jiñaitziri iroñaaka, iro kantacha irootaintsi ishitowi impoñaatyaawo omoonaki inthomaintapirotatsiri. Impoñaashitaya jowamaayitakiri. Jirikaiti kipatsijatzi, kaari osankinatakotachani pairani jiwitsikantaitakawori kipatsi, iyokitzi inkantiri piratsi. Tima iiro ikimathatziro oita kantakotachari: ‘Itzimitaka pairani, tii jiñaitziri iroñaaka, irootaintsi impiyaki’.

⁹ Imatantyaari inkimathaitiro jiroka, okowapirotatya ontzimi yotani-taantsi. Kaataintsiri 7 iitontsi otyaakaakari tsinani, iro oiyakaawintacha 7 otzishi.[†]

¹⁰ Tzimaki pairani ikaatzi 7 pinkathariwintakirori janta. Aritaki joitsinampagaitaki ikaatzi 5 pinkathari. Tzimatsi apaani pinkatharitatsiri iroñaaka. Iriima pashini, intzimi pinkatharitatsini, tikiraamintha itzimaa-jaitzi. Jirika iwiyaantyaawoni kapichiini impinkathariwintantapainti, iiro osamanipirotsi.

¹¹ Jirika piratsi tzimitachari pairani, kaari jiñaitzi iroñaaka, pashini jinatzi, iriitaki kaatapaintsini 8. Iro kantacha, ari joiyawitapaatyaari pashini kaataintsiri 7 pinkathariiti. Ari japirotzimaitaitatyaari.

¹² Irooma kaataintsiri 10 chiitsi, irijatzi oiyakaawintziri pinkathariiti, kaatatsiri 10. Tikiraata ipinkathariwintantayitzi irirori. Tima aririka impinkathariwintantanaki piratsi, iriyyitaki intsipayityaari impinkathariwintanti. Iiro osamanipirotsimaita, apa ishirinkapaintya kapichiini ooryaatsiri.

¹³ Jirikaiti pinkathariiti jakakotawakaiyaawoni jantiri. Pinkatha inkantiri piratsi, iiro ipiyathawaitari.

¹⁴ Owanaa jowayiriminthatyaari Oijya. Iro kantacha jirika Oijya, iriitaki oitsinampaantatsini. Tima iriitaki ompirayitari ikaatzi ompirayitachari. Iriitaki pinkathariwintziriri pinkathariwintantatsiri. Iriitaki intsipayitaiyaari irirori, ikaatzi ikaimashiriyitairi, jiyoshiiytakiri, ikaatzi oisokirotakariri”.

¹⁵ Ipoña ikantakina iijatzi maninkari: “Jiroka oponkityaamashi jiñaa osaikathapiyaatantakari tsinani, iri oiyakaawintachari atziriiti piyoyitainchari tsikarikapaini.[‡]

¹⁶ Jirikaiti atziri saikantawori 10 nampitsi, oiyakaawintakari 10 chiitsi, ari inkisaniintanakiri saikantawori nampitsi oiyakaawintakari tsinani. Ari inkimitaakiro iijatzi piratsi owanaa inkisaniintanakiro. Onkimiwaityaawomi jaatonkoryaatziromi tsinani, jowawathawaitatyaawomi, intaawaitakiromi. Tima japirotakiro nampitsi oiyakaawintakari tsinani.

¹⁷ Iriitaki Pawa kantakaawori akakotawakaantawori antayitantakawori jiroka. Irijatzi kantakaawori ikimisantantakariri piratsi. Irootaki jantaitiri, irojatzi imonkaatantatyaari ikantakiri Pawa.

¹⁸ Ari okantakari, tima jiroka tsinani iro oiyakaawintacha antawo nampitsi. Tima ikaatzi saikantawori nampitsi, ipinkathariwintawitakari nampiyitawori pashini nampitsiiti”.

[†] 17:9 Tzimayitatsi iyyitzirori nampitsi Roma, ikantaitziro: “Roma, inampitsiti 7 pinkathariiti”. Ikantaitzi iijatzi: “Roma, onampitawo 7 otzishi”. [‡] 17:15 Ikantakoitziri jaka atziriiti “piyoyitainchari tsikarikapaini”, irijatzi ikantaitsitari nampiyitawori tsikarika, ipinkathariwintaitziri tsikarika, ikaatzi kimañaanitawakaachari tsikarikapaini.

18

Japathakiroryaitakiro Babilonia

¹ Ikanta othonkapaaka jiroka, noñaatzi ijyaawiinkapaaki pashini maninkari. Oztimimotziri irirori owanaa ishintsinka, oyyiki jowaniinkawo. Joorintapaakiro kipatsi.

² Ikaimapaaki, ikantzi: “Japathakiroryaitakiro antawo nampitsi Babilonia. Apa inampiyitaawo iroñaaka nashiwaiyitachari piyari janta, tii ishinitairi ishitowi janta. Ari ikimitagaitakiri iijatzi nashiwaiyitachari tsimiri ipinkaitziri owapiintakariri kaminkari.

³ Tima atziriiti ikaatzi saikantawitakawori nampitsi oyyakaawintakari tsinani, ajyaagantapirowaiwitaka, jiyompariwitapiintakari atziriiti saikayitatsiri pashiniki nampitsi. Ikaimashiritakiri atziriiti jojakotaiyaari ikantayiwita iriroriiti, apa ikowapiroyitziro ajyaagawontsi, inintashiminthawaitari iijatzi. Iro opoñaantari iñaayitakiro tii ikinataari Pawa, ikimiwaitakawo okanta tsinani mayimpipro. Irootaki oyyantakawori ishinkitatyiiyaawomi ajyaagawontsi, iro jantayitantakawori kimitawori mayimpiritaantsi”.

⁴ Ipoña nokimaki japiitanakiro jiñaawaitanai inkitijatzi, ikantzi: “Ayyininká, iiro pitsipatariri saikantawori nampitsi oyyakaawintakari tsinani, pitsipataarikari jowasankitaayitairi.

⁵ Tima Pawa, ikinkishiritziro iyaaripironka ikaatzi tsipatakariri, kimiwaitaka ontzinagaatyaaami iyaaripironka inkitiki, ari opiyotakari.

⁶ Pimpiyakowintaiyaari, papiipiintiri powasankitairi. Tima okaatzi oyyakaawintachari omiritakaakariri tsinani shinkitantatsiri, poipiyiniro iroori, tontaaki pinkantakiro oyipiyanka.

⁷ Aminaashiwaitaka iroori okantapiintzi: ‘Naaka pinkathawo, iiro iñaitana nashironkaawaitya nonkimitakotyaawo kamatsiri oimi’. Tima oyyiki okantakaapirowaiwintakawo owaniinkatani, aakowintakawo omayimpirowaitaki. Irootaki oñaantyaawori iroñaaka onkimaatsipirotaiya.

⁸ Irootaki omapokantaiyaari jowasankitagairo apaniki kitiiyyiri, ari omantsiyataki, onkimaatsiwaitaiya, oyyiki ontajyaaniintawaitai, ompoña intagaitairo. Iriitaki mataironi Awinkathariti Pawa jowasankitagairo. Tima otzimimotziri irirori ishintsinka.

⁹ Aririka iñaayitakiro oyacharinka ontagaiya nampitsi oyyakaawintakari tsinani, owanaa jowashiritakotyaawo, jiraakowaityaawo pinkathariiti, tima iri tsipayitakariri saikantakawori jantayitakiro okaatzi oyyayitawori mayimpiritaantsi.

¹⁰ Intaina inkatziyaki iriroriiti inthaawantaiyaawo jowasankitaitakiri, inkantaiyini: ‘Ikantamachiitziri nampitawori Babilonia-ki!’ Iroopirowaiwitaka nampitsi. ¿Okatzimatakima jowasankitaitakimi? Tikiraatya ishirinkapirotaajaitzi ooryaatsiri.

¹¹ Ari inkimitatyaari ikaatzi jiyomparitapiintakari, owanaa jowashiriniintakotyaari, jiraakowaityaari, tima tikaatsi jiyomparitaiyaari.

¹² Tima iri jiyompariwitapiintakari ir-oro-ti, iiriikiti, poriryaari imapini, nashiwaiyitachari kithaarintsi, kitamaamawori, pitzirishimawotatsiri, kityonkamawopirotsiri, karinthamawotatsiri. Tzimayiwitacha oyyawori santari. Tzimayiwitacha jiwitsikani ipothoyitakiri kamiithaini, chiitsi, inchakota pinayitachari, ashiro, mapi.

¹³ Tzimayiwitacha mitaki, tzimayiwitacha nashiwaitachari kasankaari, tzimayiwitacha imiriitari, tzimayiwitacha owaaki inchato kimitariri yinkantsi, tzimayiwitacha opani jowayitari, tzimayiwitacha i-vaca-ti, joiyyati, imorani ishiyakomintotari, tzimayiwitacha jompiratanipaini iijatzi.

¹⁴ Ari othonkapaakari chochoki pinintapiintsitakari. Tii otzimayitai ajyaa-gawo pikowapiintakiri, ari okaatapaaki owaniinkata.

¹⁵ Intaina jaminakotairo jiyomparitapiintari, thaawa inkantya iiro it-sipataayiitzi jowasankitagaitakiri. Antawoiti jiraakotyaari jowashiri-takotanatyaari.

¹⁶ Inkantaiyini: ‘¡Ikantamachiitzi nampitawori janta! Iroopirowaiwitaka nampitsi. Tzimayiwitacha oiyiki iroopirori kitamaamawori imanthaki, pitzirishimawotatsiri, iijatzi kityonkapiromawotatsiri. Tzimayiwitacha oiyiki ir-oro-ti, imapini poriryaayitatsiri.

¹⁷ Apa ishirinkaniintanaka kapichiini ooryaatsiri, ari japiroitakiro antawo ajyagawo’. Ari ikimitakari saikayitaintsiri jamaatakomintoki, intaina ikatziyayitaka jaminakotzi tsika ikanta japiroitakiri. Ari ipiyotaiyakani ikaatzi antakoyitziro jamaatakominto, itsipayitakari ikaatzi otitawori.

¹⁸ Ikanta jiñakiro oyacharinka nampitsi otagaa, owanaa jiraakotakawo, ikantayitzi: ‘Tikaatsi pashini nampitsi kimitaiyaawoni jiroka iroopirowita’.

¹⁹ Antawoiti jowashiriniintaka, ikantaiyakini: ‘Ikantamachiitzi ikaatzi nampitakawori janta. Tima ajyagantayiwitakai aakaiti aayitapiintakiro ajyagawontsi amaatakomintoki. Tima apa ishirinkapainta kapichiini ooryaatsiri, ari japiroitakiro’.

²⁰ Irooma iirokaiti inkitijatzi, oitishiritaariiti, otyaantapiiroriiti, kaman-tantaniriiti, ontzimatyii pinkimoshiriyiti, tima ikamantsitayitakai Pawa iro jowasankitaantakariri saikantawori antawo nampitsi, ipiyakowintaiyatziimini iirokaiti”.

²¹ Ikanta apaani maninkari tzimatsiri ishintsinka, jaaki antawo mapi, jookakiro inkaariki, ikantzi: “Nokimitaakiro nookakiro antawo mapi, ari nonkimitaakiro iijatzi antawo nampitsi Babilonia. Ari ompiyaari, iiro jiñaitairo.

²² Iiro ikimaitaimi pimpampithai, onkamiñainkati piwiyompiminto, pisonkari, iijatzi pityoori. Iiro jiñaitaimi pikaatzi piwitsikayitziro tsikarika oiyitari. Iiro ikimaitairo ompoimati pitoonkaminto.

²³ Iiro jiñaitairi imporikai pootaminto. Iiro jiñaitaimi paawakaiya. Ari okaatapaaki maawoni jiroka, tima oiyiki poitzipinashiriyitakiri pashinijatzi atziiriiti, kimiwaitaka pinkisaminthatatyirimi. Tima antawoiti ishintsit-witaka ikaatzi yomparitapiintakamiri.

²⁴ Iriitaki owatsinawaitakiriri pashinijatziiti, ikapathainkatakaawaitakiri Kamantantaniriiti. Ari ikantakiri maawoni oitishiritaari”.

19

Ithaamintaita inkitiki

¹ Okanta othonkapaaka jiroka, nokimatzi kamiñainkatanaintsiri inkitiki ikaimaiyini, ikantzi:

¡Iijowí! Iriitajaantaki Pawa owawijaakoyitairi. Oztimimotziro jowaniinkawo, iijatzi ishintsinka.

² maawoni ikowiri jantiri irirori, tampatzika okantayitaka.

Tyaaryoori inatzi.

Tima jowasankitaakiro mayimpiro owaaripirotakiriri kipatsijatziiti.

Ipiyakowintaari ikaatzi jowamaitakiri jompiratani.

³ Irojatzi japiipiintaiyirini, ikantzi:

¡Iijowí! Onkatziyainkatawiiti oyacharinka.

⁴ Ikanta 24 Antaripiroriiti, itsipatakari 4 inkitiwiriiti, jotzirowaiyanakani, tima ipinkathatanakitziiri Pawa isaikaki irirori saikamintotsiki, ikantaiyini: ¡Ari onkantyaari! ¡Iijowí!

⁵ Tzimatsi ñaawaitanaintsiri saikamintotsiki, ikantaitzi: maawoni jompirayitaari Pawa, pinthaamintaiyaari.

Pimpinkathatairi maawoni, pitanatyaawo tsinampashiririiti iijatzi iri-
ipiroriiti, maawoni.

⁶ Ipoña nokimaki kamiñainkatapaintsiri, iriwaitaki ipiyotaiyani atziririiti, iroowaitaki oparyiinkatzi jiña, iroowaitaki iijatzi ookathawontsi. Ikan-
taitzi:

¡Iijowí! Aritaki pinkathariwintantai Pawa, iri Apinkatharitsitaari
Shintsipirori.

⁷ Thami ankimoshiriwintiri, thami ampinkathatiri, tima irootaintsi
joimoshirinkiri jaawakaiya Oijya. Aritaki witsikaka iinatyaari.

⁸ Kitamaa okantaka ithaari, tii okipatsiwaitzi, poriryaa okantaka. Ojyakaaw-
intachari “iinatyaari”, iriyyitaki oitishiritaari. Ojyakaawintachari “tii okipat-
siwaitzi iithaari”, iro kamiithari jantayitakiri jirikaiti.

Jatyootaitiri jaawakaiya Oijya

⁹ Ipoña ipokashitapaakina inkitijatzi, ikantzi: “Posankinatiro jiroka: Owanaa inkimoshiritai ikaimayiitakiri jatyootairi jaawakaiya Oijya”. Ipoña
ikantakina iijatzi: “Jiroka, iñaanipiro inatzi Pawa”.

¹⁰ Ari notzirowanaka nopinkathatanakiri maninkari, ipoña ikantana: “¡Iiro pipinkathatana naaka! Ari akaataiyini jompiratai Oijya, ari nojyimi
iiroka, ari nojyakari iijatzi ikaatzi oisokiroyitakawori ikinkithatapaintziri
Jesús. Aña iri pimpinkathatajaanti Pawa. Tima okaatzi ikinkithatapaintziri
Jesús, irootajaantaki yoshiritakaariri Kamantantaniriiti”.

Tyaakaakariri kitamaari mora

¹¹ Ipoña noñaaki ashitaryaanaka inkiti. Tzimatsi janta kitamaari mora. Itz-
imi tyaakaakariri, iriitaki jiitaitziri “Oisokirotaniri”, jiitaitziri iijatzi “Tyaary-
oori”. Aririka jowasankitaanti, tampatzika okanta. Ari okimitari iijatzi
aririka jowayiritanti.

¹² Irooma irooki iriwaitaki paampari. Amathaipirowaita ikantaka.
Josankinatakawo wairontsi kaari jiyotakoitzi apa jiyotziro irirori.

¹³ Ikithaatakotakawo othakakiri iraantsi. Iri jiitaitziri iijatzi “IÑAANI
PAWA”.

¹⁴ Tzimatsi inkitikinta jowayiriti. Kitamaathaitaki okantaka iijatzi iithaari,
tii onkipatsiwaiti. Iriitaki oyaatakiriri tyaakaakariri iijatzi kitamaari
imorani.

¹⁵ Ari oshitowanakiri ipaantiki kimitakawori othoyimpiminitzi osataam-
intotsi, irootaki jompojantayitaiyaariri iisaniintani. Iri ompiratantaiyaarini
jashirokotziti. Irijatzi witsikakiniriri oiyakawori jimiritaitari jiitaitziri
“Imashirinka Pawa Shintsipirori”.

¹⁶ Josankinatakawo wairontsi iithaariki, iijatzi iporiki. Jiroka wairontsi:
PINKATHARIWINTZIRIRI PINKATHARIITI. OMPIRATARIRI OMPIRATANIRI-
ITI.

¹⁷ Ipoña noñaaki pashini maninkari ikatziyantakari ooryaatsiri, ikaima-
paakiri maawoni tsimiriiti aayitatsiri, ikantziri: “Pimpoki papatotya, poy-
aawo onkaati impayitimiri Pawa.

¹⁸ Tima powayityaari atziriwatha: iwatha pinkathariiti, iwatha ijiwari
owayiriiti, iwatha ñaapiroriiti, iwatha tyaakaapiintariri imoraniiti. Ari
powanatyawo iijatzi iwatha imoraniiti. Tii apa powaiyaari jirikaiti, aña
powayitaiyaari iijatzi iwatha maawoni: ompirataari, ompirataniri, an-
taripiroriiti, oryaanipaini, maawoni”.

¹⁹ Ipoña noñaakiri kowiinkari piratsi, noñaakiri iijatzi kipatsijatzii pinkathariiti itsipayitakari jowayiriti. Ari ipiyotaiyakani inkini jowayiritiri jirika tyaakaakariri kitamaari imorani itsipayitakari iijatzi jowayiriti.

²⁰ Tzimatsi iita oirikawakiriri kowiinkari piratsi. Ari ikimitaakiri thiiyinkari kamantantaniri itsipatapiintakari itasonkawintantzi. Ari okanta jamatawitantakariri kintakoyitakawori iwairo piratsi, ikaatzi pinkathayitakirori jojyakaawo. Jirika piratsi ipoña thiiyinkari kamantantaniri, jookaitakiri opaampaporinthaataki inkaari, tsika okitiryainkataki shitziwawo oyachaarinka.

²¹ Jowamaayiitakiri maawoni kimisantanakiriri, jowathaitantakari shi-towapaintsiri ipaantiki tyaakaakariri kitamaari mora. Kimaniintapirowait-aka tsimiripaini.

20

Ojyiki osarintsi, onkaati 1000

¹ Ipoña noñaaki jayiitapaaki pashini maninkari. Joirikakiro jashitaryaantyaawori omoona inthomaintapirotatsiri. Joirikaki iijatzi antawoiti ashirotha.

² Jaakiri noonki, maanki tzimitainchari pairani. Iriitaki Kamaari, Satanás. Joojotakiri onkaati 1000 osarintsi,

³ jotsiroryaakiri omoonakiki inthomaintapirotatsiri. Jojyipitakotakiri, jiwichaakotakiri onkantya iiro jamatawitantaari atziriiti, irojatzi imonkaatantatyaari onkaati 1000 osarintsi. Aririka onthonkapaatya jiroka, ari joojoryaakotapaintiri kapichiini.

⁴ Ipoña noñaaki ojyiki saikamintotsi tsika isaikayitai inkaati pinkathariwintantatsini. Ari noñaakiro ishiriiti ikaatzi jowamaawintaitakiri ikimisantairo iñaani Pawa, ikinkithatapaintziri Jesús. Jirikaiti, tii ipinkathatziri kowiinkari piratsi, tii ipinkathatziro jojyakaawo iijatzi. Tii ikintakotamakotawo iriroriiti iwairo piratsi, iijatzi jakoki. Iriiyitaki piriintaachari, ipinkathariwintantayitai itsipataari Cristo okaatzi 1000 osarintsi.

⁵ Iriima pashini ikaatzi kamayitaintsiri, tii jañaayitai irirori, irojatzi imonkaatantapaakari 1000 osarintsi. Irootaki jiitaitziri “Itawori Añagaantsi”.

⁶ Kimoshiri inkantaiya inkaati piriintaachani jiitaitakiri “Itawori Añagaantsi”. Tima tasorintsishiriri jinayitaki. Iiro japiitziro inkamayitai. Aña kañaaniri inkantaiya, iri kimitaiyaarini Ompiratasorintsitaari jantawaitainiri Pawa, jantawaitainiri iijatzi Cristo. Ari itsipataari ipinkathariwintantai okaatzi 1000 osarintsi.

⁷ Aririka imonkaatapaatya 1000 osarintsi, ari jomishitowaitapaintiri Satanás jashitakoitakiri.

⁸ Aririka ishitowanaki, jitapaiyaawo jamatawitapairi maawoni atziri tsikarika inampiyitawo. Jiroka nampitsiiti jiitaitakiro “Gog”, pashini “Maggog”. Japatotairi maawoni inkini jowayiritakaiyaari. Intzimapiroto ojyiki atziri, iroowaitaki okanta ojyikitzi impaniki jiñaathapiyaaki.

⁹ Jiyaataiyakini tsika owintinipathatzi, jotzikapaakiri oitishiritaariiti tsika ipiyotaiyakani iriroriiti. Ari okaatzi jotzikapaakiro iijatzi jiitaitziri “Itakopirotaawo Nampitsi”. Omapokashitanaka oparyaapaaki paampari, apirotakiri maawoni.

¹⁰ Ari jookaitakiri Kamaari janta opaampaporinthaataki inkaari, kitiryainka okantaka shitziwawo oyachaarinka. Tima ari jookitsitaitakari irirori kowiinkari piratsi, itsipataitakiri thiiyinkari kamantantaniri. Ari inkantaitatyiiro inkimaatsiwaitaiya.

Jaminakoitantai kitamaariki saikamintotsi

¹¹ Ipoña noñaaki antawoiti kitamaari saikamintotsi. Tzimatsi saikantakawori, iriitaki matakirori japirotairo inkiti iijatzi kipatsi.

¹² Ari ikatziyiyakani kamayitaintsiri janta kitamaariki saikamintotsi, jentakari itsipayitaari antariiti iijatzi iryaaniiti, maawoni. Ari japinairyaanakiro osankinarintsi, japinairyaanakiro iijatzi pashini tsika josankinatakoyita añayitaatsini. Jaminakoyitairi atziri tsikarika oiyita jantakiri okaatzi josankinatakoitakiriri.

¹³ Iijatzi ikaatzi piinkayitaintsiri jiñaaki, ari ipiyoyitakari iriroriiti. Ikaatzi kamayitaintsiri, ari isaikitsitari iijatzi janta, okimiwaitakawo atziritatyimi “Kaamanitaantsi”, ompakagairi ompirawaiwitakari. Ari ikaatzi jaminakoitairi iriroriiti jantayitakiri.

¹⁴ Ari jookaitakiro “Kaamanitaantsi” opaampaporinthaataki inkaari ontagaiya. Jiroka opaampaporinthaataki inkaari, iro jiitaitakiri “Apititanaintsiri Kaamanitaantsi”.

¹⁵ Ipoña jookaitakiri opaampaporinthaataki inkaari maawoni kaari osankinatakotachani jañayitai.

21*Owakiraari inkiti, owakiraari kipatsi*

¹ Ipoña noñaaki owakiraari inkiti, owakiraari kipatsi. Tima aritaki apirotaka paijatori inkiti, iijatzi paijatori kipatsi. Tii jiñaitairo inkaari.

² Ipoña noñaaki ijyaawiinkapaaki inkitiki apaani nampitsi tasorintsitsitsiri, jiitaitziri “Owakiraari Jerusalén”. Iri Pawa owayiitakaantakirori. Owani inkakitaka, iroowaitaki apaani tsinani owaniinkatashitari oimityaari.

³ Ari jiñaawaitaitanaki shintsini saikamintotsiki, ikantaitzi: “¡Pamini! Ari osaikimotairi kipatsijatziiti jiroka tasorintsithaanti tsika inampitawo Pawa. Ari itsipatajaantaari Pawa tsika isaikayitzi iyyininkataari.

⁴ Tima Pawa ojiyookipirotairini, inkimoshiritakaayitairi. Iiro ikaamaniyitai, tikaatsi onkatsitzimowaitai, tikaatsi iragaachani, tikaatsi kimaatsiwaitaachani. Tima ari okaatapaaki maawoni jiroka”.

⁵ Ipoña jiñaawaitanaki saikaintsiri saikamintotsiki, ikantzi: “Nowakiraatakagairo maawoni”. Ikantanaki iijatzi: “Posankinatiro jiroka, tima tyaaryoori ñaantsi inatzi, ari okantaitatyaani”.

⁶ Ari ikantana: “¡Ari iwiyaapaaka! Naakataki ojoyawori itawori osankinarintsi. Naaka ojoyawori iwiyaantawori iijatzi. Naakataki itakaantanakawori. Naakataki thonkaironi. Tzimatsirika miritatsiri, ari nomiritakaiyaari jiña tsika otzimi añakaantatsiri. Impashiitaiyaari, tii opinawontsitzi.

⁷ Irootaki nokajyaakaakiniriri kitishiritaniriiti. Naaka Pawa ipinkathayitai. Iriitaki nonkimitakaantairi notomiiti.

⁸ Iro kantzimaitacha iiro notomitaari thaawinkariiti, kisoshiriri, kisaniintaniri, tsitokantaniri, mayimpiri, matsitaniri, pinkathatakiriri oiyakaawontsi, thiiyinkariiti. Aña iri taayitaachani opaampaporinthaataki inkaari, kitiryainkaintsiri oyachaarinka. Iro apititanaintsini inkamayitai”.

Owakiraari Jerusalén

⁹ Ikanta othonkapaaka jiroka, ipokashitapaakina apaani maninkari owasankitaantaniri oirikakirori iwamokoti. Ikantapaakina: “Pimpoki, noñaayimiro oiyakaawintari tsinani iinatyaari Oijya”.

¹⁰ Jaashirinkatanakina tonkaari otzishiki. Joñaagakinawo nampitsi tasorintsitsiri jiitaitziri Jerusalén, jowayitairi Pawa opoñagaawo inkitiki.

¹¹ Janta nampitsiki, ari jiñaitairo jowaniinkawo Pawa, shipakiryaawaitaki, iroowaitaki okanta mapiki porikatsiri, pinapirotachari.*

¹² Antawo okantaka otantonampi. Tzimatsi 12 ityaapiintaitzi. Tzimatsi 12 maninkariiti aamaakowintayitawori ityaapiintaitzi. Ari josankinaitakiro iwairo itomiiti Israel-ni.

¹³ Okaatzi mawa ityaapiintaitzi montitakariri ishitowapiintzi ooryaatsiri. Iijatzi ityaapiintzi ooryaatsiri, okaatzi mawa. Katonkanta, okaatzi mawa. Kirinkanta, okaatzi mawa.

¹⁴ Tzimatsi okaatzi 12 antawoiti mapi otzitakirori otantonampi. Ari osank-inayitakari 12 iwairopaini Otyaantapiroriiti.

¹⁵ Jirika ñaanatakinari, joirikaki imonkaamintoshithaki jiwitsikaitziri oro, iro jimonkaatantyaawori otantonampi, iijatzi ityaapiintaitzi.

¹⁶ Ari jimonkaanampitawakaa jiroka nampitsi, tii anaawakaa. Ikanta jirika, jitanakawo jimonkaanampitakiro, okaatzi 2200 kilómetro osan-thanka, iijatzi okaataki ojinokitzi.†

¹⁷ Ipoña jimonkaatakiro iijatzi otantonampi, okaatzi otontatzi 144 jimonkaatantakawo ikonaki. Iro jimonkaatantakari jirika maninkari kimitawori ikonaki atziri jimonkaatantapiintakari irirori.

¹⁸ Jiroka otantonampi, ojoyawaitakawo mapi porikaki okantaka. Jiyoshiita oro jiwitsikantaitakawori nampitsi, porikaki okantaka.‡

¹⁹ Itzinkamiitantakawori otantonampi, jaayitaki porikakiyitatsiri mapiki, pinapiroyitachari. Jiroka owairopaini mapiki jaayitakiri: jaspe, zafiro, ágata, esmeralda,

²⁰ ónice, cornalina, crisólito, berilo, topacio, crisoprasso, jacinto, amatista.

²¹ Okaataki 12 ityaapiintayitzi, iro jaayitaki antawopirori kitamaari mapi, iro jimokakiri jiwitsikantakawori. maawoni aatsiti nampitsi, jiyoshiita oro jiwitsikaitantakawori, porikaki okantaka.§

²² Tii otzimapai janta tasorintsipanko. Tima iro inampi Awinkathariti Pawa Shintsipirori itsipataari Oijya. Iriiyitajaantaki poyaataiyaawoni tasorintsipanko janta.

²³ Tii ikowajaanta ooryaatsiri, iijatzi kashiri. Tima jowaniinkawo Pawa kitijyiinkatakaironi. Iri Oijya kimitaiyaarini ootamintotsi.

²⁴ Iriitaki kitijyitakaironi janiiyitai atziriiti janta. Pinkathariiti tzimayiwitachari jowaniinkawo kipatsiki, kamiithaini isaikayitai janta ipinkathatairi Pawa.

²⁵ Iiro otsiniritapai, aña okantaitatyaani onkitijyitapai. Iiro ashitanitaa nampitsi janta.

²⁶ Ikaatzi tzimayiwitachari jowaniinkawo kipatsiki, ipinkathayitairi, kamiitha isaikayitai ipinkathatairi Pawa.

²⁷ Iiro itzimai kaaripirotopaatsini, iiro jiñaitairi antayitaironi ipinkaitziri, iiro itzimapai iijatzi thiiyapaachani. Apa inampitaiyaawo josankinatakotakiri Oijya jañaayitai janta.

22

¹ Ipoña joñaagakinawo jiñaa kañaanitakaantatsiri. Kitijyaaniki okantaka. Iro shitowaatatsiri isaikamintoki Pawa itsipatakari Oijya,*

* **21:11** Kantakotachari jaka “porikatsiri”, iro jiitaitziri iijatzi “jaspe”. † **21:16** Kantakotachari jaka “2200 kilómetro” iro ikantaitziri iijatzi “12000 estadio”. ‡ **21:18** Kantakotachari jaka “porikaki”, okimitakawo okanta botella, iijatzi vidrio. § **21:21** Kantakotachari jaka “kitamaari mapi” irojatzi jiitaitziri “perla”. * **22:1** Kantakotachari jaka “kitijyaaniki” okimitakawo okanta botella, vidrio iijatzi cristal.

² irootaki shiyaatainchari niyankiniki aatsi. Omontithapiyaatakawo ojoyookantakawo chochoki kañaanitakaantatsiri. Okantaitani kashiriki okithokitapai osarintsiki. Oshinchaantapai oshi.

³ Iiro otzimapai owasankitagaantsi janta. Ari osaikapairi isaikaminto Pawa, iijatz jashi Oijya. Inkantaitatyaani jantawaitapainiri jompiratani.

⁴ Ari iñaapooyiitairi Pawa. Inkintakotamakotaiyaawo atziriiti iwairo Pawa.

⁵ Iiro otsiniritapai janta. Iiro itzimapai ooryaatsiri. Tima iri kitiiyi-inkataatsini Awinkathariti Pawa. Ari ikantaitatyiiro impinkathariwintantapai atziriiti janta.

Irootaintsi impiyi Cristo

⁶ Ipoña ikantanakina maninkari: “Tyaaryoo inatzi jiroka ñaantsi, kantatsi ankimisantiro”. Tima ikimitaakiri pairani Awinkathariti Pawa jiyotakaayitakiri Kamantantaniriiti, ari ikimitaakinari iijatz naaka, jotyaantakinari imaninkariti joñaagayitakinawo jiroka, iro jiyoitantaiyaari jompirataniiti irootaintsi awijayiti oiyityaari paata.

⁷ Jiroka ikantzi Jesús: “¡Pamini! Irootaintsi nompiyi. Kimoshiri inkantaiya kimisantakironi ikamantantaitakiri jaka osankinarintsiki”.

⁸ Naakataki Juan osankinatzirori jiroka. Naaka ñaajaantakirori maawoni, naaka kimajaantakirori iijatz. Ari notzirowawitanaka nompinkathatiri maninkari oñaagakinawori maawoni jiroka.

⁹ Ikantanakina irirori: “¡Iiro pipinkathatana naaka! Ari akaataiyini jompiratai Pawa, ari nojyimi iiroka, ari nojyari Kamantantaniriiti piiyitziri ‘iyikiiti’, nojyakari iijatz inkaati kimisantaironi osankinayitainchari jaka. Aña iri pipinkathatajaantai Pawa”.

¹⁰ Ipoña ikantanakina iijatz: “Okaatz posankinatakotakiri awijayitatsini paata, iiro pontsirikakotziro, tima irootaintsi iñaitiro awijatsini.

¹¹ ¡Inkaaripiroshiritawiiti kaaripiroshiritaintsiri iroñaaka! ¡Inkamaaripiroshiritawiiti kamaarishiritaintsiri iroñaaka! ¡Inkamiithapirowaitai antakirori kamiithari iroñaaka! ¡Inkitishiriprowaitai kitishiritaintsiri iroñaaka!

¹² ¡Irootaintsi nompiyi! Irootaintsi nompinatairi atziriiti okaatz jantawintakiri apaanipaini.

¹³ Naaka ojoyawori itawori osankinarints, Naaka ojoyawori iwiyaantawori iijatz. Naakataki itawori, Naakataki iwiyaantyaawoni. Naakataki itakaantanakawori, Naakataki thonkaironi”.

¹⁴ Kimoshiri inkantaiya kiwayitaironi iithaari, inkini ishinyiitainiri chochoki añaakaantatsiri, inkini intyaayitai ityaapiintaitzi nampitsiki.

¹⁵ Iiro ityaayitai kimitakoyitariri otsitsi, kisaminthatantaniri, antapiintakirori kamaawotatsiri, tsitokantaniri, pinkathatakiriri oiyakaawontsi, amitapiintakawori ithiiyanita.

¹⁶ “Naakataki Jesús, otyaantakiri maninkari inkamantimiro jirokapaini, inkini powawijayiniri iiroka apatowintapiintakariri Pawa tsikarikapaini. Naaka charinitariri David-ni. Naakataki jiiitaitzi ‘Impokiro Oñaaminki’ ”.

¹⁷ Ikantzi Tasorintsinkantsi: “Pimpokiita”. Ari okantsitari iijatz kimitakawori tsinani iinataityaari. Inkaati kimayitaironi jiroka, inkantayitai: “Pimpokiita”. Impokayitiita miriyitatsiri. ¡Itzimirika kowanaintsiri imirityaawo jiña añaakaantaniri, jirawaiti, tii opinanita!

¹⁸ Tzimatsi nonkamantiriri inkaati kimaironi jiroka tsika osankinatakoyitaka awijayitatsini paata: Tzimatsirika owanaawaitakironi okaatz osankinainchari jaka, ari jowanagainiri Pawa inkimaatsitaiyaawo irirori okaatz kinkithatakotainchari osankinarintsiki.

¹⁹ Tzimatsirika thañaapithatantyaawoni okaatzi osankinatainchari jaka, ari inthañaapithataiyaari paata Pawa irirori iiro ishinitainiri chochoki añaakaantatsiri. Iiro ityagai nampitsiki ikinkithatakotaitakiri jaka.

²⁰ Jirika kinkithatakaantakirori maawoni jiroka, ikantzi: “Irootaintsi nom-piyi”. Ari nokantzi naaka: “Ari onkantyaari, thaankiini pimpiyi”.

²¹ Onkamintha inishironkayitaimi Awinkathariti Jesucristo janta. Ari onkantyaari.